חושן משפט א

דיינים א • דיינים ב • דיינים ג • דיינים ד • דיינים ה • עדות א • עדות ב • עדות ד • עדות ה • הלוואה א • הלוואה ב • הלוואה ג • הלוואה ד • הלוואה ה • טוען ונטען א • טוען ונטען ב • טוען ונטען ג • טוען ונטען ד • טוען ונטען ה • גביית מלוה א • גביית מלוה ב • גביית מלוה ג • גביות חוב מהיתומים א • גביות חוב מהיתומים ב • גביית מלוה ד • גביות חוב מהיתומים ג • גביית חוב מהיתומים ה • גביות חוב מהיתומים ד • גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ג • גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ב • גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי א • חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ה • העושה שליח לגבות חובו א • העושה שליח לגבות חובו ג • כח והרשאה ב • שליחות והרשאה א • כח והרשאה ג • כח והרשאה ד • ערב א • ערב ב • ערב ג • ערב ד • חזקת מטלטלין א • חזקת מטלטלין ב • חזקת קרקעות ה • חזקת מטלטלין ה • חזקת מטלטלין ד • חזקת מטלטלין ג. • חזקת קרקעות ב • חזקת קרקעות ג • חזקת קרקעות ד • נזקי שכנים א • שותפים בקרקע א • חלוקת שותפות ב • חלוקת שותפות ג • חלוקת שותפות ד • חלוקת שותפות ה • שותפים בקרקע ב • שותפים בקרקע ד • חלוקת שותפות ה • מצרנות א • שותפין א • חלוקת שותפים ב • חלוקת שותפים ד • חלוקת שותפים ה • מצרנות א • מצרנות ב • מצרנות ג • מצרנות ד • שותפין א • שותפין ב • שותפין ג • שותפין ד • שלוחין א • שלוחין ב • שלוחין ג • שלוחין ד • שלוחין ה • מכירה א • אונאה ה • מקח וממכר א • מקח וממכר ב • מקח וממכר ג • מקח וממכר ד • אונאה ד • אונאה א • אונאה ב • אונאה ג

ליקוטי הלכות חשן משפט א

דיינים א

אות א

דיינים ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

דיינים ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט

דיינים ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

דיינים ה

אות א
אות ב
אות ג

אות ד
אות ה

עדות א
אות א

עדות ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

עדות ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז

עדות ה
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

אות יג
אות יד

הלוואה א
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

הלוואה ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

הלוואה ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

הלוואה ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

הלוואה ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

טוען ונטען א

אות א

טוען ונטען ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

טוען ונטען ג

אות א
אות ה׳
אות ב
אות ג

טוען ונטען ד

אות א

טוען ונטען ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

אות יג
אות יד
אות טו

גביית מלוה א

אות א

גביית מלוה ב

גביית מלוה ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות עב
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

גביית מלוה ד

אות א
אות יי

גביות חוב מהיתומים א

אות א

גביות חוב מהיתומים ב

אות א

גביות חוב מהיתומים ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טו
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד

גביות חוב מהיתומים ד

אות א
אות ב
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

גביות חוב מהיתומים ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי א

אות א

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ד

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
העושה שליח לגבות חובו והי' הרשאה ה
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב

ערב ה
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מה
אות מו

העושה שליח לגבות חובו א

אות א

העושה שליח לגבות חובו ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

אות יג
אות יד
אות טו
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג

העושה שליח לגבות חובו ג

אות א
אות ב
אות צו
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות ג׳
אות יא
אות יב
אות כ׳
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז

אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב

כח והרשאה א

אות א

שליחות והרשאה ב

אות ב
אות ג
אות ד

כח והרשאה ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג

כח והרשאה ד

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב

ערב א
אות א

ערב ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות לא
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

ערב ג
אות א
אות ב
אות ג

אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג

ערב ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

חזקת מטלטלין א

אות א

חזקת מטלטלין ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חזקת מטלטלין ג.

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

חזקת מטלטלין ד

אות א
אות ב

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו

חזקת מטלטלין ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

חזקת קרקעות ה

אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות לח
אות כג

חזקת קרקעות א
אות א

חזקת קרקעות ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

חזקת קרקעות ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות ד
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

חזקת קרקעות ד
אות א

נזקי שכנים א
אות א
אות ב
אות ג

שותפים בקרקע א
אות ד

חלוקת שותפות ב
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חלוקת שותפות ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

חלוקת שותפות ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז

חלוקת שותפות ה

אות א
אות ב
אות ג

שותפים בקרקע ב

אות א
אות בן
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

שותפים בקרקע ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות נז
אות ה
אות ו

שותפים בקרקע ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות יח
אות ט
אות י
אות יא

חלוקת שותפות

אות יב
אות יג

מצרנות א

אות יד
אות טו
אות יו
אות יח
אות יט
אות כ

אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה

שותפין א

אות כו
אות כז

חלוקת שותפים ב

אות א
אות ב
אות
אות ג
אות ד
אות ה
אות ז

חלוקת שותפים ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חלוקת שותפים ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

אות יד
אות טו

מצרנות א

אות א

מצרנות ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

מצרנות ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

מצרנות ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

אות יא
אות יב
אות יג

שותפין א
אות א

שותפין ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

שותפין ג
אות א
אות ח
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

שותפין ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

שלוחין א
אות א׳
אות סה

שלוחין ב
אות א
אות ב
אות ג

אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

שלוחין ג
אות א

שלוחין ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח

שלוחין ה
אות א
אות ב
אות ג

מכירה א
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כ׳
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כ׳
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו

אונאה ה

אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא

מקח וממכר א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו

מקח וממכר ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

מקח וממכר ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ב
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

מקח וממכר ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד

אונאה ד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ

אונאה א
אות א

אונאה ב
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אונאה ג
אות א
אות ג
אות ד

ליקוטי הלכות חשן משפט א

דיינים א

אות א

דיני ממונות בשלשה. ע״פ המאמר המתחיל מישראל דסכינא במאי חתכי לה וכו׳ ע״ש בס׳ ל״א סי׳ ל׳:

כי הדיינים הם בבחי׳ מלכות כי הם מושלין ותובעין וכופין לדין ופוסקין הדין והמשפט כדרך המלך בבחי׳ דינא דמלכותא דינא. וכן כתב רבינו נ״י שע״י המשפט עולה המלכות וע״כ צריכין הדיינים להיות שונאי בצע כי תיקון המלכות הוא ע״י שונא בצע כמ״ש רבינו נ״י במאמר הנ״ל. וזה בחי׳ ושחד לא תקח. כי השחד יעור עיני חכמים. היינו ע״י פגם השחד שהיא אהבת ממון ע״ז נפגם המלכות שהוא בחי׳ בת עין והיא בחי׳ חכמה תתאה עיין שם. וזהו יעור עיני חכמים דייקא. וע״כ הדיינים הם שלשה כי עליית המלכות אל אור הפנים שמשם חיותה הוא בשלש רגלים כ״ש שם. וזה בחי׳ בת עין והיא בחי׳ חכמה תתאה עיין שם. וזהו יעור עיני חכמים דייקא. וע״כ הדיינים הם שלשה. כי עלית המלכות אל אור הפנים שמשם חיותדה הוא בשלש רגלים כ״ש שם. וזה בחי׳ ג׳ דיינים כנגד ג׳ רגלים שעל ידם עולה המלכות כנ״ל. כי הת״ח הם בחי׳ יו״ט. כי קדושת יו״ט תלוי בהם כמ״ש רבינו נ״י סי׳ קל״ה כי הג׳ דיינים הפוסקין הפסק דין הם בבחי׳ הלכה כרבים כדאיתא בתיקונים דלית רבים פחות מתלת דאינון מסטרא דאבהן דעלייהו אתמר הלכה כרבים. והג׳ רגלים הם בבחי׳ שלשה אבות כמובא. נמצא שהדיינין הם בבחי׳ אבהן בחי׳ ג׳ רגלים. וע״כ מוזהרין ביותר על נשיאת פנים בדין כדי שלא לפגום באור הפנים כי הם צריכין להעלות המלכות אל אור הפנים שמשם חיותה כמ״ש שם כנ״ל. וזה בחי׳ הוו מתונים בדין. ופי׳ דהיינו שאם יבא לפניו דין אחד ב׳ פעמים או ג׳ פעמים אל יאמר וכו׳ אלא צריך בכל פעם לחקור הדין היטב. כי עליית המלכות אל השכל שהוא בחי׳ אור הפנים. כי היא בחי׳ חכמה תתאה שנתצמצם בה השכל העליון כ״ש שם כי אלו שיש ביניהם הריב הוא בחי׳ נפילת המלכות שנפל אצלם. כי מחוק המלכות שיתנהגו בני אדם ביושר ולא יעשה שום אחד עולה נגד חבירו רק שיהיה ביניהם שלום ושלוה כ״ש הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו וכמובא לעיל שהמלכות תיקונה בבחי׳ שלום. ואלו הבעלי דינים שלא התנהגו ביושר בחוק המלכות עד שנעשה ריב ודין ביניהם. נמצא שהמלכות נפל אצלם. וע״כ מצוותם שיגשו אל המשפט לפני הדיינים והם מעלין פגם המלכות מביניהם ועושין שלום ופוסקין הדין וכנ״ל. וע״כ צריכין בכל פעם לחקור הדין בשכלם. כדי להעלות המלכות שעיקר עלייתה אל השכל כנ״ל שמשם חיותה כנ״ל. וזה צדק צדק תרדוף למען תחי׳ דייקא כי ע״י הב״ד יפה שהם מעלין המלכות אל אור הפנים שמשם מקבלת חיותה כנ״ל. ע״ז נמשך חיות גם למטה כי כולם מקבלים חיות על ידה. וזה שארז״ל מבי דינא שקל גלימא זמרא ואזיל באורחא. כי איתא שם במאמר הנ״ל בסופו שתיקון הקול הוא ע״י בחי׳ תיקון המלכות ע״ש. וע״כ אחר שקבל את הדין שאזי נתקן אצלו בחי׳ המלכות שבתחילה נפגמת אצתו כנ״ל. וע״כ זמרא ואזל וכו׳ כי נתקן

בחי׳ הקול שהוא בחי׳ המלכות כנ״ל׃

דיינים ב

אות א

דיני ממונות בשלשה׃

ענין דיינים ע״פ מ״ש רבינו זצ״ל במאמר המתחיל תהומו׳ יכסיומו בסי׳ ט׳ ל״א ע״פ צהר תעשה לתיבה ואל אמה תכלנה מלמעלה וכו׳. והכלל היוצא משם שכאשר האדם עומד להתפלל. ואזי החשך והקליפות מסבבין אותו ומבלבלין אותו. אזי עיקר העצה והתקנה לזה לראות שידבר דיבור אמת. והאמת הוא אור הש״י בעצמו כביכול. ועי״ז מאיר לו הש״י בעצמו שהוא עצם האמת כביכול ואזי רואה הפתחים. איך לצאת מהחשך המסבב אותו וכו׳ ע״ש ענין זה היטב. כי הוא כלל גדול מאד בעבודת הבורא יתי׳ בכל מקום שהוא כמבואר שם בדברי רבינו עוד במ״א סי׳ קי״ב מענין זה היטב. ותפלה הוא בחי׳ אמונה וכו׳ ע״ש׃

אות ב

והנה אלו השני בעלי דינים הבאים לדין ומכחישין זה את זה ואי׳ מהם טוען שקר בודאי. והוא בחי׳ פגם אמונה. כי הי׳ צריך לעשות מו״מ באמונה כ״ש (שבת ל״א) נשאת ונתת באמונה וזה מכחיש בעמיתו וטוען שקר ואין לו נאמנות נמצא בשעה שבאים לדין הוא בחי׳ פגם אמונה. וצריך לתקן ולברר האמונה. ולברר האמת עם מי. אך א״א לבשר ודם לידע עם מי האמת. כי השקר מחפה על האמת כי קשה להכיר בין הטוען אמת להטוען שקר. ומה יעשה הדיין להוציא הדין לאמתו. העצה

והתקנה לזה הוא ענין הנ״ל הנאמר אצל תפלה שהיא ג״כ בחי׳ אמונה. דהיינו שצריך הדיין לראות שידבר דיבור אמת. דהיינו שהמשפט שהוא רוצה לפסוק על הבעלי דינים יהי׳ באמת בלי שום הטי׳ לשום צד כ״ש לא תטה משפט. וכמו שהזהירה התורה וחז״ל ע״ז כמה פעמים. כי זה העיקר. וע״י שהדיין נזהר בזה מאד וכל דבריו הם רק באמת כפי מה שנראה לעיני שכלו האמת ע״פ דין תורתינו הק׳ או ע״פ שכלו אם רואה שהוא דין מרומה כמבואר בש״ע. ואזי כשכל דבריו הם רק באמת ואינו נוטה לשום צד. אזי נתקיים אלקים נצב בעדת אל בקרב וכו׳. כי אזי הש״י עומד שם בעדת הדיינים הכשרים אשר דבריהם באמת. כי אמת הוא אור הש״י בעצמו כביכול. ועיקר השתוקקות של הש״י אינו אלא אל האמת. ואזי הדיבור אמת שהוא אור הש״י כביכול מאיר להדיין. ואזי זוכה לראות האמת עם מי מהבעלי דינים. וזוכה שיתברר לו הדין לאמתו כי הדיבור אמת של הדיין מאיר ומגלה האמת מתוך החושך והשקר של שכ נגדו שטוען שקר. וזה בחי׳ הדן דין אמת לאמתו שאחז״ל שדקדקו המפרשים תיבת לאמתו. אך ע״פ הנ״ל מדוקדק היטב. לאמתו דייקא. כי בודאי יכול להיות שהדיין ידין דין אמת ע״פ התורה לפי טענתם, ואעפ״כ יחייב את הזכאי ע״פ האמת. אבל באמת כשהדיין נזהר מאד. שיהיה כל דבריו באמת בלי שום הטיה כנ״ל. אזי מאיר לו האמת שהוא אור הש״י בעצמו כביכול. וזוכה לראות האמת לאמתו. כי נתגלה הואר מתוך החשך ע״י הדיבור האמת שהוא בחי׳ אור הש״י בעצמו כביכול כנ״ל והבן היטב. וזהו בחי׳ הדן דין אמת לאמתו, לאמתו דייקא כנ״ל:

אות ג

וזהו שארז״ל כל הדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית שנאמר ויהיה ערב ויהי בקר יום אחד. והתם כתיב וכל העם נצב עליך וכו׳. כי איתא שם בדברי רבינו הנ״ל. שע״י דיבור האמת הנ״ל. שע״ז זוכה להתפלל:

ע״ז מקיים כל הג׳ עולמות שהם עולם השפל וכו׳. וע״כ הדיין שדן דין אמת לאמתו כנ״ל שהוא ג״כ תיקון האמונה שהוא בחי׳ תפלה כנ״ל. הוא מקיים ג״כ כל הג׳ עולמות כנ״ל. וע״כ נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית כנ״ל. וזה בחי׳ שלשה דיינים כי הם שלשה דיינים כנגד בחי׳ שלשה קוי האמת. כי אמת כלול מתלת בחי׳ ראש תוך סוף כידוע בחי׳ יעקב שכלול מג׳ אבות שהוא בחי׳ אמת והוא בחי׳ משפט כמובא במ״א בסי׳ ב׳. וזהו בחי׳ שלשה דיינים. כי עיקר תיקון המשפט תלוי באמת שע״ז נתגלה האמת לאמתו. דהיינו שזוכין ע״י שדבריהם באמת שיתגלה מי טוען אמת ומי טוען שקר כי האמת מאיר וכו׳ כנ״ל. גם

השלשה דיינים שהם כנגד ג' קוי האמת מרמזים שהם מקיימים השלשה עולמות המבוארים במאמר הנ"ל שעיקר קיומם ע"י תיקון האמונה בחי' תפלה שנעשה ע"י האמת שזהו ג"כ בחי' דין אמת לאמתו שהוא ג"כ בחי' תיקון האמונה כנ"ל:

אות ד

וז"ש ושחד לא תקח. כי השחד יעור וכו'. יעור דייקא. כי עיקר תיקון המשפט הוא שהאמת מאיר לו ורואה איך לגלות האמת מתוך החשך אבל כשלוקח שוחד נמצא שאין לו אמת. ואפי' אם אינו רוצה להטות המשפטץ אעפ"כ מאחר שקבל שחד. עכ"פ אין לו אמת. ומאחר שאין לו אמת אזי נשאר עור. כמבואר שם בדברי רבינו הנ"ל. כי א"א לראות כ"א ע"י האמת שהיא בחי' אור כנ"ל:

אות ה

וע"כ ארז"ל אין דנין בלילה רק ביום. כי יום ולילה הם בחי' אמת ואמונה כידוע. ועיקר אחיזת השקר והס"א הוא בבחי' לילה שהוא בחי' אמונה. וע"כ בלילה האמונה בקטנות ונגדלת בואר היום בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך כמובא במ"א (סי' ל"ה). כי עיקר תיקון האמונה הוא ע"י אמת כ"ש רבינו במאמר הנ"ל צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה ע"ש וע"כ עיקר המשפט ביום שהוא בחי' אמת שע"י מעלין ומתקנין האמונה כנ"ל. ואזי נעשה יחוד אמת ואמונה שהם בחי' ערב ובקר בבחי' ויהי ערב ויהי בקר יום אחד וזה נעשה ע"י דין אמת שנאמר בו ג"כ וכל העם נצב עליך מערב עד בקר כנ"ל. כי עיקר המשפט והדין הוא לתקן האמונה הנפילה שנפגמה אצל אלו הבעלי דינים. כי א' מהם בודאי אינו נושא ונותן באמונה. וע"י הדין אמת מעלין ומתקנין האמונה כנ" לבבחי' צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה. ונעשה יחוד אמת ואמונה ערב ובקר כנ"ל. וע"כ עיקר המשפט ביום כ"ש ודינו לבקר משפט כי אז מאיר האמת שע"ז נתתקן ונגדל האמונה בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך. וזה בחי' ושפטו את העם משפט צדק. זה בחי' צדק כד אתחברת באמת וכו'. כי משפט זה בחי' אמת כמ"ש משפטי ה' אמת כמובא בדברי

רבינו ז״ל. וזהו משפט צדק. בחי׳ צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה. כי זה עיקר ישיבת הדיינים לתקן האמונה ע״י האמת שיתחבר צדק ושמפט, אמת ואמונה כנ״ל:

אות ו

וזה בחי׳ מה שנקרא הדיין הכשר אלקים. כ״ש כ״פ בתורה עד האלקים יבא דבר שניהם וכיוצא בזה בכמה מקומות. כי הדיין שדן דין אמת וכל דבריו באמת מתלבש בו אור הש״י בעצמו כביכול כנ״ל וכמבואר היטב במאמר הנ״ל. וע״כ הדיין בעצמו נקרא אלקים כי נתלבש בו אור הש״י כביכול ע״י האמת שהוא אורו יתי בעצמו כביכול כנ״ל:

אות ז

וע״כ עיקר הדיינים מן התורה הוא רק סמוכים באי״י. כי א״י היא בחי׳ אמונה כמבואר במאמר הנ״ל ועיקר הדיינים הוא בשביל תיקון האמונה כנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ אין ב״ד נזקקין לפחות משוה פרוטה. פרוטה מרמז על אמונה בחי׳ תפלה כמבואר במאמר הנ״ל על מארז״ל ופריטא שפוותיה. וע״כ פרוטה הוא שיעור ממון בכל מקום כי עיקר האמונה תלוי׳ בממון כ״ש ואמונה מאד. מאד זה ממון כ״ש רבינו ז״ל במ״א סי׳ כ״ג. וע״כ כשיש בממון שוה פרוטה אזי יש לו אחיזה בבחי׳ אמונה תפלה שהיא ג״כ בחי׳ פריטא שפוותיה כנ״ל. ואזי הוא ממון חשוב לכל דבר. ומי שגוזל את חבירו ממון כזה או מכחיש בו ממון כזה דהיינו שיעור פרוטה. אזי פוגם

באמונה. ואזי צריכין הב״ד להזקק לדין זה כדי לתקן ולהעלות האמונה כנ״ל בילי״א: (זה הדרוש כפול לקמן בסגנון אחר קצת ושם יתבאר באריכות):

דיינים ג

אות א

ע״פ המאמר תהומות יכסיומו בליקוטי הראשון (סי׳ ט׳) ע״ש מ״ש על פסוק צהר תעשה לתיבה וכו׳. והכלל כשהאדם עומד להתפלל אזי באים מחשבות זרות וקליפות ומסבבין אותו ונשאר בחשך ואין יכול להתפלל וכו׳ ובאמת יש פתחים הרבה בתוך החשך לצאת משם וכו׳ אבל האדם הוא עור ואין יודע למצוא הפתח.ו ע״י אמת זוכה למצוא הפתח. כי עיקר אור המאיר הוא הקב״ה. כ״ש ה׳ אורי וישעי וע״י השקר הוא מסלק את הקב״ה וכו׳ אבל ע״י אמת הקב״ה שוכן עמו וכו׳ וכשהקב״ה עמו הוא מאיר לו איך ליצא מהחשך המונע אותו בתפלתו כ״ש ה׳ אורי. וז״פ צהר תעשה לתיבה וכו׳. והכל לפי גודל האמת וכו׳ ואז ופתח התיבה בצדה תשים. היינו התיבה היוצאת באמת היא תשים לך פתח בחשך שאתה ניצוד בו וכו׳ וע״י שיוצא מתוך החשך ומתפלל היטב ע״ז הוא מתקן תחתיים שניים ושלישים. היינו עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם השכל וכו׳ ע״ש:

אות ב

וזה בחי׳ שלשה דיינים. כי עיקר תיקון המשפט צדק הוא אמת. כי א״א לברר המשפט כ״א ע״י אמת. כי כששני הבעלי דינים באים לדון ומכחישים זה את זה על עסק ממונם. זה בחי׳ התגברות החשך מאד. כי

השקר הוא חשך ובפרט שעיקר הכחשתם הוא בשביל הממון נמצא שנפלו לתאוות ממון עד שרוצה א' לעשוק ולגזול את חבירו שזהו עיקר תאוות ממון. ותאוות ממון הוא בחי' חשך בחי' במחשכים השיבני וכו' (איכה ג) כמבואר היטב במאמר צוית צדק וכו' ע"ש (סי' כ"ג) שתאוות ממון הוא חשך גדול מאד בחי' אנפין חשוכין ע"ז כלולה מכל השבעין אומות נמצא שכל מיני חשך שהוא הס"א והע"ז כל הע' אנפין חשוכין כולם כלולים בתאוות ממון שהוא בחי' שקר כ"ש שם. וע"כ הדיין היושב לדון כאלו גיהנם פתוחה תחתיו כשרז"ל כי מתגבר אז תוקף החשך שהוא בחי' חשכה של גיהנם ששם עיקר החשך וצלמות מאחר שאחד רוצה לגזול חבירו ממון שזהו בחי' חטא דור המבול שנגזר דינם על הגזל כשרז"ל. וע"כ באמת קשה מאד מאד לברר משפט צדק. וע"כ א"א לדיין לברר המשפט כ"א ע"י אמת. כי העיקר הוא האמת. דהיינו שיסתכל הדיין רק על האמת. ולא יהי' בלבו שום צד פניה והטי' ח"ו לשום צד מהצדדים ויהיו שניהם שוין בעיניו ויסתכל בעין האמת לאמתו. ואז ע"י גודל האמת של הדיין ואמת הוא אור הש"י בעצמו. ואז יתקיים (תהלים פ]ב) אלקים נצב בעדת אל בקרב אלקים ישפוט. ואז יאיר עיניו הש"ת שהוא עצם האמת שהוא אור המאיר. ועי"ז יזכה הדיין לברר המשפט צדק מתוך גודל החשך ולהנצל מן הגיהנם שהוא החשך הגדול אשר סבבוהו ע"י השקר של חשכת תאוות ממון כנ"ל. כי א"א להנצל מכל זה כ"א ע"י אמת שהוא אור הש"י בעצמו בחי' אלקים נצב בעדת אל כנ"ל. כי בלא אמת א"א לברר שום משפט. כי יש הרבה חילוקים עצמו מספר. והם כהררים התלויים בשערה. וגם יש דין מרומה וא"א לדיין שלא יכשל בדבר המשפט כ"א ע"י אמת שהוא אור הש"י שהוא מאיר עיניו. וזוכה לשפוט צדק. וזהו בחי' גודל האיסור של שחד. כי השחד יעור וכו' (שמות כו) יעורר דייקא היינו בחי' החשך הגדול הנ"ל שמתגבר ביותר ע"י תאוות ממון דהיינו שוחד שאז א"א בשום אופן לשפוט צדק. וע"כ אסור ליקח שוחד אפילו לשפוט צדק לזכות את הזכאי וכו' כשרז"ל כי א"א בשום אופן לשפוט צדק כשלוקח שוחד ואזי אין בו אמת. כי מתגבר החשך מאד וכו' כנ"ל. כי א"א לצאת מן החושך הגדול הזה כ"א ע"י האמת שיהי' להדיין אמת גדול ויסתכל רק על האמת בלי שום שקר ובלי שום ערמימיות כלל. וזה בחי' אנשי אמת שונא בצע שמוזהרים הדיינים על זה ביותר. כי אמת ושונא בצע הם בחי' אחת. כי תאוות ממון הוא בחי' חשך בחי' שקר כמבואר במאמר צוית צדק הנ"ל. נמצא שעיקר תיקון המשפט של הדיינים הוא אמת. וע"כ צריכין להיות לשלשה דיינים כי ע"י אמת שע"ז זוכין לתפלה ע"ז זוכין לקיים כל השלשה עולמות שהם עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים שהם בחי' תחתיים שניים ושלישים תעשיה כנ"ל. וזה בחי' שלשה דיינים שהם בחי' שלשה קוי אמת בחי' שלשה תפלות ביום שהם מקיימין כל השלשה עולמות כנ"ל. כי עיקר קיום כל העולמות הוא אמת שהוא בחי' הג' דיינים שעיקר אזהרתם הוא אמת כנ"ל. וזהו שארז"ל (שבת ד"י ע"א) כל הדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. היינו כנ"ל. כי ע"י דין אמת לאמתו שמסתכל רק על האמת לאמתו ע"ז מקיים כל מעשה

בראשית שהם כלליות הג' עולמות הנ"ל. והרי הוא שותף להקב"ה במעשה בראשית כנ"ל:

אות ג

נמצא שמשפט אמת הוא בחי' תיקון התפלה. שעיקר תיקונה ע"י אמת כנ"ל. וזהו שארז"ל למה נסמכה פרשת משפטים לפרשת מזבח לומר לך שתשים דיינים אצל המזבח. כי המזבח ששם מקריבין קרבנות זה בחי' תפלה שמכפרת כמו קר בנות כמ"ש (ישעיה נו) ושמחתם בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי וגו' וע"כ צריכין הדיינים לישב אצל המזבח. כי עיקר תיקון התפלה שהוא בחי' קרבנות הוא ע"י אמת שהוא בחי' דייני אמת כנ"ל:

אות ד

וע"כ עיקר הדיינים הם מומחין וסמוכין בארץ ישראל דייקא. כי עיקר תיקון התפלה הוא באי"י כמ"ש שם במאמר הנ"ל. כי שם באי"י עיקר האמת שהוא תיקון התפלה בחי' צהר תעשה לתיבה הנ"ל שמאיר ומציל מן מימי המבול שהם החשך המסבב ח"ו. כי אי"י היא ארץ לא גושמה ביום זעם (יחזקאל כב) כי באי"י לא הי' המבול כשרז"ל. כי שם עיקר האמת שהוא בחי' יעקב. כמ"ש רבינו ז"ל במאמר ואכלתם אכול ושבוע (סי' מ"ז) ע"ש.

אות ה

וזה בחי' מה שאין הדיינים נזקקין כ"א לשוה פרוטה. כי איתא שם במאמר הנ"ל על דברי רז"ל אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס.

שפרוטה הוא בחי' מלאך דפריטא שפוותיו בחי' אמונה תפלה וכו' ע"ש. וע"כ עיקר שיעור גזילה הוא שוה פרוטה כי צריכין לעשות מו"מ באמונה. באמונה דייקא. דהיינו שיזהר מאד שלא יגזול את חבירו כי עיקר האמונה תלויה בממון דהיינו כשמשברין תאוות ממון זה עיקר האמונה בשלימות כמ"ש רבינו ז"ל שם במאמר צוית צדק עדותיך ואמונה מאד. ואמונה הוא בחי' תפלה בחי' פרוטה הנ"ל. וע"כ שיעור גזילה שהוא תאוות ממון פגם האמונה הוא שוה פרוטה. וע"כ עיקר ישיבת הדיינים הוא בשביל שוה פרוטה. כי ישיבת הדיינים הוא בשביל לברר המשפט אמת שהוא בחי' תיקון התפלה שהיא בחי' אמונה כנ"ל כדי להוציא הפרוטה שהוא בחי' אמונה תפלה מיד עושקו שרוצה לפגום באמונה ע"י תאות ממון כנ"ל. וע"כ צריכין ליתן צדקה קודם התפלה כשרז"ל כי הצדקה הוא בחי' שבירת תאוות ממון כמ"ש רז"ל במאמר המתחיל להמשיך השגחה שלימה וכו' (סי' י"ג). וכשמשברין תאוות ממון אזי נשלם האמונה כנ"ל שזהו עיקר תיקון התפלה שהוא בחי' אמונה כנ"ל. וע"כ שיעור צדקה הוא ג"כ פרוטה בחי' פרוטה הנ"ל שהוא בחי' אמונה תפלה כנ"ל:

אות ו

וזה בחי' שני עדים ששי להם נאמנות והם מבררין האמת מי משני הבעלי דינים טוען אמת. כמ"ש (דברים יט) על פי שנים עדים יקום דבר. וזה בחי' סוד העיבור שנמסר לב"ד לעבר שנים ולקבוע חדשים והם מעברין את אדר. ומוסיפין חדש על הי"ב חדשים. ונעשית השנה לפעמים בת י"ג חודש כדי להשוות שנות החמה עם חדשי הלבנה כדי שיהיו השלש רגלים בזמנן. כמ"ש שמור את חודש האביב וכו' כשרז"ל כי מבואר במאמר תהומות יכסיומו הנ"ל שהאטמת הוא עיקר תיקון התפלה שע"ז רואין הפתחים לצאת מתוך החשך הגדול והקליפות המסבבין את האדם בשעת התפלה. שא"א להתפלל מחמת זה. ואין תקנה לזה כ"א ע"י האמת. שצריך האדם להתחזק ולהתאמץ בכל עוז להוציא הדיבור מפיו באמת באיזה בחי' שהוא אפילו אם אינו יכול להתפלל כלל עכ"פ יאמר הדיבור מפיו באמת בפשיטות גמור רק שיהיה באמת ואזי הדיבור האמת יאיר לו לצאת מתוך החשך ויוכל להתפלל היטב וכו' כמ"ש שם. ואיתא שם שהאמת יש בו ב' בחי' כי יש שדיבורם הוא אמת גמור לאמתו. ואז אמירתם הוא בחי' אבן טוב שמאיר בעצמו וכו' ויש שאמירתם הוא אמת. אבל אינו אמת ברור כל כך. ואזי דיבורם הוא בחי' חלון דהיינו שאחר יכול להאיר בו. כי החילוק שבין אבן טוב לחלון הוא כי החלון אין לו אור בעצמו אלא דרך שם נכנס האור. אבל כשאין אור אין מאיר. אבל

אבן טוב אפילו כשאין אור מבחוץ הוא מאיר בעצמו. כן יש בני אדם שדיבורם האמת הוא בחי' חלון ואין כח להאיר להם בעצמם. רק יכולים לקבל האור. ויש שדיבורם האמת נעשה אבן טוב ומאיר בעצמו וכו' ע"ש במאמר הנ"ל. ובסי' קי"ב ששם כפול ג"כ ענין זה ע"פ צהר תעשה לתיבה בתוספת ביאור קצת. והכל לפי גודל האמת וכו'. כי עיקר השתוקקות של הש"י אינו אלא אל האמת וכו'. וצריך כל אדם לקשר את תפלתו לצדיק הדור והצדיק יודע לכוין השערים ולהעלות כל תפלה ותפלה לשער השייך. כבי כל צדיק וצדיק הוא בחי' משה משיח וכו' ומשיח הוא כלול כל התפלות וכו' כי יש י"ב שבטים כנגד י"ב מזלות. וכל שבט ושבט יש לו נוסחא מיוחדת ויש לו שער מיוחד ליכנס דרך שם תפלתו. וכל שבט מעורר בתפלתו כח מזלו שבי"ב מזלות. והמזל מאיר למטה. ומגדל המצח. וכו'. וזה בחי' קשין מזונותיו כקריעת י"ס וקשה זווגו וכ"ו. כי הים סוף נקרא לי"ב קרעים כנגד י"ב שבטים וכו'. וז"פ שמרו עדותיו וחק נתן למו. עדות זה תפלה. כמ"ש (תהלים קיב) שבטי יה עדות וכו' להודות לשם ה' וכו' כי בתפלה אנו מעידין על אחדותו. וכפי התפלה כן זוכה לפרנסה ולמצוא זווגו וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ז

וזה בחי' סוד העיבור. שמעברין את השנה כדי להשוות הלבנה עם החמה. שזהו בחי' מילוי פגימת הלבנה כדי שיהי' אור הלבנה כאור החמה. כי עיקר אור המאיר של החמה ולבנה שהם ניתנו להאיר על הארץ. כמ"ש (בראשית א) והיו למאורות ולאותות ולמועדים וכו' עיקר האור שלהם הוא אמת. שהוא עיקר אור המאיר כנ"ל וע"כ הם שני מאורות. חמה ולבנה. זה בחי' שני בחי' האמת הנ"ל שהם בחי' אבן טוב וחלון. כי אבן טוב מאיר בעצמו וחלון אין מאיר בעצמו רק מקבל האור מאחר. שזהו בחי' חמה ולבנה. שהם בחי' אספקלריא דנהרא מגרמא שהיא החמה. שהיא מאירה בעצמה בחי' אבן טוב הנ"ל. ולבנה היא בחי' אספקלריא דלא נהרא מגרמא כלום כי"א מה שמקבלת מהשמש. שזהו בחי' חלון שאינו מאיר בעצמו כי"א מה שמקבל מאחר כנ"ל. וזה בחי' סוד מיעוט הירח שמשם עיקר אחיזת הס"א והקליפות והיצה"ר. ומשם משתלשלין ובאין כל החטאים וכל הפגמים שבאין ע"י היצה"ר שנאחז משם. ועיקר עבודתינו כל ימי עולם לתקן זאת לקתן פגימת הלבנה שלא יהי' בה שום מיעוט. ויהי' אור הלבנה כאור החמה כידוע. כי חמה ולבנה שוים נבראו. כמ"ש (בראשית א) את שני המאורות הגדולים. אך מחמת קיטרוג הלבנה שאמרה א"א לשני מלכים להשתמש בכתר א' ע"כ נתמעטה. כי באמת עיקר הבריאה הי' רק בשביל האמת. כמ"ש (שם) בראשית ברא אלקים

את השמים ואת הארץ וארז״ל (שם) ברא אלקים את ס״ת אמת. שבו נחתמו שמים וארץ. כי הקב״ה עצם האמת וחותמו של הקב״ה אמת. ועיקר השתוקקות של הש״י הוא רק אמת. וכל הבריאה כולה מראש ועד סוף היתה רק בשביל זה כדי לגלות האמת. כמ״ש בזוה״ק שהבריאה היתה בגין דישתמודעין ליה. שזהו בחי׳ אמת. דהיינו שבשביל זה ברא הש״י את כל הבריאה כדי שיכירו וידעו אמיתת אלקותו וממשלתו וגדלו וכו׳. והנה עיקר התכלית הוא שיגיעו לתכלית האמת לאמתו. דהיינו שנכיר ונדע אמתתו כמ ו שהוא באמת. כי הש״י עצם האמת כביכול. כמ״ש (ירמיה י) וה׳ אלקים אמת. כן נזכה אנחנו גם בזה העולם השפל לידע אמתת אלקותו כמו שהוא באמת. וזה בחי׳ שני המאורות הגדולים שבתחלה רצה שיהי׳ שניהם גדולים. דהיינו שהאור האמת המלובש בזה העולם שהוא בחי׳ מלכות בחי׳ לבנה. יהי׳ שוה לעצם אור האמת. שהוא הש״י בעצמו כביכול שנזכה גם בעולמות לדעת אמתתו כמו שהוא באמת כנ״ל. אבל מחמת קיטרוג הירח א״א לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. כי בעולמות א״א לסבול ולקבל עצם אור האמת. כי יתבטלו במציאות. ע״כ אמר לה הש״י לכי ומעטי את עצמך. ומיעוט הירח זה בחי׳ חושך שנחשך אורה ונתמעט. דהיינו שכביכול הש״י צמצם אור האמת והסתיר והצפין והלביש אור האמת ומיעטו באופן שנוכל לקבלו. ומחמת שמיעט וצמצם אור האמת. שזהו בחי׳ מיעוט אור הירח. משם אחיזת כל הס״א שהיא בחי׳ חושך בחי׳ שקר שאחיזתה ממיעויט האור הירח. היינו ממיעוט וצמצום האמת שמשם עיקר אחיזת השקר שהיא הס״א. כי בודאי אם לא היה רק עצם אור האמת בעצמו בודאי לא היה להס״א שהוא השקר שום אחיזה. כי מאחר שהי׳ הכל יודעין עצם האמת. איך היה אפשר לחפות האמת ולהפוך האמת לשקר. כי בודאי מי שיודע האמת לאמתו א״א להטעותו בשום שקר שבעולם. אך מאחר שנתמעט ונתצמצם האמת אע״פ שעדיין הוא אמת גמור עכ״ז מאחר שנתמעט ונתחפה ונתכסה האמת בכמה צמצומים ולבושים. עי״ז משתלשל אחיזתם. כי מאחר שאין יודעין עצם האמת. רק שרואין האמת מרחוק דרך כמה חלונות ולבושין אע״פ שיודעין האמת לאמתו עכ״ז כבר יש להם אחיזה ויכולין להטעות ולחפות האמת בשקר. ולהפוך דברי אלקים חיים. להפוך השקר לאמת ח״ו וע״כ עיקר עבודתינו ויגיעתינו הוא למלאות פגימת הלבנה היינו לברר האמת מן השקר:

אות ח

וע״כ עיקר העצה והתקנה בכלליות העבודה שאנו צריכין בזה העולם. העיקר הוא רק אמת שאנו צריכין לבלי להטעות עצמינו חלילה. רק

להסתכל בכל דבר על האמת לאמתו להשתדל בתפלה אפילו אם אינו יכול להתפלל כלל. עכ״פ יראה שיוציא הדיבור מפיו באמת לפי מדירגתו. ואע״פ שעדיין אין האמת ברור וזך. עכ״ז מאחר שהוא חפץ באמת ומושך עצמו רק אל האמת. ומכריח עצמו לדבר דיבור אמת. ע״כ זה הדיבור האמת אע״פ שאינו עצם האמת בחי׳ אבן טוב. אעפ״כ האמת הוא בחי׳ חלון. ויוכל אחר להאיר בו דהיינו הצדיקי האמת שכלולים מכל התפלות ישראל. ואליהם אנו מקשרים כל תפלותינו. כי הצדיקים האמתיים הם נגדינו בבחי׳ עצם האמת. והם מאירים בכל תפלות ישראל ומעלים אותם כפי האמת שבכל תפלה ותפה של כל אחד ואחד שהוא בחי׳ חלון שמקבל האור מהצדיק וכפי בהירת וצחות החלון דהיינו הדיבור האמת כן הצדיק שהוא עצם האמת מאיר בו. וז״ש שם במאמר הנ״ל שצריכין לקשר כל התפלות לצדיק הדור וכו׳ ע״ש והבין היטב. כי צדיק הדור עם כלל ישראל הם בבחי׳ חמה ולבנה שזהו בחי׳ יעקב ובניו. שהם כלליו׳ תיקון התפלה כ״ש שם. כי יעקב כלול מכל הי״ב שבטים שהם כלליות ישראל כלליות הי״ב שערים הי,״ נסחאות שבתפלה והוא מברר ומעלה כל תפלתה לשרשה לשער השייך לו. כי יעקב הוא בחי׳ עצם האמת בחי׳ תתן אמת ליעקב וכו׳ (מיכה ז) והוא בחי׳ שמש כמ״ש רבינו ז״ל במ״א (סי׳ א׳) כמ״ש ויזרח לו השמש. וכלליות ישראל שהם בחי׳ י״ב שבטים י״ב שערים י״ב נוסחאות התפלה זה בחי׳ לבנה בחי׳ חלון הנ״ל כי הלבנה כלולה מי״ב חדשים. כי כל הי״ב חדשים נמנין ללבנה כמובא. שהם כנגד י״ב שבטים י״ב נוסחאות התפלה י״ב שערים שבירושלים שלמטה ושלמעלה שדרך שם עולה התפלה. וזה בחי׳ חלון היינו אור האמת של כלל ישראל שהוא בחי׳ חלון שאינו מאיר בעצמו שזהו בחי׳ לבנה שמקבלת הואר מהשמש כנ״ל. וזה בחי׳ י״ב חלונות של בית הכנסת שהוא בחי׳ וכוין פתיחין ליה בעיליתה (דניאל ו׳) בחי׳ תפלה שעולה דרך שנים עשר שערים. שהם י״ב חלונות שברקיע שדרך שם עולה התפילה בחי׳ משגיח מן החלונות וכו׳ דאתמר בהון חלו נא פני אל כמ״ש בתיקונים. כי תפלה הוא בחי׳ מלכות. בחי׳ לבנה כידוע. בחי׳ חלון בחי׳ תפלה לעני. כי עני לית ליה מגרמיה כלום. כ״א מה שמקבל מאחר שזהו בחי׳ לבנה כנ״ל:

אות ט

וזה בחי׳ תורה ותפלה ששניהן צריכין זה לזה. ואין אחד בלא חבירו. שזהו בחי׳ ק״ש ותפלה. כי ק״ש הוא בחי׳ תורה. כי התורה זה בחי׳ אמת בחי׳ תורת אמת. כי התורה הקדושה היא עצם האמת. כי כל מצות התורה הם עצם האמת. למשל מצות ציצית שצונו הש״י להטיל ציצית

בטלית. זהו עצם האמת לאמתו. אבל תפלה שהיא בחי׳ אתערות׳ דלתתא שזהו בחי׳ כלליות העבודה שאנו עושין ומקיימין שהכל כלול בתפלה. דהיינו מה שאנו מתפללין ומבקשין מהש״י בזה יש כמה שינויים וגוונין. כי בודאי לאו כל אחד זוכה לתכלית התפלה בשלימות. דהיינו שתהיה התפלה נכללת באחדותו ית׳ בבחי׳ היא תהלתך והוא אלקיך (דברים י) שזהו בחי׳ עצם האמת אבל ההמון עם בודאי אין זוכין לזה. וכ״א זוכה לתפלה כפי בחי׳ נקודת האמת שמתגבר ומתחזק להמשיך עצמו אל האמת. וזה האמת הוא בחי׳ חלון שמקבל האור כנ״ל. שיש בזה כמה גוונין בלי שיעור כפי גודל האמת שיש בו כנ״ל. נמצא שתורה ותפלה הם בחי׳ אבן טוב וחלון הנ״ל. שזהו בחי׳ חמה ולבנה שהם בחי׳ תורה ותפלה כידוע. שהם בחי׳ תורה שבכתב ותורה שבע״פ כמובא וזהו שכתב שם רבינו ז״ל על מאמר רבב״ח ששאלו כמה מרחקינא ממיא היינו מתפלה בשלימות. השיב לו תמני פרסי. וכתב שם שזהו בחי׳ תורה ותפלה שהם ה׳ חומשי תורה וג׳ תפלות ביום וכו׳. ולכאורה תמוה. כי מקודם לא הזכיר שם רבינו כלל מענין תורה ששייך לתפלה. אך ע״פ הנ״ל מבואר היטב. כי תיקון התפלה הוא ע״י אמת. ואמת הוא בחי׳ תורה בחי׳ תורת אמת כנ״ל וזה בחי׳ ק״ש ותפלה בחי׳ סמיכות גאולה לתפלה. כי ק״ש הוא בחי׳ תורה בחי׳ עצם האמת. בחי׳ ה׳ אלקינו ה׳ אחד (דברים ו׳) שהוא עצם האמת. ואח״כ אנו מתפללין שהוא אתערותא דלתתא. דהיינו שאנו מעוררין עצמינו ומכינים עצמינו להתפלל לפניו ית׳ ולבקש על צרכינו. וזהו כפי האמת שיש אצל כ״א וא׳. וזה האמת הוא בחי׳ חלון כנ״ל. שצריך לקבל האור מעצם האמת. שהוא בחי׳ תורה בחי׳ ק״ש כנ״ל. כי זה הוא כלל גדול. שכל בחי׳ כלולה מכל הבחי׳. ויש כמה בחי׳ בכל בחי׳ ובחי׳. וע״כ אע״פ שבמאמר הנ״ל מבואר שבהתפלה בעצמה יש בחי׳ אבן טוב וחלון. עכ״ז כלליות התפלה של ההמון עם הוא בחי׳ חלון כנגד צדיק הדור שהוא בחי׳ אבן טוב כנ״ל. וכן כלליות התפלה הוא בחי׳ חלון בחי׳ לבנה כנגד התורה שהיא בחי׳ חמה. בחי׳ אבן טוב וכנ״ל:

אות י

וזה בחי׳ סמיכות גאולה לתפלה. כי עיקר הגאולה הוא ע״י אמת שהוא משיח צדקינו שיבא ב״ב שנקרא אמת. כ״ש שלח אורך ואמתך המה ינחוני יבואוני וכו׳ שפירשש״י על משיח כמובא. כי עיקר ביאת משיח הוא לגלות האמת בעולם. כי אז יתקיים אמת מארץ תצמח וכו׳. וכ״ש (משלי יב) שפת א מת תכון לעד כוננת לא כתיב. כי עכשיו האמת בגלות גדול והאמת נעשה עדרים עדרים וכ״א וא׳ אומר שאצלו האמת. וא״א לברר האמת כ״א לכל חד לפום מה דמשער בלבי׳ יכול להבין קצת האמת.

ועיקר האמת יתגלה ע״י משיח בחי׳ שפת אמת תכון וכו׳ וזה עיקר הגאולה כ״ש (שיר השירים ד) תבאו תשורי מראש אמנה ואמונה תלוי׳ באמת. כי צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה (זוהר בלק ק״כ) נמצא שעיקר הגאולה היא ע״י אמת. וע״כ עיקר ברכת הגאולה דהיינו ברכת גאל ישראל מתחלת אמת ויציב ונכון וכו׳ ומדברת רק מאמת. כי נזכר שם ח׳ פעמים אמת כי עיקר הגאולה הוא אמת כנ״ל. שע״ז גואלין את התפלה מן הגלות וזוכין להתפלל. כי א״א לצאת מגלות החשך המתגבר בשעת התפלה כ״א ע״י אמת כנ״ל. וזה בחי׳ בין ה׳ אלקיכם לאמת ויציב לא יפסיק שנאמר וה׳ אלקים אמת. כי האמת כלול משני בחי׳ הנ״ל שהם בחי׳ אבן טוב וחלון כי חמה ולבנה בחי׳ תורה ותפלה וכו׳ וכנ״ל. וב׳ בחי׳ אלו הם בחי׳ שם מלא בחי׳ ה׳ אלקים. שהם בחי׳ אור החמה והלבנה. בבחי׳ כי שמש ומגן ה׳ אלקים. כי שם הוי׳ כביכול זה בחי׳ עצם האמת המאיר בחי׳ הוי׳ כביכול זהבחי׳ עצם האמת המאיר בחי׳ ה׳ אורי כמ״ש שם ואלקי׳ זה בחי׳ מיעוט וצמצום האור בחי׳ מלכות בחי׳ לבנה כידוע והעיקר הוא למלאות פגימת הלבנה. דהיינו לחבר ולייחד חמה ולבנה יחד. דהיינו לחבר שני השמות ה׳ אלקים יחד. שזהו עיקר היחוד בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד שם זה בחי׳ אלקים מלכות כמובא. היינו כי העיקר הוא לחבר שני בחי׳ האמת יחד דהיינו להעלות ולברר האמת המלובש בזה העולם. שזהו בחי׳ אור נקודת האמת שיש אצל כ״א ואחד מישראל שהוא בחי׳ חלון בחי׳ לבנה בחי׳ מלכות. לחברו ולקשרו ולייחדו בעצם אור האמת. כי באמת לאמתו הכל אחד. וזהו בחי׳ וה׳ אלקים אמת. כי זהו עיקר האמת כשמחברין ומתייחדין אלו הב׳ שמות ה׳ אלקים יחד. דהיינו ב׳ בחי׳ האמת הנ״ל. שאז עיקר שלימות האמת. ונשלם כונת הבריאה כי עיקר הבריאה היתה רק בשביל זה. כי הש״י עצם האמת כביכול ואין לו צורך לנבראים ח״ו ועיקר הבריאה היתה בשביל טובתינו כדי שיתגלה האמת גם בזה העולם. וזה עיקר השלימות והתכלית כשהאמת המלובש בזה העולם מתברר ועולה ונכלל בעצם האמת. ונעשה הכל אחד. כי באמת כולו חד. כי אמת הוא אחד כמבואר במ״א (בדברי רבינו בסי׳ נ״א) רק שבזה העולם נתלבש ונתחפה ונתצמצם האמת בכמה לבושין. ועיקר שעשועיו כשמכירין האמת גם בזה העולם השפל שבשביל זה ברא כל הבריאה. היינו כשהאמת שבזה העולם מתברר עד שיודעין גם בזה העולם האמת לאמתו. שזה עיקר שלימות אור האמת. בבחי׳ כיתרון האור מן החשך (קהלת ב׳) כי במקום שאין שום שקר אין שייך לומר תיבת אמת. כי עיקר האמת הוא במקום שיש אמת ושקר. שאז שייך לומר שכך הוא האמת. ולא כמו הטוען שקר. רק האמת הוא כמו שזה אומר וע״כ עיקר שלימות האמת הוא כשמבררין האמת מזה העולם בשביל זה נברא הכל כידוע. ואז כשנתברר האמת מזה העולם ע״י עבודתינו ותפלותינו. אזי מתחברים ב׳ הבחי׳ אמת הנ״ל שהם בחי׳ ה׳ אלקים. שזהו עיקר שלימות האמת בחי׳ ה׳ אלקים. שזהו עיקר שלימות האמת בחי׳ וה׳ אלקים אמת כנ״ל. וע״כ בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק. דהיינו בין ה׳ אלקיכם לאמת כנ״ל כי ה׳ אלקיכם זהו בעצמו עיקר שלימות האמת כנ״ל. כי ק״ש הוא בחי׳ אמת כנ״ל. שזהו עיקר

הגאולה כנ״ל. שע״ז זוכין לתפלה בחי׳ סמיכת גאולה לתפלה כנ״ל׃

אות יא

וזהו בחי׳ ח״פ אמת שאומרים באמת ויציב זה בחי׳ תמניא פרסי הנ״ל במאמר הנ״ל. שהם תורה ותפלה כנ״ל דהיינו ה׳ חומשי תורה וג׳ תפלות שהם בחי׳ אבן טוב וחלון כנ״ל שנכללין יחד. שזהו עיקר שלימות האמת שהוא שלימות התפלה כנ״ל. וז הו בחי׳ התחברות אמת ואמונה כי אמונה הוא בחי׳ חלון הנ״ל בחי׳ לבנה אספקלריא דלא נהרא מגרמה. כי אמונה הוא רק במה שאין מבינים ויודעים האמת לאמתו כי כשיודעין האמת אין שייל אמונה. ועיקר האמונה הוא רק בבחי׳ חלון בבחי׳ האמת הב׳ הנ״ל. היינו שאע״פ שאינו זוכה לדעת האמת בעצם עכ״ז מחמת שהוא חפץ באמת, האמת לאמתו. ומחמת שמשתוקק ומושך עצמו רק להאמת. ע״ז זוכה לראות האמת מרחוק שראוי להאמין בדבר האמת. כי ע״י האמת שיש בו ע״ז מקבל אור מעצם האמת ונמשך לו אמונה. כי מסתכל על האמת. וע״ז זוכה לאמונה. דהיינו להאמין בהאמת אע״פ שאינו זוכה להשיג ולראות עצם האמת והבן. וזה בחי׳ צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה. כי צדק מלכותא קדישא בחי׳ מיעוט הירח כידוע. כי היא נקראת צדק כשיש להם אחיזה בה בעת המיעוט הירח כידוע. כי היא נקראת צדק כשיש להם אחיזה בה בעת המיעוט כידוע. שאז הם רוצים להתגבר על מעט האמת והצדק ולהפכו לשקר ח״ו. שזהו עיקר עסקיהם של הס״א לינק רמן האמת המועט ולהפכו לשקר. בבחי׳ כל שקר שאין בו אמת בתחילתו אינו מתקיים בסופו. אבל צריך כ״א לראות לחבר צדק באמת. דהיינו שיסתכל רק על האמת וימשיך עצמו רק להאמת לאמתו. וידבר הדיבור באמת. ואז כד אתחבר צדק באמת אתעביד אמונה. וזוכה לאמונה שלימה להאמין בעצם האמת שאינו זוכה להשיגו עדיין. ואז ע״י האמונה השלימה הוא מקושר ונכלל בעצם האמת בבחי׳ התחברות אמת ואמונה. כי כולו חד וכנ״ל. וע״כ אומרים אמת ויציב בשחרית ואמת ואמונה ערבית. כי בשחרית הוא אור יום. בחי׳ חמה שהוא בחי׳ עצם האמת בחי׳ אבן טוב כנ״ל. אבל בלילה הוא בחי׳ מאור הקטן בחי׳ לבנה בחי׳ חלון שהיא בחי׳ אמונה שמקבלת מהאמת. בחי׳ אמת ואמונה. בחי׳ צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה כנ״ל׃

אות יב

וזה בחי' סוד העיבור שאנו מצווין לעבר את השנה. כדי להשוות י"ב חדשי הלבנה עם שנות החמה כדי למלאות פגימת הלבנה. שיהי' אור הלבנה כאור החמה וע"כ הכל תלוי בב"ד דווקא. כי הב"ד הוא בחי' אמת כנ"ל. כי צריכין לשפ8ט אמת וכו' כנ"ל. וע"כ הב"ד שהם בחי' צדיקי הדור בחי' אמת הם יודעין לעבר שניסולקבוע חדשים. כדי להשוות החמה עם הלבנה. שהם שני בחי' אמת הנ"ל. שיהי' אור הלבנה כאור החמה דהיינו שיהי' נכלל האמת שבזה העולם שהוא בחי' חלון בחי' לבנה בעצם האמת שהוא בחי' חמה כנ"ל:

אות יג

וזה בחי' שני עדים. שהם מבררין האמת. כי השני עדים הם בבחי' שני בחי' אמת הנ"ל. בחי' חמה ולבנה שהם בחי' יום ולילה תורה ותפלה. שזהו בחי' שמים וארץ כידוע. שזהו בחי' שני עדים בחי' העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ (דברים ד) וזהו בחי' חמה ולבנה. בחי' (תהלים פט) וכסאו כשמש נגדי כירח יכון עולם ועד בשחק נאמן סלה וזהו בחי' כלליות התורה שכלולה מב' בחי' אמת הנ"ל שזהו בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ כנ"ל וכלליות התורה נקרא עדות. כמ"ש (שמות כ) ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך. כי העדות מבררין האמת. והעיקר בירור האמת הוא כשמתחברין יחד ב' בחי' אמת הנ"ל כ יהשקר אין לו אחיזה כ"א ע"י האמת הב' הנ"ל שהוא בחי' חלון כנ"ל. כ יבאמת ישראל לא נחשדו ע להשקר. כמ"ש (צפני' ג) שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב וכו'. וע"כ באמת אין אנו חושדין את הבעל דין שכופר ממון חבירו שרוצה בשקר גמור. כי חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו רק שאנו אומרים אשתמוטי הוא דקא משתמיט סבר עד דהוי ליה זוזי ופרענא לי' או ספק מלוה ישינה יש לו עליו כשרז"ל לענין מודה במקצת וכופר בכל. נמצא שאין אנו חושדין אותו בשקר גמור רק שמורה היתר לעצמו ומחפה השקר באמת שכל זה נמשך מבחי' מיעוט האמת שהוא בחיט' חלון שמחמת צמצום האמת נתכסה אצלו האמת כ"כ עד שרוצה לחפות השקר באמת ומורה לעצמו היתר. וכופר ממון חבירו. וע"כ א"א לברר האמת לאמתו כ"א כשמאירין מעצם האמת שהוא בחי' אבן טוב לבחי' האמת שהוא בחי' חלון ומחברין ומיחדין שניהם יחד. שהוא בחי' חיבור חמה ולבנה ואז נתחזק ונתברר בחי' האמת המלובש בזה העולם שהוא בחי' חלון. וכשזה האמת נתברר ונכלל בשרשו בעצם האמת אזי יתפרדו כל פועלי און כי נופל ונתבטל השקר לגמרי. כי עיקר

אחיזת השקר הי׳ רק מחלישת האמת שזה האמת בחי׳ חלון נחלש ונתצמצם כ״כ עד שנשתלשל ממנו אחיזה אל השקר. אבל כשנתברר זה האמת ומתחבר עם עצם האמת אזי נתבטל השקר לגמרי וכנ״ל. וזה בחי׳ שני עדים. כי שני עדים שמעידין יחד על דבר א׳ זה בחי׳ התחברות חמה ולבנה שהם בחי׳ המאור הגדול ומאור הקטן שהם שני בחי׳ אמת הנ״ל כי זהו כלל שאין שני נשמות שוות בעולם רק א׳ גדול מחבירו וע״כ אלו השני עדים שמעידין יחד בוודאי א׳ גדול מחבירו. וכמ״ש במשנה כיצד בודקין את העדים מכניסין את הגדול תחלה וכו׳. כי בודאי א׳ גדול ואי׳ קטן. וגדול וקטן זה בחי׳ חמה ולבנה בחי׳ המואר הגדול ומאור הקטן כי זה עיקר החילוק והמעלה שבין הנשמות. כי הנשמה נקראת אור. וכמ״ש (משלי כ) נר ה׳ נשמת אדם. ועקיר אור הנשמה הוא אמת. שהוא עיקר אור המאיר וכל נשמה שיש לה אמת ביותר היא גדולה ביותר ומאירה ביותר. ואור הגדול נגד חבירו הקטן ממנו. הוא בבחי׳ אבן טוב לגבי חלון. כי הקטן צריך לקבל מהגדול כי כל הנשמות מקבלים זה מזה מדרגא לדרגא. נמצא כשב׳ אנשים מעידין יחד על דבר אחד. זה בחי׳ חיבור ב׳ בחי׳ אמת הנ״ל. שהם בחי׳ חמה ולבנה כנ״ל. וע״ז עיקר בירור האמת כנ״ל. כי עיקר בירור האמת הוא כשמתחבר האמת שבזה העולם בחי׳ חלון ונכלל בעצם האמת. שזהו בחי׳ שם מלא בחי׳ וה׳ אלקים אמת. וע״כ ב׳ עדים יש להם נאמנות לעולם ותרי כמאה. כי עיקר בירור האמת ע״י חיבור ב׳ בחינות אמת הנ״ל. כנ״ל:

אות יד

וע״כ העדים צריך שתהי׳ עדותן מכוונת. כי אמת הוא אחד. וצריך שיתחברו שניהם יחד שיהיה׳ נכלל ב׳ בחי׳ אמת יחד. כי כולא חד. אך אעפ״כ העיקר שיכוונו יחד בעיקר העדות. אבל אם הכחישו זא״ז בבדיקות עדותן קיימת. כמובא בדרז״ל בגמ׳. היינו כנ״ל כי האמת שבזה העולם הוא בחי׳ חלון. שא״א שיהיה האמת ברור לגמרי אצל כ״א וא׳. וא עפ״כ הוא אמת כל זמן ששומרין את האמת שלא יתהפך לשקר ח״ו רק מסתכלין על האמת לאמתו. אזי אע״פ שאין זוכין עדיין לאמת הברור לעצם האמת אעפ״כ יכול אחר להאיר בו ויכולין לצאת ע״ז מחשך לאור וז הו בחי׳ הנ״ל שאע״פ שא׳ מהעדים טעה קצת בבדיקות. ולא זכה לכוין האמת בעצם בתכלית. אעפ״כ מאחר שבעיקר העדות הוא מכוון עם חבירו. ע״כ מאמינים לו שדבריו אמת ומקבלין עדותו. כי נכללין ב׳ בחי׳ האמת יחד ומאירין זה בזה ודוחין השקר של הבעלי דינין כי כשמתחברין ב׳ בחי׳ האמת יחד נדחה השקר שזה בחי׳ ב׳ עדים כנ״ל:

אות טו

וזה בחי׳ שבועה שמטילין על הבע״ד כדי לברר האמת כשאין עדים להעיד כי זה שכופר בחבירו בודאי לא נחשד על שקר גמור כנ״ל רק שמחפה השקר באמת ואשתמוטי הוא דקא מישתמיט וכו׳ כנ״ל. וכל זה הוא מחמת שנחלש ונתמעט האמת שהוא בחי׳ חלון מחמת שאינו מקבל מעצם האמת שזהו עיקר בחי׳ פגימת הלבנה כשאינה מתיחדת ומתחברת עם החמה שהוא בחי׳ עצם האמת וכנ״ל. וע״כ רמא רחמנא שבועה עליה כי היכי דלודי. כי השבועה הוא בחי׳ שם ה׳ שהוא בחי׳ עצם האמת. כי שבועה הוא בחי׳ צדיק כמובא. ועש,כ השבועה הוא בנק״ח. דהיינו ס״ת שהוא בחי׳ עצם האמת כנ״ל. ע״כ ע״י השבועה שהוא שם ה׳ שהוא בחי׳ עצם האמת. שזהו בחי׳ תתן אמת ליעקב וכו׳ אשר נשבעת לאבותינו וכו׳ (מיכה ז) ע״כ ע״י השבועה נתגלה ונתברר האמת ונדחה השקר ע״י שמאיר עצם האמת שהוא בחי׳ שבועה לתוך בחי׳ האמת שהוא בחי׳ חלון. ואזי נתחזק האמת שבזה העולם ונכלל בעצם האמת. ואז נדחה השקר וכנ״ל.

אות טז

וזה בחי׳ עדות ביעקב עדות ביהוסף. שהם בחי׳ תרין סהדי קשוט. כי יעקב ויוסף כחדא חשיבי והם בחי׳ שני העדות שיש לכל אחד מישראל בכל יום שמעידין על אחדותו ית׳. שהם בחי׳ תפילין ובריתי. ובשבת שבת ובריתי כמובא. כי יעקב הוא בחי׳ תפילין שנקראין פאר בחי׳ שופרי דיעקב וכן יעקב הוא בחי׳ שבת. כי יעקב שמר את השבת כשרז״ל על פסוק ויחן את פני העיר שקבע תחומין וכו׳. וע״כ ארז״ל המשמר את השבת נותנין לו נחלת יעקב שהוא נחלה בלי מצרים נמצא שיעקב הוא בחי׳ שבת ותפילין. ויוסף הוא בחי׳ ברית כידוע. בחי׳ צדיק יסוד עולם. וזה בחי׳ סוד העיבור. כי יוסף הוא בחי׳ סוד העיבור. כי יש שנים עשר שבטי יה עדות לישראל להודות לשם ה׳. שהם בחי׳ י״ב נוסחאות התפלה וכו׳ שזהו בחי׳ י״ב חלונות שבהם עולה התפלה דרך י״ב שערים וכו׳ וכנ״ל. וכנגד ה הם י״ב חדשי הלבנה שהיא בחי׳ תפלה בחי׳ חלון בחי׳ המאור הקטן בחי׳ צמצום האמת וכו׳ כנ״ל. וחודש העיבור שמוסיפין ואז השנה בת י״ג חודש. זה בחי׳ יוסף שנחלק לשני שבטים ונתוסף שבט

א׳ על ידו. כנגד חודש העיבור. כי עיקר העיבור הוא כדי להשוות שנת הלבנה עם שנת חמה. שזהו בחי׳ חיבור חמה ולבנה שיהיה אור הלבנה כאור החמה. ויהי׳ שניהם אחד וכנ״ל. וזה נעשה ע״י יוסף שהוא סוד העיבור שמחבר שניהם חמה ולבנה שהם שני בחי׳ אמת הנ״ל דהיינו שמחבר י״ב שבטי יה שהם שנים עשר נוסחאות התפלה וכו׳ י״ב חדשים. הוא מחברם ליעקב שהוא עצם האמת בחי׳ חמה כנ״ל. וע״כ נתן יעקב ליוסף דייקא שכם אחד על אחיו. שהוא הבכורה שיחלק שבטו לשנים. שזהו סוד העיבור כנ״ל. וכמובא זה הפסוק במאמר הנ״ל לענין תפלה ע״ש. כי עיקר התפלה וכל תיקונה הוא ע״י אמת. והאמת הוא בחי׳ יעקב. וא,א לקבל האמת של יעקב שהוא בחי׳ עצם האמת כ״א ע״י יוסף שהוא בחי׳ צדיק יסוד עולם. שהוא מקבל האמת מיעקב ומאירו בכלל ישראל בסוד סמיכת גאולה לתפלה כי גאולה ביסוד כמובא שהוא יוסף שהוא צדיק יסוד עולם. שהוא בחי׳ צדיק הדור שצריכין לקשר אליו כל התפלות. והוא מעלה ומברר כל תפלות ישראל ע״י אור האמת שמאיר בהם. ומחבר י״ב שבטים ביעקב. כי כולם כלוליסן ביוסף ג״כ בבחי׳ והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי (בראשית לז) כי בו ביוסף כלול הכל שמש וירח וי״ב שבטים. וע״כ מחברן יחד. וכוללם יחד. שזהו סוד העיבור שע״ז נתחברין ונכללין חמה ולבנה יחד כנ״ל:

אות יז

וע״כ אשה פסולה להעיד. כי עיקר העדות הוא לברר ולהקים האמת שנפל ונשלך לארץ. בבחי׳ ותשלך אמת ארצה וכנ״ל. וע״כ העיקר לברר ולהעלות האמת שהוא בחי׳ חלון בחי׳ לבנה שזה בחי׳ אשה שהיא בחי׳ מלכות בחי׳ לבנה כידוע. וע״כ אין האשה יכולה להעדי. כי אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. ומאחר שזה האמת נפגם. שזהו בחי׳ מיעוט הירח. שעיקר הפגם מגיע לבחי׳ אשה יראת ה׳ שהיא בחי׳ מלכות. ע״כ בודאי אין האשה יכולה להגביה ולברר האמת. כי יכולה להכשל ג״כ בשקר. מאחר שזה האמת נפגם עכשיו ע״י השקר של הבעלי דין כנ״ל. וע״כ צריכין שני אנשים גדולם בני י״ג שנה להעיד. והם בחי׳ יעקב ויוסף. שהם בחי׳ שני עדים בחי׳ עדות ביעקב עדות ביהוסף כנ״ל. שהם מחברים ומייחדים חמה ולבנה שני בחי׳ האמת הנ״ל. שהם בחי׳ המאור הגדול והמאור הקטן. שזהו בחי׳ עד הגדול וחבירו הקטן ממנו כ״ש במשנה מכניסין את הגדול תחלה כנ״ל. ואז נכללין יחד חמה ולבנה ב׳ בחי׳ האמת הנ״ל. ונעשה אחד. כאי באמת כולו חד. ואז נדחה השקר ועולה האמת וכנ״ל:

אות יח

וע״כ קידוש החודש ועיבור שנים הי׳ ע״י ב״ד ועדים. כי הם מקימין האמת ומחברין חמה ולבנה כנ״ל. שזהו בחי׳ קידוש החדש ועיבור שנים כנ״ל:

אות יט

וזה בחי׳ פורים גדול ופורים קטן שעושין בשנת העיבור כי אין מעברין אלא אדר. כי אדר הוא בחי׳ אמת. כמ״ש רבינו ז״ל ש ״א ״ד ״ר הוא ר״ת ״ראש ״דברך ״אמת. וע״כ עיקר הנס של פורים הי׳ באדר. שבו מעברין את השנה. כי סוד העיבור הוא בחי׳ מחיית זכר עמלק. כי עיבור שנה שהוא חיבור חמה ולבנה, שני בחי׳ האמת הנ״ל. ונעשה הכל אחד. כי אמת הוא אחד כנ״ל. וזה בחי׳ וה׳ אלקים אמת כנ״ל וזהו בחי׳ מחיית המן עמלק כי נשבע הקב״ה שאין השם שלם ואין הכסא שלם. עד שימחה זכר עמלק. כי עמלק הוא זוהמת הנחש בחי׳ שקר. כי עמלק כפר בעיקר. והיא פגם התפלה. והוא עיקר החשך והבלבולסי המתגברים בשעת התפלה. ועיקר התגברותו על החלושי כח שבישראל. בבחי׳ ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע וכו׳ (דברים כה) היינו על אותן שתפלתן חלושה שהאמת שלהם הוא בבחי׳ חלון ששם רוצה להתגבר ח״ו להפוך האמת לשקר. ומסבב בשקרים שהם המחשבות זרות והבלבולים. ואינו מניח להתפלל וע״כ עיקר מפלת המן עמלק הוא ע״י תפלה. היינו כשמתגברין ומעוררין האמת על עצמו באיזה בחי׳ שהוא כנ״ל. שאז זוכין לראות הפתחים לצאת מן החשך מקליפת עמלק. וזוכין לצאת מאפילה לאורה. בחי׳ (אסתר ח) ליהודים היתה אורה הנאמר במפלת המן עמלק. אך א״א לזכות שיאיר לו מעט האמת שלו כ״א ע״י שזוכה להתקרב לצדיקי אמת שהם בחי׳ עצם האמת המאיר בכל נקודה ונקודה של אמת שיש בכל אחד ואחד מישראל אפילו בהפחות שבפחותים והגרוע שבגרועים. וזה שכתוב במלחמת עמלק (שמות יז) ויאמר משה אל יהושע צא הלחם בעמלק. כי עיקר מפלת עמלק הוא ע״י יהושע דייקא שהוא מסוגל לכך כ״ש בזוה״ק כי יהושע הוא בחי׳ לבנה בחי׳ פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה (ב״ב ע״ה). כי עיקר אחיזת עמלק הוא ממיעוט הירח שהוא פגם האמת שהוא בחי׳ חלון בחי׳ לבנה כנ״ל. וע״כ מפלתו

ע״י יהושע שהוא בחי׳ לבנה. היינו בחי׳ תיקון פגימת הלבנה שעי״ז נופל עמלק כשנתברר אמיתת האמת שיש אצל כ״א ואי׳ מישראל שזהו בחי׳ מילוי פגימת הלבנה כנ״ל. אבל א״א ליהושע ללחום מלחמת עמלק להאיר הארת האמת כ״א ע״י משה ר בו שהוא בחי׳ חמה כנ״ל בחי׳ עצם האמת. וזש״ה במלחמת עמלק (שם) ויהי ידיו אמונה עד בא השמש ותרגומו פרישן בצלו. כי משה בחי׳ עצם האמת בחי׳ חמה המאיר בהתפלה בחי׳ אמונה עד בא השמש. עד שהביא והמשיך אור השמש. אור עצם האמת לתוך התפלה שזהו בחי׳ מילוי פגימת הלבנה שזה התיקון מקבל יהושע ממשה שעי״ז הוא לוחם מלחמת עמלק ומאיר האמת בכל אחד ואי׳ מישראל. שעי״ז זוכה כ״א לראות הפתחים שבתוך החשך אפילה הגדולה שמסבב בשעת התפלה ויוצאין מאפילה לאורה. ומתפללין היטב שזהו בחי׳ מפלת עמלק שהוא החשך בחי׳ שקר וכו׳ כנ״ל. וע״כ משה ויהושע העמידו החמה במלחמת עמלק ובמלחמת ל״א מלכים להורות שהם ממלאים פגימת הלבנה וממשיכים אור החמה לאור הלבנה עד שיכולים להמשיך אור החמה אפילו בלילה. כי הכל אחד חמה ולבנה ונכללים יחד וכנ״ל. נמצא שעיקר מפלת המן הוא ע״י מילוי פגימת הלבנה שהוא בחי׳ והיה אור הלבנה כאור החמה שזהו בחי׳ מילוי ה שם בחי׳ שם שלם שזהו בחי׳ סוד העיבור כנ״ל. וע״כ עיקר הנס של פורים הי׳ באדר שבו מעברין את השנה כנ״ל וזה בחי׳ דברי שלום ואמת שזכו מרדכי ואסתר להמשיך אור האמת שהוא עיקר האור בחי׳ ליהודים היתה אורה כנ״ל שזהו עיקר מפלת המן עמלק כנ״ל:

אות כ

וע״כ עיקר הנס הי׳ ע״י אסתר שהיא בחי׳ אשה יראת ה׳ בחי׳ לבנה בחי׳ מלכות כנ״ל. כ יהמן רצה אז דוקא להתגבר על ישראל ח״ו בעת שנלקחה אסתר לבית המלך שזהו עיקר פגם האמת ח״ו. בחי׳ מיעוט הלבנה. כי סבר שנמשכה בחי׳ אסתר בחי׳ לבנה וכו׳ בחי׳ האמת הב׳ הנ״ל לתוך הס״א ח״ו. מאחר שנלקחה למשכב הערל. ואז עיקר יניקת הס״א שיניקתם משם מבחי׳ ירידת האמת הב׳ הנ״ל בין הקליפות ח״ו וע״כ רצה אז להתגבר על ישראל. כי עיקר התגברותו משם מפגם זה האמת שהוא בבחי׳ לבנה וכו׳ כנ״ל. ועיקר כחו הי׳ ע״י פגם הברית שהי׳ אז. כי נכשלו אז בנשים נכריות שהם מסטרא דשקרא. כי שמירת הברית הוא בחי׳ אמת בחי׳ כלה זרע אמת. שהוא בחי׳ תיקון התפלה. שהוא בחי׳ זווג דקדשוה בחי׳ התחברות אמת ואמונה חמה ולבנה כנ״ל וכמבואר במאמר הנ״ל. שזהו בחי׳ קשה זווגן כקריעת ים סוף וכו׳. אבל זווג שאינו בקדושה זה בחי׳ פגם האמת מכ״ש וכ״ש פגם נשג״ז ח״ו שזהו עיקר בחי׳

השקר. כמ״ש בזוה״ק מאן דמשקר בברית קדישא משקר דייקא. כי העכו״ם הם מבחי׳ השקר. כמ״ש (תהלים קמד) אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר ומחמת זה שפגמו בנשים נכריות ע״ז גרמו שהגיע הפגם לבחי׳ אשה יראת ה׳ שהוא בחי׳ לבנה בחי׳ מלכות וע״ז נלקחה אסתר לבית המלך וסבר המן שע״ז יתגבר על ישראל ח״ו. כי נעשה פירוד ח״ו בין אמת ואמונה בין חמה ולבנה ע״י פגם הברית שמשם עיקר אחיזת המן עמלק ח״ו כנ״ל. וע״כ באמת היתה אז צרה גדולה מאד מאד. אבל הש״י היטב עמנו ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות בכל דור ודור ושלח אז מרדכי ואסתר שהם בחי׳ חמה ולבנה אמת ואמונה. ולא די שלא נפגמה אסתר ח״ו ע״י שנלקחה לבית המלך אדרבא עיט״ז הוציאה האור מן החשך. כי אחשורוש לא נגע בה כלל כמ״ש בזוה״ק ועיקר הצלתה שניצלה ממנו הי׳ ע״י האמת. כשארז״ל כשנכנסה אסתר לבית אחשורוש שהי׳ מלא גילולים היתה צועקת אלי אלי למה עזבתני. שזהו עיקר התיקון לצאת מן החשך כנ״ל. היינו כשמתגבר גודל החשך על איש הכשר הרוצה להתקרב להש״י ובפרט בשעת התפלה. והחשך מסבב אותו מכל צד ומצדי צדדים. שזהו בחי׳ כניסת אסתר שהיא בחי׳ מלכות בחי׳ נקודה הקדושה המוסתרת בכל א׳ ואי׳ מישראל שנכנסת ח״ו לתוך בית אחשורוש הרשע לתוך בית מלא גילולים וטנופים שהוא בחי׳ עוצם התגברות החשך שאינו יודע שום דרך ועצה ותחבולה להנצל מהם. ואז עיקר העצה היא רק אמת שידבר הדיבור באמת. ויצעק להש״י באמתף. שזהו בחי׳ מה שצעקה אסתר כשנכנסה לבית מלא גילולים שהיתה צועקת אלי אלי למה עזבתני. וע״ז האיר לה אור האמת שנמשך עליה מבחי׳ מרדכי שהוא הצדיק הדור בחי׳ עצם האמת. וע״ז ניצולה ממשכב הערל כי לא נגע בה בגין דאח נטיר לה דאיהו קוצא דאות ד׳ דאחד כמ״ש בתיקונים היינו עצם האמת שהוא יחוד הש״י שהוא עצם האמת בחי׳ ה׳ אורי שזהו בחי׳ ק״ש בחי׳ ה׳ אחד כנ״ל. שזה שמר את אסתר. וזה שומר את כ״א ואי׳ מישראל כשצועק להש״י באמת אפי׳ אם נפל למקום שנפל ח״ו. אפילו אם החשך מסבב אותו מכל הצדדים אעפ״כ כשמאמין בהש״י באמת בפשיטות שמאמין בה׳ אחד וצועק אליו באמת אלי אלי למה עזבתני. ומתחנן אליו באמת. אזי האמת מאיר לו ורואה הפתחים ויוצא מאפילה לאורה כנ״ל. ואז לא די שאין הס״א והחשך יכולים למנעו ולבלבל תפלתו ח״ו. אף גם זוכה לעשות פתח גם לאחרים להוציא גם אחרים מהחשך ולהחזירם בתשובה. כמ״ש שם בסימן קי״ב ע״פ ופתח התיבה בצדה תשים ע״ש. שזהו בחי׳ ורבים מעמי הארץ מתיהדים שזכתה אסתר ע״י האמת שלה שע״ז ניצולה מאחשורוש. ובירורה האמת מן השקר. ולא נתרחקה מן מרדכי ח״ו. ואדרבא נתמלא פגימת הלבנה על ידם ע״י מרדכי ואסתר ע״י שבירורה האמת מן השקר. עד שנתגיירו רבים וכנ״ל. שזהו בחי׳ התחברות ב׳ בחי׳ אמת הנ״ל. בחי׳ אמת ואמונה מרדכי ואסתר. שזהו בחי׳ שם שלם כנ״ל. וע״כ הי׳ הנס באדר שבו מעברין השנה כנ״ל. שזהו בחי׳ פורים גדול ופורים קטן בחי׳ את המאור הגדול ואת המאור הקטן שהם חמה ולבנה מרדכי ואסתר שנכללו יחד ונתמלא פגימת הלבנה ונתגלה האמת בחי׳ דברי שלום ואמת כנ״ל וע״כ

קיבלו אז את התורה מחדש כמ״ש (אסתר ט) קימו וקבלו כי התורה היא בחי׳ אמת כנ״ל שזהו עיקר מפלת המן ע״י האמת כנ״ל. וזהו שארז״ל שהמגלה צריכה שרטוט כאמתה של תורה. כי המגילה היא בחי׳ אמתה של תורה בחי׳ תורת אמת שזה עיקר מפלת המן עמלק הנ״ל שהוא החשך המסבב בשעת התפלה שנופל ונתבטל ע״י האמת שהוא עיקר האור לראות הפתחים כנ״ל בחי׳ ליהודים היתה אורה כנ״ל:

אות כא

וע״כ צריכין בפורים להרבות בצדקה בחי׳ מתנות לא ביונים כי ע״י צדקה שנותן הנותן להעני המקבל ע״ז ממלאין פגימת הלבנה כידוע כי המקבל הוא בחי׳ חלון בחי׳ אספקלריא דלא נהרא מגרמא דלית ליה מגרמה כלום. והמשפיע הצדקה הוא בחי׳ שמש בחי׳ וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה וע״כ ע״י צדקה זוכין לאמצת כמ״ש רבינו ז״ל בס׳ האי״ב (אמת סי׳ טו) וכמ״ש (משלי יא) וזורע צדקה שכר אמת כי זה עיקר אור האמת כשמתחברין חמה ולבנה יחד וכנ״ל שזהו עיקר בחי׳ פורים וכנ״ל וע״כ צריכין להרבות צבדקה בפורים כנ״ל:

אות כב

וזה בחי׳ שבת שהוא בחי׳ עדות על אחדותו יתברך כשרז״ל וע״כ דיבור לא תענה הוא כנגד זכור את יום השבת כי שבת הוא בחי׳ עדות כמובא בדרז״ל. וע״כ מסדרין לחם הפנים בשבת שהם שנים עשר חלות שהם בחי׳ י״ב שבטים וכו׳ כנ״ל וכולם נכללים בשני המערכות שהם בחי׳ לחם משנה בחי׳ משנה תורה שבכתב ותורה שבע״פ שזהו בחי׳ שני העדים שמבררין האמת כנ״ל. כי שבת הוא עצם האמת בחי׳ שמש כשרז״ל (תענית ח׳ ע״ב) שמש בשבת צדקה כי שבת קביעא וקיימא ויו״ט ישראל הוא דמקדשי להו היינו כי שבת הוא עצם האמת בחי׳ אור הש״י שהוא האמת שקבוע וקים ואינו משתנה לעולם בחי׳ ודברך אמת וקים לעד אבל ימים טובים הם בבחי׳ חלון בבחי׳ לבנה בחי׳ עשה ירח למועדים שזהו תלוי בישראל שהם מקדשין חדשים ומעברין השנים וע״כ אומרים מקדש ישראל והזמנים כשרז״ל היינו כי קדושת יו״ט זה בחי׳ שיוצאין

מגלות כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים שכוללת כל הגליות כשארז״ל היינו כשיוצאין מאפילה לאורה ע״י אור האמת ויכולין להתפלל כנ״ל. וע״כ הם שלש רגלים כנגד שלש תפלות ביום שתיקונם ע״י האמת וע״כ עיקר תיקון המועדות הם ע״י הב״ד שהם בחי׳ אמת שמעברין שנים וקובעין חדשים וזה האמת שהוא בחי׳ לבנה בחי׳ חלון הוא כפי קדושת ישראל שבהם תלויים קדושת המועדים בחי׳ אלה מועדי ה׳ אשר תקראו אותם במועדם וכו׳ כמשרז״ל (ר״ה כד). וזהו בחי׳ שמש ידע מבואו אבל ירח לא ידע מבואו כי פעמים בא בארוכה פעמים בא בקצרה כי שמש שהיא עצם האמת בחי׳ שבת דקביעא וקיימא זה האמת אינו משתנה לעולם ואין להשקר שום אחיזה בו שזהו בחי׳ האמת של הצדיק האמת שהוא אמת הקים לעד ואין בו שום שינוי והוא בחי׳ שמש ידע מבואו. אבל ירח לא ידע מבואו היינו זה האמת שהוא בחי׳ חלון בחי׳ ירח וזה האמת הוא בחי׳ אסתר שמסתתר ונעלם אצל כל אחד ואחד לפי בחינתו ומדריגתו וא״א לדעת מבואו ודרכו של זה האמת כי פעמים בא בארוכה פעמים בא בקצה, זה בחי׳ א׳ המרבה וא׳ הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים כי מי שרוצה באמת והולך בדרך אמת א״א לידע דרכו. כי פעמים בא בארוכה פעמים בקצרה פעמים מאריך בתפלתו פעמים מקצ בחי׳ א׳ המרבה וא׳ הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים שזהו בחיק אמת שהעיקר שיכוין לבו לשמים באמת והוא צריך רק לקבל אור האמת בכל פעם מצדיקי אמת שהם עצם האמת וכפי האמת שמקבל מהם כפי העת והזמן כפי מה שצריכין להאיר בו לפי בחינתו כן צריך לילך ולהתנהג. אבל שבת קביעא וקיימא שהוא עצם האמת כנ״ל כי משבת מקבלין כל השלש רגלים שנקראין ג״כ שבת כ״ש לצלה למקראי קודש וכו׳ כי באמת הכל אחד שבת ויו״ט חמה ולבנה וכו׳ כנ״ל:

אות כג

וזה בחי׳ התוספת שבת שמוסיפין מחול על הקודש בכניסתו ויציאתו שעי״ז ממשיכין הקדושה של שבת לימי החול כי גם בימי החול אנו צריכין לקדש עצמינו ע״י תורה ומצות שהם בחי׳ אמת אבל האמת של ימי החול הוא בחי׳ חלון וכו׳ כנ״ל שצריך לקבל אור עצם האמת משבת. וע״כ צריכין להוסיף מחול על הקדש כדי להמשיך אור האמת משבת לחול כנ״ל כי בשבת מחברים יחד זכור ושמור שהם בחי׳ אמת ואמונה חמה ולבנה כידוע וע״כ עיקר זווגן של ת״ח משבת לשבת כי עיקר קדושת הזווג הוא בחי׳ אמת כנ״ל. בחי׳ חיבור אמת ואמונה וכו׳ כנ״ל:

אות כד

וזה בחי׳ הדלקת נרות של שבת. שזהו הקדושה הראשונה של שבת. כי המצוה הראשונה בתחלת כניסת השבת הוא הדלקת הנרות שמדליקין אותו בתוספת שבת בעת שמוסיפין מחול על הקודש. כי נר של שבת זה בחי׳ אור האמת שהוא עיקר האור המאיר וע״כ ניתנה מצוה זאת לאשה. כי היא כבתה נרו של עולם לפיכך תדלקי נר לשבת כי עיקר פגם האמת הנ״ל שהוא עיקר האור הוא ע״י האשה שנתעה בשקר של הנחש ונטתה מן האמת כי כל הסתתו הי׳ על ידי שקר שאמר אף כי אמר אלקים לא תאכלו מכל עץ ה גן וכו׳ וכן אמר לה לא מות תמותון וכו׳. ואמר מן העץ אכל וברא את העולם וכו׳ וכשרז״ל נמצא שעיקר פגם שלה היה שנטתה מן האמת לשקר. וע״כ כבתה נרו של עולם, נרו דייקא כי עיקר האור הוא אמת. וע״כ עיקר הסתתו הוא ע״י האשה שהוא בחי׳ אמת הב׳ הנ״ל. ששם נאמחזין ח״ו מחמת מיעוט האמת כנ״ל. וע״כ צריכה להדליק נר של שבת שעי״ז ממשכת אור עצם האמת שהוא בחי׳ קדושת שבת ומדלקת הנר בעוד יום בעת שמוסיפין מחול על הקודש. כדי להמשיך אור האמת שהוא בחי׳ נר של שבת להשיכו משבת לחול שהוא בחי׳ חיבור חמה ולבנה ב׳ בחי׳ אמת הנ״ל שיהיה נעשה אחד שזה עיקר התיקון כנ״ל שזהו בחי׳ רזא דשבת איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳ והא אוקימא דאיהו אחד ושמו אחד וכו׳. כי זהו עיקר בחי׳ שבת שאז מאיר האמת ונכללת הלבנה בהחמה שזהו בחי׳ שלימות האמת בחי׳ תיקון התפלה בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל. וזה בחי׳ השלשה מצות שניתנו לאשה שהם חלה נדה הדלקת הנר. שכל זה לתקן חטא אדה״ר כשרז״ל והחטא הי׳ פגם האמת פגם הלבנה כנ״ל ושלשה מצות אלו הם בחי׳ אור האמת שזהו בחי׳ הדלקת הנר של שבת כנ״ל, וזהו בחי׳ חלה שהוא להניח ברכה אל ביתך ע״י החלה שנותנין לכהן שהוא איש האמת כמ״ש באהרן הכהן תורת אמת היתה בפיהו וכו׳ שעי״ז זוכין לברכה בחי׳ פרנסה ומזונות שנמשך ע״י האמת שהוא תיקון התפלה וכמבואר במאמר הנ״ל. וזהו בחי׳ שמירה מנדה שהוא זוהמת הנחש פגם הברית וע״י שנשמרת מדם נדות שזהו בחי׳ תיקון הברית עי״ז זוכין לאור האמת כי עיקר אור האמת הוא ע״י תיקון הברית כנ״ל. וע״כ הצדיק זוכה לעצם האמת. שעי״ז נתתקן הכל וכנ״ל. אמן ואמן׃

אות כה

וזה בחי׳ הבדלה על הנר במוצאי שבת. כי עיקר ההבדלה הוא להמשיך מקודשת שבת לששת ימי החול כידוע שזהו בחי׳ הנ״ל להשמיך אור מעצם האמת מבחי׳ אבן טובה לבחי׳ חלון מחמה לל בנה וכו׳ כנ״ל וע״כ מבדילין על הנר כי האמת היא בחי׳ אור כנ״ל וזה בחי׳ אבוקה להבדלה וכו׳ כי האבוקה היא שני נרות קלועים יחד. זהו בחי׳ כלליות שני בחי׳ האמת שנכללין ונתחברין יחד על ידי שמוסיפין מחול על הקודש בכניסתו ויציאתו כנ״ל. וזהו בחי׳ שני נרות שצריכין להדליק בשבת שהם כנגד זכור ושמור כמובא. כי זכור ושמור הם ב׳ בחי׳ האמת הנ״ל בחי׳ חמה ולבנה כידוע וע״כ בנר של שבת אין נוהגין שיהי׳ שני הנרות קלועים יחד. אבל בהבדלה הם קלועים יחד כי בכניסת שבת אז יתפרדו כל פועלי און ואז אין מתיראין מהחיצונים ואז אין צריכין שיהיו מחוברים יחד ב׳ הבחי׳ הנ״ל כי אע״פ שכ״א עומד בפ״ע אעפ״כ הם כלולים יחד. אבל במוצאי שבת בהבדלה שמתעוררין ו׳ ימי החול אז צריכין להתחבר יחד בקליעה אחת כדי לשמור האמת הב׳ הנ״ל מן החיצונים. כי בשעת שצריכין שמירה מהם אזי צריכין שמירה יתירה לקשר האמונה אל האמת בקשר אמיץ וחזק. כדי שלא יתאחזו ח״ו אבל בשבת אין מתיראין מהם. כי אז האמונה חזק וכלולה באמת אפילו כשאין קשורין ומחוברין יחד. וזה הענין ידוע ומובן בכתבי האר״י ז״ל:

אות כו

וע״י עיבור שמוסיפין על י״ב חדשי השנה נעשית השנה בת י״ג חודש כי נתמלא פגימת הלבנה שהוא בחי׳ האמת הב׳ הנ״ל. שהוא בחי׳ חלון בחי׳ י״ב נוסחאות התפלה י״ב שבטים וכו׳ כנ״ל. ונכלל זה האמת בעצם האמת וכו׳ כנ״ל כי האמת בעצם הוא בבחי׳ י״ג בחי׳ שלש עשרה מדות של רחמיםשהם תליסר תיקוני דוקנא ש הם בחי׳ אמת כי אמת בעתיקא תליא כ״ש בזוה״ק ועתיקא הוא בחי׳ זקן הקדוש שיש בו תליסר תיקונים בחי׳ י״ג מדות של רחמים שהם בחי׳ ורב חסד ואמת. וע״כ זמן הגדלות הזכר שיהי׳ נעשה בר מצוה הוא בן י״ג שנים. כי עיקר הדיקנא קדישא שהוא י״ג תיקונים הוא אצל הזכר. כי אשה אין לה זקן כי הזכר הוא בחי׳ עצם האמת בחי׳ חמה. ואשה היא בחי׳ לבנה מלכות בחי׳ האמת הב׳ הנ״ל שכלול מי״ב שבטים י״ב שערים וכו׳ כנ״ל וע״כ זמן הגדלות האשה האי בת י״ב שנים ויואחד. שזהו בחי׳ לבנה שיש לה י״ב חדשים כלולה מי״ב שבטים וכו׳ כנ״ל. וע״י מילוי ימת הלבנה שהוא סוד העיבור נעשית השנה בת י״ג חדשים. שזהו בחי׳ עצם האמת שכלול מי״ג

כנ״ל כי נעשה הכל אחד ונכללין יחד כנ״ל. כי אמת הוא אחד שהוא בגימ׳ י״ג כמובא. וע״י סוד העיבור נכללת הלבנה בהחמה ונעשה הכל אחד בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד׃

אות כז

וזה שמובא שפסוק אני ה׳ אלקיכם שבסוף ק״ש הוא כנגד דיבור לא תענה. כי ה׳ אלקיכם זה בחי׳ אמת הנ״ל בחי׳ ה׳ אלקיכם אמת כ״ש וה׳ אלקים אמת כנ״ל. שזה בחי׳ ב׳ עדים כנ״ל. וכשפוגמין העדים ח״ו ומעידין שקר ועוברין על לא תענה. הם פוגמים בב׳ שמות ה׳ אלקים כנ״ל. כי צריכין שני העדים להעיד אמת. ועי״ז מייחדין ב׳ שמות ה׳ אלקים בחי׳ ה׳ אלקיכם אמת כנ״ל נמצא שנכון ומכוון היטב דיבור לא תענה בספוק ה׳ אלקיכם אמת כנ״ל׃

אות כח

וזה שברכות ק״ש הם מדברים מהמאורות שברא הש״י כמו שאנו אומרים בשחרית יוצר אור קודם ק״ש ובערבית מעריב ערבים. ולכאורה מה שייכו תיש לאלו הברכות לק״ש אך ע״פ הנ״ל מבואר היטב ונכון מאד. כי עיקר ק״ש הוא בחי׳ האמת שהוא עיקר הייחוד כי ע״י האמת א נו מאמינים באחדותו ית׳ כי ע״י חכמות וחקירות א״א לידע מהש״י כלל. כ״א ע״י אמת ואמונה. היינו מי שהוא מסתכל על האמת לאמתו זוכה לאמונה שלימה בבחי׳ צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה וכנ״ל. ועיקר ק״ש הוא ליחד ולחבר ב׳ בחי׳ אמת ש יהי׳ כולו חד דהיינו שידעו באמת בזה העולם מאחדותו ית׳ כמו שהוא באמת שזהו בחי׳ יחוד חמה ולבנה למלאות פגימת הלבנה ע״י הארת עצם האמת שיתגלה בעולם וכנ״ל וזהו בחי׳ ברכת ק״ש שמדברים משבח יצירת המאורות שהם חמה ולבנה המאירים ביום ובלילה. שהם המאור הגדול לממשלת היום והמאור הקטן לממשלת הלילה שזהו בחי׳ ב׳ בחי׳ אמת הנ״ל אבן טוב וחלון וכנ״ל. ואנו כוללין מדת לילה ביום ומדת יום בלילה כשרז״ל להורות שכולו חד. כי כוללין ומייחדין ומחברין חמה ולבנה יחד שהם בחי׳ יום ולילה שזהו בחי׳ ב׳ בחי׳ האמת הנ״ל. שזהו עיקר היחוד

כשנכלל האמת יחד ונתגלה עצם האמת וכנ״ל. וע״כ ברכת המאורות היא ברכת ק״ש וכנ״ל. וזהו ג״כ ברכת אהבת עולם שהוא ברכת ושבח התורה קודם ק״ש. כי התורה כלולה מתורה שבכתב ותורה שבע״פ שהם בחי׳ מדת יום ומדת לילה כנ״ל וכ״ש רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ג) כי כשהי׳ משה רבינו במרום למד ביום תורה שבכתב ובלילה תורה שבע״פ כשרז״ל. מדרש שוחר טוב תהלים י״ט) וזה עיקר בחי׳ ק״ש לגלות האמת שהוא בחי׳ יחוד וחיבור יום ולילה חמה ולבנה וכו׳ שיהי׳ הכל אחד וידעו כל באי עולם האמת כי ה׳ אחד ושמו אחד וכנ״ל:

אות כט

וזה בחי׳ חושן המשפט שהי׳ קבועים בו שנים עשר אבנים על שמות שבטים בני ישראל. כי חשן המשפט הוא בחי׳ תיקון המשפט. כשרז״ל (זבחים פ״ח) שחשן המשפט הי׳ מכפר על עוות הדין. ותיקון המשפט הוא ע״י בחי׳ י״ב שבטי בני ישראל. שהם בחי׳ י״ב אבנים שהי׳ קבועים בחשן כי י״ב שבטים הם בחי׳ תפלה שעיקר תיקונה ע״י אמת שזהו עיקר תיקון המפשט וכנ״ל. וע״כ כל הי״ב שבטים היו כלולים בשתי אבני השוהם זהו בחי׳ שני עדים שמבררין האמת שהוא בחי׳ יחוד חמה ולבנה שעיקר תיקון המשפט ע״י״ז וכנ״ל. וע״כ נקרא חלק השי״ע המדבר ממשפט שבין אדם לחבירו בשם חשן המשפט כי עיקר תיקון ובירור משפט אמת הוא ע״י בחי׳ חשן המשפט שהיו קבועים בו י״ב שבטי יה שהם בחי׳ אמת וכנ״ל:

דיינים ד

אות א

ע״פ התורה על פסוק כי תצא למלחמה (בסי׳ ר״פ) המתחלת דע מי שצריך לדון לפהי דיינים בדין תורה וכו׳ ע״ש היטב מבואר שם שהדיינים עושין תורה מכל העסקים והמו״מ שבעולם כי באמת כל המו״מ צריך שיהי׳ רק חיצוניות המחשבה בתוך המו״מ. אבל פנימיות מחשבתו צריך לקשר אל התורה גם צריך אמונה בהמו״מ. ויהיה הדיבור דיבור אמת כ״ש נשאת ונתת באמונה כי משא ומתן הוא שמרימין את הדבר וכו׳. דהיינו שע״י המו״מ מנשאין ומעלין ניצוצות קדושות שנפלו וכו׳. ועיקר בירור הניצוצות מן הקליפות הוא ע״י אמונה וכו׳. ומבואר שם שע״י שמקשר מחשבתו אל התורה ע״ז מקבלת האמונה כח לברר הניצוצות מן הקליפות ולעלות מהם וכו׳ ואזי נעשית מלחמה כי צריך ללחום עמהם להוציא הניצוצות מהם וז״פ כי תצא למלחמה וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

נמצא שהדינים היושבין על המשפט לפסוק דין תורה הם צריכין להעלות ולתקן מה שקלקלו אלו הבעלי דינים. דהיינו שהם לא קשרו את עסק המו״מ אל התורה כאלו אין בעסק המו״מ שום תורה. ועתה נענשו שצריכין לבא לפני הדיינים לפסוק להם דין תורה וצריכין לפרש כל העסק בפרטיות כל מה שעבר ביניהם בכל עסק המו״מ ועל זה פוסקין להם דין תורה. ובזה מראין להם שאינו כדעתם שלא רצו לקשר המו״מ אל התורה כאלו אין שום תורה ח״ו בהמו״מ.לא כן הוא כי הנכם רואים בעיניכם שכל המו״מ הוא תורה כי הלא עתה הדיינים פוסקין לכם דין תורה על כל עסק המו״מ שעבר ביניהם ועושין מכל עסק מו״מ שלהם תורה. כי באמת כל המו״מ הוא כולו תורה וכו׳ ע״ש כל זה מבקומו הנ״ל מבואר כ״ז היטב. נמצא שהדיינים צריכין לעשות מכל העסק והמו״מ של הבעלי דינים תורה לתקן מה שקלקלו הבעלי דינים כנ״ל. וע״כ הדיינים נקראים אלקים כ״ש עד האלקים יבא דבר שניהם. ומזה למדו רז״ל כמה דיינים צריכין כמבואר בגמ׳. כי זה עיקר מעשה הדיינים שצריכין לגלות האלקות השוכן בכל דבר ובכל עסק שבעולם שהוא התורה שמלובש בכל דבר שבעולם שמשם עיקר בריאת הדבר וקיומו וחיותו כי באורייתא ברא קוב״ה עלמא כמ״ש ואהי׳ אצלו אמון א״ת אמון אלא אומן וכו׳ (זוה״ק) והתורה היא כולא אלקות כי קוב״ה ואורייתא וישראל כולא חד כי ע״י התורה שקיבלו ישראל נתגלה אלקותו השוכן בכל דבר ומחיה אותו. וצריך כל אדם לידע ולהאמין תמיד באמונה שלימה שבכל דבר שבעולם אפילו בכל עסקי חול בכולם מלובש חיות אלקות שהוא אותיות התורה המחיה ומקיים את הדבר. וזה עיקר עסק המו״מ כדי להעלות ולברר הניצוצות הקדושים שנפלו

לשם שהם אותיות התורה הנעלמים שם כי ידוע שהקליפה קודמת לפירי בכל דברים הגשמיים אפילו של היתר, החיות שבו כל זמן שאין מעלין ומקשרין אותו אל התורה אזי החיות הוא בבחי' שבירה שהוא בחי' אותיות וניוצוצות הנפילין משבירת כלים שאדה"ר היה צריך לתקנם וע"י חטאו נתקלקלו יותר, והכל צריך תיקון וקדם התיקון אזי החיות הוא בבחי' אותיות וניצוצות הנפילין והשבירין כי הם רחוקים עדיין משרשם ונמשך עליהם השפע והקיום מהש"י בהעלם גדול. והכל תלוי במעשי האדם בעוה"ז שע"י שהאדם עוסק במו"מ באמונה ומקשר מחשבתו אל התורה בשעת המו"מ ע"ז מעלה ומברר הניצוצות שבהמו"מ ומנשא ומרים אותם למקומם ושורשם ועושה מהם תורה וכנ"ל. אבל זה שעקר המום מן התורה ולא קישר מחשבתו אל התורה בשעת המו"מ אזי ענשו שצריך לבא לפני הדיינים ולספר לפניהם כל עסק המו"מ. והם עושין מזה תורה ובזה מראין לו מה שפגם וכו' כמבואר שם בתורה הנ"ל. ועל כן הדיינים נקראים אלקים כי הם מגלין האלקות שהוא התורה הנעלם בכל דבר ועושין מזה תורה כי הם פוסקים דין תורה על עסק חול של מו"מ גשמי שעבר בין שני אנשים נמצא שהם עושים תורה מדברים גשמיים של חול והתורה היא אלקותו ואחדותו יתב' וע"כ הם נקראים אלקים כנ"ל:

אות ג

וזה שדקדקה התורה על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבידה אשר יאמר כי הוא זה עד האלקים יבא דבר שניהם וכו'. היינו שהתורה מגלה לנו ומודיעת לנו בכלל ופרט וחזר וכלל. שבכל הדברים שבעולם יש בו חיות אלקותו המחיה ומקיים את הדבר וזה עיקר הדין תורה כדי לחזור ולהביא כל הדברים שביניהם עד האלקים שהם בהדיינים שפוסקין על כל העסקים שביניהם דין תורה. ועושין מכל עסקיהם תורה כנ"ל. ובזה אנו רואים שבכל הדברים שבעולם יש אלקות שהוא התורה כנ"ל. וזהו שהזכירה התורה רוב דברים שבעולם בפרטיות שהם על שור על חמור על שה על שלמה וכו' והשאר כללה בכלל בתחלה ובסוף כ"ש על כל דבר פשע וכו' אשר יאמר כי הוא זה וכו' (כמו שלמדו רז"ל כלל ופרט וכלל ממקרא זה) ועל כולם סיימה עד האלקים יבא דבר שניהם לידע ולהודיע ולהוודע שבכל הדברים שבעולם בכולם מלובש ונעלם אלקותו יתי' וצריך הכל להעלות עד האלקים שהם הדיינים שנקראים עש"ז אלקים מחמת שהם פוסקין דין תורה ומגלין האלקות והתורה שבכל דבר וכנ"ל:

אות ד

ובשביל זה צריכין שיהי' שלשה דיינים כי תיקון כל המשא ומתן הוא ע"י שלשה בחי' כי צריכין לקשר פנימיות המחשבה אל התורה רק חיצוניות המחשבה יהי' בהמו"מ וזה תיקון א' שהוא תיקון המחשבה לקשרה אל התורה כנ"ל. גם צריכין לעשות המו"מ באמונה שלא ישנה דיבורו לעולם ויהיו ההן הן והלאו לאו וזה תיקון ב'. וגוף העסק של המשא ומתן בעצמו דהיינו מה שקונה או מוכר וכו' שעי"ז עיקר בירור הנצוצות מהקליפות וזהו בחי' תיקון ג'. ואלו הג' תיקונין צריכין בכל הדברים שבעולם והם בחי' תיקון המחשבה והדיבור והמעשה כי צריכין לברר הנצוצות מכל הדברים שבעולם וזה נעשה ע"י גוף המעשה והעסק שעושין כ"א ע"י האמונה כי עיקר הבירור על ידה כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש. ועיקר האמונה תלויה בהדיבור בבחי' אודיע אמונתך בפי ובפרט לענין המו"מ שעיקר הפסק של הדין תורה הוא כפי הדברים שיצאו מפיו בשעת המו"מ ועל כן האמונה הוא בחי' תיקון הדיבור אבל גם להאמונה אין כח לברר הנצוצות כ"א ע"י התורה דהיינו ע"י שמקשר מחשבתו אל התורה בשעת עשיית המו"מ עי"ז נשמרת האמונה שלא תופגם ח"ו ויש לה כח לברר הנצוצות אבל בלא התורה ח"ו תתקלקל אמונתו בעצמו ולא די שלא יברר הנצוצות אף גם ישנה ויחליף דיבורו ויפגום אמונתו כמבואר שם בהתורה הנ"ל ע"ש. ע"כ צריכין לקשר מחשבתו אל התורה בשעת עשיית המו"מ וזה בחי' תיקון המחשבה כנ"ל ואז נשלם תיקון המו"מ בשלימות כי נתתקן המחשבה והדיבור והמעשה ע"י התורה שהיא תיקון המחשבה וע"י האמונה שהיא תיקון הדיבור וע"י בירור הנצוצות שהם תיקון המעשה כי עיקר בירור הנצוצות הוא בעשי' כידוע. ובשביל זה צריכין ג' דיינים כדי לתקן ג' תיקונים אלו שפגמו בהם הבעלי דינים ע"י שלא קשרו המו"מ אל התורה ועכשיו צריכין לתקן זה ע"י הדין תורה שפוסקין הדיינים וחוזרין ועושין מהמו"מ תורה ואז חוזרין ונתתקנין כל הג' בחי' הנ"ל ע"כ צרייכן שיהי' הדיינים לפחות שלשה דווקא כנגד ג' תקונים הנ"ל:

אות ה

וזה בחי' שלש קדושות כי ענין זה הוא בכל הדברים שבעולם כי כל מה שהאדם עושה הן אכילה ושתיה או איזה מלאכה דהיינו לקשר מחשבתו אל התורה המלובש בזה הדבר ולהתחזק באמונה יתירה להאמין שהכל מאתו יתּ ועי"ז מברר ניצוצות ע"י העשיה והעסק שהוא עוסק וכנ"ל. וכשעושה כל העסקים שבעולם בקדושה זאת עי"ז מתקדש בשלש קדושות שהם קדושת המחשבה והדיבור והמעשה וכנ"ל. ואזי נתעלה קדושתו יתּ למעלה בבחי' שלש קדושות. כי באתערותא דלתתא איתער לעילא ואזי נתגלה כי מלא כל הארץ כבודו כי מגלין שבכל דבר שבעולם מלובש כבוד אלקותו יתּ וזהו קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו שע"י שלש קדושות דהיינו ע"י שהאדם מקדש עצמו בשלש קדושות הנ"ל שהם בחי' קדושת המחשבה והדיבור והעשיה שעי"ז נתעלה קדושת המחשבה והדיבור והעשיה שעי"ז נתעלה קדושתו יתּ למעלה בבחי' שלש קדושות עי"ז נתגלה כי מלא כל הארץ כבודו כי עי"ז מגלין שבכל דבר שבעולם מלובש כבוד אלקותו יתּ כנ"ל שזהו בחי' מלא כל הארץ כבודו. ובשביל זה התורה משולשת בכל בחינותיה כשרז"ל (שבת פ) בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה ביום תליתאה על יד תליתאה וכו' כנגד ג' בחי' הנ"ל שהם בחי' שלש קדושות. כי עיקר הקדושה ע"י התורה שמשם מקבלת האמונה כח לברר הנצוצות מכלן דבר כנ"ל וע"כ כל הג' קדושות כלולין בתורה וע"כ התורההיא משולשת בכל בחינותיה כנגד אלו הג' קדושות וכנ"ל:

אות ו

וזה שנסמכה פ' מתן תורה לפ' ואתה תחזה שמדבר ממינוי הדיינים וכן לאחריה נסמכה לפ' משפטים וכמבואר במדרש (שמות רבה פ' ל') כי הדיינים הדנים דין תורה באמת הם עושין תורה מכל הדברים שבעולם שזה עיקר מתן תורה, עיקר קיום העולם ע"י שמגלין שהתורה מקיימת הכל וכנ"ל. ובשביל זה היה כל העולם תלוי עד ששה בסיון שבו קיבלו ישראל את התורה כמשרז"ל (שבת פ.) כי אז נתגלה שהש"י ברא את העולם ומקיים את העולם ע"י התורה שזה עיקר קיום העולם וכל זה נעשה ע"י הדיינים שעושין תורה מכל הדברים כנ"ל וע"כ נסמכה פ' הדיינים למתן תורה:

אות ז

וזה שארז״ל כל דיין שדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית. כי זה עיקר קיום העולם כנ״ל. כי כל מעשה בראשית הי׳ בבחי׳ הנ״ל כי השי״ת ברא את העולם ע״י התורה כמ״ש ואהי׳ אצלו אמון וכו׳ כנ״ל גם ע״י אמונה כמ״ש וכל מעשיהו באמונה ובאמת התורה והאמונה כולא חד כי שניהם תלוים זה בזה כי א״א לקיים את התורה כ״א ע״י אמונה כמ״ש כל מצותך אמונה וכן אין קיום להאמונה כ״א ע״י התורה וכנ״ל. וע״י מעשה בראשית בעצמן שעשה הש״י בכל יום ע י״ז נתבררו הנצוצות משברי כלים מעלמין דחריבין כידוע נמצא שהי׳ במעשה בראשית כל ג׳ בחי׳ הנ״ל שהם תורה ואמונה ובירור ניצוצות שהם בחי׳ מחשבה דיבור ומעשה כנ״ל (וכן מבורא בדברי אדמו״ר ז״ל בכמה מקומות שכל העשיות והעסקים וכל המו״מ ומלאכות הם בבחי׳ מלאכת מעשי בראשית כמ״ש במאמר ואת העורבים צויתי וכו׳ בלק״ת סי׳ ד׳ ע״ש). וזהו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. בראשית היינו בהתורה שנקראת ראשית דרכו, ברא אלקים את השמים וכו׳ כשרז״ל והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו׳ זדה נמשך מבחי׳ שבירת כלים שהם בחי׳ תהו ובהו וחשך וכו׳ ורוח אלקים מרחפת על פני המים, רוח אלקים זה בחי׳ אמונה שהיא בחי׳ מלכות כידוע שנקרא אלקים כמ״ש ואלקים מלכי מקדם. וזהו ורוח אלקים היינו בחי׳ אמונה מרחפת על פני המים דא אורייתא כשרז״ל היינו שהאמונה מקושרת בהתורה ומקבלת ממנה כח לברר הנצוצין שהם בחי׳ רפ״ח ניצוצין שזהו בחי׳ מרחפת כמבואר בכתבי האריז״ל. ועי״ז ויאמר אלקים יהי אור שהוא בחי׳ עולם התיקון בחי׳ תקיון כל מעשי בראשית על מכונן ויהי אור שהי׳ כן שנתתקן הכל היינו כנ״ל שע״י האמונה שמקבלת כח מהתורה שזהו בחי׳ ורוח אלקים מרחפת על פני המים כנ״ל ע״י מתקנין כל הדברים שעושין כי ע״י בירור כל הנצוצות שזה עיקר עצם העשי׳ של כל מעשה בראשית שהם בחי׳ כל העסקים והמלאכות והעשיות וכל המשא ומתן שבעולם וכנ״ל:

אות ח

וזה שארז״ל כל דיינא דמפקין מיניה ממונא בדינא לאו דיינא הוא. כי מאחר שהדיין צריך בעצמו לבא לפני דיינים לדון בדין תורה בודאי אינו יכול להיות דיין כי הלא הוא בעצמו עקר עסקיו ומו״מ שלו מהתורה שמחמת זה הוא צריך לבא לפני הדיינים וכו׳ כנ״ל ואיך יוכל לתקן אחרים לעשות מעסקיהם תורה מאחר שהוא בעצמו פגם בזה עד שצריך

בעצמו לבא לפני דיינים לעשות מעסקיו תורה וכנ״ל ועל כן בודאי לאו דיינא הוא: וזה ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי בצע ושמת עליהם וכו׳. אנשי חיל זה בחי׳ בעלי כח למלחמה בחי׳ ותאזרני חיל למלחמה. כי הדיינים צריכין לחזור ולברר הניצוצות מהמו״מ ולעשות מהמו״מ תורה שזהו בחי׳ מלחמה בחי׳ כי תצא למלחמה כנ״ל. וע״כ צריכין להיות אנשי חיל היינו בעלי כח למלחמה לברר הניצוצות מעמקי הקליפות וכנ״ל. יראי אלקים זה בחי׳ אמונה מלכות שנקראת יראה בחי׳ מוראה של מלכות כ״ש בספרי אדמו״ר ז״ל כ״פ וזה בחי׳ ויראו העם את ה׳ ויאמינו בה׳ וכו׳ כי יראה בחי׳ אמונה: אנשי אמת זה בחי׳ בעלי תורה שנקראת אמת כ״ש תורת אמת. היינו שהדיינים צריכין כל הגי׳ בחי׳ הנ״ל לקשר מחשבתם אל התורה תמיד. ולהתחזק באמונה יתירה. ועי״ז יהי׳ להם כח למלחמה לברר הניצוצות שעי״ז חוזרים ומתקנים העסק שפגמו בו הבעלי דינים שרחקו אותו מהתורה כי עתה הם פוסקים ע״ז דין אמת דין תורה וחוזרים ועושים מהמו״מ תורה כנ״ל. וזהו שונאי בצע ופרש״י ששונאים ממונם בדין כההיא דאמרינן כל דיינא דמפקין מיניה ממונא בדינא לאו דיינא הוא. היינו כנ״ל שהדיין צריך לעשות מעסקים ומו״מ של כל העולם תורה. מכ״ש שצריך ליזהר במו״מ שלו שלא יצטרך לבא לפני דיינים. דהיינו שלא יעקור המו״מ שלו מהתורה ח״ו שבשביל זה צריכין לבא לפני דיינים כנ״ל. וע״כ צריך להיות שונא בצע שלא יצטרך לבא לפני דין תורה כשפרש״י וכנ״ל:

אות ט

וזהו שארז״ל וכשיהיו הבעלי דינין עומדין לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרי׳ מלפניך יהיו בעיניך כזכאין כשקיבלו עליהם את הדין. והוא תמוה לכאורה מדוע מתחילה שניהם כרשעים מה חטא הזכאי בדין וגם מפני מה אח״כ שניהם כזכאין אך ע״פ הנ״ל ניחא כי בודאי בתחלה שניהם כרשעים אפילו הזכאי והטוען אמת כי עכ״פ פגם בהעסק שלו ורחקו מהתורה ולא קישר מחשבתו אל התורה בשעת המו״מ שמחמת זה נענש שהוכרח לבא לדין תורה וע״כ בודאי נחשב גם הוא כרשע כי עיקר צדקת ישראל היא התורה והאמונהבחי׳ וצדיק באמונתו יחי׳ ומחמת שישראל כולם מאמינים בני מאמינים ע״כ נקראים כולם צדיקים כ״ש ועמך כולם צדיקים. אבל זה שפגם באמונה ובהתורה בשעת המו״מ שמחמת זה הוכרח לבא לדין תורה ע״כ נחשב כרשע. אבל אחר כך כשנפטרין מלפני הדיינים שניהם כזכאין כשקיבלו עליהן את הדין תורה ועי״ז חזרו ותקנו מה שקלקלו וחזר ונעשה מהמו״מ תורה ע״י

שקיבלו את הדין תורה שפסקו הדיינים על המו״מ שלהם. ע״כ נחשבו כזכאין כי אפילו זה שטען בתחילה איזה שקר ורמאות נחשב עתה כזכאי אחר שקיבל את הדין ונעשה מכל המו״מ שלו תורה. כי גם מתחלה לא בא אל השקר והרמאות כ״א מחמת פגם הנ״ל ע״י שלא קישר מחשבתו אל התורה שעי״ז נפגמה האמונה שלו ועי״ז בא לידי שקר ושינוי ורמאות שהוא היפך האמונה וכנ״ל כי ישראל אינם חשודים על שקר גמור. כי שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ועיקר השקר של הטוען שקר נמשך מאיזה טעות שטועה בעצמו ומורה לו היתר כעין שארז״ל חזקה אין אדם מעיז פניו וכו׳ ואשתמוטי הוא דקא משתמיט או ספק מלוה ישנה יש לו עליו. וכל אלו ההשמטות וההיתרים של טעות שלו נשמך מחמת שלא קישר מחשבתו אל התורה. כי אם הי׳ מקשר מחשבתו אל התורה שבהמו״מ הי׳ נשמר האמונה שלו שלא לבא לידי טעותים אלו שהם פגם האמונה. ע״כ עתה אחר שקיבל עליו את הדין תורה. וכבר חזר ונעשה מהעסק שלו תורה כבר נתתקן הפגם שלו שעקר המו״מ מהתורה שמשם בא הטעות והשקר שלו כי הלא עתה חזר ונעשה מהעסק שלו תורה כנ״ל ע״כ גם הוא נחשב כזכאי ועתה מבוארת המשנה על מכונה ברה כחמה׃

אות י

וזה שארז״ל שיראה הדיין כאלו גיהנם פתוחה מתחתיו וכאלו חרב וכו׳ כי בודאי הוא מלחמה גדולה כנ״ל. מאחר שצריך לעשות מעסקי חול תורה וזה ידוע שהנצוצות שבעסקי חול נאחזים בהם הקליפות וס״א הרבה שמשם תוקף המלחמה של כל אדם בעוה״ז ובפרט שזה העסק של המו״מ שבא לפני הדיינים כבר נפגם ע״י אלו הבעלי דינים שפגמו בו ורחקו אותו מהתורה כנ״ל ע״כ בודאי הדיינים הרוצים לפסוק דין תורה באמת צריכין לחגור עצמן היטב למלחמה ללחום עם הקליפות וס״א שסביב הנצוצות שבזה העסק שנפגם ע״י אלו הבעלי דינים. ע״כ צריכין לראות כאלו גיהנם פתוחה מתחתיו וכאלו חרב וכו׳ שהוא בחי׳ אחיזת הקליפות והס״א שסביב הניצוצות כנ״ל שצריכין ללחון עמהם כנ״ל׃

אות יא

וזה שארז״ל רב כי אתי לבי דינא אמר הכי ברעות נפשי לקטלא נפיק וצבי ביתי׳ לית הוא עביד וריקן לביתי׳ עייל היינו כנ״ל מחמת שידע שהוא מלחמה גדולה עם הקליפות שסביב הניצוצות שבהעסק שדנים עליו בחי׳ סביב רשעים יתהלכון וכנ״ל ע״כ אמר כן וזהו וצבי ביתי׳ לית הוא עביד וריקן לביתי׳ עייל היינו שרב מחמת ריבוי ענותנותו הי׳ אומר על עצמו שגם הוא בעצמו אינו יוצא ידי חובתו בצרכי ביתו שעושה שצריכין לקשר כל עסקי ביתו אל התורה והוא בענותנותו אמר שאינו זוכה לזה בשלימות וזהו וצבי ביתי׳ היינו הצטרכות ביתי אינו זוכה לעשות בשלימות הראוי דהיינו לקשר הכל אל התורה וזהו וריקן לביתי׳ עייל כי כל ה דברים יגיעים ואינם בשלימות והכל ריק וחסר בלא התורה כי רק התורה והאמונה היא שלימות כל הדברים וע״כ רב בענותנותו שאמר שלא זדכה עדיין לקשר הכל אל התורה ע״כ אמר וריקן לביתי׳ עייל ובשביל זה הי׳ קשה עליו לישב בדין תורה ואמר ברעות נפשי לקטלא נפיק כי אמר איך אזכה להעלות העסק שלהם ולעשות ממנו תורה מאחר שאני בעצמי עדיין לא זכיתי לזה בשלימות לעשות מכל עסקי ביתי היינו מכל עסקי חול תורה וכנ״ל. ועתה מחובר ומקושר הענין היטב. כי בלא זה אין פרוש וקשר לדבריו מה זה שאמר וצבי ביתי׳ לית הוא עבד וכו׳ היעלה על הדעת שרב הציטער על שמבטל א״ע מצרכי ביתו לישב בדין תורה. אך ע״פ הנ״ל מבואר הענין היטב בקשר יפה כמין חומר:

אות יב

וזהו שארז״ל כל דיין שדן דין אמת לאמתו משרה שכינה בישראל. כי בודאי משרה שכינה מאחר שעשה מכ לעסקי חול תורה ומגלה שמלא כל הארץ כובוד. שבכל הדברים שבעולם מלובש תורה כנ״ל. ע״כ בודאי משרה שכינה בישראל כי זה עיקר השארת השכינה כשנתלגה ששכינת אלהותו בכל הדברים שבעולם שזה נעשה ע״י הדיין שדן דין אמת לאמתו כנ״ל וזהו שדקדקו רז״ל ואמרו כל דיין שדן דין אמת לאמתו כנ״ל וזהו שדקדקו רז״ל ואמרו כל דיין שדן דין אמת לאמתו בכמה מקומות ודקדקו המפרשים תיבת לאמתו שהוא לכאורה מיותר. כמובא בב״י בתחלית הטור ח״מ ע״ש אך ע״פ הנ״ל מדוקדק יפה. כי זה עיקר השלימות שידין הדין אמת לאמתו דהיינו שיקשר ויעלה כל החיות והנצוצות שבהעסק שדנין עליו אל התורה שנקראת אמת כנ״ל. וזהו בחי׳ דין אמת לאמתו שמקשר העסק שעליו פסקו הדין אמת הוא מקשר אותו לשורש האמת שהוא התורה דהיינו שזוכין לנצח המלחמה להעלות ולקשר כל העסק שדנין עליו אל התורה כנ״ל כי יכול להיות שידין הדיין דין אמת אבל אינו לאמתו דהיינו שגוף הדין אמת שממזכה את הזכאי

ומחייב את החייב אבל אינו משים לב לקשר העסק שפסקו עליו דין אמת אל התורה אך עיקר השלמות שידין דין אמת לאמתו שהעסק שדנו עליו דין אמת יזכו להעלותו ולקשרו לאמתו לשורש האמת שהוא התורה דהיינו שיחזרו ויעלו וינשאו כל העסק ויעשו ממנו תורת אמת כנ״ל ואז זוכה לכל מה שארז״ל על זה דהיינו שנעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית ומשרה שכינה בישראל היינו כנ״ל. כי בחי׳ זאת כשזוכין להעלות כל הדברים אל התורה זהו בחי׳ מעשה בראשית ובחי׳ השראת השכינה וכנ״ל ב״י״ל׳א׳ו׳:

אות יג

וע״כ הבתי דינין קבועים בב׳ וה׳ כשרז״ל כי מבאר בהתורההנ״ל שכשמקשר מחשבתו בשעת עשיית המו״מ אל התורה. זהו בחי׳ חב״ד שעשי׳ עולהאל יצירה שהואבחי׳ התורה וכו׳ ע״ש ואיתא בכתבי האריז״ל שב׳ וה׳ הם בחי׳ יצירה שהוא התורה. וע״כ קורין בהם בתורה ע״ש. וע״כ בהם בתי דינין קבועים כי בהם יכולין הדיינים להעלות ולקשר המו״מ אל התורה לקתן הפגם שפגמו הבעלי דינין כנ״ל. כי ב׳ וה׳ הם בחי׳ יצירה בחי׳ התורה וכנ״ל:

התחלתו תקצ״ח בק״ק נעמריב רבתי

דיינים ה

אות א

ע״פ מ״ש בהתורה תקעו אמונה בסי׳ ה׳ בלק״ת באות י״א: שיש שבאה המקרה ע״י רבנים ודיינים שאינם כשרים שפוגמין בכסאות למשפט

שעי״ז נופלין אהבות מהמרבה וכו׳ וזה נמשך ע״י פגם התפילין ע״י שמעלין בחי׳ טיפת עשו וישמאעל אל המוח וכו׳.

אות ב

וע״כ א״א לדון ביחיד כי לברר המשפט קשה וכבד מאד. וכמו שאמר שלמה כי מי יכול לשפוט את עמך הכבד הזה ואפילו משה רבינו אמר לא אוכל לבדי שאת אתכם כי המשפט נפל מאד ע״י חטא אדה״ר וע״י חטאי הדורות הקודמים שפגמו במשפט מאד כי זה שאחד מכחיש ממון חבירו ורוצה ליגע בממון חבירו שלא כדין זה בחי׳ פגם המשפט בחי׳ עושה עושר ולא במשפט. ועי״ז נמשך פגם הברית שבא ע״י פגם המשפט כנ״ל בהתו׳ הנ״ל. כי פגם גזילת ממון חבירו שהואבחי׳ פגם המשפט שנוטל ממון חבירו שהוא בחי׳ פגם המשפט שנוטל ממון חבירו שלא במשפט ופגם הברית הם תלויים זה בזה כמובן בכמה מקומות בדבריו ז״ל ובפרט בהתו׳ גזילה (סי׳ סט) כמ״ש שם על דרז״ל כל היורד לומנות חבירו כאלו בא על אשתו וכו׳ ע״ש. וז״ש בדור המבול כי השחית כל בשר את דרכו וכו׳ שהוא פגם הברית ותיכף בסמוך כתיב קץ כל בשר וכו׳ כי מלאה הארץ חמס וכו׳ ופרש״י לא נחתם דינם אלא על הגזל כי הא בהא תלי׳ כי ע״י ריבוי הגזל שהוא פגם המשפט ובפרט שהדיינים פגמו אז במשפט מאד כמו שארז״ל בענין דייני סדום ע״כ התגברה תאוה זאת בחי׳ כי השחית וכו׳. וע״כ הי׳ עיקר גמר דינם על הגזל שהוא פגם המשפט אע״פ שבתחלה דיבר רק מפגם הברית כמ״ש בפרשה הקודמת וירא ה׳ וכן בפ׳ זאת וירא ה׳ את הארץ והנה נשחתה וכו׳ שנראה שעיקר רעתם הי׳ זאת שזה הי׳ רע בעיניו ית׳ ביותר. אך אעפ״כ לא נחתם דינם אלא על הגזל שהוא פגם המשפט כי כשמתגבר פגם הברית ע״י פגם המשפט אז קשה מאד מאד לקתן כמובא שם בהתורה הנ״ל וע״כ דייקא ע״י הגזל שהוא פגם המשפט נחתם גזר דינם על הניאוף כי הא בהא תליא כנ״ל כי כשבא ניאוף ע״י פגם המשפט אז קזה מאד לתקן ע״כ ע״י דייקא נחתם גזר דינם וכנ״ל. וזה ידוע בכתבי האריז״ל שגלות מצרים היה לתקן חטא דור המבול. וע״כ כשראה משה איש מצרי מכה וכו׳. ואח״כ שני אנשים עברים נצים וכו׳. אמר אכן נודע הדבר מה שישראל בגלות כשרז״ל היינו מחמת שראה שעדיין פוגמין במשפט כי המחלוקת והמריבה היפך המשפט שהוא בחי׳ שלום כ״ש אמת ומשפט שלום שפטו וכו׳. ע״כ אמר אכן נודע הדבר שישראל נתונים בגלות כ״כ כי זה מחמת פגם המשפט שקשה מאד לברר:

אות ג

כי מבואר שם בהתורה הנ״ל שעיקר פגם המשפט שעי״ז בא פגם הברית הוא ע״י שמעלין בחי׳ טיפת עשו וישמעאל אל המוח וכו׳ ומחמת זה קשה וכבד מאד להעלות ולברר המשפט וע״כ אסור לדון ביחידי וצריכין שלשה דיינים כי אלו הדיינים צריכין לברר ולהעלות המשפט מנפילתו שנפל ע״י שא׳ מאלו הבעלי דינים רוצה לגזול את חבירו שזהו בחי׳ פגם המשפט כנ״ל שעי״ז בא מקרה לילה ע״ש. וכשיבררו המפשט ויעלו ויחזרו הממון למקומו למני שהוא שלו באמת בזה יעלו ויבררו פגם הניצוצות שנפלו ע״י פגם המקרה יעלו אותם אל המוח שזה בחי׳ תיקון התפילין שנמשך ע״י שמעלין מבחי׳ החתים בשרו שבא ע״י חרב הגאוה לבחי׳ פיתוחי חותם וכו׳ אבל צריכין ליזהר שלא להעלות יותר מדאי כדי שלא להעלות אל המוח ח״ו בחי׳ טיפת עשו וישמאעל שעיקר פגם המשפט בא ע״י שעי״ז חוזר ומתגבר ביותר תאוה הנ״ל כנ״ל ע״כ א״א לאחד להעלות ולברר המשפט כראוי וצריכין לפחות שלשה כדי שא׳ יהיה נוטה לימין וא׳ לשמאל וא׳ יכירע כי צריכין דייקא שא׳ יטה לשמאל כדי לדחות בחי׳ טיפת עשו וישמאעל ע״י בבחי׳ שמאל דוחה. וא׳ נוטה לימין זה בחי׳ ימין מקרבת שמקרב ומעלה מה שצריכין לקרב ולהעלות ולברר ואז יבא השלישי ויכריע מה שצריכין לברר ולהעלות ומה שצריכין לדחות ואז דייקא יצא המשפט כתקונו אבל אחד א״א לו לדון כי צריך לענין בירור המפשט כמו שני הפכים שהוא להעלות מהחתים בשרו לבחי׳ פיתוחי חותם בחי׳ תפילין ולדחות בחי׳ טיפת עשו וישמעאל שלא לפגום המשפט על ידם כנ״ל. ע״כ בהרח שישבו שנים שיש בהם דעות הפוכות זה נוטה לימין וזה לשמאל שעי״ז נעשין שני בחינות הנ״ל בחי׳ שמאל דוחה וימין מקרבת כנ״ל. ואז השלישי מכריע ויוצא המשפט לאור כראוי וע׳ בהתו׳ הנ״ל היטב והבן׃

אות ד

וזה שארז״ל שיראה הדיין כאלו גיהנם פתוחה מתחתיו וחרב בין ירכותי׳ ולמדו מפסוק הנה מטתו של שלמה וכו׳ כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה וכו׳ מפחד בלילות וכו׳. גיהנם פתוחה מתחתיו זה בחי׳ המפשט שנפל עד התהום תחתיות שהוא בחי׳ הגיהנם בבחי׳ משפטיך תהום רבה

שזה נמשך ע״י שמעלין אל המוח טיפת עשו וישמעאל כנ״ל שהדיין צריך לתקן זאת להעלות המשפט משם. וחרב מונחת בין ירכותיו זה בחי׳ מה שצריך לברר חרב הגאוה ולהעלות מבחי׳ החתים לבחי׳ חותם דקדושה שכל זה צריך הדיין לתקן כי פגם הברית ופגם הגזילה שהוא פגם המשפט תלוים זה בזה כנ״ל וכל זה למדו רז״ל מפסוק הנה מטתו של שלמה וכו׳ בחי׳ מטה שלימה בחי׳ תיקון הברית בחי׳ יע קב שהוא בחי׳ חוט המשולש בחי׳ כלליות השלשה דיינים שהם בבחי׳ תלת אבהן הכלולים ביעקב המכריע בחי׳ משפט וצדקה ביעקב וכו׳ כי הוא הי׳ נקי לגמרי מפגם טיפת עשו וישמעאל וע״כ עיקר תיקון המשפט שהוא שלימות תיקון הברית על ידו וזה הפסוק הנה מטתו של שלמה וכו׳ מפחד בלילות נסמך לפסוק אפריון וכו׳ מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה וכו׳ שהוא בחי׳ קשר המרכבה שהוא עיקר תיקון הברית תקין המשפט ע״כ נסמכו זה לזה ע׳ בהתורה הנ״ל ותבין׃

אות ה

ועיקר אריכת הגלות ע״י פגם המשפט שעי״ז נמשך ביותר פגם הברית שקשה מאד לתקן כמובן בתורה הנ״ל וכ״ש ההופכים ללענה משפט וכתיב ראשיה בשחד ישפוטו וכו׳ וכו׳ וכן בהרבה פסוקים. וזה שארז״ל שמשה אמר איכה אשא לבדי טרחכם וכו׳ לענין תיקון המשפט שגם עליו קשה וכבד זה הדבר מאד לברר המשפט שעל זהאמר איה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם הבו לכם אנשים וכו׳ שכל זה מדבר לענין תיקון המשפט כי משה ראה כמה קשה וכבד תיקון המשפט ע״כ אמר שגם הוא אינו יכול לבררו בעצמו וע״ז אמר איכה אשא לבדי וכו׳ וכנ״ל כי קשה מאד לדון ביחידי וכנ״ל ואח״כ בדורו של ישעיה נתקלקל המשפט מאד ועל זה צעק איכה היתה לזונה קריה נאמנה מלאתי משפט וכו׳ כי עיקר הקלול שנעשי׳ לזונה בחי׳ פגם הברית הוא ע״י קילקול המשפט ע״י שבתחלה היתה מלאתי משפט וכו׳ ועתה מרצחים דהיינו קילקול המשפט כי הא בהא תליא כנ״ל ועי״ז התגברה הס״א עד שנחרב הביה״מ ועל זהצעק ירמיה איכה ישבה וכו׳. כי עיקר החורבן בא ע״י פגם המשפט שהואפגם הברית שקשה לתקן מאד מאד כנ״ל. ועיקר התיקון נגמר רק ע״י משיח שנאמר בו ושפט בצדק דלים וכו׳ ישפוט עניי עם וכו׳ וכן בהרבה פסוקים שמדבר מעוצם תיקון המשפט שיהי׳ ע״י משיח ואז יתקיים ציון במשפט תפדה. כי עיקר הגאולה תהי׳ ע״י תיקון המפשט שעי״ז עיקר תיקון הברית וכנ״ל׃

עדות א

אות א

ע״פ שנים עדים וכו׳ יקום דבר כי העדים מגלים האמת ועי״ז מרימין את בחי׳ המלכות מנפילתה כי ע״י העדים נעשה המשפט שהוא בחי׳ הקמת המלכות כי עיקר נפילתה הי׳ ע״י השקר והמחלוקת כנ״ל (בהלי׳ דיינים סי׳ א׳) וע״י האמת היא עלייתה כידוע שעיקר עליית ושלימות בחי׳ מכלות הוא ע״י בחי׳ אמת. וע״כ צריכין להיות שני עדים דייקא כי פגם המלכות ח״ו הוא קילקול הבראיה כי עיקר הבריאה והנהגת עולם הוא ע״י בחי׳ המלכות כידוע וכ״ז נעשה ע״י השקר והמחלוקת שהוא הרע והטומאה שעל ידם נפגם בחי׳ המלכות ח״ו כי שם עיקר אחיזתם ועל ידם נתקלקל הבריאה כנ״ל. כי על ג׳ דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום. (אבות פ״א) וכשאין אמת ושלום ח״ו נפגם ונתקלקל העולם. ואלו השניעדים שבאים לגלות האמת ולהרים המלכות כנ״ל הם קיום העולם והם בונין העולם מחדש כי עיקר בנין וקיום העולם הוא ע״י אמת כנ״ל. כי חותמו של הקב״ה אמת ובו ברא את העולם כמ״ש בוראך יעקב. וארז״ל עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך. יעקב זה בחי׳ אמת כמ״ש תתן אמת ליעקב. כמ״ש רבינו ז״ל:

וזה בחי׳ ב׳ עדים ע״פ מ ״ש רז״ל (סי׳ ס״ו) שקודם הבריאה הכח והפועל ביחד ואין הפרש ביניהם ואח״כ נפתחין בבחי׳ פותח את ידיך יו״ד בראש ויו״ד בסוף. וזה בחי׳ מוציא מכח אל הפועל שהוא בחי׳ הבריאה. וכ״ז נעשה ע״י הדיבור שהוא נעשה ע״י בחי׳ אמת כמ״ש שם. נמצא שעיקר הבריאה דהיינו להוציא מכח אל הפועל הוא ע״י בחי׳ אמת וכנ״ל. כי עיקר הבריאה ע״י אמת. וע״כ אלו העדים שבאים לגלות האמת ולהרים המלכות לתקן ה בריאה הם שנים בבחי׳ יו״ד בראש ויו״ד בסוף בחי׳ כח ופועל. כי ע״י האמת שהם מגלים ע״י״ז מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל. שע״י״ז הוא תיקון הבריאה כנ״ל. כי ע״י השקר והמחלוקת שנעשה בין הבעלי דינים ע״י״ז נפגם המלכות ונתקלקל הבריאה שהוא בחי׳ סוף המעשה בחי׳ פועל. וזה ידוע שבעת הפגם ח״ו אזי עולה החיות ונ סתלק למעלה ואזי חוזר ועולה סוף המעשה בתחלית המחשבה. וזהו קילקול הבריאה ח״ו כי חוזר בבחי׳ קודם הבריאה שהוא הכח והפועל ביחד כנ״ל

וע״כ צריכין ב׳ עדים שהם באים ומודיעין האמת ועי״ז הם מוציאין מכח אל הפועל. וזהו בחי׳ ב׳ עדים בחי׳ שני היודין שהם בחי׳ כח ופועל כנ״ל ועי״ז נתתקן בחי׳ המלכות בחי׳ הבריאה כנ״ל כדאיתא בתקונים שיש שני עדים לאדם בכל יום להעיד על יחודו ית׳ דהיינו אות תפילין ואות ברית ובשבת אות שבת וכו׳. והם בחי׳ שני היודין הנ״ל של ב׳ השמות (יאהדונהי) נמצא שהשני עדים הם בבחי׳ ב׳ היודין הנ״ל כי גם אלו העדים הם מעידים על אלקותו ויחודו יתב״ש. כי הם מגלים האמת שהואבחי׳ יחודו ואלקותו ית׳ כי חותמו של הקב״ה אמת בחי׳ וה׳ אלקים אמת וה׳ אלקים זה בחי׳ שני היודין בחי׳ כח ופועל. כי ה׳ זה בחי׳ שם הויה שהוא יו״ד בראש ואלקים הוא בחי׳ מלכות בחי׳ יו״ד בסוף בחי׳ אדנ׳. וע״י האמת מוציאין מכח אל הפועל. ומגלין אלקותו בעולם. כי עיקר הבריאה בגין דישתמודעין לי׳ נמצא שה ב׳ עדים הם בבחי׳ ב׳ העדים שיש לכל אדם שהם שני האותות הנ״ל. שהם מעידים על אלקותו ועל חידוש העולם שהש״י הוציא הכל מכח אל הפועל. כי האותות הנ״ל שהם אות שבת ותפילין וכו׳ מעידים ע״ז ג״כ. וזה בחי׳ (דברים יט) על פי שנים עדים יקום דבר. יקום דבר דייקא שהם מקימין ומרימין המלכות שהוא בחי׳ דבר בחי׳ דבר א׳ לדור וכמ״ש רבינו ז״ל (סי׳ ד) וזה דייקא על פי שנים עדים פי שנים דייקא בחי׳ הדיבור של אמת שנקרא פי שנים כי הוא כלול מב׳ הרוחות הנ״ל. כי על ידו מוציאין מכח אל הפועל וע״כ נקרא הדיבור של לשון הקודש פי שנים בחי׳ ויהיו נא פי שנים ברוחך וכו׳. וכמ״ש לעיל בהל׳ תרומות (הלכה א׳) ע״ש. וע״כ צריכין שני עדים שע״י בחי׳ פי שנים ע״ז מוציאין מכח וכו׳ ונתתקן הבריאה שזה בחי׳ הקמת המלכות בחי׳ יקום דבר כנ״ל. וע״כ עד א׳ פסול להעיד כמ״ש לא יקום עד אחד וכו׳ ואפי׳ אם הוא כמשה רבינו ע״ה אינו מעיד כי אין כח להוציא מכח אל הפועל ולהעלות המלכות כ״א ע״י פי שנים שהם בחי׳ ב׳ היודין כנ״ל. וע״כ העדים אסורין להיות קרובין זה לזה. כי כשהם קרובין הם משורש נקודה אחת ואזי אף שהם שנים ויותר אינם נחשבים אלא לאחד כי צריכים להיות דייקא בבחי׳ ב׳ נקודות בחי׳ כח ופועל וע״כ כשהם רחוקים זה מזה אזי יש לכ״א נקודה בפ״ע וע״כ כשהם שנים הם תמיד בבחי׳ נקודה עליונה ונקודה תחתונה כי אין שני ב״א שווין. וכ״א הוא בבחי׳ נקודה עליונה לגבי חבירו וכמו שאיתא במאמר ואתם תהיו לי ממלכת וכו׳ (סי׳ לד) שכ״א מישראל יש לו נקודה שאין בחבירו שחבירו צריך לקבל מזאת הנקודה. נמצא שהוא בבחי׳ אותה הנקודה בחי׳ רב לגבי חבירו וחבירו הוא בחי׳ תלמוד וצריך לקבל ממנו רב ותלמיד הם הם בחי׳ ב׳ הנקודות הנ״ל שהם בחי׳ ב׳ היודין בחי׳ כח ופועל כנ״ל בחי׳ נקודה עליונה ונקודה תחתונה. וע״כ הגרים שנתגיירו אין להם קורבה אפילו שני אחין כו׳ דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי כי הגר אין מקבל נקידתו הקדושה דהיינו נשמתו מצד מחשפחתו מעת לידתו כי הם ערלים ואין מקבל נקודתו רק בעת שנתגייר. וע״כ הואכקטן שנולד וע״כ אף שבטבע הם אחין וקרובים עכ״ז מאחר שמבחי׳ הנקודה אין להם קורבה ע״כ כשרים להעיד. כי כ״א יש לו נקודה בפ״ע שקיבלו בעת שנתגיירו. ועיקר העדות הוא רק ע״י בחי׳ נקודות שהוא בחי׳ פי שנים כנ״ל:

וע״כ הפסולים בעבירה פסולים להעיד כי איתא שם במאמר הנ״ל שהעבירה הוא ע״י פגם ונפילת הידים שהוא בחי׳ ב׳ היודין הנ״ל ע״ש. וע״כ פסול להעיד כי עיקר העדות ע״י בחי׳ שני היודין הנ״ל בחי׳ פי שנים כנ״ל:

עדות ב

אות א

ע״פ שנים יקום דבר לא יקום עד אחד באיש וכו׳ אב לקם הוא לשבועה. על פי המאמר המתחיל (סי׳ נא) אמר ר״ע כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שנא׳ דובר שקרים לא יכון לנגד עיני ע״ישד היטב היטב. והכלל ששקר שהוא הרע והטומאה עיקר השקר הוא רק מחמת ריחוקו מאחד וכו׳ ע״ש כי קודם הבריאה הי׳ כולו אחד. כולו טוב כולו קודש. ותיכף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל נתהוה כח הבחירה שהיא בחי׳ הטהרה מחמת שתיכף שיצאה הביראה אל הפועל הי׳ כביכול בחי׳ שני דברים דהיינו בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה. ואז שייך בחירה וכו׳. ומשם תיכף רושם שישתלשל עד שיהיה נעשה טומאה שהוא השקר. נמצא שעיקר אחיזת השקר הוא מחמת הריחוק מאחד בחי׳ חשבונות רבים וע״ש היטב היטב כי הם דברים עמוקים מאד:

אות ב

וזה בחי׳ מה שהאמינה תורה לשני עדים. ושני עדים ומאה הם שווים כשרז״ל תרי כמאה. כי באמת תיכף אחר הבריאה אע״פ שמשם רושם על השתלשלות הטומאה שהוא השקר כנ״ל. אעפ״כ הי׳ אז עדיין בתחילת הבריאה כל הבריאה בכלל סמוכה אל בחי׳ קודם הבריאה. שהוא כולו

אחד כולו טוב והי׳ אז גם כל הבריאה הכל בבחי׳ טוב בבחי׳ אמת כי עדיין לא הגיע הבריאה ח״ו לבחי׳ חשבונות רבים שהואבחי׳ אחיזת השקר. רק שהיה רושם שישתלשל וכו׳ כנ״ל. אבל עדיין בתחילת הבריאה הי׳ הכל בטהרה בבחי׳ טוב כ נ״ל. וכמובן שם בדברי רבינו הנ״ל. כמ״ש שם כי הוא סמוכה אל האחד ועדיין לא הגיע לבחי׳ חשבונות רבים יע״ש היטב. נמצא שתחילת הבריאה הוא עדיין קדוש וטהור רק שמשם רושם שישתדל עד שיתהוה אחיזת הטומאה והשקר. וע״כ באמת שם בתחילת הבריאה הוא עיקר המתקת והכנעת הטומאה והשקר. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כידוע היינו כשמבררין ומעלין אחיזת השקר וכו׳ לשרשו שהוא תחילת הבריאה שמשם רושם על השתלשלות אחיזתו נמצא שעיקר אחיזתו משם אבל באמת כשמעלין ומבררין אחיזת השקר לשם לבחי׳ תחילת הבריאה אזי נכנע ונמתק השקר לגמרי. כי שם בתחילת הבריאה הוא רק אמת וצדק קדוש וטהור. ושם נתברר ונמתק אחיזת השקר שהוא הס״א ואזי נכנע השקר לגמרי. בבחי׳ המתקת הדין בשרשו. כי הס״א שהוא השקר הוא תוקף הדין ונכנע ונמתק בשרשו בבחי׳ תחילתת הבריאה כנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ שני עדים שנתנה להם התורה הכח לברר האמת ולהכניע השקר שיש בין אלו שני הבעלי דינים שמתאמצים בדין ואין יודעים מי דובר אמת ומי דובר שקר. ונתנה התור׳ הכח לב׳ עדים כשרים לברר האמת ולהכניע השקר על ידם דייקא. כי מאחר שהם שנים הם בבחי׳ אחר הבירא שאז הי׳ בחי׳ שני דברים כביכול כנ״ל. אבל הם עדיין בבחי׳ אחר הבירא מיד בחי׳ תחילת הבריאה קודם שנשתלשל לחשבונות רבים. מאחר שהם שני ישראלים כשרים. כי ישראל עלה במחשבה תחילה ובתחילה הבריאה קודם שנשתלשל לחשובונת רבים שהוא אחיזת הס״א והשקר שמשם אחיזת העכו״ם אז בתחילת הבריאה אין שם רק בחי׳ קדושת ישראל שהם שורש כל הבריאה אשר בשבילם נברא הכל והם בחי׳ אמת בחי׳כלה זרע אמת וכמ״ש (זכריה י) שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב וכו׳ כי אחיזתם מבחי׳ אמת שהוא בחי׳ תחילת הבריאה שהי׳ רק אמת כנ״ל. כי ישרא לעלה במחשבה תחילה כנ״ל. ויש כח לישראל לכלול כל הבריאה בקודם הבירא על ידי האמת שלהם. כי על ידי אמת נכלל אחר הבריאה בקודם הבירא. כמ״ש במאמר הנ״ל. אבל עיקר כח ישראל הוא דייקא כשהם רבים כמ״ש בורב עם הדרת מלך. כי כשהם רבים ומתחברים יחד בדבר שבקדושה שהוא בחי׳ אמת אזי נכלל אחר הבריאה שהוא בחי׳ רבים כנ״ל בקודם הבריאה שהוא

בחי׳ כולו אחד כנ״ל ע״י שמתחברים יחד רבים מישראל לדבר שבקדושה שהוא בחי׳אמת נמצא שנכלל רבים בבחי׳ אחדות ואזי נכלל אחר הבריאה שהוא בחי׳ רבים. בקודם הבריאה שהוא בחי׳ כולו אחד וזה בחי׳ שני עדים כי מיעוט רבים שנים. כי אחר הבריאה מיד לא הי׳ רק בחי׳ שני דברים כביכול כנ״ל נמצא ששני עדים ישראלים מרמזים על אחר הבריאה מיד. כי מאחר שהם שנים הם בבחי׳ אחר הבריאה. אבל מאחר שהם ישראלים כשרים הם בבחי׳ אחר הבריאה מיד, היינו בחי׳ תחילת הבריאה ששם שורש נשמת ישראל שעלו במחשבה תחילה וע״כ יש כח לשני עדים לברר האמת ולהכניע השקר בבחי׳ המתקת הדין בשרשו כי שם בבחי׳ שנים שם עיקר אחיזת השקר. ושם עיקר המתקתו והכנעתו כנ״ל והבן היטב וע״כ יש להם לשני עדים הנאמנות. כי בוודאי לא ידברו שקר ח״ו כי מאחר שהם מרמזים על תחילת הבריאה ששם שורש נשמת ישראל כנ״ל. ע״כ בוודאי לא ידברו שקר ח״ו. כי שנים כשידברו שקר ח״ו. הפגם הוא גדול ונורא מאד כאלו נותנים אחיזה להשקר ח״ו משרשו שהוא בחי׳ שני ישראלים מרמזים על אחר הבריאה מיד שמשם רושם אחיזת השקר. וכששני ישראלים מתחברים יחד לדב ר אמת. אזי נכנע השקר ונמתק בשרשו כנ״ל. ונכלל אחר הבריאה שהוא בחי׳ רבים בחי׳ שנים בקודם הבריאה שהוא אחד ע״י האמת כנ״ל. אבל להיפך ח״ו כשששני ישראלים יעידו שקר ח״ו הם פוגמים בהשורש. וכאלו נותנים אחיזה להשקר ח״ו מהשורש שהוא אחר הבריאה כנ״ל. וע״כ אין שנים חדושים על שקר כי איש אחד כשנופל לשקר ח״ו אף שהפגם גדול מאד כי השקר הוא הרע והטומאה וכאלו עוקר עצמו משרשו ע״י שנופל לחשבונות רבים ונתרחק מאחד ששם שורש נשמת ישראל כי תחילת הבריאה שהיא נשמת ישראל שעלו במחשבה תחילה. היא עדיין כולו אחד עם קודם הבריאה מאחר שעדיין לא נשתלשל עד אחיזת השקר ח״ו וע״כ כשישראל מדבר שקר ח״ו הואפוגם מאד כי נתרחק מאחד. וכאלו עוקר עצמו משרשו ח״ו אבל אעפ״כ כשאיש אחד אומר שקר אין הפגם גדול כ״כ כמו שנים כשמעידים יחד על דבר אחד בשקר ח״ו. כי כששנים אומרים דבר א׳ נמצא שרבים נכללים באחד והוא בחי׳ אחר הבריאה שסמוך לקודם הבריאה. וכשדבריהם שקר ח״ו אזי נותנים יניקה להשקר ח״ו משרשו מבחי׳ תחילת הבריאה ח״ו כנ״ל והוא פגם גדול ונורא מאד. וע״כ אין שנים חשודים על שקר. כי שנים אין יכולים להתחבר יחד כ״א בדבר אמת שעל ידו נכללו רבים באחד שהוא בחי׳ אחר הבריאה שנכלל בקודם הבריאה. שעיקרו תלוי באמת. כמ״ש במאמר הנ״ל. אבל על שקר אין יכולים להתחבר יחד כי עיקר התחברות רבים ביחד שידברו דבר אחד. שזה בחי׳ אחדות הוא רק ע״י אמת כנ״ל. אבל שקר הוא רחוק מאחד. וע״כ השקר לא יסכימו עליו רבים כמובא באי״ב (אות א׳ אמת סי׳ י׳) כי בשקר אין יכולים רבים להתחבר יחד לכלול באחד כנ״ל. וע״כ כשח״ו מתחברים שנים על שקר אחד כאלו רוצים ח״ו ליתן יניקה להשקר מבחי׳ אחר הבריאה כשהיתה סמוכה לאחד כנ״ל וזה הפגם מגיע בשורש נשמת ישראל כנ״ל. וע״כ אין ישראל חשודים על

זה ששנים יעידו שקר ח״ו כי זה כלל שבדבר הנוגע בשורש אין ישראל חשודים על זה:

וזה בחי׳ שבועה שנאמן כ״א מישראל בשבועה כי שבועה היא בחי׳ שם ה׳. כי סתם שבועה היא בשם. ואפילו כשאומרו שבועה סתם בלי הזכרת ש סמורה ג״כ על שם ה׳ כי זהו לשון שבועה. שמרמז הלשון של שבועה שנשבע בשם ה׳ כשרז״ל כל הנשבע כאלו נשבע בחיי המלך נמצא ששבועה היא בשם ה׳ ושם ה׳ הוא שורש הבירה כביכול. כי קודם הבריאה הש״י מרומם ונתעלה אפילו מכל השמות כידוע ועיקר השם הוא בבחי׳ אחר הבריאה כי כשרצה הש״י כביכול לבראו העולמות נתלבש בבחי׳ שמותיו ית׳ ועי״ז ברא את כל הבריאה כידוע נמצא שעיקר אחיזת הבריאה מבחי׳ שם ה׳ ומחמת שמבחי׳ הבריאה יש אחיזה להס״א והשקר כנ״ל ע״כ ארז״ל אין השם מלא עד שימחה זכר עמלק שהוא הס״א זוהמת הנחש שהתחיל לדבר שקר בתחילה. כי כשימחה זכר עמלק שהוא הס״א בחי׳ שקר כנ״ל אזי יתתקן כל הבריאה מחמת שיתברר מן השקר שהוא עיקר תיקון הבריאה שנבראת באמת כמ״ש בראשית ברא אלקים את ס״ת אמ״ת כמ״ש בזוה״ק ואז כשיתתקן כל הבירהעל ידי אמת על ידי שימחה זכר עמלק. אזי יהי׳ השם שלם כביכול כי השם כביכול הוא שורש הבירה וכשיש פגם בהבריאה על ידי השקר חס ושלום בחי׳ עמלק אזי כביכול מגיע הפגם בבחי׳ שם ה׳. אבל כשיתבטל יניקת הס״א ויתבטל השקר שהוא עמלק. אזי יושלם שמו ית׳ כביכול שהוא שורש הבריאה כנ״ל. וע״כ כשאיש ישראלי אומר איזה דבר ונשבע עליו נמצא שמקשר הדבר שאומר לשמו ית׳ ואזי בודאי אינו חשוד על שקר ח״ו כי אם משקר בשבועה ח״ו. הוא נותן יניקה להשקר ח״ו משורש הבריאה שהיא שם ה׳ ששם שורש נשמת ישראל והוא ממש פגם הנ״ל. והכלל כי מאחר שעיקר השתלשלות אחיזת השקר הוא מבחי׳ אחר הבירא ובוודאי בתחילת השורש אין שם שקר ח״ו כי למעלה הוא כולו טוב ואפילו שורש הס״א והשקר למעלה הוא רק טוב ואדרבא שם נמתק ונכנע השקר כנ״ל. ומי שפוגם שם בהשורש ח״ו ונותן יניקה להשקר מתחילת השורש ח״ו. הוא פגם מופלג מאד עד שאין ישראל חשוד על זה. וזה בחי׳ הנאמנות שנאמן ישראל בשבועה. כי שורש השתלשלות השקר הוא משתלשל מבחי׳ שנים כנ״ל. ועל ידם עיקר המתקת אחיזת השקר ע״י שנכללו שנים באחד ע״י אמת ולהיפך ח״ו הפגם גדול מאד כנ״ל. והבן הדברים היטב כי א״א לברר היטב בכתב דברים כאלו:

אות ד

גם כל מקום שיש שני ישראלים הם מרמזים על בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה כי אין שני בני אדם שווין ובוודאי א׳ גדול מחבירו. והגדול נגד הקטן הוא בבחי׳ קודם הבריאה נגד הקטן ממנו שהוא כנגדו בבחי׳ אחר הבריאה וכמובן בדברי רבינו ז״ל במ״א במאמר בראשית ברא אב ובן מאמר וחצי מאמר (סי׳ כב) ע״ש והבן. כי כל מדירגה נגד המדריגה שלמטה ממנה הוא בחי׳ קודם הבריאה וכו׳. נמצא כששני אנשים מתחברים יחד בדבר אמת נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. ולהיפך כשאומרים שקר ח״ו עושים פירוד ח״ו כי קשר רשעים אינו מן המנין כשארז״ל (סנהדרין דף כ״ו) והחיבור של שקר אינו נקרא חיבור רק פירוד. כי שקר רחוק מאחד. וע״כ כששנים אומרים דבר אחד דהיינו שעדותן מכוונת. בוודאי דבריהם אמת. ואזי מכניעים השקר של הבעל דין שטוען שקר. כי נכנע השקר ע״י שנמתק אחיזת השקר בשרשו כנ״ל:

וזה בחי׳ ע״פ שנים עדים יקום דבר (דברים יט) יקום דייקא. כי הם מקימין ומרימין הדבר. כי הם מעלין האמת ומכניעין השקר. כי נמתק הדין בשרשו כנ״ל. ואזי נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה ע״י שאלו השנים נכללים יחד בדבר אמת. כי נכללו רבים באחד מאחר ששנים אומרים דבר א׳. וגם כי השנים בעצמן הם ג״כ בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה כנ״ל. וע״כ תרי כמאה. כי עיקר הדבר מה ששנים נאמנים הוא מחמת שרבים נכללים באחד שע״י נמתק אחיזת השקר. וע״כ אין חילוק בין שנים למאה כי מיעוט רבים שנים ועיקר שורש אחיזת השקר הוא מבחי׳ שנים כנ״ל. וע״כ ע״י שנים שנכללים יחד נכנע השקר ונמתק אחיזתו כנ״ל וע״כ נאמנים כמאה מאחר שיש להם כח להכניע השקר בשורש אחיזתו כנ״ל וזה בחי׳ שבועה בשם כנ״ל. כי עיקר שורש הבריאה הואמבחי׳ שם ה׳ וכשנכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה ע״י אמת כנ״ל כמו שיהיה לעתיד אזי נתקיים ביום ההוא יהי׳ ה׳ אחד ושמו אחד: ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן: (הלכה ג׳ נכלל לעיל בה׳ דיינים הלכה ג׳ אות ו׳)

עדות ד

אות א

ע״פ שנים עדים וכו׳ יקום דבר׃

ע״פ הענין הנורא המבואר בסוף ס׳ סיפורי מעשיות מענין חילוק אלפי למאות ע״ש היטב. והכלל כי יש אור שהוא מאיר באלף עולמות והוא אור אחד וא״א לקבלו מחמת גדלו אך ת״ח שהוא נוקם ונוטר כנחש הוא יכול לחלק אלפים למאות דהיינו לחלק האור הגדול לחלקים כדי שיוכללו הקטנים לקבלו וכו׳. ומי שיודע זאת הוא יכול להחיות מתים וכו׳. ומי שאינו יודע זאת וכו׳ וא״י היחוד של בשכמל״ו ומהו ציקי קדרה וכו׳ ומהו ח״ש מחש״מל ומהו נוגה ומהו מעשה מרכבה ומהו ברית וכו׳. ומשיח יודע זה הענין בשלימות אבל שאר הצדיקים אינם יודעים אלא כשעושין מאלפים מאות וכו׳ ע״ש היטב והדברים עתיקים׃

אות ב

וזה בחי׳ שני עדים שעל ידם נתברר האמת ונדחה השקר והם נאמנים בכל דבר כי כל מי שמעיד עדות אמת הוא בבחי׳ התורהשהיא אמת כ״ש תורת אמת וכו׳ ונקראת עדות בכל מקום. כ״ש ונתת אל הארון את העדות וכו׳ וכן בכל מעשה המשכן ובכל התורה נקראת התורה בשם עדות וכתיב עדות ה׳ נאמנה וכו׳. כי התורההיא עדות גדול עליו יתב׳ כי מי שיש לו מוח אמתי בקדקדו יוכל לראות בעיני שכלו היטב את מציאותו (ואחדותו) ויחודו ית׳ ע״י התורה הקד. כי כל בעלי דיעה ושכל אמת יעידו ויגידו שא״א בשום אופן בשום שכל לבדות תורה כזאת מלב ח״ו וכמבואר שיחה זאת בכמה ספרי קודש וכ״ש והחכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה וכו׳ כי מהיכן לוקחין תורה כזאת מן בראשית עד לעיני כל ישראל עם כל דקדוקיה ופרטיה וכו׳ וכל שאר הספרי נביאים וכתובים וכל הש״ס ומדרשים ומפרשיהם וכל הפילפולים והחידושים שבהם. וכל סתרי התורה שגילו הרשב״י ותלמידיו והאר״י ז״ל וכל הגבורות והנוראות והנפלאות שבהם אשר תסמר שערות ראש האדם המעיין בהם אפילו מי שאינו מבינם לתכליתן עכ״ז מעט דמעט שמתנוצץ לו מדבריהם הכל יודו ויאמרו שא״א לבדות ח״ו דברים כאלה מלב בשום אופן וכן כל ההתגלות והחידושים נפלאים ונוראים שגילו הצדיקים בדורות שאחריהם עד היום הזה. כי עדיין הש״י עמנו גם בדורות האלה שראינו עין בעין התגלות חידושים נפלאים ונוראים שא״א לגלותם בשכל אנושי בשום אופן אם לא בשפע אלקי הנמשך מהיחיד הנעלם ית׳ שמו לעד. ע״כ כל דברי התורה הקדושה יעידון ויגידון כי ה׳ אחד ושמו אחד ע״כ נקראת התורה עדות בכל מקום (וע׳ עוד מזה בהל׳ פסח הלכה ט׳) ועוד יש בלבי הרבה בזה להרחיב הדיבור אך אין כאן מקומו להאריך בזה והמשכילים יבינו מאליהם) וזה גדולים מעשי ה׳ דרושים לכל חפציהם

שע״י נפלאות חידושי ודרושי התורה שהם דרושים לכל חפציהם בשכליות נפלאים ונוראים ונשגבים כאלה עי״ז הכל רואים כי גדולים מעשי ה׳. כי כל בעלי אמת יודו ויעידו כי יד ה׳ עשתה זאת. כ״ש והלוחות מעשה אלקים המה וכו׳ וז״ש משה לא את בניכם כי עיניכם הרואות את כל מעשה ה׳ הגדול אשר עשה. וקאי על כל הדורות עד הסוף. היינו כי אינו מדבר עם הבנים קטנים שמוחן עדיין בקטנות ולא נפקחו עיניהם לראות האמת עין בעין. כי עיניכם הרואות את כל מעשה ה׳ הגדול אשר עשה. כי יודע ומבין האמת שא״א לבדות מלב ח״ו כל אלו הנפלאות והמעשיות והחידושים וכל הנוראות שעשה עמנו וגילה לנו מיום מתן תורה ע״י משה רבינו עד היום הזה כי אם מעשה ה׳ המה׃

אות ג

כלל הדבר שהתורה נקראת עדות שמעידת על מציאותו ואחדותו וממשלתו יתׄ׳ ויתׄ׳. וע״כ התורה ניתנה בשני לוחות העדות כי אין עדות פחות משנים. וזה בחי׳ שמע ובשכמל״ו שבזה אנו מעידין על אחדותו וממשלתו יתׄ׳ וצריכין שניהם דייקא שמע וברוך שם שהם בחי׳ יחודא עילאה ויחודא תיתאה. כי אנשי יריחו היו כורכין את שמע שלא ברצון חכמים (פסחים נו) ופי׳ שם שלא אמרו בשכמל״ו וזה בחי׳ חלוקת אלפי למאות שהוא סוד בשכמל״ו כ״ש שם. היינו שצריכין לחלוק את האור דייקא לחלוק לחלקים בבחי׳ חלוק אלפים למאות כדי שיוכלו הכל לקבלו כדי להודיע לכל באי עולם יחדו ומלכותו אשר בכל משלה. שזהו בחי׳ בשכמל״ו ולא לכרוך את שמע. דהיינו לכרוך הואר יחד כי אז א״א לקבלו׃

אות ד

כי ענין חלוקת אלפים למאות אע״פ שעצם הד ברים שיצאו מפי רבינו הנשגב ז״ל א״א להשיגם אך מה שנוכל למצוא בהם איזה רמז אנו מחויבים לחתור בכל כחינו למצוא מה שנוכל. והנה ענין חלוקת אלפים למאות דהיינו לחלק האור הגדול שהוא בחי׳ אלפים לחלקו לחלקים שהוא בחי׳ מאות כדי שיכלו לקבלו זהו בחי׳ כלל כל קבלת התורה. כי

כל התורהשהיא פרישות וסדרים ותיבות ואותיות הם כולם צמצומים נפלאים להאור הגדול כדי שנוכל לקבלו שזהו בחי' חלוקת אלפים למאות כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת (זוה"ק בשלח ס"ב) ששם הכל בבחי' אלפי כמובא בכתבים שלמעלה האור בבחי' אלפים ולמטה נתחלקים האורות בבחי' מאות. כי חכמה עילאה בעצמה בחי' אלפי א"א לנו לקבל כי היא בחי' אורייתא דע"ס דעתידה לאיתגליא לע"ל. ואין אנו מקבלין כ"א ע"י צמצומים ע"י שנתלבשה התורה בלבושין אלו. שזהו בחי' נובלת חכמה שלמעלה תורה כמובא. וזהו בחי' צמצומים בחי' חלוקת אלפים למאות כנ"ל וע"כ קמדה התורה אלפים שנה. כי מתחילה היתה בבחי' אלפים והיתה בבחי'כתנות אור באל"ף בבחי' אלפים. ואם לא הי' חוטא אדה"ר בעץ הדעת הי' מקבל את התורה בבחי' כתנות אור באלף והי' חי לעולם כי שם למעלה בבחי' אלפים בחי' אורייתא דעתיקא לית מיתה תמן. כי שם חיים נצחיים. אך ע"י שאכל מעץ הדעת נפגם הכל ואז שלטה הקליפה בחי' ערלה דחפיא על ברית ונתעכר השכל. וע"כ א"א לקבל האור הגדול בחי' אלפים שמשם עיקר החיות. ועי"ז שלטה המיתה כי נסתלק האור שמשם החיים ונשאר הכל בלי חיות בבחי' מיתה ולולי חסדו ית' הי' העולם חוזר לתהו ובהו ח"ו. אך בחמלת ה' וחסדיו הנפלאים חמל עליו ועל עולמו והפליא לעשות והמשיך התיקון של בחי' חלוקת אלפים למאות והלביש האור שהוא התורה בבחי' כתנות עור כדי שיוכל להתקיים כי כתנות עור דא תפילין (תי"ז תי' ס"ט דף ק"ה) שהם צמצומים נפלאים להאורות הגדולים הנמשכין מבחי' עתיק ואריך אנפין ששם הכל בבחי' אלפים וע"י תפילין נמשכין משם המוחין בבחי' חלוקת אלפים למאות שזהו בחי' שני השינ"ן של תפילין שי"ן של ג' ראשין שי"ן של ד' ראשין שהם בחי' מאות. וזה בחי' דבר צוה לאלף דור שרצה הש"י להמתין ליתן את התורה לאלף דור כדי שיזדכך העולם באלף דור כדי שיקבלו את אור התורה בבחי' אלפים כמו שיזכה משיח שהוא ישיג את האור בשלימות בבחי' אלפים כ"ש שם. אך מחמת חטאי הדורות ראה שראין העולם מתקיים ע"כ נתנה לכ"ו דורות ע"י שבחכמתו הנפלאה צמצם וחלק הואר מאלפים למאות כדי שנוכל לקבלו וע"כ לא קבלו ישראל את הורה עד שעשו שרי אלפים ושרי מאות ושרי חמשים ועשרות. כדי שיצמצמו האור מאלפים למאות כדי שיוכלו לקבל את התורה שנמשכה מבחי' זאת מבחי' חלוקת אלפים למאות כנ"ל:

וע"כ הוכרח אדה"ר למות בתוך אלף שנה כי החיות כפי השגת החכמה הקדושה של התורה כי החכמה תחי' וכ"ש כי היא חיך וכו' ואם היה חי אלף שנה היה צריך לגב הואר מבחי' אלפים שזה א"א לקבל עכשיו אחר החטא וע"כ עשה הש"י מיומו אלף שנה דייקא. ובזה נתקיים כי ביום אכלך ממנו מות תמות כשרז"ל כי בודאי נתקיים כי מאחר שאינו חי אלף שנה ואינו יכול לעלות לאור האלפים ששם עיקר החיים הרי שלטה בו המיתה שאחיזתה למטה וזה היה עיקר הפגם שלו שאינו יכול לקבל אור האלפים בעצמו ששם עיקר החיים:

אות ה

והנה הכלל שע״י חטא אדה״ר גרם ששלטה הקליפה החופה על המוח שהיא זוהמת הנחש ואזי א״א לקבל אור הלאפים ואין שום חיות להאדם ולכל העולם התלוי בו כי א ם ע״י שמצמצמין האור בבחי׳ חלוקת אלפים למאות כנ״ל. וגם לזה צריכין יגיעה גדולה שצריכין להתגבר בכל פעם לשבר הקליפה החופה על המוח שהיא בחי׳ ערלבה דחפיא על ברית ואז יכולין לעשות כלים וצמצומים לקבל האור בבחי׳ חלוקת אלפים למאות שהוא בחי׳ תחיית המתים כ״ש שם. כי ע״י חטא אדה״ר נפלו ניצוצות בעמקי הקליפות והם שם בבחי׳ מתים מחמת שנאחז בהם זוהמת הנחש שהוא סטרא דמותא ועיקר זוהמת הנחש הוא השקרים שהוא בחי׳ כפירות שמסבבין ומכסין על האמת והאמונה. והם מתגברין מחמת שנסתלק הואר למעלהכנ״ל. ע״כ צריכין יגיעה גדולה להמשיך האור בבחי׳ הנ״ל בבחי׳ חלוקת אלפים למאות כדי שיוכלו הכל לקבלו אפילו המונחים בדיוטא התחתונה מאד ואז מכניעים ומגרשין זוהמת הנחש שהוא השקר שהוא סטרא דמותא ומחיין הניצוצות בבחי׳ תחיית המתיפ ממש. וע״כ דייקא ת״ח שהוא נוקם ונוטר כנחש יכול לחלק אלפים למאות כמבואר שם כי זה הת״ח הנוקם ונוטר וכו׳ בודאי כונתו רק לשמים ולא בשביל כבוד עצמו כלל ח״ו כי בודאי אינו עובר על לא תקום ולא תטור ח״ו (וכמו שמפלפל שם בגמ׳ ביומא ע״ש) רק כל כונתו לשמים למען האמת לבד ע״כ צריך דייקא שיהיה נוקם ונטר כנחש ואז דייקא הואת״ח כשרז״ל כי אסור שיהיה עניו שוטה שיהיה לו ענוה פסולה כי אע״פ שצריכין להיות קטן בעיניו לפני כל אדם שבעולם אעפ״כ אסור לו לזוז מן האמת דהיינו כל דברי אמת שזכה להשיג ולידע כפי מה שקיבל מרבותיו אסור לו לבטל דעתו אפילו נגד הגדול שבגדולים כמו שראינו בכל בעלי הש״ס שאע״פ שבודאי כולם היו ענוים גדולים אעפ״כ כל א׳ היה חזק בדעתו מאד בכל דרכי התורה שהי׳ לומדים כ״ש לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. וע,כ זה הת״ח הנוקם ונוטר כנחש בודאי כונתו לשמים למען האמת לבד וע״כ צריך להיות נוקם ונוטר כנחש. היינו זה לעומת זה טוב לעומת רע. היינו כמו הנחש שהיה ערום מכל שממנו כל הרמאות והשקרים והכזבים שבעולם כמו כן ממש צריך הת״ח האמתי להתנהג בהאמת להיות נוקם ונוטר בשביל האמת כדי לגלות האמת בעולם. כי יש כמה וכמה רמאות וטעיות בעולם בלי שיעור וכולם נמשכין מזוהמת הנחש שהיה ערום מכל שמשם נמשכין כל מיני ערמימיות והטעאות ורמאות של הבע״ד שהכניס בעולם עד שקשה מאד מאד להבין האמת. כי הבעל דבר מתלבש עצמו בכמה דרכים ובמכה מיני אנשים אפילו בגדולים וכשרים ומטעה ומרמה אותן בכמה דרכים עד שחולקין על האמת ומעלימין ומסתירין אותו ומשם נמשכין כל מיני מחלוקת

שבעולם בפרט המחלוקת שבין התי״ח וכל אחד אומר שחפץ בהאמת ואעפ״כ האמת הוא אחד. וע״כ צריך התי״ח להיות נוקם ונוטר כנחש היינו שיתנהג עם האמת ממש כמו הנחש שערום מכל ומכסה ומסבב האמת ע״י שקריו ורמאותיו בכמה דרכים. כמו כן יתנ הג התי״ח כנגדו עם האמת ויתנהג עמהם בחכמה וערמה למען האמת לבד כמו שמתנהג הנחש בשקריו וכנ״לף. גם כנחש מרמז שהתי״ח שנוקם ונוטר לא יכוין בשביל הנאת עצמו וכבודו כלל כ״א למען האמת לבד וזהו כנחש כי ארז״ל שהנחש אין לו שום הנאה במה שנושך כשדרז״ל על פ׳ אם ישוך הנחש וכו׳ וכמו הנחש בקליפה שאין לו שום הנאה ואעפ״כ הוא נוקם ונוטר כמו כן התי״ח בקדושה צריך להיות נוקם ונוטר כנחש שלא יכוין בשביל הנאת עצמו וכבודו כלל כ״א למען האמת לבד כנ״ל ומגלה האמת מתוך השקר הוא דוחה ומעביר זוהמת הנחש שהוא השקר שהוא סטרא דמותא ומתקן הפגם של עץ הדעת טו״ר ואזי הש״י עוזר לו שיחלק האלפים למאות כדי שימשיך האור במדה כדי שיוכלו קטנים לקבלו כדי שיוכל להאיר ידיעת אמתתו יתׄ בכל הניצוצות הנפילין להחיותם ממיתתם בבחי׳ תחיית המתים וכנ״ל׃

אות ו

וע״כ אין עדות פחות משנים כי עיקר העדות צריכין במקום שיש כפירה והכחשה ואז צריכין שנים דוקא לגלות האמת מתוך השקר כי השקר הואזוהמת הנחש שהוא סטרא דמותא וכשרז״ל אתרא דהוי קרי קושטא וכו׳ שלא הי׳ מתים שם מחמת שלא היהשם שקר כי אמת סמא דחיי והשקר להיפך כי כל השקרים שבעולם הם בחי׳ כפירות כמ״ש רז״ל כל המחליף בדיבורור כאלו עע״ז וע״ז וכפירות שהם בחי׳ שקר שהם בחי׳ זוהמת הנחש שהי׳ ערום מכל שפיתה לאדם וחוה בשקריו ורמיותיו והביא מיתה לעולם וע״כ אלו עדים שבאין להעיד עדות אמת ולגלות האמת מתוך השקר וההכחשה שבין הבעלי דינים ע״כ צריכין שיהי׳ שנים לפחות כי א״א לגלות ולברר האמת מתוך השקר כ״א ע״י בחי׳ חלוקת אלפים למאות שזהו בחי׳ תחיית המתים דהיינו ע״י שממשיכין האור ע״י צמצומים וחלקים שעי״ז עושין כלים לגלות אמתת אלקותו יתב״ש שזה עיקר שורש האמת ועי״ז מחיין כל הנצוצות הקדושים שהם בחי׳ נקודת האמת שנפלו לתוך השקר ומבררין האמת מתוך השקר וכנ״ל ולזה צריכין שנים דיווקא. כי טובים השנים מן האחד וכו׳ כי כל מקום שיש שנים יש להם כח יותר חלק האור בבחי׳ חלוקת אלפים למאות כי זה כלל גדול ומבואר לעיל שלמעלה האור בבחי׳ אלפים ולמטה הוא בבחי׳ מאות וכ״ש חזה הוית וכו׳ ועתיק יומין יתיב וכו׳ אלף אלפין

ישמשוני' ורבוא רבבן וכו' כי למעלה בבחי' עתיק הכל בבחי' אלפים וכמ"ש באד"ר תאנא בגילגלותא דרישא אלף אלפין רבוא ושבעת אלפין וחמש מאה קוצא דשערא וכו'. ומבואר בהמפרשים שכל מה שהאור למעלה יותר עליון הואבבחי' רבבות ואלפים ולמטה נתמעט עד שבא לבחי' מאות ע"ש וזה בחי' האלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את פריו האלף לך שלמה מלך שהשלום שלו שם למעלה האור בבחי' אלפים ומאתים לנוטרים את פריו הם הצדיקים השומרים ומקיימים את התורה שהם זוכים לקבל את האור בבחי' מאתים שהם מאות היינו שהם זוכים לחלק האלפים למאות כדי שיוכלו הכל לקבלו שזהו עיקר המשכת התורה וידיעת אמתת אלקותו בעולם כנ"ל. וע"כ הוציא בלשון לנוטרים לרמז על הת"ח הנוקמים ונוטרים שהם מחלקין האלפים למאות כנ"ל:

אות ז

וכל נשמות ישראל שרשם בהתורה כידוע וע"כ שורש כל הנשמות למעלה הוא בבחי' אלפים ושם כל הנשמות אחד. אך כשנמשכין למטה א"א להמשיכן כ"א ע"י שמחלקין אלפים למאות. ואז נמשכת כל נשמה ונשמה למטה למקומה לגוף השייך לה וכל עבודת האדם להמשיך על עצמו האור ממעלה למטה מבחי' אלפים למאות בבחי' א"ת מה אלא מאה. כי אור האלפים הוא אצלינו בבחי' מה כי א"א להשיגו. אבל ע"י עבודת האדם בפרט ע"י תפילות שהוא בחי' ברכות הואודאות בחי' מאה ברכות בכל יום ע"ז ממשיכין אור האלפים לבחי' מאות ומחברין האל"ף עם מ"ה ונעשה מאה. וכל זה כדי לגלות אמתתו ית'. עד שידעו אותו גם הרחוקים מאד שהם הנצוצות המונחים למטה מאד. כי ע"י הצמצומים והכלים שנעשין ע"י בחי' חלוקת אלפים למאות ע"ז ממשיכין אור האמת בהדרגה עד שיכולין להודיע גם לכל הרחוקים את אלקותו וממשלתו וע"ז מכניעין ומבערין השקר ומגלין ומבררין האמת מתוך השקר כנ"ל. וכן כל מה שמבערין ומבטלין השקרומעלין האמת מתוך השקר ע"ז יכולין לעשות כלים להמשיך האור למטה בבחי' חלוקת אלפים למאות כי הא בהא תליא וכמובן בכתבים שא"א להוליד ולהמשיך המוחין שהם אור אמתת ידיעתו ית' כ"א ע"י שמבררין ומעלין הנוצות מעמקי הקליפות בבחי' העלאת מ"נ. וכן להיפך א"א להעלות הנצוצות כ"א ע"י שממשיכין עליהם האור מלמעלה וכו' וע"כ באמת יש בזה כמהיגיעות בכמה בחינות קודם שזוכין לזה:

אות ח

נמצא שלמעלה כלל הנשמות הם בבחי׳ אלפים. ולמטה נחלקין כ״א למקומו בבחי׳ מאות וע״כ בכל מספר בני ישראל הי׳ בהם אלפים ומאות הן בכלל הן בפרט פוק עיין ותשכח בס׳ במדבר כי בכלל המנין הי׳ שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאו תוחמשים וכן במספר כל שבט ושבט הי׳ אלפים ומאות. ע״ש בכל שבו בוכל דגל ובכלל המנין וכן במספר הלוים בכלל ובפרט בכולם הי׳ אלפים ומאות לורות שנשמות ישראל נמשכין למטה ע״י שממשיכין האור מאלפים למאות וכנ״ל. וכל מה שמתחברים ישראל יותר יש להם כח יותר לכלול בבחי׳ האלפים שהוא שרשם העליון ולהמשיך משם האור למטה בבחי׳ חלוקת אלפים למאות כי מחמת שהם רבים ויש בהם שינוי דעות שנמשך מבחי׳ חלוקת הואר למ אות כי למעלה אין שום שינוי כי שם הכל אחד וע״כ מחמת שהם רבים שהם בחי׳ שינוי דעות שנמשכין מבחי׳ חלוקת הוארלמאות כנ״ל כשנאספין ונכללין יחד לדבר שבקדושה יש להם כח ביותר להכלל בשרשם בבחי׳ אלפים ולהמשיך הואר למטה בבחי׳ מאות כי יש להם כח לחלק האור מחמת שהם רבים וכנ״ל:

אות ט

וע״כ כל דבר שבקדושה אין אומרים בפחות מעשרה. כי אלף הוא עשרה פעמים מאה. וכשיש עשרה יחד וכ״א הואבבחי׳ מאה כי חייב לברך מאה ברכות בכל יום בחי׳ א״ת מה אלא מאה וכשעשרה מישראל נתקבצין יחד נכללין בבחי׳אלף שהוא עשר פ׳ מאה וממשיכין האור מאלפים למאות כנ״ל שזה עיקר המשכת הקדושה. וע,כ אין עדות בפחות משנים כי כשהם שנים יש להם כח לחלק האלפים למאות מאחר שהם שנים שדעתם חלוקות זה מזה ונכללין יחד להעיד עדות אמת עי״ז יש להם כח להמשיך האור משרשם מבחי׳ אלפים לבחי׳ מאות וכנ״ל שעי״ז עיקר התגלות האמת מתוך השקר שזהו בחי׳ תחיית המתים וכנ״ל. אבל כשהוא אחד אין לו כח לזה כי אין לו כח לחלק האור למאות מחמת שהוא אחד לבד וזהו (קהלת ד) יש אחד ואין שני וכו׳ גם זה הבל טובים השנים מן האחד כ יאם יפולו האחד יקום וכו׳. כי אחד לבד הואבבחי׳ אנשי יריחו שהיו כורכין את שמע שלא ברצון חכמים שלא אמרו בשכמל״ו שהוא בחי׳ העד הב׳ שע״י שניהם דייקא מחלקין אלפים

למאות ומגלין האמת מתוך השקר ומעלין הקדושה ממקומות הנפולין בבחי' טובים השנים וכו' שאם יפולו האחד יקום וכו' וכנ"ל: וזהו תרי כמאה, כמאה דייקא כי הם ממשיכין ומחלקין האור מאלפים למאות שעי"ז יש להם נאמנות בכל דבר. כי הם מגלין האמת בכל מקום שהוא וכנ"ל. וע"כ צריכין תרין סהדין בכל יומא תפילין ובריתּ, ובשבת שבת ובריתּ כי אין עדות פחות משנים וזה בחי' שני לוחות העדות בחי' שמע ובשכמל"ו כי הכל אחד כי עדות אמת הוא בחי' עדות התורהשהוא בחי'העדות של ק"ש שמעידין על אמתת מציאותו ויחודו וממשלתו אשר בכל משלה וכנ"ל. וכל זה א"א כ"א ע"י בחי' חלוקת אלפים למאות וכנ"ל ע"כ צריכין שנים דווקא כנ"ל וזהו בחי' ברוך שם כמל"ו. כי בתחלה אומרים שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד ומעידין על יחודו ית' אבל עדיין אין מעידין כי מלכותו בכל משלה ואפילו כל מדרגות התחתונות ששם נאחז הס"א והשקר גם שם מושלת מלכותו ויכולין לגלות האמת גם שם בבחי' אמת מארץ תצמח וזה עיקר העדות. כי עיקר העדות צריכין דייקא במקום שיש הכחשה וכפירה כי במקום שיודעין האמת אין צריכין עדות וע"כ אומרים בשכמל"ו דהיינו ששם כבוד מלכותו מבורך תמיד לעולם ועד אפילו בכל מקומות הרחקוים והנמוכים מאד. וזה מגלין ע"י בחי' חלוקת אלפים למאות שעי"ז ממשיכין האור למטה ע"י כלים וצמצומים נפלאים עד שידעו כל הרחוקים ממנו ית'. וע"כ אנשי יריחו שלא אמרו בשכמל"ו קוראום רז"ל שהי' כורכים את שמע היינו כאלו הי' רוצים לכרוך הכל ביחד ולא לחלקו כלל וזהו פגם גדול כי אז אין יכולין להודעי להרחוקים ממנו ית' וכנ"ל. כי הס"א שארי בחבורא וסיים בפרודא והקדושה להיפך היינו כי הס"א שהוא הנחש והשקר הם מתחילים בחיבור שאומרים שהאור שלמעלה הוא מחובר יחד וא"א לצמצמו ולחקו ולהמשיכו למטה ועי"ז מסיימין בפירוד גמור כי הוא כפירה גמורה כי אינם מאמינים שכל החיות שלמטה הכל קשור ומחובר למעלה וכאלו זה העולם נפרד ח"ו משרשו העליון. אבל הקדושה להיפך שארי בפרודא וכו' שמפרידין ומחלקין אלפים למאות ומצמצמין האור עד שממשיכין ידיעת האמונה הקדושה שכל העולם הזה הגשמי קשור ומחובר למעלה כי מלכותו בכל משלה וזה עיקר שלימות היחוד כשיודעין שכל החיות וההנהגה של כל פרטי הבריאה הכל קשור ומחובר בו ית' כי הוא מחי' את כולם וזהו וסיים בחבורא על כן צריכן שני עדים דייקא כדי שיהי' להם כח להפריד ולחקל האור שעי"ז דייקא יכולין להכניע ולבער השקר ולגלות האמת כנ"ל כי העדים הם בבחי' ת"ח הנוקם ונוטר וכו' כי הם נוקמין בהעושה רע כמ"ש יד העדים תהי' בו בראשונה וע"כ יש להם כח לחלק אלפים למאות אבל צריכין לזה שנים לפחות כנ"ל:

אות יא

וזהו לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת וכו׳ היינו מאחר ששלט ונאחז זוהמת הנחש שמשם כל עון וכל חטאת וצריכין לברר האמת משם ע״כ א״א ע״י עד אחד כי אין בו כח לעמוד נגד הסט״א שמתגברת שלא לחלוק האור כדי שישאר האור למלעה והם ישלטו למטה ח״ו שזהו עיקר סטרא דמותא שמפרדת בין החיות ובין הגוף בחי׳ כי המות יפריד שזה נמשך מבחי׳ שארי בחבורא וסיים בפרודא וע״כ מאחר שכבר שלט כאן הס״א בחי׳ הנש שמשם השקר שהוא בחי׳ כל עון וכל חטאת ע״כ אין כח באחד לעמוד נגדה כי אין בו כח לעמוד כנגדה ולחלק הואר למאות מאחר שהוא אחד לבד רק ע,פ שנים עדים יקום דבר כי טובים השנים מן האחד וכו׳ כי שנים מחמת שנשמותם חלוקות למטה ע״כ יש להם כח יותר לחלק הואר מאלפים לאמות שעי״ז עיקר התגלות האמת בחי׳ עדות אמת וכנ״ל:

אות יב

וזה בחי׳ מצות מילה בחי׳ חיתוך ופריעה כי בתחילה חותכין הערלה דחפיא על ברית שהיא זוהמת הנחש בחי׳ שקר וזה בחי׳ ת״ח הנוקם ונוטר בחי׳ חרב נוקמת נקם ברית אבל עדיין א״א לגלות העטרה שהוא חותם אמת עד שפורעין ומחלקין העור ומגלין העטרה ובזה מכניעין ומבררין קליפת נוגה ונכללין ניצוצי הקדושה הטוב שבנוגה בבחי׳ חש״מל כידוע וכ״ז ממשיכין מבחי׳ חלוקת אלפים למאות שמשם המשכת כל הנשמות שנמשכין מדור לדור. והם נמשכין דרך הצנור הקדוש הזה שהיא העטרה שעל הברית ושם נמשכין מבחי׳ נתיב לא ידעו עיט מבחי׳ פלא בחי׳ אלפים עד שנמשכים לבחי׳ מאות שאז יכולין להצטייר בזה העולם כ״ש נוראות נפלאתי נפלאים מעשיך וכו׳ שנאמר על יצירת הולד במעי אמו כשדרז״ל. כי נשמתו נמשכת אז בבחי׳ פלאי פלאים מאלפים למאות ואז נותנין שם להתינוק שבו נגבל כל נשמתו וחיותו כ״ש נפש חיה הואשמו כ״ש רבינו ז״ל במ״א כי כל השמות ש ל ישראל נמשכין במספר בני ישראל שנמנו במספר שמות כמבואר בפ׳ במדבר וכולם נמשכו ע״י חלוקת אלפים למאות שזהו בחי׳ אלפים ומאות שהיו בכל מספר ומספר בכלל ובפרט כנ״ל. כי שמו יתׄ׳ משותף בשמינו ועיקר הידיעה ממנו יתׄ׳ הוא ע״י שמותיו יתבׄ׳ שהם נמשכין ונתגלין בעולם ע״י חלוקת אלפים למאות שעי״ז נעשין צמצומים וכלים לידיעת אמתתו ואז יודעין לקרותו בשמותיו יתׄ׳ ומשם ממשיכין השם להתינוק

הנימול כי שמו משותף בשמינו כנ״ל׃

אות יג

וזה בחי׳ המצוה להוליד בנים כי כל מה שנתרבין ישראל לאלפים ולרבבות נכללין יותר בשרשם בבחי׳ אלפים וממשיכין האור משם מאלפים למאות מחמת שהם רבים וכנ״ל.ו בזה תלוי ביאת משיח כי משיח ישיג אור האלפים בשלימות והוא ידע בשלימות איך לצמצם האור ולחלקו למאות כדי להודיע לבני האדם גבורותיו וכו׳ למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלקים וכו׳ וע״כ אז תמלא הארץ דעה וכו׳ וכולם ידעו אותו למקטנם ועד גדולם והכל ע״י שידע לצמצם ולחקל האור באופן שיוכל כ״א לקבלו כפי ערכו כי בבחי׳ חלוקת אלפים למאות כלול כל בחי׳ הצמצומים וכל מיני מוחין דקטנות וגדלות ראשון ושני וכו׳ רק שעיקר הוא ההתחלה שהוא תחילת צמצום הואר הנפלא בחי׳ אלפים לחלקו למאות אבל שאר הצמצומים אח״כ בחי׳ שרי חמשים ושרי עשרות ענעשה בנקל ממילא וכולם נקראים ע״ש חלוקת אלפים למאות אבל באמת יש כמה וכמה מיני מוחין שנמשכין מכמה בחי׳ צמצומים וחלוקת האור בחי׳ בן חמש שנים למקרא בן עשר שנים למשנה וכו׳ שהם כלל כל המוחין דקטנות וגדלות ראשון ושני כמבואר בכונות של פסח. וזהו בן מאה כאלו מת וכו׳ כי למעלה ממאות הם אלפים שא״א לקבל עתה אחר חטא אדה״ר כנ״ל. וע״כ משיח שידע לחלק האור בתכלית השלימות כי הוא ישיג אור האלפים בתכלית השלימות ע״כ ידע לחלקו ולצמצמו היטב להודיע לכל אחד כפי ערכו ע״כ כולם ידעו אותו יתי׳ למקטנם ועד גדולם וע״כ כל מה שנתרבין ישראל יותר לאלפים ולרבבות הם ממשיכין יותר אור של משיח כי ע״י שנתרבין ישראל יכולין לחלוק אלפים למאות כנ״ל שזהו בחי׳ אורו של משיח כנ״ל ועי״ז הוא התקרבות הגאולה וזהו הקטן יהי׳ לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה׳ בעתה אחישנה כי ע״י ריבוי ישראל לאלפים ורבבות עי״ז ימהר ביאת משיח כנ״ל. וזהו הקטן יהי לאלף, לאלף דייקא בחי׳ יוסף ה׳ עליכם אלף פעמים וכו׳ אלף דייקא כי באמת ישראל צרייכן להתרבות בלי מספר כמ״ש אם יוכל איש למנות את עפר הארת וכו׳ וכשרז״ל שאמרו לו משה אתה נותן קצבה לברכותינו וכו׳. אך תפס מספר אלף כי זהו עיקר מעלת הריבוי שיתרבו עד שיגיעו לבחי׳ אלפים שיוכלו להכלל בבחי׳ אור האלפים ולהמשיך משם ידיעת אלקותו מאלפים למאות שעי״ז עקיר המשכת הדעת לידע ממנו יתי׳ שעי״ז יקרב ויחיש ביאת משיח בחי׳ בעתה אחישנה ב״ב אמן׃

אות יד

וע״כ יואב אמר ויוסף ה׳ אלקיך אל העם כהם וכהם מאה פעמים וכו׳ (שמואל ב׳ כד) וארז״ל גדולה ברכתו של יואב יותר משל משה וכו׳. היינו כי משה ויואב שניהם כוונתם אחד לברך את ישראל בשלימות אך ברכתו של יואב מבוארת יותר וע״כ היא גדולה ביותר כי משה הזכיר אלף פעמים כמ״ש יוסף ה׳ עליכם ככם אלף פעמים היינו שיתרבו כ״כ עד שיהי׳ להם כח לכלול בבחי׳ אור האלפים שמשם המשכת כל הנשמות וכל הברכות והשפעות בריבוי גדול אבל אל הזכיר בפי׳ המשכת הריבוי למטה בבחי׳ מאות שזהו העיקר. אבל יואב הזכיר בפירוש ההכמשכה למטה. ועל כן הזכיר המאות ואמר יוסף ה׳ כהם וכהם מאה פעמים היינו שיזכור להמשיך האור לבחי׳ מאות שזהו העיקר. וע״כ ברכתו גדולה משל משה מחמת שמשה לא הזכיר רק האלפים אעפ״י שכוונתו היה ג״כ שימשיכו משם הברכה למטה לבחי׳ מאות. אבל לא הזכיר המאות בפירוש אבל יואב הזכיר בחי׳ המאות בפירוש שזה עיקר הברכה כשנמשכת למטה השפע והברכה מאלפים למאות ע״כ ברכתו היתה גדולהמשל משה וכנ״ל:

אות טו

ועיין בפע״ח בשער ר״ה פ׳ ד׳ מביא בשם התיקונים ששמע נגד בינה:

בשכמל״ו נגד מלכות מבואר כדברינו ששמע בבחי׳ אור האלפים ששם כולו אחד וזה בחי׳ בינה שהוא כלליות ג׳ ראשונות שנחשבין כאחד ששם בחי׳ אלפים בחי׳ החרש ואאלפן חכמה בחי׳ ב׳ אלפים שקדמה תורה לעולם ובשכמל״ו נגד מלכות ששם עיקר התגלות והמשכת האור למטה בחי׳ חלוקת אלפים למאות כי מלכות היא בחי׳ מאה בחי׳ מאה ברכות שהם בחי׳ מאה אדנים כמובא. ובזה מבוארים דברינו שכתבנו למעלה שאנשי יריחו שהי׳ כורכין את שמע שלא ברצון חכמים הפגם היה שלא המשיכו בחי׳ חלוקת אלפים למאות שזהו בחי׳ בשכמל״ו שעי״ז עיקר התגלות ידיעת אמתתו לכל באי עולם עד תכלית דיוטא התחתונה בחי׳ ומלכותו בכל משלה וכנ״ל:

אות טז

וע״כ סוד בשכמל״ו הוא בבחי׳ ציקי קדירה כשרז״ל כי ציקי קדירה הוא מאכל מבושם אבל מונח במקומות נמוכים באנשים כפריים והוא סוד הקדושות הנפולות שמתבררים ועולים ע״י היחוד של בשכמל״ו שהוא בחי׳ חלוקת אלפים למאות כנ״ל׃

עדות ה

אות א

אין עדות פחות משנים כמ״ש ע״פ ש נים עדים או ע״פ שלשה עדים יקום דבר׃

ע״פ התורה כי תצא למלחמה בלק״ת בסופו בסי׳ פ״ב ע״ש מרישא לסיפא והכלל שצריכין לכלול בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר שהוא בחי׳ מ״ה שמשם עיקרהחיות בחי׳ מ״ה חיינו מ״ה כחינו וכו׳. וכשרואה אדם שהולך לו שלא כסדר ידע שיש לו גדלות שהוא בחי׳ אנא אמלוך שמחלק בחי׳ מלכות לעצמו וכו׳ ע״כ יעשה תשובה וישפיל א״ע ויהי׳ בבחי׳מ״ה וכו׳ ועיקר התשובה נעשה בחודש אלול שאז עשה משה דרך כבושה לילך בה ודרך התשובה שעשה משה באלול הוא ע״י שקישר עצמו עם כל המדריגות וגילה והודיע שהש״י בכל מקום בכל המדריגות שבעולם בבחי׳ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שאפי׳ בעשר כתרין דמסאבותא גם שם נמצא השי״ת בבחי׳ ומלכותו בכל משלה וכו׳ שזהו בחי׳ חיריק נקודה התחתונה בחי׳ ובחיריק לאמלכא לה על תתאין וכו׳. וכן בכל עלי׳ ועלי׳ מצא שם הש״י כי יש לפעמים שמריבוי הטוב שנותנין לו נתרחק וכו׳. אבל משה רבינו גילה שגם שם נמצא הש״י וכו׳. וזה בחי׳

אות ב

וזה בחי' עדות בשנים ותרי כמאה כי העדות באים לגלות האמת ועיקר האמת הוא ע"י בחי' הנ"ל ע"י שמבטלין עצמן בבחי' מ"ה עד שנכלל בחי' שלא כסדר בבחי' כסדר כי השקר שהוא היפך האמת עיקר אחיזתו מבחי' שלא כסדר כי האמת בחי' כסדר ושקר הוא בחי' שלא כסדר. כי האמת בחי' כסדר ושקר הוא בחי' שלא כסדר. כי האמת הוא כשאומרים על כ לדבר כמו שהוא כגון על כסף כסף ועל נחשת נחשת וכו' שזהו בחי' כסדר שאומרים עליו האמת כפי סדר הבריאה של אלו הדברים אבל השקר הוא בחי' שלא כסדר שרוצה לשנות סדר הבריאה שאומר על כסף שהוא נחשת או להיפך. וכן כל דבר שקר שאומר הכל הוא בחי' שלא כסדר שמשנה הסדר האמת של זה החפץ או העסק ואומר שלא כסדר המעשה שהי'. נמצא ששקר הוא בחי' שלא כסדר. וע"כ עיקר ביטול השקר הוא ע"י בחי' דרך התשובה הנ"ל שעשה משה באלול שהוא לכלול נקודה התחתונה בנקודה העליונה שע"ז נכלל בחי' שלא כסדר בבחי' כסדר וכו' כנ"ל. כי זה עיקר שלימות האמת כשהאמת הוא בשלימות מראש עד סוף מריש כל דרגין עד סוף כ לדרגין כי אמת הוא ראעש תוך סוף כמובא כי הא' הוא ראש לכל האותיות. והתי"ו הוא סוף כל האותיות. והמ"ם באמצע כמובא. היינו סוף כנ"ל כי האל"ף שהוא ראש כל האותיות זה בחי' א"ב כסדר. ואתי"ו שהוא סוף כל האותיות זה בחי' תשר"ק שלא כסדר כמ"ש בתחילת התורה הנ"ל שבחי' כסדר הוא בחי' א"ב. ובחי' שלא כסדר הוא בחי' תשר"ק היינו בחי' הא' שלא אמת שהוא בחי' א"ב כסדר בחי' נקודה העליונה. והתי"ו של אמת זה בחי' תשר"ק שלא כסדר בחי' נקודה התחתונה והמ"ם של האמת שהיא באמצע. זה בחי' המחבר וכולל נקודה התחתונה בנקודה העליונה לכלול בחי' שלא כסדר בבחי' כסדר שזה עיקר שלימות וחיות ותיקון הבריאה כולה כמובן בהתורה הנ"ל כי המ"ם הוא בחי' מ"ם יום שהם מר"ח אלול עד יוה"כ שבאלו הארבעים יום עלה משה למרום ועשה דרך כבושה לתשובה הנ"ל שהאו לכלול נקודה התחתונה בנקודה העליונה לכלול בחי' שלא כסדר בבחי' כסדר לכלול התי"ו בחי' הסוף בחי' תשר"ק שלא כסדר בבחי' הא' שהוא הראש בחי' א"ב כסדר שיהי' נכלל הכל ביחד ע"י המ"ם שבאמצע ואז נשלם בחי' אמת שהוא עיקר תיקון העולם כי בו חתם הקב"ה את עולמו כמ"ש בראשית ברא אלקים ס"ת אמ"ת כמובא כי עיקר האמת כשהוא אמת מראש ועד סוף שבכל דרגא שבעולם ימצא את הש"י שהוא עצם האמת בין בעלי' בין בירידה ושלא יהפוך האמת שלא כסדר הן

מחמת העלי' הן מחמת הירידה כי לפעמיהאדם מחמת עלייתו בעשירות או בחכמה שהוא למדן מופלג בתורה ע"ז נוטה מן האמת ומהפכו מסדרו האמתי וחולק על צדיקי אמת ויראים מחמת שאומר סברות הפוכות מן האמת לאמתו. כי אין קץ לדברי רוח שיוכל לומר על כל דבר להפכו מן האמת וא,א לבאר לסתור כל הטעותים וכל הסברות ההפוכות רק האמת עד לעצמו ומי שיש לו לב ישראל ומבטל עצמו בבחי' מ"ה וחפץ באמת לאמתו ואינו רוצה להטעות א"ע יכול לידע ולהבין האמת היטב. וכן לפעמים מחמת ירידתו הגדולה שנפל וירד בגלות התאוות מאד כל אחד כפי ירידתו עד שמחמת זה נופל בדעתו כאלו אפס תקוה עד שהבע"ד רוצה להפילו שיתייאש מן הרחמים ח"ו ונדמה לו שלפי האמת כבר אבדה תקותו ח"ו. וכל זה מחמת שמהפך האמת שלא כסדר כי באמת לא כך הוא האמת האמתי. כי כבר גילה לנו הש"י ריבוי רחמיו שאינם כלים ע"י משה רבינו וע"י הצדיקים האמתיים שאחריו שגלו שהש"י בכל מקום כמבואר בהתורההזאת שמשה רבינו גילה שאפילו בעשר כתרין דמסאבותא שהוא כלל כל הטומאות שבעולם ר"ל גם שם נמצא הש"י כנ"ל ע"כ עיקר שלימות האמת כשהוא אמת בכל דרגא מראש ועד סוף וכנ"ל:

אות ג

נמצא שעיקר האמת הוא כשנכלל נקודה התחתונה בנקודה העליונה וכו' כנ"ל וזה בחי' שני עדות כי כששנים מכווינין עדותן זה בחי' שנכללו שני הנקודות יחד כי בכל מקום שיש שנים מישראל מאיר בהם בחי' שני הנקודות הנ"ל כי בוודאי אין שני בני אדם שווים ובוודאי האחד גדול מחבירו וכמ"ש במשנה לענין שני עדים מכניסין את הגדול תחילה וכו' (וכמובא לעיל מזה) וכל מקום שיש גדול וקטן הם נמשכין בשרשם מבחי' שני הנקודות הנ"ל שהם נקודה העליונה ונקודה התחתונה. וכשאלו השנים נכללים יחד ואמרים עדותן בשוה האמינהלהם התורה כמו למאה כי בודאי דבריהם אמת כי עיקר האמת הוא רק ע"ז ע,י שנכלליסב' הנקודות יחד שזהו בחי' שני עדים שמכוונים דבריהם ושניהם אומרים בשוה שזהו בחי' שנכללו שני הנקודות יחד שזה עיקר האמת כנ"ל:

אות ד

וזה ע״פ שנים עדים וכו׳ יקום דבר, יקום דבר דייקא כי דבר זהבחי׳ מלכות בחי׳ חוה שהוא בחי׳ הדיבור שהוא בחי׳ מלכות פה שמשם נמשך בחי׳ שלא כסדר כשמחלקים ח״ו המלכות לעצמו כמ״ש שם. ועיקר התיקון להרים ולהקים את הדיבור בחי׳ חוה בחי׳ מלכות לשרשו לבחי׳ כסדר. וזה נעשה ע״י שני העדים שאומרים עדות אמת וכנ״ל. וזה ע״פ שנים עדים וכו׳ יקום דבר שמקימין ומרימין בחי׳ דבר בחי׳ מלכות פה בחי׳ שלא כסדר לשרשו לבחי׳ כסדר ע״י שמגלין האמת שבין הבעלי דינים וכנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ גודל מעלת השלום וגנות המחלוקת כשרז״ל שנאוי המחלוקת וגודל השלום כי כל מה שנכללין יותר כמה אנשים מישראל יחד בשלום ואהבה נכללין ביותר הנקודות הנ״ל יחד ונכלל ביותר בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר שזה עיקר תיקון כל העולמות שנבראו בשביל זה וכמובן למשכיל בתורה הנ״ל וע״כ משה רבינו בכל פעם שהי׳ מחלוקת עליו ועל אהרן אמר ונחנו מ״ה. וכן ואהרן מ״ה הוא כי תלונו עליו. כי עיקר התיקון ע״י בחי׳ מ״ה כי כל החולקים הנלחמים נגדו הם מבחי׳ שלא כסדר שרוצים להפוך האמת מסדרו האמתי וכנ״ל וע״כ התיקון לזה בחי׳ מה שצריכין לבטל עצמו בבחי׳ מ״ה ועי״ז יהיה נכלל הכל בבחי׳ כסדר ויתבטל בחי׳ שלא כסדר כנ״ל ועי״ז יתבטלו ויפולו כל השונאים והחולקים שיונקים משם מבחי׳ שלא כסדר כי הכל נתבטל ע״י בחי׳ מ״ה שהוא בחי׳ כסדר וכנ״ל:

אות ו

וזה בחי׳ טבילת מקוה כי כל הטומאות נמשכין מבחי׳ שלא כסדר שהוא בחי׳ דינים שמשם יניקת הס״א ומשם כל הטומאות וכשרוצים לטהר עצמו צריכים לבטל עצמו בבחי׳ מה ולהכלל בבחי׳ כסדר וזה ע״י טבילת המקוה כי שיעור מ״ם סאה כנגד מ״ם יום שבהם עלה משה ועשה דרך

כבושה לתשובה הנ״ל שעי״ז נכלל הכל בבחי׳ כסדר וע״כ ע״י שנכנס במימי המקוה של מ״ם סאה בחי׳ מ״ם הנ״ל ונתעלם ונתכסה שם בתוך המים ונתבטל שם ע״י״ז נכלל בבחי׳ מ״ה בבחי׳ כסדר שעי״ז נתבטלין כל הטומאות שנמשכין מבחי׳ שלא כסדר ועולה מטומאה לטהרה כי נכלל בבחי׳ כסדר וכנ״ל (וע׳ בכונות מבואר שמ״ם סאה שבמקוה הם כנגד מ״ם יום שעלה משה): ז) וזה בחי׳ ואעידה בם את השמים ואת הארץ. כי שמים וארץ הם בחי׳ נקודה העליונה ונקודה התחתונה שהם בחי׳ ב׳ עדים כנ״ל:

ובו ענין ר״ה

אות ח

וזה בחי׳ ר״ה ויוה״כ שהם עשי״ת כנגד בחי׳ יו״ד הנ״ל שנעשה ע״י שנכלל בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר כ״ש שם בהתורה כי בר״ה נברא העולם וכל העולם נברא רק בשביל לגלות מלכותו ע״י האדם וע״כ כל העבודה בר״ה הוא לכלול בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר שהזו בחי׳ המתקת הדינים שעוסקין ביותר בר״ה שהוא יום הדין. כי כל הדינים הם מבחי׳ שלא כסדר שהוא בחי׳ דינים כי כלל בריאת העולם הוא בבחי׳ שלא כסדר נגד הש״י בחי׳ בתשר״י נברא העולם תשר״י הוא בחי׳ תשר״ק שלא כסדר כי בודאי גשמיות העולם הוא בחי׳ שלא כסדר נגד חכמתו ית׳ שהוא בחי׳ חכמה כ״ח מ״ה כי בודאי גשמיות הוא ההיפך דהיינו בחי׳ שלא כסדר נגד בחי׳ מ״ה אך באמת הן הן בקורותיו ונוראותיו שברא יש מאין המוחלט והכל בשביל לגלות מלכותו ע״י״ז דייקא ע״י שהאדם יאמין בהאמת ויבטל עצמו עם כל העולם התלוי בו בבחי׳ מ״ה ויקשר תמיד אלקותו במחשבתו בבחי׳ חשוב מ״ה כ״ש שם בסוף התורה הנ״ל שע״י״ז יחזיר בחי׳ שלא כסדר שהוא בחי׳ כלל העולם שיהי׳ נכלל בבחי׳ כסדר שזה עיקר השלימות והמילוי וקיום העולם בחי׳ להי׳ הארץ ומלואה כ״ש שם וזה כל עבודתינו בר״ה שאז נברא העולם שהוא בחי׳ שלא כסדר כנ״ל שהוא בחי׳ דינים כנ״ל שאז עוסקין לפרסם מלכותו אשר בכל משלה דהיינו שכל העולם שהוא בחי׳ שלא כסדר הכל נכלל בו ית׳ שהואבחי׳ כסדר כי אין אנו חולקין ח״ו בחי׳ מלכות לעצמינו חלילה רק אנו מודים ומודיעים כי מלכותו בכל משלה שהוא ית׳ מושל ומולך בכל, מרום כל דרגין עד סוף כל ד׳רגין עד תכלית דיוטא התחתונה כי אפילו בעשר כתרין דמסאבותא מושלת מלכותו ית׳ וע״כ אומרים בכל הברכות בר״ה מלך על כל הארץ וכו׳ וכן מלוך על כל העולם כולו וכו׳ כי זה עיקר עבודת ר״ה לגלות מלכותו אשר מושלת בכל בחי׳ להי׳ הארץ ומלואה שאומרים בכניסת ר״ה כי עח״ז חוזרים בחיחי׳ שלא כסדר שהוא כלל העולם שיהיה

נכלל בבחי׳ כסדר שעי״ז עיקר המתקת הדינים הנאחזים בבחי׳ שלא כסדר וכנ״ל׃

אות ט

וזה בחי׳ העידותי בכם היסו את השמים ואת הארץ שקורין פרשה זאת תמיד סמוך לר״ה כי צריכים שני עדים דייקא לגלות האמת מתוך השקר שהם בחי׳ שמים וארץ שהוא בחי׳ מעלה ומטה נקודה התחתונה ונוקדה העליונה בחי׳ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך כי כלל התורה הוא אמונה כ״ש כל מצותיך אמונה וכשרז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת שהוא אמונה ועיקר האמונה שתלוי׳ באמת כ״ש במ״א הוא בב׳ בחינות הנ״ל דהיינו, שצריכין להאמין בהש״י שהוא יחיד קדמון היה הוה ויהיה וכמו שצריכין להאמין במציאותו ית׳ כן צריכין להאמין שהוא הבורא הוא היוצר הוא המנהיג מלך שליט ומושל ומשגיח על כל דבר מראש ועד סוף כי כשאינו מאמין ח״ו שהוא ית׳ מושל בכל תמיד ומלכותו בכל משלה הואכופר ומקצץ בנטיעות וע״כ עיקר האמונה הוא בבחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד כי צריכין להמליכו למעלה ולמטה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת להאמין שמלכותו בכל משלה וזהו בעצמו בחי׳ ה׳ הוא האלקים כי ה׳ זה בחי׳ מ״ה כי הוי׳ במילוי אלפין בגימ׳ מ״ה כנ״ל ואלקים בחי׳ מלכות כ״ש ואלקים מלכי מקדם היינו לייחד בחי׳ מלכות בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ מ״ה ע״י שיודעין ומאמינם שמלכותו בכל משלה וכנ״ל. וע״כ כל התורה נקראת עדות כ״ש ויקם עדות ביעקב בחי׳ שני לוחות העדות שני דייקא כי צריכים שני עדים דייקא כנ״ל וע״כ שני לוחות העדות ניתנו ביה״כ שהם גמר הארבעים יום הנ״ל שבהם עלה משה ועשה דרך כבושה לתשובה שהוא בשני בחי׳ הנ״ל בחי׳ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאוך הנך שהם בחי׳ שני עדים בחי׳ שמים וארץ מלעה ומטה שמגלים האמת שהוא בחי׳ ראש תוך סוף. כי זה עקיר התשובה כשיודעים ומאמינים שהש״י נמצא עמו תמיד בכל עת ובכל מקומות שהוא כ״ש בכל מקומות ממשלתו וע״ז יזכה לילך בדרך התשובה שעשה משה. כי עיקר היצה״ר והס״א כל כחם ע״י השקר שהוא הרע שהוא הטומאה כ״ש בהתורה אמר ר׳ עקיבה (סי׳ נ״א). כי בתחילה מחטיא את האדם ע״י שקר שמטעה אותו בכמה מיני הטעאות ואח״כ כשבא על דעתו לשוב מחליש דעתו ומכניס בלבו שכבר נסתלק הש״י ממנו והוא רחוק כ״כ עד שא״א לו לשוב ובאמת הוא להיפך כי באמת מלכותו בכל משלה אפילו בעשר כתרין דמסאבותא וכ״ש השוכן אתם בתוך טומאותם וכשפרש״י אפילו כשהם טמאים שכינה עמהם וע״כ

צריכין לידע שזה עיקר דרך התשובה שעשה משה באלול. והצדיקים אמתים והכרוכים אחריהם ממשיכים זה הדרך בכל שנה ושנה שהעיקר הוא במה שיודעים ומודיעים בכמה לשונות ואזהרות וכרוזים הרבה בלי מספר שהש״י עדיין עמנו עם כל אחד ואחד פאילו עם החוטא הגרוע שבכל העולם כולו כי מלכותו בכל משלה בחי׳ ואציעה שאול הנך וכל זמן שהאדם חוזר זאת בדעתו ולבו ומכניס זאת בלבו באמת בבחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת וכו׳ וכנ״ל אזי בודאי יש לו תקוה גדולה כל ימי חייו לזכות לדרך התשובה באמת כי זה עיקר דרך התשובה שעשה משה והצדיקים שאחריו וכנ״ל בחי׳ הנותן בים דרך וכו׳ דהיינו שאפי׳ בתוך מצולות ים הרבים מאד מאד השוטפים על האדם כהמון גלי הים ממש בבחי׳ כל משבריך וגליך עלי עברו. בחי׳ ותשליכני מצולה בלבב ימים בחי׳ שתני בבור תחתיות במחשכים במצולות וכן בפסוקים הרבה מכ״ש כמו שיודע האדם בעצמו מה שעבר עליו ולהיכן ירד ונשלך ע״ני מעשיו אעפ״כ גם שם יש דרך ונתיב תמיד לשוב אליו יתי׳ ועיק רהדרך נעשה ע״י בחי׳ הנ״ל ע,י שיודע ומאמין כי מלכותו בכל משלה כנ״ל בחי׳ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שזהו סוד כונת אלול בחי׳ הדרך הנ״ל שכל אדם יכול לזכות אליו בכל מקום שהוא בפרט באלול אם יאמין בכל זה באמת ובפשיטות וכנ״ל:

אות י

וזה עדות ה׳ נאמנה מחכימת פתי. היינו מי שמשים לב שעדות ה׳ שהיא התורה נאמנה בודאי שכל דבריה נאמנים ע״ז מחכימת פתי ע״ז בודאי יתחכם הפתי שהוא מי שחטא ופגם ונתפתה אחרי תאות עוה״ז ונתעה למקום שנתעה שבודאי יתחכם לשוב אל האמת מכל מקום שהוא ע״י שמאמין בעדות ה׳ שהוא התורה שניתנה בשני לוחות העדות ביום כפור שאז נגמר הדרך לתשובה שעשה משה שמודיע ומעיד שמלכותו בכל משלה בחי׳ אם אסק שמים וכו׳ ואציעה שאול הנך שזה בחי׳ שני עדים שמגלים האמת שזה בחי׳ התורה בחי׳ שני לוחות העדות וכנ״ל ועי״ז התורה שהיא עדות ה׳ נאמנה מחכימת פתי כי כל הפתאים שבעולם שהם המתפתים אחר ייצרם ח״ו יכולים להתחכם ע״י שישמו ללבם בכל עת שעדיין ה׳ אתסך ובודאי יש גם להם דרך ונתיב איך לשוב אל האמת גם עתה כי הדרך שעשה משה בחי׳ הנותן בים דרך הוא דרך ומסלול ונתבי אמת גם להם ובלבד שיאמינו בעדות התורה שמעידה על כל זה שבודאי יש לה נאמנות בחי׳ עדות ה׳ נאמנה וכנ״ל:

אות יא

וזה בחי׳ (ישעיה ח) ואעידה לי עדים נאמנים את אורי׳ ואת זכריה וכו׳ וארז״ל אורי׳ סימן לזכריה כי אורי׳ התנבא והעדי ע להחורבן וזכריה על הגאולה והבנין ביהמ״ק וכשתראו נבואת אוריה נתקיים שנחרב הביהמ״ק תאמינו ותצפו שיתקיים עדות ונבואות זכריה שיחזור ויבנה הביהמ״ק. וזה רמז לכל אדם בכל מקום שהוא כי כל אחד מישראל כפי מעשיו כן עובר עליו בחי׳ גלות וחורבן ביהמ״ק דהיינו גלות הנפש ע״י מעשים רעים ח״ו שהוא בחי׳ חורבן ביהמ״ק כי כל מי שאין בו דיעה כאלו נחרב ביהמ״ק בימיו ולהיפך כפי מה שמתקן מעדיו וזוכה לתשובה כן מאיר עליו בחי׳ בנין ביהמ״ק בחי׳ גאולת הנפש שזה עיקר הגאולה בחי׳ קרבה אל נפשי גאלה כמובא בשם הבעש״ט זצוק״ל וכמו שארז״ל כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ״ק בימיו. וע״כ כשרואה האדם אורך גלות נפשו חורבנו עד שנסתם ממנו קץ גאולת נפשו כמו שנסתם קץ הגאולה של כלל ישראל בבחי׳ קץ הפלאות כמו שצועק הנביא עד מתי קץ הפלאות אבל צריך לשום ללבו כל הנ״ל שבודאי הש״י עמו גם עתה בבחי׳ ואציעה שאול הנך ועי״ז בודאי תבא גאולת הנפש שהוא בחיט׳ בנין ביהמ״ק כ יצריכין לידע ולהאמין שכמו שיכולין לקלקל כן יכולין לתקן כמו שאמר אדומרז״ל כ״ש במ״א ואדרבה מדה טובה מרובה כי סוף כל סוף בודאי נשוב אל ה׳ ויבנה הביהמ״ק כמו שהבטיחנו כמה נביאים וצדיקם כ״ש אחר ישובו בני ישראל וכו׳ וכתיב ועשיתי את אשר בחוקי תלכו וכו׳ והסירותי לב האבן וכו׳ וכן בפסוקים הרבה מכ״ש ריבוי הייעודים וההבטחות שהזהירנו הצדיקי אמת שאין שום ייאוש בעולם כלל וכ״ש טוב ויחיל ודומם לתושעת ה׳ וכו׳ והעיקר שיאמין בהעדים נאמנים שהם הנביאים והצדיקי אמת המחזקים ומזרזים אותנו עכ״ז שהם בחי׳ עדים נאמנים הנ״ל בחי׳ אורי וזכרי׳ כמו שנתקיים דברי אורי׳ ונחרב הביהמ״ק כן בודאי יתקיימו דברי זכריה ויחזור ויבנה הביהמ״ק. וכמו כן בכל אדם שכמו שיכול לגרום במעשיו לעכב בנין ביהמ״ק שנחשב כאלו החריבו כן בודאי יש תקוה שיחזור ויבנהו ע,י תיקון מעשיו כי בודאי סוף כל סוף יתתקן הכל ויתקן גם נפשו וישוב אל ה׳ וירחמיהו והעיקר ע״י בחי׳ עדות ה׳ נאמנה הנ״ל בחי׳ שני עדים נאמנים שהם בחי׳ ב׳ נקודות הנ״ל בחי׳ אם אסק שמים ואציעה שאול שזה עיקר האמת שמאיר מראש ועד סוף שצריך לשום לבו אל נקודת האמת תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה בכל מקום שהוא וכנ״ל:

אות יב

וזה עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה קודש ה׳ לאורך ימים וכמו שפרש״י וז״ל עדותיך שהעידו והבטיחו ימים וכמו שפרש״י וז״ל עדותיך שהעידו והבטיחו נביאיך לביתך שהוא נאוה קודש נאמנו לביתך מאד ולאורך ימים הוא מצפה להם ואע״פ שארכו הימים נאמנים הם להׄ מאד עכ״ל. וזהו עדותיך, עדותיך דייקא בחי׳ שני עדים נאמנים הנ״ל בחי׳ עדות ה׳ נאמנה שמחזקים ומזרזים את ישראל לקוות ולצפות לישעוה תמיד כי מלכותו בכל משלה וכו׳ וכו׳ וכנ״ל. אלו העדות הם נאמנו מאד לביתך נאוה קודש שהוא הביהמ״ק שבודאי יבנה אע״פ שמתארכין הימים כנ״ל וכמו כן בודאי ישוב הדעת לכל אחד מישראל המאמינים בזה ומצפים לישועה תמיד שהוא בחי׳ בנין ביהמ״ק כנ״ל:

גם ה׳ לאורך ימים מרמז ע לר״ה שנקרא אורך ימים בחי׳ ב׳ ימים של ר״ה כיומא אריכתא נינהו (כ״ש אדומו״ר ז״ל בהתו׳ תקעו ממשלה בלק״ת סי׳ א׳). כי כל הנ״ל נתתקן ביותר בר״ה שאז נברא העולם שהוא אדם וחוה והיו צרייכן לחזור ולכלול בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר שעי״ז הי׳ מתתקן הכל (וע׳ מזה בדברינו בהׄ נט״י שחרית הלכה ג׳ ע״ש) אך הם חטאו אז ונפגם ונתקלקל כל העולם ונעשה הכל שלא כסדר אך הש״י חמל עליהם והורה דרך לתשובה לאדם אז באותו היום והתחיל להתתקן אבל עיקר התיקון צריכין ישראל לעסוק בכל שנה מר״ה עד ש״ע כמובא כי בר״ה מתיגעים הצדיקי אמת להמשיך דרך התשובה הנ״ל שעשה משה וכנ״ל עדותיך נאמנו מאד וכו׳. בחי׳ עדות אמל של התורה שהוא בחי׳ דרך התשובה הנ״ל כנ״ל. זאת העדות האמתיות בחי׳ דרך התשובה הנ״ל נתגלה ומאיר ביותר בר״ה בבחי׳ ה׳ לאורך ימים שהוא ר״ה שהוא יומא אריכתא שאז עוסקין הצדיקים להמתיק הדינים הנאחזים מבחי׳ שלא כסדר ולכלול הכל בבחי׳ כסדר והכל ע״י דרך התשובה הנ״ל שמתחיל להאיר ביותר בר״ה שהוא יום ראשון לעש״ת שאז חותרין הצדיקים לגלות דרך הנ״ל בעולם שעי״ז יתתקן הכל וכנ״ל:

אות יג

וזה בחי׳ ראש השנה שהוא בר״ח כי ידוע שר״ה ור״ח הם בחי׳ חמה ולבנה כי השנים נמנים לחמה והחדשים ללבנה כמובא. וחמה ולבנה הם בחי׳ כסדר ושלא כסדר כי שמש ידע מבואו זה בחי׳ כסדר שהילוכו כסדר אבל ירח לא ידע מבואו כי פעמים שהוא בא בארוכה ופעמים שהוא בא בקצרה כמו שארז״ל זה בחי׳ שלא כסדר וכל עבודתינו תמיד הוא

למלאות פגימת הלבנה כידוע שנעשה ע״י קיטרוג הירח שאמרה א״א לב׳ מלכים להשתמש בכתר א׳ שזהו בחי׳ שהלבנה בחי׳ שלא כסדר לא רצתה להתכלל בהחמה בכתר א׳ ורצתה למלוך בעצמה בחי׳ אנא אמלוך ועי״ז נתמעטה ונפגמה ונעשה הכל שלא כסדר כי שנחלק בחי׳ לבנה בחי׳ מלכות מבחי׳ חמה שהוא בחי׳ כסדר אזי נעשה הכל שלא כסדר וכנ״ל ואנו צריכין לתקן זאת וזה סוד קידוש החודש שהוא למלאות פגימת הלבנה כדי שיוכלל בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר שהוא תיקון הכל. ועיקר התיקון עוסקין בר״ה שאז נכללים שניהם יחד ר״ה ור״ח שהם בחי׳ חמה ולבנה בחי׳ כסדר ושלא כסדר שנכללים יחד שזה עיקר התיקון וזה צריכין ביותר בר״ה שאז נברא העולם וכו׳ וכנ״ל וע״כ ר״ה בר״ח וכנ״ל וע״כ הי׳ קדוש החודש ע״י שני עדים ד ייקא וכל דיני ק״ה ע״פ עדים סדרו לנו רז״ל במסכת ר״ה והכל בכונה מדוייקת בודאי להורות שכל סוד קידוש החודש ע״פ ב׳ עדים נאמנים עיקרו נעשה בר״ה שאז נכללים ר״ה ור״ח שהם בחי׳ חמה ולבנה יחד וכנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגינו שהוא ר״ה שהוא חג שהלבנה מתכבא בו כמו שארז״ל כי קובעין יום ר״ה בר״ח שאז הלבנה מתכסה כ יהוא אז בתכלית המיעוט ואז מתחלת להתמלאות שכל זה מרמז על עיקר התיקון שהוא להכלל בחי׳ שלא כסדר בבחי׳ כסדר שהוא דייקא ע״י שמגיעים לתכלית המיעוט דהיינו שממעטים ומקטינים עצמם ומשברים הגדלות בכלית ועי״ז נכללים בבחי׳ כסדר שזה התיקון נעשה עיקרו בר״ה כנ״ל וזהו כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב כי אז בר״ה צריכין לשפוט ולדון את כל באי עולם ועיקר המשפט לתקן כל בחי׳ שלא כסדר שהם ע״י כל הקלקולים והעולות הנעשים בעולם שכולם הם בחי׳ שלא כסדר שאינם מתנהגים כסדר הראוי שעי״ז מתנהג העולם שלא כסדר. וברי״ה דנים ושופטים על זה הכל כדי שיחזור הכל כסדר וע״כ נסמך אחר זה מיד עדות ביהוסף שמו וכו׳ יוסף מרמז על כלל ישראל שנקראים ע״ש יוסף כשרז״ל ומובא בפרש״י כי ר״ה הוא בחי׳ עדות ביהוסף שהם כלל ישראל בחי׳ עדות ה׳ נאמנה הנ״ל בחי׳ עדותיך נאמנו מאד שבודאי יתתקן הכל בקרוב ע״י דרך תשובה הנ״ל שעשה משה שעוסקים הצדיקי אמת לחותרו ולגלותו בר״ה כנ״ל וזה שצעק דוד אל תתנני בנפש צררי כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס וכו׳ כי היצה״ר וחיילותיו הם בחי׳ עדי שקר כ יכל כחם ע״י השקר שהוא הרע וכו׳ כנ״ל והם להיפך משני עדים נאמנים הנ״ל שהם בחי׳ כלל התורה בחי׳ שני לוחות העדות שהם מזכירין ומזרזין את האדם בכל פעם לבל יתייאש

עצמו מן הרחמים כי בשביל זה ניתנו שני לוחות העדות ביוה״כ שהוא עת רצון יום סליחה ומחילה יום האחרון של הארבעים יום הנ״ל המתחילין מאלול שבהם עשה משה דרך תשובה הענ״ל ויוה״כ הוא עיקר הגמר שבהם נתרצה הש״י למשה בשמחה ואמר לו סלחתי שהסכים עמו שיהיה מוחל וסולח לישראל עונותיהם בכל שנה בזה היום כי זה מבואר בדרז״ל שיום כפור אינו מכפר אלא לשבים. וע״כ בודאי מאחר שהש״י נתרצה למשה למחול ביוה״ת עונות ישראל בכל שנה ושנה בודאי ההכרח שיעזור גם זאת לישראל שישובו בתשובה כדי שימול להם וע״כ באמת יוה״כ מועיל בכל הבחינות כי הוא יום סליחה ומחילה והוא יום הגמר של המ״ם יום הנ״ל שבהם נעשה דרך הנ״ל לתושבה וע״כ ניתנו אז דייקא שני לוחות העדות שהם בחי׳ שני עדים נאמנים המעידין לישראל אמתת טובו וחסדו ית׳ שהוא שוכן אתנו תמיד וימינו פשוטה תמיד לעזרינו לשוב ולקרבינו אליו רק אנו צריכין לשום לבינו לזה ולהאמין בזה בכל עת וכנ״ל בחי׳ תרין סהדין שצריך האדם בכל יום שהם בחול מילה ותפילין ובשבת שבת ומילה כ״ש בזוה״ק היינו בחי׳ שני עדים נאמנים הנ״ל כי כל זמן שי להאדם שני עדים הנ״ל מילה ותפילין או שבת. הם מעידין ומבטיחין לו בכל עת שעדיין חביבותי׳ גבן אפי׳ אם ירדונו כמו שירדנו מאחר שאנו זוכין עדיין שלני עדים קדושים כאלו שאנו חתומים בחותמו הקדוש בגופינו באות ברית קוד ש ומוכתרין ומעויטרין בעטרת תפאתר התפילין הקדושים ויש לנו מתנה יטובה שהיתה גנוזה אצלו בבית גנזיו ושבת שמה. אבל הס״א שהם היצה״ר וחיילותיו הם בחי׳ עדי שקר שהם מכניסין בלב האדם ההיפך מכל זה הוא המסית הוא המדיה המסטין שבתחילה מסית לאדם מה שמסית ואח״כ הוא מסטין למעלה ולמטה וכמו שהוא מסטין ומקטרג למעלה להרחיק רחמיו מישראל ח״ו כמו כן הוא מסטין ביותר בלב האדם כאלו כבר אפס תקוה ח״ו. ובאמת רחמיו ית׳ א ינם כלים כאשר הבטיחנו כ,פ בלי מספר וכנ״ל ועל זה התפלל דוד אל תתנני בנפש צרי כי קמו בי עדי שקר שהם הס״א שהם עדי שקר שהם הס״א שהם עדים שקר שהם הס״א שהם עדי שקר שרוצים להעיד בלב האדם היפך מן האמת שמעידים ב׳ עדים נאמנים הנ״ל, כדי להרחיק את האדם לגמרי ח״ו. וזה לולא האמנתי לראות בטוב ה׳ וכו׳ לולא אותיות אלול כמובא לרמז שלולא הכח של סוד כונות אלול שהם בחי׳ אם א סק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך שהוא בחי׳ הדרך לתשובה הנ״ל שהוא בחי׳ שני עדים נאמנים היפך עדי שקר הנ״ל. לולא זאת כבר קמו בי עדי שקר וכלוני ח״ו כמו שפרש״י שם אבל הש״י היה בעזרינו שגילה לנו ע״י צדיקיו האמתיים סוד כונת אלול שהם בחי׳ הדרך הנ״ל תשובה שהוא ההיפך מעדי שקר הנ״ל ועי״ז כל התחזקותינו לנצח כמו שסיים שם קוה אל ה׳ חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה׳ וכמו שפרש״י שם ואם לא נתקבלה תפילתך חזק ואמץ וחזור וקוה אל ה׳ כי ה׳ אתנו תמיד וכנ״ל וע״כ אומרים כל זה בכל חודש אלול עד גמר החתימה לטובה שהוא שמיני עצרת:

ראשי פרקים מה׳ עדות הנ״ל:

ר״ה בראש חודש חמה ולבנה כסדר ושלא כסדר. שמש ידע מבואו בחי׳ כסדר אבל ירח וכו׳. קידוש החודש ע״י שני עדים בראשונה הי׳ מקבלים עדות החודש בכל יום וכו׳ ואם באו מן המנחה וכו׳ שמחמת זה עושים ב׳ ימים ר״ה. עדותיך נאמנו מאד לביתך וכו׳ ה׳ לאורך ימים שהוא ר״ה. תקעו בחודש שופר וכו׳ וסמיך להי׳ עדות ביהוסף שמו וכו׳ עדות ה׳ נאמנה. ע״ז מחכימת פתי כי בוודאי יתחכם ע״י עדות ה׳ נאמנה עשמעיד כי מלכותו בכל משלה אפי׳ וכו׳ כי זה עיקר דרך התשובה וכו׳ כנ״ל ואעידה לי עדים נאמנים את אורי׳ ואת זכרי׳ אורי׳ סימן לזכרי׳ כמו שיכולין לקלקל ולהחריב את הביהמ״ק בעונותיו ר״ל. כן יכולין לתקן ולחזור ולבנותו וזה בוודאי יתקיים כי סוף כל סוף ישוב ויבנהו בנין עולם בחי׳ עדותיך נאמנו מאד לביתך וכו׳ ואתם עדי נאום ה׳ ואני אל. עדים אתם היום כענין בועז ורות. כי מהם יצא הגואל צדק שהוא דוד. תרין סהדין בכל יומא תפילין ומילה, ובשבת וכו׳ כל הקורא ק״ש בלא תפילין כאלו מעיד וכו׳:

הלוואה א

אות א

המלוה בשטר גובה מן המשועבדים. אבל מלוה בע״פ אין גובה מן המשועבדים

ע,פ מה שכתב רבינו ז״ל (סי׳ קע״ג) שע״י הכתב יכולין להכיר הנפש ופנימיות שורש הנפש בבחי׳ אנכי אנא נפשי כתבית יהבית שבהכתב נותן ומגלה הנפש וכו׳ ע״ש: ונלע״ד שזה בחי׳ שכל הקנינים והשיעבודים עיקר גמר קנינם ושיעבודם הוא דייקא ע״י הכתב דהיינו ע״י השטרות וזה בחי׳ גט כריתות שהוא ע״י כתב דייקא כי איתא בדברי רבינו במאמר גזילה (סי׳ סט) שעיקר העשירות הוא בבחי׳ האשה בבחי׳נפש כי כל הנפשות שרשם בעשירות. וזה בחי׳ כסף קדושין כי הכסף היא שלימות נפשה ושרשה. וע״כ נקנית ע״י הכסף ע״ש. נמצא שכל הקנינים שיש לאדם שהם העשירות שלו כולם הם שרשי נפשו. וכל המו״מ ומקח וממכר והלוואות שבין אדם לחבירו כולם הם בבחי׳ הנשפות שזה מוכר לו בחי׳

נפש כזו לוקח ממנו תמורתו בחי׳ נפשות אחרים וכמובא זה בדברי רבינו במ״א ע״ש. וע״כ ע״י הדיבור לבד ראוי לקיים המו״מ כי הדיבור הוא מקום מוצא הנפש בבחי׳ (ש״ה ה׳) נפשי יצאה בדברו. וכמ״ש רבינו ז״ל (סי׳ ס״ה). וע״כ כשמדבר ואומר שמוכר או נותן לו אותו הדבר ע״ז יוצא בחי׳ הנפש המלובש באותו הדבר ע״י זה הדיבור מרשות מוכר לרשות חבירו בבחי׳ נפשי יצאה בדברו כנ״ל. וע״כ אסור לחזור מדיבור ונקרא מחוסר אמנה. ומכ״ש ע״י הכסף שהוא שורש הנפשות כנ״ל. ע״כ הוא קונה מדאורייתא כי הכל תאיבים אל הממון שהוא שורש הנפש. וע״כ תיכף שמקבל מחבירו כסף בוודאי הוא גומר ומקני לו הנפשות שיש באותן החפיצים הנמכרים כי כולם בטלים לגבי השורש שלהם דהיינו הכסף. אך עכ״ז גמר וחיזוק כל הקנינים הוא רק ע״י הכתב דהיינו השטר כי הכתב הוא בחי׳ פנימיות שורש הנפש כנ״ל. וע״כ כשונתן לו כתב ומגלה דעתו ורצונו בהכתב שהוא מוכר או נותן לו איזה חפץ אזי מוציא הדבר לגמרי מרשותו עם פנימיות שרשו כי מגלה פנימיות שורש נפשו ע״י הכתב שרוצה להוציא אותו הדבר מרשותו ולמסרו לאחר. נמצא שע״י הכתב נגמר ויוצא הדבר לגמרי מרשותו ואין לו שום אחיזה ושייכות אצלו כלל כי יוצא אפילו מפנימיות שורש נפשו ע״י הכתב שהוא מגלה שם פנימיות משורש נפשו שמרוצה להוציאו כנ״לץ. כי הוא תכלית גמר האחרון. כ יקודם הכתב אף שמכר לו באחד מדרכי הקנין. עכ״ז אינו יוצא מפנימיות שורש נפשו כ״א ע״י הכתב כנ״ל. וזה בחי׳ הגט כריתות כי אף שנקנית לו בכסף עכ״ז אחר כך אחר שנקנית לו נכללין זה בזה ונשרשת בנפשו וא״א להוציאה לגמרי מפנימיות שורש נפשו כ״א ע״י הכתב דהיינו הגט ששם מגלה פנימיות שורש נפשו שרצונו להוציאה ואזי הוא כריתות לגמרי כי שוב אין לה שום שייכות אצלו כנ״ל. וע״כ נקרא גט כריתות כי אין שום דבר הכורת רק הכתב ששם נתגלה פנימיות שורש הנפש כנ״ל:

אות ב

וע״י עיקר השטר הוא בקרקעות. כי עיקר העשירות הוא קרקעות ועיקר שרשי הנפשות הוא בבחי קרקעות. כי עיקר העשירות הוא לנשים בבחי׳ כי כל העושר וכו׳ כמ״ש רבינו (סי׳ ס׳) ע״ש וכנ״ל ואשה קרקע עולם כמובא שם (בסי׳ ס׳) וע]כ הקרקעות נקראין אחריות. ופירשו שהוא מלשון ולא לאחריתי דהיינו בנים כי הקרקעות עומדין לבניו כי שם שורש נפשם כי שורש נפשות בניו הוא שבעשירות. ועז,כ הגוזל את חבירו כאלו גוזל נפש בניו כמ״ש רבינו ז״ל שם במאמר גזילה הנ״ל ועיקר שרשם הוא בבחי׳ קרקעות שהוא בחי׳ אשה וכו׳ וזה בחי׳ תוצא הארץ נפש חי׳ כי

שם כל הנפשות. וע״כ נקראין אחריות כי הם עומדין לבניו כי שם שורש נפשם. ועל כן הקרקעות עיקר הנחלה שמוריש לבניו כי הירושה הוא להשלים הנפשות שעיקרם בקרקעות כנ״ל וכמובא שם במאמר הנ״ל וזה בחי׳ ירושה ע״ש וע״כ מחמת שעיקר שרשי הנפשות הוא בעשירות של קרקעות ע״כ קשה להוציא הקרקע מרשותו כ״א ע״י הכתב ששם נתגלה הפנימיות וכו׳ כנ״ל שעי״ז אפילו אשה יוצאת מבעלה כנ״ל וכן בהלוואה שהלוה נשתעבד למלוה ע״י הממון שלוה ממנו וכל נכסיו משועבדין לו אך אין נגמר השיעבוד לגמרי בתוף שיוכל לטרוף אפילו מלקוחות כ״א ע״י הכתב דהיינו השטר כנ״ל ועקיר השיעבוד הוא בקרקעות כי על זה עיקר הסמיכה כי שם עיקר שורשי הנפשות כנ״ל:

אות ג

וזה מה שארז״ל שטר אית לי׳ קלא כי הכתב הוא בבחי׳ הקול כי הכתב הוא בידים שמשם תוצאות הקול בבחי׳ (בראשית כז) הקול קול יעקב בחי׳ (שם מט) מידי אביר יעקב כי יעקב הוא בחי׳ תורה שבכתב בחי׳ קול. וע״כ הכתב הוא בבחי׳ דכורא בחי׳ קול בחי׳ תורה שבכתב שהואבחי׳ ימין. והעשירות הוא בחי׳ שמאל בחי׳ תורה שבע״פ בחי׳ נוק׳ בחי׳ נפש. וע״כ הכתב הוא פנימיות שורש הנפש כי שמלא נכלל בימין ושורש השמאל הוא בימין כי שורש תורה שבע״פ הוא בתורה שבכתב וכן שורש הנפש שהוא בחי׳ נוק׳ בחי׳ עשירות הוא בבחי׳ הרוח שהוא בחי׳ קול בחי׳ ימין בחי׳ דכורא בחי׳ תורה שבכתב ושם פנימיות שרשי הנפשות כי משם חיותם:

אות ד

וזה שארז״ל סתם קנין לכתיבה עומד. כי קנין סודר הוא קנין גמור שע״י נקנה הכל וא״א לחוזר כי הדיבור הוא בחי׳ מלכות והוא מדריגה האחרונה שהחיצונים סמוכים לשם ויונקים משם והם עולם השקר וע״כ רגילים לחזור ולשנות הדיבור מאחר שהוא סמוך להם כנ״ל וע״כ לא סמכה דעתא על הדיבור כי אף שהוא איסור גדול לשנות הדיבור עכ״ז הרבה נכשלים בזה מאחר שהוא סמוך להם כנ״ל. אבל כשקונין בסודר

הוא גמר הקנין וא״א לשנות עוד כי הבגדים הם נמשכין מבחי׳ בינה שהיא בחי׳ עלמא דאתי שהוא כולו אמת ואין שם שום שינוי ושקר. והבגדים נמשכים משם רק בשביל זה דהיינו כדי לכסות על הקדושה שהוא בחי׳ אמת שלא יתאחזו בהם החיצונים שהם בחי׳ שקר בסוד החשמ״ל כמובא. וע,כ דרך להקנות ע״י הבגד דהיינו קנין סודר שהוא קיום וחיזוק שלא לחזור עוד כנ״ל כי הבגדים הם שמריה מן מן הס״א דהיינו השקר כנ״ל כי הם מבחי׳ בינה עוה״ב שאין שם שום שקר כנ״ל:

וזהו בחי׳ סתם קנין לכתיבה עומד כי הכתב שהוא בחי׳ קול נמשך מבחי׳ יד כותבת וכו׳ ומשם יוצא בחי׳ תורה שבכתב כמובא וע״כ הקנין סודר שע״י הבגדים שנמשך מבחי׳ בינה כנ״ל עומד לכתיבה כי משם יוצא בחי׳ הכתב כנ״ל וע״כ הקנין בעצמו יש לו ג״כ קול כמ״ש בש״ע כי משם תוצאות הקול בחי׳ קול שופר כנ״ל:

וע״כ נרמז הכתב שהוא פנימיות שורש הנפש במלת אנכי. כמ״ש רבינו ז״ל כנ״ל בבחי׳ אנא נפשי כתבית יהבית כנ״ל כנ״ל. כי אנכי ה׳ אלקיך וכו׳ זה בחי׳ עלמא דאתי כמובא ומשם יוצא הכתב שהוא פנימיות הנפש כנ״ל:

הלוואה ב

אות א

ענין הלוואה והחילוק שבין מלוה בשטר למלוה ע״פ שמלוה בשטר טורף ממשועבדים אבל מלוה ע״פ אינו טורף ממשועבדים:

ע״פ מ״ש רבינו הקדוש ז״ל במאמר תקעו ממשלה בלק״ת סי׳ א׳ ואיתא שם שע״י שלימות היראה שנשלם ע״י שמקבלין כראוי הג׳ רגלים ע״י״ז זוכין להשפעת הנבואה וע״י הנבואה. נפדית התפילה מן הגלות וכו׳ ואזי כשזוכין לתפילה אזי אין צריכין לשום רפואות ע״י עשבים כי יכולין להתרפאות ע״י לחם ומים שאוכל כי כל העשבים מקבלים כחם מן הכוכבים והכוכבים מהגבוה מהם. והגבוה מהגבוה ממנו וכו׳ וכולם הם

בחי׳ לווין זה מזה וזה מזה וכו׳ כמ״ש בזוהר כל כוכביא לווין דא מן דא סיהרא לווי מן שמשא וכו׳ עד השורש העליון שהוא דבר ה׳. ומי שזדוכה לתפלה שהיא דבר ה׳ אזי כולם מקבלים ממנו כחם והוא בבחי׳ המלוה הגדול כי כולם הם לווין אצלו כי כולם מקבלים כחם ממנו. וע״כ כשאדם זוכה לתפלה אזי מחוייבים כל העשבים וכל שיח השדה שיחזירו כחם לתוך התפלה בבחי׳ ויצא יצחק לשוח בשדה דהיינו שתפילתו היתה עם שיח השדה שכל שיח השדה כולם עלו ונכללו בתפילתו כי החזירו כחם לשרשם הראשון שהיא התפילה שהוא דבר ה׳ ואזי יכולין להמשיך כח הרפואה לתוך לחם ומים וכו׳. נמצא שכולם הם בחי׳ לווין זה מזה וזה מזה עד המלוה הגדול שהוא בחי׳ הבעל תפילה. וע״כ ע״י התפילה כולם מחזירים כחם לשרשם שהוא התפלה ואזי יכול להמשיך כח הרפואה אפילו בלחם ומים וכו׳ ע״ש ענין זה היטב:

אות ב

וזה בחי׳ הלוואה. כי כשאחד עושה חסד עם חבירו ומלוה לו ע״ז נעשה זה המלוה בבחי׳ המלוה הנ״ל שהוא הבעל תפילה שכלם מקבלים ממנו והקבלה שמקבלין מהבעל תפלה דהיינו מה שכל העולמות וכל צבא מעלה כולם יונקים ומקבלים כחם מהתפילה הכל נקרא בשם הלוואה כנ״ל כמ״ש כל כוכביא לווין דא מן דא וכו׳. וע״כ כשאחד מלוה לחבירו מעות או כיוצא בזה ועושה עמו גמילות חסד ע״ז שהוא מלוה לחבירו דהיינו שכל אחד משפיע לחבירו עד העולם התחתון הזה שכל זה נקרא בשם הלואה כנ״ל כי גדולה ג״ח יותר מן הצדקה (כשארז״ל סוכה ד׳ מ״ט). וז ה ידוע שעיקר התעוררות השפע למעלה עד שתרד ממדירגה למדריגה עד למטה עיקרו נעשה ע״י הצדקה שכשם שבני עאדם מרחמין זה על זה ומשפיע א׳ לחבירו ונותן לו צדקה כמו כן מתעורר השפע למעלה ומשפיעים גם למעלה כל המדריגות העליונות וכל צבא מעלה מזה לזה ומזה לזה עד העולם התחתון וע״כ צריכין ליתן צדקה קודם התפילה כי ע״י התפילה ממשיכין כל ההשפעות כי התפילה היא שורש העליון של כל ההשפעות כי כולם מקבלים משם כנש״ל. וע״כ צריכין ליתן צדקה קודם התפילה כדי שע״י הצדקה יהי׳ לו כח להמשיך ההשפעות למטה וגמילות חסד דהיינו הלואת חן גדולה יותר מן הצדקה ועל ידה מעורר ביותר השפע שתרד מדרגא לדרגא עד למטה. כי המשכת השפע מה שכל צבא מעלה מקבלים זה מזה וזה מזה נקרא בשם הלואה כנ״ל כל כוכביא לוין דא מן דא וכו׳ וע״כ ע״י הלואה שמלוה לחבירו ג״ח מעורר גם למעלה שגם כל צבא מלעה יהי׳ מלוין זה לזה וזה לזה דהיינו שכ״א ישפיע לחבירו שזהו בחי׳ הלואה כנ״ל. נמצא שע״י הלואה שאחד מלוה לחבירו

שהיא מצוה מן התורה כמ״ש אם כסף תלוה את עמי ודרז״ל שאם זה חובה ע״ז הוא בבחי׳ המלוה הגדול הנ״ל דהיינו הבעל תפילה כנ״ל:

אות ג

וע״כ כל נכסי הלוה משועבדים להמלוה ואפי׳ מה שמכר ונתן אחר ההלואה הכל משועבד להמלוה מדינא כי כל הלוקחים שלקחו מהלוה ובאים בכחו של לוה כולם צריכים להחזיר כחם להמלוה בעת הפרעון. כמו שהב״ת שהוא המלוה הגדול שצריכים כל העשבים להחזיר כחם לשרשם שהיא התפילה כנ״ל. ובשביל זה נקרא הכח שמקבלין כל צבא מעלה א׳ מחבירו וגם הכח שיונקים ומקבלים העשבים מהכוכבים שעליהם, הכל נקרא בשם הלואה כנ״ל בשם הזוהר. ולכאורה היא תמיה מה ענין שם הלואה לכאן ומתי הוא הפרעון כי הלואה עומדת לפרוע. אך באמת ע״פ דברי רבינו הנ״ל הוא מכוון היטב כי הוא בחי׳ הלואה ממש ובאמת עומדת לפרוע תמיד כי כל הכחות וההשפעות שמקבלין כולם זה מזה וזה מזה עד למטה הכל הוא רק בבחי׳ הלואה כנ״ל ועומדת לפרוע דהיינו שכולם צריכין להחזיר ולהעלות כחם בעת התפילה בבחי׳ ויצא יצחק לשיח בשדה הנ״ל שבשעת התפילה שהיא שורשם בחי׳ המלוה הגדול אזי צריכים כל הכחות שנמשכו מלמעלה מזה לזה וכו׳ עד למטה כולם צריכים להחזיר כחם אל התפילה כנ״ל וזהו בחי׳ פרעון כל ההלואות הנ״ל. וזה בחי׳ עליות העולמות בשעת התפילה כידוע כי כל הכחות כולם מלמטה עד למעלה כולם חוזרים לשרשם שהוא דבר ה׳ בחי׳ התפלה שהוא המלוה הגדול שזהו בחי׳ פרעון כל ההלואות כנ״ל ואח״כ הוא חוזר הבע״ת ומוריד השפע לכל העולמות עד למטה ואזי הם חוזרים ונעשים לווין אצלו כנ״ל. וע״כ כמו שהב״ת שהוא המלוה הגדול כנ״ל יכול לטרוף כל הכחות למקום שנמשכין הוא יכול לטרוף וליקח משם הכח ולהעלותו לשרשו כי כולם מוכרחים להחזיר כחם לשרשם שהיא התפילה כנ״ל ולכל מקום שנמשכו הכחות מזה לזה ומזה לזה עד למטה מ״מ שהוא צריכים להחזיר הכח למלעה לשורשם כנ״ל. כמו כן ממש כל הלקוחות שלקחו מהלוה כולם צריכים להחזיר להמלוה בשעת הפרעון כי כולם באים בכחו של לוה ובשעת הפרעון הכל צריכים להחזיר כחם למלוה כמו שצריכים כל הכחות של מטה להחזיר כחם לשרשם שהוא התפילה שהוא המלוה הגדול כנ״ל. אך שיש חילוק בין מלוה בשטר למלוה ע״פ. כי זה הכח שיוכל המלוה לטרוף הכח ממקום שנמשך לשם אפי׳ אם נמשך לרשות אחר זה א״א כ״א כשיש כח להמלוה וכח המלוה הוא ע״י השטר בעדים:

אות ד

כי איתא שם במאמר הנ״ל שעיקר שלימות התפילה היא ע״י בחי׳ נבואה כי על ידיד נבואה נפדית ונגלאת התפלה מן הגלות ע״ש. והנבואה נמשכת ע״י היראה שנשלמת ע״י השלש רגלים ע״ש נמצא שאין להב״ת כח להעלות כל הכחות לשרשם כ״א ע״י הנבואה וכו׳ כנ״ל וזה בחי׳ מלוה בשטר ומלוה ע״פ כי בכל דבר יש תורה כי הכל מקבל כח מהתורה ומלוה ע״פ אחיזתו מבחי׳ תורה שבע״פ שהיא בחי׳ תפילה ומלוה בשטר אחיזתו מבחי׳ תורה שבכתב. כי בהשטר יש כמה דינין שלמדין מלשון השטר ומדקדקין בכבת השטר בחסר ויתיר נמצא שיש תורה ודינין בכתב השטר. וע״כ השטר הוא בבחי׳ תורה שבכתב וזהו בחי׳ נבואה כי נבואה הוא בחי׳ תורה שבכתב כי כל הנבואות הם בכלל תורה שבכתב כי עיקר השטר הוא ע״י העדים ותרין סהדי הם בחי׳ תרין סמכי קשוט כי הם מקיימים הדבר כמ״ש ע״פ שנים עדים יקום דבר במקיימי דבר הכתוב מדבר. מקיימי דבר זה בחי׳ תרין סמכי קשוט כי הדבר נסמך ונתקיים על ידם וזה בחי׳ נבייאים שהם בחי׳ תרין סמכי קשוט כידוע. וע״כ הנבואה נקראת בשם עדות כמ״ש ואעידה בם וכו׳ העדיתי בכם וכמ״ש לך רד העד בעם וכו׳ וז״ש בישעי׳ (סי׳ ח׳) ואעידה לי עדים נאמנים את אורי׳ ואת זכרי׳ הנביאים כי הנביאים הם בבחי׳ עדים בחי׳ תרין סמכי קשוט וע״כ ע״י השטר בעדים ע״י מקבל המלוה כח לטרוף מהלוקחים כי זהו בחי׳ מה שהב״ת שהוא המלוה הגדול מקבל כח ע״י נבואה שהיא בחי׳ עדים וע״י יכול לטרוף מכל מקום שנמשך לשם שזהו בחי׳ טריפה מהלקוחות כנ״ל. וזהו בחי׳ מ״ש רבינו במ״א שהאמונה מברר בירורים וא,א להאמונה לברר כ״א ע״י שמקבלת כח מהתורה ע״ש ע״פ כי תצא למלחמה וכו׳ (סי׳ ר״פ לק״א). כמ וכן הוא ענין הנאמר במאמר הנ״ל כי א״א להב״ת להעלות כל הכחות לשרשם שזהו בחי׳ בירורים ג״כ. כי כשמעלה כל הכחות לשרשם אזי יש ג״כ כמה כחות שנמשכו למקומות אחרים להס״א ובשעת התפילה הוא מעלה גם כל הכחות משם וזה א״א כ״א ע״י נבואה שהיא בחי׳ תורה שבכתב כנ״ל כי הנבואה נמשכת ע״י הג׳ רגלים שהם תלת אבהן וע״י בחי׳ אלו דהיינו תלת א בהן ונביאים שהם כלל תורה שבכתב כידוע ע״י יכולין לפדות התפילה מן הגלות ואזי יכול הב״ת להעלות כל הכחות אפי׳ מרשות אחר ואפי׳ מהס״א כנ״ל. כי בל״ז א״א מאחר שהתפילה בעצמה הוא כביכול בגלות וכמבואר במאמר כי תצא ע״ש היטב והבן. נמצא שא״א להבע״ת שהוא המלוה הגדול לברר ולהעלות הכחות לשרשם שהיא התפלה שהיא המלוה שלהם כנ״ל כ״א ע״י נבואה שנמשכת משלש רגלים שזהו בחי׳ תורה שבכתב כנ״ל וזהו בחי׳ מלוה בשטר כי א״א להמלוה לטרוף מהלוקחים שלקחו הכח מהלוה כ״א ע״י השטר בעדים שהם בחי׳ נביאים בחי׳ תורה שבכתב

כנ״ל. וזה בחי׳ משרז״ל מלוה בשטר יש לו קול וע״כ טורף ממשועבדים אבל מלוה ע״פ אין לו קול כי קול זה בחי׳ תורה שבכתב כי תורה שבכתב הוא בחי׳ קול. ותורה שבע״פ היא בחי׳ דיבור כידוע וע״כ גם עיקר קיום השטר בעדים הוא רק ע״י הב״ד של ג׳ כי ב״ד של ג׳ הם כנגד תלת אבהן שהם בחי׳ הג׳ רגלים כי הג׳ רגלים הם כנגד הג׳ אבות כמובא וע״כ ע״י הב״ד נתקיים השטר בעדים כי העדים שהם בחי׳ נביאים כנ״ל הם נתקיימים ע״י הב״ד של ג׳ שהם בחי׳ הג׳ רגלים כנ״ל כי ע״י הב״ד צדק נשלם היראה כי הב״ד הם בבחי׳ יראה שהיא בחי׳ דין וע״כ הם ג׳ כנגד הג׳ רגלים שעל ידם נשלם היראה שהיא בחי׳ דין כנ״ל וע״כ על ידם נמשך ונתקיים הנבואה שזהו בחי׳ קיום העדים שהם בבחי׳ נביאים ע״י הב״ד של שלש כנ״ל ואזי יש כח להמלוה לטרוף מהלקוחות שבאים בכחו של לוזה כנ״ל:

אות ה

וע״כ בשעת יציאת מצרים נאמר דבר נא כו׳ וישאלו כלי כסף וכו׳ כי עיקר הגאולה היתה תלוי בזה ליקח כל רכוש מצרים להעלות אל הקדושה שזהו שלימות התפלה כשחוזרין כל ההשפעות אל הקדושה ויציאת מצרים הוא בחי׳ שנגאלת התפילה ועלתה מן הגלות כמובן בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות כי במצרים הי׳ הדיבור של תפילה בגלות וכו׳ כידוע וכשיצאו ממצרים שאז הי׳ צריכים להוציא התפילה מהגלות בבחי׳ פה סח. ואזי צריכים להחזיר כל ההשפעות אל הקדושה וזה בחי׳ ביזת מצרים כנ״ל ומחמת שעדיין לא הי׳ להם תורה ע״כ לא הי׳ יכולים ליקח ההשפעות מהם כ״א בתורת שאלה כי א״א ליקח ההשפעות והכחות מהם כ״א כשהתפילה מקבלת כח מהתורה כנ״ל. אבל במצרים שעדיין לא זכו לתורה הוכרחו ליקח מהם בשאלה כמ״ש וישאלו כו׳:

וזה בחי׳ החפזון של ישראל אז הכל מחמת שלא קיבלו התורה עדיין הי׳ קשה לצאת משם והוכרחו לצאת בחפזון כמובא בתיקונים אבל לעתיד שאז כשיצאו מהגלות יהי׳ זכות התורה וע״כ לא יצטרכו לצאת בחפזון כמ״ש בתיקונים ע״כ אז יעלו כל הכחות וכל ההשפעות אל שרשם שבקדושה מאליהם כי אז יעלה התפילה מהגלות ואזי כל הכחות חוזרים לשורשם כנ״ל שזהו בחי׳ התנוצצות משיח כמבואר במאמר הנ״ל והבן. בילא״ו:

אות א

ע״פ המאמר חותם בתוך חותם (סי׳ כב) ע״ש ומבואר שם שא״א להתקרב אל הקדושה כ״א ע״י עזות דקדושה בחי׳ הוי עז כנמר. כי יש עזי פנים רבים שהם מונעין מהקדושה מאד והם המנהיגים של שקר שעיקר גדולתם והתנשאות שלהם הוא ע״י עזות כי עזות מלכותא בלא תגא וכו׳. וא״:א להנצל מהם כ״א ע״י עזות דקדושה שכל מי שרוצה להתקרב באמת להש״י בהכרח שיהיה לו עזות לעמוד נגד עזותם של העזי פנים שבדור ואז יוכל להתקרב אל הקדושה דהיינו לצדיקים וכשרים אמתיים בבחי׳ נהלת בעזך אל נוה קדשך שהם כלליות השבעה רועים דקדושה שהם הצדיקים האמתיים שהם ממשיכין האמונה לישראל וכו׳ ואז זוכין לתקן שני החותמות שהם חותם הידין שנתתקן וזו האמונה שזוכין ע״י העזות דקדושה וכו׳ כ״ש שם. וע״י האמונה נשמר ונתתקן חותם הרגלין שהוא בחי׳ תוכחה של מוכיחי הדור שהם עושין שלום בין ישראל לאביהם שבשמים שהם בחי׳ רגלין וכו׳ כי א״א לקבל תוכחה כ״א ע״י האמונה שהיא בחי׳ ידים לקבל ע״י התוכחה וכו׳ ע״ש ולזכות לעזות הוא ע״י שמחה שזוכין ע״י בחי׳ נעשה ונשמע שהם בחי׳ שני העדיים שהכתירו את ישראל בחורב וכו׳ ע״ש כ״ז בהיטב:

אות ב

ובזה אפשר למצוא רמז קצת למה שכתב רבינו ז״ל בספר הא״ב החדש באות חתוכחה סי׳ ג׳ וז״ל מי ששומע תוכחה ואינו נתקבל אצלו ידע שיצטרך ללוות אצל אחרים וסי׳ לדבר (משלי כ״ט) בדברים לא יוסר עבד וכתיב (משלי כ״ב) עבד לוה לאיש מלוה עכ״ל והדברים עתיקים סתומים וחתומים מאד עד עת קץ כי כל הדברים של הא״ב החדש גבהו ונעלמו מאד מאד מעין כל חי אך ע״המאמר הנ״ל אפשר למצוא איזה רמז קצת

כי זה שאין מקבל תוכחה זהו מחמת פגם האמונ׳ שהוא בחי׳ חותם הידין שעל ידה מקבלין התוכחה וכשפוגמין באמונה שהוא חותם החיצון נפגם חותם הפנימי שהוא חותם הרגלין שהוא בחי׳ תוכחה נמצא זה שאינו מקבל תוכחה בודאי פגם באמונה ועיקר פגם האמונה הוא ע״י פגם העזות שפגם בעזות דקדושה כי א״א לזכות לאמונה כ״א ע״י עזות דקדושה כ״ש שם במאמר הנ״ל וזה שפגם באמונה בודאי פגם בעזות דקדושה שעיקר האמונה זוכין על ידו כנ״ל. וע״כ זה שאין נתקבל אצלו התוכחה שזהו ע״י פגם האמונה שהוא פגם העזות דקדושה נמצא שפגם בעזות וע״כ עונשו שמוכרח ללוות מאחרים ונעשה עבד לוה לאיש מלוה ונכנע אליו שזהו בחי׳ פגם העזות דקדושה בחי׳ אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו כי מיחמת שפגם בעזות דקדושה ולא היה עז כנמר להעיז נגד המלעיגים עליו בעבודת ה׳ ולבלי להתבייש מהם כלל רק שיהיה לו עזות גדול נגדם ויהיה מצחו חזק לעומת מצחם כעמוד ברזל וכחומת נחשת לבלי לשמוע כלל לשום בלבול וליצנות של המלעיגים והמתלוצצים מדרכי התמימים והישרים ואז אם היה לו עזות כזה שהוא עזות דקדושה היה זוכה להנצל ממנהיגים של שקר ולהתקרב למנהיגים אמתיים והיה זוכה לאמונה שלימה על ידם כנ״ל ועי״ז הי׳ זוכה לקבל תוכחה כי א״א לקבל תוכחה כ״א ע״י אמונה אבל מאחר שפגם בעזות שעי״ז נפגם האמונה אצלו כנ״ל ומחמת זה אינו זוכה לקבל תוכחה ע״כ עונשו שיהיה עבד לוה לאיש מלוה שהוא בחי׳ פגם העזות בחי׳ אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו כנ״ל:

אות ג

וזה שהזהירו רז״ל מאד לבלי להלוות בלא שטר ועדים כמובא בגמ׳ שאפי׳ בע״ש לא רצה להלוות בלא עדים ושטר וכו׳. כי מאחר שזה הלוה שבא לידי כך שמוכחר ללוות מאחרים שזה נמשך מפגם אמונה פגם העזות כנ״ל ע״כ שכיח מאד שיבא ח״ו לידי איזה כפירה והכחשה מאחר שנפגם העזות דקדושה והאמונה אצלו כנ״ל. ע,כ יכול לבא ח״ו לידי הכחשה וכפירה שהוא היפך האמונה שצריכין לישא וליתן באמונה כי עיקר האמונה היא תלוי׳ בממון כשנשמרין מתאוות ממון לבלי ליגע ח״ו בממון חבירו אפילו כשוה פרוטה ומאחר שזה שבא לידי הלוואה זה נמשך מפגם האמונה שבא ע״י פגם העזות דקדושה כנ״ל ע״כ יש חשש שלא יפגום באמונה לגמרי ויכחש בעמיתו ח״ו שזהו היפך האמונה והעיקר הוא מחמת שנפגם העזות דקדושה אצלו כנ״ל שעי״ז דייקא יכול לבא לידי הכחשה ח״ו שהוא פגם האמונה כנ״ל:

אות ד

וזהו שאמר רבה מפני מה אמרה תורה מודה במקצת הטענה ישבע חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו והאי בכולי בעי דלודי ליה וכו' והאי בכוליה בעי דלכפיר' וכו' ולכאורה תמוה מאד מהו נתינת טעם מפני מה אמרה תורה מודה במקצת הטענה ישבע חזקה אין אדם מעיז פניו וכו' אדרבא מחמת זה היה ראוי להאמינו בלא שבועה. ובאמת הרגישו בזה תוס' והמפרשים ופירשו שם שהיה ראוי להאמינו במיגו וכו' אך ע"פ הנ"ל מבואר היטב על נכון כי דייקא מחמת זה שאינו יכול להעיז בפני בעל חובו מחמת זה אנו חושדין אותו שכופר ממון חבירו ופוגם באמונה הקדושה כנ"ל כי עיקר פגם האמונה הוא ע"י פגם העזות דקדושה. כי באמת צריך האדם לשקול דרכיו מאד בזה בענין העזות דקדושה וכמבואר בסוף מאמר הנ"ל כי יש עזות דס"א שהיא מדה רעה מאד שצריכין לברוח ממנה מאד מאד כי עז פנים לגיהנם ולהיפך בקדושה א"א להתקרב בשום אופן אל הקדושה באמת כ"א ע"י עזות וכנ"ל. ע"כ צריך כל אדם לפלס דרכיו ולהסתכל על האמת במקום שצריכין להתגבר שיהיה לו עזות בשביל דבר שבקדושה שצריכין להתחזק בזה מאד בחי' הוי עז כנמר וכו' כנ"ל. ולהיפך להתרחק מעזות דס"א מאד כי יש בושה דקדושה ועזות דקדושה ולהיפך יש בושה סד"א ועזות סד"א ובחינות אלו של בושה ועזות דקדושה ולהבדיל סדט"א הם בכל הבחינות הן כנגד בני אדם והן כנגד הש"י כביכול וצריכין ליזהר בזה מאד להשתמש בכל מדה כראוי בקדושה ולא להפוך דברי אלקים חיים ח"ו. ונבאר קצת מעט מזה וממילא יבין המשכיל השאר דבר מתוך דבר כי כנגד הש"י בודאי צריך שיהיה להאדם בושה גדולה ונוראה כנגד רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין והבושה היא מעלה גדולה מאד שעי"ז ניצולין מחטאים מחמת שמתביישין ממנו ית' כ"ש ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו וארז"ל זו הבושה וכמו שהפליגו רז"ל במעלת הבושה. אבל אעפ"כ בהכרח שיהיה להאדם עזות גדול כנגד הש,י כי לפי גודל הבושה מפניו ית' לא יוכל להרים ידו לעשות שום דבר שבקדושה ולא יוכל לפתוח פיו כלל להתפלל לפניו על צרכיו מגודל הבושה וכמבואר בדברי רבינו ז"ל מזה במקומות אחרים שבשעת התפילה צריכין לסלק הבושה מעל פניו ולהתגבר בעזות גדול נגדו ית' להעיז פניו לבקש מלפניו ית' כל צרכיו כ"ש בך בטחו אבותינו וכו' בך בטחו ולא בושו כמבואר (בסי' למד). ובפרט מי שנכשל ח"ו באיזה פגם שפגם נגדו ית' מכ"ש אם חטא ח"ו חטא גמור מכ"ש כמו שיש כמה אנשים שמלוכלכים בעונות רבים מאד ובוודאי צריכין להתבייש מאד מפניו ית' על שחטאו כנגדו ית'. אבל צריכין ליזהר מאד שלא יפלו בדעתם ח"ו מחמת הבושה. דהיינו שמחמת הבושה שמתביישין להרים פניהם נגדו ית' יסתמו פיהם לגמרי ח"ו ולא יבקשו

מחילה כלל ולא יתוודו חטאיהם ועונותיהם מחמת שמתביישין מפניו יתי כי מזה צריכין ליזהר מאד. כי באמת אעיפ שבודאי צריכין להתבייש מאד מפניו יתי על גודל עונותיו אבל אעפיכ צריכין להתגבר ולהתחזק מאד בעזות גדול דקדושה להעיז פניו נגדו יתי להתוודות לפניו עונותיו ולבקש כפרה ומחילה מלפניו כי זהו רצונו יתי כיש (משלי) מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם. וזה שאנו אומרים בהוודוי שאין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך הי אלקינו ואלקי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו חטאנו וכוי ולכאורה תמוה הדבר מאד למה לנו לבאר זאת שאין אנו עזי פנים וכוי לומר צדייקם אנחנו ולא חטאנו אבל וכוי הלא אנו מתודין בפירוש החטאים ולמה לנו לומר תחלה הלשון שלילה שאין אנו עזי פנים וכוי. אך אנו אומרים קודם הודוי התנצלות על גודל העזות מצח שיש לנו נגדו יתי לבא לפניו בחטאינו. ולהתודות לפניו ולומר חטאנו וכוי כי איך אנו יכולין להרים פנינו ולפתוח פינו לפניו לדבר זאת לפרש חטאינו לפניו שחטאנו נגד טוב ומטיב לכל שעשה לנו חסדים וטובות כאלה וכוי ולגדולתו אין חקר וכל דרי מעלה ודרי מטה כולם ירעדון לפניו וכולם עושים רצונו באימה וביראה ובאהבה ואיך יתכן שילוד אשה טפה סרוחה ימרה רצונו הקודש חיו והיה ראוי לנו ליפול על פנינו ארצה ולבלי לפתוח פינו לפניו כלל להתוודות לפניו חטאינו. ובאמת כך ראוי לכל בר דעת ויותר ויותר אבל אעפיכ אין זה רצונו יתברך שנסתום פינו לגמרי חיו מחמת הבושה כי צריך לפרש את החטא. ועיכ צריך להתגבר לבא לעזות גדול מתוך הבושה הגדולה שיש לו מפניו יתברך וכמבואר במאמר הניל שעזות דקדושה נמשך דייקא מבושה דקדושה דהיינו שאעיפ שיש לו בושה גדולה מפניו יתברך אעפיכ יבטח ברחמיו המרובים בלי שיעור וערך ויסלק הבושה מעל פניו ויעיז פניו נגדו יתי ויתוודה לפניו כל חטאיו ויבקש מחילה כי כך הוא רצונו יתברך כניל כי אם ישאר חיו בבושה דהיינו שיתבייש מפניו יתברך ולא יתוודה כלל ולא יבקש מחילה וכפרה כלל מחמת הבושה אזי אדרבא זהו עיקר העזות שמעיז פניו לפני השיי ואינו מודה על האמת לפניו כמיש הנני נשפט אתך על אמרך לא חטאתי. וגם אם לא יתגבר לבקש מחילה ולהתפלל לפני השיי שיצילו מחטאיו חיו יוכל להכשל להבא בחטאים שהם עיקר העזות דסיא שמעיז פניו בפני השיי לעשות איזה חטא חיו וכמו שמצינו כמה בני אדם שנכשלים בזה שהם מהפכים דברי אלקים חיים כי בתחילה הוא חוטא נגד השיי ויש לו עזות כזה לעשות עבירה חיו למרות עיני כבודו. חיו. נמצא שיש לו עזות גדול מאד ואחיכ אחר שעשה החטא והעון הוא נופל בדעתו מאד מאד ונדמה לו שזהו בכלל בושה שמתבייש מאד לפניו יתברך עד שאינו יכול אפילו להתפלל כלל. ולעשות שום דבר שבקדושה מחמת גודל הנפילה שנפל בדעתו מאד מחמת העונות שנכשל בהם ומזה באים כל הנפילות של כמה וכמה אנשים שנופלים למה שנופלים ריל וכל זה הוא מחמת הבושה הגדולה שיש להם אחר החטא ומחמת זה נופלים בדעתם ומתביישים לעשות שום דבר שבקדושה ועיז יורדין מטה מטה עד שבאים למה שבאים ריל. ובאמת הם מהפכים הדרך מהיפוך אל היפוך כי אדרבא צריכים להתנהג בהיפך ממש כי

בתחלה בוודאי צריך שיהי לו בושה גדולה לפניו יתברך ויהי' מורא שמים עליו כמורא בשר ודם לבלי לעשות שום חטא ועון נגדו יתברך אבל אם כבר התגבר עליו הבע"ד ונכשל במה שנכשל ח"ו צריך להתגבר שיהיה לו עזות גדול מאד נגדו יתברך ולהתאמץ בכל עוז לבלי ליפול בדעתו כלל רק לבטוח ברחמיו המרובים בלי שיעור ולהתחזק להתחיל בכל עת מחדש ולא יסתכל כלל על מה שעבר עד הנה רק ישתטח לפניו יתברך ויבקש מלפניו ויתברך על להבא שיצילהו הש"י ברחמיו המרובים בלי שיעור. כי באמת זה העזות הוא בושה כי נמשך מבחי' בשת פנים לגן עדן שמשם נמשך העזות דקדושה כנ"ל כי ע"י העזות הזה יזכה להנצל מחטאים להבא ולהיות כרצונו שזהו בחי' בושה שיתבייש מעתה לפניו לבלי לעבור על מצותיו יתברך בחי' ובעבור תהיה יראתו על פניכם זה הבושה לבלתי תחטאו וכנ"ל. ולהיפך הבושה דס"א שמתבייש לדבר לפניו יתי' ולהרים עצמו לעבודתו יתי' מחמת גודל עונותיו זהו עיקר העזות דס"א שנמשך מבושה דס"א כי הלא ע"י בושה זו אדרבא הוא מעיז פניו מאד נגדו יתי' ואינו עובדו כלל וח"ו יבא למה שיבא חלילה אם יפול בדעתו ח"ו וכנ"ל. וזהו שאנו מתנצלים לפניו יתי' על שיש לנו עזות כזה להוודות לפניו חטאינו ופשעינו כי באמת זה העזות הוא בושה כנ"ל ולהיפך מי שאינו מתוודה חטאיו זה עיקר העזות וכנ"ל. וזהו שאומרים שאין אנו עזים פנים וקשי עורף לומר לפניך וכו' צדיקים אנחנו ולא חטאנו, היינו שלפעמים מחמת הבושה שמתביישים מחבירו על שחטא נגדו ע"ז כופר נגדו לגמרי ואומר לא חטאתי ובאמת זהו עיקר העזות כנ"ל מכ"ש נגדו יתי' שהוא יודע כל תעלומות וזהו שאומרים שאין אנו עזי פנים וכו'. כלומר כי באמת מה שאנו מתוודים אין זה עזות ח"ו כי אין אנו עזי פנים לומר צדייקם אנחנו ולא חטאנו כי באמת זה דייקא הוא עזות מי שואמר לא חטאתי אף שנדמה לו שהוא אומר לא חטאתי מחמת בושה אבל באמת זה דייקא עיקר העזות דס"א וכנ"ל. אב לנאחנו אין לנו זה העזות ח"ו רק שאנו מתגברין בעזות דקדושה להתודות ולומר לפניך חטאנו וזהו אבל אנחנו חטאנו וכו'. ואע"פ שהוא עזות גדול אבל זה העזות אתה חפץ וזה העזות נמשך מבושה דקדושה כנ"ל שזה העזות מוכרח מאד לעבודת הש"י וכנ"ל:

אות ה

וזהו מפני מה אמרה תור' מודה במקצת הטענה ישבע חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו כי דייקא מחמת זה שפגם בעזות דקדושה עד שבא לידי הלוואה שהוא בחי' עבד לוה לאיש מלוה שמחמת זה אינו יכול להעיז פניו נגד בעל חובו מחמת זה דייקא אנו חוששין שכופר לגמרי

בממון חבירו כי עיקר פגם האמונה הוא ע״י פגם העזות כנ״ל וגם ע״פ פשוטו מבינים זאת כי באמת אעפ״י שבודאי אין ראוי להעיז פניו בפני בעל חובו שעשה לו טובה כזה. אבל א״כ וכי מפני זה שאינו יכול להעיז פניו יכפור לו לגמרי כי בודאי זה שכופר ממון חבירו ע״פ רוב הוא מחמת שאין לו לשלם. וכשרז״ל שם אשתמוטי הוא דקמשתמיט סבר עד דהוי לי זוזי ופרענא ליה, רק מחמת בושה שאינו יכול להעיז פניו בפני בעל חובו לומר המתן לי עד שיהיה לי מעות ע״כ כופר בו לגמרי. נמצא שמחת בושה בא לידי עזות גמור לכפור בחבירו וזהו עיקר פגם העזות דקדושה וכנ״ל. כי צריכים להיפך ממש שמאחר שאין לך לשלם טוב לך אם תעיז פניך נגד בעל חובך ותסלק הבושה מפניך ותאמר לו אמת שלויתי ממך וגמלתני טובה גדולה אבל מה אעשה כי לי לשלם עכשיו המתן לי עד שיהיה לי ואשלם לך. נמצא שדייקא מחמת פגם העזות מחמת שאינו יכול להעזי פניו מחמת זה דייקא כופר בו וכנ״ל לענין העזות נגד הש״י כביכול כי פגם העזות הוא פגם האמונה כנ״ל. וע״כ מחמת זה דייקא צריך לישבע מחמת שאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו שמחמת זה יכול לכפור לגמרי מחמת בושה שזהו פגם העזות דקדושה שע״ז נפגם האמונה וכנ״ל:

אות ו

וע״כ אסור להלוות בלא עדים ושטר כי העדים מבררים האמת ושומרים את האמונה הקדושה שהיא בחי׳ אמת. כ״ש במ״א כי ב׳ העדים שאומרין אמת נמשכין מבחי׳ שני העדיים המבוארין במאמר הנ״ל שהם בחי׳ ב׳ עדי אמת כנ״ל:

אות ז

וע״כ העיקר הוא כשהעדים חותמין חתימת ידם בשטר שאז עיקר שמירת האמונה כי אז אינו יכול לכפור כלל. אבל מלוה בעדים בלא שטר הוא מלוה ע״פ ויכול לטעון פרעתי כי עיקר שמירת האמונה הוא בבחי׳ ידים בחי׳ חותם הידין בחי׳ ויהי׳ ידיו אמונה כנ״ל שזהו בחי׳ חתימת ידי העדים כי שני החותמות של שני העדים זהו בחי׳ חותם, וחותם בתוך

חותם שעי״ז עיקר שמירת האמונה והתוכחה שהוא תיקון ההלואה שהוא פגם התוכחה פגם האמונה פגם העזות שעי״ז אנו חוששין שלא יכפור לגמרי בחבירו ח״ו. וע״י חתימת ב׳ העדיסך שהוא בחי׳ ב׳ החותמות הנ״ל נתתקן כל זה כנ״ל כי העדים כלולים מב׳ הבחי׳ הנ״ל מבחי׳ חותם הרגלין וחותם הידין כי אין עדות אלא בעמידה כו׳ ועמדו שני האנשים וכו׳ לפני ה׳ וכו׳ זה בחי׳ רגלי׳ בחי׳ חותם הרגלין וחתימת ידי העדים זה בחי׳ חותם הידין. וע״כ העיקר השמירה משקר שלא יכפור א׳ בחבירו הוא ע,י שטר שחותמין בו העדים בידם כי עיקר שמירת ב׳ החותמות הנ״ל הוא ע״י חותם הידין שהוא בחי׳ אמונה כנ״ל כמבואר שם ע״ש נמצא שחותם הידין הוא כלול משני החותמות מחותם הרגלין וחותם הידין כי עיקר הוא האמונה שהוא חותם הידין ששומר הכל וזהו בחי׳ חתימת ידם של שני העדים שה סבחי׳ חותם הידין שבהם כלול ב׳ החותמות הנ״ל חותם על חותם שזהו בחי׳ שני חתימות דווקא של שני עדים כנגד ב׳ החותמות הנ״ל שכלול בחותם הידין שהוא בחי׳ אמונה שעי״ז עיקר השמירה מהכחשה וכפירה שהוא היפך אמונה כנ״ל:

אות ח

וזהו בחי׳ שקלים שנתקשה משה בהם עד שהראה לו הקב״ה מטבע של אש ואמר לו זה יתנו. ולכאורה הדבר תמוה בשלמא קידוש החודש ומעשה מנורה שייך להתקשות עליהם כי יש בהם חכמות גדולות ועמוקות אבל שקלים שצריכין כ״א ואי׳ ליתן מחצית השקל בכל שנה מה קישוי הבנה שייך כאן אך באמת נתינת שקלים לכפר על בני ישראל הוא בחי׳ תיקון העזות דקדושה כי עיקר העזות הוא בממון בחי׳ עשיר יענה עזות בחי׳ הון עשיר קרית עוזו וישראל באו לידי חטא העגל שהוא עזות גדול מאד העיקר הי׳ ע״י רבוי הזהב שהי׳ להם כ״ש ודי זהב וכשרז״ל מרוב זהב שהשפעת להם וכו׳. ושקלים שנותנין למעשה המשכן ולקרבנות צבור הם תוקון חטא זה כשרז״ל שעיקר השקלים ונדבת המשכן היה לכפר על עון העגל. נמצא ששקלים הם תקון העזות דקדושה ועל זה נתקשה משה מאד כי לכאורה היו צריכין להתרחק מהעזות עד קצה האחרון מאחר שע״י העזות באו לידי חטא זה ובאמת לא כן הדבר כי אע״פ שצריכין להתרחק מהעזות מאד מאד כי עז פנים לגיהנם אעפ״כ בהכרח צריכין עזות דקדושה וא״א להתקרב אל הקדושה כ״א ע״י עזות דקדושה וכנ״ל. וע״כ צריכין לשקול דרכיו מאד שיהיה לו עזות דקדושה דייקא ואעפ״כ לא יהיה נכשל ח״ו בעזות דסט״א וכמבואר שם בסוף המאמר הנ״ל שעל זה התפלל התנא יה״ר שתבנה עירך ב״ב הי הם תרתי דסתרי אהדדי לכאורהכי עז פנים לגיהנם וכו׳ ובאמת בקדושה צריכין

דייקא עזות בחי׳ הוי עז כנמר וכו׳ וע״ז התפלל התנא יה״ר שתבנה עיקר וכו׳ שיזכה לעזות דקדושה שממנו נבנית ירושלים קריה נאמנה וכו׳ כ״ש שם ע״ש. וע״כ נתקשה משה רבינו על זה איך להשיג זאת ולהכניס דרך זה בישראל כי שקלים שנותנין מממונם לנדבת המשכן והממון הוא בחי׳ עזות שע״ז באו לחטא הנ״ל כנ״ל וע״כ הי׳ ראוי עכשיו להרחיק הממון שהוא בחי׳ עזות לגמרי ולבלי להשתמש עוד עמו כלל והש״י צוה להיפך ודייקא בדבר שקלקלו בו יתתקנו וצוה עליהם שדייקא ע״י הממון שהוא בחי׳ עזות יתקנו חטאם כי ע״י הצדקה שיתנו מממונם לנדבת המשכן על ידי זה יתתקן כל ממונם ויוחזר אל הקדושה ועל ידי זה יתתקן העזות הנמשך משם ויזכו לעזות דקדושה. וכן מרומז שם במאמר הנ״ל שצדקה הוא בחי׳ עזות דקודשה כי איתא שם שכל הקולות הם בחי׳ עזות ואמר רבינו ז״ל אז בפירוש שגם קול קשקוש המטבעות של מעות צדקה הוא בחי׳ עזות דקדושה כמבואר בהשמטות שלא נדפסו עדיין וכן נראה ומובן בחוש כי העושר בעל ממון הרבה יש לו עזות הרבה וכשאינו זוכה לתקן מעשיו אזי יש לו עזות נגד אנשים כשרים ונגד עניים הגונים וכיוצא. וזהו עזות דס״א ועושר כזה הוא עושר שמור לבעליו לרעתו וממון כזה הוא בחי׳ ע״ז ממש כמבואר במ״א שהוא פגם אמונה שנפגם ע״י פגם העזות דהיינו ע״י עזות דס״א וכנ״ל. אב לכשמתגבר להרבות בצדקה מממונו אזי נתתקן כל ממונו וזוכה ע״י ממונו לעזות דקדושה בחי׳ הון עשיר קרית עוזו דהיינו לעמוד בעזותו נגד הרשעים ונגד המונעים מדרכי ה׳ האמתיים להציל החלודשי כח הנרדפים להצילם מיד רודפיהם וכו׳ כפי דרכי ה׳ באמת וזהו עזות דקדושה שעיקר תיקון האמונההקדושה הוא ע״י כנ״ל. נמצא ששקלים דהינו צדקה זהו בחי׳ עזות דקודשה וע״כ נקראים שקלים כי יש בזה משקל גדול שצריכין לשקול דרכיו מאד בזה לבלי להכשל ח״ו בעזות דס״א רק להתגבר להכריע המשקל אל הקדושה להעלות כל העזות אל הקדושה בחי׳ מחצית השקל תרומה לה׳ וכנ״ל וע״י דייקא זוכין לכפרה ולסליחה על כל עוונותיו בחי׳ לכפר על נפשותיכם הנאמר בשקלים. כי מי שנכשל בעונות ח״ו א״א לא להתקרב להש״י בשום אופן ולזכות לכפרה ולסליחה כ״א ע״י עזות דקודשה דייקא כי עליו מתגברים המונעים והמעכבים מאד מאד ובו מתגרים העזי פנים והלצנים ביותר למונעו מדרך החים באמת וגם בדעתו יכול ליפול מאד מאד מחמת גודל פשעיו וגם צריך שיעבור עליו אלפים עליות וירידות ומחמת כל זה ויותר מזה אם לא יהיה לו עזות דקדושה ויהיה ח״ו מנוול ורוע מזל שקורין שלימזלניק ויתבטל לנפי כל המונעים אותו מחמת שנדמה לו שהם טובים וצדייקם ממנו בודאי לא יוכל להתקרב להש״י בשום אופן כי אעפ״י שבודאי צריכין להחזיק כ״א מישראל טוב ממנו ובפרט מי שחטא באמת אבל אעפ״כ לפעמים מתגבר הבעל דבר על הרצוק הבא להתקרב להש,י ומתלבש א״ע דייקא באיזה איש שהוא טוב ממנו עד שזה האיש רוצה למונעו מדרך החיים וזה הדבר שכיח מאד מאד בפרט עכשיו בדורות הללו ע״כ צריך שיהי׳ לזה הרחוק הבא להתקרב עזות גדול דקדושה מאד מאד שזזה העזות נמשך מחמת בושה דייקא ויאמר בלבו וכי מפני שאתה טוב ממני תרצה למנוע אותי ח״ו מדרך

החיים כי לא באלה רצונו יתי חלילה כי אדרבא אם היית טוב באמת כראוי להיות בודאי היית מתגבר בכל עוז לקרבני להש״י ולא לרחק ח״ו כמו שראינו במשה רבינו ע״ה ובכל הצדיקים הגדולים האמתיים שמסרו נפשם תמיד בשביל הרחוקים דייקא הבאים להתקרב להש״י ע״כ מי שרוצה לשוב להש,י בפרט בדורות אללו א״א לו להתקרב אל הקדושה בשום אופן ולזכות למחילה וכפרה כ״א ע״י עזות דקדושה שצריך להתגבר בעזות גדול מאד לעמוד נגד המונעים מדרכי ה׳. וזה בחי׳ לכפר על נפשותיכם הנאמר בשקלים שהם בחי׳ צדקה שעי״ז זוכין לעזות דקדושה וכנ״ל שעי״ז דייקא זוכין להתקרב להש״י ולעמוד כנגד המונעים, הן שהם צדיקים ממנו או בינונים או רשעים יהי המי שיהיה מאחר שהם אינם מקרבים אותו להש,י רק לפי דבריהם ימנעו אותו מלהתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים הרוצים לאחוז בידו לקרבו להש״י ע״כ צריך שיהיה לו עזות דקודשה נגדם. וכן צריך שיהי׳ לו עזות דקודשה נגד הש״י לבלי להתבייש לחתור חתירה להקרב אליו תמיד אע״פ שעשה מה שעשה אף ע״פ שכבר התחיל כמה פעמים ורצה להתקרב לעבודת הש״י ואח״כ נפל אע״פ שנפל למה שנפל אפילו אם היה כך כמה וכמה פעמים אין מספר אע״פ שהבטיח כמה פעמים להש״י שלא יעשה עוד מה שעשה ולא קיים דברו והיה גרוע מבתחילה כי כך דרך הבע״ד כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו אעפ״כ אל יסתכל על זהכלל ויסלק הבושה מעל פניו ויעיז פניו נגד הש״י בכל פעם וישתטח ויבקש מלפניו בכל עת תמיד שיקרביהו לעבודתו יתי וישיבהו בתשובה שלימה לפניו עד ישקיף וירא ה׳ משמים אולי יחוס אולי ירחם וכמו שאנו מתפללין בכל יום ויום שלש פעמים השיבנו אבינו לתורתך וכו׳ והחזירנו בתשובה שלימה לפניך. ואם יהיה לו עזות כזה ויותר מזה כי א״א לבאר הכל בפירוש. אז יזכה בודאי שימחול לו הש״י כל עונותיו בחי׳ לכפר על נפשותיכם שזוכין ע״י שקלים שהם בחי׳ צדקה בחי׳ עזות דקדושה שעי״ז דייקא יתקרב להש״י וישוב אל ה׳ וירחמהו אמן ואמן׃

אות ט

וזהו שארז״ל על פסוק ועשרת אלפים ככר כסף אשקול וכו׳ שאמר הקב״ה רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך וכו׳. כי עיקר התגברות המן עמלק הוא ע״י עזות שהוא מלכותא בלא תגא כי עמלק הי׳ עז פנים ביותר כשרז״ל משל לאמבטי רותחת וכו׳ בא בן בליעל וקפץ לתוכה. נמצא שהי׳ לו עזות גדול ביותר מכל העכו״ם שהעיז פניו להזדקק לישראל תחילה בעת גדולתם וכן המן הרשע ימ״ש עיקר התגברות רשעותו הי׳ ע״י עזות דס״א שהי׳ עז פנים ביותר כמ״ש ויאמר ממוכן ודרז״ל זה המן מכאן

שהדיוט קופץ בראש שזהו בחי׳ עזות דס״א שהיא מלכותא בלא תגא שקפץ בראש קודם לכל השרים. וע״כ התפאר בעשרו ורצה להתגבר על ישראל ח״ו ע״י עושרו שהוא בחי׳ עזות כנ״ל. וע״כ אמר ועשרת אלפים ככר כסף אשקול וכו׳. כי עיקר התגברותו הי׳ ע״י ע״ז ע״י ריבוי ממון ששם כל העזות וכנ״ל כי סבר שכל העזות אצלם מאחר שיש לו עשירות הרבה ששם כל העזות כנ״ל. וסבר שאין לישראל ח״ו שופט עזות כלל. וע״כ לא יוכלו ח״ו לעמוד כנגדו כי א״א לעמוד כנגד העזי פנים שבכל דור ודור כ״א ע״י עזות דקדושה והם סוברין שכל העזות אצלם ואין לבני ישראל הכשרים והתמימים שום עזות כלל מחמת שהם הולכים בתמימות ופשיטות. ע״כ סוברים העזי פנים שאין להכשרים אמתיים שום עזות וע״כ רוצים ח״ו להתגבר עליהם בעזותם הרעה לבלבלם מעבודתם ח״ו ע״כ אמר הש״י להמן שהוא בחי׳ עזי פנים שבדור רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך כי נתינת השקלים שהוא צדקה הוא בחי׳ עזות דקדושה כנ״ל היינו שכבר הקדימו ונתנו ישראל שקלים. שעי״ז זכו לקבל עזות דקדושה בבחי׳ אל ישראל שהוא נותן עוז ותעצומות לעם וכו׳ בחי׳ ה׳ עוז לעמו יתן. היינו כי אדרבא בני ישראל הכשרים יש להם עזות גדול ביותר דהיינו ע זות דקדושה כי א״א לקבל התורה וליכנס בהקדושה כ״א ע״י עזות. כשרז״ל מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהן עזין וכנ״ל. וע״כ ע״י עזותן דקדושה בוודאי יוכלו לעמוד כנגד המן הרשע וכן כנגד כל העזי פנים שבכל דור הלצנים והמלעיגים המונעים מדרכי ה׳ כי א״א לעמוד כנגדם כ״א ע״י עזות דקדושה כנ״ל. וע״כ עיקר סוף מפלתו של המן הי׳ כשאמרה אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה שזהו בחי׳ עזות גדול דקדושה שהעיזה פניה מאד כנגדו ואמרה בפניו ובעיניו לפני המלך איש צר ואויב המן הרע הזה וכנ״ל. כי עיקר מפלת היה ע״י עזות דקדושה שיש לישראל שזהו בחי׳ כבר הקדימו שקליהם לשקליך כנ״ל:

הלוואה ד

אות א

המלוה את חבירו בשטר גובה ממשועבדים. אבל מלוה על פה אינו גובה ממשועבדים גם מלוה ע״פ יכול לכפור אלב נגד שטר אינו נאמן:

כי איתא בדברי אדמו״ר ז״ל שהלוה מחבריו הוא בבחי׳ מוחין דקטנות כי עבד לוה לאיש מלוה וארז״ל עשרה קבין שינה ירדו לעולם וט׳ נטלו עבדים ושינה היא בחי׳ הסתלקות המוחין בחי׳ מוחין דקטנות ע״ש:

ובשביל זה הזהירו רז״ל מאד שלא ללוות בלא שטר כמבואר כמה מעשיות בגמ׳ שלא רצה להלוות לחבירו הת״ח בע״ש עד שיביא שטר וכו׳ ע״ש. כי מחמת שההלוואה היא בבחי׳ מוחין דקטנות וזה ידוע שעיקר אחיזת הס״א שהוא הכפירה והשקר ושכחה היא בבחי׳ מוחין דקטנות שהם בחי׳ דינים ע״כ צריכין ליזהר מאד שלא להלוות בלא שטר כדי שלא יבא לידי כפירה והכחשה או שכחה מחמת שהם נאחזים שם בההלוואה שהיא בחי׳ מוחין דקטנות וכנ״ל וע״כ צריכין שטר דייקא ולא סגי בעדים לחוד. כי שטר ממתיק בחי׳ מוחין דקטנות כי השטר צריך שיהיה נכתב כדין וכדת תורתינו הק׳ וצריכין לדקדק בו כמו בכתיבת ספרים קדושים כמבואר בסימן מ״ב סעיף ג׳ שצריכין להתבונן בווין וזיינין וכו׳ ויהי׳ הכתב מיושר ושוה בכל דבריו וכו׳ כי השטר הוא בבחי׳ תורה שבכתב כי על פיו אנו דנין הדין תורה בין הלוה והמלוה. וזה מרומז בדברי רז״ל שאמרו מלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמי כי השטר הנכתב כד״ת הוא בבחי׳ כתיבת התורה וכנ״ל וע״כ השטר ממתיק ומבטל בחי׳ המוחין דקטנות שהוא בחי׳ ההלואה שמשם אחיזת השקר כנ״ל כי תורה שבכתב שהוא בחי׳ השטר הוא מתקן וממתיק בחי׳ מוחין דקטנות בבחי׳ בן חמש שנים למקרא שכשהאדם בן חמש שנים שאז הוא בבחי׳ מוחין דקטנות כי הוא קטן עדיין ומוחו בקטנות אז צריכין ללמדו מקרא שהוא תורה שבכתב כדי לתקן ולהמתיק בחי׳ המוחין דקטנות וכן מובא בכתבי האריז״ל שתורה שבכתב נמשכת ממקום שנמשכת ויורדת למטה עד העשי׳ וזה ידוע שעיקר אחיזת מוחין דקטנות הוא בעשי׳ שהוא תכלית הגשמיות היינו כנ״ל:

אות ב

וע״כ מלוה בשטר גובה ממשועבדים ודייקא מקרקעות שהם נכסים שיש להם אחריות ולא ממטלטלים אבל מלוה ע״פ אינו גובה ממשועבדים אפילו מקרקעות כי כל דבר יש לו שורש למעלה דהיינו בתהורה שהיא שורש וחיות של כל הארץ ומלואה ושורש קרקעות ומטלטלין הם בבחי׳ תורה שבכתב ותורה שבע״פ כי כמו שהארץ היא שורש של הדברים שבעולם כי הכל הי׳ מן העפר כי כל הפירו תוכל הבגדים וכל המטלטלין והחפצים שבעולם הכל הי׳ מן העפר ואעפ״כ מהעפר עצמו א״א להנות ולטעום מפירותיו שכולם מושרשים בה כ״א כשזורעין ונוטעין אותה ועבדין עודתה עד שעושה פירות ואז דייקא רואין גדולת הארת ומלעתה

שמגדלת פירות נפלאות כאלו ואז דייקא נהנין ומתענגין ממנה בכל טוב הארץ שהצמיחה. כמו כן הוא בחי' תורה שבכתב ותורה שבע"פ שתורה שבכתב היא שורש הכל שורש כל הדינים והמצוות שבתורה עם כל דקדוקיהם ופרטיהם וענפיהם וכוונותיהם וכו' כי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא. אבל אעפ"כ מתורה שבכתב בעצמה בלא תורה שבע"פ א"א לידע ולקיים שום מצוה כלל. כי מצות תפילין לא נאמרו כ"א בפסוק א' וקשרתם ואין יודעין אם על כף היד או על הקיבורת ואם צריכין להניח הפ' בבתים ועל מה יהי' נכתבין וכן שאר דיני התפילין וכן בכל המצות וכמבואר מזה במ"א וכאשר האריכוו בזה בכמה ספרי קדושים ע"כ בוודא ימתורה שבכתב בעצמה א"א להתקיים כי אין יודעין לקיים שום מצוה רק ע"י חכמינו הקדושים שחרשו וזרעו ונטעו והצליחו ועשו פירות וברורו לנו כל דיני התורה בכל מצוה ומצוה כפי מה שקיבלו איש מפי איש עד משרע"ה וכפי הדרשות שדרשו ע"פ י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן שנמסר להם איש מפי איש עד משרע"ה שצריכין לדרוש התורה באלו הי"ג מדות ומפיכם אנו חין כי על ידם אנו יודעין כל דיני המצות בפרטיות שאנו מקיימן כל ימינו אשר הם חיינו וכו' ועל ידם קיום כל העולמות. נמצא שתורה שבכתב עם תורה שבע"פ הם בחי' הארץ ומלואה שהם קרקעות ומטלטלין ששרשם וחיותם נמשך משם וכנ"ל. וע"כ עיקר כח השטר שהוא בבחי' תורה שבכתב עיקרו על קרקעות דייקא שיכול להוציאם אפילו מלקוחות כי עיקר תורה שבכתב הוא בבחי' הארץ שהוא קרקעות וכנ"ל:

אות ג

וזה בחי' מלוה בשטר קלא אית ליה כי שורש הטשר מבחי' תורה שבכתב כנ"ל שניתנה בקולות וברקים והקול בעצמו הוא בחי' הכתב בחי' קלול ה' חוצב להבות אש שהי' הקול נכתב על הלוחות אש שחורה ע"ג אש לבנה כשרז"ל כי עיקר הקולות הי' בבחי' תורה שבכתב כי הקול הוא הכתב כנ"ל אבל תורה שבע"פ אע"פ שניתנה אז ג"כ כי הש,ית הראה אז למשה אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש אבל עיקר נתינה הי' מפה לאוזן כי זהו החילוק שבין תורה שבכתב לתורה שבע"פ שתורה שבע"פ הוא בחי' סוד שאין האו"ה יודעין ממנה אבל תורה שבכתב ניתנה בפרהסיא ונכתבה בספר לעין כל וע"כ גם או"ה יודעין ממנה ולומדין אותה שזהו עיקר החילוק שבין או"ה לישראל וכמבואר בלק"ת בסי' ק"ח ע"ש:

אות ד

והנה מבואר שם שמי שיודע להבחין ולהכיר בין התורות איזה נתינה לכתוב ואיזהלא ניתנה לכתוב הוא יכול להכיר את איש הישראלי בין האומות ואפי׳ אם אחד מישראל עומד בי וכמה אומות יכול להכירו וכו׳. כי עיקר ההבדל שבין ישראל לאומות הוא בבחי׳ מה שלא ניתן לכתוב בחי׳ תורה שבע״פ כמו דאיתא שבשביל זה ניתנה תורה שבע״פ מחמת שצפה שיהיו ישראל בגלות ויעתקיו האומות לעצמן תורה שבכתב ע״כ נתן לנו תורה שבע״פ שזה אינם יכולים להעתיק מחמת שהוא בעל פה נמצא שעיקר ההבדל והיתרון של ישראל על האומות הוא בבחי׳ תורה שבע״פ שלא ניתן לכתוב וניש בכל אחד וא׳ מישרא לחלק מבחי׳ תורה שבע״פ שלא ניתן לכתוב וע״כ מי שמכיר בין התורות שניתנו לכתוב ושלא ניתנו לכתוב הוא יכול להכרי בין ישראל לאומות. כי זה עיקר הבדלם כנ״ל עכ״ל בסי׳ ק״ח הנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ ר״ה ויוה״כ וכל עבודתינו בימים ההם עד ש״ע וש״ת. כי עבודתינו בר״ה וכו׳ עד ש״ע הכל להקים ולבנות את בחי׳ מלכות שהוא בחי׳ אמונה כיודע. כי עיקר התגלות מלכותו ית׳, להוודע ולהגלות כי הש״י הוא מלך על כל הארץ ומניהג ומשגיח בעולמו בכל עת ורגע כ״ז א״א לגלות כ״א ע״י אמונה כי בשכל א״א להשיג אותו ית׳ ולא דרכי הנהגתו כי גבהו שמים מארץ וכו׳ ע״כ עיקר התגלות מלכותו וממשלתו הוא ע״י אמונה כי בחי׳ מלכות הוא אמונה כמובא וזה כל עבודתינו בר״ה ויוה״כ עד ש״ע לנסר ולבנות בחי׳ מלכות אמונה שתהי׳ בבחי׳ פב״פ וכו׳ כמבואר בכוונות. ועיקר האמונה נמשכת ע״י התורה הקדושה שקבלנו בכתב ובע״פ כמ״ש כל מצותיך אמונה וכמ״ש (משות כד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחי׳. ועיקר שלימות האמונה הוא ע״י בחי׳ תורה שבע״פ שבזה עיקר ההבדל של ישראל על האומות כנ״ל כי באמת גם האומות כולם יש להם אמונה בהש״י בעצמו ואפילו העובדים ע״ז או שנפלו לשאר מיני כפירות בעניני הנהגתו ית׳ אעפ״כ מאמינים בו ית׳ שיש יחיד נמצא המחיוב ית״ש וכמ״ש בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי וארז״ל דקרי לי׳ אלהא דאלהיא כי בעיקר האמונה בו ית׳ רובם

ככולם מודים. רק שבפרטיות האמונה להאמין שהוא יתי מנהיג העולם כרצונו ומשגיח בו בהשגחה פרטיות וכל השנויים שבעולם וכל מה שנעשה בעולם בכל עת ורגע הכל על ידו יתי כי גם הטבע בעצמה הוא מנהיג ברצונו יתי, בענין זה הם נבוכים בדעות זרות וכפירות גדולות עד שמחמת זה נמצאים ביניהם קצת כופרים גמורים. אבל הם בטילים במיעוטם כי הם מבוזים ביניהם בעצמן ככלבים וכולם מחרפים אותם והכל מודים בעיקר האמונה בו יתי כמבואר בהספרים שמביאים דיעותיהם. אבל אנחנו בני ישראל הבדילנו הוא יתי מן התועים ונתן לנו תורת אמת בכתב ובעי"פ ואנו זוכין לאמונה לשימה בכל הבחינות כי אנו מאמינים בו יתי ושכל הנהגת העולם בכל עת הכל על ידו יתי כמי"שואתה מחי' את כולם וכתיב ואתה מושל בכל וכן הרבה וזה בחי' תורה שבכתב ותורה שבעי"פ. כי תורה שבכתב זה בחי'עיקר האמונה בו יתי ותורה שבעי"פ זהו בחי' האמונה בפרטיות להאמין שכל ההנהגות העולם בפרטי פרטיות בכל עת הכל על ידו יתי לבד שזהו בחי' תורה שבעי"פ שמבארת כל דיני ודרכי התורה בפרטיות שעי"ז זוכין לאמונה בפרטיות. אבל בתורה שבכתב מבואר הכל רק בדרך כהלל. ועל כן משם נמשכת האמונה בכלל. כי המאונה נמשכת כפי התורה שמשם עיקר האמונה כני"ל וע"כ האומות שאין להם רק האמונה כלליות בו יתי אבל בפרטיות יש להם כפירות גדולות ע"כ עיקר אחיזתם בבחי' תורה שבכתב שהיא בחי' אמונה הכלליית אבל על תורה שבע"י חולקים מאד מחמת שהאי בבחי' אמונה בפרטיות שהם רחוקים ממנה וכופרים בה כני"ל ובאמת שניהם אחד היינו תורה שבכתב ותורה שבעי"פ שהם בחי'אמונה בכלל ואמונה בפרט שניהם אחד וא"א לזה בלא זה וע,כ באמת האומות והכופרים שכופרים באמונה הפרטיית ואומרים דיעות זרות בהנהגתו יתי'ד ע"כ גם אמונה הכללית נפגמה אצלם מאד רק שבהעלם גדול יש להם איזה נקודה של אמונה העקריית וכן בתורה שבכתב אינם מאמינים ג"כ בשלימות כי אינם מקיימים כלל אפילו כמבואר בתורה שבכתב רק שלומדים אותה ויש להם מעט אחיזה בה אבל מתורה שבעי"פ שהיא בחי' אמונה הפרטיית הם רחוקים לגמרי וחולקים עליה מאד וע"כ עיקר ההבדל והיתרון של ישראל על האומות הוא בבחי' תורה שבעי"פ שהיא בחי' אמונה הפרטיית וכני"ל:

אות ו

וזה כל עבודתינו באלו הימים מר"ה עד ש"ע להשלים ולבנות את בחי' מלכות אמונה בבחי' פרצוף שלם בשלימות היינו מה שהיתה בבחי' נקודה שזאת הנקודה של האמונה נשארת תמיד ואפילו או"ה מודים

בעיקר נקודת האמונה שיש יחיד נמצא יתי וכנ״ל. אבל אנו צריכין לבנות ולהשלים את בחי׳ נקודת האמונה שתהיה בשלימות בבחי׳ פרצוף היינו שתגדל ותתגלה אמונתו לעין כל שכל הנהגת העולם בכל עת ורגע בפרטיות הכל על ידו יתי בעצמו כי מלכותו בכל משלה וזהו בחי׳ שלימות התורה היינו שלימות תורה שבכתב ע״י תורה שבע״פ וכנ״ל וע״י נזכה להכיר מעלת וחשיבות ישראל שנבדלים מן האומות בבחי׳ תורה שבע״פ וע״י יתבטלו כל הדינים וכל הגזירות מישראל. כי איתא בסׄ האׄ״ב שעיקר כח האו״ה לגזור גזירות על ישראל ח״ו הוא ע״י שלומדים תנ״ך היינו כשישראל חוטאים ח״ו וכל החטאים הם בחי׳ פגם האמונה כ״ש בסׄ האׄ״ב וז״ל הפשע מכניס כפירה באדם כי כל מצות התורה הם בחי׳ אמונה כנ״ל וכל מי שפוגם באיזה מצוה הן עשה הן ל״ת הוא פוגם באמונה ועיקר הפגם של ישראל הוא בבחי׳ אמונה הפרטיית הנ״ל שהוא בחי׳ תורה שבע״פ שזה עיקר קדושת ישראל ובזה הם מובדלים משאר העמים כנ״ל כי שורש נקודת האמונה הכללית היא נשארת תמיד ועיקר הפגם בבחי׳ אמונה הפרטית בחי׳ תורה שבע״פ (וזה בחי׳ מ״ש בכתבים בכמה מקומות שכשיש פגמים בעולם אזי האמונה בחי׳ מלכות נקטנת שנסתלקין ממנה כל הטׄ ספריות ונשארת בבחי׳ נקודׄ אׄ לבד היינו כנ״ל והבן) וזה עיקר הדין של ר״ה ואז עשו בא מצידיו כמובא בזוה״ק שבא לקטרג על ישראל כי אומר שח״ו ככל הגוים בית יהודה מאחר שחטאו ופגמו באמונה הפרטיית בחי׳ תורה שבע״פם ולא נשאר להם כ״א נקודת האמונה הכללית בחי׳ תורה שבכתב ששם יש גם להאו״ה אחיזה וע״כ הם רוצים להשוות ח״ו ישראל כשאר האומות ולמשול עליהם ולגזור עליהם גזירות ח״ו כי בבחי׳ תורה שבכתב יש להם ג״כ אחיזה וכנ״ל. אבל באמצת הבל יפצה פיהם כי אפילו כשישראל חוטאים ח״ו עדיין יש הבדל גדול ביניהם לשאר האו״ה כי אפי׳ פושעי ישראל מלאים מצות כרמון ולא זו אף זו כי גם העונות של ישראל נתהפכין לזכיות ע״י התשובה שעושין בר״ה וכל עשי״ת׃

אות ז׳

וזה בחי׳ הנסירה שנעשה בר״ה כי תורה שבכתב ותורה שבע״פ הם בחי׳ תפארת ומלכות שבתחילה הם בבחי׳ אבׄ״א וכותל אחד לשניהן דהיינו שתורה שבכתב ותורה שבע״פ שניהן נכללין ומעורבין יחד וזה מחמת פגמי העולם מחמת הניצוצות שעדיין לא נתבררו מחטא אדה״ר כמבואר בכונות שמחמת זה חוזרין בכל שנה לתחילת מציאותן שהי׳ אבׄ״א כי צריכין בכל שנה לחזור ולברר ניצוצות מעמקי הקליפות וקודם הבירור שבכל עת הם בבחי׳ אבׄ״א היינו שתורה שבכתב ותורה שבע״פ עדיין

מחוברין ומעורבין יחד ואזי התורה הנמשכת משם למטה היא מעורבת יחד ואין ניכר בין תורה שבכתב לתורה שבע״פ ואזי אין יודעין מה לכתוב ומה שלא לכתוב ואזי אי וניכר בין ישראל לעמים כנ״ל ואזי נתעורר הדין והקיטרוג של הס״א שהוא עשו וכו׳ מחמת שאין ניכר ונראה מעלת וחשיבות ישראל מחמת שאין מכיריין מה לכתוב ומה שלא לכתוב וכנ״ל ואזי ישראל צועקים כל הקולות מעמקי עמקים בבחי׳ ממעמקים קראתיך ה׳ ומרבין בתפלות ותחינות וצעקות ושוועות להש״י ותוקעין בשופר ואזי מעוררין הקולות של מ״ת ואזי חוזרין וממשיכין התורה מחדש בהתחדשות נפלא בתוספת אור יתר ועי״כ מזכירין בר״ה כל ענין מ״ת בברכת שופרות כ״ש אתה נגלית וכו׳ ואזי ע״י קול שופר שהוא בחי׳ קולות של מ״ת עי״ז נעשית הנסירה כמבואר בכונות היינו שאז ניסר ונבנה בחי׳ מלכות אמונה שהיא בחי׳ תורה שבע״פ דהיינו שחוזרין וממשכיין אז אור התורה בהתחדשות נפלאה עד שזוכין לנסר תורה שבע״פ מתורה שבכתב כדי שנזכה להכיר בין בחי׳ תורה שבכתב ובין תורה שבע״פ לידע מה לכתוב ומה שלא לכתוב ואזי יודעין להכיר אפילו הגרוע שבישראל בין אלפים מהאומות ואזי הכל רואין מעלת וחשיבות וגדולת ישראל עם קדוש הנבחר מכל העמים ועי״כ אז ע״י קול שופר נמתקין ונתבטלין כל הדיניין מישראל מאחר שאז רועין ומכיריחשיבות ישראל ע״כ אין להם עוד פתחון פה להלשין ולקטרג ולגזור גזירות ח״ו על ישראל מאחר שהכל רואין מעלות וחשיבות של ישראל אפי׳ של הגרוע שבגרועים ע״י שממשיכין עתה תורה בבחי׳ תיקון הנ״ל שינסר תורה שבע״פ מתורה שבכתב עד שיודעין מה לכתוב ומה שלא לכתוב שעי״ז מכירין הגרוע שבישראל בין אלפים מהאומות כנ״ל:

אות ח

כי ע״י הקולות אנו מבטלין כל כח אחיזתם ויניקתם משרשו כי כל כחם לגזור ח״ו הוא ע״י שלומדים תורה שבכתב כנ״ל חמחמת שבבחי׳ תורה שבכתב יש להם איזה אחיזה כנ״ל וכל זה הוא רק כשיש פגמים וכל הפגמים מגיעים עיקרם בבחי׳ תורה שבע״פ בבחי׳ אמונה הפרטיית ואז נתעלם אור תורה שבע״פ ונכללת בבחי׳ תורה שבכתב ונעשים שניהם בבחי׳ אב״א וכולת א׳ לשניהן ואזי גם תורה שבכתב חוגרת שק ונפגמה בעונותינו כי באמת אין שלימות אור לתורה שבכתב כ״א ע״י תורה שבע״פ ואזי מחמת שאור תורה שבע״פ נעלמת וגם בחי׳ תורה שבכתב נפגמה עי״ז אזי האו״ה שאחיזתם בבחי׳ תורה שבכתב הם מתגברים ורוצים לפרש התורה כדעתם הרעה וחולקים על ישראל ורוצים לגזור עליהם גזירות ח״ו. וכ״ז נמשך מפגם ישראל בעצמן וכנ״ל והעיקר

מכתות הנמשכין אחר דרכי המחקרים והאפיקורסים שנתפשטו עתה מאד בעו״ה ורוצים להפוך הקערה על פיה ח״ו ועושים בתי כנסיות לרעה לחנך נערי בני ישראל בדרכם ובלימודם הרע והטמא לנוחרם ולעוקרם משני עולמות ח״ו אוי לעינים שכך רואות אוי לאזנים שכך שומעת אוי לנו על הרע הגדולה הזאת הגדולה מכל הצרות באחרית הימים האלה בעוקבא דמשיחא אוי מה היה לנו מה נאמר מה נדבר וכל הכפירות הואפיקורסית של אלו הכתות הוא בתורה שבע״פ כי תורה שבכתב לומדים בפירושיהם הרעים אבל על תורה שבע״פ חורקים שיניהם כידוע ומחמת זה רוצים להתגבר האומות שאחיזתן בתורה שבכתב כשאין בה שלימות ע״י תורה שבע״פ הם רוצים להתגבר ולגזור גזירות ח״ו וע״כ כל גזירתם נוט להרחיק ישראל מהתורה הק׳ ועיקר מתורה שבע״פ כידוע. אלב אנחנו בני ישראל אין לנו על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים ואנו תופסין אומנות אבותינו לצעוק ולזעוק ולהתחנן להש״י קול גדול ולא יסף עד ישקיף וירא ה׳ משמים וע״י הקולות שאנו צועקין בפרט בר״ה וע״י קול השופר ע״י״ז אנו מעוררין רחמי הש״י וע״י״ז הוא מעורר זכות וכח מ״ת שניתנה בקולות ואזי חוזר וממשיך לנו אור התורה מחדש בתוספת אור נפלא. ואזי נעשית בחי׳ הנסירה דהיינו שיכולין להכיר בין בחי׳ תורה שבכתב ובין בחי׳ תורה שבע״פ שע״י״ז עיקר היחוד והחיבור והשלימות של תורה שבכתב עם תורה שבעל פה שמתחברין ומאירין זה לזה באור נפלא כיאין שלימות לזה בלא זה ואזי הכל רואין מעלת ישראל כנ״ל. ואזי אין להם כח לגזור שום גזירה ח״ו מחמת שרואין חשיבות ישראל ע״י שנתגלה אור בחי׳ תורה שבע״פ בשלימות כנ״ל ואז ינתבטל אחיזתם ויניקתם גם מתורה שבכתב כי כשיש שלימות לתורה שבכתב ע״י תורה שבע״פ נתבטל אחיזתם ויניקתם הרעה וכנ״ל:

ובתיקון זה אנו עוסקין מר״ה עד יוה״כ שאז נגמרת הנסירה כנ״ל וע״כ אז ביוה״כ הוא עיקר נתינת התורה כי אז ניתנו הלוחות שניות כי אז נגמר קבלת התורה בבחי׳ התיקון הנ״ל כדי להכיר חשיבות ישראל כנ״ל כי אז ביוה״כ עולה המלכות בעליות גדולות. ומלכות היא בחי׳ תורה שבע״פ בחי׳ אמונה הפרטיית שנתעלה אז מאד ששם ניכר ההבדל של ישראל על האומות וע״כ אז הש״י מתרצה לישראל בשמחה ברחמים גדולים ומוחל לעונותינו בכל שנה מחמת שאז ניכר חשיבות ישראל ע״י עליית המלכות שהוא בחי׳ תורה שבע״פ וכנ״ל:

אות ט

וזהו בחי׳ סוכות שאז הש״י מגלה לעין כל חשיבות ישראל כי אז אימא מסככא על בנין והכל רואין שישראל נצחו המלחמה כ״ש בזוהר מאן נצח

מאן דאחיד מאני קרבא בידיה והכל רואין אז כי חלק ה׳ עמו וכו׳ כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו כמובא בזוהר. כי ע״י שננסר ונבנה בחי׳ תורה שבע״פ מר״ה עד יוה״כ ע״י הכל רואין חשיבות ישראל בסוכות וכנ״ל. וזהו בחי׳ ש״ע ות״ת שאז מסיימין התורה וחוזרין ומתחילין אותה מחדש בכל שנה ושנה דהיינו שאנו חוזרין ומתחילין התורה בתוספת אור נפלא שזכינו לחזור ולהמשיכה מחדש בר״ה וכנ״ל. והעיקר הוא שחזרנו והמשכנו התורה בתוספת אור בבחי׳ תיקון הנ״ל שנזכה להכרי בין מה שניתן לכתוב שהוא בחי׳ תורה שבכתב בין מה שלא ניתן לכתוב שהוא בחי׳ תורה שבע״פ שע״ז ניכר חשיבות ישראל כנ״לף. וזה כל ענין סדר וזאת הברכה שמשה רבינו בירך את ישראל לפני מותו והזכיר וגילה מלעתם וחשיבותם על כל האומות לעין כל להורות שאין להם חלק ונחלה בנו אפילו בתורה שבכתב כי הם לא רצו לקבלה רק אנו בני ישראל. וז״ש בהתחלת הברכה ה׳ מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן וכו׳. דהיינו שהחזיר התורה על בני שעיר וישמעאל שהם כלל כל האומות ולא רצו לקבלה רק אנחנו בני ישראל עם קדוש קבלנוה מידו לידינו. וזהו תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב שהתורה צוה לנו דייקא ולא להם ואין להם חלק ונחלה בנו ואין להם כח לפרש ולבאר שום מקרא כדעתם הרעה כי התורה ניתנה רק לנו וכפי אשר אנחנו מפרשים אותה כפי קבלתינו כן יקום. וכל יניקתם וחיותם שצריכין לקבל מהתורה שמקיימת הכל, צריכין לבא אלינו ולקבל מאתנו די חיותם כי התורה שבכתב ובע״פ הכל שלנו. וזהו שמסיים אשריך ישראל מי כמוך וכו׳ שמזכיר חשיבות ישראל על האומות וכנ״ל. וזהו ואתה על במותימו תדרוך שאנחנו נמשול בהם והם יהיו תחתינו כי כל חיותם אפילו מתורה שבכתב הכל שלנו והם צריכין לשמוע אלינו וכמו שנזכה לעתיד כמבואר בכל הנחמות ישעיה וירמיה וכו׳. וזהו שמסיים וכל ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל ופירש״י ששיבר את הלוחות לעיניהם. ולכאורה תמוה מה ענינו לכאן שרוצה להזכיר גדולת משה וישראל שמזכיר שבירת הלוחות אך באמת ע״י שבירת הלוחות הראה משה גודל מלעת תורה שבע״פ שאין שום שלימות לתורה שבכתב כ״א ע״י תרוה שבע״פ. כי הם עשו את העגל ועבדו ע״ז ופגמו באמונה ועיקר הפגם שלהם היה בבחי׳ אמונה הפרטיו׳ שהוא בחי׳ תורה שבע״פ שזהו הפגם של כל עע״א כי באמונה הכלליות בחי׳ תורה שבכתב הם מודים קצת בבחי׳ בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי וכו׳ כנ״ל וכמו שמובן שם מענינו בפ׳ העגל שאמרו קום עשה לנו אליהם אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש לא ידענו וכו׳ שאמרו שצריכין אמצעי בין הש״י וביניהם כמובא בדברי אדמו״ר ז״ל בהתורה ויסב (בסי׳ סב). וע״כ עיקר טעותם היה בפירוש דברי משה שאמר לסוף שש אני בא וטעו בין שש לשבע כשארז״ל היינו שטעו ופגמו בבחי׳ תורה שבע״פ שהוא פי׳ תורה שבכתב וע״כ טעו אז בהפירוש של דברי משה שהיו צריכין לפרשו בדרך האמת של בחי׳ תורה שבע״פ והם פגמו בזה ופירשו כדעתם הרעה של הער״ר ועי״ז עשו מה שעשו. נמצא שעיקר הפגם שלהם ע״י שפגמו בתורה שבע״פ כנ״ל ע״כ מיד שיבר את הלוחות לעיניהם להורות להם שמאחר

שכפרו בתורה שבע״פ שוב עאין קיום לתורה שבכתב כי אי ושום קיום לתורה שבכתב כ״א ע״י תורה שבע״פ כנ״ל וע״כ מיד היו הלוחות לעיניהם להורות להם שמאחר שכפרו בתורה ש בע״פ שוב אין קים לתורה שבכתב כי אין שום קיום לתורה שבכתב כ״א ע״י תורה שבע״פ כנ״ל וע״כ מיד היו הלוחות כבדים על ידו ושברם מיד להורות שלפי דבריהם שכופרים בתורה שבע״פ כל התורה נתבטלה ח״ו אפילו שבכתב כי אין קיום לזה בלא זה וכנ״ל. ובזה תיקון משה תיקון גדול והש״י הסכים לדבריו כשרז״ל אשר שברת יישר כחך ששברת כדי שלא יהיה נשאר להסט״א והקליפות יניקה מתורה שבכתב שלא יוכלו להתגבר ח״ו. ואזי אח״כ מיד כשהתפלל לפני הש״י וחזר ופייסו שימחול לישראל אמר לו הש״י שיחזור ויפסול לוחות שניות ויחזור ויכתוב עליהן מחדש דהיינו שעתה צרכין לחזור ולקבל גם תורה שבכתב מחדש כי צריכין לחדש הכל לחזור ולהמשיך התורה בבחי׳ תיקון הנ״ל בבחי׳ שלימות תורה שבכתב ותורה שבע״פ לידע מה ליכתוב וכו׳ כדי לחזור ולהמשיך בחי׳ אמונה הפרטיית כדי להכיר חשיבות ישראל ולא יתערבו עוד עם הער״ר ולא יטעו אחריהם וע״כ לא ניתנו הלוחות אחרונות עד יוה״כ שאז נגמר תיקון זה כנ״ל ונקבע לנו לכל שנה ושנה לחזור ולהמשיך התורה בתיקונים הנ״ל שעי״ז נמתקין כל הדינים ונתתקן הכל כנ״ל. ועתה נכון היטב מה שאנו מסיימין התורה בזה ששבר משה הלוחות כי זהו שבח משה וישראל כי עי״ז סילק וביטל יניקת האומות מתורה שבכתב שלא יוכלו למשלו על ישראל כי גילה שאין שלימות לתורה שבכתב בלא תורה שבע״פ וכנ״ל. וע״כ עתה דייקא אנו חוזרין ומתחילין התורה מחדש ברשאשית ברא אלקים וכו׳ כי עתה שנתגלה מעלת תורה שבע״פ עתה יש להתורה שלימות ועתה אנו חוזרין ומתחילין התורה בתוספת אור שקבלנו בר״ה ויוה״כ כנ״ל. ועתה דייקא נתגלה האמונה בשלימות כי הש״י ברא הכל מראש ועד סוף ברצונו הטוב בחי׳ בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והולך ומבאר כל מעשי בראשית וכל מה שנעשה אח״כ הכל על ידו ית׳ שמנהיג העולם כפי העבודה והתפלה של בני אדם התחתונים כ״ש כי לא המטיר ה׳ אלקים ואדם אין וכו׳ ופירש״י עד שבא אדם והתפלל וכו׳. כי עתה אנו ממשיכין האמונה בשלימות בבחי׳ אמונה הכלליית ואמונה הפרטיית שהם בחי׳ תורה שבכתב ותורה שבע״פ ששניהם אחד בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד. בילא״ו:

אות י

ועיקר ההלואה נמשכת מחטא אדה״ר שנגזר אז בעצבון תאכלנה שמשם כל העניות ודחקות הפרנסה שמשם נמשכין כל ההלואות וע״כ בזמן

שישראל עושין רצונו של מקום נאמר בברכה והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה והעבטת וכו' ועיקר חטא אדה"ר הי' בחי' פגם האמונה כמובא. שמשם בחי' פגימת הירח שמשם כל העניות ר"ל כידוע כי חמה ולבנה הם בחי' משפיע ומקבל בחי' מלוה ולוה בחי' סיהרא לווי מן שמשא כמ"ש בזוה"ק (תי"ז תי' מ"ד דף ע"ט) מחמת שהלבנה נפגמה בעונותינו שמשם אחזית הס"א ומשם כל העניות והדחקות וההלואות ע"כ שכיח מאד ההכחשות והכפירות בין המלוה והלוה שנמשך מן הס"א שיונקת מבחי' פגימת הלבנה וקטנותה שהוא בחי' מוחין דקטנות שהוא בחי' הלוה וכנ"ל. ועיקר פגם הלבנה שמשם ההלואה הוא בבחי' פגם אמונה הפרטיות שהוא בחי' תורה שבע"פ שהיא בבחי' לבנה כי תורה שבכתב ותורה שבע"פ הם בבחי' חמה ולבנה כידוע. ומחמת זה בעצמו אסור להלוות בלא שטר ועיקר כחו של המלוה על הלוה הוא ע,י השטר כי זה הלוה שבא למדה זו שצריך ללוות זה בא מבחי' מיעוט הירח שהוא בחי' פגם תורה שבע"פ בחי' פגם אמונה הפרטיות וכנ"ל וע"כ אין להמלוה לסמוך על דברי הלוה בע"פ שמבטיחו לשלם לו מאחר שבחי' האמונה הפרטיית בחי' תורה שבע,פ נפגמה אלו שמשם בא שמוכרח ללוות וכנ"ל. ע"כ צריך לקבל ממון שטר דווקא שהוא בבחי' תורה שבכתב שהוא בחי' אמונה העיקרית שזאת הבחי' עדיין נשארה אצלו כי זאת הבחי' נשארת תמיד כנ"ל. ואפילו אם הלוה איש כשר ות"ח אעפ"כ מאחר שכל בחי' ההלואה נמשך משם מבחי' פגם האמונה וכו' כנ"ל ע"כ אין לסמוך על דברים בע"פ רק ליקח שטר וכנ"ל וע"כ עיקר כחו של המלוה על הלוה הוא דייקא ע"י שטר כי עיקר סמיכות בטחונו של המלוה הוא רק על השטר שהוא בבחי' תורה שבכתב בחי' אמונה העיקריית שזה נשאר תמיד אפילו בעת המיעוט של הירח. אבל דברים שבע"פ אין לסמוך כי בבחי' ההלואה נפגם בחי' בע"פ שהוא בחי' אמונה הפרטיית וכנ"ל. כי באמת ראוי לכל אדם שיעמוד בדיבורו אפילו כשאומר בע,פ בלא שטר כי זה עיקר שלימות האמונה שיהי' לו נאמנות אפילו בע"פ שזה נמשך מבחי' אמונה הפרטיית שהיא בחי' תורה שבע,פ שזה עיקר קדושת ישראל וכנ"ל. אבל מחמת שההלואה נמשכת מבחי' פגם אמונה זאת. ע"כ אסור לסמוך על דבריו בע"פ כנ"ל וצריכין רק לקבל שטר בכתב שנמשך מבחי' תורה שבכתב בחי' אמונה העיקריית שזה נשאר תמיד אפילו בעת הפגם וכנ"ל וע]"כ עיקר סמיכות המלוה הוא על קרקעות שהם נכסים שיש להם אחריות כי קרקעות שהם נכסים שיש להם אחריות כי קרקעות הם בבחי' תורה שבכתב בבחי' אמונה העיקריית שהיא קיימת תמיד בבחי' והארץ לעולם עומדת בחי' שכן ארץ ורעה אמונה:

ובזה תראה נפלאות, שע״כ העכו״ם שאחזיתן הוא רק בבחי׳ תורה שבכתב וכנ״ל ע״כ הם מחמירים ביותר לבלי לסמוך כלל בשום דבר על דברים שבע״פ ואין מקבלין שום טענה ואפי׳ שום בקשה אין מקבלין כ״א בכתב דייקא כידוע דרכיהם בזה. כי אצלם נפגם מאחד בחי׳ אמונה הפרטיית שהיא בחי׳ תורה שבע״פ ע״כ אין אצלם שום נאמנות בע״פ אבל ישראל עם קדוש סומכין בכמה דברים גם על דברים שבע״פ כי הם חזקים גם באמונה הפרטיית שהוא בחי׳ תורה שבע״פ כנ״ל. רק בענין הלואות ומו״מ וכיוצא צריכין שטר מחמת שהם נמשכין מבחי׳ פגם הלבנה שהוא בחי׳ פגם תורה שבע״פ כנ״ל. כי גם שאר מו״מ נמשך ג״כ משם שצריכין לברר ניצוצות שנפלו על ידי חטא אדה״ר שהוא בחי׳ פגם הלבנה פגם האמונה הנ״ל כידוע וע״כ צריכין כתב דייקא וכנ״ל. אבל אין מחמירין כ״כ שיהי׳ הכל בכתב דייקא כמותם. כי אצל ישראל אפילו בבחי׳ הפגם ח״ו לא נפגם כ״כ ח״ו כמו אצלם וע״כ בכמה דברים סומכים אצלינו גם על דברים שבע״פ כי ישראל יש להם נאמנות גם בע״פ כי הם חזקים גם בבחי׳ אמונה הפרטיית שהי׳ בחי׳ תורה שבע״פ וכנ״ל:

ראשי פרקים

הלוואה ה

אות א

ענין מלוה בשטר שצריכין ליזהר להלוות בשטר דייקא שאז אינו יכול לכפור וכו׳ כמו שהזהירו רז״ל על זה מאד כמבואר בגמ׳:

ע״פ התורה מי האיש החפץ חיים וכו׳ ע״ש:

כי ההלוואה נמשכת ע״י שיש ימי טוב וימי רע. כי ההלואה מחמת חסרון הפרנסה שאין לו עתה ומצפה שלאחר א יזה ימים יוכל לשלם לו וזה מחמת שחושב שעתה הזמן אצלו בבחי׳ ימי רע שמשם כל חסרון הפרנסה. וע״כ הוא לוה מחבירו שימתין לו עד שיעברו הימי רע (כמו שרגיל בפי העולם לומר בכל פעם שהזמן רע עתה (דיא צייט איז שלאכט)

ובאמת כל ימי חייהם אומרים כן ומועדי עד היום אני זוכר שאומרים בכל פעם כן וכן בדורות הקודמים הי׳ אומרים בכל פעם כן) ואז יוכל לסלק לו. וע״כ צריך כל אחד להרחיק עצמו מאד מהלואות כי צריכין להאמין שגם בהימי רע בעצמם יש טוב בח״י ימי טוב בבחי׳ וביום רעה ראה, ראה דייקא וכו׳ כמ״ש שם ואז בוודאי יוכל להשיג פרנסתו דבר יום ביומו ולא יצטרך לבא לידי הלוואות וחובות. כי אפילו מי שעוסק במו״מ בגוים צריך לידע ולהאמין שגם שם נמצא הש,י כי בכל לשונות וכו׳ מלובשין אותיות התורה וכו׳. ומי שמאמין בזה בכח הצדיק הכופה את יצרו וכו׳. בוודאי לא יחסר לו פרנסתו כי הוא יוכל למצוא אותיות התורה בכל הלשונות וכו׳ ולבנות תורה מהם בבחי׳ עושי דברי לשמוע בקול דברו וכו׳ ואז בוודאי יהי׳ נמשך לו שפע טובה וברכה ענ,י התורה שמברר ובונה משם כי התורה הוא מקור הברכה והשפע. וכו׳. אך ע,י התגברות הימי רע על הימי טוב עד שנעלם ממנו שגם שם בהימי רע בעצמם נמצא טוב ע״ז אינו יכול מצוא אותיות התורה בהמו״מ והעסק שלו אוזי יורדת השפע בצמצום גדול כמ״ש שם שזהו סוד עד דלא ידע בין ארור המן וכו׳. וע״ז מוכרח לבא לידי הלואות שסובר שעתה הם ימי רע והימי טוב יבואו אחרי כן ויסלק לו. וע״כ באמת כיון שבא לידי הלוואות קשה לו מאד שיצא מהם וע,פ רוב אינו מסלק בזמנו כשרז״ל הלואי שיפרע בזמנו, הלואי וודאי. כי מאחר שאינו מאמין שגם בימי רע בעצמם יש טוב איך ישיג ימי טוב. כי באמת הימי טוב וימי רע הם בכל יום ויום רק כל אחד כפי מה שמתגבר על יצרו להגביר הטוב על הרע כן נמשך עליו בחי׳ ימי טוב ולהיפך להיפך ח״ו. והעיקר שצריך להסתכל היטב ולהאמין שגם בהרע בעצמו בחי׳ ימי רע גם שם יש טוב כי מכה״כ וכו׳ כנ״ל. אבל זה שנפל להלואות ע״ז שאינו יכול למצוא הימי טוב בתוך הימי רע בוודאי קשה לו לצאת מחובות כי הרע בכל פעם מתגבר יותר מאחר שאינו משתגל ומסתכל למצוא הטוב בתוך הימי רע בעצמם כי ע״ז עיקר התגברות הרע וע״כ באמת הזהיר רבינו ז״ל, שיזהר מלהיות בעל חוב. ובפרט מי שרוצה לעשות תשובה כמ״ש בס׳ הא״ב הקדושה וז״ל, שיזהר מלהיות בעל חוב. ובפרט מי שרוצה לעשות תשובה כמ״ש בס׳ הא״ב הקדוש וז״ל מי שרוצה לשוב יזהר מלהיות בעל חוב כי מאחר שיודע בעצמו שחטא והגביר הרע על הטוב ועתה רוצה לשוב ועיקר התשובה ע״י שמוצא הטוב בתוך הרע בעצמו ומאמין שעדיין יש בו טוב ויש לו תקוה לשוב בבחי׳ ובקשתם משם את ה׳ אלהיך. משם דייקא מכל המקומות שנחד שם בין העכו״ם כמובן שם בפרשה ע״כ צריך בוודאי ליזהר מלהיות בע,ח שנמשך מחמת שאינו מאמין ואינו מסתכל שגם בימי רע יש טוב שמשם נמשכין כל ההלוואות והחובות וכנ״ל:

אות ב

וע״כ אסור להלוות בלא כתב דהיינו שטר. כי הכתב הוא בשביל זכרון כמ״ש כתב זאת זכרון וכו׳. ועיקר השכחה והזכרון הוא בתוך הזמן. כי למלעלה מהזמן בבחי׳ אהבה שבדעת שם אין שייך שכחה וזכרון מאחר שהוא למעלה מהזמן כי השכחה הוא רק ברבות הזמן כמ״ש ברבות הימים הכל נשכח. ועיקר השכחה התלוי׳ בזמן הוא מחמת התגברות הימי רע על הימי טוב שמשם השכחה שנמשכת מהרע שנאחז מהסתלקות המוחין שמשם אחיזת השכחה וע״כ צריכן כתב לזכרון. נמצא שעיקר הכתב שהוא לזכרון הוא להגביר הטוב ולהכניע הימי רע ע״כ אסור להלוות בלא שטר. כי עיקר סילוק החובות הוא ע״י שהגביר הטוב על הימי רע שזה נעשה ע״י כתב דייקא שהוא לזכרון וכנ״ל. כי סילוק החוב הוא מצוה כשרז״ל פריעת בע״ח מצוה כי סילוק החוב נעשה ע״י שזכה להשיג השפע והברכה לסלק החוב שנעשה מהתגברות הטוב על הרע שזה נמשך ע״י בחי׳ כתב שהוא לזכרון וכנ״ל:

וע״כ זה שנופל להלוואו׳ נופל לעבדות בחי׳ עבד לוה לאיש מלוה כי עבדות בחי׳ ארור כנען בחי׳ ארור הנאמר אצל הנחש כמ״ש במ״א שזהו בחי׳ ארורה האדמה וכו׳ בחי׳ בזעת אפך וכו׳ שמשם כל היגיעות והעבדות של הפרנסה שנמשך מחטא אדה״ר שלא התגבר להכניע הימי רע כנגד הימי טוב ואכל מעץ הדעת טוב ורע שע,ז נאמרם יודע כעסו ביום דייקא בחי׳ כי ביום אכלך ממנו וכו׳ ביום דייקא. כי עיקר הפגם הגיע בהיום שלא השתדל למצוא הטוב שבאותו היום להגבירו על הרע וכו׳. ומשם נמשך כל ההלואות שהם מחסרון הפרנסה וכו׳ כנ״ל. וע״כ עיקר השיעבוד ע״י השטר שאז יכול להוציא ממשועבדים כי הכתב מכניע הרע לגבי הטוב עד שמוכרח לסלק לו ואינו יכול לכפור בו. כי כל היכוב הסילוק וההכחשות נמשך מחמת שהרע מתגבר אח״כ כ״כ עד שמונעו מלסלק בשעתו בבחי׳ לוה רשע ולא ישלם שמכנה הפסוק כל רשעת הרשע בשם לוה רשע וכו׳. כי עיקר הרשעת נמשך מהתגברות הימי רע על הימי טוב שמשם כל ההלואות ועיכוב הסילוק כוכנ״ל ולהכניע כל זה עד שיוכרח לסלק ולהכניע הימי רע לגבי הטוב הוא ע״י הכתב לזרון שהוא השטר וכנ״ל וע״כ הזהירה התורה אם כסף תלוה וכו׳ את העני וכו׳ לא תהי׳ לו כנושה לא תשימון עליו נשך כי צריכין לרחם על העני לשא להיות עליו כנושה להוציאו מכלל בעל חוב וכנ״ל:

אות ג

וזה בחי' ר"ה ויוה"כ וסוכות והו"ר וש"ע ושמחת תורה:

כי מר"ה עד יו"כ הם עשי"ת ועיקר התשובה ע"י בחי' הנ"ל בחי' וביום רעה ראה וכו' כנ"ל:

וע"י התשובה של ר"ה ויוה"כ ע"י שמוצאין הטוב בכל מקום ע"י שמוצאין הטוב בכל מקום ע"י הקול שופר בחי' עושי דברו לשמוע בקול דברו הנאמר לענין ר"ה כמ"ש בזה"ק. וזה בחי' ה' עינויים של יוה,כ שהם בחי' ה' קולות וכ"ז לייחד הקול בדיבור וכו', ע"ז בונין את התורה שזהו בחי' קבלת התורה ביוה"כ ועי"ז מתקרבין אל השלום שזהו בחי' סוכה בחי' סוכת שלום בחי' אהבה שזוכין ע"י שזהו ג"כ בחי' סוכה שהוא בחי' אהבה עד שזוכין ע"י לאהבה שבדעת להאיר האהבה שבדעת לתוך הימים שזהו כל כוונת הנענועים בד' מינים בסוכות כמבואר בסוף התורה הנ"ל ע"ש ועיז זוכין לשמחת בית השואבה בחי' ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה כי שם בבחי' האהבה שבדעת הם מעייני הישוע כי התורה נקרא חוסן ישועות כוו'. אבל התורה הגנוזה וכו' הם בחי' מעייני הישועה. ועי"ז זוכין לשמיני עצרת לשון כישו ואסיפה שאוספין וכוללין האהבה שבדעת עם האהבה שבימים ששם מקור השמחה. וזה בחי' חיבור סיום התורה בהתחלתה. בראשית בחי' ראשית המחשבה בחי' אהבה שבדעת בחי' ישראל עלה במחשבה תחילה וכו'. לכל האותות והמופתים וכו' לעיני כל ישראל, הם בחי' האהבה שבימים שמשם כל התורה שבנגלה שהיא לעיני כל ישראל שהראה אהבתו יתי' לעיני כל ישראל ע"י כל האותות וכו'. אבל האהבה שבדעת א"א לראות כ,א לכל חד כפום מה דמשער בלביה אבל כל ההתגלות האהבה ע"י המופתים נוראים שהראם משה הכל נמשך מהאהבה שבדעת שהאיר לתוך האהבה שבימים ע"י ששידד המערות בימים ובזמן דייקא שזה עיקר השלימות ע"כ צריכין בכל שנה בסוף התיקון של ר"ה לכלול התורה סופה בתחילתה לכלול האהבה שבימים בהאהבה שבדעת שהוא בחי' בראשית וכו':

אות ד

וזה שמברכין גשם בש"ע כי אז נכלל ומאיו האהבה שבדעת להאהבה שבימים וע"כ אז עיקר האהבה שבין ישראל לאביהם שבשמים כאשר הפליגו רז"ל בזה כ"ש בבקשה מכם עכבו עמי עוד יום אחד וכו' בחי' יום אחד הוא יודע להי' וכו' שהוא בחי' האהבה שבדעת וכו'. וע"כ מברכין אז גשם כי אז נמשכת השפע שהם בחי' מימי הגשם וברכה בבחי' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וכו'. כי באהבה שבימים בחי' יומם יצוה ה' חסדו

שה סבחי׳ שבעת ימי הסוכות בהם יש אחיזה קצת להימי רע שמהם אחיזת הע׳ אומות רק שבסוכות זוכין ישראל ע״י העבודה של ר״ה ויוה״כ בכח הצדיקי אמת להתקרב אל האהבה והשלום שהם בחי׳ סוכה כנ״ל. כי כבר זכינו למצוא הטוב שהם אותיות התורה שבתוך הימי רע בעצמן דהיינו הטוב שבתוך שבעים לשונות האומול ועי״ז שאנו מתקרבים אל השלום עד שיש לנו שלום גדול עם האומות מאחר שזכינו למצוא גם בתוכם תורה וכנ״ל וזה בחי׳ ע׳ פרי החג וכו׳. ואז בסוכות עוסקים ע״י הד׳ מינים להמשיך ע״י הנענועים הארה מהאהבה שגדעת לתוך האהבה שבימים. וזה בחי׳ התקשרות הערבי נחל עם הד׳ מינים כי ערבי נחל מרמז על פושעי ישראל כשרז״ל כי עכשיו אנו צוצאין גם הטוב שבכל פושעי ישראל בבחי׳ אם יאמר לך אדם היכן אלקיך וכו׳ כ״ש שם בהתו׳ הנ״ל. ובהושענא רבה בגמר החתימה אנו עושין עבודות גדולות עם הערבי נחל בעצמן חובטין אותן בקרקע להכניע ולבטל מהם הדינים וההסתרות וההעלמות להורות שגם בהערבי נחל בעצמן מוצאין תורה ועבודה אפי׳ כשה סבפ״ע כי נתגלה התורה שבתוך הימי רע וכו׳. וע״י כל זה זוכין בש״ע שיהי׳ נשלם בשלימות נפלא כל התיקונים האלה שעיקר שלימותם הוא כשמאיר בשלימות האהבה שבימים שזהו בחי׳ שמיני עצרת ואז נתבטלין הימי רע לגמרי וע״כ אין שום אחיזה להעכו״ם כשרז״ל רק ישראל בעצמן מתיחדין ומתחברין עם הש,י באהבה יתירה ע״י ההארה שמאיר עליהם אז האהבה שבדעת בהארה נפלאה. וע״כ אז דייקא ממשיכין גשמי ברכה שהם כלל כל ההשפעות שיהיו נמשכין אל הקודשה לישראל הכשרים הנאחזים בצדיקי אמת שעוסקים בתיקונים האלה. כי בסוכות אין הגשמים סימן ברכהשלא להמשיך השפע להעכו״ם שיש להם איזה אחיזה עדיין כנ״ל. אבל בש״ע שאז לא יתערב זר בשמחתם אז אנו ממשיכין גשמי ברכה שזהו בחי׳ ברכת גשם בש״ע כי אז נתבטל כל יניקתם מחמת שמאיר האהבה שבדעת בהארה גדולה. וע״כ אז נמשכת הפשע בחי׳ גשמי ברכה לישראל הכשרים לבדם וע״כ מברכין אז גשם ומתפללין שיהיו לברכה ולא לקללה וכו׳ לשא יחזרו ויתעוררו הימי רע ח״ו לינק מהם וכ״א כפי התקרבותו לצדיקי אמת וכפ יתיקונו בר״ה ויוה״כ וסוכות כן זוכה להמשיך השפע לברכה לישראל הכשרים בכח הצדיקי אמת שעוסקים בכל התיקונים האלה בשלימות:

אות ה

וזה בחי׳ וילך למסעיו האמר באברהם ודרז״ל בחזירתו פרע הקפותיו. כי כבר מבואר שצריכין להתרחק מהקפות והלואות כי כל ההלוואות נמשכין מהתגברות הימי רע וכו׳ כנ״ל אך אעפ״כ לפעמים גם הצדיק

מוכרח לבא לידי הלוואות וזה לטובת העולם בבחי׳ ירידה תכלית העליה. כי ע״י שהימי רע מתגברין כ״כ עד שגם הצדיק אינו יכול להמשיך השפע מיד ומוכרח לבא לידי הלואה ע״ז הצדיק מתגבר אח״כ ביותר ומחפש ומבקש ומוצא טוב הרבה בתוקף התגברות הימי רע שהתגברו ביותר. כי זה בחי׳ המלחמה של כל א׳ מישראל בפרט של הצדיק שאינו נופל בדעתו ואינו מייאש עצמו בכל הימים רעים והעתים רעות העוברים עליו. רק אדרבא כל מה שמתגברין הימי רע יותר ויותר הוא מתגבר ביותר לחפש ולבקש גם בהם עד שמוצא גם בהם אותיות התורה ובונה מהם תורה בבחי׳ הנ״ל כי באמת אין שום מקום נמוך וירוד בעולם ולא שום יום ועת וזמן בעולם שאין שם דברי תורה בהעלום ובצמצום שהוא בחי׳ אלקותו המחיה אותו המקום והזמן. וע״כ זה האיש שכבר נפל להלוואת ע״י התגברות הימי רע תיקונו שישתדל בכל כחו לשלם ולסלק ההלוואות וע״י שמשלם מקיים פריעת בעל חוב מצוה כי מתקן הרבה בזה ע״י שהתגבר אחר ההלוואה ומצא ימי טוב בתוך תוקף הימי רע עד שהמשיך הברכה והשפע לסלק החוב ואזי אם הוא איש חיל יכול אח״כ להמשיך שפע יותר כי כל מה שמוצא טוב בתוך תוקף התגברות הימי רע ביותר כמו כן הוא עושה ובונה תורה יותר בבחי׳ הנ״ל וממשיך שפע וברכה יותר כנ״ל וזה בחי׳ לוזה רשע ולא ישלם שהזכרנו למעלה לוה רשע ולא ישלם שהזכרנו למעלה לוה רשע ולא ישלם הם בחי׳ שני פגמים שבתחילה היה לוה רשע כי לא השתדל לבקש ולמצוא הטוב בתוך הימי רע עד שבא לידי הלואות כנ״ל. ואח״כ הוסיף עוד רשעות ביותר ולא ישלם כי אינו משתדל לבקש ולחפש עתה ביותר כנ״ל וע״ז אינו משלם שמזה בא שע״פ רוב נעשים בעלי חובות גדולות (שנקראים בעלי ישיבות אן זעצירס). אבל וצדיק חונן ונותן היינו שהצדיק הוא להיפך לא מביעא שאינו בע״ח אלא גם משתדל בכל פעם למצוא הטוב בתוך הרע עד שממשיך ברכה ושפע טובה תמיד עד שחונן ונותן ומשפיע לכל ע״ז ואפי׳ כשבא לידי הלואה לפעמים מתגבר ע״ז דייקא לחפש יותר עד שמוצא טוב יותר וממשיך ונותן שפע טובה יותלדר כנ״לץ. וזה ג״כ מרומז בפסוק זה וצדיק חונן ונותן היינו כי גם יתפרש תיבת וצדיק מחובר ומקושר למעלה לתיבת לוה וכו׳ כלומר וצדיק היינו כשהצדיק מוכרח להיות לוה לא מבעיא שמשלם במועדו ובזמנו בודאי אף גם הוא חונן ונותן כי ע״י שבא לידי הלואה שנמשך מ התגברות הימי רע עד שקשה למצוא שם הטוב ע״ז דייקא התגבר בהתגבות יותר עד שמצא שם דייקא טוב הרבה עד שהמשיך ברכה ושפע הרבה שע״ז הוא חונן ונותן כנ״ל. וע״כ אברהם אבינו ע״ה שהי׳ הראשון שגילה אלקותו בעולם שכל עבודתו הי׳ בבחי׳ זאת בבחי׳ אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי וכו׳. כי אז הי׳ כל העולם רחוקים מהש״י ובכל המקומות שנתגדל שם הי׳ מאלים גילולים והוא התגבר על יצרו בבחי׳ עושי דברו לשמוע בקול דברו וכו׳ עד שהתחיל לבנות התורה ע״ז. כי התחלת בנין התורה הי׳ מאברהם כידוע היינו ע״י בחי׳ הנ״ל ע״כ נאמר באברהם וילך למסעיו בחזירתו פרע הקפותיו. כי הש״י נסה אותו עד שהוכרח לירד מא״י למצרים שמלאה זמה וגלולים ביותר והוא התגבר שם עד שמצא שם ג,כ הטוב עד שע לה

משם כבד מ אד במקנה בכסף וזהב וכו' ועי"ז וילך למסעיו שפרע הקפותיו כי זה עיקר התיקון של הצדיק בחי' וצדיק חונן ונותן וכנ"ל. וזהו ג"כ בחי' וילך למסעיו שלן באכסניא שלו, זה בחי' שיתי לבך למסילה דרך הלכת (ירמיהו ל"א) כי הצדיק והאיש הכשר כשיורד למקומות המגונים כאלו כשהוא מתגבר לחפש גם שם אלקותו שהם אותיות התורה אח"כ צריך לשוב בדרך שירד שם כדי להעלות ולברר כל הנצוצות שנפלו לשם בעת הירידה להשיב הכל אל מקום אשר הי' שם אהלה בתחילה וכו' :

אות ו

וזה שנסמך לפסוק ולה וכו' וצדיק וכו' כי מבורכיו יירשו ארץ ומקוללו יכרתו. כי מבורכיו שהם הצדיקים והכשרים יירשו ארץ עי"ז שהם מתגברים לחפש תמיד הטוב בתוך תוקף הימי רע כנ"ל. כי עי"ז זכה אברהם לירש את הארץ בבחי' אחד הי' אברהם ויירש את הארץ (יחזקאל לג. וזהו מה' מצעדי גבר כוננו וכו' שנסמך לזה. כי מה' מצעדי גבר כוננו שמפיל לפעמים את האדם למקומות נמוכים כאלו בשביל נסיון אם יתגבר שם לחפש ולבקש כראוי את הטוב בתוך מקום וזמן רע כזה וכנ"ל. וזהו ודרכו יחפץ כי הש"י חפץ לראות דרכו של האדם אם יתגבר לבחור דרך הטוב לחפש ולבקש עד שימצא גם שם את טוב ה' עד שישוב למקומו ביתר שאת. וזהו כי יפול לא יוטל כי ה' סומך ידו וכו'. זהו בחי' התיקון על כל הנ"ל בבחי' ירידה תכלית העלי' בחי' לא גלו ישראל בי והעכו"ם אלא כדי שיתוספו עליהם גרים וכו' כמ"ש ונשאר גם הוא לאלקינו וכו' וכמ"ש כי שבע יפול צדיק וקם וכו'. כי לא יתן לעולם מוט לצדיק כי ה' סומך ידו בכל הנפילות והירידות שבעולם ועי"ז נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וכו'. רק אדרבא כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה כי זוכה אח"כ להיות מלוה ולא לוה כמ"ש והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה וכו' וכל זה ע"י בחי' הנ"ל ע"י שהתגבר בכל פעם בכל הנפילות והירידות שבעולם בכל העתים והימי רע שהתגברו והתפשטו כמו שהתפשטו לבקש ולחפש גם שם בכל פעם יותר ויותר עד שמצא גם שם הטוב שהם אותיות התורה שהוא אלקותו המחי' אותם. ועי"ז תיקן הרבה ביותר ועשה דרך כבושה לכל העולם לשוב להש"י ע"י כי ע"י התורה שליקט ובירר ובנה ממקומות כאלו והוסיף עליהם אור נפלא מלמעלה כנ"ל עי"ז האיר בכל העולם דרך זה שישוב כל אחד אפי' הגרוע שבגרועים להש"י מכל מקום שהוא וכנ"ל ועי"ז ממשיך שפע טובה וברכה לכל הנלוים אליו בבחי' כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה וכנ"ל :

טוען ונטען א

אות א

מודה במקצת הטענה ישבע. אבל כופר בכל פטור משובעה רק חז״ל תקנו היסת:

עפ״י המאמר תפלחהב לחבקוק (סי׳ י״ט) ע״ש היטב. והנה ישראל זכו לשלימות להי״ק אשר על ידו רוממנו מכל לשון ע״ש כי עמך ישראל כולם צדיקים שהוא בחי׳ שמירת הברית שהוא ע״י שלימות להי״ק כ״ש שם וע״כ כופר בכל פטור מן השבועה. כי כשהוא מודה במקצת נמצא שהוא בבחי׳ עץ הדעת טו״ר. בחי׳ תרגום. שהוא מעורגב טוב ורע. כי השקר וההכחשה הוא זוהמת הנחש שהוא רע הכולל לשונות העמים פגם הברית. בבחי׳ ילדי שקר זרע מנאף וכו׳ (ישעי׳ נז). וע״כ העכום כולם מלאים שקר כשרז״ל אבל שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב וכו׳ כי הם כולם זרע אמת. בחי׳ שומרי הברית. בחי׳ ועמך ישראל כולם צדייקסכנ״ל. שהוא בחי׳ שלימות להי״ק וע״כ אין אנו חושדין את ישראל על שקר גמור שיהיה כופר בכל שהוא רע הכולל לגמרי. וזה שארז״ל חזק אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו. כי העזות הוא ג״כ זוהמת הנחש רע לגמרי בחי׳ פגם הברית בחי׳ ומצח אישה זונה וכו׳. וכמובא ששם עיקר החציפות והעזות. היפך הקדושה שהוא בחי׳ להי״ק שהוא בחי׳ בושת פנים בחי׳ יראה בושת. ובוודאי לא נחשד ישראל שישקר ויעיז פניו שהוא תוקף הזוהמא של בחי׳ לשונות העממין ובפריט נגד בעל חובו שעשה לו טובה. והוא יעיז נגדו ויהיה כפוי טובה שזהו בחי׳ פגם זוהמת הנחש שבא ע״י חטא עץ הדעת בחי׳ האשה אשר נתתי עמדי וארז״ל שהי׳ כפוי טובה: כי אז כפר בעיקר בחי׳ כופר בכל. אבל ישרא לשעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. כי זכו לשלימות להי״ק שעל ידו בחר בנו אז מכל לשון. וע״כ הם בחזקת שאינם כפוי טובה ולא יעיזו פניהם לשקר לגמרי. אבל כשהוא מודה במצקת נמצא שבקצת הוא מודה על האמת שהוא בחי׳ טוב. וקצת משקר שהוא הרע ונמצא שהוא בבחי׳ עץ הדעת טו״ר בחי׳ תרגום שהוא כרוך תמיד אחר בחי׳ להי״ק בחי׳ קדושת ישראל. וע״כ רמי רחמנא שבועה עלי׳ כי היכי דלודי. אבל זה רחוק שיפול ח״ו איש הישראלי מא יגרא רמא וכו׳ דהיינו מקדושת ישראל בחי׳ להי״ק אל הרע לגמרי דהיינו כופר בכל ר״ל. וזשארז״ל (שם) ובכולי בעי דלודי לי׳ ובכולי בעי לכפרי׳ זה בחי׳ עץ הדעת שהוא מעורב טוב ורע. והוא בחי׳ מתקלא כמובא שם שהוא נוטה לכאן ולכאן. כי הוא סמוך אל הקדושה. ומלמטה סמוך אל הס״א כי הוא בין שניהם. וע״כ חיב שבועה כי השבועה הוא בחי׳ שלימות להי״ק וכמ״ש לעיל בה׳ שבועות שבחי׳ השבועה היא בחי׳ שמקשר הדיבור אל הקדושה ואז א,א לשנותו. בבחי׳ לא יחל דברו, לא יעשה דברו חולין וכ״ש שם. כי השבועה הוא בבחי׳ מלכות כמובא. שהיא בחי׳ להי״ק. וזה בחי׳ נשבעתי בקדשי (תהלים פט) שעיקר השבועה הוא שמחבר הדיבור אל הקדושה שזה בחי׳ לשון הקודש כנ״ל. וע״כ מאחר שהוא בבחי׳ תרגום בחי׳ עץ הדעת כנ״ל. ע״כ ע״י השבועה שהוא בחי׳ להי״ק בוודאי יודה על האמת. כי דרך התרגום לעלות אל להי״ק. דהיינו שהרע נכנע ונתבטל והטוב עולה אל להי״ק כ״ש שם:

וזה בחי׳ שבועה להכחיש את העד שהיא ג״כ שבועה דאורייתא כי עיקר העדות בב׳ שהם בחי׳ שלימות להי״ק בחי׳ פי שנים כנ״ל. שזה בחי׳ להי״ק בחי׳ ויהיו נא פי׳ שנים כנ״ל. שזה בחי׳ להי״ק בחי׳ ויהיו נא פי שנים בחי׳ שנים מקרא כנ״ל. וע״כ יש להם נאמנות שמדברים אמת. כי שלימות להי״ק היא בחי׳ אמת ואמונה. אבל כשהוא אחד לבד. הוא בבחי׳ תרגום בבחי׳ ואחד תרגוסץ. כי עיקר הקדושה דהינו בחי׳ להי״ק. הוא בבחי׳ שנים מקרא בחי׳ פי שנים כנ״ל. שזהו בחי׳לשון הקודש שהלשון שהוא הדיבור מחובר אל הקודש. שהוא החכמה בחי׳ רוח עילאה ורוח תתאה בבחי׳ התחברות אמת ואמונה. שזה עיקר הקדושה ואז אין להשקר שהוא הרע שום אחיזה. אבל כשהוא אחד נפרד. ואין שני בן זוגו. אזי הוא בבחי׳ אחד תרגום בחי׳ עץ הדעת. כי כשבחי׳ הקדושה יורדת ונפרדת מלמעלה אזי מתלבשת למטה והם נאחזין בה. ומזה נעשה בחי׳ עץ הדעת שהוא מעורב טו״ר. וזה בחי׳ טובים השנים מן האחד (קהלת ד) כי לא טוב היות האדם לבדו. וע,כ כשהוא עד אחד. אין האמת ברור כי כשהוא אחד ואין שני יש להם אחיזה ח״ו כנ״ל. וכן מצינו שאדם אסור לצאת יחידי בלילה. אבל שנים רשאים כי כשהם שנים הם נשמרים מהם כי אין להם אחיזה בהם. בבחי׳ טובים השנים כנ״ל. וע״כ אין לעד אחד נאמנות לגמרי כי הוא בבחי׳ א׳ תרגום. שהוא מעורב טו״ר כנ״ל. וגם אין יכול הבע״ד להכחישו לגמרי. מאחר שהוא סמוך א להקדושה. ויש שם טוב כנ״ל וע״כ צריך לישבע כנגדו. וע״י השבועה נאמן להכחיש את העד כי השבועה היא בחי׳ להי״ק שהוא למעלה מן התרגום. כי השבועה הוא בחי׳ פי שנים. דהיינו שמקשר הדיבור אל הקדושה כנ״ל וזשארז״ל שכשכופל דבריו הוי לשון שבועה לענין שבועת ביטוי כי כפל הדברים הוא בחי׳ פי ש נים. בחי׳ שנים מקרא בחי׳ להי״ק שהיא בחי׳ שבועה כנ״ל בחי׳ שבע ביום הללתיך (תהלים קי״ט) היינו בחי׳ להי״ק שהטוא בחי׳ תהלות ותפילות להש״י. וע״כ ע״י השבוע שהוא בחי׳ להי״ק בחי׳ פי שנים נאמן, נגד העד שהוא בחי׳אחד תרגום כנ״ל:

ובדורות האחרונים תקנו גם לכופר הכל שבועת היסת כי בתוקף הגלות שהתגברה הס״א. דהיינו לשונות העמים בחי׳ השקר. מאחר שישראל גלו ביניהם על כן תקנו שבועה אפילו לכופר בכל,. כי עכשיו אפשר שיתאחז בו גם השקר לגמרי ח״ו כנ״ל דהיינו לשונות העמים כנ״ל וע״כ צריך שבועה.

וע״כ קראוה שבועת היסת כי היא כנגד זוהמת הנחש שהוא השקר לגמרי והוא הנקרא מסית. וע״כ חז״ל הסיתו בו והתגרו בו ותקנו שבועה כי היכי דלודי כדי להכניעו. כי בודאי ע״י השבועה יודה כי לא נחשד על השבועה אף שהוא כופר בכל. כמשארז״ל אשתמויטי קר משתמיט וגם מחמת שמא מלוה ישינה יש לו עליו. וע׳ בפוסקים הדינים הללו. כי אפילו בגלות שמתגבר אפילו הרע לגמרי כנ״ל דהיינו לשונות העמים כנ״ל א,א להם להתגבר כ״א ע״י מעט הטוב שיש ביניהם. דהיינו שמראה לו היתר אפילו בהרע וגלרמי. ואף שבאמת אין זה היתר כלל. עכ״ז מאחר שתחלת פתחו לפתותו הוא ע״ז נמצא שיש שם ג״כ קצת ומעט דמעט טוב. וע״כ יש כח להכניעו. מאחר שאין התגברותו כ״א ע״י בחי׳ מעט טוב שיש שם וע״כ כשנתגלה האמת דהיינו בחי׳ הקדושה והטוב לגמרי אזי הרע נכנעא ונופל לגמרי. וע״כ אפילו הכופר בכל מאחר שאפילו גם עתה אין אנו חושדין ישראל לכפור לגמרי כ״א ע״י איזה היתר כנ,ל. וזשארז״ל שמא מלוה ישנה וכו׳ כי בוודאי מוכרח שיהי׳ שם קצת טוב כנ״ל. ע״כ ע״י השבועה שהיא בחי׳לה״ק. בוודאי יודה על האמת ואזי הרע נכנע ביותר בבחי׳ עת אשר שלט האדץ וכו׳ כמובא. כי זה בעצמו שהתגבר עליו הרע והשקר כנ״ל עכשיו מודה על האמת ע״י השבועה. ומבטל דברי השקר שדבר מקודם:

אבל בוודאי כשמתברר לנו שהוא כופר בלי שום היתר. אין נותנין לו שבועה. כי הכופר בפקדון חשוד על השבועה כי הרע לגמרי דהיינו שקר גמור א״א להפוך אל הקדושה. דהיינו אל האמת. ע״י שלימות לה״ק. רק מן הסתם אנו מבקשין להפך בזכותו. ולמצוא לו היתר. בחי׳ קצת טוב כנ״ל. ואזי אפשר להפכו אל הקדושה דהיינו אל האמת ע״י השובעה שהיא בחי׳ לה״ק כנ״ל שזה בחי׳ לשון תרגום שעולה אל לה״ק כנ״ל שזה בחי׳ לשון תרגום שעולה אל לה״ק. כי עכשיו ע״י התגברות לשונות העממין על ישראל. ע״י מעט הטוב שבהם ע״ז נתהפכין לשונות העממין לבחי׳ תרגום. מאחר שכבשו את ישראל שהם בחי׳ טוב ביניהם. נמצא שהם בבחי׳ מעורב טו״ר בחי׳ תרגום. ועל ידי זה בעצמו יש לנו כח להכניעם. בבחי׳ לשון תרגום שמכניעין הרע שבו והטוב עולה אל הקדושה. וזה בחי׳ עת אשר שלט וכו׳ כמובא וכנ״ל. כי מחמת שהם שולטין על האדם דקדושה. ע״ז דייקא מכניעין אותם מאחר שיש טוב הרבהביניהם יש כח להתגבר ולהכניע הרע ולהוציא הטוב:

וזה בחי׳ כמה מצות שאינם נוהגים בחוץ לארץ מדאורייתא כגון מצות התלויות בארץ ואעפי״כ חז״ל תקנו שינהגו גם בח״ל. כי ח״ל שהוא ארץ העממין בוודאי אין ראוי שינהגו בארצם מצות. כי הם רע לגמרי כנ״ל. רק מאחר שישראל שרויין ביניהם. ע״כ ע״ז נמצא עתה גם שם טוב וע״כ תקנו גם שם המצות התלויות בארץ. וכמו ששמעתי מאדמו״ר נ״י שמחמת שעכשיו יושבין ישראל אצל עכו״ם ידועים. ע״ז נחלש הרע שלהם ונכנע. הש״י ימהר גאולתינו גאולה שלימה במהרה בימינו. אוכי״ר:

שמעתי מאדמו״ר שיש טקלא שנלכדו בה כמה גדולי הדור וע״כ לפעמים מתפללין כראוי כדרך הגדולים וגם עושים טובה הרבה. ואעפ״כ לפעמים להיפך ח״ו. וזה ע״י אומה ידועה שלכדה וכבשה את המדינה. והצדיק האמת הי׳ לו לעזר להנצל מזה. ע״י שגם מקודם הי׳ סמוך אל הספר. אך עכשיו מחמת שישראל הרבהיושבין אצלם. ע״ז אינו רע כ״כ כמקודם ה׳ שימרנו ויגאלנו מהרה אמן:

טוען ונטען ב

אות א

ענין שבועה דאורייתא שחייבה תורה במודה במקצת וכופר בכל פטור. ורב נחמן תיקן היסת אפילו לכופר בכל.

על פי מ״ש רבינו זצ״ל במאמר המתחיל בטח בה׳ ועשה טוב וכו׳ (סי׳ ע״ט) שתשובה שלימה היא בחי׳ שבת. כי יש בני אדם שהולכים כל היום ועוסקים במו״מ ובאמצע נופלים להם הרהורי תשובה. ואח״כ חוזרים כבתחילה. זה בחי׳ ששת ימי החול שהם כנגד בחי׳ ששה סדרי משנה שכלוליחם מאיסור והיתר טמא וטהור כשר ופסול. כי הוא פעם כשר פעם פסול כי נופל לו הרהור תשובה ואח״כ חוזר לעסקיו וזה בחי׳ עץ הדעת טוב ורע. אבל שבת הוא בחי׳ נייחא. זה בחי׳ כשזוכה לעשות תשובה שלימה זה בחי׳ שבת נייחא. והרע נתבטל לגמרי. וזה בחי׳ מ״ש בזוהר. ואי עבר על אורייתא אתשקיא ממרירו דאילנא וכו׳ ואי תב בתיובתא אתמר ויוריהו ה׳ עץ וימתקו המים. ודא עץ החיים וכו׳ ע״ש. וע״י שבת יכול כ״א לראות את שפלותו. וזה בחי׳ התגלות משיח ע״ש כל זה׃

אות ב

והנה המודה במקצת הטענה. הוא בבחי׳ הנ״ל. בבחי׳ ששת ימי החול שה סכלולים מכשר ופסול וכו׳ בחי׳ עץ הדעת טו״ר. כי הוא ג״כ מעורב מטו״ר. כי אינו רוצה לכפור לגמרי מחמת בחי׳ הטוב שבו. וכן להיפך אינו מודה לגמרי וזה מחמת הרע שמסיתו לכחש בעמיתו וכשארז״ל על המודה במקצת והאי בכולא בעי דלודי לי׳ וכו׳ והאי בכולי בעי דליכפרי׳. נמצא שהוא בבחי׳ הנ״ל פעם כשר פעם פסול ולית לי׳ נייחא כי רוצה לכפור ואינו יכול מחמת הטוב ורוצה להודות ואינו יכול ג״כ וזה בחי׳ עץ הדעת טו״ר בחי׳ ששת ימי החול. והתיקון לזה הוא השבועה כשרז״ל ורמי רחמנא שבועה עליה כי היכי דלודי. כי השבועה היא בחי׳ שבת כי שבועה הוא בחי׳ ברית בחי׳ צדיק יסוד עולם כמובא וזה בחי׳ שבת שהיא בחי׳ ברית עולם וכו׳. ועש״ז נקרא שבועה בחי׳ שבת שכלול משבעת הימים. וע״י השבועה שהיא בחי׳ צדיק יסוד עולם בחי׳ שבת ע״י נתבטל הרע ונתגלה הטוב כמו בשבת שעולה הטוב והרע נדחה ונתבטל. וע״כ ע״י השבועה יודה בודאי כי נתבטל הרע ונתגלה הטוב ע״י השבועה שהוא בחי׳ שבת בחי׳ צדיק כנ״ל׃

אות ג

וע״כ עיקר השבועה הוא רק למודה במקצת שהוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר שיש בו טוב ורע כשר ופסול כנ״ל אבל הכופר בכל שזה בחי׳ רע לגמרי שאין בו שום טוב לא הטילו עליו התורה שבועה. כי באם הוא שקרן והאמת אינו כדבריו רק שהוא משקר בחבירו וכופו בכל אזי לא יועיל לו שבועה שהיא בחי׳ שבו להודות על ידה. כי מאחר שהוא כופר בכל הוא בבחי׳ הרע לגמרי וזה הרע לגמרי אינו חוזר אל הטוב ע״י קדושת שבת שהיא בחי׳ שבועה כי כשבא שבת נייחא. אזי הטוב שבבחי׳ ששת ימי החול עולה אל הקדושה כידוע. אבל בחי׳ הרע לגמרי נדחה ונתבטל ע״י שלהובא דאשא כידוע. וע״כ לא חיבה התורה שבועה לכופר בכל שהוא בחי׳ רע לגמרי. כי לא יחזור אל הקדושה ע״י השבועה שהיא בחי׳ שבת. כי הרע לגמרי אינו חוזר אל הקדושה ע״י קדושת שבת רק בחי׳ עץ הדעת טו״ר כשר ופסול. דהיינו תערובת טוב ורע זאת הבחי׳ נתברר ועולה הטוב אל הקדושה ע״י קדושת שבת כידוע׃

אות ד

אבל בדורות האחרונים ראו חז״ל לתקן שבועה גם לכופר בכל. כי זה ידוע שכל זמן הגלות עיקר עבודות של כל צדיקי אמת בפרט הצדיקים הנוראים המופלגים במעלה הוא רק לברר ניצוצות מעמקי הקליפות כדי לקרב באית משיח כי בזה תלוי ביאת משיח כשיושלם הבירור כידוע. ובכל דור ודור מבררים ניצוצות קדושות מעומק עומק יותר. וזה בחי׳ עוקבות משיחא כידוע. וכשיבא משיח אזי יברר גמר הבירור מתכלית עומק עמקי הקליפות. ואז יהי׳ הגאולה. וע״כ בדורות האחרונים תקנו חז״ל שבועת היסת גם לכופר בכל שהוא בבחי׳ רע לגמרי שאינו חוזר אל הקדושה ע״י השבועה בחי׳ שבת כנ״ל אבל חז״ל הטילו גם עליו שבועה כי ראו אז באותו הדור שעכשיו צריכין לברקר הקדושה גם משם. אפילו מבחי׳ הרע לגמרי שהוא בחי׳ כופר בכל. וע״כ טרחו ומצאו זכות גם לכופר בכל שיוכל להיות שכפר בכל ואעפי״כ אינו רשע וחשוד לגמרי רק מחמת ספק מלוה ישנה שיש לו עליו כשרז״ל שם בטעם השבועה של כופר בכל. וע״כ טרחו ומצאו זכות גם לכופר בכל שיוכל להיות שכפר בכל ואעפי״כ אינו רשע וחשוד לגמרי רק מחמת ספק מלוה ישנה שיש לו עליו כשרז״ל שם בטעם השבועה של כופר בכל. וע״כ תקנו גם על הכופר בכל כי היכי דלודי כי ראו שגם הוא יכול להתברר ולצאת מן הרע והשקר ע״י השבועה שהיא בחי׳ שבת כי מצאו זכות גם לכופר בכל שאינו חשוד לגמרי רק מחמת ספק מלוה ישנה כנ״ל. כי זה עיקר ענין עבודת הצדיק שרוצה לברר ולהעלות נשמות מעמקי הקליפות שנפלו ע״י מה שנפלו. והוא מעלה אותם ע״י שמוצא להם זכות, אפילו לרשעים מחפש ומבקש ומוצא איזה זכות כל שהוא, ועי״ז מעלה אותם ע״י שמוצא להם זכות, אפילו לרשעים מחפש ומבקש ומוצא איזה זכות כל שהוא, ועי״ז מעלה אותם אפילו מרע גמור. וכמובן בדברי רבינו ז״ל במ״א. וע״כ תיקנו חז״ל שבועה גם לכופר בכל. אעפי״י שמדאורייתא אין צריך שבועה כי ממ״נ אם נאמר שהוא אומר שקר וכופר בכל מה יועיל לו השבועה. מאחר שהוא בבחי׳ הרע לגמרי כנ״ל. אבל חז״ל בדורות האחרונים תקנו גם עליו שבועה כי בדורות האחרונים אזי מבררים גם מעומק הרע כנ״ל. וע״כ חפשו ומצאו זכות גם לכופר בכל כנ״ל והטילו גם עליו שבועה כדי שיחזור אל האמת ע״י השבועה שזה בחי׳ תשובה בחי׳ שבת כדי לברר הטוב גם מעומק הרע מבחי׳ כופר בכל כנ״ל. וע״כ רב נחמן דייקא תיקן היסת כי רב נחמן הוא בחי׳ התנוצצות משיח כמו שהתפאר בעצמו. כמו דאיתא בדרז״ל (סנהדרין צח) אמר רב נחמן אי מן חייא הוא כגון אנא שנאמר והי׳ אדירו ממנו וכו׳. ועיקר בחי׳ זו לברר הקדושה מעומק הרע הוא רק ע״י משיח. וכל צדיק אמת שהוא בחי׳ משיח הוא עוסק בזה. וע״כ ר״נ שהוא בחי׳ התנוצצות משיח כנ״ל ע״כ תיקן שבועה גם לכופר בכל. שהוא בחי׳ לברר הטוב גם מעומק הרע. שזהו עיקר הגאולה שי הי׳ ע״י משיח שיבא ב״ב שיעלה נשמות קדושות מעמקי הקליפות ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ במהרה בימינו אמן׃

אות ה

וע״כ ברוב הטענות והסיכסוכים שיש בין בני אדם בעסקי מו״מ ע״פ הרוב צריכים שבועה. כי עשיית המו״מ הוא בחי׳ ששת ימי החול. שהם בחי׳ ל״ט מלאכות. כי כל העסקים וכל המו״מ כלול בל״ט מלאכות. כי כל העסקים וכל המו״מ כלול בל״ט מלאכות כמובא במ״א (בדברי רבינו ז״ל סי׳ ד׳ לק״ת) ול״ט מלאכות בהם נאחז זוהמת הנחש עץ הדעת טו״ר כי הם בחי׳ בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל. דהיינו יגיעת הפרנסה. שזה בא ע״י עץ הדעת וע״כ ע״פ הרוב יכוליטם ליפול ח״ו ע״י המו״מ לבחי׳ זו לבחי׳ עץ הדעת טו״ר דהיינו להיות כופר בחבירו ולמצוא לו איזה היתר או דחי׳ כמו מודה במקצת או כופר בכל לדברי רז״ל. כי עיקר המו״מ שהוא בחי׳ ל״ט מלאכות שהם בחי׳ ששת ימי החול הם בבחי׳ זו כשר ופסול פעם כשר פעם פסול כנ״ל. וע״כ צריכים להיות זהיר בנפשו מאד לעשות מו״מ באמונה. לבלי ליפול לשקר ורע ח״ו ע״י המו״מ כנ״ל. וע״כ מי שנפל ח״ו לאיזה שקר ויש טענה בינו ובין חבירו. והתיקון הוא שבועה שהיא בחי׳ שבת שהיא בחי׳ נייחא שע״ז עולים ונתבררים מבחי׳ עץ הדעת מבחי׳ ששת ימי החול וזוכים לבחי׳ עץ החיים. בבחי׳ מ״ש בזוהר הנ״ל ואי עבר על אורייתא אתשקייא ממרירו דאילנא זהנ בחי׳ מר ממות וכו׳ בחי׳ עצבות ויגיעות הפרנסה. בחי׳ מו״מ שאינו באמונה וכמובא בדברי רבינו במאמר צוית צדק (סי׳ כ״ג) ע״ש היטב. וכד תב בתיובתא איתמר ויוריהו ה׳ עת דא עץ החיים וכו׳. היינו ע״י תשובה נתברר הטוב ונדחה הרע. ונמתק המרירות הנ״ל בבחי׳ וימתקו המים וכו׳ ע״ש׃

אות ו

וע״כ עיקר השבועה היא בנקיטת חפץ דהיינו ס״ת. כי הס״ת היא בחי׳ עץ החיים שעי״ז נמתק מרירות הנ״ל ונדחה הרע. ועי״ז יודה באמת כי נתברר הטוב מהרע כנ״ל ע״י השבועה שהוא בחי׳ שבת בחי׳ תשובה שלימה בחי׳ נייחא כנ״ל. ברוך הא לעולם אמן ואמן׃

אות ז

וע״כ נקרא שבועת הכופר בכל שבועת היסת. כי ע״ז דוחין עיקר זוהמת הנחש הקדמוני שנקרא מסית כי הוא המסית הראשון שמשם עיקר הרע הגמור. וע״י שבועת היסת של הכופר בכל ע״ז מבררין הטוב מעמקי הקליפות מזוהמת הנחש כי אנו רוצין להחזיר בתשובה אפילו הכופר בכל ע״י השבועה שהטילו עליו כי אנו מחפשין ומוצאין בו זכות שמא ספק מלוה ישנה יש לו עליו וכו׳ וכנ״ל. נמצא שע״י שבועה זומבררין הטוב מעמקי הקליפות ומכניעין ומבטלין זוהמת הנחש שהוא המסית הראשון ע״כ נקרא שבועת היסת שהוא לשון הסתה כמו שפירשו הפוסקים כי ע״י שבועה זו דוחין זוהמת הנחש שהוא המסית כנ״ל. ע״י שמוצאין נקודה טובה גם בהכופר בכל ומטילין שבועה עליו כדי שיחזור בתשובה ויודה באמת וכנ״ל׃

טוען ונטען ג

אות א

הנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו מוצאיין מזה ונותנין לזה מדר׳ נתן שנאמר ונתן לאשר אשם לו׃

זה מבואר ע״פ מ״ש במאמר המתחיל תקעו המדבר מאמונה בליקוטי תנינא (סי׳

אות ה׳

. ע״ש בסוף המאמר מענין תיקון המשפט ואיתא שם (בסוף) בד״ה ובאמת הוא דבר גדול מאד להשליך מאתו כל החכמות וכו׳. כי ע״ז נעשה תיקון המשפט בבחי׳ תהום אל תהום קורא אבע

מימיך שהוא המשפט בחי' ויגל כמים משפט היינו המשפט שנפל עד התהום בבחי' משפטיך תהום רבה כי מעלין המפט מן התהומות ע"י התמימות וכו':

אות ב

וזה בחי' מוציאין מדר' נתן שיש כח במשפט דקדושה של הב"ד צדק שהוא בחי' תיקון המשפט להעלות המשפט מעמקי תהומות בבחי' תהום אל תהום קורא וכו' שזהו בחי' שמוציאין מזה ונותנין לזה כי יש כח להב"ד שהוא משפט דקדושה להלעלות המפט מכל מקום ש נפל לשם מתהום לתהום כנ"ל. וזה בחי' מה שהב"ד נותנין שטר למלוה בתחלת הגביה שילך ויחפש בכל מקום שימצא נכסי הלוה שיוציאם לעצמו. כי כל זה הוא בחי' כח המשפט דקדושה של הב"ד צדק שיש להם כח לברר המשפט מעמקי תהומות מכל מקום ש נפל לשם המשפט וזה בחי' מוציאין מזה ונותנין לזה. כי זה בחי' תהום אל תהום קורא אבע מימיך דהיינו החזר והוציא המשפט שנפל אליך דהיינו הממון של המלוה הא' המגיע לו ע"פ דין ומשפט צדק שנפל להלוה ומהלוה להלוה שני שזה בחי' נפילת המפט מתהום לתהום. והב"ד מעלין ומוציאין המשפט מן התהומות. ומחזירין הממון המגיע ע"פ משפט צדק לבעליו הראשונים וכנ"ל כ"ש ונתן לאשר אשם לו. שצריכין להעמיד המשפט על מכונו ולהעלות המשפט מעמקי תהומות וכנ"ל. כי עיקר הלואות נמשכין מפגם נפילת המשפט שמשם עיקר העניות שע"ז מוכרחים ללוות א' מחבירו. כי פגם המשפט זה בחי' מה שאין יודעין ההשגה של צדיק וטוב לו רשע ורע לו וכו'. וענין זה נמשך מסוד גלגולי הנשמות כמובא בזוה"ק שזהו בחי' זה שאמרו לר' אלעזר בן פדת אי בעית דאחרוב עלמא ואפשר דאיברת בשעתא דמזונא. ואיתא בתיקונים שזה סוד הגלגול שיתגלגל בגוף אחר שהוא בחי' עולם אחר וכו' נמצא שעיקר חסרון הפרנסה והעניות וההלוואות הוא רק מצד הגילגול שהוא בחי' גלגל שחוזר בעולם. וכמובא בדברי רבינו ז"ל (סי' י"ד) על מא' רבב"ח גלגל' הוא דהדר שהיא גילגולא דנשמתין שמשם נמשך צדיק וטוב לו צדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו. שע"ז מוכרח שיהי' עניות והלוואות בעולם. וכל הכפירות שבין אדם לחבירו שהוא פגם המשפט שרוצה לגזול ממון חבירו שלא במשפט. זה נמשך ג"כ מסוד גילגולי הנשמות כי מה שאחד חומד ממון חבירו ורוצה לגוזלו כל זה היא מחמת שיש לו איזה שייכות לזה הממון בסוד הגילגול שזה בחי' שמא ספק מלוה ישנה יש לו עליו. היינו מלוה ישנה בסוד הגלגול. כי עיקר כל התאוות בשרשן הם דברים קדושים וגבוהים מאד. רק למטה נתגשם ואסור לנו ליקח שום דבר קודם זמנו ועיקר כל החטאים והפגמים נמשכין ממה שממהרין ליקח הדבר קודם זמנו. ואינו מתגבר על תאוות להמתין עד יבא עתו בהיתר כשרז"ל (בסי' יומא) בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך וכו' וע"כ עיקר החטא הראשון שהוא חטא אדה"ר הי' רק מה שלא המתין בזווגו עד שבת וע"כ נקראים החטאים בשם בוסר שהוא פרי שלא נגמר עדיין. כ"ש אבות יאכלו בוסר (יחזקאל י"ח) כי עיקר החטא הוא מחמת שלוקח הדבר בלא עתו ובאמת עיקר העת להשיג טעם הטוב האמתי הוא רק לעתיד לבא. ואשרי מי שממתין ומתאפק על תאוותו כל ימי עוה"ז וסותם עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי וממתין לטוב הנצחי כמ"ש (צפני' ג') לכן חכו לי ליום קומי לעד. כי בודאי יזכה לתענוג האמתי לתענוג הנצחי. אבל גם בעוה"ז יש דברים שעיקר האיסור הוא מה שאינו ממתין. ואם ימתין עד בא עתו יקבל בהיתר. וכשרז"ל אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציע' לו בהיתר וכו' והכלל כי עיקר כח הבע"ד שמסית את האדם לתאווה או לדבר עבירה ח"ו הוא רק מחמת שיש לזה האדם איזה שייכות לזה הענין כפי שורשי הנשמות רק שהוא צריך עכשיו להתאפק על תאוותו עד יבא עתו. או שאפשר שיבא עתו בעוה"ז שיקבל דבר זה בהיתר או לפעמים אינו יכול לקבל זה כ"א בעוה"ב. היינו כשיזכה לעמוד בנסיון ולשבר תאוותו מזה עכשיו ע"ז יזכה לעתיד בעוה"ב לקבל ולהתענג משורש התענוג הזה בשרשו ברוחניות. שהוא אור צח ומצוחצח תענוג רוחני תענוג אמתי. וזה שכתוב לא תעשוק את רעך. רעך דווקא וכן לא תחמוד בית רעך. רעך דייקא. כי כ"א יש לו חמדה לבית רעהו דייקא. היינו שהוא רעהו וחבירו בשרשו כפי גילגולי הנשמות ומחמת שבגילגול הראשון הי' זה הממון שלו וכיוצא בזה כמה בחי' מחמת זה יש לו תאוה וחמדה לזה הבית והממון שהוא עכשיו של חבירו אבל באמת התורה הזהירה אותנו על זה. כי אסור ליגע בשל חבירו. אעפ"י שהוא חבירו ורעהו בשרשו מצד הגלגול. אעפ"כ זה המשפט לאלקים. והש"י יודע תעלומות איך לסדר הממון והחפצים בכל דור ודור. ואסור לגזול ולעשוק את חבירו ואפילו לחמוד הוא איסור חמור. רק צריכין להאמין בהש"י כי ישרים דרכי ה'. ולקבל משפטובאהבה ולשמה בחלק אשר נתן לו ה':

אות ג

נמצא שעיקר הגזילה והכפירה שרוצין לכפור ממון חבירו ח״ו הוא מצד קלקול המשפט שנמשך מחמת שאין מאמינים בישרת דרכי ה׳ אשר דרכיו ומשפטיו נפלאים מאד וא״א להשיגם דהיינו מה שיש צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו׳ שזהו סוד גילגולי הנשמות שמשם נמשך העניות וההלואות וכל הנסיונות של כל החמדות והתאות וכנ״ל. וע״כ עיקר התיקון ע״י התמימות בלי שום חכמות שעי״ז זוכין לתיקון המשפט ונתתקן הכל. כי צריכין להתנהג רק בתמימות ע״פ התורה שנקראת משפט בחי׳ תיקון המשפט כנ״ל. נמצא כשהלוה גוזל את חבירו ואינו מסלק לו. זה בחי׳ פגם המשפט. והב״ד שעושין המשפט ומחפשין בנכסי הלוה למצוא מקום להגבות למלוה חובו. זה בחי׳ תיקון המשפט שמעלין המשפט מן התהומות מכל מקום שנפל לשם אפילו מן הלקוחות ומלקוחות דלקוחות. וזהו בחי׳ מוציאין מדר׳ נתן שמוציאין מזה ונותנין לזה. זה בחי׳ תהום אל תהום קורא שמוצאין המשפט מזה לזה מכל המקומות שנפל לשם ומעמידין המשפט על תלו אמן ואמן׃

טוען ונטען ד

אות א

ע״פ מ״ש (בסי׳ קפ״ח) שצריכין לנסוע להצדיק לחזור אחר אבידתו כי כל האבידות הם אצל הצדיק וכו׳׃

על כל אבידה אשר יאמר כי הוא זה עד האלקים יבא וכו׳. אלקים בחי׳ ב״ד סמוכין שנסמכו זה מזה עד משרע״ה שהוא המסמיך הראשון בחי׳ ויסמוך משה ידיו וכו׳ היינו הצדיק בחי׳ משה שאצלו כל האבידות והוא יכול לדון בין אדם לחבירו למי שייך החפץ או המעות שהם טוענין עליו כי כל ההכחשות שביניהן נמשך מבחי׳ האבידות שהם בחי׳ קדושות הנפולות כידוע. ועיקר בירור האמת בין הבעלי דינים הוא ע״י השבועה שלמדו מפסוק זה ונקרב בעה״ב אל האלקים וכו׳ על כל אבידה אשר יאמר כי הוא זה וכו׳ כמבואר בגמ׳. כי שבועה בשם ה׳ בחי׳ זכרון בחי׳ זה שמי וזה זרי שעי״ז מזכיריטן אותו האמת לאמתו למי שייך זה החפץ וכו׳. וע״כ קודם שיוצא לאויר העולם משביעין אותו הוי צדיק וכו׳. כי ע״י השבועה יזכור ולא יוכל להעביריהו השכחה שהיא בחי׳ אבידה שנמשך עליו כשיוצא לאויר העולם וע״כ המוצא מציאה לא ישבע מאחר שהוא בעצמו בבחי׳ הצדיק שמוצא האבידות של העולם וע״כ בוודאי אינו חשוד על השקר שנמשך מבחי׳ השכחה והאבידות הנ״ל כנ״ל׃

וזהו שדקדקו שם רז״ל (בנדה דף למד ע״ב) וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה וכו׳ ואינו יוצא משם עד שמשביעין אותו וכו׳. היינו כנ״ל מחמת שתיכף כשיצא לאויר העולם ישכח הכל ע״כ משביעין אותו קודם שיוצא כי השבועה בחי׳ זכרון שהיא תיקון השכחה והאבידה כנ״ל׃

וזה שהתחיל התנא מס׳ ב״מ בדין שנים אוחזין בטלית זה אומר אני מצאתי ה וכו׳ זה ישבע וכו׳. כי עיקר דיין מו״מ שנויים במס׳ ב״מ (כי ב״ק מדברת מדיני נזיקין וב״ב מדיני קרקעות. ודיני מו״מ של מטלטלין הם במס׳ ב״מ) ע״כ התחיל שנים אוחזין בטלית שהם דיני מציאות. כי עיקר הדו״ד

שבין בני אדם במו״מ הם בבחי׳ מציאות הנ״ל שצריך כ״א לחפש ולמצוא כנ״ל. וכל המחלוקת ש ביניהם הם בבחי׳. זה אומר אני מצאתיה וזה אומר אני מצאתיה. שזה אומר שהוא זכה לברר ממון זה שהוא בחי׳ מציאה שמצא אבידתו שהם הניצוצין השייכין לשורש נפשו שנאבדו ממנו בצאתו לאויר העולם הזה. וזה אומר שהם מציאה שלו כי הוא ביררם ומצאם. וזה בחי׳ שנים אוחזין בטלית, טלית זה בחי׳ לבושין בחי׳ לבוש הנפש שבא עמו לעולם שעל ידו כל הבירורין שהוא בחי׳ בבגדו בה כמבואר בזוהר ובכתבים כ״פ סודות נוראות בענין זה ע״ש׃

טוען ונטען ה

אות א

ובו ענין חנוכה ענין מודה במקצת שחייב שבועה דאורייתא. ורב נחמן תיקן שבועת היסת גם לכופר הכל׃

ע״פ התורה ויהי הם מריקים שקיהם וכו׳ בסי׳ י״ז ע״שכל התורה. והכלל שע״י הון יוסיף רעים רבים דהיינו ע״י צדקה ע״ז נעשה אויר הנח והזך. ועי״ז נשמע הדיבור הקדוש למרחוק עד ששומע הטוב הכבוש בין הס״א ונתעורר וחוזר להש״י ונעשים בעלי תשובה וגרים ועי״ז נשלם המזבח ועי״ז נשלם השכל ועי״ז זוכין ליראה ואהבה ע״י הצדיק שמגלה ההתפארות שיש בישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות וכו׳. שמוצא התפארות פרטי אפי׳ בהפושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו וכו׳. שעי״ז מוצא הרוצנות שהי׳ להשי״ת בכל הבריאה וכו׳ שעי״ז ממשיך יראה ואהבה וכו׳ ע״ש כל זה היטב׃

אות ב

והנה זה הכופר בממון חבירו בוודאי הוא פוגם בבחי׳ הון יוסיף רעים הנ״ל. כי ע״י כפירות ממון חבירו הוא פוגם הרבה והוא בהיפך ממש מהתיקון הנזכר שם הנעשה ע״י הצדקה שהוא בחי׳ הון יוסיף רעים רבים. כי מבואר שם שע״י הצדקה הוא קונה לו רעים ואוהבים שעי״ז נמשך אויר הנח והזך ע״י ריבוי האהבה שרוחם נוחים זה עם זה וכו׳ ועי״ז נשמע הדיבור למרחוק וכו׳ ונתתקן הכל כנזכר שם. אבל זה שכופר ממון חבירו הוא בהיפך מזה ממש כי לא די שאינו מגדיל האויר הנח ע״י האבת רעים ע״י ריבוי צדקה. אף גם הוא מכחש בעמיתו שעי״ז עושה מריבה עמו. ובודאי אין רוחו נוחה עם חבירו שזהו ההיפך מאויר הנח והזך הנ״ל. כי הכחשת ממון חבירו הוא פגם הממון בחי׳ פגם הון יוסיף רעים הנ״ל היפך הצדקה שהוא תיקון הממון שעי״ז נעשה האויר הנח וכו׳. והמכחש בעמיתו הוא בהיפך ממש מזה, כי האדם צריך לעשות מו״מ באמונה ויהי׳ דיבורו בנחת עם הבריות כשרז״ל. כי צריך האדם שיהי׳ טוב לכל ואפי׳ עם בני אדם שאינם צריכים לקבל צדקה צריך עכ״פ לישא וליתן עמהם בנחת ובאהבה ולגמול חסד ולוותר משלו כמו ששיבח התנא א״ע שהאריך ימים על שהי׳ ותרן בממונו וכו׳. כי כל זה בכלל צדקה וחסד שעושה עם הבריות שעי״ז קונה אהבה רבה עם הרבה בני אדם ונתרבה האויר הנח והזך שעי״ז נתתקן כל המבואר שם. אבל זה לא די שאינו

מוות משלו אף גם הוא מכחש בעמיתו ועושה מריבה עם חבירו ונמשך שנאה ביניהם שהוא בחי' רוח רעה וכו' כמ"ש שם שהוא היפך האויר הנח פגם ההון יוסיף רעים הנ"ל ובזה פוגם הרבה. כי כמו שע"י הצדקה נמשך בחי' הון יוסיף רעים הנ"ל שע"ז יכולין להודיע לטוב הכבוש לעוררו לתשובה שע"ז נתתקן כל הנזכר שם עד שזוכין ליראה ואהבה ע"י התגלות ההתפארות וכו'. כמו כן זה הכופר בממון חבירו פוגם בכל זה כי מרבה שנאה היפך הון יוסיף הנ"ל ואין יכולין להודיע ולעורר הטוב הכבוש וכו' ועי"ז נפגם הכל עד שנפגם ההתפארות הנ"ל ח"ו. וע"כ צוותה התורה שישבע כי השבועה בנקטית חפץ דהיינו ספר תורה היינו שנותנים בידו ס"ת ובזה מזכירין אותו ההתפארות פרטי מאחר ששם ישראל נקרא עליו. כי כל ההתפארות שיש בישראל בכלל ובפרט וכו' הכל כלול בספר התורה הקדושה שהיא תפארתנו וחיותינו. כי התורה היא ההתפארות של ישרא לשבשביל זה נברא העולם כי השי"ת מתפאר עם ישראל שקיבלו את התורה ובשביל זה ברא את העולם. וע"כ התורה מתחלת מזה כ"ש בראשית ברא אלקים וכו' וארז"ל בשביל ישראל ובשביל התורה שנקראים ראשית. היינו בשביל ההתפארות שיקבל מישראל ע"י שיקיימו את התורה בשביל זה ברא את השמים ואת הארץ וכל אשר עליהם. ושם בהתורה נרשם ההתפארות גם בפרטיות ובפרטי פרטיות שהש"י מקבל מכ"א מישראל בכל יום ויום. כי כ"א מישראל יש לו אות בתורהץ. וכל זמן ששם ישראל נקרא עליו עדיין יש לו אחיזה באותו האות. וכשהצדיק מגלה ההתפארות הפרטי של איזה איש ישראל אזי מאיר זה האות כפי ההתפארות שמוצא בו. כי ההתפארות בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות של כל ישראל הכל נרשם וכלול באותיות התורה הקודשה שהם כל התפארותינו. וע"כ נותנין בידו ס"ת לישבע. ובזה מזכירין אותו ההתפארות של ישראל ומארין לו מה שרוצה לפגום ח"ו. כי ע"י הכחשת ממון חבירו רוצהלפגום ח"ו בההתפארות כנ"ל. ע"כ ע"ז ראוי בוודאי שיודה על האמת. כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו בוודאי יש בו התפארות פרטי כנ"ל. ובוודאי כשמזכירין אות וההתפארות בכלל ובפרט ע"י הס"ת. בוודאי יזיכר א"ע היכן הוא בעולם. ובוודאי יודה על האמת. שלא יעקור עצמו ח"ו מההתפארות של ישרא לשהוא כל חיותו וחיות כל העולמות בכלל ובפרט כי בשביל זה נברא הכל וכנ"ל:

אות ג

וע"כ מדאורייתא אינו חייב שבועה כ"א מודה במקצת אבל לא כופר בכל. כי מודה במקצת אם נחשוד אותו שמשקר וכופר ממון חבירו עדיין לא עקר עצמו מההתפארות לגמרי רק אשתמוטי הוא דקמשתמיט כדאמר רבה יפני מה אמר ה תורהוכו' וע"כ אמרה תורה ישבע כדי להזכירו ההתפארות כנ"ל שע"ז מודהעל האמת וכנ"ל. אבל הכופר בכל אם נחשוד אותו שמשקר איך יודה ע"י השבועה ע"י שיזכירו אותו ההתפארות מאחר שכבר רחוק מכל ההתפארות מאחר שכופר בכל. כי מי שיש לו אחוזה בהתפארות של ישראל בוודאי לא יבא לידי העזה זאת לכפור לגמרי. כי שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב וכו'. ע"כ מדינא אינו חייב שבועה אבל רב נחמן תיקן שבועת היסת גם לכופר בכל. כי רב נחמן ראה שהגלות מתארך מאד והטוב נכבש מאד מאד בתוך הס"א ע"כ השתדל כ"כ לחפש ההתפארות ומצא שיכול להיות התפארות פרטי בישראל אפי' בהכופר בכל. כי מעוצם אריכת הגלות שהטוב נכבש מאד מאד יכול להיות שיורה היתר לעצמו עד שיכפור בכל אבל באמת לא יצא עדיין מההתפארות ח"ו. וע"כ הטיל גם עליו שובעה כדי להזכירו ההתפארות שלו ע"י השבועה שע"ז יודה כנ"ל כי גם בו יש עדיין התפארות פרטי אעפ,י שהוא כופר בכל כי לא בא להכפירה וההכחשה כ"א מחמת שהטוב נכבש בתוך הס"א ביותר שע"ז הורה היתר לעצמו גם לכפור בכל. וכמו שאמרו שם בגמ' שתיקן שבועה גם לכופר בכל מחמת שמא ספק מלוה ישנה יש לו עליו שע"ז מורה היתר לעצמו. היינו כנ"ל שבאמת גם הוא לא יצא מכלל ההתפארות וכנ"ל וזה בחי' ספק מלוה ישנה וכו' זה בחי' הטוב הכבוש ביותר מכמה וכמה שנים עד שנתיישן הרבה ביניהם ומחמת שהרע חופה עליו מאד ע"ז יכול לטעות ביותר עד שיכפור בכל אבל באמת יש בו ג"כ התפארות פרטי וכנ"ל. כי מובן בכתבים שמלוה ישנה הוא סוד בחי' ניצוצות הקדושים שהם בחי' טוב הכבוש המגולגים מכמה וכמה שנים שמריבוי הרע החופה עליהם באים ההכחשות וכו'. וע"כ רב נחמן שהי' שנים הרבה אחר החורבן הוא דייקא תיקן שבועת היסת להורות שגם בהרחוקים ביותר כמו הכופר בכל גם בהם יכולים למצוא התפארות רק ע"י שנתיישנו בהגלות שמתארך מאד ע"ז נתרחקו כ"כ וכנ"ל וע"כ עדיין יש תקוה להזכירו ע"י השבועה ע"י שיזכירו אותו ההתפארות שיש בו עדיין וכנ"ל:

אות ד

ואפילו כשנשבע בלי נקטית חפץ הוא ג״כ בבחי׳ זאת שמזכירין אותו ההתפארות של ישראל ע״י השבועה כי השבועה היא בשם ה׳. ושם ה׳ היא רק ע״י ההתפארות של ישראל שהם שמו ית. כי כל הבריאה היתה רק בשביל להגדיל שמו ע״י ישראל שיקיימו את התורה שהוא שמא דקוב״ה. כי קוב״ה וישראל ואורייתא כולא חד. כי שמו משותף בשמינו כי קודם הבריאה לא הי׳ שייך לקרותו בשם כלל. כי הוא ית׳ למעלה מכל השמות רק מאהבת ישראל שצפה שיקבל שעשועים והתפארות מעמו ישראל ע״י שיקיימו את התורה ע״ז צמצם בכמה צמצומים עד שברא את העולם כדי להגדיל שם תפארתו ע״י ישראל בבחי׳ ותעש לך שם כיום הזה וכו׳. נמצא ששמו ית׳ כלול מכל ההתפארות של ישראל. וע״כ ע״י השבועה שהיא בשמו ית׳ כשרז״ל ע״ז יודה ע״י שיזכיר עצמו ההתפארות שיש בו עדין שח״ו יהיה נפגם ביותר ע״י הכחשת ממן חבירו ע״י שפוגם בבחי׳ הון יוסיף הנ״ל וכנ״ל:

אות ה

וזה שמאיימין ביותר בשעת השבועה כשרז״ל כי עיקר השבועה לגלות ההתפארות שע״ז נמשך יראה גדולה ופחד גדול כ״ש שם:

אות ו

וזה בחי׳ כל הנשבעין שבתורה נשבעין ואל משלמין ואל ונשבעין ונוטלין השכיר והנגזל וכו׳. כי זה השכיר שהשכיר עצמו לחבירו ונפל לבחי׳ עבדות זה נמשך מפגם הון יוסיף רעים הנ״ל. שעל ידי זה נפגם ההתפארות וכו׳ כנ״ל. כי באמת צריך כ״א מישראל להאמין בעצמו שבוודאי מאחר ששם ישראל נקרא עליו. בוודאי יש בו עדיין התפארות פרטי שהשש״י מתפאר עמו. וכן צריך להאמין בפרטות בכל יום ויום. כי אין יום דומה לחבירו ובכל יום ויום עולה התפארות פרטיים מכל א׳ וא׳ מישראל כפי מעשיהם באותו היום. שע״ז הקב״ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שהכל ע״י ההתפארות שמקבל מישראל מכ״א וא׳ בכל יום בפרט. כי כמו שתחילת הבריאה בכלל וברפט ובפרטי פרטיות לא היתה כ״א בשביל ההתפארות שיקבל מישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות. כמו כן עתה הש״י מקיים העולם בחסדו בכל יום ויום רק בשביל ההתפארות שמקבל מישראל בכלל ובפרט וכו׳. אדרבא עיקר ההתפארות הוא עתה אחר הבריאה כי בתחילת הבריאה לא היו עדיין ישראל בעולם רק. שברא העולם בשביל שצפה שיקבל התפארות בכלל ובפרט וכו׳ מכל אחד מישראל. מכ״ש וכ,ש עתה שכבר נמצאים ישראל קדושים בעלום שכל קיסו העולם וכל חידוש מ״ב שבכל יום הכל כפי ההתפארות שמקבל מהם בכלל ובפרט וכו׳. ומזה באים כל השינויים הרבים והנפלאים שבכל יום כנראה גם בחוש ריבוי השינויים שבכל יום מכ״ש השינויים הנפלאים שנעשים בכל העולם בכל יום ויום בגשמיות ורוחניות עד אין חקר ואין מספר כמ ושאנו משבחים אותו ית׳ ע״ז בכל יום כ״ש ובטובו מחדש בכל יום תמיד וכו׳. מה רבו מעשיך ד׳ וכו׳. וכן אומרים בברכת ק״ש של רערבית בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עתים ומחליף את הזמנים וכו׳. עושה גדולות עד אין חקר נסים ונפלאות עד אין מספר. וכל השינויים הנפלאים הרבים והעצומים שבכל יום ויום בפרטיות. הכל כאשר לכל הוא ית׳ מחדש בטובו ע״י ההתפארות שמקבל בפרטיות בכל יום ויום מכ״א וא׳ מישראל בפרטי פרטיות כנ״ל. ומי שמאמין בזה באמת ובאמונה שלימה בוודאי לא ידאג על פרנסה. מכ,ש שלא יבא לזה שיצטרך להשכיר עצמו לעבד ולשכרי בשביל פרנסתו. כי בוודאי

יבטח בה׳ שימשיך לו שפע דבר יום ביומו ע״י ההתפארות שמקבל מכל ישראל בכלל ובפרט וכו׳. עד שבוודאי מקבל ממנו בעצמו ג,כ איזה התפארות בכל יום כפי חלקו שיש לו בעולם שע״ז מתקיים ומתחדש זה החלק בעולם אשר משם נמשך השפע והחיות לכל העולם כי מאחר שיש לו חלק בחיות וקיום העולם באותו היום בוודאי יהי׳ נמשך לו חיות ושפע באותו היום. וכ, ש ברוך ה׳ יום יום יעמס לנו האל ישועתינו סלה. וכשרז״ל בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו. היינו שתראה שיעלו ממך שעשועים והתפארות הרבה בכל יום מעין הברכות וההשפעות שנמשכין בכל יום כי הא בהא תליא כפי ההתפארות שעולה ממנו כן זוכה לקבל שפע הרבה וכמו כן הוא צריך לברך ולפאר יותר ליוצרו. ועי״ז יהי׳ נמשך לו עוד שפע טובה וברכה הרבה אבל מחמת פגם הון יוסיף הנ״ל שע״ז קשה להוציא הטוב הכבוש במקום שכבוש בגלות זה כמ. ואזי קשה לגלות ההתפארות מחמת כסילות השכל שע״ז נחשך אור הצדיק כנ״ל. ע״ז כל זה נפל בדעתו כ״כ עד שנפל לבחי׳ עבדות להשכיר עצמו למלאכה ועבדות שהוא בזיונות היפך התפארות. כי באמת לאמתו אין עבדות שייך לישראל כלל כי כל ישראל בני מלכים הם. כי ישראל עלה במחשבה תחילה והמה היוצרים יושבי נטעים עם המלך במלאכתו שבהם נמלך ונתייעץ בבריאת עולמו כ״ש בהתורה הנ״ל על אנא ברי׳ קלה שבים וכו׳ ע,ש היטב כדי שתוכל לעורר עצמך היכן אתה בעולם. כי זה נאמר על כ״א מישראל. ע״כ זה השכרי שהשכיר עצמו בחי׳ פגם ההתפארות כנ״ל. ע״כ הזהירה תורה מאד ליתן שכרו ביומו דייקא כ״ש ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו וכן לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר. כי העני מסר נפשו בשביל שכירתו מחמת שנפגם בחי׳ הון יוסיף ואין גומלין חסד אחד עם חבירו להחזיק את העני שע״ז נפגם ההתפארות עד שבא לזה להשכיר עצמו שע״ז נעלם ההתפארות ביותר. אבל תקונו הוא ע״י השכירות בעצמו שקבל מהבעה״ב כי בהממון שיקבל יחי׳ את נפשו ונפש ביתו ויהי׳ נמשך אהבה ורצון בחי׳ אויר הנח והזך כפי ממון השכירות שיקבל. כי בתחילה היתה שנאה ומריבה מצויה בתוך ביתו מחסרון הפרנסה כשרז״ל רמי ואתי תיגרה בביתה מכי מישלם שערא מכדא. וכשנמשך איזה שפע נמשך אהבה ושלום כ״ש השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך. גם זה הבעה״ב אם לא זכה לתקן ההון כראוי כנ״ל עכ״פ כשיקיים מצות ביומו תתן שכרו ע״ז ג״כ יהיה נ חשב לתקון ההון הנ״ל. ע״י שמשפיע להעני עכ״פ דמי שכירותו שע״ז נמשך א הבה ושלום בחי׳ אויר הנח והזך שע״ז נתגלה ההתפארות הנ״ל. וע״כ הזהירה תורה מאד ביומו תתן שכרו ביומו דייקא ולא תבא עליו השמש וכו׳. כדי לתקן נפש העני השכיר ביומו דייקא. היינו שיזכה שישוב אליו הדעת עד שירגיש עוצם רחמנותיו יתב׳׳ גם עליו שמקבל התפארות בפרטיות גם ממנו. כי זה נתתקן דייקא ע,י בחי׳ הון יוסיף הנ״ל ע״י שפע הממון שמקבל בשכירותו. שע״ז נעשה בחי׳ אויר הנח והזך שע״ז נתגלה ההתפארות שזה עיקר חיות ותיקון נפש הישראל. וע,כ הוזהר ביומו דייקא תתן שכרו. כי צריכן להאיר ולגלות ההתפארות בפרטיות בכל יום דייקא כפי השינויים שבאותו היום דייקא שע״ז עיקר תיקטון נפש העני השכיר ע״י שמקבל שכירותו ביומו דייקא עד שירגיש ההתפארות בואתו היום דייקא וכנ״ל:

אות ז

וע״כ תיקנו חז״ל דייקא שהשכיר נשבע ונוטל אעפ״י שכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין כי המוציא מחבירו עליו הראי׳. אבל השכיר נשבע ונוטל. ודוקא אם תבעו בזמנו כמבואר בגמ׳ ופוסקים. כי כשתבעו בזמנו כפי הדין של בל תלין ולא נתן לו מיד הרי כל חיותו ונפשו של בל השכיר אצל הבעה״ב בבחי׳ ואליו הוא נושא את נפשו וכמו שהאריך בזוהר בענין זה. והעיקר מה שלא נתן לו מיד ביומו בעתו ובזמנו. ועיכב הארת ההתפארות על זה השכיר כפי אותו היום דייקא. ועי״ז פגם מאד בבחי׳ ההון הנ״ל שהיא פגם ההתפארות ע״כ אין מאמינים לו עוד בשבועה שע״ז יזכיר עצמו בההתפארות וכנ״ל מאחר שהטוב נכבש כ״כ ע״י שלא תיקן בחי׳ ההון הנ״ל ביומו לגלות ההתפארות ביומו דייקא. וע״כ יכול להיות שישכח כשרז״ל בעה״ב טרוד בפועליו וחשדינין לי׳ ששכח שנדמה לו שנתן לו שכירותו ובאמת לא נתן לו. וכל זה מחמת שטרוד בפועליו דייקא. מה שלא מצינו כן בשום מקום. כי בשאר חוב אם אמר פרעתי אפילו אם יביא עליו עדים שהי׳ טרוד באותו היום שאמר שפרע בכמה וכמה מיני עסקים אעפ״כ לא יפסל משבועה ויהיה לעולם פטור בשבועה. רק בפועל אמרו רז״ל בעה״ב טרוד בפועליו ומשום חיותו דשכיר נטלו השבועה מבעה״ב ונתנוה על השכיר היינו כנ״ל כי טרדא דפועלים היא טרדא עצומה מאחר שכל נפשות וחיות והתאפרות של נפשות הפועלים הם אצלו. כי נשכרו אצלו והיו אצלו בגלות ועבדות שכ״ז נמשך מחמת הטוב שנכבש מאד בגלות. ומאחר שהם בגלות אצלו בוודאי הוא מוכרח להיות טרוד לשלם להם במועדם וזמנם ביומם דייקא. וע״כ חשדינין ליה ששכח שהוא בחי׳ פגם הדעת שנמשך ע״י שלא החזיר הטוב הכבוש מיד מאחר שהשכיר תבעו בזמנו ולא נתן לו. ע״כ לא האמינוהו בשבועה והטילו השבועה על השכיר משום חיותו דשכיר.

כי כל חיותו שנמשך מהתפארות הפרטי שבכל יום תלוי בזה וכנ״ל:

אות ח

וע״כ אברהם אבינו היה איש חסד ועשה חסד וצדקה הרבה. כי אברהם וכל האבות עסקו בזה להודיע להטוב הכבוש במקומות המגונים מעלתו לעוררו לתשובה. ועי״ז עשו בעלי תשובה וגרים רבים כ״ש ואת הנפש אשר עשו בחרן וכו׳. וכן יחחק ויעקב גיירו רבים כשרז״ל ומובא בדבריו ז״ל. ומחמת שאברהם היה הראשון שהתחיל לעסוק בזה לעורר ולהוציא ולתקן הטוב הכבוש בין הס״א מחטא עץ הדעת. ע״כ עשה כל ימיו צדקה חוחסד הרבהכדי לעשות אויר הנח והזך כדי שיוכל להודיע לטוב הכבוש מעלתו והיכן הוא עתה וכו׳ כנ״ל. ובכלליות העולם השלשה אבות הם בבחי׳ כלליות התיקונים המבוארים בהתורה הנ״ל. כי אברהם הוא בבחי׳ תיקון הון יוסיף רעים רבים שנעשה ע״י צדקה הרבה. כי אברהם עשה חסד וצדקה הרבה כנ״לף. ועי״ז מודיעין להטוב הכבוש מעלתו ונעשין גרים בחי׳ ואת הנפש אשר עשו שנאמר באברהם מפורש יותר מבשאר האבות מחמת שהוא הראשון והוא התחיל התיקון ע״י צדקה כנ״ל. ועי״ז נתתקן פגם המזבח ונשלם המזבח כ״ש שם. וזה בחי׳ יצחק שנעקד ע״ג המזבח ואח״כ הקריבו איל תחתיו שזה בחי׳ תיקון המזבח. כי מחמת שהאבות הם הי׳ התחלת התיקון לתקן פגם האמונה שהוא פגם הע״ז שעבדו הדורות הראשונים מאד. על כן היה ההכרח לתקן פגם המזבח ע״י יצחק אבינו בעצמו שנתרצו א ברהם ויצחק להקריב אותו ע״ג המזבח. כי מגודל הפגם לא היה אפשר לתקן כ״א ע״י יצחק בעצמו. וע״י תיקון המזבח נשלם השכל ונתגלה ההתפארות ע״י הצדיק האמת וזה בחי׳ יעקב שהוא עיקר ההתפארות. כי יעקב נקרא ישראל בחי׳ ישראל אשר בך אתפאר בחי׳ תפארת ישראל:

אות ט

וזה שטעה יצחק בעשו ואהב אותו ורצה לברכו. כ״ש ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ותרגומו ארי מצידיה הוה אכיל. כי מחמת שיצחק עיקר עסקו היה לתקן המזבח שהוא תיקון האכילה כ״ש שם. ע״ מאחר שראה שעשו מביא לו לאכול. ואכילת יצחק בוודאי היה בקדושה גדולה בבחי׳ תיקון המזבח בחי׳ שולחן מכפר כמזבח ע״כ אהב אותו. כי סגבר שעוסק בתיקון המזבח. כי זה ידוע שבעשו היה ניצוצות קדושים גבוהים מאד שהם נשמות הגרים שיצאו אח״כ מזרעו כמ וזשארז״ל על פסוק זה כי ציד בפיו שמרמז על אלו הנשמות כמובא. ע״כ סבר יחחק שמה שמביא לו לאכול שמפורש ג״כ בזה הפסוק כי צדיק בפיו שכוונתו לשמים שמחמת היטוב הכבוש אצלו שעוסק להוציא ולהחזירו אל הקדושה. ע״ז בעצמו הוא עוסק להאכיל את אביו שהוא בחי׳ תיקון המזבח. כי הא בהא תליא כנ״ל. וע״כ א הב אותו. וע״כ רצה לברכו. וז,ש ותכהן עיניו מראות בחי׳ שנחשך אור הצדיק כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וזה שדרז״ל בעשנן של אלו שהי׳ מקטירות לע״ז דהיינו פגם המזבח שע״ז נחשך אור הצדיק שעל ידו עיקר התגלות ההתפארות שהוא בחי׳ יעקב כנ״ל. ומריבוי הע״ז של בית עשו שהוא פגם המזבח נחשך האור כ״כ בחי׳ ותכהן עיניו עד שלא ראה יחחק עוצם ההתפארות שנתגלה ע״י יעקב דייקא עד שרצה לברך את עשו כי סבר שעוסק בתיקון המזבח ע״י שמאכילו וכו׳ כנ״ל. וזה שאמר לו הביאה לי ציד ואוכלה וכו׳. כי דייקא ע״י שיאכיל אותו שהוא תיקן המזבח שנעשהע״י הון יוסיף וכו׳. ע״ז רצה לברכו. כי עיקר הברכה שרצה לברכו היה בעשירות גדול. כי סבר שצריכים ליתן לו העשירות כדי שיוכל לעסקו יותר בתיקון המזבח שנתתקן ע״י עשירות דקדושה כשנותנין מממונו צדקה הרבה לעניים הגונים באמת וכנ״ל. אבל באמת עשו לא חפץ בברכה ותרחק ממנו. כי כל כוונת עשו מה שהאכיל את אביו לא הי׳ לטובה כ״א לרמות את אביו כדי שיאהב ויכבד אותו כדי שיתן לו עשירות שע״ז יכבש הטוב בגלות עוד יותר ויותר. כי לא חפץ כלל להוציא הטוב הכבוש אצלו ולתקן המזבח רק כל כוונתו הי׳ בהיפך לכבוש הטוב שהוא בחי׳ קודשת ישראל בגלות. וכן נמצאי סאנשים שנותנים צדקה. אבל אין כוונתם לטובה כלל רק להרבו תכבודם ונותנים רק במקום שיתכבדו ויתייקרו ועל ידי זה דייקא מתגברים ומשתררים על עם דל על הכשרם באמת. וצדקה כזו

בוודאי אינה מתקנת כלל רק מקלקלת הרבה. כי הם מרבים שנאה ומחלוקת ע״י הון ועשירות כזה. רק אצל ישראל הורב הוא לטובה. ויש בזה כמה בחי׳. כי יש שטועים עצמן שסוברים שנותנים להגונים והוא להיפך. אבל עכ״פ כוונתם לטובה. וע״כ באמת ארז״ל (ב״ב י״ב) אחרי שהפליגו שם הרבה בגודל מעלת מצוות הצדקה. אמרו שם שמא תאמר כל הבא לקפוץ קופץ ת״ל מה יקר חסדך אלקים וכו׳. כי צריכים זכות גדול לזכות ליתן לעניים הגונים אמתים באופן שיתקן עשירותו ע״י שיהי׳ נמשך ע״י צדקתו בחי׳ אויר הנח והזך שיוכלו להודטע לטוב הכבוש מעלתו וכו׳ עד שיושלם המזבח שע״י יתגלה ההתפארות ויהיה נמשך יראה ואהבה וכו׳. אבל עשו הרשע בוודאי כל כוונתו היה לרעה ולא לטוב כלל ע״כ השתדלה רבקה שיקבל יעקב את הברכות שיהי׳ נמשך כל שפע ההון והעשירות ליעקב הצדיק האמת דייקא. כי יעקב דייקא צריך לקבל כל העשירות כדי שיתקן כל התיקונים הנזכרים שם עד שיתגלה ההתפארות וכו׳ וכנ״ל:

אות י

וזה בעצמו בחי׳ מכירת הבכורה שמכר עשו ליעקב ע״י תאוות האכילה דייקא כ״ש הלעיטיני נא וכו׳. ואז אמר לו יעקב מכרה כיום את בכורתך לי. כי העבודה בבכורות. והעבודה דהיינו קרבנות הוא תיקון המזבח. וע״כ תיכף שאמר עשו ליעקב הלעיטיני נא שהוא פגם תאוות אכילה שהוא פגם המזבח. ע״כ תיכף אמר לו יעקב כדת וכדין. א״כ מכרה לי את בכורתך. כי למה לך עבודת הקרבנות שהם תיקון המזבח מאחר שאתה פוגמו כ״כ ע״י ריבוי תאוות אכילה שהוא פגם המזבח וכנ״ל:

וזה שאמר יצחק גם ברוך יהי׳ שארז״ל שמאחר ששמע יצחק שאמר את בכורתי לקח וכו׳. אמר יצחק א״כ כדין ברכתי את יעקב וכו׳ היינו כנ״ל. שמאחר שמכר הבכורה שהיא תיקון המזבח. א״כ נודע לי עתה שאינו עוסק כלל בתיקון המזבח וכל עיסקו שהאכיל אותי. כל כוונתו הי׳ לרעה ולא לטובה מאחר שביזה את הבכורה שהוא תיקון המזבח. ע״כ בוודאי מגיע הברכות של העשירות רק ליעקב. ע״כ גם ברוך יהיה כי רק יעקב שהם בחי׳ הצדיקים והכשרים באמת צריכים לקבל את העשירות כדי להודיע לטוב הכבוש את מעלתו ע״ז כדי שיתרבו גרים ובעלי תשובה אמתים בעולם כדי לתקן פגם המזבח עד שיושלם השכל ויאיר אור הצדיקי אמת שממשיכים יראה ואהבה ע״י עוצם התגלות ההתפארות שמגלים התפארות אפילו מהפושעי ישראל שעל ידי זה עיקר חיות וקיום העולם וכו׳ כנ״ל:

אות יא

וזה בחי׳ חנוכה. כי מלכות הרשעה גזרה אז הגזירות רעות על ישראל המובאים בתורה הנ״ל. שלא ימולו את בניהם ושיחללו את השבת וכו׳. והחשיכו את ישרא לבצרותיהן שע״ז כבשו ביותר את הטוב בגלות. וכשגברו הכהנים חשמונאי ובניו ונצחום. ע״ז הוציאו הטוב הכבוש מהם. ועי״ז נשלם המזבח. וזה בחי׳ חונכה בחי׳ חנוכת המזבח שנשלם ע״י הטוב הכבוש שהוציאו מן הגלות. וע״י שלימות המזבח. ע״ז נשלם אור השכל ורואין אור הצדיק שמגלה ההתפארות. וזה בחי׳ אור חנוכה שהוא בחי׳אור הצדיק שממשיכין בחי׳ אור חנוכה שהוא בחי׳ אור הצדיק שממשיכין בחי׳ אור זרוע לצדיק שע״ז נתגלה ההתפארות של ישראל שע״ז תוקף הנס שדלק הנר בנס שמונה ימים. שעל ידי זה נתגלה שכל הבריאה וחיותה וקיומה ע״י ישראל עד שיכולין להמשיך אור הנר שידליק בנס כזה. כי ההתפארות הוא בחי׳ כבודו יתי׳ בחי׳ על ישראל גאוותו שמתרומם כביכול כבוד מלכותו וגדלו ותפארתו ע״י ישראל וע״ז מאיר אור גדול בכל העולמות. כי כבודו בחי׳ אור כ״ש והארץ האירה מכבודו. וזה בחי׳ נר חנוכה שמדליקין בכל שנה ושנה. וע״כ נוהגין ישראל הרבות בצדקה בחנוכה. כי עיקר התיקון ע״י הון יוסיף רעים רבים דהיינו ע״י ריבוי צדקה לעניים רבים לקנות לו רעים רבים. וע״ז יוצא הטוב הכבוש ומשלים המזבח שזהו בחי׳ חנוכת המזבח כנ״ל. וע״ז נשלם השכל ומאיר אור הצדיק ונתגלה ההתפארות והכבוד של הש״י שהוא בחי׳ אור גדול. וכל זה הוא בחי׳ אור

נר חנוכה בחי׳ אור נרות המנורה שהם עדות שהשכינה שורה בישראל. כי ממנה הי׳ מתחיל וכו׳ היינו שהש״י מתפאר בישראל ועושה נסים בשבילם ומנהיג העולם כרצונם. כי בשבילם נברא הכל ובשבילם מתקיים הכל. היינו בשביל ההתפארות שמקבל מהם בכל דור ודור בכל שנה ושנה ובכל יום ויום וכנ״ל:

אות יב

וזה בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ודרז״ל בשביל ישראל ובשביל התורה שנקראו ראשית. היינו בשביל ההתפארות שיקבל מישראל ע״י שיקבלו את התורה. וזהו שנסמך מיד והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום. זה בחי׳ מה שנחשך אור הצדיק שעי״ז אין מתגלה ההתפארות וכו׳ וכנ״ל. ועיקר החשכות ע״י ריבוי הגליות שכובשין הטוב ביניהם שזהו בחי׳ תהו ובהו וחשך וכו׳ שהם בחי׳ הד׳ גליות שכבשו הטוב ביותר שעל ידי זה מתגבר החשך מאד מאד עד שאין רואין אור הצדיק שמגלה ההתפארות.ובפרט הגלות האחרון הזה שנקרא תהום וגם כל החכשות של גליות הראשונות כלולים בו. בבחי׳ תהו ובהו וחשך על פני תהום. שהחשך מחשיך עד התהום. עד שרוצה להסתיר ולהחשיך האור לגמרי ח״ו אבל ורוח אלקים מרחפת על פני המים. מים זה בחי׳ צדקה כ״ש שלח לחמך על פני המים. (כמובא בדברי קדשו ז״ל שם) מרחף רוח אלקים. דא רוחו של משיח שהם בחי׳ הצדיקי אמת כ״ש במ״א. ועי״ז ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור שזה בחי׳ אור נר חנוכה אור נר המנורה. כי עיקר התגלות הואר הוא ע״י צדקה כנ״ל:

אות יג

וזה בחי׳ מצות נר חנוכה איש וביתו, זה בחי׳ אור התפארות בכלל. והמהדרין נר לכל אחד ואחד זה בחי׳ אור התפארות בפרטיות שהש״י מקבל מכ״א ואחד מישראל בפרטיות. והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך בכל יום. זה בחי׳ התפארות בפרטי פרטיות שהש״י מקבל מכל אבר של ישראל אפי׳ מהגרוע שבגרועים כ,ש שם בהתורה הנ״ל. שזהו העיקר שע״י זה הצדיק שיכול להאיר ולגלות ההתפארות בפרטי פרטיות כנ״ל. ע״ז יכול להוסיף אור בכל יום ויום. כי בכל יום ויום מוצא איזה התפארות באיזהאבר מישראל בפרטי פרטיות שעי״ז מתקיים העולם באותו היום. וכמו שכתבנו לעיל לענין לא תלין וכו׳ ע״ש. וזה עיקר תוקף הנס של חנוכה שדלק שמן מועט שלא הי׳ בו להדליק כ״א יום א׳ ודלק שמונה ימים. היינו כי שמן הוא בחי׳ אור התפארות כי שמן לשון גדולה והתפארות בחי׳ כשמן הטוב על הראש וכו׳ בחי׳ לריח שמניך טובים בחי׳ על כן משחך אלקים שמן ששון מחבריך וכו׳. דהיינו גדולת והתפארות המלך. היינו כי היוונים טימאו כל השמנים, שרצו להחשיך אור הצדיק ולטמאות ולקלקל כל מיני התפארות שבישראל עד שגזרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל דהיינו שרצו להמשיך כפירות כאלו לא נברא העולם בשביל ישראל ואין הש״י מתפאר בהם ח״ו. וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום. מצאו פך שמן שהי׳ חתום בחותמו של כה״ג, כהן בחי׳ אהבה וחסד בפרט כהן גדול שהוא בחי׳ אהבה וחסד גדול שעיקר תיקון ההון יוסיף על ידו על ידי שהוא עוסק לקבל כל הצדקות וכל הנדבות לב של ישראל וכל התרומות והמעשרות של ישראל שכולם מקבלם הכהן בפרט הכה״ג שממונה על כל הכהנים ומצווים ישראל לעשרו. כי הוא צריך לקבל הון גדול מישראל כי על ידו עיקר תיקון ההון שע״י נעשה האויר הנח והזך שע״י מוציאין הטוב הכבוש מן הגלות מהס״א שכל זה עבודת הכהן לכפר על בני ישראל שע״י מעלין ומוציאין הטוב מהס״א שנפל לשם בעוונות ישראל כידוע. והי׳ אז תוקף הנס שמצאו השמן שחתום בחותמו של הכה״ג שהוא בגודל כח צדקתו יכול להאיר אור התפארות אפי׳ בעומק החשך מאד אבל לא הי׳ בו להדליק כ״א ליום א׳ שלפי האומדנא לפי דעת האדם נדמה שאין כח בזה ההתפארות שיאיר וידליק כ״א יום א׳ ונעשה נס ודלק שמונה ימים. ובזה הראה לנו הש,י גודל עוצם אהבתו את ישראל ע״י גדולת הצדיקים שהם ממשיכים לנו נסים כאלה כי הם דורשים ומחפשים ומבקשים ומוצאים התפארות בפרטי פרטיות בכל אבר ואבר מישראל עד שעי״ז מוצאים התפארות בישראל

בכל יום ויום כל ימי עולם שעי״ז הי׳ תוקף הנס הזה שדלק השמן המועט שמונה ימים מרמז על כל שבעת ימי בראשית שנכללין ביום השמיני שהוא בחי׳ עלמא דאתי, להורות שהם יכולין ללמד זכות על ישראל עד שיאיר וידליק שמן מועט בחי׳ התפארות מועט יוסיף אור ויאיר לעולם עד יום השמיני בחי׳ עלמא דאתי. כי מעט ההתפארות מאיר להם עד שמוצאים ע״י התפארות בפרטי פרטיות עוד יותר וכן בכל יום ויום עד שמגלין ההתפארות של ישראל שלא יופסק לעולם עד הקץ האחרון שעי״ז עיקר חיות העולם וקיומו בכל יום עד אשר יזכו כל ישראל ליראה ואהבה בשלימות. ואז יהי׳ ההתפארות בתכלית השלימות ויתקיים כיה ׳ יהי׳ לך לאור עולם ואלקיך לתפארתך׃

אות יד

וזה בחי׳ מצות השבת העבוט. כסות יום מחזיר ביום וכסות לילה בלילה. וזה בחי׳ מה שאסור ליכנוס לבית הלוה ליטול משכנו. כ,ש כי תשה ברעך וכו׳. לא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו וכו׳. כי עיקר העניות של ישראל שעי״ז באים לידי הלוואות נמשך מבחי׳ הנ״ל׃ כשאין מתקנין התיקון של הון יוסיף רעים רבים וכו׳ שעי״ז אין מוצאין ומעלין הטוב הכבוש בין העכו״ם. ואז יכשהטוב כבוש ביניהם אזי נמשכת השפע להם ח״ו כי כל עשירותם נמשך מהטוב הכבוש ביניהם כידוע שעי״ז נמשך השפע להטוב הכבוש ועי״ז יש להם כל העשירות וישראל ניזונין מתמצית. וכפי מה שזוכין ע״י תיקון ההון דהיינו ע״י צדקה וג,ח להעלות הטוב מהם כנ״ל. כמו כן מחזירין השפע והפרנסה והעשירות לישראל. והעיקר כי ע״י שמעלין הטוב כנ״ל ונעשין גרים ונשלם המזבח ע״י מתגלה אור הצדיק ואזי נתגלה ההתפארות של ישראל מכל א׳ ואחד. וכשמתגלה ההתפארות של ישראל שהש״י מתפאר עם כ״א מישראל בכל יום ויום שבשביל זה נברא הכל ומחי׳ ומקיים הכל בכל יום ובכל עת ובכל שעה. אז יבוודאי נמשך כל השפעת של פרנסה ועשירות לישראל כי כל חיות העולם והשפעתו שייך בודאי לישראל כי מהם נמשך כל השפע והחיות ע״י ההתפארות שמתפאר בהם וכנ״ל. נמצא שעיקר עיכוב השפע שמשם בא העניות וההלוואות. בא ע״י פגם ההון הנ״ל של העשירים שאין עושין צדקה וחסד בממונם. וכל אחד מישראל כפי מהשעוסק בצדקה וחסד ומתקן בחי׳ ההון הנ״ל בבחי׳ הנ״ל, עי״ז חוזר וממשיך השפע לישראל והעיקר שעי״ז חוזר ונתגלה ההתפארות שעי״ז חוזר ונמשך השפע לישראל וכנ,ל. וע״כ הזהירה תורה להתנהג בחסד גדול עם הלוה כ״ש לא תהיה לו כנושה וכו׳ והחמירה מאד בהשבת העבוט ביום וכו׳ כנ״ל וכן שלא ליכנוס אל ביתו לעבוט עבוטו. כי עיקר התיקון לבטל העניות והלוואות הוא ע״י החסד שגומל עם הלוה שעי״ז קונה אהבה ושלום שעי״ז נעשה האויר הנח והזך שעי״ז נעשין כל התיקונים הנ״ל. שמוציא הטוב הכבוש ומשלים המזבח וכו׳ עד שמתגלה ההתפארות שעי״ז חוזרת השפע לישראל כנ״ל. שזה עיקר מצוות צדקה וגמילות חסדים כדי שע״י הצדקה והחסד יבטל העניות מהעני והלוה ע״י שיגלה ההתפארות ע״י וכנ״ל. וע״כ אסור ליכנוס לבית הלוה לעבוט עבוטו כי החפצים של כל אדם הם בחי׳ התפארותו ושעשועיו כי הם חיותו שבהם משתעשע ומתפאר. ושורש חיותם נמשך מההתפארות שהש״י מתפאר עם כ״א ואחד מישראל אפי׳ עם הגרוע שבגרועים שמשם שורש החיות והשפע של כל החפצים של כל אדם שהם בחי׳ התפארותו כנ״ל. ובאמת היה ראוי שיהי׳ עיקר העשירות והחפצים היקרים אצל הצדיקים והכשרים שבישראל. אך מחמת חטאי הדורות התגברו היכלי התמורות שכבשו הטוב להס״א שעי״ז ע״פ הרוב הואלהיפך. אבל אעפ״כ כל החפצים שיש אפי׳ להעני שבישראל שרשם נמשך מבחי׳ ההתפארות כנ״ל. ועיקר ההתפארות הוא בבחית האדם בבחי׳ כתפארת אדם לשבת בית. כי כל בתי בני ישראל שרשם הוא מבחי׳ הבית המקדש (כמבון במאמר בראשית לעיני כל ישראל ע״ש). ששם עיקר ההתפארות של ישראל כ״ש בית קדשינו ותפארתינו וכו׳. וכן יפה נוף משוש כל הארץ וכולו. כי כל התפילות והמעשים טובים של ישראל הכל עולה אל הביהמ״ק ושם הש״י מקבל כל ההתפארות מהם כי שם שער השמים. ועש,כ שם עומד המזבח שנשלם ע״י שמעלין הטוב הכבוש ונעשין גרים בבחי׳ עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק וכו׳ שעי״ז נתגלה ההתפארות כנ״ל. ומשם מביהמ״ק נמשך קיום של כל בתי בני ישראל ששם בחי׳ ההתפארות של כ״א מישראל. וע״כ כשישראל באים לידי הלוואות עד שמוכרחים למשכנם זה בחי׳ חורבן ביהמ״ק שנקרא משכון כי הביהמ״ק נקרא משכן על שם שנתמשכן בעוונות ישראל כשרז״ל ע״פ אלה פקודי המשכן משכן וכו׳ כי בזמן שהי׳ הביהמ״ק קיים היה כל השפע לישראל ולא הי׳ צריכים לשום הלואה כ״ש והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה וכו׳. רק ע״י חורבן ביהמ״ק בעו״ה עי״ז נתעלם ההתפארות של ישראל ונמשך רוב השפע להם וכו׳ כנ״ל עד שמוכרחין לבא להלוואות ולמשכון שהוא בחי׳ חורבן ביהמ״ק שנתמשכן בעוונותינו כנ״ל. וע,כ הזהירה התורה מאד על המלוה להקל על הלוה בפרט בעינן המשכון כדי שע״י החסד הזהשיגמול עמו, יהיד׳ חוזר ונמשך ההתפארות שעי״ז יחזור השפע לישראל. וע״כ אסור ליכנוס לביתו לעבוט עבוטו כדי שלא לפגום ביותר בבחי׳ ההתפארות שהוא בתוך הבית ביותר

כנ״ל שנמשך מבחי׳ הבית המקדש כנ״ל׃

אות טו

וזה בחי׳מה שצריכים להחזיר כסות יום ביום וכסות לילה בלילה. כ״ש כי הוא כסותה לבדו היא שמלתו לעורו וכו׳ כי הכסות והשמלה הוא עיקר בחי׳ ההתפארות של האדם כי ר׳ יוחנן קרא למאני מכבדותא כי החפצים של האדם בפרט הבגדים הם מכבדין ומפארין את האדם וכ״ש לענין בגדי כהונה ועשית בגדי קודש וכו׳ לכבוד ולתפארת וע״כ צריכין להחזיר כסות יום ביום וכסות לילה בלילה. כי כל שינוי העתים שהם יום ולילה וכו׳ הכל ע״י ההתפארות שהש״י מקבל מכ״א מישראל בכל יום ויום שע״ז מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית וכנ״ל. ע״כ תיכף כשמגיע היום צריך להחזיר לו כסות יום שנמשך ממהתפארות של אותו היום שע״ז מ איר אור יום וכן כסות לילה בלילה, כי שינוי העתים של יום ולילה נמשך מההתפארות פרטי שהש״י מקבל בכל יום ערב ובקר מכל אחד מישראל בפרטי פרטיות וכנ״ל ומשם נמשך בחי׳ כסות יום ולילה. וע״כ מברכין בכל יום מלביש ערומים. וע״כ הזהירה התורה להחזיר המשכון כסות יום ביום וכו׳. כדי לתקן ולהאיר בחי׳ ההתפארות שבכל יום שע״ז יתבטל העניות וההלואות לגמרי. כי יוחזר השפע לישראל על ידי התגלות התפארות וכנ״ל. וזה שכתוב בזוהר כי הוא כסותה לבדה היא שלמתו לעורו דא ציצית ותפילין. כי ציצית ותפילין הם עיקר ההתפארות שהש״י מקבל מכ״א מישראל בכל יום כידוע וע״כ הם מרומזים בפסוק זה כי היא כסותה לבדו וכו׳ שמדבר ממצות השבת העבוט ביום ובלילה. כי הם בחי׳ אחת כי מצות השבת העבוט הוא בשביל תיקון התגלות ההתפארות שהיא בחי׳ ציצית ותפילין שמרומזים בפסוק זה כי היא כסותו וכ׳ וכנ״ל׃

גביית מלוה א

אות א

אסור ליכנס לבית הלוה ליקח עבוטו שנאמר בחוץ תעמוד וכו׳. ע״פ המאמר של גזילה (סי׳ סט) ע״ש היטב. והכלל שכל הנפשות שרשם בעשירות. וע״כ עיקר העשירות ע״י בחי׳ האשה שהיא בחי׳ נפש ששרשה וחיותה ע״י עשירות. וע״כ הגוזל את חבירו כאלו נוטל את נפשו וע״ש. ואיתא שם שלפעמים הגזלן אינו נויטל את נפשו אע״פ שגזלו ממון. כי כשהנפש רואה שזה הגזלן עומד לגוזלו וליקח את חיות נפשו. אזי הנפש מצמצמת ומכווצת עצמה ואינה מנחת ליקח אותה ואף שלוקח ממונו אין בו שום חיות הנפש והוא רק עפרא בעלמא מאחר שהנפש התגברה ולא הניחה ליקח אותה ע״ש. והנה אנו רואים שהתורה חסה על נפש הלוה העני והדל. שלוה מחבירו ואין לו לשלם והוא מוכרח להוציא מידו יתר הפליטה מעט המטלטלין הנשאין לו. שבהם תלוי כל חיותו דהיינו שורש נפשו שהוא תלוי בעשירות כנ״ל. ואם יוציא הכל מתחת ידו יהי׳ נחשב כמת ממש כי הוא ממש יציאת הנפש מאחר ששרשה בהממון כנ״ל. וזשארז״ל עני חשיב כמ ת כי הנפש שהוא חיות האדם תלויה בעשירות כנ״ל. ואעפ״כ זה הלוה מוכרח לשלם מכל אשר לו. כדי שלא יהיה לוה רשע וכו׳. וכ חסה התורה עליו וצוותה כמה מצוות בזה. להתנהג עמו בחסד. כדי להשאיר לו איזה חיות להנפש. כי בוודאי ע״פ

הדין היה ראוי שיוציא כל אשר לו עד החלוק כדי לסלק למי שלוה ממנו. והוא יחזור על הפתחים. אבל התורה חסה עליו. וצוותה לסדר לב״ח ולהשאיר לו כדי שיהיה לנפשו חיות. ולא יהי׳ כמת. כי שורש הנפש בהממון כנ״ל:

וזה בחי׳ שאסור למשכן כלים שעושין בהם אוכל נפש. כי מאחר שהם סמוכין להנפש ע״כ הנפש תלוי בהם ביותר. ע״כ אסור למשכן אותם כדי לשא ליקח שורש נפשו. כי כל אלו המצות כולם כדי להשאיר להלוה איזה שורש נפשו. כדי שלא יהיה כמת ח״ו כנ״ל. וע״כ כל מה שסמוך יותר להנפש. ובוודאי הנפש נשרשת שם ביותר צוותה התורה להניח לו. וזה בחי׳ שאסור ליכנס לביתו לעבוט עבוטו. כדי שלא לבא עליו פתאום. ולחטוף אצלו כל אשר לו ויוכל להמית אותו ח״ו בזה מאחר ששורש הנפש בהממון כנ״ל. רק שהוא בעצמו יוציא לו את העבוט. כדי שהלוה יוכל לבחור לו ולהשאיר לעצמו מה שהנפש תאב לו ונשרשת שם ביותר ומה שאין תאב לו כ״כ ואין הנפש נשרשת שם כ״כ יוציא לו למשכון. כי כל דבר שהאדם תאב לו והוא צריך לו ביות. הנפש מושרשת שם ביותר ואפילו אם אין להלוה כ״א זה המשכון לבד אעפ״כ בתוך כך יוכל הנפש להתגבר ולצמצם עצמה שלא יקחו אותה כנ״ל כדי שישאר לו חיות כנ״ל:

וזה בחי׳ בחוץ תעמוד. ולא יכנוס לביתו לפנימה ליקח משכונו שהוא שורש נפשו. רק שהוא בעצמו יוציא אליך העבוט החוצה. כדי שיוכל להשאיר לעצמו שורש נפשו בפנים בתוך ביתו. וזהו בחי׳ האיסור ליכנס לבית דייקא. כי בי תהוא מקום העשירות כי שם מונחים כל החפצים והעשירות של האדם. וזה בחי׳ ביתו זו אשתו שמשם העשירות כנ״ל. וזשארז״ל (חולין דף צ״ה). בית ואשה סימן להצלחה. כי בהם תלוי ההצלחה דהיינו העשירות כנ״ל. כי השפע יורדת לתוך החדרים של ביתו בבחי׳ (משלי כ״ד ובדעת חדרים ימלאו. וכמו שהבנתי מדברי רבינו נ״י במה שאמר ע״פ ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית (סי׳ רס״ו). וע״כ מי שבונה ביתו בלא דעת ופוגם בבנין ביתו. ע״כ מתמסכן. היפך העשירות שבא לתוך הבית כשהוא נבנה כתיקונו בדעת כ״ש שם. וע״כ מזוזה שהוא בחי׳ תיקן הבית בחי׳ מוחין של הבית. ע״כ המזוזה היא בחי׳ עשירות כ״ש רבינו במאמר צוית צדק עדותיך (סי׳ כ״ג). וכ״ש בה׳ מזוזה. נמצא ששורש העשירות הוא בבית. ושם שורש הנפשות ששרשם בעשירות. וע״כ אסור ליכנס לביתו ליקח עבוטו. כדי שלא ליקח גם שורשי נפשו מבפנים שבתוך ביתו כנ״ל רק הוא בעצמו יוציא לו העבוט החוצה. כדי שיוכל להשאיר לו שרשי נפשו בפנים בתוך ביתו ששם שורש העשירות שהוא שורש הנפשות כנ״ל. כי יש כח בהנפש לצמצם עצמו ולהשאיר לו חיות כנ״ל. וכ״ז ע״י שאין לוקח המשכון פתאום מיד הלוה. רק הלוה בעצמו נותנלו וגם ע״י שאינו לוקח מביתו. רק הוא מוציאו אליו אל החוץ כנ״ל. ע״ז יכולה הנפש להשאיר לעצמה חיות. ולא תצא נפשו ממנו ח״ו כנ״ל:

וזה בחי׳ השבת העבוט. כסות יום ביום וכסות לילה בלילה. וארז״ל אל יקשה בעיניך לחזור לו כ״פ כי בכל לילה עולה נפשך אלי ואיני מעכבה על כמה חובות שאתה חייב לי. כי השבת העבוט הוא השבת הנפש ממש כנ״ל מאחר שהוא שמלתו לעורו הוא כסותו לבדו. וסמוך לנפשו ביותר. וע״כ מצוה להשיב לו בכ״פ שצריך לו. כי הנפש נשרשת שם ביותר מאחר שצריך לו ביותר כנ״ל. וכ״ז הוא בתורת צדקה וכ״ש ולך תהיה צדקה. כי היא צדקה ממש. כי הוא מחיה אותו ממש. שמשאיר לו שורש לנפשו. וזה בחי׳ צדקה שהיא ג״כ להחיות נפש העני להשלים נפשו:

וע״כ אלמנה אין ממשכנין אותה כלל. אפילו היא עשירה. כי האשה עיקר חיותה היא עשירות כנ״ל. וכל שלימותה וחיותה מקבלת רק ע״י בעלה שהוא משתדל תמיד להשלים נפשה ע״י עשירות שהוא מרויח וכשמת בעלה אין לה מי שישלים נפשה. וע״כ התורה מזהרת כ״פ לרחם ביותר על האלמנה. כי היא נפש אומללה ועניה מאד. כי ניטל ממנה שלימות חיותה. וע״כ אסור למשכן אותה כלל. מאחר שחיותה מועט מאד וכל עצם חיותה הוא בהנכסים שנשאר לה מבעלה. וכשממשכנין אותה כאלו נוטלין נפשה ממש. כי אין לה שום חיות אחר וחיותה מועט מאד כנ״ל:

וזה שכשהוכיח הנביא אותם על גזילה. אמר להם נשי עמי תגרשון מבית תענוגיה מעל עוללי תקחו הדרי וכו׳ (מיכה ב׳) כי הגזילה נוגעת ביותר לאשתו ובניו כי שם שורש נפשם. כ״ש במאמר הנ״ל ע״ש:

גביית מלוה ב

ענין השבת העבוט. כסות יום ביום וכסות לילה בלילה. וענין איסור ליכנס לבית הלוה לעבוט עבוטו:

עפ"י המאמר ע"פ ויעקב נסע סוכותה ויבן וכו' ולמקנהו עשה סוכות (סי' רסו) ע"ש, ע"י מצות סוכה שהיא בחי' דעת ע"ז עולין מבהמה לאדם. וזה בחי' צדקה והלוואות חן. שע"ז מעלין את העני מבהמה לאדם. כי חכמת המסכן בזויה (קהלת

וע"כ כשהוא עני נמצא שנפגם חכמתו. וע"כ הוא נקרא בחי' בהמה שהוא העדר הדעת. כמו שאמר דוד (תהלים עג) ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך. כי דוד היה קורא א"ע תמיד עני ואביון. כי היה עוסק תמיד בתפילתו לתקן מדה זו כידוע וזה שכתב רבינו ז"ל (סי' לז) שע"י צדקה נעשין בגדר אדם. כי זה מדה כנגד מדה ע"י שמעלה את העני מבהמה לאדם. ע"כ זוכה גם הוא שעולה לגדר אדם ע"ז. והדעת הוא בחי' סוכה כנ"ל. וסוכה הוא נוהגת ביום ובלילה כי הסוכה הוא בחי' עניי כבוד שכתוב בהם לא ימוש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה וכו'. כי עיקר הדעת הואבחי'חיבור חו"ג שהם בחי'יום ולילה. וסוכה הוא בחי' הדעת. וע"כ עמוד הענן משלים וכו'. כי עיקר הדעת שהיא בחי' סוכה בחי' עניי כבוד הוא בחי' חיבור יום ולילה כנ"ל וע"כ צריכין להשיב את העבוט ביום ובלילה. דהיינו כסות יום ביום וכו'. כדי להשלים ולחבר יום ולילה כדי לתקן את הדעת של העני. כי עיקר תיקון העניות הוא ע"י חיבור יום ולילה כידוע. שזהו בחי' שלימות הדעת כנ"ל. כי הממון דקדושה הוא שלימות הנפש. כי הנפש שרשה בממון וצריך להשתדל עם העני להשלים נפשו ודעתו כדי שיצא מעניות לעשירות. כ"ש והחזקת בו ע"י הלוואה. כ"ש שם אל תקח מאתו נשך וכו'. כי צריכין להחזיק בידו וכו': (כל זה לא נכתב בשלימות רק בקיצור ראשי פרקים. כי לא נכתב בזמנו. ונשכח רובו ככולו):

גביית מלוה ג

אות א

לא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו בחוץ תעמוד וכו' וענין לא תחבול אלמנה:

ע"פ המאמר המתחיל מי שרוצה לקרב בני אדם לעבודת הש"י וכו' בליקוטי הראשון (בסי' נ"ט) ע"ש כל המאמר:

וזה בחי' האיסור ליכנוס לתוך ביתו של לוה ליקח המשכון וגם אסור למשכנו כ"א ע"פ ב"ד. כי עיקר העניות היא מחמת פגם המשפט המבואר במאמר הנ"ל. כי מבואר שם שיש בית וחומה שהם בחי' יד ושם שהם בחי' משפט וכסא הנ"ל. בחי' רבועא ועגולא הנ"ל שעיקר קיומם ע"י בחי' המשפט הנ"ל. כי זה שרוצה לקרב בני אדם להש"י הוא בונה היכל הקדוש. שהוא בחי' כבוד בחי' כסא כבוד כמבואר שם. אבל הוא צריך לשמור א"ע שלא יתאחז בו הרע של אלו הנפשות שהוא עוסק לקרבם. כי אלו הנפשות הם בבחי' זאת ירושלים בתוך הגוים שמתיה וכו'. ירושלים הוא היכל הקודש שהיא שוכנת בין הגוים והקליפות. והעצה לזה הוא ע"י משפט שצריך זה האיש המקרב נפשות ובונה מהם היכל הקודש בחי' ירושלים עיר הקודש, הוא צריך ליזהר מאד לשפוט א"ע בכל עת ולפשפש במעשיו ולחשוב דרכיו ולדון ולשפוט א"ע בכל עת על כל הדברים שהוא עושה אם ראוי לעשות כך. וע"י המשפט שהוא שופט א"ע ע"ז נתעורר אש המשפט ושורף את הרע של אלו הנפשות שמקרבן

מלהתאחז בו. וגם הוא שורף את הרע מן אלו הנפשות שמקרבן שלא יתאחז עוד הרע גם בהנפשות בעצמן שהם בחי׳היכל הקודש הנ״ל. בחי׳ כסא כבוד כנ״ל. נמצא שעיקר בנין וקיום בחי׳ היכל הקודש הנ״ל בחי׳ כסא הנ״ל הוא ע״י המשפט. שע״ז מגרש ושורף את הרע מבחי׳ ירושלים עיר הקודש, היכל הקודש הנ״ל, שלא יחריב הרע את ירושלים ח״ו. כי ע״י המשפט הוא שורף את הרע מהנפשות שע״ז מתקיים היכל הקודש הנ״ל בחי׳ ירושלים בחי׳ כסא כנ״ל. וע,י כסא הנ״ל בחי׳ היכל הקודש בחי׳ ירושלים בחי׳ עגולא כנ״ל שזהו בחי׳ כבוד כנ״ל במאמר הנ״ל, ע״ז מתקיים החומה של עשירות שהוא שורש הנפשות כמבואר בסוף המאמר הנ״ל, שחומה של עשירות שהוא בחי׳ נפש נמשך ע״י הכבוד שנתגדל ע״י האיש הנ״ל שמקרב נפשות להש״י שבונה היכל הקודש כנ״ל. נמצא שעיקר העשירות הוא ע״י משפט הנ״ל, שע״ז נבנה ומתקיים היכל הקודש הנ״ל שמשם עיקר העשירות כנ״ל. כי בלא משפט ח״ו מתאחז ח״ו הרע ונתחרב ח״ו היכל הקודש שהוא בחי׳ עשירות כנ״ל. וזהו בחי׳ (ירמי׳ יז) עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו, כי עיקר קיום העשירות הוא ע״י משפט דייקא שעל ידו מתקיים היכל הקודש שמשם העשירות כנ״ל. וזה שנסמך אחר פסוק עושה וכולו. כסא כבוד מרום מראשון וכו׳ כי עיקר העשירות דקדושה הוא מבחי׳ כסא כבוד וכו׳ כנ״ל שקיומו ע״י משפט כנ״ל:

אות ב

כי זה שרוצה לעשות מו״מ ולהרויח ממון ועשירות הוא צריך ליזהר מאד לחשוב דרכיו ולפוט א״ע בכל עת ולפשפש במעשיו בכל עת. כי ע״י משפט הנ״ל דייקא יכול לעשות המו״מ בקדושה שיצליח בו כי זה שעושה מו,מ הוא בחי׳ מקרב נפשות להש״י כי יש בהמו״מ ניצוצות קדושות גבוהות מאד שצריכין לבררם ע,י המו״מ כמבואר בדברי רבינו ז״ל כ״פ. ואלו הניצוצות שמבררין אותן ע״י המו״מ ומחזירין אותן אל הקדושה. הם בחי׳ גרים ובעלי תשובה הנ״ל. כי מעלין ומכניסין הנפשות והנ יצוצות של המו״מ מן החוץ לפנים אל הקדושה. נמצא שהעוסק במו״מ באמונה בקדושה כראוי הוא מגייר גרים. גם ע״י המו״מ הוא מרוויח ממון ועשירות שהוא מגדלת הנפש. שע״ז מרוויח ממון ע״ז הוא מקרב נפשות להש״י. וע״כ צריך זה העוסק במו״מ לשמור א״ע מאד שלא יתאחז בו הרע של אלו הנפשות והניצוצות שהוא מברר ומעלה ע״י עשיית המו״מ. כי זה ידוע שהקדושות והנפשות המלובשין בהמו״מ הם בבחי׳ גלות השכינה ושוכנין בין הגוים והס״א בבחי׳ זאת ירושלים בתוך הגוים שמתיה וכו׳ כמבואר בדברי רבינו ז״ל כ״פ ע״כ צריך זה העוסק במו״מ ליזהר בנפשו מאד שלא יתאחז בו הרע הנאחז באלו הניצוצות שהוא מבררם ע״י המו״מ ומזה בא מה שהיוצאין לשוק ועוסקים במו״מ נכשלין לפעמים ונתרחקין מעבודת הש״י כי זה מחמת הרע הנ,ל. שנתאחז בהנצוצות של המו״מ כנ״ל. אבל באמת מו״מ הוא דבר גדול מאד. רק שצריכין לשמור עצמו כנ״ל וע״כ הוא צריך למשפט הנ״ל. דהיינו שישפוט א״ע בכל עת ויתבודד ויפרש שיחתו לפני הש,י ויפשפש במעשיו. וידין וישפוט א״ע בעצמו על כל הדברים שהוא עושה אם כך ראוי לו לעשות ולבלות ימי חייו במעשים כאלה וע״ז המשפט מעורר התלהבות הלב שהוא בחי׳ אש. וע״י האש הזה הוא שורף את הרע שלא יתאחז בו. וגם שלא יתאחז באלו הניצוצות והנפשות שהוא עוסק לבררם ע״י המו״מ וכנ״ל. ואזי זוכה להגדיל כבוד הש״ית ע״ז ובונה בחי׳ היכל הקודש ע״י המו״מ ואזי זוכה לעשירות גדול. כי העשירות נמשך ע״י הכבוד הנ״ל. ע״י בחי׳ היכל הקודש הנ״ל כנ״ל אבל כשאין משפט אז ח״ו נאחז הרע ואזי אין יכול לבררהניצוצות ולבנות היכל הקודש ואזי אין לו עשירות כי נתקלקל העשירות ע״י הכעס שמזמין לטו היצר. כי הכעס הוא היצר הרע שבבל כמ״ש (קהלת יא) והסר כנס מלבך והעבר רעה מבשרך. ע״כ צריכין משפט הנ״ל כדי לשרוף את הרע ואזי נתבטל הכעס ואזי זוכהלעשירות הנמשך ע״י היכל הקודש הנבנה ע״י הנשפות והניצוצות שמבררין ע״י המו״מ כנ״ל:

וזה בחי׳ ל״ט מלאכות (שבת מ״ט) ממשכן גמרינן. וזה בחי׳ מה שברכם משה לישראל בעת שנגמר המשכן ויהי נועם כו׳ ואמר ב״פ ומעשה ידינו כדי שתשרה ברכה במלאכת המשכן וכדי שתשרה ברכה במעשה ידיהם כשארז״ל. כי ל״ט מלאכות הוא בחי׳ מו״מ. כי כל העסקים והמו״מ כולם כלולים בל״ט מלאכות והם בחי׳ אחת עם מלאכת המשכן שהואבחי׳ היכל הקודש. כי ע״י המו״מ נבנה היכל הקודש שהוא משכן כבודו כנ״ל. נמצא של״ט מלאכות וכל המו״מ הם בחי׳ מלאכת המשכן ממש שהוא ההיכל הקודשוע״כ ל״ט מלאכות ממשכן גמרינן. וע״כ ברכם בשעת גמר הקמת המשכן יה,ר שתשרה שכינה במעשה ידיכם כי הם בחי׳ אחת כנ״ל:

וזה טוב תורה עם דרך ארץ. שיגיעת שניהם משכחת עון. כי התורה כולה נקראת משפט. כ״ש משפטי ה׳ אמת וכו׳ (תהלים יט) וכיוצא בזה בפסוקים הרבה. היינו שא״א לעסוק בדרך ארץ שהוא מו״מ כ״א ע״י התורה שהיא בחי׳ משפט. שע״ז שורפין את הרע הנאחז בהנצוצות שמבררין ע״י המו״מ כנ״ל. וזה שיגיעת שניהם משכחת עון. ועון הוא הרע שנשכח ונתבטל ע״י יגיעת שניהם היינו ע,י התורהשהוא בחי׳ משפטץ. ששורף את הרע מלהתאחז בלבו. בבחי׳ כי באש ה׳ נשפט (ישעי׳ סו). וכן נשרף הרע ומתבטל ואינו יכול להאחז גם בהנצוצות של המו״מ בעצמו. שהם בבחי׳ כסא כבוד בחי׳ היכל הקדוש בבחי׳ וכבוד ה׳ כאש אוכלת כמבוארק במאמר הנ״ל. נמצא שמשפט וכסא הנ״ל שהם בחי׳תורה ודרך ארץ. שניהם משכיחין ומבטלין את העון שהוא הרע. כי הם שורפין את הרע ומבטלין אותו ע״י אש של התלהבות הלב שמתעורר על ידי המשפט כנ״ל:

אות ג

נמצא שעיקר קיום הממון והעשירות הוא ע״י בחינת משפט הנ״ל. וע״כ עיקר המשפט הוא בדיני ממונות כי כל דיני ממונות נקראין משפט כ״ש ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם שמדבר מדיני ממנותו וכן כל החשן משפט הוא רק על דיני ממונות. כי עיקר הממון והעשירות הוא ע״י בחינת משפט כנ״ל. ע׳ למטה בסוף התורה. כי עיקר חורבן ביהמ״ק הי׳ ע״י קילקול המשפט כשרז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שעוותו בה את הדין וכו׳. וכ״ש כי הפכתם ללענה משפט וכיוצא בזה פסוקים רבים. כי חורבן ירושלים וביהמ״ק שהם בחי׳ היכל הקודש כנ״ל הוא ע״י משפט כנ״ל:

נמצא שעיקר העשירות שהוא בחינת חומה נמשך מבחינת משפט שהוא בחי׳ בית כנ״ל וזה בחי׳ הון ביתו. כי ההון שהוא בחי׳ חומה כ״ש במאמר הנ״ל. נמשך מבחינת בית שהוא בחי׳ משפט כנ״ל:

אות ד

ועיקר הענויות שהוא ההיפך מעשירות הוא ע״י פגם המשפט ח״ו שע״ז נפגם ההיכל הקודש. ונתקלקל החומה הנ״ל. ואזי אין לו שפע העשירות ומשם בא עניות ח״ו שע״ז צריך א׳ ללוות מחבירו. וע״כ הזהירה תורה מאד לישראל שאחד יעזור לחבירו בצדקה וגמילות חסד. וגדולה ג״ח יותר מן הצדקה כשארז״ל (סוכה מט). כ יעיקר מעלת הצדקה וג״ח הוא ע״י המשפט כי עיקר העניות הוא מפגם המשפט הנ״ל כנ״ל כי משפט תלוי בדעת כ״ש במאמר הנ״ל. והעני דעתו מבולבל כשכור כ״ש בס׳ האי״ב (אות מ׳ ממון סי׳ ע,ה) כי ע״י העניות נתבלבל הדעת בבחי׳ (קהלת ט׳) חכמת המסכן בזויה ומחמת קילקול הדעת נתקלקל המשפט. וזה בחי׳ משארז״ל שהעניות מעביר על דעת קונו כי העני מגודל ענייתו ודוחקו ח״ו הוא מתרעם על מדותיו של הש״י ח״ו כמבואר בדברי רז״ל כמה מעשיות מעניים שהיו מתרעמין וכו׳. והתערומות שמתרעם ח״ו על מדותיו זה בחי׳ פגם המשפט כי באמת כל אדם ראוי לשפוט א״ע ולהבין כי ה׳ הצדיק על כל הבא עליו ועדיין הש,י מטיב עמו מאד לפי מעשיו אף בגודל דוחקו ועניותו ח״ו אפילו אם יש לו ח״ו דקדוקי עניות חלילה אעפ״כ ראוי לו להבין שלפי מעשיו עדיין הש״י מיטיב עמו ומקיל משפטו עליו בחסד וברחמים גדולים כי צדיק ה׳ וישר משפטיו, אך מחמת חסרון ובלבול הדעת של העני ח״ו הוא מהרהר אחר מדותיו כאלו ח״ו אינו מתנהג עמו במשפט נממא שהוא פוגם במשפט ומחמת זה מתגבר העניות ביותר ח״ו. כי עיק העשירות הוא ע״י תיקון המשפט כנ״ל. וכל מה שמתגבר העניות יותר ח״ו. מתגבר פגם המשפט ביותר ח״ו. וכן יכול להיות חוזר חלילה ח״ו. וע״כ בתר עניא עניותא אזל. ע״כ הזהירנו הש״י מאד כ״פ לרחם מאד על העני ולעזר לו בכל כחו. בכל מה דאפשר ועי״ז שמרחם על העני ונותן לו צדקה ע״ז מרחיב דעתו ואזי מבין צדקת ה׳ כי ישר משפטיו כי כך דרך העני שאח״כ כשנותנין לו ויש לו הרחבה קצת אז הוא מודה ומשבח להש״י ומצדיק את הש,י מאד על כל הבא עליו. ודן ושופט א״ע שאינו ראוי וכדאי את כל החסדים שהש״י עושה ע מו בכל יום ובכל עת ובכל שעה. נמצא שעל ידי הצדקה שנותן לעני מאיר בו בחי׳ משפט. כי באמת זה הממון שנותן לעני שורשו הוא בחי׳ משפט

שמשם כל הממון והעשירות ועל כן ע״י זה הממון שנותן לעני שמלובש בו בחי׳ משפט שהוא שורשו. ע״ז מאיר וממשיך להעני בחי׳ תיקון המשפט ואז גם העני זוכה לבחי׳ משפט שמשם נמשך השפע. וע״כ יכול לפעמים לעזור להעני ע״י מה שנותן לו שינצל מעתה מן העניות לגמרי. כי ע״י שיזכה לבחי׳ משפט ע״י הרחבת הדעת כנ״ל. ע״ז יכול להנצל מן העניות. כי ע״י משפט זוכין לעשירות כנ״ל. וע״כ נסמך משפט אצל צדקה כמה פעמים כ״ש (תהלים צט) משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. וכ,שושמרו דרך ה׳ לעשות צדקה ומשפט וכיוצא בזה בפסוקים רבים. כי עיקר הצדקה הוא ע״י המשפט כנ״ל. וזה בחי׳ מה שהזהירה תורה ולא ירע לבבך בתתך לו וכו׳ כי רע לבב זה בחי׳ פגם המשפט התלוי בלב כ״ש רבינו ז״ל במ״א. וע״י המשפט שבלב ע״ז מכניעין הרע שבבלב כנ״ל. וע״כ הזהירה תורה לתת צדקה בכל לבו ולא ירע לבבו שזהו בחי׳ פגם המשפט. כי עיקר תיקון הצדקה הוא ע״י משפט שהוא ההיפך מרוע הלב כנ״ל. היינו שהעשיר ישפוט א״ע ויבין כי בוודאי הש״י עושה עמו חסד גדול שאינו ראוי לו כלל. ונותן לו שפע ממון ועשירות מה שכמה אנשים צדיקים וטובים ממנו אלפים פעמים חייהם תלוים מנגד. ואין להם שום פרנסה ובביתם אין לחם ושמלה. וסובלים דוחק גדול ר״ל. בוודאי אין הדין נותן שאהיה כפוי טובה נגד הש״י ובוודאי ראוי לי לעשות רצון הש״י אש הוא נתן לי כל העושר הזה ובידו לחסר או להוסיף לי כרצונו. ע״כ בוודאי חובה לתת להש״י חלקו אשר הזהירנו ליתן חלקו לעניים כי באמת הכל שלו. ובאמת אם ישים האדם לבו ודעתו היטב באמת לאמתו ויזכור היטב את כל הדברים האלה ויותר מזה בוודאי יתן צדקה הרבה בשתי ידים בסבר פנים יפות ובשמחה רבה ולא ירע לבבו כלל בתתו להאביון: כי יבין שאינו נותן כלל להעני אדרבא הכל של הש״י. רק הש״י חמל ולא הכביד עליו לתת ארבעה חלקים להעני וחלק מחומש לו. כי בוודאי כך היה המדה. כי האדם העובד עבודת פרך אצל חבירו ומכ ניס ריוח גדול לחבירו: אעפ״כ אינו נותן לו שכר עבודתו אפילו חלק מחומש רק איזה שכר קצוב בכל שבוע כדי חיונו בצמצום מכ״ש האדם אצל הש״י שהכל מהש״י כי הוא הנותן לדל כח לעשות חיל ואנחנו שלו וכל אשר לנו שלו. וגם הוא מבטיחנו ליתן לנו ברכה בכפליים בזכות הצדקה. וגם בעוה״ב לא יקופח שכרינו ואנחנו צריכים לחסדו ולטובתו ולי שועתו בכל עת ורגע בוודאי ראוי לנו להחזיר הפקדון לבעליו ולחלק כל מה שמרויח לצדקה. רק ליקח לעצמו פרנסתו בצמצום כ״ש טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט (תהלים קיב) שפרש״י שם שצדקה נותן בהרחבה גדולה וצרכי ביתו מתנהג במשפט ובצמצום. מכ״ש שהש״י מקיל עוד יותר שיתנו על כל פנים מעשר או חומש בוודאי ראוי ליתן חלק הש״י לעניים בשמחה רבה אם יחשוב דרכיו וישפוט עצמו באמת ואז יזכה להכניע רוע הלב ע״י המשפט כנ״ל ויקיים ולא ירע לבבך בתתך לו ואז הצדקה בשלימות כי אז מאיר בצדקה בחי׳ משפט שע״ז יוכל להציל את העני ממן העניות לגמרי ע״י בחי׳ המשפט שהאיר בו וכנ״ל וזה שהזהירה התורה מאד על משפט העני ביותר כ״ש לא תטה משפט אביונך בריבו. וכיוצא בזה הרבה כי העני צריך לתיקון המשפט ביותר שע״ז מתבטל העניות כנ״ל וזה שכתוב במשיח ושפט בצדק דלים. וכתיב (בתהלים

אות עב

ישפוט ענייך עם וכו׳ משפטיך למלך תן וצדקתך וכו׳ ידין עמך בצדק וענייך במשפט כי ע״י משפט מצילין את העני מן העניות כי עיקר העשירות ע״י בחי׳ משפט שע״ז בונין היכל הקודש שזה עיקר הגאולה שתהיה ע״י משיח שיבנה ירושלים וביהמ״ק שהם בחי׳ היכל הקודש. שכל זה נעשה ע״י המשפט וכנ״ל:

אות ה

וע״כ גדולה גמילו חסד יותר מן הצדקה כי כשנותן לו צדקה אינו נותן לו רק מעט כדי מתנת ידו. אבל הלוואת חן הוא מלוה לו איזה סך מסוים. וע,י שמלוה לו לשעה. ע״ז נעש עכשיו המעות אצל הלוה כשלו. ואזי מחמת זה המעות של ההלוואה שיש לו שנחשב כשלו. כי מלוה להוצאה נתנה. ע״ז מקבל זההלוה בי׳ משפט שמלובש בזה הממון שהוא שורש כנ״ל. וע״י זה המשפט שזוכה ע״ז יכול

לזכות להרחיב ידו להנצל מן העניות לגמרי ע״י שהשפיע לו המלוה איזה עשירות שנחשב כשלו כנ״ל. וע״כ הזהירה התורה לא תהיה לו כנושה שלא להיות על הלוה, כמלוה. רק כאלו נתן לו במתנה כדי שיהיה נחשב זה הממון כשלו. כדי שיזכה ע״ז לבחי׳ משפט כנ״ל כדי שע״ז יוכל להרחיב ידו. כי יכול לזכות לעשירות ע״ז כנ״ל. וזה בחי׳ טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט דייקא. שעיקר טובת וחסד ההלואה לעני הוא בחי׳ המשפט שמאיר בו ע״ז שע״ז יכול להצילו מן העניות לגמרי כנ״ל. כי זה עיקר מצוות ההלואה לעני לראות לעזור להעני באופן שינצל מן העניות לגמרי כ״ש וכי ימוך אחיך עמך והחזקת בו כוו׳. וכמו שפרש״י שם אל תניחהו ליפול וכו׳ כי עד שלא נפל, אחד יכול להקימו וכו׳. וכל זה נעשה ע״י בחי׳ משפט עכנ״ל וזה בחי׳ איסור ריבית. כי עיקר האיסור הוא שנוטל שכר מעותיו שהלוה לו. כי באמת צריך להלוות לו בתורת מתנה ע״מ להחזיר כ״ש לא תהיה לו כנושה. רק כאלו נתן לו זה הממון במתנה גמורה רק שאח״כ יחזור הלוה וישלם לו כשיגיע זמן הפרעון. אבל כל זמן ההלואה המעות של הלוה ואסור לו להיות כנושה מכ״ש ליקח ממנו שכר מעותיו ח״ו דהיינו רבית. כי כשאינו כנושה על הלוה, אזי מעות כשלו. ויכול לזכות ע״ז לבחי׳ משפט שע״ז ינצל מן העניות לגמרי. שזהו עיקר המצוה של צדקה וג״ח כדי לבטל העניות מישראל לגמרי. ע״י צדקה ומשפט וכנ״ל.

אות ו

וזה בחי׳ לא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו כי בית זה בחינת משפט כמובן במאמר הנ״ל ע״פ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם ע״ש. וע״כ צריכין לרחם על הלוה אפילו כשאין לו לשלם וצריך ליתן משכון, צריכים לרחם לבלי לעקור המשכון מביתו. כי החפץ של המשכון שהוא הממון של הלוה ששרשו בחי׳ משפט שהוא בחי׳ בית. שע״י מעט המשפט שיש לו עדיין הוא מקוה שהשי״ת יעזור לו וירחיב ידו ויציל מן העניות. וע״כ עתה שהוא מוכרח ליתן החפצים שלו למשכון להמלוה אסור לו ליכנוס לביתו למשכנו כדי שלא לעקור הממון שלו משורש חיותו שהוא בחי׳ בית בחינת משפט. שלא יהי הכעוקר האילן משרשו שא״א לו להתגדל עוד רק צריכין לרחם על הלוה ולהשאיר שורש חיות המשכון בביתו רק בחוץ תעמוד וכו׳ כדי שישרא שורש חיותו בפנים בבית. שהוא בחינת משפט. אולי יעזור הש״י שיחזור ויצמח לו עשירות על ידי שורש המשפט שהוא בחי׳ בית וכנ״ל.

אות ז

וזה בחי׳ לא תחבול בגד אלמנה. כי מבואר במאמר גזילה (סי׳ ס״ט) שהוא שייך למאמר הנ״ל שעיקר הממון הוא בבחי׳ האשה שהוא בחי׳ נפש בחי׳ שם וכו׳ ע״ש והיא בחינת האילן שחיותה ע״י הממון והעשירות שמשפיע לה בעלה. שהוא ממשיך השקת האילן כי הוא ממשיך לה כל השפע של העשירות שהוא חיותה. וכל זמן שבעלה חי הוא ממשיך לה שפע עשירות בכל עת מחדש שהוא חיותה, כי שורש חיות האשה תלוי בבעלה. והעיקר ע״י בחי׳ המשפט הנ״ל. כי הבעל הוא בחי׳ משפט. כי עיקר בחי׳ המשפט תלוי בו לבד. כי אשה פסולה לדון, והיא בבחי׳ שם בחי׳ נפש בחי׳ עשירות בחי׳ חומה בחי׳ כסא בחי׳ היכל הקודש כידוע ומובן כל זה במאמרי הנ״ל והאיש הוא בחי׳ משפט. כי הוא שורר בביתו ושופט את כל בני ביתו והתלויים בו ועי״ז יש לו כח להמשיך עשירות שתלוי במשפט שהוא חיות האשה כנ״ל. אבל כשנעשית אלמנה ח״ו אזי אין לה מי שימשיך לה בחי׳ הארת המשפט שמשם העשירות ואין לה חיות כ״א מהעשירות שהשאיר לה בעלה בכתובתה. וע״כ אסור למשכן האלמנה. כי כשלוקח ממנה משכון לוקח כל חיותה כי אי ולה עוד מי שימשיך לה בחי׳ הארת המשפט שע״י יש תקוה לדחות העניות ולשלם להמלוה וכנ״ל. כי עיקר המשכון שלוקח הוא שממתין להלוה עד אשר ירחיב ה׳ ידו. וע״כ אסור ליקח המשכון מביתו או לחבול בגד אלמנה כידי לשא לפגום המשפט כנ״ל

אות ח

כי כנסת ישראל בגלות קרוים אלמנה (איכה א') כ"ש היתה כאלמנה כי בית קדשינו נלקח ממנו בעוונותינו בבחי' משכון כשרז"ל שבשביל זה נקרא ביהמ"ק משכן שנתמשכן בעוונותיהן של ישראל. כי העשירות דקדושה של ישראל וביהמ"ק שהיא היכל הקודש הם בחי' אחת כנ"ל. וע"כ בזכות שמקיימין לא תחבול בגד אלמנה ירחם הש"י על עניי עמו ויצב גבול אלמנה ויחזיר לנו המשכון שלקח מאתנו ויחזיר ויבנה לנו בית קדשינו ותפארתינו ע"י תקיון המשפט כנ"ל. כ"ש ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה ב"ב אמן:

אות ט

ע,פ הנ"ל. נמצא שעיקר קיום ובנין בהמ"ק שהוא היכל הקודש הוא ע"י בחי' משפט כנ"ל. שהוא בחי' רבועא. שעי"ז מתקיים העיגולא שזהו בחי' שמירת שבת שאז הוא ביטול הרע שזה ובחי' משפט שמבטל הרע כמבואר במאמר הנ"ל. וזה שנסמך כ"פ שבת אצל מלאכת המשכן. כ"ש את שבתותי תשורו ומקדשי תיראון. כי עיקר בנין בית המקדש. שהוא בחי'היכל הקודש הוא ע"י קדושת שמירת שבת כנ"ל:

אות י

וזה בחי' סמיכת הפרשה (בישעיה נ"ו) שמרו משפט ועשו צדקה וכו' אשרי אנוש וכו' שומר שבת מחללו וכו'. כי כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו' ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם וכו'. ואיתא בוה"ק לסריסים אשר ישמרו את שבתותי אילן אינון דמסרסין גרמייהו ולא מזדווגין כ"א משבת לשבת וכו'. כי זוג דקדושה הוא בבחי' יד ושם הנ"ל שהוא משפט וכסא הנ"ל. שהם בחי' איש ואשה כנ"ל. כי עיקר תיקון הברית הוא ע"י בחי' משפט שעי"ז שורפין את הרע שלא יתאחז בלב. כי ע"י כל זווג מבררין בירורין ומולידין נפשות ואלו הנפשות מחמת שמתבררין מן הקליפות כידוע. וע"כ נאחזין בהם הסט"א. וע"כ צריכין התגברות גדול לכבוש את יצרו הרע שעיקרו מתגבר על תאוה זאת מחמת שעי"ז עיקר בירור הנפשות מן הקליפות שהוא בחי' גרים כידוע. וע,כ א"א לזכות לשמירת הברית כ,א ע"י בחי' משפט דהיינו שישפוט א"ע הרבה ויתבודד בכל עת ויפרש שיחתו לפני הש"י ויצעק הרבה להש"י שכל זה הוא בחי' משפט הנ"ל. שעי"ז מתעורר התלהבות הלב שהוא בחי' אש. ושורף את הרע של הנפשות שצריך לבררם. ועיקר הרע היא הרע הכולל שהוא תאות המשגל שא"א להכניעו כ"א על ידי אש המשפט הנ"ל. כי התואה הזאת היא בחי' אש ונכנעת ע"י אש המשפט הנ"ל. כי מהאש יצאו והאש תאכלם (יחזקאל טו). וזהו (דברים ז) והי' עקב תשמעון את המשפטים האלה וכו'. היינו ע"י שתזכה למשפט הנ"ל עי"ז ושמר ה' אלהיך לך את הברית שתזכה ע"י לשמירת הברית כי השי"ת בעצמו ישמור אותך ע"י שתעסוק במשפט הנ"ל. (מעין זה ראיתי אצל החבירים בשם רבינו ז"ל על פסוק זה). נמצא שעיקר תיקון הברית הוא ע"י בחי' משפט הנ"ל. שעי"ז נתבטל הרע. וע"כ עיקר הזווג בקדושה הוא רק בשבת שאז מתבטל הרע לגמרי כמבואר במאמר הנ"ל ששמירת שבת הוא בחי' משפט הנ"ל. ומתעה מבואר היטב סמיכת כל הפרשה הנ,ל. שמרו משפט ועשו צדקה. משפט וצדקה הנ"ל אשרי אנוש וכו' שומר שבת וכו' כי המשפט הנ"ל שזהו בחי' שמירת שבת כנ"ל. וזהו כי כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי. היינו כ"ש בזוהר

דמסרסון גרמייהו משבת לשבת. שאז הוא ביטול הרע בבחי׳ תיקון הנעשה ע״י המשפט כנ״ל אשר מחמת זה צריכין לסרסד עצמו בימי החול. שאז יכול ח״ו להתאחז הרע שעיקר אחיזתו בתאוה זאת כנ״ל. ע״כ צריכן ליזהר מלהזדווג בימי החול כ״א בשבת. שאז הוא ביטל הרע בבחי׳ משפט הנ״ל. וע״כ סיים על כל זה, ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם. כי כ״ז זוכין ע״י שמירת שבת כנ״ל שהוא בחי׳ תיקון המשפט כמבואר היטב במאמר הנ״ל יע״ש׃

אות יא

(שייך למאמר הנ״ל). שם מבואר שע״י משפט שורפסין את הרע של הנפשות שמקרבין שנבנה מהם היכל הקודש. שהוא מלבוש להרוח שבבל. ועיקר הלבשתו לרגלי הרוח ע״ש במאמר הנ״ל. וזהו (תהלים לז) פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט. היינו משפט כנ״ל. שמדבר בינו לבין עצמו ודן ושופט א״ע. ע״ז תורת אליהו בלבו לא תמעד אשוריו. אשוריו דוקא. היינו רגלי הרוח שבלב שאינם נמעדין ונפגמין יח״ו ע״י שמקרב נפשות להש״י כי אש המשפט שורף הרע שלהם. ואינו יכול להתאחז בלבו. ואז תורת אלהיו בלבו לא תמעד אשוריו כנ״ל׃

(שייך לעיל)׃ וע״כ אסור ליקח המשכון בעצמו כ״א ע״פ ב״ד. כדי שיהי׳ ע״פ משפט. כי צריכין להאיר הארת המשפט כדי לדחות העונות כנ״ל׃

גביית מלוה ד

אות א

לא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו וכו׳. כי איתא בהתורה ואלה המשפטים (בסי׳

אות י׳

שעיקר שלימות התפילה כשמעלין אותה מהר ושדה לבחי׳ בית כי אברהם קראו הר ויצחק שדה ששם אין בו תפיסה עדיין כ״כ. אבל יעקב קראו בית ששם יש תפיסה לכל באי עולם שאפילו כל הרחוקים וכל אומ״ה ידעו ממנו ית״ב שזהו עיקר גדולתו של הש״י כשהרחוקים מאד מכירין אותו וכו׳ ע״ש׃

וזה ידוע שבכל החפצים וממון של אדם יש בהם ניצוצות קדושים הרבה שצריכין לבררם מעמקי הקליפות. כי עיקר רוב הנצוצות נפלו לממון כמבואר בדברי אדמו״ר ז״ל בהתורה וביום הביכורים הסתרה (בסי׳ נו) ובשאר מקומות. ועיקר העניות וחסרון הפרנסה שמשם באין אל ההלוואות נמשכין מהנצוצות הנפולין שלא נתבררו עדיין מחטא אדה״ר שעי״ז נגזר עליו בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו׳ שמשם כל העניות וכל ההלוואות. וכל אחד כפי מה שזוכה לחפצים וממון שנתבררו כמובן ניצול מעניות והלוואות. (ואע״פ שיש רשעים או אנשים גסים שיש להם עשירות וחפצים הרבה. והכשרים והצדיקים הם עניים ואביונים וממשכנים חפציהם זה מחמת שהצדיקים והכשרים סובלים עניות ויסורים עבור עוונות ישראל בבחי׳ (ישעי׳ יג) אכן חליינו הוא נשא. וכשרז״ל (ברכות יז) צדיקים מהני זכותייהו אעלמא אדידהו לא וכו׳ ועוד יש בזה כמה דברים, אבל באמת עיקר השפע נמשכת כפי בירור הנצוצות שזוכה כ״א). ובירור הניצוצות שבהממון והחפצים הוא בבחי׳ בירור התפילה שעל ידה עיקר הבירור כידוע. וכמבואר בהתורה אשרי העם זרקא (בסי׳ לה) שמו״מ באמתנה הוא בבחי׳ הקרבת קרבן התמיד וקטרת. שהם בחי׳ תפילה שהוא במקום קרבנות. ע״כ עיקר הבירורו של כל הממון והחפצים של האדם הוא כשזוכה לבררן ולהעלותן עד שמכניס אותם לבחי׳ בית ששם עיקר שלימות התפילה כנ״ל. כי בית הוא מקום משומר לכל החפצים וממונו של האדם. וכנראה בחוש. וכמו שהוא בגשמיות כן הוא ברוחניות. שעיקר שלימות הבירור של כל החפצים הוא כשמעלה אותם ומכניס אותם לבחי׳ בית ששם עיקר שלימות התפילה שהיא בחי׳ שלימות בירורו הניצוצות כנ״ל. כי כל הניצוצות שבכל החפצים קודם שמתחיל לבררם הם בבחי׳ דברים אבודים (כמבואר לעיל) וע״כ עיקר הבירור הוא כשמעלה אותן לבחי׳ בית שהוא מקום משומר ממזיקי עלמא. כי כשאין מברר ומעלה אותם רק בבחי׳ הר ושדה עדיין. והרי הוא כמו מי שמחפש ומבסקש אחר אבידות עד שמוצאם. אבל אחר שמצאם עדיין הם מונחים בחוץ בהר ובשדה ועדיין לא אסף אותם הביתה. שאז אע״פ שזכה למצוא האבידות. אעפ״כ עדיין אינו בטוח מהיזק. מאחר שעדיין אין האבידות במקום משומר. אבל כשזוכה להתייגע עד שמאסף ומכניס האבידות לתוך הבית אז הוא בטוח מכל היזק. כי בבית שם הוא מקום משומר:

נמצא שעיקר בירורו הניצוצות שבהחפצים של האדם הוא כשמכניס אותן לתוך הבית כנ״ל. וע״כ אסור למשכנו מתוך הבית. כי בבחי׳ בית אין שליטה להעניות וההלוואות שעי״ז ממשיכין. כי עיקר העניות וההלוואה שעליה ממשכנין נמשכין רק מהניצוצות שלא נתבררו מחטא אדה״ר. אבל בבחי׳ בית שם שלימות הבירור. ע״כ אסור ליכנוס לשם למשכנו. כי עיקר העניות של ישראל שמשם בא לידי זה עד שיצטרכו למשכנו אין לו אחיזה כ״א כשהבירור לא נשלם עדיין. דהיינו כשהוא בבחי׳ הר ושדה כי הר ושדה הם כנגד בית ראשון ושני שנחרבו כשחז״ל. וחורבן בית ראשון ושני הוא בחי׳ משכון כשרז״ל על פסוק המשכן משכן רמז על שני מקדשות שנתמשכנו בעוונות ישראל וע״כ בבחי׳ חורבן שהוא בחי׳ הר ושדה שם אחיזת המשכון אבל בבחי׳ בי תשהואבחי׳ ביהמ״ק של עתיד שיבנה ע״י משיטח צדקינו בש״ב שלא יחרב ולא יתמשכן לעולם. שם אין להמשכון שום אחיזה. כי שם הוא בחי׳ שלימות הבירור כנ״ל. וע״כ לעתיד נאמר והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבוט. כי אז יתבטל העניות וההלוואות מישראל ולא ימשכנו אותם. כי אז יבנה הביהמ״ק בבחי׳ יעקב שקראו בית שלא יחרב לעולם. כי אז יושלם הבירור בבחי׳ בית וכנ״ל:

גביות חוב מהיתומים א

אות א

מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב על פי הדין. כי עיקר השיעבוד על קרקעות:

על פי מ״ש לעיל בה׳ הלוואה (הלכה א) כי עיקר שורש העשירות ששם שרשי הנפשות הוא קרקעות כי כל העשירות בא מן הארץ כי הכל יוצא מן הארץ. ואפילו כסף וזהב. כ,ש כי יש לכסף מוצא וכו׳ (איוב כח). ומשם כל הנפשות יוצאין. כ״ש תוצא הארץ נפש חיה וכו׳ וכ״ש שם לעיל ע״ש. וע״כ אחר שנפטר האדם שאז פקע שיעבוד המלוה מעל הלוה. כי פריעת בע״ח מצוה. והמת הוא חפשי מן המצוות. וממילא אין לו שום שיעבוד. כי הנכסים הם עכשיו בחזקת היורשים. אך עיקר השיעבוד שיש להמלוה על נכסי המת. הוא רק מחמת ששורש הנפש הי׳ שם כנ״ל. וע״כ גם עכשיו אחר שנסתלק נפש הלוה. עכ,ז עדיין נשאר קצת ומעט חיות של הנפש בהאדם הנפטר כמובא. נמצא שנשאר עדיין מעט מהנפש בתוך נכסיו. כי הנכסים הם שרשי נפשו כנ״ל: וע״כ חוזר המלוה עליהם מחמת שיש שם מעט מנפש הלוה וע״כ עיקר השיעבוד על קרקעות מחמת ששם עיקר שורש הנפש כנ״ל ע״כ יש שם גם עכשיו קצת ומעט חיות כנ״ל. אבל בהמטלטלין שלא נשרשה הנפש כ״כ כנ״ל. ע״כ עתה אחר שנתסלק הנפש אין נחשבין של הלוה כלל. ואינם נקראין על שמו ונפשו של הלוה כלל. מאחר שנסתלקה הנפש משם. וגם בחייו לא נשרשה שם כ״כ. וזהו בחי׳ שהקרקעות נקראין על שם המת. כי היא עיקר הנחלה שנקראת על שמו. כ״ש להקים שם המת על נחלתו. אבל המטלטלין אינן נקראים על שמו כלל אחר שנסתלק. כי השם הוא הנפש כ״ש רבינו נ״י (סי׳ נ״ט), ולאחר מותו לא נחשב השארת הנפש והשם כ״א בקרקעות ששם עיקר שרשה כנ״ל:

אבל הטלטלין נחשבין תיכף אחר הסתלקותו בחזקת היתומים. כי לא נשאר שם שורש נפשו. כמו בקרקעות שנקראו על שמו כנ״ל. והמטלטלין הם שייכים ביותר אל היתומים. ע,פ המבואר במאמר גזילה הנ״ל. שהנפש והעשירות ונפשות בניו הם בבחי׳ אילן וענפים ופירות והבנים הם הם הפירות של האילן. והוא בעצמו הוא המניק את האילן ומשפיעו. וכשנפטר ואין מ ישישתדל להניקם ולהשפיעם בעשירות ששם שורש נפשם. ע״כ הם נוטלים ירושה כדי שהם בעצמם יעסקו עם המעות וישלימו את נפשם ע״י עשירות. ולפעמים הבנים נוטלים ירושה ממעות שלהם בעצמם כי לפעמים יש להאב מעות בשביל הבנים והוא מעות של הבנים. ע״ש היטב בד״ה וזה בחי׳ ירושה ע,ש. וע״כ ראויים המטלטלין להיתומים לאחר מותו. כי הבנים הם בחי׳ הפירות של האילן. והפירות הם מטלטלין. נמצא שכל חיות הב נים הוא בבחי׳ פירות בחי׳ מטלטלין. נמצא שכל חלק הבנים שיש להם אצל האב בעשירות שלו הוא בחי׳ מטלטלין נגד קרקעות. כי כל עצמן הם רק בחי׳ פריות כנ״ל. אבל האב הוא עיקר שורש האילן והנקתו נמצא ששורש נפשו נגד הבנים הוא בחי׳ קרקעות שמשם באין כל המטלטלין והפירות שהם בחי׳ נפשות בניו. וע״כ עיקר שורש נפש האב הוא בבחי׳ קרקעות. ועיקר שורש נפש הבנים הוא בבחי׳ מטלטלין שהוא בחי׳ פירות כנ״ל. ובשעת חייו הכל הוא ברשות האב כ״ש שם כנ״ל. אבל אחר שנסתלק. אזי נסתלק נפשו ביותר מהמטלטלין. כי לא נשרשה שם נפשו ביותר כנ״ל והם שייכים להבנים. כי הם בבחי׳ שורש נפשם. שהם בחי׳ פירות כנ״ל וע״כ מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע״ח כי שיעבודו פקע מהם. מאחר שנסתלק נפש הלוה מהם כנ״ל והם שייכים להיתומים שהם בחי׳ פירות בחי׳ מטלטלין כנ״ל וזה שקראם מטלטלי דיתמי דייקא כנ״ל. כי הם שייכים להם כנ״ל. אבל הקרקעות ששם עיקר שורש נפשו כנ״ל ע״כ גם אחר ההסתלקות נשאר שם קצת מעט מחיות נפשו. וע״כ חל עליהם שיעבוד המלוה. כי עיקר שיעבודו על נפש הלוה כנ״ל:

וע״כ עכשיו שעיקר העשירות והנכסים הם רק מטלטלין. ע״כ כל שורש הנפשות הוא במטלטלין כי עכשיו אנו נעים ונדים ומטולטלים ע״כ גם שרשי נפשות הם מטלטלים. וע״כ על הרוב אי ולנו קרקעות רק מטלטלין. וע״כ שם כל שרשי הנפשות שהוא בעשירות וע״כ אפילו מטלטלי דיתמי משתעבדי כי מאחר שעכשיו עיקר שורש הנפש במטלטלין. כי אין לנו קרקעות כנ״ל. ע״כ חל עליהם השיעבוד. אפילו לאחר ההסתלקות. כי בוודאי יש שם קצת חיות מנפש הלוה מאחר ששם כל שרשי הנפשות עכשיו כנ״ל:

הנכסים של האדם הם ערבים בעד הלוה לפרוע כנ״ל. וזה בחי׳ רגלוהי דבר אינש אינון ערבין ליה. כי העשירות הוא בחי׳ רגליו. כ״ש רבינו נ״י (סי׳ ס״ט) בחי׳ ואת כל היקום אשר ברגליהם זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו:

גביות חוב מהיתומים ב

אות א

מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע,ח מדינא דגמרא:

ע״פ המובא בשם רבינו ז״ל בשיחותויו הקדושים בשיחות הר״נ שיש עבירה שגורמת שצריכין להיות תמיד בעל חוב. והתקון לשוב בתשובה על עבירה זו בכללית. והזמן לזה הוא כשהאדם הוא במוחין דגדלות כי בעל חוב הוא בבחי׳ עבד. כ״ש עבד לוה לאיש מלוה. ועבד הוא בחי׳ מוחין דקטנות בחי׳ שינה. כשארז״ל נעשרה קבין שינה ירדו לעולם ט׳ נטלו עבדים וכו׳. וע״כ התשובה לתקן העבירה שעל ידה נעשין בע״ח. הוא בעת שהוא במוחין דגדלות ע״ש:

וע״כ עיקר השיעבוד של החוב חל דייקא על קרקעות ביותר. כי השיעבוד של חוב הוא בחי׳ עבדות בחי׳ עבד לוה וכוד׳. ועיקר העבדות הוא חל ביותר על קרקע דייקא. שהוא נכנס ביותר בגדר העבדות. כי העבדות הוא מחטא אדה״ר שמשם יצא חם מזוהמת הנחש. שנתקלל ארור כנען עבד עבדים וכו׳. וזהו בעצמו ג״כ בחי׳ העבדות של הבע״ח בחי׳ עבד לוה וכו׳. כי עיקר ההלוואה שצריך אחד ללוות מחבירו. הוא מחטא אדה״ר. שעי״ז נתקלל בעצבון תאכלנה. וע״כ צריכה הפרנסה בהכרח שילוה אחד מחבירו. וכמבואר בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ כ״ג) שהלוואות וחובות הם בחי׳ בעצבון תאכלנה שהיא הקללה הבאה מחמת חטא אדה״ר. שעי״ז נמשך בחי׳ עבדות בחי׳ עבד עבדים כנ״ל. ומזה בא בחי׳ עבד לוה וכו׳. שהיא ג״כ מהקללה של חטא אדה״ר בחי׳ בעצבון תאכלנה כנ״ל. וזה בעצמו מה שכתב רבינו ז״ל במאמר הנ״ל שההלוואות וחובות באים מאיזה עבירה. ואעפ״י שלא חטא אדה״ר בחי׳ בעצבון תאכלנה כנ״ל. וזה בעצמו מה שכתב רבינו ז״ל במאמר הנ״ל שההלוואות וחובות באים מאיזה עבירה. ואעפ״י שלא ביאר רבינו ז״ל את העבירה בפרטיות אעפ״כ שלא ביאר רבינו ז״ל את העבירה בפרטיות אעפ״כ כל העבירות כולם כלולים בחטא אדה״ר. כי משם באים כל העבירות נמצא שענין חובות שהוא עונש לאיזה עבירה. הכל הוא בשביל חטא אדה״ר שנתקלל בעצבון תאכלנה. שע״כ צריכים להיות בע״ח. בחי׳ עבד לוה. שהוא בחי׳ עבדות הנ״ל שבא מזוהמת הנחש כנ״ל. וע״כ עיקר השיעבוד שהוא בחי׳ עבדות חל על קרקעות ביותר. כי קרקע נכנס ביותר בבחי׳ עבדות. כי עיקר הקללה של חטא אדה״ר שמשם בא בחי׳ עבדות בחי׳ ארור כנען היא נאחזת ביותר בקרקע שנתקללה ג״כ מחטא אדה״ר. כ״ש (בראשית ג) ארורה האדמה בעבורך. וע״כ הקרקע נכנסת יותר בגדר העבדות שהוא בחי׳ ארור כנען כנ״ל. וע״כ עיקר השיעבוד של הבע״ח הוא על קרקעות ביותר. ואפילו כשמוכרם לאחר חל עליהם השיעבוד לעולם משא״כ במטלטלי. כי עיקר השיעבוד בחי׳ עבדות נאחז בקרקע ביותר כנ״ל. כי מטלטלי הם חשובים בחי׳ טוב לגבי קרקע בבחי׳ משארז״ל מטלטלי כל מילי מיטיב הוא. כי אין נאחז בהם זוהמת הנחש כ״כ שהוא בחי׳ עבדות ושיעבוד. כמו שנאחז בקרקע בבחי׳ ונחש עפר לחמו וכנ״ל. וע״כ לאחר מיתה עיקר השיעבוד הוא רק על קרקעות. אבל מטלטלי דיתמי אינם משועבדים ע״פ הדין כי עיקר שהיעבוד הוא רק על קרקעות שהם בבחי׳ עבדות כנ״ל. כי לאחר הסתלקות האדם נשאר האדם רק בבחי׳ עפר כ״ש כי עפר אתה וכו׳. וע״כ אז עיקר השיעבוד שיש עליו הוא רק על קרקעות כי קרקע ועפר הוא בבחי׳ מיתה והסתלקות. כי שם אחיזת זוהמת הנחש ביותר. שהוא סטרא דמותא כנ״ל. ובשביל זה גם בחיים השיעבוד חל יותר על קרקקע כי הבע״ח הוא בבחי׳ עבד בחי׳ שינה כנ״ל ושינה אחד מששים במיתה כשארז״ל וע״כ חל השיעבוד על קרקע יותר. כי הקרקע הוא בחי׳ עבד בחי׳ מיתה כנ״ל. וע״כ כשנסתלק האדם ממש אזי נשאר השיעבוד רק על קרקע כנ״ל אבל מטלטלי הם בבחי׳ חיות כנגד קרקע. ואין עליהם שיעבוד אז:

וזה בחי׳ הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה. כי השבועה הוא בחי׳ חיות כי השבועה הוא בחי׳ כריתות ברית וע״כ השבועה הוא בבחי׳ צדיק חי עלמין וכמובא בספר שערי אורה. וע״כ כשיש הכחשה בין שני אנשים שזהו בחי׳ סטרא דמותא שהוא בחי׳ שקר כידוע אזי התיקון לזה שבועה. שהוא בחי׳ חיים כנ״ל. ועי״ז נתברר האמת ונתבטל השקר שהיא סטרא דמותא. ומי שפוגם גם בשבועה ח״ו. אזי נחשב כאלו מחריב כל העולם כולו כשרז״ל (שבועות ל״ט). כי עיקר חיות וקיום העולם הוא ע״י בחי׳ שבועה בבחי׳ אשר נשבעתי מעבור עוד מי נח על הארץ וכו׳ כי לא הי׳ קיום להעולם אחר המבול עד שנשבע השי״ת כביכול. ועי״ז נתקיים העולם. נמצא ששבועה הוא בחי׳ קיום העולם. בחי׳ צדיק חי עלמין כנ״ל. וע״כ בשעה שאמר הש״י לא תשא נזדעזע העולם (כשרז״ל שבועות ד׳ ל״ט ע״א) כי עיקר קיום העולם. הוא ע״י בחי׳ שבועה כנ״ל. נמצא ששבועה הוא בחי׳ קיום העולם בחי׳ חיות כנ״ל. וע״כ הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה כי מאחר שנסתלק הבע״ח ושליט סטרא דמותא ע״כ אינו יכול המלוה להוציא חובו. להעלותו מבחי׳ סטרא דמותא כ״א ע״י

שבועה. שהיא בחי׳ חיים שעי״ז דייקא יכול לגבות חובו משם כנ״ל. וע״כ החמירו בשבועה זו ביותר. ואמר בשבועה זו דייקא. אין אדם מוריש שבועה לבניו כמבואר בפוסקים. כי דייקא שבועה זו אינו יכול להוריש לבניו. מאחר שמת לוה בחיי מלוה. ושלט סטרא דמותא ממש. וא,א להוציא הממון כ״א בשבועה שהיא בחי׳ חיות, ע״כ כשהוא נסתלק אח״כ ג״כ ונסתלק חיותו. בוודאי אינו יכול להוריש ממון כזה לבניו מה שהוא בעצמו היה מוכרח להמשיך חיות ע״י השובעה. ועכשיו נסתלק חיותו וע״כ אין יכול להוריש ממון כזה לבניו משא,כ בשאר שבועו. שאע״פ שבאים ג״כ להכניע בחי׳ סטרא דמותא שהיא בחי׳ הכחשה ושקר כנ״ל. אעפ״כ מאחר שלא שלט סטרא דמותא ממש ע״כ לא החמירו בשבועות אחרות כ״כ. כמו בשבועה של הבא ליפרע מנכסי יתומים כנ״ל. כי עיקר השבועה היא בחי׳ חיות כנ״ל. וע״כ ארז״ל כל הנשבע כאלו נשבע בחיי המלך, בחיי המלך דייקא כי השבועה הוא בחי׳ התקשרות להשי״ת אשר בשמו נשבעין. והוא ית׳ הוא חי החיים. וע״כ עפ״י הרוב נקראת השבועה במקרא חי ה׳. כ״ש ולא יאמרו עוד חי ה׳ אשר הוציא אתכם מארץ מצרים. כי אם חי ה׳ אשר העלה ואשר הביא וכו׳ במהרה בימינו אמן׃

גביות חוב מהיתומים ג

אות א

מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב מדינא והאידנא גובין ממטלטלי דיתמי׃

ע״פ המאמר ע״פ ואיה השה לעולה בילקוטי תנינא סי׳ י״ב המתחיל כשאדם הולך אחר שכלו וכו׳ ע״ש. כל המאמר היטב. והבן מאד מאד. כי הם דברים עמוקים מאד מאד. והכלל שכשאדם נופל ח״ו למקום שנופל. אפילו אם נופל לדברים מגונים מאד שהם בחי׳ מקומות המטונפים. ואפילו מי שנופל ח״ו לספיקות והרהורים ומהרהר אחר הש״י וכו׳ אף עפי״כ אין שום ייאוש בעולם כלל. אע״פ שנדמה לו שבמקומו אין נמצא שם הש,י כלל ח״ו מחמת שנפל למקומות מטונפי כאלו ר״ל. אעפי״כ יחזק ויתאמץ ויתגבר מאד. לדרוש ולבקש ולחפש אחר כבוד הש״י. וכששואל ודורש ומבקש אחר כבוד הש״י. ומצטער ומתגעגע וצועק להשי״ת. ונכסף לחזור אליו. אעפ״י שאינו יודע שום דרך ונתיב ועצה ותחבולה אידם אפשר לעלות ולחזור ממקומות כאלו הרחוקים מהש״י כ״כ. אעפי״כ ע״י הבקשה והחפוש בעצמו שמחפש ומבקש את השי״ת איה מקום כבודו. ע״ז בעצמו עולה בתכלית העלי׳ בבחי׳ ירידה תכלית העלי׳. כי אי׳ הוא בחי׳ מאמר סתום שמשם מקבלין כל המאמרות שבהם נברא העולם שהוא בחי׳ בראשית מאמר סתום. ומגודל הסתרתו והעלמו של המאמר סתום הגבוה מכולם. ע״כ מקבלין ממנו דייקא חיות וקיום כל המקומות המטונפים וכל הדברים רעים וכו׳. וע״כ כשנופלין ח״ו למקומות אלו ומבקשין ומחפשין איה מקום כבודו. ע״ז הוא עולה בתכלית העלי׳. כי זוכה לעלות אל שורש הקדושה שהוא בי׳ אי׳. שהוא בחי׳ מאמר סתום שמשם מקבלין העשרה מאמרות. כי עיקר הבריאה היתה רק בשביל כבודו ית׳. וע, כ בכל חלק וחלק מהבריאה שנברא בעשרה מאמרות מלובש בו חלקי כבודו ית׳. כי כל העשרה מאמרות כולם נמשכו רק בשביל שיתגלה כבודו ית׳ ע״י הבריאה ויש גבול לכל כבוד וכבוד שמלובש בכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות שלא יתפשט למקומות המטונפים שהם מקומות החיצונים בבחי׳ וכבדודי לאחר לא אתן. ואע״פ שמלא כל הארץ כבודו. אעפ״כ יש גבול להכבוד שלא יתפשט למקומות הנ,ל. אבל באמת אעפי״כ בוודאי גם מקומות המטונפים ובתי ע״ז גם הם צריכין לקבל חיות ממנו ית׳. אך הם מקבלים מבחי׳ מאמר סתום שהוא בחי׳ בראשית בחי׳ איה וכו׳. ע,כ מי שנופל לשם ח״ו כששואל ומחפש ומבקש איה מקום כבודו. ע״ז זוכה לעלות בתכלית העלי׳. כי זוכה לבחי׳ איה שהוא בחי׳ בראשית מאמר סתום שהוא למעלה מכל המאמרות שכולם מקבלין ממנו כנ״ל. וזה בחי׳ ואיה השה לעולה. וכו׳ ע,ש. וזה בחי׳ תשובה. כי זה עיקר התשובה כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו ית׳. ורואה בעצמו שרחוק מכבודו ית׳ ומתגעגע ושואל ומצטער איה מקום כבודו וזהו בעצמו תשובתו ותקונו וכו׳. ויש בזה עוד

הרבה דברים. כי כשאדם הולך בדרך וכו' ולפני כל תורה יש ספיקות הנ"ל וכו'. וזהו בחי' אם יאמר לך אדם היכן הוא אלהיך תאמר לו בכרך גדול של רומי וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע"ח. כי ענין הנ"ל היא עצה נפלאה ודרך ישרה מאד לכל אדם. לא מבעי' להאנשים הקטנים במעלה ובפרט מי שנפל ח"ו מעבודת ה'. ומכ"ש מי שנפל ח"ו למקום שנפל שבוודאי אינו יכול להחיות א"ע כ"א ע"י עניון הנ,ל. שגם במקומו יבקש ויחפש אחר הש"י כנ"ל. ואז יזכה לעלות מן הירידה והנפילה הגדולה לתכלית העלי' כנ"ל. אך אפילו אנשים כשרים באמת. ואפילו הגבוהים במעלה יתירה צריכים ג"כ לענין הנ,ל. כי כל אדם צריך לעלות תמיד מדרגא לדרגא. כי האדם אסור לו להיות עומד כמובא. וכשצריך לעלות מדרגא לדרגא. אזי בהכרח שיהי' לו ירידה קודם העלי' כמובא. ואזי בעת שיש לו הירידה שקודם העלי'. ואז הוא רחוק מהש"ת וכבודו ית' נסתר ממנו ואז הוא צריך לחפש ולבקש אי"ה מקום כבודו. וע"ז הוא זוכה לעלות בתכלית העלי' בחי' איה כנ"ל. ועי,ז הוא עולה למדרגה גבוה יותר. כי א"א לעלות מדרגא לדרגא כ"א ע"י בחי' אי"ה שהוא המאמר העליון בחי' מאמר סתוך בראשית שכל העשרה מאמרות מקבלין ממנו. כי כשעולין מדרגא לדרגא זהו בחי' התחדשות הנשמה שמתחדש עכשיו ונעשה כאיש אחר ע"י שיצא ממדרגה הראשונה ונכנס למדריגה השניה. וא,א לחדש עצמו ולצאת ממדריגה למדריגה כ"א ע,י שחוזר ועולה לתכלית השורש שהוא בחי' איה שהוא השורש של כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם שבהם כלולים כל העולמות וכל הנשמות וכל מדריגות שבעולם. ומחמת זה בעצמו כשרוצין לעלות מדרגא לדקרגא צריכין שיהי' ירידה קודם העליה. כי כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא בהכרח צריכין לחזור ולהכלל בתחלת השורש שהוא בחי' אי"ה. שהוא שורש הכל ששם כלולים יחד כל המדריגות שבעולם כנ"ל. ושם יכולין לחדש נשמתו ולצאת מדרגא לדרגא וכנ"ל. וע"כ מוכרחין שיהי' ירידה קודם העלי' מדרגא לדרגא. כי ע"י הירידה שיש לו ע"ז הוא מחפש ומבקש איה מקום כבודו. ועי"ז כשזוכה לחפש ולבקש היטב. אז זוכהלעלות בתכלית העלי' לבחי' אי"ה שהוא שורש הכל כנ,ל. ואזי חוזר וממשיך משם מבחי' אי"ה שורש הכל. הוא ממשיך משם חיות חדש בבחי' מדריגה גבוה יותר ועולה למדריגה הגבוה יותר:

אות ג

נמצא שיש לכל אדם שני בחי' עבודות. עבודהאחת היא בחי' מלא כל הארץ כבודו שזהו בחי' כל העשרה מאמרות ש בהם נברא העולם. שמלובש בהם כבודו ית' שזהו בחי' כלליות התורה הכלולה בעשרת הדברות שהם בחי' עשרה מאמרות אשר קיום התורההקדושה היא בשביל כבודו ית' שהוא שורש התורה. כשרז"ל אין כבוד אלא תורה. וצריך האדם לעסוק תמיד בתורה ועבודה בשביל כבוד ית' כדי לגלות כבודו ע"י התורה הקודשה וימלא כבודו את כל הארץ. וזהו בחי' מ"ש שם בתחילת המאמר הנ"ל שצריך כל אדם להסתכל בכל דבר אם יש בו כבוד השי"ת יעשה וא סלאו לא יעשה. כגי העיקר הוא שיהי' כל מעשיו בשביל כבודו ית' שזהו בחי' כלליות התורה והמצוות הנ,ל. אבל א"א להיות דבוק בהתורה תמיד יומם ולילה בלי ביטול כלל. כי לפעמים צריכין לבטל כשרז"ל. פעמים ביטולה של תורה זהו קיומה. וגם צריכין לעסוק במו"מ ודרך ארץ ואז אין רואין כבודו ית'. כי עיקר התגלות כבודו ית' הוא רק בהתורה ומצוות. ואז צריכין להחיות א,ע בבחי' הב' הנ"ל ע"י שמחפשין ומבקשין אחר כבודו ית' בבחי' איה מקום כבודו וע"י בחי' זו יכולין להחיות א"ע בכל דבר ובכל מקום. אפילו בדברי חול כגון מו"מ וכיוצא. וגם אפילו כשנופלים ח"ו לדברים רעים לגמרי גם שם אם יזכה לחוס על נפשו ויקיים ככל המבואר במאמר הנ"ל לבקש ולחפש אחר כבודו ית' אז יזכה לתכלית העליה לבחי' איה שעי"ז נתכפרין ונתתקנין כל העוונות בבחי'נת ואיה השה לעולה כ"ש במאמר הנ"ל. וזה בחי' (אבות פ"ב) טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון. כי תורה ודרך ארץ הם ב' הבחי' הנ"ל בחי' מלא כל הראץ כבודו. דהיינו התגלות כבודו ית' שזהו בחי'

עבודת התורה והמצות. ודרך ארץ היינו מו״מ ועסקי חול שאינם דברים שבקדושה ששם אין רואין התגלות כבודו יתʼ אבל צריכין לעסוק גם בהם. ושם צריכן לחפש ולבקש אחר כבודו יתʼ ואז מחיʼ א״ע בבחיʼ אי״ה מקום כבודו שהוא מאמר סתום שהוא שורש הכל. שמגודל הסתרתו. מקבלין ממנו חיות כל הקליפות והעוונות. אבל כשמחפשין ומבקשין אי״ה מקום כבודו אזי עולה בתכלית העליה לשורש הקדושה. ואזי נתבטלין כל העוונות והקליפות. וזהו שיגיעת שניהם משכחת עון. כי צריכין שניהם תורה ודרך ארץ שהם בʼ העבודות הנ״ל: וע״י שניהם דייקא מבטלין העוונות. כי מו״מ לבד בוודאי אינו כלום כי אעפ״י שיכולין לחפש ולבקש גם שם את הש,י עד שיזכה לתכלית העליה לבחיʼ אי״ה כנ״ל. אבל אעפ״כ הוא מקום סכנה מאד. ויכולין להיות נלכד ונכשל שם ח״ו כי באמת מבחיʼ איה מקבלין כח כל החיצונים מגודל הדתרתו והעלמו. וע״כ במו״מ שמקבל חיות מבחיʼ אי״ה ע״כ הקדושה נעלמת שם מאד. ומחמת זה בקל יוכל להיות נלכד ח״ו ע״י עסקי עוה״ז במו״מ ודרך ארץ וח״ו ישכח אותו יתʼ לגמרי. כ״ש וכסף וזהב ירבה לך וכוʼ כי שם הקדושה נעלמת בבחיʼ איה. וכשנכנסין לשם היינו לבחיʼ דרך ארץ ומו״מ שהם עסקי עוה,ז צריכין לבקש וחפש שם מאד מאד אותו יתʼ. ואז דייקא יכולין למוצאו ולעלות לבחיʼ איה כנ״ל. אבל אם ח״ו לא יזכה לבקש ולחפש כראוי אחר כבודו יתʼ ח״ו ישכח אותו לגמרי וכנ״ל. ע״כ מי שרוצה לעסוק במו״מ ודרך ארץ היא מוכרח לעשות תורתו קבע ומלאכתו עראי. כי בהתורה הקדושה שם הוא בחיʼ התגלות כבודו יתʼ ועי״ז אפילו כשיצא לשוק לעסוק בדרך ארץ ומו״מ לא יהי הנלכד שם ח״ו. כי יזכה לבקש ולחפש גם שם אחר כבודו יתʼ מאחר שהוא משתדל תמיד לגלות כבודו יתʼ כי תורתו קבע שהוא התגלות כבודו כנ״ל. וע״כ אפילו בעת שהוא רחוק מכבודו יתʼ דהיינו בעת שעוסק בדברי חול. גם שם יחפש בודאי איה מקום כבודו. ועי״ז יזכה לעלות בתכלית העליה כנ״ל. וגם תורה לבד בלי שום דקך ארץ ג״כ אי אפשר כי בהכרח צריך בכל פעם לעלות מדרגא לדרגא. ואז מוכרח שיהיה לו ירידה קודם העליה ואז בהכרח שיחיʼ עצמו בבחיʼ הבקשה והחפוש הנ״ל. שזהו בחיʼ עבודת המו״מ ודרך ארץ כנ״ל. ששם מבקשין ומחפשין אחר כבודו יתʼ. שעי״ז זוכין לתכלית העליה לבחיʼ איה שעאי״ז נתבטלין כל העוונות כנ״ל. וזהו שיגיעת שניהם משכחת עון כי ע״י שני הבחיʼ הנ״ל נתבטלין העוונות כנ״ל.

אות ד

וזהו מרומז בסוף מאמר הנ״ל שמדבר שם מענין דרכים וכשהולך בדרך אאזי התורה הוכלת לפניו ולפני כל תורה יש ספיקות ובלבולים הנ״ל. כי בʼ הבחיʼ הנ״ל הם בחיʼ בשבתך בביתך ובלכתך בדרך. כי עבודת התורה שהיא בחיʼ התגלות כבודו שהוא קיום העולם. זהו בחיʼ בשבתך בביתך כי זאת הקדושהקבועה וקיימא לעד. אבל כשמתרחקים מכבודו יתʼ ונתרחקין מן התורה ח״ו אזי הוא בחיʼ נע ונד ומטולטל שזהו בחיʼ ובלכתך בדרך. שאין לו מקום קבע. רק הוא נע ונד ולא נודע מקומו איה. כי היום מקומו כאן ומחר במקום אחר ואין יודעין אי״ה מקום כבודו. שזהו בחיʼ הבʼ הנ״ל שצריכן לחפש ולבקש איה מקום כבודו. שזהו בחיʼ מו״מ ודרך ארץ שרוב המו״מ הוא ע״י דרכים שצריכין להיות נע ונד בשביל פרנסה ואז צריכין לבקש ולחפש איה מקום כבודו בחיʼ נוד דהוא ללחם איה (איוב טו) כי אז צריכוי לחפש ולבקש איה מקום כבודו וכנ״ל:

אות ה

וזה בחיʼ כל הגליות שישראל הולכין בגולה. והם נעים ונדים כצפור נודדת מן קנה. וכמו שהם נעים ונדים כמ וכן כביכול קדושת כבודו יתʼ נע ונד כ״ש כצפור נודדת מן קנה שהם כנסת ישראל. כן איש נודד ממקומו. שאזי צריכין לחפש ולבקש מאד מאד אחר כבודו ולישראל ולדרוש בכל עת איה מקום כבודו ואז אם תדרשנו ימצא לך בודאי כ״ש והפיץ הʼ אתכם בעמים וכוʼ ובקשתם משם את הʼ אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך בצר לך ומצאוך וכוʼ. כי בעו״ה בעת הגלות ובפרט עכשיו בסוף הגלות בעוקבא דמשיחא אשר עכשיו ההסתרה מתגברת מאד מאד באלפים ורבבות

והסתרות שבתוך הסתרה אשר כל נביאנו מימות משה וכל האבות כולם הסתכלו והתנבאו על הדורות האלו על עוצם הצרות אשר יקרה לנו באחרית הימים ח״ו. ועיקר של כל הצרות הוא צרות הנפש אשר נתרחקנו עכשיו מהש״י מאד מאד אשר לא היתה כזאת מימי קדם: כי באמת צרות בגשמיות אעפ״י שבוודאי עוברים עכשיו על ישראל צרות רבות מאד ומסים וארנוניות רבים אעפ״כ צרות בגשמיות כבר סבלו ישראל בדורות הקדמונים צרות רבות יותר ויותר כמה פעמי כי הי׳ כמה גירושין ושמדות והריגות ובריחות וכיוצא בזה הרבה הרבה רחמנא ליצלן מעתה. אבל העיקר שהתנבאו כל הנביאים על ימים האלה על חבלו של משיח. אשר כמה תנאים אמרו ייתי ולא אחמיניי. וכיוצא בדברים האלה שהפליגו רז״ל בעוצם הצרות של אחרית הימים, העיקר הוא צרות הנפש וגודל הסתרת כבודו יתי לא היתה כזאת בדורות הראשונים כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב: וכל הצדייקם האמתים נסתלקו בעו״ה והשקר הולך ומתגבר והאמת נעדרת ונעשה עדרים עדרים של אמת כי בעוה״ר נתרבה האמת מאד מאד. כי כ״א אומר שאצלו האמת אעפ״י שיודע בעצמו נגעי לבבו וכל מה שחטא ופגם אעפי״כ הוא מתפאר בגדלות שהוא השיג דרך אמת ויודע חכמות חדשות בעובדת ה׳ ומטעה ומעקם ומבלבל כמהוכמה אנשים מדרכי ה׳ האמתיים מדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם בלי שום חכמות והמצאות כלל. כאלה וכאלה רבות אשר עצמו מספר בכהם וכמה מניי אונפי אשר התגבר השקר עלהאמת בעוה״ר ונתקיים ותשלך אמת ארצה. ובפרט הצרה הגדולה מכל הצרות אשר התגברה עכשיו חכמת הפילוסופיא חכמות חיצוניות והתחילו ללמד נערי בני ישראל חכמות ולשונות העכו״ם אשר הלוואי היו קוברים אותם בחייהם בוואי היה טוב להם יותר ויותר כי הם הורגים אותם ואת עצמם בידים ועוקרים את עצמן ואת בניהם משני עולמותו ומעבירים את בניהם למולך וע״ז ולמקום הטינופת ושוחטים ילידהם בשאט בנפש בזדון ובמעל וצודים נפשות רבות שפורחות לגיהנם עדי אובד ע״ז כי אין רעה וצרה גדולה מזו. ואם היה לנו לב כשר להשי״ת כמו אנשים כשרים של דורות הקודמים היה ראוי לנו ליפול על פנינו ארצה ולהכות ראשינו בכותל יומם ולילה על כל הצרות האלה אשר לא הי׳ כזאת מימות עולם. מה נאמר מה נדבר אוי לעינינו שכך רואות אוי לאזנינו שכך שומעות ולא זו אף זו כי אם עוד העיזו פ ניהם ויאמרו לנו בפה מלא כי הם עושים טובות לבני ישראל ורוצים לחנכם בדרך הישר אוי ואבוי אוי ואבוי על ראשם אוי לנפשם כי גמלו להם רעה כי הם ממירין ומעבירין על דת בניהם בידם. כאשר רואין בחוש שכל מי שנכנס בדרכיהם ולומד לשונותיהם וחכמותיהם הוא פורק עול לגמרי ומתלוצץ מכל התוה כולה והם אפיקורסים גמורים מלבד מה שמבטלין בני ישראל מלמוד התורה הקודשה ומחטיאין הבל פיהם הקדוש של תינוקות של בית רבן ועדיין הם רוצים להטעות ח״ו כאלו עושין טובות, יהי כן ה׳ עמהם ויעשה להם הש״י טובות כאלה כאשר הם עושין לנערי ישראל. ובעו״ה כבר נשקעו כ״כ בטעותם על ידי רשעתם הגדול אשר הביאו נפשם מקודם בעבירות גדולות כי נאפו והרבו ממזרים בישראל עד אשר א״א להשיבם עוד מדרכם הרעה כי עליהם נאמר כל באיי לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים. ועל צרות הנפש כאלו ובהכאלו אשר נתרבו עכשיו בדורות הללו בעו״ה עליהם הנתבאו כל ניבאינו וכחמינו מקודם על דורות הלל וכ״ש דניאל ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשים ולא יבינו והמשכילים יבינו. וכתיב ומן המשכילים יכשלו לצרוף בהם ולברר וללבן עד עת קץ כי עוד למועד. אשרי מי שיזכה בדורות האלה להתחזק עצמו בהש״י ולילך בדרך הישר והאמת בתמימות ובדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם ויחנך את בניו בתורת ה׳ בלימוד גמרא ופוסקים ומעט מקרא כמ ושנהגו בו אבותינו מעולם ואזי זה וזה יתקיים בידו. ולא כמו האפיקורסים שעושין עיקר מלימוד המקרא וכחמת הדקדוק ומבטלים עיקר הלימוד שהוא גמרא ופוסקים. ורז״ל אמרו מנעו בניכם מן ההגיון ואמרו שתלמיד בבלי בלול מהכל מקרא ומשנה וגמרא. ובפרט שבאמת עיקר כונות האפיקורסים הוא רק להתלבש עצמו באיזה אמת. כי כל שקר שאין בו אמת בתחילתו אינו מקתיים וכו׳. ע״כ מטעין את בני ישראל ואומרים שהם עושין לנו טובה שמלמדיוט בני ישראל מקרא ולעת עתה מבטלין אותן מעיקר הלימוד מגמרי ופוסקים ואח״כ מבטלין אותן לגמרי ולומדים אותם הבל מעשה תעתועים שהם חכמות ולשונות שידע היכן כוש עומד במפת העולם. אוי להם אוי לנפשם שהם אומרים שדין הקדוש של המחליף פרה בחמרו אין צריך הנער לידע. ושטות הזה כמה זנבות יש להתולעים המשונים הנמצאים בארצות הרחוקים זה צריך הנער לעידע כי הם מדפיסים זאת בלוחות שלהם שחיברו בבית חינוך שלהם (ישעיה כט) הפככם ראו כי ה׳ מסך בקרבם רוח תעתועים, ה׳ ברחמיו המרובים ירחם עלינו ועל זרעינו ועל פליטת עמו ישראל ויציל אותנו ואת זרעינו מהם ומהמונם:

אות ו

ע״כ עכשיו בתוקף הגלות האחרון בסופו צריך כ״א ואי ליזהר מאד לילך עם המאמר הנ״ל לקיים ככל הכתוב בו לדרוש ולבקש ולחפש מאד מאדבכל עת ובכל מקום אחר כבודו יתי וישראל ויבקש איה מקום כבודו: ואז אם יבקשנו וידרשנו היטב יוכל בוודאי למצוא יתי אפי׳ אם הוא הגרוע שבגרועים אפילו אם עבר מה שעבר וגם עכשיו הוא במקום שהוא אעפ״כ יחזק ידו תמיד לבקש ולחפש אותו יתי גם במקומו אע״פ שנפל למקומות הרעים לגמרי שהם מקומות המטונפות שכבודו יתי רחוק משם כ״ש כי כבודי לארח לא אתן. אעפ״כ יצטער ויתגעגע וידרוש ויבקש ויחפש איה מקום כבודו. ואזי יזכה לעלות בתכלית העלי׳ לבחי׳ איה שהוא מאמר סתום שמשם מקבלין חיות כל העשרה מאמרות וכל העולמות והנשמות וכל המדריגות כולם כנ״ל:

אות ז

וזה בי׳ מלאכת המשכן שנצטוו אחר מעשה העגל. כי המשכן הוא בחי׳ הקדושה הגבוה הנ״ל בחי׳ איה שזוכין למצוא ע״י הבקשה והחיפוש שמחפשין ומבקשין בעת שרחוקין מן הקדושה והולכין נע ונד ומטולטל. כי המשכן לא היה לו קביעות מקום ואז היתה כביכול בחי׳ הקודשה מטולטלת ולא נודע איה מקום כבודו. רק במקום א שר ישכון שם הענן שם יחנו בני ישראל. ויש אשר יהי ההענן וכו׳. כי אלמלא לא חטאו ישראל הי׳ נכנסין לא״י מיד ששם עיקר קביעות מקום קדושתו. ושם עיקר התגלות כבודו יתי כי שם כל העשרה קדושות שהם בחי׳ עשרה מאמרות שבהם ברא העולם בשביל כבודו יתי. אך ע״י שחטאו בעגל שהוא ע״ז שהוא מקומות המטונפים. ונפלו מאד ונתרחקו מכבודו יתי מאד, ע״כ היה תיקנם ע״י בחי׳ הנ״ל ע״י בחי׳ איה כנ״ל. שע״ז מחיין א״ע אפילו אם נופלין לע,זשהוא מקומות המטונפים כנ״ל. וזה בחי׳ מלאכת המשכן שצוה הש״י שיבנו משכן מכסף וזהב ונחושת ושאר חפצים של חול. אשר ע״י ריבוי הכסף והזהב עשו את העגל. כ״ש ודי זהב כמו שפרש״י ש. וצוה עליהם הש״י שבמה שקלקלו בו יתתקנו ושיחפשו ויבקשו הקדושה שם דייקא וכל איש יבקש ויחפש אם נמצאו אצלו כסף וזהב וכו׳ ויביא אותו למלאכת המשכן ועי״ז דייקא בנו את המשכן. שהלך עמהם ממקום למקום. ובכל מקום שעמד שם קנה קדושה גבוה שם והיו נוהגים שם כל הדינים הנוהגים בביהמ״ק. וזר היה אסור ליכנס למקום שעמד שם המשכן וכל הדינים. ואח״כ כשפרקו את המשכן משם היו מותרים כל הזרים ואפילו טמאים ליכנס לשם. כי זאת הקדושה הוא בבחי׳ איה בחי׳ איה מקום כבודו. כי היא קודשה גבוה ונעלמת מאד. עד שא״א לידע מקומו איה: רק במקום שזוכין למוצאו כפי הבקשה והיפוש שם זוכין שיתגלה קדושתו. וע״כ לא היה להמשכן מקום קבוע. כי הוא בבחי׳ איה מקום כבודו כנ״ל. וע״כ נבנה המשכן מכסף וזהב ושאר חפצים שה סעסקי חול. וכנ״ל. וע״כ ל״ט מלאכות שבהם כלולים כל המו״מ והעסקים ממשכן גמרינן. כי קדושת המשכן הוא בחי׳ הקדושה הגבוה שהיא בחי׳ איה שזאת הקדושה נעלמת במו״מ ול״ט מלאכות בכסף וזהב ושאר חפצים כנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ מה שניתנה התורה במדבר דייקא. וישראל הלכו שם במדבר ארבעים שנה. ובכל אלו הארבעים שנה הלך המשכן עמהם. ושם נדבר הש״י עם משה. וקיבלו את התורה מפי משה רבינו ע״ה. כ״ש וידבר ה׳ אל משה במדבר סיני ובאהל מועד. וכל התורה שכולה כלולה בעשרת הדברות שהם בחי׳ עשרה מאמרות שעל ידם התגלות כבודו יתי כנ״ל. בחי׳ מלא כל הארץ כבודו. וכל התורה כולה כלליות כל עשרה חלקי הכבוד כולם נמשכין מבחי׳ המאמר סתום הנ״ל שהיא בראשית בחי׳ אי״ה מקום כבודו שהוא בחי׳ שורש התורה שורש הכבדו שורש העשרה מאמרות כנ״ל. ועל כן קודם שזוכין לאיזה התגלות בתורה ועבודה. שזהו בחי׳ קבלל התורה. צריכין שיהי׳ מקודם כמה בלבולים וספקיות ומניעות רבות תאוות וטרדות וכיוצא. כי כל זה נמשך ממקומות החיצונים הנ״ל שהם מקבלין חיות מעוצם הסתרת והעלמת המאמר סתום בחי׳ אי״ה כנ״ל כמבואר בסוף מאמר הנ״ל שקודם כל תורה יש אלו הבלבולים וכו׳ ע״ש. ואזי כשמתגברין על האדם אלו הבלבולים והמניעות

והתאוות וכו׳. ואינו יודע שום דרך איך לצאת מהם. ואיך למצוא כ בודו ית׳ שם. ושואל ודורש ומבקש ומחפש אי״ה מקום כבודו איז הירידה תכלית העלי׳ ואזי זוכה לבחי׳ המאמר סתום שהוא בחי׳ אי״ה שורש התורה והמאמרות כולם. ואזי זוכה להמשיך משם תורה כי עיקר כל התורה נמשך משם. כי ממשיכין התגלות כבודו ית׳ שהוא כלליות התורה מאין ליש. ועיקר חיות כל הכבוד והתורה והמאמרות כולם נמשך משם מבחי׳ המאמר סתום שהוא בחי׳ אי״ה שהוא בראשית שהוא התחלת התורה שכל התורה נמשך משם כנ״ל. כי הקליפות והחיצונים בחי׳ מקומות המטונפים מקבלין חיות מעוצם הסתרו והעלמו שעי״ז יש להם כח להסתיר כבודו ית׳ לגמרי ח״ו ולהכניס כפירות ובלבולים וספיקות בלב שמשם עיקר כח היצה״ר שנקראאל אחר, אבל מי שנופל לשם ח״ו. והוא שואל ומבקש ומחפש שם אי״ה וכו׳ כנ״ל. אזי זוכה לעלות לשורש כל הקדושות לשורש התורה שהוא בחי׳ איה בחי׳ בראשית וממשיך ומקבל התכגלות התורה משם. וזהו בחי׳ קבלת התורה במדבר דייקא אחר תוקף גלות מצרים. כי בתוף השיעבוד של גלות מרצים שהי׳ גלות הנפש והגוף. אז ויצעקו בני ישראל אל ה׳. כי לא היו יודעים שום עצה ותחבולה איך להינצל מהם רק תפסו אומנות אבותם וצעקו אליו ית׳ והיו מצפים ומבקשים למצוא כבודו ית׳. ועי״ז זכו לגאולה ואז הלכו במדבר מקום נחש שרף ועקרב וצמאון וכו׳ שהוא בחי׳ מקומות החיצונים הרחוקים מכבודו ית׳. ושם דייקא בקשו וחפשו את הש״י עד שזכו לקבל את התורה במדבר. שזהו ירידה תכלית עלי׳. כי במדבר דייקא שהוא מקומות החיצונים כשמבקשין ומחפשין שם אחר כבודו ית׳. אז דייקא שם זוכין לקבל התורה שנמשך מבחי׳ אי״ה שזוכין ע״י הבקשה והחיפוש במקומות החיצונים דייקא שהוא בחי׳ מדבר כנ״ל:

אות ט

וזה שנפלו ישראל לספיקות קודם קבלת התורה כ״ש היש ה׳ בקרבינו אם אין. ואיתא בזוה״ק שבחנו אם בחי׳ הקדושה הנקרא יש שורה בקרבם. אם בחי׳ אין, היינו כנ״ל כי שני בחי׳ הנ״ל שהם התגלות הקדושה בחי׳ מכה״כ ובחי׳ אי״ה כנ״ל הם בחי׳ יש ואין. ומחמת הייסורים שהי׳ להם אז שלא היו להם מים. התחילו ליפול לספיקות ולא ידעו אם ה׳ בקרבם. ואזי הביא הש״י עליהם עמלק. ואז הסתכלו כלפי מעלה. כי כך דרך האדם לפעמים כל זמן שאין הבעל דבר מתגבר עליו כ״כ עדיין הוא מתרשל לחפש אחר כבודו ית׳ אך כשהבע״ד מפשט על האדם מאד ורוצה להפילו לגמרי ח״ו ואזי מתעורר קודשת נפש האדם. ואז דייקא הוא מתחיל לדרוש ולחפש איה מקום כבודו. שזהו בחי׳ מלחמת עמלק קודם קבלת התורה. כי עמלק הוא זוהמת הנחש בחי׳ מקומות המטונפים הנ״ל ששם א״א למצוא כבודו ית׳ בשום אופן רק צריכין לצעוק אל ה׳ בקול חזק מאוד לדרוש ולבקש איה איפוא כבוד קדושתו ית׳. ואז מתגברין עליו ועולין בתכלית העלי׳ בבחי׳ והי׳ כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כשרז״ל בזמן שהי׳ משה מגביה ידיו וישראל מסתכלין כלפי מעלה היו נוצחין. ולכאורה קשה למה עשה משה זאת ע״י הרמת ידיו דייקא הי׳ לו לומר להם בפה מלא שישעבדו לבם למקום ויעזור להם הש״י. אך באמת הוא ענין הנ״ל שבעת שמתגבר תוקף זוהמת הנחש ח״ו שהוא מקומות המטונפים שהוא בחי׳ מלחמת עמלק ששם א״א למצוא כבודו ית׳ בשום אופן אזי א״א לדבר כלל מכבודו ית׳ רק לרמז בידיו כמו משה רבינו ע״ה שהרים ידיו לרמז להם שיסתכלו למעלה היינו אע״פ שמתגבר עכשיו מקומות המטונפים כאלו שהם בחי׳ מלחמת עמלק שא״א לדבר ולגלות שם כבודו ית׳ אעפ״כ שאו עיניכם למרום. והסתכלו למעלה ותדרשו ותבקשו ותחפשו איה אפוא הוא ית׳. ואז היו ישראל נוצחים. כי ע״ז עולין בתכלית העלי׳ לבחי׳ איה כנ״ל. וע״כ זכו אחר זה מיד לקבלת התורה שהיא נמשכת מבחי׳ איה שהוא בראשית כנ״ל:

אות י

וזהו בחי׳ תוקף ההכבדה שהכביד עליהם פרעה יותר אחר שבא אליו משה ואמרו לו שישלחם. ואז שאל משה למה הרעות לעם הזה וכו׳. כי הגאולה צריכה להיות מבחי׳ איה שהוא בחי׳ יובל הגדול

שער החמשים שמשם נגאלו ישראל. ע״כ בסוף הגלות סמוך להגאולה ממש הסתיר השי״ עצמו כביכול כ״כ עד שגם משה רבינו בעצמו לא הבין דרכיו ושאל קושיות שהוא למה הרעות וכו׳. שזהו בחי׳ איה מקום כבודו. איה ה בטחתך שהבטחת לגואלם. ועכשיו הוא להיפך. ואז עי״ז דייקא נגאלו. כי אז נתגלה השי״י עוד למשה עד שגאלם על ידו. כי מרומז בסוף המאמר הנ״ל שגם הצדיק הגדול במעלה מאד קודם שזוכה להתגלות התורה. שזהו בחי׳ ג״כ בחי׳ הגאולה. כי הגאולה. היא התחלת קבלת התורה וגם אז זכו לכמה מצות. כי עיקר הגאולה היא גאולת הנפש להתקרב להשי״ת שזהו בחי׳ קבלת התורה וכנ״ל:

אות יא

וע״כ אחר כל הגליות זכול קבל התורה. כי אחר גלות מצרים הי׳ עיקר קבלת התורה. וכן אחר גלות בבל זכו לקבל את התורה בימי מרדכי ו אסתר. וכן אחר גלות זה אז יהי׳ עיקר התגלות התרוה. כי עיקר התגלות התורה יהי׳ בימי משיח שיבא ב״ב. כי ע״י הגלות שגולין בין האומות שהם בחי׳ מקומות המטונפים. ושם מחפשין ומבקשין איה וכו׳ כנ״ל. בחי׳ ובקשתם משם את ה׳ אלקיך וכו׳ כנ״ל. ע״י״ז זוכין לעליה גדולה לבחי׳ איה שמשם עיקר קבלת התורה כנ״ל:

אות יב

וזה בחי׳ מה שעיקר השיעבוד של בעל חוב היא על קרקעות. וע״כ מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע״ח. כי בכל הדברים שבעולם מלובש כבודו ית׳ שמשם חיותם. והקדושה והחיות אלקות המלובש בקרקעות ומטלטלין הם בשני בחי׳ הנ״ל. כי קרקעות הם בחי׳ הקדושה הקבועה וקיימת. בבחי׳ והארץ לעולם עומדת. שזהו בחי׳ מלא כל הארץ כבודו. אבל מטלטלין שהם מטולטלין ונעים ונדים שם הקדושה נעלמת בבחי׳ איה מקום כבודו. כי אין להם מקום קבוע שזה נמשך מקדושת המשכן. שהי׳ מטולטל והולך ממקום למקום כנ״ל. כי עיקר התגלות כבודו ית׳ הוא בבחי׳ הארץ דייקא בבחי׳ מלא כל הארץ כבודו מלא כל הרץ דייקא. כי שם עיקר התגלות כבודו ית׳. כי הש״י כשרצה לברוא העולמות כדי לגלות כבודו ית׳. כי הכל נברא בשביל הכבוד כנ״ל. ואזי ראה הש״י שלגודל עוצם אור כבודו ית׳ א,א לגלות כבודו כ״א ע״י תכלית הצמצום שהוא נקודת המרכז של עולם הגשמי הזה שהוא הארץ והעפר שהוא חומר עב ומגושם בתכלית הגשמיות. שזהו תכלית הצמצום. וע״י תכלית הצמצום הזה של הארץ הזאת. ע״י״ז דייקא גילה כבודו ית׳. כי בלא זה הי׳ בלתי אפשר לגלות כבודו ית׳ מחמת עוצם האור כנ״ל. וע״כ נברא האדם בעולם הגשמי הזה. כי עיקר התגלות כבודו ית׳ הוא ע״י האדם דייקא. שהוא תכלית כל הנבראים שבשבילו נברא הכל. וע״כ נברא האדם עפר מן האדמה. כי לגודל עוצם בהירת אור נשמת האדם שהוא חלק אלו״ה ממעל. ונמשך ממקום גבוה ועליון מאד מאד. כי ישראל עלה במחשבה תחלה. ע״כ לא הי׳ אפשר שיוכל שום עולם לסבול אור קדושת נשמתו כ״א ע״י שנתלבש בגוף הנעשה מעפר הארץ הגשמי הזה. שהו אתכלית הצמצום כנ״ל. וז״ש ויצר ה׳ אלקים את האדם עפר מן האדמה. אז דייקא ויפח באפיו נשמת חיים כי דייקא ע״י שנוצר בגוף עכור כזה שהוא עפר מן האדמה. ע״י״ז דייקא הי׳ אפשר לו לקבל נשמת חיים שנמשך ממקור עליון ונורא מאד שא״א לסבול אור כזה בשום עולם כ״א ע״י שנתלבש בצמצום כזה עפר מן האדמה הנ״ל. נמצא שעיקר התגלות כבודו ית׳ הוא בהארץ דייקא בחי׳ מלא כל הארץ כבודו. וכ״ש וימלא כבודו את כל הארץ. וכיוצתא בזה הרבה. אבל מטלטלין שהם בעים ונדים ולא נודע מקוום ם איה. כי אין להם מקום קבוע. שם צריכין לבקש ולחפש הקדושה בבחי׳ איה מקום כבודו. שזהו בחי׳ המו״מ שצרייכן לטלטל ממקום למקום. ולהוליך הסחורה ממקום למקום. עד אשר ימצאו את מקומו למכרו שם. שזהו בחי׳ שצריכין לבקש ולחפש את מקומם כי במקום שמקבלין חיות מהש״י יותר שם יכולין להשתכר בהם. אל אין יודעין את מקומם אי״ה. כי היום חשוב הסחורה כאן ולמחר במקום אחר. וזהו משארז״ל מטלטלי כל מילי מיטיב הוא דאי לא מזדבן הכא מזדבן במתא אחריתא. כי אעפ״י שעיקר החיות נמשך להקרקע

ששם עיקר כבודו כנ״ל. וע״כ עיקר חיות האדם וכל הנבראים הוא מקרקעות כי הכל הי׳ מן העפר. וכל המאכלים וכל הדברים שבעולם הכל מן העפר וכשרז״ל אעפי״כ בבחי׳ אחת יש מעלה במטלטלין על קרקעו. כי שם בקרקעות שמקבלין חיות מבחי׳ המאמרות המתגלין בחי׳ מלא כל הארץ כבודו. ע״כ שם יש צמצומים רבים. שזה ובחי׳ עשרה מא מרות שכל כבוד וכל מאמר יש לו צמצום וגבול לבדו כנ״ל. שזהו בחי׳ מצרים. שישש לכל קרקע וקרקע מיצר שלו. ומחמת הצמצומים והגבולין נברא העולם. שעיקרן מלובשין בקרקע הארץ. ע״כ יש שינויים רבים במעלות הקרקעות. שזהו בחי׳ עידית ובינונית וזיבורית. שהם בחי׳ ימין ושמאל ואמצע שבהם כלולים כל הצמצומים של כל העשרה מאמרות כנ״ל. אבל מטלטלין הם גרועים מצד אחד מחמת שהם מטולטלים ונעים ונדים והקדושה נסתרת ונעלמת בהם. ואין יודעין מקומם איה. אבל כשמחפשין את מקומם יכולין למצוא הטוב והחיות שבהם בכל דבר ודבר כי מטלטלי כל מילי מיטב הוא כי מאחר שחיותם מבחי׳ איה שהוא מאמר סתום שמשם מקבלין הכל כנ״ל. ושם אין שייך גבול וצמצום ע״כ במטלטלין שנמשכין משם אין שייך שם כלל עידית ובינונית וכו׳. כי שם אין שום צמצום וגבול כלל. רק שצריכין לבקש ולחפש הקדושה ההוא. כי אין יודעין מקומו אי״ה. אבל כשמחפשין ומוציאים החיות והקדושה הנמשך משם אזי הכ לטוב ואין שום דבר שלא יכול למצוא בו טוב בהקדושה הנמשך מבחי׳ א י״ה. וע״כ מטלטלי כל מילי מיעטב הוא דאי לא מזדבן הכא מזדבן במתא אחריתא היינו ששם בבחי׳ מטלטלי׳ בחי׳ אי״ה הכל טוב. וכל מילי מיטב הוא רק שצריכין לבקש ולחפש שם הקדושה מאד מאד. כי אין שם מקום קבוע. וזהו דאי לא מזדבן הכא וכו׳. כי במקום התגלות קדושת הדבר. שם זוכין להצליח ולהשתכר באותו הדבר וכנ״ל:

אות יג

וע״כ המטלטלין צריכין שמירה יתירה מגניבות והיזקות. כי שם בבחי׳ מטלטלין שם צריכין שמירה יתירה. כי עיקר אחיזת הקליפות והחיצונים הוא מבחי׳ איה שהוא המאמר סתום כנ״ל. וע״כ במטלטלין שנמשכין משם שכיח בהם הכחשות וכפירות ביותר וגניבות ואבידות והזיקות שכל זה נמשך מן החיצונים שאחיזתם מהסתרתו של המאמר סתום כנ״ל. וע״כ צריכין לשומרם מאד ולשום עין עליהם מאד ולבלי להעלים עינו מהם שזהו בחי׳ שצריכין תמיד לשום עינו ולבו לבחי׳ הקדושה הנעלמת ונסתרת בכל הדברים שבעולם שהוא בחי׳ איה, שצריכין לבקש ולחפש בכל עת בחי׳ הקדושה ההיא שלא יתגברו הס״א ח״ו להעלים הקדושה ההיא. מחמת שהוא מאמר סתום ונעלם. ועל ידי ההסתרה של המאמר סתום משם נמשכין אחיזת הס״א שמשם כל ההיזיקות וההכחשות ח״ו כנ״ל. ע״כ צריכין לחפש ולבקש בכל עת איה מקום כבודו בכל דבר שבעולם. ולהאמין שהש״י נעלם ונסתר בכל מקום ובכל ד בר שבעולם וכו׳. וע״ז יהיה נשמר מהם ויזכה למוצאו יתי׳ תמיד וכנ״ל. ו ע״כ הקרקע אינה נגזלת. כי שם אין נאחזין כ״כ הגזילות והכחשות שנמשכין מבחי׳ איה וכנ״ל:

אות יד

וע״כ מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע״ח כי כל המטלטלין הם ברשות האדם שהם תחת רשותו. וצריכין לקבל חיות ושמירה וקיום מהאדם כי חיותם נעלם ונסתר כנ״ל. על כן צריך האדם להתעסק בהם תמיד ולשומרם ולהמשיך להם חיות היינו לבקש החיות והטוב הנעלם בהם וכנ״ל. ותיכף כשנסתלק האדם אזי נשמתו עולה למעלה ולא נודע מקומו איה. כי שורש נשמתו הוא מבחי׳ איה וכו׳ שהוא שורש הכל ואזי שוב אין המטלטלין ברשותו כלל כי שורש חיותם שקיבלו ממ נו שעי״ז היו ברשותו נסתלק עכשיו למעלה בבחי׳ איה כנ״ל אבל קרקע לעולם ברשות בעליה עומדת כי חיותה קבועה וקיימא. ואפילו כשנסתלק האדם היא ברשות נפשו. כי האדם כלול מהכל. ויש לו נפש רוח ונשמה. והנפש נמשכת מבחי׳ מכה״כ והנשמה היא בחי׳ איה מקום כבודו והרוח מחבר שניהם יחד כידוע ומובן כ״ז בכתבים ובדברי רבינו ז״ל. וכשנסתלק האדם אזי הנפש נשאר בזה העולם והנשמה

מסתלקת למעלה להחיק איה מקום כבודו והרוח מחברם יחד אם זוכה. ע״כ המטלטלים ששרשם מבחי׳ איה נסתלק חיותם מהאדם בעת הסתלקותו וע״כ יוצאין מרשותו מיד בעת ההסתלקות ונכ נסין תיכף ברשות היורשים כי המטלטלין צריכין תמיד להיות ברשות האדם שיחפש ויבקש וימשיך להם חיות וכנ״ל. אבל הקרקע חיותה קביעה כי מקבלת מבחי׳ מכה״כ שזהו בחי׳ נפש האדם שנשאר בארץ הזאת ע״כ הקרקע תמיד נקראת ע״ש המת כ״ש להקים שם המת על נחלתו. וע״כ עיקר שיעבודו של הב״ח הוא רק על הקרקע כי המטלטלין כבר יצאו מרשותו בעת ההסתלקות. והם עכשיו של היורשים ממש כי מקבלין חיות מהם כי צריכן לקבל חיות חדש בכל עת מחמת שהקדושה נעלמת שם. שזהו בחי׳ מה שהמטלטלין צריכין שמירה והשגחה וניעור ושטוח שזהו בחי׳ מה שצריכין להשגיח עליהם תמיד להמשיך להם חיות משרשם מחמת שהקדושה נעלמת ולא נודע מקומו. ע״כ אין חל עליהם שיעבדו הבע״ח כי אין להם חיות קבועה רק ע״י האדם שממשיך עליהם החיות בכל עת כנ״ל. ע״כ הם עכשיו של היורשיממש ואינם שייכים להבע״ח כלל. אבל הקרקע כל החיות שנמשך להם ע״י האדם בעת שקנאם קבוע בהם לעולם כי שם החיות קבוע כנ״ל. וגם חיותם הוא בבחי׳ נפש האדם שנשאר בארץ גם אחר הסתלקות. ע״כ הם שייכים לבע״ח של הנפטר כי עדיין הם ברשותו כנ״ל:

אות טו

וזה שכתוב הפוסקים שהאידנא גובין מטלטלין דיתמי. כי עכשיו בסוף גלות האחרון שעכשיו גברה ההסתרה מאד. והש״י נסתר מאתנו מאד מאד בהסתרה שבתוך הסתרה כ״ש ואנכי הסתר אסתיר ואין לנו עכשיו במה להחיות עצמינו כ״א ע״י הבקשה והחיפוש שאנו מחפשין ומבקשין אי״ה מקום כבודו. ומצטערין ומתגעגעין לגאולת הנפש לשוב אליו ית׳ באמת כג״ש ובקשתם משם את ה׳ אלקיך ומצאת וכו׳. שזה נאמר על הימים האלה שהם אחרית הימים שנזכר שם בפרשה ההוא. ועיקר תוקף ואריכות גלותינו הוא רק בשביל זה כדי שנבקש ונחפש איה מקום כבודו. כי אנו צריכין עכשיו לעלות לעליה גדולה לזכות לגאולה האחרונה שאז יעלו ישראל בתכלית העליה. ע״כ התגבר הגלות מאד באריכות גדול עד אשר כ״א שואל איה הבטחתו ועד מתי קץ הפלאות, וע״י שנזכה לחפש ולבקש את כבודו היטב נזכה לתכלית העליה שהוא בחי׳ איה שאז תהיה הגאולה שלימה וזהו בחי׳ (ישעי׳ כא) שומר מה מלילה, שומר מה מליל וכו׳ אם תבעיון בעיו שובו אתיו. כי הכל קוראין וצועקין להש״י שומר מה מלילה מה יהי׳ הסוף מגלות וחשך הזה ומתי נזכה לגאולת המשיח. והש,י משיב אם תבעיו׳ בעיו שהוא לשון בקשה וחיפוש היינו אם תבקשו ותחפשו היטב איה מקום כבודו שובו אתי׳ כי זה עיקר התשובה כנ״ל. ואז תזכו לגאולה שלימה כנ״ל:

וע״כ האידנא גם מטלטלי דיתמי משתעבדי. כי ישראל ע״י ריבוי גלותם שסבלו כבר כמה שנים והיו מטולטלים ונעים ונדים בגליות רבות. ובפרט בעוצם גלות המר הזה. ע״י טילטולם הקשה ע״ז קדשו כל המקומות והמשיכו קדושה לכל בחי׳ המטולטלים כי ע״י שישראל מטולטלים ונעים ונדים בגלות ע״ז הם מבקשין ומחפשין בכל עת איה מקום כבודו עד שזוכין בכל עת לקדושה עליונה הזאת. ועי״ז נתקדשין כל הטילטולים שלהם. וע״כ עכשיו שישראל סבלו גליות כ״כ כבר נתקדשו כל בחינות הניצוצות המטולטלים עד שעכשיו גם בהם הקדושה קבועה וקיימא. כי כבר המשיכו הקדושה בקביעות ע״י הבקשה והחיפוש של ריבוי הגליות שע״ז מגלין קדושתו בכל מקום כנ״ל. וע״כ עכשיו מטלטלי כמקרקעי לכל דבר כי כבר הקדושה קבועה גם בהם כנ״ל.

אות טו

וע״כ אין נפרעין מנכסי יתומים אלא בשבועה. כי בכל מקום שיש הכחשה צריכין שבועה. כי כשיש הכחשה וכפירה שהוא מן הס״א והחיצונים שהם סטרא דנוקבא שיניקתם מהסתרת המאמר סתום כנ״ל ואז צריכין שבועה כי שבועה ונדר הם בבחינת איה שהוא מאמר סתום שהוא שורש כל

המאמרות וכל התורה כולה. וע״כ כל אדם יכול לאסור על עצמו כל מה שרוצה ע״י שבועה ונדר כי משם מבחי׳ שבועה ונדר נמשך כל התורה. כי כל הנודר שבועה ונדר נמשך כל התורה. כי כל הנודר ושנבע כאלו נודר ונשבע בחיי המלך כשארז״ל כי משם חיות הכל כי הם בבחי׳ המאמר סתום כנ״ל וע״כ כל אחד יכול לאסור על עצמו כל מה שרוצה ע״י שבועה ונדר. כי כשעולה לשם הוא ממשיך לעצמו מצוות חדשות כרצונו. כי משם נמשך כל התורה כנ״ל. ע״כ יכול לעשות מהיתר איסור ולחייב עצמו במה שאינו חייב ע״י נדר ושבועה. נמצא שעכשיו יש לו מצוות חדשות לקיים מה שנדר או נשבע כי מנדר ושבועה שהם שורש הכל יכול להמשיך לו אור התורה והמצוות כרצונו כנ״ל. וע״כ כשיש הכחשה שאחיזתם מבחי׳ איה שאז צריכין לחפש ולבקש איה וכו׳. כדי לעלות לשורש הקדושה. שהוא בחי׳ איה וכו׳ כנ״ל. ע״כ צריכן שבועה שעי״ז עולין ומתקשרין לבחי׳איה שעי״ז מתבטלין כל החיצונים וכל ההכחשות והכפריות הבאין מהם וכנ״ל. וע״כ אין נשבעין על הקרקעות כי הם בבחי׳ המאמרות המתגלים בחי׳ מכה״כ וע״כ אין שייך שם ששבועה שהוא בחי׳ איה וכנ״ל. וע״כ אין נפראין מנכסי יתומים אלא בשובעה. כי כשמת ושלט סטרא דמותא שיניקתה מבחי׳ איה כנ״ל. שעי״ז נסתלק ולא נודע מקומו איה. ע״כ אז יכול להתאחז השקר ח״ו שיניקתו מהסתרת המאמר סתום כנ״ל. ע״כ צריכין שבועה. שעי״ז עולין לשורש הקדושהלבחי׳ איה בחי׳ המאמר סתום. וממשיכין הארה הקדושה משם. ועל ידי זה נתבטל יניקתם ונתגלה האמת וכנ״ל.

אות יז

וזה בחי׳ ספירת העומר ובחי׳ פסח שני ובחי׳ ל״ג בעומר כי קודם קבלת התורה צריכין לספור ספירת העומר מ״ט יום כדי לצאת מטומאה לטהרה כמובא שזהו בחי׳ תשובה. ועיק רהתשובה לצאת מטומאה לטהרה הוא ע״י הבקשה והחפוש שמחפשין ומבקשין איה מקום כבודו שעי״ז זוכין לתכלית העלי׳ שזהו בחינת ספה״ע שסופרין ומונין הימים מיום אל יום שזהו בחי׳ איה בחינת (ישעיה לג) איה סופר, כי הספירה והמנין הוא כמי שמונה וס8ופר ומבקש ומחפש עד שימצא ליגע לתכלית מבוקשו. וע״י הספירה של כל יום ויום מימי הספירה זוכין לצאת משער א׳ של טומאה לשאר א׳ של קדושה.וממשיכין מוח ודעת דקדושה בכל יום ויום. והעיקר ע״י הספירה שהוא בחי׳ בקשה וחיפוש כנ״ל. עד שזוכין בשבועות לקבלת התורה ע״י״ז וכנ״ל. כי בעת שהאדם רחוק מקדושתו ית׳ והוא נע ונד ומטולטל ודוחין אותו מקדושתו מדחי אל דחי ר״ל. אף אפ״כ אם הוא חזק ואמיץ לבקש ולדרוש ולחפש ולחתור בכל עת ולהתגעגע ולכסוף ולבקש את שאהבה נפשו למצוא אותו ית׳. אזי אע״כ שעדיין עוברים ימים ושנים הרבה ואינו זוכה למוצאו יתברך ולהתקרב אליו אעפ״כ ידע ויאמין כי בכל עת ועת ע״י כל בקשה ובקשה. וע״י כל דרישה ודרישה שדורש ומבקש ומחפש למצוא כבוד קדושתו ית׳. וע״י כל הבטה וגיעגוע שמבטי ותולה עינו לרחמיו ית׳. וע״י כל תנועה ותנועה שפונה להקדושה. ע״י כל זה זוכה בכל פעם לשבר חומות ברזל ודלתות נחושת אע״פ שאח״כ מתגברין עליו בכל פעם ר״ל אעפ״כ אין יגיעו לריק ח״ו ואין שום תנועה שפונה להקדושה נאבדת ח״ו. ואם הוא חזק ואמץ לבקש ולחפש יותר אף אם יעבור עליו מה, בוודאי סוף כל סוף יזכה למצוא אוו ית׳ וכנ״ל. שזהו בחי׳ ספירה שאע״פ שבכל יום ויום שסופרין ומונין עדיין אין זוכין לצאת לגמרי מטומאה לטהרה ולקבל אתהתורה. אעפ״כ בסוף הספירה זוכין לשבועות לקבל את התורה ע״י הכח והזכות שספרו מ״ט יום. כי בכל יום ויום מימי הספירה מקבלין מ7וח ודעת עד שנשלם הדעת ביום החשמים ומקבלין את התורה אז. כמ וכן הוא בכל אדם ובכל זמן שצריכין לעבור עליו עידין ועידנים הרבה וכמה ימים ונהרות ותהומות ומימות מחולפים צריכין לעבור עליו ובכמה מדברות המלאים נחשים ועקרבים גדולים ונוראים צריך לע בור בהם עד אשר זוכה ליכנס לשערי הקדושה באמת. וזה הדבר א״א לפה לדבר ולבאר ולספר א׳ לחבירו עד היכן הוא צריך להתחזק. ואע״פ שכבר גילה רבינו ז״ל כמה תורות גבוהות ונוראות על זה וכמה שיחות נאות על זה שמהם יוכל המשכיל להבין קצת איך להתחזק תמיד ולבלי להניח את מעט הטוב שיכול לעשות אפילו אם נפל לשאול תחתיות ממש ח״ו וכבר דברנו בזה הרבה אך אעפ״כ עדיין צריכין למודעי. וא״א להודיע ולבאר הכל. כי לכל אחד נדמה שעליו אין אנו מכוונים בדברינו. כי הוא יש לו מניעות כאלה ונתפס בתאוות ובמצודות כ״כ עד שלאיש כמותו א״א לשוב באמת להש״י כי כבר נלכד ימים ושנים במה שנלכד. עד אשר לא יאמין שוב מני חשך. כך נדמה לכל אחד. ורבינו ז״ל היה קורא תגר על זה מאד ואמר בזה הלשון גיוואלד זייט אייך ניט מייאש ומשך מאד תיבת גיוואלד. כי באמת הכל יכולים לזכות להתקרב להש״י באמת אפילו ע״י מאמר זה הנ״ל לבד. דהיינו שעכ״פ יחפשו ויבקשו ויצטערו ויתגעגעו לשוב אליו ית׳ וכנ״ל. וסוף כל סוף יתקרב להש״י ואז יראה שאין שום תנועה נאבדת ח״ו. וע״י כל תנועה ובקשה שהוא מבקש את כבודו ית׳ זכה לעשות איזה תקון. עד שיזכה לעלות בתכלית העלי׳. שזהו סוד ספירה וקבלת התורה וכנ״ל. וזה בחי׳ עומר שעורים שסופרין להנפת העומר שעורים. כי שעורים הוא מאכל

בהמה. שהוא בחי' מנחת קנאות של הסוטה כי היא עשתה מעשה בהמה אף קרבנה מאכל בהמה כשרז"ל. וע"י הנפת עומר שעורים מרמזין שיכולין לבקש ולמצוא כבודו ית' אפילו בבחי' בהמיות שהוא בחי' התגברות התאוות בחי' מקומות המטונפים וכל זה ע"י הבקשה והחיפוש איה מקום כבודו שזהו בחי' ספירה וכו' וכנ"ל.

אות יח

וזה בחי' פסח שני שמצוה זו לא ניתנה ע"י שמשה עד ששאלו הטמאים למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' וכו'. היינו כנ"ל שבזה מרמזין שאין שום ייאוש בעולם. כי אפילו מי שהוא טמא או בדרך רחוקה מאד מהש"י ואינו יכול להקריב את קרבן ה' במועדו שאינו זוכה לעבוד עבודתו תמיד כסדר במועדו ובז מנו כראוי לאיש ישראל אעפ"כ אם אינו מייאש עצמו מחמת זה. והולך אל הצדיק האמת שהוא בחי' משה לדרוש את ה' ושואל ומבקש למה נגרע להקריב את קרבן ה' וכו' כי אעפ"כ אני שואל עצהנ ותחבולה איך להתקרב להש"י כי בוודאי יש עצה גם בשבילי איך להתקרב להש"י. אע"פ שהייתי טמא ובדרך רחוקה מהש"י ואזי הש"י מלא רחמים עליו וזוכה ע"י לתכלית העליה וזוכה ע"י להוסיף פרשה בתורה. כי ע"י שמבקשין ומחפשין איה מקום כבודו שע"י זוכין לבחי' איה שהוא תכלית העליה כנ"ל ע"י זוכין אח"כ להמשיך משם חידושי תורה שהוא בחי' קבלת התורה שנמשך משם מבחי' איה וכנ"ל שזהו בחי' פרשת פסח שני שניתן דייקא ע"י שאלת הטמאים למה נגרע. שהוא בחי' שאלה ובקשה איה איפוא מוצאין עצה להתקרב לכבודו ית' שרחוק מאתנו מאד. שזהו בחי'איה מקום כבודו. שעל ידי זה זוכין לתכלית העליה שמשם מקבלין התורה וכנ"ל.

אות יט

וזה בחי' ל"ג בעומר כי ר' שמעון בן יוחאי הבטיח כי לא תשכח מפי זרעו שהתורה לא תשתכח מפי ישראל על ידו. כי בזוהר דא יפקון מן גלותא (זהר נשא ד' קכ"ד ע"ב) כי תנא א' אמר עתידה תורה שתשתכח מישראל ורשב"י אמר שלא תשתכח וכו' כשארז"ל (שבת קלח). ובאמ תאלו ואל ודברי אלקים חיים ושניהם אמת ע,פ הנ"ל כי אע"פ שתשכח לא תשתכח כי כשנופלין ח"ו לבלי מקומות המטונפים הרחוקים מכבודו ית' זה בחי' שכחת התורה שהוא כבודו כנ"ל אבל אעפ"כ ע"י שמחפשין ודורשין גם שם את הש"י ושואלין איה איפוא כנ"ל ע"י זוכין לחזור להש,י בתכלית העליה כנ"ל. נמצא שהש"י חמל עלינו והורנו עצות מרחקו שגם בתוך עוצם השכחה אעפ"כ ע"י השכחה בעצמו שהיא בחי' איה שיאן יודעין מהתורה ומכבודו כלל. אעפ"כ ע"י בעצמו יכולין לחזור להש"י ע"י הבקשה והחיפוש לבד כנ,ל. וכל זה בכח וזכות תורתו של רשב"י שהוא גילה סתרי תורה וכל הסתרי תורה הם בבחי' המאמר סתום שהוא בראשית בחי' איה ששם כל רזין וסתימון דאורייתא. וע"כ חיבר רשב"י את התקונים שהוא ע' אנפין על תיבת בראשית. שהוא המאמר סתום. ששם כל הרזין סתימין כנ"ל וע"י כח הזה יש לנו כח לחפש ולבקש אותו ית' אפילו בתכלית גלות הנפש אפילו אם נתרחקנו מכבודו מאד כי יכולין לחפש איה וכו' עד שזוכין לעלות בתכלית העליה כנ"ל. כי כ"ז הוא בכח וזכות הצדיקי אמת שזכו ע"י קדושתם לעלות לשם לבחי' אי ה בקדושהגדולה עד שהשיגו שם רזין סתימין כנ"ל כמו רשב"י וחביריו, ובכחם יש כח אפילו למי שנופל למקום שנופל לבחי' מקומות המטונפים, יש לו כח לחפש ולבקש איה מקום כבודו וכו' עד שעולה לבחי' איה כנ"ל מאחר שכבר היו צדיקים אמתיים שזכו לאור הזה ע"כ יש כח להנופלים לחפש ולבקש עד שנתתקנין ג"כ. כי באמת עיקר כחם ע"י הצדיק האמת שזכה לבחי' איה בקדושה שזהו בחי' רשב"י שזכה לרזין סתימין שהם בחי' איה כנ"ל. כי לולא זכות הצדיק אמת לא היה לנו כח אפילו לחפש ולבקש כלל וח"ו היו נטבעין ח"ו ולא היה תקומה ח,ו להנופלים ונתרחקו מן הקדושה ובפטר עכשיו שיש בני אדם שנפלו מאד לחטאים ועבירות גמרוות ר"ל ומהיכן היו מקבלין חיות וכח להתעורר עוד לבקש ולחפש כבודו ית' ולשוב אליו בוודאי ח"ו היה אבד תקוותם חלילה. אך באמת ע"י כח הצדיקי אמ תרשב"י וחביריו שזכו לבחי' איה ע"י יש כח לכל הנופלים אפילו למקומות המטונפים שיחפשו איה

וכו' עד שיעלו בתכלית העלי' לבחי' איה מאחר שכבר היו צדיקים אמתיים שזכו לבחי' איה שהוא סתרי תורה כנ"ל. וזה בחי' וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו כי עיקר השירה הוא שמודיע לישראל שבאחרית הימים יהיו רחוקים מהש"י מאד כ"ש שם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב ואז נאמר איה אלהימו וכו' זה בחי' איה שמחפשין ומבקשין איה הש"י ועי"ז לא תשכח מפי זרעו כי על ידי זה זוכין למוצאו יתי' כנ"ל:

וזה בחי' ל"ג בעומר כי אז פסקו למות תלמידי ר' עקיבא. ואז נסתלק ר שב"י והוא יום הלולא רבא דידי'. כי ר"ע הי' דורש כתרי אותיות שהם בחי' איה בחי' מאמר סתום בחי' סתרי תורה כנ"ל. וע"כ כל ענינו של ר"ע סתוך ונעלם וא"א להבין עד שגם משרע"ה לא הי' יכול להבין ושאל זו תורה וזו שכרה וכו'. והשיב לו הש"י שתוק כך עלה במחשבה (כשרז"ל מנחות כ"ט ע"ב) שזהו בחי' הקשיות שא,א להבין שם דרכי הש"י שהם בבחי' אי' בחי' סתרין וגנזין דמלכא. ומחמת זה לא היו תלמידיו נוהגין כבוד זה בזה מחמת שנמשכו מר"ע שהוא בחי' אי' מקום כבודו ע"כ פגמו בהכבוד. כי באמת צריך כ"א לנהוג כבוד גדול בחבירו כשרז"ל כי כבוד ישראל היא כבוד הש"י. וכשמכבדין את ישרא לכאלו מכבדי ולהקב"ה. ועי"ז מגלין כבודו יתי' שבשביל זה הי' עיקר הבריאה כנ"ל. אבל הם פגמו בזה. ולא נהגו כבוד זה בזה. וזה נמשך מחמת ששרשם הי' מבחי' אי"ה. כי באמת צריכין לגלות כבודו ולהמשיך מבחי' אי"ה לבחי' מכה"כ. כי העיקר לגלות כבודו. אך מחמת ששרשם הי' ממקום גבוה מאד מבחי' אי"ה פגמו בזה ולא השתדלו להמשיך הכבוד ולגלות מבחי' אי"ה לבחי' מכה"כ ולא נהגו כבוד בחבריהם הת"ח. ומחמת זה נסתלקו בין פסח לעצרת שאז עוסקין לצאת מטומאה לטהרה לקבל את התורה ולגלותה מבחי' אי"ה שהוא בחי' סתרי תורה לבחי' מכה"כ שהוא בחי' נגלות, לגלות התורה מהעלם אל הגילוי ע"כ נסתלקו. ורשב"י וחביריו היו התקון שלהם כשרז"ל כי הם גלו לנו סתרי תורה והמשיכו והאירו תורה הרבה בעולם. ובל"ג בעומר נסתלק רשב"י וההסתלקות הוא בחי' שנסתלק הנשמה מן הגוף למעלה. ואז נסתלק בחי' אי"ה מבחי' מכה"כ. כי בחי' מלא כל הארץ כבודו מלובש בתוך הארץ הזאת שהוא בחי' גוף האדם אבל בחי' אי"ה זהו בחיק נשמה שהיא נסתרת למעלה למעלה. ועיקר החיים כששניהם מחוברים יחד ובחי' אי"ה מאיר בבחי' מלא כה"כ. שזהו תיקון כל העולמות. והמיתה היא בחי' הסתלקות ופירוד ח"ו בין ב' הבחי' הנ"ל. ואז לא נודע מקומו אי"ה. אבל הצדיקים במיתתן קרויים חיים. כמו שאמר רשב"י קודם הסתלקותו לא המתים יהללו יה רק שאני הני דאקרון חיים וכנ"ל. היינו כיאף על פי שהצדיק נסתלק למעלה לבחי' אי'. אף על פי כן הוא מאיר גם בזה העולם. ונחשב כאלו הוא חי ממש. אדרבא עכשיו והא מאיר יותר ויותר. כ"ש בזוה"ק צדיקיא שכיחי יתיר בהאי עלמא בתר דאסתלקו וכו'. כי הצדיק כל מה שעולה יותר ויותר לבחי' אי"ה, הוא ממשיך משם הארה יותר ויותר לבחי' מכה"כ כי עיקר עבודת הצדיק בחייו ובמותו הוא לגלות אלקותו יתי' תמיד וכל מה שנסתלק ועולה למעלה למעלה יותר ויותר. לבחי' אי"ה. הוא ממשיך משם יותר ויותר הארה להתגלות אלקות שנתגלה ויאיר יותר בחי' מלא כל הארץ כבודו. וזהו בחי' הילולא של רשב"י ביום ל"ג בעומר שנסתלק. כי בכל שנה ושנה שאז נסתלק בים הלולא דלי' עולה למעלה יותר ויותר ועיקר כל העליות הם בחי' אי"ה כ"ש בזוה"ק (תיקונים שבסוף הזו"ח דף ק"ט) כד איהי סליקת מלאכי שאלין בגינה אי"ה מקום כבודו. וכל מה שנסתלק למעלה יותר הוא מאיר לנו אלקותו בהתגלות יותר וממשיך הארה יתירה מבחי' אי"ה לבחי' מלא כל הארץ כבודו. שעי"ז יש לנו כח יותר לחפשו ולבקשו תמיד עד שגם אנחנו נזכה למוצאו. ולא נשכח אותו ותורתו ומצוותיו לעולם. כמו שהבטיח לנו שבזוהר דא יפקון מן גלותא כנ"ל. וזהו ל"ג בעומר בחי' ג"ל עיני ואביטה נפלאות מתורתך בחי' סתרי תורה בחי' אי"ה. שעי"ז זוכין לתשובה שלימה כנ"ל אמן ואמן:

אות כ

וזה בחי' על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו. על משכבי בלילות שהוא חושך אפילה. היינו כשאדם נופל ח"ו מקדושתו יתי'. שזהו בחי' לילה וחשך. ואזי צריך לבקש את כבודו יתי' כנ"ל. שזהו בקשתי את שאהבה נפשי אבל בקשתיו ולא מצאתיו כי נפל למקומות כאלו ר"ל שא"א למצוא שם את כבודו יתי' כנ"ל אבל אעפ"כ אסור לו לייאש עצמו רק לחפש ולבקש יותר ויותר. וזהו אקומה נא ואסובבה בעיר בשווקים וברחובות אבקשה את שאהבה נפשי וכו'. בעיר בשווקים וברחובות. זה בחי' הקדושה הנ"ל בחי' אי"ה שזאת הקדושה נעלמת ונסתרת בכל עסקי חול. שהם בחי' עסקים ומו"מ שעושין בעיר בשווקים וברחובות היינו שהוא שואל ומבקש ומחפש אי"ה מקום כבודו שנסתר ונעלם בכל עניני המו"מ ועסקי חול שעושין בעיר בשווקים וברחובות. וזהו אבקשה את שאהבה נפשי בחי' בקשה וחיפוש הנ"ל. אבל עדיין בקשתיול ולא מצאתיו כי א"א

למצוא שם כבודו יתי שנסתר מאד כנ״ל. מצאוני השומרים הסובבים בעיר את שאהבה נפשי ראיתם היינו ע״י הבקשה והחיפוש אע״פ שא״א למצוא כבודו יתי שם אבל ע״ז זכה להתקרב ולהתחבר לצדיקים אמיתיים שהם בחי׳ השומרים הסובבים בעיר כי הם נטורי קרתא וכמו שפרש״י שם שה סמשה ואהרן. ועל ידם זוכין ע״י הבקשה והחיפוש הנ״ל לשוב אליו יתי וכנ״ל. וזהו שאהבה נפשי ראיתם. היינו שהצדיקים יודעין מכובוד יתי וכל מה שעולין הם במעלה יתירה יותר לבחי׳ אי״ה הם מגלים כבודו יותר כנ״ל. וע״כ על ידם זוכים כל הנופלים לעלות בתכלית העליה ע״י הבקשה הוחיפוש לבד כנ״ל. וזהו כמעט שעברתי מהם היינו אחר שנסתלקו כמו שפרש״י שם היינו כי אע״פ שנסתלק הצדיק אעפ״כ יכולין להתקרב להש״י על ידו אדרבא עכשיו יכולין להתקרב על ידו יותר כי כל מה שנסתלק למעלה יותר ויותר לבחי׳ איה הוא מגלה אלקותו וכבודו יותר ויותר כנ״ל שזהו בחי׳ הילולא דרשב״י וכו׳ וכנ״ל. וזהו עד שהבאותיו אל בית אמי וכו׳ היינו המשכן וכמו שנסמך לשם אפריון עשה לו המלך שלמה שפרש״י ש סשקאי על המשכן. הינו כנ״ל. כי הקדושה שזוכין למצוא ע״י הבקשה והחפוש אחר כבודו כנ״ל זאת הקדושה היא בחי׳ קדושת המשכן שהיה מהלך עם ישראל במדבר ששם קיבלו את התורה במדבר סיני באוהל מעוד. כי משם נמשך כל התורה כנ״ל:

אות כא

וע״כ קרקעות נקנין בקנין חליפין שנעשה ע״י מטלטלין דייקא. כי קנין סודר שקונה הכל נעשה בכלים שהם מטלטלין דייקא. כי כשרוצה לקנות קרקע שהוא בחי׳ התגלות כבודו יתי בחי׳ מלא כל הארץ כבודו כנ״ל. וע״כ כל מי שאין לו קרקע אינו אדם (כשארז״ל יבמות ס״ג ע״א). כי כל אדם יש לו איזה חלק בהארץ ששם התגלות כבודו יתי לפי חלקו בכבוד יתי שהיא בחי׳ קנית קרקע כנ״ל כ״א ע״י שעולין לבחי׳ אי,ה שמשם ממשיכין כבודו יתי מאין ליש וכנ״ל. וע״כ נקנה הקרקע על ידי מטלטין בקנין חליפין. כי קדושת המטלטלין הם בבחי׳ איה וכו׳ שמשם ממשיכין הקדושה מאין ליש לבחי׳ מכה״כ שהוא בחי׳ הקרקע וכנ״ל. וע״כ נקרא חליפין. כי הקדושה הנעלמת ההיא שהיא בחי׳ אי״ה שם יכולין להחליף כחו הוא צריך לעלות לשם לבחי׳ אי״ה אשר שם עיקר התקוה והבטחון שהכל מקווין ומצפין ומסתכלין אליו ותולין עיניהם אליו יתי ושם מחליפין כחו כי הוא שורש הכל וא״א לצאת מדרגא לדרגא מצמצום זה לצמצום אחר גבוה להחליף קרקע בקרקע טובה ממנה. כי״א כשעולין עד השורש שהוא בחי׳ אי״ה שהוא שורש הכל ששם אין שום גבול וצמצום ומשם נמשכין כל הגבולין והצמצומים כנ״ל וע״כ שם יכולין להחליף כחו וזהו בחי׳ קנין סודר שהוא קנין חליפין שעל ידו קונין כל הדברים שבעולם. שזהו ע״י בחי׳אי״ה הנ״ל שנעלם בבחי׳ מטלטלין ששם זוכין להחליף ולחדש כחו. ולהמשיך קנין וחיות חדש. בבחי׳ וקווי ה׳ יחליפו כח. וכנ״ל:

אות כב

וע״כ לא גילה הש״י מקום הביהמ״ק עד שחפשו וביקשו אותו. ע״י דוד המע״ה. כ״ש אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה׳. כי צריכין לחפש ולבקש מאד מאד. ואז זוכין לעלות לבחי׳ אי״ה וממשיכין הקדושה מבחי׳ אי״ה לבחי׳ מכה״כ שזהו בחי׳ קדושת הביהמ״ק שהי׳ קבוע וקיים לעולמי עד כ״ש זאת מנוחתי עדי עד וכו׳ כי עיקר התגלות קדושתו י״ת בחי׳ מכה״כ הוא בבית המקדש. אבל א״א לזכות לזה לקדושת הביהמ״ק כ״א ע״י הבקשה והחיפוש בחי׳ אם אתן שנת לעיני וכו׳ עד אמצא מקום וכו׳:

אות כג

וזהו בחי׳ מה שפרש״י ע״פ על אחד ההרים אשר אומר אליך שהקב״ה מתעה את הצדיקים ואינו מגלה להם תיכף וכו׳ וכן וקרא את הקריאה אשר אומר אליך וכו׳. כי כל זה הוא בחי׳ הנ״ל שאין זוכין למצוא קדושתו ומדריגתו מה שצריך כ״א כי א סע״י חיפוש ובקשה הרב כנ״ל. ואז זוכה לעלות בתכלית העלי׳ לבחי׳ אי״ה ומשם זוכה להמשיך התגלות כבודו כנ״ל. כמו דהמע״ה שהוא הי׳ עוסק ביותר בבקשה וחיפוש למצוא כבודו ית׳. שזהו בחי׳ כל ספר תהלים שהוא תחינות ובקשות וצעקות וזעקות להש״י בכמה מיני לשונות של תחינה ובקשה וחיפוש אחר כבודו ית׳. כ״ש אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי הלעולמים יזנח ה׳ וכו׳. וכ״ש שטחתי אליך כפי וכו׳ פרשתי ידי כל היום נפשי כארץ עייפה לך סלה וכו׳ עיני תמיד אל ה׳ וכו׳ ואני תמיד אייחל וכו׳ וכיוצא בזה הרבה. ומחמת שדוד המע״ה עסק בזה יותר ויותר ע״כ הוא דייקא זכה למצוא מקום קביעות קדושתו לעולמי עד שהוא מקום הביהמ״ק שנתגלה לדוד דייקא. כי עד ימי דוד נאמר ואהי׳ מתהלך מאהל אל אהל וכו׳ רק בימי דוד נתגלה לדוד דייקא. כי עד ימי דוד נאמר ואהי׳ מתהלך מאהל אל אהל וכו׳ רק בימי דוד נתגלה מקום קביעות הקדושה ע״י הבקשה והחיפוש את כבודו ית׳ אשר יגע על זה מאד בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות. רק ע״י תחינות ובקשות וגיעגועים ורצונות וכיסופין וכו׳ כ״ש דוד ה׳ לא גבה לבי ולא רמו עיני וכו׳ אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמות וכו׳ יחל ישראל אל ה׳ וכו׳ וע״ז זכה הואדייקא למצוא מקום הבהמ״ק ששם הקדושה קבועה לעולם. כ״ש זאת מנוחתי עדי עד וממנו יצא משיח שיבא ב״ב ויבנה בית קדשינו ותפ ארתינו במהרה בימינו אמן׃

ויש עוד הרבה בענין זה ענין מחיקת פרשת סוטה ומן העפר אשר יהי׳ בקרקע המשכן. וענין תיבת נח. וענין כל נדרי שאומרים ביהו״כ׃ וענין בראשית ברא אלקים וכו׳ והארץ היתה תוהו ובוהו ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. השי״ת יאיר עינינו בתורתו שנזכה להבין דיבור אחד של רבינו הגדול והקדוש זי״ל׃

אות כד

וזה אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי עזרי מעם ה׳ עושה שמים וארץ. שאע״פ שהאדם בדיוטא התחתונה ח״ו. ומונח במקום שמונח ונדמה לו שא,א לו בשום אופן לשוב אל הש״י מעוצם התגברות עונותיו שמתגברין עליו בכל פעם יותר ויותר וכו׳ וכנ״ל. כמו ששכיח זה הדבר מאד ברוב בני הנעורים שעיקר מה שאובדין שני העולמות הוא מחמת חלישות דעתם וייאושם מחמת שרואין רחוקם ונפילתם העצומה שמתגברת בכל יום יותר. אבל מי שזוכה לישא עיניו למרום בכל מקום שהוא ולחפש ולבקש איה מקום כבודו כנ״ל שזהו בחי׳ אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי שאינו יודע באמת איך אפשר שיבא לו עזר וישועה מאחר שבכ ל יום יצרו מתגבר עליו. וע״פ רוב הוא מוסיף חטא על פשע. אבל אעפ״כ כשמקיים העצה הנ״ל ושואל ודורש ומבקש ומחפש ונושא עין למרום בחי׳ אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי כנ״ל. אזי תיכף עזרי מעם ה׳ עושה שמים וארץ. כי בוודאי יבא לו ישועה ע״י ע״י הבקשה והחיפוש לבד כנ״ל׃

גביות חוב מהיתומים ד

אות א

ובו ענין חנוכה. ע״פ התורה אנכי (בסי׳ ד) ע״ש כל התורה ומ״ש שם על דברי רבה בב״ח ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה ברבי משחא. זה בחי׳ הדעת כי שמן משחת קודש זה בחי׳ שכל וכו׳ וכו׳.

וזה בחי׳ חנוכה שמצוותו בשמן. כי נר של מצוה גבוה מאוד כגון נר שבת וי״ט ונר תפלה ובפרט נרות המנורה הטהורה. כי הדלקת נר מצוה זה בחי׳ המשכת אור הא״ס שיאיר להדעת לידע כי ה׳ הוא האלקים שזה עיקר התכלית שבשביל זה נברא האדם כדי לדעת אותו יתב׳ כ״ש בזוה״ק בגין דישתמודעין ליה וא״א לידע ממנו ית׳ כ״א ע״ז ע״י שזוכין שיפתח לו אור הא״ס בחמלתו הגדולה בבחי׳ רצוא ושוב וכו׳ כ״ש שם ואזי מאיר הרשימה לדעת כי ה׳ הוא האלקים. וזה בחי׳ האור של כל האורות ומשם הדלקת כל הנרות של מצוה בבחי׳ (תהלים י״ח) כי אתה תאיר נרי ה׳ אלקי כוו׳. וזה בחי׳ נרות המנורה שנאמר בהם באהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן וכו׳. כי עיקר הדלקת נרות המנורה הוא באהל מועד סמוך לארון העדות שהיה בבית ק״ק ששם עיקר הביטול אל הא״ס לבחי׳ רעוא דרעווין שזהו בחי׳ קדש קדשים דכל רעוותין תקיעין תמן בחי׳ רעוא דרעווין שמשם עיקר התגלות אלקותו יתב׳ בבחי׳ (תהלים) מציון מכלל יופי אלקים הופיע ומשם ממשיכין האור להדליק נרות המנורה למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלקים׃

אות ב

וזה בחי׳ תוקף הנס הגדול של חנוכה. כי מבואר בהתורה הנ״ל שא״א לזכות לבחי׳ ביטול הנ״ל להכלל ברעוא דרעווין בבחי׳ רצוא ושוב כ״א ע״י שמעלין המלכות לשרשה בבחי׳ זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן, ול העלות המלכות לשרשה א״א כ״א ע״י ווידוי דברים לפני הת״ח וכו׳. ע,ש כל הענין הז מבואר שם מתחילת התורה עד סופה. והכלל שמי שרוצה לילך בדרך הקדוש צריך לשבר כל המדות והתאוות פני הצדיק וע״י הצדקה שנותנין להצדיק. ועדיין אינו יודע באיזה דרך מהלך עד שזוכה להתוודות ווידוי דברים לפני הת״ח וכו׳. ועי״ז אתה נכלל בא״ס וכו׳ וכנ״ל ואזי כשהוא בבחי׳ ושוב מאיר הרשימה להדעת שכולו טוב כולו אחד שזהו בחי׳ ה׳ הוא האלקים שזאת הבחי׳ הוא מעין עוה״ב וכו׳ ע,ש כל הקשר והבנין הנפלא והנשגב של התורה הנוראה הזאת. ג) וזה היה גודל הנס הנפלא של חנוכה. כי אז גברה מלכות הרשעה שהוא היפך מלכות הקדושה. ומגודל התגברותם רצו להשכיח מישראל התורה ולהעבירם על חוקי רצונו. כדי שיתגבר מלכותם הרשעה ביותר. כי ע״י ווידוי דברים שהם תיקון החטאים זוכין לשוב ולקיים את כל דברי התורה וע״ז מעלין המלכות לשרשה עד שוכין להכלל בא״ס כנ״ל. וכן להיפך כשזה קם וכו׳ כשישראל עוברין ח״ו על מצוות התורה ואין מתוודין ושבין ח״ו אזי מתגברת ח״ו מלכות הרשעה שהיא כנגד מלכות דקדושה וכמבואר שם בתחלת התורה. שבשביל זה נקרא מלכות הרשעה של הע״ז והס״א אלקים וכו׳ ע״ש וזהו עיקר אריכת הגלות המר והאריך הזה. ואין הגאולה תלויה אלא בתשובה היינו ווידוי דברים לפני הת״ח שזה עיקר התשובה שעי״ז מעלין המלכות לשרשה ואז תשוב המלכות לבית דוד וימלוך עלינו משיח צדקינו שהוא מלכות דקדושה. וע״כ התגברו אז ביותר מלכות יון הרשעה לבטל התורה מישראל ח״ו כדי להגביר כח מלכותם הרשעה וכנ״ל והשי״ת ברחמיו המרובים עמד לנו בכל צרותינו ועשה לנו נס גדול ונורא ועמדו מעט אנשים מבית חשמונאי ונצחום והכניעו והפילו מלכות הרשעה והגבירו מלכות דקדושה. וע״כ היה תיטקון הנס ע״י צלוחית של שמן שמצאו חתום בחותמו של כה״ג וכו׳. כי היוונים שהם מלכות הרשעה טימאו כל השמנים בחי׳ שמן משחת קודש שהוא הדעת. ואז א״א להכלל ולהתבטל באור הא״ס כי כל זר וכל טמא א״א ליכנוס ולהכלל שם והנס היה ע״י פך השמן של הכה״ג. זה בחי׳ שעיקר הנס והישועה של חנוכה שהכניעו מלכות הרשעה והפילי אותם מפלה גדולה עד שנמשך עלינו בכל שנה ושנה שיהיה לנו ג״כ כח להכניעם ולהשפילם ולהפילם, עיקר תוקף הנס הזה נעשה בכל שנה ושנה ע״י צדיקי הדור האמתיים שמקרבים אנשים להשי״ת ומכניסים בסה הרהורי תשובה עד שמתוודים ווידוי דברים לפניהם. ועל ידיהם נמשך אור גדול ונורא לכל ישראל עד שידעו כולם את ה׳ למקטנם ועד גדולם. כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה נס נפלא ונורא ע״י מעט השמן של הכה״ג שהיה חתום בחותמו. היינו כי הכה״ג זה בחי׳

הצדיק הגדול האמיתי שיש לו כח להעלות כל הווידוי דברים של ישראל ולעלות וליכנוס ולהכלל עי״ז במקום שנכנס ונכלל. דהיינו בבית קדשי קדשים ששם הוא נקודת האבן שתיה שעמד עליו הארון והכרובים. ושם נכלל באי״ס ברעוא דר עווין וכנ״ל. אבל לא היה כח ורשות להכה״ג ליכנוס לשם כ״א אחת בשנה ביהו״כ בכח הווידוי דברים שהתוודה תחילה עבור כל ישרא על הפר ועל השעיר המשתלח ובזאת יבא אהרן אל הקודש. כי א״א ליכנוס לשם לבית ק״ק לבחי׳ רעווין ששם נפתח אור האי״ס כ״ש ונועדתי שמה לבני ישראל וכו׳ כ״א ע״י הווידוי דברים ש התוודה תחילה ג׳ פעמים כמבואר בפרשה שם. כי גם כל ישראל הודו אז ביוה״כ שאז המצוה מן התורה להתוודות בפה מלא ובפטר בעת שהתוודה הכה״ג והזכיר את השם הנכבד והנורא שאז היו כורעים וכו׳ ואז היו מתוודים כמבואר בדברי רז״ל. והכ״ג בעוצם כחו היה לו כח ע״י הווידוים שהתוודה להגביה ולהעלות כל הווידוים של ישראל שיהי הנחשב כאלו התוודו לפני הת״ח וכעין מ״ש שם אדמו״ר ז,ל על משארז״ל מי גרם לראובן שיודה יהודה וכו׳ שע״י שזכר משה הווידוי נחשב כאלו התוודה לפניו ע״ש. נמצא שכח הכה״ג ליכנוס לפני ולפנים לבחי׳ רעווא דרעווין הי׳ ע״י ווידוי דברים שע״ז דייקא נכלל באי״ס בבחיק רעווא דרעווין וכנ״ל. וע״כ על ידי השמן של הכה״ג היה תוקף הנס שהדליקו ממנו נרות המנורה שהוא בחי׳ אור האי״ס שמאיר לכל ישרא ללדעתם, להודיעם כי ה׳ הוא האלקים וכנ״ל. וכן הוא בכרל דור ודור שע״י הצדיק האמת ומעט אנשיו שנתעוררו בתשובה עד שהתוודו ווידוי דברים לפניו שע״ז נכללו באי״ס כי הוא פתח להם אור האי״ס עד שהאיר בדעתם מה שהאיר שא״א לאחד לספר לחבירו, כי התנוצצות אור האי״ס שמאיר בדעת הישראלי הזוכה להתקרב לצדיק האמת זהו בחי׳ נודע בשערים בעלה, כל חד כפום מה דמשער בלבי׳ וא״א לדבר בזה. כ יבשעת הביטול הוא עצמו לא ידע כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וכל מה שמדברים מגדולת הבורא ית׳ הוא מבחי׳ ושוב שאז כשב לישותו מראה הרשימה לדעת כי ה׳ הוא האלקים וכ״ש שם בהתורה הנ״ל. וע״י הצדיק הגדול הזה ואנשיו נמשך האור לכל ישראל שיזכו כולם לדעת אחדות האי״ס וטובו. שיזכו כולם שיהיה נפתח להם אור האי״ס בבחי׳ רצוא ושוב עד שיזכו לדעת כל אחד מה שידע ויתנוצץ במוחו עד שידעו כולם כי ה׳ הוא האלקים שזהו בחי׳ נרות חנוכה שהם בחי׳ נרות המנורה שהיו דולקין בנס נפלא שמונה ימים ע״י פך השמן של הכה״ג שהוא בחי׳ כח הווידוי דברים שנכנס בהם לפני ולפנים וכו׳. וע״ז נקבע לדורות שיהי הכח בכל שנה ושנה לכל א׳ וא׳ מישראל להדליק ולהאיר בביתו בחי׳ נרות המנורה הקדושה שהוא נר חנוכה שמדליק כל אחד בביתו. היינו שיש לנו כח ע״י הצדיקי אמת ואנשיהם שהם בחי׳ כה״ג בחי׳ כח הווידוי דברים שהתוודו לפניהם כנ״ל ע״ז יש לנו כח לכ״א וא׳ להדליק ולהאיר בביתו נר חנוכה שהוא בחי׳ קדושת נרות המנורה שהם בחי׳ אור האי״ס שממשיכין מבית ק״ק להאיר לכל ישראל בדעתם היינו בחי׳ שיפתח להם אור האי״ס בבחינת רצוא ושוב עד שידעו הכל גדולתו של יוצר בראשית שכולו טוב וכולו אחד. וכל המאורעות. כולם לטובה שזהו בחי׳ עוה״ב כ״ש שם. שזהו בחי׳ ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה גרבי משחא וכו׳ בחינת השמן של נר חנוכה שהוא בחינת שמן המנורה וכנ״ל:

אות ד

וזהו מובן שם בהתורה הנ״ל בסוף על מאמר רבב״ח. כי הדרן לבתר תריסר ירחי שתא חזינן זהוו מנסרן מגרמייהו ויהבי לבנינא הנך מחוזי שפירש שם שאפילו אותן שהם אחורי הקדושה לגמרי גם הם נתעוררו בתשובה וחזרו להשי״ת על ידי שנתעורר האיש הישראלי הזה ששב באמת וקיים כל המבואר שם עד שניצול מן הקוצים והפחתים וכו׳ וזכה להתוודות ווידוי דברים לפני הת״ח האמת עד שנכלל באי״ס. ועל ידו גם אותם שהם אחורי הקדושה לגמרי נעשו מרכבה להקדושה ואזי גם הם יודעים מהשי״ת בידיעה חדשה ונפלאה. היינו כנ״ל שע״ז כח הווידוי דברים של אלו שזכו להתוודות לפני הת״ח האמת על ידי זה, האור מאיר לכל ישראל עד שיזכה כל אחד שיהיה נפתח לו אור האי״ס שמשם הדלקת נר חנוכה שהוא בחינת נרות המנורה שמדליק כ״א וכנ״ל:

אות ה

וע״כ היה עיקר הנס ע״י שדלק מעט השמן שלא היה בו להדליק כ״א יום א׳ ודלק שמונה ימים. כי מבואר שם בהתורה הנ״ל שאור הא״ס אינו נפתח לכ״א בשוה. כ״א כפי מה שזוכה בחמלת ה׳ עליו, וכל כך תיבות ויותר אור הא״ס בוודאי יש לו כח יותר להאיר לאחרים ולהודיעם גדולות יתי׳. ואז בימי מתתיהו כה״ג היה תוקף הנס שמעט השמן והאור שלא היה בו להדליק כ״א יום א׳ דלק שמונה ימים דהיינו שנפתח להם אור הא״ס באור נפלא ונורא כ״כ עד שדלק הנר שמונה ימים. עד שמגודל נפלאות האור שנפתח אז בהתפתחות גדול מאד. ונמשך האור של הדיבוק וזריחה כ״כ, עי״ז נמשך האור לכל ישראל לדורותם. עד שאנו זוכין בכל שנה ושנה בכח הצדיקי אמת להארי עלינו האור הגדול והנורא הזה שמשם הדלקת נר חנוכה שהוא בחי׳ נרות המנורה שהיו דולקים נגד בית ק״ק. ששם הוא בחי׳ רעוא דרעווין בחי׳ אור הא״ס וכנ״ל בילא״ו:

אות ו

וע״כ מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לב ע״ח. כי עיקר עבודת האדם בזה העולם הוא כדי שיזכה להכלל באור הא״ס שזה עיקר התכלית וזה עיקר תענוג עוה״ב וכנ״ל. וא״א להכלל שם כ״א ע״י שמברר כל הד׳ יסודות דהיינו ע״י שמקדש ומטהר עצמו מכל התאוות עד שמכניע הרע שבהן ומברר הטוב שבהן. והעיקר העולה על הכל הוא שיזכה לענוה ושפלות אמתי. כי ענוה גדולה מהכל. וא״א להכלל באא״ס כ״א ע״י ענוה בשלימות בתכלית הביטול בבחי׳ ענוה של משה וכמובן לעיל בהתורה הנ״ל וע״כ א״א לזכות לזה כ״א ע״י צדיק הדור שהוא עניו באמת דהיינו ע״י ווידוי דברים לפניו כי ענוה גדולה מהכל. וא״א לזכות לענוה אמתית כ״א ע״י צדיק הדור שהוא בחי׳ משה שהיה עניו מכל האדם ואז זוכה לכלול באא״ס שזהו עיקר תכלית האדם שנברא בשביל זה אשרי הזוכה לזה. וכל עסקי האדם כל מה שעוסק בו בחייו אפילו במלאכה ומו״מ הכל בשביל זה כדי שיתבררו אלו הדברים עי״ז עד שיעלו ויכללו כולם בשרשן ויכללו עמו יחד בואר הא״ס ששם הוא תכלית וסוף של כל הדברים שבעולם וכל אדם כפי מעשיו הטובים וכפי קדושתו וטהרתו בכל העסקים שעסק כמו כן זוכה להכלל שם. כי מי שזכה להטיב מעשיו ולקדש א״ע בתכלית השלימות עד שביטל את גופו בחייו בתכלית בבחי׳ משה רבינו, הוא זוכה תיכף במיתתו להכלל באא״ס ולהתענג על ה׳ ויכללו כולו שם אשרי לו. אבל מי שלא קידש עצמו כ״כ. ונשאר בו עדיין אחיזת הזוהמה של הגוף הוא צריך להתבלות בעפר ולסבול שם מה שסובל עד שיזדכך לגמרי. ואז יהיה נכלל מה שיהיה נכלל ממנו במקום שצריך להכלל. וכן כ״א לפי מדרגתו לפי עבודתו וקדושתו. כי מי שטרח בע״ש וכו׳. וע״כ הכל צריכין לחזור אל העפר כ״ש (קהלת) הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר. כי שם בעפר נבחן ונצרף ונזדכך כ״א. כי עפר כלול מב׳ בחי׳. כי הוא בחי׳ ענוה ושפלות. בחי׳ אין כ״ש ואנכי עפר וארפ וכשרז״ל מי שנעשה שכן לעפר בחייו. וגם עפר הוא תכלית הישות והגשמיות וכל הד׳ יסודות כולם כלולים בעפר כי עפר מאנא דכולהי (תי״ז תי׳ ע׳ קך). והאדם נברא בשביל זה עפר מן האדמה כדי שיזכה לעלות ולהכלל מבחי׳ עפר תכלית הגשמיות והישות לבחי׳ ביטול אל האי״ס ע״י שיזכה לקדש ולטהר א״ע עד שיבא לענוה בתכלית הביטול וישים עצמו כעפר ואז יזכה להתפשטות הגשמיות גם בחייו עד שיזכה במותו מיד להכלל באור הא״ס ואזי תיכף כשיהיה נקבר בעפר יהי הנכלל בענוה של משה שהוא בחי׳ עפר ואז יזכה לשלימותו מיד להכלל באא״ס בבחי׳ הסתלקות משה וכו׳ כנ״ל. אבל מי שלא זכה לזה בשלימות צריך להתבלות בעפר שהוא תכלית הישות והיא מאנא דכולהי. שהוא כולל כל הד׳ יסודות ושרשו ענוה בחי׳ אין. כי סוף מעשה במחשבה תחילה. ושם צריך להזדכך כ״א עד שישוב לבחי׳ ביטול בחי׳ ענוה שהוא בחי׳ שורש העפר בקדושה העליונה. וכל ישראל יש להם חלק לעוה״ב. וכולם נקראים צדיקים כ״ש ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ. וע״כ כ״א מישראל תיכף כשמת והוא שב אל העפר אזי חוזר ושב עמו אל העפר כל החיות של כל החפצים והמטלטלים שעסק בהם בחייו. כי הכל היה מן העפר והכל צריך לשוב אל העפר להזדכך שם ע״י האדם שעסק בהם עד שיהיו נכללין עמו במקום שיהי׳ נכללין. וע״כ מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבע,ח. כי המטלטלין יוצאין מרשות אביהם שמת. תיכף מיד במיתתו ושוב אין לו עסק בהם כלל. כי זה עיקר תיקונם על ידו כי כל המטלטלין הם מהד׳ יסודות ובחייו עסק בה סבמו,מ או במלאכה. וע״כ היה צריך לבררם ולבא עמהם אל התכלית וכו׳ כנ״ל. ועכשיו במיתתו גמר כל תיקונו וזיכוך של הוא ע״י העפר שהיא בחי׳ ענוה וביטול וכנ״ל וכמו כן כל המטלטלים והחפצים שלו צריכין לשוב עמו לשם לבחי׳ עפר כדי שיזדככו שם עמו כפי מה שיזכה. ע״כ אין הטלטלין של המת משועבדים עוד להבע״ח. כי אין לו עוד חלק בהם. כי עתה כל תקונו שלו ושל כל החפצים שעסק בהם הוא רק ע״י העפר וכנ״ל וע״כ אין להבע״ח שיעבוד עליהם כ״א על הקרקעות שהם ארץ ועפר ששם עתה כל מקומו וזיכוך שלו ותיקונו כנ״ל. כי כל ההלואות והחובות שהאדם חייב לחבירו הם נמשכין מחמת שלא נזדכך עדיין הד׳ יסודות מחטא אדה״ר שנגזר עליו בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכו׳ בחי׳

בעצבון תאכלנה (בראשית ג) שמשם כל העניות והדחקות שמשם באין כל החובות וההלואות. וע״כ עבד לוה לאיש מלוה (משלי כב) מחמת שלא בירר עדיין הד׳ יסודות מזוהמתן שהם נקראים עבדים כ״ש שם רבינו ז״ל ע״פ מבית עבדים שהד׳ יסודות נקראים עבדים. וצריך כל אדם לקדש ולטהר ולזכך כל הד׳ יסודות עד שיצא מכל התאוות והמדות הנמשכין מהם ואז יוצא מעבדות לחירות. וכשרז״ל (עירובין נד) שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה שעי״ז מכניע היצה״ר והרע שבד׳ יסודות כשרז״ל אם פגע בך מנוול זה משכיהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח וכו׳ אבל מי שלא עסק בתורה ולא דיכך הד׳ יסודות הוא בחי׳ עבד ומשם באין כל ההלואות ששם בחי׳ עבדות בחינת עבד לוה וכו׳. וע״כ באמת צריכין לשמור א״ע מאד מחובות והלוואות. וביתר צריכין לבקש מהשי״ת ולהשתדל בכל כחו שלא ימות בע״ח ח״ו. כי החובות הוא בחי׳ עבדות בחי׳ פגם הד׳ יסודות שעי״ז א״א לנפשו להכלל באי״ס כי א״א להכלל שם עד שיצא מעבדות לחירות דהיינו שיצא מהד׳ יסודות שהם בחי׳ עבדים ויהי׳ נכלל באין וכנ״ל. וע״כ כשמת ונשאר בע״ח שוב א״א לו לתקן החוב ע״י המטלטלין שלו. כי כבר יצאו מרשותו לגמרי במותו כי צריכין לשוב וחזור עמו אל העפר. דהיינו שכל אחיזתו בהם וכל מה שעסק בהם הכל חוזר עמו עתה אל העפר ששם גמר התיקון הוזיכוך וע״כ אין להבע,ח שיעבוד עליהם כ,א על הקרקעות שהם עפר וארץ ששם גמר תיקונו וע״כ ע״י הקרקעות שהם עפר יוכל לסלק החוב ולתקן פגם הד׳ יסודות שלא זיכך שמשם בא החוב שהוא בחי׳ עבדות כנ״ל כי עתה כל תקונו ע״י עאפר ששם נקבר המת ושם כל זכוכו ותיקונו כנ״ל:

אות ז

וז,ש בש״ע. והאידנא גובין ממטלטלי דיתמי. כי עכשיו בעוה״ר הדורות פגומים בתוקף הגלות ושכיח הרבה בני אדם שמתים בעלי חובות וגם הם פגומים במעשיהם הרבה ר״ל כי הא בהא תליא כנ״ל ואז אינו יכול להתתקן מיד בעפר קבורתו וצריך להתגלגל הרבה ועליו נאמר (ישעיהו כג) גם שם לא ינוח לך לך. שאין לו מנוחה בקבר וצריך לשוטט ולהתגלגל במה שיתגלגל כפי משפטו עד שיברר מה שהיה צריך לברר ואז ישוב להתתקן ע״י בחי׳ עפר. וע״כ אנשים כאלו ר״ל הם מקושרים עדיין בהמטלטלים והחפצים שלהם גם אחר מיתתם כי אינם שבים עמו אל העפר כי גם הוא אין לו מנוחה שם מחמת שפגם הרבה ומת בע,ח. ע״כ תיקנו חז״ל האידנא שיגבו ממטלטלי של המת כי לא יצאו מרשוו לגמרי כמו בדורות הראשונים שלא היו פגומים כ״כ כנ״ל וגם ע״ז שגובין מהמטלטלין של המת החובות שחייב הוא לו טובה ותיקון גדול כי ע״י סילוק החוב נתבטל ממנו בחי׳ העבדות שזה עיקר תיקונו. ע״כ האידנא גובין ממטלטלי דיתמי כי עדיין לא נפרד מהם לגמרי. וע״כ בוודאי עדיין השיעבוד עליהם ואזי בוודאי הוא טובה גדולה לפניו כשיגבו מהם החובות שלו ויבטלו העבדות ממנו ע״כ עתה גובין מהם.

אות ח

וע״כ אין נפרעין מנכסי יתומים אלא בשבועה. שבועה הוא התקשרות וביטול אל אור הא״ס בחי׳ ובו תדבק ובשמו תשבע. וע״כ עיקר שבועה בנק״ח כי ע״י התורה נכללין ונתדבקין שם וכל ההכחשות הם למטה בשינוי הרצונות והתמונות בבחי׳ הישות ששם יש אחיזת הרע והשקר והחילוף והתמורות. אבל למעלה בשורש הכל ברצון א״ס שאין בו תמונה שם כולו טוב שם כולו אמת. וע״כ בכ״מ שיש הכחשה צריכין שבועה שהיא התקשרות וביטולך אל הא״ס ששם כולו אמת וע״כ אין גובין מנכסי יתומים כ״א בשבועה, והטעם שמא צררי אתפסיה כי אנו מחויבים להחזיק כ״א מישראל בחזקת כשרות שבוודאי לא מת בע,ח שעי״ז אינו יכול להכלל. בשרשו בא״ס כנ״ל וע״כ מסתמא סלק החוב בחייו ונכלל במיתתו במקום שצריך להכלל כי כ״א משיראל שב בתשובה ומתוודה קודם מיתתו כשרז״ל כל המומתין מתוודין ובוודאי הסתכל על עצמו לסלק כל החובות כדי שיוכל להכלל בשרשו בא״ס וכנ״ל וע״כ אין אדם נאמן לגבות מהם אלא בשבועה שהוא בחי׳ התקשרות אל הא״ס ואז בוודאי יש לו הנאמנות מאחר שהוא מקשר א״ע עתה על ידי השובעה לאור

האי״ס ששם כולו אמת כנ״ל׃

אות ט

וע״כ השביע יעקב את יוסף שישא אותו לא״י. וכן יוסף השביע לאחיו. כי עיקר הכלליות וביטול אל האי״ס הוא ע״י קבורת א״י ששם העפר קודש ושם זוכין בלא צער להכלל שם. אבל יעקב ויוסף מחמת שנסתלקו במצרים שהוא בית עבדים ששם עיקר אחיזת זוהמת הנחש שהוא פגם הד׳ יסודות שנקראים עבדים, בפרט אז שהי׳ צריך להתחיל הגלות שהוא התגברות ממשלתם של המצרים שהם הפגם של הד׳ יסודות בחי׳ עבדות ההיפך ממש מהביטול והכלליות באור האי״ס וכנ״ל ע״כ לא רצו לסמוך על הבטחה לבד שיבטיחום להעלותם משם כי חששו שמחמת תוקף התגברות זוהמתם יתגברו ולא יניח אותם לעלות ולהקבר בארץ להכלל שם במקום שצריכין להכלל ע״כ תיקנו זאת ע״י השבועה דייקא שהשביע יעקב ליוסף וכן יוסף לאחיו. כי השבועה הוא בחי׳ התקשרות וביטול אל האי״ס כנ״ל. וע״כ על ידי השבועה דייקא בוודאי יתקיימו דבריהם להעלותם ולקוברם בארץ. ולהכלל שם באי״ס. כי השבועה היא בבחי׳ זאת וכנ״ל׃

אות י

וזה בחי׳ מה ששמעתי מפי החברים ששמעו מרבינו הנורא ז״ל עצה על אחר הסתלקות שיזכה לבא למקום שצריך לבא. שישבע שבועה בנק״ח וכו׳. כי השבועה דייקא הוא תיקון לזה כנ״ל׃

אות יא

וזה בחי׳ משארז״ל הקדש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שיעבוד. כי עיקר השיעבוד הוא נמשך מבחי׳ פגם הד׳ יסודות שלא נתבררו עדיין שהם בחי׳ עבדים כנ״ל שמשם נמשך דחקות הפרנסה שמשם כל ההלוואות בחי׳ עבד לוה לאיש מלוה וכנ״ל. וע״כ הקדש וכו׳ מפקיעין מיד שיעבוד כי אל והגי׳ הקדש וכו׳ הם ההיפך משיעבוד. כי הם בבחי׳ התקשרות וביטול אל האי״ס שהוא ההיפך מעבדות דהיינו שהם בבחי׳ תיקון הד׳ יסודות שע״ז זוכין להתבטל ולהכלל באור האי״ס וכנ״ל. כי הקדש זה בחי׳ ביטול אל האי״ס שזה עיקר ההקדשה שיש כח ביד האדם להקדיש קדושת הגוף הבהמה וכיוצא. וזה מחמת שבאמת כל דבר שרשו וחיותו מאור האי״ס שהוא הש״ית ב״הב. וכל דבר צריך לחזור לשרשו והכל ביד האדם שבשבילו נברא הכל כדי שיחזור ויכלול הכל בשרשו באור האי״ס וע״כ יש כח ביד האדם להקדיש כל דבר כי תיכף כשמקדיש הדבר בדיבורור נתקשר הדבר מיד לאור האי״ס שהוא שורש כל הקדושות ושם כולו קדוש כ״ש כי קדוש אני ה׳ וזה עיקר ההקדש שיש כח ביד האדם לעשות מדברי חול קודש. ע״י שמקשרו ומבטלו באור האי״ס שהוא שורש הכל ובשביל זה נברא כל דבר כדי שיחזור ויוכלל בשרשו באור האי״ס. והכל ע,י האדם וכנ״ל. ו ע״כ עיקר ההקדש ע״י הדיבור כי כל הדברים נבראו ע״י הדיבור היינו ע״י תמונות האותיות שמשם כל הישות וכל הרצונו תשהם נמשכין מרצון אי״ס שאין בו תמונה. ששם כולו קודש. וע״כ תיכף כשקורא עליו שם קודש בדיבורו נתקשר החיות שלו שהוא תמונת אותיות הדיבורים שהם בחי׳ רצונות. ברצון אי״ס שאין בו תמונה. ששם כולו קדוש ששם שורש כל הדברים ושם חוזר ונכלל הכל וכנ״ל. נמצא שהקדש הוא בחי׳

התקשרות וביטול באור הא״ס שהוא היפך העבדות. היפך פגם הד׳ יסודות שנקראים עבדים וע״כ ההקדש מפקיע מידי שיעבוד של החוב שהוא בחי׳ עבדות בחי׳ עבד לוה וכו׳. וכן חמץ מפקיע מדיי שיעבוד כי איסור חמץ הוא בפסח שאז הוציאנו השי״ת ממצרים. ועיקר הגאולה של מצרים היתה ע״י שאז נתגלה אורו הגדול יתב׳ בהתגלות נפלא כמבואר בכוונות. שעי״ז היתה עיקר הגאולה וכ״ש ועברתי בארץ מצרים ותרגומו ואתגליתי וכו׳ היינו שאז נפתח להם אור הא״ס בהתגלות נפלא. ועי״ז זכו לגאולה. ואז נאסר החמץ. כי מחמת שאז לא היו ראויים עדיין לגאולה כמובא. רק השי״ת פסח ודלג על הקץ וגאלם קודם זמנם. ונתגלה להם אור הא״ס קודם שנתקדשו כראוי לזה ע״כ אסורים בחמץ במשהו. כדי שלא יפגמו כלי המוחין ע״י אכילת חמץ ח״ו לא יוכלו לקבל אור הזריחה של הרשימה מהביטול אף גם יתחמץ לבבם אי״ז יותר. מחמת שאינם ראוים עדיין לזה. ע״כ צריכן ליזהר אז מחמץ במשהו. כדי שיוכלו להכלל באור הא״ס שעי״ז היתה עיקר הגאולה. וע״כ חמץ מפקיע מידי שיעבוד. כי איסור חמץ הוא כדי שיוכלו להכלל באור הא״ס שנתגלה אז בפסח בשעת יציאת מצרים בהתגלות נפלא כנ״ל. וע״כ הוא מפקיע מידי שיעבוד שהוא בחי׳ עבדות שהוא ההיפך מזה כנ״ל. וכן שיחרור מפקיע מדיי שיעבוד כי שיחרור הוא ביטול העבדות. כי משחרר העבד ויוצא לחירות. ואז יוצא העבד מידי עבדות ונעשה ישראל. וקדושת ישראל בכלל היא בבחי׳ ביטול אל הא״ס. כי כל ישראל כלולים במשה ע״י קבלת התורה שהוא זכה להכלל באור הא״ס ועמו כל ישראל כל אחד כפי חלקו בהתורה ובמשה כן זוכה להכלל באור הא״ס וע״כ שיחררו שהוא ביטול העבדות וזוכה לקדושת ישראל ע״כ מפקיע מידי שיעבוד. שהוא בחי׳ פגם העבדות וכנ״ל:

ובענין איסור חמץ בפסח יש עדיין הרבה לבאר: וע׳ לקמן בה׳ אפותיקי. ה״ב ע״פ התו׳ הנ״ל מבואר קצת מעין זה:

גביות חוב מהיתומים ה

אות א

הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה. וענין הדין אין אדם מוריש שבועה נגד יתומים לבניו אם מת לוה בחיי מלוה ע״פ התורה כי מרחמם ינהגם וכו׳ בלק״ת סי׳ ז׳:

והכלל כי עיקר הפרנסה והממון והעשירות נמשך מכלליות השגות בן ותלמיד שהם בחי׳ הארת דרי מטה ודרי מעלה שהם בחי׳ השגות והארות מלא כה״כ ואי׳ מקום כבודו וכו׳. כי צריכין לכללם ולייחדם זה בזה. כי אעפ״י שעיקר ההארה בדרי מעלה הוא בחי׳ איה וכו׳ אעפ״כ צרייכן לכוללם בבחי׳ מלא כה״כ וכו׳. וכן בדרי מטה אע״פ שעיקר הארתם הוא בחי׳ מלא כה״כ בחי׳ הקיצו ורננו שוכני עפר לעורר ולהקיץ ולהחיות את כל השוכני עפר המונחים בדיוטא התחתונה מאד מאד אפי׳ אותם שהם בתוך הארץ ממש וכו׳ להאיר להם ולגלות להם כי הש״י עדיין עמם וכו׳. אעפ״כ צריכין להאיר עליהם גם בחי׳ איה בחי׳ מה בחי׳ מה חמית מה פשפשת מה ידעת בחי׳ עין לא ראתה וכו׳ כדי שיהי׳ להם יראה וכו׳ ע״ש וע״י כלליות העולמות שהוא בחי׳ כלליות שני ההשגות הנ״ל יחד עי״ז דייקא נמשך הפרנסה וכו׳ כמבואר שם כ״ז ע״ש היטב היטב:

אות ב

וזה בחי׳ השבועה שצריכין לישבע כשיש הכחשה בין א׳ לחבירו כי עקיר השקר והכחשה נמשך מפגם שפוגם בבחי׳ יחוד וכלליות שני ההשגות הנ״ל, שפוגם ועושה פירוד ח״ו ביניהם שזה עיקר פגם השקר שהוא הרע והטומאה שמשם כל העוונות והפגמים שבעולם ר״ל. כי באמת עיקר האמונה הקדושה וקיום כל התורה כולה בנוי׳ ומיוסדת על זה לכלול שני ההשגות הנ״ל יחד שהם השגת מלא כה,כ ואיה מקום כבודו. כי השי״ת סתים וגליא וכו׳ וכ״ש בזוה״ק כי הוא יתׄ׳ נעלם מצד עצמו ונגלה מצד פעולותיו וכ״ש מזה במ״א. ע״כ עיקר האמונה הקדושה להאמין כי ה׳ הוא האלקים כ״ש אתה הראת לדעת כי ה׳ הוא האלקים וכו׳. וכ״ש וידעת היום והשבות אל לבבך כיה׳ הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתמת וכו׳. היינו כלליות השגות עליונים ותחתונים. כי ה׳ זה בחי׳ סתים ונעלם בחי׳ זה שמי לעלם בחי׳ השגת אי׳ בחי׳ נעלם ונסתר בחי׳ מה חמית וכו׳. ואלקים בחי׳ התגלות כבוד מלכותו יתׄ׳ בחי׳ ואלקים מלכי מקדם בחי׳ כי מלך כל הארץ אלקים שזהו בחי׳ השגת דרי מטה בחי׳ מלא כל הארץ כבודו. וצריך לכוללם יחד לידע ולהאמין כי הכל אחד בחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלקים בשמים ממ על שהוא בחי׳ דרי מעלה. ועל הארץ מתחת שהוא בחי׳ דרי מטה כי הכל אחד וכנ״ל׃

אות ג

ובזה תלוי כל קיום התורה הקדושה. כי בזה תלוי כל הבחירה והנסיון של האדם וכל מה שעובר עליו כל ימי חייו שהכל הוא בשביל הבחירה והנסיון, הכל בענין זה. כי דרך השי״ת שמאיר פניו בכל פעם ובתוך כך מסתיר פניו וזה הוא בכלליות ובפרטיות, ובפרטי פרטיות. בכלליות זמן כל העולם ובפרטיות בכל דור ודור. וכן בכל אדם ובכל זמן. ועי״ז כל הנסיון והבחירה של כל אדם בכל עת כל ימי חייו. ומי שמשים לב לזה יכול לראות קצת מזה בכל ההרפתקאות והתלאות וההצלות וההרחבות והישועות הנפלאות העוברין עליו בכל ימי חייו וביותר בענין הפרנסה. וכמו שראינו ביציאת מצרים מיום שנתגלה הש״י למשה לגואלם עד הסוף שבתחילה האיר ה׳ פניו למשה בהארה נפלאה ושלחו לגואלם ומסר בידו מופתים ואותות נוראות לגלות אלקותו ולגואלם כדי שיאמינו ישראל בו יתׄ׳ עד שיזכו לקבל התורה. וכן הי׳ שבא משה לישראל ויע ש האותות לעיני העם ויאמן העם וישמעו כי פקד ה׳ את עמו וכו׳. ואח״כ תיכף כשבא משה לפרעה לגואלם. ופרעה הקשה את רוחו ולא די שלא הניחם לצאת ממצרים אף גם הכביד עליהם העבודה ביותר לבלי ליתן להם תבן וכו׳. אזי תיכף נתעורר כפירות בדתן ואבירם והכרוכים אחריהם עד שיצאו נצבים לקראת משה וארמו ירא ה׳ עליכם וישפוט וכו׳. וזה מחמת שהי׳ הסתרת פנים כזה שלא די שלא זכו לגאולה כאשר הבטיחם משה. אף גם הכביד עליהם העבודה כ״כ. וכן התנהג אח״כ בכל פעם. כמבואר היטב בכל הפרשיות המדברים מיציאת מצרים ובפרט בפׄ׳ בשלח. שאחר שגמר הש״י מעשהו ע״י משה והוציאם ממצרים באותות נוראות כאלה וכבר ראו דתן ואבירם וכל הכרוכים אחריהם שהי׳ להם טינא בלב על משה כולם ראו בעיניהם שדבר ה׳ אמת בפי משה שאע״פ שפרעה הכביד עליהם העבודה אחר שבא משה לגולאם אעפ״כ דבר אלקינו יקום לעולם כאשר ראו בעיניהם שהוציאם משה רבינו ביד חזקה ובזרוע נטוי׳ באותות ומופתים נוראים כאלה אעפ״כ כשבאו על הים וראו והנה מצרים נוסע אחריהם ורוב ישראל הכשרים והתמימים עשו כהוגן וכראוי ויצעקו אל ה׳ כי תפסו אומנות אבותם כשרז״ל ומובא בפרש״י. אך היו בהם כתות המבקשים תואנה והכל הי׳ ע״פ דיבורים רעים ודיעות רעות של ראשי החולקים שהם דתן ואבירם שהטעו אותם כ״כ עד שאמרו המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר וכו׳. וכן אח״כ כשהראה הש״י את ידו הגדולה ע״י משה ובקע להם את הים והטביע את מצרים. וישראל עברו ביבשה בתוך הים ובזזו מהם הון רב מאד אעפ״כ אח״כ הסתיר הש״י פיו עד שהלכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ואח״כ ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם וכו׳. ואז וילונו העם על משה לאמר מה נשתה וכו׳. נמצא שאע״פ שראו בתחילה הארת פנים כל כך שהוציאם ממצרים וקרע להם את הים בנפלאות ונוראות כאלה אעפ״כ תיכף כשהסתיר הש״י פניו מהם בשביל נסיון ולא מצאו מים באו בתלונות ומריבות וכן הי׳ בכל פעם. ובפרט בענין המן שהוא בחי׳ פרנסה כ״ש הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצאו העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אם לא. והכל הי׳ ע״י דתן ואבירם. כי הם שיצאו לקראת משה במצרים כאלו מקנאים בשביל ישראל ואמרו למשה ואהרן ירא ה׳ עליכם וישפוט וכו׳ והם שעוררו כל התלונות ומריבות על ה׳ ועל משה.ו הם שהותירו מן המן אע״פ שראו נס נורא כזה

שירד להם לחם מן השמים אשר לא נשמע כזאת ולא נראה כזאת מיום בריאת העולם. ומשה הזהירם איש אל יותר ממנו עד בקר. אעפ״כ התחזקו ברשעותם וכפירותם והותירו מן המן ואע״פ שראו שהבאיש וירם תולעים וכו׳ ואח״כ ביום הששי מצאו לחם יומים ולא הבאיש כאשר אמר משה אעפ״כ יצאו ללקוט ביום השביעי וכן אח״כ כשלא הי׳ מים ברפידים לשתות כתיב וילן העם על משה למה זה העליתונו ממצרים להמית אותי ואת בני ואת מקני בצמא וכו׳. ואז נתן להם את הבאר וכו׳ ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה׳ לאמר היש ה׳ בקרבינו אם אין ועי״ז ויבא עמלק כשפרש״י שם. וכן אח״כ כל ימי משה התנהג כך כמפורש בתורה. וכן אח״כ בכל דור ודור בימי השופטים והמלכים שבכל פעם האיר ה׳ פניו. ועשה להם אותות גדולות. ואח״כ הסתיר פניו ואז היו להם נסיונות ורבים עמדו בנסיון וכזו לשני עולמות לנצח. ורבים נכשלו וסרו מדרכי ה׳ עי״ז. וקצת פרקו עול לגמרי עד שגרמו להחריב הביהמ״ק פעמים ועדין הגלות מתארך עי״ז. כי גם עתה בתוקף אריכות מרירות גלותינו והתגברה ההסתרה שבתוך הסתרה מאד מאד ונתקיים בעו״ה ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וכו׳. אעפ״כ מי שחפץ באמת להתקרב להש״י ולתורתו הק׳ הוארואה גם עתה בכל פעם הארת פני ה׳ וחסדיו ונפלאותיו הנוראות בתוך עוצם ההסתרות הרבות מאד. וכשרז״ל הן הן גבורותיו הן הן נוראותיו שה א׳ בין ע׳ זאבים וכו׳. וכמו כן הוא בפרטיות ובפרטי פרטיות בכל אדם ובכל עת ובכל יום ויום. וא״א לבאר כל זה רק המשכיל החפץ באמת יכול להבין ולראות כל זה כמה נסים ונפלאות הש״י עושה עמנו גם עתה בכל עת עם כלליות ישראל וברפטיות עם כל א׳ וא׳, בכלליות כל ימי חייו, ובפרטיות בכל עת כמו שאנו אומרים ג״פ בכל יום על נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו׳:

אות ד

והכלל שכל הבחירה והנסיון של האדם בפרט בענין הפרנסה שזה כמעט העיקר שמטריד ומבלבל את האדם מלהשתדל להתקרב להש״י ולתורתו. עירק הנסיון הוא בבחי׳ הנ״ל מה שהש״י מראה פני חסדו וישועתו בכל פעם ותיכף מסתיר פניו. ואזי המסית שבלב האדם מכניס בו דאגות ויגונות ותואנות בלב כאלו א״א לו לעסוק בתורה מחמת עול הפרנסה. כאשר יכול להבין כל אחד בעצמו. אם ישים לב באמת על כל דרכיו ולהבין כל דברינו אלה. להבין מזה רמזים לעצמו בכל עת. כי עיקר הפרנסה והעשירות נמשך רק מבחי׳ הנ״ל מבחי׳ כלליות העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון שהוא בחי׳ שני ההשגות הנ״ ל של בחי׳ בן ותלמיד שהם בחי׳ מלא ואי׳ שהם בחי׳ סתים וגליא, גליא וסתים שמגלה ומאיר פניו בכל פעם ע״י עוצם החסדים והישועות והנפלאות שעושה עמנו בכל יום ובכל עת בכלליות ובפרטיות. ומסתיר פניו וכו׳. ואח״כ חוזר ומגלה פני חסדו. וכן מתנהג בכל עת. ובאמת גם בתוך תוקף ההסתרה עצמה מאיר פניו ית׳ בבחי׳ ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וכו׳ וענתההשירה הזאת וכו׳. שהבטיח שהתורה לא תשתכח מישראל אפי׳ בתוקף ההסתרה שבתוך ההסתרה וכ״ש (ישעיה מ״ה) אכן אתה אל מסתתר אלקי ישראל מושיע. שגם בתוך ההסתרה עצמה הוא ית׳ אלקי ישראל מושיע. ומי שמאמין בזה בשלימות זוכה לפרנסה ועשירות דקדושה כי כל הפרנסה והעשירות נמשך מזה. כי זה בחי׳ כלליות השגת בן ותלמיד שהוא בחי׳ ים החכמה שמשם מקבל המלכות הפרנסה כ״ש שם. וכל השקרים וההכחשות שבין אדם לחבירו בענין הממון והפרנסה. הכל נמשך מפגם שפוגם ועושה פירוד ח״ו בין שני ההשגות הנ״ל. שמשם כל היגונות והאדאגות והעצבות של חסרון הפרנסה עד שבא לידי הכחשות לכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד וכו׳. כי אם היה מאמין בהאמת כי מלא כה״כ. והוא ית׳ הזן ומכלכל כל העולם בטובו. וכמו שרואה בעיניו שהש״י החיה וזן וכלכל אותו בחסדו עד הנה. בוודאי לא הי׳ בא לידי כפירה והכחשה לכפור ממון חבירו. וגם לא הי׳ דואג כ״כ על פרנסה רק הי׳ בוטח בה׳ כאשר זן אותו עד הנה בכמה וכמה שינוים ודרכים נפלאים. כן יכול לעשות נפלאות גם עתה לפרנסו ביתר שאת. כי כל אדם שבעולם יכול לראות נפלאות ה׳ בפרנסתו. ואפילו מי שפרנסתו דחוקה ומצומצמת מאד. אעפ״כ גם זה מעט המזון והכסות שבצמצום. הכל בא לו בדרכים נפלאים ובהשגחה גדולה מאתו ית׳. ע״י סיבות שונות שסיבב הש״י עד שפרנס וזן אותו בכל יום. וא״א לבאר כל זה רק כל המאמין בהשגחתו ית׳ ומשים לב לדרכיו יכול להבין כל זה. וצריך לשום לב לזכור היטב כל מה שעבר עליו עד הנה. בכמה סיבות שונות עזר לו הש״י בכל הדברים ובפרט בענין הפרנסה. ובכל פעם היו לו חסרונות הרבה והש״י לא עזב חסדו בכל יום ופרנס אותו בכל יום ובכל עת בהשגחה נפלאה ואם עתה נדמה לו שנתעכב הפרנסה יבטח בה׳ כי גם עתה לא יעזוב חסדו ומאטן דברא יומא ברא מזונא וכו׳. ויבטח בה׳ וישען באלקיו. כ״ש ברוך ה׳ יום יום יעמס לנו האל ישועתינו סלה. וכן בפסוקים הרבה. כי עיקר נסיון הפרנסההוא ממש כמו הנסיון של המן שירד בכל יום ולא ירד בפעם א׳ עלכל השנה והכל בשביל נסיון ובחירה כ״ש רז״ל. כדי שיתלו עיניהם למרום. וכמו כן מתנהג עכשיו. וכ״ש הדור אתם

ראו דבר ה׳. ראו במה נתפרנסו אבותיכם כשרז״ל שירמי׳ הוציא להם צנצנת המן וכו׳. ובזה גילה לנו והראה לנו כי גם עתה אנן ניזונין בבחי׳ מן ממש וכשרז״ל לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן. דהיינו מי שמאמין בהשגחתו ית׳ שפרנסתו בבחי׳ ירידת המן ממש וכנ״ל (וע׳ מזה במ״א). אבל מי שפוגם בזה. ורוצה שהש״י יגלה לו פני חסדו בכל עת. ותיכף כשנדמה לו איזה הסתרת פנים ע״י החסרונות שחסר לו בכל פעם ע״ז בא בלבו תלונות ודאגות ויגונות ומתבטל מתורה ותפילה עד שיוכל לבא לידי הכחשה לכפור ממון חבירו ע״ז שנחשב כאלו עובד עכו״ם כשרז״ל. כי הוא בחי׳ כפירה ממש ר״ל. כי אם הי׳ מאמין בהש״י בוודאי לא הי׳ כופר בממון חבירו ועיקר הכפירה נמשכת מפגם הנ״ל שעושה פירוד בין מלא ואי׳. ורוצה לראות ולהבין הכל בעיניו. אבל באמת צריכין להבין שא״א להשיג דרכיו ית׳ בשלימות כי הוא יתׄ סתים וגליא שזהו בחי׳ מלא ואי׳, שבאמת כולו אחד רק שא״א להבין כל זה וצכירין להתחזק באמונה גדולה בכל זה בפרט בעת שנדמה לו איזה הסתרת פנים ח״ו להאמין שגם שם מוסתר הש״י והשגחתו וחסדו יכ חסדי ה׳ כי לא תמנו וכו׳. ובוודאי יעזור לו הש״י ויחזור ויגלה פני חסדו כאשר כן עבר עליו כמה פעמים וכנ״ל׃

אות ה

נמצא שכל ההכחשות נמשכין מבחי׳ פגם ופירוד ח״ו בב חי׳ כלליות ב׳ ההשגות הנ״ל של בן ותלמיד שע״ז נפגם ונחסר הפרנסה שנמשך משם. וע״כ כשיש הכחשה צריכים שבועה. כי השבועה הוא בחי׳ חיבור וכלליות ב׳ ההשגות הנ״ל בחי׳ כל בחי׳ כי כל בשמים ובארץ. כי השבועה בבחי׳ יסוד שהוא בחי׳ כל הנ״ל. בחי׳ ברית ושבועה. כי השבועה היא בשם ה׳ ובנקטית חפץ שהוא הס״ת ועיקר החיבור והכלליות של ב׳ ההשגות הנ״ל הוא ע״י התורה הק׳ שהיא ג״כ סתים וגליא. כי ע״י כל מצוה ומצוה שבתורה אנו ממשיכין אלקותו יתׄ למטה בתוך הארץ הזאת בבחי׳ מלא כה״כ כי אנו לוקחין הציצית הקדושים שבשרשם הם אור גדול ונורא ונשגב מאד מאד. ואנו ממשיכין אור גבוה כזה עלינו לתוך זה העולם הגשמי ע״י שאנו מתעטפין בציצית נמצא שעל ידם אנו מגלים כי מלא כה״כ ואעפ״כ צרייכן לידע כי עדיין אור הציצית נורא ונשגב ונעלם מאתנו מאד. כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי א״א להשיג סוד טעם הציצית שהוא בחי׳ שכר המוצה בזה העולם. וכן בכל המצות ובכל דברי התורה שאנו ממשיכין אלרקותו עלינו בזה העולם הגשמי בבחי׳ סתים וגליא הנ״ל. בחי׳ מלא ואי׳ וכנ״ל. וזהו ג״כ בחי׳ שם ה׳ שהוא ג״כ סתים וגליא. כי ע״י שמו יתׄ אנו קוראים אותו יתׄ וממשיכים אלקותו למטה בבחי׳ מכה״כ אבל אעפ״כ עדיין השגת שמו יתׄ נעלם מאתנו. וזהו בחי׳ לא כשאני נכתב אני נקרא בחי׳ זה שמי לעולם כתיב וזה זכרי לדור דור. שצריכין לקרותו בשם אד׳ בחי׳ מלכות בחי׳ אדנותו ומלכותו יתׄ שמלא כל העולם ולכווין בשם הוי׳ שהוא בחי׳ סתים ונעלם בחי׳ א׳ וכנ״ל וע״ז כוללין העולמות עליונים ותחתונים יחד וכ״ל. וע״כ ע״י השבועה שהוא בחי׳ כל הנ״ל כי נשבעין בשם ה׳ ובנק״ח ע״ז נתברר האמת ונתבטל ההכחשה והכפירה שנמשכת מגפם ופירוד ח״ו בין ב׳ ההשגות הנ״ל וכנ״ל. וכן מבואר בספרי קבלה ששבועה הוא בחי׳ יסוד בחי׳ כל הנ״ל היינו כנ״ל׃

אות ו

וע״כ הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה אע״פ שאין הכחשה. כי מאחר ששלטה סטרא דמותא שמת הלוה א״א לברר האמת כ״א ע״י השבועה שהיא בחי׳ התקשרות וכלליות ב׳ ההשגות הנ״ל. כי עיקר המיתה נמשכת מפגם הנ״ל שפגם אדה״ר בחטאו ועשה פירוד בין ב׳ ההשגות הנ״ל שמשם נמשכת המיתה שמפאיד בין הנפש והגוף בחי׳ כי המות יפריד. כי שורש הנפש נמשך מבחי׳ איה, והגוף נמשך מבחי׳ מלא בחי׳ מלכות וצריכים לחברם ולכוללם יחד שזה עיקר החיים אבל ע״י פגם אדה״ר וחטאי הדורות גורמים פירוד ח״ו עד שמוכרח הנפש לפרוד מן הגוף שזהו בחי׳ פירוד בין ההשגות הנ״ל ועיקר התיקון ע״י הצדיקים האמתיים שהם במיתתם קרויים חיים. כי המות אינו מפריד ביניהם בין הנפש והגוף ע״י שקיימו התורה והמצוות בשלימות שע״ז עיקר החיבור

והכלליות. ועיקר התיקון ע״י הדעת שמשאיר אחריו הצדיק האמת שזה עיקר החליפות ע״י שגם אחר הסתלקותו למעלה למעלה מאיר בדרי מטה כמבואר היטב בהתו׳ הנ״ל. וכן כל אדם כפי קיומו את התורה והמצוות וכפי התקרבותו לצדיקי אמת כן מבטל סטרא דמותא וזוכה לחיים גם אחר מיתתו. וע״כ מאחר ששלטה סטרא דמותא שהוא בחי׳ פירוד שמשם אחיזת השקר שהוא היפך האמת שהוא סמא דחיי כשרז״ל לענין אתרא דהוו קרו לי׳ קושטא שלא הי׳ מתים שם ע״י שלא הי׳ שם שקר נמצא שמיתה הוא בחי׳ שקר. ע״כ כששלטה סטרא דמותא א״א לברר האמת כ״א ע״י השבועה שהוא בחי׳ התקשרות וכלליות העולמות בחי׳ חיים כנ״ל. וע״כ ברור השבועות נזכר לשון חיים כ״ש חי ה׳ וכו׳ או עכ״פ חי נפשי. כי השבועה בחי׳ חיים כנ״ל:

אות ז

וע״כ כשמת לוה בחיי מלוה. ואח״כ מת המלוה. ובאים היתומים לגבות מן היתומים. אין יכולים לגבות כלל. כי אין אדם מוריש שבועה לבניו. כי השבועה נגד יתמי הלוה אין יכול לישבע כ״א המלוה כשהוא בחיים חיותו שיכול לברר האמת ע״י השבועה שהוא בחי׳ חיים בחי׳ התקשרות וכלליות העולמות כנ״ל. אבל מאחר ששלטה המיתה גם בהמלוה ונפרד חיותו מגופו כמו הלוה שמת ג״כ. אין מי שיכריע ביניהם מאחר ששלטה המיתה בשניהם. ונשארים הנכסים בחזקת יתמי הלוה כמו בתחילה כי כנגד יתומים אין יכול להוריש שבועה. כי עיקר הירושה ששייך לבנים נמשך מבחי׳ הנ״ל מחמת שכל הממון והעשירות נמשך מהדעת הנ״ל שמשאיר אחריו לבן ותלמיד כנ״ל. ע״כ ממון הירושה להבנים שעליהם נמשך הארת הדעת של אביהם. כי עיקר הדעת מקבל הבן שכל עצמו נמשך מאביו כ״ש בהתו׳ הנ״ל. וזה סוד טעם ירושת הבנים שנמשך מהשארת הדעת של הצדיק האמת לבן ותלמיד שמשם כל שפע הפרנסה והעשירות. וע״כ שייך הירושה לבנים ואפי׳ אם האב והבן אינם בני דעת התורה אעפ״כ מאחר שהם מזרע ישראל בוודאי מושרש נפשם בהתורה ובהצדיק יסוד עולם. בפרט שבוודאי כ״א מישראל יש לו איזה חלק בתורה אפי׳ ע״ה ע״י המצוות ונקודות טובות שנמצאים בהם. וזה כל השארתו אחר מותו. ומשם כל שורת השפעת ממונו ועשירותו. וכשמת נשאר הממון שנמשך מזה הדעת בשרשו לבניו אחריו כי הכל אחד כי הממון נמשך מכלליות השגות בן ותלמיד שזה עיקר החליפות וההשאכה וכנ״ל. וע״כ אין יכול להוריש כ״א הממון שבירר בחייו שנמשך מכלליות הנ״ל אבל הממון שלא הי׳ לו זכות כ״א ע״י שבועה נגד יתומים שהיה צריך לברר ע״י השבועה שהוא בחי׳ חיים וכלליות כנ״ל ובתוך כך נפטר ושלטה גם בו סטרא דמותא שוב אין לו זכות בו להשאיר לבניו אחריו מאחר שהוא בעצמו לא זכה לברר האמת בחיים עד שנפטר. ונשארים הנכסים בחזקת יתמי הלוה:

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי א

אות א

אפילו אפותקי מפורש שאמר לו לא יהא לך פרעון אלא מזה עאינו חל כ״א אקרקע. וכן עבד יש לו קול ודינו כקרקע אבל במטלטלין אפילו עשאם אפותקי אינו מועיל ואין הבע״ח טורפם מלהוקח. כי מטלטלין אין להם קול. ועיין בש״ע הדנים אלו. כי עיקר השיעבוד על קרקעות:

ע״פ מ״ש לעיל בהלכות הקודמים. שעיקר שורש העשירות הוא קרקעות וע״כ הם סמוכים ביותר להנפש כנ״ל. וכבר מבואר שעיקר השיעבוד הוא על גוף הלוה בעצמו ומחמת שיעבוד עצמו ע״ז נשתעבדין כל הנכסים כנ״ל. וע״כ הב״ח טורף מן הקרקעות אפילו מיד הלוקח. כי אין המכירה מפקיע מידי השיעבוד שיש להמלוה על הלוה מנכסיו כי מחמת שהקרקעות נשרשים בנפשו ביותר כנ״ל. ע״כ א״א למכרם לגמרי לחלוטין. ותמיד נשאר פנימיות שרשם. דהיינו פנימיות שורש הנפש אצל המוכר. וזה שמצינו שבזמן שהיובל נוהג. שלא הי׳ אפשר למכור קרקע לצמיתות. כ״ש והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי הארץ. והיה ביד המוכר לגאלה אחר המכירה כפי הדין המפורש בתורה. ואפילו אם לא היה גאלה. היתה חוזרת אליו ביובל. אבל לחלוטין ולצמיתות א״א למוכרה כלל. וכ״ז מחמת שעיקר שרשי הנפשות שם. וע״כ הם נשרשים עם האדם ביותר. וע״כ תמיד נשאר פנימיות שרשם אצל המוכר השדה שהיא שלו מנחלת אבותיו. כי היא עיקר הנחלה. כי שם שרשי הנפשות כנ״ל. וע״כ א״א למורה לעולם. ומאחר שנשאר פנימיות שורשה אצלו ע״כ בידו לגואלה. כי עדיין לא יצאה לגמרי מידו ורשותו כנ״ל וע״כ ביובל שאז חוזרים כל הדברים למקורם ושרשם ע״כ השדות חוזרות לבעלים אז. כי פנימיות מקורם ושרשם נשאר אצל המוכר כנ״ל וע״כ מאחר שהקרקעות נשאר שרשם תמיד אצל המוכר. וא״א למכרם לגמרי להוציאם לגמרי עם פנימיות שרשם ע״כ לעולם חל עליהם שעיבוד הבע״ח אפילו אחר המכירה. כי שיעבוד הבע״ח על גוף הלוה עצמו והנכסים ממילא משועבדין כנ״ל. ומאחר שבבחי׳ הלוה בעצו עדיין יש אצלו בחי׳ פנימיות שורש נכסי הקרקעות. ע״כ בוודאי ממילא משועבדין להמלוה הקרקעות אף אחר המכירה. כי עדיין נשאר שרשם אצל הלוה. ועקיר שיעבודו על הלוה. והנכסים משועבדים ממילא כנ״ל. אבל המטלטלין שהם בבחי׳ פירות. ואינם סמוכים ונשרשים עמו כ״כ וכנ״ל. וע״כ המטלטלין נמכרין מכירה חלוטה לעולם. כי תיכף יוצאין מרשות לרשות. מחמת שאינם נשרשין עמו כ״כ כנ״ל. וע״כ המכירה מפקיע מדיי שיעבוד. כי אחר המכירה תיכף יוצאין לגמרי מרשות המוכר. וע״כ אין עליהם שום שיעבוד המלוה כי עיקר שיעבודו על הלוה בעצמו. אבל הנכסים בוודאי יש ביד הלוה למוכרם ולנותנם ולעשות בהם כרצונו. רק בעת שבא המלוה לגבות החוב. כשאין הלוה פורעו גובה מנכסיו שהם משעובדין לו אגב הלוה בעצמו כנ״ל ומאחר שקדם ומוכרם. והמכירה של המטלטלין הוא מכירה גמורה ויוצאין מיד ורשותו לגרמי כנ״ל. ע״כ נפקע שיעבוד המלוה מהם ואין לו עליהם שום שיעבוד. ואפילו אם עשאם אפותיקי. עכ״ז האפותיקי הוא רק שיעבוד ואינה מכירה גמורה אפילו אפותיקי מפורש. כי יכול לסלקו במעות. עיין בש״ע. וע״כ המריה הוא גדולה ביותר. ומפקיע השיעבוד כי המריה של המטלטלין היא מכירה גמורה כנ״ל. וזה בחי׳ הקדש חמץ ושיחרור מפקיעין מידי שיעבוד. והקדש דמים אין מפקיע השיעבוד כי אם קדושת הגוף. כי כשמקדישין קדושת הגוף. ע״ז יוצא הדבר לגמרי מרשותו מאחר שנתקדש הגוף נאסר עליו לגמרי. כי קדושת הגוף היינו בחי׳ קרבן שמקדישו לקרבן ובהקרבן יוצא כח פנימיות שורש נפש הבהמה שהיא אצל האדם. וזהו עיקר בחי׳ הקרבן שמקריב גם נפשו עם הקרבן. וכמובא שזהו עיקר בחי׳ הקרבן שיעלה גם נפשו עמו וזהו כנ״ל. כי הקרבן הוא ממונו של אדם ששם שורש נפשו. וכשמעלה ומקריב הקרבן נמצא שעולה ונקרב גם נפשו עמו בבחי׳ מן הבהמה מן הבקר וכו׳ תקריבו את קרבנכם. קרבנכם דייקא כמובא. שגם נפשו עולה עמו כנ״ל. וזה בחי׳ הסמיכה. כ״ש וסמך את ידו עליו. ידו דייקא כי שם פנימיות כל הנפשות והרוחות בבחי׳ בידך אפקיד רוחי בחי׳ אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש כ״ש רבינו נ״י סי׳ נ״ד ח״א. היינו שבחי׳ הרוח הוא בהידים כ״ש רבינו נ,י כ״פ. והרוח היא פנימיות שרשי הנפשות כידוע. וזהו בחי׳ הסמיכה שהוא בידים דייקא דהיינו שסומך ידיו על הקרבן ואזי מסמיך על הקרבן גם בחי׳ פנימיות הנפש שהיא בידים ששם בחי׳ הרוח כנ״ל. ואזי מעלה ומקריב גם פנימיות נפש הקרבן שהיה אצלו. ועי״ז גם נפשו עולה עם הקרבן כנ״ל:

נמצא שהקרבן שהוא קדושת הגוף. אזי הוא מקדיש ומוציא מידו גם פנימיות שורש הנפש כנ״ל. וע״כ מפקיע מדי שיעבוד מאחר שלא נשאר אצל הלוה שום שורש ושייכות כלל כנ״ל. וזהו בחי׳ שיחרור שמפקיע ג״כ מדיי שיעבוד כי עבדים הוקשו לקרקעות. וע״כ גם עליהם חל שיעבוד האפותקי ואם מכרם מוציא מיד הלוקח כ״ש בש״ע. כי עבד דומה לאשה. כי חייב במצוות שהאשה חייבת בהן. וע״כ דומה לקרקעות בבחי׳ אשה קרקע עולם כ״ש רבינו במ״א רמז זה וע״כ א״א להוציא העבד כ״א ע״י גט שיחרור כמו האשה ע״י גט כריתות. כי הגט שיחרור הוא בבחי׳ גט כריתות. כ״ש במשנה בכמה דרכים שוה הגט לשיחרור. היינו מחמת שהעבד הוא בחי׳ קרקע ונשרש בנפשו ביותר. ע״כ א״א להוציאו כ״א ע״י גט שיחרור דהיינו ע״י כתב שעל ידו יוצא פנימיות הנפש. וכ״ש לעיל בה׳ הלוואה בחי׳ גט שהוא בכתב דייקא ע״ש. וע״כ השיחרור מוציא ג״כ מידי שיעבוד מאחר שע״י השיחרור מוציא גם פנימיות הנפש. שעי״ז נפקע השיעבוד כנ״ל. וכן חמץ ושאר איסורי הנאה מוציא ג״כ מדיי שיעבוד כ״ש בש״ע. מאחר שמוציאו לגמרי מרשותו ולא נשאר לו בהם הנאה של כלום. ע״כ מפקיע השיעבוד ג״כ. וכנ״ל:

וזה בחי׳ מה שארז״ל בענין זה שהטעם הוא שהקרקעות וכן העבד יש לו קול וע,כ מועיל שיעבוד האפותקי אבל מטלטלין אין להם קול כי הקול הוא בחי׳ הרוח כידוע שהוא בחי׳ פנימטת שורש הפש כנ״ל. וע״כ הקרקעות שהם עיקר שורש הנפש. וכן העבד שהוא דומהלאשה שהיאעיקר בחינות הנפש. בחי׳ העשירות. וע״כ יש להם קול כי הקול סמוך להדיבור תמיד שזה בחי׳ רוח ונפש. ומאחר שהם עיקר שורש הנפש. ע״כ הקול שהיא בחי׳ הרוח שהיא בחי׳ פנימיות שורש הנפש סמוך אליהם. כי הקול הוא פנימיות שרשם כנ״ל. וע״כ יש להם קול אבל מטלטלין שהם ענפי השורש. ואינם סמוכים להקול כ״כ ע״כ אין להם קול. וע״כ אין השיעבוד חל עליהם כנ״ל:

וע״כ ביובל ע״י קול שופר חוזרים השדות וכן שאר הד ברים לשרשם כ״א ביובל שהוא בחי׳ שורש כל הנפשות. וזה נתגלה ע״י הקול שהוא בחי׳ פנימות שרשי הנפשות כנ״ל. ע״כ אז חוזרים כולם לשרשם ע״י הקול שופר כנ״ל:

פירוש אפותקיי אפו תהא קאי. כי הממון הוא בחי׳ רגל שהוא בחי׳ עמידה. כשרז״ל (פסחים קי״ט) ואת כל היקום אשר ברגליהם זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו. וזה אפו תהא קאי מכאן יהי׳ ממונך שהוא בחי׳ רגליו כנ״ל:

גביית חוב מקרקעות והלכות אפותיקי

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ב

אות א

איסור הנאה מפקיע מדיי שיעבוד כמו קדושת הגוף וכו׳ ע״ש בש״ע:

ע״פ מ״ש רביענו הקדוש ז״ל במאמר אנכי ה׳ אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים (בסי׳ ד) ע״ש היטב. מענין העלאת המלכות לשרשה בבחי׳ זרקא דאזדריקת לאתר דאיתנטלית מתמן. כי המלכות הוא בחי׳ רצון בחי׳ תמונת אותיות המלבושים בכל הישות. וכל הרצונות מקבלין מרצון א״ס שאין בו שום שינוי וכו׳ וזה בחי׳ התפשטות הגשמיות. בבחי׳ והחיות רצוא ושוב דייקא. כי הש״י רוצה בעבודתינו כ״ש ואבית תהלה מגושי עפר וכו׳. וכשחוזר מהביטול. אזי הרשימו מאיר לדעת כי ה׳ הוא האלקים. שזה בחי׳ ידיעה שלימה וכו׳. וכ״ז ע״י שמעלין המלכות לשרשה ע״י ווידוי דברים לפני ת״ח. וע״י תיקון כל המדות רעות הבאים מד׳ יסודות וכו׳. ע,ש כ״ז היטב. ובסוף סיום הפסוק שזה בחי׳ מבית עבדים שה סבד׳ יסודות שהם כולם תחת גלגל הירח שמכונה בשם עבד כ״ש בזוה״ק הנה ישכיל עבדי דא סיהרא. ע״ש בזוהר בפ׳ וישב:

אות ב

והנה ידוע לכל מבין שהלוה הוא בבחי' מיעוט הירח שמשם בא העניות שעי"ז צריך א' ללות מחבירו. כמובא בזוהר הנ"ל שבפגימותא דסיהרא מסכנותא וכו'. וע"כ עבד לוה לאיש מלוה (משלי כב) זה בחי' סיהרא הנ"ל שנקראת עבד כנ"ל ועיקר הדבר מחמת פגם הד' יסודות ע"י פגם מדות ותאוות רעות הבאים מהם שהם בחי' עץ הדעת טו"ר שמשם עיקר פגימת הלבנה. שעי"ז בא עניות בחי' בעצבון תאכלנה (בראשית ג) דהיינו חסרון הפרנסה שעי"ז צריכין ליפול לבחי' עבד בחי' עבד לוה לאיש מלוה כנ"ל כי עיקר העבדות מה שנקראת הלבנה שהיא בחי' מלכות בשם עבד כנ"ל העיקר הוא רק מחמת פגימותה ומיעוה שאינה יכולה לעלות וליכלל בשורשה בבחי' זרקא דא יזדריקת וכו' כי אזי כשהלבנה בחי' מלכות עולה לשרשה אזי נתבטל בחי' עבדות לגמרי כי עיקר העבדות הוא בבחי' ישות שהיא בחי' עש"י וכשמגביר האדם ח"ו את החומר על הצורה ע"י מעשיו הרעים ע,י פגם המדות והתראוות של הד' יסודות המכונים בשם עבדים כי הם בחי' עשיה וישות. בחי' עבדות כנ"ל אזי הוא ח"ו בחי' פגימת הלבנה שהיא בחי' מלכות במיעוטה מחמת שאינה יכולה לעלות לשרשה ולקבל משם שפע ורב טוב ע"י שהתגבר החומר וישות על הרצונות המלובשין בהם שהם בחי' מכלות כנ"ל ואזי כביכול גם הלבנה נקראת בשם עבד כנ"ל ע"י שהתגבר עליה בחי' עבדות שהוא בחי' ישות כנ"ל ואזי מפגימת הלבנה בא עניות. שעי"ז צריכין ללוות א' מחבירו וע,כ נקרא הלוה עבד כנ"ל. ובאמת זה האיש שבא לידי מדה זו שמוכרח מחמת דוחקו ללוות מחבירו כשחבירו גומל עמו חסד ומלוה לו הוא עושה בזה מצוה גדולה מאד מאד כשרז"ל (סוכה ד' מ"ט ע"ב) גדולה ג"ח יותר מן הצדקה וכו' כי המלוה לחבירו גמילות חסד הוא עושה בזה תיקון גדול מאד. ועושה טובה גדולה לחבירו בגשמיות וברוחניות כי זה הצריך ללוות הוא בבחי' מיעוט הירח כנ"ו והעוזר לו ומלוה לו הוא משלים וממלא אותו מפגימותו בבחי' מילוי הירח. ועי"ז בעצמו יכול להיות שיעזור לחבירו שיוכל להנצל מהעניות לגמרי ע"י שמלא חסורו שזה בחי' מלוי פגימת הלבנה שעי"ז אינם יכולים החיצונים לינק ממנו כ"כ ואינם יונקים השפע שלו ועי"ז יכול לצאת מעניות לעשירות. כי המלוה לחבירו הוא מתקן בזה בחי' פגימת הלבנה שעי"ז נתבטל העניות וע"כ נעשה מזה תיקון גדול מאוד כשמלוה לחבירו גמילות חסד כי הוא ממלא פגימת הירח שזה עיקר עבודתינו כידוע וע"כ הזהירה התורה על זה כמה פעמים, אבל גם הלוה צריך ליזהר מאד לקיים מצוות פריעת בע"ח לשלם לחבירו ובזה הוא מעלה את מהלכות לשרשה כביכול בבחי' זרקא דאזדריקת לאתר דאיתנטילת מתמן. כי המלוה לחבירו בזה מעורר כיבכול השפע להשפיע לבחי' מלכות שתתמלא מחסרונה כיד שתוכל להגבר ולברר מה שצריכה לברר כדי שתוכל לעלות ואח"כ כשהלוה חוזר ומשלם מה שלוה מחבירו בה מקיים מצוות פריעת בע"ח וע"י מצוה זו כביכול חוזר ועולה המלכות לשרשה. כי המלוה הוא בבחי' הרצון בחי' נדיב לב ועי"ז מעורר הרצון העליון להשפיע למלכות שהיא בעניות וכשחוזר ומשלם מה שלוה נמצא שחוזר ומעלה את הממון שהוא בחי' עשירות שנשתלשל מבחי' מלכות הוא חוזר אותו לשרשו ועי"ז גם למעלה חוזר בחי' המלכות לשרה לרצון העליון. וכשחוזר ועלה המכלות לשרה אזי היא עולה עם כל הבירורים שבירורה בעת שהיתה למטה בבחי' עניות ועיקר הבירורים נעשו ע"י הסיוע שיסייע וע"י הגמילות חסד שגמל אחד עם חברו שעי"ז ממלאין פגימתה קצת ועי"ז יש לה כח לברר וזה עיקר מצוות ההלוואה. כי זה הלוה שנפל לעניות עד שצריך ללוות וכל זההוא מחמת שאין בו כח לברר הניצוצות השייכים לשרשו נשמתו והם נאחזים בהם ועי"ז בא עניות וע"כ הוא צריך מי שיחזיק בידו כ"ש וכי ימוך אחיך והחזקת בו אל תקח מאתו נשך וכו' כי ע"י שמחזיקין בידו בהלוואת חן עי"ז משלימין אותו קצת ועי"ז יש בו כח לברר ועי"ז יוכל להנצל מן העניות כנ"ל

אות ג

ונחזור לנעין הנ"ל ענין קדושת הגוף שמפקיע מדיי שיעבוד וכן איסור הנאה כנ"ל כי כל נכסי הלוה משועבדים למלוה. כי באו בבחי' עבדות כי כל הדברים הם מד' יסודות וכל הנכסים של אדם שהם העשירות שלו הם בחי' מלכות ומאחר שהוצרך ללוות שהוא בחי' מיעוט הירח בחי' עבד כנ"ל וע"כ כל נכסיטו הם בבחי' עבדות וע"כ קדושת הגוף מפקיע מידי שיעבוד כי קדושת הגוף הוא בחי' ביטול הישות והגוף כי נכלל הדבר בקדושה עליונה כי כ להדברים שבעולם צריכים להכלל בשורשם בבחי' אין. וכשמקדיש הדבר קדושת הגוף אזי נכלל מיש לאין כי נקרא עליו שם קודש וקודש הוא בחי' חכמה כמובא והחכמה מאין תמצא כ"ש רבינו שם במאמר הנ"ל. וע"כ מפקיע מידי שיעבוד כי נתבטל העבדות לגמרי כי עיקר העבדות בבחי' גוף וישות ע"י שמגביר ח"ו החומר על הצורה אבל

ע״י קדושת הגוף שנכלל הגוף בקדושה ועולה מיש לאין בחי׳ קודש כנ״ל אזי נתבטל העבדות לגמרי כנ״ל והבן׃

אות ד

וזה בחי׳ איסור הנאה משפיקע ג״כ מידי שיעבוד כמו קדושת הגוף כי עיקר השיעבוד שנכסי הלוה משועבדים למלוה זה בחי׳ בירורים שבשביל זה עיקר ההלוואה. כי הלוה צריך לברר מה שצריך לברר עד שיתקן בחי׳ מיעוט הירח ועי״ז יצא מעניות וישלם לחבירו. וע״כ כל נכסיו משועבדים לחבירו כי כולם משועבדים לחזור ולעלות לשרשם בעת שיוגמר זמן בירורם שזה בחי׳ שיעבוד נכסי הלוה להמלוה עד שישלם לו שהוא בחי׳ העלאת הבירורים לשרשם כנ״ל (כי הכלל כי באתערותא דלתתא איתער לעילא) וע״כ איסור הנאה מפקיע מידי שיעבוד וכנ״ל כי זה ידוע כי אין בנו כח לברר כ״א במה שהתירה התורה אבל הדברים ש אסרה התורה לנו אין בנו כח לבררם ולהעלותם לשרשם ובפרט איסורי הנאה שאין לנו בהם שום תפיסת יד ואפילו בהנאה אסורים לנו. מחמת שאין בנו כח לבררם כלל ולא זו אף זו כי גם התורה מסרה בידינו שאנו יכולים לאסור על עצמינו כל דבר שנרצה ואפילו בהנאה כי הבירור הוא בבחירת האדסוכל העולם ומלואה נתן ה׳ לבני אדם והכל בבחירת האדם לבררם ולהעלותם או להיפך ח״ו. וע״כ כשאדם רוצה לאסור על עצמו איזה דבר אפילו בהנאה היכולת בידו. כי הדבר ברשונות לסלק ידו ורשותו מאיזה דבר שיהיה עליו כמו איסור ואזי אינו מבררו וע״כ כשאוסר הדבר בהנאה ממילא נפקע השיעבוד כי עיקר שיעבוד הנכסים הוא בשביל לשלם לבע״ח שזהו בחי׳ החזרת המלכות לשרשה כנ״ל שזהו בחי׳ החזרת המלכות לשרשה כנ״ל שזהו בחי׳ בירורים שעולים כל הבירורים למעלה וע״כ כשאוסר בהנאה אין בו בירורו. וע״כ מפקיע מידי שיעבוד כמו קדושת הגוף שמפקיע מידי שיעבוד מחמת שכבר עלה למעלה לבחי׳ קודש בחי׳ אין ע״י ההקדש ואין חל עליו שום שיעבוד כמו כן להיפך איסור הנאה מפקיע ידי שיעבוד כי אין בו בירור. מאחר שאסור בהנאה והכח ביד הלוה להקדיש או לאסור בהנאה ולהפקיע השיעבוד אע״פ שכל נכסיו שמועבדים להמלוה. בפרט בשעשאו אפותיקו. אעפ״כ יש כח ביד הלוה על זה עיקר הבירור של כל הדברים תלוי בבחירת האדם, בבחירתו דייקא כידוע. ועיקר הבירור הוא בבחי׳ לוה כי שם עיקר הבירור בבחי׳ מיעוט הירח שהוא בחי׳ עניות והלוואה וע״כ שם עיקר הבחירה וע״כ נתנו הבחירה להלוה להקדיש או לאסור אע״פ שעושה שלא כדין אעפ״כ הבחירה בידו על זה מאחר ששם עיקר הבירור ועיקר ההלוואה היתה כדי לעזרו כד ישיוכל לברר כנ״ל ועיקר הבירור תלוי בבחירה דייקא וע״כ הבחירה ביד הלוה על זה כנ״ל והבן הדברים היטב׃

וזה בחי׳ השבת העבוט כמה פעמים כ״ש השב תשיב כמה פעמים. אמר הקב״ה והרי נפשך עולה בכל לילה ואיני מעכבה על כמה עוונות אף אתה השיב תשיב כי באמת השבת העבוט הוא השבת הנפש ממש. כי הממון הוא הנפש כמובא בדברי רבינו כ״פ ורציך לקבל את המשכון ולהחזיר אפילו כ״פ. כי כשהלוה משלם לחבירו הורא מחזרי הממון שהוא הנפש לשורשה ובזה מעלה המלכות לשורשה כנ״ל אבל כשהלוה הוא עני עדיין ואין לו במה לשלם ואין לו רק כסותה לבדה ליתן למשכון נמצא כשנותן לו המשכון כאלו נותן נפשו ממש כי הנפש שרשה בעשירות כ״ש רבינו ז״ל (סי׳ ס״ט) וזה בחי׳ הסתלקות הנפש אבל הש״י רוצה בעבודתינו וכו׳ וע״כ אפילו כשזוכין לבחי׳ ביטול צריך שיהיה הביטול בבחי׳ והחיות רצוא ושוב. כמבואר במאמר הנ״ל היטב ע״ש כי צריך שלא ישאר שם בעת הביטול עד עת שיבא הש״י ליטול פקדונו כי הוא יתי׳ רוצה בעבודתינו כי אעפ״כ בהכרח לחזור אל הישות והגוף כדי לברר עוד בירורים כי כל הימים אשר הצדיק חי הוא מברר בירורים, כמו כן ממש הוא בחי׳ השבת העבוט כמה פעמים זה בחי׳ והחיות רצוא ושוב כי כשאח״כ מחזרי לו המשכון להעני הלוה אזי מחזיר לו חיותו ונפשו ונשלם מחסרונו קצת ויש כח לנפשו לברר ויכול להיות שיוכל לצאת מהעניות לגמרי ע״ז וכן צריך להתנהג עמו כ,פ אולי יוכל להחזיק בידו לסומכו מנפילתו להעלותו מהעניות. ע״י שממלא פגימותו בכל פעם. ובזה אפשר לתרץ קושיית רז״ל א״כ למה מקבל את המשכון מאחר שצריך להחזירו בכל פעם. אך באמת ע״י שמקבל את המשכון מהלוה ע״ז חוזר ועולה הדבר לשורשו כנ״ל וע״כ יכול להגיע טובה להלוה כשאח״כ מחזיר לו את המשכון כי נתחדש נפשו ששרשה בממון ע״י שעלתה לשרשה וחזרה בבחי׳ (איכה ג) חדשים לבקרים רכה אמונתך כי החזרת המשכון הוא ממש החזרת הנפש כנ״ל כמו שאז״ל שאמר הקב״ה והלא אני מחזיר לך את הנפש וכו׳ וע״כ ע״י שמקבל המשכון ומחזירו מזה נעשה בחי׳ התחדשות הנפש וע״כ יש כח יותר בידו לברר ויוכל לצאת מהעניות כי זהו ג״כ בחי׳ והחיות רצוא ושוב הנ״ל כי בשביל זה צריך לעלות בכל פעם לשרשו ברצוא ושוב כדי לחדש נפשו ונשמתו כדי שיהיה לו כח יותר בעבודת ה׳ לברר ולהעלות ניצוצות יותר ויותר ע״י שמחדש נשמתו בכל פעם ע״י הביטול ברצוא ושוב. והבן הדברים

היטב היטב וע״ש במאמר אנכי הנ״ל כל הדברים על מתכונתן היטב (זה הסיום נכתב בקיצור קצת והבן הדברים היטב):

ענין אפותיקי לבע״ח שאינו חל כ״א על קרקעות ולא על מטלטלין כמבואר בש״ע:

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ג

אות א

ע״פ המאמר אחוי לן מנא דלא שויא לחבלה וכו׳ ע״ש כל המאמר בליקוטי הראשון (סי׳ כה). והכלל כי כל אדם צריך לשבר את המדמה שהוא תאוות הבהמיטות ולעלות אל השכל. וכשזוכה לשכל צריך להוציא מתיקות שכלו מכח אל הפועל. ואח״כ צריך להשתדל לזכות לשכל הנקנה. כי יש שכל בכח ושכל הפועל ושכל הנקנה. דהיינו מה שאדם יודע הרבה דברים בידיעה אחת וכו׳. ועיקר קיומו של אדם לאחר יתתו אינו אלא שכל הנקנה. וזה השארותיו לאחר מיתה וכו׳. ודע שבכל עולם ועולם ובכל מדריגה ודמריגה יש שם דמיונות אלו וכו. וכשאדם נעתק ממדריגה למדריגה אז צריך לו לילך דרך אלו הדמיונות כדי להגיע אל הקדושה וכו׳ ע״ש. ואי אפשר להכניע הקליפות והדמיונות וכו׳ שבכל מדריגה אלא ע״י התגלות גדולת הבורא יתׄ וכו׳. שנתגלה ע״י צדקה שנותנין לעני הגון שע״ז נתגלין הגווניו עילאין שיש בכסף וזהב וכו׳. כי מקום הגווניו אינן אלא אצל איש הישראלי כי מקום הגווניו אינן אלא אצל איש הישראלי בבחי׳ ישראל אשר בך אתפאר. וע״י צדקה שנותן מממונו כל ממונו ונתגלין הגווניו ומאירין. נמצא הכלל שע״י ממון דקדושה. דהיינו ממון ישראלי היינו כשזוכין לתקן ולקדש ממונו ע״י צדקה שנותנין לעניים הגונים, ע״י ממון זה נתגלין הגווניו עילאין שהם גדולת הבורא. וע״ז זוכין לשבר הקליפות והדמיונות שבכל מדריגה ומדריגה. וזוכין לצאת בכל פעם מן המדמה ולעלות אל השכל וכו׳ כנ״ל:

אות ב

וזה בחי׳ טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון וכו׳. (אבות פ״ב). כי התורה הוא השכל דקדושה כי עיקר החכמה והשכל הוא התורה הקדושה הנקראת ראשית חכמה (תהלים קיא) ראשית דעת (משלי א׳) אבל א״א לזכות לתורה שהוא השכל דקדושה כ״א כשמשברין תחילה המדמה והקליפה הקודמת לפירי בכל דרגא ודרגא כנ״ל. וזה א״א כ״א על ידי הגווניו המאירין בכסף וזה ב וכו׳ כנ״ל. וזהו בחי׳ דרך ארץ שהוא מו״מ. כי עיקר המו״מ דקדושה צריך שיהי׳ בכוונה זו שיכוון שיזכה ע״י מו״מ זה להרויח ממון כדי שיוכל לעשות ממנו צדקה. ולהחזיק ידי ת״ח ועניים הגונים כדי שיתגלה גדולת הבורא ע״י ממונו ע״י הגווניו שיאירו בהם כנ״ל. כדח שיזכה ע״ז לעלות מדרגא לדרגא כנ״ל. כי כ״א מישראל א״א לו להיות עומד על מדריגה אחת ובהכרח צריך שיעלה בכל פעם ממדריגה למדריגה. ובכל פעם שרוצה לעלות ממדריגה למדריגה אזי מתגברין בכל פעם הקליפות

והדמיונות שבכל מדריגה כנ״ל וצריך להכניע אותם ע״י הארת הגוונין זשבממון דקדושה. ע״כ צריך לעסוק גם בדרך ארץ דהיינו מו״מ כדי שיזכה להאיר הגוונין שיש בכסף וזהב כדי שיזכה ע״י לשבר הקליפה הקודמת לפירי ואז ידכה לתורה. שהוא השכל דקדושה כנ״ל. וזהו תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון. כי התורה הוא השכל דקדושה שהוא היפך המדמה שהם תאוות הבהמיות שמשם כל העוונות ר״ל אבל צריכין לזה דרך ארץ שהוא מו״מ שע״ז מגלין הגוונין שיש בכסף וזהב שעיקר הכנעת המדמה שהוא בחי׳ עון הוא ע״ז כנ״ל. וזהו שיגיעת שניהם משכחת עון כנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ קבלת התורה אחר יציאת מצרים כי יציאת מצרים הוא בחי׳ שבירת המדמה שהוא בחי׳ מצרים ופרעה. שהם בחי׳ כח המדמה שהוא כח בטל שזהו בחי׳ פרעה כ״ש למה תפריעו את העם וכו׳ כפי׳ רבינו ז,ל במ״א (סי׳ סד) וע״כ כשיצאו ממצרים זכו לרכוש גדול והש,י הזהיר על זה את משה מאד. כ״ש דבר נא באזני העם וישאלו וכו׳ כלי כסף וכלי זהב ושמלות וכו׳ כי הכסף וזהב והעשירות הגדול שבא ליד ישראל בשעת יציא תמצרים, ע״ז היה עיקר הגאולה שהיא שבירת המדמה שזה עיקר הגואלה לשבר המדמה שהואבחי׳ גלות פרעה ומצרים ולזכות אל השכל שהוא בחי׳ קבלת התורה שבשביל זה יצאו ממצרים כ״ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה. נמצא שיציאת מצרים הוא בחי׳ שבירת המדמה, ולזכות אל השכל שהוא קבלת התורה כנ״ל. ע״כ הזהירם הש״י שישאלו כלי כסף וכלי זהב וכו׳ כדי שיבא הממון אל הקדושה כדי להאיר הגוונין עלאין שיש בכסף וזהב. המאירין אצל איש הישראלי דייקא שע״ז עיקר שבירת המדמה שהוא בחי׳ יציאת מצרים כנ״ל. ואז זכו אח״כ אל קבלת התורה שהיא השכל דקדושה. והשכל יש בו שלש בחי׳ שהם שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה כנ״ל. וזהו בחי׳ שתורה משולשת בכל הבחינות כשרז״ל (שבת פח) בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה על יד תליתאה וכו׳ כי התורה כלולה מג׳ בחי׳ הנ״ל שהם בחי׳ שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה שהם בח״י חכמה בינה ודעת. כי חכמה הוא בחי׳ שכל בכח כידוע. כי חכמה היא בחי׳ כח השכל לבד קודם שמתחיל להבתונן דבר בשכלו. וע״כ נקרא חכמה שהוא בחי׳ כ״ח מה. היינו שכל בכח שנקרא מ״ה כי עדיין אין בו שום תפיסה. ובינה הוא שכל בפועל. דהיינו מה שמתבונן בחכמתו ומוציא מתיקון שכלו מכח אל הפועל. ומבין דברמתוך דבר. אבל אע״פ שכבר התחיל לעיין ולהתבונן בשכלו ולהבין דבר מתוך דבר אל לא השיג תכלית מבוקשו מה שראה לפועל בשכלו. ואח״כ כשזוכה ומשיג תכלית מבוקשומה שראה לפעול בשכלו. ואח״כ כשזוכה ומשיג תכלית מבוקשו זה בחי׳ שכל הנקנה שזהו בחי׳ דעת. כי דעת הוא השכל הנולד ע״י החכמה והבינה. דהיינו מה שהשיג וידע דב ר על מכונו ע״י תבונות שכלו. וזה בחי׳ אוריין תליתאה שהם מקרא משנה תלמוד. כי מקרא הוא בחי׳ שכל בכח. כי שם במקרא אין רואין תבונות השכל. רק שם השכל בכח. וצריכין להוציא השכל מכח אל הפועל וזה בחי׳ משנה ששם מפורשין כל ההלכות היוצאין מן המקרא. אבל עדיין אין יודעין משם גמר ההלכה. עד שזוכין לתלמוד ששם מפלפלין עד שמקרבין שמעתתא אליבא דהלכתא. עד שזוכין לידע גמר הפסק דין איך להתנהג ולקיים מצות התורה שזהו בחי׳ שכל הנקנה. שזהו עיקר הקיום וההשארה של האדם לאחר מיתתו. דהיינו כשזוכה להתבונן בשכלו עד שיזכה לידע ולהשיג דבר על מכונו. דהיינו שידע עצה טובה איך להתנהג בעבודת ה׳. כי אל המדרש עיקר אלה המעשה. דהיינו מה שזוכין ע״י תבונת שכלו להבין והלשיג איזה עובדא טובה איך לעשות ולהתנהג בעבודת ה׳ שזהו עיקר קיום השכל. וזהו עיקר ההשארה של האדם לאחר מיתתו כשזוכה שנשאר ממנו עצמות טובות ודרכים ישירים עלבודת ה׳ וכנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ לעולם ישלש אדם מעותיו שליש בידו שליש בפרקמטיא שליש בקרקע (כשרז״ל ב״מ מ״ב) כי ע״י ממון דקדושה של איש הישראלי זוכין לשבר המדמה ולעלות אל השכל שכלול מג׳ בחינות שה׳ משכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה כנ״ל. וע״כ צריך לשלש מעותיו כנגד שלש בחינות שיש בשכל כנ״ל שזוכין ע,י הממון דקדושה כנ״ל. כי שליש בידו דהיינו מה שיש בידו מעות בעין זה כנגד השכל בכח. כי הממו ובעצמו אין בו שום פועלה עדיין כי א״א לאכול את הממון ולא להתכסות בו רק הוא בחי׳ כח. כי הכסף יענה את הכל שכל דבר יענה את הכל שכל דבר יכולין לקנות ע״י הממון וזה כנגד בחי׳ שכל בכח. ושליש במטלטלין זהו בחי׳ שכל בפועל כי שם כבר יצא מכח אל הפועל. כי במטלטלין יש בהם פעולות צרכי האדם שיכולין לעשות בהם. ושליש בקרקע זה בחי׳ שכל הנקנה שהוא עיקר קיום והשארה של האדם לאחר מיתתו שזהו בחי׳ קרקעות שנקראים נכסים שיש להם אחריות על שם שהם מתקיימים אחריו של אדם. שזהו בחי׳ שכל הנקנה שהוא עיקר השארתו של אדם לאחר מיתתו. כמו הקרקעות שהם עיקר הנחלה וההשארה של האדם. וכ לאיש ישראל צריך להשתדל שיזכה שיהיה כל ממונו ממון דקדושה, באופן שיזכה ע״י קדושת ממונו להכניע המדמה ולעלות אל השכל שכלול משלש בחי׳ כנ״ל. ע״כ הזיהרו רז״ל שישלש אדם את מעותיו שליש בידו וכו׳. כנגד שלש בחי׳ שיש בשכל כי הוא צריך שיהי׳ ממונו בקדושה כ״כ ולהרבות בצדקה עד שיהיה ממונו בבחי׳ השכל ממש. שהוא משושל בג׳ בחינות הנ״ל כי ע״י ממונו שבקדושה זוכה לשלש בחי׳ של השכל כנ״ל:

אות ה

וע״כ עיקר סמיכה של הבעל חוב הוא על קרקעות. ואין האפותקי חל כ״א על קרקעות אע״פ שעיקר הפרעון של הבע״ח הוא במעות דייקא. כמבואר בפוסקים. אבל עיקר סמיכתו של הבע״ח הואעל קרקעות שעליהם עיקר השיעבוד והסמיכה. כי כל ההלוואות והחובות הם נמשכים ע״י התגברות המדמה ח״ו שהוא כח הבהמיות שמשם נמשכין החובות וההלוואות שהם בחי׳ עבדים בחי׳ עבד לוה לאיש מלוה, ועבדות הוא בחי׳ בהמיות שהוא כח המדמה כשרז״ל שעבדים הם עם הדומה לחמור. כ״ש שבו לכם פה עם החמור וכו׳. וע״כ עיקר פרעון החוב ע״י כסף דייקא כי לבטל ולסלק החוב הוא דייקא ע״י ממון. שהוא בחי׳ גוונין עילאין שעי״ז מכניעין המדמה שמשם כל החובו כנ״ל. אבל אעפ״כ עיקר סמיכה של הבע״ח הוא על קרקעות שהם בחי׳ שכל הנקנה. כי כל זמן שאין זוכין לשכל הנקנה דקדושה א״א לסמוך על השכל כי עדיין יכולין הקליפות ח״ו להתאחז בו ולקלקל השכל הזה. וע״כ הכספים שהם בבחי׳ שכל בכח צריכין שמירה יתירה כ״ש וצרת הכסף בידך כשרז״ל. כי עיקר הקיום והשמירה מן הקליפות והדמינות הוא כשזוכין לשכל הנקנה דהיינו לזכות להשיג איזה עובדה על ידי השכל שזהו עיקר השכל כי לא המדרש עיקר אל המעשה. כ״ש (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה׳ שעיקר החכמה לזכות על ידה ליראת ה׳ כ״ש אז תבין יראת ה׳ (משלי ב) שעיקר ההתבוננות הוא לזכות ליראת ה׳ שהוא בחי׳ שכל הנקנה שהוא בחי׳ מעשים טובים כ״ש ראשית חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם כשרז״ל כי עיקר הטוב והמתיקול של השכל הוא כשבא לידי מעשה. כי עיקר הלימוד דקדושה הוא ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכשרז״ל (שבת ל״א) והיה אמונת עתיך חוסן וכו׳ שהם ששה סדריט משנה. ואעפ״כ אי איכא יראת ה׳ היא אוצרו אין ואי לא לאל כי עיקר האוצר והשמירה והקיום וההשארה של השכל הוא היראה שהוא בחי׳ קיום התורה במעשה כי הכל תלוי ביראה. כ״ש מה ה׳ אלקיך שואל מעמחך כי א סליראה כוו׳ לשמור את מצות ה׳ וכו׳ כי יראה הואבחי׳ שכל הנקנה שהוא בחי׳ יעקב שנקרא יראה כשרז״ל כי שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה שהם בחי׳ חכמה בינה ודעת כנ״ל הם בחי׳ תלת אבהן שהם אברהם יצחק ויעקב כנודע. וכל זמן שלא בא השכל לידי מעשה שהוא בחי׳ שכל הנקנה עדיין בו אחיזה לחיצונים ח״ו. וצריכין שמירה גדולה מהם וע״כ אברהם יצא ממנו ישמעאל ויצחק יצא ממנו עשו. כי הם בבחי׳ שכל בכח ושכל בפועל ששם עדיין יש להם אחיזה אבל יעקב הוא בחי׳ שכל הנקנה בחי׳ דעת בחי׳ יראה שהוא עיקר קיומן וכללותן של האבות כ״ש באברהם כי ביצחק יקרא לך זרע ולא כל יצחק כשרז״ל כי עיקר ההשארה והקיום של האבות שהם בחי׳ השכל הואבחי׳ יעקב שהוא בחי׳ יראה שהיא בחי׳ כלליות התורה שנקראת ע״ש יעקב. כ״ש (דברים ל״ג) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב:

וע״כ קרקעות שהם בבחי׳ שכל הנקנה הם נכסים שיש להם אחריות שעליהם עיקר הסמיכה של הבע״ח שיסולק מחובו ועליהם חל האפותקי שהוא אפה תהא קאי. כי עיקר הקיום הוא על בחי׳ שכל הנקנה שהוא בחי׳ קרקעות כנ״ל:

אות ו

ע״כ אחר מעשה העגל נצטוו על מלאכת המשכן. כי הדבר תמוה מאד איך באו ישראל ידי עון זה אחר קבלת התורה שזכו אז למדריגה גבוה ועליונהמאדמאד. להשגת נובאה פנים בפנים וכו׳ ואיך יבואו אח״כ לידי חטא כזה. אך הוא ע״פ הנ״ל כי בכל פעם שצריכין לעלות מדרגא לדרגא מתגבר מחדש המדמה שהם הקליפות וכו׳ ולפעמים כשאין האדם זוכה להתגבר לשבר מחדש כל הקליפות והדמיונות וכו׳ יוכל לפול מאד ח״ו בעת שצריך לעלות למדריגה הב׳. וע״כ ארז״ל אל תאמין בעצמך עד יום מותך וכו׳ ומזה נמשך שישראל באו לידי מכשול זה בסוף הארבעים יום שהיו צריכין לעלות למדריגה גבוה יותר ויותר ולא השתדלו לשבר מחדש את הכח המדמה עד שנכשלו. ואז כשנתרצה הש״י למשה צוהו על מלאכת המכן דהיינו שגילה הש״י למשה העצה איך לזכות לשבר הקליפות והדמיונות שבכל מדריגה ומדריגה שהוא ע״י מלאכת המשכן. שהוא בחי׳ צדקה נדבת לב שעי״ז מאירין הגוונין עילאין שיש בכסף וזה ב וכו׳. שזהו עיקר בחי׳ מלאכת המשכן. ששם היו מאירין כל הגוונין הקדושים. שזהו בחי׳ י״ג דברים שנאמרו במלאכת המשכן שהם זה ב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן וכו׳ שהם כלליות כל הגוונין הקדושים שכלם היו מאיריטן ע״י מלאכת המשכן ע״י המדקה ונדבת לב של כל אחד מישראל ועי״ז זוכין לשבר הקליפות שבכל דרגא ודרגא וע״כ הי׳ המשכן הולך עמהם במדבר ממקום למקום. כי בכל פעם היו צריכין לטהר מקום חדש מקליפות כפי המדריגה שהיו צריכים לעלות בכל פעם. שזהו בחי׳ מסעי בני ישרא לבמדבר ארבעים שנה כי באלו המסעות של ישראל כלולים כל העליות של כל ישראל בכל הדורות מדרגא לדרגא שבכל עליה ועלי׳ שבכל דרגאצריכין לגלות הגוונין שעי״ז מטהרין את המקום והמדריגה מן הקליפות וכו׳ שהו בחי׳ הקמת המשכן שהיו מקימין אותו בכל פעם בכל מסע ומסע כדי להאיר הגוונין עילאין שהיו מאירין במשכן שעי״ז מטהרין כל המדריגות שזהו בחי׳ מסעי בני ישראל כנ״ל׃

וע״כ כל המו״מ שעושין בקדושה הוא בבחי׳ מלאכת המשכן כ״ש רז״ל (בלק״ת סי׳

אות ד

כי כשעושין מו״מ בקדושה אזי מאירין הגוונין בהממון של המו״מ שזהו בחי׳ מלאכת המשכן ששם היו מאירין הגוונין שעי״ז מכניעין ומשברין המניעות והדמיונות שבכל מדריגה ומדריגה וכו׳ כנ״ל. שזהו בחי׳ טוב תורה עם דרך ארץ וכו׳ כנ״ל׃

שייך לעיל. וע״כ נסמכה קבלת התורה לפרשת משפטים מלפני׳ ומלאחריה כמובא במדרש פ׳ יתרו כי ע״י המשפט שעושין בין אדם לחבירו שלא יגזול ולא יעשוק אחד את חבירו. ע״ז נתתקן הממון אוזי הממון בקדושה. ומאירין בו הגוונין שאינם מאירין כ,א בממון ישראל שהוא ממון כשר ע״פ דת ומשפט. שאפין בו גזל ועושק ועלה. וע״כ המשפט הוא בחי׳ צדקה. כ״ש (תהלים צט) משפט וצדקה ביעקב וכו׳.כי משפט וצדקה הם בחי׳ אחת. שעל ידם נתתקן הממון דקדושה ומאירין בו הגוונין שעי״ז זוכין לשבר המדמה ולעלות אל השכל שהוא בחי׳ קבלת התורה כנ״ל וע״כ נסמך קבלת התורה לפרשת ואתה תחזה וכו׳ ושפטו אתהעם וכו׳ ולפ׳ משפטים כנ״ל׃

הלכה ד בה׳ גביית חוב מהיתומים ה״ד ע״פ אנכי מעין מה שכתבתי בהל׳ ב׳ הנ״ל׃

גביית חוב מהלקוחות והלכות אפותקי ה

אות א

ע״פ התורה תקעו א׳ בלק״ת ס׳ א׳ ע״ש כל התורה:

וזה בחי׳ מה שעיקר השיעבוד של החבו חל על הקרקע דייקא. כי כל ההלוואות נמשכין מפגם הבחי׳ הנאמרים בהתורה הנ״ל. כי שם מבואר שהצדיק האמת העוסק תמיד בתפילה בתכלית השלימות הוא בהחיח׳ המלוה הגדול שהכל מקבלים ולווים ממנו כ״ש בזוהר כל כוכביא לווין דא מן דא סיהרא לווי מן שמשא וכו׳ ע״ש. כי כל הכוכבים ומזלות וכל הכחות הנמשכין מהם וכל המלאכים הממונים עליהם גבוה מעל גבוה. כול סמקבלים ולווים מדבר ה׳ שהוא בחי׳ תפילה בשלימות של הצדיקי אמת שהם בבחי׳ המלוה הגדול. כי הכל לווים מהמלוה הגדול שהוא הבעל תפילה. בוודאי צריכים לסלק לו ההלוואה שלויים ממנו. והסילוק הוא שמחזירים כחם להמלוה הגדול ומסייעין לו ועוזרים לו שיכול להכניס כל כחותם לתוך דיבור התפילה בבחי׳ ויצא יצחק לשוח בשדה שתפילתו היתה עם כל שיח השדה שהחזירו כחם לתוך תפילתו וכו׳ ע״ש וכן כל באי עולם. ועיקר הוא האדם כשמקבל איזה כח וחיות מזה העולם כגון אכילה ושתי׳ או מלבושים וכסף וזהב וכו׳. צריך לידע ולהאמין שהכל נמשך מדבר ה׳ שהוא התפילה השלימה שעוסקים בה הצדיקי אמת כי כל הדברים שבעולם הכל הי׳ מן העפר שמשום גדול וצומח הכל. וכן כל הכסף וזהב ונחשת וכו׳. הכל הי׳ מן העפר.והעפר מקבלת הכל מן הכחות הנ״ל שכולם מקבלים ולווים זה מזה עד המלוה הגדול שהוא הבע״ת כנ״ל וע״כ כל מי שמקבל איזה דבר מהעולם הכל בבחי׳ הלוואה מהמלוה הגדול כנ״ל. וצריך לראות לסלק להמלוה הגדול החוב שלוה ממנו בכל עת ושעה. והסילוק הוא שצריך להשתדל להחזיר כל הכחות לתוך התפילה שיתפלל עם כל הכחות שלוה ומקבל בכל עת מהמלוה הגדול. ולקשר כל תפילותיו אליו עד שתהי׳ נכללת תפילתו עם כל הכחות הנ״ל בתוף תפילת המלוה הגדול שתפילתו בתכלית השימות. ואזי נשלם ונתעלה תפילת הצדיק שהוא המלוה הגדול בשלימות יותר ויותר. כי כל מה שישראל מפללים בכוונה ובכח יותר ומקשרים תפילתן וכחותם להמדיק הנ״ל נשלם ונתעלה תפילת הצדיק יותר ויותר וכמו שארז״ל שהצדיק נתעלה ע״י ישראל כשעושים רצונו יתי כשרז״ל כלום נתתי לך גדולה כ״א בשביל ישראל (ברכות ל״בע״א) ואזי כשתפילת הצדיק שהוא המלוה הגדול הנ״ל נתעלה יותר. אזי תיכף חוזר ומשפיע כל הכחות מדרגה לדרגה מלמעלה מעלה עד תכלית הארץ הגשמי וחוזרים ונשפעים כל ההשפעות טובות לישראל העוסקים בתיקון זה ע״י תפילותם שמקשרים להצדיק, נמצא שכל מה שמסלקים החוב והלוואה להצדיק המלוה הנ״ל תיכף ומיד חוזר ונותן ומשפיע להם ומלוה להם בכפלי כפליים ואזי הם צריכים עוד לחזור כל הכחות אליו כנ״ל. ואזי חוזר ומשפיע להם ומלוה להם. וכן חוזר חלילה לעולם בבחי׳ כי בגלל הדבר הזה יברכך ה׳ וכו׳, גלגל הוא שחוזר בעולם כי הוא חוזר חלילה כמו גלגל החוזר וכעין שארז״ל לענין צדקה יותר ממה שהבעה״ב עושה עם העני. העני עושה עם הבע״ב. וכמו שפירש אדמורז״ל בהתו׳ אית לן ביראה (סי׳ לא ליקוטי א׳) וכו׳ בענין שתי התנועות של הגלגל ממזרח למערב וממערב למזרח וכו׳. וזה אפי׳ בעני סתם. מכ״ש וכ״ש בענין הנ״ל. כשמקשרין עצמן להצדיק שהוא המלוה הגדול הן בענין התפילה כנ״ל. הן כשזוכין ליתן לו ממון או חפצים שבכל זה מחזריין אליו הכחות שקיבלו ולוו ממנו כנ״ל ואזי תכיף חוזר ומשפיע להם בכפלי כפליים ע״י שהוא מתפלל עם כל הכחות האלו בשימות יותר ואזי חוזר ומשפיע להם בכפלי כפליים ואזי צריכים עוד להחזיר כל הכחות להצדיק המלוה הנ״ל ואזי הצדיק חוזר ומתפלל בשלימות יותר ומשפיע להם יותר ויותר וכן חוזר חלילה לעולם. ואם הי׳ העולם מתנהג כך היו חוזרים כל ההשפעות טובות לישראל עד שהי׳ חוזר כל הגדולה לישראל כמו שאנו מצפין לזכות לזה כשיבא משיח ב״ב. כי תפילה בשלימות הנ״ל הוא בחי׳ התנוצצות משיח כ״ש שם ע״ש:

אות ב

אבל כשאינו מקיים כל זה. ומקבל כחות השפע לעצמו ואינו משתגל לסלק ולהחזיר הכל לשרשו להמלוה הגדול כנ״ל אזי הוא בבחי׳ לוה רשע ולא ישלם ומזה הטעם בעצמו קרא דוד את הרשע בשם לוה רשע ולא ישלם כי כל הפגמים כלולים בזה. כי כל מה שפוגם בהחיות והכח והשפע שמקבל ואינו מחזירם לשרשו שהוא המלוה הגדול. הוא בכלל לוה רשע ולא ישלם וכנ״ל. וזהו לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן היינו שהכתוב מתפלא ומתמיה על פגם הלוה רשע שאינו משלם ומחזיר הכחות להמלוה הגדול שהוא הצדיק האמת העוסק בתפילה כנ״ל כי הלא הצדיק חונן ונותן תמיד בלי הפסק כל ההשפעות טובות ותיכף כשתחזיר ותשלם ותסלק לו הכחות תיכף ומיד הוא חוזר ומשפיע לך בכפלי כפליים כנ״לו איך תעיז פניך בפני בעל חובך המלוה הגדול שהוא הצדיק החונן ונותן לך כל ההשפעות תמיד לבל להשתדל לטובתך להחזיר לו כל הכחות תמיד ע״י תפילה וצדקה וכו׳ כנ״ל. וז״ש שם באותו המזמור בסמוך בשבח הצדיק כל היום חונן ומלוה וכו׳ כי הצדיק הוא בחי׳ המלוה הגדול הנ״ל שהוא חונן ומלוה כל היום תמיד בלי הפסק וכנ״ל:

אות ג

וכל ההלוואות שבעולם נמשכין מזה, מפגם הנ״ל, שע״י שפוגם בבחי׳ הנ״ל ואינו מסלק ההלוואה להצדיק כנ״ל ע״ז בא לידי הלוואה ממש שמוכרח ללוות ממון מאחרים. כי בוודאי כשעושין רצונו של מקום בשלימות אין צריכין לבא לידי הלוואה כלל. אדרבא הוא מלוה לאחרים כ״ש והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה וכו׳. והכל הוא בבחי׳ הנ״ל כשזוכה לתפילה בשלימות ע״י שמקשר תפילתו לצדיק הדור שהוא בחי׳ המלוה הגדול אזי הוא נכלל בו ואז הוא זוכה ג״כ להיות מלוה ולא לוה בחי׳ והלוית וכו׳ ואתה לא תלוה. ולהיפך להיפך הוא צריך להיות לוה ע״י שפגם בבחי׳ הנ״ל וא החזיר כל הכחות להיות נכלל בהמלוה הגדול וכנ״ל:

אות ד

נמצא שכל ההלוואות באים מפגם התפילה וכנ״ל. וגפ התפילה הוא ע״י ג׳ עבודות המבוארין שם בהתורה הנ״ל שהם בחי׳ ע״ז וג)״ע וש״ד וכו׳ ע״ש שהם נקראים עבודות היפך עבודת התפילה וכו׳ ע״ש. וע״כ הלוה נקרא בשם עבד בחי׳ עבד לוה לאיש מלוה. כי עיקר ההלוואה נמשך מפגם התפילה שנמשך ע״י פגם ג׳ העבודות הנ״לך דהיינו פגם האמונה ופגם הבריות וכו׳. וע״כ עיקר העבדות והשיעבוד חל על הקרקע. כי שם מגיע עיקר פגם העבודות הנ״ל שמהם בא יגיעת וטירדת הפנרנסה בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם שהוא בחי׳ עבודה שצריך לעבוד ולעמול בשביל הפרענסה שנמשך מחטא אדה״ר שפגם בתפילה ופגם בחי׳ ג׳ עבודות הנ״ל שהם ע״זוג״ע וש״ד כ״ש בזוהר שאדה״ר בחטאו פגם בכל זה ע״ש. ועיקר הפגם הגיע להקרקע כ״ש ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה וכו׳. שהם ריבוי היגיעות שצריכין ביותר בעבודת האדמה ועיקר התיקון הוא ע״י תקון התפילה בשלימות כנ״ל שעיקר התיקון ע״י האדמה דייקא כי משם מעפר האדמה משם דייקא צריכין להחזיר כל הכחות עד למעלה כנ״ל. כי הש״י ברא הכל מראש ועד סוף בשביל האדם דייקא שהוא עומד על הארץ הזאת. וע״כ כל הכחות הנמשכין מדבר ה׳ ממעלה מעלה מדרגא לדרגא שכולם בבחי׳ לווין זה מזה וזה מזה. כל פעולתם אינה נשלמת עד שמגיעין הכחות עד למטה עד תכלית העפר הגשמי הזה כשצומחין הצמחים ע״י הכחות, אז דייקא נשלם פעולות כל הכחות שקיבלו ולוו זה מזה עד דבר ד׳

כנ״ל. ואז דייקא יכולים להחזיר ולסלק כל ההלוואות בבחי׳ הנ״ל דהיינו ע״י שמחזירים כל הכחות לתוך התפילה שהיא בחי׳ דבר ה׳ שמשם התחלת המשכת כל הכחות הנ״ל. ולשם צריכין להחזירם. אבל אין יכולים להחזירם לשם שזהו בחי׳ סילוק ההלוואה כנ״ל כ״א כשמיגיעם הכחות עד הארץ דיקא ופועלים פעולתם בארץ להצמיח צמחים שהם חיות כל באי עולם. וכשבני אדם מקבלים ויונקים מאלו הצמחים שגדלו בארץ ע״י כל הכחות הנ״ל אז הם מחוייבים להודות ולברך להש״י ולהתפלל אליו ית׳ ועי״ז הם מחזריים כל החכות לשרשם כנ״ל. אבל כל זמן שלא בוא והגיעו הכחות לארץ עדיין לא נשלם פעולתם. וע״כ א״א לסלק ההלוואות דהיינו להחזיר כל החכות לשורשם לדבר ה׳ כ״א כשמגיעים הכחות עד הארץ הגשמי כנ״ל. וזה בחי׳ (הושע ב׳) והי׳ ביום ההוא אענה נאם ה׳ אענה את השמים והם יענו את הארץ. והארץ תענה את הדגן ואת התירוש ואת היצהר והם יענו את יזרעאל וע׳ הפירוש בפרש״י ומצודות דוד. שפרשו שכשהש״י משפיע בכחו לצוק אל השמים מפלג הטוב התלויים במאמר. נחשב שעונה להם על בקשתם שמבקשים תמיד לקבל השפע הטוב ממנו. וכן השמים כשמשפיעים כחם על הרארץ נחשב שהם עונים להם. ואח״כ כשיראל מקבלים השפע מהארץ נחשב שהארץ עונהלהם. ואזי תיכף צריכים ישראל להחזיר כל הכחות שקיבלו מהארץ. והארץ קיבלה מלמעלה מעלה להחזיר הכל לשורשם שהוא דבר ה׳ ע״י שיתפללו בכחות אלו שעי״ז נכללים בבחי׳ המלוה הגדול שהוא הבעל תפילה שזוכה להכלל בדבר ה׳ כנ״ל. כי משם מתפלה שהוא דבר ה׳ נמשכו כל הכחות האלו ולשם צריכים להחזירם. וכמו שתרגם יונתן על פסוק זה. והי׳ ביום ההוא אענה וכו׳. ויהי׳ בעידנא ההיא אקבל צלותכון אמר ה׳ אפקיד את שמיא וכו׳. וזה בחי׳ כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים וכו׳ ע׳ לקמן. וזה בחי׳ מכנף הארץ זמירות שמענו, מכנף הארץ דייקא כנ״ל. וזה בי׳ ארץ נתנה יבולה יברכנו אלקים וכו׳ ויראו אותו כל אפסי ארץ. שדייקא כשהארץ נותנת יבולה שמחזרת כל הכחות לשורשם כמו שפי׳ אדמו״ר בסי׳ י״א שיבו״ל הוא ר״ת ויצא יצחק לשוח בשדה וכו׳ ע״ש. דהיינו שכל יבול הארץ חוזרים ונותנים כחם לתוך התפילה ואז דייקא ויראו אותו כל אפסי ארץ, שכולם יראים ממנו ית׳ ומודים ומתפללים אליו כי יראה בחי׳ תפלה בחי׳ אשה יראת ה׳ היא תתהלל כ״ש במ״א. ולהיפך כשקין פגם בכל העבודות הנ״ל שהם ע״ז וג״ע וש״ד כי הרג את הבל זהו ש״ד. וקנאותו היה על התאומה יתירה זהו ג״ע ואמר להש״י לא ידעתי השומר אחי אנכי וגנב דעת העליונה, זהו בחי׳ פגם אמונה שהיא בחי׳ ע״ז. ע״כ נאמר בו ארורה האדמה בעבורך כי תעבוד את האדמה לא תוסף תת כחה לך. זהו עיקר הפגם והקלקול העצום המגיע ע״י פגם ג׳ העבודות הנ״ל שעי״ז פוגמים בתפילה שעי״ז אין האדמה נותנת כחה להאדם להחזיר הכל לדבר ה׳ לסלק כל ההלואות כנ״ל בבחי׳ ארץ נתנה יבולה בחי׳ ויצא יצחק לשוח בשדה וכו׳ שפגם בזה ע״י פגם ג׳ העבודות הנ״ל שה סמפסיקין את התפילה, נאמר בו ההיפדם מזה ממש שהוא כי תעבוד את האדמה לא תוסיף תת כחה לך וכנ״ל:

אות ה

נמצא שעיקר התיקון של סילוק ההלואות שהוא ע״י שמחזירים כל הכחות לתוך התפילה הוא דייקא ע״י הארץ כשמגיעים הכחות עד הארץ וכנ״ל וע״כ עיקר שיעבוד של ההלואה הוא על הקרקע דייקא. כי השיעבוד שהוא בחי׳ עבדות שבא ע״י ההלואה שנמשכה ע״י פשגם בג׳ עבודות הנ״ל שהם הפסד התפלה שעי״ז נפל לעבדות של ההלואה בחי׳ עבד לוה לאיש מלוה ע״י שלא סילק ההלואה של הכחות שכל הכוכבים וכו׳ לווין זה מזה וכו׳ שלא סילקם ע״י תפילה כנ״ל. כל זה השיעבוד והעבדות עיקרו נופל על הקרקע שעד שם צריכים שיגיעו כל הכחות מלמעלה מעלה כי אז דייקא כשמיגיעם עד הארץ הגשמי אז דייקא צריכים לחזור לשרשם ע״י שחוזרים ומתפללים בהם שזהו בחי׳ סילוק ההלואות הנ״ל וע״כ כשפוגמים בתפלה ע״י ג׳ העבודות הנ״ל שעי״ז נופלים לעבדות ושיעבוד של ההלואה כנ״ל עיקר השיעבוד׳ חל על הקרקע. כי משם דווקא סילוק כל החובות וההלואות כנ״ל.

אות ו

ע״כ אין כח להלוה למכור הקרקע לאחר וכמוכרה אזי המלוה טורף הקרע מהלקוחות. כי מאחר שהוא מלוה לחבירו הוא נגד חבירו בבחי׳ משפיע שכחו בבחי׳ המלוה הגדול הנ״ל שהכל לווין ממנו והכל משועבדים אליו ועיקר השיעבוד על הארץ. כי הארץ ומלואה משועבד להמלוה הגדול להחזיר כל הכחות אלי וכנ״ל וזה המלוה לחבירו מקבל כח משם. וע״כ הקרקע של הלוה משועבדת לו להוציא׳ אפי׳ מהלקוחות כי הקרקע דייקא משועבדת לסלק ההלואות ברוחניות להמלוה הגדול כנ״ל וע״כ גם בגשמיות סילוק כל החובות והלוואות חל על הקרקע דייקא וכנ״ל׃

אות ז

וזה בחי׳ הקדש חמץ ושיחרור מוציאין מידי שיעבוד. כי אלו הג׳ הם בחי׳ תיקון ג׳ העבודות הנ״ל שמפסיקין את התפילה שמשם בא השיעבוד והעבדות כנ״ל. כי הקדש זה בחי׳ תיקון האמונה ש היא בחי׳ קודש כ״ש במקום אחר בחי׳ ועם קדושים נאמן. כי הקדש הוא בחי׳ עבודות הביהמ״ק שמשם עיקר עליית התפילה. כי הקדש היינו קדושת הגוף כגון שור לקרבן שהוא עבודות הביהמ״ק ששם עיקר האמונה שהוא כלליות הקדושה בחי׳ מקדש ה׳ כוננו ידיך בחי׳ ויהי ידיו אמונה. וע״כ שם עיקר עליות התפילה כ״ש כי ביתי בית תפילה כי תיקון התפילה ע״י אמונה שהוא היפך הע״ז והכפירות שהם בחי׳ עבודה דס״עא שמפסיד התפילה כנ״ל. וחמץ הוא בחי׳ תיקון ג״ע שהוא סטרא דמותא בחי׳ רגלי׳ יורדות מות שהוא בחי׳ איסור חמץ בחי׳ כל מחמצת לא תאכלו תמן חמץ תמן מת כ״ש בזוה״ק כי עיקר זאת התאוה באה ע״י חימוץ המוח שהוא בחי׳ חמץ כמובא בהתו׳ בחצוצרות (סי׳ ה׳) וע״כ איסור חמץ בפסח שהוא להכניע ולבער חימוץ המוח לבטל זאת התאוה זהו בחי׳ תיקון ג״ע. ושיחרור זה בחי׳ אל תהי בז לכל אדם שהוא היפך שפיכת דמים כ״ששם כי אינו מבזה וממאס אפי׳ את עבדו בבחי׳ אם אמאס משפט עבדי (אויב לא) וכו׳ כי בוודאי כשמשחרר עבדו הוא בשביל איזה נחת רוח שעשה לו ואפי׳ שעבדו משועבד לו ואעפ״כ אינו מבזה אותו ושמחררו שזהו בחי׳ אל תהי בז לכל אדם. נמצא שאילו הג׳ הקדש וחמץ ושיחרור הם ההיפך מג׳ עבודות הנ״ל שהם מפסידין עבודות התפילה. ע״כ הם מפקיעין מידי שיעבוד שבא ע״י פגם התפילה שבא ע״י ג׳ עבודות הנ״ל שמשם עיקר השיעבוד וכנ״ל׃

אות ח

וזה בחי׳ פורים שהוא להכניע ולבטל קליפות המן עמלק בכל דור ודור בכל שנה ושנה. כי המן עמלק ימ״ש הם ההיפךמכל התיקונים הנאמרים בהתורה הנ״ל שעל ידם זוכים לאחוז בכסא הכבוד וכו׳ שע״ז זוכים שתתקיים ממשלתם על המלאכים כמבואר שם ע״ש היטב מראש התורה עד סופה. כי עמלק כלול מכל הקליפות והסטרין אוחרנין שכל כחם נמשך מקנאת המלאכים שרוצים להפיל את האדם ח״ו שלא תתקיים ממשלתו עליהם שמשם נמשך חטא אדה״ר שגרם קילקול ומיתה לדורות שהיה ע״י קנאת המלאכים שהתקנאו בו הרבה על שהיו רואין גדולתו שהיו המלאכים צולין לו בשר ומצננין לו יין ונתקנאו בו עד שרכב הס״ם וכו׳ כשרז״ל. וכן בכל דור ודור עיקר כח הס״ם וחיילותיו הרוצים להחטיא את האדם ולהפילו ח״ו. נמשך מקנאת המלאכים הנ״ל. ומשם יניקת עמלק שכלול מכל הקליפות שהם בחי׳ שרי הע׳ עכו״ם שכלול מכולם בחינת ראשית גוים עמלק כמובא במ״א. והוא חותר תמיד לקלקל כל התיקונים המבוארים שם שעל ידם יכולין לאחוז בכסא כבוד להנצל מקנאתם. כי מבואר שם שהתיקון הוא ע״י יראה שהוא בחינת בנין ירושלים שזוכין לזה ע״י שלש רגלים שמכניעין הג׳ תאוות שהם בחי׳ ג׳ משמורות של הלילה ג׳ מיני חשך שהם תאוות ממון ותאות ניאוף ותאוות אכילה. ועמלק ביהפך מכל זה. בחי׳ ולא ירא אלקים. כי הוא מתגבר בתאוות אכילה בחי׳ הלעיטיני נא הנאמר בעשו שממנו יצא עמלק. וע״כ חתר הבע״ד להכשיל את ישראל בפגם אכילה שהוא מה שנהנו מסעודת אחשורוש שע״ז התגבר המן עמלק. וכן תאות ניאוף על ידו בבחי׳ אשר קרך בדרך כידוע. וכן תאוון ממון בבחי׳ ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס וכו׳. זה המן. וכ״ש אדומו״ר ז״ל בסי׳ נ״ו בהתורה וביום הביכורים. והתיקון לכל זה הם השלש רגלים שכולם הם זכר

ליציאת מצרים. ועמלק הוא ההיפך מהג' רגלים כי הוא שכופר ביצי"מ. וע"כ הוא הראשון שבא להלחם עם ישראל אחר שיצאו ממצרים באותות נוראות כ"ש ויבא עמלק וילחם עם ישראל וכו' וכשרז"ל משל לאמבטי רותחת בא בן בליעל וק. לתוכה וכו' כי הוא בן בליעל וחצוף ועז פנים כזה אע"פ שרואה אותות ומופתים כאלה אינו רוצה להכניע עצמו נגד האמת והוא היפך עבודת התפלה שמכניע ומבטל רפואות הרופאים והדאקטורים כ יעמלק הוא בחי' כפירות וחקירות הפילוספיא שהוא היפך התפילה כ"ש במ"א כי הוא כלול מכל הג' העבודות שהם מפסידין עבודות התפילה שהם ע"ז וג"ע וש"ד דהיינו היפך אל התי' בז לכל אדם כי הוא מבזה ומבייש הכל. כי הוא כופר גדול שהוא בחי' ע,ז. וכן ג"ע נמשך ממנו כנ"ל. וכן שפיכת דמים כי בא להלחם עם ישראל בחנם ולשפוך דמם ח"ו. כי הוא מבזה כל אדם ואין שום אדם נחשב בעיניו אפי' העכו"ם ואו"ה כי אם הי' נחשב בעיניו לכלום איזה אדם שבעולם בוודאי לא היה בא להלחם עם ישראל אחרי שפרעה וחילו שהיה מלך אדיר וחזק כזה נכנע ונפל לפני ישראל כ"כ ופה שאמר מי ה' וכו' אמר ה' הצדיק וכו' כשארז"ל. אבל עמלק ברשעתו הגדולה לא די שהיה שונא ומבזה את ישראל אף גם פרעה וכל האומות היו מבוזין בעיניו ולא היו נחשבין בעיניו לכלום ואמר בלבו פרעה ועבדיו הם נבזים ושפלים וחסורי דעה שהכניעו עצמן נגד משה. אבל הוא חכם ומבין ביותר ואינו מכניע דעתו אל האמת והאמונה להאמין בשום אות ומופת וכו'. עד שבא להלחם עם ישראל. וזה עיקר בחי' קליפות המן שביזה הכל כי לא די שהוא משוקע בכל תאוות רעות אף גם הוא מבזה הכל כאלו אין שום אדם שיהיה לו דעת נגדו בחי' לא חשב אנוש וכ"ש בהמן ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו ויבקש המן להשמיד וכו' הרי שהיה מרדכי הצדיק מבוזה בעיניו כ"כ עד שלא נחשב בעיניו אפי' להנקם בו לבדו להרגו ולאבדו. כי כ"כ היה מבוזה בעיניו וע"כ רצה להתגבר להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים דהיינו ש,ד שהוא ההיפך מבחי' אל תהי בז לכל אדם כי הוא ביזה הכל ביותר וכמבואר ברשעת המסירה שלו כמה ביזה את ישראל כ"ש ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים וכו' וכמבואר בגמ' ומדרשים. וע"כ עיקר פגם הכסא כבוד על ידו בבחי' כי יד על כס יה שאין השם שלם וכסא שלם עד שימחה זכר עמלק. כי עמלק הוא בחי' פגם הכסא כבוד ע"י שהוא מתגבר להחטיא את ישראל לקלקל ח"ו כל התיקונים הנ"ל שעל ידם אוחזין בכסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל שעי"ז שלימות הכסא. כי כל מה שישראל אוחזין שם ביותר ומקשרין עצמן לשם. מאירין יותר שרשי הנשמות ונשלם ונגדל הכסא כבוד ביותר כי ברוב עם הדרת מלך וע"כ מתחלת המגילה לספר מכסא מלכות של אחשורוש כ"ש כשבת המלך על כסא מכלותו. כי כסאו של אחשורוש שהוא מלכות הרשעה הוא ההיפך מכסא דקדושה כי את זה לעומת זה עשה האלקים וע"כ רצו להתגבר בכסא מלכות דס"א שלא להניח את ישראל לאחוז בכסא הכבוד וע"כ אז הכשילו אותם בכל הקלקולים הנ"ל שהחטיאום בסעודות של אותו רשע שאז התקלקלו בזנות כשרז"ל וכן פגמו באמונה ע"י שהשתחוו לצלם של נ"נ כשרז"ל הכל כדי לקלקל ח"ו התיקונים הנ"ל. כדי שלא יוכלו להתאחז בכסא הכבוד וכנ"ל:

אות ט

והתיקון הי' ע"י מרדכי שהוא בחי' מר דרור מרי דכיא. שהוא בחי' הצדיק האמת שיכול לעשות ראש השנה שהוא דן את הכל לכף זכות שהוא ההיפך מביזוי אנשים כי הוא מקיים אל תהי בז לכל אדם וחותר בכל כחו להוציא את הכל מחרפות ובזיונות ולהכניסן לתוך כבוד דקדושה כי הוא מקיים אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכ"ש שם ע"ש. כי מר דרור בשמים ראש שהוא שמן המשחה ע"ז מעלין כל הדברים לתוך הכבוד דקדושה כי ע"י שמן המשחה נמשחו כל עבודת המשכן וכליו וכל הכהנים והמלכים שכולם קיבלו כבודם ויצאו מחול לקודש מביזוי לכבוד ע"י שמן המשחה שמקדש הכל כי כל הכבוד דקדושה היה במשכן כ"ש משכן כבודו וכתיב וכבוד ה' מלא את המשכן. וכן הכהנים ובגדיהם שהיו לכבוד ולתפארת כולם נתקדוש וזכו לכבודם ע"י שנמשחו בשמן המשחה וע"ז היה להם כח לכפר על ישראל ע"י הקרבנות שהקריבו במשכן שע"ז בטלו מישראל כל הבזיונות והחרפות והבושות שהם העוונות והעלו את הכל מבזיון לכבוד והכל היה ע"י שמן המשחה שע"ז היה כל קדושתו. וכן כל הכבוד של המלכים של ישראל הי' ע"י שמן המשחה. וע"כ הגואל צדק נקרא בשם משיח ע"ש שנמשח בשמן המשחה כי משיח יעסוק בזה ביותר להעלות הכל מבזיון לכבוד ולקיים בתכלית השלימות אל תהי בז לכלכ אדם לבלי לבזות שום אדם שבעולם רק לעסוק עם הכל לתקנו להעלותו מבזיון לכבוד דקדושה כ"ש יחוס על דל ואביון ונפשות אביונים יושיע מתוך ומחמס יגאל נפשם ויקר דמם בעיניו. ויקר דייקא היפך ויבז וכו' וע"כ הוא נקרא ביותר מהכל על שם שמן המשחה כי נקרא משיח כנ"ל כי זה עיקר בחי' שמן המשחה שמעלה הכל מבזיון לכבוד דקדושה וכנ"ל ומשם הי' שורש מרדכי הצדיק בחי' מר דרור בשמים ראש של שמן המשחה שזה היפך המן שהיה מבזה את הכל כי הוא משתדל להעלות את כל אדם מבזיון לכבוד כנ"ל כי הוא

אוחז בכסא הכבוד ע״י שהתגבר להכניע ולשבר כל התאוות ולתקן כל הקלקולים הבאים ע״י קליפת המן עמלק כנ״ל עד שזוכה לבחי׳ כבוד ינחילם וכו׳ שע״ז הוא בבחי׳ מקומו של עולם ויכול לעשות ר״ה לדון את הכל לכ״ז שכ״ז הוא בחי׳ המשכן שנמשח בשמן המשחה שהוא בבחי׳ קדושת הבהמ״ק ששם עירק המקום דקדושה בחי׳ מה נורא המקום הזה. כ י שם נכללין בבחינת למעלה מהמקום כי שם עיקר הדביקות והכלליות להכלל בו יתברך שהוא למעלה מהמקום:

אות י

כי השי״ת מקומו של עולם כי הוא יתׄ למעלה מהמקום ואין לו שום מקום בכל העולמות העליונים הרוחניים והזכים בתכלית זכות הרוחניות עד שכל דרי מעלה שואלים איה מקום כבודו אבל מאהבתו את ישראל שעיקרם הם הצדייקם ששיברו את תאוותם וזכו לכל התיקונים הנ״ל הוא מצמצם את עצמו כביכול עד שמשרה שכינתו בתוך הביהמ״ק שבזה העולם הגשמי דייקא עד שנקרא מקומו כ״ש עד אמצא מקום להׄ משכנות וכו׳. וכן כל ה צדיקים הם מרכבתו של מקום. כי זה עיקר גדולתי יתׄ שבוחר בעבודת הצדיקים שהם בזה הארץ הגשמי דייקא ומשם דייקא הם נכללים בו יתׄ שהוא מקומו של עולם עד שנחשב שכאן בזה העולם דייקא הוא מקומו יתׄ בבחי׳ מלא כל הארץ כבודו בחי׳ מה נורא המקום הזה בחי׳ עד אמצא מקום להׄ הנ״ל. ועי״ז הם יכולים לעשות ר״ה לדון את הכל לכ״ז שעי״ז עיקר התיקון של בחי׳ פורים שמצילין ישראל משפיכת דמים שרצה המן ימ״ש להשמידם ולאבדם ע״י ריבוי הקלקולים והקיטורגים שמצא עליהם. אבל הצדיק האמת ב חינת מרדכי מר דרור טרח ויגע וביזה עצמו בכל הבזיונות כי מרדכי ידע את כל אשר נעשה מראש ועד סוף. ועד היכן הדבר מגיע בכל דור ודור בכל שנה ושנה. ויצא בתוך העיר ויקרע את בגדיו וילבש שק ואפר ויזעק זעקה גדולה ומרה. וכן הכניס בכל ישראל לצום ולזעוק הרבה כ״ש ודברי הצומות וזעקתם. כי הצדיק מבזה את עצמו בבחי׳ נבזה בעיניו נמאס אבל שאר בני אדם כולם חשובים בעיניו מאד אפי׳ הגרוע והפחות מאד. כי הוא מקיים בשלימות אל תהי בז לכל אדם כי הוא בבחי׳ מקומו של עולם שדן את הכל לכף זכות כנ״ל ועי״ז הציל את ישראל ונעשה תוקף הנס של פורים בכל דור ודור ובכל שנה ושנה:

אות יא

וזה בחי׳ מר דרור לשון חירות היפך העבודות דס״א הנ״ל שהם פגם התפילה. כי חירות היפך העבדות והשיעבוד הנ, ל. וזה בחי׳ יובל שנאמר בו וקראתם דרור בארץ לכל יושביה שהעבדים יוצאים לחירות והשדות חוזרים לבעליהם כ״ש בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשוב ו והכל ע״י השופר כ״ש והעברתם שופר תרועה שהוא בחי׳ שופר של ר״ה שתוקעין בכל שנה כי שופר של ר״ה ושל יוה״כ של יובל אם בחי׳ אחת כשרז״ל נאמר תרועה בר״ה ותרועה ביהו״כ של יובל. והם למידים זה מזה ליתן את של זה בזה כי הם בחי׳ אחת בחי׳ קיבוץ גליות בחי׳ והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור ונדחים וכו׳ שהם בחי׳ הבזויים והגרועים האובדים ונדחים בחרפת עוונותיהם וכולם ישובו ויבואו וישתחוו לפני ה׳ בהר הקודש בירושלים שהוא בחי׳ יראה שלם שע״ז עיקר התיקון לאחוז בכסא הכבוד שהוא בחי׳ מקומו של עולם כ״ש שם בהתו׳ הנ״ל. וכ״ש שם בסוף התורה ששופר כלול מכל התיקונים המבוארים שם כמו שפירש שם על פי תקעו בחדש שופר עיין שם:

אות יב

וע״כ עש המן עץ גבוה חמשים אמה לקלקל ולפגום ח״ו בבחי׳ יובל שהוא שנת החמשים שאז מעבירין שופר תרועה שהוא בחי׳ ר״ה שהוא ההיפך מביזוי אנשים שהוא בחי׳ קליפת עמלק. וע״כ באמת בתוקף כחו של מרדכי נתהפך הגלגל עליו ותלוהו עליו. כי לא חפץ בברכה ותרחק ממנו. כי הצדיק האמת בחי׳ מרדכי רוצה לזכות את הכל אפי׳ הגרוע שבגרועים כי הוא מקיים בשלימות אל תהי בז לכל אדם כנ״ל אבל כ״ז אם זה הבזוי אינו חפץ בברכת תיקון של הצדיק אדרבא הוא מבזה ומחרף את הצדיק בכל הבזיונות ושופך דמו ממש ח״ו עם כל הנלווים אליו ח״ו כמו מהן שביזה את מרדכי כ״כ עד שלא נחשב בעיניו אפי׳ לנקום בו לבדו כ״ש ויבז בעיניו וכו׳ כנ״ל ע״כ איש כזהבוודאי אסור לזכותו. ואסור לחמול עליו כי הבא להרגך וכו׳. ובזה פגם שאול המלך שלא שמר מצות ה׳. ע״י שמואל הנביא והחיה את הגג וכו׳. כי סבר שגם אותו אין לבזות. עד שחמל עליו ועבר על מצוות ה׳ כי שאול המלך היה קטן בעיניו מאד כי היה נחבא אל הכלים וכ״ש ויבזוהו וכו׳ ויהי כמחריש. אבל באמת פגם בזה ג״כ כשרז״ל מכ,ש במה שהחיה את אגג שממנו יצא המן. כי אע״פ שצריכין לקיים אל תהי בז לכל אדם וכו׳. אבל זה המבזהכל אדם ורוצה לאבד את הכל בוודאי צריכין להשתדל להרגו שלא יחריב את העולם ח״ו שזהו בחיח׳ מצות זכיכרת מעשה עמלק למחות זכרו מן העולם. וע״כ מרדכי תיקן כל זה כי הוא היה מקיים אל תהי בז וכו׳ בשלימות כנ״ל אבל כשבא המן לידו נקם בו הרבה וקיים ואתה על במותימו תדרוך כשרז״ל. ולא רצה לחמול עליו ועל בניו ובזה תיקן פגם שאול שחמל על אגג. כי אסור לסמוך על דעתו נגד מצוות התורה שצוותה למחות את זכר עמלק. כי זה המבזה כל אדם. וכשמתגבר ח״ו הוא מכניס בלב שאר בני אדם לבזות כל אדם. כי בהתגברותו ח״ו מתפשטת זוהמת קליפתו בעולם ח״ו, בוודאי צריכם לשרשו מן העולם שלא ישאר זכרו בעולם כדי שתתבטל קליפתו מן העולם שמבזית הכל כדי שעי״ז נוכל לקיים אל תהי בז לכל אדם כי כל מה שמכניעין ועוקרים יותר קליפת המן שמבזה הכל. כמו כן מתגבר כח הצדיק שמקיים אל תהי בז וכו׳. שמכבד ומזכה את הכל וממשיך קדושת השופר של ראש השנה ויובל שעל ידי זה דנים את הכל לכף זכות וכו׳ וכנ״ל:

אות יג

וע״כ כל שונאי ישראל שכללותם הוא המן עמלק ימ״ש כולם מתגרים על הביהמ״ק וא״י כ״ש אמרו בלבם נינם יחד שרפו כל מועדי אל בארץ וכשפרש״י שם מחשבה אחת להם הראשונים כאחרונים להזדווג לפטרונם של ישראל תחילה וכו׳ שהרי שרפו כל מועדי אל בארץ וכו׳ פלשתים החריבו שילה נבוכדנצר החריב בית ראשון טיטוס החריב בית שני. וכן המן בוניו ימ״ש בתחילת מלכות אחשורושכתבו שטנה לעכב בנין ביהמ״ק וכשארז״ל. כי עיקר זהשתוקקות של הש״י הוא להשרות שכינתו למטה בארץ הזאת דייקא כשרז״ל מיום שברא הקב״ה את עולמו נתאוה לקבוע דירתו בתחתונים וכו׳. וכ״ש ד׳ אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ ועיקר מקומו כביכול בזה העולם הוא במקום המשכן והביהמ״ק. כי שם נקרא מקומו בבחי׳ עד אמצא מקום לה׳ וכו׳. בחי׳ מה נורא המקום הזה. שכך הי׳ רצונו ית׳ בבריאת עולמו שדייקא בזה הארץ הגשמי בתכלית הגשמיות. שם דייקא ימשיכו הצדיקים אלקותו למטה עד שיהיה נכלל גשמיות המקום דייקא בבחי׳ למעלה מהמקום בבחי׳ מקומו של עולם וכנ״ל. אבל עיקר בחי׳ זאת זוכין רק בא״י וביהמ״ק ששם עיקרקדושת המקום עד שנכללין דרך שם במקומו של עולם.וע״כ התגרו השונאים להחריב הביהמ״ק ולהגלות את ישראל מארצם הקדושה כדי לסלק שכינתו מהתחתונים ח״ו שזה כל תשוקתו ית׳. ובאמת גרמו חורבן גדול וצרה גדולה אשר על זה אנו צריכין לקונן הרבה בכל יום על אעשר גלינו מארצנו בעוונותינו ונחרב בית מקדשינו. אבל אעפ״כ עדיין לא אבדה תקוותינו ותוחלתינו מד׳. כי בעבדותינו לא עזבונו אלקינו. ויט עלינו חסד בתוקף מרירות גלותינו שנתן לנו צדיקי אמת בכל דור שהם בחי׳ מרכבתו של מקום שהם ממשיכים אלקותו למטה בארץ הזאת גם בתוקף הגלות. כי בכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם והכל בכח הצדיקים שבכל דור ודור כי הצדיקים אוחזים בכסא הכבדו כנ״ל שעי״ז נכללים במקומו של עולם מתוך העולם הגשמי הזה דקייא. כי זה כל מעלת הצדיקים הקדושים שזכו למה שזכו שהכל הי׳ מחמת שהם במקום גשמי כזה. ומקדשין עצמן כ,כ ופורשין עצמן מכל התאוות עד שזוכין לאחוז בכסא הכבוד עד שנכללין מזה המקום שבארץ הגשמי הזאת דייקא, בבחי׳ מקומו של עולם כנ״ל. ועי״ז הם מגביהין את כל המקומות של זה העולם שיהיה נכלל בבחי׳ מקומו של עולם. שזהו בחי׳ קיבוץ גלויות בחי׳ והיה

ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים וכו׳. כי הם דנים הכל לכף זכות ע״י שהם בבחי׳ מקומו של עולם ויודעין מקום כ לא׳ וא׳ ומגביהין כל אחד ממקומו הגשמי לבחי׳ למעלה מהמקום ששם שורש מקומו של כל אחד ואחד. ועי״ז הכל יחזרו למקומם הקדוש לא,י וירושלים וביהמ״ק בבחי׳ ובאו האובדים וכו׳ הנ״ל והשתחוו להׄ בהר הקדש בירושלים. ועי״ז בעצמו יזכו הצדיקים שיהיה להם ממשלה על המלאכים שיהיה מחיצן לפנים ממלאכי השרת. כי המלאכים אינם יכולים כ״כ להכלל בבחי׳ מקומו של עולם מחמת שלא היו במקום הגשמי של זה העולם ולא נבחנו בנסיון בגשמיות המקום הארצי הזה. אבל הצדיקים שהיו במקום הגשמי של זה העולם ונבחנו ונצטרפו. עי״ז דייקא יכללו בבחי׳ למעלה מהמקום עד שיהיה מחיצתן לפנים ממה״ש׃

אות יד

נמצא שעיקר תיקון האדם הואדייקא ע״י שהוא בארץ הגשמי הזה. וכשזוכה לתקן מעשיו. זוכה ע״י הארץ הזאת דייקא להכלל בבחי׳ למעלה מן המקום וכנ״ל ובשביל זה נברא האדם. ואם לא הי׳ חוטא בעץ הדעת. הי׳ זוכה לזה בחיים חיותו. אבל מחמת שחטא מיד נגזר עליו מיצתה לדורות שלא יובל לזכות לזה אפי׳ אם יתקן מעשיו כ״א לאחר מיתתו כשישוב אל העפר דייקא כ״ש כי עפר אתה ואל עפר תשוב. כי מחמת קילקול חטאו הוא צריך לירד יותר ויותר לתוך גשמיות העפר דהיינו שימות ויהי׳ נקבר בתוך הארץ עד שיתהפך גופו לעפר ממש. ואז דייקא ישוב מן העפר דייקא לחזור ולחיות בתחיית המתים ולשוב לשרשו משם דייקא, להיות נכלל בבחי׳ למעלה מהמקום בבחי׳ הקיצו ורננו שוכני עפר דייקא. ועיקר התיקון ע״י הצדייקם הגדולים שתיקנו מעשיהם בתכלית השלימות עד שגם בחייהם הי׳ אוחזים בבחי׳ כסא הכבוד שעי״ז יכולים לעשות ר״ה לדון הכל לכ״ז ע״י שנכללים בבחי׳ מקומו של עולם כנ״ל. אבל גם הצדיקים הקדושים האלו הם גדולים במיתתם יותר מבחייהם כשרז״ל כי אחר מיתתם הקדושה דייקא כשהם שוכנים בתוך העפר הגשמי דייקא משם דייקא הם נכללים יותר ויותר בבחי׳ מקומו של עולם בבחי׳ ירידה תכלית העליה. וע״כ אז דייקא הם ממליצים טוב ביותר על ישראל אשר כל קיומינו עתה על ידם כ״ש בזוה״ק אלמלא תפילת הצדיקים המתים על החיים לא אתקיים עלמא רגעא חדא. כי אחר מיצתתם כשהם שוכנים בתוך העפר ממש אז דייקא הם נכללים יותר ויותר בבחי׳ מקומו של עולם כנ״ל ואז יכולים ביותר להמליץ טוב על ישרא לזכותם לפי מקומם וכנ״ל. וע״כ הולכים בער״ה דייקא על קבריהם הקדוש כי אז אחר מיתתם הקדושה אז דייקא הם עושים ר״ה בתכלית השלימות יותר ויותר מבחייהם. כי עתה ע״י קבורתם הקדושה בארץ הגשמי הזאת שהוא בחי׳ א״י בבחי׳ צדיקים ירשו ארץ עי״ז דייקא הם נכללים יותר ויותר בבחי׳ למעלה מהמקום בשלימות נפלא שעי״ז נמשך החסד הנפלא של ר ״ה לדון את הכל לכ״ז כ״ש שם. שעי״ז הם עושין ר״ה שהוא חסד נפלא וכו׳ ע״ש׃

וזה דקדק הפסוק כשהזכיר הצדיקים הקדושים שכל תקוותינו עליהם. דקדק להזכיר שם שהם בארץ כ״ש לקדושים אשר בארץ ההמ ואדירי כל חפצי בם אשר בארץ המה דייקא. כי דייקא ע״י שהם שוכבים בתוך הארץ העפר הגשמי אחר הסתלקותם ששם תכלית נקודת המרכז הגשמי מאד. משם דייקא עולין למעלה מעלה מה שאין שום מלאך ושרף יכול לעלות לשם כנ״ל. ומשם מתוך הארץ הגשמי שנקברו שם. משם דייקא הם מעלין ומתקנים הכל יהי׳ מי שיהי׳ ומטיבין עמנו בכל הטובות בבחי׳ ואדירי כל חפצי בם וכנ״ל׃

העושה שליח לגבות חובו וה׳ הרשאה ה

אות טו

ע״פ התורה הנ״ל. וע״פ מה שכתבנו למעלה יתבאר קצת רמזים בה׳ העושה שליח לגבות חובו. ובה׳ הרשאה שהם שייכים זה לזה כמבואר שם בחו״מ בסי׳ קכ״א וקכ״ב. וז״ל הש, בתחילת סי׳ קכ״א שלח לו חובו או פקדונו ע״י שליח אם אמר לו המלוה לשלחו על ידו ונאבד פטור אפי׳ לא אמר לו פה אל פה אלא ששלח לו בכתב שלח לי ע״י פלוני ושלחם ע״י ונאבדו פטור. והוא שיכיר שהואכתב ידו וכו׳. וע׳ שם בסעיף א׳ וסעיף ב׳וסעיף ג׳ ובסעיף ד׳ ע,ש:

כי כבר מבואר שכל העבודות שהאדם עובד הש״י בפרט עבודת התפילה שהיא עיקר עבודה שבלב. הכל צריכם לקשר להצדיק האמת שהוא בחי׳ המלוה הגדול שצריכם לסלק לו כל החובות וההלוואות שלווין ומקבלין ממנו בכל יום ובכל עת ובכל שעה שהם כל ההשפעות שהאדם מקבל. והסילוק הוא ע״י הכחות שהאדם מכניס בעבודתו בפרט בתפילה כשזוכה לקשר הכל להצדיק האמת שהוא בחי׳ המלוה הגדול. ע״ז מקיים בחי׳ סילוק כל החובות וההלוואות שלוה ומקבל בכל עת וכו׳ וכנ״ל. ולפעמים האדם רחוק מאד מהמלוה הגדול שהוא הצדיק האמת בעצמו ואינו יכול לצאת ידי חובתו לסלק חובו הנ״ל כ״א ע״י שליח שהם שארי צדייקם או כשרים ויראים המקורבים להצדיק המלוה הגדול הנ״ל. שאינו יכול לקשר עצמו להצדיק הנ״ל כ״א על ידם שהם בחי׳ שליחים ורוצה לסלק חובו ע״י בחי׳ שליחות חוב ההלוואה ע״י שליח. אזי הדין. אם האמת שהוא שלוחו כגון שאמר לו בפירוש שראוי לסמוך עליואו ששלח לו כתב ידו שהם בחי׳ התורות והחידושים נפלאים שגילה שכולם מסורים ביד שלוחו זה, אזי אפילו אם נאטבדו בדרך קודם שבאו ליד המלוה הגדול אין האחריות על הלוה. וכבר נפטר מחובו. כי המלוה הגדול כחו גדול ועצום ויכול למצוא חובותיו בכל מוקם שהם. ובלבד כשנשלחו ע״י שלוחו הנאמן באמת אבל אם שלחם ע״י שליח שלא נשלח מהמלוה הגדול כלל רק הוא בעצמו עשאו לשליח בעצמו כי נדמה אליו לאיש צדיק ונתקרב עאליו וקשר כל עבודתו איו כי סבר שיש לו כח להביא הכל לשורשו להמלוה הגדול. ובאמת לא נשלח ממנו כלל ונאבד בדרך. אזי האחריות על הלוה מאחר שבאמת לא נשלח מהמלוה הגדול כלל. כי זה ידוע בכל הספרים שבכל העבודהשל האדם וברפט העבודות התפילה צריכין זכות גדול שיוכל להעלות תפילתו למקום הצריך שתעשה התיקון הצריך בכל העולמות ובפרט בשורש נשמתו. וקודם שהתפילה והעבודהעולה לשם יש לה סכנות רבות ועצומות בדרך מריבוי המקטריגים האורבים על הדרכים כידוע בספרים. ע״כ עיקר תיקון העבודה ובפרט עבודת התפילה היא ע״י שמקשרים הכל להצדיק האמת שהוא בחי׳ המלוה הגדול כנ״ל. אבל זה הצדיק הגדול רחוק מאד מאד מהעולם עד שיש כמה וכמה שאינם יכולים להתקשר אליו בעצמו כ״א ע״י שלוחיו שהם אנשיו ותלמידיו האמתיים. ואז כל האחריות על המלוה בעצמו. אבל כשאינו נזהר ומניח עצמו לטעות ומקשר עבודתו למי שאינו שלוחו של המלוה הגדול כלל אזי כל האחריות עליו בעצמו כנ״ל:

אות טז

וזה בחי׳ דיני הרשאה. וז״ל הש״ע בסי׳ קפ״ב סעיף א׳ אע״פ שלוה ששלח למלוה חובו בציוויו ע״י שלוחו ונאבדו פטור כמו שנתבאר. אם ירצה הלוה לא ישלחנו לו ע״י שלוחו וכו׳. עד שיבא בהרשאה וכו׳. ועיקר הדין הואשאין שהליח יכול להכריח את הלוה להעמידו בדין שיסלק לו חובו כ״א כשיש בידו הרשאה אבל בלא הרשאה אע״פ שהוא באמת שליח שנשלח מהמלוה לגבות חובו יכול הלוה לומר לאו בעל דברים דידי את ויבא המלוה בעצמו יתבעני בדין. היינו כי אפיל כשהוא באמת מאנשי הצדיק והצדיק ציווהו שישתדל לגבות חובותיו דהיינו שילך ויזהיר ויזכיר את הכל שיעסקו בעבודת ה׳ ובפרט בתפילה שזה בחי׳ סילוק חובות ההלוואה כנ״ל אעפ״כ אין לו כח לדון את העולם בעצמו להכריחם בדינא ודיינא שיסלקו החובות הנ״ל. כי לשפוט ולדון א תהעולם שזהו בחי׳ ראש השנה שהוא יומא דדינא אין כח לשום אדם כ״א להמלוה הגדול בעצמו שיכול לאחוז עצמו בכסא הכבוד שהם שרשי נשמות ישראל שהוא דייקא יכול לעשות ר״ה לדון את כל העולם לפי מקומם וכו׳ כמבוארשם היטב בהתו׳ הנ״ל. אבל שאר בני אדם אע״פ שהם בחי׳שלוחיו לא נעשו שלוחים כ״א לזרז ולהזכיר שיסלקו חובותם כנ״ל. אבל לא להכריחם ולדונם בדין ומשפט כי מי ידוע מקום של

כל א' וא' איך לדונם ולשפוטם לפי מקומם כי זה אין יודע כ"א הצדיק האמת המלוה הגדול בעצמו שיכול לעשות ר"ה וכו' כ"ש שם ע"ש היטב. וע"כ אין להשליח כח לתובעם בדין ומשפט כ"א כשבא בהרשאה בפירוש על זה וגם הוא נקרא אשר לא טוב עשה בעמו כשרז"ל ומבואר בש"ע ואשר לא טוב עשה בעמיו זה הבא בהרשאה וכו' כי אין מי שיוכל לשפוט ולדון הכל לכ"ז בחסד וברחמים גדולים לפי מקומם כי הוא יודע מקום כ"א וא' וכו'. אבל מי שהוא בבחי' שליח אינו יכול לדון ולשפוט כלל כמבואר שם היטב בהתו' הנ"ל שאין מי שיוכל לשפוט את העולם כ"א מי שהוא בבחי' מקומו של עולם וכו'. ויותר מזה מבואר בסוד נוראות המעשה השייכה לתורה הזאת הכתובה ברמז בעלמא מעט ר"פ בסי' חיי"מ:

אות יז

וע"כ לא נתרצה משה רבינו בשליחות השליח כשאמר הש"י הנני שולח לפניך מלאך וכו' וביקש משה ואמר אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה וכו'. והש"י הודה לו וא"ל פני ילכו והניחותי לך וכו'. כי אין מי שיכול לשפטינו ברחמים וחסד כ"א הש"י בעצמו שהוא מקומו של עולם. וכן הצדיק האמת בחי' משה הנכלל בו וכו' כנ"ל. וכשפרש"י שם על פסוק השמר מפניו אל תמר בו כי לא ישא לפשעכם. כי אין בידו לסלוח כי הוא רק שליח וכו' היינו כנ"ל. וע"כ כשנתרצה הש"י למשה שלא ישלח שליח רק שילך בעצמו עם ישרא לאז גילה לו מדת טובו ורחמיו המרובים שאינם כלים כ"ש אני אעביר כל טובי על פניך וכו' וחנותי וכו' ורחמתי וכו'. אז אמר לוהנה מקום אתי שדרז"ל מזה שהקב"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו וכו'. היינו כי זה עיקר גודל נפלאות רחמיו וחסדיו שאינם כלים לעולם מחמת שהוא ית' בחי' מקומו של עולם וכו'. ע"כ הוא יודע מקום כ"א וא' וע"ז הוא דן את הכל בחסד וברחמים גדולים כמבואר שם היטב בהתו' הנ"ל ע"ש היטב:

אות יח

וזה בחי' משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקים וזקנים לניביאים ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. ונסמך לזה מיד הם אמרו שלשה דברים הוי מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה. כי זה ידוע במדרשים ובכל הספרים מגודל קיטרוג המלאכים על קבלת התורה שאמרו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים וכו'. וכן בבריאת אדם הראשון קיטרגו המלאכים מאד ואמרו מה אנוש כי תזכרנו, בר נש דאת עתיד למיברי עתיד למחטא קמך ולארגזא קמך וכו'. וכל זה הוא בחי' מ"ש אדמו"ר ז"ל בתחילת התורה הזאת שהמלאכים מתקנאים ומתקרים מאד בהאדם שנברא שיהיה' לו ממשלה עליהם. כי מגודל הקנאה קיטרגו על בריאותו ואח"כ קיטרגו על משה כשרצה לקבל את התורה. וכן בכל אדם ובכל זמן הם מקטרגים ומתגרים בכל אחד. בפרט במי שרוצה ליכנוס בעבודת ה' להתנדב אליו ית' שע"ז יכול לבא לזה התכלית שבשבילו נברא, שיהיו לו ממשלה עליהם, הם מתגרים ומתקנאים בו מאד ורוצים להפילו ח"ו. וכל מה שחותר יותר להתקרב להש,י הם מתגרים בו ביותר. ומזה באים כל הנפילות וההתרחקות של רוב בני אדם בפרט בדורות הללו בעבקות משיחא כי כל כח של היצה"ר וחיילותיו שמתגרים על כל אדם באיזה בחי' שהוא, הכל נמשך מקטרוג המלאכים הנ"ל. ומי שהוא איש חיל ורוצה לחוס על חייו ותכליתו הנצחי הוא מתגבר כארי ועז כנמר בכל פעם ואינו מניח עצמו ליפול בכל פעם. אבל עיקר ההתגברות הוא ע"י כל מה שנאמר בהתורה הנ"ל ע"ש. דהיינו שיאחז א"ע בכסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל שזהו בחי' מאחז פני כסא וכו' הנאמר במשה כשקיטרגו עליו המלאכים בשעת קבלת התורהוכו'. ולזכות לזה צריכם לכל התיקונים הנאמרים שם דהיינו לתקן היראה שבלב ע"י תיקון השלש מדות שהם תאוות אכילה ומשגל וממון וכו' שנתתקנים ע"י שמקבלים כראוי השלש רגלים וכו' וע"ז זוכין להשפעת נבואה וע"י השפעת הנבואה זוכין לתפלה וכו' עד שזוכין לאחוז בכסא הכבוד וע"ז יכולין לעשות ר"ה לדון את הכל לכ"ז ע"י שהוא בבחי' מקומו של עולם שע"ז יודע מקום כל א' וא' ויכול לקיים אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכנ"ל. והנה

לכאורהקשהלהבין העצה שכתוב בתורה הזאת לעמוד כנגד קיטרוג המלאכים ע״י שיאחז עצמו בכסא הכבוד וכו׳. כי הלא זה בעצמו קשה עלינו מאד ביותר. ואם אמנם ברחמיו לא העלים מאתנו כל העצות והדרכים איך לזכות לזה. דהיינו ע״י שבירת הג׳ מדות הנ״ל והעצה לשברם הוא ע״י קבלת הג׳ רגלים כראוי וכו׳ עד שזוכין להשפעת הנבואה וכו׳ עכ״ז גם העצות בעצמן קשים עלינו לקיימם. (וכמו שכתבנו זה במ״א כ״פ) ובפרט שבאמת כל התגרות המלאכים שמשם נשתלשל כל כחות היצה״ר וחיילותיו הוא בענין התאוות הנ״ל שהם תאוות ממון ומשגל ואכילה שהם בחי׳שלש משמורת שלש מיני חשך וכו׳. ובפרט גודל ההתגרות על התפילה כידוע ריבוי הבלבולים מאד בשעת התפילה. וא״כ מאין יבא עזרנו לעמוד כנגד קיטרוג המלאכים שמהם כח היצה״ר שכורה שחת בכל עת על כל אדם להפילו ולהורידו מאד ח״ו. ע״כ באמת אין לנו על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים ועל כח הצדיק האמת שממשיך חידושי תורה בכל עת חידושים אמתיים המביאיןלידי מעשה שזהו בחי׳ קבלת התורה בכל דור בכל שנה ושנה כידוע. כי זה הצדיק הוא בחי׳ משה שהוא עיקר כלל קבלת התורה בכל דור שהוא כברנצח המלחמה וזכה לשבר כל התאוות הנ״ל וכו׳ עד שזכה לכל התיקונים הנ״ל עד שזכה לאחוז עצמו בכסא הכבוד ועשות ר״ה שעי״ז ניצול מקנאת המלאכים עד שגברה ידו וחטף התורה לידו והורידה למטה ומסרה לישראל. ומגודל כחו העצום הוא מתגבר עד שיכול להציל את כל אחד ואחד מישראל הרוצה להתגרב אליו באמת להצילו מקנאת המלאכים לבל יפילו אותו בשום אופן בעולם. וזה ע״י שיכול לעשות ר״ה ע״י בחי׳ הנ״ל דהיינו שיכול לדון את הכל לזכות בחסד נפלא ע״י שיודע מקום כ״א וא׳ כי הוא בבחי׳ מקומו של עולם וכו׳ כנ״ל. ועי״ז הוא מכניס את כ״א לכף זכות באמת ומוצא נקודות טובות בכל מדה ובכל תיקון מהתיקונים הנ״ל אפילו בהגרוע שבגרועים עד שיכול לזכות גם אותו לכ התיקונים הנ״ל עד שיזכה לפי בחינתו לאחוז עצמו בכסא הכבוד עד שלא יוכלו להפילו בשום אופן. כי הצדיק האמת לוחם בעדו מלמת ה׳. והעיקר ע״י שהצדיק זוכה להיות נכלל בבחי׳ מקומו של עולם שעי״ז יודע מקום של כ״א וא׳ שעי״ז יכול לעשות ר״ה כנ״ל:

אות יט

וזה בחי׳ משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע שאנו עוסקין במסכתא הקדושה הזאת בימי הספירה שבין פסח לעצרת שאנו מכינים עצמינו לקבלת התורה בשבועות בכל שנה ושנה. דהיינו לזכות מעתה לקבל התורה מחדש באופן שנזכה לקיימה שזה העיקר כי לא המדרש הוא אלא המעשה. וע״כ התחיל התנא במסכתא הזאת שהיא אבות. משה קיבל תורה מסיני דייקא. כי סיני הוא בחי׳ ענוה ושפלות כשרז״ל שבשביל זה ניתנה התורה בהר סיני מפני שהוא הר נמוך, להורות שא,א לזכות לקבלת התורה כ״א ע״י ענוה ושפלות כמו משה רבינו ע״ה. כי א״א לקבל את התורה ולהורידה לישראל לזכות את כל א׳ וא׳ שיזכה לקיממה כ״א ע״י ענוה ושפלות אמתי כמו משה. כי ע״י ענוה אמתיית שהוא בחי׳ אין ממש הוא דייקאיכול לעלות ולכלול בבחי׳ מקומו של עולם שהוא בחי׳ למעלה מהמקום ששם דייקא יודעים מקום של כל אחד ואחד ויכולים לזכות את כ״א וא׳ כנ״ל. כי מי שאינו בתכלית הענוה הזאת ואינו בתכלית הביטול רק עדיין יש לו איזה ישות עדיין הוא בתוך בחי׳ מקום ואינו נכלל בשלימות בבחי׳ למעלה מהמקום וע,כ אינו ידוע מקום של כ״א וא׳ ואינו יכול לדון את כ״א לזכות לפי מקומו וכנ״ל. רק זה הצדיק שהוא עניו כמשה שהוא אין ממש בתכלית הביטול באמת ומאחר שהוא בבחי׳ אין באמת אין לו שום מקום כלל ע״כ הוא נכלל באמת בבחי׳ למעלה מהמקום ויכול לשות ר״ה דהיינו לזכות את כל אחד ואחד לפי מקומו כנ״ל. מאחר שיודע מקום כ״א וכנ״ל. וע״כ מכל המעלות והקדושות של משה רבינו ע״ה אדון כל הנביאים והחכמים לא שבחה התורה אותו כ״א במעלת הענוה כ״ש והאיש משה עניו מאד וכו׳ כי זה העיקר שעי״ז דייקא זכהלקבלת התורה ולמוסרה לישראל. כי עיקר קבלת התורה שזכה משה הי׳ עיקר הגבורה והמלחמה שיקבלה באופן שיוכל למוסרה ליהושע תלמידו שיוכל למוסרה לישראל מדור לדור לעולם כי על משה בעצמו לא היו המלאכים מקטרגים כ״כ כי ידעו גודל קדושתו העצומה שכבר נצח ושבר היצה״ר בתכלית אך כל עיקר קיטרוגם היה על שרצה משה לקבל את התורה ולמוסרה ליהושע תלמידו שתהי׳ נמשכת לישראל לדורות עולם. ועל זה סברו שיש להם כח לקטרג מממת שראו שאין מעשי הדורות עולים יפה וע״כ סברו שיכולים לקטרג כמו שקיטרגו על בריאת אדם הראשון מחמת שראו שבופו לחטוא. ואע״פ שעכשיו כבר ראו מעשה ה׳ שהשי״ת גמר כרצונו וכבר היו בעולם האבות אברהם ויצחק ויעקב והשבטים הקדושים עד שיצא אור נפלא כזה שהוא משה רבינו שהתגבר ונצח המלחמה כראוי. אעפ״כ קיטרגו על מה שרוצה למוסרה לישראל לדורות כי ראו שעתידים לחטוא באותו הדור מכ״ש בדורות האחרים בפרט בסוף הדורות. אבל משה בעוצם כחו לא די שהתגבר עליהם וקיבל את התורה אף גם קיבלה בכח כזה עד שיוכל למוסרה ליהושע

תלמידו שיוכל להמשיכה מדור לדור לעולם. וכל זה זכה ע״י שקיבלה מסיני שהוא בחי׳ שפלות אמתי שעי״ז נכללים בבחי׳ מקומו של עולם שעי״ז יכולים להטות כלפי חסד ולזכות את כ״א וא׳ לפי מקומו. שעי״ז יכולים להציל אפי׳ את הגרוע שבגרועים מקטרוג המלאכים עד שגם הוא יזכה לבחי׳ קבלת התורה ולהמשיכה לדורות. כי המשכת התורהמדור לדור חובה על כל א׳ וא׳ מישראל כ״ש ושננתם לבניך ודברתם בם וכו׳ ולמדתם אותם את בניכם וכו׳ וכ״ש בהתו׳ כי מרחמם וכו׳ שהחיוב על כ״א מישראל לעסוק בישוב העולם דהיינו לדבר עם חביריו לעוררם לעבודתו ית׳ וכו׳. אבל הבע״ד מתגרה על כל אדם ואינו מניחו לעסוק בזה ואם ירצה להתגבר כנגדו הוא מתגרה בו ביותר ויותר כידוע וכנ,ל. ע״כ עיקר התיקון ע״י הצדיק שהוא עניו כמשה שעי״ז יכול לעלות ולכלול בבחי׳ מקומו של עולם שעי״ז הוא מזכה את כ״א וא׳ ומצילו מקיטורג המלאכים עד שמזכיהו שגם הוא יאחז עצמו בכסא הכבוד וכו׳ וכנ״ל: כי כל התיקונים המבוארים בתו׳ הנ״ל עיקר תכליתם הוא ענוה ושפלות שזה עיקר תכלית שלימות הכל כידוע. כי מבואר שם שהתיקון ע״י בנין ירושלים דהיינו תיקון היראה שבלב ועיקר תכלית היראה הוא ענוה בבחי׳ עקב ענוה יראת ה׳ שעי״ז הש״י מקבל תפילתו כשרז״ל וכמבואר בדבריו ז״ל וכן כולם:

אות כ

וזה, משה קיבל תורה מסיני שהוא בחי׳ ענוה ושפלות אמתי שעי״ז הוא בבחי׳ מקומי של עולם ויכול לעשות ר״ה לדון את הכל לכף זכות, עי״ז דייקא קיבל את התורה ומסרה ליהושע שהיה לו כח למוסרה ליהושע תלמידו אע״פ שהוא בעצמו לא היה לו זה הכח בהשלימות עד שהוצרך משה להתפלל עליו יה יושיעך מעצת המרגלים שעל שם זה נקרא יהושע כשרז״ל כי המרגלים פגמו בכל הנ״ל ע״י שפגמו באי״י ששם ירושלים וביהמ״ק שכלול מכל התיקונים הנ״ל. כי שם באי״י וביהמ״ק הוא עיקר תיקון של קדושת השלש רגלים כ״ש שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך וכו׳. וע״כ שם עיקר מקום הנבואה הנמשכת מבין שני הכרובים וכו׳. ושם עיקר התפלה כ״ש כי ביתי בית תפלה. ושם שער השמים לעלות ולכלול דרך שם. לעלות מבחי׳ מקום לבחי׳ למעלה מהמקום וע״כ נקרא הביהמ״ק בשם מקום כ״ש ויפגע במקום וכו׳ מה נורא המקום הזה. כי שם נכללין במקומו של עולם וע״כ שם מקום המשפט. כי שם ישבו הסנהדרין בלשכת הגזית. כי המשפט צריך להיות ברחמים להטות כלפי חסד להפוך בזכות כ״א כ״ש ושפטו העדה והצילו העדה וכשרז״ל וע״כ היה עיקר המשפט בביהמ״ק ששם נכללין במקומו של עולם שעי״ז יכולין לדון את הכל לזכות כנ״ל (וכ״ש מזה במ״א). והמרגלים פגמו באי״י. ועל כן פגמו בכל זה. וע״כ לא יכלו לעמוד כנגד קיטרוג המלאכים עד שהפילו אותם שזה בחי׳ מה שאמרו ושם ראינו את הנפילים שהם בני המלאכים שמחזאי ועזאל שנפלו מלמעלה ע״י שקיטרוג על בריאת האדם. ועדיין הם מקטרגין, והם התגרו בהמרגלים כ״ש שם והני בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. כי המרגלים נפלו בעיניהם כנגדם. וזה היה עיקר הפגם שלהם כי לא האמינו בעוצם תוקף נפלאות כחו של משה רבם שיש לו כח להצילם מקיטרוג המלאכים ולזכותם בקדושת קבלת התורה לדורות ולהנחילם אי״י והביהמ״ק ששם עיקר התיקון כנ״ל. ויהושע ניצול מעצת המרגלים ע״י גודל כחו של משה רבו שלא מש מתוך האוהל וברכו יה יושיעך מעצת המרגלים. ולא די שניצול מהם. אף גם זכה לקבל את כל התורהממשה ולהמשיכה לדורות. והכל בכחו של משה ע״י שהיה עניו כזה עד שזכה להכלל בשלימות בבחי׳ מקומו של עולם וכו׳ וכנ״ל. וזה משה קיבל תורה מסיני שהוא בחי׳ שפלות וענוה ומסרה ליהושע וכו׳. כי דייקא ע״י בחי׳ סיני היה לו כח לקבלה ולמוסרה ליהושע תמיד להמשיכה לדורות כנ״ל.

אות כא

וזה ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. זה רמז על כל התיקונים הנאמרים בתור׳ הנ״ל. שעל ידם זוכין שיוכל לאחוז א״ע בכסא הכבוד שעי״ז ניצולין מקנאת המלאכים כנ״ל. וזה בחי׳ ויהושע לזקנים, זקנים הם בחי׳ השלשה אבות שנקראים זקנים כ״ש

באברהם ואברהם זקן בא בימים. וכן ביצחק ויהי כי זקן יצחק וכן ביעקב כתיב ועיני ישראל כבדו מזוקן וכמבואר במ״ר. והג׳ אבות הם בבחי׳ השלש רגלים כידוע וע״י השלש רגלים שהם בחי׳ האבות בחי׳ זקנים שעל ידם מתקנים הג׳ תאוות הנ״ל ע״ז זוכין להשפעת הנבואה כ״ש שם. וזה וזקנים לנביאים וע״י נבואה זוכין להשפעת הנבואה כ״ש שם. וזה וזקנים לנביאים וע״י נבואה זוכין לשלימות התפילה. וזה וזקנים מסרוה לאנשי כה״ג שהם בחי׳ תיקון התפילה כי כל תיקון התפילה נמשך ע״י אנשי כה״ג שהם סדרו לנו כל סדר התפילה כשרז״ל. ואע״פ שכל התיקונים הנ״ל צריך כל אדם לקיימם כדי לזכות לאחוז עצמו בכסא הכבוד כנ״ל אך אעפ״כ זה ידוע ומבואר בכמה מקומות שכל התיקונים הם בכלליות ובפרטיות בכמה וכמה בחי׳. וע״כ כל צדיק ישל לו מדה ותיקון בפ״ע אע״פ שבוודאי הוא כלול מכל תקוני המדורות כמו מדת חסד לאברהם וגבורה ליצחק אע״פ שבאמת בוודאי היה לאברהם שלימות בכל המדות. אך עיקר תיקון מדת החסד נחשב לאברהם וגבורה ליצחק וכו׳. וכמו כן בענין הנ״ל והבן.

אות כב

וזה שנסמך מיד למשנה זאת הם אמרו לששלה דברים הוו מתונים בדין. היינו שצריכין להיות מתון בדין לבלי לחטוף לדון את חבירו. כי המשפט לאלקים הוא וצריכין להיות מתון מתון היטב היטב איך לדון את חבירו. כי א״א לדון את חבירו כ״א כשהוא בבחי׳ מקומו של עולם וכו׳ כנ״ל. וזהו והעמידו תלמדיים הרבה. כי בוודאי מי שהוא בבחי׳ זאת יכול להעמיד תלמדיים הרבה כי לא ירחק שום תלמיד אע״פ שאינו כדאי לפי מעשיו לקרבו אעפ״כ ימצא בו איזה זכות ונקודה טובה ע״י שהוא בבחי׳ מקומו של עולם וכנ״ל. וזהו ועשו סיג לתורה. כי אעפ״כ הוא צריך לעשות סיד וגדר ומחיצה לתורה לרחק את מי שהוא להיפך ממש. כי אע״פ שצריכין לדון אתהכל לכ״ז לפי מקומו. אעפ״כ מי שהוא חולק גמור, והעיקר ע״י שאינו מבטל גבהו וגאוותו שעושהמעשה זמרי כמו שיודע בעצמו. ואעפ״כ מטעה א״ע ואינו רוצה להכניע א״ע נגד הצדיק האמת מכ״ש כשחולק עליו ומבזה אותו. אוזי הבא לטמא פותחין לו, שמגרשין אות ולמהתקרב אל נקודת האמת ע״י הסייגם והגדרים שעושה הצדיק בעצמו לתורתו שלא יתקרב אליו זר. ועיקר ההתרחקות הוא מחמת הגסות והגיאות שהוא ההיפך משם מבחי׳ סיני שהוא ענוה והשפלות שמשם קיבל משה את התורה ומסרה ליהושע וכו׳ וכו׳ לדורות עולם. אבל אעפ״כ בהכרח הבחירה חפשיית כי הכל נברא בשביל הבחירה. וע״כ אע״פ שצריכין לדון אתהכל לזכות כדי להעמיד תלמידים הרבה. אעפ״כ צריכיןלעשות סיג לתורה לרחק מי שראוי לרחוק מחמת גסותו עד אשר יכנע לבבו הערל ושב ורפא לו. וכן מובן בדבריו ז״ל בכמה מקומות שהצדיק אומר תורתו בבחי׳ זאת לקרב את מי שרוצה להתקרב ולרחק ההיפך בבחי׳ זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו׳. כי ישרים דרכי ה׳ וכנ״ל:

ערב ה

אות כג

וזה בחי׳ משארז״ל הרחק מן הערבונות. כי כבר מבואר לעיל (באות ג׳) שכל ההלוואות נמשכין מחמת שפגם בתפילה שלא התפלל בכוונה כראוי ולא קישר תפילתו להצידק האמת שהוא בחי׳

המלוה הגדול שכל העולמות וכל הגלגולים וחמה ולבנה וכוכבים וכו' מכ"ש כל העולם השפל הזה הארץ וכל אשר עליה וכו' כולם הם בחי' לווים ומקבלים ממנו. וכל סילוק חובם והלוואתם הכל תלוי בהאדם שבשבילו נברא הכל שצריך שיתפלל בכוונה ולקשר תפילתו לצדיק האמת שהוא המלוה הגדול שעי"ז חוזרים ושברים כל הכחות אליו שזהו בחי' סילוק כל ההלואות הנ"ל וכמבואר לעיל כל זה ע"ש. ומי שפוגם בזה עי"ז נופל להלואות וחובות וכו' ומחמת זה קשה לסלק חובות ההלואות. כי עיקר סילוק החובות וההלוואות כתיקונם הוא ע"י תקון התפילה בשלימות שעי"ז עיקר סילוק ההלוואות וכו' כנ"ל. ובשביל זה צריכין להתרחק מן הערבות כשרז"ל. כי מי יוכל להכניס א"ע בזה. לסלק חובות ולהלוואות של חבירו. כי הלוואי שיפקיע א"ע לסלק חובות ההלוואה שלו דהיינו שיזכה להתפלל בכוונה ולקשר תפילתו לצידיק אמת שהם בחי' המלוה הגדול שזה עיקר סילוק ההלוואות של כל אדם. כי כל בני אדם שבעולם כולם הם בבחי' לווים מהמלוה הגדול שהם לווים ומקבלים ממנו כל השפעתם וחיותם וכנ"ל. ואשרי מי שיוצא ידי חובתו לסלק חובת של עצמו ע"י תיקון התפילה כראוי כנ"ל. ואיך יוכל להכניס עצמו לערוב בעד חברו שבא לידי הלוואה בגשמיות שנמשך מחמת שנפגם ביותר עבודת התפילה. ואיך יוכל לערוב בעדו לסלק ההלוואה מאחר שעיקר הסילוק כתיקונו הוא ע"י תיקון התפילה שיקשר תפילתו כראוי להמלוה הגדול עד שישובו כל הכחות והחיות לשרשם לדבר ה' ששם בחי' סילוק כל הלוואות של כל באי עולם, וזה מוטל על כל אדם בעצמו. שכפי השפע והחיות שמקבל שהוא בחי' הלוואה מהמלוה הגדול כן יתחזק בעבודתו עד שיחזור ויעלה הכח לשורשו שהוא עיקר סילוק בגשמיות. וזה חובה על כל אדם בעצמו. אבל איש אחר קשה לו מאד לסלק חובות והלוואות של חבירו. כי כל אחד יש לו שביל וצנור מיוחד שדרך שם מקבל השפעתו וחיותו שזה בחי' הלוואה, ודרך הצינור שלו צריך להעלות כל הכחות והחיות לשרשו ע"י תיקון התפילה שזהו בחי' סילוק ההלוואה. וע"כ קשה לאחר לסלק בעד חבירו. כי איך יוכל לעלות דרך הצנור של חבירו לסלק חובותיו:

אות כד

וזה בחי' הדין המבואר בש"ע ערב בשעת מתן מעות משתעבד שלא בשעת מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין ומקורו בהמשנה בסוף ב"ב שאמר שמעון בן ננס הרי החונק את חבירו בשוק וכו' שכן לא על אמונתו הלוהו והתנא שיבח מאד את דבריו ואמר הרוצה שיחכים וכו' עד ישמש את שמעון בן ננס:

אות כה

וזה, כי עיקר שורש הערבות נמשך מבחי' קבלת התורה שהי' כל ישראל ערבים זה לזה. וזה מחמת שבשורש נשמות ישראל נחשבים כולם כאחד כשרז"ל על פסוק כל הנפש הבאה לבית יעקב וכו' שנקראים נפש אחד כי נמשכים ממקור האחדות וע"כ כל ישראל ערבים זה לזה בקבלת התורה. אבל תיקון זה הערבות דהיינו לסלק החוב שחייב כל אחד עיקר תיקונו ע"י בחי' המלוה הגדול הנ"ל שתפילתו בשלימות בבחי' התנוצצות משיח שהוא המלוה לכל אחד. והוא הערב בעד כל אחד שסוף כל סוף יסלק חובות הלוואותיו בשלימות. כי בני ישראל שנעשו ערבים זה לזה רובם ככולם אינם יכולים לסלק חיוב הערבות כי הלואי שיפקיע א"ע. וע,כ העיקר הוא הצדיקי אמת שהם בבחי' המלוה הגדול הנ"ל שהוא אוחז בכסא הכבוד שהוא שורש נשמות כל ישראל והוא יכול לעשות ר"ה לדון את כל אחד לכף זכות לפי מקומו מחמת שהוא בבחי' מקומו של עולם וכו' כנ"ל. והוא המלוה והוא בעצמו הערב בעד כ"א שבוודאי יסלק הלוואתו. כי זה הצדיק המלוה הגדול הוא טוב לכל תמיד ואינו מפסיק טובו וחסדו לעולם. ואפי' מי שלוה ממנו ואינו מסלק לו הוא מלוה לו עוד יותר ויותר כמה וכמה פעמים בלי מספר עד שסוף כל סוף ירחיב ידו ויסלק לו הכל. ואם ח"ו אעפ"כ ימרוד בו ולא ירצה לסלק לו יש כח לזה המלוה הגדול לגבות חבוותיו ממנו לעולם ויוכל למצוא אותו ולא יוכל להסתר ממנו. ואפי' במלך בשר ודם יש דוגמא זאת בגשמיות. כמו למשל שנמצא מלך

אדיר חסיד וטוב מאד. גומל חסד בלי שיעור והונו ורכושו ועשירותו וממשלתו גדולה ורחבה מאד מאד. ודרכו לגמול חסד להלוות לכל הבאים ומבקשים לקבל טובתו. ותיכף כשמסלקים לו. הוא מלוה להם עוד בכפלי כפליים ואפי' מי שאינו מסלק כראוי תיכף כשבא ומבקש ממנו עוד הלוואה הוא מלוה לו עוד כדי שירחיבו ידו וכן לעולם. אבל מי שמורד בו ואינו מכניע עצמו תחתיו הוא יכול למוצאו בכל מקום שהוא וגובה ממנו חובותיו מכל מה שמוצא אצלו ואם אינו מספיק הוא מייסרו ומענשו כפי החובות המגיעים ממנו. אך במלך בשר ודם אינו יכול לייסרו רק עד שתצא נשמתו. וע"כ לפעמים אינו יכול להפרע ממנו כראוי כפי חובותיו. וגם לפעמים הוא בורח במקום שא"א למוצאו אבל אצל הש"י כתיב אין חשך ואין צלמות להסתר שם כל פועלי און. וע"כ נאמר בו יתי' מי כמוהו מורה. וכשפרש"י שם מלך ב"ו וכו' ע"ש. והצדיקי אמת בחי' המלוה הגדול הנ"ל שזוכים לד בר ה' שהוא שורש הכל נכללים בו יתי' ויש להם ממשלה נצחיית שהוא ממשלת הש"י בחי' צדיק מושל. וזה הצדיק המלוה הגדול הוא מלוה תמיד לכל הרוצה לקבל טובתו בבחי' כל היום חונן ומלוה וכו'. ואפי' מי שאינו משלם לו כראוי הוא מלוה לו עוד עד שירחיב ידו ויסלק. ואם עדיין אינו מסלק הוא מלוה לו עוד כדי להרחיב ידו. וכן כמה פעמים בלי שיעור. בבחי' לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונמותתן שאע"פ שאינו משלם הצדיק חונן ונותן יותר ויותר עד שירחיב ידו וישלם וכן לעולם כי טובו אינו נפסק לעולם. כי זה הצדיק הוא בבחי' מקומו של עולם שדן את הכל לזכות כפי מקומו וע"כ מוצא בו זכות תמיד להוסיף ולהשפיע לו רב טוב וחסד ממקום עליון ונורא מאד באופן שיוכל להרחיב ידו לסלק חובותיו. ואם אעפ"כ יתעקש הלוה רשע וימרוד בו ח"ו ולא ירצה עוד להכניע תחתיו לקבל טובתו יש לו כח וממשלה לגבות ולהפרע ממנו לעולם כי ממשלתו של הש"י בידו שנא' בו אין חשך וכו' להסתר שם. וכ"ש ואם יחתרו בשאול משם ידי תקחם וכו'. אבל דרכו להיטב תמיד והוא מסבב ביסות וגלגולים שונים בלי שיעור בדרכי טובו וחסדו הנפלא עד שיתרצה להכניע עצמו לבקש ממנו טובתו ואזי הוא משפיע לו בכל פעם עוד חסד וטוב ממקום גבוה ביותר עד שסוף כל סוף ישובו הכל אל ה' ויסלקו חובותם כראוי. וע"כ רק צדיקים כאלו שהם בבחי' מלוה הגדול בחי' התנוצצות משיח הם יכולים להיות ערב בעד כל אחד ואחד כי יש להם כח לעזור לכל אחד עד שיסלק להם וכו' וכנ"ל. וע"כ עיקר הערבות נמשך מבחי' משיח שבא מיהודה שאמר אנכי אערבנו וכו' כי יהודה בחי' משיח עיקר הערב בעד כל ישראל שערבים זה בזה כי הוא יתקן הכל וכנ"ל:

אות כו

וזה בחי' מה הערבון אשר אתן לך ותאמר חותמך ופתילך ומטך וכו'. כי הם היו צריכים להמשיך נשמת משיח בעולם כשרז"ל, ע"כ הזכירה ערבון כי הוא הערב בעד כל ישראל שיסלקו כל חובותם כי הוא יתקן הכל כנ"ל. ועיקר התיקון ע"י התפילה בשלימות כנ"ל שזה זוכין ע"י תיקון הג' עבודות המבוארים שם שהם אמונה היפך ע"ז ותיקון הברית ותיקון ש"ד שהוא בחי' אל תהי בז לכל אדם וכו' כ"ש שם. וזהו בחי' חותמך ופתילך ומטך. חותמך זה בחי' תיקון החותם אות ברית קודש שזהו בחי' תפילין המורומזים בחותמך כשרז"ל כי תפילין הם בחי' פיתוחי חותם קודש לה' שנעשים ע"י תיקון חותם הברית כ"ש במ"א (בהתו' תקעו אמונה ע"ש.) ופתילך זה בחי' ציצית תיקון הלבושים שהם בחי' כבוד כי ר"י קרא למאני' מכבדותא שזהו בחי' תיקון אל תהי בז לכל אדם בחי' איזהו מכובד המכבד את הבריות וכו'. ומטך זה בחי' אמונה. כי עיקר האמונה נתגלה ע"י האותות והמופתים שעשה משה במטהו כ"ש ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות שע"ז נתגלה האמונה הקדושה כ"שויעש האותות לעיני העם ויאמן העם וכו'. וע"כ נקראו השבטים הקדושים בשם מטות כי הם כלל בני ישראל שממשיכין האמונה הק' בעולם שהוא בחי' מטה משה. ע"כ ומטך זה בחי' אמונה. נמצא שאלו הג' חותמך ופתילך ומטך הם בחי' תיקון ג' העבודות הנ"ל שעל ידם עיקר תיקון התפילה שע"ז עיקר סילוק כל החובות שזהו השלימות יהי' נשלם ע"י משיח שהוא הערב בעד הכל לסלק הכל כנ"ל. וע"כ לקחה הערבון אלו הג' חותמך וכו' וכנ"ל:

אות כז

וע״כ ערב בשעת מתן מעות משתעבד. כי זה המלוה לחבירו וגומל עמו חסד. ע״ז הוא נכלל בבחי׳ המלוה הגדול הנ״ל שהוא בבחי׳ מקומו של עולם ששם כל נשמות ישראל הכל אחד. שמחמת זה כל ישראל ערבים זה לזה. ומשם שורש הערבות כנ״ל. וע״כ בשעת מתן מעות משתעבד הערב כי הערב אין יכול להשתעבד בעד חבירו. כ״א ע״י שמקבל משורש הערבות. וע״כ אז דייקא יכול להכניס ערב תחתיו מחמת ששם הכל אחד וכנ״ל. אבל לאחר מתן מעות אינו משתעבד כי מאחר שכבר לוה הלוה ואינו מסלק שזה נמשך מחמת שנתרחק משרשו ואינו יכול לסלק הלוואותיו וכנ״ל. וע״כ אז א״א להערב להשתעבד. כי איך יוכל אחד לערוב בעד חבירו כי הלא הוא במקום אחר לגמרי ממנו. ואין יכול לערוב בעדו כ״א כשעולים ומתקשרים לשרשי נשמות ישראל שע״ז נכללים בבחי׳ מקומו של עולם ששם הכל אחד ושם נכללים כל המקומות וכל הצנורות יחד וע״כ משם דייקא יכולים להמשיך תקון לסלק אפי׳ חובות חבירו שלזה מכניס עצמו הערב. וזה עאין זוכה כ״א המלוה הגדול וכנ״ל. וע״כ בשעת מתן מעות ע״י המצוה של ההלוואה נכלל שם בבחי׳ המלוה הגדול וכנ״ל. ע״כ אז דייקא הערב משועבד בלא קנין אבל אח״כ אין יכול להשתעבד לערוב בעד חבירו. כי אח״כ נתרחק משם וכנ״ל:

אות כח

וע״כ אחר מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין כי כל הקנינים הם בבגדים ולפנים בישראל במנעל כ״ש וזאת לפנים בישראל על הגאולה וכו׳ שלף איש נעלו וכו׳. כי הקנין הוא שלא ישנה עוד. וכל השנויים הם למטה בשינוי המקומות ששם אחיזת השקר והשינוי. אבל למעלה בבחי׳ שורש נשמות ישראל ששם הכל אחד אין שום שינוי ושקר בבחי׳ שארית ישראל לא יעשו עולה וכו׳. וע״כ מקבלין קנין סדור כי הבגדים והלבושין הם בבחי׳ כסא הכבוד בחי׳ שורש נשמות ישראל כ״ש לבושין תקינת להון דמינייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכו׳ ועל כן כל הקנינים ע״י הבגדים שע״ז מקשרין עצמן לשורש נשמות ישראל ששם אין שום שינוי ושקר ח״ו. וע״כ אחר הקנין אין יכולין לשנות עוד. ומי שמשנה אח״כ כאלו עוקר עצמו משורש נשמות ישראל ח״ו. וע״כ בקנין משתעבד הערב גם לאחר מתן מעות. כי ע״י הקנין עולם לשורש נשמות ישראל ששם הכל אחד שכל הנשמות כלולים יחד זה בזה שע״ז כל אחד ערב בעד חבירו שמשם שורש הערבות וכנ״ל:

אות כט

וזה מרומז במה שאמר שמעון בן ננס על זה הדין שערב שלא בשעת הלוואה אינו משתעבד, הרי החונק את חבירו בשוק וכו׳ והדבר תמוה לכאורה למה הזכיר דווקא מה שחבירו תובעו ואינו מסלק בשם החונק את חבירו וכי לא סגי בלאו הכי. אך כל דבריהם רזין עילאין ועמוקין וכל מה שיכולין למצוא איזה רמזים לעבודת הבורא יתב׳ בדבריהם הקדושים מחויב כ״א לפי בחינתו לחתור ולמצוא כל מה שיוכל. וע״פ הנ״ל מקושר היטב כי זה הלוה ואינו משלם שזה נמשךמחמת שלא החזיר כל הכחות והחיות והשפע שקיבל מהמלוה הגדול לא החזירם לשרשם כנ״ל. שמזה הפגם נמשך שהוא לוה ואינו משלם וכנ״ל. ע״כ נחשב כאלו נחנק בגרונו. כי הצוואר והגרון של האדם ששם תלוי כל חיות האדם. דרך שם מקבלין כל ההלוואות שהם החיות והכחות. ודרך שם צריכין לבקש ולהעלותם לשרשם. כי כל ההשפעות והכחות משקבל כ״א כולם הם בשביל חיותו וקיומו שתלוי בצווארו שדרך שם מקבל המאכל לתוך גופו שהוא חיותו וקיומו וכ״ש כל עמל האדם לפיהו שדרך שם מקבל החיות לכל גופו. ודרך שם צריך להחזיר החיות לשורשו שזהו בחי׳ סילוק החובות שעיקר התיקון ע״י התפילה שהיא דבר ה׳ שיוצא מצווארו וגרונו כ״ש קרא בגרון אל תחשוך וכתיב רוממות אל בגרונם וכו׳. שע״י שמדבר רוממות אל בגרונו וצווארו ע״ז חוזר ומעלה כל החיות והכחות שקיבל דרך שם שזהו בחי׳ סילוק החובות כנ״ל. ומי שפוגם בזה ועי״ז אינו יכול לסקל החובות הוא נחשב שנחנק בגרונו דהיינו שאינו יכול להכניס הרוח חיים ולהוציא הרוח חיים שזה עיקר חיות האדם כידוע בבחי׳ הבל סליק הבל נחית וכנ״ל. וזה הלוה שפוגם בזה ואינו יכול לסלק נחשב כנחנק בגרונו ממש

כנ״ל. וזה שאמר התנא על הערב שלא בשעת מתן מעות שאינו משתעבד. הרי החונק את חבירו וכו׳ כי מאחר שהוא תובעו ואינו מסלק הרי הוא בבחי׳ חנק ממש ומחמת זה אינו יכול לערוב בעדו עוד מאחר שכבר רחוק משורשו ששם הכל אחד ששם שורש הערבות כנ״ל. אבל עתה שכבר נפסק מחיותו ע״י שאינו מעלה החיות לשרשו שזה ובחי׳ חנק כנ״ל איך אפשר שיערוב בעדו וכנ״ל. וע״כ אחיתופל שמרד במלכות בית דוד שהוא בחי׳ משיח שעל ידו תיקון כל העולם להחזיר ולסלק הכל לשורשו. ואחיתופל שפגם בזה. ע״כ היה עונשו בחנק כ״ש ויצו אל ביתו ויחנק. כי הפסיק החיות משרשו ע״י שמרד בדוד שהוא בחי׳ משיח שזהו בחי׳ חנק כנ״ל:

אות ל

וע״כ כל הקינים נלמדים מפסוק וזאת לפנים בישראל וכו׳ שלף איש נעלו וכו׳ שזה נאמר בעת שנשא בועז את רות שמשם נולד דוד שממנו יצא משיח שהוא יתקן הכל ויעלה הכל לשורשו ששם כולו אמת ואין שום שינוי שמשם נמשכין כל הקינים שיקיים דברו ולא ישנה עוד כנ״ל:

אות לא

וע״כ קודם שבועות שהוא קבלת התורה קורים פרשת במדבר שנצטוו למנות את ישראל כשהוקם המשכן כמו שנתנו רז״ל סימן מנו ועצרו. כי בכל שנה ושנה צריך כל אחד מישראל להמשיך על עצמו קודשת קבגלת התורה בשבועות שע״ז יבא אל התכלית שבשבילו נברא העולם שהוא שיהיה לו ממשלה על המלאכים. אבל צריכין לראות שיהיה להממשלה קיום שלא יפיל אותו ח״ו המלאכים המתקנאים בזה, ולזה צריכין לאחוז עצמו בכסא הכבוד שהוא בחי׳ שרשי נשמות ישראל בחי׳ אם כל חי וכו׳ וע״כ קורין קודם לזה פ׳ במדבר שהוא מספר בני ישראל שנצטוו לשאת ראש בני ישראל לאסוף ולקבץ כולם להביאם במספר ובמנין כדי לעורר כל שרשי נפשותם החצובות מכסא הכבוד כדי לאחוז עצמו בהם כדי להנצל מקנא תהמלאכים וע״כ נצטוו למנותם במספר שמות כי השם הוא הנפש כ״ש נפש חיה הוא שמו (כ״ש במ״א) כדי לעורר שרשי נפשותם שזה צריכין קודם קבלת התורה בשבועות שאז מתעורר קנאת המלאכים כמו שנתקנאו במשה כשעלה לקבל את התורה עד שנתן לו הש״י עצה לאחוז עצמו בכסא הכבוד וכו׳ כ״ש שם. וע״כ נצטוו למנותם להביאם כולם במנין ובמספר איש מהם לא יעדר בבחי׳ המוציא במספר צבאם יאיש מהם לא נעדר ולמנותם בשמותם דייקא. כדי לעורר כל שרשי נשמותם כדי להנצל מקנאת המלאכים כנ״ל. כי על זה המספר נצטוו אחר שהוקם המשכן. כי הלכ בחי׳ אחת כי מלאכת המשכן נצטוו לתקן חיטא העגל כשרז״ל. ועיקר החטא נמשך מקנאת המלאכים שנתגרו בהם כ״כ על שקיבלו את התורה עד שהחטיאום. כי אע״פ שמשה רבינו ניצול מהם ע״י שאחז בכסא הכבוד אבל בשאר בני ישראל התגרו עד שהחטיאום כ״כ. וע״כ נצטוו להקים את המשכן ולמנותם כולם ושילכו כולם סביב המשכן. כי המשכן עם כל תקונו וכליו וכל ישראל שהלכו סביב הכל הוא בבחי׳ תיקון כסא הכבוד הנ״ל שהוא הארת שרשי נפשות ישראל כי המשכן בחי׳ ביהמ״ק שהוא בחי׳ כסא הכבוד כ״ש כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו. והכל כדי לתקן כל הנ״ל להנצל מקנאת המלאכים ע״י שנאחז עצמינו כולנו בכסא הכבדו שהוא בחי׳ המשכן וכל תיקוניו עם כל ישראל סביביו במספר שמות וכו׳ וכנ״ל וע״כ קורין פ׳ זאת קודם שבועות וכנ״ל:

אות לב

וזה בחי׳ נסיעות בני ישראל שהלכו במדבר ממסע למסע עם המשכן וכליו וכל ישראל סביביו. וזה בחי׳ מה ׳ מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ שנסמך לפסוק לוה רשע וכו. וזה בחי׳ גודל יקרת מעלת הליכת ישראל ונסיעתם לב״כ ולב״מ ולדבר מצוה בפרט כשהולכים להתקרב לצדיי אמת שהם בבחי׳ מקומו של עולם. וזה בחי׳ עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים ירושלים הבנויה וכו׳ וזה בחי׳ מה יפו פעמיך בנעלים וכו׳ חמוקי ירכיך כמו חלאים וכו׳ אלו השיתין שמחולין ומנוקבין עד התהום מעשה ידי אמן מעשה ידי אמנותו של יוצר בראשית וזה כשכרה דוד שיתין קפה תהומא וכו׳ וע״ז נחנק אחיתופל. וזה כגבוה שמים על הארץ גבר חסדו על יריאיו. כרחוק מזרח ממערב וכו׳ כי הוא ידע יצרינו זכור כי עפר אנחנו וכן אנוש כחציר ימיו וכו׳ עד בכל מקומות ממשלתו וכו׳. וזה הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן הטוב על הראש וכו׳ כטל חרמון שיורד על הררי ציון וכו׳. וזה בהעלותדם את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות וכו׳. וזה בחי׳ כ׳ סיוון וזה שנסמך פרשת נסכים לפי המרגלים:

אות לג

ולבאר הענין כי הכלל הוא שעיקר גדולת האדם שיכול לזכות שיהיה לו ממשלה על המלאכים הוא מחמת שהאדם ירד למקום נמוך ומגושם כזה שהוא גשמיות העפר שהוא תכלית גשמיות המקום וע״ז יש לו בחירה ונסיונות הרבה וכשזוכה לתקן מעשיו אזי זה האדם דייקא יכול לזכות לעלות לבחי׳ מקומו של עולם ולמשול על המלאכים. ועיקר זכותו וגדולתו הוא דייקא מחמת שהוא בתלכית תכלית גשמיות המקום וכנ״ל. וזה הצדיק שזוכה לזה באמת יכול לדון לכ״ז גם את כל העולם כולו מחמת שיודע מקומו של כ״א וא׳ שע״ז נכשל במה שנכשל ח״ו ויכול לזכותו ולהעלותו ממקומו לבחי׳ למעלה מהמקום ולתקן הכל שזה ובחי׳ מה שיכול לעשות ר״ה וכו׳ כמבואר ומובן כ״ז לעיל. ולזכות לכל זה הוא ע,י שאוחז א״ע בבחי׳ כסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל שזהו בחי׳ תיקון המשכן וכל נפשות ישראל סביביו וכו׳ וכנ״ל כי כל שרשי הנפשות נמשכין מהמשכן וביהמ״ק שהם בחי׳ כסא הכבוד כנ,ל. וע״כ נקרא הביהמ״ק חדר המטות ע״ש שהוא פריין ורביין של ישראל כשחז,ל היינו שמשם נמשכין כל שרשי הנשמות וכנ״ל. וזה בחי׳ הנה מטתו שלשלמה ופרש״י זה המשכן ששים גבורים סביב לה ופרש״י שהם ס׳ ריבוי נפשות בית ישראל. היינו כנ״ל שכל הס׳ רבוא נפשות ישראל נמשכין מהמשכן וביהמ״ק כי שם שורשם כנ״ל. וזהו כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה וכו׳ כי כל בני ישראל צריכין להיות מלומדי מלחמה לעמוד במלחמה הגדולה שבזה העולם שלא יפילו אותם קנאת המלאכים שמשם כל כחות היצר הרע של כל אדם כנ״ל. וע״כ נקראים כולם יוצאי צבא כמבואר בפרשת במדבר כי כ״א מישראל מקטן ועד גדול הוא מוכרח ומחויב להיות איש מלחמה לצאת בצבא ללחום מלחמת ה׳ בזה העולם ועיקר הכח ע״י שיקשר עצמו עם כלל נפשות ישראל ע,י הצדיק האמת שיכול לאחוז עצמו בכסא הכבוד וכנ״ל.

אות לד

וזה בחי׳ מה שהלכו ישראל עם המשכן בכל מסעיהם. כי כל נסיעות ישראל במדבסר עם המשכן היה כדי להרים את כל המקומות החרבים מקום נחש שרף ועקרב וצמאון, להרים הכל שיהיה נכלל בקדושת א,י ששם הביהמ״ק וק,ק ששם הסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה שדרך שם נכלל8ן במקומו של עולם וכנ״ל וזה בחי׳ כל הגליות של ישראל בכלל וכל הטלטולים והנסיעות של כ״א מישראל בפרטיות הכל כדי להרים והלגביה כל המקומות שיהיו נכללין בקדושת א״י כדי שיעלו לבחי׳ למעלה מהמקום שזהו עבודת איש הישראל בזה העולם כנ״ל. והעיקר כשאדם הולך או נוסע

לדבר מצוה לב״כ ולב״מ וכיוצא. והעיקר ביותר כשהולך להתקרב לצדיק האמת שיכול לעשות ר״ה שהוא בבחי׳ מקומו של עולם כנ״ל שאזי בכל פסיעה ופסיעה מתקן הרבה כי מרים ומגביה את המקום לבחי׳ למעלה מהמקום מאחר שהולדם להתקרב להצדיקים שהם בבחי׳ מקומו של עולם וכנ, ל. וזה בחי׳ מה׳ מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ שנסמך לפסוק לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן שמדבר מהצדיק שהוא המלוה הגדול וכנ״ל שהוא אוחז בכסא הכבוד שעי״ז הוא נכלל בבחי׳ מקומו של עולם. וזהו כי מבורכיו ירשו ארץ בוודאי בחי׳ צדיקים ירשו ארץ. כי כל מקורביו והמתברכים ממנו יורשים הארץ כי הם מגביהים הארץ הגשמי למעלה לבחי׳ מקומו של עולם כנ״ל ומקוללו יכרתו כי זה עיקר הכרת ר״ל של החוטאים בזה העולם ולא די להם בזה אף גם הם חולקים על הצדיק האמת עד שהם בכלל מקוללו שהם נכרתין משרשם כי נשארים קבורים בגשמיות הערץ ואינם יכולים להגביה עצמן למעלה שזה עיקר סוד הכרת ר״ל כמובן בספרים. וזהו שנסמך מיד מה׳ מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ. כי זה עיקר הנסיון של האדם בזה העולם שהש״י הכין מצעדי גבר בזה העולם הגשמי. ושם דייקא דרכו יחפץ באיזה דרך ילך. כי כל התורה כולה נקרא בשם דרך כ״ש בכל הדרך אשרצוה ה׳ אלקיכם אתכם תלכו וכתיב כי ישרים דרכי ה׳ צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם וכתיב כי יודע ה׳ דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. כי כל זה העולם העובר הוא בחי׳ דרך שהאדם ירד ממקום גבוה ועליון מאד מאד לזה העולם לעפר הגשמי הזה כדי שילך ויעבור בו מספר ימי חייו ושם עיקר הנסיון והבחירה. ואם יזכה ירים הוא דייקא גשמיות המקום למעלה וכו׳ וכנ״ל. וזהו מה׳ מצעדי גבר כוננו שכל פסיעה ופסיעה שהאדם צועד ברגליו כולם כוננו מה׳. כי הש,י שהוא למעלה מהמקום הכין בנפלאותיו מצעדי גבר בעפר הגשמי הזה שהוא עיקר תכלית המקום שצמצם הוא ית׳ בצמצומים רבים מבחי׳ למעלה מהמקום עד שברא המקום הגשמי הזה להכין בו מצעדי גבר. ודייקא ע״י מצעדי גבר בעפר הגשמי הזה שהוא תכלית המקום ע״י דייקא צריך האדם הגשמי לדבר עצמו בהש״י ובתורתו הק׳ עד שיעלה מגשמיות המקום דייקא לבחי׳ למעלה מהמקום וזה מחמת שבכאן בעפר הגשמי הזה הוא עיקר הבחירה כנ״ל וזהו ודרכו יחפץ שהש״י הכין צעדי גבר ששם עיקר הבחירה בחי׳ ודרכו יחפץ שהש״י חפץ בדרך האדם שהוא בעצמו דייקא יבחור ויברר לו דרך היטוב וכנ״ל. וזהו בחי׳ מה שכתבנו לעיל שכל סילוק החובות להש״י א״א כ״א כשמגיע כל כחות השפע לזה העפר הגשמי דייקא. כי כל מה שברא הש״י מראש ועד סוף הכל כדי שיהיו נמשכים כל כחות החיות והשפע עד תכלית גשמיות המקום ומשם דייקא מתכלית גשמיות המקום יעלו למעלה למעלה עד שיעלו לבחי׳ למעלה מהמקום וכנ״ל וע״כ נסמך מה׳ מצעדי גבר כוננו וכו׳ לפסוק לוה וכו׳ וכן נראה לי והבן היטב היטב.

אות לה

וזה כי כגבוה שמים על הארץ גבר חסדו על יראיו. כגבוה שמים על הארץ דייקא כמו כן גבר חסדו וכו׳. כי כבר מבואר שהצדיק שנכלל בבחי׳ למעלה מהמקום הוא ממשיך חסד נפלא שהוא בחי׳ ר״ה לדון את כ״א לזכות לפי מקומו מחמת שיודע מקום זשל כ״א וא׳ להיכן ירד ומהיכן נמשך וכו׳. וזהו כי כגבוה שמים על הארץ מחמת שהש״י יודע כמה וכמה גבוה שמים על הארץ והאדם הזה ירד ממקום גבוה כזה למקום גשמי כזה שהוא עפר הארץ וע״כ מחמת זה בעצמו גבר חסדו וכו׳ כי ע״י עיקר המשכת החסד של הצדיק האמת מחמת שהאדם ירד משמים לארץ וכנ״ל. וזהו גבר חסדו על יראיו. כי זה החסד ממשיכין היראים דייקא שהם הצדיקי אמת שזוכין לאחוז בכסא הכבוד שעי״ז יכולים לעלות למעלה מהמקום ולעשות ר״ה כנ״ל. שכל זה תלוי ביראה שהוא בחי׳ בנין ירושלים כמבואר בתחילת התורה הנ״ל ע״ש היטב. נמצא מקושר יפה הפסוק כי כגבוה שמים מעל הארץ כמו כן ממש גבר חסדו על יריאו. כי דייקא ע״י ממשיכין היראים שעולים למעלה מהמקום, ממשיכין החסד הנפלא הנ״ל של ר״ה, מחמת שהאדם ירד משמים שהם גבוהים כ״כ לארץ הירודה הגמשי הזה וכנ״ל. ולא די לנו בזה כ״א גם במקום הגשמי הזה הפיץ אותנו בארבע כנפות הארץ ואנו רחוקים ממקום מקדשינו כ״כ והש,י ברחמיו יודע לכמה פשעים באו בני אדם ע״י הפיזור הזה למקומות רחוקים כאלה ועי״ז מעורר הצדיק חסדים ורחמים רבים למחול על כל פשעינו ולהכניסנו לכף זכות ולהחזירנו בתשובה אליו ית׳. וזהו כרחוק מזרח ממערב הרחיק פשעינו ולהכניסנו לכף זכות ולהחזירנו בתשובה אליו ית׳. וזהו כרחוק מזרח ממערב הרחיק ממנו את פשעינו והוא מובן למשכיל מאליו כי ע״ז המרחק בעצמו שרחוק מזרח ממערב. וישראל נפוצים בכל ארבע קצוות במזרח ובמערב וכו׳ ע״ז בעצמו הרחקי ממנו את פשעינו וכנ״ל. וזהו כי הוא ידע יצרינו זכור כי עפר אנחנו, עפר דייקא שהוא ית׳ זוכר שירדנו משמים עד עפר הארץ הגשמי הזה ששם כל כחות היצרים רעים וע״ז הוא דן אותנו ברחמים וחסד גדול מחמת שהוא יודע יצרינו ע״י שהוא זוכר כי עפר אנחנו שירדנו למקום גשמי כזה משמים לארץ וכו׳. וכנ״ל. וזהו אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן ציץ וכו׳

כי האדם הוא ממש כחציר וכציץ וצמח השדה. שכל תכליתם כשיש צדיק שיכול להעלות כל כחותם למעלה בבחי' ויצא יצחק לשוח בשדה וכנ"ל. וזהו כל עבודת הראדם בזה העולם כנ"ל. וזהו כי רוח עברה בו ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו. והוא נדרש לשני פנים כי מי שאינו זוכה נאמר עליו כפשוטו שרוח קימעא עוברת על האדם ונעשה אין ואפס כמו חציר יבש וכציץ נובל ולא ניכר כלל מקום עשרו וגדלותו שהתפשט בזה העולם כאלו יחי' לנצח. וכמו שצועק דהע"ה וכל הצדיקים על זה בכמה לשונות כ"ש כי לא במותו יקח הכל כוו' קרבם בתימו לעולם וכו' ואדם ביקר בל ילין וכו' וכן הרבה. אבל אם זוכה להיטב מעשיו אזי הוא מעלה כל הכחות להש"י ועולה דייקא מגשמיות המקום הזה לבחי' למעלה מהמקום ונכלל באין סוף. ועליו מתפרש הפסוק לטובה כי רוח עברה בו ואיננו שהרוח חיים עובר דרך האדם דייקא שבו תלוי הכל ועי"ז ואיננו שנכלל באין סוף. וזהו ולא יכירנו עוד מקומו כי נכלל המקום בבחי' למעלה מהמקום אשר רק בשביל זה ירד למקום הגשמי הזה וכנ"ל. וזהו וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו היינו בחי' החסד הנ"ל שממשיכין היראים שעולין למעלה מהמקום וכנ"ל. וזהו שסיים ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע וכו' שהם הצדיקים שהם גבורי כח שזוכין לדבר ה' בחי' עושי דברו וכו' עד ברכו ה' כל מעשיו בכל מקומו ממשלתו וכו'. בכל מקומות דייקא כי הצדיקים מגביהין כל המקומות לממשלתו יתי' עד שנכלל הכל בבחי' למעלה מהמקום וכנ"ל. וזה שהזכיר שם מקודם ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה. כי זה עיקר התיקון ע"י כסא הכבוד שאוחזים בו הצדיקים שעי"ז מעלין הכל עד שממשיכין מלכותו וממשלתו בכל העולם כולו בחי' ומלכותו בכל משלה וכנ"ל שזהו בחי' ר"ה שעוסקין עאז לגלות מלכותו בכל העולם כמו שתיקנו לנו רז"ל להרבות בתפלה על זה ותמלוך וכו' ומלוך כו' עד ויאמר כל עאשר נשמה באפו ה' אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלהומסיימין מלך עלכל הארץ דייקא כי זה עיקר גדולתו יתי' וכנ"ל:

אות לו

וזה בחי' עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. כי כבר מבואר שעיקר העלי' מהמקום לבחי' למעלה מהמקום הוא בירושלים ששם הביהמ"ק וכנ"ל. וצריך האדם לכוין בכל מקום שנתפזר לשם בכל מקום שמעמיד רגליו כאלו הוא עומד בירושלים כי רק בשביל זה נתפזר ונגלה לשם כדי שירים ויגיבה זה המקום הגשמי והרחוק מאד לבחי' ירושלים וב יהמ"ק ששם עולים למעלה מהמקום כנ"ל וזה ע"י שיזכור בהש,י בכל מקום שדורך שם רגלו מכ"ש כשזוכה להתפלל ולפרש שיחתו שם כי כל העבודות והתפילות צריכין להעלות דרך א"י בבחי' והתפללו אליך דרך ארצם. וזהו עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים כנ"ל. וזהו ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו שהוא ירושלים של מעלה שהוא למעלה מהמקום כי דרך ירושלים עולין מהמקום הגשמי, למעלה מהמקום. וזהו ששם עלו שבטים שבטי יה וכו' להודות לשם ה' וכו' היינו הודאה ותפילה בחי' דבר ה' שזהו העיקר שעי"ז עולים מהמקום למעלה מהמקום וכנ,ל. וזהו כי שמה ישבו כסאות למשפט וכו' כי שם דייקא יושבין כסאות למשפט כי שם שופטין ודנין את הכל לזכות מחמת שהוא למעלה מהמקום שעי"ז עיקר החסד לשפוט הכל בחסד לפי מקומו שזהו בחי' ר"ה וכנ"ל. וזהו כסאות למשפט כסאות לבית דוד. דוד הואמשיח כ"ש משיח אלקי יעקב היינו שהכסאות למשפט הם רק לזכות ולחסד בבחי' כסאות לבית דוד שהוא בחי' משיח שהוא זוכה לכל התיקונים הנ"ל עד שזוכה לעשות ר"ה לדון את הכל לזכות לפי מקומו מחמת שהוא בחי' מקומו של עולם ע"י שאוחז א"ע בכסא הכבוד וכנ"ל:

אות לז

וזה שנסמך פ' נסכים לפ' מרגלים כי המרגלים פגמו וכפרו בכל הנ"ל. כי הם פגמו בא,י שש סעיקר העלי' והכללות שיהי' נכלל כ"א ממקומו דייקא בבחי' למעלה מהמקום שעי"ז עיקר סליחת העוונות מחמת שעי"ז דנין את הכל לכ"ז וכנ"ל. וזהו בחי' וכפר אדמתו עמו, אדמתו דייקא שע"י אדמתו בחי' א"י אדמת קדש עי"ז נתכפר עמו כי ע"י מעוררין רחמי הש"י שיסתכל לדון כל א'

ברחמיו לפי מקומו שיזכור כי אדמה ועפר אנחנו שירדנו למקום מגושם כ״כ וכנ״ל כ״ז זוכין ע״י הצדיק האמת שאוחז בכסא הכבוד וכו׳ שהוא בחי׳ משה וכנ״ל שניצול כבר מקנאת המלאכים וכו׳ כנ״ל. והמרגלים פגמו בא,י ולא האמיטנו בגודל כח קדושת א״י שיכולים שם לזכות לכל זה כי אל האמינו בגודל כחו של משה ע״כ אמרו שהארץ זבת חלב ודבש. אפס כי עז העם וכו׳ עמלק יושב וכו׳ כי חזק הוא ממנו וכו׳. היינו שא״א לכבוש ולבא לקדושת א״י שהיא כלל הקדושה כי חזק הוא ממנו כי המלחמה חזקה מאד מאד. וזה הי׳ מחמת שהתגרה בהם בחי׳ קנאת המלאכים שמקטרגין על האדם שהם הנפילים שראו כ״ש שם, ושם ראינו את הנפילים בני ענק שהם בני שמח״ז ועז״א שנפלו מן השמים על שקיטרגו על האדם ועדיין עתה הם בחי׳ יצרים רעים המפתים את האדם שנמשך משורש הקנאה הנ״ל כמובן בספרים. ובזה הפחידו ביותר המרגלים את ישראל מכובן בפ׳ כ״ש והני בעינינו כחגבים וכו׳ כי אמרו שא״א לנצח המלחמה מגודל ההתגרות שלהם וכנ,ל. אבל כל זה מחמת גאותם וגסותם שנפלו לתאוות הראשות והמנהיגות והתמנות של שקר והעיזו פניהם נגד בעל חובם שהוא המלוה הגדול שהוא משה רבינו ולא האמינו בגודל כחו ע״כ נפלו כ״כ. וכ״ש בזוה״ק שנפילתם הי׳ מחמת תאוות הראשות והמנהיגות כA״ש במדברא זכינו למיהוי רישין וכו׳ ע״ש (פ׳ שלח ד׳ קנ״ח ע״א). אבל יהושע וכלב התחזקו ועמדו בנסיון וארמו עלה נעלה וירשנו אותה אפי׳ אומר לנו עשו סולמות ועלו לשמים וכו׳. כי יהושע נתברך ממשה רבינו ע״ה שאמר לו יה יושיעך מעצת המרגלים וכו׳ עד שזכה ע״ז שנמסר לו כל התורה עד שיהיה לו כח למוסרה לכל ישראל וכנ,ל. וכלב התגבר ע״י שהלך והשתטח על קברי אבות שזהו בחי׳ קברי צדיקים שהולכים בער״ה וכנ״ל:

וע״כ נסמך פ׳ נסכים לפ׳ מרגלים. כי הנסכים מרמזים ביותר על גודל כח קדושת הצדיקי אמת שהם עוסקים בבנין המשכן והביהמ״ק שהוא בחי׳ קדושת ארץ ישראל שע״ז הם עולין לבחי׳ מקומו של עולם שע״ז הם מכפרין עוונות ומעלין כ״א ממקומו הגשמי למעלה מהמקום וכנ״ל. שזהו בחי׳ כל הקרבנות שהיו בביהמ״ק שהיו על מזבח אדמה דייקא כ״ש מזבח אדמה תעשה לי או מזבח אבנים שהוא ג״כ תכלית גשמיות המקום כי ע״ז דייקא עיקר המחילה והסליחה שמכפר המזבח מחמת שע״ז עולים מהמקום הגשמי של העפר ואדמה למעלה לבחי׳ למעלה מהמקום וכו׳ וכנ״ל. אבל רחמי הש״י וחסדיו גדולים ועצומים מאד מאד עד אין חקר וצוה ברחמיו לנסך נסכים לתוך השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום. כי יש נפשות שנפלו בעוונותיהם הגדולים והרבים מאד עד התהום תחתיות ממש כי לא די להם שנפלו משמים לארץ אף גם נפלו נפילות אחר נפילות עד אשר ירדו בתוך הארץ עד התהום ממש. שזהו בחי׳ שתני בבור תחתיות במחשכים במצולות שזהו בחי׳ שתני בבור תחתיות במחשכים במצולות שזהו בחי׳ תהום אל תהום קורא וכו׳ שנאמר על תוקף הגלות כשפרש״י שעיקרו גלות הנפש. וגם משם צריכין להעלות הנפשות בבחי׳ ומתהומות הארץ תשוב תעלינו וזה בחי׳ נסכים שיורדין לתוך השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום. שבשעת הקרבנות מנסכים נסכים שיורדים עד התהום כדי להעלות הנפשות גם מתהום תחתיות וע״כ אז דייקא אומרים הלוים שיר על הדוכן כי אז עיקר השיר והתהלה להש״י כשעולין מתכלית גשמיות המקום מנקודת המרכז ממש שבבטן האדמה שהוא בטן שאול שעליו נאמר מבטן שאול שועתי שמעת קולי. ותעלה שועתי לפניך אל היכל קשיך שהוא הביהמ״ק שדרך שם עולין למעלה מהמקום כנ״ל כי זה עיקר שבחו וגדולתו יתׄ כשעולין מתכלית תכלית הריחוק מתכלית הגשמיות דגשמיות למעלה למעלה מכל המלאכים הרוחנים עד למעלה מהמקום שבשביל זה נברא האדם וכנ״ל:

אות לח

וע״כ דוד שעסק ויגע כל ימיו עד שמצא מקום להׄ שהוא מקום הביהמ״ק מקום האבן שתי׳ והכין כל ההצטרכות לביהמ״ק ע״כ התייגע לכרות את השיתין עד התהום כי זה הי׳ כל עסק דוד להעלות הנפשות הנפולות מתהום תחתיות כמו שצעק על זה בכמה מזמורים כ״ש טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו׳ הצלני מטיט ואל אטבעה וכו׳ וכתיב ויעלני מבור שאון מטיט היון וכו׳ ומתהומות הארץ תשוב תעלינו וכו׳ יעלו שמים ירדו תהומות וכו׳ ויצעקו וכו׳ וכן הרבה. כי דוד הוא משיח שהוא יעסוק בזה ביותר שע״ז תבא הגאולה וכנ״ל וע״כ כרה את השיתין שיורדין עד התהום כדי להעלות הנפשות גם משם. וזהו שארז״ל (סוכה פ׳ החליל) כשכרה דוד שיתין קפה תהומא ובעי למישטפי׳ עלמא. אמר מי איכא דידע וכו׳ עד הוה שם אחיתופל וכו׳ וקללת חכם אפי׳ על תנאי באה ע״כ נחנק בגרונו. כי צריכין לזה אומנות גדול ונפלא להעלות מתהום תחתיות למעלה למעלה לבחי׳ למעהל מהמקום. כי הש,י רוצה בקיום העולם שעיקרו הוא הבחירה שבשביל זה נברא הכל וע״כ בהכרח שיתקיים גשמיות המקום כדי שיהיה בחירה ע,כ כשכרה דוד שיתין עד התהום ורצה להעלות מהתהום עד למעלה מהמקום תיכף קפא תהומא ובעי למשטפי׳ עלמא כי אמר א״כ יתבטל העולם

לגמרי ע״כ הוכרחו לכתוב שם והלהשליך לשם כי השם הוא החיות שהוא מגביל החיות מחי החיים מבחי׳ למעלה מהמקום עד תכלית גשמיות המקום כמובן בהתורה הסתרה (סי׳ נ״ו ע״ש). ועי״ז השם בעצמו קורין את הש״י ומדבקין עצמן אליו בבחי׳ רצואה ושוב כל הימים שצריכין לחיות על פני האדמה. כי הש״י רוצה שיתקיים האדם ולא יתבטל לגמרי כידוע. וע״כ אחיתופל שהיה שם ולא גילה זאת מיד עד שקילל דוד היה עונשו שנחנק כי ישרים דרכי ה׳. כי אחיתופל היה מורד במלכות בית דוד ופגם בכל הנ״ל כי לא האמין שיכולין להעלות מהתהום ומתכלית גשמיות לבחי׳ למעלה מהמקום עד שעי״ז הפיל הרבה נפשות עד שרצה להפיל ח״ו את דוד בעצמו וחירף את דוד על עון בת שבע כאלו אפס תקוה ח״ו. כי באמת דוד לא חטא כשרז״ל אך אף לפי טעותו שחטא בוודאי אין שום דבר שעומד בפני התשובה כמובא בכל ספרי קדש והוא רצה להפיל את דוד וכל התלוים בו כאלו אפס תקוה לנפש החוטאת כמובא במדרש על פסוק מה תתהלל ברעה הגבור וכו׳ שמביא המשל כשא׳ עומד אצל הבור שאין זה גבורה להפילו ח״ו רק עיקר הגבורה להעלות האדם מן הבור וכו׳. וע״כ אמר דוד מה תתהלל ברעה הגבור שאין זה גבורה ואין להתהלל בזה מה שאתה רוצה להפיל ח״ו וגם לא תעלה בידיך זאת ח״ו להפילנו חלילה כי חסד אל כל היום כי חסיד ה׳ לא תמנו ולא כלו רחמיו. וכל זה היה מחמת שאחיתופל בעצמו היה מהנפילים שנפל בעצמו ע״י ריבוי חטאיו ולא רצה לשוב ומצא תואנה לעצמו שכבר אפס תקוה ע״כ רצה להפיל גם את אחרים ח״ו כמצוי זאת הרעה בעולם עתה בעו״ה שמצויים הרבה שנפלו בעצמם כמו שנפלו עד שמפילים גם אחרים ח״ו (וע׳ בדברינו מזה במ״א). וע״כ הי׳ עונשו שנחנק בגרונו כמבואר לעיל מזה על מארז״ל הרי החונק את חבירו וכו׳ ע״ש כי דרך הגכרון נמשך החיות ממעלה למטה ודרך שם עולה התפילה והשיר והשבח ממטה למעלה וכנ״ל וע״כ הגרון בבחי׳ השיתין כ״ש אדמו״ר ז״ל על מארז״ל כל הממלא גרונם של ת״ח יין כאלו מנסך יין ע״ג המזבח שיורד לתוך השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום (סי׳ מ״ט לק״א). וזהו בעצמו בחי׳ הביהמ״ק שנקרא צווארו של עולם כ״ש עד צוואר יחצה (ישעיה למ״ד) כפשרש״י שם וכ״ש צווארך כמגדל השן כי עיקר המשכת כל כחות השפע והחיות ממעלה למטה הוא דרך הביהמ״ק וכן עליית כל התפילות שנמשכין מכחות אלו למעלה, למעלה מן המקום הכל מהביהמ״ק וכנ״ל ע״כ נקרא צוואר וכנ״ל. ואחיתופל שפגם בזה ע״כ נחנק בגרונו וכנ״ל. וע״כ נסמך פ׳ נסכים אחר פ׳ המרגלים להורות כי הש״י יגמור את שלו בחסדו כי אע״פ שפגמו המרגלים באי״י כ״כ שעי״ז גרמו בכי׳ לדורות בית ראשון ובית שני אעפ״כ אתה מרום לעולם ה׳ כי סוף כל סוף יעלה הכל אפי׳ מתהום תחתיות שעל זה מרמז פ׳ נסכים שיורדין לתוך השיתין שמחוללין עד התהום להעלות הנפשות חמשם וכנ״ל:

אות לט

וזהו מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב וכו׳ שנאמר על העולמי לרגל. וכן עלכל ההולכים לדבר מצוה בפרט כשהולכים להקביל פני רבם האמתי שיכול להעלותם מתהום תחתיות למעלה מהמקום וכנ״ל. וזהו שנסמך לזה חמוקי ירכיך כמו חלאים ודרז״ל אלו השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום היינו כנ״ל כי דייקא ע״י ההליכה לדבר מצוה מעלין בכל פסיעה גשמיות המקום למעלה מהמקום עד שמעלין מתהום תחתיות למעלה שזהו בחי׳ השיתין וכנ״ל. וזה מעשה ידי אמן מעשהידי אומנות של יוצר בראשית כי יש בזה אומנות גדולה ונפלא להעלות מהתהום ואעפ״כ יתקיים העולם ולא יחרב כמו שרצה התהום לשטופף בימי דוד כי הש״י רוצה בקיום העולם וכנ״ל:

וז״ש במ״ר וישלח פ׳ ע״ח. כל אותן השנים שעשה יעקב אבינו בבית אל לא נמנע מלנסך. א״ר חנן כל מי שיודע כמה ניסוכים ניסך אבינו יעקב בבית אל יודע לחשב את מי טבריה ופ׳ המ״כ כלומר כשם שא״א לשער מי טבריה כך א״א לידע מספר נסכיו עכ״ל. כי עיקב בחיר שבאבות עסק בזה ביותר להעלות הנפשות מעמקי עמקי התהום תחתיות ע״כ הרבה מאדם אמד בנסכים בלי שיעור כנ״ל כי עיקר עלייתם ביותר מעמקי עמקי עמקים הוא ע״י הנסכים שיורדין עד התהום וכו׳ כנ״ל. וע״כ סוף עיקר הגאולה שאין אחריה גלות יהי׳ ע״י יעקב שעל ידו יבנה הבית השלישי שלא יחרב לעולם כשרז״ל כי עיקר שלימות הגאולה שלא תהיה אחריה גלות הוא כשהצדיקי אמת יעלו הנפשות להשיבם בתשובה באופל שלא יוכלו להפילם עוד שזה עיקר קיבוץ נדחי ישראל מקצה השמים וכו׳ וכו׳. ע״כ עסק יעקב בנסכים דייקא ביותר כי ע״י נסכים מעלין ביותר מתכלית תכלית הירידה עד התהום בלי קץ. וגורמים הגאולה עד שיהיה בנין ביהמ״ק שיבנה בזכותו שלא יחרב לעולם ששם יקריבו כל הקרבנות וקטרת ונסכים וכנ״ל שעי״ז יתתקן הכל בשלימות ויתקיים הביהמ״ק לעולם ב״ב אמן:

אות מ

וזה בח״י הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן הטוב על הראש שהוא שמן המשחה. כי ע״פ כל המבואר לעיל מובן ממילא גודל מעלת השלום בין ישראל וכמו שהפליגו רז״ל בזה הרבה בענין מעלת השלום שעולה על הכל כי כבר מבואר שעיקר קיום האדם ותיקונו הנצחי הוא ע״י שיאחז עצמו בכסא הכבוד שהוא שרשי נשמות ישראל וכו׳ וכנ״ל וע״כ בוודאי צריכין לזה שיהיה שלום גדול עם כל ישראל ושיהיה שלום בין כ״א לחבירו כדי לשיתקשרו יחד באהבה ושלום כל שרשי נשמותם ולא יהי׳ ביניהם שום פירוד ע״י איזה שנאה ומחלוקת ח״ו כדי שיוכל להתאחז בשרשי נפשותם הנכללים יחד ע״י האהבה והשלום:

אות מא

וקרח פגם בכל זה ע״י תאוות ההתנשאות והראשות שזהו בחי׳ מנהיגות של שקר שהתאוה לנשיאות אליצפן מה שלא הי׳ ראוי לזה ועי״ז חלק על משה רבו שכל תקונו וחיותו וקיומו על ידו. וע״כ היה עונשו מדה במדה שנבלע בתוך הארץ בחייו וירד חיים שאולה למדריגה התחתונה של שאול כי קרח היה מנושאי הארון ובכחו של משה רבינו היה זוכה להתאחז בכסא הכבוד ולעלות עי״ז מהמקום לבחי׳ למעלה מהמקום וכנ״ל אע״פ שמצד מעשיו לא היה ראוי לזה אבל גודל כחו של משה הי׳ עצום מאד עד שהיה יכול לזכות את כל ישראל לזה וגם קרח היה זוכה לזה בפרט שהיה מנושאי הארון העדות שעל ידו דייקא עולים למעהל מהמקום. כי מקום הראון אינו מן המדה כי הוא למעלה מהמקום וע״כ עמד הארון בביהמ״ק על האבן שתי׳ שהוא נקודת העולם שדרך שם עולה המקום למעלה מהמקום וכנ״ל (וע׳ במ״א מזה בה׳ ציצית הלכה ג׳). אבל כל זה היה זוכה קרח אם היה מכיר את מקומו איך אינו ראוי לזה מצד מעשיו רק בכחו של משה רבו. והיה צריך לקשר עצמו עם כל ישרא לבאהבה ושלום גדול עד שיחזקו זה את זה שיוכלו להכלל במשה רבינו ובתוך כלל נשמות ישראל, והיה זוכה בכחו של משה לכלול בבחי׳ למעלה מהמקום וכנ״ל עד שהיה זוכה שהיה משה רבינו מעלה על ידו הרבה נפשות מאחר שזיכה אותו להיות מנושאי הארון שעי״ז מעלין למעלה מהמקום וכנ,ל. אבל קרח מחמת גאותו ותאוות המנהיגות והנשיאות לא חפץ בברכה ותרחק ממנו כי התקנא במשה ואהרן ואמר שהוא בעצמו יכול לזכות לכל המעלות עד שהסית והדיח כמה ראשי ב״י נשיאי עדה שיחלקו על משה כי רצה להתאחז עמהם שהם ראשי הדור לחלוק על משה מחמת שידע שכח משה בעצמו על ידי שמקשר עצמו עם ראשי הדור וכו׳ כמבואר בהתוכה הנ״ל. שעיקר האחיזה בכסא הכבוד הוא ע״י ראשי הדור האמתיים שכלולים מכמה נשמות וכו׳ כבואר שם היטב ע״ש וע״כ רצה קרח לחלק ראשי הדור ממשה ולחלוק עליו ובאמת היתהעת צרה גדולה. וזהו ויקח קרח ואתפליג קרח שלקח עצמו לצד א׳ להיות נחלק מתוך העדה שעי״ז החליק והפריד בין המקום ובין למעלה מהמקום כי רק משה יכול בכחו לקשר עצמו עם שרשי נשמות ישראל ע״י ראשי הדור האמתים הכלולים בו כי משה זכה לכל התיקונים הנ״ל ועל כולם מה שהיה עניו מכל האדם והיה אין ממש שעי״ז עלה למעלה מהמקום והוא מזכה את כל ישראל הכלולים בו שיעלו למעלה מהמקום. וכ״ש לעיל על המשנה משה קיבל תורה מסיני דייקא אבל קרח ועדתו שהם בחי׳ החולקים והמתנגדים על האמת שבכל דור הם ההיפך מכל זה כי לא זכו לשום תיקון מתיקונים הנ״ל כי פגמו בברית כ״ש חז,ל הם חטאו על נפשותם ובפרט קרח שאשתו הטעתו כשרז״ל ולא די להם בזה אף גם התגאו הרבה נגד משה ואמרו כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה׳ ומדוע תתנשאו וכו׳ כאלו משה ואהרן חפצים ח״ו בכבוד והתנשאות לתאוותם חלילה כיה סמהפכים מהיפך אל היפך וע״כ היה מפלתם ע״י קטרת שרצו להקטיר קטרת זרה כי ריח הקטרת הוא עיקר תיקון ועליית כל הקרבנות שבמשכן וביהמ״ק שכול היו לריח ניחוח אבל העולה על כולם הי׳ ריח הקטרת כי לית קרבנא חביבא קמי׳ קוב״ה כקטרת כי כל הקרבנות הם בחי׳ תפילה שמעלה כל כחות של שיח השדה לשרשם בבחי׳ ויצא יצחק לשוח בשדה והעיקר הוא הריח שהוא חיות הנשמה וכו׳ וכו׳ שזהו בחי׳ התנוצצות משיח כ״ש שם (באות י״ב) ועש״ז נקרא מטר וכו׳ ע״ש וע״כ חביב מהכל הקטרת שהיה רק לריח כי עיקר התיקון של הקרבנות והתפילות הם בחי׳ ריח בחי׳ ריח י״א סנממני הקטרת שהיה בהם חלבנה שהם

מעלין הנצוצות והנפשות הנפולין מעמקי עמקי הקליפות מסטרא דמותא ממש ומעלין אותם לעילא ולעילא כי סלוקא דקטרת עד א״ס כמבואר בזוה״ק היינו שעיקר העליה מתכלית גשמיות המקוספ לעלות למעלה מהמקום הוא ע״י ריח הקטרת. וקרח בגאוותו טעה ואמר שגם הוא יכול לעלות ע״י הקטרת אבל באמת הי׳ כל מפלתו ע״ז כי להעלות ריח התפילה והקרבנות לעילא ולעילא זה אין זוכה כ״א הצדיקי אמת שהם בחי׳ משה משיח וכנ״ל:

אות מב

וע״כ היה עונשו מדה במדה שפתחה הארץ פיה ובלעה אותם בחייהם לתוך בטן הארץ הגשמיט כי ישרים דרכי ה׳ כי מבואר לעיל סוד הקבורה שהוא שדייקא ע״ז שהאדם נקבר בתוך הארץ הגשמי ע״ז דייקא זוכה בתחיית המתים שיעלה למעלה מהמקום כי א,א לעלות למעלה מהמקום כ״א ע״י שיורדים דייקא לתכלית גשמיות המקום. אבל העיקר אין זוכין לזה כ״א גדולי הצדיקים בני העלי׳ המובחרים שזהו בחי׳ גודל מעלת ההליכה על קברי הצדיקים האמתיים וכנ״ל. אבל שאר העולם אפי׳ הכשרים והצדיקים שאינם בתכלית השלימותך אין זוכין לזה כ״א בכחו של הצדיק הקגדול שהוא בבחי׳ משה שהוא יכול לזכות ולהעלות אפי׳ את הגרוע שבגרועים. כי הוא מקיים השלימות אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכו׳ וכנ״ל. וע״כ קרח שפגם בזה מאד וחלק על משה רבינו. ובזה החליק והפריד מאד מאד את המקום מבחי׳ למעלה מהמקום ע״כ הי׳ עונשו שירד מיד לתוך בטן הארץ לתוך תכלית גשמיות הארץ בחיים חיותו, להודיע ולהרותו שנפסק משרשו בחייו. כי עיקר התיקון של כל אדם הוא כפי התורה ומעשים טובים שמסגל בחייו שע״ז זוכה אח״כ בעת מיתתו שנשמתו עולה למעלה וגופו יורד לארץ. אבל נשאר בו רושם מחיות נפשו שהוא סוד הבלי דגרמי המבואר בזוה״ק שהוא סוד השם ששואלין אותו אחר מיתתו מה שמו שהוא בחי׳ נפשו הנשארת עמו בקבר. וכל תיקונו ע״י שמתקשר מתוך קבורתו בארץ לשורש נפשו ורוחו ונשמתו עד שיזכה ע״י קבורתו בארץ דייקא לעלות ולכלול בבחי׳ למעלה מהמקום כנ״ל. אבל כל זה בוודאי א״א לזכות כ״א ע״י הצדיק הגדול שזכה בחייו לשבר כל תאוות עוה״ז וכו׳ וכו׳ עד שזכה לכלול בבחי׳ למעלה מהמקום שהוא בחי׳ בעל השדה שכל התיקון על ידו וכנ״ל. אבל קרח שהי׳ ההיפך מכל זה וחלק על משה. ע״כ חזר עליו הגלגל בהיפך ממש מכל הנ״ל כי נפסק משרשו בחיים חיותו וירד חיים שאולה לתוך גשמיות הראץ. ושם נפל עם כל חיותו שזהו בחי׳ סוד הכרת בחי׳ ומקוללין יכרתו וכנ״ל כי אין מ ישיעלהו מגשמיות הארץ למעלה מאחר שחלק על משה שכל העלי׳ על ידו דייקא וכנ״ל:

אות מג

וע״כ סוף כל סוף יהי׳ תיקונו ע״י שמואל הנביא וכ״ד משמורת לוי׳ שיצאו ממנו שעל זה התנבאה חנה ה׳ ממית ומחי׳ מוריד שאול ויעל. כי הלוים עוסקים בשיר על הדוכן בשעת הנסכים דייקא שמחוללין ויורדין עד התהום. שע״ז דייקא מעלין מתהום תחתיות את הירודים מאד מאד למעלה מהמקום וכנ״ל. ועתה בוא וראה והבן מה שאבד והפסיד קרח ועדתו ע״י גאוותו וע״י נסיון של המנהיגות והנשיאות. כי הוא טעה ע״ז. מחמת שראה ששמואל הנביא וכל הנ״ל יצאו ממנו. ע״כ התגאה בטעותו ושטותו לחלוק על משה. אבל עינו הטעתו. כי אם לא הי׳ חולק על משה הי׳ זוכה לזה מיד ביתר שאת ויתר עז אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים ולא הי׳ צריך לסבול צער קשה ומר של גיהנם כ״כ ימים ושנים הרבה ועתה סבל מה שסבל אלפים שנה וסוף כל סוף יהי׳ עלייתו ותקונו ע״י משה כי כל התיקון של הלוים בשיר על דוכן ע״י הנסכים וכו׳ הכל בכחו של משה שהוא תיקן לנו הכל וסוף כל סוף אחר כל המרירות דמרירות שסבל וחרפות ובושות בלי שיעור יצטרך להתבייש הרבה לפני משה לקבל התיקון על ידו:

אות מד

וזהו הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד דהיינו אהבה ושלום שיתקשרו יחד אחים ורעים שהם נפשות כלל ישראל שכל קיום ממשלת האדם על המלאכים הוא ע״י כנ״ל. וזהו כשמן הטוב על הראש וכו׳. שהוא שמן המשחה שעל ידו נתקדש כל המשכן וכליו לדורות שע״י עיקר האחיזה בכסא הכבוד לעלות למעלה מהמקום כנ״ל וזהו כטל חרמון שיורד על הררי ציון בחי׳ טל ומטר שמגדלין כל שיח השדה שמעלין כחותם ע״י התפילה למעלה למעלה. שע״י נעשים כל התיקונים הנ״ל. וזהו שיורד על הררי ציון דייקא שהוא נקודת האבן שתי׳ שדרך שם עולין מהמקום למעלה מהמקום. וזהו כי שם צוה ה׳ את הברכה חיים וכו׳ כי שם מקור הברכה בחי׳ כי מבורכיו יירשו ארץ הנ״ל. כי זה עיקר הברכה והחיים כשעולין ונכללין למעלה מהמקום. כי שם מקור הברכה והחיים. וע׳ היטוב בכל התורה תקעו הנ״ל מרישא לסיפא ומסיפא לרישא ותבין בדברינו. איך הכל מקושר יפה ע״פ התורה הנ״ל. אך לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה מי יתן שנזכה לכל הנ״ל לצאת מכל התאוות והמדות רעות הנזכרים שם ולזכות לכל התיקונים הנ״ל. והכל בכח של הצדיקי אמת עד שנזכה לעלות למקור נשמותינו שהוא למעלה מהמקום וכו׳ וכנ״ל:

אות מה

וע״כ סיימה חנה בתפילתה שהתפללה כשנולד שמואל שהוא תיקון קרח. וכסא כבוד ינחילם. כי לה׳ מצוקי ארץ וישת עליהם תבל, שזה עיקר התיקון לאחוז עצמו בכסא הכבוד שע״י עולים למעלה מהמקום כמבואר שם בסוף התורה הנ״ל ע״ש:

שייך לענין נסכים באות ל״ז וכו׳

אות מו

וז״ש במ״ר ויקרא פ׳ א׳ וז״ל זכרו כיין לבנון. אמר הקב״ה חביב לפני שמותן של גרים כיין נסך שקרב לפני ע״ג מזבח עכ״ל, היינו כמו שכתבנו לעיל כי ע״י נסכים מעלין נפשות שירדו עד התהום שזהו בחי׳ גרים שהם נצוצי נפשות ישראל שירדו מאד עד שנולדו בין העכו״ם. ע״כ חביבים הגרים כנסכים דייקא וכנ״ל:

העושה שליח לגבות חובו א

אות א

כשעושה השליח בעדים אזי אם נאבד הוא על אחריות המלוה. כי שעני עדים הם בחי' פי שנים שהוא בחי' לשון הקודש שהוא הקיום של כל הדברים. כי כל העולם נברא בלשון הקודש וכ''שודבריו חיים וקיימים לעד. וזה בחי' (דברים יט) על פי שנים עדים יקום דבר שע''י בחי' פי' שנים. ע''ז יקום דבר בחי' ודבריו חיים וקיימים כנ''ל. וע''כ אע''פ כשעושה השליח שלא בפני הלוה יכול לחזור. ואם נאבד הוא על אחריות הלוה אבל כשעשאו בפני עדים שהם בחי' פי שנים כנ''ל אזי הדבר קיים ואין יכול לחזר. וע''כ אם נאבד הוא על אחריותו של המלוה כנ''ל:

העושה שליח לגבות חובו ב

אות א

המעות באחריות הלוה עד שנפרעין ליד המלוה או ליד שלוחו וכו'. כמבואר בחו''מ בסימן ק''כ וקכ''א:

ע''פ המאמר בחצוצרות וקול שופר וכו' בליקוטי הראשון בסי' ה' ע''ש. והכלל כי צריך כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי. וע''כ אני צריך לראות ולעיין בכל עת בתיקון העולם וכו' וצריכין לידע בין קודם גזר דין לאחר גז''ד וכו' וזה זוכין ע''י שעושין המצוות בשמחה גדולה כ''כ עד שאין רוצה בשום שכר עוה''ב בשביל המצוה וכו' וזהו החילוק שבין נבואת משה רבינו לבין נבואת שאר ניבאים וכו' כי מי שעושה המצוה בשביל שכר עוה''ב. זה בחי' אספקלריא שאינה מאירה כמו אדם שרואה איזה דבר מרחוק כן הוא עושה המצוה בשביל שכרה הבא לעת רחוק היינו. אחר עוה''ז ושילום שכר נקרא בשם נביא וכו'. אבל זה שעושה המצוה ויש לו שמחה מהמצוה בעצמה עד שממאס בכל מין שכר וכו' זה בחי' נביא בבחי' אספקלריא המאירה וכו' ואז הוא יכול לידע בין קודם גז''ד לאחר גז''ד וכו'. כי המצוות הם אחדותו ית' ומי שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה נמצא כשנכנס בהשמחה שבמצוה היא נכנס בשמחת הקב''ה שמשמח במעשיו וכו' וע''ז יכול לידע בין קודם גז,ד לאחר גז''ד ולתקן העולם ולמלאות חסרון העולם וכו' ע''ש כל זה היטב וכו'.

אות ב

נמצא שעיקר שלימות האדם הוא כשזוכה לבא למדרגה זו שיעשה כל המצוות בשמחה גדולה עד שלא ירצה שום שכר עוה״ב בשביל המצוות רק העוה״ב שלו יהיה בהמצוה בעצמה ואז הוא נכלל בהש״י בשעת עשיית המצוה כי המצוות הם אחדותו יתי והוא עושה המצוות רק בשביל הש״י לא בשביל עצמו כלל. כי אינו רוצה שום שכר רק יש לו שמחה מהמצוה בעצמה שהוא אחדותו יתי נמצא שנכלל בהש״י ע,י עשיית המצוות בשמחה גדולה כ״כ. ואזי הוא יודע בין קודם גז״ד לאחר גז״ד וכו׳ כמבואר שם. ועי״ז הוא יכול לתקן העולם ולמלאות חסרון העולם וכו׳ כ״ש שם. וזה בחי׳ סילוק החוב של הלוה למלוה. שאינו נפטר מחובו עד שיסלק ליד המלוה בעצמו או ליד שלוחו שהוא כמותו. כי כל המצות שאנו עושין הם בחי׳ סילוק החוב מה שאנו חייבים להש״י : כי הש״י ברא את כל הבר יאה מראש ועד סוף הכל בשביל ישראל ובשביל התורה כדי שיקיימו ישראל את התורה כ״ש (בראשית א) בראשית ברא אלקים וכו׳ וארז״ל בשביל ישראל ובשביל התורה שנקראין ראשית וכו׳. וקודם שקיבלו ישראל את התורה. אזי כל הבריאה כולה שברא השי״ת מראש ועד סוף הכל היה מקתיים רק בבחי׳ הלוואת חן וגמילות חסד. בבחי׳ עולם חסד יבנה הנאמר בבריאת עולם בחי׳ גמילות חסד והלוואת חן. כי באמת אין קיום לעולם בלא התורה ואין העולם יכול להתקיים אפילו רגע אחת בלא תורה. וכל קיום העולם קודם מתן תורה היה בבחי׳ הלוואה. שעש״י בחסדו גמל חסד עמנו והלווה לנו הלוואה גדולה כזו וברא את כל העולם כולו מראש ועד סוף בחסדו לבד בלי שום אתערותא דלתתא כלל. והכל בשביל שצפה שיהיו צדיקים בעולם שיקיימו את העולם ע״י תורתם ומעשיהם הטובים כי הצדיקים ע״י מעשיהם הטובים הם מסלקין להש״י ומשלמין לו כביכול כל מה שהוציא מכח אל הפועל דהיינו כלליות הבריאה שברא בהלוואה בשבילם. כי הצדיקים ע״י מצוותם ומעשיהם הטובים הם מעלין ומנשאין ומרימין כל הבריאה כולה לשורשה למקומה למקור אשר חוצבה משם. כי זה עיקר סוד כוונת של כל המצוות כולם כי ע״י התורה והמצוות שהם קומה שלימה כנגד קומת העולם שנה נפש כי הם שורש החיות של כל הקומות כנ״ל וע״י שמקיימין המצוות ע״ז נכלל העולם בשרשו כידוע. נמצא כשהצדיק מקיים מצוות התורה. ובזה מרים ומגביה ומעהל את כל העולם כולו ומחזירו לשורשו הראשון למקור אשר חוצבה משם נמצא שהוא משלם ומסלק להש״י כל ההלוואות שהלוה בבריא תעולמו כנ״ל כי עכשיו הצדיק מעלה ומחזיר הכל להש״י ומסלק כל ההלוואה להש״י. כי הוא מעלה ומחזרי כל העולם וכל כלליות הבראיה להש״י ע״י מצוותיו שעושה שע״ז עולה וחוזר הכל להש״י כנ״ל :

אות ג

נמצא שכל המצוות הם בחי׳ פרעון חוב ההלוואה להש״י. וע״כ נקראו המצוות בלשון חיובים וחובות כמורגל הלשון אצל כל המצוות. יוצא אדם ידי חובתו לענין מצה ושופר וסוכה. וכן אצל כל המצות. כי כ״ז שאין זוכה לעשות המצוות הוא בעל חוב לשלם להש״י כל הוצאות הבראיה שהוציא מכל אל הפועל בתורת הלוואה בשבילו. וכשעושה המצוה בשלימות הוא יוצא ידי חובתו כי מסלק חוב ההלואהנ להש״י כי מחזיר הכל לשרשו ע״י המצוות כנ״ל. וע״כ הרשע שאינו מקיטים המצוות נקרא לוה רשע ולא ישלם. כי לכאורה תמוה מפני מה מכנה דהע״ה את הרשע בשם לוה רשע וכו׳ וכי אין האדם נקרא רשע כ״א בשביל עבירה זו לבד שלוה ואינו משלם. והלא מצינו כמה רשעים שפורעין במועדם ובזמנם ואעפ״כ הם רשעים גדולים מאד ועוברים על כל התורה כולה ר״ל אך ע״פ הנ״ל מכוון ומדוקדק היטב כי כל מי שהוא רשע בשביל איזה עבירה שהוא, נקרא לוה רשע ולא ישלם. כי מאחר שעובר על מצוות התורה ואינו יוצא ידי חובתו לשלם להשי״ת כל חוב ההלואה של הבריאה המוטל עליו וע״כ בוודאי נקרא לוה רשע ולא ישלם כי אינו משלם להש״י ידי חובתו וכנ״ל.

אות ד

נמצא שכל המצוות שעושין הם בבחי׳ פריעת חוב אבל הלוה אינו נפטר מן החוב עד שיסלק ליד המלוה בעצמו. והמלוה בעצמו הוא הש״י כביכול שצריכין להחזיר לידו ממש כביכול כל הבריאה

שכלול בנשמות ישראל שבשבילם נברא הכל בבחי׳ תנה לו כמו שנתנה לך. וא״א להחזיר הכל ליד הש״י בעצמו כביכול כ״א כשזוכין לעשות המצווה בשמחה גדולה כ״כ שיש לו שמחה מהמצוה בעצמה ואינו רוצה לקבל שום שכר עוה״ב בשביל המצוה ואז כשעושה המצוה בשמחה כזו אזי הוא נכלל בהש״י כביכול בשעת עשיית המצוות שהם אחדותו כנ״ל ואזי נכלל כל העולם ומלואו עמו ונכללין כולם בהש״י ע״י המצוות שהם חיות העולם שהם אחדותו ית׳ ונכלל הכל יחד בהש״י כביכול. נמצא שהחזיר כל העולם ומלואה ליד הש״י בעצמו כי נכלל בו ית׳ ע״י עשיית המצוות בשמחה מהמצוה בעצמה שהיא אחדותו ית׳ שע״ז נכלל הכל בשרשו וכנ״ל. אבל לאו כל אדם זוכה לעשות המצוות בשמחה כזו עד שיהיה נכלל הכל בהש״י בעצמו כביכול כנ״ל כי מי שעושה המצוה בשביל שכר עוה״ב הוא בחי׳ נביא באספקלריא שאינה מאירה כמו מי שרואה איזה דבר מרחוק כמו כן הוא עושה המצוה בשביל שכרה הבא לעת רחוק וכמו כן ראינו נכלל בעצם בהשי״ת רק עומד מרחוק וצריכה המצה עם כל העולם ומלואה התלוים בה להשתלח בשליחות מעולם לעולם עד שיתברר ויתעהל ויוכלל בשרשו שזהו בחי׳ סילוק החוב ואז יש אחריות הדרך כי יש אחריות גדול בדרך מכה מקטרגים המקטרגים ומונעים המצות מלעלות ולכלול במקומם ושורשם וע״כ אנו צריכים לעשות כל המצות על דעת משה רבינו ע״ה ולקשר עצמנו בשעת עשיית כל מצוה ומצוה להצדיק האמת שבדור שהוא בחינת משה רבינו בחינת נביא באספקלריא המאירה. דהיינו שצריכין לקשר עצמו לזה הצדיק האמת שזוכה לעשות כל המצוות בשמחה מהמצוה בעצמה שאינו רוצה בשום שכר עוה״ב בשביל המצוה. וזה הצדיק נכלל בהש״י ע״י מצוותיו כנ״ל ועמו נכלל כל העולם ומלואה בשרשו כנ״ל. וכשאנו מקשרין כל המצוות שאנו עושים לצדיקים אמתיים כאלו אזי אנו שולחין מצותינו שהם בחי׳ סילוק חובותיונ כנ״ל ע״י ציר נאמן לשולחיו היינו ע״י שליח נאמן של השי״ת שהוא בחי׳ משה שנאמר עליו בכל ביתי נאמן הוא כי הוא נקרא שליח השי״ת שזהו בחי׳ שליח המלוה כנ״ל שכשמסלקין לידו הואכאלו מסלקין ליד המלוה בעצמו כי הוא ציר נאמן לשולחיו ותיכף שבאה המצוה שלנו לידו הוא מעלה אותה ומחזירה מיד להשי״ת ונכלל כל חלקי העולם התלויים בנו בכל אחד ואי מישראל נכלל הכל בהשי״ת ואזי אנו יוצאים ידי חובתינו ומסלקים החוב בשלימות וניצולין מכל האחריות כי שוב אין האחריות עלינו מאחר שסילקנו הכל ליד שליח המלוה כנ״ל. וגם כששולחין ע״י שליח כזה בחי׳ משה אין חשש שום אחריות הדרך כלל כי הוא מסלק הכל מיד, ליד המלוה בעצמו כי הוא נכלל תמיד בהש״י ע״י מצוותיו בשמחה כנ״ל ועל ידו נכלל הכל בהש״י כנ״ל:

אות ה

וזה שמבואר במאמר הנ״ל שע״י הצדיק שעושה המצווה בשמחה גדולה כנ״ל שהוא בחי׳ משה כנ״ל על ידו דייקא נתתקן העולם וכו׳ כי הוא ממלא חסרון העולם וכו׳ כנ״ל. כי ע״י זה הצדיק נכלל כל העולם ומלואו בהש״י ע״י עשיית מצוותיו בשמחה ואזי בוודאי ניצול העולם מכל מיני אחריות ונתתקן מכל החסרונות וניצולין מכל הקיטרוגים כי כבר החזיר הכל להש״י ומי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי אמר ה׳:

אות ו

וז״ש והיה אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא והקרבתיו ונגש אלי כי מי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי נאום ה׳ (ירמיה למד). כי זה המקרא נאמר על משיח שהוא משה כמובא שיזכה לבחי׳ הנ״ל בשלימות לבחי׳ אספקלריא המאירה לעשות המצוות בשמחה מהמצווה בעצמה וע״ז יהיה נכלל בהש״י בשלימות וכל העולם יהיה נכלל עמו וע״כ יהיה עיקר תיקון העולם על ידו. וזהו והקרבתיו ונגש אלי דייקא שיהיה נכלל בי ועמו יהיה נכלל כל העולם אזי בוודאי יתתקן הכל כמו שמסיים המקרא ומי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי וכו׳ וכנ״ל. וע״כ נקרא אדיר ומושל כי הוא בחי׳ צדיק

מושל כי אינו בחי׳ מקבל כלל כ״ש לקמן ע״ש׃

אות ז

וע״כ אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה כי אין אנו יכולין לעשות שום מצוה והנהגה כ״א ע״פ משה רבינו ע״כ שהוא נביא באספקלריא המאירה. שע״י מצוותיו הקדושים שקיבל מפי הגבורה בנבואתו הקדושה באספקלריא המאירה וגם עכשיו אנו עושין כל המצוות על דעתו ומקשרין כל המצמוות אליו כמו שאנו אומרים ברוב המצוות כאשר צוויתני ע״י משה עבדך וכו׳ ועל ידו דייקא אנו יכולין למלאות רצון הש״י ולתקן כל העולם כולו ולהעלות כל העולם לשרשו וכנ״ל וע״כ אין אנו יכולין לעשות שום מצוה ע״פ נביא כי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה כי כל הנביאים התנבאו באספקלריא שאינה מאירה לבד משה רבינוע״ה התנבא באספקלריא המאירה שהוא בחי׳ שמחה מהמצוה בעצמה שעל ידו דייקא יכולין לקייטם רצון הש״י ולעשות כל המצות שהם חיות ותיקון העולם כנ״ל׃

אות ח

כי עיקר תיקון העולם למלאות כל החסרונות של העולם הוא דייקא ע״י בחי׳ משהשהוא בחי׳ נביא באספקלריא המאירה שהוא מי שזוכה לעשות המצוה בשמחה גדולה מהמצוה בעצמה עד שאינו רוצה לקבל שום שכר עוה״ב בעד המצוה כי העוה״ב שלו הוא בהמצוה בעצמה וכו׳ כנ״ל. כי עיקר בריאת העולם הי׳ רק בשביל התכלית הזה לזכות לשמחה של מצוה הנ״ל דהיינו לזכות שיהיה להאדם שמחה מהמצוה עצמה עד לשא ירצה שום עוה״ב שזה עיקר תכלית כוונת הבריאה. ובשביל זה נברא הכל. וע״כ עי״ז דייקא עולה כל העולם ומלואו בתכלית העליה. ונכלל בשרשו ונתתקן כל העולם ונתמלא כל החסרונות של כל העולמות כולם מראש ועד סוף הכל הי׳ רק בשביל האדם. כדי שיזכה האדם בעוה״ז לעבוד ולהשתכר שכרו משלם ע״פ עבודתו אשר יעבוד את הש״י בזה העולם ע״פ בחירתו. כדי שלא יאכל הנמא דכסופא אשר רק בשביל זה היה כל הבריאה כידוע ומובא בספרים. כי מתחילה היתה הנשמה אוכלת הנמא סכסופא ומאן דאכל דלאו דילי׳ בהית לאסתכולי׳ באפי׳ והש״י רוצה להיטיב וחפץ להיטיב להנשמה שלא תאכל הנמא דכסופא ובשביל זה ברא כל הבריאה כולה מראש ועד סוף. ועיקר התכלית הוא השמחה שהוא עיקר השכר והאושר האחרון. שאז נזכה לשמחה שלמה בהש״י כ״ש ואמר ביום ההוא הנה אלקינו וכו׳ נגילה ונשמחה בישועתו וכשארז״ל (תענית לא) עתיד הקב״ה לעשות מחול לצדייקים לעתיד לבא וכו׳. כי בשמחה תצאו וכו׳ ששון ושמחה ישיגו וכו׳ וכ״ש (תהלים טז) שובע שמחות את פניך וכו׳ ופרש,י שמחה שאין לה קץ היא השמחה של עתיד וכו׳. וכן מבואר בפסוקים רבים מאד כי הש״י הוא עצם השמחה כביכול כ״ש (שם צז) הוד והדר לפניו עוד וחדוה במקומו ורצה בחסדו וטיבו לזכות את נשמות ישראל שיזכו לשמחה הזאת היינו לשמחה שלו שכפי שמחתו כן תהיה שמחתינו כ״ש שם במאמר הנ״ל על מאמר רבב״ח איהו בזקיפא ואנן בשפולי כפי שמחתו כן שמחתינו. כ״ש ישמח ה׳ במעשיו ישמח ישראל בעושיו. אך לשמחה הזאת אא״א ללזכות כ״א ע״י מצות ומעשים טובים של האדם השפל בעוה״ז דייקא שהוא בעל בחירה שזוכה להשתכר שכרו ע״י מצותיו ומעשיו הטובים שעושה ביגיעה גדולה על ידי כפיית יצרו הרע מחמת שהוא בעל בחירה, עי״ז דייקא הוא יכול לזכות לשמחה שאין לה קץ שהוא שמחת הש״י בעצמו כביכול כי כ״ז שאין משתכרין השכר ע״פ עבודתו רק שמקבלין השכר במתנת חנם. אע״פ שטבע הטוב להטיב והש״י חפץ להיטיב לו כל טוב. אעפ״כ א״א שיזכה לשמחה בשלימות. כי כ״ז שאינו זוכה להשתכר שכרו ע״פ עבודתו הוא בחי׳ מקבל שהיא בחי׳ דלות ועניות שהם בחי׳ מקבלים ששם עיקר העצבות כי מאן דאכיל דלאו דיליק בהית לאסתכולי באפ י׳ וכל אילתו הואלחם עצלות ועצבות בחי׳ בעצבון תאכלנה שנאמר על העני המקבל. ובש ביל זה בעצמו ברא הש״י כל הבראיה כולה שהכל הי׳ כדי שלא תאכל הנשמה נהמא דכסופא. היינו כי הש״י רצה לזכות את הנשמה שתזכה להשכר המקווה שהוא שמחה בו יתי׳ שמחה שאין לה קץ שלשמחה זו

א״א לזכות בשום אופן כ״א כשאינו בכלל מקבל כלל כי כ״ז שהוא בבחי׳ מקבל נאחז בו בחי׳ עצבות שהוא בחי׳ עניות בחי׳ בעצבון תאכלנה וע״כ א״א לזכות להאושר האחרון היינו לשמחה הנ״ל כ״א ע״י עבודתו שאז אינו מקבל כלל ואינו נאחז בו שום עצבות ואז יזכה ע״י עבודתו לשמה שאין לה קץ שא״א לזכות לזה כ״א מי שאינו בחי׳ מקבל כלל כנ״ל:

אות ט

וכשברא הש״י את הבריאה ואז לא היה עדיין שום עבודה ושום אתערותא דלתתא כלל הוהצרך לברוא את הבריאה בחסדו בתורת חסד לבד וע״כ היה אסז העולם בבחי׳ מקבל מאחר שנברא רק בחסד חנם לבד בלי שום אתערותא דלתתא ובשביל זה היה אחיזת הדין בבריאת העולם. ואיתא שעיקר אחיזת הדין הוא רק ע״י שנברא העולם בלי אתערותא דלתתא. כמובן בכתבי האריז״ל. היינו כנ״ל שמחמת שבשעת בריאת העולם שלא הי׳ עדיין שום אתערותא דלתתא כלל רק ברא את העולם בחסדו לבד במתנת חנם נמצא שהי׳ כל העולם בבחי׳ מקבל שהוא בחי׳ עצבות כנ״ל ועצבות הוא סטרא דדינא כידוע. וע״כ בהכרח הי׳ אחיזת הדין בשעת בריאת העולם מחמת שלא הי׳ אתערותא דלתתא. היינו כי מחמת זה הי׳ העולם בבחי׳מקבל שהוא בחי׳ עבות בחי׳ דין כנ״ל. ומהדין הזה נשתלשלין ובאין כל החסרונות וכל הגזרות ח״ו הבאין על העולם. ועל כן א״א להמתיק הדין הזה ולתקן העולם ולמלאות חסכרון העולם כ״א ע״י הצדיק האמת שזוכה לעשות המצוות בשמחה גדולה מהמצוה בעצמה ואינו רוצה לקבל שום שכר עוה,ב שזה הצדיק דייקא יכול לתקן העולם מכל החסרונות ולהמתיק כל הדינים כי זה הצדיק אינו בחי׳ מקבל כלל ואין בו שום אחיזת העצבות והדין כלל. כי כ״ז שאין זוכין לבחי׳ זו רק הוא רוצה עדיין שכר עוה״ב בעד מצוותיו אע״פ שהוא צדיק גמור באמת. ויש לו עוה״ב הרבה וחלקו בחיים אשרי לו אעפ״כ עדיין שי בו אחיזת בחי׳ מקבל קצת. שהוא איזה אחיזה מבחי׳ עצבות כי אע״פ שזכה להשתכר שכר עוה״ב שלו בשכר מצוותיו ומעשיו הטובים אעפ״כ הכל הוא מתנת חנם והוא בחי׳ מקבל כי מי הקדימני ואשלם כתיב וכשדרז״ל (מדרש ויקרא פ׳ כ״ז) כלום עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית כלום עשה לי ציצית עד שלא נתתי לו בגד כנ״ל. וגם המזוזה בעצמה והציצית בעצמן הם ג״כ של הש״י וגם כל כח האדם וחיותו וגופו ואבריו הכל של הש״י לבדו כי ממך הכל ומידך נתנו לך וא״כ במה זכה האדם להשתכר שכר עוה״ב ע״י עבודתו מאחר שהכל של השי״ת כי כל מעשים הטובים הכל מאתו לבד. וע״כ כ״ז שהאדם רוצה שכר בשביל מצותיו אע״פ שבאמת יזכה לשכר טוב הצפון אעפ״כ הוא בבחי׳ מקבל. כי מי הקדימני ואשלם כנ״ל ומאחר שהוא עדיין בבחי׳ מקבל. ע״כ אין לו כח להמתיק הדין הנאחז בהעולם שהכל נשתלשל מהדין הנאחז מתחילת הבריאה. שהוארק מחמתשהיה העולם בבחי׳ מקבל שהוא בחי׳ עצבות היפך השמחה כנ״ל. וע״כ זה הצדיק בוודאי אינו יכול להמתיק ולבטל הדין לגמרי מאחר שהוא ג״כ עדין בבחי׳ מקבל מאחר שרוצה לקבל עוה״ב וכו׳ וכנ״ל ובוודאי אין שמחתו מהמצוה בשלימות. כי עיקר השמחה הוא כשאינו בבחי׳ מקבל כלל. כי בבחי׳ מקבל שם נאחז העצבות שהוא היפך השמחה וכנ״ל ובשביל זה אינו יכול למלאות חסרון העולם דהיינו להמתיק הדין כנ״ל:

אות י

וע״כ עירק ההמתקה וביטול הדינים לגמרי הוא רק ע״י זה הצדיק האמת שזכה לעשות כל המצוות בשמחה גדולה כ״כ עד שיש לו שמחה מהמצוה בעצמה עד שאין רוצה שום שכר עוה״ב בשכר המצוה וכו׳ נמצא שזה הצדיק אינו שום בחי׳ מקבל כלל. כי אינו רוצה באמת לקבל שום שכר עוה״ב כלל והוא יגע ועובד הש״י תמיג יומם ולילה ביגיעה גדולה ובעבודה רבה מאד ואינו נהנה מן העולם כלל אפילו באצבע קטנה. כמו שאמר רבינו הקדוש לפני מיתתו גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי וכו׳ ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה. וכמו שרמז רבינו ז״ל בהמעשה של השבעה בעטלירש שהיא מדברת מן הצדיקים הקדמונים שמרומז שם שהצדיקים הגדולים האמתיים אין להם שו

סהסתכלות בעלמא בזה העולם כלל וגם אין שומעין שום קול של זה העולם וגם אין מדברין שום דבור בזה העולם שאינו שבחים להש״י וגם אין רוצים להניח שום הבל ונשימה בזה העולם וכו׳ וכיוצא בשאר האברים והחושים וכמובא בזוה״ק זכאה מאן דלא איתהני מדיליה כלום. נמצא שהצדיקים הגדולים האמתיים אינם מבקשים והנהים מזה העולם אפילו כחוט השערה דק מן הדק. והם עובדים ומיגעים בכל כחם כל ימיהם בעבודת ה׳ באמת. ואעפ״כ אינם חפצים שום עוה״ב כלל רק כל שמחתם הוא בהמצוה בעצמה שעיקר שמחתם הוא מה שהם זוכים בחיהם לעשות רצון הש״י. כי אין תענוג ושמחה יותר מזה שילוד אשה טפה סרוחה. קרוץ מחומר. יזכה לעשות רצון הש״י אל מלך חי וקים אדון כל אשר לגדולתו אין חקר. ובאמת א״א לזכות לזה כ״א ע״י הבחי׳ הנאמרים שם במאמר הנ״ל דהיינו ע״י שמפשיט עקמימיות שבלבו ע״י בחי׳ רעמים שהם בחי׳ תפלה בכח להתפלל עם כל הכחות וכו׳ ובלבלד שיזהר מחימוץ המוח וכו׳ כ״ש שם ע״ש. נחזרו לענייננו כי זה הצדיק שזוכה לזה לעשות המצוות בשמחה גדולה מהמצוה בעצמה עד שאינו רוצה באמת שום שכר עוה״ב כלל. זה הצדיק אינו בחי׳ מקבל כלל. וע״כ הוא זוכה לשמחה גדולה בתכלית כי עיקר השמחה כשאינו בחי׳ מקבל כלל ששם אחיזת העצבות כנ״ל. וע״כ זה הצדיק דייקא הוא יכול להמתיק כל הדינים מן העולם ולמלאות חסרון העולם. כי כל החסרונות והדינים ח״ו נמשכין משורש הדין שנאחז בתחילת הבריאה ע״י בחי׳ העצבות מחמת שהיה העולם בבחי׳ מקבל וכו׳ כנ״ל. וע״כ ע״י הצדיק הזה נמתק ונשלם הכל כי עכשיו ע״י הצדיק הזה שאינו בחי׳ מקבל כלל. שזכה לתכלית השמחה, על ידו עולה כל העולם כולו שנברא בשבילו. כי עכשיו כל העולם כולו אינו בחי׳ מקבל כלל. כי בוודאי היה ראוי לברוא את העולם בשביל הצדיק הזה שהוא בחי׳ משה שאינו מקבל כלל. שזכה לתכלית השמחה שבשביל זה היה עיקר כוונת הבריאה כדי לזכות לשמחה הזאת שאין זוכין אליה כ״א כשאינו מקבל כלל כנ״ל שע״ז נמתקן הכל כנ״ל:

אות יא

וזה בחי׳ מצות מילה. כי איתא במדרש (בר׳ פ׳ י״א) שהמינין שאלו מדוע לא נברא האדם מהול והשיבו שם כי הכל צריך תיקון התורמסין צריך תיקון החטין צריכין תיקון וכו׳. היינו כנ״ל כי בהכרח שהאדם יהיה נברא עם ערלה ואנחנו בעוה״ז נתקן עצמנו ע״י מצות מילה. כי האדם בעת שהוא יוצא לעולם עידיין אין לו שום זכות שיצא לעולם ואזי הוא בבחי׳ תחילת הבריאה שנברא העולם בחסדו במתנת חנם כנ״ל ואזי הוא בבחי׳ מקבל כנ״ל. שמשם אחיזת העצבות והדין כנ״ל שמשם אחיזת הערלה שהואבחי׳ הקליפה הקודמת לפירי׳ שהוא בחי׳ פגם הברית כי ערלה הוא פגם הברית שהוא בחי׳ עצבות שהוא עיקר פגם הברית. כמובא בדברי ריבונו בכמה מקומות שתיקון הברית הוא בחי׳ שמחה. ופגם הברית הוא עצבות וע״כ עיקר אחיזת הערלה שהוא פגם הברית הוא מבחי׳ עצבות הנאחז בבחי׳ מקבל כנ״ל. ומחמת שהאדם בתחילת יצירתו הוא בבחי׳ מקבל כי אין לו שום זכות עדיין רק הוא נברא ויוצא לעולם בחסדו לבד במתנת חנם כמו בתחילת הבריאה וע״כ בהכרח שיצא לעולם עם הערלה ואנחנו בזה העולם צריכין לתקן אותו לועל ידי שאנחנו מלין עצמינו ואת בנינו ע״ז אנו בעצמינו מתקנין עצמינו כי אנו כורתין את הערלה דחפיא על ברית שזה עיקר תיקון האדם כי מקודם לזה לא היה בגדר אדם כלל כי עיקר צלם דמות אדם הוא בן ישראל המהול. נמצא שע״י מצות מילה אנו בעצמינו מתקנין עצמינו וע״ז בעצמו מכניעין ומבטלין הערלה בשרשה. כי עיקר אחיזתה מבחי׳ עצבות שהוא בחי׳ מקבל שזה נמשך מחמת שהאדם נברא ע״י הש״י בעצמו אבל עכשיו כאלו אנחנו בעצמינו עשינו את האדם הזה ע״י שאנו מלין אותו שע״ז נעשהאדם וכשנעשה האדם על ידינו נתבטל בחי׳ מקבל ונתבטל העצבות וע״ז נתבטל הערלה בשרשה כנ״ל ואזי נתגלה הברית שהוא צדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ משפיע בחי׳ צדיק חונן ונותן היפך בחי׳ מקבל. כי עד עכשיו היתה הערלה חופה על הברית שאחיזתה מבחי׳ עצבות בחי׳ מקבל וע)״כ לא נתגלה הארת הצדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ משפיע. אבל עכשיו ע״י שאנו בעצמינו זכינו לתקן את הילד הזה ולעשותו ברי׳ חדשה ע,י מצות מילה והתנוק בעצמו סבל צער גדול של המילה בשביל שיזכה ליכנס בגדר ישראל ע״כ נחשב כאלו עשה את עצמו וע״כ עכשיו יצא מבחי׳ מקבל ועי״ז נתבטל הערלה בשרשה שאחיזתה מבחי׳ מקבל כנ״ל. וע״כ עכשיו נתגלה הברית שהוא בחי׳ הארת צדיק יסוד עולם שהוא בחינת משפיע היפך בחי׳ מקבל כנ״ל:

אות יב

וע״כ מצוות מילה היא מצוה שקיבלו ישרא לבשמחה ועדיין עושין אותה בשמחה וכשרז״ל כי עיקר בחי׳ מצוה זו הוא בחי׳ שמחה שהוא תיקון הברית שהוא בחי׳ צדיק בחי׳ משפיע היפך בחי׳ מקבל שהוא בחי׳ עצבות שהוא בחי׳ הערלה שכורתין אותה ונתגלה הברית שהוא בחי׳ צדיק משפיע שהוא בחי׳ שמחה בחי׳ אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה וכנ״ל:

אות יג

וזה בחי׳ מילה ופריעה ומל ולא פרע כאלו לא מל כשרז,ל כי עור הערלה ועור הפריעה החופים על הברית קודש הם בחי׳ שני קליפות החופין על הצדיק שכל אדם צריך להתייגע לחתכם ולשברם ולבטלם. כי עור הערלה הוא בחינת רע גמור כידוע זה בחי׳ הקליפה הגמורה שמסית את האדם מדרכי הש״י ורוצה למנעו מדרך החיים לגמרי ולבטלו ממצוותלדיו יתי לגמרי ח״ו וזה בוודאי צריכין להכניע ולשבר. אבל אפי׳ כשזוכין לחתוך ולשבר הקליפה הזאת וזוכין לעבודת הש״י ולעשות מצותיו יתי לסור מרע ולעשות הטוב אעפ״כ עדיין צריכין לשבר הקליפה הדקה שהוא בחי׳ נוגה שהיא בחי׳ עור הפריעה שאחיזתה נשתלשל ממי שלא זכה לזכך עצמו לגמרי. ורוצה עדיין שכר עוה״ב בשביל מצותיו שהוא מקבל עדיין, שמשם אחיזת העצבות והדין שמשם נשתלשל אחיזת הקליפות כנ״ל אבל מחמת שזה הצדיק אינו מקבל גמור. כי אעפ״כ זכה להשתכר שכר משלם בשכר מצותיו רק שיש בו אחיזה דקה מבחי׳ מקבל בחי׳ עצבות. ע״כ נשתלשל ע״ז קליפה דקה שהוא בחי׳ קליפת הפריעה שצריכין לקורעה ולגרשה כדי לגלות הארץ הצדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ משפיע. כי א״א שיתגלה הארת הצדיק בחי׳ משפיע כי אם כשמזככין עצמו עד שאין בו שום אחיזת מקבל כלל דהיינו כשמבטל ב׳ הקליפות הנ״ל שמבטל גם אחיזת הקליפה הדקה הב׳ דהיינו שאינו רוצה לקבל אפילו שכר עוה״ב בשביל מצותיו וכו׳ כנ״ל שע״ז דייקא נתגלה הארת הצדיק שהוא בחי׳ משפיע כנ״ל:

וע״כ נקרא פריעה לשון פריעה ושילום בחי׳ פריעת בעל חוב כי ע״י כל המצות שעושין פורעין ומשלמין להש״י את חוב ההלואה שחייבין לו מתחילת הבריאה כנ״ל בתחילת הענין עיין לעיל אבל א״א לפרוע ולשלם להש״י את החוב כ״א ע״י הצדיק שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה שע״ז דייקא עולה כל העולם וחוזר לשרשו וכו׳ כנ״ל. נמצא שדייקא על ידי בחי׳ מצות פריעה שהוא בחי׳ הצדיק הנ״ל שמכניע הקליפה הב׳ כנ״ל. ע״י שאינו רוצה לקבל שום עוה״ב ע״ז דייקא פורעין ומשלמין להש״י כל חוב הבריאה כנ״ל. וע״כ נקרא פריעה בחי׳ פריעת בעל חוב וכו׳ וכנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ כוס יין שמביאין לברך אחר המילה. זה בחי׳ יין המשמח שזוכין ע״י מצות מילה שהוא בחי׳ שמחה כנ״ל כי שמחה של עתיד מכונה בשם יין המשמח בחי׳ יין המשומר לעתיד כ״ש (ש״ה א) נגילה ונשמחה בך נזכירה דודיך מיין וכו׳ כנ״ל:

אות טו

וזה בחי' השם שנותנין לתינוק אחר המילה שהיא בחי' שמחה כנ"ל. כי עיקר האדם נברא בשביל שיזכה ע"י מעשיו הטובים לכלול אחר הבריאה בקודם הבריאה לבטל העצבות והדין מן העולם לבטל בחי' ויתעצב אל לבו הנאמר כשאין העולם מתנהג כשורה ח"ו רק שיתקיים ישמח ה' במעשיו ישמח ישראל בעושיו. כי א"א שיוכלל אחר הבירעה בקודם הבריאה היינו שיחזור העולם לשרשו. כ"א ע,י השמחה האמיתית מהמצוה בעצמה שהאי אחדותו כי אין עצבות לפי המקום וע"כ כל זמן שהעולם הוא בבחי' מקבל ויש בו איזה אחיזה מבחי' עצבות אינו יכול לכלול בהש"י כביכול כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק כי שם אין שום עצבות כלל רק עוז וחדוה במקומו וכל זמן שיש אחיזה להעולם מבחי' עצבות א"א לכלול שם בשרשו כי שם רק שמחה וחדוה ואין שום עצבות לפני המקום כנ"ל. וכלליות העולם הוא בחי' שם ה' כי כל העולמות כולם הם בחי' התגלות מלכותו ואלקותו יתי' כי אין השי"ת נודע כ"א מצד פעולותיו שע"זסלבד אנו יודעין ממנו יתי' שזהו בחי' שם ה' שהוא בחי' התגלות מלכותו ואלקותו יתי' כידוע כל זה. וכשהעוולם ומלואו נכלל בהש"י ע"י השמחה של מצוה כנ"ל אזי נתקיים ה' אחד ושמו אחד כמו שיהי' לעתיד כ"ש ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד היינו שהשם נכלל בו יתי' שאחר הבירהה נכלל בקודם הבריאה והכל ע"י השמחה הנ"ל כנ"ל. וזה שכתב רבינו ז"ל במ"א (בשיחות הר"נ) שע"י העצבות אין האדם יודע משמו וע"ז האדם שוכח שמו לאחר מיתתו והכל ע"י העצבות. כי האדם צריך לזכור את שמו לאחר מיתתו כי בשביל זה נברא האדם לכלול זכור ושמור יחד אספקלריא שאינה מאירה באספקלריא המאירה שהוא בחי' ה' א' ושמו א' היינו שיהי' נכלל כל העולם שהוא בחי' שם בחי' אספקלריא שאינ מאירה בחי' שמור בחי' מקבל שיש בו אחיזת העצבות, לזכות ע"י מעשיו הטובים בשמחה מהמצוה בעצמה, עד שיבטל כל בחי' המקבל והעצבות מן העולם עד שיהיה אור הלבנה כאור החמה שיקויים מקרא שכתוב את שני המאורות הגדולים שיהיה אחר הבריאה נכלל בקודם הבריאה כי הצדיק האמת ע"י מעשיו הטובים זוכה עד שכל העולמות אינם נקראים בשם מקבלים כלל כי הכל נברא בשבילו וכולם כלולים בו שהוא משפיע בחי' צדיק חונן ונותן כנ"ל. ואזי נתברר ונמתק בחי' אספקלריא שאינה מאירה שהוא בחי' כלליות העולם כל זמן שאינו נכלל בזה הצדיק האמת. אבל ע"ז הצדיק נמתק הכל ונכלל הכל בבחי' אספקלריא המאירה כי נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. וזה בחי' זכירת השם לאחר מיתתו כי צריכין שיהי' השם נכלל בבחי' זכור שהוא בחי' משפיע סטרא דדכורא וזה ע"י שזוכר את שמו שנכלל השם בחי' כלליות העולמות בבחי' זכרון שהוא סטרא דדכרוא בחי' משפיע שזה זוכין ע"י השמחה כנ"ל שבשביל זה נברא כנ"ל כי זה בחי' כלליות כל העולמות שהם בחי' שם ה' בשרשן בחי' ה' אחד ושמו אחד כנ"ל. וע"כ מי שיש לו עצבות דהיינו שאין זוכה לשמחה ואין זוכה לכלול את השם בבחי' זכרון כי אינו זוכה לכלול אחר הבריאה בשרשו בבחי' משפיע מאחר שאין לו שמחה וכנ"ל:

וע"כ אחר המילה שהוא בחי' שמחה נותנין השם לתינוק כדי שיהי' נכלל השם בשרשו כדי שיזכה לזכור את השם שיהי' נכלל השם בחי' כלליות העולמות בשרשו בבחי' צדיק בחי' משפיע בחי' שמחה שזהו בחי' ה' אחד ושמו אחד כנ"ל:

טז) וזה בחי' משרז"ל לענין שבת לוו עלי ואני פורע. כי שבת הוא בחי' מצוה בשמחה מהמצוה בעצמה שהעוה"ב שלו בהמצוה בעצמה כי שבת בעצמו הוא מעין עוה,ב כי שבת הוא יום שמחה וחדוה בכל העולמות וכמבואר במאמר הנ"ל על מארז"ל זכור את יום השבת זכרהו מאחד בשבת וכו' שהוא בחי' מצוה בשמחה מהמצוה בעצמה. נמצא ששבת הוא בחי' מצוה בשמחה הנ"ל בחי' אספקלריא המאירה וע"כ בשבת עולין כל העולמות לשרשן כידוע כי עיקר עליית העולמות לשרשן הוא ע"י שמחת המצוה מהמצוה בעצמה כנ"ל שע"ז מסלקין ומשלמין כל החובות להש"י כנ"ל ואזי מוציאין את העולם מבחי' לוה ומקבל וכו' כנ"ל וזשאז"ל על שבת לוו עלי ואני פורע כי ע"י קושת שבת כביכול נעשה הש,י בבחי' לוה. כי ע"י זה הצדיק הנ"ל שאינו רוצה שום עוה"ב רק יש לו שמחה שלמה מהמצוה בעצמה לא די שאינו נקרא בשם לוה ומקבל כל, אף גם להיפך הוא זוכה להיות נקרא בשם מלוה כאלו הוא מלוה ומשפיע להש"י בבחי' מלוה ה' חונן דל כי זה הצדיק הוא חונן דל שעושה חסד וחנינה עם כל העולם שהיה נקרא עני ודל עד הנה בבחי' מקבל, וע"י הצדיק הזה נתתקן העולם כנ"ל, הוא נחשב כאלו מלוה ומשפיע להש"י כי הצדיק מושל בו יתי' כמשרז"ל בחי' צדיק מושל ביראת אלקים וארז"ל מי מושל בי צדיק כי הוא נקרא מושל ומלוה ומפשיע להש"י כביכול וע"כ נאמר בשבת שהוא בחי' צדיק הנ"ל בחי' ברית עולם ביני ובין בני ישראל וכו', נאמר בו לוו עלי ואני פורע כי ע"י שבת שהוא בחי' מצוה בשמחה הנ"ל ע"ז נעשה הקב"ה בבחי' לוה כנ"ל:

אות יז

ע״כ ע״י השמחה של שבת עולין כל העולמות לשרשן ונכלל זכור ושמור יחד בחי׳ זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו שזהו בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל שוזכין ע״י השמחה הנ״ל שהוא שמחה של שבת כנ״ל וע״כ אומרים בקבלת שבת והא אוקימנא דהוא א׳ ושמו א׳:

כי עיקר השלימות לכלול ב׳ הבחינות ביחד אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינ מאירה שהוא בחי׳ כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחי׳ כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד, היינו שצריכין להתייגע ולטרוח עד שיזכה להגיע לבחי׳ הנ״ל שיעשה המצוות בשמחה מהמצוה בעצמה וכו׳ וכנ״ל ואז נכלל כל העולם בשרשו כנ״ל. נמצא שכלליות העולמות שהם בבחי׳ מקבל כנגד הש״י כי כולם נבראו על ידו ומקבלים חיות ממנו ית׳ בכל עת ורגע. ומחמת שהם מקבלים נאחז בהם איזה בחי׳ עצבות שהוא בחי׳ דין כנ״ל. אבל הצדיק ע״י עבודתו השלימה בשמחה אמתיית הנ״ל שבשביל זה נברא כל העולם כנ״ל, הוא מעלה את העולם לשרשו כי עכשיו אין העולם בכלל מקבל ממנו ית׳ כלל כי הכל נכלל בהצדיק מושל שהוא בחי׳ משפיע. נמצא שבחי׳ מקבל בחי׳ אספקלריא שאינה מאירה שהוא כלליות העולמות, נכלל בבחי׳ת צדיק בחי׳ משפיע בחי׳ אספקלריא המאירה שזהו בחי׳ את שני המאורות הגדולים. וע״כ כל הנביאים אע״פ שנבואתם היתה באספקלריא שאינה מאירה וע״כ אין נביא רשאי לחדש דבר ואין אנו יכולים לעשות שום מצוה והנהגה על ידם כנ״ל. אעפ״כ אנו צריכין נבואתם האמתתיית כי כל עיקר נובאתם הוא רק לקיים ולחזק ולזרז ולהוכיח את ישראל שיקיימו תורת משה וכו׳. כי זה עיקרא כל נבואת הנביאים להוכיח את ישראל שיקיימו תורת משה ובזה כל נביאתם נחשב בחי׳ אספקלריא המאירה כי כולם מקשרים עצמן למשה שהוא רבן של כל הנביאים וכול כלולים בו ומקבלים ממנו כי כל הנביאים עמדו על הר סיני כשארז״ל. וההתקשרות וכלליות כל הנביאים במשה רבינו זה בחי׳ כלליות אספקלריא שאינה מאירה באספקלריא מאירה שזהו בחי׳ כלליות העולמות בשרשן שעי״ז נתתקן הכל כנ״ל וע״כ כל הנביאים והצדיקים תיקנו את העולם והשלימו את העולם מן החסרונות והכל בכח וזכות והתקשרות הצדיקים האמתיים הגדולים שהם בחי׳ משה בחי׳ אספקלריא המאירה וכנ״ל:

אות יח

וע״כ מל ולא פרע כאלו לא מל כי כל זמן שנשאר עדיין קליפה דקה הזאת של הפריעה שאחיזתה מבחי׳ ב׳ הנ״ל שרוצה לקבל עוה״ב בשכרו אע״פ שכבר חתך את הערלה עדיין יכולה להתאחז ח״ו. כי עיקר אחיזת הערלה והקליפות הוא מבחי׳ זו מבחי׳ מקבל כנ״ל. וא״א לתקן העולם ולהכניע הקליפות לגמרי כ״א ע״י הצדיק הזה שהוא בחי׳משה בחי׳ אספקלריא המאירה שאינו רוצה שום עוה״ב שעל ידו דייקא נכנעין ונתבטלין כל הקליפות שזהו בחי׳ פריעה וכו׳ כנ״ל, שעי״ז דייקא נתגלה הברית בחי׳ הארת צדיק יסוד עולם בחי׳ משפיע כנ״ל. וע״כ הכל צריכין להתקשר עצמן להצדייקם האמתיים הגדולים במעהל שה סבבחי׳ משה אספקלריא המאירה וכשרז״ל שבכל דור יש צדיקים המסתכלים באספקלריא המאירה כי רק ע״י צדיקים אלו יכולין לבטל כל הקליפות ולהמתיק כל הדינים ולהשלים כל החסרונות ולעבוד את ה׳ באמת בשמחוה אמתיית אין ואמן:

אות יט

וזה שכתב רבינו ז״ל בס׳ האי״ב החדש (אות מוהל סי׳ ואו) שטוב לעשות חסד קודם שנותן השם לתינוק כדי שיתקיים השם וכו׳ ע״ש. כי צחריך לעשות אז חסד כדי שיהיה בבחי׳ צדיק העושה צדקה וחסד שעי״ז נקרא האדם צדיק בחי׳ צדיק חונן ונותן כנ״ל שהוא בחי׳ משפיע כדי שיהיה נכלל השם בחי׳ כלליות העולמות בסטרא דדכורא בבחי׳ חסד בחי׳ משפיע היפך בחי׳ מקבל ששם נאחז הדין ח״ו. כי עיקר להמתיק השם שהוא בחי׳ מלכות בחי׳ מקבל כידוע כי לית לה מגרמה כלום להמתיק שתהי׳ בבחי׳ חסד בחי׳ משפיע שיהיה אור הלבנה כאור החמה שזה בחי׳ זכירת השם בחי׳ ה׳ אחד ושמו אחד כי באמת כולא חד וכנ״ל:

אות כ

וזה שכתוב בירמי׳ (ל״א) בהנחמות שהתנבא על ימות המשיח שיבא ב״ב עד מתי תתחמקין הבת השובבה כי ברא ה׳ חדשה בארץ נקבה תסובב גבר ופרש״י שהנקבה תסובב להיות גבר היינו כנסת ישראל בבחי׳ גבר שיורש הכל וכו׳ ע״ש. היינו כנ״ל שעיקר כל הצרות והגזירות שסבלו ישראל כל ימות הגלות הכל נמשך משורש הדין של תחילת הבריאה מבחי׳ עצבות בחי׳ ויתעצב אל לבו שנמשך מחמת שהעולם הוא בבחי׳ מקבל כשאין זוכין לעשות רצונו של מקום בשלימות בשמחה מהמצוה בעצמה וכנ״ל. אבל לעתיד בימות המשיח אז ייתגדל השמחה מאד מאד כ״שבכל הפסוקים המדברים מגאולה האחרונה שמפליגים מאד בעוצם ריבוי השמחה הגדולה שיהיה אז מ״ש והפכתי אבלם לששון וכו׳ ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה כי בשמחה תצאו וכו׳ וכיוצא בזה הרבה. היינו שנזכה אז לשמחה הנ״ל שמוח בו יתי כ״ש נגילה ונשמחה בך בחי׳ ישמח ישראל בעושיו היינו שנגיל ונשיש מהמצוה בעצמה שהוא אחדותו יתי שזהו תכלית השמחה כנ״ל ועי״ז נתתקן כלהעולם כי יוצא מבחי׳ מקבל לבחי׳ משפיע לבחי׳ צדיק מושל כנ״ל. וזהו כי ברא ה׳ חדשה בארץ נקבה תסובב גבר היינו שכנ״י שהם בחי׳ שם ה׳ שבהם כלולים כל העולמות כולם מראש ועד סוף שהיה עד ככשיו בבחי׳ נקבה בחי׳ מקבל שמשם הי׳ אחיזת כל הדינים וכו׳ כנ״ל, עכשיו נקבה תסובב להיות גבר בחי׳ סטרא דדכורא שהוא משפיע בחי׳צדיק מוש לעל ידי עוצם השמחה במצוותיו וכנ״ל שעי״ז נמתק ונתתקן הכל כנ״ל:

אות כא

וז״ש בכתבי האריז״ל שלעתיד לבא יתקיים אשת חיל עטרת בעלה היינו כנ״ל שמלכות בחי׳ שם בחי׳ כנס״י בחי׳ כלליות העולמות יהי׳ כביכול למעלה בבחי׳ משפיע בבחי׳ צדיק מושל בבחי׳ אתלבשת במאני דכורא וכו׳ כביכול כאלו הש״י מקבל מאתנו ע״י עשיית מצוותינו בשמחה שאין רוצים שום עוה״ב שזהו בחי׳ איזהו חסיד המתחסד עם קונו וכנ״ל:

אות כב

(שייך לעיל) וזהו בחי' מצות הלואת חן וגמילות חסד כ"ש אם כסף תלוה את עמי וארז"ל שהוא חובה. כי אנו צריכין להתדבק במדותיו וכמו שהש"י הי' מקיים עולמו בחסד בתורת הלוואה מיום הבריאה עד מתן תורה שכל העולמות היו מתקיימין רק בתורת הלוואה וחסד וכנ"ל וגם אחר מתן תורה בכל עת שעוברין רצונו ח"ו, הי' ראוי שיחזור העולם לתהו ובוהו כי אין קיום להעולם בלא התורה ואז העולם ובפרט האדם החוטא מתקיים רק בחסדו בבחי' הלוואה שהש"י מרחבי לו זמן עד שישוב וישלם ויסלק לו מה שנתחייב חובות הרבה ע"י עוונותיו שזהו בחי'ארך אפים בחי' ארכא אתייהיב לי' שהוא בחי' הרחבת הזמן ששי"י גומל חסד עם האדם וממתין ומרחיב לו זסמן אחר זמן זמן זמנים טובא עד שישוב שאז יסלק הכל כי ע"ז נקרא תשובה זרקא ע"ש דאזדריקת לאתר דאיתנטילת מתמן שמחזיר ומשיב הדבר למקום שניטל משם כ"ש רבינו ז"ל במ"א (סי' ל"ה). נמצא שהש"י מקיים מצוות גמילות חסד והלוואת חן הרבה מאד בכל עת ושעה, כמו כן אנו חייבים להתדבק במדותיו ולרחם על העניים ולהלוות להם ולבלי להיות לו כנושה כ"ש במקרא הנ"ל כמו שהש"י אינו נוגש אותנו ומאריך לנו עד שנסלק לו מעט מעט עד שנזכה לסלק הכל אמן:

אות כג

וזהו בחי' אם הבנים שמחה הללויה (תהלים קי"ג קי"ד) בצאת ישראל ממצרים וכו' היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו וכו' שע"י השמחה של כנס"י שנקראת אם הבנים שהיה להם בשעת יציאת מצרים וקבלת התורה שאז גדלה השמחה מאד כשרז"ל (שבת דף פ"ח) ושמחת עולם על ראשם שזהו נאמר על הכתרים של נעשה ונשמע שאמרו בשעת קבלת התורה וע"י השמחה זכו לבחי' צדיק מושל בחי' ישרל ממשלותיו כי ע"י גודל השמחה זוכין לבחיק צדיק מושל בחי' ישראל ממשלותיו שישראל מושלין בו יתי כביכול כיה וא גוזר גזירה והם מבטלין כשרז"ל והכל ע"י השמחה של מצוה וכנ"ל. וזה שסיים הים ראה וינוס וכו' היינו לזכות לשמחה של מצוה הנ"ל שהוא בחי' שמחה של קבלת התורה לזה זוכין ע"י בחי' קריעת י"ס שהוא בחי'תפלה בכח שהוא בחי' רעמים בחי' ירעם הים ומלואו כ"ש שם רבינו ז"ל במאמר הנ"ל באמר היטב כ"ש על פסוק וישב הים לפנות בקר לאיתנו שהוא בחי'רעמים הנ"ל שעי"ז זוכין לשמחה הנ"ל שעי"ז זוכין לבחי' צדיק מושל ישראל ממשלותיו כנ"ל:

העושה שליח לגבות חובו ג

אות א

ע"פ התורה ראיתי מנורת זהב וכוו' (בסי' ח) ע,ש והכלל כי עיקר שלימות כל החסרונות ע"י אנחה הוא ע"י הצדיק האמת שדבוק בהתורה ששם הרוח חיים לכ"א וא' להשלים כל החסרונות שלו ע"י אנחה וכו'. אבל הרשעים החולקים על הצדיק הם מקבלים הרוח חים שלהם ע"י הרב דקליפה שהוא בחי'עשו וכו' ע"ש:

אות ב

והנה המלוה שגומל חסד עם הלוה ומלוה לו מעותיו. הוא בבחי' הצדיק המשלים החסרון כי ההלואה שהוכרח הלוה ללוות מחבירו זהו מחמת החסרונות שחסר לו ממונו ופרנסתו. והמלוה שמרחם עליו ומלוה לו וגומל עמו חסד ומשלים להלוה חסורנו הוא בבחי' הצדיק שהוא בחי' רב חסד שהוא בחי' צדיק חונן ונותן שהוא משלים כל החסרונות כנ"ל. אבל הלוה צריך ליזהר לשלם בזמנו להמלוה וצריך לראות שישלם לו בעצמו מידו לידו ולא ישלח ע"י שליח שאז יש אחריות הדרך והאחריות על הלוה כמבואר הידינם בש"ע שם. היינו כי בוודאי הצדיק שדבוק בהתורה והוא ממשיך הרוח חיים לכל בשר להשלים כל החסרונות שלהם. עיקר כוונתו הוא בשביל כבוד השי"ת. דהיינו שהוא ממשיך להם רוח חיים ומשלים החסרונות שלהם כדי שהם יעבדו את הש"י בהחיות שממשיך להם ובכל מה שמשפיע להם ומשלים להם. כי רק זה עיקר התכלית שבשביל זה בראע הש"י את העולם ובשביל זה או יתי' מקיים ומחי' את העולם ע"י הצדיקים שעל ידם ממשיך הרוח חיים לכל. והכל בשביל זה כדי שהם יחזרו ועבדו את ה' בחיות הזה שממשיך להם הצדיק בכל עת ורגע. וכ"ש כל פעל ה' למענהו. וע"כ העיקר להיות מקורב להצדיק ודבוק בו באמת בכל עת ורגע ובכל נשימה ונשימה שהוא נושם וממשיך הרוח חיים יזכור תיכף שהנשימה הזאת שהיא החיות שלו נמשך מהצדיק האמת שדבוק בהתורה ובהש"י ויזהר להתקרב להש"י ולהתורה ולהצדיק בכל נשימה ונשימה, ולעבוד את הש,ית בכל נשימה ונשימה וכמו שארז"ל כ להנשמה תהלל יה על כל נשימה ונשימה תהלל יה וזה בחי' הבל נחית הבל סליק (תי"ז תי' סט

אות צו

. כי האדם בנשימתו שהוא חיותו הוא מכניס רוח ומוציא רוח כידוע היינו שצריך שידע ויזכור בכל עת שבכל נשימה ונשימה הוא ממשיך ומכניס רוח חיים מהצדיק האמת. ותיכף ומיד צריך לחזור ולהעלות ולהוציא הרוח חיים באיזה דבר שבקדושה בתורה או תפלה או כיסופין והשתוקקות ורצונות טובים להשי"ת וכיוצא בבחי' כל הנשמה תהלל יה על כל נשימ וכו' כנ"ל. נמצא שהצדיק הוא בבחי'נת מלוה כי הרוח יחיים שממשיך הוא בבחי' הלוואה שהוא מלוה להאדם הרוח חיים כדי שאח"כ יסלק וישלם חובתו להודות ולהלל להשי"ת על כל נשימה ונשימה שכן חובת כל היצורים להודות ולהלל וכו' וכנ"ל. ומי שהוא דבוק בהצדיק באמת בבחי' הנ"ל הוא מסלק חובתו מיד, ליד הצדיק בעצמו כי הוא דבוק בהצדיק באמת וממשיך הרוח חיים מהצדיק בעצמו וכן מחזיר החיות ומעלהו להצדיק בעצמו כי הוא דבוק בהצדיק וכל כוונת עבודתו ותפלתו הוא שתגיע העבודה והתפילה להצדיק האמת והוא יעלה אותה למקום הצריך. וכמבואר כ"פ שעיקר התפילה והעבודה צריך להיות בהתקשרות לצדיקים אמתיים. אבל מי שאינו דבוק ומקורב להצדיק האמת אזי אע"פ שאינו חולק עליו אזי אינו מחזיר הרוח חיים תיכף להצדיק בעצמו רק ע"י בחי' שליח ויש בענין זה כמה בחינות. כי זה שהוא חולק לגמרי על הצדיק ודובר על הצדיק עתק בגאוה ובוז זהו רשע שאינו מקבל חיות כלל מהצדיק רק מהרב שבקליפה מבחי' עשו איש שעיר. וכן ע"י ימעשיו הרעים הוא מחזיר ונותן כח וחיות לרבו שבקליפה. כי ידוע שע"י כל המעשים רעים ח"ו נותנים כח וחיות להסט"א ח"ו ר"ל. אבל ישכשרים קצת שאינם חולקים לגמרי על הצדיק רק שאינם מקורבים אליו. ועושים מצוות ועוסקים בתורה ותפילה אבל אינם מקושרים לצדיקי אמת אזי עובדתם וכל עסקם הולך דרך כמה בחי' שלוחים עד שחוזרים ומגיעים להצדיק האמת ואז האחריות על הלוה שהוא המקבל החיטות להשלים חסרונו. כי אז יש כמה וכמה בחי'אחריות בדרך שלא יגזלו אותו האורבים על הדרך ויכול להיות שיגיע סילוק החוב הנ"ל יד מי שיגיע ח"ו דהיינו להסט"א והקליפות שהם בחי' הרב דקליפה. כי באמת גם הרב דקליפה בעצמו כל חיותו יונק בהעלם גדול מהצדיק והרב דקדושה ע"י עוונות ישראל ח"ו כי כשישראל מקבלין החיות מהצדיק ואינם עובדים בו את השי"ת מכ"ש כשעושין ח"ו עבירות עם זה החיות מזה יונק ח"ו חיות הרב דקליפה שהוא עשו שכל חיותו מעוונות ישראל ח"ו כידוע. וע"כ זה שאינו מקורב להצדיק אע"פ שהוא איש כשר קצת מאחר שאינו מקורב ואזי מחזיר החיות להצדיק ע"י בחי' שליח וכמובן בדברי אדמו"ר ז"ל במ"א שהולכים כמה

שלוחים (שקורין שטאפעטין) מזה לזה ומזה לזה עד שמגיע להצדיק וכו׳. ואזי יש כמה סכנות בדרך כנ״ל והאחריות על הלוה שהוא המקבל החיות מהצדיק להשלים חסרונו שהוא בחי׳ לוה כנ״ל.

אות ג

וזה בחי׳ פורים שהוא מחיית עמלק שהוא גדול מכל המועדים כשרז״ל כל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים. כי בהתורה הנ״ל מבואר כל ענין יציאת מצרים ומתן תורה. וכמבואר בסוף ע,פ אנכי ה׳ אלקיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו ע״ש. כי במצרים קודם קבלת התורה היה בחי׳ מקוצר רוח שלא היו יכולים להמשיך הרוח חיים להשלים החסרון וכו׳ כ״ש שם. ומזה היה עיקר הגלות כי התגברו המצריים ופרעה שהרוח שלהם היה גדול בשעתם אז והתגברו על ישראל ועי״ז תפסו אותם בגלות כ״כ. כי כל הגליות והצרות של העכו״ם שמושלים על ישראל נמשך מבחי׳ הנ״ל מחמת שהרוח שלהם גדול בשעתם ועי״ז מושלים על ישראל כל ימי הגלות וכ״ששם שזהו בחי׳ על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך. ובשביל זה נקראים ישראל עניה סוערה מחמת שהרוח חיים של העכו״ם שהוא רוח סערה מושל עליהם כ״ש שם ע״ש. ומחמת שבמצרים היה קודם קבלת התורה ששם עיקר הרוח חיים כנ״ל ע״כ היה קשה מאד לצאת מהם. אבל הש״י חמל על עמו בזכות אבותינו אברהם יצחק ויעקב שהתחילו להמשיך הארת התורה בעולם כי השי״ת דיבר עמהם ונצטוו כמה מצוות וכן משה בעוצם נפלאות כח קדושתו זכה שנתגלה אליו הש״י במצרים והתחיל להשמיך בחי׳ קבלת התורה במצרים ועי״ז שזכה משה גם במצרים לקבל הרוח חיים מהתורה וע״כ שלחו השי״ת לגאול את בניו. ובשביל זה מיאן משה הרבה לילך וטען הרבה עם השי״ת מי אנכי כי אלך וכי אוציא ופרש״י מה זכות וכו׳ היינו שחשב מאחר שעדיין לא קיבלו את התורה איך אפשר להמשיך עליהם הרוח חיים להוציאם ממצרים ששולטין עליהם והשיב הש״י בהוציאך את העם ממצרים תעבדון ופרש״י ומה ששאלת מה זכות, זכות גדול יש לי עליהם. בהוציאך וכו׳ שעתידין לקבל את התורה. היינו שהש״י חמל עליהם והמשיך עליהם הרוח חיים מהתורה שעתידין לקבל אע״פ שעדיין לא קיבלוה וזה בחי׳ מה שנתגלה לו תחילהמתוך הסנה ע״ש עמו אנכי בצרה. כי הצדיק והתורה והשי״ת אחד. כי הצדיק מקבל הרוח חיים מהתורה שהיא אחדותו יתב׳ ובזה מחי׳ את ישראל ומשלים כל החסורונת שלהם וכשצריכן להכניע את הרשעים המושלים עליהם צריך הצדיק להוריד א״ע לתוך המדה רעה שהם שקועין בה ביותר שהוא הצנור שלהם שדרך שם מקבלין חיות. והצדיק נכנס לשם דייקא ומשבר אותו הצנור שהיא המדה רעה שלהם כמבואר היטב שם על פסוק משפיל רשעים עדי ארץ ר״ת ארמ״ע ע״ש. וע״כ נתגלה לו השי״ת מתוך הסנה משום עמו אנכי בצרה להורות שכשישראל בצרה בגלות תחת העכו״ם שמושלין עליהם ע״י הצנור של המדה שלהם, צריכין להיות עמם בצרה ליכנוס בתוך אותו הצנור דייקא שמשם עיקר הצרה שלהם ולשבר אותו כנ״ל. כי ישראל בגלות נקראין כשושנה בין החוחים שהקוצים מנקבין אותה וכו׳ כשפרש״י שם היינו שהעכו״ם שמצירין את ישראל הם החוחים וקוצים בחי׳ סנה, ולשם צרידם הצדיק שכלול בהש״י לירד ולשבר אותו הצנור שמצער את ישראל שהוא בחי׳ סנה בחי׳ חוחים וקוצים כנ״ל. כי עיקר הגלות הוא המדה רעה בעצמה שהוא הצנור שלהם דהיינו מה שמתגברים על ישראל במדה רעה שלהם שזה הוא עיקר הגלות בחי׳ ויתערבו בגוים וכו׳.

אות ד

וזה בחי׳ כל העשר מכות שהביא עליהם משה שהראה להם שכל הרוח חיים של כל הדברים שבעולם הם אצלו וע״כ יכול לעשות בעולם כמו שרוצה ולשנות ממים לדם ואח״כ לחזור מדם למים וכו׳ כי ממנו כל החיות של כל הדברים שבעולם. וע,כ בוודא ייכול למשול בעולם ולשנות הטבע כרצונו וע״כ תבחילה הראה להם מופת המטה שנהפך לנחש ואח״כ מנחש למטה כי מטה משה מרמז שכבר שבר הבחירה וקידש ומטה האלקים בידי כמבואר בתיקונים ובדברי רז״ ע״ש בסי׳ ע״ט וע״כ הראה להם ע״י המטה דייקא שהוא יכול להוריד א״ע לתוך הצנור הרע שלהם שהוא בחי׳נחש הקדמוני שמשם

כל המדות רעות וכל הצינורות של כל הרשעים. ואח״כ יצא משם בשלום כי אח״כ יחזור מנחש למטה, רק שירד לשם להכניע ולשבר הרע שלהם בבחי׳ ויבלע מטה אהרן את מטותם. וזה ששאלו אותו יוחני וממרא תבן אתה מכניס לעפריים והשיב להם למתא ירקא ירקא שקול (כשרז״ל מנחות פ״ה) כי כך צריכין דייקא ליכנוס דייקא לתוך אותו הצנור וההנהגה של הרשעים המושלים ולהכניעם ולשברם כי מיני׳ ובי׳ אבא ליזיל בי׳ נרגא. בחי׳ למתא ירקא ירקא שקול כי צריכין לירד לתוך מדתו הרעה דייקא שהוא הצנור שלהם כדי לשברם כנ״ל. וע״כ הביא עליהם כמה מיני מכות להורות שכל החיות של כל הדברים שבעולם הכל בידו כי בהעשר מכות היו שינוים ומופתים נפלאים בכל הד׳ יסודות שהם ארמ״ע שהם בחי׳ דצח״מ כי נלקו במים בחי״יסוד׳ המים. ועפר הארץ היה כנים זה בחי׳ יסוד העפר ורוח הקדים נשא את הארבה זה בחי׳ יסוד הרוח ואש מתלקחת בתוך הברד זה בחי׳ יסוד האש. וכן נלקו הדוממים שהוא עפר הארץ והצומח שהם כל עשב השדה שהכה הברד וכו׳. וכן החי׳ שהוא הערוב שבא עליהם וכן הדבר שהרג לכ מקניהם. וכן נלקה המדבר שהוא האדם בכל המכות בפרט בשחין ומכות בכורות נמצא שע״י העשר מכות הראה להם שהוא ית׳ שולט בעולם בכל הד׳ יסודות ארמ״ע ובכ להדצח,מ כי ממנו החיות לכלום וע״כ יכול לעשות כרצונו וע״כ בכל פעם הראה גבורתו שיכול לבטל המכה כ״ש התפאר עלי למתי אעתיר לך וכו׳ למען תדע כי הל׳ הארצך היינו שהראה לסה שהוא יכול להשליום כל החסורונת ע״י הרוח חים שלו כי כלהמכות הם חסרונות והוא יכול להזסיר המכות ולהשלים כל החסרונות כי ממנו הרוח חיים לכל הדברים שבעולם:

וע״כ לא נכנעו עד שהביא עליהם מכות בכורות שהיא עיקר צנור החיות שלהם שהיו עובדים לטלה שהוא בכור למזלות כמובא. וזה בחי׳ והאלהיהם עשה ה׳ שפטים. וע״כ לקה המים תחילה לפי שהי׳ ועובדילהם וכשפרש״י שם שכשהקב״ה נפרע מאומה נפרע מאלהיה תחילה כי הצנור הרע שלהם שמשם מקבלים הרוח חים שלהם זה בחי׳ע״ז ואלהים אחרים שלהם וע״כ כל אומה נתעה בע,ז אחרת ובטעות אחר כפי המדה רעה שלהם שהוא הצנור הרע שלהם וע״כ נפרע מאלהיהם תחלה שהוא הצנור הרע שלהם ששבר והכניע וביטל וע״ז נתבטלו המצריים ממילא ויצאו ישראל משם בשלום:

אות ה

וזה שאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ה׳ מכל האלקים כי בדבר אשר זדו עליהם, בדבר אשר זדו דייקא היינו דייקא ע״י הדבר אשר זדו שהוא המדה רעה שהם מרשיעים ומזידים בה שהוא הצנור שלהם על ידה דייקא נשברו ונפלו ע״י שמשה היה יכול לירד לתוך הצנור הרע שלהם שהיא המדה רעה לשהם לשברה ולבטלה שעי״ז היה מפלתם כנ״ל.

אות ו

והנה אע״פ שראו אז כל ישראל גודל כחו של משה שכל הרוח חיים של כל הדברים שבעולם אצלו וכנ״ל. וכן ראו בכל הנפלאות שעשה להם במדבר שהספיק להם כל צרכם אכילה ושתיה ומלבושים שהם באר וענן ומן וכו׳ שמזה ראו שהצדיק שהוא משה משלים להם כל החסורונת כ״ש לא חסרת דבר אעפ״כ היו מתוננים בכל פעם ונסו אותו ית׳ עשר נסיונות וכו׳ כשרז״ל וכ״ז נמשך מקליפת זוהמת עמלק שהוא מזרע עשו שהוא עיקר הרע דקליפה כ״ששם בהתורה הנ״ל כי עמלק כלול מכל המדות רעות שהם כלל כל הצינורות הרעים של כל העכו״ם כ״ש ראשית גוים עמלק שהוא כלול מכל הרע של כל הגוים והוא הראש והשורש של כולם. וע״כ אע״פ ששבר משה הצנור הרע של פרעה ומצרידם וע״ז הוציא את ישראל משם בגשמיות ורוחניות. כי כמו שהוציאם בגשמיות מגלות מצרים כן הוציא נפשותם מזוהמת מרצים מהרע שלהם כי הוציא אותם ממ״ט שעיר טומאה והכניסם במ״ט שערי קדושה אף על פי כן עדיין התגרה בהם הבע״ד שיתלוננו על משה וכל זה נמשך

מחמת שעדיין לא נשבר שורש וכלל של כל הצנורות רעים שלהם שהיא קליפת עמלק וכנ,ל וז״ש על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה׳. לאמר היש ה׳ בקרבינו אם אין ויבא עמלק וכו׳. כי מחמת שנסו את ה׳ ולא האמינו בשלימות שמשה יכול להשלים להם כל החסרונות כי אצלו כל רוח חיים כנ״ל שזה הפגם של אמונה נמשך מקליפת עמקל כנ״ל ע״כ ויבא עמלק שבא עליהם גם בגשמיות להלחם עמהם וכשפרש״י שם וז,ל ויבא עמלק וגו׳ סמך פרשה זו למקרא זה לומר תמיד אני ביניכם ומזומן לכל צרכיכם ואתם אומרים היש ה׳ בקרבנו אם אין חייכם שהכלב בא ונושך אתכם וכו׳ היינו כנ״ל. וע״כ בא עמלק קודם מתן תורה. כי עיקר המשכת הרוח חיים הוא ע״י התורה שהוא עשרת הדברות בחי׳ יוד מיני דפיקין כ,ש שם ועמקל שהוא בחינת הרב דקליפה בחי׳ הרוח דסט״א רצה למונעם ולעכבם מזה אבל משה רבינו עמד כנגוד ע״י ריבוי התפילה שהרבה להתפלל להשי״ת אז כ״ש ויהי ידיו אמונה ותרגומו פריסן בצלו וזהו ויהי ידיו אמונהידיו הוא בחי׳ הרוח חיסי שהוא בחי׳ היו״ד מיני דפיקין שעיקרם בידים ששם כל הדפק, כל היו״ד מניי דפיקין, היינו שהתפלל כ״כ עד שהמשיך הרוח חיסי דקדושה להכניע ולשבר קליפת עמלק שהוא הרב דקליפה שמתגנגד אל הרב דקדושה וכנ״ל. ואז ויחלוש יהושע את עמלק וכו׳ חתך ראשי גבוריו וכו׳ ולא הרגם כולם מכאן שעשו ע״פ הדיבור כי א״א להכניע את עמלק לגמרי בפעם א׳ כי הוא בחי׳ הס״ם והבע״ד בעצמו שא״א לבטלו לגמרי כי א״א יתבטל הבחירה וע״כ הוא מתגבר בכל פעם נגד ישראל. אבל השי״ת מרחם על עמו ולוחם עמו בעצמו. כ״ש כי יד על כס יה מלחמה לה׳ בעמלק מדר דר, נשבע הקב״ה שאין שמו שלם וכסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, זה בחי׳שכביכול השי״ת בעצמו מוריד אותיות של שמו לתוך הצנורות הרעים של קליפת עמלק כדי להכניעו ולשברו וכו׳.

אות ז

וזהו בחי׳ פורים. כי המן מזרע עמלק חשב על היהודים לאבדם כי ראה שישראל בגלות זה כמה שנים שאז הרוח דסט״א של העכו״ם מושל עליהם שעל זה נאמר תחריש כבלע רשע צדיק ממנו שזה אמר חבקוק על גלות בבל כי בעת הגלות שאז העכו״ם מושלים על ישראל נחשבים ישראל כאלו בלעו אותם העכו״ם ח״ו ברוח חיים דסט״א שלהם שהוא גדול אז בשעתם וסבר המן ימ״ש ע״י שהוא ישתתף עם אחשורוש שהוא מלכות הרשעה והוא מזרע עמלק שכלול מכל הצנורות הרעים של כל העכו״ם וע״כ יוכלו לבלוע את ישראל לגמרי ח״ו. וע״כ קבץ את כל כחות הס״א שהם כל העשר כתרין דמסאבותא שהם עשרת בניו וכמובא בתיקונים ורצה להתגבר על ישראל להאבידם לגמרי ח״ו וגזר להשמיד להרוג ולאבד וכו׳. כי רצה לגזול מהם כל הרוח חיים שמקבלים מהרב דקדושה ולהתגבר עליהם ברוח הטומאה של רוח דס״א ולבלוע אותם לגמרי ח״ו. כי סבר שאין נמצא מי שיוכל לירד לתוך הרע שלו לשבר הצנור שלו מחמת שהוא כלול מכל הצנורות רעים כנ״ל. וע״כ באמת היתה אז סכנה גדולה עת צרה אשר כמוהו לא נהייתה. אבל השי״ת חמל על עמו ושלח להם את מרדכי ואסתר אשר בעוצם כחם ירדו גם לתוך הצנורות הרעים של המן ואחשורוש ושברום והכניעום והצילו את ישראל מהם ונהפוך הוא אשר ישלטו וכו׳. וע״כ הי׳ הנס ע״י שנלקחה אסתר אל המלך אחשורוש זה בחי׳ סוד הנ,ל שצריך הצדיק הגדול לירד לתוך הצנור הרע של הרשע וכו׳ שהוא המדה רעה שלו כנ״ל. ועיקר הצנור הרע שכולל כל הרעות הוא תאוות המשגל ודרך שם עיקר קיום העולם כי הוא בחי׳רוח כ״ש ולא קמה עוד רוח באיש ומשם עיקר ההולדה שנמשך רוח החיסי מדור לדור מאב לבן וכו׳. כי הוא בחי׳ צדיק ח״י עלמין. אבל את זלע,ז כי שם עיקר אחיזת הרוח סדט״א. ומחטא אדה״ר נתערבו כל הנשמות מטו״ר וע״כ א״א להמשיך ולהוליד שום נשמה בזה העולם כ״א כשיורדין ועוברין דרך הרוח שלהם ומשברין הצנור שלהם ומוציאין הנשמה משם. והכל בכח הצדיקי אמת ששברו את התאוה הזאת לגרמי כי ירדו ועברו ברל הצנורות הרעים של הסט״א ושברו אותם לגמרי להוציא כל הנשמות משם. ועמלק שהוא רוח הטומאה של הרב דקליפה הוא בחי׳ תאוות ניאוף כ״ש אשר קרך בדרך כמובא. וכל עיקר התגברותו הוא בתאוה זאת ע״כ הי׳ הנס ע״י שנלקחה אסתר לבית המלך זה בחי׳ שירדה לתוך הצנור הרע שלהם לשברו ולהכניעו כי לא נגע בה כ״ש בתיקונים. וזהו בחי׳לקיחת שרה לבית פרעה שזה בחי׳ עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. וכל זה הי׳ ע״י עוצם כחו של מרדכי שהי׳ יושב בשער המלך וכו׳ ובכל יום ויום וכו׳ לדעת את שלום אסתר. כי בעוצם כח קדושת שניהם של מרדכי ואסתר שברו הצנור הרע שלהם ע״י שנלקחה אסתר לביתם שהוא בחי׳ ירידת הצדיק לתוך הצנור הרע של הסט״א להכניעו ולהשפילו עדי ארץ. כי מרדכי הי׳ זך וצח ולא הי׳ בו שום אחיזת הרע כלל בבחי׳ מר דרור מרי דכיא שהי׳ טהור וזך לגמרי והי׳ יכול לשמור את אסתר שהיא עצם מעצמיו שלא יגע בה זר רק אדרבא ע״י שנלקחה אצלו תכניעו ותשפילו כנ״ל:

אות ח

וע״כ התגברות של מרדכי כנגד המן הי׳ ע״י תפלה. כ״שויזעק זעקה גדולה ומרה וכשרז״ל בן קיש שהקיש על דלתי רחמים. כי עיקר הרוח חיים מקבלים מהתורה והתורה ממשיכין ע״י תפילה כ״ששם כי מעין החכמה של התורהיוצא מהתפילה שהוא בחי׳ עדן עין לא ראתה וכו׳ ע״ש. וע״כ כנגד עמלק א״א לעמוד כ״א ע״י תפילה להרבות בתפילה ובתחנונים מאד מאד כדי לעורר בכל פעם שורש המעין של התורה כדי להמשיך הרוח חים של התורה משרשו. כדי להכניע את עמלק כי הוא מתגבר בכל פעם מחמת שכלול מכל הצנורות רעים וכו׳ כנ״ל. שא״א לשברו לגמרי בפ״א כנ״ל. ע״כ צריכין בכל פעם לעורר כנגדו שורש המעין שהוא התפילה שמשם יוצא מעין המשקה את הגן שמשם כל הרוח חיים וע״ז מכניעין ומשפילין אותו בכל פעם וע״כ גם משה עמד כנגדו בתפילה כ״ש ויהי ידיו אמונה כנ״ל:

אות ט

וזה בחי׳ ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וכו׳ רמז על תכלת שבציצית כי ציצית הוא בחי׳ רוח חיים של הצדיק האמת בחי׳ מרדכי שע״ז הוא מתגבר על הרב דקליפה שהוא בחי׳ המן עמלק בחי׳ עשו אדמוני כאדרת כטלית וכו׳ כ״ש שם ע״ש:

אות י

כלל הדבר שמלחמת המן עמלק בכל דור ודור הוא העיקר בענין התקרבות לצדיקי אמת כי עיקר החיות דקדושה בגשמיות ורוחניות הוא ע״י הצדיק האמת שהוא הרב האמת שאצלנו כל הרוח חיים של התורה שהוא משלים כל החסרונות שבעולם והוא מכפר כל העוונות שהם עיקר החסרונות כ״ש והייתי אני ובני שלמה חטאים ופרש״י חסרים כי אין אדם עובר עבירה אא״כ נכנס בו רוח שטות (סוטה

אות ג׳

שהוא רוח הטומאה רוח דהרב דקליפה ורוח שטות הוא היפך הדעת וע״כ יש לו כל החסרונות כי דעת חסרת מה קנית (נדרים מ״א). והצדיק הרב האמת יכול לתקן כל זאת בחי׳ ואיש חכם יכפרנה. כי הוא יכול לירד לתוך הרע של כל אחד ואחד ולהוציאו משם ולהחזירו למוטב ולהמשיך עליו בכל עת ורגע רוח חיים דקדושה בכל נשימה ונשימה בפרט ע״י אנחה ולהשלים לו כל החסרונות ולהחיותו

בכל עת בגשמיות ורוחניות עד שיזכה לתכלית האמת ששם כולו טוב באין מחסור דבר כ״ש ודורשי ה׳ לא יחסרו כל טוב. וע״כ עיקר קיום העולם ע״י הצדיק כ״ש עלמא על מה קאי על עמוד חד וצדיק שמי׳. אבל לעומת זה יש בכל דור ודור מתנגדים וחולקים על הצדיק האמת שיניקתם מבחי׳ ה רב דקליפה שהוא בחי׳ עשו בחי׳ המן עמלק בחי׳ יש לי רב, שכל אחד ואחד שאינו חפץ בהאמת לאמתו אומר יש לי רב שבוחר לו רב מי שטוב בעיניו שאינו יכול להוציאו ממקומו ולהקימו מנפילתו. אדרבא הוא מרחקו מהצדיק שהוא נקודת האמת כי הוא יונק מבחי׳ הרב דקלי הנ,ל שהם בחי׳ אלופי עשו רברבי עשו ואלו החולקים ממשיכים הרוח חיים שלהם מהם דהיינו מהרב דסט״א הנ״ל והוא גדול בשעתו ומצליח מאד כי נדמה שיש להם כל הגדולה אבל הוא רק לפי שעה כי לסוף כלה ונאבד כי אנשי השם כלא היו וכל החיות שממשיכין להשלים החסרונות שלהם אע״פ שנדמה שנשלם החסרון שלהם בריבוי גדול יותר מדאי אבל הוא רק לשעה קלה כ יתיכף ומיד חסר להם יותר ויותר כי דעת חסרת מה קנית. כנראה בחוש שכל מי שאינו כשר וישר באמת לאמתו הוא רודף אחר פרנסה ועשירות וכל ימיו מלא חסרונות וכל מה שיש לו יותר חסר לו יותר וכשרז״ל יש לו מנה מבקש מאתים וכו׳ וע״פ רוב חסר לו בפשיטות כי נדמה לו שמרויח ומרויח ולבסוף כשבא אל החשבון אין בידו מאומה ונשאר בע״ח גדול כ״ש לא יחרוך רמי׳ צידו והוא בבחי׳ והמשתכר משתכר אל צרור נקוב ובפרט עתה ששכיח זאת המעשה הרבה בין העשירים שע״פ רוב נשארים בעלי חובות ואפילו מי שאינו בע״ח חסר לו הרבה ל]י ריבוי הוצאותיו שמנהיג ביתו בכל פעם בגדולות יותר עד שאין מספקי לו כל מה שמרויח וראשו כבד עליו בכל פעם מריבוי החסורונת שלו שנדמה לו שחסר לו מההכרחיות שלו כפי מה שמנהיג עצמו ואת ביתו וכ״ז נראה בחוש למי שבקי קצת בהנהגת העולם שאינם מסתקלים על התכלית באמת לאמתו ואינם מתקרבים לצדיקי אמת וכ״ז מחמת שהמשכת החיות שלהם שהוא בחי׳ שלימות החסרונות נמשך להם מהרב דקליפה שהוא בעצמו כולו חסרון כי לבו חסר מכל. כי יניקתם מבחי׳ מארת חסר בי׳ מארת ה׳ בבית רשע בחי׳ והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה שהם אינם שבעים לעולם מהעשירות שלסה ולעולם חסר להם הרבה וכ״ז מחמת שיונקים מהרב דקליפה הנ״ל. וזהו והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה המה רועים וכו׳ שהם הרועים והמנהיגים דסט״א שהחיות הנמשך מהם להשלים החסורונת הוא כולו בחי׳ חסרון, לא ידעו שבעה וכנ״ל:

אות יא

וזה בחי׳ המן שהוא עמלק מזרע עשו שהוא עיקר הרב דקליפה שרוחו הי׳ גדול מאד מאד בשעתו. כמבואר בהמגילה מעוצם גדולתו בשעתו כ״ש גדל המלך את המן וינשאהו וישם את כסאו וכו׳ וכל עבדי המלך וכו׳ כורעים ומשתחוים להמן וכו׳ מחמת שממנו נמשך להם כל החיות להשלים כל החסרונות שלהם. אבל ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה כי ידע שהוא ע״ז בחי׳ הרב דקליפה שבאמת חיות שלו אינו חיות כלל ואינו יכול להשלים שום חסרון באמת רק מרמה ומטעה בני אדם לפי שעה קלה. וע״כ נתקנא בו המן הרבה. וזהו ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו ורב דייקא דהיינו שבניו שהם עשרת בני המן בחי׳ עשר כתרין דמסאבותא שהם כנגד עשרת הדברות שהם כלל התורה ששם הרוח חיים דקדושה. ובניו עשרה היו לעומת זה בקליפה שמשם הרוח חיים דס״א שנמשך מהרב דקליפה בחי׳ ורב בניו רב דיקא בחי׳ הרב דקליפה. וזהו כבוד עשרו כי העשירות מצפון כ״ש מצפון זהב יאתה וצפון חסר ומשם צריכין להשלים כל החסורונת. והתפאר בעשירות שלו שיש לו עושר גדול להשלים כל החסרונות כי הכסף יענה את הכל וכל מה שחסר לאדם יכול לקנות בכסף נמצא שעשירות הוא בבחי׳ שלימות החסורונת. אב לבאמת העשירות והממון דס״א אינו עשירות כלל כי בכל פעם חסר לו יותר בבחי׳ מרבה נכסים מרבה דאגה וכמו שאנו רואין מיני׳ ובי׳ בהמן עצמו ימ״ש שאפי׳ בעת עוצם גדולתו בשעתו שהיתה השעה משחקת לו מאד והתפאר והתגאה הרבה לפני אשתו ואוהביו בכבוד עשרו ורב בניו, סיפר להם בעצמו גודל מכתו וכאיבו וחסרונו כ״ש וכל זה איננו שדוה לי בכל עת כוי׳ נמצא שאפילו בעת גדולתו הרמה היה מלא כעס ומכאובות. וכן הוא מכה מהלכת ברוב בני אדם שאינם מסתכלים על התכלית כל אחד ואחד כפי מה שלא טיהר א״ע עדיין מקליפת וזוהמת המן עמלק שהוא זוהמת הנחש כמו כן הוא מלא יסורים וחסרונות תמיד אפי׳ בעת גדולתו ובפרט מי שיש קנאה בלבו על גדולת ועשירות חבירו שאז כל הון דעלמא אינו מספיק לו כי יש שעינם רעה כ״כ שאפילו אם הוא מרויח אלפים., נפשו מרה לו על מה שחבירו מרויח איזה רויח מכ״ש כשרואה מי שמרויח יותר ממנו שזה נמשך מהרב דקליפה שאומר וכל זה איינו שוה לי בכל עת וכו׳:

אות יב

כי המן נתקנא מאד על שראה שמרדכי אינו כורע ומשתחוה לו ואינו רוצה לקבל הרוח חיים ממנו כי סבר שכבר כל הרוח חיים אצלו ח״ו וא״א לשום צדיק בחי׳ מרדכי לקבל חיות כ״א ממנו וע״כ נתמלא חימה על מרדכי ורצה להורגו כי סבר שיש בידו להמיתו ולגזלו הרוח חיים שלו כי סבר שכל הרוח חיים הוא אצל סטרא דידיה ח״ו. וע״כ יעצו אותו לעשות עץ גבוה חמשים אמה זה בחי׳ עץ הדעת טוב ורע שמשם יניקת המן הרשע ימ״ש כשרז״ל המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ וכו׳ כי יש שני אילנות אילנא דחיי ואילא דמותא כמבואר בסוף התורה הנ״ל ע״פ ושנים זיתים עלי׳ וכו׳ ע,ש. ואילנא דחיי הוא בחי׳ חמשים שערי קדושה, ואילנהא דמותא להיפך בחי׳ חמשים ש״ט. וזה ידוע ששער החמשים אין מי שישיג כ״א משיח צדקינו ואפילו משרע״ה לא השיג כ״א מ״ט פנים כ,ש ותחסרהו מעט מאלקים כשרז״ל (ר״ה כ״א). כי משה בחכו הגדול היה יכול לירד לתוך כל המ״ט ש״ט שמשם ינקו פרעה ומצרים ושבר כל הצנורות רעים שלהם וע״ז הוציא את ישראל מגלותם בגשמיות וברוחניות כי הוציא אותם מבחי׳ מ״ט שערי טומאה והכניסם במ״ט ש״ק כידוע. והכל בכח השער החמשים כ״ש וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים וחמשים פעמים נזכר יצי״מ בתורה כי מסטרא דיובלא נפקו שהוא בחי׳ שער החמשים בחי׳ שנת החמשים. כי אע״פ שמשה רבינו ע״ה לא השיג שער החמשים אעפ״כ בעוצם כחו וקדושתו המשיך החירות והקדושה משם לכל המ״ט שערים שכולם מקבלים משם וע״ז ניתוסף בהם אור גדול והתגברו כנגד מ״ט ש״ט ושברו אותם והכניעום וע״ז הוציא את ישראל משם וקיבלו את התורה בשבועות ביום החמשים אחרי שספרו מ״ט ימי הספריה וכנ״ל. כי פרעה ומצרים עיקר כחם ויניקתם הי׳ ממ״ט שערי טומאה וע״כ תיכף כשהמשיך משה הארה משער הנ׳ התגברו המ״ט שערי קדושה והוציא את ישראל מהגלות. אבל המן ימ״ש שהוא עמלק הוא בבחי׳ שער החמשים של הטומאה ששם נאמר ותרד פלאים שהוא בחי׳ הגלות האחרון הזה שהקץ סתום ונעלם מאד וסבר המן שיתגבר כנגד מרדכי בכל החמשים ש,ט וע״כ נתייעץ לעשות עת גבוה חמשים אמה ולתלות את מרדכי עליו, שרצה להשליכו ולהפילו ח״ו עי התגברות הסט״א של שער החמשים שמשם ינק המן שלשם אין מי שירד לשבור הצנור הרע הזה שכולל כל הצנורות רעים של כל הסטרין אוחנין שכולם יונקים משם. וזה ביח׳ התליה דייקא שרצה דייקא לתלותו, כי אלו השערי טומאה שכנגד שערי הקדושה שם עיקר הבחירה, כי זהו עיקר בחי׳ עץ הדעת טו״ר שצריך כל אדם לפי בחינתו לשמור א״ע מאד מאד שלא יגע בהרע והטומאה רק לבחור בטוב. אבל יש צדיקים בחי׳ משה שכבר קידשו עצמן לגמרי מכל אחיזת הרע והם כולו קודש עד שאין להם שו סבחירה בשום דבר תאוה אבל כל בחירתם הוא רק בבחי׳ משה הוסיף יום אחד מדעתו דהיינו מה שאין יכולין לשית עצות בנפשם טיך להתנהג כי אינם יודעים איך הוא ית׳ רוצה באמת שזה הי׳ עיקר בחירת משה והצדייקים שהם בבחינתו כמבואר בהתורה ויענו כל העם (בסי׳ ק״צ ובהשיחה השייך לזה הנכתב במ״א). וזאת הבחירה נמשכת משער החמשים של נ׳ שערי בינה שלא השיגו משה, ומחמת שזאת ההשגה לא השיג עדיין ע״כ אינו יכול לתת עצה בנפשו כשמגיע לשם ומשם כל בחירתו. וע״כ המן ימ״ש שינק משער החמשים של הטומאה רצה להתגבר להעלות את מרדכי על העץ שגבוה חמשים אמה ולתלותו עליו, היינו שהקליפה והס״א שכנגד הקדושה רצה להעלות את הצדיק עד שער החמשים של הבינה ולהכניסו שם בעיון דק ונעלם מאד עד שיפול בספיקות ולא ידע בעצמו איך להתנהג וזהו בחי׳ תליה כמו מי שתולה בספק כי אלו הספיקות הם עיקר הבחירה של הצדיקים הגדולים בחי׳ משה שהוא בחי׳ מרדכי. והמן בעוצם התגברותו בקליפה רצה להשליכו משם כי רצה לעקם את לבו ולהטעותו עד שיפול ע״ז לגמרי ח״ו. היינו כי עיקר התגברות הס״א שהוא בחי׳ קליפת המן עמלק שבכל דור הוא מה שמרבה מחלוקת בישראל על הצדיקי אמת. שעומדים כנגדם חולקים שיניקתם מהרב דקליפה בחי׳ יש לי רב וכנ״ל ויש בענין הזה אלפים ורבבות בחי׳ לאין קץ. כי בוודאי ישראל קדושים הם ורובם אינם נאחזים ומתקרבים להרב דקליפה ממש. רק שיש מנהיגים שאינם זכים וטהורים לגמרי מאחזית הזוהמא של הרב דקליפה כי מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי (משלי

אות כ׳

. והם חולקים ומתנגדים על הצדיק ועל כל הנלוים אליו שזה הצדיק הוא כולו קדוש בחי' מרדכי מר דרור מרי דכיא, זך וטהור לגמרי בלי שום אחיזת הזוהמא כלל שעיקר החיות והקדושה על ידו דייקא כנ"ל. ומעוצם בלבול המחלוקת עד שהעולם נתערבב לגמרי על ידי התגברות הרב דקליפה שהכניס זה המחלוקת בישראל. לא זו אף זו כי הסט"א בחי' זוהמת המן עמלק מתגבר כ"כ עד שרוצה להכניס ספיקות גם בלב הצדיק בעצמו שהצדיק האמת בעצמו נעשה מסופק אם יש לו כח עוד להנהיג את ישרא לולהחזירם למוטב מחמת שרואה גודל התפשטות הסט"א וריבוי המחלוקת מכל צד. וע"ז רוצה להפילו את הצדיק ח"ו כי אם לא ינהיג את ישראל ח"ו ירד מגדולתו כשרז"ל כלום נתתי לך גדולה כ"א בשביל ישראל וזהו בחי' התליה שרצה המן לתלות את מרדכי שהוא הצדיק האמת שבכל דור שכולו זך וקדוש שרוצה להכניסו בספיקות שלא יניהג את ישראל ח"ו וכנ"ל. ובאמת היתה עת צרה גדולה אשר כמוהו לא נהייתה וכל העולם היה מתמוטט כמעט כמעט שיכלה אם ח"ו היה מצליח מעשה שטן שהצדיק יסתיר פניו ויעלים עיניו מישראל ח"ו כמו שהסט"א בחי' המן היה רוצה שע"ז היו ישראל כלים ממילא ח"ו בחי' להשמיד להרוג ולאבד וכו' כי כל חיותם וקיומם בגשמיות ורוחניות הוא רק ע"י הצדיק האמת שממנו נמשך כל הרוח חיים לכולם כנ"ל:

אות יג

אבל הש"י חמל על עמו בזכות אבותינו ולא דיבר ה' למחות שם ישראל ונתן בלב מרדכי בחי' הצדיק האמת להתגבר כנגדו. כי מרדכי ידע את כל אשר נעשה עד היכן הדבר מגיע וראה שאין עצה ותחבולה לעמוד כנגד קליפה קשה וחזקה כזאת מכל הצדדים כ"א ע"י ריבוי תפלה ותחנונים וצעקות וזעקות ושוועות. ומיד ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה וכו' וכן בכל עיר ועיר וכו'. כי כנגד קליפת המן עמלק שהוא בחי' אריכות הגלות של עכשיו שנקרא גלות אדום אין חכמה ואין תבונה ואין עצה כי עאם להרבות בתפילה ותחנונים וצעקות ושוועות וזעקות בלי שיעור עד ישקיף וכו'. כי תפה למעלה מהכל וכולל כל החמשים שערי ם כמבואר בהתורה הנ"ל שתפילה היא בחי' עדן עין לא ראתה שהוא שורש התורה שמשם שורש כל המעיינות החכמה של התורה הקדושה. כי התפילה היא בבחי' נתיב לא ידעו יעט בחי' שעשר החמשים שאין מ ישהשיג אותו. היינו מי שעוסק בתפילה ומתחזק בכל עוז להרבות בתפילה ושיחות בינו לבין קונו הוא מעורר עדן. העליון שהוא בחי' שער החמשים בחי' נתיב לא ידעו עיט, כי אין שום שכל שיוכל להשיג ולהבין עד היכן מגיע הכח של תפילות ישראל אפילו של הפחות שבפחותים בפרט מה שמתפלל כ"א על צרת נפשו שהוא רחוק מהש"י. כי אפילו המלאך הקדוש שמקבל תפילות מישראל וקושר מהם כתרים לרבו אינו יודע להיכן להעלות הכתר הנורא הזה רק הוא משביע אותו שיעלה מעצמו וישב בראש קונו כשרז"ל. וע"כ תפס מרדכי בחי' הצדיק האמת שבכל דור אומנות אבותיו לצעוק אל ה' הרבה זעקה גדולה ומרה ולהרבות בתפילות ובתחנונים וע"ז התגבר גם כנגד קליפת המן עמלק והשיב לו גמולו בראשו ותלה אותו ואת בניו על העץ שזכה להכניע ולהשפיל עדי ארץ את כל הרב דקליפה וכל אלופי עשו רברבי עשו. כי התגבר כנגדם ע"י תפלה ותחנונים שהם בבחי' שער החמשים של הקדושה וכנ"ל. וע"כ בגאולה האחרונה כתיב בבכי יבואו ובתחנונים אובילם כי עיקר הגאולה הלימה העתידה לבא הוא ע"י תפילה וכנ"ל וכ"ש קחו עמכם דברים ושובו אל ה' א יני מבקש מכם אלא דברים כשרז"ל. וכמובא בכל הספרים מגדול מעלת התפילה עד אין קץ, כי ע"י התפילה המשיך מעין החכמה אל התורה וזכה לעסוק בתורה יום ולילה עד שבירר כל ההלכות לאמתתן בבחי' דורש טוב לעמו. כי כ"ז שאינו מברר פסק ההלכה נקרא ודורש רעה כ"ש בהתורה הנ"ל. אבל ע"י ריבוי התפילה שע"ז זכה לתורה לברר פסק ההלכה ע"ז הוא בבחי' דורש טוב לעמו כי ע"י בירור הלכה היינו ע"י לימוד פוסקים זכה לברר הכשר מן הפסול וכו' שע"ז בירר הטוב מהרע שהוא בירר עץ הדעת טו"ר שע"ז מכניעין ומבטלין סטרא דמותא וממשיכין רוח חים של הצדיק שע"ז מכניעין ומשפילין הרשעים עדי ארץ שהם המתנגדים אל האמת כמבואר היטב בהתורה הנ"ל ע"ש:

אות יד

וזה בחי׳ בלילה ההוא נדדה שנת המלך שהיה הנס ע״י נידוד השינה. כי רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד הוא לעורר מהשינה כשרז״ל שם, והיה דוד קם ועוסק בתורה, ורוח צפונית הנ״ל הוא בחי׳ הרוח חיים להשלים החסרון כנ״ל כי בשעת שינה החיות מסתלק כי שינה א׳ משישים במיתה ואז מתעורר רוח הטומאה כידוע שהוא הרוח של הרב דקליפה. אבל ישראל קדושים מפקידים רוחם קודם השינה בידו יתב׳ בבי׳ בידך אפקיד רוחי שאומרים קודם השינה כדי שלא ישלוט עליהם הרוח דמסאבא שלסה, ע״כ צריכן ליטול הידים דייקא כשקמים מהשינה כי עיקר אחיזתם בידים ששם עיקר רוח הדופק שבלב וע״י שישראל מפקידים רוחם ביד השי״ת ומתגברים לקום בחצות לילה נמשך עליהם בחי׳ רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שהוא בחי׳ רוח החיים הנ״ל שעי״ז מתגברים כנגד רוח הטומאה שהוא רוחו של עשו בחי׳ המן כנ״ל. וע״כ היה מפלת המן ע״י נידוד השינה שהוא בחי׳ רוח צפונית הנ״ל שעל ידו התעוררות השינה וכו׳ וכנ״ל:

אות טו

וזה בחי׳ מצות סעודת פורים כי אז האכילה בקדושה גדולה שעי״ז נמשך הרוח חיים. כי ע״י האכילה נמשך החיות לאדם כנראה בחוש אבל עיקר החיות שמקבל האדם על ידי האכילה הוא ע״י הרוח חיים שנמשך להאדם בשעת האכילה כ״ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה׳ וכו׳ היינו הרוח חיים שהוא מוצא פי ה׳ כי הרוח חים בשרשו נמשך מרוח פיו של הקב״ה בעצמו בבחי׳ ויפח בעאפיו נשמת חיים וכו׳ ומאן דנפח מתוכי׳ נפח כ״ש בזוה״ק. וע״כ האכילה דקדושה שעל ידה נמשך הרוח חיים הוא בבחי׳ שלימות החסרונות כי האכילה היא להשלים החסרון שנחסר להאדם בכל עת ע״י האש הבוער בקרבו שמשם הרעבון שבשביל זה צריכין לאכול להשלים חסרון השמנונית והליחות שלא יהי׳ נכלה ע״י ה אש שבואר בו כידוע. וזה בחי׳ ה׳ רועי לא אחסר כי האכילה בבחי׳ שלימות החסורן וע״כ בשבח ברכת המזון אנו משבחין אותו יתב׳ על שמציל אותנו מחסרונות כ״ש ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו וכו׳ וכן וכל טוב ומכל טוב לעולם אל יחסרנו. אבל עיקר תיקון האכילה בקדושה הוא ע,י התקשרות לצדיקים שמהם נמשך הרוח חיים כנ״ל ואז זוכה לשביעה בבחי׳ צדיק אוכל לשובע נפשו. כי השפע של הצדיק הוא בבחי׳ אור מלא בלי שום חסרון אבל הרשעים כל מה שאוכלין יותר נחסר להם יותר בבחי׳ ובטן רשעים תחסר כי הם בבחי׳ והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה כי הם בבחי׳ מארת חסר וכנ״ל. וע״כ כשהעכו״ם מתגברין וגוזרין גזירות על ישראל ח״ו, גוזרין תענית. כי כל התגברות העכו״ם הוא ע״י אריכת הרוח שלהם שגדול בשעתו שנמשך מפגם האכילה כנ״ל מבחי׳ פגם אכילת עץ הדעת טו״ר שעי״ז פגם בעץ החיים שמשם הרוח חיסי דקדושה, ונמשך מיתה לעולם שהוא ה יפך הרוח חיים. ואז מתגבר הרוח של העכו״ם שיניקתם מסטרא דמותא מבחי׳ רוח הטומאה. וע״כ כשהם מתגברים ח״ו, גוזרין תענית להכניע ולשבר תאוות אכילה כדי לשבר הרוח חיים של העכו״ם שלא יוכלו להתגבר על ישראל. וע״כ בפורים שאז נכנע ונפל המן עמלק שהוא הסט״א מפלה גדולה ואז נכנע ונתבטל הרוח חיים דקליפה ונתגבר הרוח חיים דקדושה של בחי׳ מרדכי, אזמצוה גדולה לאכול ולהרבות בסעודה כיאז החיות של האכילה בבחי׳ שלימות החסרון ע״י הצדיק בבחי׳ ה׳ רועי לא אחסר בחי׳ צדיק אוכל לשובע נפשו כנ״ל:

אות טז

וזה בחי׳ ומשלוח מנות איש לרעהו. כי המנות של פורים שהם האכילה של פורים שהם בחי׳ הרוח חים דקדושה שמקבלין מהצדיק כנ״ל הם נשלחין מאחד לחבירו בבחי׳ שליחות. כי יש כמה

שרחוקים מהצדיק ואינם יכולים לקבל הרוח חיים מהצדיק בעצמו ע״כ מקבלין אחד מחבירו וחבירו מחבירו ומקבלין זה מזה ומאירין זה לזה הרוח חיים עד שנמשך לכולם הרוח חיסי מהצדיק שהוא בחי׳ מרדכי שמאיר אז באור גדול ונפאל לכל העולם עד שמגיע ההארה לתכלית העשיה (כמובאר בפע״ח) עד שכ״א ועא׳ אפילו הרחוקים מהצדיק מאד מקבלין הרוח חיים ממנו ע״י שמקבל אחד מחבירו בבחי׳ שליחות שזהו בחי׳ משלוח מנות איש לרעהו כנ״ל. כי אז בפורים השליחות בטוח מהיזק כי אז נכנע ונפל הסט״א מאד ואינם יכולים לגזול ולהעלים הרוח חים של הצדיק וכנ״ל:

אות יז

וזה בחי׳ ומתנות לאביונים, שצריכין להרבות בצדקה מאד בפורים כי עיקר התקשרות להצדיק הוא ע״י צדקה שבזה אוחז במדתו של צדיק שהוא נקרא צדיק ע״ש הצדקה משפיע לכל בבחי׳ צדיק חונן ונותן. וכ״א כפי מה שמרבה בצדקה כן הוא מתקשר בבחי׳ צדיק שממנו הרוח חיים. וע״כ ע״י הצדקה זוכין לחיים בבחי׳ כן צדקה לחיים וכ״ש צדקה תצית ממות. וע״כ בפורים שאז נמשך ומארי הרוח יים של הצדיק שע״ז היה מפלת המן כנ״ל ע״כ צריכין אז להרבות בצדקה כדי להמשיך אליו ע״ז הרוח יים של הצדיק שעיקרו נמשך ע״י צדקה כנ״ל:

אות יח

וזה בחי׳ גודל השמחה של פורים בחי׳ שמחה ומשתה ויום טוב. כי הרוח חיים הואבבחי׳ שמחה כ״ש במ״א שעיקר החיות הוא שמחה בחי׳ בואר פני מלך חיים בחי׳ שובע שמחות את פניך כי הרוח הוא חיים בחי׳ רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שע״ז הוא מנגן מאליו. וניגון וזמרה הוא עיקר השמחה כנראה בחוש וכ״ש עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳. ומחמת שאז נמשך הרוח חיים של הצדיק בחי׳ מרדכי בשפע גדול ובאהבה נפלאה ע״כ אז השמחה גדולה ועצומה מאד כי עיקר הגדלת והתגברות הרוח חיים הוא שמחה וכנ״ל:

אות יט

וז״ש רז״ל מפמי מה נתחייבו וכו׳ מפני שנהנו מסעודה של אותו רשע. כי ע״י אכילה דסט״א מתגבר הרוח חיים שלהם שמשם עיקר כחם על ישרא לח״ו וכנ״ל. וע״כ היתה עיקר הישועה ע״י התענית שגזרו אז שלשה ימים וכו׳ שע״ז שברו תאוות אכילה והכניעו הרוח חיים דס״א וכנ״ל עד שזוכין בפורים שנמשך ומאיר הרוח חיים דקדושה בשפע גדול ואז האכילה בקדושה שזהו בחי׳ סעודה פורים וכנ״ל:

אות כ

וזה שכתוב בכתבים ומובא בדברי אדמו״ר ז״ל שמרדכי בגי׳ רב חסד, היינו כנ״ל כי מרדכי הוא בחי׳ הצדיק הדור שNמון נמשך הרוח חיים וכו׳ שזה הצדיק הוא בחי׳ רב חסד היפך עשו שהוא אדמוני וכו׳ כמבואר בהתורה הנ״ל שזה כל ענין פורים שנמשך הרוח חיים מהרב דקדושה בחי׳ מרדכי בחי׳ רב חסד שעי״ז נכנע ונופל המן עמלק שהוא מזרע עשו אדמוני שהוא הרב דקליפה וכנ״ל:

אות כא

וע״כ מצוה להשתכר ביין בפורים להכניע הרוח של הרב דקליפה שהוא בחי׳ ודמי כמאן דמבסמי, פניהם צהובות כשתויי יין שהוא בחי׳ עשו אדמוני כמבואר שם בסוף התורה הנ״ל על מאמר רבב״ח ע״ש. וע״כ ע״י היין דקדושה של שתיית פורים מכניעין אותם בשרשם. כי היין דקדושה הוא בבחי׳ רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שעי״ז הי׳ מנגן מאליו שזהו בחי׳ יין משמם כל השיר והניגון כי אין אומרים שי אלא על היין כי רוח צפונית נמשך מגבורות קדושות שהם שורש הנפשות (כ״ש במ״א) שהם חיות של כל בני אדם וזה בחי׳ יין שהוא ג״כ בחי׳ גבורות. וע״כ היין כשהוא בקדושה כגון בשבת ויו״ט בפרט בפורים על ידו דיקא ממתיקין הידינם בשרשן ומבטלין הרב דקליפה שהוא בחי׳ עשו אדמוני בחי׳ ודמי כמאן דמבסמי שזה כל ענין פורים להכניע ולבטל הרב דקליפה נגד הרב דקדושה שהוא מרדכי שהוא רב חסד וכנ״ל:

אות כב

וזה בחי׳ קריאת המגילה כי המגילה היא בחי׳ קבלת התורה שזכו אז לקבלה מחדש כשרז״ל קימו וקבלו וכו׳. כי המגילה צריכה להכתב ככתיבת ס״ת כשרז״ל כאמתה של תורה וכו׳ היינו כי עיקר הנס הי׳ ע״י ריבוי התפילות והזעקות והשוועות וכו׳ כנ״ל שעי״ז זוכין לעסוק בתורה לברר פסק ההלכה באמת. וע״כ אז זכו לקבלת התורה מחדש מחמת שזכו לעורר את העדן הנ״ל ע״י ריבוי תפילתם וכנ״ל וזה בחי׳ קריאת המגילה שהיא בחי׳ התחדשות התורה שזוכין להמשיך בפורים שנמשך ע״י המעין שיוצא מבית ה׳ מעדן העליון בשפע גדול ונפאל ע״י ריבוי התפילות וכנ״ל:

וע״כ מסיימין המגילה דורש טוב לעמו. זה בחי׳ בירור פסק ההלכה שזוכין ע״י בחי׳ מרדכי כי קודם הבירור הוא בבחי׳ ודורש רעה. אבל כשמבררין המותר מהאסור וכו׳ הטוב מהרע אזי הוא בבחי׳ דורש טוב וכמבואר לעיל מזה:

אות כג

וזה בחי׳ ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן. ומונה ו׳ לבושים שהם לבוש מלכות א׳. תכלת ב׳. וחור ג׳. ועטרת זהב גדולה ד׳. ותכריך בוץ ה׳.

וארגמן ו׳. כנגד ששה סדרי משנה שהם בבחי׳ ששת ימי בראשית שבהם נברא העולם ע״י התורה שכלולה מששה בחי׳ שהם בחי׳ כשר ופסול מטא וטהור אסור ומותר. שכ״ז שאין מבררין אותן הם בבחי׳ תערובת טו״ר שמשם אחיזת עץ הדעת טו״ר. וזה כל עבודת האדם שצריך לברר הטוב מהרע ע״י שמתייגע בתורה עד שמברר הפסק הלכה שמברר האסור מהמותר הטהור מהטמא הכשר מהפסול. ואז נעשין מזה לבושין קדושים לנשמתו בחי׳ חלוקא דרבנן כידוע. וע״כ הם ששה לבושים כנגד ששה סדרי משנה שכלולים מששה בחי׳ הנ״ל שהם אסור ומותר וכו׳ כמובא. כי אחר שמבררין אותן נכללין כולם בקדושה ונתהפך הכל לטוב ונעשה מהם בחי׳ ששה לבושין הנ״ל. כי ע״י שיודעין איזה אסור ואיזה מותר שע״ז פורשין מהאסירו ע״כ נעשה גם מידיעת האיסור לבוש קדוש מאחר שע״ז יודעין לפרוש ממנו כי ישב ולא עבר עבירה כאלו עשה מצוה, וע״כ מרדכי שהוא בחי׳ הרב דקדושה רב חסד שזכוה לברר הפסק הלכה ע״י ריבוי התפילות כנ״ל וכשרז״ל שמרדכי הי׳ גדול בתורה מאד כי הי׳ פותח בדברים ודורשן והי׳ ראש הסנהדרין שהם פוסקין לישראל כל ההלכות ע״כ זכה לכל הלבושין הנ״ל בחי׳ ומרדכי יצא וכו׳ שהם ששה כנגד ששה בחי׳ הנ״ל. כי עיקר הנס והישוע להתגבר על הרב דקליפה בחי׳ המן וכו׳ הוא ע״י זכוין לברר פסק ההלכה ע״י תפילה וכו׳ כמבואר היטב בהתורה הנ״ל ע״ש היטב:

(שייך לעיל) הרוח חיים הוא בחי׳ רוח צפונית המנשבת וכו׳ וע״כ בביהמ״ק ששם הי׳ הרוח חיים כי שם עמד הארון עם היו״ד הדברות ע״כ עיקר קדושתו הי׳ בצפון כ״ש ק״ק שחיטתן בצפון וק״ד בכ״ש בצפון:

אות כד

א״י שם הרוח חיים כי אוירא דא״י מחכים וע״כ לא תחסר כל בה בחי׳ שלימות החסרונות וע״כ נקראת ארץ החיים כי שם אויר הקדוש שמחכים שהוא עיקר הנשימה שהוא הרוח חיים שהוא האויר המחכים כי החכמה תחי׳. כל הכתוב לחיים בירושלים. וע״כ עיקר מחיית עמלק בא,י כ״ש בארץ אשר ה2׳ כו׳ תמחה את זכר עמלק וכו׳. כי כל הקרבנות הם בחי׳ בירור רוח החיים לברר הרוח חיים מבהמה לאדם כי בהמה יש בה רוח חיים אבל הוא רוח הבהמיות שהוא בחי׳ רוח שטות שהם בחי׳ כל התאוות שמהם כל העבירות כנ״ל שהם תאוות הבהמיות שהוא בחי׳ רוח וחיות הרב דקליפה בחי׳ עמלק שדימה עצמו לבהמה כשרז״ל וע״כ כשאדם חוטא שזה נמשך מהרוח שטות כשרז״ל שהוא בחי׳ רוח הבהמיות מביא קרבן מבהמה כדי לברר רוח החיים של האדם מהבהמה וע״כ הי׳ מקריבין כל הד׳ יסודות מכל הדצח״מ כמובא בכתבים כדי לברר הטוב מהרע מכל הד׳ יסודות שע״ז מכניעין הרשעים והסט״א. וע״כ נקרא הביהמ״ק בית חינו כי שם עיקר הרוח חיים של כל העולם וכנ״ל וע״כ היה בביהמ״ק עיקר הקדושה בצפון כ״ש ק״ק שחיטתן בצפון וכו׳ כי שם עיקר שלימות כל החסרונות כי הצפון בלב להשלים כל החסרונות התלוים בהרוח החיים הזה שהוא בחי׳ רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד כמבורר היטב בתחילת התורה הנ״ל. וע״כ היו הלוים מנצחים בביהמ״ק כי עיקר המשכת הרוח חיים הוא ע״י בחי׳ ניגון ושיר להש״י שהוא בחי׳ רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד שע״ז היה מנגן מאליו וע״כ כל העכו״ם שרצו להתגבר על ישרא להתגברו ביותר להחריב את המשכן והביהמ״ק כ״ש שלחו באש מקדשיך וכו׳ אמרו בלבם נינם יחד שרפו כל מועדי אל בארץ וכו׳ וכשפרש״י שם כל מושליהם מחשבה א׳ להם הראשונים כאחרונים וכו׳ פלשתים החריבו שילה נ״נ החריב בית ראשון טיטוס החריב בית שני, מחמת שרצו לבטל ח״ו הרוח חיים של ישראל שהוא בביהמ״ק כנ״ל שע״ז יוכלו להתגבר ולמשול עליהם ח״ו כי עיקר הממשלה והגלות של העכו״ם הוא כפי חלישות הרוח חיים של ישראל ח״ו וכפי התגברו תהרוח שלהם וכנ״ל. וע״כ התגבר המן בסוף הגלות הראשון וכל התגברות שלו ושל עשרת בניו הטמאים היה תחילה לבטל בנין ביהמ״ק כשרז״ל. כדי לבטל ח״ו הרוח חיים של ישרא לכנ״ל. וע״כ רצה להתגבר באדר שבו מת משה שהוא הרב דקדושה וסבר שעכשיו אין עוד מיש שימשיך הרוח חיים דקדושה לעמוד כנגדו. אבל אין דור יתום כי מרדכי היה גדול מאד והיה זך וטהור בתכלית הזכות עד שהיה יכול לירד אפילו לתוך הצנורות הרעידם של המן עמלק ימ״ש לשברם ולבטלם. כי היה בחי׳ בשמים ראש מר דרור, מרי דכיא, דך וטהור. וזהו בחי׳ בשמים ראש כי עיקר הנשימה שהוא הרוח חיים הוא בחוטם כ״ש כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וכו׳ ועקיר החיות דקדושה שהוא חיות הנשמה הוא הריח כשרז״ל (ברכות מ״ג) על פסוק כהתי״ איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו וכו׳ ומרדכי הי׳ בחי׳ ראש לכל הריחות שהוא עיקר חיות הנשמה היינו שהוא הי׳ עיקר הרוח חים דקדושה שהוא חיות הנשמה שהוא בחי׳ ריח והי׳ זך וטהור בלי שום אחיזת הרע שע״ז הי׳ יכול

לירד אפילו לתוך הצנורות הרעים של המן עמלק ימ״ש להכניעם ולהפילם עדי ארץ כנ״ל:

אות כה

וזה בחי׳ פ׳ פרה שקורין אחר פורים. כי מתחילה הוא פור ואח״כ נעשה פרה וכו׳ כ״ש אדמו״ר ז״ל בלק״ת (בסי׳ עד). כי פרה מטהרת מטומאת מת שהוא הסתלקות הרוח חיים שנמשך מהצדיק ואז שולט רוח הטומאה שהוא רוח של הרב דקליפה שהוא סטרא דמותא. כי רשעים בחייהם קרויים מתים ופרה מטהרת מזה. וע״כ הוא אדומה תמימה להכניע ולבטל חבי׳ עשו אדמוני שהוא סטרא דמותא שהוא הרוח דקליפה כנ״ל. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כי צריך הצדיק הגדול הוריד א״ע לתוך המדה רעה של הרשע שהוא הצנור שלו להכניעו ולבטלו כנ״ל שזהו בחי׳ כל ענין מעשה פרה ושעיר המשתלח ועגלה ערופה שמעשיהם בחוץ. דהיינו שיוצאין לחוץ ששם יש להם אחיזה ומורידין א״ע לתוך הצנור שלהם שע״ז מכניעין ומבטלין תוקף אחזיתם. שזהו בח׳ פרה אדומה שמטהרת מטומאת מת שהוא עיקר הטומאה שנמשך חמטא אדה״ר וכן עגלה ערופה שמכפרת על המת שהוא החלל הנמצא וכן שעיקר המשתלח שמכפר ביוה״כ על כלל עוונות ישראל היינו כנ״ל.

אות כו

כי המן רצה לפגום ע״י הפור והגורל שלו. בהגורל של יוה״כ שנתן הכה״ג על שני השעירים גורלות גורל א׳ לה׳ וגורל אחד לעזאזל כדי לכפר עוונות ישראל ע״ז דייקא. כי כל העוונות נמשכין מעץ הדעת טו״ר שהוא זוהמת הנחש שעל ידו נמשך מיתה לעולם. כי עיקר הבחירה שיש לאדם הוא מחמת שיש טוב ורע אבל שורש הטוב והרע מהיכן נמשך זה א״א לדעת בשכל אנושי בשום אופן רק אנו מאמינים שהשי״ת שהוא כולו טוב צמצם עצמו כביכול בחכמה נפלאה בצמצומים נפלאים ושונים עד שנתהוה שורש הדין שהוא שורש הרע. כדי שיהיה בחירה לאדם. כי א״א להכיר ולידע ממנו יתי כ״א ע״ז דייקא כידוע אבל להבין בשכל איך נמשך זאת א״א להבין בשום אופן. ואדה״ר שרצה ליכנוס לדעת זאת ואכל מעץ הדעת טו״ר ע״ז פגם מאד וגרם מיתה לדורות. ומיתה היא היפך הרוח חים שנמשך ע״י הצדיק האמת שהוא בחי׳ עץ החיים שהוא ממשיך הרוח חיים משרשו מבחי׳ תפילה שהוא בחי׳ עדן עין לא ראתה שהוא שורש המעין היוצא מבי תה׳ מבית ק״ק שהוא נתיב לא ידעו עיט שא״א להשיגו בשום שכל. וא״א לקבל משם כ״א ע״י תפילה ותחנונים שהוא בחי׳ אמונה ואז זוכין להמשיך מעין החכמה משם לברר פסק ההלכה שע״ז דייקא מבררין עץ הדעת טו״ר דהיינו שמבררין הטוב מהרע המותר מהאסור וכו׳ כי עיקר הבירור הוא ע״י אמונה דייקא שהוא תפילה וכנ״ל. וזה בחי׳ הגורל של הכה״ג ביהו״כ שנתן על שני השעירים שהיו שניהם שוים בקומתם ובמראיהם וכו׳ כשרז״ל וא,א לברר לידע מי לה׳ ומי לעזאזל כי אם על ידי גורל שהוא למעלה מהשכל כי בהשכל אי אפשר להבין כלל מהיכן נתחלקין הטוב והרע שהם בחינת שני השעירים שבתחילה שניהם שוים לגמרי ואחר כך נתחלקין זה לה׳ לפני ולפנים וזה לחוץ לגמרי לעזאזל. אבל אנו מאמינים אע״פ שא״א להבין זאת בשכל. אנו מאמינים שהכל מאת ה׳ צבאות יצאה כי בחי׳ יוטל הגורל ומה׳ כל משפטו שהגורל יוצא מאת ה׳ מי לה׳ ומי לעזאזל כפי דרכיו הנפלאים וע״ז דייקא נתברר בחי׳ עץ הדעת טו״ר שא,א להשיג מהיכן נמשך הטו״ר וכנ״ל. אבל המן רצה לפגום בזה כי הוא כפר ואמר שהגורל במקרה ח״ו והיה מכשף גדול. ואמר שיכול בכשפים ובשמות הטומאה להמשיך הגורל כמו שהוא רוצה כי אמר שהרוח חיים יכול כ״א להמשיך כרצונו לכל מה שהוא רוצה שזה היה בחי׳ חטא העגל שהצליח מעשה שטן והיה בו רוח חיים כשפרש״י שם היינו כי זה היה עיקר הפגם שבגדול הכשפים של הער״ר היו יכולים להמשיך הרוח חיים לכל מה שרצו אפילו לדוממים וצומחים כי הרוח חיים של הסט״א גדול בשעתם מאד בבחי׳ רוח סערה רוח הטומאה עד שיש להם כח להמשיך הרוח חיים לכל מה שרוצים לפי שעה כי השי״ת נתן להם כח כזה בשביל הבחירה כ״ש כי מנסה ה׳ אלקיכם אתכם וכו׳. ומגודל כחם הרע להמשיך הרוח חיים לכל דבר הם כופרים לגמרי כאלו הם ברשותם ויכולים לעשות כל מה שירצו ולמלאות כל שרירות

לבם הרע שזה כל כוונתם הרעה בכל העי"ז שלהם ובכל מני כפירות שלהם. ופרה אדומה מכפר על כל זה כי בזה אנו מראין שיש כח לישראל לברר הרוח חיים מתוקף הסט"א שיונק מתוקף הדין שהוא בחי' אדומה תמימה בחי' עשו אדמוני. כי הצדיק בחי' משה יכול להוריד א"ע גם לשם ולשבר הצנור הרע שלהם שהוא בחי' טומאת מת ולשברו ולהכניעו ולטהר את ישראל עי"ז דייקא. כי דייקא פרה אדומה מטהרת מטומאת מת היינו כנ"ל שדייקא ע"י הצנור שלהם מכניעין אותם כנ"ל:

וע"כ עשו העגל של זהב כי זהב מצפון יאתה ורצו לפגום בבחי' רוח צפונית הנ"ל על כן עשו להם אלהי זהב דייקא אבל משה שיבר וביטל אותו והעיקר ע"י תפילה כ"ש ויחל משה וכנ"ל ועי"ז חזר והמשיך קבלת התורה מחדש דהיינו הלוחות שניות היינו כנ"ל שעיקר התיקון ע"י תפילה שעי"ז מבררין דיני התורה באמת שזהו בחי' קבלת התורה מחדש שמשם הרוח חים דקדושה וכנ"ל:

אות כז

וזה בחי' פ' החדש שקורין קודם פסח כי כל החסרונות שבעולם נמשכין מחסרון הלבנה מבחי' מארת חסר, וישראל ע"י מצות קידוש החודש הם ממלאין ומשלימין חסרון ופגימת הלבנה ועי"ז נשלמין ונתמלאין כל החסרונות כי נמשך הרוח חים מבחי' רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד הנ"ל למלאות ולהשלים כל החסרונות. כי כל ענין דוד המלך ע"ה היה להשלים פגימת הלבנה כי מלכותו נמשל ללבנה כמובא ובימיו דייקא סיהרא באשלמותא. וע"כ בעת קידוש הלבנה שהוא בחי' תיקון פגימת וחסרון ל בנה אומרים אז דוד מלך ישראל חי וקים כי בוודא יהוא חי וקים תמיד כי הוא ממשיך תמיד הרוח חים למלאות כל החסורונת שבעולם וכנ"ל. וע"כ נצטוו מצות קידוש החודש בעת יציאת מצרים. כי כל יציאת מצרים היה על ידי שזכה משה להתגבר ברוח חיים דקדושה שנמשך מהתורה שהיה עתיד לקבל ועל ידי זה התגבר על הרוח חיים דסט"א של המצריים ועי"ז הכניע והשפיל אותם בבחי' משפיל רשעים עדי ארץ וכנ"ל וע"כ אז נצטוו על מצות קידוש התחודש שהוא תיקון פגימת וחסרון הלבנה שהוא חבי' שלימות החסרונות ע"י הרוח חיים דקדושה וכנ"ל. וע"כ היתה הגאולה בחצות דייקא כי אז הרוח צפונית מנשבת בכנור של דוד שהוא הרוח חיים דקדושה שעי"ז היתה הגאולה וכנ"ל. וע"כ נסמך פ' החודש הזה לכם לפ' כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים כי הם בחי' אחת כנ"ל:

אות כח

וזה בחי' פסח בחי' אכילת מצה וארבע כוסות בחי' יציאת מצרים שבכל דור ודור. כי כבר מבואר לעיל שעיקר גלות מצרים וכן כל הגליות שמכונים בשם מצרים הוא ע"י התגברות רוח חים של הסט"א שהם בחי' עשו ואנשיו שהם בחי' הרב דקליפה שמתגברים כנגד הרב דקדושה הרוח חים דקדושה של ישראל שמקבלים מהתורה ע"י הרב דקדושה. כי הרוח של הסט"א גדול בשעתו בבחי' רוח סערה וכו' כנ"ל באריכות. וצריך כל אדם לראות ולהשתדל לצאת מהגלות דהיינו לצאת מכל התאות ומכל הדמות רעות של כל הארבע יסודות שהם עיקר הגלות. כי עיקר כח ויניקת העכו"ם שהם בחי' עשו וכת דילי' הוא מהרע של הד' יסודות שהם כל המדות רעות שהם הצנורות הרעים שלהם כנ"ל. וצריך כל אדם להתפלל הרבה להש"י שיזכה להתקרב לצדיקים אמתיים ש הם בחי' הרב דקדושה שכבר זכו לברר בשלימות כל הד' יסודות עד שיכולים ללחום עם הסט"א דהיינו לירד לתוך כל הצנורות הרעים שלהם ולשברם ולהוציא את ישראל מגלותם עד שיזכו גם כל המקורבים אליהם לבררהד' יסודות לצאת מכל התאוות ומכל המדות רעות. ועיקר הבירור ע"י תורה דהיינו ע"י לימוד פוסקים כ"ש שם וא"א לזכות לברר פסק ההלכה בשלימות כ"א ע"י תפילה וכו' כנ"ל. כי ע"י תפלה נמשך המעין מבית ה' אל הגן שהוא התורה שעי"ז אתרביאו עשבין ודשאין שבגן שהם בחי' הנשמות בחי' רבבה כצמח השדה נתתיך וכו' ועי"ז זוכין לברר הטוב מהרע דהינו לברר כל הד' יסודות להכניע ולבטל הרע שבהם ולהעלות כל הטוב שבהם עד שיהיו נכללין כל הד' יסודות בשרשן

שהוא בחי' והיה לארבעה ראשים שהם ד' אותיות הוי' ב"ה כ"ש שם ע,ש וזה כל עבודת האדם בזה העולם. כי האדם נתהוה מד' יסודות וכל המדות והתאוות כולם כלולים בד' יסודות כ"ש במ"א וכמובא בספרים וכל עבודתו של האדם לברר הד ' יסודות כנ"ל עד שיהיו בבחי' ארבעה ראשים כנ"ל:

אות כט

וכל זה מבואר היטב למי שיש לו עינים בפרשת יצירת האדם כ"ש שם ויציצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים וכו' ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם וכו' ויצמח ה' אלקים כל עץ נחמד וכו' ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע. ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים שם האחד פישון וכו' אשר שם הזהב וכו' ויקח ה' אלקים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. ויצו ה' אלקים על האדם לאמר מכל עץ הגן וכו' ומעץ הדעת וכו'. כי כבר מבואר בהתורה הנ"ל פסוק ונהר יוצא מעדן וכו' הנ"ל בביאור היטב ע"פ התורה הזאת שהוא בחי' מעין החכמה והשכל היוצא מהתפלה אל התורה כי התפלה בחי' עדן והתורה הוא בחי' הגן וכו' ועי"ז מפרידין הרע מן הטוב מכל הד' יסודות בחי' ומשם יפרד ועי"ז נכללין כל הד' יסודות בשרשן בד' אותיות הוי"ה שזהו בחי' והיה לארבעה ראשים ע"ש. ואז זוכין להמשיך הרוח חיים דקדושה מן התורה להכניע הרוח של הסט"א שהוא בחי' עשו כמבואר שם ע"ש. וכל זה מבואר היטב בכל הפרשה הנ"ל למעיין שם כי מתחילה מדברת הפרשה מענין הרוח חיים של האדם שהוא עיקר חיות וקיומו כ"ש שם ויפח באפיו נשמת חיים כוו' ואח"כ מתחיל לדבר תיכף מענין הגן עדן ומענין הנהר הנ"ל ושהניח שם את האדם לעבדה ולשמרה וצוהו שלא לדבק עצמו בעץ הדעת טו"ר וכו'. היינו כנ"ל שעיקר העבודה של האדם הוא שישתדל להמשיך המעין היוצא מבית ה' שהוא הנהר היוצא מעדן כדי להשקות את הגן שהוא התורה דהיינו שישתדל וירבה בכל יום התפילות ותחנונים עד שימשיך אלי ושכל וחכמה אל התורה כדי שיזכה לברר פסק ההלכה וכו' כנ"ל שעי"ז יזכה לברר כל הד' יסודות עד שיהיו לארבעה ראשים שהם כל לכל המדות שזהו עיקר עבודת האדם כנ"ל. ואז יזכה שיהיה נמשך אליו בכל עת הרוח חיים בשלימות גדול להשלים כל החסרונות שלו שזהו בחי' מ"ש בתחילת הפרשה וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכו' כי לא המטיר וכו' ואדם אין וכו' ופרש"י לפי שלא היה עדיין אדם להתפלל וכו'. היינו כנ"ל שבלא התפילה כל הדברים חסרים ואין צומחין כל עשבים ודשאין של הגן עד שמתפלל האדם שאז ממשיך הנהר היוצא מעדן וכו' שעי"ז צומחין עשבין ודשאין דאיתרביאו בגן כנ"ל:

אות ל

וזה בחי' ד' ציצית בחי' מארבע רוחות בואי הרוח בחי' בירור הד' יסודות כ"ש שם. וזה בחי' כמה מצוות שהם בבחי' ארבעה כמו ארבע מינים שבלולב וארבע פרשיות בתפילין וארבע פרשיות שקורין קודם פסח וזה בחי' ארבע כוסות של יין בפסח וזה בחי' ארבעה טורי אבן שבחשן. וזה בחי' ארבעה דגלים שהם בחי' ד' מחנות השכינה וזה בחי' ארבעה ראשי שנים וכל בחי' ארבע שחשב בפיוט של פ' החודש ועוד כיוצא בהן הכל כנגד ד' אותיות הוי' שהם בחי' הארבעה ראשים בחיט' רושר הד' יסודות שמבררין אותם ע"י מצוות התורה וכנ"ל. שעי"ז זוכין להמשיך הרוח חיים שהוא בחי' רוח צפונית המנשבת בכנור של דוד. וזה בחי' היין של הד' כוסות של פסח כי היין דקדושה הוא בחי' גבורות קדושות שהם בחי' רוח צפונית שהוא הרוח חיים שהוא בחי' נפש חי' ששרשה גבורות קדושות כמבואר במ"א וע"כ אין אומרים שיר אלא על היין. כי הוא נמשך מבחי' רוח צפונית הנ"ל המנשבת בכנור של דוד שמשם כל השיר והניגון והשמחה כנ"ל בחי' ויין ישמח לבב אנוש, לבב דייקא ששם שלימות כל החסרונות שעיקרן בלב שכל זמן החסרון הוא עצבות ח"ו וכשנתמלא ונשלם החסרון הוא שמחה וע"כ היין יש בו שני כחות זכה נעש ראש לא זכה נעשה רש. כי היין הוא בחי' עץ הדעת טו"ר כשרז"ל סחטה ענבים ונתנה לו וע"כ יש בו שני כחות. כי מי שזוכה דהיינו שתקן

מעשיו וכבר בירר כ להד' יסודות מהרע שבען עד שהיה לארבעה ראשים כנ"ל אזי נעשה ראש, ראש דייקא בחי' ארבעה ראשים הנ"ל. לא זכה שלא בירר הד' יסודות ואזי א ינו יכול להשלים החסרון אזי נעשה רש. דהיינו עניות שהוא חסרונות כי העני בבחי' חסרון שחסר לו הכל כ"ש די מחסורו אשר יחסר לו. וע"כ בפסח שאז הוא יציאת מצרים שאז זוכין לצאת מגלות התאוות והמדות של הד' יסודות, ע"כ אז היין בקדושה בבחי' רוח צפונית הנ"ל שמשם כל הניגון והשמחה בבחי' זכה נעשה ראש בי' ד' ראשים הנ"ל שהם בחינת ארבע כוסות של יין בפסח וכנ"ל.

אות לא

וזה בחי' מצה בחי' לחם עוני. כי בפסח מחמת שעדיין קודם קבלת התורה עדיין א"א להמשיך בשלימות הרוח חיים ע"י התורה ועל כן צריכן ליזהר בהאכילה שלא לאלכול חמץ רק מצה וחמץ אסור במשהו כי חמץ הוא הרוח דסט"א שהוא גדול בשעתו כי החילוק בין חמץ למצה הוא רק בבחי' הרוח והאויר שהחמץ עולה בנפיחה ויש בו רוח ואויר הרבה משא"כ מצה שנאפית מיד קודם שנכנס בהעסיה הרוח והאויר. היינו מחמת שאז לא נתברר עדיין הרוח חיים ע"י מעשיו ועדיין יש בו אחיזת המצרים שיצאו משם בגניבה כ"ש דרך שלשת ימים נלך וכו' והם מתגרים עדיין בהם לרדוף אחריהם. ע"כ הזהירה התורה אותנו לבלי לאכול חמץ שנאחז בו הרוח דקליפה שגדול בשעתו שזהו בחי' חמץ שעולה בנפיחה בחי' כל צורריו יפיח בהם כי הוא גדול בשעתו וע"כ צריכן אז לאכול רק מצה שאין בו אחיזת הרוח שלהם שגדול בשעתו. וזהו בחי' לחם עוני בחי' עניות שהוא חסרונות כנ"ל היינו שע"י המצה ממשיכין עתה הרוח חיים להשלים החסרון לבטל העניות. וזהו שעונין עליו דברים הרבה היינו שעתה בפסח עיקר התקון ע"י בירור הפסק הלכה כי עדיין לא קבלנו את התורה וכל הבירור עתה הוא רק מן השמים ע"י בחי' אתערותא דלעילא שנמשך עלינו ברחמיו רק ע"י תפילה ותחנונים וע"י זכות אבו. וע"כ שוברין את המצה כי מה דרכו של עני בפרוסה, שבירת המצה זה בחי' חסרון שמשברין ומחסרין את המצה בכוונה כמו עני שדרכו בפרוסה שהוא בחי' עניות וחסרונות להורות שאין בנו כח להשלים כל החסורונת ע"י מעשינו כ"א ברחמי השי"ת ע"י תפילה וצעקה להשי"ת שהוא בחי' שעונין עליו דברים הרבה כנ"ל וע"ז בעצמו נשלם החסרון. וזהו בחי' האפיקומן שנקרא צפון צפון דיקא בחי' רוח צפונית וכו' כנ"ל שהוא שלימות החסורונת. וע"כ הם ג' מצות וד' כוסות כי אכילת מצות מרמז על התורה שהוא בחינת אכילה. ושתיית היין של הד' כוסות הוא בחי' תפילה שהוא שירות ותשבחות בחי' אין אומרים שיר אלא על היין וכן מרומז בשיחתו הק' של אדמו"ר ז"ל שאמר אשרי מי שאוכל כמה פרקים משניות ושותה כמה קפיטליך תהלים וכו', שתורה הוא בחי' אכילה, ושתייה בחינת תפלה בחי' תהלים שהוא כולו תפילות ושירות ותשבחות. וע"כ המצות הם ג' כנגד ג' רוחות העולם כי צפון חסר והיין הם ד' כוסות כנגד כל הד' רוחות שמשם הרוח חיים שהוא שלימות החסרונות בחי' מארבע רוחות בואי הרוח היינו כי עתה עיקר התיקון של שלימות החסרונות הוא ע"י בחי' תפילה שהוא בחי' היין כנ"ל. אבל התורה שהוא בחי' אכילה לא קבלנו עדיין וע"כ עתה א"א לברר החמץ ששם הרוח לבררו מהקליפה וע"כ הוא אוסר באיסור חמור מאד ועיקר התיקון ע"י המצה שע"ז אנו ממשיכין קדושת האכילה. וע"כ בהמצה מרמזין החסורונת בחי' לחם עוני בחי' שבירת המצה האמצעית שהוא בחי' חסרון וע"כ הם רק כנגד ג' רוחות כי צפון חסר עד שזוכין לענות ההגדה ולקיים מצוות סיפור יציאת מצרים ושארי מצוות של לילה הזאת. ואז זוכין להמשיך שלימות החסרון שהוא בחי' חלק המצה הפרוסה שהצניעו לאפיקומן שנקרא צפון דהיינו שחוזרין ומשלימין החסרון שהוא בחי' צפון ע"י הרוח צפונית שנמשך עלינו ע"י שעונין עליו דבראים הרבה שהוא בחי' תפלה כנ"ל:

אות לב

וע"כ חמץ אסור במשהו זה בחי' דילמא שקלית מדיי מינייהו וכו' דהיינו שאסור שיהי' לו שום אחיזה כל שהוא מהמדות רעות שלהן כ"ש שם על מאמר רבב"ח ע"ש וע"כ אסור במשהו והבן:

ועיין באו״ח הלכות פסח הלכה ג׳ שם מבואר ג״כ ה׳ פסח ע״פ התורה הזאת. אך א״א לביהמ״ד בלא חידוש. ומה שחסר זה גילה זה ועדיין מי יודע אם נגעתי כטיפה מן הים בהתורה הנ״ל כי דבריו הנשבים ז״ל עמוקים ורחבים מני ים ומאד עמקו מחשבותיו. והמעיין בדבריו באמת ובדברינו שחדשנו עליהם בעזר הש״י יבין מעט עוצם נשגבות עמקות דבריו הק׳ עד א״ס ואין תכלית ה׳ יאיר עינינו בתורתו באמת:

הלכה ד בהלכות גביות חוב הלכה ה׳ או תט״ו

כח והרשאה א

אות א

אע״פ שיכול ליתן ביד השליח אעפ״כ אם אינו רוצה א״צ ליתן כ״א כשיש לו והרשאה דהיינו שמזכה לו התביעה וכותב לו פוק ודון וזכי וכו׳ עיין שם בש״ע:

ע״פ המאמר על אשר מעלתם בי וכו׳ (סי׳ מ״ח) ע״ש היטב. והכלל שכשנפגם כח אתוון דמעשה בראשית. שהוא בחי׳ סוכה. בחי׳ א״י אזי מתגברים ריב לשונות שהם בחי׳ ימין שקר. אבל סוכה שהוא בחי׳ א״י בחי׳ כח מעשיו הנ״ל. הוא מצלת מריב לשונות בבחי׳ תצפנם בסוכה מריב לשונות כי בא״י איהי רבי. וכו׳ ע״ש:

וזה בחי׳ כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט. כי הריב שבין אנשים על עסקי גזלות. שזה תובעו ממון והוא מכחישו. ורוצה לגוזלו. הוא בחי׳ פגם כח מעשי בראשית. כי לפי כח מעשי בראטשית שנסדר כ״א על מקומו. וזה האדם יהיה לו כך וכך ממון ונכסים. וזה כך וכך הכל לפי סדר כח מעשי בראשית. וכשא׳ גוזל את חבירו. הוא משנה סדרי בראשית. נמצא שפוגם בכח הנ״ל. וזה בחי׳ ומיד עושקיהם כח שע״י העושק והגזילה נפגם הכח. כי הממון והנכסים נקרא כח. כ״ש כחי ועוצם ירי עשה לי החיל. וכ״ש כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. וכשגוזל חבירו נפגם הכח כנ״ל. וזה בחי׳ משארז״ל כדי שלא יאמרו לסטים אתם לפיכך כח מעשיו הגיד לעמו וכו׳. כי בחי׳ כח מעשיו הוא היפך הגזילה ותיקונה כנ״ל. וע״כ כשאחד גוזל את חבירו ואזי נפגם הכח מעשיו כנ״ל אזי מתעורר ריב לשונות ימין שקר כנ״ל. כי נעשה ריב ביניהם. ואחד מכחיש את חבירו. וע״כ התיקון הוא ונגשו אל המשפט שהוא בחי׳ סוכה בבחי׳ ויעקב נסע סכותה (בראשית לג) ויעקב הוא בחי׳ משפט בבחי׳ משפט לאלקי יעקב. וכ״ש רבינו נ״י (בסי׳ ב׳) וע״י המשפט שהוא בחי׳ יעקב בחי׳ סוכה נתתקן ריב לשונות כנ״ל. וע״כ המשפט לפני היחיד מומחה שנסמך בשם רבי שהוא בחי׳ א״י כי אין סמיכה אלא באי״י וע״ז נתתקן ריב לשונות כנ״ל: וכן שלשה דיינים הם ג״כ בחי׳ רבי. כ״שלעיל בה׳ נדרים כי בג׳ ישראלים יש בחי׳ נקודה כלליות ישראל. שהיא בחי׳ רבי כי מן הנקודה כלליות מקבלין כל הנקודות. גם שלשה דיינים הם בחי׳ יעקב שהוא בחי׳ סוכה כנ״ל. כי יעקב בחור שבאבות: וכלול משלשתן. וזה שארז״ל (שבת דף י׳ ע״א) כל דיין שדן דין אמת נעשה שותף להקב״ה במעשי בראשית. כי ע״י הדין והמשפט נתתקן כח מעשי בראשית. ע״י שמצילין עשוק מיד עושקי כח כנ״ל:

וזה בחי׳ כח והרשאה. כי עיקר מה שאחד יכול לכוף חבירו שיבא לדין הורא ע״י בחי׳ כח הנ״ל. כדי לתקן כח הנ״ל. וע״כ אין השליח יכול לכופו לדין כ,א כשהתובע מזכה לו הכח שלו. ואז מחוייב לבא עמו לדין ומשפט שע״ז נתתקן הכח בבחי׳ סוכה כנ״ל. וזה בחי׳ כח הרשאה. כח דייקא כנ״ל:

וע״כ מן הדין עיקר זכות כח הרשאה הוא ע״ג קרקע. כי עיקר כח אתוון דמעשי בראשית. הוא בהקרקע כ״ש בראשית וכו׳ ואת הארץ ואז״ל ואת הארץ לרבות תולדותי׳. נמצא שעיקר הוא הארץ וכל הדברים הם תולדות הארץ וטפלים אליה. וע״כ השיעבוד והזכות הגדול ביותר הוא ע״ג קרקע. שע״י שמשעבד לו הקרקע שהוא עיקר הבריאה של כח מעשי בראשית. ע״ז ממילא נשתעבד לו כח אתוון שבתולדות הארץ דהיינו התביעה שתובעו כנ״ל:

שליחות והרשאה ב

ענין הרשאה שא״א להוציא תביעה מיד הנתבע ע״י שליח כי יכול לומר לו לאו בע״ד דידי את כ״א כשבא בהרשאה שכתב לו דון וזכי ואפיק לנפשך וכו׳. וגם ע״י הרשאה א״א לתובעו מדינא כי אם מתקנתא דשליחות וכו׳ ע״ש בש״ע:

ע״פ מ״ש רבינו ז״ל במאמר המתחיל ויאמר ה׳ אל משה קרא את יהושע וכו׳ (סי׳ ו׳) ע״ש היטב. ואיתא שם שע״י תשובה נעשה בחי׳אדם לשבת על הסא. כי על ידי תשובה נעשה בחי׳ נקודה תתאה ונקודה עילאה והוא״ו שבתוך האל״ף וכו׳. ואז נעשה יחוד בין חמה ללבנה. שהשמש מאיר ללבנה שהם בחי׳ משה ויהושע וכו׳ וכנ״ל. וזה בחי׳ ג׳ מצות שנצטוו ישרא לבכניסתן לארץ וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

והנהב כל המשפטים שבין בני ישראל בין א׳ לחבירו כשעושין משפט צדק ביניהם זה בחי׳ תשובה. כי משיבין הדבר למקומו ושרשו כי זה רצה לגזול את חבירו ולהוציא הדבר משרשו ולהכניסו למקומות החיצונים על ידי העבירה של גזילה וכפירה. וכשעושין משפט אמת וצדק ומבררין הדין אמת אזי חוזר המעות או החפץ למקומו ושרשו. וזה בחי׳ תשובה. וע״כ נעשה התיקון הנ״ל של בחי׳ תשובה ע״י המשפט ובשביל זה נקרא משפט צדק כ״ש ושפטו את העם משפט צדק: כי משפט הוא בחי׳ נקודה עילאה בבחי׳ כסא משפט וכסא הוא בחי׳ נקודה עילאה כמבואר במאמר הנ״ל. צדק הוא בחי׳ נקודה תתאה כידוע וכ״ש צדק יקראהו לרגלו. רגלין זה בחי׳ נקודה תתאה בחי׳ ותחת רגליו דא חיריק כ״ש שם במאמר הנ״ל. והשלשה דיינים שעושין המשפט צדק ומעלין ומקשרין ע״ז נקודה תתאה בנקודה עילאה הם בחי׳ הוא״ו שבתוך האל״ף. כי השלשה דיינים הם בחי׳ תלת אבהן והעיקר הוא השלישי המכריע שהוא בחי׳ יעקב שכלול משלשתן וזה בחי׳ וא״ו כי עיקב הוא בחי׳ וא״ו כ״ש שם. נמצא שע״י המשפט צדק נעשה היחוד הנ״ל הנעשה ע״י התשובה כי המשפט הוא בחי׳ תשובה כנ״ל. וע״כ נקרא בחי׳ משפט שלום כ״ש אמת ומשפט שלום שפטו, כי עיקר המשפט הוא לעשות שלום בין התובע והנתבע כי יקוב הדין את ההר. ואח״כ נעשה שלום ביניהם ע״י המשפט אמת כ״ש אמת ומשפט שלום שפטו. וכשנעשה שלום ביניהם בין התובע והנתבע ע״י המשפט צדק מזה בעצמו נעשה למעלה בחי׳ יחוד הנ״ל כי באטתערותא דלתתא איתער לעילא כי התובע והנתבע שהם מלוה ולוה וכיוצא הם בחי׳ נוקדה עילאה והנקודה תתאה כי מלוה ולוה שהם תובע ונתבע. שזהו תובעו מה שנתחייב לו הם בבחי׳ חמה ולבנה כידוע כי החמה הו אבחי׳ משפיע בחי׳ נקודה עילאה בחי׳ מלוה. והלבנה הוא בחי׳ לוה בחי׳ מקבל בחי׳ נקודה תתאה וכשנעשה ביניהם הכחשה וקטטות זה בחי׳פירוד ח״ו בין ב׳ הבחי׳ הנ״ל וע״כ המשפט הוא דבר גדול מאד ועליו העולם עומד כי ע״י המשפט ע״ז עושין שלום ביניהם. ואזי נתעורר גם למעלה כביכול היחוד בין חמה ולבנה בין נקודה עילאה לנקודה תתאהכי המשפט הוא בחי׳ תשובה וכו׳ כנ״ל.

אות ג

וע״כ עיקר המשפט הוארק כשהבעל דבר לפנינו. אבל ע״י שליח א״א לעשות משפט צדק. וע״כ יכול לדחותו ולומר לו לאו בע״ד דידי את. כי עיקר ההכחשה והכפירה שנעשה ביניהם בין המלוה והלוה בין התובע והנתבע שזה בחי׳ פירוד כנ״ל, עיקרו נעשה רק מבחי׳ עץ הדעת טו״ר שמשם נמשך השקר הבא מזוהמת הנחש שהביא השקר בעולם וע״ז נעשה פירוד כביכול כידוע. ועיקר השתלשלות אחיזת עץ הדעת הוא מבחי׳ מט״ט וכמובא בתיקונים כי מט,ט הוא בחי׳ מטה משה המתהפך וכו׳. כי משם אחיזת עץ הדעת טו״ר ומט,ט הוא בחי׳ מלאך בחי׳ שליח. וכשהקב״ה מסתיר פנים כביכול אזי ההנהגה ע״י השליח שהוא בחי׳ מט״ט וע,כאחר החטא של ישראל נאמר הנה מלאכי ילך לפניך וכו׳. ומשרע״ה לא רצה לקבלו ואמר אם אין פניך הולכים וכו׳ כי לא רצה משה בבחי׳ הנהגה זו כי משם משתלשל ח״ו אחיזת עץ הדעת וכו׳ כנ״ל. כי ישראל שיצאו ממצרים והלכו לכבוש א״י משבעה עממין זה בחי׳ תשובה לתקן חטא אדה״ר שעיקר תיקונו היה ע״י גלות מצרים שנזדככו שם וברורו שם כל הנצוצות שנפלו ע״י חטא אדה״ר ועלו ברכוש גדול דהיינו כל הנצוצות הנ״ל, לא״י להחזיר הכל לשרשו. וגם א״י בעצמו הוציאו מהקליפה והסט״א שחפה עליה ע״י חטא הנ״ל שמחמת זה היה א״י ביד כנען תחלה. וישראל תקנו כ״ז והכניעו ז׳ עממין והוציאו א״י מהקליפה והעלו כל הנצוצות שנפלו ע״י חטא אדה״ר אל הקדושה. נמצא שכניסת ישראל לארץ הוא בחי׳ תשובה וע״כ נצטוו ישראל ג׳ מצוות בכניסתן לארץ שהם בחי׳ תשובה כ״ש במאמר הנ״ל. כי עיקר כניסתן לארץ הי׳ בחי׳ תשובה כנ״ל, ועיקר התשובה הוא שיהיה נעשה כביכול יחוד בין הנקודות בין חמה ולבנה כנ״ל. ועיקר היחוד בשלימות הוא כשהש״י בעצמו מנהיג את ישראל ואזי כנסת ישראל מתייחדין עמו ית׳ ואזי היחוד בשלימות. אבל כשההנהגה הוא ע״י בחי׳ מט״ט. זה בחי׳ הסתרה כידוע ואז אין היחוד בשלימות ואזי אין בחי׳ התשובה בשלימות ויוכל ח״ו לחזור ולהשתלשל אחיזה להסט״א שיניקתה מבחי׳ עץ הדעת שמשתלשל משם כנ״ל. וע״כ לא רצה משה בזה ואמר אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה כי לא רצה ליכנס כלל לא״י ע״י בחי׳ ההנהגה זו. כי ידע שלא יתקיימו ישראל שם בא״י כשיכנסו ע״י בחי׳ זו וכמו שהיה באמת כי אחר כך בימי יהושע שהוכרח לקבל ההנהגה זו כמבואר בפסוק שם שאמר לו המלאך עתה באתי וארז״ל אבל בימי משה רבך באתי ולא צרה לבקלו וכו׳. ולבסוף נתקלק הדבר שלא נתקיימו ישראל שם. כי איתא שאלו היה משרע״ה מכניס את ישראל לארץ לא גלו משם לעולם, והכל ע״י בחי׳ הנ״ל כי בימי משה היה ההנהגה על ידו יתברך בעצמו כביכול כנ״ל:

אות ד

וע״כ כשרוצין לעשות משפט צדק בין איש לרעהו צריך שיהיה הבעל דבר לפנינו. ואז יוצר הדין לאשורו ומבטלין השקר והכפירה הבא מעץ הדעת וכו׳ ועושין שלום ביניהם ונעשהיחוד שלם מזה כביכול. אבל ע״י שליח קשה לברר הדין לאמתו כי יוכל להתגבר הכפירה והשקר שיניקתה מעץ הדעת שאחיזתו משתלשלת מבחי׳ מט״ט שהוא בחי׳ שליח כנ״ל.ו גם כשיוצא המשפט אינו בבחי׳ משפט שלום בשליות כי ע״י שליח מעוררין ח״ו ההנהגה ע״י שליח שע״ז אינו נעשה התקיון והיחוד בשלימות כנ״ל. וע״כ מעיקר הדין א״א לעשות משפט כלל ע״י שליח כ״א כשניהם לפנינו. כי על מלוה דכפר בי׳ חברי׳ אין מועיל הרשאה מדינא רק מצד תקנות הרשאה כמבואר בח״מ ועיין בש״ך שם, רק מחמת התקנה תקנו שיועיל הרשא מחמת תיקון העולם כדי שלא יהי׳ כ״א חוטף ממון חבירו וילך למרחקים כמובא בפסוקים ע״ש. כי באמת הנהגה זו ע״י שליח אף שהוא בחי׳ הסתרה הוא תקון העולם כי לפעמים העולם ח״ו בבחי׳ הרחקה גדולה מאתו ית׳. עד שא״א שהש״י ינהיג העולם בעצמו כביכול וההכרח שינהיג העולם כביכול ע״י בחי׳ הסתרה ע״י שליח הנ״ל כ״ש כי לא אעלה בקרבך פן וכו׳ וע״כ בהכרח שתיהיה ההנהגה ע״י שליח כביכול ואזי השליח הנ״ל הוא בבחי׳ בא בהרשאה כביכול כי נמסר לו כל הכח ויש לו כח לדון כל העולם כי כביכול הש״י נסתר בו ומנהיג העולם על ידו. וזה בחי׳ הבא בהרשאה לדון ולהוציא להציל עשוק מיד עושקו כי הכל בשביל תיקון העולם כנ״ל ואזי המורשה צריך לבא בכח המלוה שימסור לו כל כחו ואז יש לו כח להוציא התביעה ולהשיבה להמלוה למקומה ושורשה הכל בבחי׳ הנ״ל והבן. וע״כ ארז״ל ואשר לא טוב עשה

בעמיו זה הבא בהרשאה, כי מבחי׳ הבא בהרשאה משם משתלשל אחיזת עץ הדעת טו״ר. וע״כ נקרא הבא בהרשאה לא יטוב כי אנו צריכין להשתדל בכל מעשינו רק לעורר בחי׳ ההנהגה על ידו יתי׳ בעצמו כביכול ואזי נתחברין ב׳ הנקודות הנ״ל בשלימות והעיקר בשעת המשפט שהוא בחי׳ תשובה בחי׳ יחוד הנ״ל בחי׳ חמה ולבנה כנ״ל ו אזי נתקיים והיה אור הלבנה כאור החמה בלי שום מיעוט הירח וכו׳. וע״י משפט אמת הכל חוזר למקומו ושרשו ונתתקן כל זה וע״ז ישובו ישרא לארצם כ״ש ציון במשפט תפדה ואזי יתקיים והיה ה׳ למלך וכו׳ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד בילא״ו.

כח והרשאה ג

אות א

ענין הרשאה

ע״פ מ״ש רבינו ז״ל בהתורה המתחלת ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו׳ מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז וכו׳ ע, ש (סי׳ ט״ו). והכלל לענינינו שע״י משפט מעלין את היראות הנפילות לשרשן כי כשאין משפט ואין דין למטה יש דין למעלה ח״ו וכששופטין את העאדם במשפט דלעילא אזי הדין נתלבש בכל הדברים וכ להדברים נעשים שלוחים למקום לעשות בזה האיש משפט כתוב כשחז״ל למשפטיך עמדו אזי הכל עבדיך לעשות ידן בזה האדם. אבל ע״י משפט שהאדם שופט א״ע היינו מה שהאדם מתבודד בינו לבין קונו ומחשב דרכיו ומפשפש במעשיו ושופט ודן א״ע על כל דבר ודבר שעושה אם כך ראוי לו לעשות ולבלות ימיו ח״ו במעשים כאלה ושופט ודן א״ע בעצמו וע״י שהוא בעצמו שופט א,ע ע״ז מבטל הדין שלמעלה שלא יבא עליו כי כשיש דין למטה אין דין למעהל ואז אין היראה והדין מתלבש בשום דבר לעורר את האדם כי הוא בעצמו נתעורר. וע״כ ע״ז היראה עולה מהקליפה היינו על ידי משפט הנ״ל כי מתחילה היתה היראה נתלבש בקליפה דהינו מה שהאדם מפחד א״ע מאיזה שר או מגנבים ושאר פחדים, זה הוא שהיראה נתלבש באותו הדבר וכו׳ וכל זה הוא מחמת שלא שפט א״ע שע״ז יש דין של מעלה שמתלבש א״ע בכל הדברים וכנ״ל. אבל ע״י משפט ששופט א״ע. ע״ז אין דין למעלה ואז אין הדין והיראה מתלבש עצמו בשום דבר ואז עולה היראה הנפילה לשרשה וכו׳ ושרש היראה הוא הדעת וכו׳ וע״י שעולה היראה לשרשה שהוא הדעת ע״זנשלם הדעת. וע״ז זוכה לתורה שבנגלה. וע״י תורה שבנגלה זוכה לתפילה במסירת נפש, ועל ידי תפילה זוכה לתורה שבנסתר שהוא אור הגנוז וכו׳ עיין שם:

אות ב

וזה בחי׳ כח והרשאה, ששי כח למי שיש לו דין ומשפט על חבירו מחמת איזה תביעה ואינו יכול לתובעו למשפט בעצמו מחמת הרחקת הדרך או מאיזה סיבה יש לו כח להתובע בעל המשפט לעשות מורשה למסור הדין ומהשפט לחבירו, וחבירו יתבענו למשפט ע״י הכח והרשאה שיש לו ממנו. היינו ממש ענין הנ״ל המבואר למעלה שכל זמן שאין משפט יש כח להמשפט להתלבש עצמו בכל הדברים שבעולם בבחי׳ למשפטיך עמדו אזי הכל עבדיך וכו׳ כנ״ל, וע״כ יש כח להתובע בעל המשפט למסור

משפטו ותביעתו לכל מי שירצה וליתן לו כח והרשאה ואזי יש לו כחו כי כך הוא חק המשפט שיש לו כח להתלבש עצמו בכל אדם ובכל הדברים כדי לעשות משפט כנ״ל. וע״כ יכולים ליתן כח והרשאה על כל התביעות שבעולם אפילו על תביעת מלוה דכפר בי׳ אע״פ שמדין הקנאה אין יכולין להקנות לחבירו תביעה כזו בשום קנין כמבואר בפסוקים אך בתורת כח הרשאה יכול להרשות אותו כמבואר שם בסמ״ע וש״ך. והעיקר הוא כנ״ל כי כל זההוא כח המשפט כנ״ל. ומי ששופט א״ע תמיד על כל דבר בוודאי לא יצטרך לבא לדין לפני ב״ד להוציא ממנו ממון בדין כי בוודאי יקדים לסלק לחבירו מה שמגיע לו ע,פ האמת. כי בוודאי כך ראוי לכלכ אדם שישפוט א״ע על כל דבר ובפרט בדיני ממונות כשידוע שיש בידו איזה ממון של חבירו שישפוט א״ע בעצמו ויסלק לחבירו קודם שיתבענו לדין, וכעין שארזל ע״פ שונאי בצע האי דיינא דמפקין מני׳ ממונא בדינא לאו דיינא הוא. וכמו כן ראוי לכל אדם. נמצא זה שהוא נתבע ולא סילק לחבירו בעצמו קודם שיבא למפשט נמצא שפגם במשפט וכשאין משפט היינו שאין האדם שופט א״ע אזי יש כח בהמשפט שיתלבש א״ע בכל הדברים שבעולם כנ״ל. וע״כ יש כח להתובע למסור משפטו לכל מי שירצה וליתן לו כח והרשאה אפילו על דבר שאין יכול להקנות לחבירו בתורת הקנאה גמורה אעפ״כ בחק המשפט יכול להרשות אותו שיוכל לתבוע את חבירו ולא יוכל לומר לו לאו בעל דברים דידי את, כי באמת כל אדם הוא בעל דבר דידי׳כשמקבל כח מהתובע כי זהו בחי׳ כח המשפט שיש לו כח להתלבש בכל הדברים בבחי׳ למשפטיך עמדו אזי הכל עבדיך כנ״ל, וע״כ כל אדם הוא בעל דבר ידיד׳ אע״פ שלא קנה התביעה בקנין גמור אעפ״כ הוא בעל דבר דידיה לתובעו ע״י כח והרשאה שקיבל מבעל המשפט. כי המשפט יכול להתלבש עצמו בכל הדברים כנ״ל:

אות ג

וזה שארז״ל ואשר לא טוב עשה בעמיו זה הבא בהרשאה. כי הבא בהרשאה זהו בחי׳ שנתלבש בו המשפט. וכשנתלבש בו המשפט באיזה דבר זהו בחי׳ יראות הנפילות כנ״ל. שמהם אחיזת החיצונים וע״כ כל אלו שנמסר ונתלבש בהם המשפט לעשות די ובאדם הם נקראין חיצונים ומזיקי עלמא כי מאחר שנפלה היראה שלמעלה ע״י פגם המשפט ונתלבשה בדברים חיצוניים מזה יש להקליפות יניקה ח״ו כי עיקר יניקתם מקדושות הנפילות כידוע. ומחמת זה בעצמו צריך האדם לרחם ע״ע ולשמור א״ע מאד מאד לשפוט א״ע בעצמו כדי שלא יצטרך הדין ח״ו להתלבש במה שיתלבש ח״ו כי אז יתגברו הם ח״ו וח״ו יהיה דין אכזרי חלילה כי אכזרים המה ולא ירחמו. וע״כ צריך לשמור א״ע מאד לשפוט א״ע כדי שלא יהיה נמסר הדין למי שיהיה נמסר ח״ו כנ״ל. וע״כ זה הבא בהרשאה אע״פ שבאמת יש לו כח לקבל כח המשפט מהתובע ולתבוע את הנתבע ולעשות בו משפט כדת אעפ״כ נקרא לא טוב עשה כי בוודאי הוא לא טוב מאחר שנמסר ונתשלשל המשפט לאחר שזהו בחי׳ יראה הנפילה שהוא בחי׳ אחיזת החיצונים מזיקי עלמא שכל כחם מיראות הנפילות כנ״ל על כן נקרא לא טוב עשה כנ״ל:

אות ד

כי אין טוב אלא אחד כמובא בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים שעיקר הטוב בעצם הוא בחי׳ אחד כשרז״ל (פסחים נ) ע״פ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד וארז״ל שאז יהיה כולו טוב שיברכו על הכל הטוב והמטיב. וכל הצרות והרעות והגזירות ח״ו כולם נמשכין רק מחמת הריחוק מאחד. כי הש״י הוא טוב ומטיב לכל ועיקר אחיזת הרע הוא רק מחמת ההשתלשלות והריחוק מאחד משמש עיקר אחיזת החיצונים שאחיזתם מבחי׳ בקשו חשבונות רבים כ״ש רבינו ז״ל במ״א (סי׳ נא). וע״כ עיקר תיקון המשפט הוא כשאדם שופט א״ע בינו לבין קונו ומבקש מהשי״ת רחמים ותחנונים שיקבל מעליו משפטיו ודיניו ומצדיק עליו את הדין ואומר ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית וכו׳ לך ה׳ הצדקה ולנו בושת הפנים וכו׳ וכיוצא בזה ומשתטח ומבקש מלפניו יתי׳ שיעשה עמו לפנים משורת הדין. ואז כששופט א״ע ואין הדין שלמעלה צריך להתלבש א״ע בשאר דברים אזי יאן

להם שום יניקה כלל ואז הש״י שופט אותו ברחמים בחמלה וחנינה או מוחל לו לגרמי כי הש״י חנון ורחום ומרבה להיטב, אבל כשאין שופט א״ע אזי יש דין למעלה ואזי ח״ו הדין מתלבש בשאר דברים ונותנין מלמעלה כח והרשאה למי שנותנין שיעשה בו משפט כתוב. וכל מה שיורד הדין והמשפט ומתלבש יותר מזה יש להם יניקה ח״ו ביותר. ואז כיון שניתן רשות למשיחת ח״ו הש״י ירחם ויציל כל ישראל מדינים כאלה ר״ל רחמנא לישזבן׃

אות ה

וזה שבקש דוד המעש״ה שפטני ה׳ וכו׳. מלפניך משפטי יצא. ובמקום אחר הוא אומר אל תבא במשפט את עבדך וכמו שהקשו רז״ל אך ע״פ הנ״ל מניושב היטב על נכון כי דהמע״ה בקש שיהיה משפטו מהש״י בעצמו כ״ש שפטני ה׳ מלפניך משפטי יצא וכו׳ ואז בוודאי יהיה המשפט ברחמים ובחמלה גדולה. אבל לא יתלבש המשפט ח״ו בשאר דברים כנ״ל. וזהו אל תבא במשפט את עבדך שהוא בחי׳ שהש״י בא בהתלבשות בבחי׳ הנה אנכי בא אל יך בעב הענן בחי׳ התלבשות. כי באמת הש״י מלא כה״כ ולית אתר פנוי מיניה וכשאדם זוכר את הש״י ואינו שוכח אותו אפילו שעה קלה נמצא הוא קרוב להש,י תמיד והוא שופט א״ע בכל עת לפני הש״י בעצמו ואז משפטו יוצא רק מהש״י בעצמו ואז בוודאי הוא ניצול מכל המשפטים והדינים כנ״ל. וע״ז בקש דהמע״ה מלפניך משפטי יצא וכו׳ כנ״ל. אבל כשאין האדם מתבודד בינו לבין קונו לחשוב על דרכיו ולשפוט א״ע על כל דבר נמצא שהש״י רחוק מבין עיניו. ושוכח ח״ו לפני מי הוא עתיד ליתן דין וחשבון וכמו שהוא מתרחק מהש״י כמו כן כביכול הש״י מתרחק ממנו ח״ו כי יום תעזבני יומיים אעזבך ואזי בעת שמגיע המשפט עליו אזי כביכול השי״ת מתלבש א״ע ובא אליו בדין ומשפט כמו מי שבא מרחקו ומתלבש א״ע בלבושים אחרים שאזי אין האדם מכיר אותו. כמו כן השי״ת שנתרחק ממנו ע״י מעשיו. על שלא חשב דרכיו ולא שפט א״ע בכל עת. הוא יתי בא אליו במשפט. כמו מי שבא מרחוק. בבחי׳ ה׳ במשפט יבא. היינו שהמשפט מתלבש בשאר דברים וכנ״ל ואז קשה להכיר אותו. וצריכין אז להביט היטב להכירו יתי. כי באמת אפילו אם אין האדם זוכה לפשפש במעשיו ולשפוט א״ע מקודם עד שבא הדין עליו ח״ו הוא צריך עכ״פ אח״כ לשוב עד המכהו ולהעלות כל היראות הנפילות להש״י דהיינו שיתבונן שאין שום דבר שיוכל ליראות ולהפחיד אותו או לעשות בו דין ויסורים חס ושלום כי אם ע״פ משפט שלמעלה ע״י חיות אלקות שנתלבש בזה הדבר שזהו בחי׳ יראה עילאה שירדה מכסאה בעוונותיו ונתלבשה באלו הדברים שיש לו פחד ויסורים מהם ח״ו. ואז כשמתבונן כל זאת היטב באמת ובתמים ומפשפש במעשזיו ושופט א״ע עכשיו עכ״פ ושב בתשובה שלימה להש״י אזי זוכה להעלות כל היראות הנפילות לשרשן כנ״ל. אבל באמת קשה מאד אז להעלותן ולבררן כ״א ביגיעה גדולה וברחמים רבים וכשרז״ל (סנהדרין יז ע״ב) לעולם יקדים אדם תפילה לצרה וכו׳ ובפרט מ ייודע אם יזכה להתעורר אז לשוב באמת כי לפעמים אפילו כשהיסורין באין על האדם ח״ו אעפ״כ אינו זוכה לשוב להש״י ולפעמים היסורין מעקמין את לבבו יותר ח״ו. ועכ״פ לפעמים אם אינו זוכה להתגבר הם מעטעין ומעקמין את לבבו יותר ח״ו. ע״כ טוב לגבר שיקדים לשפוט א״ע מקודם כנ״ל טוב לגבר שיקדים לשפוט א״ע מקודם כנ״ל כדי שלא יצטרך הדין להתלבש א״ע ח״ו וזהו אל תבא במשפט את עבדך שלא יבא במשפט היינטו שלא יתבלש המשפט בדברים אחרים רחוקים ממנו יתי כי אז בוודאי לא יצדק לפניו כל חי. אבל כשקרובים להש״י והמשפט ממנו יתי בעצמו ע״י שהאדם שופט א״ע אזי המשפט הוא רק רחמים וחמלה וחנינה כי משפט הוא רחמי כ״ש בזוה״ק׃

אות ו

וזה בחי׳ בין המצרים שמתאבלין על חורבן ביהמ״ק משבעה עשר בתמוז עד ת״ב. כי עיקר חורבן ביהמ״ק הי׳ ע״י פגם המשפט כ״ש ההופכים ללענה משפט (עמוס ה׳) וכ״ש בפסוקים רבים וכשרז,ל שחורבן ביהמ״ק הי׳ על עינוי הדין ועל עוות הדין וכו׳. כי בית המקדש כלול מכל הבחינות הנ״ל,

הנאמרים בתורה הנ״ל. כי בביהמ״ק שם עיקר תיקון המשפט כי שם היתה יושבת סנהדרי גדולה שמהם יוצא משפט צדק לכל העולם וע״ז עולה היראה שזהו בחי׳ הביהמ״ק שנקרא יראה כ״ש ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה׳ יראה וכו׳ וכ״ש יעקב מה נורא המקום הזה ועש״ז נקרא ירושלים בחי׳ יראה שלם כשרז״ל. וע״י היראה זוכין לדעת שזהו בחי׳ הביהמ״ק כי כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ״ק בימיו כשרז״ל. וע״י הדעת זוכין לתורה שבנגלה כי עיקר התגלות התורה הי׳ בבהימ״ק שמשם תצא תורה בין די ולדין ובין דם לדם כ״ש וקמת ועלית אל המקום וכו׳ על פי התורה אשר יורוך וע,פ המשפט אשר יאמרו לך תעשה. וע״י התורה שבנגלה זוכין לתפילה בלשימות שזה הי׳ בביהמ״ק ששם עיקר התפלה כ״ש כי ביתי בית תפלה ודרך שם עולים כל התפילות אשר יתפללו אל הבית הזה כי המתפלל צריך שיכוון את בלו לביהמ״ק כשרז״ל. וע״י התפילה זוכין לתורה שבנסתר שזהו בחי׳ ביהמ״ק בחי׳ קודש שהוא סתיר אורייתא כ״ששם בתורה הנ״ל ע״פ הר זה קנתה ימינו ע״ש. נמצא שביהמ״ק הי׳ כלול מכל התיקונים הנ״ל. וכל הבחי׳ הנ״ל כולם תלויים במשפט שבו תלוי הכל כמבואר לעיל שעיקר ההתחלה הוא ממשפט היינו התבודדות בינו לבין קונו וכו׳ כנ״ל שע״ז עולה היראה כי נתבטלין היראות הנפילות וע״ז זוכין לדעת ולכל הבחי׳ הנ״ל. וע״כ ע״י שפגמו במשפט כנ״ל ע״ז נחרב הביהמ״ק ונתבטלו כל הבחי׳ הנ״ל כי נתלבש הדין והיראה במלכות הרשעה של בבל וניתן להם רשות להחריבו והכל ע״י פגם המשפט כנ״ל. וז״ש מקום המשפט שמה הרשע וכו׳ היינו כנ״ל כי הרשע בא במקום המשפט. כי מחמת שלא עשו משפט ופגמו במשפט ע״כ נתלבש המשפט בהרשע נובכדנצר וחבירו ובמקום המשפט שמה הרשע כי הוא בא במקום המשפט בכח והרשאה שקיבל מהמשפט כמו הבא בהרשאה שהוא בא במקום התובע כן הוא בא במקום המשפט כי המשפט נתלבש בו כנ״ל:

אות ז

וזה שגזרו ארבעה תעניות על חורבן ביהמ״ק גם נוהגין להתאבל בין המצרים ולומר חצות לבכות על חורבן ביהמ״ק ומסגפין עצמן מבשר ויין וכיוצא כ״כ כפי מנהגו. כי כל התעניתים והסגופים שהיראים עושין הכל הוא בבחי׳ משפט הנ״ל ששופטין א״ע קודם שיבא הדין של מעלה ח״ו כדי לבטל הדין שלמעלה ע״י המשפט ששופט א״ע כנ״ל. כי לפעמים האדם רואה שאין די לו בדיבורים מה שהוא שופט א״ע ואזי הוא בעצמו נותן משפט ע״ע שיתענה ויסגף עצמו כך וכך על מעשיו שעשה ואע״פ שבאמת בוודאי אין זה מספיק אפילו חלק מאלף כנגד מה שפגם כי כל ימינו לא יספיקו להתענות ולסגוף עצמינו על פגם הרהור ומחשבה זרה אחת למי שמאמין בעוצם הפגם הנוגע במקום שנוגע כנ״ל מכ״ש וכ״ש מי שעשה איזה עבירה ח״ו מכ״ש וכ״ש מי שקלקל הרבה מאד ח״ו כמצוי עכשיו בדורות הללו בעו״ה וא,כ לכאורה מה יועילו לו אלו התעניתים והסיגופים כנגד מעשיו אך אעפ״כ יכול לזכות לכפרת עוונותיו על ידם. כי עיקר התיקון הוא המשפט דהיינו מה שהוא בעצמו שופט א״ע וע״כ מאחר שהוא בעצמו שופט א״ע ואינו ממתין על הדין שלמעלה ע״ז יכול לבטל הדין שלמעלה ע״י תעניתים וסיגופים שלו מאחר שהוא בעצמו שופט א״ע כי כשיש דין למטה אין דין למעלה כנ״ל. וזה בחי׳ מה שאדם יכול להנצל ע״י סגוף או תענית א׳ מדינים קשים ומרים הרבה מאד וגם לזכות על ידם לחיי עוה״ב. כי איתא שכל היסורין שבעולם אם יתקבצו יחד על אדם אחד כל השבעים שנה ח״ו אינם נגד רגע אחת נגד כויה אחת של גיהנם, כ״ש ששופטין את האדם י״ב חודש בגיהנם, כ״ש שיש עבירות ח״ו שיורדין עליהם ואין עולים, כ״ש שיש כמה מיני עונשים קשים ומרים יותר מצער של גיהנם הקשה כמובא בספרים, ואעפ״כ על הכל מועיל תשובה בעוה״ז. ועיקר התשובה הוא בחי׳ המשפט הנ״ל כיע״י שאדם מתבודד בינו לבין קונו ושופט א״ע על כל מעשיו שעשה ומעורר עצמו לעבדות הש״י בכל פעם וע״י שיש משפט למטה אין דין למעהל כנ״ל, ובפרט אם זוכה להתעורר עד שעושה משפט בעצמו ממש דהיינו שמתענה ומסגף עצמו אע״פ שאינו עולה לכלום נגד מעשיו כנ״ל אעפ״כ מאחר שהוא בעצמו עושה הדין בעצמו ע״ז מבטל ממנו כל הדינים שלמעלה אע״פ שעשה אלפים ורבבות יותר בלי שיעור וערך אעפ״כ מבטל כולם ע״י המשפט שלו ששופט א״ע כנ״ל כי כשיש דין למטה אין דין למעלה כנ״ל. וזהו בחי׳ התעניתים והאבילות שמסגפין עצמן בתעניות ובמניעת בשר ויין ורחיצה וכו׳ בשביל חורבן ביהמ״ק. כי חורבן ביהמ״ק הוא בשביל פגם המשפט כנ״ל, ע״כ אנו עושין עכשיו תשובה ומתקנין זאת ואנו עושין משפט בעצמינו ומתענין ומתענין ומסגפין עצמן כדי לבטל הדין שלמעלה כנ״ל:

אות ח

כי עיקר תיקון התענית הוא המשפט הנ״ל דהיינו שיחשוב דרכיו וישפוט א״ע על כל דבר כנ״ל כ״ש הלא זה צום אבחרה ופתח חרצבות רשע התר אגודות מוטה וכו׳. דהיינו שעיקר התענית לשפוט א״ע ולפתוח ולנתק כל הקשרים והחרצובות של רשע הטמון בקרבו שזהו עיקר בחי ׳המשפט הנ״ל שישפוט א״ע על כל דבר כנ״ל. וע״כ הי׳ נוהגין ביום התענית לומר דברי כבושין לעם ולעיין ולהשגיח לתקן כל הקילקולים שבעיר ולחפש אם יש ח״ו איזה חטאים ועוונות בעיר לתקנם כשפרש״י ע״פ קראו צום במעשה דנבות (מלכים א׳ כ״א), כי זה עיקר תיקון התענית. וכמו כן צריך כל אדם לעשות בעצמו בכל יום ויום ובפרט ביום התענית לשפוט א״ע על כל דבר שזהו עיקר תיקן התענית כנ״ל:

אות ט

כי בין המצרים דינים שורין ח״ו שזהו בחי׳ היראות הנפילות כנ״ל וע״כ ארז״ל שצריך ליזהר מאד שלא לצאת יחידי מד׳ ועד ט׳ כמבואר בש״ע שכל זה הוא בחי׳ יראות הנפילות. וע״י צריכין אז להשתדל ביותר להעלות אלו היראות הנפילות, וזה ע״י התענית הנ״ל וע״י אמירת חצות שמתאבלין על חורבן ביהמ״ק. ועיקר אמירת חצות הוא בחי׳ משפט כמבואר במ״א (בסי׳ קמ״ט) כ״ש צות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך. כי עיקר האבילות הוא להתאבל על מעשיו שעשה שהם גרמו חורבן ביהמ״ק כי כל מי שלא נבנה ביהמ״ק בימיו כאלו נחרב בימיו כשרז״ל. וצריך להתאבל על עוונותיו ולבכות עליהם מאד מאד ולשפוט א״ע ולפשפש במעשיו ולתקנם מעתה וע״ז יזכה לבנין ביהמ״ק כי כל המאבל על ירושלים זוכה לראות בשמחתה. כי ע״י האבילות שמתאבל על ירושלים ומפשפש במעשיו ותולה החורבן בעצמו כי כל אדם לפי חטאיו כן יש לו חלק בכל דור ודור בחורבן ביהמ״ק. וכן כל אחד כפי מה ששופט א״ע וזוכה לתקן מעשיו כן יש לו חלק בבנין ביהמ״ק שיבנה לעתיד ב״ב ע״י תיקון המעשים של כ״א ואי׳ משיראל. כי עיקר בנין ביהמ״ק ע״י משפט כ״ש ציון במשפט תפדה וכו׳ כי עיקר החורבן היה ע״ש פגם המשפט כנ״ל. וע״כ ע״י תיקון המשפט ע״ז יחזור המקדש על מכונו:

אות י

וזה שארז״ל האי בר ישראל דאית ליה ד׳ ינא בהדי עכו״ם לשתמיט מיניה קודם תשעה באב וכו׳ כי אז הם ימי חורבן ביהמ״ק שהוא פגם המשפט ואז נפל המשפט והדין אליהם כנ״ל ע״כ אז קשה לישראל להצליח במשפט נגד עכו״ם. מאחר שמשפט דקדושה נפל אז ונתלבש בין העכו״ם כנ״ל. וע״כ אנו צריכין אז יגיעה גדולה בתענית ודיני אבלות שמסגפין עצמן מבשר ויין וכו׳. כדי להעלות המשפט והיראה הנפילה לשרשה כנ״ל:

אות יא

וע״כ מתאבלין על חורבן ביהמ״ק שלשה שבועות דייקא. כי עיקר התיקון של כל הנ״ל הוא ע״י שבת קודש כי בשבת אז עולין כל היראות הנפילות שהם כל הדינין והצרות המפחידין את האדם ח״ו כי בשבת נמתקין ונתבטלין כל הדינין. בבחי׳ וכל שולטני רוגזין ומארי דדינין כלהו ערקין ואתעברו מינה ולית שולטנא אחרא בכולהו עלמין וכו׳, כי אז אין רשות לשום משחית ומזיק להפחיד לעשות שום דין כלל כי אז בשבת בטלין כל הדינים שהם בחי׳ יראות הנפילות ואז עולה הריאה לשרשה שהוא הדעת. כי בשבת אז הוא שלימות הדעת כמובא ששבת הוא בחי׳ דעת כי אז עולה היראה לשורש הדעת שע״זנשלם הדעת כנ״ל וכ״ש רבינו ז״ל במ״א (בלק״ת בס׳ יז) וע״כ עיקר תיקון בנין ביהמ״ק שהוא עליית היראה וכו׳ כנ״ל הוא ע״י שבת כ״ש את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו. כי בשבת נתבטלין כל הדינים וכל היראות הנפילות ואז עולה היראה לשורש הדעת שזהו עיקר בחי׳ בנין ביהמ״ק כנ״ל:

אות יב

וזהו בחי׳ הקידוש על כוס יין בשבת, שכשרוצין לצאת מן ששת ימי החול וליכנוס לקדושת שבת להמשיך עלינו קדושת שבת צריכין לקדש על כוס יין כי כוס יין זה בחי׳ יראה בחי׳ מלכות כ״ש רבינו ז״ל במ״א שיראה הוא בחי׳ מלכות כ״ש אלמלא מוראה של מלכות, וזהו בחי׳ כוס היין של קידוש כמובא בכוונות כי כוס בגימ׳ אלקים זה בחי׳ אלקים ירא, בחי׳ יראה בחי׳ מלכות וזה בחי׳ יין בחי׳ יין אדום כ״ש אל תרא יין כי יתאדם שהוא בחי׳ דין בחי׳ יראה. היינו שבכניסת שבת כשיוצאין מחול לשבת עיקר ההתחלה להמשיך קדושת שבת קודש הוא ע״י שתיכף בכניסת שבת אנו מרימין כל היראות הנפילות לשרשם שבדעת שנקרא קודש כי הדעת נקרא קודש כידוע וזה בחי׳ קידוש על הכוס יין שמעלין ומרימיטן את בחי׳ כוס בחי׳ יין שהוא בחי׳ יראה מעלין אותה לשרשה שהוא הדעת שנקרא קודש וע״כ צריכין לקבל הכוס בשתי ידיו כי הידים הם בחי׳ משפט שהוא עמודא דאמצעיתא שכלול מתלת שהם הגוף והידים כידוע. וזה בחי׳ ותאחז במשפט ידי. ואלו הידים שהם בחי׳ משפט הם מקבלין את הכוס ומעלין אותו שזהו בחי׳ עליית היראה כנ״ל. וע״כ אוחזין את הכוס כנגד טבורא דלבא כי שם עי קר היראה שהוא דבר המסור ללב כמבואר בהתורה הנ״ל, ואז אומרין הקידוש ומעידין שהש״י ברא הכל בששת ימי המעשה ושבת בשבת שבזה מבטלין כל היראות הנפילות וכל הפחדים כי ה׳ לאי לא אירא מה יעשה לי אדם. כי מאחר שיודעין שהכל ברא השי״ת והכל ברשותו מה לי להתייראי משום אדון ומשום דבר שבעולם כי בלתי רשותו מי יוכל לעשות לי דבר. כ יהכל ברשותו לבד ואין ל ילהתייראי כ״א מבעל הרשות שהוא הבורא היחיד יתי׳ וע״כ נקרא קידוש כי ע״ז עולה היראה להדעת שהוא בחי׳ קודש כנ״ל ושם כשנכללת היראה בדעת הקודש ע״ז עולין ונכללין בתכלית קדושה העליונה שהוא בחי׳ אור הגנוז סתרי אורייתא שנקרא קודש כנ״ל בהתורה הנ״ל ע״ש שזהו עיקר בחי׳ קודשת שבת שהוא מעין עוה״ב שאז נזכה לאור הגנוז שיתגלה לעתיד:

אות יג

וזה בחי׳ נטילת הרשות שמקבלין קודם ברכת היין של הקידוש שאומרים סברי או ברשות כדי לקבל רשות מכל המסובים. כי כשרוצים לבטל היראות הנפילות ולהעלות היראה לשרשה שהוא הדעת בחי׳קודש כנ״ל צריכין שיוכללו כל הרשיות יחד כדי להכלל באחד ששם כולו טוב כולו קודש כנ״ל ושם כל הדינים בטלים כנ״ל. כי עיקר אחיזת הדינים והיראות הנפולות הוא רק מחמת הריחוק מאחד כנ״ל. וע״כ כשחטאו ישראל בעגל ובקשו הרבה רשיות ח״ו אח״כ אמר הש״י למשה הנה אנכי

שולח לפניך מלאך וכו׳ שמסר רשותו כביכול למלאך להוליך את ישראל וע״כ לא חפץ משה בזה כ״ש אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה וכו׳. כי תיכף כשניתן רשות לאחר אפי׳ למלאך הקדוש אעפ״כ מאחר שנשתלשל הרשות ונתרחק מאחד, מזה יש להם אחיזה ח״ו ויכול להגיע ח״ו רשות למשחית שהם היראות הנפילות שיש להם רשות להזיק ח״ו רק ע״י ריבוי הרשיות והמלכיות כשנתרבו ע״י עוונות ח״ו בבחינת בפשע ארץ רבי׳ שריה (משלי) כי משם עיקר אחיזת הקליפות והיצה״ר שעיקר אחיזתם מכפירות שנמשכין רק מחמת שלפעמים הש״י נותן רשות לשליח ולמלאך שמזה נשתלשל אחיזת הכפירות והדינים שאומרים ח״ו שתי רשיות יש כמו שארז״ל על אחר שטעה ע״ז כדאיתא שם בחגיגה אחר מאי חזא חזא מט״ט דיהבי לי׳ רשותא וכו׳ אמר ש,מ וכו׳. וע״כ כשרצה הש״י לשלוח מלאך וליתן לו רשות להוליך את ישראל. הזהיר את ישראל שיזהרו מאד לבלי לטעות ח״ו ע״ז כנ״ל וזה שכתוב שם הנה אנכי שולח מלאך לפניך וכו׳ השמר מפניו וכו׳ אל תמר בו ודרז״ל אל תמריני בו. כי צריך אתה ליזהר שלא תטעה מאחר שניתן לו רשות שלא תטעה ח״ו בכפירות כמו שטעה אחר כי שמי בקרבו כי באמת אין לו שום רשות בפ״ע ח״ו כלל רק כל מה שעושה הוא ברשותי ובשליחותי כי שמי בקרבו כנ״ל. נמצא שכל מה שנשתלשל רשות יותר אפילו בקדושהאפילו למלאכים קדושים. אעפ״כ מזה נשתלשל אחיזתם ח״ו כנ״ל. וע״כ קודם הקדושה כוללין המאלכים רשותם יחד כדי שיוכלו להכלל באחד שזהו תכלית הקדושה כנ״ל וזהו מ״ש ונותנים באהבה רשות זה לזה להקדיש ליוצרם וכו׳ קדושה כולם כאחד עונים וכו׳. כי ע״י שנכלל כל רשותם יחד ונתבטלין הרבה רשיות ע״ז נתבטלין כל החיצונים וכל היראות הנפילות כי אין רשות לשום משחית מחמת שכל הרשיות נכללין באחד ואז עולה היראה לשרשה שהוא הדעת שהוא בחי׳ קודש. ועל כן אז כשנותנים רשות זה לזה ונכללין יחד באחד כנ״ל אז כלם כאחד עונים ואומרים ביראה קדוש, ביראה דייקא כי אז היראה בשלימות ונכללת בקודש שהוא הדעת שהוא שורש היראה וכנ״ל:

וזהו בחי׳ נטילת הרשות קודם הקידוש כי אז עולה היראה הנפילה ע״כ צריכין להכלל כל הרשיות יחד שע״ז נתבטלין כל היראות הנפילות כנ״ל וע״ז עולה היראה לשרשה לבחי׳ קודש שהוא הדעת שזהו בחי׳ הקידוש כנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ ג״פ אלקים וג״פ שביעי שאומרים בקידוש. זהו בחי׳ ג׳ בחינות הנ״ל שזהו עיקר קדושת שבת שממשיכין ע״י הקידוש היינו יראה ומשפט ודעת כי היראה עולה ע״י המשפט אל הדעת שזה וג׳ בחינות שהם בחי׳ ג״פ שביעי וג״פ אלקים שבקידוש כי איתא בכוונות שג״פ שביעי ואלקים הנ״ל הם כנגד ג׳ עליות המלכות שעולה בנה״י ובחג״ת ובחב״ד שנקרא קודש ע״ש וזהו ג׳ בחי׳ הנ״ל. כי מלכות הוא בחי׳ יראה כנ״ל ומתחילה בימי החול שהי׳ שולטין היראות הנפילות אז היו ניצוצי המלכות בין החיצונים ועכשיו עולין כל הקדושות שהיו מלובשין ביראות הנפילות ונכללין ביראה הקדושה שהיא מלכות דקדושה. ובתחילה כשהיראה נכללת בקדושה היא בבחי׳ נה״י שהיא בחי׳ רגלין ששם מקום היראה ומלכות שנקרראת ארץ כ״ש בהתורה הנ״ל, וארץ היא בחי׳ רגלין בחבי׳ והארץ הדום רגלי בחי׳ נה״י הנ״ל. ועיקר עליית היראה הוא ע״י משפט שהוא בחי׳ ידים בחי׳ תאחז במשפט ידי בחי׳ עמודא דאמצעיתא בחי׳ חג״ת וזהו בחי׳ עליית המלכות בח״גת. וע״י המשפט עולה היראה לשרשה העליון שהוא יראה עילאה ששרשה בדעת שהוא בחי׳ קודש ואז עולה המלכות שהיא היראה ונכללת בחב״ד שהוא שרשה וע״כ אומרים גם בתפילה קדושה משולשת ועיקר ע״י היראה כנ״ל כ״ש ונותנים רשות וכו׳ עונים ואמרים ביראה קק״ק כי ע״י עליית היראה, הקדושה משולשת בג׳ בחי׳ הנ״ל:

אות טו

ואלו הג׳ בחי׳ הם בחי׳ שלשה אבות שעיקר עליית המלכות בשבת הוא להכלל בהם שזהו בחי׳ שלש סעודות שאוכלים בשבת שהם תלת אבהן כידוע. כי אברהם הוא בחי׳ ימין בחי׳ הדעת הקדוש כי מסטרא דימינא מוחא חיוורא ככספא וכ,ש בהתורה הנ״ל ע״פ הר זה קנתה ימינו שע״י אברהם בחי׳ ימין זוכין לסתרי תורה בחי׳ קודש וכו׳ ויצחק הוא בחי׳ יראה בחי׳ פחד יצחק. ועיקר התיקון ע״י יעקב שהוא בחי׳ משפט כ״ש (תהלים פא) משפט לאלקי יעקב, כי יעקב שהוא בחי׳ משפט הוא מקשר ומעלה בחי׳ פחד יצחק בחי׳ יראה לבחי׳ אברהם שהוא בחי׳ דעת כנ״ל. שזהו עיקר בחי׳ קדושת שבת כנ״ל. וע״כ עיקר השבת הוא בבחי׳ יעקב כ״ש והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכשרז״ל שיעקב שמר את השבת. כי עיקר קדושת שבת הוא ע״י בחי׳ יעקב שהוא בחינת משפט מעלה היראה להדעת שע״ז נתבטלין כל היראות הנפילות כנ״ל שזהו נחלת יעקב שהוא נחלה בלי מצרים כשרז״ל, היינו בחי׳ ביטול כל המזיקין שהם היראות הנפילות שהם עיקרי מיצרי הקדושה שמצירין לישראל ח״ו בבחי׳ כל רודפיה השיגוה בין המצרים. וע״י קדושת שבת נתבטלין כל המצירים את הקדושה שהם כל הדינים וכל היראות הנפילות שהם עיקרי מיצרי הקדושה שמצירין לישראל ח״ו בבחי׳ כל רודפיה השיגוה בין המצרים. וע״י קודשת שבת נתבטלין כל המצרימי את הקדושה שהם כל הידינם וכל היראות הנפילות כי אז כל שולטני רוגזין ומארי דדינין כולהו ערקין ואתעברו מינה וכו׳ וע״כ עיקר התיקון ע״י יעקב. כי אברהם יצא ממנו ישמעאטל ויצחק יצא ממנו עשו. ויעקב היתה מטתו שלימה בלי פסול כי כל זמן שלא בא יעקב שהוא בחי׳ משפט עדיין לא נתבטל לגמרי שליטת מזיקי עלמא שיניקתם מיראות הנפילות. כנ״ל וע״כ יצאו מהם עשו וישמעאל שהם מזיקי עלמא שהחריבו את הביהמ״ק מקום היראה הקדושה כנ״ל, והכל מחמת שעדיין לא היה מהשפט על מכונו וכנ״ל, עד שבא יעקב שהוא בי׳ משפט שע״ז עיקר המתקת ועליית. פחד יצחק לבחי׳ הדעת שהוא בחי׳ אברהם שע״ז נמתק הכל כי יעקב הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה. כי הוא מכריע וכולל א ברהם ויצחק כי הוא מקשר בחי׳ יצחק בחי׳ יראה לבחי׳ אברהם בחינת דעת ע״י מדתו שהוא בחי׳ משפט כנ״ל. וע״כ המקדש שלעתיד שיהיה כנגד יעקב לא יחרב לעולם כשרז״ל. כי עיקר תיקון בנין ביהמ״ק הוא ע״י בחי׳ משפט שהוא בחי׳ יעקב כנ״ל. וזהו שאמר יעקב כשראה מקום הביהמ״ק מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וכו׳ וארז״ל (פסחים פח) ע״פ זה שיעקב קראו בית שלא יחרב לעולם. והשתא מדוייק היטב שנסמך סוף המקרא לראשו כי זכה להשיג היראה בשלימות ע״י המשפט שהוא מדתו כנ״ל וע״כ אמר מה נורא המקום הזה היינו שהפליג בעוצם שלימות היראה דקדושה שהשיג כאן וע״י שלימות האירה בחי׳ מה נורא המקום ע״ז לא יחרב עוד לעולם. וזהו שסיים אין זה כי אם בית אלקים, בית דייקא בחי׳ בית השלישי שיהיה בזכות יעקב שלא יחרב לעולם כי ע״י יעקב שהוא בחי׳ משפט ע״ז היראה בשלימות בחי׳ מה נורא כנ״ל שזהו עיקר קיום הביהמ״ק כנ״ל, כי לא יוכלו עוד לשלוט בו ידי זרים ח״ו שהם עשו וישמעאל מזיקי עלמא שיניקתם מיראות הנפילות כי כבר היראה בשלימות ע״י המשפט של יעקב שע״ז זכה למטה שלימה בלי פסול כנ״ל, וע״כ בוודאי אין זה כי אם בית אלקים בחי׳ בית שלא יחרב לעולם כנ״ל:

וזהו בחי׳ וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור, וחושב אותם לנמפרע ומתחיל מיעקב כי עיקר הגאולה ובנין של עתיד על ידו כי פסוק זה נאמר אחר התוכחה שהזהיר השי״ת את ישראל ואם לא תשמעו וכו׳ ואם את משפטי תגעל נפשכם וכו׳ שאז יבא עליהם מה שיבא ח״ו, וכל אלו הדינים הם בחי׳ יראות הנפילות שמהן באין כל הצרות והגזירות ח״ו, שכ״ז נמשך ח״ו מפגם המשפט בחי׳ ואם את משפטי תגעל נפשכם. וע״כ בסוף כשהוא מנחם אותם הוא מבשר אותם שבזכות אבות ינצלו מכל הצרות ועיקר ע״י יעקב שהוא בחי׳ משפט שהוא מקשר בחי׳ פחד יצחק לבחי׳ אברהם שהוא הדעת שע״ז נתבטלין כל היראות הנפילות ונתבטלין כל הצרות וכל הגזירות כנ״ל וע״כ מתחיל מיעקב כנ״ל. כי עיקר התיקון ע״י בחי׳ יעקב שהוא בחי׳ משפט כנ״ל. וזהו והארץ אזכור בחי׳ עליית היראה שנקראת ארץ בי׳ ארץ יראה כנ״ל. כי עיקר התיקון וההמתקה ע״י עליית היראה כנ״ל:

אות טז

וזהו בחי׳ שלשה סעודות של שבת. כי סעודת הלילה היא בחי׳ פחד יצחק כמובא בכוונות, וסעודת הבקר הוא בחי׳ אברהם, וסעודה שלישית היא בחי׳ יעקב שהוא בחינת משפט שזהו עיקר התקיון כנ״ל, וע״כ אז במנחה של שבת כל הידינם בטלים לגמרי ורעווא דרעווין אשתכח, כי בחול שולטין הדינים במנחה שהוא בחי׳ פחד יצחק, אבל בשבת במנחה אז הוא בחי׳ יעקב בחי׳ משפט שמעלה כל היראות וכל הדינים לשרשם. ואז נמתקין ונתבטלין כל הדינים וכל היראות וע,כ אז כל הדינים בטלים לגמרי והכל ע״י המשפט כנ״ל, וע״כ א ראוועא דרעווין אשתכח שעולין אז בתכלית העליט׳

לבחי׳ נחלה בלי מצרים שהוא בחי׳ השגת סתרי אורייתא שהוא בחי׳אין בחי׳ עתיק שעולין לשם בסעודה שלישית שהוא בחי׳ רעווא דרעווין שהוא בחי׳ נחלה בלי מצרים בלי גבול שהוא סתרי תורה שאינם נתפסים בגבול. כ״ש רבינו ז,ל שם בהתורה הנ״ל. וע״כ אז מחדשין ומגלין חידושי אורייתא כי אז נתגלין סתרי אורייתא ע״י בחי׳ משפט בחי׳ יעקב שהוא עיקר התיקון כי הכל תלוי בבחי׳ המשפט. שעי״ז נמתק ועולה הכל כנ״ל:

אות יז

וזה בחי׳ ג׳ שבועות שמתאבלי ועל חורבן ביהמ״ק שנחרב ונפגם שלשה בחי׳ הנ״ל שהם פגם היראה והמשפט והדעת (כי שאר בחי׳ הנאמרים שם מה שזוכין ע״י הדעת הכל זוכין אח״כ ממילא והעיקר הו אלהעלות היראה ע״י המשפט אל הדעת ואז באין אח״כ בנקל לשאר הבחי׳ הנ״ל שכולם חשובין כאחד כי כולם כלולים בהדעת שזהו בחי׳ שלשה ראשונות חשובות כאחד):

ובשביל זה צריכין שלשה שבועות דייקא כנגד שלשה בחי׳ הנ״ל כי ג׳ שבועות יש בהם שלשה שבתות ועיקר התיקון של בנין ביהמ״ק הוא ע״י שבת כנ״ל. וזה בחי׳ שלשה הפטורות שקורין בג׳ שבתות שבין המצרים שהם דש״ח, דברי שמעו חזון, דברי זה בחי׳ יראה כ״ש שם בהתורה הנ״ל, שמעו זה בחי׳ עליית היראה אל הלב ששם מקום היראה ע״י המשפט כנ״ל וזהו בחי׳ שמעו כ״ש בשלמה ונתת לעבדך לב שומע לשפוט וכו׳, חזון זה בחי׳ ראיה שהוא בחי׳ דעת כ״ש שם רבינו במאמר הנ״ל ע״פ עיני בנאמני ארץ וכו׳ שעינים הם בחי׳ דעת היינו עליית היראה אל הדעת. וזהו בחי׳ כוס של קידוש צריך שיתן עיניו בו כדי להעלות היראה בחי׳ כוס יין, אל הדעת שזהו עיקר הקידוש כנ״ל. וע״כ בסוף שלשה ההפטורות הנ״ל מסיימין בשבת השלישי ציון במשפט תפדה כי עיקר הגאולה ובנין ביהמ״ק יהיה ע״י תיקון המשפט כנ״ל:

אות יח

(שייך לעיל) לענין סעודה ג׳ של שבת ומחמת שעיקר התיקון על ידי המשפט שהוא בחי׳ יעקב הוא בסעודה ג׳ ע״כ אז עיקר שלימות הדעת כי אז עיקר ביטול הדינים לגמרי כי אז מעלין בתכלית העלי׳ כל היראות הנפולות ע״י בחי׳ יעקב שהוא בחי׳ משפט כנ״ל וע״כ אז נשלם הדעת בתכלית השלימות וע״כ זוכין אז לכל הבחינות המבוארין בהתורה הנ״ל. כי אז זוכין לבחי׳ תורה. שבנגלה. וזהו בחי׳ קריאת התורה במנחה שזהו בחי׳ תורה שבנגלה שזוכין ע״י הדעת שנשלם ע״י המשפט כנ״ל. וע״כ קורין אז שלשה כי זהו בחי׳ משפט שהוא בשלשה. כי אין ב״ד פחות משלשה דאינון תלת אבהן כמובא. וע״י תורה שבנגלה זוכין לתפילה במסירת נפש וזהו בחי׳ תפילת מנחה של שבת שאז צריכים למסור נפשם על קידוש השם כשאומרים ועל מנוחתם יקדישו את שמך. כ״ש בכוונות האריז״ל. ועי״ז זוכין לאור הגנוז שהוא סתרי אורייתא שזהו בחי׳ חידושי תורה שזוכין להשיג ולחדש בסעודה שלישית. כי אז עולין עד עתיק שהוא בחי׳ סתרי אורייתא כידוע:

אות יט

וזה בחי׳ קנין במעמד שלשתן שכשיש לראובן מנה ביד שמעון והמחהו ללוי במעמד שלשתן קנה והוא הלכתא בלא טעמא. ודווקא כשיש לו מנה ביד שמעון אבל אם לא היה מנה בידו רק צוה לשמעון שיתן ללוי מנה משלו והוא יחזור ויתן לו לא קנה, וכ״א משלשתן יכול לחזור בו. כי כל הקנינים הם בבחי׳ הדעת כי עיקר הקנין ע״י הדעת בבחי׳ דעת קנית מה חסרת דעת חסרת מה קנית (נדרים מ״א). וזהו בחי׳ כל הקנינים שתקנו חז״ל שא״א לקנות שום דבר כ״א ע״י קנין שתקנו כגון משיכה או הגבהה או קנין סודר וכיוצא. כי באמת בוודאי ראוי לאדם שיקנה בדבורו לבד כי בוודאי אסור לשנות דבורו אך מה שיכולים לחזור בלא קנין הוא מחמת שעדיין לא נמשך הדעת במכירה זאת כל זמן שלא היה בו קנין גמור וכמובא בלשון רז״ל עדיין לא סמכא דעתיה כי עיקר הקנין הוא בדעת דייקא כנ״ל וחז״ל שערו בדעתם והשגתם ע״י איזה קנין נמשך הדעת אל הקנין ואעפ״ז תקנו כל הקנינים לכל דבר ודבר כדינו כי שיערו שזה הדבר נגמר בקנין זה כי ע״י זה הדבר סמכא דעתיה וגמר ומקנה בלב שלם ובדיעה שלימה שעי״ז עיקר הקנין וכנ״ל. נמצא שעיקר הקנין הוא ע״י הארת הדעת כנ״ל:

וע״כ מעמד שלשתן קונה בלי שום קנין כי מאחר שיש לו ממו וביד חבירו ויכול להוציאו מידו ע״פ משפט, על כן יש כח בהמשפט להוציא הדבר מהלוה ולהקנותו ללוי במעמד שלשתן בלי שום הקנאה כלל. כי כשראובן מצוה לשמעון הלוה שיתן המעות שיש לו בידו, ללוי במעמד שלשתן, זהו בחי׳ עליית היראה הנפולה לשורש הדעת ע״י בחי׳ משפט שעי״ז נשלם הדעת כנ״ל. וע״כ נקנה מיד. כי כל הקנינים הם על ידי שלימות הדעת בחינת דעת קנית כנ״ל:

אות כ

כי זה שחיב לחבירו מעו תהוא עבד לוה לאיש מלוה וכל זמן שהוא משועבד לחבירו וחייב לו איזה חוב זה בחי׳ יראה נפולה שמשם עיקר העניות והחובות, כי מי שזוכה ליראה בשלימות אין חסר לו שום דבר בבחי׳ כי אין מחסור ליריאיו כי ע״י יראה נשלם הדעת כנ״ל וכשיש לו דעת אין חסר לו דבר כנ״ל בחי׳ דעת קנית מה חסרת. כי כל החסרונות והעניות והדחקות שיש לאדם הוא רק מחמת חסרון הבטחון כי אם היה לו בטחון שלם בהשי״ת לא היה דואג כלל ולא היה חסר לו דבר. כ״ש ברוך הגבר אשר יבטח בה׳ והיה ה׳ מבטחו והיה כעץ שתול על פגלי מים וכו׳ ובשנת בצורת לא ידאג. ועיקר הבטחון הוא בחי׳ יראה בשלימות דהיינו שנשמר מיראות הנפולות ואין לו שום יראה נפולה משום דבר רק מהש״י אז הוא בוודאי בוטח בהש״י כי זה עיקר הבטחון שלא ייירא ויפחד משום דבר רק מהש״י לבד בבחי׳ (ישעיה יב) אבטח ולא אפחד, בחי׳ בה׳ בטחתי לא אירא מה יעשה בשר לי (תהלים נו) היינו שיש לו בטחון שלם בהש״י ואין לו שו סיראה נפולה ושום פחד כלל ואינו דואג כלל מה יאכל למחר שזה הוא בחי׳ יראות נפולות שזהו עיקר העניות כי אין עני אלא מן הדעת. כי מי שהוא עני מן הדעת ואין דעתו בשלימות וזהו מחמת שלא העלה את היראות הנפולות אל הדעת כנ״ל ואז כשיש לו יראות נפולות הוא בוודאי עני ממש אפילו אם יש לו כל הון דעלמא. כי דעת חסרת מה קנית כי אפיל ואם הוא עשיר גדול הוא מלא דאגות וצער ויסורים ופחדים תמיד וכל ימיו כעס ומכאובות ואין לו שום נחת ומנוחה ושום חיות כלל והוא חי חי צער יותר מכל העניים שבעולם. כי הוא מלא דאגות ופחדים יומאם לא ינוח לילה לא ישקוט מחמת שבכל יום נתחדשין לו דאגות ופחדים חדשים מאדונים ושרים וחשש גנבים וליסטים ושרפות והזיקות וכמה מיני הפסדים השכיחים ושאינם שכיחים. וגם מצטער בכל עת על ריבוי ההוצאות של ביתו. כי נדמה לו שההוצאה יתירה על הריוח וכיוצא בזה רבו מספר ריבוי הדאגות מדאגות שונות שיש לכל אחד ואחד בפרטיות בלי שיעור בכל יום ובכל עת ובכל שעה ואין רגע בלא פגע. וכשרז״ל (אבות פ״ב) מרבה נכסים מרבה דאגה וכל זה מחמת יראות הנפילות מחמת שאין לו בטחון שלם בהש״י. כי אם היה לו בטחון בהשי״ת בשימות בוודאי לא היה מתפחד כלל כי בוודאי הכל ביד הש״י והעושר והכבוד מלפניו יתי׳ ואם ירצה הש,י שיהיה עני בוודאי לא יוכל לשמור א״ע בשום אופן וכן להיפך רק הוא חוייב לעסוק באיזה עסק ומו״מ והש״י הטוב בעיניו יעשה ומאן דיהיב חיי יהיב מזונא. נמצא כשיש לו בטחון בהש״י ואינו דואג כלל מה יאכל למחר זהו עיקר העשירות בבחי׳ איזהו עשיר השמח בחלקו (אבות פ״ד). כי אין לו שום דאגה ופחד כלל כי הוא בטח בהש״י כי בוודאי לא יעזבנו לעולם. כי כשאינו דואג מה יאכל למחר נמצא שאי ולו יראות הנפולות ואזי היראה עולה לשרשה ונשלם הדעת ואזי בוודאי אין חסר לו שום דבר כי דעת קנית מה חסרת בחי׳ כי אין מחסור ליריאיו כנ״ל. נמצא שעיקר העניות הוא מחמת חסרון הבטחון שהוא בחי׳ יראות נפולות שמחמת זה הוא צריך לבא לחובות והלוואות ונעשהעבד לוה לאיש וכו׳ וקונה אדון לעצמו שזהו ג״כ בחי׳ יראות נפולות שהוא מה שיריאם מאדון וכו׳ כנ״ל. כי הוא ג״כ יש לו אדון דהיינו המלוה, והוא ירא ממנו בכל עת פן יבא

ויתבענו כדרך כל מי שחייב חובות שהוא מלא דאגות ומתייראי בכל עת מזמן הפרעון שממשמש לבא. נמצא שכל ההלואות שהם בחי' עניות בחי' עבדות הם בחי' יראות נפולות. והמלוה יש לו כח המשפט להוציא ההלואה מיד הלוה במשפט שעי"ז מעלה היראה הנפולה לשרשה. וע"כ כשהמלוה שהוא בעל המשפט מצוה ליתן תביעתו להשלישי המומחה, נקנה מיד במעמד שלשתן. כי כל זה מחמת כח המשפט כי כח המשפט שיש להמלוה על הלוה להוציא תביעתו כנ"ל, עי"ז יש לו כח באמירה בעלמא למסור תביעתו וחובו שיש ביד הלוה למסרו ללוי, כי תיכף כשהמחהו אלי ועולה היראה ע"י המשפט אל הדעת כי זה המלוה הוא בחי' בעל המשפט שיש לו כח לתבוע למשפט את הלוה. והלוה החייב התביעה זהו בחי' שצריך לחזור והלרים ולהעלות בחי' היראה הנפולה שמשם נמשך שנעשה לוה ובעל חוב כנ"ל. וזה השלישי המומחה שמקנין אליו המלוה הוא בבחי' הדעת. כי כל מה שאדם קונה הוא בבחי' הדעת בבחי' דעת קנית וכנ"ל. כי כל מה שאדם קונה נתרומם ונתרחב דעתו כידוע בחוש. וכשזוכה לקנות כל הקנינים דקדושה בשביל עבודת הש"י באמת נתרומם דעתו דקדושה עי"ז ולהיפך להיפך חי"ו. נמצא כשהמלוה שהוא בעל המשפט מקנה תביעתו להשלישי במעמד שלשתן, נעשהבחי' הנ"ל שעולה היראה אל הדעת ע"י המשפט. שעל ידי זה נשלם הדעת. ועל כרחך בוודאי נקנה מיד במעמד שלשתן בלי קנין אחר מאחר שבחי' זו הוא בחי' שלימות הדעת שכל הקנינים שבעולם הם ע"י זה דייקא על ידי הארת הדעת כנ"ל:

אות כא

וזה בחי' נטילת רשות שנוטלין מגדולים כשיוצאין לדרך. כי כל הדרכים בחזקת סכנה וכל הסכנות והפחדים שבדרך זהו בחי' יראות הנפולות שמתייראין פן יפגענו חי"ו איזה עלילה משר ואדון או איזה חי' רעה וגנבים ולסטים חי"ו שכל זה הוא בחי' יראות הנפילות כנ"ל. וע"כ נוטלין רשות מצדיקים וחשובים. כי הש"י מסר רשותו ורצונו ביד ישראל כי הם מנהיגין העולם בבחי' צדיק מושל בחי' ישראל ממשלותיו וכמבואר בדבריו רבינו ז"ל במ"א. כי ישראל אחידן במלכא וכלולים באחדותו ית'. וכשנוטלין רשות מישראל ובפרט מגדולים וצדיקים בזה נוטלין רשות מהש,י כביכול. ועי"ז נשמרים מכל סכנות הדרכים. כי עיקר חשש סכנת הדרכים שהם יראות הנפילות שמתייראין מהם בדרך יותר הוא מחמת שנוי הרשיות שיש כשיוצאים ממקום למקום. כי בעו"ה עכשיו בגלות הע' שרים שמושלים, שמהם שליטת הע' אומות ובכל מקום ומקום ממונה שר אחר, וישראל אין להם שום שר רק הש"י לבדו מושל עליהם בלי שום התלבשות רשותו בשום שר, רק בעו"ה בשעת הגלות מושלים עלינו. ומזה באים כל העונות שישרא לנכשלים בגלות, זהו רק מחמת שרשות העכו"ם שהוא רשות השרים מושלים ואע"פ שכל ממשלתם הוא ממנו ית' לבד ואין להם שום רשות בלעדו ית', אעפ"כ מאחר שנתלבש הרשות בהם מזה נשתלשל אחיזת הכפירות שמשם אחיזת היצה"ר שמשם באין חהטאים חי"ו וכנ"ל. וע"כ כל מה שהאדם מטלטל עצמו ונע ונד בדך, ובכל מקום ומקום יש שר או פקיד אחר והכל כפי יניקתם משרש של מעלה, שיש שם ג"כ שרים ופקידים שניים ושלישים, כי מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיע (ברכות נח). ומחמת שינוי הרשיות שבדרך מחמת זה עיקר סכנת הדרך שהוא בחי' יראות הנפילות שיניקתם מבחי' ריבוי הרשיות שבדרך מחמת זה עיקר סכנת הדרך שהוא בחי' יראות הנפילות שיניקתם מבחי' ריבו הרשיות כנ"ל. וע"כ כשיוצאי וחוץ לספר למקום מלכותך אחרת לגמרי ע"כ שם הרשות משונה יותר שמזה יניקתם ביותר וע"כ החשש סכנה מיראות הנפילות ביותר כנ"ל. ע"כ קודם שיוצאין לדרך צריכין לאמלכא בי' בקוב"ה כשרז"ל וגם לקבל רשות מגדולים וצדיקים שאצלם רשות הש"י בעצמו כביכול, לומר שהולך ברשותם שהוא רשות הש,י לבד כי אין שום שליטה עלי משום רשות שבעולם כ"א ברשותכם הצדיקים שהוא רשות הקב"ה, אני הולך לדרך לשלום ושוב אין לין שום פחד ומורא משום סכנה שבעולם מאחר שאני מאמין באמונה שלימה שהכל ברשות הש"י לבד וברשותו לבד אני הולך לדרך, ע"כ אין לי שום פחד כי בה' בטחתי לא אירא מה יעשה בשר לי. ועיקר מה שהאדם מוכרח פעמים לצאת לדרך הוא רק בשביל זה כדי שיברר ויעלה כל היראות הנפילות השכיחים בדרך יותר וכשהולך בדרך בקדושה כראיו ומקשר עצמו בכל עת להש"י. כי ההולך בדרך שכינה מקדמת לפניו כמובא בזוה"ק ובזה מעלה כל היראות הנפילות לשרשם. כי קודם שהולך לדרך צריך לאמלכא בי' בקוב,ה דהיינו להתבודד בינו לבין קונו ולפשפש במעשיו ולשפוט א"ע כנ"ל ועי"ז מעלה כל היראות הנפילות השכיחים בדרך יותר כנ"ל. וזהו סוד מסעי בני ישראל במדבר ארבעים שנה והכל הי' בשביל חטא העגל שמאז נגזרה גזירה זאת כמ ושפרש"י שם כי אז רצו לסור מרשות הקב"ה ובקשו שתי רשיות חי"ו ומזה נשתלשל אחיזה להס"א והדינים ועי"ז נגזר עליהם מה שנגזר שכל זה הוא בחי' יראות הנפילות כנ"ל. ומחמת זה הוכרחו לסבב במדבר ארבעים שנההויו מטולטלים ממסע למסע כדי לברר ולהעלות בכל פעם כל היראות הנפילות שהיו שם במדבר ביותר כ"ש המוליכך במדבר הגדול והנורא

הזה מקום נחש ושרף ועקרב וצמאון וכו׳ שכל זה הוא בחי׳ יראות הנפילות. ואיתא שישרא לבהליכתם במדבר דרכו על הקליפות המונחים שם כי הם בגודל קדושתם שזכו למשפט דקדושה בכל עת שהוא בחי׳ קבלת התורה שקיבלו בכל מקום ומקום במדבר כל הארבעים שנה והתורה נקראת משפט ועי״ז זכו לברר ולהעלות כל היראות הנפילות לשרשם שבדעת וע״כ נקראו דור דעה ועי״ז הכניעו כל הקליפות שהיו שם בחי׳ נחש שרף ועקרב שהם בחי׳ יראות הנפילות, כי הם העלו היראה לשרשה ע״י בחי׳ משפט שהוא בחי׳ התורה שקיבלו אז כנ״ל:

אות כב

וזהו בחי׳ נטילת רשות שנוטלין הרמנא ורשות קודם שאומרין איזה דרוש וחידוש בתורה. כי עיקר השגת התורה זוכין ע״י הדעת שזוכין ע״י עליית היראה כנ״ל בהתורה הנ״ל וע״כ צריכין נטילת רשות כדי שיוכללו כל הרשיות יחד בדיעה אחת ברשות היחיד ברשות יחידו של עולם. וכשנכללין כל הרשיות יחד עי״ז נתבטלין כל היראות הנפילות כנ״ל ועלה היראה לשרשה שעי״ז זוכין להשגת התורה בנגלה ונתסר כנ״ל:

אות כג

וע״כ בשבת אסור להוציא מרשות לרשות והתנא הקדים הוצאה ברישא. כי זה עיקר בחי׳ קודשת שבת לבטל שינוי הרשיות שיכללו כל הרשיות יחד שעי״ז נתבטלין היראות הנפילות וכו׳. שזהו עיקר בי׳ קדושת שבת כנ״ל. כי בחול שיש איזה אחיזה ליראות הנפילות שנמשכין משינוי הרשיות שכביכול נתלבש ונסתר ונעלם רשות יחידו של עולם בהרבה רשיות של כל השרים כנ״ל. וע״כ צריך האדם יגיעה גדולה במלאכה ומו״מ ולהוציא מרשות לרשות והכל בשביל לברר כל הנצוצות כדי להעלות ולהכניס הכל מרשות הרבים לרשות היחיד. כי אפיל ומה שאדם מוציא בחול איזה דבר מרה״י לרשות הרבים בוודאי עיקר כוונתו הוא לחזור ולהכניסו לרשות היחיד ששם כל חפציו של אדם רק שהוא מוציאו עכשיו לרשות הרבים כגון לשוק למכור ולסחור בשביל שירוויח כדי להכניס ולאסוף אח״כ לביתו שהוא רשות היחיד בריוח יותר ויותר. וכל מה שיזכה להרוויח יותר בקדושה הוא מברר ניצוצות מרה״ר ומעלה בחי׳ יראות הנפילות ומכניסם לשרשם לרשות היחיד שהוא רשות יחידו של עולם. וכל זה צריכן לעשות בחול שאז יש בירור מחמת שיש אז אחיזה להיראות הנפילות כנ״ל. אבל בשבת שאז השכינה שובתת. כיאז מחמת קדושת שבת נתבטלין כל היראות הנפילות, כי אז עולה היראה לשרשה כנ״ל וע״כ אסור לעורר שו סשינוי רשות, ועל כן אסור אז בשבת להוציא מרשות לרשות. וע״כ התנא התחיל מסכת שבת באיסור זה של הוצאה מרשות לרשות כי בשבת כל הרשיות בטלין לגמרי. כי אז הש״י מפשיט כביכול לבושין דחול ואינו מתלבש בשום רשות רק נתלגה מלכותו ורשותו לבד בלי שום התלבשות בשום רשות אחר כלל. וע״כ כל הדינים שהם היראות נפילות בטלים אז לגמרי כי היראה עולה לשרשה לרשות היחיד לרשות יחידו של עולם כי אז נתגלה יראתו על הכל שאין צריכין להתייראי כי אם ממנו לבדו יתי׳ אמן ואמן:

אות א

ענין הרשאה שאין השליח יכול לתבוע את הלוה עד שיבא בהרשאה שיכתוב לו דון וזכה ואפיק לנפשך וכל דמתעני לך מן דינא עלי הדר:

ע״פ התורה היכל הקודש (בסי׳ נט) ע״ש.מבואר שם שמי שמקרב נפשות להשי״ת הוא בונה בחי׳ היכל הקודש שהוא בחי׳ ירושלים, ומחמת שזה ההיכל הקודש נעשה מאלו הנפשות אשר היו רחוקים עד הנה ויש קליפות רבות השוכנים סביבם בבחי׳ זאת ירושלים וכו׳ ואפשר שיתאחזו בלבו ח״ו ע״כ צריכין משפט שישפוט האדם א״ע תמיד ועי״ז מעורר התלהבות הלב בחי׳ לבת אש ואש הזה שורף אותם שלא יתאחזו בלבו ולא בההיכל הקודש וכו׳ ואז יוצא לאור משפט היינו שנתלהב הלב ויושב על כסא בבחי׳ כונן למשפט כסאו שהוא בחי׳ כבוד הנ״ל בחי׳ כסא כבוד שהוא בחי׳ היכל הקודש הנ״ל. וזה בחי׳ בית וחומה, יד ושם, עיגולא ורבועא דלגו, חכמה ועשירות. והיוצא משם לענינינו שלעשירות זוכין ע״י כבישת כעס ועי״ז נגדל השם והנפש דקדושה ועי״ז מתקרבים נפשות הרבה להשי״ת, והוא בחי׳ חומה בחי׳ עיגולא בחי׳ היכל הקודש הנ״ל שהוא בחי׳ כסא כבוד וכו׳ ע״ש כ״ז היטב:

אות ב

וכל ההכחשות והדין ודברים ששכיח בין בני אדם בעניי ממון הכל נמשך מבחי׳ הנ״ל מחמת שהממון שהוא העשירות של האדם נמשך בשרשו מבחי׳ כסא כבוד הנ״ל בחי׳ היכל הקודש בחי׳ ירושלים כנ״ל. ומחמת שזאת הקדושה שוכנת תמיד בין הקליפות לברר ניצוצות משם בבחי׳ זאת ירושלים בתוך הגוים שמתי׳ וסביבותי׳ ארצות, וזה עיקר כל עסקי המו״מ שהכל בשביל לברר הניצוצות ולהעלות הקדושות הנפילות, ע״כ שכיח הרבה הכחשות ודין ודברים בעסקי הממון, כי זה נמשך מהקליפות השוכנים סביב הממון והעשירות שהוא בחי׳ היכל הקודש כנ״ל. וע״כ התיקון לזה הוא משפט כנ״ל, היינו שצריכין לבא למשפט כ״ש כי יהי׳ ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט כי המשפט הוא בחי׳ אש כנ״ל הוא שורף את הרע שסביב העשירות שהוא נמשך מהיכל הקודש הנ״ל ועי״ז מבטל כל ההכחשות וכל הגזילות שרצה אחד לגזול את חבירו שנמשך מרע הנ״ל שסביב היכל הקודש כנ״ל. כי עתה נתבטל על ידי אש שנמשך על ידי המשפט צדק שפוסקין הדיינים. וזה וכשיהיו בעלי הדין עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים, וכשנפטרין מלפניך יהי׳ בעיניך כזכאין כשקיבלו עליהם את הדין. כי קודם שיוצא המשפט לאור גם הזכאי שהממון שלו נחשב כרשע מאחר שהוכרח לבא למשפט שזה מורה שהרע שסביב המו״מ נאחז בהחייב הכופר ממון חבירו עד שהביאו לידי כפירה והכחשה ואז בוודאי נתאחז גם בו איזה מעט מהרע כמבואר בהתורה הנ״ל שהרע שסביב הנפשות שמקרבן שהם בחי׳ היכל הקודש יכול להתאחז גם בלב המקרבן ח״ו, כי גם שעוסק במו״מ הוא בבחי׳ מקרב ומעלה נפשות להשי״י שהם בחי׳ הניצוצות והנפשות שבהממון והמו״מ שצריך לברר ולהעלותם שבשביל זה הם עסקי כל המו״מ כמבואר בדברי אדמו״ר ז״ל כ״פ (כ״ש בה׳ גביות מלוה הלכה ג׳ ע״פ התורה הזאת ע״ש). וע״כ באמת כל העוסק במו״מ צריך לשמור א״ע מאד מאד שלא יתאחז בו הרע של הקליפות שהם סביב העשירות כנ״ל. והעצה לזה הוא משפט שצריך לשפוט א״ע בעל עת דה יינו להתבודד ולדבר בינו לבין קונו ולשפוט ולדון א״ע על כל הדברים שהוא עושה וכו׳. ואז בוודאי יתעורר אש המשפט וישרוף את הרע שלא יתאחז בלבו ולא יתאחז גם בהמו״מ ו אזי בוודאי ישמרהו השי״י שלא יצטרך לבא לפני דיינים למשפט כי אש של המשפט שלו ששפט א״ע בעצמו ישרוף את הרע הנ״ל שמשם נמשכים כל ההכחשות שבמו״מ ואזי בוודאי ינצל מדין ודברים

ולא יצטרך לבא אל המשפט לפני דיינים. וע״כ זה שבא לפני דיינים אע״פ שהוא זכאי נחשב גם הוא כרשע בשעה שעומד לפני הדין מחמת שלא זכה לגרש ולבער הרע שסביב המו״מ ע,י המשפט שלו בעצמו וכנ״ל. אבל כשנפטרין מלפניך אזי שניהם כזכאין כי ע״י המשפט צדק שיצא מלפני הדיינים נשרף ונתבטל הרע שסביב זה המו״מ עד שגם החייב נחשב כזכאי מאחר שקיבל עליו את הדין והמשפט שע״ז נשרף ונתבטל הרע שסביב המו״מ שנתאחז בו ביותר עד שבא לידי הכחשה, ועכשיו כבר נשרף הרע ונתבטל גם ממנו ע״י אש המשפט וכנ״ל:

אות ג

וע״כ א״א לתובעו לדין ע״י שליח סתם כ״א כשבא בהרשאה כי יכול לומר לו לאו בעל דברים דידי את כי אין מי שיוכל לעורר ולהזמין את אש המשפט שיבטל את הרע הנ״ל כ״א בעל הממון בעצמו שהוא עוסק בבחי׳ בירור הנ״ל שהוא בחי׳ בנין היכל הקודש הנ״ל שהוא בחי׳ כסא כבוד הנ״ל, שהוא דייקא יכול לעורר את המשפט עד שישב המשפט על כסאו בבחי׳ כונן למשפט כסאו וכו׳ כמבואר שם היטב באות ב׳. כי הממון והעשירות של המו״מ הוא בבחי׳ כסא הכבוד בבחי׳ היכל הקודש והוא בחי׳ כסא אל המשפט וכפי הכנת הכסא כן המשפט בבחי׳ כונן למשפט כסאו. כי המשפט בלב והכסא הנ״ל בחי׳ היכל הקודש וכל הנ״ל הם מלבושים לבחי׳ רגלי הלב כמבואר שם היטב, נמצא שהם א׳ בשרשן. ע״כ אין מי שיוכל לעורר אש המשפט הנ ״ל כ״א זה בעצמו שהממון שלו שהוא עוסק בבחי׳ היכל הקודש הנ״ל שהוא בחי׳ כסא המשפט כנ״ל. אבל כשיבא אחר יכול לומר לו לאו בעל דברים דידי את כי אין אתה שייך אל המשפט הזה כי אין לך כח לעורר אש המשפט הזה לבער הרע לבטל ההכחשה שבינינו כי לאחר כח לזה כ״א בעל הממון שהוא בעל ההיכל הקודש שהוא בחי׳ כסא כנ״ל שהוא דייקא יכול לעורר את המשפט שישב על כסא שע״ז דייקא נתבטל הרע שסביב המו״מ שמשם ההכחשה כנ״ל, אם לא שבא בכח והרשאה מבעל הממון שכותב לו בפירוש שמוסר לו כל כח המשפט שלו, כי כך כותב לו דון וזכי ואפק לנפשך וכל דמתעני לך מן דינא עלי הדר, דהיינו שכותב לו שמוסר לו כח כח המשפט שלו כאלו היא בעצמו לפני הדיינים ועל דמתעני לך מן דינא וכו׳ היינו שכל החששות והסכנות שיכולים להתעורר עליך ע״י דין הזה שאתה נכנס בסכנה גדולה ללחום עם הרע שסביב היכל הקודש ששוכן ביניהם תמיד וכל החששות שיש בזה הכל עלי הדר כי אני יש לי כח לעורר אש המשפט ולשרוף ולבטל את הרע הזה וכנ״ל. ואז דייקא כשכותב לו כך אזי יכול לעורר אש המשפט ולשרוף ולבטל את הרע הזה וכנ״ל. ואז דייא כשכותב לו כך אזי יכול לעורר את חבירו שיעמוד עמו למשפט כי אז הוא מקבל כח המשפט של בעל הממון כאלו הוא בעצמו עומד שם שהוא יש לו כח לעורר אש המשפט וכנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ מה שמבואר בש״ע בסי׳ ל״ט לענין הודאה בפני ב״ד שאין נחשב ב״ד כ״א כשקבעו דוכתא ואזמני׳. קבעו דוכתא זה בחי׳ הכנת הכסא למשפט בחי׳ כסאות למשפט שעיקר המשפט של הב״ד הוא כפי הכנת הכסא הנ״ל שהוא בחי׳ קבעו דוכתא ואזמני׳. ואז דייקא יש להם דין ב״ד שמהם יוצא המשפט לאור ושורף ומבטל את הרע שסביב ההיכל הקודש שמשם הממון והעשירות כנ״ל:

אות ה

וע״כ ארז״ל אשר לא טוב עשה בעמיו זה הבא בהרשאה כי בוודאי לא טוב עשה מאחר שמכניס עצמו בסכנה כזאת ללחום עם הרע שסביב המו״מ וכו׳ כנ״ל בפרט שאינו שייל לזה. ובוודאי אע״פ שהבעל הממון נותן לו כח והרשאה אעפ״כ בוודאי יש חילוק גדול בי ובעל הממון בעצמו בין אחר הבא במקומו בכח והרשאה. כי בוודאי עיקר הכח לעורר אש המשפט לשרוף את הרע הנ״ל שסביב היכל הקודש שהיא בחי׳ הממון והעשירות הוא ע״י בעל הממון בעצמו שמלביש בבחי׳ העשירות בבחי׳ היכל הקודש את רגלי הרוח החיוני שבלב ששם אש המשפט וכפי הלבשתו כן יש לו כח לעורר אש המשפט לשרוף הרע שסביב העשירות והממון שלו שהוא בבחי׳ היכל הקודש בחי׳ כסא להמשפט כנ״ל. אבל אחר אע״פ שבא בהרשאה בשליחותו בודא יאין לו כח כמו הוא בעצמו וע״כ נקרא הבא בהרשאה לא טוב עשה כי קשה לו להמלט שלא יתאחז בו מהרע שסביב העשירות והממון שחולקיטן עליו שמשם כל ההכחשות שביניהם וכנראה בחוש שע״פ רוב אין נמלט הבא לדין אפילו הזכאי מקטטות ומריבות וכעס ופעמים טוען שקר אע״פ שהוא זכאי בלא זה וכ״ז נמשך מהרע שסביב המו״מ והממון שנתאחז גם בלב הזכאי וכו׳ כנ״ל. מכ״ש מי שמתעבר על ריב לא לו שהוא הבא בהרשאה שאין לו כח לעורר אש המשפט כמו הוא בעצמו ע״כ בוודא ילא טוב עשה וכנ״ל:

אות ו

ע״פ התורה הנ״ל יבואר ענין פסח ואיסור חמץ ומצות אכילת מצה וכו׳. כי פסח הוא התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים ע״י משה רבינו שעסק בזה כל ימיו לקרב נפשות להשי״ת. ועל כן בתחילת התגלות במראה הסנה נאמר וירא אליו מלאך ה׳ בלבת אש שהוא בחי׳ שזכה שנתעורר מלאכי לבו שהוא אש המשפט ששורף את הרע שסביב הנפשות שמקרבן שלא יתאחז בו כמבואר היטב בהתורה הנ״ל על פסוק זה ע״ש. וע״כ יצאו ממצרים בעשירות גדול כמ ושהבטיח לאברהם אבינו וגם את הגוי אשר וכו׳ ואחרי כן יצאו ברכוש גדול והשי״ת הזהירם על כך מאד כ״ש דבר נא באזני העם וישאלו איש וכו׳. כי כל הגאולה היהת תלוי בזה. כי מבואר בהתורה הזאת שכל הנפשות שרשם בעשירות וכו׳ וע״כ הכל נמשכים ומתאווים אחר העשיר וכו׳. וע״כ עיקר הגדלת השם והנפש הוא ע״י ששומרים את העשירות דקדושה דהיינו ע״י ששומרים א״ע מכעס שהוא פגם העשירות פגם השם והנפש. כי כשיורד להאדם שפע עשירות אזי מתגרה היצה״ר להסית את האדם שיהיה בכעס כדי להפסיד ע״ז את העשירות ח״ו. כי למעלה בשורשו הממון עם הכעס הם בחינה אחת בחי׳ גבורות קדושות אך למטה כשיורד השפע למטה מתגרה בו הבע״ד להפוך שפע העשירות לכעס ח״ו ועי״ז טורף נפשו באפו כי הנפש שרשה בעשירות כנ״ל. וע״כ צריכין לשמור א״ע מכעס מאד כדי שיזכה לעשירות דקדושה שהוא הגדלת השם והנפש. כי העשירות בחי׳ חומה בחי׳ הון עשיר וכו׳ וכחומה וכו׳ אבל ע״י כעס נפגם החומה של עשירות בחי׳ עיר פרוצה אין חומה איש אשר אין מעצור לרוחו כי עושה מחומה בחולם חמה בצירי שהוא כעס שהוא השפע של העשירות בעצמו שנתהפך לכעס וכנזכר לעיל:

אות ז

וזה בחי׳ גודל האיסור של חמץ. כי עיקר גאולת ישראל ממצרים יהיה תלוי בהעשירות שזכו להוציא ממצרים שורש נפשם כנ״ל. כי ע״י שהוציאו העשירות שהוא שורש נפשם כנ״ל ממצרים ע״ז יצאו ממילא נפשותם משם. וגם ע״י העשירות נגדל שמם ונפשם וע״ז נתאוו נשפות רבים להכלל בהם כי כ״א מישראל צריך לעסוק בבנין היכל הקודש המבואר בהתורה הנ״ל דהיינו לקרב נפשות להשי״ת. וכמ ושהוא צריך לצאת מגלות נפשו. כמו כן הוא צריך לעסוק להוציא אחרים עמו לקרב נפשות

הרבה להשי״ת כי זה עיקר עבודת האדם להודיע לבני האדם בגורותיו וכו׳ כ״ש והודעתם לבניך ולבני בניך שנאמר על התלמידי כשארז״ל וזה עיקר מצות זכירת וסיפור יציאת מצרים. כי יציאת מצרים הוא עיקר התחלת התקרבות ישראל להשי״ת ע״י כל האותות והמופתים אשר ראינו בעיניו אז וע״כ מצוה לזכור זאת ולספר מזה בכל יום כ״ש שיחו בכל נפלאותיו כדי לקרב כל הנשפות שבעולם להשי״ת. כי זה הי׳ עיקר כוונתו יתב׳ בכל המופתים הגדולים והאותות נוראות שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים אשר לא נשמעו ולא נראו מימות עולם, הכל כדי לגלות אלקותו ואדנותו וממשלתו לכל באי עולם כ״ש ולמען ספר שמי בכל הארץ. וכתיב ולמען תספר באזני בנך ובן בנך וכו׳. וע״כ כל התורה תלוי ביציאת מצרים כמו שהתחיל בתחילת העשרת הדברות אנכי ה׳ אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו׳ וכמו שהזכרי יציאת מצרים בכמה וכמה מצוות. כי עיקר התקרבות הנפשות להשי״ת לקיים את כל דברי התורה הוא ע״י סיפור יצ״מ דהיינו ע״י שמספרין גבורותיו ונפלאותיו שראינו בשעית יציאת מצרים ואשר אנו רואים מאז ועד הנה. כי כל הנסים וכל הישועות הם בבחי׳ יציאת מרצים שכולל כל הגליות שמכוים בשם מצרים. נמצא שיציאת מצרים הוא בחי׳ התקרבות נפשות להשי״ת שהוא בחי׳ בנין היכל הקודש הנ״ל ע״כ הוזהרו אז מאד לשאול איש מאת רעהו וכו׳ כלי כסף וכלי זהב וכו׳ כדי לזכות לעשירות גדול בחי׳ רכוש גדול כי העשירות שורש הנפש שע״ז עיקר הגאולה שהוא התקרבות הנפשות להשי״ת וכנ״ל:

וזה בחי׳ גודל האיסור של חמץ שוא אסור במשהו כי חמץ בחי׳ כעס בחי׳ כי יתחמץ לבב יכי חמץ עולה בנפחיה ע״י ששולט בו אויר ורוח העולם, זה בחי׳ כעס שהוא חרון אף שהוא בחי׳ עיר פרוצה אין חומה איש אשר אין מעצור לרוחו, דהיינו שאין עוצרין וכובשין את הרוח שבאף ומניחין אותו להתחמץ בכעס וחרון עאף שהוא בחי׳ חמץ בחי׳ כי יתחמץ לבבי. כי עתה צריכין לשמור את האכילה מאד שלא תשלוט בה רוח העולם כדי לשא יתהפך שפע העשירות שצריכין להמשיך עתה שבזה תלוי עיקר הגאולה שלא יתהפך לכעס וחרון אף ח״ו שהוא בחי׳ אין מעצור לרוחו. כי אנו צריכין לעכב את הרוח מאד. דהיינו לשמור את העיסה מאד מרוח העולם שלא תתחמץ ח״ו ע״ז, שוא בחי׳ כעס וחרון אף שרוצה להתגרות עתה ח״ו מחמת שעתה נמשך שפע העשירות שהוא שורש הנפש שבזה תלוי עיקר הגאולה כנ״ל. וע״כ חמץ בפסח במשהו כי הוא תלוי במשהו בחוט השערה כי למעלה הכל קודש רק למטה במשהו בעלמא כשפוגמין ח״ו ואינם נזהרין מכעס אזי נתהפך שפע העשירות לכעס ח״ו ונעשה מחומה חמה נמצא שהדבר תלוי במשהו. וע״כ חמץ אסור במשהו כי הלחם שהוא עיקר האכילה של האדם הוא בחי׳ הפרנסה והעשירות כי כל הפרנסה והעשירות העיקר הוא אכילת האדם שהוא עיקר חיותו וקיומו וכ״ש כל עמל האדם לפיהו. וכמובן בדברי אדמו״ר ז״ל בכמה מקומות. וע״כ עתה צריכין לשמור את האכילה שהוא הלחם שהוא בחי׳ הפרנסה והעשירות, צריכין לשומרו מאד מכעס שהוא בחי׳ חמץ וכנ״ל. כי זה ידוע ומבואר בזוהר ובכוונת שבשעת יצ״מ הי׳ עדיין זוהמת מצרים נאחז בהם ביותר וע״כ היה קשה להם לצאת אם לא ע״י שהאיר עליהם השי״ת אור גדול ונפאל ביותר וכו׳. אבל צריכין לשמור האור הנפלא הזה מאד מאד וזהו בחי׳ גודל האזהרה על שמירת המצות שהוא בחי׳ אור העליון והנפלא כ״ש ושמרתם את המצות. כי השי״ת ריחם עלינו בחמלתו הגדולה ומאיר עלינו עתה אור גדול ועליון מאד שהוא בחי׳ שפע עשירות גדול שע״ז עיקר הגאולה בחי׳ ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וכו׳. ומאהבתו הגדולה אותנו צוה עלינו לאכול מצה וליזהר מחמת מאד. כדי שתיכף כשמתחיל אור העליון שהוא שפע העשירות לירד לנו לזה העולם תיכף ומיד נצייר אותו בבחי׳ מצה קודם שיתחיל לשלוט בו אויר ורוח העולם שלא יהפכו אותו לבחי׳ חרון אף לבחי׳ כעס כי הם מתגרים מאד להפוך שפע העשירות לכעס בפרט עתה בהתחלת ההתקרבות וגם עדיין לא נטהרנו לגמרי מזוהמת מצרים וגם כי יורד אור גדול ושפע עשירות גדול מאד ע״כ הם ירצו להתגרות בזה ח״ו והלפכו לכעס ע״כ חמל עלינו השי״ת והזהירנו לשמור איכלתינו מחמץ במשהו כדי לשמור האכילה והפרנסה בחינת העשירות מכעס שהוא בחי׳ חמץ בחי׳ חרון אף בחי׳ איש אשר אין מעצור לרוחו וכנ״ל:

אות ח

וע״כ החמץ אסור שבעת הימים עד קריעת י״ס ואחר שביעי של פסח שנקרע הים הותר החמץ. כי מבואר בהתורה הנ״ל שכשזוכין לחומה של עשירות אזי החומה הזאת שומרת את העסד מכעסרק בתחילה כשיורד השפע של עשירות הוא מתגרה מאד להפוך שפע העשירות לכעס ולפעמים מתגרה בו בכעס גדול כ״כ עד שיוכל להפסיד לו גם החומה של העשירות דהיינו אע״פ שכבר זכה לעשירות וזכה לבחי׳ חומה אעפ״כ יקלקל החומה של עשירות ע״י התגברות הכעס ביותר ח״ו. ע״כ בפסח שאז מתחיל השפע של עשירות לירד אז צריכין שמירה גדולה מחמץ שהוא בחי׳ כעס. וע״כ עיקר מצות

אכילת מצה הוא בלילה הראשונה בעת יציאת מצרים בעת שמקבלין הרכוש גדול שאז צריכין ליזהר ביותר לאכול מצה שהוא ההיפך מכעס שהוא בחי' חמץ. אבל אחר ההתחלה שהוא לילה הראשונה אין חיוב לאכול מצה אבל אף עפ"כ עדיין צריכן לשמור א"ע מחמץ כי אע"פ שכבר זכינו לעשירות בעת יציאת מצרים עדיין לא קבלנו העשירות בשלימות ועדיין לא נגמר החומה של העשירות בשלימות כי עדיין אנו יראים מהמצרים שרוצים לרדוף אחרי ישראל. אבל בשביעיש"פ שאז נקרע הים ואז נפלו המצריים לגמרי ואז זכינו להעשירות בשלימות גדול ביותר כי הגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים. כ"ש תורי זהב וכו'. ע"כ אז הותר החמץ כי אז כבר נשלם לנו החומה של העשירות על ידי קי"ס בבחי' והמים להם חומה עד שאין יראים עוד מהם שלא יהפכו שפע העשירות לכעס. ע"כ אז אחר שביעי ש"פ שהוא קי"ס הותר החמץ כי כבר זכינו לחומה של עשירות בשלימות גדול ונפלא עד שאין יכולין לקלקל החומה של העשירות ע"י החמץ, וכבר נטהר רוח ואויר העולם שאפילו רוח הגדול השולט בחמץ אין בו כח להכניס בו כעס וחרון אף ח"ו. כי כבר זכינו להחומה של העשירות בשלימות גדול בחי' והמים להם חומה וכנ"ל. כי בוודא ימה שהם יכולים לפעמים להתגרות אע"פ שיש להאדם חומה של עשירות הוא רק כשאין שלימות בהחומהאבל בשביעי ש"פ שזכינו לקי"ס שאז נשלם בחי' החומה בחי' העשירות בלימות גדול ע"כ אין אנו מתיראים עוד מחמת וכנ"ל. ע"כ אח"כ הותר החמץ וכנזכר לעיל:

אות ט

וזה בחי' לחם עוני ועיקר המצוה במצה עניה אבל במצה עשירה אין יוצאין. כי מצה עשירה דהיינו שנלושה שמן ודבר ומי פירות אינה באה לידי חימוץ כי אין להחמץ שליטה בבחי' עשרות וכנ"ל אבל אין אנו יוצאין י"ח בלילה הראשונה בזה כי עתה אנו צריכין לאכול דייקא לחם עוני שמזכיר את העוני שבמצרים, להורות שעתה עדיין אין לנו עשירות כי עניים ואביונים היינו במצרים, רק עתה השי"ת בחסדו ממשיך עלינו פשע העשירות ע"כ צריכין לאכול לחם המשומר דייקא מחמץ דהיינו לחם הנילוש במים לשומרו היטב מחמץ כדי שע"י שמירה הזאת נשמור את שפע העשירות הבאה עלינו עתה לשומרה מאחיזת הכעס שהוא בחי' חמץ כנ"ל:

אות י

וע"כ עיקר שמירה מחמץ הוא מעת נתינת מים בעיסה כי מים הוא בחי' שפע העליונה בחי' שפע העשירות. כי כל ההשפעות שבעולם נמשכים וגדלים ע"י המים שמגדלין ומצמיחין הכל ואפילו עשירות ואצרות נמשך ע"י מים כ"ש יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים וכו' לתת מטר ארצך וכו' וכ"ש בהתורה פתח ר"ש (בסי' ס') ע"ש. וע"כ כשנותנין מים בעיסה זה בחי' שממשיכין שפע העשירות. ועתה בשעת יציאת מצרים שיורד שפע גדול ועלין מאד, תיכף כשמתחיל לירד שפע הזאת בזה העולם דהיינו בעת נתינת המים תיכף צריכין לשמור את העיסה מאד מאד שלא יתאחז בו אויר ורוח העולם שלא נטהר עדיין מזוהמת מצרים שלא יהפוך האור והשפע הגדולה הזאת לכעס שהוא בחי' חמץ. כי מים כוללים ב' בחי' כ"ש כי בם ידין עמים כשפרש"י שם משל לנחתום וכו' כי כל ההשפעו תיורדין ע,י מים, וכל העונשים שהם בחי' חרון אף הם ע"כ מים. ע"כ מעת נתינת המים צריכין לשמור העיסה שהוא הלחם שהוא בחי' העשירות לשומרו מאד מאחיזת הכעס שהוא בחי' חמץ כנ"ל:

אות יא

וע״כ חמץ בפסח במשהו משא״כ שאר איסורים שבטלים בס׳. כי מבואר בהתורה הנ״ל ענין ביטל האיסור בששים שהוא בחי׳ ששים המה מלכות בחי׳ עיגולא וריבועא בחי׳ מם וסמך שבלוחות וכו׳ שזה נמשך ע״י אש המשפט ע״ש היטב. אבל איסור חמץ נמשך מהרשעים שאין אש המשפט מועיל להם שהם בחי׳ ערב רב שהם בבחי׳ יחילו דרכיו בכל עת מרום משפטיך מנגדו כ״ש שם בסוף התורה הנ״ל. ומשם עיקר איסור חמץ כ״ש וגם ערב רב עלה אתם וכו׳ ויאפו את הבצק עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה וכו׳. היינו שעיקר איסור החמץ הוא מחמת הערב רב שלעה אתם שעי״ז לא יכלו להטהר בשלימות מזוהמת מצרים וע״כ הוצרכו לצאת בחפזון גדול וע״כ הוכרחו למהר ולזרז ולצייר השפע מיד בבחי׳ מצה קוד ששתשלוט בו הרוח העולם ח״ו שלא תחמיץ על ידו שלא תתהפך לכעס ח״ו. מחמת שהרוח והאויר אינו טהור מחמת זוהמת הער״ר שיצאו עמהם שהרע שלהם לא נכנע ונתבטל ע״י אש המשפט. ועי״ז צריכין כל הנפשות שהם בחי׳ היכל הקודש לשמור את עצמם מאד שזהו בחי׳ האזהרה מחמץ וכנ״ל (והבן הדברי סמאד וע׳ היטב בהתורה הנ״ל והבן שם וכאן מאד). וכן מובא בזוה״ק שפגם הער״ר הוא בחי׳ פגם החמץ בחי׳ וירא העם כי בושש משה, בא שש, דאפרשו בין שש לשבע בחי׳ חמץ שנאסר ברגע שבין שש לשבע בחי׳ כי בושש בחי׳ חמץ שנעשה ע״י איחור ושהייה. וע״כ אין חמץ מתבטל בששים כי ביטול ששים הוארק במקום שמועיל אש המשפט כמבואר בהתורה הנ״ל. אבל חמץ שנמשך מבחי׳ הער״ר שאין מועיל להם אש המשפט ע״כ בוודאי אינו מתבטל בששים שהוא בחי׳ עיגולא ורבועא הנ״ל, ע״כ אסור במשהו וכנ״ל:

אות יב

וזה בחי׳ רשע כגובה אפו בל ידרוש וכו׳ יחילו דרכיו בכל עת מרום משפטיך מנגדו, זה בחי׳ הער״ר שמרום משפטיו מהם כי אין מועיל להם אש המשפט כנ״ל. וזה בחינת יחילו דהיינו הצלחה שגם הם עשירים גדולים. וזהו רשע כגובה אפו וכו׳ כי העשירות של הרשעים בחי׳ ער״ר הוא בחי׳ כעס וחרון אף היפך העשירות דקדושה של ישראל שנמשך רק ע״י כבישת כעס וחרון אף. אבל אצלם העשירות ע״י חרון אף וע״כ באמת נאמר בהם גם כל ימיו כעס ומכאובות כי הגדולה והעשירות שלהם הוא בעצמו כעס ממש ועל עשירות כזה נאמר עושר שמור לבעליו לרעותו, זה בחי׳ כעס שנקרא רעה כ״ש והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך. כ,ש רבינו ז״ל. ומחמת זה עתה רוב העשירות אצל העכו״ם והרשעים ובני ישראל הכשרים רובן עניים כי בני ישראל הכשרים אינם יכולים לזכות לעשירות כ״א ע״י כבישת כעס כי עשירות שלהם עשירות דקדוש שורש הנפשות שנמשך ע״י כבישת כעס דייקא אבל הרשעים הגדולים בחי׳ ער״ר כל עשירותם הוא בעצמו כעס כנ״ל. ובאמת אינו עשירות כלל כי כל ימיו כעס ומכאובות והוא רק לפי שעה כמו הכעס שהוא חרון אף המתגדל ומתגבר לפי שעה בבחי׳ רוח סערה ואח״כ כלה ונאבד כי רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו, כן עשירותם שהוא בחי׳ רוגז וכעס אינו נשאר בידם אדרבא עוקרת אותם משני עולמות כי הוא לא ילין בעמלו ומאומה לא ישא בידו. אבל עשירות דקדושה של ישראל שנמשך ע״י כבישת כעס הוא שורש הנפש וזוכה ע״י לשני עולמות כי מרבה בצדקה ע״י עשירותו וגם מגדל הנפש והשם דקדושהע״י העשירות שע״י נתקרבם נפשות רבים להשי״ת וכנ״ל ועל עשירות כזאת נאמר הון עשיר קרית עוזו וכחומה וכו׳. וע״כ נסמך רשע כגובה אפו וכו׳ לפסוק יחילו דרכיו וכו׳ שהוא הצלחת הרשע בעשירות גדול כי עשירותו בחי׳ כעס כנ״ל. וכן כל ענין המזמור מדבר שם מזה מגודל הצחלחת הרשע שהוא מלא כעס תמיד כ״ש שם כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידיך וכו׳. היינו שהכתוב מתמה שהרשע שמלא כעס ואעפ״כ השי״ת נותן לו בידו עישרות כזה וכו׳. אבל בסוף מסיים לשפוט יתום ודך כי סוף כל סוף יתגבר אש המשפט של משיח צדקינו ויערוץ אנוש מן הארץ דהיינו שישבר ויכניע את הרשעים ויציל את ישראל שהם עתה עיינם יצילם מהרע שלהם וישפיע לישראל כל העשירות כי עיקר שלימות המשפט יהיה ע״י משיח כ״ש ישפוט עניי עם וכו׳ וכתיב ושפט בצדק דלים וכתיב ציון במשפט תפדה וכו׳ וכן הרבה היינו כנ״ל. ועיין היטב בהתורה הנ״ל והבן:

אות יג

וזה בחי׳ ארבע כוסות של יין כנגד ארבע לשונות של גאולה כשארז״ל, כי עיקר הגאולה ע״י בחי׳ משפט הנ״ל שע״ז נתעורר אש המשפט ושורף ומכלה את הרע שסביב הנפשות שהם בחי׳ היכל הקודש שזוה עיקר בחי׳ הגאולה שנגאלו ישראל מפרעה ומצרים וכן הוא בכל דור ודור. כ״ש בכל דור ודרו חייב אדם לראות א״ע כאלו הואיצא ממרצים וכו׳ היינו שנגאלין הנפשות הקדושות מבחי׳ פרעה ומרצים שהם בחי׳ הסט״א והקליפות שהם בחי׳ הרע הנ״ל שסביב היכל הקודש שהם הנפשות שמוצאיין מהסט״א ומקרבין להשי״ת שעיקר גאולתם מהרע אל הטוב להתקרב להשי״ת הוא ע״י אש המשפט הנ״ל דהיינו ע״י התבודדות ושיחה בינים לבין קונם שמשיחין את כל לבבם לפניו יתב׳ ושופטין ודנין את עצמן על כל מעשיהם ועניניהם והנהגותיהם וכו׳ וע״ז נתהלב הלב ונתעורר אש המשפט לשרוף את כל הרע שסביב הנשפות וכו׳ כנ״ל. כי אע״פ ששם בהתורה נאמר ענין המשפט על העוסק לקרב נשפות אעפ״כ בוודאי גם כל הנפשות המתקרבין עיקר התקרבותם להש״י לבער ולבטל הרע שלהם הוא משפט הנ״ל. דהיינו התבודדות ושיחה בינם לבין רקונם כנ״ל כאשר הזהירנו ע״ז פעמים אין מספר. כי כשהנפשות שמתקרבין עוסקין ג״כ במשפט הנ״ל אזי הם מעוררין ומוסיפין כח באש המשפט של הצדיק שעוסק לקרבן ואזי מתעורר אש המשפט ושורף את כל הרע שסביב נפשותם שלא יתאחז בלב הצדיק ולא בלבם כנ״ל כי בוודאי צריכין בכל הדברסי אתערותא דלתתא דהיינו התעוררות של הנפשות המתקרבים שהם בחי׳ אתעדל״ת לגבי הצדיק שהוא כנגדם בחי׳אתערותא דלעילא, וגם כבר אמרנו למעלה שגם כל הנפשות שמתקרבין צריכין לעסוק כל או״א לקרב עוד נפשות להשי״ת כל אחד לפי בחינתו שלא יהיו עצים יבישם ח״ו כמובן בדברי אדמו״ר ז״ל כ״פ כי זה סימן שנתקרב באמת כשנתקרבין בו עוד נשפות. כי יש אילן וענפים, ועניפים לענפים וכו׳. והצדיק הוא גופא דאלנא והנפשות שמתקרבין הם בחי׳ ענפים וצריך שיצאו מהם עוד ענפים וכו׳ עד שיצמחו עוד עמהם כמה וכמה אילנות עד שתתמלא פני תבל תנובה כ״ש ויזרעו שדות ויטעו כרמים ויעשו פרי תבואה ויברכם וירבו מאד וכו׳. נמצא שעיקר התקרבות הנפשות להשי״ת שהוא בחי׳ הגאולה מגלות מצרים שכולל כל הגליות, העיקר הוא ע״י אש המשפט וזה בחיק ובאלהיהם עשה ה׳ שפטים. כי הרע של העכו״ם שתופסים נפשות ישראל בגלות בגשמיות ורוחניו תהוא בחי׳ אלהים אחרים שלהם שמשם יניקת השר שלהם וע״י אש המשפט הנ״ל מכניע ומבער הרע הנ״ל שהוא בחי׳ אלהיהם האלילים בחי׳ ובאלהיהם עשה ה׳ שפטים וכנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ ד׳ כוסות של יין בליל פסח כי יין בחי׳ התלהבות הלב שנתעורר ע״י המשפט הנ״ל כי המשפט בין לטוב ובין להיפך נקרא בשם שתית כוס יין כ,ש כי אלקים שופט וכו׳ כי כוס ביד ה׳ ויין חמר וכו׳. ולהיפך לטובה נקראת הישועה בשם כוס ישועות כ״ש כוס ישועות אשא וכו׳ וכתיב תערוך לפני שולחן נגד צוררי וכו׳ כוסי רויה. ועיקר קיבול השכר שיקבל כ״א ביום הדין והמשפט הוא בחי׳ יין המשומר בענביו וכו׳. נמצא שיין בחי׳ משפט וזה חבי׳ אדמימיות היין כ״ש אל תרא יין כי יתאדם וכו׳ בחי׳ דין ומשפט. וע״כ יין יש בו שני כחות זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש כי זכה דהיינו מי שזוכה לשפוט א״ע עד שנתעורר אש המשפט דקדושה לשרוף ולבער הרע שסביב הנפשות שהם ג״כ אש דס״א בחי׳ חמימות אש של כל התאוות רעות שצריכין לשורפו ע״י אש המשפט הנ״ל כי מהאשר יצאו והאש תאכלם ומי שזכה לאש המשפט דקדושה הנ״ל אזי היין בקדושהבבחי׳ זכה נעשה ראש בחי׳ ראש ומוחין. כי המשפט הוא בחי׳ תיקן המוח והחכמה שמשם נמשך המשפט כ״ש שם בהתורה הנ״ל בבחי׳ כי חכמת אלקים בקרבו לעשות משפט. וזה בחי׳ היין של קידוש בכניסת שבת ויו״ט כי כל ששת ימי החול צריכין לעסוק במלאכת ובנין היכל הקודש הנ״ל דהיינו לברר בירורים לקרב ולהעלות נפשות וניצוצות מעמקי הקליפות להשי״ת כמבואר שם בהתורה הנ״ל ע״פ את שבתותי תשמורו ע״ש שבימי החול השכינה מבררת בירורים וכו׳ ע״ש וע״כ כל ימי החול צריכי לעורר בכל יום אש המשפט הנ״ל לבער ולשרוף את הרע הנ״ל כנ״ל. אבל בשבת השכינה שובתת ואין מבררת בירורים כי אז הוא בחי׳ ביטול הרע. וע״כ בכניסת שבת שאז עולין כל הנפשות והניצוצות שכיררו כל ימי החול אזי מקדשין על היין שהוא בחי׳ אש המשפט הנ״ל היינו שאז זוכין ע״י אש המשפט של

ימי החול שעתה יתלהב הלב בשלהובין דרחימותא שזהו בחי' יין שבקדושה שעל ידו נתחמם ונתלהב הלב להשי"ת בהתעוררות ודביקות גדול בבחי' נזכירה דודיך מיין מישרים אהיבוך, מישרים דייקא בחי' אהבת מישור בלי שום עקמומיות כשפרש"י שם בחי' וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים שזהו בחי' משפט כ,ש כי תשפוט עמים מישור וכתיב והוא ישפוט תבל בצדק ולאומים במישרים וכתיב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב וכו'. כי בחול יש שאחיזת הרע אזי מתגבר הרע בכל פעם לעקם את הלב ח"ו בכמה וכמה מיני עקמימיות להטות מהשי"ת ח"ו ואז צריכין יגיעה גדולה לבער ולבטל הרע שסביב הלב שהוא עקמימיות שבלב ועיקר ביעורו וביטלו הוא ע"י אש המשפט הנ"ל דהיינו ע"י התבודדות כנ"ל. ואז זוכין בשבת שאז הוא בחי' ביטול הרע שאז נתיישר הלב לגמרי מעקמימותו ואין צריכין עוד ללחום עם הרע לבערו רק זוכין שמאש המשפט הנ"ל זוכין לחמימות והתלהבות הלב דקדושה להשי"ת שהוא בחי' כוס יין של קידוש שעל ידו מקבלין קדושת שבת שהוא עיקר גמר תיקון המשפט שנקרא מישרים כנ"ל בחי' משירים אהבוך בחי' הולך לדודי למישרים כנ"ל. וזהו בחי' גודל השמחה שנתעורר ע"י היין דקדושה בחי' ויין ישמח לבב וכו'. כי זהו עיקר השמחה שמתגבר אש המשפט עד ששורף את כל הרע שסביב הלב עד שכל הנפשות מתקרבים להשי"ת שזהו עיקר כבודו כ"ש שם בחי' ספרו בגוים את כבודו ואז מתגדל השמחה בלי שיעור כי זהו עיקר שמחתו ושעשועיו יתב' בחי' יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו. וכן מבואר בכל המזמורים שאומרים בכניסת שבת שאז עולים כל הנפשות והניצוצות שנתבררו בימי החול שכולם מדברים מהגדלת כבודו יתב' ע"ז ומהפלגת השמחה שנמשך ע"ז כ"ש ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך וכו' דהיינו כשגם הגוים בחי' הרחוקים אומרים ה' מלך אז השמחה גדולה מאד בחי' ישמחו השמים וכו' וזה בחי' ישמחו וירננו לאומים כי תשפוט עמים מישור וכו' פוק עיין ותשכח בכל המזמורים שאומרים בכניסת שבת שמדברים מגדולת השי"ת וגודל כבודו שיתגלה לעתיד ביום שכולו שבת בעת גמר הבירור שאז ידעו כל הגוים וכל הרחוקים את גדולתו וכבודו ואז תגדת השמחה מאד מאד בחי' ה' מלך תגל הארץ וכו' בחי' עוז וחדוה במקומו הבו להי' משפחות עמים וכו' ונסמך לפסוק זה ספרו בגוים כבודו במזמור א'. כי זההמזמור שירו להי' מדבר מזה ביותר וכן כל המזמורים כי זה עיקר השמחה כשמתקרבים הנפשות הרחוקים להשי"ת. וע"כ אומרים זה בכניסת שבת שאז עולים כל הנפשות והיצוצות שנתבררו בימי החול להשי"ת ואז זוכין לכוס ישועות בחי' יין המשמח שהוא התלהבות הלב להשי"ת וכנ"ל וע"כ הם ארבע כוסות כנגד בחינת רבוע בחי' מם סתומה שבלוחות שהוא בחינת אש המשפט הנ"ל. כמבואר בהתורה הנ"ל שעל ידי זה עיקר ביטול הרע שסביב היכל הקודש שהוא בחינת סמך בחינת עיגולא, דהיינו שנתבטל ונתבער החמץ ושאור שהם הרע וזוכין לבחי' סמך הנ"ל בחי' עיגולא בחי' היכל הקודש שהוא בחי' הנפשות הנ"ל שהם בחי' עשירות שהוא בחי' מצה כנ"ל נמצא שיין של ד' כוסות וג' מצות הם בחי' עיגולא ורבועא הנ"ל וע"כ הם ד' כוסות בחי' רבוע הנ"ל וג' מצות בחי' עיגולא כי העיגול בבחי' שלשה קוין כי העיגול פחות מן הרבוע חלק רביעית כשרז"ל. וזשארז"ל על היין לא זכה נעשה רש דהיינו עניות כי כשאין זוכה דהיינו שלא זכה למשפט הנ"ל ואז אינו שורף הרע שסביב ההיכל הקודששהוא בחי' עשירות ואז בוודאי נעשה רש דהיינו עניות שהוא היפך העשירות כי אז היין מחמם אותו בחמימות דסט"א ובא לכעס ומדנים וריב שהוא היפך העשירות כנ"ל כ"ש למי אוי למי אבוי למי מדנים וכו' למאחרים על היין. וכנראה בחוש שע"י שכרות שאינו בקדושה באים לכעס וריב ומחלוקת. אבל זכה נעשה ראש דהיינו חכמה ומוחין שהוא משפט דקדושה כמבואר שם ע"פ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם שנאמר על שמירת שבת כ"ש שם כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו'. ונתתי להם בביתי ובחומותי יש ושם וכו' ע"ש היטב והבן:

אות טו

וזה בחי' מצות אכילת מרור וצריך לטבלו בחרוסת כדי להמתיק ולבטל הארס שבו ואכילת מרור הוא ע,ש שמררו המצריים את חיי אבותינו במצרים כ,ש וימררו את חייהם בעבודה קשה וכו'. כי גדלות מצרים זה בחי' טרחת ויגיעת הפרנסה שזה עיקר מרירת זה העולם בחי' ומוצא אני מר ממות את האשה שהוא הפרנסה כ"ש בהתור' צוית צדק (בסי' כ"ג). וכל זה נמשך מחמת שאין האדם חס על עצמו ואינו נזהר מכעס שע"ז אובד עשירותו ובאה לו הפרנסה ביגיה גדולה ובמרירות גדול כי אם הי' שומר א,ע מכעס הי' זוכה לעשירות כנ"ל ואזי לא הי' צריך לטרוח כלל בשביל פרנסה כי הי' נמשך לו שפע העשירות מן השמים בלי יגיעה וטורח כלל וזה בחחי' שטו העם ולקטו בשטותא, שעיקר יגיעת הפרנסה ע"י שטות דהיינו חסרון הדעת כ"ש רבינו ז"ל במ"א היינו ע"י הכעס שהוא הסתלקות הדעת כי כל הכועס חכמתו מסתלקת ממנו (פסחים סו). וכל זה נמשך מחטא אדה"ר שע"ז נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם בזעת אפך דייקא בחי' חרון אף וכעס שע"ז צריך

להתייגע על הפרנסה ביגיעה גדולה כנ״ל כי אדה״ר פגם בזה שלא שמר את השפע העליונה מחמת (למצה) [למטה] דהיינו שלא יקלקל את השפע העליונה שפע של עשירות וברכה וכל טוב שלא יקלקלה ע״י הכעס ח״ו כי זה בחי׳ עץ הדעת טו״ר דהיינו כשיורדת השפע למטה יש בה אחיזת טוב ורע כי יכולין להמשיכה בבחי׳ עשירות דקדושה שהוא שורש הנשפות שהוא בחי׳ הגדלת השם שע״ז מתקרבין כל הנפשות להשי״ת. וכן יכולין ח״ו להיפך שמי שאינו שומר א״ע מכעס וחרון אף ח״ו אזי נתהפכת השפע לרע גמור שהוא הכעס שנקרא רעה כנ״ל. והשי״ת הזהיר את האדם שלא יאכל כלל מעץ הדעת טו״ר דהיינו שיזהר שלא יינק ויאכל מהשפע הנמשכת למטה במקום שיכולה להתהפך לכעס. שזהו בחי׳ טו״ר כנ״ל כי למטה עומד השפע על המשקל לטוב או לרע או שיזכה לעשירות גדול וכל טוב או שתתהפך לכעס ח״ו שהוא רע וכנ״ל. ומחמת שאדה״ר אז ביום בריאתו שלא זכה עדיין ע״י מעשיו הטובים בבחי׳ אתדל״ת רק השפע ירדה מלמעלה בבחי׳ אתדל״ע כידוע ע״כ לא הי׳ לו כח לברר אור השפע במקום שנאחז בה טוב ורע הנ״ל דהיינו שישמור א״ע מכעס ויקבל השפע של עשירות ע״כ צוהו השי״ת שלא יאכל כלל מעץ הדעת טו״ר רק שיקבל השפע ממקום גבוה ועליון מאד דהיינו קודם שמתחלת לירד למקום שישבו אחיזת הכעס שהוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר וכנ״ל. וזהו בעצמו בחי׳ מצה ואיסור חמץ כמובא שחמץ הואבבחי׳ עץ הדעת טו״ר, היינו כנ״ל שצריכין עתה לקבל השפע בבחי׳ מצה שהיא אור עליון וגבוה מאד קודם שמתחיל לירד למטה במקום שיכולה להתהפך לכעס ח״ו כי עתה אין בנו כח לבררה וכנ״ל וע״כ נקרא החטא של אדה״ר כעס כ״ש אויל ביום יודע כעסו שדרז״ל על אדה״ר שחטא והראה כעסו מיד ביום שנברא היינו כנ״ל. כי איתא בכתבמי שעץ הדעת טו״ר הוא בבחי׳ צלסך שראה נבוכדנצר ראשוהי די דהב טב חדוהו ודרעוהי די כסף מעוהי וירכתיו די נחש וכו׳ היינו כי עיקר בחי׳ עץ הדעת יטו״ר הוא בבחי׳ הממון הועשירות שהוא בחי׳זהב וכסף ונחשת ששם עיקר אחיזת הטו״ר כי שם תלוי במשהו בחוט השערה שאם ישמור א״ע מכעס יזכה לעשירות דקדושה שהוא שורש הנפשות שכולל כל טוב ולהיפך ח״ו יוכל להתהפך לכעס וכנ״ל:

אות טז

וזה ידוע שגלות מצרים הי׳ על חטא אדה״ר היינו כי גלות ועבדות מצרים שהוא בחי׳ יגיעת וטירחת ומרירת הפרנסה בחיח׳ וימררו את חייהם בעבודה קשה וכו׳ שהסט״א ממררת את חייהם של בני אדם בעבודה קשה בכמה מיני יגיעות וטרחות בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה הכל בשביל פרנסה, וכל ה נמשך מבחי׳ בזעת אפך תאכל לחם, והכל בא להאדם ע״י שאינו שומר א״ע מחטא אדה״ר מזוהמת הנחש דהיינו ע״י שאינו שומר א״ע מכעס וחרון אף שע״ז נתקקל ונפגם שפע העשירו תשלו ונופל לעניות ודחקות וחסרון הפרנסה שהוא בחי׳ בזעת אפך תאכ ללחם זעת אפך דייקא מחמת שפגם בחרון אף וכעס כנ״ל. ואזי כשאיש הישראלי נופל לכעס ח״ו ואזי אובד העשירות דקודשהאזי נמשך ח״ו כל שפע העשירות להס״א דהיינו להעכו״ם והרשעים בחי׳ ער״ר וכנ״ל כי הרשעים הם בעצמם בבחי׳ כעס כי מכעיסים את השי״ת במעשיהם כ״ש כעסוני בהבליהם. וכשנפגם העשירות ע״י כעס אזי נמשכת להם וכנ״ל וזה עיקר גלות מצרים וכן כל הגליות בפרט הגלות הזה שכל השפע וכל העשירות הוא אצלם וישראל ניזונים מתמית ועי״ז נפשות ישראל בגלות אצלם כי העשירות שורש הנפשות וכל זה נמשך מחטא אדה״ר שפגם בעץ הדעת שהוא בחי׳ פגם הכעס וכן ע״י כל או״א שאינו נשמר מכעס וכנ״ל. וע״כ עיקר גאולת מרצים הי׳ על ידי שהוציאו העשירות ממצרים בחי׳ ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וכנ״ל וע״כ קבלו כל העשירות מהמצרים בעצמם כמו שכתוב וישאלו ממרצים כלי כסף וכו׳ כי זה יה׳ עיקר התיקון כי עשירות של המצרים הי׳ באמת של ישראל כי כל ההשפעו תוכל העישורת וכל טוב יורד רק לישרא לשבשבילם נברא ומתקיים הכל וכ״ש אך טוב לישראל שכל הטוב היא רק לישראל רק ע״י שפגמו בכעס ירד העשירות למצרים וע״ז נתגלגלו וירדו גם נפשותם למצרים היינו ע״י שלא שיברו את כעסם וחרון אפך שהי׳ להם על יוסף ומכרוהו למצרים כ״ש כי באפם הרגו איש וכו׳ ע״ז גרמו שירד כל העשירו תלמצרים וע״ז נתגלגלו גם הם למצרים וכשזכו לעשות תשובה ולתקן זאת עד שחמל עליהם השי״ת וגאלם ועיקר הגאולה היתה בזכות אברהם שהוא בחי׳ חסד היפך כעס וחרון אף אזי זכו שהוציאו כל העשירות ממצרים שע״ז היתה עיקר הגאולה וקיבלו העשירות מהמצרים בעצמם דייקא כי באמת הוא עשירות שלהם רק שירד להם ע״י עון הכעס ועכשיו ע״י זכות חסד לאברהם חזר העשירות למקומו לשיראל שהוא שלמה מתחילת השורש וכנ״ל:

אות יז

וזה בחי׳ מרור ע״ש וימררו א תחיהם בעבודה קשהוכו׳ היינו שעתה יוצאין מגלות מצרים ומעלין את העשירות ממרירות הכעס שמשם מרירת ויגיעת הפרנסה כנ״ל כי עתה זכינו למצה שהיא השפעת אור הגדול מלמעלה שאנו מקבלין אותו בבחי׳ מצה קודם שבא לידי אחיזת הכעס שהוא בחי׳ חמץ כנ״ל שע״ז אנו חוזרין ולוקחין כל השפע מהגלות מפרעה ומצרים כי חוזר העשירות למקומו לישראל ע,כ צריכין לאכול מרור כדי לזכור את מרירות השיעבוד שהוא מרירות הפרנסה למען ידעו בני ישראל מעתה כמה וכמה צריכין לשמור א״ע מכעס שהוא טורף הנפש שע״ז אובדין העשירות ונופלין למרירות יגיעת הפרנסה ובזהשאוכלין מרור בליל פסח ממתיקין ומבטלין מרירת השיעבוד של מרצים שהוא מרירת הפרנסה שנמשך מכעס שהוא בחי׳ עבות ומרירות כ״ש (דניאל יא) ויתמרמר מלך הנגב שפירושו ל׳ כעס. ועתה אנו יוצאין מכל זה ומהפכין הכל ומעלין הכל למקומו ושרשו כי מעלין העשירות למקומו לישראל כי מרור שאוכלין עם המצה מרמז שמרירת השיעבוד שהוא בחי׳ עניות וחסרון הפרנסה נתהפך עתה לעשרות גדול כי חזרו והעלו העשירות ממצרים שלקחו וגזלו לעצמן העשירות של ישראל ומררו את חייהם בעבודה קשה שהוא יגיעת הפרנסה וכנ״ל ועתה חזר הכל לישראל. וגם ע,י אכילת מרור יזכור כ,א כמה צריך לשמור א״ע מכעס כדי לזכות לעשירות דקדושה כדי להנצל ממרירות שסבלנו במצרים שהוא בחי׳ מרירת הפרנסה כנ״ל׃

אות יח

וזה בחי׳ הטיבול בחרוסת שהוא זכר לטיט שנתענו בו במצרים. כי כשנופלין ח״ו למרירת יגיעת הפרנסה על ידי פגם הכעס שהוא בחי׳ תאוות ממון זהו בחי׳ טיט היון כי תאוות ממון נקרא בור אין מים בו כ״ש במ״א כשפרש״י ע״פ ויעלני מבור שאון מטיט היון שנאמר על גלות מצרים. ע״כ כשהיצר הרע מסית לאדם שיכעוס צריך להזכיר א״ע כמה וכמה יפסיד ע״ז בגשמיות וברוחינות כי יפסיד ע״י הכעס את העשירות דקדושה שהוא שורש כל הנפשות כנ״ל ושם בעשירות דקודשה כל הגווניו עלאין וכל הניצוצות הקדושות. ואם ח״ו לא יעצור ברוחו ויכעוס ח״ו יאבד הכל ויפול ליגיעות וטרחות ומרירות הפרנסה שהוא בחי׳ תאוות ממון שהוא בחי׳ טיט היון שהוא עיקר מרירת הגלות שע״ז נאמר טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו׳. כי מבואר בדברי אדמו״ר ז״ל בהמעשה של בעל תפלה שמכל התאוות יכולין להוציא חוץ מתאוות ממון כוו׳ אם לא וכו׳ וע״כ תאוות ממון הוא בחי׳ יון מצולה ואין מעמד בחי׳ טיט היון. וזה בחי׳ חרוסת זכר לטיט עוני ושיעבוד מצרים שהוא בחי׳ מרירת השיעבוד של תאוות ממון שהוא בחי׳ טיט היוין כנ״ל שצריכין לזכור זאת לשמור את עצמו מכעס כדי לזכות לעשירות דקדושה כנ״ל ועשירות דקדשוה הוא בבחי׳ חרוסת שנעשה מפירות שנמשלו בהם ישראל כ,ש בש״ע. כי נפשות ישראל שרשם בעשירות דקדושה ששם כל הגווניו שמאירין בנפשות ישראל בבחי׳ ישראל אשר בך אתפאר ועל שם זה נקראים ישראל ע,ש אלו הפירות החשובים שהם תפוחים ואגוזים וכו׳ ע״ש ההתפארות והגווניו שבהם כ״שא לגנת אגוז ירדתי לראות וכו׳ הפרחה הגפן הנצו בקמוהים שמרמז על הגווניו ומעשים טובים של ישראל. ע״כ ע״י החרוסת שנעשה מאלו הפירו תשנמשלו בהם ישראל ע״ז מעוררין הגווניו עילאין שהם בחי׳ עשירות דקדושה בחי׳שורש נפשות ישראל ובזה מבטלין וממתיקין בחי׳ טיט היון שהוא בחי׳ גלות מצרים שהוא בחי׳ עניות וכו׳ כנ״ל. ובאלו החרוסת טובלין את המרור שהוא בחי׳ הכעס להורות שכשבא לכלל כעס יזכור את יקר תפארת הגווניו של שורש נפשות ישראל שהוא עשירו תדקודשהוע״ז יעצור את רוחו ויכבוש כעסו כדי שיזכה לעשירות הזה. נמצא שמבטל הכעס שהוא בחי׳ מרור ע״י שזוכר בעשירות שהוא בחי׳ גווניו שהוא בחי׳ חרוסת שנעשה מפירות שנמשלו בהם ישראל שבהם כל הגווניו וכנ״ל. וזהו בחי׳ טיבול המרור בחרוסת וכנ״ל׃

אות יט

וזה בחי׳ ספירת העומר שהואהכנה לקבלת התורה בשבועות שהוא עיקר התקרבות נפשות ישראל אלביהם שבשמים. כי בפסח שהוא יציאת מצרים שאז יוצאין מזוהמת מצרים אז התחלת התקרבות הנפשות להשי״ת ואז מאיר ומשפיטע השי״ת אור גדול ונפלא מאד שלא בהדרגה כדי לגאול ולהוציאם מתוקף זוהמת מצרים שלא הי׳ אפשר להוציאם משם כ״א ע״י ע״ז שגילה והביא עליהם אור גדול מאד וכו׳ כמובא בכוונות. אבל אחר יום ראשון נסתלק זה האור ולא נשאר רק רשימה ואז צריכין לטהר עצמן מזוהמת מצרים בהדרגה ובמדה שזהו בחי׳ ספירת העומר כמובא. היינו שבספירה אנו מתחילין להתקרב להשי״ת בהדרגה ובמדה. וזהו בחי׳ הנפת עומר שעורים, כי עומר שעורים הוא בחי׳ ה״ג מנצפ״ך כמובא שהוא שורש הנפשות שיוצאין מגבורות כידוע (וכמבואר בסי׳ ס״ח וס״ט ששייך להתורה הנ״ל) ואזביום א׳ של ספירה אז הוא התחלת הקתרבות הנפשות להשי״ת להכין עצמן לקבלת התורה, אז מניפין העומר שעורים שהוא שורש הנפשות כנ״ל וע״כ הקרבן אז בבחי׳ מאכל בהמה כי מעלין הנשפות מזוהמת ששהיו משוקעין במעשה בהמיות, ומעלין אותם משם ומרימין אותם ומקרבין אותם להשי״ת וע״כ אז צריכן להתחיל לספור הימים והשבועות כי מכאן ולהלאה חושבנא כ״ש בזוה״ק. כי הספירה זה בחי׳ משפט הנ״ל שצריכין כשמקרבין הנפשות לשהי״ת כי משפט הוא בחי׳ חשבון ומספר ומנין שצריך האדם לשפוט א״ע בכל יום ליתן דין וחשבון בינו לבין קונו על כל המעשים שהוא עושה למען יזהר מעתה לסור מרע ולעשות הטוב, כי עיקר המשפט הוא בבחי׳ חשבון דהיינו שהוא ממארי דחושבנא שחושב ושופט את כל דרכיו בכל יום ויום כי צריך לידע שכל ימיו חרוצים וקצובסי ומנויים כ״ש (איבו יד) אם חרוצים ימיו מספר חדשיו וכו׳. וצלריך ליתן דין וחשבון על כל המעשים שבכל יום ויום. וזה בחי׳ ספירה שצריכין לספור הימים והשבועות שעי״ז ממשיכין בחי׳ משפט הנ״ל שיזכה לשפוט א״ע בכל יום ויום שיזהר שיהיו שלמים ותמימים להש״י בבחי׳ תמימות תהיינה וע״כ צריכין לספור מום הנפת העומר עד עצרת דהיינו מתחילת התקרבות הנפשות שאז מתחילין לבנות ההיכל הקודש הנ״ל שאז צרייכן להתחיל לעסוק במשפט שהוא בחי׳ ספיורה כנ״ל כדי לכלות ולשרוף את הרע שסביב הנפשות. עד שזוכן בשבועות אחר גמר הספירה שהוא בחי׳ משפט, שאז נתלהב ויוצא לאור אש המשפט ואז וזכין לקבל את התורה שנקרא תמשפט שמקבלין אותה ע״י האש כ״ש ודבריו שמענו מתוך האש כי להאש של מתן תורה זכו ע״י המשפט שהמשיכו עליהם בכל ימי הספירה וכנ״ל, ואז הוא גמר ביטול הרע ואז עיקר שלימות התקרבות הנפשות להשי״ת שהוא קבלת התורה שזוכין בשבועות. וע״כ באמת ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן ע״י אש המשפט שזכו ע״י הספריה כנ״ל. רק ע״י הער״ר שנתקרבו ג״כ שלהם אין מועיל משפט כנ״ל ע״ז גרמו אח״כ מה שגרמו. וזהו בחי׳ אני אמרתי אלקים אתם וכו׳ שנאמר במזמור פ״ב שמדבר כולו ממשפט כ״ש שם בקרב אלהים ישפוט עד מתי תשפטו עול וכו׳ שפטו דל ויתום וכו׳ כי ע״י המשפט נתבטל הרע עד שהיו דומין למלאכים. כי פסקה זוהמתן שזהו בחי׳ אני אמרתי אלקים אתם וכ׳ כשדרז״ל, אך ע״י חטא העגל שגרמו הער״ר שאין מועיל להם משפט, ע״ז אכן כאדם תמותון וכו׳. וע״כ מסיים קומה אלקים שפטה הארץ וכו׳ היינו שהוא מבקש שעתה אנו צריכים ש השי״ת בעצמו יעורר אש המשפט לכלות ולבער הרע של הער״ר שאין בנו כח לבערו ע״י אש המשפט שלנו כ״א השי״ת בעצמו צריך לסייע לנו ולהמשיך המשפט שלו עליהם כדי לבער הרע שלהם ג״כ עד שכל הגוים יתקרבו אליו יתב׳ שזהו בחי׳ כי עאתהתנחל בכל הגוים. כי השי״ת בוודאי יש לו כח לכבוש ולנחול כל הגוים להכניע ולבטל הרע של כולם כמו שיהיה באמת לעתיד שיתקיים כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה׳ וכו׳:

אות כ

וזהו בחי׳ קריעת י״ס בשביעי של פסח שהוא יום ששי לספירת העומר כי יום הששי לספריה הוא בחי׳ יוסף הצדיק בחי׳ יסוד בחי׳ תיקון הברית כמובא ויוסף הוא בחי׳ תקין המשפט בבחי׳ משפט לאלקלי יעקב עדות ביהוסף שמו וכו׳. כי יעקב ויוסף כחדא חשיבי ויעקב הוא בבחי׳ משפט כ,ש במקרא זה וכ״ש משפט וצדקה ביעקב אתה עשית, ועי״ז זכה יוסף לעמוד בנסיון גדול ואל פגם בברית. כי עיקר כבישת היצר זוכין ע״י משפט ע״י ששופטין ודנין א״ע בעצמו שבוודאי אינו בדין חטוא נגדו יתבד׳ הגומל לו כל הטובות ועתיד להפרע ממנו על הכל כמו שאמר יוסף אז ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים ועי״ז כבש את יצרו ומענע א״ע מן העבירה. כי זה עיקר

המשפט שהאדם צריך לשפוט א״ע דהיינו שישפוט א״ע תמיד איך ראוי לו להתנהג בכל יום ויום ובפרט כשבא לידי איזה נסיון ומשקל שהיצר מסיתו לאיזה תאוה או מדה רעה שאז עיקר המשפט שצריך לשפוט א״ע אם כך ראוי לו לעשות. ועיקר הנסיון והמשקל הוא בתאוות ניאוף שהוא רע הכולל ושם עיקר המשפט שצריך האדם להתיירא מאד ממשפטו ודינו יתב׳ ולשפוט א״ע בעצמו ולברוח מן העבירה כ,ש הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה וכ״ש אדמו״ר ז״ל שצריך שיהיה להאדם יישוב הדעת שיישב א״ע היטב מה תכלית מכל התאוות וכו׳ שכל זה הוא בחי׳ משפט הנ״ל שעיקרו הוא בתאוה הנ,ל. ויוסף זכה לבחי׳ משפט בשלימות שעי״זעמד בנסיון וכנ״ל:

אות כא

ובזה תראה נפלאו תמה שהאיר ה׳ עיני שמצאתי בדרז״ל שיוסף עמד בנסיון ע״י בחי׳ משפט דייקא כי ארז״ל דמות דיוקנו של אביו נזדמנה לו וא,ל עתידין אחיך שיהיו נכתבין על החשן וכו׳ רצונך וכו׳ ועי״ז עמד בנסיון. נמצא שעיקר כבישת יצרו היתה ע״י שהזכיר לו את החשן המשפט שהוא בחי׳ משפט הנ״ל כ״ש שם בהתורההנ״ל שזהו בחי׳ רבועא הנ״ל בחי׳ רבוע היה כפול וכו׳ ע,ש. נמצא מבואר שיוסף עמד בנסיון ע״י בחי׳ משפט דייקא דהיינו ע״י שהזכיר לו את חשן המשפט ששם יהיה נחקק שמו בתוך שמות שאר השבטים הקדושים שכולם היו צדיקים גדולים וזכו למשפט הנ״ל כי היו בני יעקב שהוא בחינת משפט ועי״ז זכו כולם להחקק על חשן המשפט ועי״ז דייקא מנע יוסף א״ע מלחטוא כנ״ל. כי עקיר תיקון הברית זוכין על ידי בחינת משפט הנ״ל כנ״ל:

וזה בחי׳ שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך מה תחזו בשולמית כמחולת החמנים שפירש״י שהעכו״ם מסיתין את ישראל שיטעו אחריהם ח״ו, משיבין ישראל מה תחזו בשולמית כמחולת המחנים שהם דגלי המדבר ע״ש. היינו כי ישרא להיו מהלכין בד׳ דגלים שהם בחי׳ ד׳ מחנות השכינה שזהו בחי׳ משפט הנ״ל שהוא בחי׳ ריבועא בחי׳ רבוע היה כפול כנ״ל ובזה הכח היו הורגין כל הנחשכים והעקרבים וכל השונאים וכל הקליפות וסטרין אחרנין שעמדו כנגדם במדבר כ,ש המוליכך במדבר הגדול הזה נחש שרף ועקרב וצמאון שהם בחי׳ ד׳ קליפות שעמדו כנגדם כמובא. וישראל הרגו והכניעו אותם ע״י בחי׳ המשפט הנ״ל שמבער הרע כנ״ל שהוא בחי׳ רבועא בחי׳ ד׳ דגלים כנ״ל. וע״כ כשהרע שהם העכו״ם מסיתין את ישראל לנטות אחריהם ח״ו הם משיבין להם מה תחזו בשולמית כמחולת המחנים שהם ד׳דגלי המדבר כי ע״י ד׳ דגלים בחי׳ רבועא בחי׳ משפט ע״י מכניעין את הרע עד שאין להם כח להתאחז בלב בני ישראל להטותם מהשי״ת ח״ו וכנ״ל. וזה שאומרים שובי שובי ונחזה בך ופרש״י ונמני מנך ממונים ושופטים כ״ש ואתה תחזה וכו׳ היינו שהעכו״ם רוצים לקלקל ולפגום ח״ו משפט דקדושהשל ישראל ע״י המשפט שלהם. אבל ישראל משיבין שהמשפט שלנו חזק ותקיף ע״י כח הד׳ דגלים שהם בחי׳ רבועא בחי׳ משפט דקדושה כנ״ל:

וע״כ דמו תדיוקנו של יעקב נזדמנה לו ליוסף ואמר לו עתידין אחיך שיכתבו על חשן המשפט וכו׳ כי יעקב הוא בעצמו בחי׳ משפט כנ״ל:

אות כב

וע״כ בששי לספירה שהוא ז׳ של פסח אז זוכין לקריעת ים סוף שאז הוא גמר גאולת מצרים כי אז נפל המצריים לגמרי על ידי ביטל הרע שזכו אז על ידי שהאיר עליהם אז תיקון המשפט שנמשך ע״י יוסף שעמד בנסיון שעי״ז הוא עיקר הנס של קריעת י״ס כ״ש הים ראה וינוס ויצא החוצה כשרז״ל ואז זוכן לעשירות גדול בחי׳ ביזת הים שהיתה גדולה משל מצרים כשרז״ל. כי ע״י הכנעת הרע על ידי המשפט כנ״ל ע״ז נכנע ונתביטל הכעס שהוא הרע שרוצה להתאחז בנשפות ישראל ח״ו ולהפוך

שפע העשירות לכעס, ואז כשנתבטל הרע שהוא הכעס אז זוכין לעשירות גדול שהוא בחי' חומה שזכו בקי"ס שהוא ביזת הים שזהו בחי' והמים להם חומה כי זכו לחומה של עשירות וכמבואר לעיל. וע"כ מאז והלאה הותר החמץ כי אין מתיראין עוד מכעס אפילו כשאוכלין חמץ כי כבר זכו לחומה של עשירות בשלימות וכמבואר לעיל. וע"כ בכל ימי הספירה אנו ממשכיין השפע של ברכה ועשירות כי בימי הספירה הוא התקרבות הנפשות להש"י שלזה צריכן להמשיך עשירות גדולה דקדושה לישראל כדי שיתקרבו כל הנפשות להשי"ת כ"ש לעילא וזה שאנו מבקשים אחר הספירה יברכנו אלקים אלקינו כוו' היינו שימשיך לנו ברכה ושפע עשירות גדול וזה שאומרים תחלה לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך שנזכה לידע בארץ דרכיו יתי' איך להתקרב אליו עד שגם כל הגוים ידעו ישועתו דהיינו שכולם יתקרבו אליו יתב' שזה עיקר הישועה מכל הישועות וזהו ישמחו וירננ ולאומים כי תשפוט עמים מישור וכו' כי תשפוט דייקא בחי' משפט הנ"ל שע"ז עיקר ההתקרבות כנ"ל. וזהו שמסיימין יברכנו אלקים ויראו אותו כל אפסי ארץ. היינו שאנו מבקשים שהשי"ת יברכנו ויתן לנו עשירות גדול דקדושה. ואז בודאי ויראו אותו כל אפסי ארץ. כי כשבני ישראל הצדיקים והכשרים זוכין לעשירות וברכה אזי כל הנפשות שבקצה ארץ מתקרבים אליו יתב' לעבודתו ויראתו בבחי' לשמך ולזכרך תאות נפש וכו' כי הגדלת השם והנפש הוא ע"י עשירות וכו' כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש:

וזה בחי' וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' שבע שבתות תמימות תהיינה וכו' עד ממחרת השבת השביעית וכו'. כי עיקר בחי' ספירת העומר הוא להמשיך בחי' קדושת שבת שהוא בחי' ביטול הרע בבחי' את שבתותי תשמורו דא עיגולא ורבועא וכו' שהם בחי' משפט ועשירות שהם בחי' יד ושם בחי' בית וחומה כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש והבן:

הלכה ה בה' גביות חוב הלכה ה' או' ט"ו

ערב א

אות א

ערב בשעת מתן מעות משתעבד מיד. לאחר מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין:

ע"פ מה שכתב רבינו ז"ל ע"פ כי תצא למלחמה (סי' ר"פ) שצריך לקשר מחשבתו בשעת המו"מ אל התורה ועי"ז מקבלת האמונה כח לברר הנצוצות שזה עיקר בחי' המו"מ כדי לברר ניצוצות ע"י אמונה ע,ש. נמצא שעיקר המו"מ הוא בחי' תורה ואמונה ושני בחי' אלו מצינו בגוף המו"מ בעצמו ג"כ כי רוב המו"מ הוא נעשה ע"י המעשות והחפיצים. והמעות הם בחי' תורה כמרומז בדברי רבינו (סי' ר"ד) שכתב כי מעו תר,ת ואין עבירה מכבה תורה גם כתב במ"א (סי' ס) שממון ר"ת משם נתעשר משה דהיינו מן הלוחות שהם התורה. והחפיצים הם בבחי' אמונה כי שם הניצוצות הנפולות שהם ניצוצי המלכות שהוא בחי' אמונהכנ"ל וע"כ רוב המו"מ נעשדין ע"י מעות דוקא וע"י מעות יכולין לקנות הכל והכל נעשה ע"י המעו' וכ"ש (קהלת י) והכסף יענה את הכל כי המו"מ הוא לנשא ולהעלות הניצוצות וליתנם למקומם כ"ש רבינו שם שזה בחי' מו"מ וזה נעשה ע"י אמונה כנ"ל אך אין להאמונה כח להתנשא ולעלות כ"א ע"י התורה כנ"ל וע"כ ע"י המעות שהוא בבחי' תורה מנשאין כל המו"מ ויכולין לקנות כל הסחורות ע"י המעות כי כל בחי' נצוצי אמונה שיש בכל הסחורות קשה להם להתנשא ולעלות כ"א כשמקבלין ח מבחי' תורה כנ"ל וע"כ ע"י המעות שהוא בחי' תורה תיכף מתנשאין ועולין וע"כ נעשה מו"מ ע"י המעות דהיינו בירור נצוצי אמונה ע"י בחי' תורה כנ,ל וע"כ מדאורייתא כסף קונה כי ע"י המעות שהיא בחי' תורה מקבלת האמונה כח וע"כ צריך להאמין דבריו לקיים המקח:

וזהו בחי' ערב בשעת מתן מעות משתעבד מיד. כי צריך לקיים ולהאמין דבריו כי יש כח להאמונה ע"י שמקבלת מבחי' התורה ע"י המתן מעחות שהוא בחי' תורה וכשיש כח בהאמונה צריך לקיים דבריו. אבל לאחר מתן מעות אין משתעבד מחמת שאין להאמונה כח מבחי' תורה דהיינו המעות וע"כ יכול לשנות הדיבור שהבטיח להיות ערב ואזי אין משתעבד כ"א בקנין. כי הקנין סודר הוא ג,כ בבחי' זו, כי הבגדים הם מבחי' בינה כידוע ומשם יוצאת התורה בבחי' ואל תטוש תורת אמך, ואם לבינה, וזהו בחי' כבשים ללבושיך שהתורה הוא בבחי' לבושים כנ"ל וזהו קנין סודר שנלקח הבגד בידו ואזי האמונה שהיא בידים בבחי' ויהי ידיו אמונה כ"ש רבינו שם מקבלת כח מן הבגדים שהם בחי' תורה כ"ל ואזי יש כח להאמונה וע"כ צריך לקיים ולהאמין דבריו וע"כ קנין סודר מועיל בכל דבר כי ע"ז נתחזק האמונה כנ"ל וזה שאמרז"ל בשעת מתן מעות משתעבד הערב שכן על אמונתו הלוהו היינו שיש כל להאמונה ע"י המעות כנ"ל:

ערב ב

אות א

ערב בשעת מתן מעות משתעבד בלא קנין, שלא בשעת מתן מעות צריך קנין:

ענין ערב ע,פ המאמר ואלה המשפטים (בסי' י) המדבר מהמחאת כף וריקודין ע,ש כל המאמר היטב. ואיתא שם שתקון הגאוה שהיא העי"ז היא ע"י הצדיק שהיא בחי' רוח שבלב דנשיב בשית פירקין דידין ובשית פרקין דרגלין. ועי"ז נתגלה הארת הידים והרגלים שזה בחי' אמונה בחי' ויהיה ידיו אמונה בחי' רגלי עמדה במישור היפך כפירות בחי' נטוי רגלי בחי' רגלי חסיו, חסדי דוד הנאמנים. ועיקר ההארה היא ברגלין מחמת ששם עיקר אחיזת החיצונים בבחי' רגליה יורדות מות, וזה בחי' אסתר ברוח הקודש נאמרה ע"ש היטב כי מרדכי ואסתר הם בחי' ידין ורגלין אך עיקר ההארה ברגלין בחי' אסתר ברוח הקודש וכו' ע"ש היטב:

אות ב

והנה הערב בעד הלוה הוא בבחי' רגלין בבחי' רגלוהי דבר אינש אינון ערבין לי' כמובא שם בסוף המאמר הנ"ל. כי הלוה היא בחי' עני בחי' מקבל נגד המלוה הגומל עמו חסד וע"כ הלוה הוא בבחי' רגלין שהם בחי' מקבל כמובן שם במאמר הנ"ל ועיקר העניות וההלוואה הוא רק מחמת פגם הרגלין היינו פגם האמונה שמשם עיקר חסרון הפרנסה כמובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות. ומחמת זה הוכרח ללוות כי הממון הוא בחי' רגלין כשרז"ל ואת כל הקיום אשר ברגליהם זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו וכשנפגמין הרגלין ח"ו ע"י כפירות ח"ו פגם אמונה שזה בחי' נטוי רגלי ח"ו. עי"ז נתמעט הפרנסה ונעשה עני ח"ו שהוא בבחי' כושל בחי' ברכים כושלות בחי' נטוי רגלין כי ע"י פגם האמונה שהיא חיזוק הרגלין כנ"ל, עי"ז נכשלין הרגלין ואינו יכול לקום על רגליו היינו שנתמעט הממון שלו המעמידו על רגליו כנ"ל ומחמת חסרון הממון הוא מוכרח ללוות ואזי המלוה הגומל עמו חסד ומלוה לו הוא מעמידו על רגליו ע"י הממון שמלוה לו שהוא בחי"קום וכו' כנ"ל. נמצא

שהלוה הואבבחי׳ רגלין וע״י המצוה של הלואות גמילות חסד ע״ז נשעשה היחוד וההמתקה הנ״ל של בחי׳ המחאת כף וריקודין. כי ע״י הנדבת לב של המלוה שמתנדב לבו לגמול עמו חסד שזה בחי׳ רוח נדיבה ע״ז מתעורר בחי׳ רוחו של הצדיק. כי רוח הצדיק שהוא רוח שבלב הוא בעצמו בחי׳ רוח נדיבה כי עיקר בחי׳ צדיק הוא על שם שעושה צדקה וחסד כי הצדיק הוא נדיב לב ורוח הצדיק שבלב הוא בחי׳ רוח נדיבה בחי׳ נדבת לב שע״ז מאיר בידין ורגלין ומכניע הכפירות ומגלה בחי׳ אמונה ומעלה הרגלין מבחי׳ רגליה יורדות מות שזה נעשה ע״י בחי׳ צדקה בבחי׳ וצדקה תציל ממו. כי רוח הצדיק הוא בחי׳ רוח נדיבה שעושה צדקה ומתקן ומאיר הידין והרגלין וממשיך בהם צדקה וחיים ומכניע סטרא דמותא בחי׳ ע״ז וכפירות. וע״כ מי שעושה צדקה או ג״J הוא מעורר רוח הצדיק ע״י הרוח הנדיבה שבלבו והאי רוחא נשיב בידין ורגלין ומאיר הארת הידים והרגלין. כי הנותן והמקבל הם בחי׳ מרדכי ואסתר איש ואשה ידין ורגלין המבוארים במאמר הנ״ל כי הנותן משפיע מתנת ידו ע״י הרוח נדיבה שבלבו שהוא רוח הצדיק להעני המקבל שהוא בחי׳ רגלין כנ״ל ומחזיקו ומעמידו על רגליו ע״ז כנ״ל ומעלה אותו מבחי׳ נטוי רגלי מבחי׳ רגליה יורדות וכו׳ כנ״ל. נמצא שע״י צדקה וג״ח ע״ז נעשה בחי׳ הנ״ל בחי׳ הארת הידים והרגלים ע״י האי רוחא דנשיב בהון שהוא רוח הצדיק שהוא בחי׳ רוח נדיבה שבלב לעשות צדקה וג״ח. אך גדולה ג״ח מן הצדקה כמשארז״ל (סוכה מ״ט) כ״ש וכי ימוך אחיך והחזקת בו וכשפרש״י שם עד שלא נפל, א׳ יכול להקימו משנפל עשרה אין יכולין להקימו כי כשהוא כבר עני ומוכרח לקבל צדקה אזי הוא מקבל ממש ואזי הויא בבחי׳ רגלין ואזי קשה להקימו כי שם בבחי׳ רגלין שם עיקר אחיזתם בבחי׳ רגליה יורדות וכו׳ כנ״ל. אבל כשמלוה לו ג,ח אזי יכול להחזיקו עד שירחיב ידיו ויסלק לו ואזי יצילו מלהיות מקבל כלל. וזה טובה גדולה מד כי יעלהו מבחי׳ רגלין כי אח״כ כשהלוה חוזר ומסלק להמלוהאזי הלוה שוה למלוה. נמצא שזה הלוה שהי׳ בתחלה בשעת ההלוואה בבחי׳ מקבל בבחי׳ רגלין, עכשיו יצא מחבי׳ מקבל מביחי׳ רגלין והוא שוה למלוה. וזה בחי׳ לבו נשא את רגליו כי ע״י הרוח נדיבה שבלב המלוה ע״ז נשא את זה שהעי׳ בבחי׳ רגלין ועכשיו הוא שוה אליו וזה בחי׳ הושוו אשה לאיש הנאמר שם בסוף המאמר הנ״ל הושוו דייקא בחי׳ לבו נשא את רגליו, שמנשאין הרגלין למעלה עד שהרגלין שוין להידין בבחי׳ והיה אור הלבנה כאור החמה. נמצא שע״י ההלוואת ג״ח עושה טובה גדולה להלוה וזכות מצוה זו גדול מאד כמובא בדרז״ל:

אות ג

וזה בחי׳ ערב כי הערב הוא בחי׳ רגלין בחי׳ רגלוהי דבר אינש אינון ערבון ליה כנ״ל כי הוא ערב בעד הלוה ועומד במקום הלוה. וע״כ הערב הוא ג״כ בבחי׳ רגלין כמו הלוה כנ״ל ועיקר הערבות הוא מחמת בחי׳ זו בחי׳ רגלין הנ״ל כי זה המלוה שרוצה לגמול חסד עם הלוה ומאיר ברוח הנדיבה שבלבו להלוה ומלוה לו מעותיו כדי להקימו על רגליו כדי שאח״כ יחזיר זה הלוה ויסלק לו. וע״ז יהי׳ נעשהבחי׳ תיקון הרגלין כנ״ל בחי׳ לבו נשא את רגליו כנ״ל. אבל מחמת שזה שבא ללוות כבר נמעדו אשוריו קצת ונפגמו בחי׳ הרגלין עד שהוכרח ללות ע״כ המלוה מתירא להלוות לו כי מחמת שהלוה הוא בבחי׳ רגלין כנ״ל ושם הוא אחיזתם כנ״ל. ע״כ יכול להיות להיפך ח״ו שלא יתאחזו גם הם ח״ו גם בזה המעות שמשפיע לו ברוח נדיבה ולא יוכל לסלק לו או שמחמת שהם יתאחזו בו יהי׳ נפגם אמונתו ויכחש בחבירו ולא ירצה לסלקו מאחר שהם סמוכים אליו מחמת שהוא בבחי׳ רגלין מאחר שהוא עכשיו בבחי׳ מקבל כנ״ל ע״כ אינו רוצה להלוות לו כ,א ע״י זה הערב שהוא ערב בעד הלוה שהוא בבחי׳ רגלין שלא יהי׳ נשקע שם המעות ח״ו בבחי׳ רגליטה יורדות וכו׳ רק הוא מחוייב להשתדל המעות משם ולהחזירו לשרשו להמלוה וע״כ הוא בבחי׳ רגלין כי זה עיקר הערבות להעלות המעות משם ולהחיזרו לשרשו להמלוה וע״כ הואבבחי׳ רגלין כי זה עיקר הערבות להעלות המעו מבחי׳ רגלין דהיינו מהלוה שלא יהיה נשקע שם ח״ו וע״כ הזהירו רז״ל הרחק מן הערבונות כי זה הוא מקום סכנה כנ״ל. וע״כ למה לו לצרה הזאת להכניס עצמו לבחי׳ רגלין אשר הם נאחזין שם ביותר והוא מקום סכנה ע״כ טוב להתרחק מזה:

אות ד

וע״כ הערב בשעת מתן מעות משתעבד מיד בלא קנין אבל שלא בשעת מתן מעות צריך קנין כי ענין הקנין בכל דבר הוא רק מחמת בחי׳ הנ״ל מחמת שהאמונה הוא בבחי׳ רגלין ושם נאחזים החיצונים בחי׳ רגלי׳ יורדות וכו׳ בבחי׳ זאת ירושלים בתוך הגויים שמתי׳. ירושלים הוא בחי׳ אמונה, היא תמיד ביניהם כמובאבדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות ומחמת זה כשעושין איזה ומו״מ א״א לסמוך על אמונתו של חבירו לבד ואין קיום לדבר בלא קנין. כי באמת הי׳ ראוי שלא להצריך קנין בשום דבר בעולם כי ראוי שהיה ההן הן והלאו לאו כשרז״ל ומאחר שמבטיח לחבירו בדיבור לבד לקיים המו״מ והמקח וכיוצא בודאי ראוי שיקום באמונתו ויקיים דיבורו אפי׳ בלא קנין כלל. אבל מה שע״פ הדין אין קיום לדבר בלא קנין הוא מחמת בחי׳ הנ״ל מחמת שהאמונה צריכין להחיות אותה תמיד וכ״ז שאין מחיין ומחזיקין ומקימין את האמונה השוכנת תמיד אצל הקדושות הנפולות א,א לסמוך על האמונה של חבירו לבד כי ע״פ הרוב אצל כ״א יש בחי׳ אמונה נפולה כי אין האמונה בשלימות גמור אצל כ,א ואי׳ מחמת שהאמונה שוכנת תמיד בין הגוים וכו׳ וכנ״ל ובפרט האמונה שבמו״מ ששם עיקר האמונה כ״ש (שבת

אות לא

נשאת ונתת באמונה ושם עיקר המלחמה והבירור. כי בכל ענייני מו״מ יש הרבה קדושות נפולות מאד שצריכין לבררם ע״י המו״מ ועיקר הבירור ע״י אמונה כמובא בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ר״פ) במאמר כי תצא למלחמה ומחמת שהאמונה שבמו״מ שוכנת שם בין הקוים אצל הקדושות הנפולות ע״כ מי שאינו חזק באמונהיתירה א״א לסמוך על אמונתו כי לפעמים נפגמת האמונה בעצמה ע״ז ע,י ששוכנת ביניהם וברפט האמונה שבמו״מ. ששם עיקר המלחמה והבירור וכנ,ל וכמובן כ״ז בדברי רבינו במ״א ומחמת זה א״א לסמוך על האמונה לבד ואין קיום לשום מו״מ כ״א ע״י קנין ועיקר הקנין הואלהחיות את בחי׳ האמונה שע״י הקנין מחיין ומחזקין את בחי׳ האמונה הנפולה של חבירו וכשמחזיקין ומעלין את האמונה אזי האמונה נתחזקת ונתקיימת ואזי צריך לקיים דברו ואסור לשנות את המו״מ מאחר שכבר החיו את האמונה ע״י הקנין ע״כ א״א לשנות עוד וזה בחי׳ קנין סודר שמועיל בכל דבר ולפנים בישראל על הגאולה וכו׳ שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל כי הבגדים והמנעלים הם דברים גבוהים מאד והם בבחי׳ שמריה של האמונה בסוד החשמ״ל כידוע והם נמשכים מבחי׳ הרוח שבלב שהוא בחי׳ רוח הצדיק הנ״ל כי מבחי׳ הרוח שבלב שמחיה את הידים והרגלים ומכניע הכפירות ומאיר את האמונה כנ״ל משם יוצא בחי׳ ההארה לחוץ בבחי׳ בגדים בבחי׳ חשמ״ל כדי לשמור א תהאמונה שלא תהיה נפגמת ע״י הס״א ח״ו. ומחמת שעיקר השמירה צריכין ברגלין כנ״ל עש״כ שם צריכין מנעלים שהם שמירה יתירה. שלא יהיו נכשלין הרגלין בכפירות ח״ו שהם בחי׳ נטוי רגלין בחי׳ כשלון הרגלין כי המנעלים הם בחי׳ גבוה מאד ושרשם ממקום עליו מבחי׳ הרוח שבלב (כי בינה לבא ומשם בחי׳ הבגדים בסוד החשמ״ל והמנעלים כי נעל בגימ׳ קנ״א וכו׳ כמובא בכתבים) בחחי׳ כתפילין כך מנעלים וע״כ מברכים עליהם ברכה מיוחדת שעשה לי כל צרכי וע״כ הזהירו עליהם רז״ל מאד כשרז״ל לעולם ימכור כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו כי עיקר לשמור את האמונה ועיקר הוא לשמור את הרגלין כנ״ל וזה בחי׳ מנעלים שהם נמשכין מהרוח שבלב דנשיב ברגלין ומשם יוצאין המנעים שהם שמירה להרגלין כנ״ל וע״כ כשהי׳ ורוצין להחזיק את האמונה כדי לקיים המו״מ שלא ישנה חבירו את אמונת דבורו היו נוהגין לקיים כל דבר ע״י המנעל שהיה שולף איש נעלו ונתן לרעהו וע״י שקיבל א׳ מחבירו את המנעל ע״ז היה מקבל מחבירו את החיות והשמירה של האמונה כנ״ל וע״ז נתחזק האמונה ולא היה יכול לשנות עוד נגד חבירו מאחר שממנו קיבל חיזוק האמונה ע״י בחי׳ המנעל ע״כ נתקיים הדבר ע״ז ולא היה יכול לשנות עוד. וכן עכשיו נוהגין לקיים כל דבר ע״י קנין סודר שהוא ג״כ בחי׳ הנ״ל. כי הבגדים הם השמירה והחיות של האמונה כנ״ל וע״ז נתחזק ונתקיים האמונה וא״א לשנות עוד כנ״ל. וע״כ הערב בשעת מתן מעות אין צריך שום קנין כלל רק בדבור בעלמא נשתעבד כי בשעת מתן מעות דהיינו בשעת הגמלת חסד אזי שופע הרוח נדיבה שהוא בחי׳ הרוח שבלב שמחיה את האמונה דנשיב בידין והעיקר ברגלין כנ״ל ועיקר הארת הרוח נדיבה שבלב נתעורר ע״י הערב שסומך עליו ומלוהו וע״י ההלוואה זו מאיר הרוח שבבל בידין ורגלין כנ״ל. וע״כ גם הערב בשעת ההלוואה מקבל חיות והארה מבחי׳ הרוח שבלב דנשיב עיקרו ברגלין והערב הוא בחי׳ רגלין כנ״ל ומקבל חיות והארה מהרוח נדיבה שבלב המלוה שמאיר על ידו ברגלין כנ״ל וע״כ הערב משתעבד מיד דהייונ שצריך

לקיים הבטחתו ואסור לשנות עוד כי נתחזק אמונתו ע״י הרוח נדיבה הנ״ל דנשיב ברגלין כנ״ל וע״כ א״א לשנות עוד כאלו היה מקבל קנין כי עיקר הקנין הוא רק בשביל בחי׳ זו להחיות ולהחזיק את האמונה ועכשיו נתחזק ונחיה האמונה ממילא אפילו בלא קנין ע״י הרוח נדיבה שנתעורר ע״י הערב הזה ומאיר ברגלין כנ״ל. אבל שלא בשעת מתן מעות צריך קנין כי אז כשתובע המלוה את הלוה ואינו משלם לו וזה נעשה אז ערב ואז שוב אין מאיר הרוח נדיבה הנ״ל אדרבא כבר נשקע בחי׳ ההארה שהאיר המלוה בהלוה ע״י הרוח נדיבה כנ״ל ועכשיו כשאינו משלם הלוה להמלוה ואינו קיים באמונתו הרי כבר נשקע בחי׳ ההארה הנ״ל שהאיר המלוה בהלוה שהוא בחי׳ רגלין בבחי׳ רגליה יורדות וכו׳ שמחמת זה אינו קיים באמונתו ואינו משלם לו מחמת שהם נתאחזו שם ומחמת זה אינו משלם לו ומחמת שעכשיו אין מאיר הרוח נדיבה הנ״ל אדרבא כבר נשקע ההארה הנ״ל בבחי׳ רגליה יורדות וכו׳ כנ״ל ע״כ עכשיו אין הערב משתעבד בדיבור לבד רק בקנין כמו כל הדברים שצריכים קנין כדי להחיות ולחזק את האמונה ובלא זה אין קיום לשום דבר ע״י אמונת חבירו לבד וכו׳. אבל בשעת מתן מעות. אז מאיר הרוח נדיבה בבחי׳ רגלין שהוא בחי׳ הערב ועי״ז נתחזק האמונה וא״א לשנות עוד כי זהו בחי׳ קנין ממש כנ״ל. וזה משארז״ל על ערב שלא בשעת מתן מעות הרי החונק את חבירו וכו׳ עיין למטה:

אות ה

וזה בחי׳ יבום וחליצה כי כל אדם עיקר עבודתו בזה העולם להעלות בחי׳ הרגלין שנאחזין שם החיצונים כנ״ל וזה עיקר העבודה להעלות ולתקן הרגלין ע״י בירור ותיקון האמונה בשלימות ואח״כ כשמגיע זמנו להסתלק הוא צריך שיניח אחריו ברכה בן שימלא מקומו שיתקן ג״כ בחי׳ הרגלין ע״י האמונה בשימות ועיקר תיקון הרגלין הוא ע״י הבן שמניח בבחי׳ ברא כרעיה דאבוה והוא נמשך ע״י רוח הצדיק דנשיב בידין ורגלין ועיקר ברגלין שהוא בחי׳ בת זוגו כ״ש רגלי חסידיו ישמור. רגלי, דא איתתא (זוהר וירא קי״ג) ועי״ז ע״י ההוא רוחא ע״י״ז נולד הבן שהוא בחי׳ רגלין בחי׳ ברא כרעי׳ דאבוה. ועי״ז עיקר תיקון הרגלין בחי׳ לבו נשא את רגליו כי אלו חיה אלף שנים א״א לתקן בשלימות את בחי׳ הרגלין כי צריך לברר בכל דור ודור ע״כ עיקר התיקון ע״י שנשאר אחריו בנים ובנות לדורי דורות וכ״א לפי בחינתו מברר ומתקן את בחי׳ הרגלין לפי בחינתו לפי העת ולפי הדור. נמצא שעיקר הרגלין בבחי׳ הנ״ל דהיינו ע״י האי רוחא דנשיב וכו׳ כנ״ל הוא רק ע״י בנים וכשמת ח״ו בלא בנים אזי אינו יכול לעלות ולכלול בצרורא דנשמתין שהוא בחי׳ אמונה כידוע מחמת שלא תיקן את האמונה שהוא בחי׳ רגלין ע״י אחיו שמייבם את אשתו שהוא בחי׳ רגליטן של הנפטר ושם נשאר האי רוחא דשדי בגוה שהוא בחי׳ רוח הנ״ל דנשיב עיקרו ברגלין ועי״ז יכול האח לתקן את אחיו הנפטר שיהיה נמשך עדיין בעולם לתקן בחי׳ הרגלין ועיקר התיקון הוא ע״י האי רוחא הנ״ל דנשיב ברגלין. וע,כ כשאינו רוצה לייבם אז וחלצה נעלו, נעלו דייקא שהוא השמירה של הרגלין ונמשך מהרוח הנ״ל ועי״ז יש מקום להאי רוחא להתלבש ע״י חליצת הנעל שהוא הלבוש והשמירה של האמונה שנמשך משם וכו׳ והבן כל זה. וע״כ נזכר ברות שלף איש נעלו לענין קיום מו״מ כי חליצת נעל לענין מו״מ הוא בחי׳ חליצה ממש וכו׳ ושם ברות מרמז על סוד יבום וחליצה כידוע. וע׳ בזוה״ק ובכתבי האר״י ז״ל שכל סוד יבום וחליצה הוא בבחי׳ האי רוחא דשדי בגוה היינו כנ״ל והבן:

אות ו

(שייך לעיל) וזה שארז״ל על הערב שלא בשעת מתן מעות שאינו משתעבד בלא קנין הרי החונק את חבירו בשוק וכו׳. כי מאחר שכבר הלוה לו והלוה אינו משלם להמלוה וזה מחמת בחי׳ רגליה יורדות מות שמחמת בחי׳ זו אין הלוה משלם להמלוה מחמת שנתאחזו שם החיצונים בהלוה או בממונו שהוא בחי׳ רגלין וכו׳ ומחמת זה אין הערב אז משתעבד כי כבר אינו מאיטר הרוח נדיבה אדרבא כבר נשקע שם בבחי׳ רגליה יורדת וכו׳ כנ״ל וזהו שדקדקו רז״ל ואמרו הרי החונק וכו׳ היינו שכבר התגבר סטרא דמותא בחי׳ רגליה יורדת וכו׳ מאחר שאין הלוה משלם להמלוה כנ״ל ומחמת זה

בעצמו אין הערב משתעבד אז מאחר שאין שופע עכשיו הרוח נדיבה וכנ״ל׃

אות ז

וזהו שאמרו שם החילוק שבין ערב בשעת מתן מעות לשלא בשעת מתן מעות שכן על אמונתו הלוהו וכולי. היינו שהערב בשעת מתן מעות היתה ההלוואה היינו השפעת והארת הרוח נדיבה על סמך אמונת הערב ומחמת זה בעצמו קבלה האמונה של הערב חיות וחיזוק מהרוח נדיבה שבלב מחמת שנתעורר על ידו וכנ״ל. אבל שלא בשעת מתן מעות לא על אמונתו הלוהו ולא קבלה אמונתו חיזוק וקיום מזה כי אדרבא כבר נשקע שם בחי׳ הנ״ל בבחי׳ הרי החונק בבחי׳ רגליה יורדת וכו׳ כנ״ל וע״כ אינו משתעבד בלא קנין שהוא קיום כל דבר וכו׳ וכנ״ל׃

אות ח

ודוד המע״ה שהיה מדתו אמונה בחיט׳ מלכות והשתדל תמיד להעלות בחי׳ הרגלין בבחי׳ רבלי עמדה במישור וכל תפילתו היה תמיד להנצל מסטרא דמותא שהיה סמוך לשם בבחי׳ כפשע ביני וכו׳ כ״ש לא אמות כי אחיה וכו׳ וכיוצא בזהוכמובא בספרים ע״כ בקש דוד ערוב עבדך לטוב. כי היה צריך בחי׳ ערבות להנצל מבחי׳ סטרא דמותא מבחי׳ רגליה יורדת וכו׳. וע״כ ביקש מהש״י ערוב עבדך לטוב וכו׳׃

כי עיקר ערבות הוא בבחי׳ זו שהוא ערב שלא יהיה נשקע בחי׳ ההארה הנ״ל דנשיב ברגלין בבחי׳ רגליה יורדות וכו׳ וכנ״ל. וע״כ ביקש דהמע״ה שהש״י בעצמו כביכול יהיה ערב בעדו להצילו משם וכנ״ל׃

אות ט

(שייך לעיל) רוח נדיבה של צדקה וג״ח הוא בחי׳ רוח הצדיק דנשיב בידין ורגלין שהם בחי׳ מרדכי ואסתר וכו׳ ע״ש וע״כ המן הרשע שרצה לבטל ח״ו הארה זו ע״כ אמר ועשרת אלפים ככר כסף וכו׳ כדי לבטל השקלים של ישראל כשארז״ל דהיינו כדי לבטל כח הצדקה של ישראל שעל ידהמאיר הרוח הצדיק בידין ורגלין שהם מרדכי ואסתר שרצה לבטל כח הארתם. וע״כ כשזכו להפילו צוו לקיים בפורים ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, זה בחי׳ תיקון הנ״ל הנעשה ע״י צדקה וג״ח, כי מתנות לאביונים זה צדקה שעי״ז מעלין את העני מבחוי׳ נטוי רגלי וכו׳ וכנ״ל. אבל צריכין ג״כ שיהיה בחי׳ השוו אשה לאיש וכו׳ וכנ״ל לבטל בחי׳ מקבל רק יהי׳ שניהם שווין וזה נעשה ע״י בחי׳ ומשלוח מנות איש לרעהו כי זה שולח לזה וזה לזה נמצא שכ״א שהוא בחי׳ מקבל אצל חבירו אח״כ הוא נעשה נותן כי חוזר ושולח לחבירו נמצא שהמקבל והנותן שוין וזה בחי׳ השוו אשה לאיש וכו׳ וכנ״ל. וזה בחי׳ הלוואת ג״ח וכנ״ל וזה עיקר התיקון בחי׳ היה אור הלבנה כאור החמה בילא״ו׃

ערב ג

אות א

ערב בשעת מתן מעות משתעבד בלא קנין. שלא בשעת מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין:

ענין ערבות ע״פ המאמר וביום הביכורים ואת העורבים צויתי לכלכלך וכו׳ בלקיוטי תניינא (בסי׳ ד) עיין שם כל המאמר:

כי עיקר הוא הרצון. שצריך האדם להרגלי את עצמו לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע בכל עת להש״י ולתורתו ומצותיו ולהשתדל תמיד שיהיו לו רצונות טובים חזקים דקדושה. וכמו שאמר רבינו ז״ל בשיחתו הקדושה עמנו באותה העת שגילה התורההנ״ל כי אז שמענו השיחה הקדושה הנדפסת בהשיחות נר״נ מתחלת עוה״ז אינו כלום, שמבואר שם עוצם מעלת הרצון אל הקדושה כי אמר רבינו ז״ל שעיקר עבודת ה׳ הוא הרצון. כי לעבוד ה׳ איני יודע מי הוא זה שיוכל לומר שיעבוד הש,י ואפיל מלאך ושרף אינו יכול התפאר שיוכל לעבוד ה׳ וכו׳ רק העיקר הוא הרצון להש״י ואע״פ שנדמה שהכל רוצים להתקרב להשי״ת כי הכל חפצים ליראה את שמך אעפ״כ לא מבעיא שאין אדם א׳ דומה לחבירו בענין הרצון כ״א גם באדם אחד אין יום א׳ דומה לחבירו בענין הרצון וכו׳ כמבואר שם ע״ש וכן דיבר מזה רבינו ז״ל כ״פ בכמה לשונות שהעיקר הוא רק הרצון והכיסופין שירצה ויכסוף תמיד ברצון חזק לעשות רצונו יתברך באמת ואם אעפ״כ אינו זוכה מה לעשות ויתגבר לבלי להפסיק ולבטל הרצון ח״ו רק ירצה יותר ברצונות חזקים יותר ויתגבר ברצון חזק וכיסופין גדולים להש״י תמיד בכל עת לעולם ועד כי העיקר הוא הרצון:

אות ב

כי באמת עיקר התכלית הטוב של הנשמה הקדושה הוא שתזכה לתכלית שלימות הרצון שהוא בחי׳ רצון שברצונות שתזכה הנשמה שיהיו לה רצונות חזקים אמתיים להש״י עד שתזכה להכלל ברעוא דרעווין שהוא רצון שברצונות שזהו השלימות והמעלה העליונה מכל המעלות. כמו שמצינו שמשה רבינו ע״ה שהוא מבחר מין האנושי ומי לנו גדול ממשה רבן של כל הנביאים והצדיקים האמתיים של כל הדורות ובסוף בעת הסתלקותו שאז זכה בוודא ילתכלית שלימות המעלה שא״א להשיג וכל עיקר עוצם הפלגת מעלתו הוא שזכה בעת הסתלקותו הקדושה להכלל ברעוא דרעוין שהוא רצון שברצונות כמבואר בזוה״ק (תרומה) שהסתלקות משה היה בשבת במנה ברעוא דרעווין. נמצא ששלימות הרצון הוא גבוה מן הכל וכל עיקר התכלית של כל התורה והמצוות הוא לזכות לרצון ולהכלל ברצון העליון. כי משה רבינו הוא בעצמו בחי׳ התורה והמצוות וע״כ משה רבינו גימ׳ תרי״ג כי הוא בעצמו בחי׳ כלליות תרי״ג מצוות התורה, ותכלית שלימות מעלת משה רבינו הוא שנכלל ברצון שברצונות ברעוא דרעווין כנ״ל. נמצא שתכלית כל המצוות שהם בחי׳ משה רבינו כנ״ל עיקר התכלית הוא לזכות לרצון בשלימות שהוא בחי׳ רצון שברצונות כנ״ל. כי כל המצוות אנו עושין שיהיה לרצון לפניו כשארז״ל נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני היינו שנזכה ע״י המצוות להכלל ברצון העליון שהוא בחי׳ הסתלקות משה שהוא כלליות התורה והמצוות כנ״ל:

אות ג

כי עיקר ירידת הנשמה לזה העולם העכור והשפל הוא רק בשביל הרצון כדי שתזכה לרצון בשלימות ובשביל זה הוכרחה הנשמה לירד ולהתרחק ממקום מעלתה ולבא בעולם הגשמי העכור והשפל ולהתלבש בגוף גשמי בחומר עגב ומגושם בזה העולם העשיה בתכלית הריחוק ממקום כבודה. וכל זה הי׳ בשביל הרצון. כי הש״י רצה לזכות את ישראל שיזכו לכל טוב לטוב האמתי בשלימות העולה על הכל. והשי״ת יודע שעיקר תכלית הטוב הוא לזכות לרצון בשלימות כנ״ל. ע״כ הוכרחה הנשמה להתרחק ממקום כבודה. ולירד לזה העולם הגשמי כדי שיתגבר הרצון ביותר. כי זה ידוע בחוש שכל מה שנתרחקין יותר מתגבר הרצון ביותר. כי הבן כל זמן שהוא אצל אביו אע״פ שאהבתו חזקה מאד אף על פי כן אין שייך לומר שיש לו רצון וגעגועים לאביו מאחר שהוא אצלו תמיד. אבל כשהבן נוסע מאביו לאיזה מקום אז הוא מתגעגע ברצון חזק לאביו. וכל מה שהבן נתרחק יותר מאביו מתגברים ביותר הרצונות והכיסופים והגעגועים לאביו. וע״כ הוכרחה הנשמה לירד ממקומה הגבוה מאד מאד ולהתלבש בזה העולם הגמשי הרחוק בתכלית הריחוק משורש נשמת ישראל כדי שיתגבר הרצון של הנשמה ביותר מחמת שהיא רחוקה מאד משולחן אביה. כי כל מה שרחוקין יותר מאביו מתגבר הרצון יותר כנ״ל ובאמת זה עיקר הנסיון והבחירה של האדם. כי באמת כל מה שרחוקין יותר הרצון מתגבר ביותר. וכל זמן שהרצון בשלימות כראוי בוודאי יזכה ע״י זה ההתרחקות דיקא למעלה נפלאה. כי יזכה להכלל ברצון העליון. ברצון שברצונות ע״י רצונו החזק מאד שזכה בזה העולם הרחוק דייקא כנ״ל. כי דייקא מחמת גודל ההתרחקות זכה לרצון חזק בשלימות כנ״ל. אשר רק בשביל זה ירד לזה העולם כרדי לזכות כאן דייקא לרצחן העליון מחמת שזה העולם רחוק ביותר בתכלית הריחוק כנ״ל. אבל הש״י נתן בחירה לאדם וע״כ את זה לעומת זה עשה אלקים. כי ברא בה העולם כמה דברים והלביש בהם חיותו ית׳ ונתן בחירה להאדם דהיינו שיש גם רצונות לתאוות עוה״ז שאלו הרצונות הם מתנגדים כנגד רצון דקדושה. כי עיקר כל התאוות הם רצונות נפולים וע״כ נקראים תאוות שהוא בחי׳ חמדה ורצון וכשמתגברים ח״ו התאוות של העוה״ז שהם רצונות דס״ראזי ח״ו נפגם הרצון דקדושה. עד שח״ו יכול לשכוח לגמרי את הרצון דקדושה עד שישכח מלכסוף ולהשתוקק להש״י. ובאמת הש״י ברא כל הדברים שבעה״ז שיש לאדם תאוה אליהם בראהכל לטובתינו. בשביל קיום האדם. כי באמת לא הי׳ אפשר להאדם להתקיים בעוה״ז אפילו שעה קלה לגודל רצון וכיסופין והשתוקקות הנשמה הקדושה שבאדם. אשר היא משתוקקת תמיד לשוב אל דודה למקור חוצבה ברצון חזק ותקיף מאד כי שורש הנשמה למעלה הוא ממקור הרצון. מבחי׳ רעווא דרעווין שהוא שורש נשמת ישראל הכלולים במשה רבינו אשר טבע הנשמה תמיד לכסוף ברצון חזק מאד להשי״ת בפרט בבואה לעוה״ז נשפל והגשמי הרחוק בתכלית הריחוק ממקום קדושתה. אשר מחמת זה מתגבר כאן בעוה״ז הרצון יותר ויותר כנ״ל. וע״כ מגודל הפלגת עוצם הרצון החזק שיש להנשמה בעוה״ז לשוב למעלה לשרשה. לא היה אפשר להנשמה שתתקיים בהגוף אפילו שעה קלה. ע״כ למחיה שלח אלקים כל עניני אכילה ושתי׳ וכיוצא אשר ברא אלקים בזה העולם אשר על ידיהם יכולה הנשמה להתקיים בהגוף בזה העולם. כי בכל התאוות שבזההעולם מלובש בהם רצונות עליונים כי יש בכולם ניצוצות קדושות עליונות שהם נמשכין מרצון העליון ומחמת שהנשמה מוצאת גם בזה העולם רצונות עליונים המלובשין בכל דבר. ע״כ היא מרוצה קצת להתמהמה בזה העולם. כדי להעלות אלו הרצונות כדי שיתוסף עלי׳ אור הרצון יותר ויותר ע״י שתזכה להעלות כל הרצונות הנפילים המלובשין בכל עסקי העוה״ז באכילה ושתיה וכיוצא. נמאצ שבאמת כל הדביסר של העוה״ז שיש להאדם רצון ותאוה אליהם הכל הוא לטובה בשביל קיום העולם כנ״ל. וע״כ מתקיים נפש האדם בקרבו ע״י אכילה ושתיה מחמת שבהם מלובש רצונות עליונים. אשר רק ע״ז יש קיום להנשמה בזה העולם מחמת שמוצאת גם כאן רצונות עליונים כנ״ל. אבל מחמת שאלו הרצונות מלובשים בדברים גשמיים. יש בהם אחיזת הס״א, ע״כ צריך האדם להתגבר מאד שלא יפול לתאווה לרצון גשמי ח״ו אשר ע״זח״ו יהי׳ נפגם הרצון דקדושה ח״ו כנ״ל. ע״כ צריכין להסתפק במועט מאד בכל עיני העוה״ד ואפילו מעט המוכחר צריכן להתגבר מאד מאד שיהיה ׳ בקדושה ובטהרה באופן שלא יהי׳ נפגם ע״ז הרצון דקדושהרק אדרבא ע״י כל מה שאוכל ושותה וכיוצא יזכה לרצון דקדושה יותר ויותר כ״ש רבינו ז״ל במ״א שמי שזוכה יכול לקבל בעת האכילה דייקא הארת הרצון:

אות ד

נמצא שהכלל הוא הרצון להש״י. אשר רק בשביל זה בא האדם לעוה״ז והוא עיקר התכלית של האדם וכנ״ל. וזה בחי׳ תשובה שגדולה מאד. עד שיכולין לזכות ע״י התשובה שיתהפכו העוונות לזכיות. וזהו בחי׳ ירידה קודם העליה שקודם שיש להאדם עלי׳ בעבודת ה׳ צריך שיהי׳ לו ירידה קודם העלי׳ כי הירידה היא תכלית העלי׳ כמובא. ולכאורה הדבר תמוה ואינו מובן מדוע ע״י הירידה דייקא יזכה לעלי׳ אך ע״פ הנ״ל מובן היטב כי עיקר מה שבא האדם לעוה״ז הוא בשביל הרצון אשר בשביל זה הוכרחה הנשמה לירד לזה העולם הרחוק ביותר. כדי שיתגבר הרצון ביותר לגודל ההתרחקות כנ״ל. ע״כ כשיורד ונופל ח״ו לאיזה תאוה או עבירה ח״ו. ואזי נתרחק יותרויותר. ואז אם זוכה אח״כ להזיר א״ע ולשוב בתשובה להש״י. אזי אח״כ בוודאי מתגבר הרצון יותר ויותר מחמת שיודע בעצמו גודל רחוקו מהש,י ע״י ריבוי עוונותיו ע״כ בוודאי רצונו חזק ותקיף ואמיצמאד מאד להש״י בלי שיעור וערך וע״כ יכול לזכות ע״ז דייקא למעלה יתירה. כי במקום שבעלי תשבוה עומדין אין צדיקים גמורים י כולין לעמוד. כי הם זוכין לרצון חזק יותר מחמת שנתרחקו יותר כנ״ל. וע״כ קודם שהאדם צריך לעלות לעלי׳ גדולה יותר צריך שיהיה׳ לו ירידה מקודם. כי כל העליות והמדריגות הם בבחי׳ הרצון כמובן מדברי רבינו ז״ל וע״כ כשהאדם צריל לעלות לעליה גדולה יותר היינו שיזכה לרצון יותר ויותר. בוודאי צריך שיהי׳ לו ירידה קודם העליה כדי שיתגבר הרצון ביותר כנ״ל. שע״ז יזכה לעלי׳ למדריגה גבוה יותר כי התגברות הרצון יותר זהו בעצמו העלי׳ כנ״ל. ובאמת כשיש להאדם ירידה קודם העלי׳ הוא אז בסכנה עצומה כי הרבה נשקעו בירידתם רחמנא ליצלן כמובא בספרים. כי אף על פי שע״י הירידה וההתרחקות מתגבר הרצון ביותר. היינו אם יזכה לזכור את מעלתו ולבי ולשכוח לכסוף ברצון חזק תמיד להש״י. אבל יכול להיות ח״ו שע״י שירד ונתרחק ישכח ח״ו את הש״י ויפול ח״ו לרצונות דס״א שהם תאוות עוה״ז. עד שיוכל לשכוח את הרצון דקדושה לגמרי וע״כ באמת בוודאי אשרי מי שלא חטא. כי גם האדם מה שהוא מלובש בעוה״ז לבד הוא ג״כ בסכנה גדולה שיוכל לשכוח את הרצון דקדושה ח״ו ע״י הרצונות הפגומים של העוה״ז. אפילו ע״י הרצונות של היתר. מכ״ש וכל שכן כשח״ו נכשל באיזה עון וחטא ונתרחק יותר ויותר. בוודאי הוא מסוכן מאד כי יכול ח״ו לשכוח לגמרי את הרצון דקדושה מחמת שנתרחק מאד אבל מי שכבר נכשל באיזה חטא ועון ואפילו אם הרבה לפשוע מאד מאד. ואפילו אם עשה מה שעשה אעפ״כ אם יתגבר א״ע עכ״פ לבלי לשכוח את הש״י ועכ״פ יזכור את עציו בכל פעם. וירגיל א״ע לכסוף ולהשתוקק להש״י ברצון חזק תמיד זה עיקר התשובה. ויכול לזכות ע״ז לעלי׳ גדולה וכל העוונות יתהפכו לזכיות כי יכול לזכות לרצון חזק מאד מאד מחת שנתרחק יותר כנ״ל:

אות ה

והכלל הוא שאין שום ייאוש בעולם כלל. ואפיל ואם האדם הוא כמו שהוא כל זמן שעדין הוא זוכר את הש״י ויש לו רצון לשוב אליו יתׄ. אע״פ שזה כמה אשר הוא כוסף לשבו אליו יתׄ. ועדיין לא זכה לתשובה. אדרבא פגם יותר והודיף חטא על פשע ח״ו אעפ״כ יחזק עצמו בהרצון יותר ויותר. וירגיל עצמו בכל עת לכסוף ולהשתוקק להש״י תמיד בכל עת. ועי״ז בוודאי סוף כל סוף יזכה לצאת משטותיו. ויזכה בוודאי לתשובה בלי ספק ודרך זה הוא עצה טובה ונכונה לכל אדם שבעולם מגדול ועד קטן. הן צדיק גדול מאד או איש כשר באמת הצריך לצאת מדרגא לדרגא גבוה יותר. והן אנשים הקטנים במעלה מאד. ואפילו המונחים בשאול תחתיות המלוכלכים במעשים רעים מאד. אעפ״כ ע״י בחי׳ רצון הכל יכולים במעשים רעים מאד. אפע״כ ע״י בחי׳ רצון הכל יכולים לעלות מתכלית דיוטא התחתונה עד רום המעלות. וא״א לבאר בכתב עוצם מעלת הרצון והכסופין דקדושה כפי מה שהבננו מדברי רבינו הקדוש ז״ל כפי מה שזכינו לשמוע מפיו הקדוש בעצמו. כי בכתב אי אפשר לבאר אפילו קצה אפילו חלק מאלף. וכבר גילה כמה וכמה תורות גבוהות על זה אשר נדפסו כבר. אבל יותר מזה הבננו מפיו הקדוש ומתנעותיו הקדושים ורמיזותיו הנפלאים בעת שדיבר מזה כמה וכמה פעמים. וצריך כל אדם כפי מהשהוא להרגיל עצמו מא ד בזה לכסוף ולהשתוקק תמיד להש״י ברצון חזק ותקיף ודבר זה יכול בוודאי כל אדם לקיים אפילו הפחות שבפחותים וא״א לקלקל ולסתור עצה הזאת בשום אופן מי שירצה לקיימה. כי בשלמא כל הדברים והעצות שבעולם יכול הבע״ד להתגבר לבלי להניח את האדם לעשותם. אבל רצון לבד זה א״א לסתור בשום אופן כי יהי׳ איך שיהי׳. אעפ״כ אני רוצה לשוב להש״י ברצון חזק כי מי פתי ומשוגע שלא ירצה טובה האמתי והנצחי רק שקשה לו להתגבר על מה שצריך להתגבר. אבל עכ״פ הרצון של כל ישראל המאמינים

בהש״י. בוודאי חזק מאד מאד לשוב אליו יתׄ. רק מחמת שאין יודעין מעלת הרצון שהרצון בעצמו טוב מאד. ע״כ כשרואין שכ״פ רצו ברצון חזק להש״י ואפע״כ עדיין לא זכו לעבודת הש״י וגם קצת פגמו יותר עד שנתעלם הרצון אצלם. ובאמת זה הפגם קשה יותר מן הכל. כי איך שהוא עכ״פ אל ירפה את הרצון ולא יטוש ולא יעזוב את הרצון. אדרבא ירגיל עצמו לכסוף ולהשתוקק בכל פעם יותר ויות ברצון חזק יותר ויותר להש״י וזה הרצון בעצמו טוב מאד ויכול לזכות עי״ז לתשובה שימה באמת ולעלות לכל העולמות דקדושה כנ״ל.

אות ו

וז״ש השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ. היינו שכנסת ישראל אומרים להאומות והס״א שהם נקראים צבאות ואילות השדה שהם בחי׳ חיות רעות הדורסים וטורפים שהם בחי׳ חכמי הטבע שהם פגם הרצון כמבואר בהתורה הנ״ל שמהם עיקר כח היצה״ר שנקרא אל אחר כפירות כידוע. וישראל קדושים אומרים להם שלא יועיל להם שום דבר שהם עושין ומשתדלין לקלקל ח״ו האהבה שבין ישרא ללאביהם שבשמים ע״י הפתויים והסתות שמפתין ומסיתין את כ״א וא׳ במה שמסיתין אותו לרחקו מהש״י ח״ו שכל זה לא יועיל להם כי אע״פ שכבר נכשלו בנו כמה וכמה אעפ״כ אנו עדיין חפצים ומשתוקקים להש,י בחפץ ורצון ותשוקה גדולה מאד מאד. וזהו מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ כי לא יועיל לכם מה שאתם עוסקים לעשות שנאה וקילקול ח״ו כשפרש״י שם כי לא יועיל כלום מאחר שלעולם א״א לבטל הרצון דקדושה כי בוודאי כ,א מישראל כפי מה שהוא עדיין הוא חפץ ומשתוקק לשוב להש,י. ומאחר שעדיין יש להם רצון וכיסופין אליו יתׄ בוודאי לא יוכלו להרחיק ישראל מהשי״ת לעולם כי סוף כל סוף ישובו כולם אליו מאחר שלעולם הרצון חזק לשוב אליו יתׄ כנ״ל (כי הרצון הוא נמשך מבחי׳ רעוא דרעווין שהוא בחי׳ עתיקא קדישא ששם אין מגיע שום פגם כידוע ששם נאמר אם חטאת מה תפעל בו וכו׳ כידוע וע״כ כנגד הרצון אין יכול לקלקל שום פגם וחטא כי הרצון מתגבר על הכל כי שם אין מגיע שום פגם והבן) כי בחי׳ רצון שהוא נמשך מבחי׳ רעוא דרעווין זה בחי׳ אור האין סוף וע״כ בחי׳ הרצון א״א לקלקל בשום אופן כי אור הרצון הוא בחי׳ אור א״ס שאינו נפסק לעולם כי אין לו סוף ותכלית כי אחר כל הקילקולים ח״ו סוכ״ס אנו משתוקקים אליו יתׄ ברצון חזק כי אור הרצון הוא בחי׳ אור א״ס שאין לו סוף כנ״ל:

אות ז

וזהו עוצם גדולת מעלות קדושת שבת קודש שעולה על הכל כי שבת הוא כולו רצון כמו שאנו אומרים ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו כי בשב ת מאיר רעוא דרעווין רצחון שברצונות וע״כ אז בשבת בטלים כל הל״ט מלאכות כמבואר היטב בהתורה הנ״ל וע״כ ע״י שמירת שבת קודש מוחלין לו כל עונותיו כשרז״ל (שבת קיט) כי על ידי הרצון נתהפכין כל העוונות לזכיות כי עיקר התשובה הוא בחי׳ רצון דקודשה כנ״ל כי עיקר התשובה היא החרטה שמתחרט מאד על שעשה המעשה הזאת ועיקר החרטה היא הרצון שיש לו עכשיו רצון דקדושה שהוא מתחרט מאד על מה שעשה דהיינו שהיה מרוצה מאד אם לא היה עושה זאת.נמצא שעיקר החרטה הוא הרצון דקדושה דהיינו שעכשיו אינו רוצה את הנעבירה כלל רק רצונו הוא הלוואי ולא היה עושה את העבירה וע״י החרטה הזאת שהוא רק רצון דקדושה עי״ז מוחלין לו וע״כ בשבת שאז זוכין לרצון דקדושה עי״ז זוכין לתשובה שהוא בחי׳ שבת כ״ש רבינו ז״ל במ״א בחי׳ ושבת עד ה׳ אלקיך. כי עיקר התשובה היא בחי׳ רצון דקודשה שמתחזק ביותר אחר שהחטא אם זוכה להתעורר לתשובה שעי״ז נתהפך הירידה לעלי׳ והעוונות נתהפכין לזכיות כי ע״י העוונות שזכה אח״כ לשוב עליהם עי״ז זוכה לרצון חזק יותר כנ״ל:

וזשארז״ל (שבת קיח) כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים כי קדושת עונג שבת שהוא בחי׳רצון בחי׳ רעוא דרעווין זהו בחי׳ נחלה בלי מצרים שאין שולט ונוגע שם שום מיצר שהוא בחי׳

ס״א ודינים שהם נקראים מצירים של הקדושה כי בבחי׳ הרצון דקודשה אין יכולין ליגע שם שום ס״א וקליפות כנ״ל. כי הרצון דקדושה של ישראל אין יכולין לבטל לעולם כי לפעמים ח״ו יכולין להתגבר לבטל את ישראל מאיזה מצוה או להכשלילם ח״ו באיזה מכשול ע״י התגרותם ח״ו אבל הרצון אין יכולין לבטל לעולם כי אעפ״כ אנו רוצים ברצון חזק לשבו להשי״ת שזהו בחי׳ מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ כנ״ל. וע״כ נקרא קדושת שבת שהואבחי׳ רצון דקדושה נחלה בלי מצרים כי כנג דהרצון דקדושה אין שום מיצר דס״א וקליפות שיוכל לקלקלו ח״ו בחי׳ מה תעירו וכו׳ עד שתחפץ וכו׳ כנ״ל:

אות ח

והנה הכלל שעיקר התכלית של האדם בעוה״ז הוא הרצון דקודשה להש,י כנ״ל ועיקר ההתחלה בעבודת ה׳ והסוף והתכלית הכל הוא בחי׳ הרצון כי עיקר הוא הרצון כנ״ל. כי הנשמה הוא בחי׳ רצון כי כלליות נר״נ נקרא נפש, ונפש הוא לשון רצון כ״ש אם יש את נפשכם וכו׳. כי הנשמה שרשה מבחי׳ רצון העליון ועיקר תכליתה שתחזור למקום אשר חוצבה משם שתזכה להכלל ברצון שברצונות בבחי׳ נשמת משה רבינו כנ״ל. אבל מחמת שהנשמה מלובשת בגוף הגשמי בעולם העשי׳ הרחוק ומגושם מאד ע״כ היא בסכנה ובנסיון כי ח״ו תוכל לשכוח את הרצון דקדושה על ידי גודל ריחוקה וע״י הרצונות הנפולים המלובשים בתאוות עוה״ז וכו׳ ע״כ חמל הש״י עלינו ונתן לנו את תורתו ומצוותיו הקדושים אנו זוכין לקדש את גופינו ואת כל העולם המעשה הז. כי כל מצוה ומצוה נמשכת מרצונו יתׄ. כי רצונו היה שנעשה המצוה הזאת באופן זה כגון ציצית של צמר ופשתים על כנף הבגד דייקא וכיוצא בזה בשאר המצוות כ״ש רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ל״ג ל״ד). וע״י שאנו עושין המצוה הזאת בגופינו הגשמי בדברים גשמיים של עוה״ז דייקא עי״ז אנו מקדשין חלק מגופינו וכמו כן חלק מן העוה״ז שהוא מכוון כנגד המצוה הזאת ועי״ז אנו זוכין כפי בחי׳ המצוה להזכיר עצמינו בעולם הזה ובגוף הזה לכסוף להש״י ברצון חזק ואז נכלל עשי׳ ברצון שזהו עיקר התכלית בחי׳ סוף מעשה במחשבה תחילה כי זה עיקר תענוגיו ושעשועיו יתׄ כשזוכין על ידי עשיית מצוותינו להכלל תכלית העשי׳ ברצון העליון. שזה זוכין ע״י המצוות הקדושים שהם רצונות עליונים שאנו מקיימין אותם ע,י דברים גשמיים דייקא של העולם ובגוף הגשמי כי עיקר שלימות הרצון הוא כשעולה הרצון מזה העולם הגשמי הרחוק ביותר כ יזה הרצון חזק ומאיר ביותר מחמת גודל הריחוק כנ״ל:

אות ט

וזה בחי׳ צדקה שהיא שקולה כנגד התורה כולה כי עיקר הארת הרצון היא על ידי צדקה כמבואר במאמר הנ״ל ע״ש מ״ש שם שע״י צדקה מעלין ומתקנין פגם נפילת הימים של הזקנים שאינם כאוי שמהם יונק ח״ו מצח הנחש שהוא מתנגד לבחי׳ מצח הרצון שהוא בחי׳ רצון שברצונות. וע״י צדקה מבטלין יניקת מצח הנחש ואז מתגבר ומתגלה מצח הרצון בחי׳ רצון שברצונות וע״ז נשמע קול הקריאה של יו״ט שקורא ומגלה את הרצון בבחי׳ מקרא קודש וע״י התגלות הרצון זוכין ליראה וע״י היראה נשפע חסד. כי ע״י היראה נעשה חקיקה וכלי לקבכל השפעת החסד. ואזי כששופע החסד אזי אין צריכין לעשות שום עובדא ועסק בשביל פרנסה כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם ואתם כהני ה׳ תקראו, כהני ה׳ דייקא בחי׳ חסד כי מתקיים העולם בחסדו ונתבטלין כל הל״ט מלאכות שהם כל העסקים והמו״מ והמלאכות שעושין. כי אע״פ שגם הל״ט מלאכות הם בחי׳ עבודת הבורא כי ל״ט מלאכות ממשכן גמרינן וכל העסקים ומו״מ והמלאכות שעושין שכולם כלולים בל״ט מלאכות כולם הם בבחי׳ מלאכת המשכן כשזוכין לעשותם בקדושה, וציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית וכו׳. אעפ״כ אם היה שופע חסדו לא היינו צריכין לעשות שום עסק כלל וכו׳. ועיקר השפעת החסד הוא ע,י הרצון שמתגלה ע״י הצדקה כנ״ל. כי עיקר הצדקה היא בבחי׳ ואת העורבים צויתי לכלכלך דהיינו שיהפוך האכזריות לרחמנות כי מישנותן צדקה בטבעו שהוא רחמן אינו חשוב כ״כ. רק העיקר לשבר לב האכזר לרחמנות כמו העורב שהוא אכזר

בטבעו ונתהפך לרחמנות לכלכל את אליהו. כמ וכן צריך כ״א להפוך האכזריות שיש לו בטבעו לרחמנות ולפזר צדקה יותר מטבעו. ועי״ז עיקר התגלות הרצון כי מיני׳ ובי׳ אבא ליזיל בי׳ נרגא כי ע״י שהוא מהפך הרוגז והאכזריות שבטבעו לרחמנות וליתן צדקה. ע״י נתבטל הרוגז שהוא היפך הרצון ונתגלה הרצון וכו׳. ועי״ז נתבטלין כל העסקים והעבדות וכל הל״ט מלאכות כי נתקיים ועמדו זרים וכו׳ כנ״ל ע״ש כל זה היטב:

אות י

והנה ע״פ הנ״ל מבואר הענין היטב כי עיקר הרצון הוא כשזוכין לרצון אמת בעולם העשי׳ הזה אשר בשביל זה ירדה הנשמה לזה העולם דיקא ואז כשזוכין לרצון בזה העולם הרחוק ביותר. שע״ז הרצון חזק ומאיר ביותר כנ״ל אזי נכלל עשי׳ ברצון. ונתהפך עשי׳ שהוא בחי׳ רוגז ודין לרצון שזה ועיקר שלימות הרצון להפוך רוגז לרצון שהוא בחי׳ הנ״ל להפוך עשי׳ לרצון. כי עשי׳ היינו כל העובדות דחול וכל העסקים שהם בחי׳ ל״ט מלאכות הם היפך הרצון ממש. כי הרצון הוא בחי׳ ביטול בחי׳ שבת וכל העשיות הם בהיפך ממנו ממש כי העשי׳ הם בחי׳ רוגז ודין כי עיקר אחיזת כל הדינים הוא בעשי׳ כידוע כי כל העשיות שהם בחי׳ ל״ט מלאכות. הם נמשכין מחטא אדה״ר שע״ז נתקלל בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם שע״ז מוכרחין להתייגע באלו הל״ט מלאכות. וצריכין להתייגע מאד לעשות הל״ט מלאכות בקדושה גדולה כדי לבררם מזוהמת הנחש שהוא ל״ט קללות שנתקללו אז בחטא אדה״ר. שהם בחי׳ ל״ט מלקיות שלכ זה הוא בחי׳ רוגז ודין.ף ועיקר המשכת הקדושה על כל העולם העשי׳ ועל כל הל״ט מלאכות. הוא ע״י הרצון כנ״ל כי ע״י הרצון שנכספין להש״י בעולם העשי׳ הזה ברצון חזק ותקיף מאד ימים ושנים הרבה עי״ז זוכין להפוך עשי׳ לרצון. כי עשי׳ היינו כל העובדות דחול וכל העסקים שהם בחי׳ ל״ט מלאכות הם היפך הרצון ממש. כי הרצוון הוא בחי׳ ביטול בחי׳ שבת וכל העשיות הם בהיפך ממנו ממש כי העשי׳ הם בחי׳ רוגז ודין כי עיקר אחיזת כל הדינים הוא בעשי׳ כידוע כי כל העשיות שהם בחי׳ ל״ט מלאכות. הם נמשכין מחטא אדה״ר שע״ז נתקלל בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם שע״ז מוכרחין להתייגע באלו הל״ט מלאכות. וצריכין להתייגע מאד לעשות הל״ט מלאכות בקדושה גדולה כדי לבררם מזוהמת הנחש שהוא ל״ט קללות שנתקללו אז בחטא אדה״ר. שהם בחי׳ ל״ט מלקיות שלכ זה הוא בחי׳ רוגז ודין.ף ועיקר המשכת הקדושה על כל העולם העשי׳ ועל כל הל״ט מלאכות. הוא ע״י הרצון כנ״ל כי ע״י הרצון. שנכספין להש״י בעולם העשי׳ הזה ברצון חזק ותקיף מאד ימים ושנים הרבה עי״ז זוכין להפוך עשי׳ לרצון עד שיכולין לזכות לבטל מישראל כל הל״ט מלאכות ולכ העסקים והכל ע״י הרצון וכנ״ל בהתורה הנ״ל. וע״כ עירק התגלות הרצון ע״י הצדקה שמהפך רוגזו לרצון כנ״ל שע״זזוכה להמשיך הארת הרצון בזה העולם העשיה. לבטל ולהפוך עולם העשי׳ לרצון שיתבטלו כל הל״ט מלאכות וכל העסקים מישראל. ויזכו רק לכסוף ולהתגעגע ולהשתוקק להשי״ת ברצון חזק ותקיף מאד כל ימיהם לעולם:

אות יא

כי ע״י הצדקה שנותן לעני. והעני הוא בבחי׳ העשי׳ כי שם עיקר אחיזת העניות כידוע שבחי׳ העשיה נקרא עני. כי עיקר העניות נמשך מבחי׳ בעצבון תאכלנה שזהו בחי׳ עשיה בחי׳ ל״ט מלאכות כנ״ל וע״כ עפ״י הרוב העני הוא בכעס וברוגז תמיד. כי הוא בבחי׳ עשיה שמשם עיקר אחיזת הדין והרוגז. וזה בחי׳ רצון. שהוא בחי׳ רוח נדיבה נדבת לב. שמתרצה ברצון ונדבת לבו הטוב ליתן צדקה. זהו בחי׳ רצון. שהוא בחי׳ רוח נדיבה נדבת לב. שמתרצה ברצון ונדבת לבו הטוב ליתן צדקה. וע״כ ע״י הצדקה שהוא בחי׳ רוח נדיבה בחי׳ רצון. שמשפיע להעני. שהוא בחי׳ עשי׳ בחי׳ רוגז ע״ז הוא ממשיך הארת הרצון לבחי׳ עשי׳. ועי״ז מהפך עשיה ורוגז לרצון. וגם בחוש רואין זאת. כי מתחילה הי׳ העני בצער ורוגז מחמת גודל עניותו ודוחקו והי׳ מתרעם ח״ו על השי״ת. ועי״ז שנתן לו די מחסורו ע״ז רוחו נחה ומתרצה ומתפייס ונתבטל הרוגז שנאחז בו בתחלה ונמשך עליו בחי׳ הארת

הרצון. וזה עיקר מצוות הצדקה לבטל הרוגז. להפוך הרוגז לרצון. כמו שמצינו בכמה מקומות. שעיקר הזהרת הצדקה לבטל תרעומת העני כמובא בזוה״ק בההוא עניא דהוה מתרעם וכו׳. שהי׳ ח״ו דין גדול עי״ז ר״ל וכ״ש והיה כי יצעק אלי וכו׳. נמצא שע״י צהצדקה שנותן לעני. עי״ז מהפך בחי׳ הרוגז בחי׳ עשי׳ לרצון שזה ועיקר ירידת האדם לעוה״ז וזה עיקר כלליות כל המצוות שבתורה כנ״ל. וע״כ שקולה מצות צדקה כנגד כל התורה וכל מקום שנזכר מצוה סתם היא מצוות צדקה כמובא כי עיקר כלליות עשיית כל המצוות בזה העולם המעשה דייקא הוא להפוך עשיה לרצון שזה נעשה ע״י צדקה ביותר כנ״ל. וזהו שהזהירה תורה ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה׳ אלקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידיך כי עיקר הצדקה הוא הרצון טוב. להפוך הרוגז והאכזריות לרצון כנ״ל. וע״כ צריך ליתן צדקה ברצון טוב בלי שום רוע הלב כדי לבטל הרוגז ולהמשיך הרצון שזהו עיקר הצדקה שע״י זוכיןלבטל כל הל״ט מלאכות של חול שיש בסה אחיזת זוהמת הנחש בחי׳ ל״ט קללות. וזהו כי בגלל אדבר הזה יברכך ה׳, יברכך ה׳ דייקא היפך הקללות של חטא אדה״ר שהוא בעצבון תאכלנה בחי׳ ל״ט מלאכות כי ע״י צדקה ברצון טוב זוכין להמשיך הארת הרצון על עולם העשי׳ ונכלל עשי׳ ברצון ועי״ז נתבטל כל העשיות וכל הל״ט מלאכות כי נתקיים העולם בחסדו לבד שהוא בחי׳ ברכה וחסד כנ״ל. וזהו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה׳ אלקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך, כי נמשך ברכה וחסד על כל העשיות ע״י הארת הרצון עד שזוכין לבטל כל העשיות לגמרי. כי נכלל עשיה ברצון כנ״ל. והכל ע״י הצדקה שמהפך רוגז בחי׳ עשיה לרצון כנ״ל. וזהו יברכך ה׳ דייקא. בחי׳ ברכת כהנים שמתחילין יברכך ה׳ בממון וכו׳. כי ע״י הרצון זוכין לבחי׳ ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ ואתם כהני ה׳ תקראו כנ״ל:

אות יב

וזה בחי׳ ערב כי הערב שנכנס בין הלוה להמלוה ומבטיח להמלוה שהלוה יפרע לו זהו בחי׳ הנ״ל. שמחייב א״ע לחזור הדבר לשרשו שנלקח ממנו. להעלות עשי׳ לרצון כי הלוה הוא בבחי׳ עשי׳ ועבדות. בחי׳ עבד׳ לוה איש מלוה. כי עיקר כל ההלוואות והחובות שהם בחי׳ עניות ודחקות הכל נמשך מבחי׳ בעצבון תאכלנה וכו׳ שהוא בחי׳ ל״ט מלאכות שמחמת זה הוא כל חסרון הפרנסה שע״י מוכרחין לעשות כל העסקים וכל מי שנאחז בו ביותר זוהמת הנחש נופל לטרדות ועבדות ועסקים יותר. עד שנופלים לחובות והלוואות שהם עבדות ממש תוקף העשי׳. בחי׳ עבד לוה לאיש מלוה כנ״ל. וצריך הלוה להשתדל מאד לקיים מצות פריעת בע״ח מצוה, להשתדל לפרוע להמלוה בזמנו. ואזי מבטל בחי׳ העבדות בחי׳ ההלוואה והחוב שהואבחי׳ העשי׳. וחוזר ונכלל ברצון כי חזר הדבר למקומו להמלוה שהוא בחי׳ רצון. כי גמל עמו חסד בנדבת לבו ורצונו הטוב. כי גמילות חסד הואבחי׳ צדקה וגדולה יותר כשארז״ל (סוכה ד׳ מ״ט) גדולה ג״ח יותר מן הצדקה כי כל העשירות נמשך מבחי׳ רצון העליון שמשם כל ההשפעות כנ״ל וע״כ נקרא הממון כסף לשון כסופין ורצון. כי משם שרשו בקדושה וכנ״ל וע״כ כל הרע לאיש מתן, (משלי י״ט) אוהבי עשיר רבים (שם י״ד). והכל משתוקקים ונכספין אליו ומתחברים עם העשיר כמובא בדברי רבינו ז״ל (סי׳ סח). כל זה מחמת שהממון בשרשו נמשך מבחי׳ רצון כנ״ל. וע״כ מזוני לאו בזכותא תליא כ״א במזלא כשרז״ל שהוא בחי׳ מזל העליון שהוא בחי׳ דיקהא קדישא כידוע שהוא בחי׳ רצון כמבואר בהתורה הנ״ל שהארת הרצון ע״י בחי׳ הזקן הקדוש ע״ש. וע,כ כשהלוה מסלק החוב להמלוה. ומקיים פריעת בע״ח מצוה ע״ז מבטל בחי׳ העבדות שהוא בחי׳ חוב ועולה העבדות והעשי׳ וחוזר ונכלל ברצון שהוא בחי׳ המלוה הגומל חסד בחי׳ רצון כנ״ל:

אבל מחמת שלפעמים אין המלוה רוצה להאמין להלוה שיפרענו כראוי ע״כ נכנס הערב ומבטיח להמלוה שיפרענו הלוה בזמנו. נמצא שהערב מבטיח על סילוק החוב מהלוה להמלוה שהיא בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון כנ״ל. וע״כ באמת אמרו רז״ל הרחק מן הערבונות כי אע״פ שהוא מצוה גדולה להלוות לעני וא״כ גם זה הערב בודאי עושה מצוה כי על ידו הלוה המלוה להלוה אבל אעפ״כ הוא צריך להתרחק מזה בכל האפשר כי מי יודע אם ימלט מהפסד כי זה שבא לידי כך עד שצריך ללות ולהיות בע,ח קשה מאד שיזכה לפרוע כראוי. מאחר שנפל לעבדות ממש בחי׳ עבד לוה וכו׳ והעבדות הוא תוקף העשיה. ששם עיקר אחיזת העניות וכל מה שיורדים ח״ו יותר לבחי׳ עשי׳ לעבדות ח״ו העניות מתגבר ביותר ח״ו. וע״כ זה הלוה שהוא בחי׳ עבד לוה בחי׳ עבדות ממש קשה לו מאד לבטל העניות בחי׳ עבדות ולסלק החוב. כי סילוק החוב הוא בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון כנ״ל שזהו בחי׳כל עבודת האדם בעוה״ז. אשר בשביל זה ירדה הנשמה לזה העולם המעשה כדי לכלול עשי׳ ברצון כנ״ל וכמבואר לעיל (בה׳ העושה שליח) שכלליות העבודה בעוה״ז הוא בחי׳ סילוק החוב שאנו מסלקין חובתינו להש״י שאנו מחוייבים להעלות כל העולמות לעשי״ת ע״ש. ובאמת גם האדם בעוה״ז הוא

מסוכן מאד מאד. וע״כ ארז,ל טוב לו שלא נברא משנברא כי אע״פ שמה שירד לזה העולם הרחוק הוא טובה גדולה אליו אם זכה כי עי״ז דייקא יכול לזכות להארת הרצון בשלימות ולכלול עשיה ברצון שזה עיקר שעשועיו ותענוגיו יתברך כנ״ל. אבל מי ודע אם יזכה לזה כי מעוצם גשמיות העולם העשי׳ הזה ח״ו יכול לשכוח לגמרי את הרצון כנ״ל. וע,כ בוודאי צריכין להרחקי מן הערבות שהוא בחי׳ שמחייב עצמו להיות ערב שבוודאי יסלק הלוה להמלוה שהוא בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון כנ״ל. כי מי יודע אם יקיים הלוה מצוות פרעון כי מאחר שירד לבחי׳ הלוואה וחוב קשה מאד לפרוע. וצריך יגיעה גדולה לזה כמו שרואין בחוש שמי שח״ו נעשה בע,ח קשה לו מאד לצאת מן החובותכמעט כל ימיו וע״פ רוב הם מתים בעלי חובות, וכל הכפירות וההכחשות שכיחים ביותר בין הבעלי חובות, וזשארז״ל ולוואי, שיפרע בזמנו. ולוואי בוודאי. כי קשה מאד לצאת מן החוב כי זהו בחי׳כלליות עשי׳ ברצון שצריכן לזה זכות גדול כנ״ל וע״כ הזהירו רז״ל הרחק מן הערבונות כנ״ל:

אות יג

ע״כ כלליות כל התורה נקרא בשם ערבות כ״ש (משלי ו) בני אם ערבת לרעך תקעת לזר כפיך וכו׳ עשה זאת איפוא בני והנצל. כי באמת בכף רעך לך התרפס ורהב רעך ופרש״י בני אם ערבת ערבות ממוחן כמשמעו וכו׳. ד״א בני אם ערבת לרעך אחר שנעשית ערב להקב״ה שהוא רעך כדכתיב זה דודי וזה רעי. וקבלת עליך בסיני ובערבות מואב באלה ובשבועה לשמור מצוותיו תקעת לזר כפיך שתשוב ותסור מדרכיו ותדבק באפיקורסין וכו׳ עשהזאת איפא בני והנצל כוו׳ נמצא שהחיוב והקבלה שקבלנו עלינו לשמור מצוותיו הקדושים נקרא ערבות כנ״ל כי באמת הוא בחי׳ ערבון ממון ממש והכל אחד ושני הפירושים של רש״י כלולים יחד כי עשיית כל המצוות בעוה״ז הוא לכלול עשי׳ ברצון כנ״ל. שזהו בחי׳ ערבות ממון ממש כנ״ל. כי כמו שהערב מחייב א״ע שיסלק הלוה והוא מחוייב להשתדל בזה. כי נעשה ערב על זה שיסלק הלוה להמלוה. שעי״ז הוא בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון כנ״ל. כמו כן כל אדם מחייב א״ע להש״י בירידתו לזה העולם שיעלה ויקשר כל העשי׳ לרצון שיחזור ויוכלל העולם בשרשו. שזהו בחי׳ סילוק החוב כמבואר לעיל בה׳ העושה שליח ע״ש. היינו שיחזור ויוכלל עשיה ברצון שהוא שורש הכל כנ״ל. נמצא שהאדם חייב א״ע בחיוב ערבות ממש להש״י וע״כ נקרא בשם ערב כנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ ערב בשעת מתן מעות משתעבד בלא קנין אבל לאחר מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין:

כי עיקר מה שצריכין איזה קנין דייקא לקיים כל המו״מ והעסקים שבין אדם לחבירו הוא רק כדי להמשיך הארת הרצון שעי״ז נתשקיימין כל הדברים ולא יוכל לשנות עוד. כי באמת בוודאי ראוי לאדם לעמוד בידבורו וכשמוכר או קונה חפץ מחבירו בדברים בלבד בוודאי ראוי לו לקיים אמונת דיבורו. אך מה ששכיחים שינויים והכחשות במו״מ זה נמשך רק מפגם הרצון כי הרצון הוא בחי׳ אמונה כי עיקר הרצון הוא שמאמינים שהכל מתנהג ברצונו יתי׳ לבד כמבואר בהתורה הנ״ל (ואע״פ שלעיל דברנו בענין הרצון והשתוקקות אליו יתי׳ ובהתורה הנ״ל מדבר מעינן הרצון של השי״ת שאנו מאמינים שהכל ברצון השי״ד לבד, באמת הכל אחד כי זה תלוי בזה. כי מי שמאמין באמת ברצון הנ״ל היינו שהכל מתנהג רק יתי׳ לבד בודאי הוא משתוקק ורוצה וכוסף אלי וולעבודתו יתי׳ ברצון חזק מאד ואפילו אם לפעמים נופל ממדרכיגתו ואפילו אם נפל לעבירות ח״ו ר״ל אעפ״כ כל זמן שיש לו אמונה שלימה בהש״י ומאמין שהכל מתנהג רק ברצונו יתי׳ לבד בוודאי עדיין יש לו רצון חזק מאוד להשי״ת כי סוך כל סוף מה יהיה בסופו כי אין חושך ואין צלמות להסתר שם פועלי און כי בוודאי ריבוי עוונותיו ר״ל לא יוכלו להסתירו מפניו יתי׳ וסוף כל סוף יצטרך ליתן דין וחשבון לפני כסא כבודו יתי׳ ומה׳ יעשה ליום פקודה. ע״כ אעפ״כ שיכול להיות לפעמים שהאדם משים כל זה אל לבו ויותר מזה. ואעפ״כ עכ״פ רצון חזק מאד מאד יש לו תמיד לשוב אליו יתי׳ מאחר שמאמין ברצון

השי״ת והכל מתנהג ברצונו ית׳ והש״י ישלם לכל אדם כפעלו וכמעשה ידו, מי פתי שלא יכסוף וירצה ברצון חזק מאד מאד בכלות הנפש לשוב אליו ית׳ להנצל מן השאול תחתיות ומשאר עונשים קשים ומרים מאד רחמנא ליצלן. ולזכות לחיי עוה״ב, ולנצחי. נמצא שע״י אמונת הרצון הנ״ל שמאמינים בהש״י שהכל ברצונו לבד ע״ז בודאי יש לו רצון חזק להשי״ת וכ״ז שזוכה לרצון אע״פ שעדיין אינו זוכה לעבודתו ית׳ עדיין לא אבדה תקוותו מה׳ כי סוף כל סוף יזכה להיות איש כשר כרצונו ית׳ ע״י ההשתוקקות והרצון אם יתמיד וירגיל עצמו בזה הרבה להשתוקק תמיד להש״י ולתורתו ולעבודתו וכנ״ל) וענין זה מבואר היטב ממשמעות השיחה ששמענו באת שגילה התורה הנ,ל. וכל הכפירות וההכחשות והשינויים שבין בני אדם במו״מ הכל נמשך מבחי׳ כפירות מפגם אמונה. כי מי שי לו אמו נה שלימה בהש״י ומאמין שהכל ברצונו ית׳ לבד בוודאי עושה המו״מ שלו ג״כ באמונה שלימה משנה דיבורו לעולם. ומחמת שכל העסקים וכל המו״מ שכולם נמשכים מבחי׳ ל״ט מלאכות הם בבחי׳ פגם הרצון שהוא בחי׳ אמונה. כמבואר בהתורה הנ״ל שכשזוכין לרצון בשלימות אז אין צריכין לעשות שום עסק ושום מו״מ כלל כי מתקיים העולם בחסדו כנ״ל. נמצא שאם היינו זוכין לרצון בשלימות לא היינו צריכים לעשות שום מו״מ ועסק כלל וע״כ שכיחים ביותר כפירות והכחשות ושינויים בהמו״מ מחמת המו״מ נמשך מבחי׳ פגם הרצון שהוא בחי׳ פגם אמונה. ומפגם האמונה נמשכין כל ההכחשות והכפירות והשינויים שבמו״מ כנ״ל. וע״כ צריכין להתגבר מאד מאד להשתדל לעשות מו״מ באמונה שלימה שיהיה ההן הן והלאו לאו ואל ישנה ולא יחליף דיבורו לעולם. כי מחמת ששכיחים שם כפירות ושינויים שנמשכים מפגם הרצון כנ״ל ע״כ כל מי שמוכרח לעשות מו״מ באמונהשלימה שיהיה ההן הן והלאו לאו ולא ישנה ולא יחליף דיבורו לעולם. כי מחמת ששכיחים שם כפירות ושינויים שנמשכים מפגם הרצון כנ״ל ע״כ כל מי שמוכרח לעשות מו״מ צריך התגברות גדול להנצל מכפירות והכחשות השחיכים שם כנ״ל. ועיקר העצה לזכות לזה שיהי׳ משאו ומתנו באמונההוא להרבות בצדקה כי ע״י צדקה ממשיכין הארת הרצון שהוא בחי׳ אמונה כנ״ל. ועי״ז זוכין להמשיך אמונה ורצון בהמו״מ ואז יזכה שיהיה משאו ומתנו באמונה שהוא בחי׳ רצון כנ״ל. כי באמת אם היינו כלנו זוכין ליתן צדקה כראוי כבר היה מתבטל המו״מ לגמרי ולא היינו צריכין לעשות שום מו״מ ומלאכה ועסק כלל כנ״ל בתורה הנ״ל כי ע״י צדקה מאיר ונתגלה הרצון שע״י נתבטל כל עשיות הל״ט מלאכות וכל המו״מ כנ״ל. כי היה מתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ כנ״ל אבל גם כל זמן שאין זוכין לזה לבטל המלאכות והמו״מ לגמרי. ומוכרחין עדין לעסוק במו״מ ומלאכה בשביל פרנסה. אף על פי כן צריכין עכ״פ לראו תולעשות המו״מ בקדושה באמונה שלימה וזה זוכין ג״כ ע״י צדקה שע״ז מאיר הרצון בחי׳ אמונה ע״י צדקה כמו כן נדחין כפירות מהמו״מ שהם נמשכין מזוהמת הנחש הנאחזין בל״ט מלאכות. כי ע״י צדקה מבטל מצח הנחש כנ״ל. ואז זוכה שיהיו הל״ט מלאכות בבחי׳ ל״ט מלאכות המשכן שהם בבחי׳ הארת הרצון כי המשכן נעשה מנדבת לב ורצון הטוב של כ״א וא׳ מישראל כ״ש מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי שזהו בחי׳ צדקה נדבת לב בחי׳ רצון. כי מי שזוכה להמשיך הארת הרצון ע״י הצדקה אפי׳ כשועשה הל״ט מלאכות ומו״מ אינו נופל לעשי׳ גשמיות רק אדרבא הוא מקדש בחי׳ העשי׳ וממשיך הארת הרצון אפילו בעשי׳ כנ״ל. שזהו עיקר שליות הרצון. ומעלה עשיה לרצון כנ״ל עד שיכול לזכות לבטל עשיית הל״ט מלאכות ומו״מ לגמרי ואז יזכה להרבות בצדקה יותר ויותר שע״ז ימשיך הרצון יותר ויותר עד שנתבטל המו״מ לגמרי כנ״ל:

אות טו

נמצא שעיקר קדושת המו״מ לזכות לעשיית מו״מ באמונה לבלי לשנות דיבורו זוכין ע״י הצדקה שהוא בחי׳ הארתך הרצון כנ״ל ומחמת זה תקנו רז״ל שאין המו״מ נקנה כ״א בקנין השייך לכל דבר, כל זה מחמת ששכיחים כפירות ושינויים בהמו״מ שנמשכין מפגם הרצון כנ״ל ע״כ עמדו על סוף דעתן של בני אדם שאין גורמין המקח ברצונם בשלימות כל זמן שלא היה בו קנין גמור כי הדע ה והרצון שבמו״מ הוא פגום קצת כנ״ל ע״כ שכיחיסבו שינויים ורצונות מתחלפים הרבה שכל זה נמשך מפגם הרצון שמשם נמשך המו״מ כנ״ל ע״כ אמרו שאין המקח נגמר כ״א בקנין שתקנו לכל דבר. כי ע״י הקנין נמשך הארת הרצון לתוך המו״מ ואז א״א לשנות עוד:

וזה בחי׳ קנין סודר שקונה בכל הדברים כי הבגדים הם בבחי׳ הארת הצדקה בבחי׳ צדקה לבשתי ויולישני. כי ע״י הצדקה עיקר המשכת הרצון כנ״ל כי ע,י הצדקה מהפך הרוגז בחי׳ עשי׳ לרצון שזה עיקר שלימות הרצון שזהו בחי׳ עשיית כל המצוות שבתורה כדי להעלות עשי׳ לרצון כמבואר כל זה לעיל היטב. וזהו בחי׳ הלבושין בחי׳ חלוקא דרבנן שכל המצוות והזכיות שעושין בעוה״ז נעשה מהם חלוקא דרבנן שהוא לבושין להנשמה שתוכל לעלות ולכלול במקום שצריכה לעלות וכל זמן שאין

לבושין להנשמה אינה יכולה לעלות למקומה. ולכאורה תמוה הלא עיקר התכלית הוא לזכות להכיר את הש,י אפין באפין ולהכלל ברצון העליון ברעווא דרעווין. ולמה צריכה הנשמה לבושין דייקא כי הלא הלבוש הוא בחי' הסתרה וצמצום שמסתירין ומלבישין האור בלבושין. אך ע,פ הנ"ל מבואר היטב כי עיקר שלימות הנמשה הוא שתזכה לרצון כנ"ל ועיקר הרצון הוא ע"י התרחקות כנ"ל. ואז כשהנשמה זוכה להטיב מעשי' בזה העולם אז נעשה מכל מצוה ומעשה הטוב שעשתה בזה העולם נעשה מנו לבוש להנשמה והלבוש הוא בחי' הארת הרצון שזוכה הנשמה ע"י המצוה היינו שהוא זוכה בעולם העליון לאור הרצון העליון שהוא בחי' מטי ולא מטי בחי' רצוא ושוב. כי עיקר הוא רק כשיש מניעה בחי' לבוש המעלים ומונע האור. אבל בעוה"ז לבוש עב וגשמי מאד עד שאין רואין האור כלל. אבל בעולם העליון זוכין ללבושים רוחנים דקים שהלבושים בעצמן הם בחי' רצונות היינו שהלבושים מצמצין ומעלימין האור רק בשביל שיתגבר הרצון. והלבוש בעצמו הוא בחי' Tור הרצון בחי' ת' עלמין דכסופין דירתין צדיקייא לעלמא דאתי כי יש לבושין ועולמות של רצון בחי' עלמין דכסיפין כי יש כמה חילוקים ברצון כ"ש רז"ל. וזהו מעלת הנשמה של הצדיק על המלאכים כי מחמת שהיתה בעוה,ז בעולם העשיה וזכתה להארת הרצון בזההעולם על ידי מעשי' הטובים ע"ז הוא זוכה בעולם העליון לשלימות הארת הרצון שהוא ע"י לבושין קדושים דייקא שהוא בחי' מטי ולא מטי שזהו עיקר שלימות הרצון כשמאיר ע"י לבושין רבים בחי' חלוקא שרבנן וכל מה שזוכין למצוות ומעשים טובים יותר נתרבין לבושין יותר וכמו כן זוכה להארת הרצון יותר. כי עיקר הארת הרצון הוא ע"י בחי' לבושין קדושים כנ"ל. נמצא שהלבושין הם בבחי' הארת הרצון בחי' צדקה וע"כ ע"י קנין סודר ממשיכין הארת הרצון בהמו"מ. ע"י שלוקחין כנף בגדו כי הלבושין הם בבחי' הארת הרצון כנ"ל. ואזי נגמר המקח וא"א לשנות כי נתבטלין כל השינויים שנמשכים מפגם הרצון כי כבר נמשך הארת הרצון ע"י הלבושין ע"י קנין סודר כנ"ל:

אות טז

וע"כ הערב שלא בשעת מתן מעו אינו משתעבד כ"א בקנין כי בשעת מתן מעות נשתעבד מיד כי בשעת מתן מעות היינו כשהמלוה נותן המעות להלוה אז הוא בחי' הארת הרצון כי עיקר הארת הרצון ע"י הצדקה וג"ח כנ"ל. וע"כ בשעת הלוואה ומתן מעות שנמשך מהמלוה ללוה זהו בחי' המשכת הרצון מהמלוה הגומל חסד שהוא בחי' נדיב לב בחי' רצון. שמשם כל העשירות והממון ובשביל זה נקרא הממון בתורה כסף ל' כיסופין כי משם שורש הממון מבחי' רצון כנ"ל וע"כ בשעת מתן מעות מהמלוה ללוה נמשך הארת הרצון שהוא בחי' אמונה כנ"ל. וע"כ אז בוודאי נתשעבד הערב בלא קנין כלל כי אין צריכין שום קנים מאחר שיש כאן הארת הרצון שזהו בחי' כל הקנינים כנ"ל. אבל שלא בשעת מתן מעות אז אין משתעבד אלא בקנין שע"ז נמשך הארת הרצון שע"ז נגמרים כל הקנינים וא"א לשנות עוד כנ"ל.

אות יז

וזה בחי' שבת נחמו. כי עיקר הנחמה מכל הרצות הוא שבת קודש שהוא בחי' הארת הרצון כנ"ל כי עיקר כל הצרות הם צרות הנפש שאין זוכין לעשות רצונו באמת שזהו עיקר התכלית בעוה,ז, וחוץ מזה הכל הבל כי מה יתרון לאדם בכל עמלו ובין שיהיה לו ממון בין לאו בין כך ובין כך יבלה ימיו בשוה ובשכבר הימים הבאים הכל נשכח וסוף כל סוף מה יתרון לעשיר מן העני ואין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומע"ט בלבד. ובוודאי מי שאינו רוצה להיות פתי וכסיל וחסר דעה להטעות א"ע ח"ו בוודאי ראוי לו לבלי לשום אל לבו שום צער ודאגה כנגד הצער הזה של צרת הנפש וראוי לו להשתוקק כל ימיו לזכות לעבודת הש"י ולבלי לרצות שום רצון אחר רק להתקרב להש,י. אבל אין לנו שום נחמה לנחם עצמינו על צרת הנפש. שאנו רואין גודל התרחקותינו מהשי"ת והכל חפצים ליראה את שמך ועדיין אין אנו זוכין להתקרב אליו באמת וע"כ כל נחמותינו הוא רק שבת קודש שהוא בחי' הרצון כנ"ל. היינו ע"י שבת אנו זוכין לרצון בשלימות

לכסוף ולהשתוקק תמיד להש,י יהי' איך שיהיה וזה עיקר הנחמה כי כ"ז שרוצים ברצון חזק להשי"ת בוודאי יש תקוה עדיין. כי סוף כל סוף נזכה לשוב אליו ית' במאת כנ"ל בחי' מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ כנ"ל וזה נחמו נחמו עמי וכו' דברו על לב ירושלים וקראו אליה כי נרצה עונה כי נצרה עונה דייקא. כי תיקון העון ע"י תשובה שהוא בחי' רצון כנ"ל ואז נתהפך העון לזכות כי נעשה מהעון בחי' הארת הרצון כי ע"י העון שזכה לשוב עליו זכה להארת הרצון יותר כנ"ל וזהו כי נרצה עוונה כי נתהפך העון לזכות ונכלל בבחי' רצון שזהו עיקר התכלית כנ"ל:

אות יח

כי שבת נחמו הוא הנחמה על החורבן ביהמ"ק. דהיינו שמתאבלין עליו בין המצרים מי"ז בתמוז עד ת"ב. ועירק חורבן ביהמ"ק הוא בחי' פגם הרצון שהוא פגם האמונה כי הביהמ"ק הוא בחי' הארת הרצון כי שם היו מקרבים כל הקרבנות שהם בחי' רצון כ"ש לרצונכם תזבחוהו ועי"ז נקרא בית המקדש בחי' קודש שהוא בחי' רצון שנקרא קודש. כי זה עיקר הקדושה להאמין שהכל ברצונו ית' ולכסוף ולהשתוקק אליו ית' תמיד ברצון חזק כנ"ל כ"ש שם רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל על השלש רגלים שנקראים מחמת זה מקרא קוד שוכו' ע"ש. ועיקר קדושת הביהמ"ק הוא מבחי' קדשי קדשים ששם עיקר הקדושה כי קדשי קדשים בחי' רעווא דרעווין רצון שברצונו כי הרצון נקרא קודש וע"כ בחי' רצון שברצונות הוא בחי' קדשי קדשים. וע"כ עיקר היראה נמשכת מהביהמ"ק שנקרא יראה וכ"ש מה נורא המקום הזה כי היראה נעשה ע"י הרצון שמאיר בביהמ"ק כנ"ל. וע"כ בשלש רגלים היינו צריכין לעלות לרגל לראות פני ה' בביהמ"ק כי שלש רגלים הם מקראי קודש שאז התגלות הרצון כנ"ל בהתורה הנ"ל. וע"כ צריכין לעלות אז לביהמ"ק ששם עיקר התגלות הרצון שנמשך מבחי' רצון שברצונות בחי' ק"ק וכמבואר בהתורה הנ"ל שצריכין לקשר כל הרצונות לבחי' הרצון שברצונות וזה זוכין בביהמ"ק כנ"ל. וזהו שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה'. פני ה' דייקא זהו בחי' הארת הרצון שנקרא פנים כ"ש שם בהתורה הנ"ל וזהו ולא יראו פני ריקם. כי א"א לקבל אור הפנים שהוא בחי' רצון כ"א ע"י צדקה כנ"ל. וע"כ הצריכו אז ביו"ט להביא קרבנות נדרים ונדבות שהם בחי' צדקה נדבת לב בחי' רצון כדי להמשיך הארת הרצון שהוא בחי' הארת פנים שזוכין ברגלים בביהמ"ק שעולין שם ברגל כנ"ל. וזהו מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב, בת נדיב דייקא בחי' נדבת לב בחי' הארת הכצון שזוכין כשעולין ברגל שלש פעמים בשנה שעל זה נאמר מקרא זה מה יפו פעמיך כשפרש"י שם וע"כ הזהירה תורה ביותר לתת צדקה ברגים כ"ש ושמחת לפני ה' אלקיך אתה ובנך ובתך והגר והיתום והאלמנה וכו' ודרז"ל אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך כי עיקר שמחת ויו"ט הוא כפי התגלות הרצון שזוכין. כ"ש שם בהתורה הנ"ל בחי' ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ וכו' ע"ש ועיקר התגלות הרצון הוא ע"י צדקה כנ"ל. וע"כ ביו"ט שאז צריכין לגלות הרצון ע"כ צריכין אז להרבות בצדקה כנ"ל. וע"ז עיקר שמחת יו"ט כי עיקר השמחה ע"י התגלות הרצון כנ"ל. וזהו אם אתה משמח את שלי דהיינו שאתה נותן צדקה אז אני משמח את שלך. כי עיקר השמחה ע"י הארת הרצון שזוכין ע"י צדקה כנ"ל:

אות יט

נמצא שבביהמ"ק הי' הארת הרצון שהוא בחי' אמונה כנ"ל שזהו עיקר שמחת ישראל כנ"ל. ועקיר חורבן ביהמ"ק היה ע"י פגם הרצון שהוא פגם האמונה כשרז"ל (שבת קי"ט) לא חרבה ירושלים אלא על שפסקו ממנה אנשי אמנה גם לא היה להם רחמנות זה על זה ולא נתנו צדקה כי אדרבא היו גוזלים את העניים כ"ש (ישעיה ה') הוי מגיעי בית בבית וכו' וכ"ש לאכול עניים מארץ וכו' וכיוצא בזה בכמה פסוקים ומחמת זה נפגם הארת הרצון כנ"ל עד שגברו החיות רעות הדורסים וטורפים שהם העכו"ם הכופרים ברצון והחריבו את הביהמ"ק כ,ש שאגו צורריך בקרב מועדיך וכו' וע"פ פשוטו כוונת הפסוק על חוברן ביהמ"ק שהחירבו הצוררים כשפירש"י שם ורבינו ז"ל פי' המקרא הזה בהתורה הנ"ל. על שאגת הצוררים שהם האפיקורסים שנקראים חיות רעות הכופרים ברצון

וכו' ע"ש ובאמת הכל אחד כי שאגת הצוררים הכופרים ברצון זהו בעצמו בחי' חורבן ביהמ"ק כנ"ל. ומיום שנחרב בית מקדשינו ערבה כל שמחה. כי שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולינו כי עיקר השמחה הוא ע"י התגלות הרצון כנ"ל וחורבן ביהמ"ק הוא ע"י התגלות הרצון כנ"ל וחורבן ביהמ"ק הוא בחי' פגם הרצון כנ"ל וע"כ נשבת השמה כנ"ל:

אות כ

וע"כ צריך כ"א להתאבל ולבכות מאד על חורבן בימה"ק ועיקר הבכי' על הפגם הרצון על מה שאין אנו זוכין עכשיו להארת הרצון בשלימות מחמת שנחרב בית מקדשינו כנ"ל. כי ע"י האבילות והבכי' על חורבן בימה"ק ממתיקין ומבטלין כח הבכי' של עשו הרשע אשר ע"ז היה חורבן ביהמ"ק. ועקיר אריכות הגלות המר הזה הוא רק בשביל זה כמובא כי עשו הרשע הוא בחי' זוהמת הנחש שהוא בחי' ל"ט מלאכות גשמיות וע"כ נקרא עשו לשון עשיה כ יהוא עיקר תוקף זוהמת העשי' גשמיית ש הוא זוהמת הל"ט מלאכות שהם בחי' ל"ט קללות ל"ט מלקיות שהם טרדות ויגיעת ורדיפת העוה"ז הגשמי. ואל הל"ט מאלכות שהם בחי' עשו הם בחי' עצבות ומרה שחורה בחי' בעצבון תאכלנה כי עיקר אחיזת העצבות הוא בבחי' עשי' גשמיות בחי' ל"ט מלאכות, היפך הארת הרצון שהוא היפך העש' שהוא בחי' שמחה כנ"ל. ויעקב שהוא כלליות ישראל הוא בבחי' רצון שמשם שורש נשמת ישראל בחי' שמחה כנ"ל בחי' שובע שמחות את פניך שהוא בחי' יעקב כ"ש מבקשי פניך יעקב סלה, כי הארת פנים הוא בחי' הארת הרצון כנ"ל. כי ישראל יש להם לשמוח תמיד על שזכינו להיות בחלקו ית'. ולהאמין בו ית' שהכל ברצונו ית' שזהו עיקר השמחה כנ"ל כי כשיודעין ומאמינים באמת שהכל ברצונו ית' לבד בוודאי שמחים וששים תמיד כי כוונתו ורצונו ית' הוא בוודאי לטוב תמיד כי כ למה דעביד רחמנא לטב עביד. ועכו"ם שהם בחי' עשו הם בבחי' עצבות ובכי' ואבילות כי בוודאי ראוי להם להתעצב ולהתאבל כל ימיהם על חלק הרע כי רודפים כל ימיהם אחר העוה"ז הגשמי שהוא מלא דאגות ועצבות וכל ימיהם כעס ומכאובות ורחוקים מהש"י ומהתכלית הנצחי:

אות כא

והנה עיקר בכייתו של עשו הרשע הי' על ענין הברצות שלק יעקב ממנו במרמה כי יצחק רצה לברך את עשו. ולכאורה הדבר פלא. איך טעה יצחק אבינו לאהוב את עשו הרשע עד שרצה לברכו ואפילו אם הטעה אותו עשו עכ"פ בוודא יהי' יודע שיעקב צדיק ממנו הרבה. כי היה איש תם יושב אוהלים. ולא תהא כהנת כפונדקית. עכ"פ הי' ראוי לברך את יעקב הצדיק תחילה בכוונה. אך באמת בוודאי ידע יצחק אבינו שחלקו של יעקב הוא בתורה ותפילה ועבודת ה' וחלקו של עשו הוא רדיפת העוה"ז כי הי' יודע ציד איש שדה. אך עשו הרשעה הטעה את אביו עד שסבר שגם הוא חפץ בהתכלית ואוהב לומדי תורה ורוצה להחזיק אותם כי באמת עשו הרשע. אע"פ שחלקו הי' העוה"ז הגשמי ולא לישא עלי ועול תורה ומצוות. אעפ"כ אם הי' רוצה הי' יכול להיות מרכבה אל הקדושה אם הי' אוהב את יעקב כי היה ראוי לו להחזיק את יעקב. ולעמול ולעבוד כל ימיו בשביל יעקב אחיו כדי להחזיקו שיוכל לעסוק בתורה כמו זבולון וישכר שנאמר עליו שמחזבולון וכו'. כי באמת זהו עיקר התכלית של ההמון עם אנשים פשוטים שאינם עוסקים בתורה ועוסקים בפרנסה ומו"מ בל"ט מלאכות הם צריכים להשתדל בכל כחם להחזיק לומדי תורה הכשרים וזה עיקר התכלית שלהם כי ע"ז נכלל עשי' ברצון כי התורה היא בחי' רצון כנ"ל. והם עוסקים בעשי' דהיינו בעשיית המו"מ ול"ט מלאכות. וע"י שהם מחזיקים הת"ח מהמו"מ שלהם ע"ז נכלל עשי' ברצון שזהו עיקר התכלית כנ"ל:

ועשו הרשע הטעה את אביו ברמאות גדול עד שסבר שהוא אוחז במדה זו שהוא אוהב תלמידי חכמים ורוצה להחיזקם וזהו ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ותרגומו ארי מציד' הוה אכיל. והדבר תמוה שצדיק כמו יצחק אבינו יאהב את הרשע בשביל שנותן לו לאכול. אך באמת עיקר אהבתו הי'. כי סבר השעשו הרשע אוהב את הת"ח. ורוצה להחזיקו. וע"כ הי' אוהבו בשביל האכילה

שנתן לו שעי״ז סבר שרוצה להחזיק את הת״ח שזהו עיקר התכלית של עשו אם הי׳ עושה זאת באמת. וזה שהי׳ מרמה אותו ושאל לו אבא איך מעשרין את המלח ואת התבן, כי תרומות ומעשרות שנותנין לכהן זהו בחי׳ צדקה נדבת לב שנותנין לכהנים חלף עובדתם אשר הם עובדים באהל מועד שזהו בחי׳ צדקה שנותנין להת״ח שנקרא כהן העוסק בעבודת הש״י. שעי״ז עיקר הארת הרצון שממשיכין הארת הרצון לבחי׳ עשי׳ כדי לבטל זוהמת הנחש כדי שיוכלל עשי׳ ברצון כנ״ל. ובשביל זה עיקר תרומות ומעשרות ומתנות עניים הם מתבואות השדה. כי עבודת השדה הוא עיקר להי״ט מלאכות. כי רוב המלאכות הם בשדה כי השדה היא עיקר בחי׳ עשי׳ גשמיית ושם עיקר אחיזת זוהמת הנחש. בחי׳ נחש עפר לחמו וע״כ הזהירה תורה את ישראל לקדש את התבואה היוצאה מן השדה ע״י תרומות ומעשרות ומתנות עניים שהם בחי׳ צדקה שעי״ז מקדשין בחי׳ עשי׳ כנ״ל שממשיכין הארת הרצון בעשי׳ ונכלל עשי׳ ברצון כנ״ל. נמצמא שעיקר קדושת העשי׳ להכלל ברצון הוא ע״י צדקה וזהו בחי׳ והי׳ מעשה הצדקה שלום. מעשה דייקא כי ע״י נתקדש העשי׳ כנ״ל. ונעשה שלום בין שני הפכים כי עשי׳ נכלל ברצון כנ״ל. וע״כ עשו שהיה מרמה את אביו עד שסבר שהוא רוצה להחזיק הת״ח ע״כ שאל אותו אבא איך מעשרין וכו׳ כאלו הוא חפץ להרבות בצדקה בתרומות ומעשרות עד שמסופק אפילו אם להפריש מעשרות מתבן ומלח. אבל באמת כל זה היה רמאות כי אדרבא לא די שלא רצה להחזיק את יעקב אחיו הצדיק אף גם אדרבא היה שונא גדול להצדיק יעקב ומחמת הרמאות הזה שהטעה את אביו ע״כ רצה יצחק לברכו. דהיינו שרצה ליתן לו שפע הפרנסה בעוה״ז כ״ש ויתן לך אלהים מטל השמים ומשמני הארץ שזאת הברכה רצה לברך את עשו הרשע. כי סבר שהוא רוצה לעסוק בעבודת השדה בל״ט מלאכות ולהחזיק את אחיו הת״ח ע״כ אמר שטוב לברך אותו בברכה זו כדי שיעסוק בעבודת השדה ויחזיק את אחיו הת״ח. כי יעקב אין צריך כלל לברכה זאת כי הוא אינו צריך לעסוק בשום עסק כלל רק בתורה ועבודת ה׳ ועשו אחיו יחזיק אותו. כמו שהי׳ לעתיד באמת שיקויים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ כי עיקר התכלית שלהם הוא להחזיק את ישראל שיוכלו לעסוק בתורה ועבודת הש״י: וע״כ אמר יצחק הביאה לי ציד ואוכלה וכו׳ כי דייקא ע״י״ז שיביא לו ציד לאכול להחזיק הת״ח ע״י״ז יקבל הברכות כי בודאי אם הי׳ עשו רוצה בכך באמת שהוא יעבוד בעבודת השדה ויחזיק את יעקב אחיו הת״ח בודאי הי׳ מגיע לו הברכה בזכות יעקב כדי שיוכל להחזיק אותו. אבל באמת הרשע בחי׳ עשו אינו חפץ בזהכלל רק רוצה לקבל הברכות בשביל תאוות לבו הרע כדי שיוכל למלאות כל תאוותו ואדרבא רוצה לרדוף ח״ו את הצדיק אחיו:

אות כב

ורבקה שומעת בדבר יצחק, כי רבקה ידעה כל זאת היטב שעשו הוא רשע גמור וכוונתו להרע ע״כ שלחה את יעקב לקלב הבכות ברמאות מאביו. כי יעקב הצדיק א״א לו לקבל הברכות שהם שפע הפרנסה בעוה״ז כ״א ע״י רמאות הזאת שמוכרח להלביש את עצמו בבחי׳ עשי׳ גשמיות שהוא בחי׳ עשו כדי שיוכל לקבל פרנסה. וזהו שהלבישה אותו בלבושי עשו ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות ויברכהו. כי באמת יעקב בשרשו רחוק מפרנסה גשמיית. כי חלקו רק תורה ומצוות בחי׳ הארת הרצון שהוא היפך עשיה גשמיית. ובאמת לעתיד כשיבא משיח ב״ב לא יעסקו ישראל בושם עסק כי יתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ וע״כ אם הי׳ יעקב נכנס ליצחק בלי לבושי עשו והי׳ מבקשו שיב רכו שיתן לו הש״י שפע והצלחה בעסקי פרנסתו לא הי׳ יצחק מרוצה לזה כי הי׳ אורמ לו למה לך לחשוב פרנסה כלל כי אתה צריך רק לעסוק בתורה ותפילה. ופרנסתך תהי׳ נעשית על ידי אחרים. והם צריכים לבקש על פרנסה כדי להחזיק אותך כי זהעיקר התכלית שלהם אבל אתה צריך להיות רק יושב אהל. ולבלי לחשוב שום פרנסה כלל כמו שיהי׳ לעתיד באמת שיתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ וכמו שאמר רשב״י אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וכו׳ תורה מה תהא עלי׳ אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע״י אחרים. כי יצחק רצה שיתנהג העולם תיכף כמו שיהי׳ בסוף כשיבא משיח ב״ב. כי יצחק הוא בחי׳ תוקף היראה הקדושה בחי׳ פחד יצחק שנמשך ע״י בחי׳ רצון כנ״ל בהתורה הנ״ל. וזה בחי׳ יצחק בן אברהם כי אברהם הוא בחי׳ רצון כי נקרא נדיב לב הראשון כשפרש״י ע״פ נדיבי עמים נאספו כי כל עבודתו של אברהם הי׳ רק ע״י הרצון שהיה משתוקק ונכסף תמיד להש״י ברצון חזק מאד עד שזכה למה שזכה. כ״ש רבינו ז״ל במ״א כי הוא הי׳ ראש לגרים. ועדיין לא הי׳ שום תורה ומצוה ולא הי׳ לו שום עבודה רק הרצון לבד ועי״ז בעצמו זכה שגילה לו הש״י כל התורה וכו׳ כשרז״ל נמצא שאברהם הוא בחי׳ רצון. וע״כ הוליד את יצחק שהוא בחי׳ יראה כי היראה נעשה ע״י הרצון וע״כ רצה יצחק שיתנהג העולם מיד כמו שיהי׳ לעתיד בעת הגאולה שתהיה בבחי׳ יצחק בבחי׳ ושבועתו ליצחק כמובא. כי עיקר הגאולה תהי׳ ע״י היראה שתתגלה ע״י הארת הרצון. שעי״ז יתקיים העולם בחסדו בחי׳ עולם חסד

יבנה שזהו בחי׳ ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ כנ״ל. וע״כ כתיב במשיח והריחו ביראת ה׳. כי עיקר החסד שיתגלה לעתיד בחי׳ ועושה חסד למשיחו לדוד יהי׳ ע״י היראה כנ״ל. שע״ז יתקים העולם בחסדו וכל זה יהי׳ ע״י עוצם התגלות הרצון שיהי׳ לעתיד כי אז כולם ידעו אותו למקטנם ועד גדולם כי תמלא הארץ דיעה את ה׳ וכו׳. וכולם יכירו וידעו שהכל מתנהג רק ברצונו והשגחתו לבד. ואין שום טבע כלל. כי אפילו הטבע בעצמה של עכשיו היא ג״כ הכל ברצונו והשגחתו בכל עת ורגע והטבע בידו ית׳ בכל עת ורגע כחומר ביד היוצר כי הוא ית׳ ברא את הטבע הוא מניהג ומחי׳ את הטבע והוא ברצונו משנה את הטבע בכל עת שרוצה כי הכל ברצונו לבד. ויצחק אבינו רצה שיתנהג העולם תיכף בבחי׳ זו בבחי׳ ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳. וע״כ לא הי׳ מרוצה לברך את יעקב בטל ומטר בשביל פרנסה. כי פרנסתו תהי׳ נעשית ע״י אחרים ולמה לו לחשוב כלל צרכי טל ומטר גשמיים שהם בשביל עבודת השדה שזה אין שייך לו כלל רק אותן שיעסקו בפרנסתו הם יקבלו הברכה הזאת בזכות יעקב כדי שיוכלו להחזיק אותו וכנ״ל. אבל באמת אז עדיין לא נזדכך ולא נטהר העולם לגמרי מזוהמת הנחש שנמשך ע״י חטא אדה״ר. ונתדבק אז תוקף זוהמת הנחש בעשו הרשע ע״י מעשיו הרעים. עד שנעשה שונא לאחיו הצדיק יעקב ולא הי׳ רוצה להחזיקו כלל. אדרבא רצה לרדוף אותו ולא היה חפץ לקבל ברכת הפרנסה גשמיית כ״א בשביל עצמו ותאוותו למלאות תאוות בטנו וכדי לרדוף יותר את יעקב ועליו נאמר ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו. כי הי׳ אוהב קללה שהוא הקללות שנתקלל מחטא אדה״ר ל״ט קללות שהם בחי׳ ל״ט מלאכות גשמיות בחי׳ בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכו׳. והוא אהב קללה זאת וכי בחר זאת לחלקו כי היה איש שדה. ולא חפצת בברכה כלל. כי לא הי׳ חפץ כלל להיות מרכבה ליעקב להחזיק אותו כדי לכלול בברכה וע״ז באמת ותרחק ממנו הברכה כי יעקב קיבל כל הברכות. כי כל זמן שלא נתתקן עדיין זוהמת הנחש לגמרי ואין ההמון עם העוסקים במלאכות ומ״מ מחזקיים את התלמידי חכמים כמו כן צריכין עדיין לעסוק במלאכות ומו״מ. כי כפי מה שמרבין ישראל בצדקה. ועיקר הצדקה להחזיק תלמידי חכמים כמו כן הם דוחין זוהמת הנחשבחי׳ ל״ט מלאכות ונתמעטין הטרדות והעסקים. כי אפיל מי שעוסק במו״מ ומלאכות לאו הכל שוין. כי לפעמים הפרנסה באה בנקל בסיבה קלה בלי יגיעה רבה ולפעמים צריכה יגיעה גדולה והשכר מועט. והכל כפי זכות הצדקה שעל ידה נדחה זוהמת הנחש ל״ט מלאכות וכמו כן נתמעט העסק. עד לעתיד שיתקיים ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה אז יתגלה הרצון ואז לא נצטרך לעסוק בשום עסק ומלאכות כלל כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ אבל עכשיו כל זמן שאין זוכין לזה צריכין גם ישראל לעסוק באיזה עסק ומו״מ כדי להמשיך פרנסה וכנ״ל. וזהו בחי׳ מה שיעקב אבינו התלבש עצמו בלבושי עשו כדי לקבל הברכה מאביו שהיא ברכת טל ומטר בשביל פרנסה כי עשו הוא בחי׳ עשי׳ גשמיית בחי׳ ל״ט מלאכות כנ״ל. ויעקב הוא באמת רחוק מזה כי הוא בבחי׳ רצון כנ״ל. אבל מחמת שאין העולם מתוקן ואין הרשע רוצה להחזיק הצדיק ע״כ צריכן גם ישראל הכשרים שהם בחי׳ יעקב להתלבש בלבושי עשו בעשיות גשמיות שהם עסקי מו״מ ול״ט מלאכות בשביל להמשיך פרנסה וזהו ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו שעירות וכו׳. כי שערות הם מותרי מוחין שמשם אחיזת הרוגז והדינים כ״ש רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ס״ט). כי המוח הוא בחי׳ רחמנות שהוא בחי׳ רצון ושערות הם בחי׳ מותרי מוחין בחי׳ רוגז ודינים. וע״כ עשו שהוא תוקף העשיה תוקף הרוגז והדין. ע״כ הי׳ מלא שערות כולו כאדרת שער וע״כ קראו שמו עשו, עשו דייקא בחי׳ עשי׳ גשמיות שהוא בחי׳ רוגז כנ״ל שהוא בחי׳ שערות כנ״ל. ועל כן הוכרח יע קב להתלבש עצמו בבחי׳ לבושי עשו. בבחי׳ שערות שהם בחי׳ עשי׳ בחי׳ ל״ט מלאכות, זהו רמז כי גם ישראל הכשרים צריכין לעסוק באיזה עסק בשביל פרנסה עכשיו מחמת שעדיין לא נתגלה הארת הרצון בשלימות כנ״ל. אבל כשיעקב בחי׳ בני ישראל הכשרים מתלבשין עצמן בלבושי עשו בשביל פרנסה דהיינו שעוסקין באיזה עסק ומו״מ בשגביל פרנסה כנ״ל הם מקדשין ומטהרין את העסק והמו״מ ולה״ט מלאכותבקדושהגדולה. כי עושין מו״מ באמונה שלימה ואזי כל העסקים והל״ט מלאכות שלהם הם בבחי׳ ל״ט מלאכות המשכן כנ״ל. וזהו בחי׳ וירח את ריח בגדיו וכו׳ ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה׳ וארז״ל שהוא ריח ג״ע שנכנס עמו זה בחי׳ מלאכת המשכן. כי ציורא דמשכנא כציורא דג״ע, היינו כשיעקב בחי׳ בני ישראל הכשריםבאמת. כשמלבישין עצמן בבגדי עשו היינו כשעוסקים במו״מ ועסקים שזהו בחי׳ בגדי עשו. אזי עסקיהם ומלאכתם מעלה ריח טוב כריח ג״ע שהוא בחי׳ ציורא דמשכנא כי כל מלאכתם ועסקיהם הם בבחי׳ מלאכת המשכן כנ״ל ואז קיבל יעקב הברכות של טל ומטר וכו׳ שהוא ברכת הפרנסה. כיכל זמן שאין שופע החסד בשלימות. צריכין עסקים ול״ט מלאכות לעשותן בקדושה. בבחי׳ מלאכת המשכן כדי להמשיך פרנסה כמבואר היטב בהתורה הנ״ל ע״ש היטב. כי רק הצדיקים והת״ח והכשרים אמתיים זוכין קצתם לבחי׳ ההנהגה של לעתיד שיתקיים ועמדו זרים וכו׳ דהיינו שאין עושין שום עק ומלאכה כלל אבל שאר ישראל צריכין לעסקו במו״מ ומלאכה בקדושה כנ״ל. ועיקר תיקונם שיכוונו בעסקם במו״מ להחזיק את הת״ח האמת וכנ״ל. ועי״ז זוכה כ״א לפי הצדקה שנותן להת״ח לבטל זוהמת הנחש שהם ל״ט מלאכות עד שיזכו כל ישרא לשלא יצטרכו לעסקו בשום עסק ומו״מ כלל. וזה התקון יהיה נגמר בשלימות כשיבא משיח ב״ב. שאז יתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ וישראל לא יעסקו בשום עסק ומלאכה כלל וכנ״ל:

אות כג

וזה בחי׳ את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי כי עבודת הקרבנות היתה מתחלה בבכורות ואח״כ ניתנה לכהנים כשרז״ל. ועיקר עבודת הקרבנות הוא בחי׳ התגלות הרצון שהי׳ בביהמ״ק כי כל הקרבנות הם נדבת לב בחי׳ רצון וע״כ נאמר בכל הקרבנות לרצונכם תזבחוהו כנ״ל כי ע״י הקרבן מעלין מבהמה לאדם כידוע היינו שמבררין ומעלין בחי׳ עשיה שהוא בחי׳ בהמיות ומעלין אותה לבחי׳ רצן שהוא בחי׳ דעת בחי׳ אדם כי עיקר נפש האדם הוא בחי׳ אור הרצון כנ״ל. וע,כ נקראין מעשה הקרבנות עבודה כי באמת זהעיקר העבודה להעלות בחי׳ עבדות בחי׳ עשיה בי׳ בהמיות לבחי׳ רצון שהוא בחי׳ נשמת ישראל שהם קרויים אדם. וזה שאנו מתפללין רצה על עבודת הקרבנות שיתקבלו לרצון כ״ש ותהי לרצחן תמיד עבודת וע״כ נקרא ברכת רצה עבודה כמבואר בגמ׳ ופוסקים. כי עיקר עובדת הקרבנות ע״י הכהנים וצריכין להיות כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישרא לבמעמדם. כי הכהן הוא בחי׳ החסד שנתגלה ע״י היראה שנעשה ע״י הרצון שע״י החסד הזה נתבטלין כל הל״ט מלאכות שהם זוהמת הנחש שנמשכין מפגם הרצון כנ״ל וע״כ היו צריכין ישראל במעמדן שהיו עוסקין בתורהשהואבחי׳ התגלות הרצון כי התורה כולה היא רצונו כנ״ל ועיקר התגלות רצונו הוא על ידי עסק התורה כי שם מלובש רצונו יתי׳ כמבואר בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ל״ג). וע״כ היו עוסקין במעמדן במעשה בראשית כי מעשה בראשית מגלין שהכל ברצונו יתי׳ כי הוא יתי׳ ברא הכל מראש ועד סוף וע״כ בוודאי הכל ברצונו וע״ז שהיו מגלין הרצון ע״ז נעשה יראה שהוא בחי׳ לוים בדוכנם. כי יראה הוא סטרא דליוואי כידוע וע״י היראה נמשך חסד שהוא בחי׳ כהן כנ״ל וע״י החסד הזה נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ ואתם כהני ה׳ תקראו, כהני ה׳ דייקא בחי׳ עולם חסד יבנה. ונתבטלין כל הל״ט מלאכות שהם בחי׳ עשי׳ וע״כ עיקר העבודה בכהנים כי עיקר מעשה העבודההוא לטהר עולם העשי׳ שיוכלל עשי׳ ברצון כנ״ל שזה נעשה ע״י הכהן אישר החסד שהוא מבטל זוהמת הל״ט מלאכות בחי׳ עשי׳ ואז נכלל עשי׳ ברצון שזהו עיקר בחי׳ הקרבן כנ״ל. וע״כ אדם חוטא מביא קרבן כי כל החטאים נמשכין מזוהמת הנחש שהוא תוקף העשיה בחי׳ ל״ט מלאכות בחי׳ עצבות בעצבון תאכלנה שמשם נמשכין כל החטאים ח״ו. וע״כ״י הקרבן שמקריב הכהן בביהמ״ק שע״ז מבטלין בחי׳ הל״ט מלאכות ונתבטל זוהמת הנחש מעולם העשי׳ ונכלל עשיה ברצון ע״ז נתכפרין ונתבטלין כל העוונות שנמשכו משם כנ״ל. ונתהפכין העוונות לזכיות. כי נכללין העוונות בבחי׳ רצון בבחי׳ כי נרצה עוונה כנ״ל:

אות כד

וע״כ ברגלים שאז עיקר התגלות הרצון. ע״כ היו אז מרבין בקרבנות צבור ויחיד. וכל אחד היה מחוייב להביא עולת ראיה ושלמי שמחה כפי נדבת לבו. כי אז ברגלים צריכין לגלות הרצון כנ״ל. וע״כ צריכין להרבות בקרבנות כי הקרבנות הם בחי׳ התגלות הרצון בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון כנ״ל ועל כן עיקר השמחה של יו״ט ע״י הקרבנות כ״ש ואכלת לפני ה׳ אלקיך מעשר וכו׳ ושמחת וכו׳ וכשרז״ל אין שמחה אלא בבשר בהמה שמביאין ממנה קרבן כי עיקר שמחת יו״ט כפי התגלות הרצון. ועיקר התגלות הרצון הוא ע״י הקרבנות כנ״ל וזה שכתוב בכוונות שקרבנות הם מטהרין בחי׳ עשי׳ ובשביל זה אומרים הקרבנות בתחילת התפילה. שאז הואתיקון ועליית העשיה. ואיתא בזוה״ק שסילוקא דקרבנין עדא״ס כי א״ז זה בחי׳ רצון שברצונות רעווא דרעווין כידוע כי עיקר הקרבנות לטהר ולזכך עולם העשי׳ שזהו עיקר הארת הרצון כשזוכין לרצון חזק בעולם העשי׳. ואז נכלל עשי׳ ברצון ועי״ז עולין ונכללין באי״ס ברעווא דרעווין. כי א״א להכלל באי״ס ברעווא דרעווין כי״א כשמזככין ומטהרין בחי׳ עשיה וכוללין עשיה ברצון אשר בשביל זה ירד האדם לעוה״ז כנ״ל:

אות כה

נמצא שכל הקרבנות הם בחי' הארת הרצון היינו בחי' כלליות עשי' ברצון ובתחלה היתה העבודה בבכורות ועשו הי' בכור. ואם היה זוכה להיטיב מעשיו הי' זוכה לעבוד עבודת הקרבנו תכי בוודאי הי' לו בחירה לבחור בטוב. אך אפילו אח"כ כשנטה לדרך אחר ולא רצה לעסוק בעבודה תמה כמו יעקב אחיו אם הי' חפץ עכ"פ באהבת אחיו. והי' מחזיק אותו. והי' נותן לו כל הצטרכותו. הי' זה נחשב ג,כ לעבודת הקרבנות ממש שמחויב הבכור לעבוד כנ,ל. כי מי שמחזיק ת"ח נחשב כאלו הקריב כל הקרבנות כי אכילת הצדיק גדול יותר מקרבנות כ"ש רבינוז"ל בס' האי"ב החדש (אות א' אכילה סי' זיין) כשרז"ל כל המביא דורון לת"ח כאלו הקריב ביכורים וכו' גם איתא (ברכות י) כל המארח ת"ח בתוך ביתו כאלו הקריב תמידין כי ע"י הצדקה שנותן לת"ח ומחזקי אותו ע"ז נכלל עשי' ברצון כנ"ל שזה וממש בחי' קרבנות. אבל עשו לא חפץ בזה אדרבא רדף את יעקב כי לא חפץ בברכה כי לא רצה כלל להתקרב להש"י ולצדיקים. רק כל חפצו ורצונו הי' רק להמשיך לעצמו כל תאוות לבו הרע וע"כ מכר את הבכורה בשביל תאוות אכילה. כ"ש ויבא עשו מן השדה והוא עיף ויאמר הלעיטני נא מן האדום וכו' כי המעשה הי' דייקא בעת שבא מן השדה הוא עיף. דהיינו שהי' עיף ויגע מזוהמת עבדות השי' שרדף אחר עובדת העוה"ז העשי' הגשמי ולא המשיך עצמו אל הרצון דקדשוה כלל רק אל ההיפך ממנו לתוקף העשי' ורדיפת העוה"ז הגשמי וע"כ הארז"ל הוא עיף מן הרציחה ושאר עבירות שחשבו רז"ל כי כלול בבחי' והוא עיף שהוא בחי' שהמשיך ע"ע הקללה בעצבון תאכלנה בחי' זוהמת הל"ט מלאכות שמשם נמשכין כל העוונות כנ"ל כי הם זוהמת הנחש כנ"ל. ע"כ הכל בכלל והוא עיף כנ"ל ואז אמר ליעקב הלעיטני נא וכו' ובזה הראה רשעותו הגדולה כי לא די שהוא אינו רוצה להחזיק את הת"ח בחי' יעקב אף גם הוא רוצה לגזול את הצדיק ורוצה שהצדיק יטרח בשבילו ח"ו. ויתן לו לאכול למלאות בטנוהרע וע"כ קיים יעקב אבינו עם עקש תתפלת. ואמר לו מכרה כיום את בכורתך לי כי מאחר שאיוחפץ בשום עבודה כלל. ואין אתה רוצה להמשיך עצמך אל הרצן דקדושה ולהחזיק את הת"ח שזהו בחי' עבודת הקרבנות השייך להבכור כנ"ל ואתה אינך חפץ בזהכלל רק כל רצונך הוא להיפוך ממש רק למלאות בטנך ולרדוף אחר זוהמת העשיה גשמיות בחי' והוא עיף ע"כ בוודאי ראוי לך למכור לי הבכורה. כי אין לך עוד שום חלק בהקדושה כלל ואז מכר לו הבכורה הם בחי' רצון בחי' כלליות עשי' ברצון שזהו עירק הברכה שנמשכת מרצון העליון וזה בחי' קרבנות בחי' בכורה. והוא לא חפץ בזה כלל רק אדרבא כל חפצו הי' ח"ו להפוך הרצון לעשי' כי כל הרצונות שלו היו רק אחר תאוות וחמדות העולם העשי' ע"כ לקח יעקב אבינו את הבכורה ממנו כדין ונתן לו בעדה תאוות אכילה גשמיות של העוה"ז שהוא לחם ונזיר עדשים וכו' ונשאר כ"א בחלקו. כי יעקב קיבל לעצמו כל הטוב שהיה כבוש אצל עשו בגלות שהוא בחי' ניצוצי אור הרצון שהי' אצלו שהוא בחי' בכורה כנ"ל. ויעקב נתן לו האדום הזה שהוא תוקף הדין תוקף העשי' הגשמיות שהוא פסולת האכילה פסולת העשי' הגשמיות שהוא פסולת האכילה פסולת העשי' בחי' אחיזת הס"א וסילק הפסולת ממנו ונתן הכל לעשו ונאשר כל אחד בחלקו אשר בחר לו:

אות כו

וזה שכתב רש"י שיצחק היה מצער בתחילה ואמר אולי עשיתי שלא כדין שברכתי את יעקב תחילה אך כששמע ממנו שגם הבכוה מכר לו אז אמר על זה הייתי מצטער וכו' עכשיו גם ברוך יהי'. היינו כנ"ל כי עיקר הטעות של יצחק היה שהיה סבור שעשו אע"פ שהוא רשע הוא אוהב את הת"ח ורוצה להחזיקו וע"כ צריכין לברכו בפרנסה כדי שיוכל להחזיק את הת"ח כנ"ל. אבל כששמע יצחק שעשו הרשע מכר הבכורה ובזה הראה זדונו שאינו חפץ בברכה כי אינו חפץ כלל לכלול ברצון ע"י הת"ח שזהו בחי' בכורה בחי' קרבנות כנ"ל והוא אינו חפץ בבחי' זו כלל רק אדרבא מכר בורתו ליעקב בשביל תאוות אכילה הגשמיית ע"כ אמר יצחק על זה הייתי מצטער וכו' עכשיו בוודאי גם ברוך יהיה כי בוודא ימגיע הברכה רק ליעקב כי הברכה והשפע נמשך ממקור הרצון שזהו בחי' יעקב רק מה שרציתי לברך את עשו הכל הי' בשביל יעקב כדי שתוכל להחזיק וכו' כנ"ל אבל עכשיו שאין אתה חפץ בזה בוודא ימגיע הברכה והבכורה ליעקב וכו' כנ"ל:

אות כז

ואז וישא עשו קולו ויבך, ויבך דייקא כי הבכייה היא מותרות המרה שחורה שזהו בחי' תוקף זוהמת העשי' בחי' בעצבון תאכלנה כי עצבות הוא מרה שחורה שמשם הבכיה והדמעות וע"כ עשו הרשע על ידי בכייתו הרעה הי' מעורר תוקף זוהמת הנחש תוקף העשי' שהי' נאחז שם. וצעק צעקה גדולה שיתן לו תאוות העוה"ז ואז הוכרח יצחק לסתום את פיו וליתן לו תאוותו הרעה כי אז עדיין לא נתתקן העולם והי' עדיין אחיזת הס"א בעולם וכל זמן שלא נתבטל הס"א לגמרי צריכין בהכרח ליתן להחיותה כידוע וע"כ כשנתעורר עשו בתוקף אחיזתו בשרשו שהוא בכי' ועבצות ומרה שחורה שהוא תוקף זוהמת הנחש תוקף העשי' אז הוכרח יצחק למלאות בטנו כנ"ל. וכל הצרות והגלות וחורבן ביהמ"ק הכל נמשך ע"י בכייתו הרעה כידוע. כי ע"י בכייתו הרעה הי' מעורר זוהמת הנחש שהוא בחי' בעצבון תאכלנה בחי' ל"ט מלאכות העשי' וכו' שהם פגם הרצון ועשו הוא הס"מ בעצמו. וע"כ התגבר ע"ז עד שהכניס מזוהמא שלו בעולם ופגם ברצון והכניס כפירות בלב עד שגם קצת מישראל נלכדו ברשתו כי הוא עיקר מצח הנחש אשר כל החיות רעות הדורסים וטורפים רבים מבני עמינו שהם האפיקורסים המכניסים כפירות ודעות זרות גם בקצת בני ישראל כולם הם יונקים ממנו. וע"ז התגבר עד שהחריב בית קדשינו כי עיקר החורבן ע"י פגם הרצון כנ"ל וזה בחי' והי' כאשר תריד ופרקת עולו. תריד הוא לשון יללה ועצבות כ"ש (ישעיה טו) יורד בבכיק וכשפרש"י שם היינו כאשר תתגבר ח"ו ותכניס עצבות בישראל אז ופרקת עולו כי אז תוכל להתגבר ח"ו כי עיקר התגברות הסט"א שהוא בחי' עשו הרשע הוא ע"י עצבות ח"ו כשמכניסין ח"ו עצבות בישראל ועיקר העצבות הוא בחי' פגם הרצון כנ"ל כי עיקר השמחה הוא כשיודעין שהכל ברצונו כנ"ל וע"כ עיקר התגברותו ע"י עצבות ח"ו שהוא פגם הרצון:

אות כח

והנה באמת ישראל עם קדוש צריכין לשמוח תמיד. כי הם נמשכין ממקור השמחה שהוא בחי' רצון כי תהלה לאל חי' ית"ש לעד יש לנו לשמוח כל ימינו לעולם אשר בראנו לכבודו והבדילנו מן התועים וכו' ולא שם חלקינו כהם וכו'. אך מאטחר שנחרב בית מקדשינו שהוא בחי' הארת הרצון שהוא שמחתן של ישראל וע"ז התגבר ח"ו העצבות והבכי' של עשו הרשע ע"כ אנו מוכרחין להתאבל בכל יום על חורבן ביהמ"ק ובפרט בין המצרים ולבכות מאד מאד על חורבן ביהמ"ק כדי לבטל על ידי זה הבכיה של עשו הרשע כי אין הדין נמתק אל א בשרשו ומיני' ובי' אבא ליזול בי' נרגא. כי כל התגברותו הוא ע"י זוהמת העשיה שהוא בחי' ל"ט מלאכות בחי' עצבות ומרה שחורה ובכי' שכל זה הוא היפך הרצון כנ"ל. וע"כ אנו ממתיקין ומבטלין הבכי' והעצבות ע"י הבכיה בעצמו כי מיני' ובי' אבא ליזל בי' נרגא:

כי באמת בכל דבר יש בו טוב ורע וישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם כי יש בבכיה שני בחי', טוב ורע כי עצם הבכיה והעצבות הוא מהס"א מבחי' עשו שהוא בחי' עשי' ששם עיקר העצבות כנ"ל כי כל הבכי' של עשו הרשע הי' על תאוות לבו הרע כי כל חפצו שיתן לו אביו כל תאוות לבו ובכה על זה וזאת הבכיה הוא תכלית הזוהמא שהוא תוקף העשי' שהוא עצם העצבות וכו' וכנ"ל. אבל הבכיה של ישראל עם קדוש הוא בהיפוך ממש כי כל בכיותינו הוא על חורבן ביהמ"ק שנתרחקנו מאבינו שבשמים ואין אנו זוכים להארת הרצון שהיה מאיר בבימה"ק. ועיקר הבכיה הוא שכ"א ואי' בוכה על עוונותיו כי מה דהוה הוה כי כבר נחרב הביהמ"ק והעבר אין רק הבכיה הוא שצריך כ"א ואי' להתאבל ולבכות מאד מאד על עונותיו ומעשיו הרעים שהם גורמים חורבן ביהמ"ק בכל דור ודור כי כל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאלו נחרב בימיו. נמצא שעיקר הבכיה של ישראל הוא בחי' רצון כי אנו בוכים ומצטערים על שנתרחקנו מרצונו ית' ואנו מתגעגעים ומשתוקקים ברצון חזק לשוב אליו ית' באמת וזה כל עיקר בכייתינו וע"כ הבכי' של ישראל הוא בחי' רצון. נמצא שהם מהפכים הבכי' שהוא בחי' עשי' כנ"ל מהפכים אותה לרצון וממתיקים הדין בשרשו כי מהפכים הבכי' לרצון כי בוכים מתוקף הרצון שיש לנו לשוב אליו ית' ולעבודתו ולבית מקדשינו וכו' והא מהיפך אל היפך של בכיית עשו הרשע שבכה בשביל תאוות העשי' כנ"ל וע,כ ע"י הבכי' דייקא מבטלין

כח הבכי׳ של עשו שהוא בחי׳ עשי׳ כי אנו מהפכים הבכי׳ בחי׳ עשי׳ לרצון. וע״כ הבכי׳ של ישראל גדולה ויקרה מאד בעיני השי״ת כ״ש בבכי יבואו ובתחנונים אובילם כי הבכי׳ של ישראל היא בחי׳ כלליות עשיה ברצון שזהו עיקר התכלית כנ״ל. כי עיקר הבכיה של ישראל צריכה ליהות כמו תינוק הבוכה מגודל הגיעגועים שיש לו לאביו כמו ששמעתי מרבינו ז״ל וזהו בחי׳ והנה נער בוכה מיד ותחמל עליו כמ״ש בתיקונים. כי כשישראל בוכים כמו תינוק הבוכה לשוב לאביו אז בוודאי ותחמל עליו. כי זהו בחי׳ רצון שמהפכים עשי׳ לרצון שע״ז מעוררין רצונו הטוב ורחמנותו עלינו וכנ״ל:

אות כט

וע״כ אחר אבילות והבכי׳ של בין המצרים ות״ב זוכין אח״כ לשבת נחמו, שבת נחמו דייקא כי שבת עיקר הנחמה כי עיקר הנחמה הוא הארת הרצון כנ״ל וזה זטוכין על ידי הבכי׳ דייקא בבחי׳ שישו אתה משוש כל המתאבלים עלי׳ כשרז״ל כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה כי ע״י הבכי׳ של ישראל ע״ז זוכין לרצון שהוא בחי׳ שמחה כי עיקר השמחה ע״י הרצון כנ״ל כי הם בוכין לשוב אליו ית׳ וע״ז מהפכים הבכיה לרצון ובזה בעצמו מהפכין האבילות והבכיה לשמחה בחי׳שישו אתה וכו׳ כל המתאבלים וכו׳ כי עיקר השמחה הוא ע,י הארת הרצון שזהו בחי׳ שמחת י״ט כנ״ל:

אות ל

וע״כ שנים שלוו מאחד כ״א נעשה ערב בעד חבירו כי כל ישראל ערבים זה בזה כי כלליות קיום התורה והמצוות הוא בחי׳ ערבות כנ״ל כ״ש בני אם ערבת לרעך וכו׳ כנ״ל. כי הערב מחייב א״ע שיחזור הלוה ויסלק למלוה שזה בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון שזהו בחי׳ כלליות התורה והמצות שהכל הוא בי׳ הארת הרצון לכלול עשיה ברצון כנ״ל וע״כ כל ישרא לערבים זה בזה. כי א״א לקיים התורה והמצות כי אם ע״י בחי׳ רצון כי עיקר עבודת ה׳ הוא בחי׳ הרצון כנ״ל וכ״א כפי מה שמרגיל עצמו לחזק רצונו וכסופיו וגעגועיו להש״י ברצון חזק ביותר כמו כן הוא זוכה להתקרב להש״י ולתורתו ולמצוותיו. וכל העליות מדרגא לדרגא וממעלה למעלה שצריך כ״א מישראל לעלות בכל עת הכל הוא כפי התגברות הרצון כי עיקר הוא הרצון כנ״ל. ועיקר התכלית הוא הרצון כי גם עיקר התכלית הוא להכלל ברצון שברצונות ברעווא דרעווין כנ״ל כי התחלת התקרבות להש,י וסוף התכלית הואהכל בחי׳ רצון כי ההתחלה והסוף הכל הוא בחי׳ רצון כנ״ל. ולהכלל ברצון א״א כי אם ע״י אחדות ואהבה ושלום שיוכללו כל ישראל יחד באהבה ואחדות גדול. כי עיקר הארת הרצון כפי מה שזוכין להכלל באחד הפשוט ית׳ כי עיקר הארת הרצון הוא ע״י האמונה היינו ע״י שמאמינים שהכל מתנהג רק ברצון האחד הפשוט לבד ואין שום רצון בעולם רק רצון אחד של הבורא היחיד ית׳׳ש אשר הוא לבדו מנהיג עולמו ברצונו המיוחד וכמצבי׳ עבד בחיל שמיא וארעא ולית די ימחא בידי׳. וכפי אמונתו ברצון האחד ית׳ כמו כן זוכה כ״א לרצון דהיינו לכסוף ולהשתוקק ברצון חזק להתקרב ולעבוד אותו ית׳ וכנ״ל. נמצא שעיקר הארת הרצון הוא בחי׳ אחדות וע״כ כל מה שישראל נכללים ביחד ביותר זוכין ביותר להכלל באחד שהוא בחי׳ שנכללין בהרצון כנ״ל ועל כן ואהבת לרעך כמוך הואכלל גדול בתורה. כי עיקר התורה הוא הרצון וא״א לזכות לרצון כ״א ע״י אהבה ואחדות כדי להכלל ברצון האחדות ית׳ כנ״ל. וע״כ ישראל עם קדוש שהם בבחי׳ אחדות כשרז״ל שיעקב היו לו שבעים נפש ונקראים נפש בלשון יחיד ועשו שש עשרה נפשות היו לו ונקראים נפשות ביתו ל׳ רבים כי ישראל הם ממקור האחדות וכל ישראל חשובים כאיש אחד. ע״כ זכול לקבל את התורה בשבועות שהוא בחי׳ רצון כי בשבועות נתגלה להם כזקן שהוא התגלות הרצון בחי׳ רעווא דרעווין שהוא בחי׳ דיקנא קדישא בחי׳ מצח הרצון כמבואר בהתורה הנ״ל כי ע״י האחדות המופלא שהיה ביניהם אז כ,ש ויחן שם ישראל נגד ההר. וארז״ל ויחן כולם כאחד באחדות גדול וכו׳, וע״כ זכו להכלל בשבועות ברעווא דרעווין שע״ז קיבלו כל התורה שהיאבחי׳ רצון כנ״ל וע״כ כל ישרא לערבים זה בזה לענין קיום התורה והמצוות. ולכאורה הדבר תמוה מדוע יהיה כ״א מחויב להיות ערב בעד חבירו. הלא די

להפקיע א״ע וגם קשה הלא ערבך ערבא צריך כי כ,א אינו בטוח בעד עצמו שיזכה לצאת בשלום מן זה העולם ואיך יטיל עליו גם חוב הערבות בעד חבירו. אך באמת א,א לקיים התורה והמצוות כ״א על ידי הערבות שכ״א נעשה ערב בעד חבירו. אך באמת א״א לקיים התורה ובהמצוות כ״א על ידי הערבות שכ״א נעשה ערב בעד חבירו כי עיקר קיום התורה שהוא בחי׳הרצון כנ״ל הוא ע״י האחדות כנ״ל וע״כ כל מי שרוצה לקבל עליטו עול תורה ומצוות שהעיקר ע״י התגברות הרצון כנ״ל צריך להכלל בכלליות ישראל באחדות גדול כנ״ל. וע״כ בשעת קבלת התורה בוודאי נעשו מיד ערבים זה לזה כי תיכף כשרוצים לקבל התורה צריכים תיכף להכלל יחד כולם כאחד. כדי לכלול ברצון כנ״ל ואזי בוודאי כ״א ערב בעד חבירו. מאחר שהכל חשובים כאחד. ודייקא ע״ז שכ״א ערב בעד חבירו שהוא בחי׳ אחודת ע״ז דייקא יכולין לקיים את התורה ובלא זה לא היה אפשר כלל לקיים את התורה כי עיקר קיום התורה שהוא בחי׳ הרצון הוא ע״י האחדות שנחשבין כולם כאחד כנ״ל. נמצא שדייקא ע״י הערבות שזהו בחי׳ שכולם נחשבין כאחד ע״ז דייקא עיקר קיום התורה כנ״ל כי אהבה ואחדות הוא בחי׳ רצון כ״ש באהבה וברצון. כ יעיקר האהבה ואחדות הוא בבחי׳ הרצון שכ״א מרוצה לחבירו ואין שום שינוי רצון ביניהם ונכללים כולם ברצון אחד שע״ז נכללין ברצון העליון שהיא תכלית האחדות כנ״ל:

אות לא

ובאמת גם הערבות בעצמו שכ״א ערב בעד חבירו גם בזה א״א לקיים ולצאת ידי חובתו של הערבות כ״א ע״י הרצון, כי עיקר הערבו תמה שכ״א ערב בעד חבירו הוא שכ״א חייב להוכיח את חבירו כמבואר בדרז״ל. ובאמת מי יכול להוכיח את חבירו כי אינו יודע מה שחסר לחבירו וגם מי יודע אם חבירו ישמע לדברו ואפי׳ אם ישמע מי יודע אם יוכל להתגבר על מה שצריך להתגבר לשוב אליו יתי׳, ע״כ בוודאי קשה מאד לקיים מצות תוכחה ולצאת ידי חובת ערבותו שנתערב בעד כל ישראל כ״ש רז״ל שלאו כל אדם ראוי להוכיח וכמו שאמר ר״כ תמה אני אם יש בדור הזהמי שראוי להוכיח וכו׳. ומאחר שאין אנו זוכין לקיים מצווה זאת כ״א ע״י הרצון שיהיה רצונו חזק מאד לראות בטובת חבירינו ובטובת כל ישראל היינו שיזכו כולם לטובה האמתית והנצחית שיזכו לשוב אל ה׳ באמת ולהתקרב אליו יתי׳ אשר רק זה הוא טובה והצלחה אמיתית וחוץ מזה הכל הבל. כי באמת אפי׳ המצות שאפשר לקיימם אין אנו יכולין לקיימם כ״א ע״י הרצון כגון מצות ציצית ותפילין ועסק התורה וצדקה וכו׳ בוודאי מי שמאמין ויודע מעיט בגדולת כל מצוה ומצוה יודעשכל המצוות רחוקים מאתנו מאד מאד וע,כ באמת יש לנו כמה מניעו תועיכובים קודם שאנו זוכין לקים איזה מצוה כמאמרה. כי מתחילה יש כמה מניעות ועיכובין ובלבוליסקודם שמניחין הטלית ותפילין ואח״כ אפילו כשמניחים אותם יכול להיות שעדיין מוחו מבולבל במחשבות זרות עד שאינו יודע כלל אם לבוש בלבושין דמלכא בכנפי מצוה של הטלית הקדוש והציצית הקדושים ונוראים מאד ומוכתר בכתרי דמלכא בעטרת תפארת התפילין הקדושים ונוראים ולבו רחוק מאד מקדושתם. נמצא שאנו רחוקים מאד מקיום מצוה בשלימות אפילו המצוות הרגילים מאד מכ״ש המצוות שאינם רגילים כ״כ בכל יום בוודאי יש עלהים מניעות רבות בלי שיעור קודם שמקיימם ואפילו כשמקיימם צריכים זכות גדול לקיימם כראוי. ע״כ בוודאי אין אנו יכולין לקיים התורה והמצוות אפילו מצוות הרגילים כ״א ע״י הרצון כמו שאמר רבינו ז״ל כנ, לשעיקר הוא הרצון לכסוף תמיד בהשתוקקות ורצון חזק לקיים מצוותיו יתי׳ ובתוך כך לומדין כאלו לומדין ומתפללין כאלו מתפללין ועושין מצוות כאלו עושין מצוות (ואמר בזה״ל נאר וועלין. דער ווייל דאוינט מען קלאמירשט דער ווייל לערינט מען קלאמירשט דער ווייל טוט מען מצוות קלאמירשט). וכ״ז אפילו בהמצוות הרגילים שאפר לקיימם ג״כ העיקר הוא הרצון כנ״ל מכ,ש המצוות שאין ביד האדם לקימם כגון מצות תוכחה הנ״ל בוודאי א״א לקיימה כ״א ע״י הרצון כנ״ל. כי כ״א מחויב לאהוב את חבירו וכל ישראל כנפשו ממש כ,ש ואהבת לרעך כמוך וכמ ושהאדם בעצמו בוודאי אם יש לו מוח בקדקדו בוודאי ראוי לו שלא ירצה שום רצון אחר רק לזכות להתקרב אליו יתי׳ שרק זההוא טובה אמתיית וחוץף מזה אין שום טובה בעולם כלל. וכמו כן מחוייב כ,א להתגעגע ולכסוף שיזכו כל ישראל להתקרב אליו יתי׳ ובתוך כך אם אפשר לו לדבר איזה דבור עם חבירו מענין עבודת ה׳ בוודאי מה טוב ומה נעים כי כ״א מישראל מחויב לדבר עם חבירו בי״ש כ״ש רבינו ז,ל בכמה מקומות אבל העירק הוא הרצון כנ״ל. כ״ש ברעיא מהימנא על משה רבינו ע״ה ובגין דהוית חשיב בחייך דאלו הוה אפשר לך הוית מהדר כולא עלמא תחות קוב״ה וכו׳ ע״ש שמבואר שם גודל מעלת משה בשביל זה שהיה חושב כל ימיו שאלו הי׳ אפשר לו הי׳ מחזיר כל העולם להש״י. נמצא שאפי׳ משרע״ה עיקר מצות תוכחה היה מקיים ע״י הרצון שהיה כוסף תמיד להחזיק כל העולם למוטב ועי״ז זכה למה שזכה וזה בחי׳ משארז״ל שאין מוכיחין את האדם אלא סמוך למיתה שכן משה לא הוכיחן אלא סמוך למיתה וכן יעקב אבינו וכו׳ היינו כי

עיקר התוכחה שהוא לקיים מצוות ערבות הוא ע,י הרצון כנ״ל כי עיקר בחי׳ הערבות הוא לכלול עשי׳ ברצן כנ״ל. וע״כ עיקר התוכחה הוא רק סמוך למיתה שאז מתחילין להכלל ברצון ואז מאיר בו הרצון ביותר. מחמת שהוא סמוך להסתלקות. כי ההסתלקות של הצדיק הוא שיהיה נסתלק ונכלל בבחי׳ רצון כמו משרע״ה שנכלל בשעת מיתתו ברעוא דרעווין כנ״ל ומחמת שסמוך למיתתו מתחיל להאיר בו בחי׳ הרצון ע״כ אז דייקא יכול להוכיחם כי עיקר התוכחה בחי׳ ערבות הוא הרצון כנ״ל:

אות לב

וזה בחי׳ ג״פ צדקתך שאומרים בשבת במחנה. כנגד שלשה צדיקים שנסתלקו אז שהם יוסף משה דוד כי הם נסתלקו בשבת במנחה שאז מאיר רעוא דרעווין בחי׳ מצח הרצון וע״כ אומרים כנגדם ג״פ צדקתך דייקא. כי עיקר הארת הרצון מצח הרצון הוא ע״י הצדקה דייקא. כי ע״י הצדקה מכניעין מצח הנחש ואז מאיר מצח הרצון כנ״ל בהתורה הנ״ל בחי׳ הארת דיקנא קדישא בחי׳ רעוא דרעווין. נמצא שעיקר הארת הרצון בחי׳ מצח הרצון שמאיר בשבת במנחה הוא ע״י הצדקה וע״כ אומרים אז ג״פ צדקתך דייקא כנ״ל. וע״י הארת מצח הרצון בחי׳ רעוא דרעווין שמתגלה ע״י ג׳ צדיקסי אלו יוסף משה דוד ע״ז נשמע קול הקריאה של השלש רגלים שהם קוראים ומגלים את הרצון כ״ש בהתורה הנ״ל. כי הג׳ רגלים הם כנגד ג׳ צדיקים אלו ובהם נעשים כל הבחי׳ המבוארים בהתורה הנ״ל ע״ש. והכלל בקיצור שע״י הרצון שנתגלה ביו״ט נעשה היראה, אך שיש חיות רעות הדורסים וטורפים שהם האפיקורסים שפוגמים ברצון שעי״ז אין נשמע קול הקריאה של יו״ט וכו׳ ע״כ צריכין לקשר כל הרצונות לבחי׳ רעוא דרעווין שמאיר בשבת במנחה וכו׳. אך שיש בחי׳ מצח הנחש וכו׳ שרוצה להטיל פגם וכפירות אפילו בשורש הרצון וכו׳ ע״כ צריכין להרבות בצדקה שעי״ז מכניעין מצח הנחש ואזי נתגלה מצח הרצון בחי׳ רעוא דרעווין ואזי נשמע קול הקריאה של יו״ט שמגלה הרצון. ועל ידי הרצון נעשה יראה ע״י היראה נעשה כלי לקבל את החסד ואזי אין צריכין לעשות שום עסק כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ ע״י גודל השפע החסד בחי׳ עולם חסד יבנה וכו׳ ע״ש כל זה היטב. וזה בחי׳ ג׳ רגלים פסח שבועות וסוכות ור״ה ויו״כ והו״ר וכולם מקבלים משבת שהוא תחלה למקראי קודש:

אות לג

כי עיקר התגלות הרצון הוא בפסח שהוא ראש לרגלים שאז הוציאנו ה׳ ממצרים במסות באותות ובמופתים נוראים שעי״ז נתגלה שהכל רק ברצונו לבד כמבואר בהתורה הנ״ל לענין כל הג׳ רגלים שכולם קוראים ומכריזין את הרצון מחמת שבכל הג׳ רגלים עשה הש״י עמנו אותות נוראות וכו׳. אבל עיקר האותות והמופתים נוראים היו בפסח שהוא ראש לרגלים שאז יצאנו מעבדות לחירות באותות נוראות ועי״ז נתגלה שהכל מתנהג רק ברצונו לבד. ועיקר יצי״מ שהוא פסח היה בזכות יוסף כ״ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכמובא כי אלמלא ירד יוסף למצרים תחלה לא היה אפשר לישראל לצאת משם גמודל הזוהמא שהיה שם. אך ע״י שירד יוסף תחילה ונמכר לשם לעבד שהוא בחי׳ עבדות תוקף העשי׳ ששם אחיזת זוהמת הנחש בבחי׳ עבדות כנ״ל ועיקר בחי׳ העבדות הוא במצרים שהיה מזרע חם שנתקלל זרעו להיות עבד עבדים ונתדבק בכל זרעו זוהמת הנחש ביותר כידוע. ויוסף בגודל קדושתו העצומה שירד לתוך תוקף זוהמת מצרים לתוך בחי׳ עבדות כנ״ל. והיה לו נסיון גדול שם ואעפ״כ כבש את יצרו מאשת אדוניו, ע״י זה שבר והכניע וביטל את הזוהמא של מצרים ורק ע״ז היה כח לישראל להיות במצרים ולבלי להשתקע שם ח״ו כר״ש כי למחי׳ שלחני אלקים לפניכם וכו׳. כי רק על ידו זכו ישראל לצאת משם להנצל מתוקף זוהמתם. נמצא שיצ״מ שיצאנו מעבדות לחירות זהו בחי׳ משהכניעו בחי׳ עבדות שהוא בחי׳ עשי׳ ששם אחיזת הזוהמא כנ״ל. והם הכניעו זאת ע״י גודל רצונם שהי׳ להם תמיד להש״י. ועי״ז זכו לצאת מעבדות לחירות והכניעו בחי׳ עבדות וזכו לכלול עשיה ברצון. כי זכו לקבל את התורה בשבועות שאז נכללו ברצון

שברצונות כנ״ל. וע״כ התחיל הש״י אנכי ה׳ אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. וכן בכמה מקומות הוא תולה קיום התורה ביציי״מ וכמו שמקשה הזוהר וכו׳ כי קיום התורה היא בחי׳ יציי״מ מעבדות לחירות דהיינו להכניע בחי׳ עבדות בחי׳ עשי׳ ע״י הרצון שהוא עיקר קיום התורה כנ״ל כדי לכלול עשי׳ ברצון כנ״ל וע״כ בכל דור חייב אדם לראות א״ע כאלו הוא יצא ממצרים. כיכל אדם צריך לצאת מעבדות לחירות להכניע ולבטל זוהמת העשי׳ בחי׳ עבדות. בחי׳ עול הטרדא של העוה״ז שהם בחי׳ ל״ט מלאכות ולזכות להכלל ברצון להשתוקק תמיד להש״י כנ״ל להפוך עשי׳ לרצון כנ״ל:

אות לד

וזשארז״ל בזכות ד׳ דברים נגאלו ישראל שלא שינו את שמם ולא שינו את לשונם והיו גדורים מן עריות ומן הע״ז. (א״ה כבר מבואר ביו״ד הלכות דם הלכה א׳ שאל יתפלא המעיין מה שחושב גם הזכות של פרישת ע״ז אשר נמצא בכ״מ בדברי רז״ל ההיפך מזה אבל נמצא מבואר במ״ר במדבר פ״ג ע״פ מוציא אסורים בכושרות שבזכות הכשרים שבהם שלא עבדו ע״ז עי״ז נגאלו ע״ש נמצא שאלו ואלו דא״ח שנגאלו גם בזכות פרישת ע״ז. עתה מצאתי עוד במ״ר הנ״ל פ׳ י״ג שכל הג׳ שבטים ראובן שמעון לוי לא עבדו ע״ז ולכן זכו לימנות לעצמם ביצ״מ ע״ש. הרי מבואר קושט אמריו ז״ל שגם בזכות פרישת ע״ז נגאלו) כי כל אלו הד׳ דברים הם מורים על גודל הרצון שהיה להם תמיד להש״י גם בהיותם בארץ מצרים. וזהו בחי׳ שלא שינו את שמם כי השם הוא בחי׳ רצון שהוא הנפש שהוא לשון רצון כנ״ל. וזהו בחי׳ השם בחי׳ נפש חי׳ הוא שמו כ״ש רבינו ז״ל במ״א וע״כ שמו בגימ׳ רצון כמובא וזה בחי׳ לשמך ולזכרך תאות נפש. וכ״א מישראל כפי שרשו ברצון העליון שהוא שורש כל נשמות ישראל כמו כן יש לוש סישראלי וכמו כן צריך להתגבר תמיד להאיר על שמו ונפשו הארת הרצון שמשם שורש נפשו ושמו. וזשרז״ל לעולם ילמוד אדם במקום שלבו חפץ כי מקום התורה שלבו חפץ ביותר שם שורש נפשו ושמו וע״כ אחר מיתתו שואלין את האדם מה שמו כי כלליות התורה הוא בחי׳ רצון שהוא בחי׳ שמו כנ״ל. וע״כ ישראל במצרים שלא פסקו רצונם מלכסוף להש״י ע״כ לא שינו את שמם שזה מורה על גודל הרצון דקדושה כנ״ל ועי״ז זכו לגאולה לצאת מעבדות לחירות שהוא בחי׳ הארת הרצון כנ״ל. וע״כ אלו האפיקורסים השכיחים עכשיו שהם פוגמים ברצון כנ״ל ע״כ ע״פ רוב הם משנים את שמם וקורין את עצמם בהכינויים הרעים שכינו להם אוי להם או לנפשם בוודאי לא יזכו לגאולה אם לא ישובו כי גם במצרים היו רשעים שלא זכו לגאולה כשרז״ל על פ׳ וחמשים עלו וכו׳ א׳ מחמש מאות וכו׳:

וזהו שלא שינו את לשונם. כי עיקר התגלות הרצון דקודשה שהוא הנפש הוא בהדבור בבחי׳ נפשי יצאה בדברו כ״ש רבינו ז״ל וע״כ לשון הקודש של ישראל מורה על הרצון דקדושה בחי׳ נפש שעיקר התגלותה היא בהדבור הקדוש שהוא בחי׳ לה״ק כי הלשון היא בהדבור הקדשו שהוא בחי׳ לה״ק כי הלשון היא קולמס הלב וכ״א כפי רצונו שיש לו אם טוב אם להיפך כמו כן יכולין להבין ולשמוע מדיבוריו שהם התגלות הנפש שהוא הרצון כנ״ל. וע״כ לשון הקודש הוא בחי׳ רצון דקדושה וע״כ בזה שלא שינו את לשונם וכל דבורם היו דבורים קדושים בבחי׳ לשון הקודש בזההורו על גודל רצונם הקדוש להתקרב להש״י כנ״ל:

וזהו שהיו גדורים מן הערויות ומן הע״ז כי ע״ז הוא כפירות שהוא פגם הרצון כי עיקר הארת הרצון הוא ע״י אמונה שמאמינים שהכל ברצונו לבד כנ״ל שזהו היפך ע״ז וכפירות. וזהו בחי׳ גדורים מן הערויות כי ע״י הרצונות דס״א שהם תאוות עוה״ז נפגם הרצון דקדושה כנ״ל וכ״א כפי מה שנופל לרדיפות אחר תאוות עולם הזה כמו כן נפגם אצלו הרצון דקדושה והעיקר הוא לגדור עצמו מתאוות ניאוף ששם עיקר התגברות הרצון סד״א וע״כ נואף אשה חסר לב כי נחסר ונפגם אצלו הלב שהוא רצון דקדושה שבלב כ״א מישראל שהוא נחסר ונפגם ע״י תאוות ניאוף. וע״כ כפירות וניאוף תלוים זה בזה כ״ש רבינו ז״ל במ״א כי הא בהא תליא כפי מה שגודר עצמו מתאוות ניאוף כמו כן זוכה לרצון דקדושה שהוא בחי׳ אמונה כנ״ל וכן להיפך. נמצמא שכל אלו הד׳ דברים הם בחי׳ הרצון דקדושה שע״י אלו הד׳ דברים שלא שינו את שמם וכו׳ בזה הראו גודל השתוקקות שלהם ועוצם רצונם דקדושה להתקרב להש״י וע״כ ע״י אלו הד׳ דברים דייקא זכו לצאת ממצרים מעבדות לחירות ולקבל את התורה שכ״ז הוא בחי׳ הארת הרצון כנ״ל וכל זה היה בזכות יוסף הצדיק כנ״ל:

שבועות הוא בחי׳ משה שאז קבלו ישראל את התורה ע״י משה רבינו שהוא כלליות התורה ואז נתגלה עליהם כזקן מלא רחמים בחי׳ רעוא דרעווין וע״כ שבועות הוא בבחי׳ שבת כמובא כי בשבועות אז הוא בחי׳ שמקשרין כל הרצונות לשורש הרצון לבחי׳ רעוא דרעווין שמאיר בשבועות שהוא בחי׳ משה כנ״ל:

אות לה

ובעוונותינו הרבים אע״פ שזכו ישראל לקבל את התורה בשבועות וזכו להראת רעווא דרעווין אעפ״כ אח״כ היה מה שהי׳ כי פגמו באמונת הרצון ועבדו ע״ז ועשו את העגל שכ״ז היה ע״י התגברות מצח הנחש שהוא זוהמת הנחש שהם הערב רב שהתגברו על ישרא לוהטעו אותם עד שפגמו בשורש הרצון במצח הרצון, ועבדו ע״ז שהוא בחי׳ כפירות פגם הרצון כנ״ל וע״כ התגברו ברשעותם ונקבצו על אהרן דייקא. כי אהרן הוא בחי׳ מצח הרצון כ״ש באהרן הכהן והי׳ על מצחו לרצון כי הם פגמו אז במצח הרצון כנ״ל עד שנגע הפגם גם במשה כ״ש לך רד וכו׳ כי משה שרשו בבחי׳ רעוא דרעווין כנ״ל. והפגם שלהם הגיע עד שורש הרצון עד שהגיע הפגם למשה שהוא בעצמו בחי׳ שורש הרצון כנ״ל וע״כ מיום שעשו את העגל שהוא י״ז בתמוז ופגמו אז ברצון נגזר אז על חורבן ביהמ״ק כשרז״ל שהגזירה שנגזר ע״י המרגלים אתם בכיתם בכיה של חנם וכו׳ התחילה מיום שעשו את העגל שמאז התחילו כל הגזירות ר״ל כ״ש וביום פקדי וכו׳ כי חורבן ביהמ״ק הוא בחי׳ פגם הרצון כנ״ל ומשרע״ה התפלל לפני הש״י ארבעים יום וארז״ל שמ׳ יום האמצעיים היו בכעס כי כעס ורוגז הוא היפך הרצון כי הם פגמו ברצון כנ״ל. אבל ע״י ריבוי התפלות וההפצרות של משה ע״ז נתפייס לו הש״י והפך הרוגז לרצון ונתרצה לישראל בארבעים ימים האחרונים. שהם מר״ח אלול עד יוה״כ וע״כ אלו הימים הם ימי רצון, ימי רצון דייקא כי בהם מאיר הרצון העליון בכל שנה ושנה בכל דור ודור. ואז צריכין להתגבר ביותר להמשיך ע״ע רצונות חזקים וכיסופים גדולים להש״י. וע״י הרצון נעשה יראה כנ״ל וע״כ אלו הימים נקראים ימים נוראים שהם אלול ועשי״ת עד י״כ. כי אז עיקר התגלות הרצון שמתגלה אז ביותר כנ״ל:

וע״כ נוהגין כל ישראל להרבות בצדקה מאד באלו הימים. כי עיקר התיקון ע,י הצדקה כי עיקר הקילקול הוא ע״י מצח הנחש וכו׳ כנ״ל וצריכין עכשיו להכניעו ולבטלו ועיקר הכנעתו הוא ע״י צדקה כנ״ל. ע״כ צריכין אז בימים הנוראים להרבות מאד בצדקה לעניים הגונים כדי להכניע מצח הנחש כדי לגלות הארת הרצון כדי לזכות ליראה שהוא עיקר בחי׳ ר״ה ויוה,כ בחי׳ ובכן תן פחדך וכו׳:

אות לו

וזה שנתנו הקדמונים סימן לימים אלו ארי׳ שאג מי לא ייראכי אז נתעורר יראה גדולה ע״י התגלות הרצון כנ״ל וזהו אירה שאג דייקא, כי יש חיות רעות הדורסים וטורפים. שהם האפיקורסים הכופרים ברצון כנ״ל שהם בחי׳ ובא הארי והדוב וכו׳ שנאמר במעשה דדוד עם גלית וכו׳ כמבואר בהתרוה הנ״ל. ועכשיו בימים הנוראים ע״י ריבוי הצדקה זוכין להכניע מצח הנחש עד שנתבטל הארס הרע של החיות הרעות שהם הכופרים ואז נתהפך לב הכופרים מרע לטוב עד שכולם מודים ברצון כ״ש בסוף התורה הנ״ל על מארז,ל הוה ציפרי מל יחי בהדן פרחו להו שאותן שהיו נבוכים בתחילה בטעות של האפ יקורסים פרחו ויצאו מטעותם ע״י גודל התגלות הרצון ואז נתהפכין החיות רעות שהם הכופרים מהיפך אל היפך כי מה שבתחילה היו שואגים בקולם כנגד הרצון שנתגלה ביו״ט כיהיו שואגים בסברתם המוטעת והיו כופרים ברצון ועכשיו נתהפכו עד שהם בעצמם שואגים וקוראים התגלות הרצון שעי״ז נעשהיראה כנ״ל. וזהו בחי׳ ארי׳ שאג מי לא ייראשהארי בעצמו שהוא ראש החיות רעות השואגים כנגד הרצון בחי׳ ובא הארי והדוב כנ״ל ועכשיו נתהפך עד שהארי בעצמו שהוא בחי׳ החיות רעות בחי׳ הכופרים. הם בעצמן שואגים ומכריזים את הרצון ומודיעין בעצמם שהכל ברצונו ית׳ לבד שעי״ז נעשה יראה כנ״ל בחי׳ ארי׳ שאג מי לא ייראכנ״ל. ואז נתגלה

עוצם היראה בר״ה שהוא בחי׳ פחד יצחק בחי׳ היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו שכל זה זוכין ע״י התגלות הרצון שנתגלה אז כי הם ימי רצון כנ״ל. וביהו״כ אז הוא גמר וסוף המ׳ ימי רצון ואז הוא גמר קבלת התורה שנמשכת במחי׳ רצון שברצונות בחי׳ רעווא דרעווין כנ״ל כי יוה״כ שנקרא שבת שבתון שהוא בחי׳ רעוא דרעוין שמאיר אז כי שבת הואבחי׳ רצון כנ״ל וע״כ אז ביוה״כ עיקר התשובה ואז מוחל הש,י כל עונות ישראל כיהעונות נתהפכין לרצון בחי׳ כי נרצה עונה כנ״ל. וע״כ אז בערב יו״כ מרבין בצדקה ביותר ויותר כי אז עיקר הארת הרצון בחי׳ מצח הרצון. וע״כ כל העבודה של יוה״כ אינה כשירה כ״א בכהן גדול שהוא בחי׳ מצח הרצון כנ״ל וע״כ צריכין להרבות בצדקה ביותר כדי להכניע מצח הנחש וכו׳ ולגלות נמצח הרצון כנ״ל. וע״כ אז ביוה״כ זוכין לה׳ תפילות כי אז התפילה בשלימות. כי עיקר התפלה היא כפי הארת הרצון כי עיקר התפילה היא בחי׳ דביקות בחי׳ רצון כדי להשמיך רצון העליון כמו שאנו אומרים בכל התפילות יהי רצון מלפניך וכו׳ יהיו לרצון אמרי פי וע״כ צריכין ליתן צדקה קודם התפלה כדי להאיר הארת הרצון שזהו עיקר שלימות התפלה כנ״ל וע״כ אז ביה״כ שאז הוא עיקר הארת הרצון כי אז נתהפכין כל העונות לרצון כנ״ל אז התפלה בשלימות וע״כ מתפללין אז ה׳ תפלות שזהו בבחי׳ הה׳ של צדקה שע״ז עיקר הארת הרצון שהוא בחי׳ תפלה כנ״ל. כי צדקה ותפילה הם בחי׳ אחת כידוע ועיקר שלימות הצדקה הוא בחי׳ הה׳ של צדקה שע״ז נמתק הדין והרוגז ונתהפך לרצון ונעשה מצדק שוהא דינא נעשה ממנו צדקה שהוא בחי׳ רחמים ורצון ע״י שהפך לבו האכזר מרוגז לרצון ע״ז זכה להפוך מצדק לצדקה כנ״ל וזאת הה׳ היא בחי׳ ה׳ תפילות של יוה,כ שהוא בחי׳ שלימות הארת הרצון כנ״ל:

אות לז

וע״י היראה שזכינו לקבל באלו הימים הנוראים ע״י הארת הרצון ע״ז נמשך חסד גדול כנ״ל וזהו בחי׳ סוכות שאז מאירין כל החסדים הפנימים והמקיפים שמתחילילהתגלות ולהאיר תיכף אחר יוה״כ ועיקר הארתם ביו״ט של סוכות היינו בחי׳ השפעת החסד ששופע ע״י היראה כנ״ל. וסוכות הוא בבחי׳ דוד בחי׳ סוכת דוד שאנו צריכין להקים ע״י מצות סוכה בבחי׳ ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת וכו׳ כי דוד הוא משיח. שאז יושלמו כל הבחי׳ הנ״ל ואז נזכה לחסד הנ״ל שהוא בחי׳ סוכות בבחי׳ ועושה חסד למשיחו לדוד ואז תתגדל השמחה כ״ש כי בשמחה תצאו וכו׳ ששון ושמחה ישיגו וכו׳ כי עיקר השמחה ע״י התגלות הרצון כנ״ל וע״כ נקרא סוכות זמן שמחתינו כי אז הוא עיקר שלימות הארת הרצון שע״ז עיקר השמחה של יו״ט כנ״ל ואזי כל האומות טורחין בשביל פרנסתינו בבחי׳ ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ וע״כ בסוכות אנו מקריבין ע׳ פרים בשביל ע׳ אומות. כי אז יש לנו שלום עמהם כי כבר הכירו כולם האמת שהכל ברצונו יתי׳ וגודל יקרת קדושת חשיבת ישראל עד שכולם יתבטלו אלינו. ויעשו כל מלאכתינו בחי׳ ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ כי ידעו שזה עיקר התכלית שלהם וע״כ אנו מקריבין אז ע׳ פרים בשבילם, זה מורה על גודל השלום גם עמהם מאחר שכבר הכירו האמת כנ״ל:

אות לח

ואח״כ עושין הו״ר ואז הוא גמר החותם בחי׳ חוב״ח כי ביהו״כ בנעילה נעשה חותם א׳ ועכשיו עושין חותם על חותם והכל בכח הצדקה שנותנין ישראל בכל השנה ובפרט באלו הימים. כי צריכין שני החותמות אל הקדושה ע״י הצדקה. כי הכנעת מצח הנחש הוא ע״י הצדקהשע״ז נתגלה אמונת הרצון שמאמינים שהכל ברצונו יתי׳ לבד ואמונה הוא בחי׳ חותם כידוע היינו שעושין חותם אל הקדושה לבל ישלטו עוד זרים ולא יוכלו לפגום עוד ברצון וזה התיקון של החותם נעשה ע״י הצדקה כי צדקה הוא בחי׳ מלכות שהיא בחי׳ חותם דקודשה כידוע. אבל אפילו כשמכניעין מצח הנחש ע״י הצדקה ומגלין הרצון אם אין הרצון חזק עדיין הם יכולין להטיל ספק ח״ו ברצון ועי״ז ח״ו יכול לחזור ולהתגבר מצח הנחש ח״ו וע״כ צריכין עוד ליתן צדקה כי תמיד הכנעתם ע״י הצדקה כמבואר

כ״ז היטב בהתורה הנ״ל ע״ש כ״ז היטב. וזהו בחי׳ ב׳ חותמות של הקדושה שצריכין לחתום את האמונה שהוא בחי׳ הארת הרצון הנ״ל, צריכין לחתום בב׳ חותמות ע״י הצדקה דהיינו שלא יגעו בה הכפירות והספיקות כנ״ל וזה נעשה ביוה״כ שאז הוא חותם הראשון ואח״כ זוכין לחסד שנתגלה ע״י היראה שנעשה ע״י הרצון. ואז יש לנו שלום גדול עם האומות כנ״ל כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳ וכנ״ל. ואז אנו מתייראים מחמת שכבר נתחברו עמנו אולי ח״ו יחזרו ויטילו איזה ספק ברצון כי אע״פ שכבר נכנעו ואין להם עוד כח להלחם ולהכניס כפירות. אעפ״כ יכולים ח״ו להכניס ספקיות בלב כנ״ל, ע״כ צריכין עוד לעורר כח הצדקה בהו״ר. ואז חותמיון חותם על חותם. שחותמין עוד הפעם את האמונה הקדושה בכח הצדקה כדי לבטל כל הספיקות ולחזק את אמונת הרצון בתוקף גדול:

וז״ש בזוה״ק בההוא יומא וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים וכו׳. בארות המים זה בחי׳ כח הצדקה שנקרא מים בחי׳ שלח לחמך על פני המים כ״ש שם בהתורה הנ״ל. ויצחק הוא בחי׳ היראה הקדושה שנעשה ע״י הרצון שנתגלה ע״י הצדקה כנ״ל וע״כ בהו״ר אז חוזר יצחק שהוא היראה ומעורר כח זכות הצדקה של ישראל כדי לחתום חותם על חותם כדי שלא יוכלו עוד לפגום את הרצון כלל כנ״ל. כדי שתהי׳ היראה בשלימות שהיא מדתו של יצחק כנ״ל וע״כ אז לוקחין ערבי נחל שמרמז לפושעי ישראל שזהו בחי׳ הוה ציפרי מליחי בהדן פרחו להו וכו׳ דהיינו שכל הפושעי ישראל שהם הנפשות של ישראל שנלכדו ברשת הטעות של הפלוסופים, עכשיו יוצאין לשלום וחוזרים אל הקדושה ע״י גודל התגברות הרצון שנתגלה אז כנ״ל ועיקר כח הערבי נחל לכלול בקדושה הוא ע״י הצדקה כנ״ל וזהו בחי׳ ערבי נחל בחי׳ עורב הנ״ל בחי׳ ואת ערובתם תקח כמבואר בהתורה הנ״ל כי ע״י הצדקה בחי׳ עורב ע״י נתלגה הרצון. שע״ז חוזרים הפושעי ישראל אל הקדושה. שזהו בחי׳ ערבי נחל. ערבי דייקא, ואז אומרים משנה תורה שהיא התוכחה שהוכיח משה את ישראל סמוך למותו בערבות מואב. כי התוכחה סמוך למותו זה בחי׳ התגלות הרצון כנ״ל. וזהו בחי׳ ס׳ תהלים שאומרים אז כי תהלים הוא כולו רצון ודביקות נפלא כי כל ס׳ תהלים כולם הם דיבורים קדושים של השתוקקות וכיסופין ורצון מופלג להש״י שזהו עיקר התפילה והתחינות והבקשות ושירות ותשבחות שכלול ספר תהלים שכ״ז הואבחי׳ רצון נפלא להש״י כנ״ל ואח״כ זוכין לשמחת תורה כי כשזוכין להארת הרצן בשלימות אז עיקר השמחה כנ״ל וע״כ אז קורין בתורה הסתלקות משה שנסתלק ברעווא דרעווין ברצון שברצונות. כי עיקר השמחה בחי׳ שמחמת תורה נמשך מהתגלות הרצון שזכינו ע״י משה רבינו ע״ה שהוא האיר עיניו וגילה לכל העולם שהכל ברצונו ית׳ ע״י כל האותות והמופתים אשר שלחו ה׳ וכו׳ ולכל האותות והמופתים ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שע״ז כל זה נתגלה שהכל ברצונו ית׳ לבד וע״ז זכה משה להכלל ברצון שברצונות. וע״ז נמשך שמחה גדולה ונפלאה מאד בחי׳ שמחת תורה כי עיקר השמחה ע״י התגלות הרצון כנ״ל שזהו בחי׳ שמחת יום טוב:

אות לט

וזהו בחי׳ מה שסמכו רז״ל את חמשה עשר באב ליום הכפורים כ״ש במשנה לא היו ימים טובים לישראל כט״ו באב ויוה״כ וכו׳. כי בי״ז בתמוז נשתברו הלוחות שהוא בחי׳ פגם הרצון שהוא כלליות התורה וכו׳ וכנ״ל. ואז התחילו מ״ם ימים האמצעים שהיו בכעס היפך הרצון אבל עיקר הכעס לא נמשך כ״א עד ת״ב ואח״כ התחיל הכעס והרוגז להתמתק ולהתהפך לרצון. כי באלו המ״ם ימים אמצעים התחיל הש״י להתרצון למשה ועיקר ההמתקה היא בט״ו באב כשרז״ל שבו כלו מתי מדבר, ומתי מדבר זה בחי׳ פגם הרצון כי עיקר מתי מדבר היו מחטא העגל. כשראז״ל שמאז נגזרה גזרה זו. ובט״ו באב כלו מתי מדבר נמצא שהרוגז שהי׳ ע״י חטא העגל שהוא פגם הרצון שע״ז הי׳ מתי מדבר זה הרוגז נפסק ונתבטל בט״ו באב נמצא שט״ו באב אז נפסק הרוגז כי אז הוא סמוך לסוף המ״ם יום אמצעים שאז התחיל השי״ת להתרצון למשה והלפך הרוגז לרצון עד שאמר לו פסל לך וכו׳ שעל ידי זה זכה לקבל לוחות אחרונות ביוה״כ נמצא שיוה״כ וט״ו באב הם בחי׳ אחת כי עיקר הארת הרצון של יוה״כ שאז קיבל לוחות אחרונות זה הרצון התחיל להאיר מט״ו באב כנ״ל וע״כ הם ימים טובים כי עיקר קדושת הימים טובים הוא ע״י הארת הרצון כנ״ל. וזה שהיו אומרים צאינה וראינה בנות ציון וכו׳ ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה ב״ב כשרז״ל. כי התורה ובנין ביהמ״ק הם בחי׳ הארת הרצון שמתחיל להארי בט״ו באב כנ״ל כי התורה נמשכת במחי׳ רצון שברצונות שהוא שורש נשמת משה כנ״ל וזהו בחי׳ הביהמ״ק כי עיקר הביהמ״ק הוא בחי׳ רצון כנ״ל:

אות מ

וזהו בחי' נעשה ונשמע שהקדימו ישראל לבשעת מ"ת נעשה ונשמע זה מורה על עוצם תשוקת רצונם שהי' אז בתוקף גדול עד שהקדימו נעשה לנשמע והי' מרוצים לעשות כל מה שירצה הש"י אע"פ שאינם יודעים עדיין מה לעשות אעפ"כ היו מרוצים לעשות כי עיקר הרצון הוא בחי' רצון מופלג בלי שום ידיעה כלל רק תשוקה ורצון נפלא וחזק מאד להש"י כמובן מדברי רבינו ז"ל וזהו נעשה קודם לנשמע. כי נשמע הוא בחי' רצון הלב כי שמיעה תליא בלבא היינו שאמרו שאנו רוצים לעשות יהי' מה שיהי' ועיקר התכלית כדי שנזכה להארת הרצון יותר ויותר שהיא עיקר התכלית שזהו בחי' נשמע שהוא בחי' לב בחי' רצון כנ"ל וע"כ קראו רז"ל נעשה ונשמע בחי' שמחה כשרז"ל ע"פ ושמחת עולם על ראשם כמובא בדברי רבינו ז"ל (סי' כ"ב) כי עיקר הפלגת השמחה הוא על ידי גודל הארת הרצון כנ"ל:

אות מא

וזהו שואמרים במוצאי שבת ויהי נועם וכו' ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו כדי להכניע קליפת עשו שאחיזתו בעשי' כידוע כדי לקדש את העשי' ולכלול עשיה ברצון ולהמשיך מקודשת שבת שהוא בחי' רצון על ששת ימי החול שהם בחי' עשי' וכנ"ל. וע"כ אומרים במ"ש ויתן לך האלקים שהיא ברכת יעקב שקיבל מיצחק וגרש את עשו מ והברכה כי ע"י קדושת שבת בחי' רצון אנו מגרשין ומבטלין זוהמת עשו שהוא זוהמת הל"ט מלאכות ואנו זוכין להמשמיך קדושת שבת על ימי המעשה לקדש הל"ט מלאכות ולהמשיך ברכת יעקב לבחינת עשיה לקדש את העשי' כדי שיוכלל עשי' ברצון שהוא בחי' כלליות ששת ימי המעשה בשבת שהוא כולו רצון ושמחה וכנ"ל ועיין בפע"ח כוונת ויהי נועם וכו':

אות מב

וזה בחי' (משלי ט"ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו, ברצות ה' היינו כשזוכין להכלל ברצון ע"י הכיסופין וההשתוקקות להש,י כנ"ל אזי נתבטלין כל האויבים והשונאים כי עיקר יניקת השונאים הוא מבחי' עשי' שהיא בחי' רוגז בחי' שערות וכו' שמשם אחיזת השונא הגדול שהוא עשו איש שעיר וכנ"ל אבל ע"י הארת הרצון נתבטל זוהמת העשי' ונתביטל הרוגז ונתהפך לרצון ואזי נתבטלין כל השונאים כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' שהשונאים נתהפכים לאוהבים וטורחים בשביל פרנסתינו כי נמשך שלום גדול בעולם כמו שיהי' לעתיד שאז יהי' עיקר התגלות הרצון כ"ש וגר זאב עם כבש וכו' וארי' כבקר יאכל תבן וכו' כי נתבטלין כל החיות רעות הדורסים וטורפים. כי חכמי הטבע שהם האפיקורסים נקראין חיות רעות כנ"ל ובאמת כל יניקת החיות רעות ממש הוא מהאפיקורסים שהם כופרים ברצון. שעי"ז מתגבר ח"ו הרוגז כנ"ל שמשם נמשך הכעס והרוגז של החיות רעות הדורסים והטורפים. אבל ע"י הארת הרצון שאז נתבטל הרוגז אז יתבטלו כל החיות רעות כי יתבטל כעסם ורוגזם ויהי' שלום גדול בעולם בחי' וגר זאת עם כבש וכנ"ל. וזהו ברצון ה' דרכי איש ע"י הארת הרצון עי"ז גם אויביו ישלים אתו. בחי' ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו' כנ"ל וזהו ישלים דייקא בחי' שלום שנעשה ע"י הרצון בחי' וגר זאב עם כבש כנ"ל:

אות מג

וע״כ נקראת הצדקה בשם ערבות כ,ש ואת ערובתם תקח שפי׳ רבינו ז״ל שם שהוא בחי׳ צדקה שהיא בחי׳ עורב ע״ש. כי ע״י הצדקה נכלל עשי׳ ברצון שזהו בחי׳ ערבות כנ״ל. וע״כ כל צרכי האדם נקראים בשם ערבות כ״ש (ביחזקאל כ״ז) כל אניות היום ומלחיהם הי׳ בך לערוב מערבך. ופרש״י וז״ל לערוב מערבך לשון ערובה הם כל צרכי האדם שהוא חי בהם וממונו הוא ערובות והצלחתו וחייו עכ״ל. כי התקשרות וחיבור הנפש עם הגוף הוא ע״י אכילה ושתיה ושאר צרכי האדם המוכרחים שהוא חי בהם כי בל״ז לא הי׳ אפשר להנפש הקדושה של האדם להתקיים בזה העולם כלל אפיל ויום אחד לגודל תשוקתה ורצונה לשוב למקור אשר חוצבה משם כי היא נמשכת מהרצון העליון כנ״ל. אך ע״י שהנפש מוצאת גם בזה העולם רצונות עליונים המלובשין בכל צרכי האדם באכילה ושתי׳ ושאר הכרחיות ע״כ מתקיימת בגוף האדם כדי להעלות אלו הרצונות המלובשין בזההעולם המעשה כדי לכלול עשיה ברצון שזה עיקר תענוגיו ושעשועיו ית׳. וע״כ עיקר קיום הנפש בקרבו הוא ע״י אכילה דייקא מחמת ששם מלובשין רצונות עליונים שע״ז מתקיים הנפש בהגוף כנ״ל וע״כ נקרא האכילה ושתי׳ ושאר צרכים בשם ערבות כנ״ל. וכמו שמבואר בפסוק ואת ערובתם תקח הנ״ל ע״פ פשוטו שפרושו שם על הצטרכות האדם ע״ש כי ע״י צרכי האדם שהם חיי האדם מתקיים הנפש בקרבו. וע״ז נכלל העשי׳ ברצון. כי האדם נברא ומתקיים בעולם כל ימי חייו רק בשביל זה כדי לכלול הכל ברצון העליון כנ״ל. וע״כ כל צרכי חיותו הם בבחי׳ ערבות שהוא בחי׳ כלליות עשי׳ ברצון כנ״ל. וע״כ צריכין ליזהר מאד שיהי׳ כל אכילתו ושתייתו ושאר צרכיו בקדושה גדולה שיהי׳ כל כוונתו רק בשביל רצונו ית׳ כ״ש בכל דרכיך דעהו וכו׳ כדי לכלול הכל ברצון העליון אשר בשביל זה ירד לזה העולם להגביר הרצון דקדושה על העשי׳ ולכלול העשי׳ ברצון כנ״ל וע״כ צריכן להסתפק במועט מאד בכל צרכיו הגשמיים ולבלי להשתמש כ״א בהכרחיות כדי שלא יהי׳ נפגם ח״ו ברצונות הנפולים והפגומים המלבושין בזההעולם שהם פוגמין ח״ו ברצון דקודשה כנ״ל כי באלו הרצונות המלובשים בצרכי הגשמיים שם הוא מקום סכנה מאד וצריכין להתרחק מהם בבחי׳ הרחק מן הערבונות וכנ״ל כ״א מה שמוכרח מאד ע״פ התורה כי ע״י מצוות התורה מקדשין ומטהרין כל הדברים שבעולם ונכללין כולם ברצון העליון שזהו בחי׳ כלליות התורה כנ״ל׃

ערב ד

אות א

ענין ערבות ע״פ התורה המתחלת יש צדיקים גנוזים (בלק״ת סי׳ ל״ב) ע״ש כל התורה׃

והכלל כי הספר הוא בחי׳ שם ה׳. ושם רוחו של משיח מרחפת וכו׳ ובחי׳ רוחו של משיח הוא אצל כ״א מישראל כפי קדושתו בשמירת הברית וכו׳. ובחי׳ רוחו של משיח נעשה רוחו קנאה על פגם הברית וכו׳. אך יש יחודא תתאה בזה העולם שהוא בקדשוה גדולה שהוא יקר מאד שתלוי בו יחודא עילאה. ושם הרוח קנאה של משיח בשביל אהבה וכו׳. אך מאחר שהוא בזההעולם יכול להתקלקל השלום שביניהם ע״י הרוח קנאה וכו׳ וע״כ בשביל זה צריכין הצדיקים הגדולים להעלים תורתם לשורפם לפעמים וכו׳ כדי לסלק הרוח קנאה ששורה על ספריהם הקדושים שהוא רוחו של משיח

ששורה על אנפי אורייתא שהם הספרים הקדושים. וכשנשרפין ונתעלמין הספרים הקדושים נתעלם הרוח קנאה ולא יתקלקל היחוד הקדוש שבין הזוג הכשרים וכו׳. וזה בחי׳ שמי שנכתב בקדושה ימחה וכו׳ ואז נושאין ק״ו למעלה לשרוף למחות ולאבד ולעקור ולכלות ולבטל כל ספרי המינין האפיקורסים שהם ספרי המחקרים פילוסופיא שיאבד וימחה שמם וזכרם מן העולם וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

כי כל דבר יש לו שורש בתורה וענין ערבות שרשו מבחי׳ כלל קבלת התורה שכל ישראל ערבים זה בזה כשרז״ל כי עיקר הערבות צריכין במקום שיש חשש שינוי וכפירה וכו׳ ומחמת שעיקר קיום התורה צריכין רק בזה העולם העשיה דייקא וזה העולם יש בו אחיזת הקליפות והסט״א הרבה כי זה העולם הוא בבחי׳ רגלין בחי׳ והארץ הדום רגלי וברגלין עיקר אחיזתם בבחי׳ עון עקבי יסובני כ״ש במ״א וע״כ האדם בסכנה גדולה. ע״כ צריך ערבות גדול שיזכה לקיים את התורה וע״כ לא נתן השי״ת את התורה כ״א כשיהי׳ כל ישראל לערבין זה בזה. וע״כ הערבות בבחי׳ רגלין כ״ש רגלוהי דבר אינש אינון ערבין ליה כי עיקר הערבות הוא במקום שיש חשש שישנה ויכפור שזהו בחי׳ רגלין ששם אחיזת הסט״א כנ״ל. וע״כ באמת ארז״ל הרחק מן הערבונות כי בוודאי צריכין להתרחק מן הערבות של עסקי חול מחמת שעיקר הערבות הוא בבחי׳ רגלין במקום ששכיח שקרים והכחשות וכפירות וכנ״ל:

אות ג

והנה עיקר שורש הערבות הוא על קבלת התורה בחי׳ כל ישראל לערבים זה בזה כנ״ל. אך עיקר סמיכת הערבות הוא על האנשים הבטוחים ביותר. שהם הצדיקים הגדולים האמתיים, כי אע״פ שכ״א מישראל ערב בעד חבירו עדיין אין בטוחים בזה כי ערבך ערבא צריך וכמו שמצינו שכ״פ פגמו רוב ישראל בהמצוות אך עיקר הבטוחות והסמיכה של הערבות הוא על גדולי הצדיקים האמתיים. שהם עומדים בפרץ ומזהירים ומוכיחים ושומרים את ישראל מעבירות. ומחזירים אותם לאביהם שבשמים ומצילים אותם מכל הצרות. ומגודל הסכנה שבזה העולם ומגודל ההתגרות של הבע״ד וחיילותיו גם הצדיקים אינם יכולים לעמוד בהערבות בשלימות. דהיינו להשיב כל ישראל אל התורה באמת שזה עיקר הערבות שכל ישראל ערבים זה בזה. כי גם הצדיקים הגדוליםעדיין לא גמרו ענין זה בשלימות ומחמת זה עבר עלינו מה שעבר בחטאינו ובעוונותינו הרבים כי נחרב בית מקדשינו פעמיים וגלינו מארצינו ונתרחקנו וכו׳ ועדיין לא שבנו מטעותינו. אנו כבושים בגולה עדיין וארך עלינו הגלות ומרירות הצרות בעוה״ז. ע״כ כל עיקר הסמיכה של הערבות על קיום התורה שבזה תלוי׳ הגאולה שלימה, הכל הוא על משיח צדקינו שיבא ויגאלנו בקרוב. שהוא עיקר השלימות של כל הצדיקים שבכל הודורת הוא יגמור הכל בשלימות כי הוא ישיב את כל ישראל להשי״ת ולקיום התורה באמת ויגאל אותנו גאולה שלימה שאין אחריה גלות. נמצא שעיקר הערבות והסמיכה עליו וזה שנמאר על גדולת מלך המשיח לשון ערבות כ״ש (בירמיה ל׳)והי׳ אדירו ממנו וכו׳ כי מי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי וכו׳ שפירושו מי ימלא את לבו לעמוד נגדו ית׳. וקרא את ההתגברות שלהם של העכו״ם בל׳ ערבות כי הערב הוא מי שמכניס עצמו לקיים ולגמור הדבר. וע״כ המלך שמנהיג חילו ומדינתו ובו תלויים כולם נקרא ערב. כי הוא ערב לעמו שישמרם ויצילם מיד כל אויב ושונא וז״ש וכל מלכי הערב וכו׳. וע״כ לעתיד כשיטול משיח צדקינו את המלוכה על כל העולם אז לא יתערבשום אחד לומר שיסמכו עליו לעמוד כנגד משיח ח״ו בחי׳ כי מי הוא זה ערב את לבו וכו׳ ואז יגמור משיח את הערבות באמת כי עליו יסמכו הכל והוא יציל ויגאול את ישראל גאולה שלימה בגשמיות ורוחניות וישיב את כל ישראל להשי״ת שיקיימו כולם את התורה שזהו עיקר קיום הערבות שכל ישראל ערבים זה בזה לשמור ולקיים את התורה שהוא יגמור זה הערבות בשלימות

כנ״ל:

אות ד

כי כשהש״י רצה לברוא את העולם נמלך בנשמותיהן של צדיקים וברא את העולם כ״ש המה היוצרים וכו׳. וענין מה שנמלך השי״ת עם הצדיקים הוא מחמת שהשי״ת צפה שעתידין בני אדם לחטוא ולהרגיז לפניו אשר מחמת זה באמת קיטרגו המלאכים על בריאת האדם ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וכו׳ כי עתיד לחטוא קמך ולארגזא קמך וכו׳ ומחמת זה נמלך ונתייעץ עשי״ת עם נשמות הצדיקים ונגמר העצה ביניהם לברוא את האדם וכל העולם התלוי בו. כי השי״ת ראה במעשה הצדיקים שהם יעמדו בנסיון בזה העולם. אף גם בגודל כחם ישיבו כל באי עולם אליו ויתקנו כל הקלקולים שיקלקלו שאר בני אדם ועיקר הסמיכה היה על נשמת משיח שקדם לעולם שהוא שורש כלל כל הצדיקים שבכל הדורות שהוא יגמור כל התיקונים ויתקן כל הקלקולים שקילקלו בכל הדורות. נמצא שמשיח הוא עיקר הערב של כל העולם וכמו שמבואר הדין בש״ע בה׳ ערב שמי שמתייעץ עם א׳ אם להלוות לאיזה אדם הואו אומר להלוות לו הוא נעשה ערב וע״כ משיח וכל הצדיקים הכלולים בו שיעצו את השי״ת לברוא העולם ע״כ הם נעשו ערבים בדבר כנ״ל. וסוף כל סוף יגמרו ויקיימו הערבות בשלימות כנ״ל:

אות ה

וע״כ דוד המע״ה שהוא משיח מבקש מהש״י ערוב עבדך לטוב וכו׳, עארוב דייקא. כי מבקש מהש״י שהוא יהיה בעזרו לגמור ולקיים הערבות בשלימות כי אומר הלא אני נעשיתי ערב בעד הכל כנ״ל ואין מי שיעמוד בעזרי כ״א אתה לבד וע״כ מבקש ערוב עבדך לטוב. ערוב דיקא וכנ״ל. וע״כ משיח סביל מרעין עבור כל ישראל כי הוא מוכרח לסבול מרעין וכו׳ מאחר שנעשה ערב בעד כולם וכנ״ל:

אות ו

וע״כ תחילת הזכרת שם ערבות בהתורה לא נזכר כ״א אצל יהודה כ״ש אם תתן ערבון וכו׳ כי מתחילת התורה עד כאן לא נזכר שם ערבות כי עיקר הערבות מתחיל מיהודה שהוא בחי׳ משיח שיצא ממנו וזה בחי׳ מה הערבון וכו׳ ותאמר חותמך ופתילך ומטך אשר בידך, זה אפשר לבאר ע״פ התורה הנ״ל. כי באמת זה היחוד של יהודה ותמר הי׳ יקר מאד כי על ידם נמשך נשמת משיח כידוע וע״כ באמת מאת ה׳ הי׳ כל ענין הזה כ״ש צדקה ממני כשפרש״י שם כי כוונת תמר היתה מתייראת מענין הנ״ל דהיינו מבחי׳ הרוח קנאה שהוא חורו של משיח שמלובש ביהודה והיתה מתייראת פן ע״י גודל הרוח קנאה שמלובש בו יקלקל אח״כ את הבנין הקדוש הזה כאשר הי׳ אח״כ באמת שהיתה בסכנה גדולה ועצומה כי אמר הוציאוה ותשרף וזה הי׳ מגודל קנאתו על פגם הברית כי יהודה הוא בחי׳ משיח שמקנא מאד ע״ז כנ״ל. ע״כ אמרה שיתן לה לערבון חותמך ופתילך ומטך וכו׳ היינו שא״א לגמור בנין הזה כ״א כשיסלק מעצמו בחי׳ קדושת הספרים הקדושים ששם שורה רוחו של משיח שהוא הרוח קנאה כדי שזה הרוח קנאה לא יקלקל בנין של היחוד הקדוש הזה וכנ״ל. וזה בחי׳ חותמך ופתילך שהם בחי׳ טלית ותפילין כמובא שהם בחי׳ כלל התורה שיראל מקבלין על

עצמן בכל יום ע״י הנחת טלית ותפילין. כי ציצית כלל התורה כ״ש וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה׳ וכו׳ וכן תפילין כתיב בהם למען תהי׳ תורת ה׳ בפיך וארז״ל הוקשה כל התורה כולה לתפילין וכל דיני כתיבת ס״ת למדים מתפילין. ומטך אשר בידך זה בחי׳ הקולמס שבו כותבין הספרים הקדושים כ״ש בזוהר ובגלותא קדמאה במטה דילך בזע ימא, בגלותא בתראה בקנה דילך דאיהו קולמס בזע ימא דורייתא. היינו שביקשה ממנו שעתה יעלים ויסקל מעצמו קדושת הספרים הקדושים וימסור בידה כדי שיסתלק ע״י הרוח קנאה ששורה על הספרים כדי שלא יקלקל ח״ו בנין הזה כנ״ל כאשר הי׳ באמת שעי״ז דייקא ניצלה:

אות ז

ויש לפרש שג׳ דברים אלו שהם חותמך ופתילך ומטך הם כנגד שלשה בחי׳ שיש בכל ספר קדוש כי כל ספר הנכתב נגמר ע״י ג׳ דברים שהם הקלף והדיו והקולמס והם בחי׳ ג׳ דברים הנ״ל שהם חותמך וכו׳ כי חותמך ופתילך הם בחי׳ הדיו והקלף כי פתילך שהוא טליתך כשפרש״י שהוא בחי׳ ציצית זה בחי׳ יריעות הקלף של הספר בבחי׳ עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה כי ציצית כלול מכל התורה כולה כנ״ל כי הם בבחי׳ חלוקא דרבנן בחי׳ יריעות הקלף שהם בבחי׳ מלבוש בחי׳ עור ובשר תלבישיני וכו׳ כי כלליות כלהתורה בציצית הוא עדיין בבחי׳ כח כמו הקלף שבו נצטיירין כל אותיות התורה אבל בהקלף עצמו אין בו שום ציור רק הוא כלי לצייר בו כל אותיות התורה, כן ציצית הוא מצוה שאין בגופה קדושה רק כל המצות נצטיירין בה כי כל המצות שעושים נצטיירין בהלבושין כידוע כ״ש ביהושע כהן גדול (זכרי׳ ג׳) הסירו הבגדים הצואים מעליו וכו׳ והלבש אותך מחלצות. וע״כ נאמר בציצית וראיתם אותו וזכרתם וכו׳ למען תזכרו ועשיתם את כל מצות ה׳ כי הם בבחי׳ הקלף שנעשה מהם ספר שהוא בחי׳ זכרון בחי׳ כתב זאת זכרון בספר. חתמך זה בח׳ תפילין שחורות בחי׳ שחרות הדיו של הספר שהוא בחי׳ חותם כי הדיו מציטיר וחותם על הקלף את אותיות התורה וע״כ בתפילין כתובים כמה פרשיות התורה כי ע״י הדיו הוא ציור של אותיות התורה שהם בחי׳ חותם. ומטך זה הקולמס כנ״ל שהוא המצייר האותיות ע״י הדיו על הקלף, וזה בחי׳ הלשון שהוא קולמס הלב בחי׳ לשוני עט סופר מהיר וכשאדם מתלבש בטלית ותפילין הוא ממשיך על עצמו קדושת התקלף והדיו של הס״ת ואח״כ כשמתפלל וקורא ק״ש בפיו ומודיע ומגלה אלקותו בפיו ובלשונו אז הוא מצייר וחוקק אותיות התורה בדיו על הקלף ואז דייקא נגמר ונשלם הקדושה דהיינו בחי׳ כתיבת הס״ת שכלול מהכל, כי עיקר הספר תורה וכן כל הספרים הקדושים הנמשכים משם, העיקר הוא להודיע ולספר שמו ית׳ בכל הארץ ועש״ז נקרא ספר לשון סיפור בחי׳ ולמען ספר שמי בכל הארץ. וזה עיקר מצות ק״ש ותפילה בטלית ותפילין כדי שיושלם ע״י בחי׳ ספר הנ״ל שכלול מג׳ בחי׳ כדי לגלות ולפרסם אלקותו לכל באי עולם שעיקר ההתגלות על ידי הדבור בחי׳ תהלת ה׳ ידבר פי׳ בחי׳ אודיע אמונתך בפי וע״כ העיקר הוא הדבור של ק״ש ותפילה, וטלית ותפילין הם בבחי׳ כלים שעל ידם נצטייר ונחתם ונחקק הדבור בבחי׳ ספר כדי שיהי׳ קיום להדבור ע״י בחי׳ ספר שהוא נכתב לזכרון לדורות לכל באי עולם למען ידעו כולם מאתו ית׳ בבחי׳ להודיע לבני האדם גבורותיו וכו׳ (וכן מובן בכוונות שעיקר התגלות המוחין והדעת הוא ע״י הדיבור של התפילה וכו׳). וג׳ בחי׳ אלו השכלולים בכל ספר הם שלשה ספרים הנזכרים בס׳ יצירה שבהם נברא כל העולם ומלואו כ״ש שם במשנה א׳ בשלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה חקק ית׳ וכו׳ את עולמו בשלשה ספרים בספר וסופר וסיפור שהם ג׳ בחי׳ הנ״ל שכל בחי׳ כלולה מכולם וע״כ כל בחי׳ מהם נקרא ספר. וזה בספר וסופר וסיפור כי ספר וסופר זה בחי׳ הקלף והדיו שכ״א הוא עיקר הספר. וסיפור הוא בחי׳ הקולמס המצייר הדיו על הספר והוא נקר׳ סיפור כי מגוף הקולמס לא נשאר כלום בהספר כי אין נשאר בהספר כ״א הקלף והדיו ועל כן כל אחד מהם נקרא בשם ספר בחי׳ ספר וסופר אבל מהקולמס אין נשאר בו כלום בהספר אבל כל עיקר הספר לא נעשה ונצטייר כ״א ע״י הקולמס והיא בבחי׳ סיפור כי הקולמס הוא בבחי׳ הלשון והדיבור בחי׳ לשוני עט סופר מהיר. כי עיקר הסיפור מה שהספר מספר גדולתו וגבורתו ית׳ הוא ע״י הקולמס שהוא המצייר וחוקק האותיות בדיו על הקלף והוא בחי׳ הלשון, קולמס הלב. כי אפי׳ כשנצטייר ונעשה ונגמר הספר אם ח״ו אין לומדים בו אין בו תועלת והרי הוא כגולם ח״ו ועיקר שלימות הספר הוא כשקוראים ולומדים בו והעיקר הוא ללמד ולהשמיע לרבים שבשביל זה נברא העולם כדי להודיע ולספר כבודו וגדלו ית׳ כי הכל ברא לכבודו וכש״ש שיחו בכל נפלאותיו וכן הרבה. ואז כשלומדים את התורה ברבים אז עיקר שלימות הספר כי חוזרים ולוקחים אותיות הספר בדעתו ומודיעים ומספרים אותם להשומעים ונחקקים בלבם ע״י הלשון שהוא קולמס ונכתבים על לוח לבם וחוזר ונעשה בחי׳ ספר שכלול מג׳ ספרים כנ״ל וכמ״ש במ״א בהתורה פתח ר״ש. וזהו אז נדברו יראי ה׳ איש אל רעהו ויקשב ה׳ וישמע ויכתב ספר. וזהו עיקר שלימות הספר שנשלם ע״י ג׳ בחי׳ שהם בחי׳ ספר וסופר וסיפור. ועיקר הוא הסיפור להודיע

לבני האדם גבורותיו שבשביל זה נברא הכל כנ״ל. וע״כ כל דבר שבעולם נברא בג׳ בחי׳ אלו שהם ג׳ ספרים הנ״ל כ״ש במשנה הנ״ל. היינו כי כל דבר שבעולם נברא בג׳ בחי׳ אלו שהם ג׳ ספרים הנ״ל כש״ש במשנה הנ״ל. היינו כי כל דבר שבעולם נברא לכבודו כי בכל דבר שבעולם יכולים לראות גבורות ה׳ ונפלאותיו ונוראותיו ולספר ולהגדיל כבודו ע״ז שבשביל זה נברא זה הדבר וע״כ כל דבר שבעולם כלול מג׳ בחי׳ הנ״ל שהם בחי׳ ג׳ ספרים הנ״ל שהם ספר וסופר וסיפור כי בכל דבר שבעולם נכתב ונחקק גדולתו וגבורתו ית׳ כמו שבהספר ממש אך העיקר תלוי בהאדם שישים לבו לעיין ולהביט בזה ולספר כבודו וגדולתו שמבין מכל הברואים, לספר לכל באי עולם, כי כן גם בהספר עיקר שלימות כשלומדים ומבינים בו ומספרים ומלמדים אותו לאחרים כנ״ל:

אות ח

וזה שאמר יהודה אנכי אערבנו וכו׳ כי עבדך ערב את הנער. כי יהודה שהוא בחי׳ משיח הוא עיקר הערב כנ״ל. וזה שנסמך פ׳ יהודה ותמר לפ׳ מכירת יוסף כי׳ השבטים שמכרו את יוסף בזה פגמו בחי׳ פגם הברית כי יוסף הצדיק הוא בחי׳ ברית כידוע והם מכרוהו למצרים ע״כ פגמו בברית שהכניסו הצדיק בחי׳ ברית למצרים וע״כ אז בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו וכו׳ שע״ז נמשך ונולד משיח כי אז תנעורר רוחו של משיח שמקנא על פגם הברית. וע״כ נסמכו זה לזה וכשרז״ל במ״ר וישב שאמר השי״ת אתם עוסקים למכור את הצדיק ואני עוסק להמשיך נשמת משיח בעולם היינו כנ״ל כי מכירת יוסף הוא בחי׳ פגם הברית וע״כ עסק השי״ת להמשיך נשמת משיח בעולם שהוא התיקון לזה כנ״ל וע״כ נסמך אח״כ פ׳ ויוסף הורד מצרימה ששם מבואר הנסיון של יוסף הצדיק. כי יוסף זכה להמשיך על עצמו בחי׳ רוחו של משיח ולשומרו היטב וע״ז זכה לעמוד בנסיון בתאוה זאת כי עיקר שמירת הברית זוכין ע״י בחי׳ רוחו של משיח וכנ״ל:

אות ט

וע״כ ערב בשעת מתן מעות משתעבד בלא קנין אבל שלא בשעת מתן מעות אינו משתעבד אלא בקנין וכן הערב לב״ד משתעבד בלא קנין כמבואר בש״ע כי עיקר קיום הערבות ע״י שמקבל משרשו שהוא הערבות של משיח על קיום התורה שמשם עיקר שורש הערבות כנ״ל וע״כ בשעת מתן מעות אז א״צ קנין כי בשעת מתן מעות שאז גומל חסד המלוה עם הלוה וע״י הגמילות חסד ממשיכין בחי׳ רוחו של משיח שממנו המשכת כל החסדים. בבחי׳ ועושה חסד למשיחו וכו׳ כי אז כשיבא משיח יתקיים כי אמרתי עולם חסד יבנה וכו׳ שמדבר שם מענין מלכות דוד משיח וע,כ בשעת מתן מעות מתקיים הערבות בלא קנין כנ״ל. אבל שלא בשעת מתן מעות צריכין קנין כי קנין כדי שיתקיים הדבר ולא ישתנה, הוא בחי׳ המשכת קדושת רוחו של משיח שעל ידו עיקר קיום האמונה כי עיקר האמונה ע״י בחי׳ משיח שהוא ימשיך אמונה גדולה בעולם בתכלית השלימות שזה עיקר הגאולה כ״ש תבואי תשורי מראש אמנה וכתיב ואמונתי וחסדי עמו וכו׳ וכן הרבה. וע״כ הקניין ע״י כנף הבגדים כי הבגדים הם בבחי׳ מלכות בחי׳ מלך הכבוד וכו׳ כמבואר במ״א ועיקר המלכות הוא בחי׳ מלכות מלך המשיח שהוא מלכות שלימה. וזה ופרשת כנפיך על אמתך הנאמר בבועז שממנו יצא משיח וע״כ ע״י הק״ס שהוא ע״י כנפי הבגדים ממשיכין בחי׳ רוחו של משיח שעל ידו עיקר המשכת האמונה כדי שיתקיים העסק באמונה ולא ישנה עוד אחד מהם. וע״כ עיקר ק״ס אנו למדים מפ׳ בועז ורות שמהם נולד משיח כמו שאנו למדים מפסוק וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה שלף איש נעלו וכו׳ שמשם למדו רז״ל קנין סודר וכו׳. כי עיקר הק״ס שהוא להמשיך אמונה בהעסק שלא ישתנה נמשך ע״י שממשיכין בחי׳ רוחו של משיח כנ״ל שעל ידו עיקר האמונה כנ״ל. וע״כ הערב שלא בשעת מתן מעות צריך קנין כי אז א״א שיתקיים הערבות כ״א ע״י קנין שע״ז ממשיכין רוחו של משיח שהוא שורש הערבות ועל ידו עיקר קיום הערבות כנ״ל. וע״כ הערב לב״ד מתקיים ג״ע בלא קנין כי בכל מקום שיושבין ב״ד שם רוחו של משיח מרחפת. כי עיקר המשפט צדק ע״י בחי׳ מלך המשיח שממנו עיקר המשפט צדק כ״ש ושפט בצדק דלים וכו׳ וכתיב משפטיך למלך תן וכו׳ ישפוט עניי עם

וכו׳. כי רוח ושל משיח הוא בחי׳ רוח אלקים השורה בין הדיינים כ,ש אלקים נצב בעדת אל בקרב אלקים ישפוט וכו׳. כי רוחו של משיח הוא בחי׳ רוח אלקים כ״ש ורוח אלקים מרחפת דא רוחו של משיח כמובא שם בהתורה הנ״ל. וע״כ אין ב״ד פחות משלשה כנגד ג׳ בחי׳ הנ״ל שהם בחי׳ ג׳ ספרים שכלולים בכל ספר קדוש ששם רוח ושל משיח מרחפת. כי הדיינים צריכין לקשר עצמם לספרי התורה הקדושה כדי שידעו לפסוק דין תורה וע״כ הערב לב״ד א״צ קנין כי שם בב״ד רוחו של משיח שורה כנ״ל שע״ז עיקר קיום הערבות כנ״ל:

אות י

וזה בחי׳ ספירת העומר כי עומר שעורים הוא בחי׳ מנחת קנאות כ״ש בזוהר היינו כי ע״י העומר שעורים בחי׳ מנחת קנאות ממשיכין הרוח קנאה של משיח שהוא מקנא על תאוות ניאוף שהוא עיקר זוהמת מצרים שבשביל זה בא העומר וספירה כדי לטהר נפשות ישראל מזוהמתם, היינו מזוהמת תאוות ניאוף שהוא עיקר היצה״ר עיקר טומאת מצרים, כי כל גלות מרצים הי׳ על פגם הברית על פגם טיפי קרי של אדה״ר כידוע. ועכשיו ע״י העומר וספירה אנו צריכין להטהר מזה ע״כ מביאין עורם שעורים מנחת קנאות כדי להמשיך הרוח קנראה של משיח שהוא מטהר מטומאה זאת וכנ״ל. וזה בחי׳ ספירה לשון ספר כי אנו ממשיכין ע״י הספירה קדושת הספר כי אנו ממשיכין ע״י הספירה קדושת הספר תורה שהוא בחי׳ קבלת התורה שאנו צריכין לקבל בשבועות ששם בהתורה שורה רוחו של משיח שהוא הרוח קנאה כמ״ש בהתורה הנ״ל. כי ספירה שסופרין הימים לעומר הוא בחי׳ ספר שהוא לשון סיפור שהוא לשון סיפור שמספר גדולת ה׳ ונפלאותיו כדי שנזכור נפלאותיו ולא נשכחם שזסהו עיקר קדושת כל הספרים הקדושים שהוא לשון סיפור. כי הספר הוא לזכרון כ״ש כתב זאת זכרון בספר וכו׳ וכתיב תכתב זאת לדור אחרון שזהו עיקר כלל כל התורה כ״ש ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם למען ידעו דור אחרון יקומו ויספרו לבניהם וכו׳. כי עיקר התורה הוא לגלות יחודו ואחדותו וממשלתו לכל באי עולם וקדושה זאת אנו ממשיכין בימי הספירה. כי ביום א׳ של פסח מאירין כל המוחין הקדושים שבאו בבת אחת בליל פסח כי אז נתגלה גדולתו ונפלאותיו ונוראותיו ע״י ציצאת מצרים באותות ובמופתים נפלאים ונשגבים מאד מאד אשר לא נשמע ולא נראה כזאת מימות עולם וכפי התגלות אלקות שהיה ביציאת מצרים בראשון של פסח היה ראוי לנו להיות דבוק בהשי״ת תמיד בלי הפסק אך אח״כ תיכף ביום ב׳ מסתלקין המוחין כמובא בכוונות היינו שאח״כ נמשך בחי׳ שכחה שהוא בחי׳ הסתלקות המוחין כי השי״ת ברא הכל בשביל הבחירה ובהכרח שיהי׳ בחירה ע״כ אע״פ שעשה עמנו אותות נוראות כאלה ביציאת מצרים והאיר עלינו התגלות אלקותו בהתגלות נפלא מאד שהי׳ ראוי לנו להיות דבוקים בו תמיטד אבל בשביל הבחירה המשיך שכחה בעולם שע״ז מי שאינו משים לב היטב אל האמת הוא יכול לשכוח הכל ח״ו ועיקר השכחה ע״י תאוות ניאוף שהוא תאוות נשים שהוא לשון שכחה בחי׳ כי נשני אלקים וכו׳ כי שמירת הבירת הוא בחי׳ סטרא דדכורא בחי׳ זכר לשון זכרון אבל תאוות ניאוף הוא בחי׳ שכחה כי מעוצם התאוה שוכח הכל. ובשביל זה בא מנחת קנאות ביום ב׳ של פסח שהוא מנחת זכרון כדי להמשיך בחי׳ רוחו של משיח שהוא רוח קנאה שהוא מקנא על תאוה זאת כדי להגביר הזכרון על השכחה, האמת על השקר כדי שנזכרו בכל עת נפלאותיו ונוראותיו ונזכור מוראו וגדולתו יתב׳ להתגבר עי״זעל התאוה. כי התגברות התאוה רוצה להעלים האמת כי מחמת התגברות התאוה שוכח האמת שיודע בלבו מעוצם גדולת הבורא ואותותיואשר ראינו בעיניו. אבל ע״י כח רוחו של משיח שהוא רוח קנאה מתגבר האמת על התאוה כי זהו כחו של משיח שיכול לירד לתוך עומק הגלות של כל או״א שנפל למקום שנפל ולהאיר בו האמת שיזכור את ה׳ ועזוזו ונפלאותיו אשר עשה עאד שיתגבר האמת על התאוה עד שסוף כל סוף ישוב אל ה׳ באמת וירחמהו:

וזה בחי׳ ספירה שסופרין הימים לעומר כי עיקר השכחה הוא ע״י ריבוי הימים כ״ש ברבות הימים הכל נשכח וע, כהזהיר משה רבינו ע״ה זכור ימות עולם. וע״כ תיכף שמביאין העומר שהוא מנחת קנאות במחרת הפסח אזי מתחילין לספור הימים כדי לשמור כל יום ויום שיהי׳ מקושר אל העומר, שבכל יום ויום נמשיך עלינו קדושת רוחו של משיח כדי שנזכור ולא נשכח את הרשימה של יום ראשון של פסח שהוא יציאת מצרים שראינו בו התגלות אלקותו יתי עין בעין וע״כ נקרא ספירה לשון ספר שהוא לזכרון לספר גדולתו וגבורתו יתי שזהו בעצמו בחי׳ ספירה כדי לקשרם כולם אל העומר שהוא בחי׳ רוח קנאה של משיח כדי שלא נשכח גבורותיו ונפלאותיו כנ״ל ע״י ריבוי הימים ח״ו, רק אדרבא כל יום ויום יודיע לחבירו גדולתו של יוצר בראשית בבחי׳ יום ליום יביע ואמר וכו׳. בחי׳ ימים ידברו. והכל זוכין ע״י רוחו של משיח שהוא רוח קנאה שהוא בחי׳ עומר שעורים שמטהר

מזוהמת ניאוף שמשם השכחה, ומבטל כל המינות והאפיקורסית מן העולם כי הוא מזכיר את כ״א וא׳ גדולתו ואלקותו יתב׳ וכנ״ל:

בראתי יצה״ר בראתי תורה תבלין תבלין דייקא בחי׳ ריח טוב שהוא בחי׳רוחו של משיח ששורה על אנפי אורייתא שהוא בחי׳ריח כמובא כ״פ שהוא הרוח קנאה שמבטל תאוה זאת שהיא עיקר היצה״ר כמבואר במ״א:

(הלכה ה׳ בה׳ גביות חוב הלכה ה׳ אות כ״ג)

חזקת מטלטלין א

אות א

כשאין אחד מוחזק כההיא ארבא וכו׳ כל דאלים גבר ופירשו כי מי שהוא שלו בודאי ימסור נפשו ביותר ויתגבר:

והענין ע״פ מ״ש רבינו (סי׳ ס״ט) ומובא לעיל כי שורש הנפש הוא בהממון נמצא זה שהחפץ האו שלו שם הוא שורש נפשו וע״כ בודאי יתגבר על החפץ ויטלו כי נתוסף לו כח וגבורה וחיות ע״י החפץ עצמו מאחר ששם שורש נפשו וחיותו וע,כ כשבא אל החפץ אזי נתוסף לו כח וחיות ע״י החפץ עצמו מאחר ששם שורש נפשו וחיותו וע״כ כשבא אל החפץ אזי נתוסף לו כח וחיות ע״י החפץ כנ״ל וע״ז בודאי יוכל להתגבר על חבירו שאינו שלו ואין שם שורש נפשו, אדרבא טבע הנפש לצמצם עצמו לבלי להניח עצמו להגזלן ליטול כמבואר שם במאמר גזילה וע״כ בודאי לא יהי׳ כח לחבירו הגזלן ליטלו מידו כי אין שם שורש נפשו כנ״ל:

גם כי עיקר הכח וגבורה הוא ע״י בחי׳ שמירת הברית כי הברית נקרא בועז בו עז בו תוקפא בבחי׳ כי כאיש גבורתו וזה שרוצה לגזול הוא בבחי׳ פגם הברית. כי הגזלן הוא כאלו בא על אשתו ממש כמבואר במאמר הנ״ל ע״ש נמצא שהוא בבחי׳ פגם הברית שמשם החלישות כנ״ל וע״כ בודאי לא יוכל להתגבר נגד חבירו שהוא שלו שהוא בבחי׳ שמירת הברית נגדו כי העשירות הוא בבחי׳ שמירת הברית שהוא שלימות הנפש וע״כ פסקו כל דאלים גבר כי בודאי יתגבר זה שהוא שלו כנ״ל:

חזקת מטלטלין ב

אות א

כל דבר מטלטל שהוא ביד האדם בחזקת שהוא שלו וכו' וישבע וכו' וכנ"ל:

על פי המאמר ויהי מקץ המדבר מזכרון (סי' נ"ד) ע"ש כי צריך לאדבקא מחשבתו בעלמא דאתי בכלל ובפרט כי בחי' רגלי הקדושה מלובשין בזה העולם בבחי' והארץ הדום רגלי כוו' והקב"ה מצמצם אלקותו יתי' ומזמין לכל אדם מחשבה דיבור ומעשה וכנ"ל וצריך להגדיל דעתו בזה וכו' והמו ועם נעשה אצלם כ"ז ממילא ע"י שינה וכו' ומשא ומתן. כי כל המו"מ הוא בבחי' נוטה שמים כיריעה כי בכל דבר יש בו נצוצות וצריך שישהא זה הדבר אצל זה האדם ששיכים אלו הניצוצות לחקלי נר"נ שלו ואח"כ יוצא לרשות אחר ששייכים הנצוצות לנר"נ שלו. ולפעמים חוזר הדבראליו וכו' ע"ש. ולבא לזכרון צריך לשמור עצמו מרע עין שהוא מיתת הלב וכו' ואפילו מי שאינו רע עין צריך ליזהר מכח המדמה שלא יטעה אותו עינו ע"י המדמה שמדמה לפעמים היפך האמת וכו' וזה בא ע"י לשון הרע וכו' כי נפגם הדעת ונפגם אהבה דקדושה בי' כהן וכו'. וזה בחי' שבע שני השבע ושבע שני הרעב וכו' ולהכניע המדמה הוא ע"י בחי' יד בחי' שמחה וכו' היינו בחי' מנגן ביד ללקט הרוח טובה מעצבות רוח כי עיקר פקדונות הרוחות הוא ביד בחי' אשר בידו נפש כל חי ורוח וכו' וזה בחי' ויוסף ישית ידו על עיניך וכו' ע"ש כ"ז היטב:

אות ב

והנה כל הבאים לדין וכופרים זה את זה, הנה זה שטוען שקר ומכחש בעמיתו ורוצה לגזול את חבירו הוא בחי' רע עין שעינו רעה בשל חבירו ורוצה לגוזלו וע"י הרע עין נפגם אצלו הזכון שהוא בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי שהוא בחי' מו"מ באמונה. כי עיקר בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי דהיינו להעלות רגלי הקדושה לשרשם הוא ע"י מו"מ שע"ני נעשה בחי' נוטה שמים כיריעה שזה עיקר התכלית והשלימות. כי עיקר בחי' הרגלין הם מלובשין במו"מ כי הממון הוא בחי' רגלין גה"ל וע"כ ע"י מו"מ באמונה ע"ז מעלה בחי' רגלי הקדושה לשרשם שזהו בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. וע"כ נעשה ע"י המו"מ דייקא בחי' נוטה שמים כיריעה שזהו גמר התיקון של בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי שהואבחי' זכרון. אבל עיקר הדבר שיעשה המו"מ באמונה כראוי כי בודאי כשמשקר ח"ו במו"מ א"א שיהי' נעשה התיקון הנ"ל ע"י מו"מ פגום ח"ו. ועיקר הדבר שיעשה מו"מ באמונהו ע"ז בעצמו נעשה היחוד הנ"ל של צדיק וכנס"י שהוא בחי' נוטה שמים כיריעה כי עיקר האמונה היא בחי' צדק כד אתחברת באמת כמובא בדברי רבינו ז"ל בשם הזוה"ק כ"פ. צדק כד אתחברת באמת שהיא בחי' אמונה. זהו בעצמו בחי' היחוד הנ"ל בחי' נוטה שמים כיריעה כידוע. וע"כ עיקר האמונההיא במו"מ דייקא כ"ש (שבת לא) נשאת ונתת באמונה כי על ידי המו"מ נעשה בחי' נוטה שמים כיריעה שזהו בחי' אמונה, צדק כד אתחברת באמת כנ"ל. וע"כ צריך האדם ליזהר מאד מאד לעשות מו"מ באמונה שהוא דבר גדול מאד מאד ונעשה ע"ז תיקונים ויחודים גדולים מאד למעלה בשורש נשמתו וזה עיקר עבודת האדם כל ימי חייו. כי עיקר עבודת האדם כל ימי חייו הוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי ועיקר בחי' זו בשלימות הוא ע"י מו"מ באמונה שהוא בחי' נוטה שמים כיריעה כנ"ל וע"כ אחר תיתת האדם שואלין אותו תיכף נשאת ונתת באמונה כי אז אחר הסתלקותו והנשמה רוצה לעלות לאדבקא בעלמא דאתי אבל לא כל אדם זוכה לזה כ"א מי שטרח בע"ש וכנ"ל. וכפום מה דאתדבק ואתמשך בר נש בהאי עלמא הכי משכין ל י' וכו' ה יינו מי שדיבק מחשבתו בעלמא דאתי בהאי עלמא שפילה זוכה שגם אחר מיתתו יתדבק מיד בעלמא דאתי, וכן להיפך ח"ו. וע"כ שואלין לו אז נשאת ונתת באמונה שהוא בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל ואז הוא כדאי להתדבק ולעלות לעלמא דאתי גם אח"כ דהיינו אחר הסתלקותו:

אות ג

נמצא כשאלו השני בעל דינין באים לדין וכופרים זה את זה ואחד מהם ודאי משקר וזה שמשקר הוא פגם במו״מ באמונה ופגם בבחי׳ הנ״ל בחבחי׳ לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי שהוא בחי׳ זכרון. והפגם בא ע״י בחי׳ רע עין שעינו רעה בשל חבירו וכנ״ל אם ע״י כח המדמה וכו׳. כי באמת אנחנו אין חושדין את אחד מישראל שישקר לגמרי בלי שום צד היתר רק יתכוון לגזילה גמורה ח״ו, שזהו בחי׳ רע עין ממש כי ישראל לא נחשדו ע״ז רק אנו דנין את המשקר שנכשל בעסק ע״י הכח המדמה שהוא מטעה את עין האדם ומדמה לו מילתא למילתא ומורה לו איזה היתר בטעות ע״י הדמיונות של הכח המדמה וע״ז נכשל בשקר זה לכחש בעמיתו. כי המדמה מטעה לפעממים את האדם היפך האמת כנ״ל ומחמת זה נפגם המו״מ באמונה שהוא בחי׳ לאדבקא וכנו׳ בחי׳ זכרון וכו׳. נמצא שאחד מאלו הבעלי ד ינים פגם בבחי׳ זכרון הנ״ל ע״י הכח המדמה כנ״ל אבל אין יודעין איזהו. וע״כ פסקו חז״ל שכל מי שהמטלטלין בידו הם בחזקתו כי עיקר תיקון והכנעת המדמה הוא ע״י בחי׳ היד בבחי׳ וביד הנביאים אדמה וכו׳ כמבואר שם היטב. כי ע״י היד דהיינו בחי׳ ניגון שמברר הרוח טובה מן הרוח נכאה וכו׳ ע״ז זוכין לבחי׳ זכרון הנ״ל שהוא זמרה ותנו תוף כמבואר במ״א וע״כ מי שהדבר בידו הוא בחזקתו כי אנו מאמינין את זה שהדבר בידו כי הוא מוחזק ביותר באמונה המו״מ הזה כי עיקר הדבר תלוי בבחי׳ היד שע״י מכניעין המדמה שע״ז זוכין לבחי׳ זכרון לאדבקא וכו׳ שהוא בחי׳ מו״מ באמונה כנ״ל. כי באמת אין אנו חושדין את אחד מהם לבחי׳ רע עין כנ״ל רק שזה שמשקר נכשל ע״ י הכח המדמה שהטעה אותו ומראה לו היתר בטעות כנ״ל. וזה שאר״ל על שבועת מודה במקצת חזקה אין אדם מעיז וכו׳ אלא אשתמוטי הוא דקא משתמיט, היינו שאינו בבחי׳ רע עין לגמרי שהוא סטרא דמותא בחי׳ עזות ושקר גמור רק שאנו חושדין אותו שמשתמט וממציא לו היתר מאחר שבדעתו לפורעו לבסוף רק שמשתמט לעת עתה ע״כ אינו עושה איסור. וזה בחי׳ כח המדמה שמטעה את האדם היפך האמת כנ״ל. כי באמת אסור לכפור כלל אפילו לפי שעה. וכן ארז״ל על שבועת היסת שתיקנו בכופר בכל מחמת ספק מלוה ישנה שיש לו עליו, זהו ג״כ בחי׳ כח המדמה ממש שמדמה לו בספיקות כאלו חבירו חייב לו וע״כ מותר לו לכפור בו, וזהו ממש בחי׳ כח המדמה. כי הכלל שאין אנו חושדין אותו רק שנכשל ע״י בחי׳ כח המדמה כנ״ל, וע״כ ההלכה רווחת המוציא מחבירו עליו הראיה כי חזקה כל מה ששי ביד האדם הוא שלו כי אנו מאמינין יותר את זה שבידו שמדבר אמת ולא נכשל ע״י המדמה כי עיקר הכנעת המדמה ע״י בחי׳ היד כנ״ל. וע״כ עיקר חזקת המטלטלין הוא תיכף כשבא לידו כי כל המטלטלין היוצאים מיד אחד ליד חבירו על ידם נעשה התיקון הנ״ל שהוא בחי׳ נוטה שמים כיריעה שהוא בחי׳ זכרון כנ״ל. וזה תלוי ביד ד ייקא שהוא הכנעת המדמה שבו תלוי הזכרון כנ״ל. וע״כ עיקר חזקת מטלטלין הוא ביד דייקא׃

אות ד

וזה בחי׳ השבועה שהטילו חז״ל על המוחזק שישבע שהוא כדבריו ויפטר. כי היד הנ״ל שעל ידה מכניעין המדמה וכו׳ כנ״ל לאו כל אדם זוכה לזה לבחי׳ יד הנ״ל שיוכל להכניע המדמה על ידה וכמובן שם בדברי רבינו הנ״ל שצריך שיהי׳ המנגן ביד לעשות תיקון הנ״ל שצריך שיהי׳ המנגן ביד לעשות תיקון הנ״ל אדם גדול מאד, וזה בחי׳ יוסף הצדיק שזכה לזה בבחי׳ ויוסף ישית ידו על עיניך ע״ש. וזה בחי׳ שבועה הנ״ל כי השבועה הוא בחי׳ יוסף שהוא בחי׳ צדיק יסוד עולם כמובא בספרים. וע״י השבועה זוכין לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי שזה עיקר בחי׳ נדר ושבועה שהם עולים עד עלמא דאתי שהוא בחי׳ יוה״כ שמתירים אז נדרים ושבועות, כי יוה״כ הוא בחי׳ עוה״ב שאין בו איכלה ושתיה כידוע כל זה. כי זה עיקר בחי׳ נדר ושבועה לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. כי עיקר בחי׳ לאדבקא וכו׳ הנ״ל נעשה ע״י שמגדילין השכל בכל דבר להעלות הרגלין של הקדושה לשרשם וכו׳ כנ״ל, וזה נעשה ביותר ע ״י בחינת נדר ושבועה של ידם אנו יכולין לעשות תורה ומצוות מכל הדברים שבעולם אפילו מדבר הרשות אנו עושין תורה ומצוות ע״י נדר ושבועה (וכמובא מזה במ״א בהלכות נדרים ושבועות ע״ש). וזה בחי׳ לאדבקא הנ״ל להעלות החיות והרגלין הנ״ל לשרשם כנ״ל. כי כל התורה כולה ניתנה בשביל בחי׳ זו לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. כי עיקר הקדושה הוא רק בשביל זה להתדב ק באור החיים בעלמא דאתי. כ״ש וחי בהם לעולם שכולו טוב וכו׳, ובשביל זה נתן לנו הש״י את כל מצוות התורה. כי הש״י שיער בדעתו כביכול שע״י רמ״ח מצוות אלו נוכל לדבק מחשבתינו בעלמא דאתי לפי העת והזמן והאדם והמקום. כי בפסח אנו מדבקין מחשבתינו בעלמא דאתי ע״י אכילת מצה וד׳ כוסות וכו׳. ובסוכות ע״י סוכה ולולב וכיוצא בזה. בר״ה ע״י שופר

וביי"ה ע"י התענית וכן בשאר הזמנים. וכן בכל יום ויום אנו מתדבקין בעלמא דאתי ע"י ציצית ותפילין ושאר מצוות הנוהגים בכל יום. וכן לפי האדם כי כהנים ולוים יש להם מצוות מיוחדות לאדבקא על ידם וכו' וכיוצא בזה. כי כלל כל המצות הוא רק לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל. וכל השס"ה לא תעשה הם בשביל לשמור את הזכרון ע"י שנשמרין מבחי' רע עין שהוא מיתת הלב שהם בחי' כלל כל השס"ה ל"ת שכולם נמשכין מבחי' הרע עין שהוא מיתת הלב כ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו'. וכל זה הוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי ע"י תרי"ג מצוות התורה. אבל גם בכל דבר יש חיות אלקות וכו' וזה נמסר לכל אדם בפרט לפי מדריגתו שזוכה לאדבקא מחשבותיו גם בכל דברי הרשות בעלמא דאתי. והתורה האירה עיניו וגילתה לנו זאת שנוכל לדבק מחשבותינו בעלמא דאתי בכל הדברים שבעולם ולעשות מהם תורה וגילתה לנו זאת ע"י מצוות נדר ושבועה, שבזה הראה לנו התורה בפירוש/ שאנו יכולין לעשות בעצמינו תורה ומצוות מכל הדברים שבעולם אפילו מדבר הרשות. כי זה הדבר הרשות מתחילה לא היה בו שום מצוה. ועכשיו ע"י הנדר ושבועה שחייב בעצמו בנדר או שבועה לעשות או שלא לעשות עכשיו נעשה מזה הדבר הרשות תורה ומצוות. נמצא שע"י נדר ושובעה הוא עיקר בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי מכל הדברים שבעולם, כי שם עיקר השורש של נדר ושובעה, בבחי' עלמא דאתי כנ"ל:

אות ה

וע"כ כשיש הכחשה בין שני בני אדם וזה מורה שהתגבר המדמה באחד מהם ופגם בזכרון בבחי' מו"מ באמונה כנ"ל. ע"כ אנו מטילין שבועה על המוחזק, כי ע,י השבועה שהוא בחי' יוסף כנ"ל ע"י"ז יש כח ביד זה שמוחזק בידו להכניע המדמה ע"י בחי' היד כנ"ל שע"י"ז זוכין לאדבקא שהוא בחי' מו"מ באמונה וכו' כנ"ל. וע"כ מוסרין השבועה ברוב הדינים למי שמוחזק בידו, זה בחי' ויוסף ישית ידו על עיניך וכו' הכל כנ"ל ועיין כל המאמר הנ"ל והבן היטב.

אות ו

ואת ה' אלקיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תשבע. את ה' אלקיך תירא זה בחי' ניגון הנ"ל ביד שע"י מכניעין המדמה וזוכין לזכרון כנ"ל, כי יראה סטרא דלוי ששם הניגון וע"כ על ידי זה מכניעין המדמה שהוא פגם האהבה הקדושה שהוא בחי' כהן כ"ש שם. כי ע"י יראה סטרא דלוי זוכין לאהבה בבחי' בעל אבידה מחזיר על אבידתו בבחי' קדמה ליה איהו המובא בדברי רבינו ז"ל בסוף מאמר בחצוצרות (סי' ה'). וזהו אותו תעבוד זהו בחי' עבודה שבבל היפך מיתת הלב, להכניע רע עין שהוא מיתת הלב שהוא פגם הזכרון ולזכות לעבודה שבלב וע"י"ז זוכין ובו תדבק היינו לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי שהוא זכרון כנ"ל. ובשמו תשבע כי שבועה הוא בחי' לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ"ל:

חזקת מטלטלין ג.

כל דבר שהוא ביד האדם היא בחזקת שהוא שלו וכו׳:

אות א

ע״פ המאמר ויהי מק ץ כי מרחמם ינהגם וכו׳ (בלק״ת סי׳ ז׳) ע״ש. ומבואר שם שכל אדם צריך לדבר עם חבירו ביראת שמים כדי להשאיר חליפות אחריו בן ותלמיד וכו׳. וע״י שמאירין הדעת בבן ותלמיד ע״ז זוכה להשגת המקיפים וכו׳ וזה החכם כשזוכה להשגת המקיפים צרידם לעשות סייג לדבריו שלא יכנוס בתוך קושיות ותירוצים שהם למעלה מהזמן וכו׳. כי יש דברים שאסור לגלותם כי אם יגלה וזה התירוץ בפני התלמיד יכנוס בו מקיף חדש שעל ידו התי׳ הקושיא חזקה ורחבה יותר מבתחילה עד שיוכל ליכנוס בהשגת המקיפים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספקי לבאר הקושיות והתירוצים שיש שם כי הם למעילה מהזמן כי כל מה שהוא מגלה איזה שכל קושיא או תירוץ יכנס בו שכל חדש שהוא בחי׳ מקיף כנ״ל. ע״כ מוכרח החכם לעשות סיג לדבריו לדקדק וליזהר מה לגלות ומה שלא לגלות באופן שלא יכנוס בתוך קושיות ותירוצים שאין הזמן מספיק לבארם וכו׳. וע״י כלליות בן ותלמיד ע״ז מי שהוא איש חיל ואינו ההיפך שקורין שלימזלניקר הוא יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון וכו׳ כי הפרנסה נמשך מהמלכות וכו׳ והמלכות מקבל הפרנסה מן בחי׳ הידים שיש בים החכמה שמגלה הרב לבן ותלמיד אשר שם מאירין המקיפים שהם בחי׳ הארת הרצחן וכו׳ ע״ש כ״ז היטב:

אות ב

וזה בחי׳ פגם איסור גזילה ופגם תאוות ממון כי כל הממון והפרנסה נמשך מהארת המקיפים אלו שנמשכין ע״י דשמאירין בבן ותלמיד כנ״ל. וכמו שבאלו המקיפים כשזוכין להשיגם צריכין לדקדק לעשות סיג לדבריו שלא להמשיך מקיפים שאין צריכין להשיג כדי שלא יכנוס המקיפים שהם למעלה מהזמן וכו׳ כנ״ל, כמו כן בהממון והפרנסה הנמשכת משם צריך כ״א וא׳ שמקבל איזה ממון ופרנסה משם ליזהר מאד שיהיה שמח בחלקו ולא יהי אץ להעשיר, ויתאמץ ויתגבר מאד שלא יתאוה ולא יחמוד בכל פעם יותר ויותר כי באמת דרכי ה׳ ישרים מאד אך הם נפלאים מאתנו. וא״א לנו להשיגם כי מי יבין אורחותיו הקדושים. כי באמת הש״י עושה צדקות עם כל בשר ורוח וברחמיו הוא נותן לחם ופרנסה לכ״א בעתו כרצונו, לזה הוא משפיע לחם בדוחק ולזה תבשילין ולזה בגדים וזה יש לו איזה סך ממון וזה יש לו יותר וקצת יש להם עשירות וקצת יש להם עשירות יותר ויש שיש להם עשירות גדול וכיוצא בזה חילוקים רבים בענין הפרנסה והעשירות שנמשך להעולם מהארת הרצון העליון. וכ״א וא׳ כל מי שאינו מסתכל באמת על התכלית האחרון האמיתילכולם חסר הרבה ואין א׳ מהם שיסתפק במה שחננו ה׳ כשרז״ל אין אדם מת וחצי תאוותו בידו ולכל אחד וא׳ נדמה שחסר לו באמת הרבה ואלו היה לו עוד כך וכך היה די לפניו וכששי לו גם זה חסר לו עוד הרבה יותר כשרז״ל יש לו מנה מבקש מאתים יש לו ר׳ וכו׳ נמצא שכ״א וא׳ קשה לו קושיות הרבה בעיני פרנסתו, דהיינו מה שחסר לו בכל פעם ומתאוה יותר שזהו בחי׳ קושיות שהוא חסרון הדעת. כי הקושיא הוא חסרון הדעת שאינו מבין זה הענין היטב. שזהו בחי׳ כל החסרונות שנמשכין מחסרון הדעת כ״ש (נדרים מא) דעת קנית מה חסרת דעת חסרת מה קנית כי כל החסרונות הם רק מחסרון הדעת כמובא בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ס״א) ע״כ ראוי לאדם להיות שמח בחלקו ויסתפק במה שיש לו במה שחננו ה׳ ואעפ״י שנדמה לו שחסר לו מהצטרכותו המוכרח לו אף עפ״כ ידע ויאמין כי הוא לטובתו כי אם יתן לו הש״י מה שחסר לו יחסר לו יותר ויותר וכן לעולם. כמו בענין המקיפים של השכל הנ״ל שכל מה שמגלין לו איזה תירוץ יותר נכנס בו מקיף חדש עד אשר נתחזקה הקושיא יותר ויותר עד שיכולין ליכנוס בקושיות ותירוצים שאין הזמן מספיק לבארם. ועל כן צריכין לעשות סייג לדבריו כנ״ל, כמו כן ממש הוא בעינין הממון והפרנסה הנמשך מהארת המקיפין הנ״ל כ״א וא׳ יש לו גבול בענין הממון והפרנסה לפי נשמתו ודעתו ואסור לו לצאת מן הגבול קודם זמנו כי כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו וכל הנדחה מפני השעה השעה נדחית מפניו. היינו כי אסור לו

לדחוק את השעה לחמוד ולהתאוות ולדאוג על חסרונו שימלא לו השי״י מיד מה שנדמה לו שחסר לו. כי באמת מה שהש״י אינו ממלא לו חסרונו מיד הוא לו לטובה גדולה כי תיכף שימלא הש״י חסרונו שזהו בחי׳ תירוץ על קושיא כנ״ל תיכף ומיד יהיה קש לו קושיא אחרת יותר גדולה שיהיה קשה יותר לתרצה, וכן אם ירצה אח״כ שיתרץ לו הש,י גם חסרון וקושיא זאת וימלא לו חסרונו, תיכף ומיד יהיה קשה לו עוד קושיא אחרת יותר גדולה כי יחסר לו עוד הרבה יותר ויותר וכן לעולם כמו למשל איש העני והאביון ביותר שאין לו לחם כ״א בדוחק גדול אזי אינו חושב על מלבושים כלל מכ״ש על מלבושים נאים אינו עולה על דעתו לדאוג ולהסתכל עליהם רק שהוא חושב ודואג שיתן לו השי״ת לחם בריוח ונדמה לו שאלו היה לו לחם בריווח לא היה דואג. אך תיכף כשהש״י מזמין לו איזה פרנסה ויש לו לחם בריווח אזי תיכף מתחיל להסתכל שיהיה לו מלבוש שזה החסרון והקושיא יותר גדולה מבתחילה. ותיכף שיש לו גם מלבוש הוא מתאוה ומסתכל שיהיו לו מלבושים נאים ואח״כ מתאוה לדירה נאה ולכלים נאים ואח״כ לכלי כסף ותכשיטין ואח״כ לתכשיטין יקרים. ובכל פעם דאגתו וחסרונו יותר גדול עד שי שדאגתם על חסרון הפרנסה הוא שצריכין להוציא בכל שבוע עשרים אדומים וגם צריכין ליתן נדן לבניהם לפחות ארבע מאות אדומים ואין הכנסתם מספיק לזה. ויש שחסר להם עוד יותר ויותר בכפלי כפליים עד אין קץ. נמצא שכל מה שמתרצין לו איזה קושיא דהיינו שממלאין לו חסרונו תיכף ומיד קשה לו קושיא אחרת יותר גדולה וחזקה מבתחילה כי חסר לו עכשיו יותר ויותר מהכרחיו הצריכין לו עכשיו מה שלא עלה על דעתו חסרון זה מבתחילה כנ״ל עד שיכול להיות שיחסור לו ויתאוה לבלי חק מה שאי אפשר למלאות לו עד שיכול למות מרוב דאגתו מעוצם החסרונות והדאגות שבאים עליו בכל פעם יותר ויותר. וזה מחמת שהממון נמשך מהמקיפים הנ״ל וכמו שבהמקיפיסהנ״ל כל מה שנתגלה לו איזה מקיף ומתרץ לו איזה קשיא אזי קשה לו קשיא יותר חזקה מבתחילה אשר בשביל זה צריכין לעשות סייג לדבריו וכו׳ כנ״ל, כמו כן בהממון ופרנסה הנמשך משם כל מה שרוצה למלאות חסרונו שזהו בחי׳ תירוץ על הקשיא שהיא חסרון הדעת שמשם כל החסרונות כנ״ל, תיכף ומיד נכנס בו קשיא אחרת יותר גדולה שנמשכת ממקיף יותר גבוה שא,א לו להשיג וכן להלן יותר. וכ״ז הוא רק מחמת שהוא דוחק את השעה ורוצה שימלא לו השי״י חסורון מיד ובאמת לא בא זמנו עדיין. ע״כ מי שרוצה לחיות שיהיה לו חיים בעוה״ז ובעוה״ב צריך להתחזק באמונה יתירה ולהיות שמח בחלקו ויאמין כי יבא עתו כי לכלכ עת וזמן לכל חפץ תחת השמים.

אות ג

כי יש מקיפים שהם למעלה מהזמן שא״א להשיגם בזמן ובימים כלל, אך גם המקיפים שאפשר להשיגם בהזמן בעוה״ז יש זמן לכל דבר לפי האדם לפי חלקי נר״נ שיש לו כי הכל לפי מה שהוא אדם כי כל אדם יש לו מקיפים לפי מדריגתו ויש שהוא מקיף לזה ואצל אדם אחר הגבוה ממנו הוא נמוך משכל פנימי כמבואר במאמר הנ״ל. וכן בענין הזמן הוא ג״כ ממש כך כי יש מקיפים שאצל הגבוה במעלה הם בבחי׳ בתוך הזמן ואצל הנמוך במדריגה ממנו אלו המקיפים הם אצלו למעלה מהזמן ויכולין להבין דבר זה בפשיטות כמו שרואין בענין השכליות הפשוטים שיש דבר חכמה שבעל שכל יכול להבין אותלו בחצי שעה אבל הקטן ממנו א״א לו להבין זה הדבר כ״א בשתי שעות והקטן ביותר צריכין ללמוד עמו כל השבוע עד שמסבירין לו זה הדבר ויש דבר חכמה שהגדול במעהל מבין אותו היטב אבל איש הפשוט אי אפשר לו להבינו ואם נרצה להקדים לו הקדמות רבות ולסבב לו סיבובים רבים כדי שיבינו יכלה הזמן של כל ימי חייו ועדיין לא יבין כי לפי קטנות שכלו וקוצר המשיג ועומק המושג צריכין לו סיבובים והקדמות רבות מאד כדי שיבינו עד שלא יספיק הזמן להסביר לו זה הדבר הרחוק ממנו מאד. נמצא שיש שכל המקיף שהוא למעלה מהזמן לזה ואצל הגבוה ממנו הוא בתוך הזמן. וכמו כן בהאדם בעצמו שלפעמים לפי מדריגתו עכשיו א״א לו להשיג בשום אופן שכל המקיף הזה כי הוא אצלו בבחי׳ למעלה מהזמן לפי מדריגתו עכשיו לפי חלקי נר״נ שיש לו עכשיו אבל אם יזכה ברבות הימים למדריגה גבוה יותר לחלק נר״נ גבוהים יותר אזי יהיה זה המקיף אצלו בבחי׳ בתוך הזמן ויכול להשיגו. ע״כ העיקר הוא האמונה ואסור ליכנוס בחקירות בקושיות ובתירוצים כלל בעיני הנהגות הבורא יתי׳ כי צדיק וישר הוא וכל דרכיו משפט ולא עולתה בו. רק שא״א לנו להבין דרכי ה׳ וצריכין להתחזק רק באמונה לבד כמו שהאריך רבינו ז,ל בשיחתו הקדושה שהשיח בעת שגילה המאמר הנורא הנ״ל הנדפסת בשיחות הר״ן דף י״א ע״ג המתחיל צריך לחזק א״ע באמונה וכו׳ כי אם ירצה לתרץ איזה קושיא יהיה קשה אח״כ קושיא אחרת יותר חזקה מבתחלה. ובזה שגו מאד כמה ספרי מחקרים שמביאים בספריהם כמהוכמה קושיות בעיני הנהגות הבורא יתי׳ ורוצים לתרצם והתירומים חלושים מאד כי אחר התירוץ אם ירצה להקשות יותר יוכל להקשות עוד קשיא יותר חזקה מבתחילה והדרא קושיא לדוכתא ביתר עוז אשר בביל זה הזהיר

רבינו ז״ל מאד מאד לבלי להביט בספריהם כלל אפילו בספרים שחיברו גדולי ישראל. כי הם פוגמים ומזיקים את האמונה מאד מאד רק העיקר לבלי להתחיל ליכנוס בחקירות וקושיות כלל ואם לפעמים בא עליו על דעתו איזה חקירה וקושיא ירחיקנה מדעתו ויאמין בה׳ כי צדיק ה׳ וא״א להבין דרכיו כי גבהו מחשבותיו וכו׳ ואז אם יחזק א״ע תמיד באמונה יתירה ולא ידחוק את השעה לתרץ דייקא קושייתו אזי יזכה ע״ז שיגיע למדריגה גבוה יותר ואז יאיר עליו ה׳ ויזכה להבין היטב מה שלא היה מבין תבחילה כי ע״י אמונה זוכין אח״כ לשכל כמובא במ״א בדברי רבינו ז״ל. וכמו כן בענין הפרנסה הנמשך מהארת המקיפים הנ״ל צריך להסתפק במה שיש לו ואף אם נדמה לו שחסר לו מהכרח חיות שלו יאמין כי הוא לטובתו ולא ידחוק את השעה רק ימתין ויצפה לתשועת ה׳ לבד ואז יזכה שיתן לו הש״י וימלא חסרונו בעתו ואז יהי׳ חייו חיים טובים תמיד מאחר שלעולם אינו חסר לו כלום רק תמיד הוא שמח בחלקו אשר חנו ה׳. אבל אם ירצה שהש״י יתן לו חסרונו מיד דווקא וידחוק השעה אז אפילו כשמשיג מה שחסר לו תיכף ומיד יחסר לו יותר וכו׳ כנ״ל עד שבכל פעם תגדל דאגתו יותר ויותר בכפלי כפליים עד שיכול ליכנוס בדאגות וצסרונות שלא יוכל לסובלם שיקצרו ימיו וימות בלא עתו מרוב הדאגות שיהי׳ לו אח״כ בלי שיעור כי הם בבחי׳ למעלה מהזמן וכנ״ל. כי צריך להמתין עד יבא עתו כי הש״י נותן לכל אחד את אכלו בעתו וכ״ש עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, היינו השי״ת יודע ומשער מתי ליתן ולהשפיע לכ״א ממון ופרנסה באופן שלא יזיק לו כי צריכין להמתין לקבל הפרנסה בעת שיהיה ראוי לה דהיינו שיהיו לו חלקי נר״נ כאלו שיוכל לקבל העשירות והפרנסה שלא יזיק לו שדלא יהיה אצלו בבחי׳ למעלה מהזמן שאז חסר לו יותר מבתחילה כמו בענין המקיפים הנ״ל והבן היטב:

אות ד

וע״כ תאוות ממון הוא בחי׳ ע״ז פגם אמונה. כ״ש רבינו ז״ל במאמר צוית צדק וכו׳ (סי׳ כג). היינו כנ״ל כי תאוות ממון שחומד ומתאוה בכ״פ יותר זהו ממש פגם האמונה הנ״ל שנכנס בכ״פ בקושיות יותר ע״י שאינו מתחזק באמונה ורוצה דווקא להבין דרכי השם ית׳ ולתרץ הקושיות בשכלו שע״ז נכנסין בו בכ״פ קושיות יותר ויותר עד שבא לכפירות ממש. וזה וממש תאוות ממון כנ״ל שכל מה שרוצה למלאות תאוותו וחסרונו בממון שזדהו בחי׳ תירוץ על הקושיא כנ״ל נכנס בו מיד קושיא וחסרון יותר גדול מבתחילה וכו׳ כנ״ל. כי הממון נמשך מהשגת המקיפים וכו׳ כנ״ל וכשיש להאדם עשירות כזה שניתן לו קודם זמנו שע״ז מתאוה בכ״פ יותר זהו בחי׳ עושר שמור לבעליו לרעתו. כי האדם הוא בעל בחירה ויכול לפעמים להתגבר בתאוותו עד שימשיך איזה ממון ועשירות קודם זמנו אבל הוא מזיק לו כי חסר לו בכ״פ יותר ויותר וע״כ מרבה נכסים מרבה דאגה כי בכ״פ דאגתו וחסרונו גדול יותר מבתחילה כי נכנסין בו קושיות אחרות חזקות יותר מבתחילה וכנ״ל:

אות ה

וזהו בחי׳ איסור גזילה החמור מאד כי גזילה הוא כפירות ממש כי כ״א יש לו גבול מגודר בשכלו שאסור לו לצאת מן הגבול וכפי שכלו כמו כן ממשיך לו הש״י פרנסה כי הש״י בוחן לבבות וכל העולם ומלואו לא נברא כ״א בשביל הבחירה והש״י מנסה כל אחד לפי מדריגתו באופן שיוכל לעמוד בו אם ירצה ע״כ הוא מזמין לו פרנסתו באופן דייקא כפי מה שהש״י נותן לכ״א וא׳ כי הוא ית׳ יודע שבזה המעט פרנסה שיש לו אע״פ שחסר לו מהכרחיות שלו עדיין יוכל להתחזק ולישאר בעבודת ה׳. אבל אם היה לו פרנסה יותר ואז היה חסר לו יותר לא היה יכול לעמוד בעבודתו כלל והיה מתרחק ממנו יתי יותר. כי קשיא זאת שקשה לו עתה היינו החסרון שיש לו עכשיו יכול להתגבר ולסבול אם ירצה להתגבר כי האדם יש לו בחירה על כל דבר. אבל אם יתן לו עכשיו יותר יחסר לו יותר ותגדל הקושיא והחסרונות יותר ואז לא יוכל לעמוד כלל ע״כ הוא מוכרח להסתפק במה שיש לו ויסבול ויקבל באהבה הכל ולא יסתכל על מה שחסר לו. רק ישמח במה שיש לו מעט פרנסה בחסדו הגדול. ואז כשיהיה חזק ואמיץ לסבול החסרון שלו. אז ייטיב עמו הש״י וימלא לו חסרונו כי כל הנדחה

מפני השעה השעה נדחית מפניו כי אז לא יזיק לו מה שיתן לו הש״י יותר כי לעולם יוכל לעמוד ולהסתפק במה שיהיה לו ולא יסתכל על יותר, מאחר שגם עכשיו אינו דוחק את השעה רק שמח בחלקו תמיד. אבל מי שנופל לתאוות ממון ח״ו וחומד ומתאוה את שאינו שלו מכ״ש כשח״ו הואמכחש בעמיתו ורוצה ליגע בממון חבירו ח״ו נמצא שהוא פורץ גדר וסייג שיש לו שנמשך מגבול וגדר השכל שלו. וע״כ הוא פוגם באמונה ממש כי ע״י שיוצא מגדר השכל ורוצה להסתכל ולחקור במה שאין לו רשות עי״ז עיקר הכפירות ופגם האמונה וזה הפגם נעשה ע״י גזילה ג״כ שעי״ז פורץ הגדר כנ״ל. כי הממון נמשך מהארת הרצון בחי׳ פותח את ידיך ומשיבע לכל חי רצון שהוא בחי׳ הארת המקיפים שצריכין לדקדק מאד לעשות סייג לדבריו כוו׳ כנ״ל. וכשפורץ גדר השכל ומסתכל במה שאין לו רשות לפי בחינתו ורוצה שיתורצו לו דייקא כל הקושיות שקשה לו על הש״י. עי״ז פוגם באמונה ובא לכפירות גורות, כמו כן ממש בענין הממון (חסר) שגזילה ותאוות ממון הוא ע״י וכפירות ממש. כי פורץ הגדר שיש לו כוו׳ כנ״ל:

אות ו

וע״כ כל מה שהוא ביד האדם בחזקת שהוא שלו. כי עיקר הממון והפרנסה נמשך מהידים שיש בים החכמה שמשם מקבל המלכות הפרנסה כמבואר במאמר הנ״ל. וע״כ זה שהממון והחפצים בידו הוא נאמן שהוא שלו ואין חבירו יכול להוציא מידו בלא ראיה כי כל ההכחשות הם בחי׳ פגם הרצון כי כשמכחיש את חבירו ורוצה להרוב הגבול שלו. וליגע בממון חבירו נמצא שהוא פוגם בהרצון הנ״ל. שהוא בחי׳ המקיפים הנ״ל שיש להם גדר וסייג כנ״ל. וע״ז נפגמים הידים שיש בים החכמה שמשם הפרנסה שמארי בה הארת הרצון בחי׳ פותח את ידך ומשיבע לכל חי רצון כנ״ל. וע״כ זה שהממון בידו נאמן נגד חבירו שאומר אמת והממון שלו ולא פגם ברצון מאחר שהממון בידו שמשם מאיר הרצון שמשם נמשך הממון וכנ״ל:

אות ז

וזה בחי׳ כל דאלים גבר בממון שאין מוחזק ביד א׳ מהם כההיא ארבא וכו׳. כי מבואר שם בהתורה הנ״ל. שמי שרוצה להמשיך פרנסה צריך שיהיה איש חיל ולא ההיפך כי הפרנסה נמשך מהמלכות שמקבלת מהידים שיש בים החכמה. ששם מאיר הרצון כנ״ל. וע״כ כשיש הכחשה ואין מוחזק ביד א׳ מהם אמרו רז״ל כלן דאלים גבר. כי מי שהוא איש שיל ביותר. ויתגבר ביותר ויתפסנו בידו זה מורה שהוא שלו באמת כשרז״ל כי באמת א״א להמשיך הממון והפרנסה כ״א ע״ז שהוא זריז ואיש חיל שהוא דייקא זוכה להמשיך הפרנסה ששם מאיר הרצון כנ״ל וע״כ זה שהוא עאישר חיל ומתגבר ביותר הוא שלו בוודאי כי אנו רואין שיש לו כח להמשיך הארת הרצחן שמאיר בה הפרנסה שצריכין לזה איש חיל דייקא כי זה שהוא שלו באמת הוא בבחי׳ הארת הרצון שמאיר בממון הכשר של איש הישראלי כי אצלו רצון השם יתברך כביכול. כי רצון השם יתברך שיהיה לו זה החפץ שהשפיע לו הש,י ברצונו מהידים הנ״ל. בחי׳ פותח וכו׳ ומשביע לכל חי רצון כנ״ל אבל זה המכחיש ורוצה לגזול את חבירו הוא פוגם ברצון הנ״ל בידים הנ״ל. וע״כ הוא בוודאי שלו כי אנו רואין שיש לו כח להמשיך זה הממון משרשו ע״י שהוא איש חיל ביותר שעי״ז נמשך הפרנסה וכו׳ כנ״ל:

אות ח

וזה בחי' ראש השנה ויוה"כ כי מבואר שם בהתורה הנ"ל שעיקר הורא הדעת להאיר הדעת בעולם לגלות לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים ולהוציא את ישראל מעוונות שבאים על ידי רוח שטות. ע"כ צריך כל אחד להשאיר ברכה אחריו בנים ותלמידים להאיר בהם דעתו. ולהודיע להם השגת אלקותו ורוממותו יתי'. ומבואר שם שצריך שיהיה לזה הצדיק המאיר לבן ותלמיד בחי' כל וכו' שיוכל להאיר בדרי מעלה ודרי מטה דהיינו שלגדולים במעלה שהם בחי' דרי מעלה יהיה מראה להם שעדיין אינם יודעים בידיעתו יתי' כלל. בחי' מה חמיטת מה פשפת בחי' איה מקום כבודו. ולהיפך לדרי מטה שהם בני אדם הנמוכים מאד ומונחים בשאול תחתיות ממש. יהיה מראה להם שעדיין השי"י אצלם ועמם וקרוב אליהם מאד ויחזקם ויעוררם שלא יתייאשו בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. ואלו הב' בחי' שהם בחי' אי"ה ובחי' מל"א הם בחי' השגת בן ותלמיד שהוא בחי' אספקלריא המאירה שראה משה רבינו ע"ה שהוא בחי' השגת איה השגת הבן וכו'. ובחי' אספקלריא שאינה מאירה שראו שאר נביאים שהוא בחי' השגת מכה"כ שהוא בחי' השגת התלמיד. וצריך לכלול העולמות העליון בתחתון ותחתון בעליון שדדרי מעלה שהשגתם בחי' מה בחי' איה ישיגו הארה גם מהשגת מכה"כ כדי שיהיה להם יראה וכו'. וכן דרי מטה שהשגתם בחי' מכה,כ צריך לכלול בהם הארה מבחי' השגת איה כדי שלא יתבטלו במציאות כדי שיהי' להם יראה וכו' ע"ש כ"ז היטב:

אות ט

וזה בחי' ר"ה ויוה"כ. כי אנו עוסקין אז לגלות מלכותו יתי' בעולם להארי הדעת הנ"ל בעולם להודיע לבני האדם שיש אלקים שליט ומושל בעולם שזהו עיקר עסקינו ועבודתינו בר"ה ויוה"כ. כמו שאנו אומרים בכל התפילות ובכן תן פחדך י"י אלקינו על כל מעשיך וכו' ותמלוך וכו' ותמלוך אתה ה' לבדך וכו' וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו' וכיוצא בזה הרבה כי אז הוא עיקר התגלות מלכותו יתי' כי בר"ה נבראה העולם ועיקר הבריאה בגין דישתמודעין ליה כי לא תהו בראה לשבת יצרה ועיקר ישוב העולם הוא כשהעולם יודעין ממנו יתי' כמבואר בהתורה הנ"ל ע"ש. כי בר"ה מתחילין עשי"ת ששבין ישראל מעוונותיהם שהם הרוח שטות וממשיכין על עצמן הדעת הקדוש שהוא בחי' התגלות אלקותו ומלכותו עלינו וע"כ ר"ה הוא בר"ח ונכלל ר"ח ור"ה יחד כי זה עיקר התגלות אלקותו יתי'. כי עיקר התגלות אלקותו יתי' הוא ע"י הדעת שמאירין בבן ותלמיד שהוא השגת איה מקום כבודו והשגת מכה"כ וצריכין לכלול ב' ההשגות יחד כדי שיהי' להם יראה כנ"ל. כי באמת א"א לידע ולהאמין בהש"י כ"א ע"י ב' בחי' ההשגות הנ"ל יחד דהיינו השגת איה ומלא שהיא השגת הבן והתלמיד כי הש"י כביכול סתוך וגליא כי הוא נסתר מצד עצמו ונגלה מצד פעולותיו. וסתום וגליא זה בחי' שני ההשגות הנ"ל סתום זה בחי' איה מקום כבודו וגליא זה בחי' מכה"כ וצריכין לכלול שניהם יחד שזהו עיקר הדעת אותו יתי' ומי שמפריד ח"ו זה מזה הוא נרגן מפריד אלוף שמפריד אלופו של עולם ומשם נמשכין כל הכפירות והאפיקורסית וכל האמונות כוזבות ועבודות זרות. כי ע"י בחי' איה לבד יכול ליפול לכפירות ואפיקורסית גמור מחמת שרואה שא"א להשיגו בשום אופן וכל הכפירות והאפיקורסית נמשך במחי' זו ע"י שמפרידין בחי' אי"ה מבחי' מכה"כ ולהיפך ע"י בחי' השגת מכה"כ לבד נמשכין ח"ו אמונות כוזבות ועבודות זרות שנמשכין מריבוי אור וכו'. כי ע"י שיודעין שמכה"כ והש"י נמצא בכל דבר. ע"ז נפלו לשטות של ע"ז ועובדים עץ ואבן וכל זה ע"י הפירוד שעושין בין בחי' איה ובין בחי' מכה"כ כי באמת צריכין לכלול שני השגות אלו יחד להאמין שמכה"כ ואעפ"כ הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם וא"א להשיגו ולידע ממנו כלל ואסור לנו לעבדו שום דבר בלתי לה' לבדו:

וע"כ בר"ה שאנו צריכין לגלותל מלכותו יתי' ע"כ נכללין אז ב' הבחי' אלו ביחד שזהו בחי' כלליות ר"ה ור"ח יחד ביום זה. כי כל החדשים הם ללבנה והשנים הם לחמה כידוע וחמה ולבנה הם אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה כידוע שהם בחי' בן ותלמיד בחי' השגת איה ומלא. ועכשיו בר"ה נכללין חמה ולבנה. אספקלריא המאירה ושאינה מאירה יחד שהם בחי' השגת איה ומלא כנ"ל שזהו בחי' ר"ח ור"ה שנכללין אז יחד כי עיקר התגלות אלקותו הוא ע"י כלליות דייקא ע"י שנכללין שני ההשגות אלו ביחד כנ"ל:

אות י

וזהו בחי' התעוררות השינה שנעשה בר"ה שזהו בחי' השופר שזהו בחי' הנסירה כמבואר בכוונות, זהו בחי' והי' ר' אליעזר ישן ור' יהושע ניעור שמבואר שם בהתורה הנ"ל ע"ש היטב. ומבואר שם ששינה זהו בחי' איה מקום כבודו בחי' "עין "לא "ראתה "אלהים "זולתך "יעשה וכו' שזהו בחי' ר' אליעזר ישן בחי' השגת הבן וכו'. ור' יהושע ניעור זה בחי' נבלתי "יקומון "הקיצו "ורננו "שוכני "עפר בחי' התעוררות השינה שמקיצין ומעוררין את הנופלים שלא יתייאשו עצמן כי מכה"כ שזהו בחי' השגת התלמיד וכו' ע"ש כ"ז היטב. וע"כ בר"ה שאז צריכין לגלות מלכותו בעולם להמשיך הדעת הנ"ל להודיע לכל באי עולם שיש אלקים שליט ומושל שזהו א"א להאיר ולהודיע בעולם כ"א ע"י שני בחי' ההשגות הנ"ל יחד שהם איה ומלא וכנ"ל. שהם בחי' שינה והתעוררות השינה כנ"ל. וע"כ בר"ה נעשים ב' הבחי' הנ"ל דהיינו הפלת דורמיטא בחי' שינה והתעוררות השינה ע"י השופר כדי להמשיך ולהאיר שני הה שגות הנ"ל שהם בחי' אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה חמה ולבנה שהוא ר"ח ור"ה שנכללין שניהם יחד בר"ה כי זכרון א' עולה לכאן ולכאן כשרז"ל כי עיקר התגלות אלקותו ומלכותו יתי' בעולם הוא ע"י כלליות שני השגות אלו ביחד שהם בחי' כלליות העולמות דרי מעלה ודרי מטה עליונים ותחתונים יחד כנ"ל:

אות יא

וזהו בחי' הנסירה שצריכין בר"ה לנסר בחי' מלכות מז"א כדי להביאם ולייחדם פב"פ כמבואר בכוונות וזה נעשה ע"י השינה והתעוררות השינה כמבואר שם היינו כנ"ל. כי ז"א זה בחי' שמים בחי' דרי מעלה בחי' אספקלריא המיארה. ומלכות היא בחי' ארץ בחי' אספקלריא שאינה מאירה בחי' מלא כה"כ וצריכין לנסרם כדי ליחדם פב"פ היינו כדי שיהיה יחוד וכלליות העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון שיוכללו שני ההשגות יחד בחי' איה ומלא כדי לגלות מלכותו בעולם. כי עיקר התגלות אלקותו יתברך הוא על ידי שנכללין ב' ההשגות אלו יחד כנ"ל. שזהו בחינת הדעת שהאיר משה בישראל בחי' אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים, ה' הוא האלקים זה בחי' כלליות ב' ההשגות הנ"ל כי ה' הוא בחי' אי' מקום כבודו כי שם הוי' ב"ה הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם בבחי' זה שמי לעלם ודרשו רז"ל עלם לשון העלמה כי הוא סתום ונעלם בחי' איה מקום כבודו. אלקים זה בחי' מלכות כידוע שהוא בחי' מכה"כ וצריכין לכוללם יחד שזהו עיקר ידיעתו יתי' בבחי' אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים בחי' ה' אחד ושמו אחד שזהו תכלית היחוד שאנו מייחדין בכל המצות ומע"ט. כי ע"י כלליות שני ההשגות אלו יחד ע"י עיקר התגלות אלקותו ומלכותו בעולם ואז יכולין לידע ממנו ולהאמין בו יתי' שזה ועיקר תכלית הבריאה בגין דישתמודעין לי' וכנ"ל:

ועוד יש בזה דברים הרבה בענין השופר ושאר עניני ימים הנוראים אך נשכח כי לא נכתב בזמנו:

אות יב

וע"כ נקראין ימים הנוראים כי עיקר כלליות שני ההשגות הנ"ל יחד הוא בשביל היראה כ"ש במאמר הנ"ל וע"כ בר"ה ויוה"כ שאז נכללין יחד שע"ז עיקר התגלות מלכותו יתי' כנ"ל ע"כ נמשך אז יראה גדולה. וע"כ נקראים ימים נוראים בחי' ובכן תן פחדך וכו' ואימתך וכו' שאומרים אז כי עיקר הוא

אות יג

וכן מרומז בהתורה הנ״ל שכל בחי׳ התיקונים המבוארים שם נעשין בר״ה ויוה״כ כי מבואר שם שכפי הסלח נא שפועלין ביהוו״כ כן זוכין לבחי׳ חנוכה שהוא בחי׳ חנוכת הביהמ״ק שכלול מכל הבחי׳ הנ״ל ע״ש נמצא שהכל תלוי ביהוו״כ. וזה ידוע שיוה״כ ור״ה קשורים יחד וכל ענין יה״כ מתחיל בר״ה ונגמר ביהוו״כ נמצא מבואר שכל בחי׳ התיקונים המבוארים בהתורה הנ״ל הכל מתחיל מר״ה ויוה״כ היינו כנ״ל כי בר״ה ויוה״כ נעשה כל הנ״ל כנ״ל:

אות יד

(שייך לעיל) וזהו (משלי ל׳) ריש ועושר אל תתן לי הטריפני לחם חקי, לחם חוקי דייקא כי צריכין לקבל הפרנסה בדרך חק שלא להקשות קושיות מפני מה חסר לו עדיין זה המלבוש או כלי זאת וכיוצא בזה כי קשיות אלו שהם חסרונות של בני אדם שהם בחי׳ קשיות כנ״ל אלו הקשיות א״א לתרצם בשום אופן למי שנכנס באלו הקשיות כי כל מה שהש״י יתן לו ויתורץ לו איזה קשיות קשה לו קושיות אחרים יותר ויותר, חזקים יותר מבתחילה כי יחסר לו חסרונות יותר מבתחילה כגון כלי כסף וכלי זהב ואבנים טובות ומרגליות ובנינים וארמונים וכלי בית הרבה וכיוצא בזה בלי שיעור ובכל פעם ידמה לו שחסר לו באמת אלו הדברים. וכאלו הם מוכרחים לו וא״א לו בלעדם כמו שאנו רואין בחוש אלו הדברים ברוב בני אדם שאתמול היה לו מאה אדומים ולא היה עולה על דעתו לדאוג על שאינו קונה מרגליות לאשתו או מנורות של כסף רק שהיה דואג שיהיה לו בגד נאה לשבת שגם זה קשה לעשות מסך כזה ואח״כ הזמיחן לו הש״י שהרויח פתאום שין או תי״ו אדומים ואזי תיכף יש לו דאגות וקטטות בביתו מחמת שאשתו רוצה שיקנה לה מרגליות וכיוצא בזה שאר הכרחיות שנתחדשו לו עתה עד שא״א לתרצם כי אם יתן לו הש״י עוד יקשה לו עוד קשיות אחרות חזקות יותר ויותר וכנ״ל. ע״כ צריכין לקבל הפרנסה בדרך חק בבחי׳ הטריפני לחם חקי וכן בכמה מקומות נקראת הפרנסה בלשון חק כי חק הוא דבר שאין מבינים אותו ואסור להקשות עליו כשרז״ל חקה חקקתי גזירה גזרתי אין לך רשות להרהר אחריו כי כך צריכין לקבל הפרנסה להיות שמח בחלקו תמיד ולהסתפק במה שה׳ חונן אותו אם בלחם ומים. אם באיזה מלבוש פחות ואם הש״י משפיע לו איזה ממון או עשירות או עשירות גדול לעולם אל יהרוס מצבו להסתכל על יותר אע״פ שנדמה לו עכשיו שחסר לו זה הדבר המוכרח כי יזכיר א״ע שגם זה אינו ראוי שיתן לו השי״ת לפי מעשיו ואיך יעיז פניו לדאוג על יותר כי לפי מעשינו גם לחם צר ומים לחץ ג״כ אין אנו ראויים והכל בחסדו לבד כ״ש נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. ע״כ צריכין לקבל הפרנסה בדרך חק. בחי׳ הטריפני לחם חוקי כי הפרנסה נמשכת מרצון העליון מהמקיפים עליונים ששם צריכין לשתוק ולבלי ליכנוס בקשיות ותירוצים כי א״א לתרצם בתוך הזמן של העוה״ז ע״כ צריכין לשתוק ולבלי להרהר בהם כלל שזהו חקה כנ״ל:

חזקת מטלטלין ד

אות א

כל דבר שהוא ביד האדם הוא בחזקת שהוא שלו ע״פ התורה ויהי ביום השמיני (בסי׳ ע׳) ע״ש. והכלל שהעפר יש לה כח המושך וכו׳ והצדיק האמת הוא עניו כמשה ומשים עצמו כעפר ע״כ הוא יסוד עולם שיש לו כח המושך והוא ממשיך כל ההשפעות לעולם הוא ממשיך אלקותו ית׳ למטה כי הוא מקים את המשכן ששם נמשך אלקותו וכבודו ית׳ בחי׳ וכבוד ה׳ מלא את המשכן. וכל בני אדם שבעולם ראויים שיומשכו לזה הצדיק שהוא יסוד ושורש הכל אך שיש כח המכריח שמפסיק ומרחיק ממנו היינו שיש בני אדם שע״י דיבורם ומעשיהם הם מכריחים את בני אדם להפסיקם ולהרחקים מהצדיק ולפי כח המכריח כן מרחיק מהצדיק ואח״כ כשיופסק כח המכריח יחזיר וימשיך עצמו ויתקרב להצדיק שהוא בחי׳ עפר שיש לו כח המושך וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

והנה הממון והחפצים וכל ההשפעות שיש לאדם הכל הוא כפי כח המושך שיש לו שמקבל מהצדיק שממנו נמשך הכל וע״כ כל דבר שהוא ביד האדם הוא בחזקת שהוא שלו כי מאחר שהיא בידו נמצא שיש לו כח המושך שממשיך השפעה זאת אליו ע״כ הוא בוודאי שלו כי עיקר כל ההשפעות שהם כל העשירות וכל החפצים נמשכין לכ״א כפי כח המושך שיש לו וכנ״ל. ובזה מובן היטב טעם הדין של כל דאלים גבר בדבר שאין שום אחד מוחזק כההי׳ ארבא וכו׳ שהוא לכאורה תמוה וכי׳ מפני שהוא גבור יזכה בדבר שאינו שלו וכאשר נדחקו הפוסקים בטעם דין זה. אך ע״פ הנ״ל מובן היטב כי זה שהוא שלו בוודאי יתגבר ויזכה בו מאחר שהוא יש לו כח המושך של זה הדבר כי מאחר שבאמת הוא שלו ע״כ אצלו הכח המושך של אותו הדבר שעי״ז זוכה וקונה כל החפצים שלו כנ״ל. ע״כ זה שהוא שלו באמת בודאי יתגבר ויזכה בו מאחר שאצלו כח המושך של זה הדבר ע״כ בודאי יהיה נמשך זה הדבר אליו יתגבר ויזכה בו ע״כ אמרינן כל דאלים גבר:

אות ג

וזה בחי׳ שודא דדייני שרשאי הדיין ליתנו למי שנראה בעיניו היינו ג,כ כנ״ל כי מי שהוא שלו באמת בודאי יהי׳ נמשך רצון הדיין אחריו ליתנו לו כי מאחר שזה החפץ הוא באמת שלו נמצא שיש לו כח המושך בזה החפץ להמשיך זה החפץ אליו כנ״ל. ע״כ בוודאי יהיה נמשך רצון הדיין אליו ליתנו לו. וזה בחי׳ בתר מרי נכסין ציבי משוך שהרצון נמשך אחר בעל הנכסים כי עיקר כח המושך הוא כפי חלקי הכבוד שלו כמובן בהתורה הנ״ל שהצדיק בחי׳ עפר ממשיך אלקותו ית׳ למטה שהוא בייי כבודו ית׳ בבחי׳ וכבוד ה׳ מלא את המשכן ועי״זממשיך כל ההשפעות. כי כל העשירות וההשפעות נמשכין מבחי׳ כבוד ה׳ בבחי׳ והעושר והכבוד מלפניך וכו׳. וכן בכל מקום נסמך עשירות אצל כבוד. כי כל ההשפעות שהם בחי׳ עשירות נמשכין מכבודו ית׳ וכבודו ית׳ נמשך אל הצדיק שהוא בחי׳ עפר

בחי׳ אשכון את דכא ולשם נמשכין כל ההשפעות וכל בני אדם שבעולם וכנ״ל וכבודו הוא בחי׳ רצון כ״ש רצונו של אדם זהו כבודו כ״ש רבינו ז״ל במ״א וע״כ בתר מרי נכסי ציבי משיך כי כפי חלקו בעשירות כן חלקו בכבוד שעי״ז יש לו כח המושך להמשיך שפע העשירות אליו וכמו כן נמשך הרצון אחריו כי הרצון הוא בחי׳ הכבוד שמשם כח המושך שמשם כל העשירות כנ״ל וע״כ מי שרצון הדיין נמשך אחריו בוודא יהוא שלו כנ״ל, וזהו בחי׳ שודא דדיינא שפוסקין בכמה דברים שא״א לעמוד עליהם:

אות ד

וזה בחי׳ שבועות שהוא קבלת התורה. כי עיקר קבלת התורה הוא כדי להמשיך אלקותו ית׳ למטה כי מוום שברא הקב״ה את עולמו נתאוה להיות שכינתו בתחתונים וכו׳ כשרז״ל. כי דורות הראשונים שהם דור המבול ודור הפלגה וכו׳ סילקו את השכינה מן הארץ וכו׳ עד שבא משה והורידה לארץ כשרז״ל. וזה עיקר קבלת התורה כדי להמשיך שכינת אלקותו למטה כי על ידי התורה ממשיכין אלקותו ית׳ למטה כי התורה הוא אחדותו ית׳ וכשהתורה אצלינו כביכול הוא ית׳ בעצמו שוכן אצלינו וכ״ש בזוה״ק על פסוק ויקחו לי תרומה. תרומה הוא התורה היינו כשאתם רוצים ליקח אותי תקחו אותי ע״י תרומה שהוא תורה מ״ם כמובא (בלק,ת בס׳ סו). וע״כ ניתנה התורה בהר סיני שהוא הר השפל והנמוך שבכל ההרים כשרז״ל כי התורה נמשכת אחר מי שהוא עניו ושפל. וכן ניתנה ע״י משה רבינו שהיה עניו מאד מכל האדם היינו כנ״ל כי עיקר התורה הוא בחי׳ כח המושך להמשיך אלקותו יתב׳ למטה שזה זוכין ע״י ענוה ושפלות דייקא כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ הנפת עומר שעורים וספירה כדי להמתיק ולבטל הכח המכריח המספיק ומרחק מהצדיק והתורה שהם ב׳ כח המושך להמשיך את האדם לקרבו להשי״ת ולהמשיך אלקותו למטה. כי ע״י הנפת עומר שעורים נמתק ונתבטל הכח המכריח והמפסיק בשרשו כי באמת בשרשו גם הכח המכריח והמפסיק בשרשו כי באמת בשרשו גם הכח המכריח והמספיק בשרשו כי באמת בשרשו גם הכח המכריח והמספיק הוא לטובה גדולה כדי שיוכל לקבל הואר בהדרגה ובמדה שלא יהיה׳ ריבוי השמן גורם כיבוי הנר ח״ו כידוע. כי כפי גודל כח המושך היו מתבטלים במצאיות כי כל דבר נמשך לשרשו בפרט האדם שיש לו דעת לדעת ולהכיר את בוראו ית׳ שזה עיקר הדעת. ע״כ הי׳ נמשך להשי״ת יותר מדאי עד שהי׳ מתבטל במציאות, ע״כ הוא טובה גדולה מה שברא השי״ת בחי׳ כח המכריח המספיק שהוא מונע ומעכב רדיפת הדעת להכלל בו יתב׳ יותר מדאי כדי שיוכל לקבל האור בהדרגה ובמדה בבחי׳ והחיות רצוא ושוב, רצוא ע״י כח המושך, ושוב ע״י כח המכריח. אבל מחמת שכח המריח נמשך מבחי׳ צמצומים ודינים ע״כ כשנשתלשל למטה לפעמים נתהוים דינים גמורים שמהם יניקת הס,א והקליפות עד שתנהוה מהם כח המכריח ומפסיק יותר מדאי שהם כל המונעים והמפסיקים והמעכבים מלהתקרב להתורה ולצדייקם אמתיים ואינם מניחים להתקרב כלל. כי מהם נמשכים כמה בני אדם בעלי מחלוקת שהם מונעים ומפסיקים בכמה וכמה מניי מניעות מלהתקרב ולהצדיק האמת ולהתורה ולדרך האמת ע״י דיבוריהם ומעשיהם שהם מרבים בדברי חכמות של הבל בכמה מיני לשונות של שקר וערמימיות ומתלבשים עצמם במצוות וחסידות כאלו הם רוצים בתקנתו וכו׳ אשר א״א לבאר עוצם ריבוי דרכי דבריהם הרעים אשר באים בשליחות הבע״ד להכריח ולמנוע ולהפסקי את הישר הולך, מלהתקרב להש״י ולתורתו באמת. וכל זה הוא בחי׳ כח המכריח המפסיק מלהיות נמשך אחר הצדיק האמת שהוא בחי׳ עפר וכו׳ כנ״ל. אבל הכח המכריח המפסיק הזה בהכרח שיופסק ויתבטל כי אם יעהל לשמים שיאו וכו׳ כגללו לנצח יאבד ואז בסור המכריח ישוב ויתקרב במהירות גדול אל הצדיק האמת שיש לו כח המושך וכמבואר שם בהתורה הנ״ל. וזה אנו מתקנים ע״י הנפת עומר שעורים וספירה שהם הכנה לקבלת התורה בשבועות שהוא בחי׳ כח המושך להמשיך אלקותו ית׳ למטה ולהמשיך כל ישראל וכל העולמות

התלוים בהם אליו יתי. אבל מקודם צריכין לתקן ולהמתיק בחיי הכח המכריח המפסיק שלא יוכל להתגבר כנגד כח המושך הנ"ל להפסיק ממנו יתב' כנ"ל, ע"כ מביאין עומר שעורים ומניפין אותו שע"ז ממתיקין כל הדינים בשרשן כמבואר בכוונות כי שעורה הם בחי' ה"ג מנצפ"ך כפולים שמשם שורש כל הדינים (כמובא) שהם בחי' כח המכריח והמספיק שנמשך מגברותו ודינים כנ"ל וע"י הנפת עומר שעורים ממתיקין הדינים בשרשן וע"ז נמתק הכח המכריח שלא ישתלשל ממנו ח"ו הכח המכריח והמספיק דס"א שרוצה למנוע ולהפסיק ולהרחיק לגמרי מהצדיק ומהתורה ומהשי"ת וכנ"ל. רק אדרבא שיהיה' כח המכריח לטובה גדולה כדי שיוכל לקבל האור בהדרגה ובמדה בבחי' רצוא ושוב וכו' כנ"ל.ף וזה בחי' ספירה שסורפין הימים לעומר כי הימים הם בחי' מדות כ"ש ומדת ימי. וע"י שסופרין הימים לעומר מתקנים הימים והמדות כדי לקבל על ידם האור הגדול בשבועות בהדרגה ובמדה ע"י כח המושך וכח המכריח המפסיק בשרשם בקדושה ששם שניהם לטובה גדולה כי הם בחי' רצוא ושוב כנ"ל שזהו בחי' האזהרה הגדולה שהזהיר והתרה בהם הרבה שלא יהרסו לעלות אל ה' כ"ש רד העד בהעם וכו' והגבלת את ההר וכו' פן הרסו לעלות וכו' שכל זה הוא בחי' כח המכריח המפסיק בשרשו בקדושה שאנו ממתיקין אותו בכל ימי הספירה. כדי שנוכל על ידו דייקא לקבל האור בהדרגה ובמדה כ"א לפי ערכו בלי הריסה חוץ מהמדה ח"ו, ושאל ישתלשל מהכח המכריח דקדושה ח"ו כח המכריח דס"א שרוצה למנוע ולהפסיק לגמרי מהאמת וכנ"ל:

אות ו

וע"כ מביאין תחילה העומר משעורים ואח"כ בשבועות מביאין שתי הלחם מחטים כי שעורים מאכל בהמה וחטים מאכל אדם, אדם ובהמה הם בחי' דעת וכסילות בחי' חסד ודין כי הדעת והחכמה בחי' חסד, וכסילות והעדר הדעת בחינת דינים כמובא כ"פ והם בבחי' הכח המכריח והמספיק שנמשך מכסילות והעדר הדעת מבחי' דינים, וכח המושך הנמשך מחסדים ודעת, והם בבחי' שמאל דוחה וימין מקרבת, שמאל דוחה זה בחי' הכח המכריח המפסיק ומרחק קצת, וימין מקרבת זה בחינת הכח המושך ומקרב, ובקדושה שניהם צריכין דייקא כנ"ל. כי כח המושך בחי' אדם בחי' אהבה וחסד כ"ש בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה בחי' על כן משכתיך חסד שהוא בחי' חכמה בחינת ומשך חכמה מפנינים. אבל כח המכריח המפסיק הואבחי' בהמה העדר הדעת כנ"ל, ועקיר המתקתו ע"י בעצמו שידע האדם עכ"פ שאין לו שום דעת ויעשה עצמו כבההמ. כי עיקר כחם של המונעים והחולקים שהם בחי' כח המכריח הוא ע"י חכמות של הבל שהכסיל רוצה להתחכם שנדמים בעיניהם כאלו הם חכמים גדולים ויודעים דרכים בעבודת הבורא יתי ורוצים בחכמות שקר למנוע מהצדיק האמת ומדרך האמת הכבוש מכבר. וע"כ ע"י עומר שעורים בעצמו שמביאין לקרבן ממתיקין אותו כי זוכין ע"ז להמתיק הדינים שמהם המניעות עד שנזכה לידע האמת שאין לנו שום דעת כבהמה ונבטל עצמינו לגמרי ונכיר שפלותינו באמת ואז נזכה להכיר גדולת הצדיק האמת ולהתקרב ולהמשך אליו ע"י כח המושך:

אות ז

וע"כ אסור לקצור התבואה קודם העומר ועיקר מצות ספירה תלתה התורה בקצירת התבואה כ"ש שבעיה שבועות תספר לך מהחל חרמש בקמה תחל לספרו וכו'. כי עיקר גידול התבואה הוא ע"י כח המושך (כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א). כי התבואה מקבלת הכח המושך מהארץ והעפר ששם עיקר כח מושך של כל הדברים כי השי"ת ברא את הארץ ונתן בה כח המושך שתוכל להמשיך חיות לכל הדברים שבעולם כי הכל היה מן העפר. וכל דבר שבעולם מקבל כח המושך מהעפר וע"ז ממשיך לעצמו חיות. וע"כ התבואה שגדילה מהעפר ומקבלת כח המושך ממנה ועיקר כח המושך הוא החיות האלקות שנתן הש"י בהארץ שיסדה בחכמתו שנתן בה חיות כזה שיהי' לה כח המושך של כל הדברים שבעולם. ועיקר החיות האלקות הוא בחי' מ"ה בחי' ענוה ושפלות שזהו בחי' עפר כ"ש בהתורה הנ"ל. כי א,א להמשיך חיות אלקות בשלימות כ"א ע"י בחי' ענוה ושפלות בחי' מ"ה. וכל

מי שהוא בבחי' ענוה בחי' מ"ה ביותר שוכן אצלו חיותו יתב' יותר בבחי' אשכון את דכא כנ"ל. וע"כ מחמת שהעפר הואבחי' ענוה ושפלות ע"כ שם נעלם חיותו ית' יותר וע"כ שם הכח המושך של כל הדברים כנ"ל. וזהו בחינת תולה ארץ על בלימה, שעיקר קיום הארץ שתלוין באויר באמצע הגלגלים בגזירת הבורא ית' שנתהן בה כח המושך כידוע להמחקרים, וכל עיקר קיומה תולה ארץ על בלימה דהיינו בחי' שפלות וענוה כנ"ל. וע"כ כשקוצרין את התבואה מהעפר כדי שתהיה למאכל אדם כי השי"ת נתן כח בהארץ שתתן כח בהתבואה שמגדלת עד שיהיה כח המושך להתבואה להמשיך חיות להאדם ע"י שיאכל אותה כידוע בחוש שחיות האדם על ידי אכילתו ועיקר האכילה הוא לחם שנעשה מהתבואה מה' מיני דגן. ועיקר החיות שמקבל האדם על ידי האכילה הוא ע"י כח המושך שיש בהאכילה שנתן בה הש"י כח המושך כזה שתוכל להמשיך חיות להאדם. וכל הכח הזה של הלחם והתבואה שהוא כח המושך להמשיך חיות להאוכלה הוא מקבלת מהארץ ששם כח המושך של כל הדברים כנ"ל. ועיקר כחה הוא מהצדיק יסוד עולם שבו תלוי הכל כי הוא עניו מכל, בחי' מה שעל זה תולה הארץ וכל אשר בה כנ"ל וע"כ כשקוצרין את התבואה והקצירה הוא בחי' כח המכריח והמפסיק כי קוצרין ומפסיקין את התבואה מהארץ. וע"כ חוששין שלא יתגבר ויתאחז ח"ו הכח המכריח המפסיק דסט"א שהוא רוצה להפסיק ולמנוע מהצדיק לגמרי דהיינו שלא יפסיק את התבואה מבחי' עפר לגמרי דהיינו מבחי' ענוה ושפלות שלא תתאחז הסט"א, שלא תביא את האדם האוכלה לידי גסות וגבהות כ"ש פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת וכו' וכ"ש ואכלת ושבעת השמרו לכם וכו' כשפרש"י שם ואז ח"ו ועצר את השמים וכו' והאדמה לא תתן את יבולה וכו' כי מאחר שמתגבר כח המכריח דס"א שהוא גסות כנגד כח המושך שהוא ענוה אזי בוודא יהארץ לא תתן את יבולה כי עיקר מה שהארץ נותנת יבולה הוא ע"י כח המושך כנ"ל. אבל עכשיו ע"י רום שבא ע"יע אכילה דסט"א שע"ז נפתה לבו כנגד השי"ת עד שבא לידי ע"ז שהיא בחי' גסות כשרז,ל שזהו בחינת כח המכריח שהתגבר כנגד כח המושך ע"כ בוודאי הארץ לא תתן את יבולה. מאחר שהגבירו הכח המכריח על כח המושך וכנ"ל ע"כ הזהירנו התורה שבשעת הקציר שהוא בחי' כח המכריח לא נתחיל חרמש בקמה לקצור עד שיקדש את הקצירה תחילה ע"י קצירת העומר והנפותיו וקרבנותיו שע"ז ממתיקין הדינים וממתיקין כח המכריח בשרשם כנ"ל שלא יתאחז ממנו הכח המכריח המפסיק דסט"א רק יהי' הכח המכריח רק לטובה ואז הותר הקציר שהוא בחי' כח המכריח, כי לא יתאחז בו עוד כח המכריח דסט"א כי כבר נמתק ע"י העומר כנ"ל:

אות ח

ואז מתחילין לספור הימים. כי עיקר הספירה והמנין הוא במקום שיש ישות כי בבחי' מה אין שייך מנין. ועיקר הישות ששם המנין הוא ע"י בחי' כח המכריח שהוא הצמצום והגבול של הדבר שלא יחזור ויתבטל במציאות. כי באמת גשמיות העפר וכל אשר בה נמשך מכח המכריח שנתהוה בגזירתו יתב' שע"זיצאו כל הדברים ונתגשמו ממ"ה ואין ליש בשביל בריאת העדולם וקיומו. ועל כן כח המכריח בעצמו תולה בבחי' מה שהוא בחי' כח המושך. כי באמת שניהם אחד כי א"א שיתקיים כח המושך כ,א ע"י כח המכריח כדי שלא יתבטל במציאות כנ"ל וע"כ באמת א"א להבין זאת בדעת ושכל כ"א באמונה שאנו מאמינים שכל הגשמיות והישות וכל הזמן נתהוו בגזירתו יתב' מבחי' מה ואין מבחי' למעלה מהזמן. נמצא שהמספר והמנין שהוא רק בזמן ובישות הועא בבחי' כח המכריח כנ"ל. ואנו צריכין להמתיק הכח המכריח שמשם כל הישות והזמן ששם כל המנין והמספר, לקשר הכל לבחי' מה לבחי' כח המושך כדי שלא יפסיק ח"ו הכח המכריח מכח המושך להש"י ולתורתו ולצדיקים האמתיים, רק שהכח המכריח בחי' ישות ומנין בחי' זמן יהיו כלים לקבל על ידו כח המושך. כי א"א לקבל החיות ע"י כח המושך כ"א ע"י כלים וצמצומים שנעשים ע"י כח המכריח. וזה בחי' ומדת ימי מה הוא, ומדת ימי זה בחי' המדות והצמצומים שנעשים על ידי כח המכריח, צריכין לקשרם לשרשם לבחיט' מה שהוא כח המושך. כי שניהם אחד בשרשם כנ"ל. וזה שאנו מבקשים למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה, למנות ימינו, היינו שבימינו המנויים והספורים שהם בזמן ובמדות נזכה להמשיך ולהביא לשם דעת וחכמה עד שנקשר כל הימים והזמן והישות שהוא בחי' כח המכריח, לקשר הכל לבחינת חכמה שהוא כח מה בחי' כח המושך שיהיו הכל רק כלים לקבל על ידם חיות אלקות ע,י כח המוש דוכנ"ל. וזה ובחי' ספירה שצריכין לספור הימים לעומר כי ע"י קצירת העומר ותנופתון וכו' המתיקו הכח המכריח שמשם כל הזמן והישות ואז מתחילין לספור הימים כדי להמתיק מנין ומספר הימים בחי' זמן בחי' ישות בחי' כח המכריח, לקשר הכל בלי מה לבחי' כח המושך שאנו צריכין עתה להכין עצמינו לזכות לקבל התורה בשבועות שהיא בחי' כח המושך להמשיך אלקותו יתב' עלינו תמיד וכנ,ל. וע"כ תלתה התורה מצוות הספירה בקצירת התבואה כ"ש מהחל חרמש בקמה תחל לספור וכו' היינו כנ,ל. וע"כ אומרים אחר הספירה

ארץ נתנה יבולה, היינו כנ״ל כי בכל יום ויום של ימי הספירה כפי מה שממתיקין בכל יום כח המכריח כן ממשיכין עלינו כח המושך שהוא בחי׳ קבלת התורה בשבועות כנ״ל ועי״ז ארץ נתנה יבולה כנ״ל׃

אות ט

כלל הדבר למעשה שעיקר מה שרחוקים מהצדיק האמת שהיה יכול להמשיך ולקרב הכל להשי״ת ולהתורה כנ״ל העיקר הוא ע״י כח המכריח המפסיק שהם ב״א המונעים בדיבוריהם ומעשיהם מלהתקרב אל האמת. ועיקר כח המכריח המפסיק הוא ע״י גסות וגבהות שמשם באים כל הדיבורים רעים שלהם שמדברים על הצדיק האמת כדי להפסיק ולמנוע ממנו כ״ש תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק בגאוה ובוז וכ״ש פימו דברו בגיאות. ע״כ כל מי שנכנס ארס דבר יהם הרעים בלבו ובלבול דעתו עד שאינו יודע האמת, תקנו שישפיל א״ע באמת כעפר ויזכור שפלותו ופחיתותו היטב וגודל ריחוקו מהשי״ת וכל המ שעבר עליו מעודו. וכשירגיל א״ע לידע שפלותו ופחיתותו באמת אז בוודאי יתגלה לו האמת בחסדי השי״ת וחמלתו הגדולה כי יתבטל הכח המכריח המפסיק שכל כחו ע״י גאות וגסות הרוח כנ״ל. ויתגבר הכח המושך שהוא בחי׳ שפלות וענוה ועי״ז יזכה להיות נמשך במהירות גדול אל האמת לאמתו כמבואר בהתורה הנ״ל׃

י) וזהו שנוהגין בליל שבועות שאומרים ההתחלה והסיום של כל ספר. כי ההתחלה הוא בחי׳ כח המושך. והסיום הוא בחי׳ כח המכריח המספקי כי התחלת הספר של הנביא או התנא שהוא בחי׳ התחלת השגתו הוא בחי׳ כח המושך, שע״י כח המושך המשיך השראת שכינתו עליו עד שזכה להשגה זאת בבחי׳ (איוב כ,כ) ומשך חכמה מפנינים. אבל כפי גודל תשוקת הצדיק להמשיך כחמתו יתב׳ אליו היה בלי גבול עד שח״ו היה מתבטל חכמתו לגמרי כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר כנ״ל, ע״כ צריכין כח המכריח שהוא בחי׳ הצמצום כדי שיקבל החכמה וההשגה בגבול ובמדה שזהו בחי׳ גמר וסיום הספר שבהכרח שכל ספר יההי לו סיום וגמר. והגמר והסיום נשמך מבחי׳ הכח המכריח המפסיק שהוא בחי׳ הצמצום והגבול כנה״ל. וע״י שני כחות אלו עיקר השגת הדעת האמת שהוא בחי׳ קבלת התורה כנ״ל. ע״כ אומרים בשבועות ההתחלה והסיום של כל ספר כדי להמשיך בחי׳ כח המושך וכח המכריח דקדושה כי שניהם צריכים כי על ידם עיקר קבלת התורה כנ״ל׃

אות יא

וזה שנעורין בליל שבועות כי כל אדם כלול מבחי׳ כח המושך וכח המכריח הנ״ל. כי עיקר החיות שהוא הנשמה הוא בבחי׳ כח המושך כי הנשמה נמשכת תמיד אחר כח המושך שהוא הצדיק והתורה שמושכין את האדם להשי״ת והיא מקבלת מכח המושך לעצמה ועי״ז ממשכת חיות וקיום להגוף ומתגברת בכל עת להמשיך גם את הגוף להשי״ת שזהו העיקר שבשביל זה נברא האדם בגוף ונפש כדי שגם הגוף יתהפך אל הנפש שיהי׳ נמשך אחר רצון הנפש שנמשכת תמיד אחר כח המושך להשי״ת ולתורתו. אבל הגוף הוא בבחי׳ כח המכריח כי הוא נוטה אחר תאוות עוה״ז והבליו ורוצה להכריח את הנפש להפסיקה מהשי״ת ותורתו ח״ו. ועיקר שלימות האדם הוא שיגביר כח המושך על כח המכריח שיגביר הנ]פש על הגוף עד שגם הגוף יהיה נמשך אחר כח המושך להשי״ת ותורתו כנ״ל ואז הגוף הוא טובה גדולה להנפש שע״ז תוכל להתקיים ולקבל האור בהדרגה ובמדה וכמבואר לעיל. ואם לא היה חוטא אדה״ר היה האדם יכול לזכות בחייו לבא לזה שיתהפך הגוף לנפש, הכח המכריחלכח המושך עד שהיה זוכה להיות נמשך אחר השם יתי׳ ולהכלל בו כראוי ברצוא ושוב בתכלית השלימות בחיים חיותו. אבל מחמת שאכל מעץ הדעת נאחז בהגוף הגשמיות עד שא״א לו בחייו שיתהפך הגוף בשלימות לבחינת כח המושך ע״כ נגזר עליו המיתה שאז צריך לשוב אלא העפר כ״ש כי עפר אתה ואל עפר תשוב, אל עפר דייקא כי שם בעפר דייקא יתבלה הזוהמא מן הגוף עד שישוב גם הגוף לבחינת עפר שהוא בחי׳ שפלות שהוא בחי׳ כח המושך כמבואר לעיל ואז יקום

בתחיה בגוף חדש זך וצחו ואז יתהפך הגוף לבחי' כח המושך ויזכה להשיג את השי"ת בגוף ונפש ויחי' חיי עולם לעד ונצח. ועל כן עיקר התחי' יהיה להשפלות של כל אחד כ"ש אדמו"ר ז"ל (בלק"ת בסי' ע"ב) בהתורה חיים נצחיים וכשרז"ל הקיצו ורננו שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו, היינו כנ"ל כי ע"י שנעשה שכן לעפר שזכה לשפלות אמתי ע"ז עיקר התחי' כי דייקא ע"י השפלות בחי' עפר יזכה להכלל בבחי' כח המושך כנ"ל שזה עיקר התיקון של תחיית המתים שאז יתתקן בשלימות חטא אדה"ר ש הביא מיתה לעולם. כי עיקר התיקון כשזוכין שגם הגוף יהיה נמשך בשלימות אחר כח המושך שזה זוכין ע"י שפלות דייקא כי עיקר כח המושך הוא בחי' שפלות שהוא בחי' עפר כנ"ל. ושינה הוא א' מס' במיתה וגם עיקר השינה הוא מחמת המלחומה שיש בין כח המושך וכח המכריח שהם בחי' גוף ונפש שמחמת זה צריכין שינה שהוא נייחא למוחין שאז הגוף נח מתאוותו ואז המוח שהוא הנשמה יש לה נייחא קצת ונמשכת למעלה לשורשה מחמת שאין כח המכריח כנגדה כ"כ. אבל אין זה שלימות הנשמה כי עיקר שלימותה הוא שתהפוך את הגוף זשהוא בחי' כח המכריח לבחי' כח המושך כדי שתקבל אור הש,י בהדרגה ובמדה כראוי וכנ"ל וע"כ ארז"ל שינה לרשעים הנאה להם וכו' לצחדיקים רע להן וכו'. כי הרשעים שאצלם מתגבר כח המכריח על כח המושך השינה טובה להם שאז הנשמה נייחא ואינו מתגבר הכח המכריח כנגדה. אבל לצדיקים השינה רע להם מחמת שבהקיצם הם לוחמים מלחמת ה' ומגבירים הכח המושך על כח המכריח שזה עיקר עבודת האדם אבל בשינה הנשמה נייחא ונמשכת כרצונה אחר כח המושך בלי מלחמה עם כח המכריח ואין זה שלימות הצדיק וכנ"ל. וע"כ השינה רע לצדיקים כ"א מה שמוכרחים לישן בשביל קיום הגוף. וע"כ בשבועות נעורין הכל כי אז הוא קבלת התורה שאז מתגבר כח המושך כנ"ל עד שנתהפך גם כח המכריח לכח המושך כי גם כח המכריח נמתק בכל ימי הספירה וכנ"ל ע"כ אין צריכין שינה שהוא א' מס' במיתה כי אז זוכין לבחי' תחיית המתים שזכו ישראל בשעת קבלת התורה כשרז"ל שעיקר התחי' הוא בחי' זאת שנתהפך כח המכריח לכח המושך ואז בוודאי אין צריכין לשינה שנמשכת רק מהמלחמה שיש בין כח המושך לכח המכריח וכנ"ל:

אות יב

(שייך לעיל) וזה בחי' ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר. יצ"ט הוא בחינת כח המושך להשי"ת ולצדיקי אמת וכו'. ויצה"ר הוא להיפך בחי' כח המכריח המתגבר להפסיק מהם ח"ו. ועיקר עבודת האדם שיזכה לאהוב את ה' עם שני היצרין דהיינו שיהפוך גם כח המכריח לכח המושך להש"י שזהו בחי' אהבה כ"ש (הושע יא) בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה וכנ"ל. כי כשזוכין להגביר כח המושך על כח המכריח אזי גם הכח המכריח לטובה גדולה כי דייקא על ידו יכולין לקבל האור בהדרגה ובמדה להיות נמשך אחר השי"ת כראוי ואם לא היה כח המכריח היה כח המושך מתבטל לגמרי כי היה בטל במציאות וכנ"ל וזה עבודתינו כל ימי הספירה להמתיק כח המכריח להפכו לטובה וכנ"ל וזה עובדתינו כל ימי הספירה להמתיק כח המכריח להפכו לטובה וכנ"ל וע"כ נעורין בשבועות וכנ"ל:

אות יג

ועקיר חטא אדה"ר היה ע"י האכילה שאכל מעץ הדעת טו"ר כי ע"י האכילה נמשך חיות האדם ועיקר החיות הוא חיבור הנפש והגוף שהם בחי' שני הפכים כידוע כי הם בבחי' כח המושך וכח המכריח כנ"ל וע"י האכילה נמשך חיות ומתחברים וע"כ יש בהאכילה שני בחי' כי אכילת הצדיק הוא רק בשביל הנפש דהיינו שבאכילתו מקיים הנפש בהגוף כדי שגם הגוף יהיה נמשך להשי"ת ויתהפך כח המכריח לכח המושך וזה בחי'צדיק אוכל שבוע נפשו וזה עיקר החיות באמת כי עיקר החיות כשזוכין להיות נמשך תמיד אחר הש"י ותורתו וצדיקיו שהם עיקר החיים. כ"ש כי הוא חייך וכו'. אבל הרשעים אכילתם בשביל הגוף לבד ואז ע"י אכילתם מתגבר כח המכריח על כח המושך וע"כ נפסק ונחסר החיות ע"י אכילתם כי עיקר החיות ע"י כח המושך שממשיך החיות מהשי"ת.

ומאחר שהרשעים ע״י אכילתם מגבירים כח המכריח על כח המושך ע״כ נפסק ונחסר החיות ע״י אכילתם וזה בחי׳ ובטן רשעים תחסר כי כל מה שאוכלים יותר נחסר להם באמת החיות ביותר מחמת שעל ידי אכילתם מחלישים בכל פעם כח המושך דקדושה שמשם עיקר החיות באמת וע״כ רשעים בחייהם קרויים מתים. וזה בחי׳ אכילת עץ הדעת טו״ר שנאמר בו ביום אכלך ממנו מות תמות כי אכילה של איסור בחי׳ אכילת עץ הדעת טו״ר שנאטמר בו ביום אכלך ממנו מות תמות כי אכילה של איסור בחי׳ אכילת עץ הדעת טו״ר הוא התחלת המיתה כי ע״י אכילה הזאת מתגבר כח המכריח המפסיק. ונחלש כח המושך שמשם עיקר החיות כנ״ל. וע״כ אסור לישראל לאכול לחם מתבואה חדשה עד שיקרב העומר כי לחם עיקר אכילת האדם ואסורים לאוכלו עד שמקריבין העומר שעורים שע״ז ממתיקין כח המכריח בשרשו עד שנתפהך לכח המושך כנ״ל ואז דייקא הותר הלחם לאכילת ישראל כי אז האכילה בקדושה בבחי׳ צדיק אוכל לשובע נפשו דהיינו שזוכין ע״י האכילה שגם הגוף שהוא בחי׳ כח המכריח יתהפך לבחי׳ הנפש שהוא בחי׳ כח המושך וכנ״ל כי אכילת ישראל צריכה להיות בבחי׳ זאת שזה עיקר החיות באמת כנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך מעי (תהלים מ) ופרש״י כל מאכלי על פיך. לעשות רצונך אלקי חפצתי זה בחי׳ כח המושך שאני חפץ ומשתוקק ונמשך תמיד אליך לעשות רצונך וזה ע״י ותורתך בתוך מעי ע״י שכל מאכלי על פיך כי ע״י שישראל מקדישים אכילתם ע״פ התורה ע״י ז זוכים להפוך גם כח המכריח לכח המושך עד שהם נמשכים להשי״ת בגוף ונפש לעשות רצונו תמיד בחי׳ לעשות רצונך אלקי חפצתי וכו׳ כנ״ל:

אות טו

וזה בחי׳ משכני אחריך נרוצה. משכני לשון יחיד נרוצה לשון רבים היינו כי ע״י בחי׳ כח המושך שמאיר מלמעלה בנפש האדם ע״ז הנפש נמשכת תמיד אחר השי״ת אבל הגוף הוא בחי׳ כח המכריח הרוצה להפסיק כנ״ל. אבל העיקר שיעמוד האדם במלחמה זאת עד שיגביר הכח המושך על הכח המכריח עד שגם הגוף ישיש כגבור לרוץ אורח. ויהיה נמשך אחר השי״ת וכנ״ל. וזהו משכני לשון יחיד כי עיקר כח המושך מלמעלה הוא מאיר רק בהנפש אבל אנחנו מתגברים להפוך גם הגוף שהוא בחי׳ כח המכריח לבחי׳ כח המושך כנ״ל וזהו אחריך נרוצה לשון רבים היינו שאנחנו נרוץ אחריך בשני הכחות יחד בכח המכריח וכח המושך בגוף ונפש בבחי׳ ואהבת את ה׳ אלקיך בכל לבבך בשני יצריך כנ״ל. כי זה עיקר הבחירה והנסיון של האדם שיגביר כח המושך על הכח המכריח עד שיעבוד השי״ת בשני הכחות דייקא כי אין קיום לכח המושך כ״א ע״י כח המכריח וכנ״ל. וזהו בחי׳ מ״ש אדמו״ר ז״ל (בסי׳ מ״ט) בלק״ת שהוא טובה גדולה מה שי יצה״ר לאדם כי עיקר שלימות העבודה ע״ז דייקא וכו׳ היינו כנ״ל:

חזקת מטלטלין ה

אות א

כל מה שהוא ביד האדם הוא בחזקה שהוא שלו

כי איתא בסי' מ"ב שצריכין להאמין בחכמים אמתיים שכל דיבוריהם ומעשיהם אינם פשוטים אלא יש בהם רזין ועי"ז ממתיקין כל הדיינם כ"ש בזוה"ק מי שעובדוהי לאפשטא משכינתא לבושין דקדרינותא דפשטין ולאלבשא בלבושין דנהירין דרזין דאורייתא דאור רז איתקרייא וכו' כדין וראיתיה לזכור ברית עולם שזהו עיקר ביטול והמתקת כל הדינין ע,ש בסי' הנ"ל על פ' וירא בצר להם בשמעו את רנתם מ"ש בתחילה בענין הנגינה ואח"כ כתב שעי"ז שעושין לבוש נאה לצדיק ממתיקין הדינים וכן ע"י אמונת חכמים הנ"ל שמאמין שכל דיבוריהם ומעשיהם אינם פשוטים וכו'. והכלל כי הצדיק הוא בחי' קשת בחי' השכינה וכשעושה לו לבוש נאה וכן ע"י שמאמין בו שכל דבריו אינו פשוט אלא יש בהם רזין בזה מפשיט מהשכינה מבחי' קשת לבושין דקדרינותא שהם בחי' פשטין ומלבישין אותה בלבושין דנהירין שהם בחי' רזין שעי"ז נתעוררין רחמיו ית' לבטל כל הדינים מישראל בבחי' וראיתיה לזכור ברית עולם וכו' ע"ש. ומ"ש שם עוד שזהו בחי' התקיעות שסימנם קש,ת שהם בחי' תלת גוונין דקש"ת בחי' האבות. וזהו בחי' והיו שדי בצריך שין בחי' תלת אבהן י"ד הם בחי' י"ד אותיות של י"י אלקינו י"י שהם ר"ת אברהם יצחק יעקב שהם בחי' תלת גוונין דקש"ת שהם בחי' לבושין דנהירין הנ"ל שעי"ז וראיתיה וכו' בחי' ביטול כל הדינים מישראל וכו' ע"ש:

אות ב

כי בענין זה של אמונת חכמים הנ"ל תלוי קיום כל התורה כולה. כי א,א לזכות לקיום התורה ולהכיר את הבורא ית' כ"א ע"י אמונת חכמים שהם הצסיקים אמתיים שכבר שברו את יצרם לגמרי עד שזכו להשיג רזי עולם להבין ולהשיג את כל המעשה הנעשה תחת השמש. כי באמת כל העולם ומלואו מלאה רזין וסודת נוראות ונשגבות מאד. ואפי' מי שאינו צדיק רק הוא בר דעת אמתי ומאמין בהאמת יוכל להבין מרחוק נפלאות הבורא ונוראותיו שה סמלאים כל העולם. כי בכל הבריאה בכלליות ובפרטיות ובכל מה ש נעשה בכל יום בכולם יש חכמה עמוקה ונפלאה כ"ש כולם בחכמה עשית וכו' דהיינו חכמת התורה שהיא עיקר החכמה. נמצא שיש בכל דבר חכמות התורה הקדושה. והתורה מלאה רזין ורזין דרזין עד אין קץ. והיא מלובשת בכל הדברים שבעולם. ע"כ בוודאי בכל דבר שבעולם בכלל ובפרט יש בהם רזין נשגבין מאד מאד ועל זה התפלא דוד ואמר מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך וכתיב מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית וכו'. ועיקר הכוונה על חכמות התורה שמלאה רזין עילאין (לא כמו שטועים המחקרים שנאמר ח"ו על חכמותיהם כי באמת גם בתוך כל החמות יש פנימיות ופנימות דפנימיות וע"כ נקראים חכמותיהם אפי' מה שמשיגין לפעמים איזה אמת הכל נקרא חכמות חיצוניות כמו למשל כשמשיג בחכמתו שהעולם הוא כדורי או טבע האויר שמתפשט וברוח ע"י חום האש וכיוצא בזה אינו משיג כ"א הדבר כמו שהוא שנודע לו האמת שהאויר ברוח ומתפשט מפני האש ועי"ז עושה כמה כלים ותחבולות נפלאות אבל טעם הדבר מדוע הוטבע כך באויר, זה נעלם מכל החכמים מאד כי טעמי הטבע נעלם מכל החכמים וע"כ נקראים כח חכמתם חכמות החצוניות כי בפנימיות אין יודעין דבר. ומרוב טעותם הם רוצים להטעות את הבריות כאלו גם כל סודות הקבלה הקדושה כלולה בחכמותיהם החיצוניות המוטעת ע"פ רוב כידוע להם בעצמן שעדיין לא השיגו שום דבר בבירור כ"א חכמת ההנדסה והמספר כמובא במ"א וכאשר הם בעצמם מוכרחים להודות על זהאוי לטועים כאלה. ואין צריכין לסתור שטותים כאלה שהם כנגד אמונת ישראל). כי אנו מאמינים בפנימות התורה שבכל מצוה ובכל אות ואות מהתורה יש רזין ורזין דרזין נוראים ונשגבים עד אין קץ כ"ש לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד וכתיב פלאות עדותיך וכו' (ועיין במ"א מזה) וכתיב ארוכה מארץ מדה וכו'. ואפי' בכל הדברים שבעולם יש בהם רזין נפלאים כי כל דבר מקבל חיות מחכמת התורה שמלאה רזין כי הד' יסודות ארמ"ע שהם בחי' דצח,מ שהם כלל הבריאה הם בחי' ד' אותיות שם הוי' ב"ה בחי' טנת"א וכו'. ויש טעם נפלא וכמוס

לכל דבר ודבר מפרטי הטבע כי באמת אין שום טבע כלל כי הטבע מתנהגת בחכמתו יתי בהשגחה נפלאה רק שהשי העלים זאת מדעת הבריות בשביל הבחירה. כי עיקר הבחירה תלויה בזה מה שאין רואין ההשגחה באתגליא ויכול הטועה לטעות שיש טבע חיו. אבל אנו בני ישראל קדשנו במצוותיו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת עי משה רבינו עה ועי צדיקיו האמתיים שפרשו לנו התורה כפי קבלתינו מחכמי המשנה והתלמוד לידע ולהאמין שהכל בהשגחה פרטיית והקבה ברא את העולם ומנהיגו בכל עת בחכמה נפלאה בהשגחה פרטיית עי אותיות התורה הקדושה שבהם ברא ומנהיג הכל בנפלאותיו הנוראות ועכ בכל דבר שבעולם בכלל ובפרט יש בו רזין עילאין אך מחמת שכל זה נעלם מהעולם מאד מחמת גשמיית עכירות מעשיהם שעיז נתעכר השכל עכ אין שום אדם יודע מה נעשה בעולם בכל עת. עכ העיקר הוא אמונת חכמים אמתיים שהם צדייק אמת ששברו את גופם לגמרי עד שזכו להשיג רזי עולם. עד שכל מעשיהם ודיבוריהם יש בהם רזין נפלאים ואינו פשוט כלל כי הם יודעים מה שעושים ומדברים לא כמו המון עם שעושים ומדברים ואינם יודעים כלל פנימיות מעשיהם ודיבוריהם עד היכן הדברים מגיעים. עכ עי שמאמינים בהם כנל שכל דיבוריהם ומעשיהם אינו פשוט אלא יש בהם רזין עיז עיקר יחוד קובה ושכינתיה שזה עיקר תיקון כל העולמות ומבטל כל הדינים כי בזה תלוי קיום כל התורה כי עיז מאמין שבכל הדברים שבעולם יש בהם רזין רק שאין אנו מבינים אותם מחמת גשמיות גופינו כי הלא זה הצדיק ששיבר את גופו יודע באמת מה שעושה ומדבר כי בכולם יש רזין כנל:

אות ג

וכל ההכחשות והגזילות שבמום הכל נמשך מפגם א מונה הנל כי אם היה מאמין שבכל דבר ישרזין בוודאי לא היה מכחיש את חבירו ולא היה עולה על דעתו לשלוח יד בממון וחפצים של חבירו כי בוודא יהשי יודע מה שעושה שנתן לזה כיכ חפצים ועשירות ולרש אין כל כי הכל עפ חכמתו האמיתית שיודע שהכל לטובתו הנצחית. ואיך יעלה על דעתו לשנות רצון הבורא יתי ויגע בממון חבירו שלא כדת התורה הנל וכמו שכתוב בהתו אחוי לן מא וכו ובהתו צוית צדק על מארזל מילחא כי סריא וכו שבהממון והחפצים יש גוונין עילאין ומי שמסתכל על שורש הממון ששורשו גוונין עילאין בוודאי לא יתאוה לגשמיות הממון כלל מכש שלא יגע בשל חבירו כלל (עש בסי כיג וכיה לקיא). נמצא שעיקר פגם המשא ומתן שמכחיש את חבירו הוא עי פגם האמונה הנל שפוגם בגוונין הנל בבחי תלת גוונין דקשת שהם בחי לבושין דנהירין דרזין דאורייתא וכנל. ועכ התיקון הוא שבועה שכל מקום שיש הכחשה צריכין שבועה כי השבועה בבחי אבות בבחי אשר נשבע לאבותיך בחי ברית עולם. היינו כי עי השבועה בשם ה ובהתורה הקדושה מעוררין הגוונין הנל שהם בחי אבות בחי תלת גוונין דקשת שמאירין עי הברית והשבועה שנשבע השי לנח הצדיק. ועי שמאירין גווני הקשת בחי לבושין דנהירין דרזין הנל שהוא בחי אמונת חכמים הנל עיז נתבטל ההכחשה שבממון כי עי הארת הגוונין עיז נתבטל חמדת הממון כנל. ועכ תקנו שהשבועה מגיע למי שהחפץ מוחזק בידו כי יד האדם הוא בחי יד אותיות הנל ש להג שמות יי אלקינו יי כנל (וכש בשערי ציון בתיקון הנפש) שאלו הג שמות הם רת אברהם יצחק ויעקב בחי הגוונין הנל שנתעוררין עי השבועה כנל ועכ מי שהממון והחפץ בידו הוא בחזקתו ומגיע לו השבועה כי בבחי יד שם בחי הגוונין ששם בחי השבועה שהיא בחי ברית עולם בחינת ברית ושבועה שעיז מתבטל חמדת הממוחן ונתברר האמת עי התגלות הגוונין וכו וכנל:

אות ד

וזהו בעצמו מש שם אדמור זל שמי שעושה לבוש נאה לצדיק הוא גכ ממתיק הדינים על ידי שמפשיט מהצדיק שהוא בחי השכינה לבושים גסים ומקולקלים ומלבישו בלבושין נאים שזהו בחי הנל שמפשיט מהשכינה לבושין דקדרינותא ומלבישה בלבושין דנהירין דרזין דאורייתא שעיז נתעוררין רחמיו יתי לזכור ברית עולם בבחי וראיתיה וכו כנל כי עיקר תיקון כל העולמות הוא

ע״י תיקן הלבושין ובשביל זה המצוה הראשונה שבכל יום הוא מצות ציצית שהוא תיקון הלבושין שכ״א מישראל עוסק בזה בכל יום בבקר בהתחלת עובדתו שבכל יום ויום וכן התינוק כל התחלת חינוכו במצות התורה הקדושה הוא מצות ציצית כי הכל תלוי בתיקון הלבושין כי כל הצמצומים הנ״ל שמצמצם הש״י אלקותו כדי שיוכלו הבריאים לקבל אורו יתב׳ הכל הואבחי׳ לבושין וכמו שקרא הזוה״ק הצמצום הראשון בשם לבוש כ״ש כהה״א קמצא דלבושיה מיניה ובי׳. וכן כל הצמצומים וכל העולמות שנתהוו על ידם כולם הם בחי׳ לבושין שע״י שצמצם והלביש אורו בלבושין אלו ע״ז יכולין לקבל ולינק מאורו הגדול בבחי׳ עוטה אור כשלמה וכו׳ וכ״ש עוז והדר לבושה וכו׳ וכתיב ה׳ מלך גאות לבש, לבש ה׳ עוז התאזר, שע״ז שהלביש גאוותו וגדלו בלבושין אלו שהם העולמות שנתהוו ע״י צמצום אותיות התורה הקדושה ע״ז דייקא ה׳ מלך כי רק ע״ז נתגלה מלכותו ית׳ וע״ז אף תכון תבל בל תמוט כי בלא זה לא היה קיום להעולם כלל כי ריבוי האור א״א לקבל כידוע. ומחמת שצמצם אורו ית׳ בלבושין כנ״ל ע״ז נתהוה כל הבחירה והנסיון של כל אדם שבזה תלויים כל העולמות כידוע וברור לכל שהכל נברא בשביל האדם שבו תלויים כל העולמות. והכל מחמת שהוא בעל בחירה ועיקר הבחירה מחמת בחי׳ הלבושין הנ״ל כי הש״י צמצם האור בלבושין לטובת העולם כדי שתוכל להתקיים ולינק מאורו כי ריבוי האור א״א לקבל כנ״ל. אבל מחמת שצמצם האור בלבושין אלו ע״ז נתעלם ונתכסה האור בכמה כיסויים ולבושים עד אין קץ עד שיכול הטועה לטעות כאלו חיצוניות הלבוש הוא עיקר ואין בו פנימיות כלל ח״ו וכ״ש בזוה״ק דטפשאי לא מסתכלין אלא בלבושין וכו׳. ומי שטועה בזה ח״ו הוא כופר בכל התורה כולה ר״ל ומשם כל כח היצה״ר. כי עיקר היצה״ר נמשך בשרשו מכפירות שנמשכין מתוקף הדינים שנתהוו ע״י הצמצומים שתוכל העולם להתקיים כשמאמינים בהפנימיות וכנ״ל אבל כשאין מסתכלין כ״א על הלבוש חס ושלום מתגברין הדינים ומשם כל כח היהצ״ר. אבל הצדיקים והכשרים הנלוין אליהם מסתכלים רק על הפנימיות ומתיגעים בכמה יגיעות ועבודות עד שמשיגים מה שמשיגים בפנימיות הלבושים שהוא בחי׳ השגות חכמות התורה הקודשה ועדיין הם מאמינים שיש עוד פנימיות דפנימיות רזין דרזין עד אין קץ וכנ״ל. ואפי׳ מי שאינו יכול להשיג כלל זוכה ע״י התקרבותו להצדיק להאמין באמונהשלימה וחזקה כ״כ כאלו רואה בעיניו ממש שיש פנימיות נפלא ורזין עמוקין מאד מאד בכל דבר שבעולם, כי מי שיש לו מוח אמיתי בקדקדו ומסתכל על האמת לאמתו יכול להבין מרחוק מה גדלו מעשי ה׳ שנבראו הכל ע״י אותיות התורה הק׳ וכן עתה מתנהג הכל על ידם. ובכול יש נפלאות ורזין עד אין חקר ובפרט ריבוי השינויים הנעשים בכל עת בכל שנה ובכל חדש ובכל שבוע ובכל יום ובכל שעה שהכל נעשין ע״י הלבושין הנ״ל כ״ש בזוה״ק ולבושין דלביש ביומא דא לא לביש ביומא אוחרא ולבושין דלביש בצפרא לא לביש ברמשא ולבושין דלביש ביומא דשבתא לא לביש ביומי׳ דחול וכו׳ שע״ז מתנהג העולם ונעשין השינויים הרבי סבכל יום ובכל עת וכ״ש מזה בע״ח בתחליתו ומובא בדברינו כ״פ ע״ש. ועיקר הכל הוא הצדיק האמת שהש״י שוכן אתו כי הצדיקים הם מרכבות של מקום וע״כ הצדיק הוא בחי׳ השכינה כנ״ל והוא יודע ומבין את המעשה הנעשה בעולם וכל מי שמקורב אליו ומאמין בו כנ״ל שכל דבריו ומעשיו אינו פשוט אלא יש בהם רזין. הוא זוכה לאמונה שלימה להאמין שבכל הדברים שבעולם יש בהם רזין. רק שסתם בני אדם אינם יודעים מה הם עושים אבל הצדיק יודע. ע״כ כל דבוריו ומעשיו הוא עושה ומדבר ברזין עילאין וע״ז מפשיט מהשכינהלבושין דקדרינותא וכו׳ וממתיק דינים. וזהו בעצמו מ״ש שם שע״י שעושה לבוש נאה להצדיק הוא ממתיק דינים כי היינו הד כי כל הלבושים גשמיים שבעולם שרשם נמשך מהלבושין הנ״ל שהם הצמצומים הנ״ל. וע״כ באמת הבגדים והלבושים של אדם הם גבוהים מאד כמובן ומבואר בדבריו ז״ל (בסי׳ כ״ט לק״א) כמה צריכין לכבד את הלבושים כי הם גבוהים מאד וכנ״ל. וע״כ הצדיק שכבר כפה והכריע בחירתו לטוב והעלה הכל לשרשו ע״כ לבושיו יקרים מאד מאד כי לבושיו הם בחי׳ לבושי השכינה כנ״ל וע״י שעושין לו לבוש נאה מפשיטין מהשכינה לבושין דקדרינותא ומלבישין יתה בלבושין דנהירין דרזין וכו׳ וכנ״ל:

אות ה

נמצא שעיקר הבחירה נמשכת ע״י הלבושין שהם בחי׳ כתנות עור שעשה לאדה,ר אחר החטא שע״ז הי׳ התחלת תקונו. וע״כ עיקר תאוות ממון שה העיקר שמבלה ימי האדם שטרוד כל ימיו בפרנסתו עד שיש שבאים לידי גזילות והכחשות ליגע ח״ו בממון חבירו ע״י ערמות ותחבולות הכל הוא ע״י פגם הלבושין הנ״ל. כי באמת מלובש בהממון גוונין עילאין מאד כנ״ל אך שנתעלם ונתכסה ונתלבש מאד מאד. כי גם התורה הקודשה היא בחי׳ לבושין כנד פנימיות התורה וגם הפנימיות הוא לבוש וכו׳ כי עצם אורו ית׳ סתום ונעלם מאד מאד. מכש״ש וכ״ש בדברים חיצונים שהם ממון וחפצים אע״פ שיש בהם גוונין עילאין אבל הם סתומים ונעלמים שם מאד מאד ע״י עוצם ריבוי הלבושים

עד שאותיות התורה נתלבשו בלבושין גשמיים וחיצונים כאלו שהם הממון והחפצים. וכל הגזילות וההכחשות נמשכין ע״ז ע״י הכפירות שאינו מאמין בפנימיות שבאמת נעלם בהם אור גדול גווניו עילאין בוודאי לא הי׳ מתאוה לממון הגשמי מכ״ש שלא הי׳ בא לידי ערמה ומרמה ליגע בממון חבירו ח״ו וע״כ נקראים ע״פ רוב הגזילות ע״ש פגם הבגדים כ,ש (מלאכי ב׳) וכסה חמס על לבושו וכתיב (איוב כד) ערום ילינו בלי לבוש וכן הרבה. וזהו בחי׳ ובגד בוגדים בגדו (ישעיה כד) שנקראת הגזילה בשם בגד כי עיקר הגזילות והרמאות נמשכין מפגם הבגדים והלבושין כנ״ל. וע״כ מצות צדקה שהוא ההיפך מגזילות והוא עיקר תיקון תאוות ממון, נקראת כ״פ ע״ש תיקון הבגדים כ״ש (יחזקאל יח) וערום יכסה בגד וכתיב כי תראה ערום וכסיתו וכו׳ וכן הרבה. וזהו בחי׳ גודל מעלת המצוה של הלבשת ערומים והעיקר לעשות מלבוש נאה להצדיק או עכ״פ להכשרים הנלוים לצדיקי אמת כי ע״ז מתקן הלבושין הנ״ל שבהם תלויים תיקון כל העולמות כנ״ל:

אות ו

וע״כ רוב תאוות ממון הוא בשביל הלבושים והבגדים. כאשר יכול כ״א להבין בעצמו שרוב יגיעות וטירדות הפרנסה הוא בשביל הבגדים והמלבושים של כבוד לו ולאשתו ולבניו ולבנותיו ובפרט בעת הנשואין שצריך להשיאם שכל ריבוי ההוצאה הוא על המלבושים והוא המטריד את רוב בני אדם בפרנסתם מחמת שכל אחד רודף אחר הכבוד ורוצה מלבושים גבוהים מערכו וע״ז נעשה בע״ח ומכחיש ממוחבירו וכמו ששדמעתי מפיו הק׳ שהמלבושים מטרידין מאד את האדם כי אכילה ושתי׳ יכול האדם להתפרנס בהוצאה קלה אבל המלבוש מטריד מאד וכ״ש על פסוק ותתפשהו בבגדו שהס״א תופסת את האדם בבדו דייקא וכו׳ ע״ש בספר שיחות הר״ן. היינו כנ״ל כי עיקר פגם תאוות ממון שמכלה ימי האדם נמשך מפגם הלבושין כנ״ל ועיקרו מחמת חסרון אמונתו שאינו מאמין שבכל דבר יש פנימיות הרבה וכנ״ל וסומך על חכמתו וערמתו כאלו כבר השיג את כל החכמה ויודע איך למצוא להשיג ממון ע״י תחבולות וערמות האלו. כי אם היה שם לבו אל דבר ה׳ המלובש בכל דבר, והיה מאמין שהכל בהשגחה פרטיית ואע״פ שהאדם צריך לעשות איזה עסק בשביל פרנסה כ״ש וברכך ה׳ אלקי׳ בכל מעשה ידיך אעפ״כ אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה׳ כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים וכו׳ כי לא בכח יגבר איש וכו׳ וכמ״ש ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה וזכרת את ה׳ אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וכו׳ ותרגומו ארי הוא יהיב לך עיטא וכו׳ כי הכל מאת הש,י לבד והעסק והסיבה בעצמה שעוסק בה צריך להשליך הכל על הש״י כ״ש גול על ה׳ מעשיך וכו׳ וכתיב השלך על ה׳ יהבך וכו׳ כי צריכין להאמין שבהסיבות והעסק בעצמו יש בהם רזין עמוקים מדוע הש״י מסבב שזה יתפרנס מסחורה זאת ובמקום זה וזה מסחורה אחרת, זה בחטים וזה בשעוה וזה בפשתן וכו׳ והכל מאת ה׳ ובכולם יש רזין נפלאים כי רק הוא יתי׳ יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי ויודע לפרנס כ״א וא׳ כפי שורש נשמתו וכפי מעשיו וכפי גלגוליו וכו׳ שע״י כל זה צריך להתפרנס ע״י סחורות אלו אבל יש לו בחירה והעיקר הוא האמונה להאמין שכל תחבלותיו לא יועילו לו באל הש,י כ״ש אם ה׳ לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו וכו׳. וע״כ צריך לעסוק במו״מ באמונה ולעשות ע״פ התורה ולבלי לשכוח את הש״י ח״ו בשעת המו״מ מכ״ש וכ״ש שלא יתחכם בחכמות רעות ומרמות ליגע בממון חבירו ח״ו אפילו שוה פרוטה כי היא לא תצלח כ״ש לא יחרוך רמי׳ צידו:

אות ז

ועתה תראה נפלאות שבשביל זה התחיל התנא המסכתא בבא מציעא המדברת מדיני מו״מ והכחשות שבין אדם לחבירו (כי מס׳ ב״ק מדברת מדיני נזיקין וב״ב מדיני קרקעות. ועיקר דיני ממונות שבמו״מ מבואר במס׳ ב״מ) התחיל אותה בדין שנים אוחזין בטלית והוא פלא שהתחיל בדין שאינו שכיח כלל כאשר יבין כל אדם שאינו מצוי שיבואו שנים לב״ד ואחזין בטלית א׳ ומכחישין זא״ז. וע״כ באמת הפוסקים לא כתבו זה הדין בלשון זה כמבואר בה׳ חזקת מטלטלין בס׳ קל״ח

ע״ש. אך התנא כתב הכל ע״פ סודות ורזין עמיקין מאד כידוע וע״כ התחיל בזה ורמז לנו שזה כלל כל ההכחשות והמרמות שבממון שבין אדם לחבירו שהכל נמשך מפגם הלבושין כנ״ל וע״כ בכוונה התחיל דיני ממונות בדין שנים אוחזין בטלית להורות לנו שכל ההכחשות כולם ע״י פגם הטלית והלבושין וכנ״ל. ועיקר הפגם מחמת שכ״א סומך על חכמתו כאלו יוכל להצליח ולמצוא ממון ע״י תאוותו ורוצה להמשיך כל הממון שבעולם לעצמו כי עיניו לא תשבע עושר (קהלת ד) וכתיב ועיני האדם לא תשבענה (משלי כז). ע״כ נתעה כ״כ עד שהולך ותוקף בטליתו של חבירו ורוצה לגזול את חבירו בחכמתו המוטעת וערמימיות וזה בחי׳ זה אומר אני מצאתיה וזה אומר וכו׳. מציאה ל׳ השגה כשרז״ל לענין השגת חכמת התורה יגעתי ומצאתי תאמין וכו׳ וכעין מ״ש ומצא כדי גאולתו וכו׳ ומצא את רעהו וכו׳ וכן הרבה שפירושו שהשיב ומצא את הדבר (ובל״א גיגרייכט) היינו שעיקר פגם תאוות ממון שבא לידי עון כזה לאחוז בשל חבירו ולהכחישו הכל מחמת פגם הלבושין הנ״ל עד שטעה בעצמו כאלו מצא להשיג את החכמה כאלו ח״ו אין שום חכמה למעלה משטות חכמתו שרוצחה להשיג ממון ע״י הכחשה ומרמה כזאת. ואיש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת כי היא לא תצליח כי אלקים שופט זה ישפיל וכו׳ ומה הועיל רמאי ברמאותי׳. וזה שרמז לנו התנא שכלל את כל ההכחשות שבעולם בתחלת המס׳ בשם זה אומר אני מצאתי את הטלית והלבוש, כאלו מצא והשיג את הלבוש שהוא הממון והחפץ שבאמת הוא לבוש חיצון דחיצון אשר אם היה שת לבו להסתכל על פנימיות שיש שם בוודאי לא היה נוגע בממון חבירו כנ״ל. אבל הוא חכם בעיינו ואינו רוצה לסמוך על אמונה ונתעה בחכמתו המוטעת עד שרוצה לרמות הבריות ולאחוז במה שאינו שלו. ע״כ התיקון לזה ה ישבע וזה ישבע כי ע״י השבועה נתגלין הגוונין עילאין שעי״ז יודה על האמת ויתתקן הכל וכנ״ל.

אות ח

וע״כ קרח שחלק על משה הי׳ כל פגמו ע״י פגם הטלית כי הלבישם טליתים שכולם תכלת וכו׳ כשרז״ל. כי כל כפירותיו הי׳ שלא הי׳ מאמין במשה רבינו בחי׳ הצדיק האמת שכל דבריו ומעשיו עאינם פשוטים אלא יש בהם רזין מכ״שמשה בעצמו שנתן לנו התורה הק׳ שכולה מליאה רזין עילאין וכו׳. וקרח כפר כאלו אין במצות ציצית שהם תקון הלבושים שום סוד ופנימיות רק משה רוצה לשנות מלבושיהם בשביל אות וסימן לכבוד כדרך הטעמים של שטות והבל ושקר שנותנין המחקרים למצות ציצית ולשארי מצוות הק׳. ע״כ אמר שהוא ילבישם בלבושים נאים ומסומנים יותר שהם טליתות שכולם תכלת כי קרח סמך על חכמתו ולא האמין בפנימיות שבהלבושין כאלו חיצונית הלבוש הוא עיקר שמשם כל הכפירות והפגמים כי התקנא בלבושי כבוד של אהרן הכהן כשרז״ל שאמר על אהרן שקישטו ככלה וכו׳. כי רוב הקנאה של בני אדם זה בזה הוא בענין המלבושי כבוד וכנ״ל, ועי״ז בא לידי כפירות כאילו ע״י שחלק על משה ואהרן שהם בחי׳ צדיקי אמת ולא האמין בהם שהם מלאים רזין בכל מעשיהם ודיבוריהם ותנועותיהם, ועי״ז ירד לשאול תחתיות ע״י תוקף הדינים הקשים שהתגברו עליו שכל המתקתם ע״י אמונת חכמים כנ״ל ומאחר שפגם באמונה כ״כ ע״כ נתהפך עליו הגלגל והתגברו עליו תוקף הדינים הקשים כ״כ כי עיקר המתקת הדינים ע״י אמונת חכמים כנ״ל:

חזקת קרקעות ה

אות ט

וזה בחי׳ חזקת קרקעות שהוא בשלשה שנים כי שלשה שני חזקה הם כנגד בחי׳ תלת גוונין הנ״ל המאירין ע״י שלימות האמונה שהוא אמונת חכמים. כי כששנים מכחישין זא״ז במטלטליקאו בקרקעות זה שהאמת אתו הוא בבחי׳ אמונה כי הבריו כנים ונאמנים ושכנגדו המכחיש האמת הוא בבחי׳ פגם אמונה כי אמונהואמת הם בחי׳ אחת כ״ש במ״א וע״כ כשהכחשה במטלטלין מעמידין הדבר ביד מי שהוא בידו. כי היד היא בבחי׳ תלת גוונין הנ״ל המאירין ע״י אמונה. וע״כ הוא נאמן בשבועה שהוא בחי׳ התגלות הגוונין וכנ״ל. אבל בקרקעות שאינם נתפסים ביד ע״כ אין לו חזקה כ״א בשבל שנים כנגד תלת גוונין הנ״ל כי בכל שנה ושנה מאירין הגוונין מחדש. כי בכל שנה יש ר״ה שאז עירק הארת הגוונין ע״י תקיעת שופר כ״ש שם בהתורה הנ״ל שזהו בחי׳ תקיעת שופר כ״ש שם בהתורה הנ״ל שזהו בחי׳ תקיעת שופר שתוקעין ג׳ קולות שסימנם קשת שהם בחי׳ תלת גוונין קדשת וכו׳ ע״ש. כי התלת גוונין הם בחי׳ חסד ודין ורחמים כידוע שזהו שורש כל העולמות כידוע. ובר״ה שאז נברא העולם כי זה היום תחלת מעשיך אז כל עבודתינו לעורר ולהא יר הגוונין הנ״ל כדי להמתיק עי״ז כל הדינים כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וע״כ נוסעין לצדיקים על ר״ה. כי עיקר תיקון זה נמשך ע״י אמונת חכמים ע״י שמאמין שהם מלאים רזין בכל תנועותיהם ומעשיהם ודיבוריהם שזה צריכין ביותר בר״ה שאז נברא האדם שעיקרו נברא בשביל זה כדי שהוא יפרסם ויודיע אלוקותו ע״י שישיג ויכוין נפלאות נוראות רזי חכמתו ית׳ שבכל הבריאה בכלליו ובפרטיו ושהכל נברא בשבילו כדי שהוא יתנהג בכל דבר כפי הצריך לתיקונו כפי הרזין והסודות שיש בכל דבר. אבל אין זוכה לזה כ״א הצדיק האמת ואנחנו צריכין להתקרב להם ולהאמין בהם ולהתנהג בכל מעשינו כפי אשר הם מצווים אותנו כ״ש לא תסור מן הדבר וכו׳ נמצא שבכל ר״ה נתעורר מחדש הארת הגוונין הנ״ל ע״כ כשהקרקע בידו שלש שנים שכבר עברו עליו שלשה ראשי שנים ע״כ הוא בחזקתו ויש לו נאמנות שהקרקע שלו כי קיום כל דבר הוא ע״י הגוונין הנ״ל שהם שורש הבריאה ומארח שברשותו היתה הקרקע כל הג׳ שנים שהם כנגד תלת גוונין ע״כ מאמיניסלו כי האמונההיא בבחי׳ הארת הגוונין כנ״ל:

אות י

כי השדה והקרקע של איש הישראלי זה שהוא שלו באמתהוא בבחי׳ א,י כי בכל מקום שישראל מחזקי הוא בחי׳ א״י כ״ש אדמו״ר ז״ל במ״א בהתו׳ חדי ר״ש. כי ישראל ממשיכין קדסושת א״י גם לחו״ל לכל המקומות שיושבים שם וע״כ תקנו רז״ל כמה מצות התלויות בארץ גם בחו״ל כדי להמשיך קדושת א״י גם לחו״ל, וזה שרוצה לערער על הקרקע בשקר הוא בחי׳ מערער על א״י כי אמת הוא סטרא דקדושה בחי׳ א״י ושקר הוא סטרא אחרא סטרא דמסאבותא הנאחזת בחו״ל וא״י מקודשת בי׳ קדושות ע״כ צריכין ג׳ שני חזקה זה בחי׳ תלת כלולין מתלת כי בכל שנה מאירין בר״ה השלש גוונין ע״י הג׳ קולות של שופר וע״כ בג׳ שנים הוא תלת כלול מתלתת והכלליות של הכל עולה עשר בחי׳ העשר קדושות של א״י וכנ״ל שהם כנגד עשר אצבעות כידוע. וע״כ במטלטלין כשמוחזק בידיו שהם בחי׳ עשר אצבעות הוא בחזקת שהוא שלו שמאמינים לו שדבריו אמתיים שזהו בחי׳ קדושת א״י כנ״ל אבל בקרקע אין מאמינים לו כ״א בחזקת ג׳ שנים כנגד תלת גוונין הנ״ל שכ״א כלול משלש שע״ז נמשכים כל העשר קדושות של א״י וכו׳ וכנ״ל:

אות יא

וכל זה הוא בחי׳ ר״ה כי כל עבודתינו בר״ה הוא לגלות ולהאיר ולהמשיך עלינו קדושת א״י שהוא נחלתנו ומקור קדושתינו כמו שמתחננים וצועקים כל ישרא לקודם תקיעת שופר יבחר לנו את

נחלתינו וכו׳ וכמו שמבקשים בברכת שופרות תקע בשופר גדול לחירותינו וכו׳ שיקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ לארצינו וכ״ש והי׳ ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו׳ והשתחוו להׄ בהר הקודש בירושלים. כי עיקר קדושת איש הישראלי הוא באי״י שיש לכל אחד ואׄ מישראל חלק שם וכפי מה שמקדש ומטהר עצמו כן ממשיך עליו קדושת אי״י וכן זוכה להחזיק ולכבוש חלק מאי״י וכן להיפך חי״ו כפי חטאיו ופגמיו כן פוגם בקדושת אי״י וכן נתרחק משם כ״ש ופני חטאינו גלינו מארצינו וכו׳. כי עיקר התגלות מלכותו יתׄ שיתגלה ע״י מלכות משיח שיבא ב״ב הוא באי״י וירושלים ומשם התחיל בריאת העולם ומשם כל התגלות אלקותו בעולם כ״ש כי מציון מכלל יופי אלקים הופיע ועל זה מתפללין ברי״ה שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד וכו׳. אבל לכבוש אי״י אי״א כ״א ע״י צדיקי אמת וע״כ נוסעין על ר״ה לצדיקים כי צדיקים ירשו ארץ והעיקר ע״י אמונת חכמים הנ״ל שמאמין שכל דבריהם וכו׳ יש בהם רזין שעי״ז נתגלה שכל הבריאה מליאה רזין עמיקין וכנ״ל שזה נתגלה באי״י ששם כל הקדושות וכל ההתגלות אלקות בחי׳ מציון מכלל יופי אלקים הופיע וכנ״לׄ:

אות יב

ואע״פ שאנו צועקין ומתחנני סכ״כ שנים לשוב לאי״י ועדיין אנו רחוקים משם אעפ״כ אין שום תפילה וצעקה נאבדת אפי׳ של הפחות שבפחותים כי בכל צעקה ותפילה כובשין איזה חלק או נקודה מא,י עד שבעתה יחישנה שיתקבצו כל הנקודות שכבשנו בתפילותינו ונשוב לא,י וכעין מ״ש אדמו״ר ז,ל על מאמר רבב״ח כד חם גביה אתהפיך וכו׳ (סי׳ ב׳ ל״א). ואפי׳ מי שהוא פגום מאד ואין לו כח בצעקתו ותפילתו לכבוש איזה נקודה וחלק מאי״י אעפ״כ צעקתו פועל הרבה כי צעקתו שצועק ומתפלל לשוב לארצינו היא בבחי׳ מחאה המבואר בדין חזקת קרקעות שכל זמן שהוא מוחה אין חזקת המחזיק מועלת כלום. ע״כ אע״פ שהם גזלו מאתנו אי״י שהוא ארצינו ונחלתינו ואין בנו כח להוציאה מאתם מחמת פגם מעשינו הרעים אעפ״כ מתפללים וצועקים בכל פעם וביותר בר״ה שאי״י הוא שלנו כי היא נחלתינו ובזה אנו עושים בחי׳ מחאה להס״א שלא יטעו שאי״י תשאר כבושה בידם חי״ו כי אין חזקתם חזקה כלל כי אנו מוחים בהם ע״י שאנו צועקים ומפרסמין בכל פעם ובפרט בר״ה לכל דרי מעלה ומטה שאי״י הוא שלנו מאבותינו וסוף כל סוף נוציאה אותה מידם׃

אות יג

ומזה יכול כל אדם להבין רמזים לעצמו להתחזק בכל פעם בתפילה ותחנונים וצעקה להש״י יהי׳ איך שיהי׳ אפי׳ אם יעבור עליו מה כי אפי׳ אם רואה שאינו פועל חי״ו בתפילתו אדרבא הרע מתגבר עליו ביותר אעפ״כ ידע ויאמין שפועל הרבה בתפילתו וצעקתו כי עכ״פ תפילתו וצעקתו הוא בחי׳ מחאה הנ״ל. כי כבר מבואר שקדושת של כ״א מישראל הוא בחי׳ אי״י וכשהרע מתגבר על האדם בתאוות רעות ומדות רעות זה בחי׳ שרוצה לגרשו חי״ו מהסתפח בנחלת ה׳ שהוא אי״י וכל מה שחותר לשוב לקדושתו אין מניחין אותו מעוצם ההתנגדות שמתגרין בו והוא אינו מתגבר כראוי נגדם. ע״כ כשמתגבר אעפ״כ בתפילה וצעקה להש״י אז לא יוכלו לגרשו ולכבוש חלקו באי״י חי״ו בשום אופן כי תפילתו וצעקתו בנחלתו בשום אופן כי אין חזקה מועלת כשיש מחאה נגדו וכנ״לׄ:

אות יד

וזה בחי׳ מלכיות וזכרונות ושופרות וזה בחי׳ שירת האזינו שהוא לעד כי לא תשכח מפי זרעו אפי׳ בתוקף ההסתרה שבתוך הסתרה כ״ש ואנכי הסתר אסתיר פני מהם וכו׳ וענתה השירה הזאת לפניו לעד וכו׳. כי כלל השירה הזאת הוא להזכיר ולהודיע את כל מעשה ה׳ אשר עשה עמנו ואשר הוא עתיד לעשות עמנו נפלאות ונוראות עד שסוף כל סוף יגמור כרצונו להחזיר לנו א״י עם כל הקדושות ותפארת הגוונין המאירין שם כמו שהתחיל בהנחל עליון גוים וכו׳ יצב גבולות עמים למספר בני ישראל כי חלק ה׳ עמו וכו׳ ירכיבהו על במתי ארץ וכו׳ דהיינו ארץ ישרא לוכן הולך וסוב כל סיפור השירה הנוראה הזאת את כל אשר עבר ואת כל אשר יעבור על ישראל בכל העתידם שיעברו עליהם עד שסיים שסוף כל סוף וכפר אדמתו עמו שהש״י ירצה אדמתו ועמו כי הם בחי׳ אחת. וכל זה יגמור הש״י ע״י הצדיקי אמת שדבריהם ומעשיהם מלאים רזין שכולם כלולים במשה שהודיע מקודם ריבוי ההסתרות שיהיו הסתרות בתוך הסתרות עד שיהי׳ קשה למצורא האמת לאמתו אבל אעפ״כ יגמרו הצדיקי אמת בחי׳ משה את שלהם ויודיעו אלקותו בעולם כ״ש שם ראו עתה כי אני אני הוא אני אמית ואחיה וכו׳ ואין מידי מציל. וזה שהתחיל האזינו השמים ואדברה לומר דעו כי דברי אינם פשוטים כי הם עמוקים מאד מאד והם מלאים רזין עמוקין עד אשר אני קורא את השמים שהם כלליות הדרי מעלה שיאזינו מה שאדבר מכ״ש ותשמע הארץ אמרי פי, שצריכין כל באי עולם שבארץ הזאת לשמוע ולהבין היטב אמרי פי כי יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי וכו׳ היינו שדברי אינם פשוטים רק הם כמטר וכטל שנראים שהם מים ולחלוחית פשוט אבל באמת יש בהם כחות נפלאים ונוראים כי הם מגדלים כל יני צמחים ועשבים שונים לאין מספר וכמו שאמר שם כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב וכו׳ כמו כן הם דברי כי אע״פ שנראים כפשוטים אבל הם עמוקים מאד ומלאים רזין ויש בהם כח לגדל ולחזק את כל אחד ואי ולהצמיח אותו עד שיתפאר וישתעשע הש״י עם כל אי ואי בהתפארות ושעשועים נפלאים. כי שם ה׳ אקרא. היינו דעו והאמינו שכל מה שאני מדבר ומוציא מפי בכולם שם ה׳ אקרא שכל דברי ושיחותי הם רק לקרות שם ה׳ לגדל ולקדש שמו בעולם וע״כ אתם הבו גודל לאלקינו כי ע״י שתאמינו בכל זה ע״ז תתנו גודל לאלקינו שתבינו ממני גדולתו ונוראתו יתי לעד. כי ע״י צדיקי אמת ע״י חדושי תורתם הק׳ וע״י שיחותם הנפלאות יכולים להבין גדולות ה׳ כמבואר במ״א וכמובן כ״ז לכל הזוכים להתקרב אליהם. כי הצור תמים פעלו וכו׳ ובוודאי פעל ועשה ויצר וברא הכל בחכמה נפלאה כ״ש כולם בחכמה עשית והכל נברא בשביל הצדיקים העושים רצונו שהם יודעים רזי עולם עד שכל מעשיהם ודבוריהם מלאים רזין ועל ידם יכולים להבין גדולת ה׳ וכנ״ל:

(מהדורא תנינא):

אות טו

וזה בחי׳ ד׳ מינים שעיקר ההידור הוא בהאתרוג שהואפרי עץ הדר אבל אין מברכין כ״א על הלולב. כי הלולב שהוא כפת תמרים זה בחיט׳ הצדיק בעצמו כמובא בחי׳ צדיק כתמר יפרח, והוא מקשר אליו ענף עץ עבות שהם בחי׳ תלת אבהן שהם בחי׳ שורש וכלל שאר כל הצדיקים, וערבי נחל שהם בחי׳ פושעי ישראל כמובא, ועי״ז הוא מאיר בהאתרוג שהואמלכות דקדושה שהוא התגלות אלקותו יתי בחי׳ כבוד הדר מלכותו שמתגלה ע״י תלמידיו הכשרים ע״י תורתו ושיחותיו הק׳ שמאיר בהם. וע״כ עיקר ההידור הוא בהאתרוג כי הצדיק בעצמו אין לנו בו שום תפיסא כלל רק משיחותיו הק׳ ותורתו הק׳ הוא מוריד עצמו אלינו בכמה מיני השתלשלות, עי״ז מבינין שראוי להאמין בו שעי״ז נתחזק האמונה הק׳ בהש״י ותורתו הק׳. כי בכל דור ודור עיקר האמונה נמשכת ע״י הצדיק האמת הגדול במעלה, וע״כ בהלולב אין לוקחין עיקר הפרי כ״א העילן שהוא הלולב שהוא כפת תמרים כי בהצדיק בעצמו בחי׳ צדיק כתמר יפרח אין לנו בו שום תפיסא רק כל הארתו בהעלם הוא ע״י העלין והלולבין שהם בחי׳ שיחת חולין כשדרז״ל ע״פ ועליהו לא יבול שאפי׳ שיחת חולין של ת״ח צריכין לימוד, היינו כנ״ל כי כל דיבוריו ומעשיו הנראין כפשוט יש בהם רזין וגם אפי׳ התורה שהוא מגלה נחשבת ג,כ בערך קדושת השגת הצדיק בעמו בפנימיותו בבחי׳ עלין ולולבין שאצל הפרי. כי פנימיות עצם השגתו גבוה ומרומם ונעלה מאד מאתנו וכמ ושמעתי מפיו הק׳. ודייקא ע״י בחי׳ לולב שהוא בחי׳ עלין אצלו בחי׳ שיחות בחי׳ כי עדותך שיחה לי ע״ז מקשר עליונים ותחתונים כנ״ל עד שמאיר בהעולם כבוד הדר מלכותו שהוא בחי׳ הידור האתרוג שהוא בחי׳ מלכות כידוע. וזה בחי׳ משארז״ל פרי עץ הדר זה אתרוג הדר באילנו משנה לשנה זה בחי׳ התלמידים הכשרים שהם בבחי׳ יהושע בחי׳ יוהשע בן נון נער לא ימוש מתוך האהל ולכאורה אינו מובן כי הלא הי׳ צריך לאכול ולשתות ולעשות צרכי הגוף בוודאי מכ״ש בדורות אלו איך אפשר לקיים זאת והלא התורה היא בכל אדם ובכל זמן. אך ע״י אמונת חכמים בבחי׳ הנ״ל שמאמין שכל דברי רבו ומעשיו הם מלאים רזין ע״ז אפי׳ בעת

שאינו אצל רבו אינו מש מתוך אהלו והוא תמיד בבחי׳ לא ימוש מתוך האהל וזה בחי׳ אתרוג הדר באילנו משנה לשנה שדר באילנו שהוא בחי׳ רבו בחי׳ אילנא רבא ויקירא שמשם כל גידולו וצמיחתו הוא דר בו תמיד משנה לשנה בחי׳ לא ימוש מתוך האהל הנ״ל וכל זה ע״י אמונת חכמים הנ״ל שיודע ומאמין שכל דבריו ותנועותיו הם מלאים רזין שעי״ז בכל מה שמתנהג עצמו מוצא בו דברי רבו ורמזיו כ״ש בסי׳ (קפ״ו לק״א) על ענין החסידים הכשרים שבמדינות קיר״ה ע״ש וכ״ש מזה בס׳ ח״מ בהמעשה של הצדיק ר׳ מרדכי זצ״ל, ועי״ז הוא תמיד מקושר לרבו בבחי׳ הדר באילנו משנה לשנה וזה עיקר ההידור בחי׳ פרי עץ הדר שהוא בחי׳ כבוד הדר מלכותו כי ע״י תלמידים כשרים כאלו נתגלה הדר כבוד מלכותו ית׳ לכל באי עולם וזה בחי׳ למען דעת כל עמי הארץ כי ה׳ הוא האלקים אין עוד:

אות טז

וזה בחי׳ בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. בראשית בחוכמתא ובוודאי נעלם בחכמתו ית׳ רזין עילאין בכלל וברפט בכל פרטי הבראיה בכל אבר ואבר של כל בעל חי ובכל עשב ועשב ובכל פרט ופרט. אבל והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום בחי׳ ד׳ מלכיות כשדרז״ל שהם יונקים מחכמות נפולות שמהם כל החכמות חיצוניות של העולם הן של המחקרים והפלוסופים הן חכמות של שטות ושקר של שאר העולם ומשם כל הגליות שבאו עי״ז כידוע וכמבואר במ״א (סי׳ מ״א). ועיקר הוא ע״י החשך שעל פני תהום שמרמז על הגלות הארוך הזה הנקרא תהום כ״ש במדרשים כי עכשיו נתפשטו חכמות רעות הנ״ל מאד והם בחי׳ תהום ממש כנ״ל. וע״י כל זה ע״י בחי׳ תהו ובהו וחשך וכו׳ הנ״ל עי״ז נסתר ונעלם מאד מאד כל הרמזים ורזין עילאין המאירין בכל הבריאה בכלל ובפרט. אבל ורוח אלקים דא רוחו של משיח שהם בחי׳ צדיקי אמת בחי׳ משה משיח כ״ש כמה פעמים מרחפת על פני המים דא אנפי אורייתא, עי״ז ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. אור דא רז כ,ש בתיקונים כי ע״י צדיקים אלו נתגלין ומאירן רזין בכל פרטי הבריאה שעי״ז כל תיקון הבריאה שעומדת על אמונה כשרז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת וכו׳:

אות יז

כלל הדבר כי עיקר עובדתינו תמיד בפרט ברי״ה ויו״כ וכל חודש תשרי ירח האתנים הוא להמתיק הדיינם כידוע. ועיקר המתקת הדינים נעשה ע״י בחי׳ וראיתיה לזכור ברית עולם הנזכר במאמר הזוהר הנ״ל שהוא על ידי מי שעובדוהי לאפשטא משכינתא לבושין דקדרינותא דפשטין ולאלביש יתה בלבושין דנהירין דרזין וכו׳ כנ״ל. וזה נעשה ע״י כל בחי׳ המבוארים במאמר הנ״ל שהם ע״י שמנגן אותיות התפילה וקול הניגון בזכות ובבהירות וכו׳ וע״י שעושין לבוש נאה להצדיק וע״י אמונת חכמים שמאמין שכל דבריהם ומעשיהם אינו פשוט אלא יש בהם רזין וכו׳ וכל זה הוא בחי׳ התקיעות כמבואר כל זה לעיל, וכל התיקונים הנ״ל אנו עוסקים בהם ברי״ה ובכל חודש תשרי שאז עיקר המתקת הידינם מכל השנה הבאה עלינו לטובה וכנ״ל. וזה בחי׳ תיקון הברית בחי׳ תיקון חטא אדה,ר שנברא ביום זה ברי״ה. ופגם בברית כמובא שאנו צריכין לתקן זאת ברי״ה.ו העאיקר ע״י התקיעות ע״י הר״ע טרמוטי׳ כמובא. וכן צריך כ״א לתקן פגמים שלו שנעשים ע״י השחתת זרע ח״ו שהואבחי׳ פגם המבול כשרז״ל. וזה שאנו מתחילין הפסוקים של ברכת זכרונות בזה בענין נח שניצול מהמבול כ״ש וגם את נח באהבה זכרת ותפקדהו וכו׳ כי זה הפסוק הנ״ל וראיתיה לזכור ברית עולם נאמר לנח לענין תיקון חטא המבול כש״ש בפרשת הקשת והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכור ברית עולם שעי״ז לא יהי׳ עוד מבול לשחת וכו׳. ע״כ ברי״ה שאז הי׳ התחלת הפגם של אהד״ר, והוא ראשון לתשובה ועיקר התשובה הוא על פגם הברית שהוא עיקר ויסוד הכל כידוע ע״כ אנו עוסקין אז בכל התיקונים הנ״ל שעל ידם זוכין לבחי׳ וראיתיה לזכרו וכו׳. וזה בחי׳ ריבוי הנגונים הנפלאים של ימי ר״ה ויוה״כ שכל ישראל עוסקין בהם בתפילות, שמנגנין התפילות הקדושים והפיוטים בנגונים מתוקים ונוראים וכל זה כדי לזכות לבחי׳ וראיתיה לזכור וכו׳ כ,ש בתחילת התורה הנ״ל מי שמנגן

אותיות התפילה וכו׳. וע״כ באמת צריכין לחזור ולהדר מאד אחר חזן וש״ץ שיהי׳ איש כשר וישר וקולו נעים כ״ש בש״ע כי כל המתקת הדינים על ידו כנ״ל. וזה בחי׳ ריבוי הצעקות והקולות הנוראות שצועקין כל ישראל בימים האלו, הכל כדי לעורר קול הנגינה הנ״ל שהוא בחי׳ תיקון הקשת לזכות שיהיה הקול בזכות ובבהירות כדי להמתיק הדינים בבחי׳ וראיתיה הנ״ל. כי מחמת שרוב בני אדם אינם זוכים שיהיה קול נגינתם בזכות ובבהירות מריבוי פגמיו וכאשר יודע כ״א בנפשו, ע״כ צריכין לצעוק הרבה מן הלב בקולות רבים אדירים עד שיעורר רחמי הש״י שיסתכל על פנימיות דפנימיות הקולות שנעלם בהם טוב הרבה בחי׳ קול זך ובהיר וע״ז ירחם עליו וימתיק ממנו הידינם וכנ״ל. וזה בחי׳ ממעמקים קראתיך ה׳ שאומרים בר״ה ועשי״ת, שאומרים לפניו ית׳ אע״פ שאין קולינו עולה יפה אעפ״כ בעמקי עמקות הקול היוצא מעומק הלב בוודאי הקול צח וזך כי בפנימיות דפנימיות כ״א מישראל זך וצח בעיניו ית׳ מאד אפילו הפגום והמלוכלך במעשיו מאד. כי בכל אחד מישראל יש נקודות טובות ירות וזכות מאד כידוע. וזהו ה׳ שמעה בקולי תהינה אזניך קשובות לקול תחנוני היינו שאנו מבקשים שאע״פ שאין אנו זכאים אעפ״כ ישמע בקולנו ויקשיב אזניו לקול תחנוניו כי צריך כביכול לשמוע ולהקשיב אזניו היטב לקולינו כדי שיברר משם קול זך וצח מעמקי עמקים כדי להמתיק דינים וכנ״ל. וזה בחי׳ וישמע אלקים את נאקתם ויזכור אלקים את בריתו את אברהם וכו׳, היינו שבמצרים שהיו ישראל משוקעים במ״ט ש״ט שבוודאי לא היה קולם זך כראוי, אעפ״כ ע״י ריבוי הצעקות שצעקו אז כ״ש שם ויצעקו בני ישרא לאל ה׳ על ידי זה וישמע אלקים את נאקתם ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק וכו׳ שהוא זכות אבות שהוא בחי׳ וראיתיה לזכור ברית וכו׳ הנ״ל שזוכין לזה ע״י קול נגינה כשהוא בזכות ובבהירות. אבל במצרים שלא זכו עדיין לקול כזה עוררו רחמי הש״י ע״י ריבוי הצעקות עד ששמע אלקים את נאקתם ויזכור את בריתו את אברהם וכו׳ דהיינו זכות אבות שהוא בחי׳ וראיתיה הנ״ל וכנ״ל. וכן הוא בכל זמן בפרט בר״ה ויו״כ וימים נוראים שמחמת שאנו יודעין שאין קולינו זך וצח, צריכין לצעוק בקולות הרבה עד שישמע ה׳ ויבחר משם קול נעים וזך להמתיק כל הדינים מעלינו. וזהו בחי׳ מה שאומרים העולם שיכולין לבא לקול נגינה נאה ע״י צעקה והרמת קול הרבה כמו שנוהגין המנגנים שקורין בל״א (ער רייסט זיך אויס אה קול) וכמו שהוא בגשמיות כן הוא ברוחניות שאפי׳ מ ישהוא פגום מאד ואין קולו זך וצח כלל יכול לבא לקול זך ובהיר ע״י ריבוי צעקות בקולות הרבה עד שירחם עליו הש״י וימתיק מעליו הדינים ע״י בחי׳ וראיתיה הנ״ל:

אות יח

וזה בחי׳ הקיטול שלובשין המתפללין והתוקעים בימים הנוראים. כי הקיטול הוא בגד לבן שהוא בחי׳ לבושין דנהירין הנ״ל, כי הש,ץ והתוקע הוא בבחי׳ צדיק כי צריך להיות המובחר מתוך הקהל וע״כ לובשים בגדים לבנים שהוא הקיטול כי לבן מקבל כל הגוונין וע״ז ממשיכין בחי׳ לבושין דנהירין הנזכרים בתורה הנ״ל שע״ז המתקת הדינים וכ״ש שם. ועיקר המתקת הדינים הוא ע״י אמונת חכמים בבחי׳ הנ״ל שמאמין שכל דיבוריהם ומעשיהם אינם פשוט אלא יש בסה רזין וכו׳. וע״כ צריכין לנסוע לצדיקים על ר״ה כי עיקר המתקת הדינים על ידיהם וכמבואר כבר לעיל מזה:

וזה בחי׳ בגדים לבנים של יוה״כ שהכל לובשין בגדים לבנים בחי׳ לבושי׳ כתלג חוור ללבן עונות ישראל בחי׳ בגדים לבנים של הכהן גדול ביום כפור שעל ידם עיקר הסליחה על העוונות שגרמו לבושין דקדרינותא בחי׳ לבשו שמים קדרות ושק וכו׳. כי בגדים לבנים שמקבלים כל מיני גוונין מתקנים כל זה ע״י העבודה של יו״כ. וזה בחי׳ יקרה היא מפנינים שדרז״ל שהת״ח יקר יותר מכה״ג שנכנס לפני ולפנים ומחמת זה ממזר ת״ח קודם לכה״ג עם הארץ. ועיקר ת״ח הוא ע״י אמונת חכמים בבחי׳ הנ״ל ויש בזה הרבה לדבר:

אות יט

ועיקר כל זה נעשה בר״ה שהוא התחלת השנה ואז דייקא צריכים ביותר ליסע לצדיקים ולהתקרב אליהם ולהאמין שכל מעשיהם ודיבוריהם יש בהם רזין כי זה היום תחילת מעשיך וכל מעשהו באמונה וכתיב כולם בחכמה עשית ובאמת הכל א׳ כי החכמה מ קבלים ע״י אמונה דייקא כ״ש במ״א כ״ש וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳ (וכ״ש עוד ויהי׳ ידיו אמונה בסי׳ צ״א). וזה בחי׳ התקיעות כנ״ל בחי׳ עורו ישנים מתרדמתכם וכו׳ שאל תטעו כאלו העולם ישן והכל בפשיטות ע״פ טבע ח״ו. שזהו בחי׳שינה סטרא דמותא כי הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל כי באמת כולם בחכמה עשית ומאד עמקו מחשבותיך. וכן מנהיג העולם בכל עת בחכמה נפלאה ויהיב חכמתא וסכלנותא למביני מדע שהם הצדיקי אמת שלהם נתגלו כל הרזין שכל מעשיהם ודיבוריהם יש בהם רזין ועל ידם יכולין להבין גדולת ה׳ מי שבוחר באמת להבין ולהשכיל שכל העולם ומלואו מלא רזין עמיקין בכלל וברפט בכל עת ועת וכנ״ל:

אות כ

וע״י כל זה מתקנין הלבושין בחי׳ לבושין דנהירין וכו׳ וכנ״ל. וזה בחי׳ תיקון חטא אדה״ר הנ״ל וכן תיקון פגם הברית של כ״א וא׳ שגורם נשמות ערטילאין כמובא כי מתתקנין ע״י הלבושין דנהירין שממשיכין ע״י בחי׳ הנ״ל והעיקר בר״ה על ידי אמונת חכמים בבחי׳ הנ״ל כנ״ל. כי עיקר תיקון הברית ע״י הצדיקי אמת שמלאים רזין כשזוכה להאמין בהם בשלימות שע״ז יוכל להמשיך לבושין לתוך נשמות ערטילאין הנ״ל שגרם ע״י חטאיו כי כל מה שהצדיק האמת עושה ומדבר הכל בשביל תקון הנשמות הנ״ל שבזה עוסק ביותק (כמובא במ״א) וא״א לבאר כל זה כי יש בזה נסתרות הרבה.אך כלל הדבר שעיקר התיקון ע״י אמונה בשלימות בהצדיקי אמת בבחי׳ הנ״ל וכנ״ל:

אות כא

וגמר התיקון שהתחיל בר״ה הוא בש״ע כידוע כי אז עיקר שלימות היחוד שנעשה ע״י התיקונים שמתקנין הצדיקים בכל שנה מר״ה עד ש״ע כי עיקר היחוד הוא ע״י בחי׳ וראיתיה לזכור הנ״ל כידוע ליו״ח. כי בש״ע הוא בחי׳ מלכות דוד משיח שהוא מלכות דקדושה בחי׳ זה יעצור בעמי וע״כ עוסקים בהושענא רבא בסי׳ תהלים כי דוד בחי׳ מלכות דקדושה כל עסקו הואבבחי׳ תקונים הנ״ל לקשט למטרינותא בבחי׳ לבושין דנהירין דרזין דאורייתא שע״ז עיקר תיקון המלכות בחי׳ לבוש מלכות בחי׳ ד׳ מלך גאות לבש וכו׳ והוא נעים זמירות ישראל בחי׳ תיקון קול הניגון שיהי׳ בזכות ובבהירות וכו׳ וכנ״ל וע״כ הוא יסד ס׳ תהלים שעיקרו לגלות גדולת הבורא ית׳ וגדולת התורה וגדולת הצדיקים כמבואר בכל ס׳ תהלים, והכל להודיע לכל באי עולם גדולתו של יוצר בראשית שברא הכל בחכמה נפלאה ויש רזין ועמקות נפלא בבריאתו ובהנהגתו את העולם כ״ש מה רבו מעשיך ה׳ כולם בחכמה עשית וכו׳ וכתיב מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וכו׳ עד צדיק כתמר יפרח וכו׳ וכן בפסוקים הרבה וכן מרבה לדבר בשבח הצדיקים ובשבח התורה כמו שהתחיל ס׳ תהלים אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך וכו׳ ובמושב לצים לא ישב שהם הרשעים החטאים בנפשותם שלא די להם שעושים מה שעושים ר״ל כאשר הם יודעים בעצמם וכמפורסם לעין כל אפף גם הם לצים ומתלוצצים מאנשי אמת וספרי אמת המלאים רזין וכופרים בפנימיות רזי התורה לגמרי ורוצים לפרש הכל ע״פ פשוטו עד שבאים ע״ז לכפירות גמורות כידוע ומפורסם. וע״כ התחיל בזה ס׳ תהלים הקדוש להודיע שהעיקר להתרחק מהם כ״א בתורת ה׳ חפצו וכו׳ והי׳ כעץ שתול וכו׳ ועליהו לא יבול ודרז״ל אפי׳ שיחת חולין של ת״ח צריכין לימוד היינו כנ״ל שכל דיבוריהם ומעשיהם של צדיקים צריכים לימוד כי מלאים רזין כנ״ל. וכן מרבה לשבח את הצדיקים כ״פ כ״ש אור זרוע לצדיק וכו׳ צדיקים ירשו ארץ וכו׳ וצדיקים ישמחו ויעלצו לפני אלקים וכו׳ קול רנה וישועה באהלי צדיקים וכו׳ וכן הרבה. כי כל ס׳ תהלים נתיסד בשביל קיום התורה שבזה עסק דוד שהוא בחי׳ משיח וע״כ הוא חמשה פרים כנגד ה׳ חומשי תורה כי כל עסקו בס׳ תהלים לצעוק ולהתפלל להש״י לזכות לקיים את התורה. וכל תפילותיו ושבחיו ותהלותיו הם בנגונים נפלאים

בזמר וניגון השייך לכל תפלה ושבח ותהלה, ומרבה לדבר בשבח התורה והצדיקים שהם מאירים ומזהירים מאד כ״ש אור זרוע לצדיק וכו׳ וכתיב תאל מנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק בגאוה ובוז, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וכו׳. וביותר מרבה בשבח התורה בתמניא אפי כמבואר למעיין שם שכולטו מלא משבח התורה והשתוקקות נפלא לזכות לקיום התורה. וכל זה בחי׳ תיקון הלבושין של התורה בחי׳ עוז והדר לבושה וכו׳ שעי״ז זוכין לקיימה ע״י שמאמינים בעוצם נפלאות פנימיות אורה הגדול וכ״ש פלאות עדותיך ע״כ נצרתם נפשי (כמבואר במ״א על פסוק זה). וע״כ הם תמניא אפי דהיינו שמונה א״ב, כי הכ״ב אתוון מא׳ עד תי״ו נמשכין מסוד עולם המלבוש כמבורר בכתבים וזהו מעלת המזמורים שיסד בא״ב וכן הפיוטים שיסדו הקדמונים בא״ב להמשיך לבושין קדושים לבושין דנהירין הנ״ל שעל ידי זה עיקר המתקת הדינים. וזהו בחי׳ תמני אפי בחי׳ שמונה חוטים שבציצית וכל חוט כפול שמונה, וזה בחי׳ שמונה בגדים של הכה״ג. וזה בחי׳ ויהי ביום השמיני דייקא קרא משה לאהרן וכו׳ והבלישו בשמונה בגדי כהונה, וזהו בחי׳ שמיני עצרת, הכל להשמיך תיקון לבושין דנהירין שעוסקין בתיקון זה מר״ה עד ש״ע כנ״ל שעי״ז עיקר המתקת הדינים ויחוד קוב״ה ושכינתי׳ כנ״ל:

אות כב

וזה בחי׳ ברכת גשם בש״ע. כי כל התורה הנ״ל נאמרה ע״פ וראיתיה לזכור וכו׳ שנאמר על הקשת הנראה בענן ביום הגשם. וע״כ בש״ע שאז בחי׳ גמר התיקון של בחי׳ וראיתיה הנ״ל. ע״כ אז מברכין גשם הגשמים יורדין רק על ידי המתקת הדינים שנעשה על ידי הצדיקים שעוסקין ליחד קודשא ושכינתי׳ כמבואר בזוהר הקדוש. וכ״ש יגיד עליו רעו וכו׳ שכל זה נעשה על ידי בחי׳ ורא יתיה לזכרו וכו׳ הנ״ל שהצדיקים גומרים תיקון זה בשמיני עצרת כנ״ל. וע״כ גדולים הגשמים כתחיית המתים שאז יהי׳ עיקר התיקון של חטא אדם הראשון שגרם מיתה לדורות על ידי שפגם בכתנות אור וגרם כתנות עור כי בתחלה היו שניהם ערומים כי לא היו צריכים למלבושים גשמיים כי היו מלובשים באורות עליונים כמבואר בדרז״ל. ומחמת שפגם בזהנגזר מיתה שהוא בחי׳ הפשטת הלבוש שהוא הגוף של עכשיו. כי גם הגוף הוא בבחי׳ לבוש לגבי הנשמה ומחמת הפגם צריכין להפשיט הלבוש הזה שיזדכך בארץ עד שיתהפך ללבוש זך ומאיר ואז יקום בתחיית המתים וכ״ש וכולם כבגד יבלו כלבוש תחליפם ויחלופו. וכ״ש ויתיצבו כמו לבוש (איוב

אות לח

. ומחמת שהגשמים נמשכין רק ע״י תיקון זה שהוא בחי׳ תיקון הקשת בלבושין דנהירין וכנ״ל. ע״כ גדולים הגשמים כתחיית המתים שאז יהי׳ עיקר תיקון הלבושין וכנ״ל. כי הגשמים הם היפוך המבול שירד על ידי פגם הברית שגרמו נשמות ערטילאין כנ״ל. וע״כ יום הגשמים הוא בחי׳ דינים כ״ש בזוה״ק. כי נתעורר ח״ו הקיטרוג של המבול ח״ו. והתיקון ע״י הקשת הנראה בענן שעל ידם הגשם. והעיקר ע״י הצדיק האמת שהוא בחי׳ קשת הברית וע״כ עד ש״ע אין הגשמים סימן ברכה כי עדיין לא נגמר תיקון הלבושין דנהירין, כי בסוכות ממשיכין בחי׳ ענני כבוד שהם בחי׳ לבושין דנהירין בחי׳ בשומו ענן לבושו (כ״ש בדבריו ז״ל במ״א). אבל עיקר גמר תיקונם הוא בש״ע שאז גמר כל התיקונים הנ״ל ואז הגשמים לברכה כי כבר תקנו הצדיקים וכל ישראל המאינים בהם את בחי׳ הקשת בגוונין נהירין שעי״ז הגשמים לברכה:

אות כג

וזה מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי רזי לי וכו׳. בפסוק זה מבואר כל החבי׳ הנ״ל. מכנף הארץ היינו א״י ששם עיקר הארת הגוונין כנ״ל, זמירות שמענו בחי׳ זמר וניגון הנ״ל. שעי״ז מלבישין בחי׳ הקשת בגוונין נהירין כנ״ל. וזהו צבי לצדיק כי הכ לתלוי בהצדיק שהוא בחי׳ קשת וכו׳ כנ״ל. וזה ואומר רזי לי רזי לי. היינו שנודע לו שהצדיק מלא רזין כנ״ל. וזהו שסיים או לי בוגדים בגדו ובגד בוגדים בגדו (ישעי׳ כ״ד) היינו פגם הבגדים והלבושים ע״י הבוגדים שהם הכופרים בכל זה שעי״ז נפגם כנ״ל. וכל הפגמים הם בחי׳ פגם הבגדים והלבושין וכנ״ל. אבל סוף כל סוף פחד ופחת ופח עליך וכו׳. כי כל הבוגדים יכרתו כמו שסיים שם עד ונגד זקיניו כבוד. בחי׳ תיקון הלבושין בשלימות שיזכו הצדיקים לעתיד בחי׳ מלבושי כבוד. כי ר׳ יוחנן קרי למאני׳ מכבדותא. כי כל האושר המקוה שיקבלו הצדיקים והכשרים הכל יהי׳ כפי הלבושין שיזכו שהוא סוד חלוקא דרבנן כמובא וכנ״ל:

ראשי פרקים מהלכה הנ״ל וזה בחי׳ בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. בראשית בחוכמתא ובוודאי נעלם בחכמתו ית׳ רזין עילאין בכל פרטי הבריאה בכל אבר ואבר של כל בעלי חי ובכל עשב ועשב בכל פרט ופרט. אבל והארץ היתה תוהו ובהו וחשך על פני תהום בחי׳ ד׳ מלכיות כשדרז״ל שהם יונקים מחכמות נפילות שמהם כל חכמות החיצוניות של כל באי עולם הן של המחקרים והפילוסיפים הן חכמות של שטות ושקר של שאר בני העולם. ומשם כל הגליות שבאו ע״ז כידוע וכמבואר במ״א והעיקר הצרה היא ע״י החשך שעל פני תהום שמרמז על הגלות הארוך הזה שנקרא תהום כ״ש במדרשים. כי עכשיו נתפשטו חכמות רעות הנ״ל מאד והם בחי׳ תהום ממש ר״ל. אבל ורוח אלקים דא רוחו של משיח שהם בחי׳ צדיקי אמת שהם בחי׳ משה משיח כ״ש בתי׳, מרחפת על פני המים, על אנפי אורייתא כי הם בחי׳ שרשי התורה וגבוהין מהתורה כי כל התורה נמשכת מהם כשרז״ל כמה טיפשאי אינשי דקיימו מקמי אורייתא ולא קיימו מקמי צורבא מרבנן, כי הם יודעים רזין עילאין עד שכל דבריהם ומעשיהם אינו פשוט אלא יש רזין בכל שיחות חולין שלהם בכל דיבור ובכל תנועה והכל בשביל תיקון העולם שא״א לתקנם ולהעלותם ולהחזירם בתשובה כ״א ע״י שיחת חולין דייקא כ,ש במ״א. ועי״ז ויאמר אלקים יהי אור דא רז כ״ש בתיקונים וכו׳. כי על ידי אלו הצדיקים נתגלין ומאירין רזין בכל פרטי הבריאה ע״י שמכניסין אמונה גדולהבלב כל המתקרבין אליהם ועי״ז ויהי אור וכו׳ כי עי״ז כל תקון הבריאה שעומדת על אמונה כ״ש בא חבקוק והעמידן על אחת וכו׳ וכנ״ל:

וזה בחי׳ סוכה שמסככין בפסולת גורן ויקב, בפסולת דייקא בחי׳ פסולת של א״י שהוא בחי׳ שיחת חולין של צדיקי אמת כ״ש בהתורה עלו זה בנגב בסי׳ פ״א לק״א:

וזה בחי׳ ד׳ מינים שהעיקר הוא האתרוג שצריך להיות שלם והדר מאד אבל אין מברכין כ״א על הלולב כי הלולב שהוא כפות תמרים זה בחי׳ הצדיק בעצמו כמובא בחי׳ צדיק כתמר יפרח והוא מקשר אליו ענף עץ עבות שהם תלת אבהן שהם שורש וכלל כל הצדיקי אמת וערבי נחל שהם בחי׳ פושעי ישראל ועי״ז הוא מאיר בהאתרוג שהוא מלכות דקדושה שהוא התגלות אלקותו ית׳ בחי׳ כבוד הדר מלכותו שמתגלה על ידי תלמידיו הכשרים ע״י תורתו ושיחותיו הק׳ שמאיר בהם. וע״כ עיקר ההידור הוא בהאתרוג כי הצדיק בעצמו אין לנו בו שום תפיסה כלל רק משיחותיו הק׳ ותורתו הק׳ מבינין שראוי להאמין בו שעי״ז נמשך עירק האמונה בהש״י ותורתו הק׳ שנמשך בכל דור ודור רק ע״י הצדקי האמת הגדול במעלה:

וזה בחי׳ הדר באילנו משנה לשנה בחי׳ ויהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל ובוודאי בפשיטות אינו מובן כי הלא היה צריך לאכול ולעשות צרכי גופו בוודאי אך מגודל אמונתו שכל דברי רבו הם רזין. עי״ז אפילו כשלא היה אצלו לא היה ימוש מתוך אהלו כי בכל מה שעשה ודיבר היה זוכר את רבו. וזה בחי׳ אתרוג פרי עץ הדר שעיקר ההידור מה שדר באילנו בחי׳ אילנא רבא ויקירא שהוא רבו הקדוש הוא דר בו משנה לשנה בחי׳ לא מש מתוך אהלו. ועיקר ע״י אמונת חכמים בבחי׳ הנ״ל שיודע שכל דבריו ותנועותיו הם מלאים רזין עילאין שעי״ז בכל מה שמתנהג עמו מוצא בו דברי רבו ורמזיו כ״ש בסי׳ קפ״ו על ענין החסידים הכשרים שבמדינת קיר״ה וכו׳ ע״ש:

וזה בחי׳ תיקון הברית שעיקר התיקון צריכין להנשמות דאזלין ערטילאין הנפזרים והנפוצים וכו׳ שצריכין לקבץ נדחיהם לא״י וכו׳ שבזה עוסק ביותר הצדיק האמת ע״י שיחותיו הק׳ וכו׳ כי הם צריכין לבושין דנהירין שזה עיקר התיקון:

לבושיה כתלג חוור ללבן עוונות ישראל בחי׳ בגדים לבנים של הכה״ג ביו״כ וחמש פעמים היה מחליף מבגדי זהב לבגדי לבן וכו׳. בגדים לבנים מקבלים כל הגוונין ועל ידם עיקר הסליחה על העוונות

שגרמו לבושין דקדרינותא בחי׳ לבשו שמים קדרות ושק וכו׳ כי בגדים לבנים שמקבלים כל מיני גוונין מתקנים כל זה ע״י העבודה של יו״כ. יקרה היא מפנינים מכה,ג שנכנס לפי ולפנים שדרז״ל לענין ממזר ת״ח קודם לכה״ג ע״ה עיקר תלמיד חכם ע״י אמונת חכמים בבחי׳ הנ״ל:

ר״ה זה היום תחילת מעשיך. וכל מעשהו באמונה צריכים להמשיך אמונת חכמים הנ״ל. וזה בחי׳ התקיעות כ״ש שם בחי׳ עורו ישנים מתרדמתכם שלא תטעו ח״ו כאלו העולם ישן כי הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל כי באמת כולם בחכמה עשית וכן מנהיג העולם בכל עת בחכמה ויהיב חכמתא וסוכלנותא למביני מדע שהם הצדיקי אמת שלהם נתגלו כל הרזין כמו שהודה גם נ״נ וכו׳ וכן בכל דור ודור רואין נפלאות ה׳ ונוראותיו ע״י הצדיקי אמת וכו׳ ועד צריכין לדבר בזה ולבאר כל זה:

חזקת קרקעות א

אות א

חזקת הקרקעות שלש שנים ע״פ מ״ש רבינו נ״י (סי׳ סט) ומובא לעיל כ״פ כי שורש הנפש בעשירות ועיקר העישרות הם הקרקעות כי כל מיני עשירות ואפילו כסף וזהב הכל יוצא מן הארץ והארץ הוא שורש כל הנפשות כ״ש תוצא הארץ נפש חי׳ נמצא כשקונה קרקע נתוסף לו חיות ונפש. וזה שארז״ל (יבמות ס״ג עא) כל מי שאין לו קרקע אינו אדם כי גדר האדם הוא מדבר דהיינו שיש לו כח הדיבור ובזה הוא מובדל מן החי ונקרא אדם והדיבור הוא הנפש כ״ש רבינו נ,י כ״שד ויהי האדם לנפש חי׳ ותרגומו לרוח ממללא ושורש הנפש הוא בעשירות כנ״ל נמצא שעיקר כח הדיבור שע״ז נקרא אדם הוא ע״י עשירות. וזה בחי׳ (קהלת) והעשיר יענה עזות כי עזות ותוקף הדיבור הוא ע״י עשירות כנ״ל. וזה בחי׳ (משלי ח׳) שמעו כי נגידים אדבר שע״י הנגידות והעשירות ע״ז הדיבור כנ״ל ושורש העשירות והנפש הכל הי׳ מן הארץ כנ״ל בבחי׳ תוצא הארץ נפש חיה שהוא בחי׳ הדיבור בחי׳ ויהי אדם לנפש חיה כנ״ל. וע״כ מי שאין לו קרקע אינו אדם כי עיקר גדר האדם שהוא מדבר הוא ע״י הקרקע כנ״ל. וע״כ הקרקע אין לה חזקה עד שלשה שנים כי זה ידוע כשנולד ונתחדש לאדם חיות ונפש חדשה אזי הקליפה קדמה לפירי תמיד והקליפה מחפה על הפרי ומקטרגת ואינה מנחת לקבל הפירי עד שמשברין אותה. וזה בחי׳ ג׳ שנים הראשונים שבהם יש כח להמערער לערער והם בבחי׳ שלש שני ערלה שאז יש כח להקליפה וע״כ הם ג׳ שנים כנגד ג׳ קליפות הטמאות לגמרי וצריך להמתין אלו הג׳ שנים ואח״כ נתגלה הפירי ויכולין לאכלה. וכמ וכן לענין חזקת קרקע בג׳ שנים הראשונים יש להם כח לערער. כי כל העירעורים וההכחשות הם מן ג׳ קליפות הנ״ל שהם טמאות לגמרי כי השקר הוא הרע והטומאה לגמרי וכמובא בדברי רבינו נ״י (סי׳ נ״א) וע,כ באלו הג׳ שנים יש כח לערער כנ״ל. אבל אח״כ שוב אין להם כח ואזי נתגלה ונתבסס האמת ואזי הקרקע בחזקתו מאחר שכבר עברו ג׳ שנים שהם בחי׳ ג׳ שני ערלה כנ״ל. וגם מחמת זה הם ג׳ שנים כנגד בחי׳ האמת שהוא כלול מששל כידוע כי אמת הוא בחי׳ יעקב שהוא כלול מכל הג׳ אבות. וע״כ צריך לחזוק ג׳ שנים שכשעוברים ג׳ שנים בלא עירעור אזי נכנע הרע והשקר כנ״ל ונתבסס האמת שכלול משלש כנ״ל ואזי אחר ג׳ שנים הקרקע בחזדקתו כי כבר עברו ג׳ שנים שבהם יניקת השקר כנ״ל ואזי נתגלה ונתבסס האמת כנ״ל וזה שארז״ל עד תלת שנין איניש מזדהר בשטרי׳ טפי לא מזדהר כי עד שלש שנים הוא מוכרח בוודא ילהיות נזהר בשטרו כדי שלא יוכל המערער לערער כי בשלוש שנים הראשונים יש כח להשקר כנ״ל וע״כ צריך להיות נזהר בשטרו כי השטר הוא ג״כ בבחי׳ זו כי השטר הוא כבת אמת שנכתב לאמת ולראי׳ והוא בבחי׳ תורה שבכתב שהוא בחי׳ כתוב יושר דברי אמת (קהלת י״ב) בחי׳ תורת אמת בחי׳ יעקב שהוא בחי׳ אמת כמובא שעיקב הוא בחי׳ תורה שבכתב. וע״כ הכתב עומד לאמת ולראיה כי הכתב הוא בחי׳ תורה שבכתב שהוא בחי׳ אמת שהוא מבטל ומכניע השקר וע״כ עד שלוש שנים שאז יש אחיזה להשקר הוא מחויב להיות נזהר בשטרו כדי לבטל השקר שיש לו אז אחיזה כנ״ל וע״י הכתב מבטלו כנ״ל כי הכתב הוא ג״כ כנגד ג׳ קליפות הנ״ל שהם בחי׳ ג׳ שני ערלה

כנ״ל כי הכתב הוא בחי׳ תורה שבכתב שהוא בכל הבחי׳ משולשת כשרז״ל (שבת פח) בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה ביום תליתאה וכו׳ כי התורה היא בחי׳ אמת שכלול משלש להכניע ולבטל השקר שהוא בחי׳ שלש שני ערלה ג׳ קליפות כנ״ל וע״כ בשלש שנים הראשונים שהם בחי׳ ג׳ שני ערלה בחי׳ קליפה הקודמת לפירי מחיוב להיזהר בשטרו שעי״ז מבטלם ומכניעם אבל טפי לא מזדהר כי כשעוברים ג׳ שנים הראשונים בלי עירעור כבר נכנע ונתבטל ואח״כ אין לו אחיזה וע״כ אין צריך להיות נזהר בשטרו עוד כנ״ל:

חזקת קרקעות ב

אות א

ענין שלש שנים חזקה בקרקעות עד ג׳ שנין אינש מזדהר בשטריה וכו׳ ועיקר החזקה הוא דייקא ע״י אכילת פירות הקרקע בג׳ שנים:

ע״פ המאמר ואלה המשפטים המדבר מאמונה (בסי׳ ז׳) ע״ש כל המאמר. כי אמונה היא בחיט׳ א״י תפילה ועל ידי אמונה תבא הגאולה וכו׳ וא,א לזכות לא מונה כ״א ע״י אמת. ולזכות לאמת הוא ע״י העצות שמקבלין מהצדיק כי כליות יועצות וכו׳ ועל ידם מקבלין מהצדיק בחי׳ כולה זרע אמת וע״י״ז בא ים לאמונה וע״י״ז תבא הגאולה וזה בחי׳ ואנכי נטעתיך שורק כולה זרע אמת וכו׳ וטיפי השכל שמקבלין מהצדיק ע״י העצות הם מתחלקין לתלת טיפין ע״ש כל זה היטב:

אות ב

והנה כל הקרקעות הם בחי׳ אמונה בחי׳ שכן ארץ ורעה אמונה (תהלים לז) כי כל הארצות מתמצית א״י הם שותין וא,י היא בחי׳ אמונה כנ״ל ובפרט הקרקע שהוא ברשות ישראל שהיא בבחי׳ א״י כי בכל מקום שישראל יושבין שם היא קצת בחי׳ א,י כמובא במ״א וע״כ הקרקע שהוא ברשות ישראל אפילו בה,ל הוא בבחי׳ א״י בחי׳ אמונה וכנ״ל. וע״כ עיקר קניית הקרקע וחזקתה הוא ע״י שטר דייקא כי השטר הוא בחי׳ אמת בחי׳ כולה זרע אמת הנ״ל הנמשך ע״י בחי׳ כליות יועצות שעי״ז זוכין לאמונה כי עיקר השטר הוא ע״י שני עדים החתומין בו. ותרין סהדין הם בחי׳ תרין סמכי קשוט כמובן בתיקונים בבחינת ע״פ שני עדים יקום דבר, יקום דבר דייקא כי הם סומכין ומקימין הדבר כי הם בחי׳ סמכי קשוט וזה שארז״ל אין עדות אלא בעמידה ותרין סמכי קשוט זה בחי׳ כליות יועצות כי הם בחי׳ אחת כידוע והשטר הוא בחי׳ אמת כי השטר עומד לאמת ולראיה כי אותיות הכתב של השטר של ישראל העומד לאמת ולראיה הם בבחי׳ כולה זרע אמת הנמשך מהצדיק כי בחי׳ כולה זרע אמת הוא בחי׳ כ״ב אתוון כידוע. אבל עיקר קיום השטר אינו אלא בחותמיו כשרז״ל שהם הב׳ עדים שה סבחי׳ סמכי קשוט בחי׳ כליות הנ״ל שעל ידם דייקא יכולין לקבל בחי׳ כולה זרע אמת שהיא בחי׳ כ״ב אתוון שהם בחי׳אותיות הכתב של השטר וע״כ על ידם דייקא עיקר קיום השטר כנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ וכתוב יושר דברי אמת (קהלת י״ב) כי שטר של ישראל הוא בחי׳ כתב יושר דברי אמת היינו בחי׳ כולה זרע אמת הנ״ל הנמשך ע״י בחי׳ הכליות שהם בחי׳ תרין סהדין כנ״ל ועל ידי כתב השטר שהוא בחי׳ אמת כנ״ל על ידו דייקא רקונין הקרקע ומחזיקין בה. כי הקרקע היא בחי׳ אמונה וא״א לזכות לאמונה כ״א ע״י אמת כנ״ל כי כתב השטר של ישרא להוא בבחי׳תורה שבכתב שהוא בחי׳ תורת אמת כי כמה דיני תורה יש בהשטר נקרא ספר כ״ש (ירמיה ל״ב) וכתוב בספר וחתום ועיקרו עומד לאמת ולראיה וע״כ הוא בבחי׳ תורת אמת שהיא בחי׳ תורה שבכתב כידוע. וע״כ הקרקע שהיא בחי׳ אמונה בחי׳ תורה שבע״פ עיקר קנייתה וחזקתה ע״י השטר כי תורה שבכתב מאיר לתורה שבעל פה. כי כל המטלטלים שבעולם כולם הם בחי׳ ניצוצי נשמות היוצאים מאמונה כי אמונה מקור כל הנשמות. וכל המו״מ שבעולם מה שאחד קונה ומוכר לחבירו הכל הוא בשביל בירורי הניצוצות הנ״ל ועיקר הבירור ע״י אמונה כי אמונה מבררת הבירורים כמובא במ״א וע״כ בקניית המטלטלין אין צריך כתב לראיה כי עיקר קנייתם שהוא בירורם ותיקונם הוא ע״י בחי׳ אמונה שהיא בחי׳ תורה שבע״פ וע״כ אין צריך כתב על מטלטלין אבל הקרקע היא בעצמה בבחי׳ אמונה כנ״ל ושם אין שייך בירור אדרבא כל הבירורים על ידה כנ״ל. ועיקר המו״מ בקרקעות דהיינו מה שמוכרין וקונין קרקעות הוא רק מחמת שהאמונה בעצמה היא כביכול בגלות ועיקר גלותה כדי שתברר בירורים כידוע ובשביל זה יש מכירה וקנין בקרקעות בעצמן כי ע״י המו״מ שקונין מוכרין את הקרקע ויוצאת מרשות לרות ע״ז היא מבררת בכל פעם בירורים חדשים ועלה מן הגלות. וזה בחי׳ והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי כל הארץ כי לי דייקא כי הארץ היא בבחי׳ אמונה וע״כ לא תמכר לצמיתות כ״א לפי שעה עד היובל כדי לברר בירורים חדשים אצל הלוקח כי כל הבירורים הוא ע,י אמונ שהוא בחי׳ קרקע כנ״ל. וזה בחי׳ נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות דהיינו קנין מטלטלין אגב קרקע שהוא הקנין המועיל ביותר כי כל קניות המטלטלין הוא בשביל בירורי הניצוצות ועיקר הבירור ע״י אמונה וע״כ נקנין המטלטלין ע״י הקרקע כי הניצוצות מתבררין ע״י אמונה כנ״ל וע״כ הקרקע בעצמה אינה נקנית ונחזקת כ״א בשטר דהיינו כתב ישרא לשהוא בחי׳ תורה שבכתב כי הקרקע בעצמה שהיא בחי׳ אמונה בעצמה כביכול אינה יכול לעלות ולצאת מרשות לרשות כ״א ע״י בחי׳ תורה שבכתב שהוא בחי׳ השטר כי בכל פעם שהקרקע יוצאת מרשות המוכר להקונה היא בחי׳ עליית האמונה כי יוצאת מרשות המוכר לרשות הקונה כדי לברר שם בירורים חדשים וע״זהוא עיקר עלייתה מן הגלות כשתגמור לברר. נמצא שבכל פעם שיוצאת הקרקע מרשות לרשות הוא בחי׳ גאולה כי מבררת ע״ז בירורים חדשים שע״ז תושלם האמונה ותבא הגאולה וזה שמוזכר בתורה כמה פעמים לשון הגולאה בקניית ומכירת קרקע כ״ש גאולה תהי׳ לו וכו׳ וכן הרבה כ״פ כי הוא בחי׳ גאולה כנ״ל כי בכל פעם שיוצאת הקרקע שהוא בחי׳ אמונה מרשות לרשות כדי לברר בירורים חדשים כנ״ל היא מתקרבת אל הגאולה כנ״ל וזה שרמז השי״ת לירמיה הנביא ענין הגאולה ע״י קניית קרקע כמבואר שם בירמיה שבעת שהלכו ישראל בגלות אמר לו השם יתברך (ירמיה ל״ב) הנה חנמאל בן דדך בא אליך לאמר קנה את שדי וכו׳ וקנה את השדה ובשרו השי״ת ע״ז שעתידין להגאל ויקנו שדות כ״ש שדות בכסף יקנו וכ׳ו ולכאורה הדבר תמוה מפני מה רמז לו את הגאולה ע״ז דייקא ע״י קניית שדה אך באמת קניית שדה בעצמה מרמז על בחי׳ הגאולה כנ״ל וע״כ הקרקע שהיא בחי׳ אמונה אינה נקנית ונחזקת ביד הקונה כ״א בשטר שהוא בחי׳ תורה שבכתב בחי׳ אמת שע״ז באסי לאמונה:

אות ד

וזה בחי׳ שלש שני חזקה שאז נאמן בלא שטר כי אמונה הוא בחי׳ תפלה וע״י התפלה מתנהגין כל הכוכבים והמזלות שהם י״ב מזלות כנגד י״ב נוסחאות כמובא בדברי רבינו ז״ל (סי׳ ט׳) והי״ב מזלות שמקבלין מהתפילה הם כנגד י״ב חדשי השנה. נמצא שהתפילה שכלולה מי״ב שבטים י״ב נוסחאות היא כלולה מי״ב מזלות י״ב חדשי השנה. ויש ג׳ תפילות ביום והם כנגד שלש טפין שמתחלקת הטיפה בחי׳ כולה זרע אמת לתלת ועי״ז הוא קיום האמונה שהיא בחי׳ תפלה כנ״ל וכנגד זה הם

שלשה תפילות כנ״ל כי כל התפילות הם בחי׳ כולה זרע אמת הנמשכין מהצדיק חי עולמין וכנגד זה הם ח״י ברכאן דצלותא כי הם בחי׳ אמת שהוא כלול מתלת אבהן כי אמת הוא בחי׳ יעקב שכלול מתלת אבהן שהם בחי׳ שלש תפלות כמובא. נמצא שהג׳ תפלות הם בחי׳ אמת בחי׳ כולה זרע אמת הנ״ל הנמשך מהצדיק היינו בחי׳תלת טפין הנ״ל וזה בחי׳ שלש שני חזקה שעל ידם מחזיקין בקרקע שהיא בחי׳ אמונה כי ששלש שני חזקה הם כנגד שלש תפילות תלת טפין הנ״ל כי כל תפלה כלולה מי״ב חדשי השנה כנ״ל נמצא ששלש שנים כנגד שלש תפילות שהם כנגד תלת טפין הנ״ל וכשהוא מוחזק בהקרקע שלש שנים כנ״ל זה ראיה שהקרקע שהוא בחי׳אמונההיא בחזקתו מאחר שהיא כבר אצלו שלש שנים שהם בחי׳ שלש תפילות כנגד שלש טפין שעי״ז עיקר קיום האמונה כנ״ל נמצא ששלש שני חזקה הם בבחי׳ ג׳ תפילות בחי׳ תלת טפין שהם בחי׳ כולה זרע אמת כנ״ל. וע״כ אין צריך עוד לשטר כי השטר הוא בחי׳ אמת כנ״ל והשלש שני חזקה הם ג״כ בחי׳ זו ממש בחי׳ כולה זרע אמת שהוא בחי׳ השטר כנ״ל ועיקר החזקה בג׳ שנים הוא ע״י אכילת פירות דייקא כי הפירות גדילים על ידי הגשמים והגשמים באים ע״י אמונה כמבואר שם במאמר הנ״ל גם פירות הקרקע בעצמם דהיינו מה שהארץ עושה פירות הוא רק ע״י אמונה כמובן בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ה׳ ליקוטי ב׳) כי אמונה הוא בחי׳ ארץ זרועה וכן להיפך כי פגם אמונה הוא בחי׳ ארץ לא זרועה וכו׳ וע״כ אכילת פירות הקרקע בג׳ שנים היא לראיה שזכה לבחי׳ אמונה כנ״ל וע״כ עי״ז הקרקע בחזקתו:

חזקת קרקעות ג

אות א

חזקת קרקעות הוא בג׳ שנים כשאוכל פירות הקרקע שלש שנים רצופים בלא מחאה אז הקרקע הוא בחזקתו ואין שום מערער יכול לערער עוד:

ע״פ התורה המתחלת החצוצרות וקול שופר בליקוטי מוהר״ן הראשון (סי׳ ה׳) ע״ש כל התורה והכלל שע״י שעושין המצות בשמחה מהמצוה בעצמה ע״ז זוכין לידע בין קודם גזר דין לאחר גז״ד כי המצות הם קומה שלימה והם מחיין כל השלשה קומות שהם עולם שנה נפש וכו׳. ולבא לשמחה הוא ע״י רעמים שהם מפשיטין עקמימיות שבלב ואז זוכה לישרת לב שעי״ז זוכין לשמחה כ״ש ולישרי לב שמחה. ורעמים הם בחי׳ תפלה בכח וכו׳ ועיקר הרעמים הם מגבורות וכו׳ וצריך לפנות את המוחין מחכמות חצוניות וממחשבות זרות מחמץ שלא יחמיץ את חכמתו בחכמות חיצוניות ובתאוות כדי כשיוציא את הקול ויפגע במוחו יתעביד ממנו רעם אבל כשאין מוחו פנוי ממחשבות חיצוניות מחמץ אין קולו נשמע ואין נעשה מקולו בחי׳ רעמים, גם ישמור יראתו שממנו תוצאות הקול וכו׳ והעיקר לשמור מוחו שלא יחמיץ וזהו גער חית קנה כדאיתא בזוהר קנה חי״ת תשבר ותעשה ממנה ה״א ותעשה מאותיות חמץ מצה היינו שלא תחמיץ חכמתך וכו׳ וצריך לשתף הגבורות בחסדים שמאלא בימינא וכו׳ כי עיקר התגברות ע״י האהבה כ״ש שב לימיני וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי' חזקת קרקעות שלש שנים כי כל העירעורים והסכסוכים שיש על קרקע ישראל הם נמשכין מבחי' העירעורים שיש על ארץ ישראל כי בכל מקום שישראל דרים שם הוא בחי' א"י כי הם מקדשין כל המקומות שהם יושבים בהם בבחי' א"י כ"ש רבינו ז"ל בהתורה חדי' ר' שמעון (סי' ס"א) וכ"ש כי הפיצותים בגוים וזריתים בארצות ואהי להם למקדש מעט וכמבואר בדרז"ל בכמה מקומות. וע"כ בכל מקום שאחד מישראל קונה איזה קרקע ומחזיק בה הוא בחי' א"י כנ"ל וכל העירעורים שיש על הקרקע הם בחי' הערעורים שיש על א"י כי יש ז' עממין שהם הקליפות החופין על א"י שמהם נמשכין כל הערעורים והסכסוכים וכל המריבות שיש על קרקע איש הישראלי שהוא בחי' א"י כנ"ל וזהו בחי' ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט והכנעני והפריזי אז בארץ שע"י שהיה אז עדיין אחיזת הז' עממין בארץ ע"ז הי' ריב ומחלוקת שהם ערעורים וסכסוכים שיש על א"י. וכן הוא תמיד בכל דור ודור שצריכין לגרש אחיזת הקליפות מא"י וע"ז מבטלין ריב ומחלוקת משם וזוכין להחזיק בחלקו שיש לו בארץ כי כ"א מישראל יש לו חלק בארץ ואפי' עכשיו בגלות שאנו רחוקים מא"י אעפ"כ בכל מקום שישראל יושבין שם אפי' בחו"ל הוא ג"כ בחי' א"י כנ"ל. וע"כ אפי' בחו"ל א"א להחזיק בקרקע בשלוה בלי ערעור ומחלוקת עד שמגרשין אחיזת הקליפות משם היינו בחי' הקליפות החופין על א"י כנ"ל ולגרש המערערים מארץ ישראל הוא ע"י בחי' רעמים הנ"ל שעיקרם ע"י קדושת המוח על ידי ששומרים את המוח מחמץ היינו ממחשבות זרות וכו' כנ"ל וע"ז זוכין לא,י ולגרש הקליפות המערערים משם בבחי' צדיקים ירשו ארץ וצדיק הוא מאן דנטיר ברית. ועיקר שמירת הברית הוא ע"י קושת המחשבה היינו לשמור מוחו מחמת שלא יחמיץ את חכמתו במחשבות זרות והרהורים ח"ו כי מחשבות רעות הם בחי' חמץ בחי' חית קנה כמבואר שם שזה ובחי' גער חית קנה ע"ש. נמצא שמחשבות זרות הם בחי' חית קנה וחית קנה הם עשו וישמעאל כמבואר בדרז"ל ועשו וישמעאל הם הקליפות החופין על א"י בגלות הזה שעיקר יניקתן מפגם הברית פגם המחשבה שנקרא חמץ בחי' חית קנה הנ"ל כי שני הפירושים על חית קנה הנ"ל הם אחד וזה תלוי בזה כי חית קנה שהוא קנה החית של חמץ שהוא בחי' חימוץ המוח היינו מחשבות זרות זהו בעצמו בחי' עשו וישמעאל שנקראין חית קנה שיניקתם רק משם מבחי' חימוץ המוח מפגם המשחבה וכמ"ש בתיקונים אוקירו לנשייכו וכו' ואוקירו דלהון לנטרא טפה קדמאה לבת זוגי' וכו' דפסולת דאברהם ויצחק גרם שיתעבדון אומין דעלמא בבניהון וכו'. נמצא שע"י פגם המחשבה נמשך גלות עשו וישמעאל שהם שולטין עכשיו על א"י וע"כ א"א להחזיק בקרקע ולגרש הערעורים משם כ"א ע"י שמגרשין הקליפות החופין עכשיו על א"י שהם בחי' עשו וישמעאל וזה תלוי בקדושת המחשבה ע"י שנזהרין מחמץ היינו מחימוץ המוח בחי' גער חית קנה וכו' כנ"ל:

אות ג

וע"כ סמכה התורה ירושת א"י למצות אכילת מצה ואיסור חמץ כ"ש והי' כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני והחתי וכו' שבעת ימים תאכל מצות וכו' ולא יראה לך חמץ וכו'. היינו כנ"ל כי א"א ליקחו א"י מיד הז' עממין שהם הכנעני וכו' שהיתה הארץ בידם אז כ"א ע"י מצות מצה ואיסור חמץ שהוא בחי' שנזהרין שלא להחמיץ המוח במחשבות רעות כנ"ל:

וע"כ תיכף כשיוצאין ממרצים דהיינו בפסח צריכין ליזהר ממשהו חמץ כי עיקר יציאת הוא לצאת ממרצים ולבא לא"י כי עיקר יצ"מ הי' בשביל זה כדי שיבואו לא"י כ"ש אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען וכו' וכמבואר עוד במכה פסוקים כי מצרים הוא היפך א"י וצריכין לצאת ממרצים ולבא לא"י וע"כ צריכין אז לאכול מצה וליזהר מחמץ כי א"א לבא לא"י כ"א ע"י שנזהרין מחמץ כנ"ל:

אות ד

וכשנזהרין מחמץ היינו מחימוץ המוח ע״ז נעשין רעמים ועי״ז זוכין לשמחה של מצוה שמחיה כל השלשה קומות שהם עולה שנה נפש כנ״ל. וזה בחי׳ ג׳ שני חזקה שהם כנגד שלשה קומות הנ״ל שמקבלין חיות ע״י השמחה של מצה שזוכין ע״י רעמים שעיקרן תלויים בקדושת המוח מחמץ שע״ז זוכין להחזיק באי״י ולגרש כל הערעורים והמריבות משם שנמשכין כולם מהקליפות החופין על א״י שהם בחי׳ ז׳ עממין ובגלות הזה הם בחי׳ עשו וישמעאל כנ״ל. כי עיקר חזקת הקרקע הוא אכילת פירות והפירות שבקרקע הם החיות של הקרקע ועירק גידולם וחיותם הוא ע״י השמחה שהוא החיות של כל דבר. וז״ש (תהלים ס״ז) ישמחו וירננו לאומים וכו׳ ארץ נתנה יבולה כי יבול הארץ הוא ע״י השמחה שמחי׳ הכל וע״כ בשעת גידול הפירות ואסיפתם הוא שמחה גדולה כמבואר בכמה פסוקים כ״ש ביואל ובני ציון שמחו וגילו בה׳ כי נתן לכם את הגשם וכו׳ וכ״ש (ישעיה ט) שמחו לפניך כשמחת בקציר וכ,ש בא יבא ברנה נושא אלומותיו. וע״כ כשאוכל פירות הקרקע ג׳ שנים זהו בחי׳ שכבר נמשך בחי׳ החיות הנמשך מהשמחה כנ״ל שע״ז עיקר גידול הפירות ונמשך ג׳ שנים רצופים שהם כנגד השלש קומות הנ״ל וכשנמשך השמחה בכל הג׳ קומות כבר נתבטלו כל הערעורים וכל המריבות, כי א״א להמשיך השמחה כ״א על ידי רעמים שנעשין על ידי קדושת המוח מחמץ על ידי שמשברין חית קנה הנ״ל שע״ז משברין ומבטלין קליפת עשו וישמעאל שע״ז שמשברי אותן נתבטלין כל הערעורים כנ״ל. נמצא כשאוכל פירות הקרקע ג׳ שנים זה מורה שכבר נתבטלין מקרקע זו כל הערעורים הנמשכין מחית קנה מעשו וישמעאל שה סבחי׳ חמץ כנ״ל כי כבר זכה לבחי׳ השמחה המחי׳ כל הג׳ קומות שהם בחי׳ ג׳ שנים שכל החיות וכל הפירות נמשכין משם שזה נמשך מרעמים שתלויים בביטול החמץ בחי׳ חית קנה הנ״ל כנ״ל:

אות ה

כי עיקר א״י תלויה ברעמים כי רעמים הם בשביל הגשמים וכ״ש שם בזוהר המובא בהתורה הנ״ל כדין אפיק טפין טפין וכו׳ ועיקר הגשמים הם באי״י כשרז״ל (תענית יו״ד) א,י שותה תחילה כ״ש למטר השמים תשתה מים ארץ אשר ד׳ אלקיך דורש אותה ודרז״ל וכי כל הארצות אינו דורש וכו׳ אלא העיקר הוא א״י וע״י אותה דרישה וכו׳. נמצא שעיקר הגשמים שהם בחי׳ רעמים הם באי״י כי הרעמים הם בחי׳ תפילה בכח כ״ש שם ותפילה בכח הוא בחי׳ כח מעשיו שעיקר קדושת א״י הוא ע״ז וכמבואר בהמאמר על אשר מעלתם (סי׳ מ״ח) וכו׳. כי עיקר התפלה הוא באי״י כי שם עיקר עליות התפילות. ועיקר הרעמים נעשין כשנזהרין מחמץ דייקא וע״כ א״א לזכות לאי״י כ״א ע״י קדושת המחשבה שע״ז מגרשין הקליפות המערערין משם שמשם נמשכין כל הערעורים וכו׳ כנ״ל:

אות ו

וזה בחי׳ ר״ה יוה״כ סוכות ש״ע. כי בר״ה אז נעשין הרעמים הנ״ל שהם בחי׳ תפלה בכח וכמבואר בהתורה הנ״ל שזהו בחי׳ שופר של איל אילו של יצחק בחי׳ בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר וכו׳ ע״ש. וע״כ עיקר קדושת א״י תלוי׳ בר״ה כ״ש למטר השמים תשתה מים ארץ אשר ד׳ אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה׳ אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה כי הרעמים שה סבחי׳ גשמים בחי׳ למטר השמים תשתה וכו׳ שע״ז עיקר קדושת א״י כנ״ל אלו הרעמים נעשין בר״ה שהוא בחי׳ בגורות שמשם הרעמים שהם בחי׳ קול שופר שע״ז נמשך קדושת א״י חבי׳ תמיד עיני ה׳אלקיך בה מראשית השנה וכו׳:

אות ז

וביוה״כ אז נפשט עקמימיות שבלב שזהו בחי׳ סליחה וביטל עוונות שהם בחי׳ עקמימיות שבלב בחי׳ לבי סחרחר (תהלים ל״ח). וביהו״כ אז נתבטלין ונמחלין כל העוונות שהם עקמימיות שבלבל. כי ר״ה התחלת התשובה כי ר״ה הוא יום ראשון לעשי״ת ואז מעוררין הרעמים ע״י השופר כנ״ל ועי״ז מתחילין להפשיט העקמימיות שבלב דהיינו לבטל העוונות ע״י התשובה של עשי״ת. וביוה״כ הוא הגמר והסוף ואז נמחלין כל העוונות ונתבטלין לגמרי ואז זוכין לישרת לב בחי׳ ולישרי לב שמחה שזה נמשך מקדושת המחשבה שזהו עיקר קדושת הברית בחי׳ צדיק. וזהו שאומרים בכניסת יוה״כ אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, אור זרוע לצדיק זהו בחי׳ שמירת הברית כידוע שזהו זוכין רק כשנזהרין מאד מחמץ היינו שלא יתחמץ מוחו בהרהורים ומחשבות זרות, ועי״ז נעשין רעמים. שמפשיטין עקמימיות שבלב וזוכין לישרת לב בחי׳ ולישרי לב שמחה כנ״ל:

וע״כ עיקר שלימות התפילה הוא ביוה״כ כי אז זוכין לה׳ תפלות שהם בחי׳ ה׳ עינוים שהם בחי׳ ה׳ קולות כמבואר בכוונות וכ״ז נמשך ע״י הרעמים שזוכין בר״ה שנעשין ע״י שנזהרין מחמץ ועושין מחית של חמץ ה׳ של מצוה וה׳ הזאת היא בחי׳ קולות הנ״ל שהם בחי׳ ה׳ גבורות כמבואר בכוונות שזהו בחי׳ קול הרעמים שהוא בחי׳ גבורות שזהו בחי׳ הה׳ תפילות ה׳ עינוים שכולם הם בחי׳ ה׳ גבורות ה׳ קולות בחי׳ קול הרעמים שנעשין ע״י הה׳ של מצה ע״י שמשברין מחשבות רעות והרהורים שהם חימוץ המוח שזהו בחי׳ שמירת הברית שעי״ז זוכין לשמחה כנ״ל בחי׳ אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה וכנ״ל:

אות ח

ובסוכות זוכין לקבל השמחה הגדולה שנמשכת ע״י הישרת לב שזוכין בר״ה ויוה״כ בחי׳ ולישרי לב שמחה כנ״ל וע״כ תיכף אחר ר״ה ויוה״כ נעשה סוכות שהוא זמן שמחתינו היינו השמחה הנ״ל שזוכין ע״י הרעמים שמפשיטין עקמימיות שבלב שזוכין לזה בר״ה ויוה״כ כנ״ל:

אות ט

ועיקר השמחה היא שיהי׳ שמחתו מהמצוה בעצמה ויהי העוה״ב שלו בהמצוה בעצמה עד שלא ירצה שום שכר עוה״ב בשביל המצוה רק העוה״ב שלו הוא תיכף ומיד בעוה״ז בהמצוה בעצמה שעושה כ״ש שם וזהו בחי׳ סוכה שאז עיקר השמחה בחי׳ זמן שמחתינו כי סוכה הוא בחי׳ עוה״ב כ״ש וסוכה תהיה לצל יומם (ישעיה

אות ד

שזהו נאמר על עלמא דאתי כי סוכה הוא בחי' בינה אימא דמסככא על בנין ובינה הוא עלמא דאתי כידוע היינו שבאלו הימים אחרי ריוה"כ אנו זוכין לישב בסוכה ולשמוח אז בתכלית השמחה כי אנו זוכין עכשיו להמשיך בחי' עוה"ב שהוא בחי' סוכה בעוה"ז שזהו עיקר השמחה כשזוכין להמשיך העוה"ב בעוה"ז שזהו בחי' סוכה שהוא בחי' עוה"ב שאנו זוכין עכשיו לישב בה בעוה"ז ובזה אנו מראין מה שזכינו בר"ה ויוה"כ לסליחת עוונות ולהפשיט עקמימיות שבלב עד שאנו זוכין להרגיש שמחמת העוה"ב בהמצוות בעצמן שעושין בעוה"ז שזהו בחי' סוכה שהוא בחי' עוה"ב שאנו זוכין עכשיו לישב בה וע"כ אז הוא זמן שמחתינו כי זה עיקר השמחה כשמרגישין העוה"ב עכשיו בחי' ביומו תתן שכרו וכו' כנ"ל בהתורה הנ"ל:

כי עיקר השמחה זוכין בסוכות כי אז נמשכין כל החסדים הפנימיים והמקיפים של כל הבחינות כמבואר בכוונות ועיקר ההתגברות הוא ע"י החסדים כמבואר בהתורה הנ"ל בסופו ע"ש וע"כ אז עיקר השמחה ע"י שממשיכין אז כל החסדים שעי"ז ההתגברות כנ"ל:

אות י

וזהו בחי' ש"ע שאז כביכול הש"י שמח עמנו כמבואר בכוונות כ"ש בפרש"י (פנחס) בבקשה מכם עכבו עמי עוד יום א' היינו כי אז נכללין כל השמחות יחד בחי איהו בזקיפו ואנן בשיפולי כפי שמחתו כן שמחתינו בחי' ישמח ה' במעשיו ישמח ישראל בעושיו כמבואר שם בהתורה הנ"ל. כי באתערותא דלתתא אתער לעילא היינו כי בכל ז' ימי הסוכות זכינו להמשיך השמחה עלינו לשמוח בה' לשמוח בהמצוות בעצמן להמשיך שמחת העוה"ב בחי' סוכה בעוה"ז לתוך המצוות. וזהו בחי' שמחת בית השואבה ששמחין מאד בעת ששאבו המים לנסוך החג שאז היה עיקר השמחה שלא נראה דוגמתה כשרז"ל מי שלא ראה שמחת בית השואבה וכו'. כי עיקר השמחה נמשכת מהמים שהם בחי' רעמים בחי' אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים (תהלים כט) שמשם עיקר השמחה וע"כ מרבין בשמחה גדולה אז בשאיבת המים דייקא כי משם עיקר השמחה כנ"ל ואח"כ בש"ע וש"ת אז הש"י שמח עמנו בחי' ישמח ה' בעמשיו שאומרין אז בשעת הקפות ואז נכללין כל השמחות יחד שתופסין התורה ושמחין עמה כי אנו שמחין עמו והוא שמח עמנו יחד. בחי' איהו בזקיפו ואנן בשיפולי כפי שמחתו כן שמחתינו כנ"ל כי אנו אוחזין התורה בשעת השמחה להורות שכל שמחתינו הוא רק התורה בעצמה כי כל שמחתינו הוא מצוות התורה בעצמן שאנו זוכין לעשות ובזה לבד אנו שמחין שזהו עיקר שלימות השמחה כנ"ל:

אות יא

וזה בחי' נטילת ד' מינים בסוכות זמן שמחתינו כדי להשמיך השמחה של מצוה הנ"ל שהוא בחי' עוה"ב לתוך הלב. כי אע"פ שזוכין להמשיך בחי' עוה"ב בעוה"ז ומרגישין בדעתו בחי' עוה"ב העיקר הוא להרגיש השמחה בחי' עוה"ב בתוך הלב כ"ש במאמר הנ"ל ועיקר השמחה הוא בלב כ"ש נתת שמחה בלבי. כי האדם בעצמו כלול מכל העולמות כידוע ויש בהאדם בחי' עוה"ב ועוה"ז שהם בחי' ראש וגוף כי הראש שהוא הדעת הקודש שבמוח הוא בחי' עוה"ב. כי עיקר עוה"ב הוא השגת הדעת בחי' כי תמלא הארץ דעה לדעת את ה' וכו'. והגוף הוא בחי' עוה"ז. וע"כ עיקר הבחירה הוא בתוך הלב שהוא בתוך הגוף שיש בו שני חללים חלל הימיני וחלל השמאלי ששם משכן שני היצרין, יצר טוב ויצה"ר שהם בחי' יצר משחבו תלב כידוע וע"כ העיקר להמשיך הדעת הקדוש לתוך הלב בבחי' וידעת היום והשבות אל לבבך שצריכין להמשיך הדעת לתוך הלב כ"ש רבינו ז"ל במ"א. וזהו בחי'

סוכה וד' מינים שמקיימין בסוכות זמן שמחתינו כי הכל בשביל השמחה. כי סוכה הוא בחי' עוה"ב כנ"ל שאנו ממשיכין ע"י מצוות סוכה בחי' עוה"ב לתוך העוה"ז כדי שנזכה לשמחה הנ"ל להרגיש השמחה בחי' העוה"ב בתוך המצוות בעצמן. אבל עדיין אנו צריכין להמשיך השמחה לתוך הלב כי אשפר שירגיש בחי' עוה"ב במוחו ודעתו אבל לא בלבו והעיקר הוא להרגיש השמחה בלב כ"ש רבינו ז"ל שם ועיקר השמחה הוא בלב כנ"ל. ולזה אנו נוטלין ד' מניים ומנענעין בהם בכל הו' קצוות וכל הנענועים עד הטבורא דלבא כדי להמשיך השמחה מהמוח אל הלב כדי להרגיש השמחה בעוה"ז ממש שהוא בחי' הגוף שהוא בחי' שש קצוות כי ע"י הנענועים ממשיכין הארת החסדים לתוך הגוף ומשם אל האתרוג בחי' מלכו תכמבואר בכוונות. ועיקר התגלות השמחה הוא ע"י החסדים כנ"ל ועכשיו ממשיכין החסדים לתוך הגוף והלב שהוא בחי' אתרוג כי אתרוג דא לבא כ"ש בזוה"ק. וע"י המשכת החסדים לתוך הלב ע"ז ממשיכין השמחה לתוך הלב כי עיקר השמחה ע"י החסדים כנ"ל ואז כשזוכין להרגיש השמחה בלב. זהו עיקר שלימות השמחה שזוכין לשמחה של עוה"ב בעוה"ז ממש בתוך הלב שבחלל הגוף שהוא בבחי' עוה"ז כנ"ל. וז"ש ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכו' ושמחתם לפני ה' אלקיכם וכו' כי עיקר השמחה ע"י הד' מניים שע"ז ממשיכין השמחה של מצוה לתוך העוה"ז לתוך הגוף שנזכה לעשות כל המצוות בכל השנה בשמחה גדולה מהמצוה בעצמה עד שלא נרצה שום עוה"ב בשכר המצוה. רק כל שמחתינו יהיה המצוה בעצמה שזה עיקר השמחה כנ"ל:

אות יב

ועיקר הוא האתרוג שהואפרי עץ שטעם עצו ופריו שוה היינו שזוכין שהעוה"ב והעוה"ז הכל א'. כי מרגישין בהמצוות העוה"ב בעוה"ז, כי עוה"ז שעושין בו המצוות הוא בחי' העץ שעושה פירות ועיקר איכלת וטעם הפירות מקבלין בעוה"ב כי היום לעשותם ומחר לקבל שכרם וע"כ העוה"ז כמו שזורעין או נוטעין עץ עושה פרי ואח"כ לעתיד בעת קבול השכר יזכה לקבל פירותיו מהעץ החיים ע"י המצוות ומע"ט שזכה לסגל בעוה"ז הוא הזריעה והנטיעה ובעוה"ב הוא זמן אסיפת הפירות אבל מי שזוכה לעשות המצוות בשמחה הנ"ל עד שאין רוצה שום עוה"ב רק כל העוה"ב שלו הוא המצוה בעצמה נמצא שמרגיש טעם הפרי בתוך העץ הנטוע בעצמו שזהו בחי' אתרוג שטעם עצו ופריו שוה. כי מרגישין טעם הפרי שהוא בחי' עוה"ב בתוך העץ הנטוע בעצמו שהוא בחי' עוה"ב כנ"ל כי ע"י מצוות אתרוג ומיניו זוכין לזה כנ"ל:

אות יג

וע"כ סוכות הוא חג האסיף בזמן שאוספין הפירות לבית, זהו בחי' בא יבא ברנה נושא אלומותיו שהוא ר"ת נבי"א בחי' קיבול שכר כמבואר בהתורה הנ"ל כי אנו ממשיכין השמחה הנ"ל בזמן האסיף להורות שאנו מרגישין עכשיו בעוה"ז את השמחה של המצוה בעצמה בחי' עוה"ב שהוא בחי' אסיפת הפירות בחי' בא יבא ברנה כוו' כנ"ל ואנו זוכין להשמיך זאת בעוה"ז כי אנו שמחין בהמצוה בעצמה ומרגישין העוה"ב שהוא בחי' אסיפת הפירות גם בעוה"ז כנ"ל:

וע"כ מסככין בפסולת דייקא כי הפסולת והאוכל מרמז על העוה"ז והעוה"ב כי עיקר הפירות והאוכל נזכה לעוה"ב כ"ש (ישעיה ס"ה)הנה עבדי יאכלו וכ,ש תערוך לפני שלחן ורכו'. אבל העוה"ז הוא בחי' פסולת בחי' מוץ ותבן שחופין על המאכל שהוא בחי' קליפה הקודמת לפירי שצריכין לשבר הקליפה שהוא בחי' העוה"ז כעדי לזכות להפרי שהוא קדושת המצוות בחי' עוה"ב שאז יקבלו הצדיקים שכרן שהוא בחי' גוף הפרי כנ"ל. וע"כ סוכה שמרמז על עוה"ב שזוכין בעוה"ז להרגיש בעשיית המצות בעצמן את העוה"ב כנ"ל, ע"כ מסככין בפסולת ואסור לסכך בהאוכל בעצמו, להורות שאין אנו רוצין שום שכר עוה"ב שהוא בחי' אכילת הפירות רק אנו מרגישין בהעוה"ז בעצמו שהוא בחי' פסולת אנו מרגישין א ת שמחת העוה"ב שהוא בחי' סוכה שעושין מפסולת דייקא כנ"ל:

וע״כ סכך הסוכה וד׳ מינים כולם הם ממין הצומח מן הארץ כי צמיחת הארץ היא בחי׳ שמחה בחי׳ ישמחו וירננו וכו׳ ארץ נתנה יבולה כנ״ל:

וזה בחי׳ משארז״ל שאתרוג דר באילן ג׳ שנים. כי אתרוג הוא בחי׳ שמחה הנ״ל שמחיה כל הג׳ קומות עולם שנה נפש כנ״ל שזהו בחי׳ ג׳ שני חזקה שבהם נתבטלין כל המערערים שזהו בחי׳ ג׳ שני ערלה שצריכין לעבור על האילן קודם שאוכלין מפירותיו כי קודם שעוברין ג׳ שנים יש עדיין אחיזת הקליפו הנמשכין מחית קנה הנ״ל. אבל כשהפירות גדילין כבר ג׳ שנים כבר נתבטל חית קנה שהוא בחי׳ הקליפות שהם המערערים וכו׳ כנ״ל ואז נמשך השמחה בשלימות בכל הג׳ קומות ואז הפירות ראוים לאכילה כי הפירות הם בחי׳ השמחה שאין מתבררים מאחיזת עשו וישמעאל בחיט׳ חית קנה הנ״ל כ״א בג׳ שנים שהם בחי׳ ג׳ קומות כי כל שנה הוא קומה שלימה וג׳ שנים הם ג׳ קומות כנגד בחי׳ עולם שנה נפש כנ״ל כי כל קומה כלולה מכל הג׳ כידוע. וע״כ צריכין לעבור על הפירות ג׳ שנים כדי לדחות בחי׳ חית קנה הנ״ל ולהמשיך השמחה בכל הג׳ קומות שאז דייקא ראוים לאכלם כי נתבררים מן הקליפות שהם בחי׳ בעצבון תאכלנה כי בג׳ שנים הם ג׳ ראשי שנים והעיקר הוא ר״ה שאז נדחה חית קנה כנ״ל כי אז נעשין רעמים הנ״ל כנ״ל. וזהו בחי׳ ג׳ שני חזקה שבהם נדחין המערערים והחולקים כנ״ל וע״כ אתרוג דר בא ילן ג׳ שנים להורות שע״י אתרוג נמשך חיות לכל ג׳ קומות הנ״ל שחיותם ע״י שמחת המצות שזהו בחי׳ אתרוג כנ״ל:

חזקת קרקעות ד

אות א

חזקת קרקעות הוא בשלש שנים כי עד תלת שנין מזדהר בשטריה טפי לא מזדהר:

הענין כי איתא בסי׳ פ״ב (לקוטי ח״א) כי כל החרפות נמשכין מהג׳ קליפות שהם בחי׳ שלש שני ערלה וע״י השתיקה ששותקין ואינם משיבים למחרפיהם ע״ז נכללים בבחי׳ חשמ״ל שהוא מכניע הג׳ קליפות בחי׳ שלש שני ערלה הנ״ל. וע״כ החזקה הוא בשלש שנים כי בשלש שנים הראשונים עדיין צריך לחוש מערערים וסכסוכים שהם בחי׳ חרפות קטטות ומריבות הבאים מבחי׳ שלש שני ערלבה בחי׳ ג׳ קליפות שמשם כל החרפות כהנ״ל שהם בחי׳ ערעורים כנ״ל ע״כ צריך לשמור השטר. אבל אחר שלש שנים אין צריך ליזהר בשטר כי כבר נכנעו השלש שני ערלה באלו הג׳ שנים ואז השדה מוחזקת בידו והעיקר הוא כששתק המערער כל הג׳ שנים ולא ערער ולא מיחה כלל שאז דייקא יש לו חזקה כי ע״י השתיקה ששתק שלשה שנים על ידי זה כבר נתבטל אחיזת השלש שני ערלה שהם בחי׳ חרפה מקרקע זאת כי השתיקה היא בחי׳ חשמ״ל שמבטל החרפה שמשם כל הערעורים כנ״ל וע״כ עיקר החזקה כששתק כל הג׳ שנים ולא מיחה כלל אבל אם עשה מחאה אפילו בעירוב ברחוק מאה פרסאות נתבטלה החזקה כי עיקר החזקה ע״י השתיקה שמבטלת החרפה שמשם כל הערעורים כנ״ל ומאחר שלא שתק ומיחה אפילו בריחוק מקום כבר נתבטלה החזקה וכנ״ל:

הלכה ה בהלכות חזקת מטלטלין הלכה ה אות ט

נזקי שכנים א

אות א

תקנו חכמים כמה הרחקות שצריך האדם להרחיק מחבירו שאסור לו לעשות בשלו עד שירחיק שיעור הראוי כגון להוציא זיז משום היזק ראיה או העמדת סולם אצל שובכו של חבירו וכיוצא כפי הדינים המבוארין בש״ע:

כי איתא בדברי רבינו במאמר ויאמר בועז (סי׳ ה׳) שיש שדה שגדילים בה אילנות דהיינו נפשות והבעל השדה משגיח עליהם להשקותם ולגדלם וכו׳ ולהרחיקם שיעור הראוי שלא יכחישו זה את זה ע״ש. והנה אלו האילנות שהם שרשי הנפשות הם בחי׳ עשירו תכדאיתא במאמר גזילה (סי׳ סט) שהעשירות הוא בבחי׳ ענפשי האילנות ובהם גדילים הנפשות וזהו בחי׳ הרחקות שגזרו חכמים שצריך האדם להרחיק ממונו מממון חבירו כדי שלא יזיק אותו דהיינו מאחר שהממון הוא שורש הנפש בחי׳ האילנות ע״כ צריך להרחיק בינו ובין ממון חבירו כדי שלא יכחיש אחד את חבירו ע״י שיתקרבו ביותר משיעור הראוי וע״כ רוב אלו הרחקו תהם בקרקעות כי שם עיקר שרשי הנפשות בבחי׳ תוצא הארץ נפש חיה כנ״ל וזהו ג״כ איסור גזילה, כדי שלא יכנוס אחד בגבול חבירו צריך לעשות גבול והרחקה בין ממונו לממון חבירו שהיא בחי׳ הרחקות האילנו שלא יכחישו זה את זה כנ״ל וזה בחי׳ (ישעיה ה׳) הוי מגיעי בית בבית שדה בשדה יקריבו וכו׳ שהנביא מוכיח אותם על שהתקרבו זה לזה ולא עשו גבול והרחקה ביניהם כשיעור הראוי כנ״ל:

וזה בחי׳ איסור השגת גבול שהוא דייקא באי״י כי עיקר שרשי הנפשות ישראל הם באי״י כידוע. וע״כ שם צריך ליזהר ביותר שלא יכנוס אחד בגבול חבירו ח״ו כי הוא כלאים וערבוביא שמערבבין יניקת האילנות כנ״ל:

אות ב

וביותר עשו הרחקה מהזיק ראיה כי איתא שם במאמר גזילה שיש כח בהחמדה לגזול ממון חבירו עש״ש ועיקר התאוה והחמדה הוא ע״י ראיית העין כ״ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. כי העין רואה והלב חומד כשארז״ל. וע״כ ע״י ראיית העין יוכל לגזול חבירו ולהזיקו ע״י הקנאה והתאוה והחמדה שבאה ע״י ראיית העין כי יש כח בהחמדה לגוזלו ולהזיקו ח״ו כנ״ל. גם עיקר פגם הברית תלוי בעינים והוא עיקר הרע וזה בחי׳ רע עין שמזיק מאד כי הרע נאחז ביותר בעינים מחמת ששם נאחז פגם הברית כנ״ל וע״י פגם הברית באין כל הקללות כמ״ש רבינו שם ע״פ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. וע״כ בלעם שהי׳ רע עין בכל מה דאסתכל אתלטייא כנ״ל. וע״כ יוסף שהיה שומר הברית ע״כ לא שלט בזרעו עין הרע כנ,ל. גם איתא שם במאמר ויאמר בועז הנ״ל שכשהאילנות שהם הנפשות הם כתיקונן ועושין רצונו יתי׳ אזי עיני בעל השדה מאירות בבחי׳ שדה צופים ולהיפך נחשכין עיניו ח״ו בבחי׳ שדה בוכים ע״ש וע״כ ביותר צריכין האילנות שיהיו נשמרין מרע עין כדי שלא לפגום ולהחשיך עיני בעל השדה ח״ו כנ״ל. כי אור עיניו הם כפי תיקון האילנות כנ״ל:

אות ג

וזה שסמכו רז״ל נזיקין אצל נשים כי העשירות הוא בבחי׳ האשה כדאיתא שם בכל הדרוש של גזילה. והגוזל את חבירו כאלו בא על אשתו ממש ע״ש וע״כ נסמך סדר נזיקין שהוא דיני ממונות והרחקת הנזק אצל סדר נשים. כי דם בחי׳ אחת כי הן הן האילנות והענפים כמבואר שם היטב ע״ש וזה שארז״ל (שבת לא) חוסן זה סדר נשים כ יחוסן הוא ממון כ״ש והיה החסון לנעורת ופרש״י הממון, הממון הוא בבחי׳ האשה בחי׳ נפש כנ״ל:

שותפים בקרקע א

אות ד

וזהו ג״כ שהצריכו לבנות כותל בין השותפין שחלקו משום היזק ראיה כנ״ל. וזהו שאמרו הכל כמנהג המדינה כי יש שבונין כותל עבה ו׳ טפחים ויש ה׳ טפחים וכו׳. כי ההרחקה שבין החולקין היא בבחי׳ הרחקת האילנות שלא יכחישו זה את זה וע״כ משתנה לפי המקום כי יש מקום שצריך הרחקה ביותר כדי שלא יכחיש זא״ז. ויש שא״צ הרחקה כ״כ כדרך האילנות כנראה בחוש שאין כל האילנות ולא כל המקומות שוין בהרחקה שבין האילנות. כי יש מקומות ואילנות שהם מכחישים ביותר זה את זה וצריך הרחקה יתירה וכן להיפך, כמו כן לענין הרחקה בין השותפים החולקים שהוא ג״כ בבחי׳ הרחקת האילנות כנ״ל ע״כ משתנה ההרחקה לפי המקום. וזה שאמרו כמנהג המדינה כנ״ל. כי לכאורה קשה מה ישתנה המנהג בין המקומות בעובי הכותל הלא א״צ הכותל כ״א שלא יראו זא״ז ודי במחיצה כ״שאך הוא בבחי׳ הנ״ל בשביל הרחקה שלא יכחיש זה את זה וזה משתנה לפי המקום כנ״ל:

ויש לרמז בזה במה שאמרו רז״ל במשנה השותפין שרצו כו׳ בונין את הכותל וכו׳ והטעם משום היזק ראיה ע״פ מ״ש רבינו ז״ל (סי׳ כ״ג) שתיקון להנצל מתאוות ממון הוא להסתכל על שורש השפעת הממון ושם וא כולו אור צח ומי פתי יסור להתאוות לממון הגשמי וכו׳ ע״ש גם איתא בדברי רבינו במ״א במאמר בודאי שבסבי דב״א (בסי׳ כה) שבהממון מלובש גוונין עילאין והם בחי׳ כותל בחי׳ כ״ו ת״ל שהוא בחי׳ שם הקדוש שמשם הגוונין והוא תל שהכל פונין בו והכל תאיבין להסתכל בו. וזהו השותפין שרוצין לחלוק ואזי צריכין לשמור מהיזק ראיה אזי בונין את הכותל הנ״ל, שצריכין לתקן ולבנות בחי׳ הכותל הנ״ל. שכל עיניהם יביטו ויסתכלו רק על אותו הכותל דהיינו בחי׳ הגוונין עילאין המלובשין בהממון כנ״ל ואזי בודאי לא יזיק אחד את חבירו בהיזק ראיה כי היזיק ראי׳ הוא רק מרע עין דהיינו שהוא מקנא את חבירו ומזיקו וע״כ התיקון הוא בנין הכותל הנ״ל שהוא בחי׳ גוונין עילאין בחי׳ השורש שבקדושה וכשיסתכל לשם בודאי לא יסתכל ולא יחמוד כלל ממון חבירו ולא יזיק אותו בעין רעה כנ״ל וע״כ דייקא כשרוצין לחלוק אז צריכין תיקון משום היזק ראי׳ שהוא רע עין שיניקתו ממחלוקת אבל כשהם באחדות ובשותפות אזי אין לו כח כנ״ל:

חלוקת שותפות ב

אות ה

וכן כל המחיצות קרוין כתלים על שם זה, כי איתא בדברי רבינו (שם סי׳ ס״ה) שכשרוצין להסתכל על התכלית שהוא כולו טוב כולו אחד אזי צריכין לצמצם ולכווין הראות לבלי להסתכל מן הצדלבלי להסתכל כלל על חיזו דהאי עלמא. ואזי יכולין להסתכל על התכלית ע״ש היטב. וע״כ המחיצות שהם כוגאים כגא ומצמצמין הראות לבלי להסתכל על החוץ לבלי לפזר הראות בחיזו דהאי עלמא רק לכוין ולצמצם הראות אל הבית פנימה וע״ז יכולין להסתכל על התכלית כנ״ל, וע״כ הבית הואמקום משומר. ושם הוא השראת הקדושה כי בחוץ הוא מקום שליטת החיצונים אבל בבית שורה הקדושה כמובא וכדאיתא בדברי רבינו ז״ל (סי׳ י) שיש בחי׳ הר שדה ובית ועיקר הקדושה היא בבחי׳ בית ע״ש וכ״ש (ישעי׳ כ״ו) לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך בעדך. כי הבית המוקף מחיצות שמצמם הראות וע״ז מסתכלי על התכלית כנ״ל וזה עיקר הקדושה כי משם נשפעות ונמשכות כל הקדושות וע״כ בבית שורה הקדושה וע״כ הוא מקום משומר מן החיצונים כי ע״י שמצמצמין הראות ומסתכלין על התכלית נמשך קדושה ונתגרשין החיצונים, ובשביל זה נקראת המחיצה כותל בחי׳ כ״ו ת״ל הנ״ל שהוא בחי׳ הגוונין עילאין בחי׳ שם הקדוש, תל שהכל פונין ומסתכלין בו שהוא בחי׳ הסתכלות על התכלית שהוא נעשהעל ידי המחיצה שמצמצמת הראות כנ״ל ובשביל זה נקראת המחיצה כות״ל. על שם התכלית שיכולין להסתכל בו ע״י מחיצת הכותל כנ״ל:

אות ו

וז״ש רבינו נ״י (סי׳ רס״ו) שצריך לבנות הבית בחכמה בבחי׳ בחכמה יבנה בית ואזי נשפעין לשם כל ההשפעות. וכשפוגמין בזה ואין בונין הבית בחכמה אזי מתמסכן ע״ש. היינו שצריך לבנות הבית בכוונה זו כדי להמשיך לתוכו חכמה דהיינו שע״י מחיצות הבית יכוין הראות להסתכל על התכלית ומשם נמשכין כל החכמות כידוע ומשם נשפעין כל ההשפעות. כי כל ההשפעות באין ע״י חכמה שהוא שורש הכל כ״ש החכמה תחיה. וכ״ש (תהלים ק״ד) כולם בחכמה עשית. וע״כ הבית מסוגל לעשירות כשנבנה כראוי בחכמה כנ״ל וכן איתא לעיל שבית הוא מקום העשירות כנ״ל. וזה בחי׳ המזוזה שקובעין בבית שהוא בחי׳ המשכת החכמה אל הבית כי המזוזה היא בחי׳ תורה כי צריכה שירטוט וכל תיקוני כתיבת ס״ת וגם הבי׳ פרשיות הם כלליות התורה שהם קבלת עול מלכות שמים ועול מצוות. והתורה מחכ מה עילאה נפקת וע״ז ממשיכין בחי׳ חכמה אל הבית כדי שיהיה בבחי׳ בחכמה יבנה בית כנ״ל. וע״כ המזוזה מסוגל לעשירות כדאיתא בדברי רבינו נ״י (סי׳ כג) כי חיות העשירות ע״י חכמה כנ״ל וכמובא עוד בכמה מקומות בדברי רבינו ע״ש שחיות עשירות שהוא בחי׳ מלכות ע״י חכמה ע״ש. וע״כ המזוזה אצל הפתח כי דרך שם יוצאין אל החוץ ששם אחיזת החיצונים כי בחוץ מתפזר הראות כנ״ל וע״כ הם סמוכין אצל הפתח כמובא וע״כ צריך לקבוע שם המזוזה שהיא בחי׳ חכמה שע״ז נתגרשין כי חכמה היא שמירה מן החיצונים כמובא:

אות ז

וזה בחי' ד' אות שהוא שעירו הבית ושיעור מקום לכל דבר, ולענין חלוקת החצר של השותפין. כי איתא שד' אמותח הם בחי' ד' אלפין הנמשכין מד' מוחין שהם בחי' מוחי המלכות וע"כ הבית שהוא מקום ההשפעה והעשירות ועיקר ע"י החכמה כנ"ל, ע"כ שיעורו ד' אמות שהוא בחי' ד' מוחין שעל ידם שלימות הבית והשפעת השפע והעשירות כנ"ל. וע"כ אם אין בבית ד' אמות אינו חייב במזוזה כי אין ראוי להמשיך לתוכו בחי' החכמה כי אין בו שיעור הראוי שהוא ד' אמות בחי' ד' מוחין כנ"ל. וזה בחי' ד' אמות שצריך ליתן לכל פתח כשחולקין החצר כי דרך הפתח נמשכת ההשפעה בבחי' ודלתי שמים פתח וע"כ שם קביעות המזוזה שהיא בחי' חכמה שהוא שורש וחיות העשירות כנ"ל. והיא מגרשת החיצונים שהם סמוכים תמיד אצל מקום ירידת ההפשעה לינק משם ח"ו. והמזוזה מגרשת אותם וממשכת ההשפעה רק לפנים אל הקדושה וע"כ צריך ל יתן לפני הפתח ד' אמות כדי שיהיה מקום מוכן להמשיך השפע שתרד ונתכנס דרך הפתח כנ"ל. כי זה כלל שהקדושה צריך מקום והכנה כמובא וע"כ לפני הפתח שדרך שם נכנסת השפע צריך מקום ד' אמות כדי שיהיה מקום מוכן להשפע, והשיעור ד' אמות שהוא בחי' המוחין כנ"ל כי הקדושה צריך מקום והכנה כנ"ל. כי הסט"א הוא בבחי' אוירא דעלמא ואין להם על מה שיסמוכו, אבל התורה והחכמה שבקדושה יש לה קביעות מקום וכמובא במאמר בני לן ביתא באוירא דעלמא (סי' כח) ע"ש היטב. ומובן שם שה תורות וחכמות שבקדושה הם בחי' ד' אלפין והם בחי' בית בקביעות ע"ש. וזהו שיעור בית ד' אמות בחי' ד' אלפין כנ"ל. אבל הסט"א אין להם מקום ואין להם על מה שיסמוכו. וע"כ צריך להמשכת השפע מקום ד' אמות והוא לפני הפתח כנ"ל. וכן שיעור חלוקת החצר הוא ג"כ ד' אמות כי החצר הוא ג"כ מקום תשמישו של בני אדם שמונחין שם קניניו ועשירות של אדם וע"כ השיעור ד' אמות שאזי ראוי לקבל ההפשעה והעשירות כנ"ל כי ד' אמות הם מקום ראוי להמשיך המוחין שהם שורש ההשפעה כנ"ל. וזה שארז"ל שד' אמות שלפני הפתח כדי להניח שם חפציו מקודם שמכניסין אל הבית כי קודם שנכנסין החפצים והעשירות דהיינו השפע לתוך הבית דרך הפתח כנ"ל צריך מקודם ד' אמות כנ"ל:

גם אפשר לומר שד' אמות של הפתח וד' אמות שבחצר הם בחי' שני דלתין שדרך שם יורדת השפע בבחי' ודלתי שמים פתח כמובא בדברי רבינו נ"י (סי' קל"ד) וזה בחי' ד' אמות של עאדם קונות לו. כי כל הקנינים ע"י בחי' חכמה בבחי' קנה חכמה קנה בינה שע"י חכמה ובינה קונין הכל וכשארז"ל (נדרים יא) אם דעה חסרת מה קנית וכו' וע"כ הד' אמות שהם בחי' המוחין ובכל מקום שאדם עומד מתפשטין המוחין שלו שהם ד' על ד' אמות וע"כ הם קונין לו כי כל הקנינים ע"י חכמה כנ"ל כי חכמה שורש הכל כנ"ל וע"כ גם חצירו וביתו של אדם קונה לו. כי הם בבחי' חכמה בבחי' בחכמה יבנה בית כנ"ל:

אות ח

וזהו ג,כ בחי' קנין סודר כי הבגדים הם ג"כ בבחי' חכמה כמובא במאמר האי מאן דאזיל (סי' כט) ששלימות הבגדים ע"י המוחין ע"י קנה חכמה וקנה בינה בבחי' כנשר יעיר קנו ע"ש וע"כ על ידי הבגדים נקנין כל הקנינים כנ"ל. וזה שמובא שם שמו"מ הוא ג"כ תיקונו ע"י בחי' קנה חכמה קנה בינה ע"ש וע"כ כל המו"מ וכל הקנינים נעשים ע"י הבגדים כי הם בחי' אחת כנ"ל:

אות ט

וזהו אין לו להקב"ה אלא ד"א של הלכה בלבד, ד' אמות דייקא היינו בחי' התורות וההלכות שיש להם קביעות מקום. לא התורות שהם בחי' אוירא דעלמא כנ"ל:

וע״כ בית שאין בו ד״א, אין לו ד״א לפני הפתח. כי אינו מקום לקבל שפע כי אי ובו ד״א שהם בחי׳ המוחין כנ״ל וע״כ אינו בית כלל לשום דבר ואינו חייב במזוזה כנ״ל וע״כ אין לו ג״כ ד׳ אמות לפני הפתח שהם בשביל המשכת השפע לתוך הבית כנ״ל:

אות א

ע״פ המאמר המתחיל בקרוב עלי מרעים וכו׳ המדבר מק״ש (סי׳ ל״ו) ע״ש כי יש ע״ן נפש בית יעקב ע׳ פנים לתורה וכל נפש מישראל לקודם שיש לה התגלות בתורה או בעבודה צריך להצטרף בגלות של ע״ן אומות היינו בתאותיהן, וכלליות התאוה של ע׳ אומין היא תאות ניאוף וקודם שוזכין לאיזהו התגלות בהכרח להתנסות ולהצטרף בתאוה הכלליות של ע׳ אומין אח״כ זוכין להתגלות התורה, בשביל זה שקורין ק״ש צריך להעצים עיניו בבחי׳ עולימתא שסערצא דחעצ חה עייניין, כי ק״ש הוא בחי׳ מלכות דקודשה וכו׳ שעומדת על שנים עשר בקר שהם יב״ב שבטי י״ה שהם י״ב תיבין שיש בשמע וברוך שם ע״ש כל זה היטב, וע״כ ע״י ק״ש מלכות דקדושה נכנע מלכות הרשעה שהיא תאוות ניאוף וע״כ אז סותמין עינים להורות שנכנעין על ידי זה העין אומות דהיינו תאוה הכלליות הנ״ל וז״ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכן שמשון הלך אחר עיניו וכן נאמר בבלעם שתום העין. כי תאווה הנ״ל הוא בחי׳ פגם העין כי היא תאוה הכלליות של ע׳ אומות וכו׳ ע״ש וע״י התגלות התורה מוריד נשמתין חדתין לכ״א לפי בחינתו לפי תפיסת המוחין שלו כי תיקון המוחין ע״י תיקון הברית וכו׳ ע״ש. כי זה כלל שמפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט. רק כ״א לפי הכלי שלו כן הוא מצייר האור לטוב ולברכה או להיפך ח״ו. וע״כ היה בלעם חפץ לצייר האור לבחי׳ קללה ח״ו ע״י קלקול הכלי שלו כי היה משוקע מאד בתאוה הנ״ל שע״ז הוא קילקול הכלי כנ״ל. אבל לא היה יכול מחמת שישראל היו שמורים מתאוה הנ״ל כמו שהעיד עליהם הכתוב שבטי י״ק וכו׳ וע״כ נצטייר הואר לברכה וז״ש הנה ברך לקחת י וברך ולא אשיבנו ע״ש כל זה היטב:

שהעיד עליהם הכתוב

אות ב

וזה בחי׳ מצוות הרחקת הנזק על כ״א מישראל שמוטל עליו להרחיק הנזק מחבירו ואפילו ברשותו אסור עליו לעשות דבר שיגרום בו נזק לחבירו וחייב להרחיק כמו שנתנו רז״ל שיעור ההרחקה על כל דבר ודבר והעיקר הוא היזק ראיה. כי ענין היזק ראיה שיכולין להזיק ע״י ראיית העין זה מבואר היטב ע״פ המאמר הנ״ל כי כל ההיזיקות שבעולם באין ע״י בחי׳ הע׳ אומות כי הן הן מזיקי דעלמא היינו ע״י תאוה הכלליות הנ״ל שהיא תאוות ניאוף, שהוא פגם הדעת ונפגמין כלי המוחין וע״ז באים כל ההזיקות כי כשנפגמין כלי המוחין ע״י פגם התאוה של הע׳ אומות כנ״ל אזי נמשך ונצטייר השפע בבחי׳ מארת חסר בבחי׳ מארת ה׳ בבי תרשע כמבואר שם ע״ש ומשם באים כל ההיזקות ע״י הקללה ח״ו השורה שם ע״י שמנשך ונצטייר השפע בבחי׳ קללה ח״ו ע״י פגם הכלי שנפגם ע״י פגם תאווה הנ״ל של ע׳ אומות. וזה בחי׳ היזק ראיה שיכולין להזיק בראיה עצמה, כי תאוה הנ״ל של ע׳ אומות נאחז בעינים כנ״ל וע״כ יכולים העינים בעצמם להזיק על ידי הסתכלותם לבד מאחר ששם נאחז הע׳ אומות היינו תאוה הנ״ל שמשם הוא עיקר קילקול הכלי שע״ז נמשך קללה והיזק ח״ו. וזה בחי׳ ההיזק הבא ע״י ראיית העינים כשארז״ל על בלעם בכל מה דאסתכל אתלטייא כי עיקר הקללה וההיזק ח״ו הוא רק ע״י קלקול הכלי כנ״ל וזה תלוי בעינים ששם נאחז התאוה של הע׳ אומות כנ״ל וע״כ בלעם שהיה משוקע מאד בתאוה זו ע״כ היה רע עין ובכל מה דאסתכל אתלטייא כנ״ל. וע״כ זרעא דיוסף שהיה שומר הברית והיה הכלי שלו בשלימות ע״כ אין עין הרע שולט בהם כ,ש בן פורת עלי עין כשדרז״ל וע״כ צריך כ״א מישראל להרחקי עצמו שלא להסתכל בשל חבירו שלא להזיקו בראי׳ ח״ו כי כ״א כפי מה שעדיין לא נזדכך בשלימות מתאוה הנ״ל של ע׳ אומות כ״א לפי בחינתו כן יכול ח״ו לגרום היזק בראיית העינים כנ״ל. וכשסותם עיניו לבלי להסתכל בשל חבירו

זה בחי' תיקון הברית כי עיקר תקיון הברית הוא בחי' סתי מת העינים כנ"ל וכשמזיק את חבירו בראיה ח"ו הוא בחי' פגם הברית כי נתן אחיזה להע' אומין ע"י הסתכלותו בשל חבירו שעי"ז בא ההיזק כי עיקר ההיזק בא משם כנ"ל. אבל כשסותם עת עיניו שלא להסתכל בשל חבירו כדי שלא ליתן אחיזה להע' אומין החפצים להזיק תמיד זה הוא בעצמו בחי' תיקון הברית כי עירק תקיון הברית להכניע הע' אומין שלא ליתן להם שו כח ואחיזה שהו בחי' סתימת העינים להכניע הע' אומין כנ"ל וזשרז"ל על פ' וירא את ישראל שוכן לשבטיו וכו' בקש להכניס בהם עין הרע. וראה שאין פתחיהן מכוונים זה כנגד זה ואין עין הרע שולטת בהם. וע"כ אמר מה טובו אוהליך יעקב וכו'. ולכאורה איך מרומז בפסוק שוכן לשבטיו שאין פתחי אהליהם מכוונין ואין עין הרע וכו'. אך ע"פ הנ"ל כי מה שאין פתחי אהלי ישראל מכוונין כדי שלא תשלוט עין הרע ח"ו זה בחי' תיקון הברית כנ"ל. ותיקון הברית הוא בחי' שבטי יה עדות לישראל שעליהם שוכן מלכות דקדושה העומדת על שנים עשר בקר כמבואר שם במאמר הנ"ל וזהו וירא את ישראל שוכן לשבטיו, לשבטיו דייקא בחי' תקון הברית בחי' שבטי יה שעליהם שכינת עוזו כביכול כנ"ל וזהו שוכן בחי' ושכנתי בתוך בני ישראל וע"כ דרשו רז"ל ע"ז הפסוק ראה שאין פתחי אהליהם מכוונים ואין עין הרע שולטת בהם כי זהו בעצמו בחי' תיקון הברית בחי' שוכן לשבטיו מה שנזהרין מלהסתכל בשל חבירו ואין עושי' פתחיהן מכוונים כי מעלימין וסותמין העין משל חבירו כדי שלא ליתן אחיזה להע' אומין להזיק ח"ו שזהו בעצמו בחי' תיקון הברית כנ"ל:

אות ג

נמצא שהרחקת היזק ראיית העין משל חבירו הוא בחי' תיקון הברית כנ"ל וזה בחי' הרחקת כל הנזיקין כי כל ההיזקות שבעולם באים משם מבחי' פגם הברית פגם הכלים שעי"ז נמשך היזק ח"ו ועיקר סילוק ההיזק משל חבירו הוא ע"י ההרחקה. וענין הרחקה יש לרמז ג"כ ע"פ הנ"ל כי עיקר ההיזק בא מפגם הכלים ח"ו שעי"ז נצטייר האור להיפך ח"ו לבחי' קללה והיזק וזה בא ע"י פגם הברית כנ"ל וע"כ צריכין להרחיק מחבירו כדי לסלק הנזק כי עיקר תיקון הכלים הם ע"י בחי' ההרחקה כי פגם כלי המוחין שמשם באים כל ההיזקות שהיא בחי' מלכות הרשעה בחי' ע' אומין ומשם כל ההיזיקות והעיקר ע"י פגם הכלים. כי תיקון הברית הוא תיקון כלי המוחין כנ"ל כי תיקון הברי תהוא בחי' תיקון שבירת כלים כידוע (כי עיקר השבירה היה באור העינים והתקון היה על ידי מלך השמיני בחי' תיקון הברית כידוע והבן). כי עיקר השבירה היא על ידי בחי' ריבוי אור ועיקר התיקון על ידי שמקבלין האור במדה כביכול וע"כ העיקר ע"י שנתרבין כביכול הרבה כלים וצנורות לקבל האור במדה כי כשנתרבין בחי' הכלים אזי יכולין לקבל האור במדה על ידי ריבוי הכלים כביכול ואזי נתתקן פגם בחי' שבירת כלים ונתבטל אחיזת הס"א אחזית הרע של הע' אומין ונתבטלין כל הקללות וההיזקות ונמשכך ברכה ושפע טובה בכל העולמות ע"י תיקון ריבוי הכלים כביכול שעי"ז נמשך האור במדה כנ"ל. וע"כ עיקר תיקון זה נעשה ע"י תיקון הברית הוא בחי' המשכת האור לתוך כלים כביכול כי עיקר הכלים כביכול נעשים רק ע"י התחתונים כמובן ומבואר שם במאמר הנ"ל שהאור היורד מלמעלה הוא אור פשוט ולמטה נצטייר כפי בחי' הכלי שמתקן כ"א כי עיקר תיקון הכלי הוא תלוי במעשה התחתונים וע"כ עיקר התיקון תלוי בישראל עם קדוש. כי כ"א ואחד מישראל הוא בחי' כלי להמשכת אלקותו יתי' למטה ע"י מעשיו הטובים וע,כ כל מה שנתרבין ישראל נתרבין הכלים כביכול ונתרבה שפע הקדושה ונתגלה ביותר אור גדולת אלקותו יתי' וע"כ לא קבלו ישראל את התורה עד שהי' ס' רבוא כנגד ששים רבוא אותיות התורה. כי עיקר התיקון הוא ע"י ישראל שקיבלו את התורה כי הש,י שיעור בדעתו שא"א לגלות אור אלקותו יתברך למטה כ"א ע"י ששים רבוא אותיות התורה שיקבלו ששים רבוא ישראל כי כל אות מהתורה וכ"א מישראל הם בחי' כלים וצמצומים להמשכת אלקותו יתי' וע"י כל הכלים האלו כביכול דייקא אז יכולים לקבל אור התגלות אלקותו יתי' וע"כ כל זמן שלא היה ששים רבוא ישראל לא היה אפשר לקבל אור התורה למטה כדי שלא יזיק ריבוי האור ח"ו וזה שנאמר במצרים ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעמצו וכו' כי ז היה עיקר התיקון והתחלת הגאולה מגלות מצרים. כי עיקר קלות מצרים היה בשביל תיקון הברית להכניע תאוה הכלליות של ע' אומין שהיא תאוות ניאוף שהיא זוהמת מצרים ערות הארץ שהיו משוקעים בתאוה זו ביותר. כי מצרים היה ראש לכל הממלכות והיו כלולים מכל הע' אומין וע"כ היו משוקעים ביותר בהרע הכולל של הע' אומין היינו תאוה הנ"ל וע"כ כל הגליות מכונים בשם מצרים כמובא כי הגליות של כל הע' אומן הם כלולים במצרים שהיו משוקעים בהרע הכולל של כל הע' אומין כנ"ל וע"כ קודם שקיבלו ישראל את התורה הוכרחו להתנסות ולהצטרף בגלות מצרים שהוא בחי' רע הכולל של הע' אומין כדי לזכות אח"כ להתגלות התורה כמבואר שם במאמר הנ"ל שכ"א מישראל צריך להתנסות ולהצטרף בגלות של ע' אומין

שהיא תאוה הנ״ל קודם שבא להתגלות התורה. כמו כן ממש הוכרחו ישראל להיות בגלות מצרים שהיא בחי׳ גלות ע׳ אומין. ולהתנסות ולהטצרף שם כדי לזכות אח״כ להתגלות התורה וע״כ הנסיון של יוסף הצדיק היה במצרים דייקא כי שם עיקר הגלות והצירוף הנ״ל וע״כ ירדו בשבעים נפש בית יעקב הם כנגד רע הכולל של ע׳ אומין הנ״ל. וישראל זכו לתקן שם פגם התאוה הנ״ל של הע׳ אומין שנמשך מבחי׳ שבירת כלים. וע״כ נאמר שם ובני ישראל פרו וישרצו וירבו וכו׳ זה בחי׳ התיקון, כי ע״י שנתרבו ישראל נתרבו ונתוספו כביכול כלים וצנורות דקדושה לקבל האור במדה שזהו עיקר התיקון כנ״ל:

וע״כ כשנתרבו ישרא לעד שהיו ששים רבוא ואז נגמר התיקון ויצאו מגלות מצרים וזכו להתגלות התורה וע״כ הזכירה התורה מנינם כמה פעמים ובפרט בשעת יציאת ממצרים כ״ש ויסעו מרעמסס כשש מאות אלף רגלי וכו׳ כי עיקר הגאולה ושלימות הקדושה תלוי בזה כנ״ל. וזה בחי׳ תיקון הכלים הנעשים ע״י תיקון הברי תכי עיקר תיקון הברית הוא בחי׳ זווג דקדושה כדי שיתרבו ישראל והיא המצוה הראשונה שבתורה כי כל עיקר התגלות התורה תלוי בזה ע״י שנתרבין ישראל ונתרבין הכלים דקדושה. ויכולין לקבל האור במדה שזהו עיקר התיקון וזהו שארז״ל לענין השראת השכינה שאין השכינה שורה בפחות מב׳ אלפים וב׳ רבבות מישראל הרי שהיו ישראל פחותים א׳ אין השכינה שורה. כי השראת השכינה היינו התגלות אלקותו יתי׳ א״א כ״א ע״י ריבוי הכלים כביכול שהם נפשות ישראל וע״כ צריכים דייקא שלא יחסר א׳ מהמנין כי דייקא ע״י כל אלו הכלים יכולים לקבל התגלות אלקותו שהוא בחי׳ השראת השכינה. וזה בחינת ואהבת לרעך כמוך וארז״ל זה כלל גדול בתורה כי צריכים לאהוב את רעהו כנפשו כדי שיכלל בכל נפשות בית ישראל ואז אפשר להמשיך התגלות אלקותו יתי׳ למטה שזה עיקר כלל התורה כדי לגלות אורו יתי׳ וזה א״א כ״א ע״י כל ישראל כי כ״א בעצמו א״א בשום אופן להמשיך האור כדי שלא יזיק לו הריבוי ח״ו אבל ע״י כלל ישראל יכולין לקבל הואר במדה כנ״ל וע״כ צריכים לאהוב כ״א מישראל כנפשו כדי להיות נכלל עם כולם כדי שנוכל להמשיך האור הגדול כביכול כנ״ל ע״י ריבוי הכלים כביכול הנעשין ע״י כ״א וא׳ משיראל כנ,ל. נמצא שעיקר התיקון הוא ע״י ריבוי הכלים הנעשין ע״י כלל ישראל וע״ז נסתלק ההיזק ונמשך ברכה כי זה תלוי רק בתיקון הכלים כנ״ל, וזה בחי׳ ההרחקה שצריך להרחיק עצמו כדי לסלק ההיזק, זה בחי׳ התרחקות תחלת ההתקרבות כי עיקר תיקון הכלים כביכול נעשה ע״י בחי התרחקות כי גודל ההתקרבות הוא בחי׳ ריבוי אור ח״ו וע״כ צריכין בחי׳ התרחקות כדי שיהיו נעשין הכלים כי עיקר הכלים ע״י בחי׳ התרחקות וזהו התרחקות תכלית התקרבות כי ע״ז דייקא נעשין הכלים כביכול שע״ז מקבלין האור שהוא עיקר ההתקרבות. וכן בין ישראל בעצמן צריכין בחי׳ זו כי קוב״ה ואורייתא וישראל כולו חד וכ״א מישראל הוא חלק אלקי ממש וע״כ לפעמים צריכין הרחקה בין ישראל לחבירו בשביל סילוק ההיזק כי ריבוי ההתקרובת יכול להזיק ח״ו כי ריבוי ההתקרבות הוא בחי׳ ריבוי האור שמשם עיקר ההיזק ח״ו הבא משבירת כלים כנ״ל כי עיקר הכלים נעשין מבחי׳ ההרחקה כנ״ל וזה בחי׳ ההרחקה כדי לסלק ההיזק כדי שיהיו נעשין הכלים במדה שע״ז ממשיכין ברכה ונסתלק ההיזק כנ״ל:

אות ד

וע״כ צריך כ״א מישראל להרחיק הנזק מחבירו כדי שלא לקלקל הכלי. כי כזגורם היזק לחבירו הוא בחי׳ קלקול הכלי. כי משם עיקר ההיזק והוא בחי׳ פגם הברית וזה עיקר עבודת ישראל לתקן בחי׳ תיקון הברית לתקן בחי׳ הכלים דקדושה כדי להמשיך השפע בשלימות בחי׳ אור מלא כדי לגלות אלקותו יתי׳. וזה שארז״ל האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין ואמרו לה מילי דברכות ואמרו לה מילי דאבות. היינו הך וחדא באידך תליא כי על ידי שמרחיקין הנזק מחבירו ע״י זה הכלי בשלימות ואזי נמשך שפע וברכה היפך קללה והיזק כנ״ל וכשהכלי בשלימות וע״ז מסלק ההיזק וממשיך ברכה ע״ז יכול לקבל ולתפוס דברי הצדיק כי א״א לקבל התורה של הצדיק כ״א ע״י תיקון הכלי בבחי׳ ברכה כמבואר שם במאמר הנ״ל וזהו לקיים מילי דנזיקין וזה בחי׳ תיקון הכלי כנ״ל וע״ז ממשיך ברכה כנ״ל וזהו בחי׳ לקיים מילי דברכות כנ״ל ואזי יכול לקבל התורה מהצדיק וזהו בחי׳ מילי דאבות כי הצדיקים הם אבות העולם כ״ש (מלכים ב׳ ב) אבי אבי רכב ישראל. וזהו מסכת אבות שמדברת מהשתלשלות הקבלה מהצדיק שבכל דור לתלמידיו וכן מדור לדור כ״ש משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו׳ שמעי ׳ ואבטליון קבלו מהם וכו׳, ועש״ז נקרא המסכת אבות כנ״ל היינו שמילי דאבות דהיינו בחי׳ קבלת התורה מהרבי והצדיק שבדור שזה בחי׳ קבלת התורה מהרבי והצדיק שבדור שזה בחי׳ קבלת התורה מהרבי והצדיק שבדור שזה בחי׳ מסכת אבות שנאמר שם קבלת התורה מהרבי והצדיק לתלמידיו שבכל דור ודור כנ״ל וזה א ״א לקבל ולקיים כ״א ע״י בחי׳

מילי דנזיקין ומילי דברכות היינו תיקון הכלי לסלק ההיזק שעי״ז ממשיכין ברכה ואזי יכולין לקבל דברי הצדקי שזה ובחי׳ מילי דאבות כנ״ל ואזי נקרא חסיד בחי׳ כהן איש חסד שממשיך ברכה בחי׳ ברכת כהנים וזה בחי׳ האי מאן דבעי למהוי חסידא בחינת כהן איש חסד כנ״ל. וע״כ אחר ברכת התורה אומקים תיכף ברכת כהנים כי עיקר קבלת התורה הוא ע״י בחי׳ ברכת כהנים דהיינו תיקון הכלים בבחי׳ ברכה שעי״ז יכולין לקבל את התורה כנ״ל:

אות ה

וזהו יהי ממון חבירך חביב עליך כשלך והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך וכל מעשיך יהיו לש״ש. כי צריך לשמור ממון חבירו כשלו שזהו בחי׳ תיקון הכלי כנ״ל ועי״ז והתקן עצמך ללמוד תורה כי עיקר קבלת התורה עי״ז ע״י תיקון הכלי כנ״ל, וזהו שאינה ירושה לך כי לכאורה קשה הלא מקרא מלא, תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב וא״כ הרי העיד הכתוב שהתורה ירושה לנו ומדוע אמר התנא שאינה ירושה לך. אך באמת כלל התורה היא ירושה לכלל ישראל כ״ש מורשה קהלת יעקב להכלל דייקא אך כ״א ואי בפרט א״א לו לקבל את התורה כ״א כפי מה שמתקן עצמו שעי״ז מתקן הכלי לקבל אור התורה בבחי׳ ברכה בבחי׳ צדיקים ילכו בם. וזהו והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך כי צריך לתקן עצמו דייקא דהיינו לתקן הכלי המוחין שלו כדי ללמוד תורה כנ״ל שאינה ירושה לך כי אע״פ שהתורה ירושה לכלל ישראל אעפ״כ צדיקים ילכו בם וכו׳ כי כ״א כפי מה שמצייר האור ע״י הכלי שלו כן זוכה לקבלת התורה. וזה ושאינה ירושה לך כי לך בעצמך אין התורה ירושה אע״פ שהיא ירושה להכלל כי אם לא תתקן עצמך ח״ו יוכל להתהוות אצלך אור התורה ח״ו בבחי׳ ופושעים יכשלו וכו׳ כנ״ל וע״כ התקן עצמך כנ״ל וזה תלוי בתיקון הכלי שהוא בחי׳ סילוק ההיזק כנ״ל. וע״כ הקדיסש יהי׳ ממון חבירך חביב וכו׳ שזהו בחי׳ תיקון הכלי שעי״ז יכולין לקבל התורה כנ״ל כי צריך לשמור ממון חבירו כשלו כדי שיהיו הכלים הנעשים ע״י ישראל בשלימות שזהו עיקר התיקון. כי צריכין הרבה כלים לקבל בשלימות כנ״ל וע״כ הזהיר יהי ממון חבירך חביב עליך כשלך. כי הממון הוא השפע ועיקר הברכה בממון כ״ש יברכך ה׳ בממון כי ממון דקדושה של ישראל הוא בחי׳ גבוה מאד והממון הוא עיקר בחי׳ הכלי כי שם עיקר הברכה והשפע שהוא בחי׳ עשירות ששם מתגלין גווניו עילאין שהם התגלות גדולת הבורא יתי׳ כמבואר במ״א ושמירת הממחון הוא שמירת השם והנפש שהוא בחי׳ כלי להתגלות אלקותו כמובן ומבואר כל זה במ״א. וע״כ סילוק ההיזק מממון חבירו מכ״ש כששומרו ומצילו אפילו מהיזק דעלמא כגון השבת אבידה וכיוצא ע״ז מתקן בחי׳ הכלים דקדושה שעל ידם עיקר התגלות אלקותו יתי׳. וזהו שסיים וכל מעשיך יהיו לשם שמים כי צריך שיהיה כל כוונות האדם בעבודתו רק לשם שמים דהיינו רק בשביל לגלות אלקותו יתי׳ בעולם בגין דישתמודעין לי׳ וזה נעשה רק ע״י תיקון הברית ע״י תיקון הכלי ע״י שמירת ממון ישראל מההיזק כנ״ל וזהו הסמיכות יהי ממון חבירך וכו׳ והתקן עצמך ללמוד תורה וכו׳ וכל מעשיך יהיו לשם שמים כי הא בהא תליא כנ״ל:

אות ו

(שייך למעלה) ההרחקה בשביל סילוק ההיזק. כי ע״י ההרחקה נעשין הכלים כנ״ל וזה בחי׳ מה שמובא בתיקונים כל אתוון חזרין אנפין דא מן דא ב׳ חזרת אנפהא מן א׳ ג׳ מן ב׳ וכו׳ ע״ש וכל דא בגין עריין דאינון לקבליהון ורזא דמלא ואיש כי יקח את אחותו וכו׳ ע״ש עוד ואמאי אלא רזא דמלה וראית את אחורי ואמאי חוזרין אנפין בגין עריין דאינון לקבלייהו א׳ לקבלי׳ ארור דאיהו ערוה ועליה אתמר ארור שוכב עם אחותו וכו׳ אבל אתוון קדושין חזרין אנפייהו וכו׳ ע״ש בתקון ל״ד. כי האותיות הם צמצומים והם בחי׳ כלים להתגלות אלקותו יתי׳ כי עיקר התגלות ע״י אותיות התורה וע״כ הם מחזירין אנפשין דא מן דא בבחי׳ וראית את אחורי וכו׳ שזה בחי׳ התרחקות כדי שלא יזיק ריבוי האור כנ״ל וזה בחי׳ איסור עריות שרוב איסור עריות הוא בקרובות דייקא כי זווג דקדושה הוא בחי׳ המשכת האור לתוך כלים וצמצומים כנ״ל וע״כ אסור בקרובות כדי לשא יתגברו העריין

זוהמת הנחש שאחיזתם משבירת כלים הבא ע״י ריבוי האור וע״כ הקרובות אסורות באיסור ערוה כי הם פגם הברית פגם הכלים כנ״ל וכל זה מרומז בלשון התיקונים הנ״ל ע״ש והבן גם בסוף התיקון הנ״ל מדבר מקוצא דאות ד׳ דאחד וסוד אחר אל תגל שכ״ז הוא בחי׳ תיקון הברית המבואר בדברי רבינו במאמר הנ״ל כמובן בלשון רבינו ז״ל שמצאנו אח״כ וזהו ג״כ בחי׳ ההרחקה בשביל סילוק ההיזק כדי שיהיו הכלים כתיקונם שעי״ז נסתלק ההיזק ונמשך שפע טובה וברכה בכל העולמות. בילא״ו:

חלוקת שותפות ג

אות א

ענין ההרחקה שתיקנו חז״ל שצריך כ״א להרחיק עצמו מחבירו שלא יזיק את חבירו כמבואר כש״ע כל הדינים ושיעור ההרחקה של כל דבר וענין הרחקת היזק ראיה:

על פי התורה המתחיל ויהי נא פי שנים ברוחך אלי בליקוטי מוהר״ן הראשון (סי׳ ס״ו) ע״ש כל המאמר מראשו לסופו. ומבואר שם שיש שני רוחו רוח דלעילא ורוח דלתתא וכו׳ וע״כ מי שהוא בשעת הסתלקות הצדיק הוא טובה גדולה אליו וביותר להתלמדיים שיכולין לקבל אז פי שנים וכו׳ כמבואר שם הענין בביאור היטב וע״ש ענין מוציא מכח אל הפועל כי יש בחינת חרון אף וכו׳ שהוא בחי׳ עשן בחי׳ עלה עשן באפו וזה העשן מזיק לעינים שהם בחי׳ פרנסה בחי׳ עיני כל אליך ישברו כוו׳ וצריך להמתקי החרון אף וכו׳ עד שיהיה נעשה ממנו רוח אוירי וכו׳ וזה הרוח הוא בחי׳ רוחו של משיח בחי׳ רוח אפינו משיח ה׳ וכו׳ וכו׳ ואח״כ צריכין להוציא מכח אל הפועל כי קודם שמוציאין מכח אל הפועל אזי הכח והפועל נקשרים ביחד ואין הפרש ביניהם וכו׳ וצריך לראות להוציא מכח אל הפועל ואז נפתחין ונבדלין הכח והפועל וכו׳ וזה בחי׳ אלף שהיא ב׳ יודין וואו באמצע שהוא בחי׳ פתח ואלו השני יודין הם בחי׳ יוד בראש ויוד ב בסוף שהם בחי׳ כח ופועל וכו׳ והואו שבתוך האלף הוא בחי׳ הו׳ אותיות שיש בין שני היודין וכו׳ שהם בחי׳ פתח בחי׳ פותח את ידיך אל תקרי ידיך אלא יודיך וכו׳ ע״ש כל זה היטב. ולהוציא מכח אל הפועל הוא ע״י שלימות הדיבור שנעשה ע״י אמת שזוכין ע״י פרנסה וכו׳ וגם צריכין לעשות נקודות להאותיות וזה נעשה ע״י הכיסופין והחשק הגדול והחזק שחושקין וכוספין ומתגעגעין לעבודת ה׳ שעי״ז החשקר משברין המניעה כי כל המניעות שיש לאדם מדברים שבקדושה שצריך לעשות כולם הם רק בשביל התגברות החשק כדי שיתגבר ביותר החשק ע״כ אם יתגבר בחשק גדול ורצון חזק כפי המניעה בוודאי ישבר המניעה וכו׳.כי העיקר שיוציא מכח אל הפועל כל מה שחפץ לעשות בעבודת ה׳ ובפרט כשצריך לעשות דבר שכל יהדותו תלוי בו דהיינו להתקרב לצדיק האמת שאז מתגברות המניעות מאד בלי שיעור והכל בשביל החשק כדי שיחשוק יותר להתקרב אליו ואם יהי׳ לו חשק חזק כפי המניעה בודאי יזכה לשבר כל המניעות ויזכה להתקרב אליו כי העיקר הוא החשק והרצון שעי״ז זוכין לשבר כל המניעות ולהוציא מכח אל הפועל כל מה שצריכין לעבודת ה׳ וכו׳ ע״ש כל זה היטב. וכל המצות ועבירות תלויין ג״כ בזה בבחי׳ התפתחות הידים הנ״ל בחי׳ כח ופועל כנ״ל וכו׳ ע״ש:

אות ב

וזה בחי' הרחקות שתקנו חז"ל בין אחד לחבירו כדי שלא יזיק את חבירו כי כל ההיזקות נמשכין מהקליפות שנמשכין מבחי' ריבוי אור שגורם שבירת כלים שמשם אחיזת הקליפות שמשם באין כל ההיזקות שבעולם. ושבירת כלים זה בחי' פגם ההתפתחות הידים הנ"ל בזה תלויים כל העבירות בבחי' כמו חללים שוכבי קבר והמה מידך נגזרו וכו' ע"ש. כי עיקר התיקון הוא להמשיך חיות מלמעלה למטה לכל העולמות כולם בהדרגה ובמדה באופן שיוכלו לקבל שזהו בחי' התפתחות ב' הרוחות הנ"ל רוחא דלתתא מן רוחא דלעילא שהם בחי' ב' יודין הנ"ל שזהו בחי' פותח את ידיך כנ"ל. כי כשיש ריבוי אור ח"ו אזי אין הכלים יכולין לסבול ריבוי האור ואזי נסתלק כל האור למעלה שזהו עיקר בחי' המיתה בחי' שבירת כלים כידוע. והכלל שע"י כל המצות שאנו עושין ע"י"ז אנו עושין כלים לקבל האור וע"י"זאנו מוציאין מכח אל הפועל ולהיפך ע"י עבירות ח"ו מקלקלין הכלים ואין יכולין לקבל הוארואזי חוזר ונכללת בהיוד דלעילא וחוזר הפועל עד הכח וכאלו מחזיר העולם לתהו ובהו ח"ו וע"כ הפגם בבחי' התפתחות הידים הנ"ל שהם בחי' מוציא מכח אל הפועל כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' הרחקת הנזק כי צריך כ"א להרחיק עצמו מחבירו כדי שלא יזיק את חבירו כי כ"א מישרא לעם חבירו הם בבחי' ב' הרוחות הנ"ל כי אין שני בני אדם שווין וכל הנשמות הם זה למעלה מזה כמבואר במ"א (בה' עדות הלכה א') והתחתון נגד העליון הוא בבחי' רוח דלתתא נגד רוח דלעילא וכשנכללין ונתקרבין זל"ז יותר מדאי הוא בחי' ריבוי אור שגורם שבירת כלים ח"ו שמשם כל ההיזקות כנ"ל כי נפגמין בחי' התפתחות הידים ש הוא בחי' מוציא מכח אל הפועל שזה עיקר התיקון וזה נפגם ע"י ריבוי ההתקרבות יותר מדאי וע"כ תיקנו חז"ל הרחקות בין אחד לחבירו שזה ובחי' התפתחות הידים בחי' פתח והבדל והרחקה בין הרוחות כדי שלא יהי' ריבוי אור כדי שלא יזיק א' את חבירו כי משם כל ההיזקות כנ"ל:

אות ד

וזה בחי' היזק ראיה כי העיקר תלוי בעינים כי העיקר התפתחות ב' הרוחות הנ"ל שהם ב' יודין הנ"ל הם בחי' עינים כי איתא ששני העינים הם בחי' שני יודין והחוטם שביניהם הוא ואו היינו בחי' אלף הנ"ל שהוא שני יודין וואו"ו שזהו בחי' פותח את ידיך הנ"ל כנ"ל וע"כ מבואר שם שעיקר היזק העשן שהוא בחי' רקון אף הוא לעינים בבחי' כעשן לעינים כי עיקר התפתחות ב' הרוחות הנ"ל ב' היודין בחי' כח ופועל הנ"ל הוא בחי' שני עינים שהם בחי' שני יודין כנ"ל והחוטם שביניהם הוא בחי' וא"ו כנ"ל וע"כ שם בחוטם עיקר רוח החיים כי שם כלולים ב' הרוחות כי עיקר החיות תלוי בבחי' הוא"ו שהיא בחי' פתח שהוא פותח וממשיך חיות מרוח דלעילא לרוח דלתתא וע"כ בהוא"ו שהוא בחי' החוטם כלולים ב' הרוחות הנ"ל כי הוא מבריח מן הקצה אל הקצה וזהו בחי' רוח אפינו משיח ה' המבואר שם, רוח אפינו דייקא כי הרוח חיים הוא בחוטם שהוא בחי' ואו שבין שני היודין שהם בחי' שני עינים כנ"ל כי שם בבחי' הוא"ו כלול הכל כי הוא ממשיך חיות מלמעלה למטה שזהו העיקר שזהו בחי' פותח את ידיך ר,ת אפי בחי' רוח אפינו משיח ה' כנ"ל ע"ש כי מקודם הי' חרון אף. חרון אף דייקא בחי' פגם הרוח חיים שבחוטם ואח"כ כשנמתק עיקר התיקון כשזוכין לפתוח ע"י בחי' הפתח הנ"ל בחיטי' וא"ו הנ"ל ולהמשיך החיים מרוח דלעילא בחי' יוד בראש לרוח דלתתא בחי' יוד בסוף שזה ובחי' רוח החיים שבחוטם שהוא בחי' וא"ו בחי' רוח אפינו וכו' כנ"ל:

אות ה

נמצא ששני עינים הם בחי' ב' היודין הנ"ל שהם בחי' כח ופועל וכו' כנ,ל וע"כ עיקר ההרחקה שהוא בשביל התפתחות ב' הרוחות הנ"ל כנ"ל עיקר ההרחקה היא להרחיק מהיזק ראיה שלא יזיק בראיית עיניו כי בעיניו יכול להזיק ביותר וע"כ צריכן לשמור עצמו מעין הרע שזה היזק ראי' כי עיקר החיות של האדם ושל כל דבר שבעולם הוא ע"י הרוח דלתתא שהואבחי' פועל שמקבל ומושך חיות מהרוח דלעילא ואם ח"ו יסתלק מאיזה דבר בחי' הרוח דלתתא זהו שבירתו ומיתתו כי נסתלק החיות ממנו וע"כ עיקר המשכת החיות של כל הדברים שבעולם הוא מבחי' התפתחות ב' הרוחות הנ"ל כנ"ל וכשנפגם ח"ו התפתחות ב' הרוחות הנ"ל שזהו בחי' פגם העבירות בחי' והמה מידך נגזרו אזי נסתלק החיות כי רשעים בחייהן קרויים מתים כנ"ל וע"כ הכל תלוי בעינים שהם בחי' ב' הרוחות כנ"ל שכשמביט בחבירו ח"ו בעין רעה שהוא בחי' כעס שנקרא רעה כ"ש (קהלת י"א) והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך שזהו בחי' כעשן לעינים שהוא החרון אף שמקלקל העינים שמקלקל תיקון הבריאה שהוא בחי' התפתחות ב' הרוחות הנ"ל וע"כ ע"י עין הרע יכולין להזיק לחבירו הרבה כי ע"י ההבטה בעין רעה יכול ח"ו להוציאולסלק החיות מהדבר שמביט בו כי כל החיות נמשך מבחי' העינים כנ"ל כי עיקר השבירה היתה באור העינים כידוע וע"כ כל התורה כולה תלוי' בעינים כי התחלת התורה בראשית שהוא תלת גווניו דעינא ובת עין כי תמן ראשי תמן בת כ"ש רבינו ז,ל במ"א וכ"ש (במדבר ט"ו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו' כי עיקר כלל כל התורה שהוא בחי' התפתחות ב' הרוחות הנ"ל להוציא החיות הנמשך מלמעלה מכח אל הפועל כנ"ל זה נמשך ע"י תיקון עינים שהיא בחי' ב' יודין כנ"ל:

אות ו

וז"ש וירא את ישרא לשוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלקים ודרז"ל ביקש להכניס בהם עין רעה וראה שאין פתחיהן מכווניו זה לזה ואו' כי בלעם הי' לו עין רעה וע"כ נאמר בו שתום העין כי פגם בהתפתחות ב' הרוחות שהם בחי' ב' עינים וחזר היוד דלתתא למעלה וע"כ נסמית עינו ולא נשאר לו רק עין אחת שזהו עיקר הפגם כשנסתלק החיות שלמטה כנ"ל אבל מחמת שראה שישרא לנזהרין להרחיק א' מחבירו כראוי כי אין פתחיהן מכווניו זה כנגד זה. פתחיהן דייקא בחי' פתח הנ"ל שלא לפגום בבחי' הפתח הנ"ל ע"י ריבוי אור ח"ו ע"כ הי' נזהרין שלא יהי' פתחיהן מכווניו כדי להרחיק אחד מחבירו מהיזק ראיה כדי לקבל האור בהדרגה ובמדה ע"כ לא היה יכול להכניס בהם עין רעה. וזהו וירא את ישראל שוכן לשבטיו שאין פתחיהן מכווניו כנ"ל ומרחיקין עצמן כראוי כנ"ל אזי ותהי עליו רוח אלקים רוח אלקים דייקא בחי' הרוח והחיות הנ"ל שהו בחי' רוח אלקים בחי' רוחו של משיח הנזכר לעיל שהוא בחי' ורוח אלקים מרחפת על פני המים דא רוחו של משיח כידוע כי רוח הנ"ל היא בחי' רוח של משיח שנמשך אז כדי להפוך הקללה לברכה ע"י שלא היו פתחיהן מכווניו והיו נשמרין מעין רעה היינו לקבל האור שהוא בחי' יוד דלתתא רוח דלתתא שנפתח מיוד דלעילא שהוא בחי' ב' עינים ב' יודין לקבל זה האור בהדרגה ובמדה שלא יחזור ויסתלק הרוח דלתתא למעלה ע"י ריבוי הראי' שהוא בי' ריבוי אור שבשביל זה צריכין להתרחק עצמו מלהסתכל על חפציו של חבירו וכנ"ל:

אות ז

וזה שארז״ל על ענין היזק עשן וריח רע אין מועיל חזקה כי עשן וריח רע מהם צריכין להתרחק ביותר כי משם עיקר ההיזק שבא ע״י פגם העינים והחוטם שהם בחי׳ האלף הנ״ל כי עשן הוא פגם העינים בחי׳ כעשן לעינים כנ״ל. וריח רע היא פגם החוטם ששם משכן הרוח וע״כ צריכין להתרחק מהם ביותר כי הכל תלוי בעינים וחוטם כנ״ל ע״כ אין מועיל להם חזקה:

וגם על היזק ראיה י״א שאין מועיל חזקה. כי כל ההיזקות מפגם העינים שמשם עיקר המשכת ב׳ הרוחות הנ״ל שמהם החיות של כל דבר וכנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ המחיצה שצריכין השותפין לבנות כשחולקין עצמן כדי שלא יזיקו זה את זה בראיה. כי המחיצה הוא בחי׳ ואו שבתוך האלף שמפסקת בין שני היודין שעל ידה עיקר התיקון כי ע״ז נמשך האור מכח אל הפועל מרוח דלעילא לרוח דלתתא כנ״ל שזהו בחי׳ המחיצה שבין השותפין שהם בחי׳ ב׳ הרוחות ב׳ יודין. כי בכ״א מישראל מלובש בחי׳ יוד שהוא בחי׳ הנשמה הקדושה המלובשת בו שהיא בחי׳ יוד וע״כ אלו השותפין שה סבחי׳ שני יודין שני רוחות צריכין להרחיק ביניהם כדי שלא יזיקו זא״ז בראיה ע״י ריבוי האור ח״ו כנ״ל. וע״כ צריכין לעשות מחיצה ביניהם שהוא בחי׳ ואו שעל ידה מוציאין מכח אל הפועל כי א״א להוציא מכח אל הפועל כ״א ע״י החשק והכיסופין שנעשין ע״י המניעות כי המניעה היא בשביל החשק וכל מה שמתגברים על האדם המניעות ביותר ח״ו צריך שיגביר החשק ביותר וע״י התגברות החשק והרצון ע״ז משבר המניעות כנ״ל. נמצא שדייקא ע״י המניעות מוציאין מכח אל הפועל כי על ידם מתגבר החשק שע״ז מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל. ואלו המניעות הם בחי׳ מחיצות כי המניעה היא כמו מחיצה שחוצצת ומפסקת בפני האדם ואין מנחת אותו לעשות הדבר שבקדושה שרוצה לעשות שזהו בחי׳ ט׳ רקיעין המבואר שם כי המניעות הם בחי׳ רקיעין שהם בחי׳ מסך המבדיל בחי׳ מחיצה המפסקת כנ״ל וע״י אלו המניעות שהם בחי׳ מציצות המפסיקות על ידם דייקא מוציאין מכח אל הפועל כי על ידם מתגבר החשק כנ״ל. כי באמת המניעות הם טובה גדולה להאדם כי בלעדם לא הי׳ אפשר להוציא מכח אל הפועל כי עיקר התיקון להוצאי מכל אל הפועל הוא בחי׳ התפתחות ב׳ הרוחות הנ״ל ולפתוח ולחתוך יוד תתאה מיוד אעילאה וזה א״א כ״א ע״י כלים דקדושה שעושין כדי לקבל האור בהדרגה ובמדה כדי שלא יהי׳ ריבוי השמן שגורם כיבוי הנר ח״ו. ואל והכלים נעשין ע״י המניעות שע״י שיש להאדם מניעות קודם שמוציא מכח אל הפועל איזה דבר שבקדושה והוא מתגבר ומשברם ע״י התגברות החשק אזי נעשין מכל המניעות מחיצות וכלים דקדושה לקבל בתוכם האור בהדרגה ובמדה שזהו עיקר התיקון של בחי׳ התפתחות ב׳ הרוחות הנ״ל שהוא בחי׳ מוציא מכל אל הפועל כנ״ל. כי המניעות שהם בחי׳ רקיעין בחי׳ מחיצות המפסיקות ומונעין מן הקדושה, אח״כ כשזוכין לשברם אזי נתהפכין המניעות ונעשה מהם מחיצות קדושות שעל ידם עיקר התיקון שעל ידם מקבל האור בתוך הכלים בהדרגה ובמדה. וכל מה שהיה לו מניעות יותר בתחלה זוכה אח״כ שיהיו לו כלים קודשים הרבה יותר לקבל האור בתוכם. וכמו שאמר רבינו ז״ל שע״י שהאדם נתקרב להש״י על ידי מניעות רבות שהתגברו עליו ושברם. ע״ז נעשה כלי אח״כ לקבל בתוכו הקדושה היינו כנ״ל. וכן אמר עוד שמכל המניעות שיש להאדם בתחלה קודם שזוכה לעשות הדבר שבקדושה אח״כ כשזוכה לגומרו ולעשותו נעשה מכל מניעה ומניעה דברים גבוהים מאד וכנזכר לעיל כמבואר בשיחות הר״נ, היינו כנ״ל כי אח״כ נעשין מהמניעות דייקא כלים יקרים וקדושים לקבל האור בתוכו בהדרגה ובמדה שזהו עיקר התיקון כנ״ל. וע״כ א״א להוציא מכח אל הפועל שום דבר שבקדושה כ״א ע״י מניעות. כי עיקר התיקון לעשות כלים לקבל האור כדי שלא יחזור הואר למעלה והכלים נעשין ע״י המניעות כנ״ל ובשביל זה נשלח האדם לעוה״ז השפל העכור והמגושם שהוא מלא מניעות המונעין מעבודת ה׳ כדי שישבר המניעות ויזכה אח״כ לקבל אורות גדולין ע״י ריבוי הכלים והמחיצות דקדושה שזכה לעשות ע״י המניעות דייקא שזכה לשברם. וזהו מעלת הצדיקים על המלאכים כי המלאך אינו יכול לזכות לקבל אור כזה כמו הצדיק מחמת שאין לו כלים לקבל בתוכו מחמת שלא הי׳ להם מניעות אבל הצדיקים שהיו בזה העולם והי׳ להם מניעות רבות בלי שיעור בכל יום ויום ו התייגעו עצמן ביגיעה גדולה ושברו המניעות, ע״י זה זוכין שנעשין מהמניעות כלים ומחיצות קדושות לקבל בתוכם האור הגדול שיזכו כ״א ואחד כפי ריבוי המניעות שזכה לשברם כי לפום צערא אגרא (אבות פ״ה). וע״כ כל השכר של הצדיקים נקרא בשם היכלות ומחיצות כשרז״ל שזוכין לכמה היכלות ועולמות. ואמרו כל צדיק וצדיק יש לו מחיצה בפני עצמו וכ״ש הרוגי לוד אין לכ בריה יכולה לעמוד במחיצתן כי עיקר כל קיבול השכר של הצדיקים והכשרים הכל הוא בשביל המניעות שהיו להם שסבלו צער גדול קודם ששברו אותם, והמניעות הם מחיצות המבדילות כנ״ל וע״כ זוכין אח״כ

שנעשין מהמניעות דייקא מחיצות קדושות שזהו עיקר קיבול שכרם כנ״ל וזהו שארז״ל ירושלמי שבת פ׳ ב׳ עתידין צדיקים שיהיו מחיצתם לפנים ממלאכי השרת וכו׳, מחיצתן דייקא כי מחמת שהיו להצדיקים בעוה״ז מניעות רבות שהם מחיצות המפסיקות מן הקדושה וזכו לשברם ע״כ יזכו שיהיו נעשין מהם בעוה״ב מחיצות מצוחצחות, מחיצות קדושות לפנים ממלאכי השרת כי לא היו להם מניעות כנ״ל:

חלוקת שותפות ד

אות א

ע״פ התורה תקעו תוכחה (בלק״ת סי׳ ח׳) ע׳ מ״ש שם ע״פ ובל יאמר שכן חליתי באות ו׳. שכשנתוסף שכן מישראל וכו׳ אזי נתרבה ונתגדל התפילה במאד מאד. כי נתוסף נפש אל הקיבוץ וע״י ריבוי התפילה ע״ז סליחת העון שהוא בחי׳ רפואה וכו׳ ע״ש מענין הנפלא והנורא המבואר שם מענין ריבוי הבתים עד אין חקר שנעשין ע״י שנתוסף שכן דהיינו שנתוסף נפש אחד וכו׳ ע״ש היטב כי נורא הוא:

אות ב

וע״כ צריכין לשמור א״ע מאד מלהזיק לשכיניו ואפילו לעשות בביתו דבר המזיק לשכניו אסור כמבואר כמה דינים בש״ע. כי צריכין לשמור מאד שיהי׳ אהבה ואחדות בין השכנים ולא יהיה ביניהם שום שנאה והיזק כלל כדי שיוכלו השנכים להצטרף ולהתחבר יחד לכל דבר שבקדושה כדי שיתרבה בית התפילה בריבוי מופלג מאד כנ״ל. כי צריכין להתרחק משכן רע כשרז״ל הרחק משכן רע וכמו שאנו מבקשים בכל יום שתצילינו וכו׳ ומשכן רע ומכ״ש שלא יהי׳ הוא בעצמו שכן רע לגבי חבירו כי צריכין להיות שכן ט וב בבחי׳ טוב שכן קרוב וכו׳ כי צריכין להאמין שהכל מאת ה׳ וכל מה שהשי״ת מסבב עם האדם הכל מאת ה׳ בשביל בחירתו ובוודאי גם זה מאת ה׳ צבאות יצאה שהוא יהיה שכן אצל פלוני והכל כדי שיתקבצו יחד ויצטרפו יחד בבחי׳ צרופים הנ״ל כדי שיתרבה בית התפילה וכו׳ וכנ״ל. ע״כ צריכין להשתדל לדבר עם שכנו ביראת שמים כדי שיהיה טוב לצדיק טוב לשכנו. ולא ההיפך ח״ו כי אם הוא יודע יותר מחבירו צריך להאיר ולהודיע דברי אמת לחבירו ואם להיפך שחבירו גדול ממנו צריל לקבל האמת מבחירו השכן אצלו ולפעמים שניהם מקבלים זה מזה בבחי׳ ומקבלין דין מן דין. ואם חבירו שכן רע לגמרי שא״א לקרבו כלל ויכול להיות שיקלקל אותו ח״ו בבחי׳ אוי לרשע אוי לשכנו צריכין להתרחק ממנו לגמרי כ״ש הרחק משכן רע כנ״ל. ע״כ צריכין לשמור א״ע מאד מלהזיק לשכיניו כי ההיזק הוא בחי׳ שנאה ומחלוקת שהוא פירוד לבבות שעי״ז אינם יכולים להתחבר ולהצטרף יחד להרבות בנין בית התפלה. אבל כשנשמר מלהזיק לשכניו רק שיהי׳ ביניהם אהבה ואחדות אזי יצטרפו יחד לכל דבר שבקדושה עד שיתגדל הקיבוץ של ישראל שעי״ז יתרבה בין בתים הרבה של התפלה לאין קץ וכו׳ כ״ש שם ע״ש:

אות ג

וזה בחי' גודל האיסור של היזק ראיה כי יכולין להזיק הרבה לשכנו בראייתו לבד כי כל הכלים והחפצים שהם העשירות של האדם כולם נעשו ונבנו מצירופי אותיות והכל נבנה ונעשה כפי ריבוי הצירופים של בחי' התפלה הנ"ל. כי כל מעשי בראשית ברא השי"ת באותיות התורה שהם כ"ב אותיות כפי הצירופים שצרפם ברל"א שערים לאין קץ. ושורש התורה היא התפילה שהוא שורש המעין היוצא מבית ה' כ"ש במ"א וכל ל"ט מלאכות ממשכן גמרינן כי עיקר שלימות המלאכה הוא כפי צירופי האותיות שנתן השי"ת חכמה בלב האדם בבחי' ובלב כל חכם לב נתתי חכמה לדעת לעשות וכו' דהיינו שנתן חכמה בלבו שידע לצרף כמה וכמה דברים עד שיוציא כלי למעשיהו. והכל כפי צירופי האותיות שצריכין לצרפם בכל פעם בכמה וכמה מיני צרופים לאין קץ כדי להוציא ותקן כל מיני אומנות שבעולם. כי כל דבר אומנות נעשה מכמה דברים מורכבים ובדבר זה יש אלו האותיות ובזה אלו האותיות והשי"ת נתן חכמה בלב האדם שידע וישכיל לצרף ולחבר דבר זה עם זה שיהיה נעשה המורכב מהם והכל כפי צרופי אותיות. וע"כ באמת עיקר שלימות המלאכה הוא מי שיודע הדבר בשרשו לצרף האותיות כתיקונם שזהו בחי' בצלאל שהי' יודע חכמת כל האומנות כ"ש ואמלא אותו וכו' לעשות כל מלאכת וכו' כי יודע הי' בצלאל לצרף האותיות שנבראו בהם שמים וארץ, והיה יודע האותיות שיש בכל דבר שבעולם וע"כ היה יודע כל מיני אומנות שבעולם וכנ"ל. וזהו לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה ויבקש רחמים וכו' שאין העניות והעשירות מן האומנות וכו' כי העיקר כפי מה שמבקש רחמים שע"ז מצרף בתי התפילה בצרופים נפלאים שמשם כל האומנות כנ"ל. וע"כ כל ל"ט מלאכות ממשכן גמרינן כי המשכן שהוא הביהמ"ק הוא בית התפילה ששם נצטרפו כל האותיות שמשם כל המלאכות כנ"ל:

אות ד

וזהו חסידים הראשונים היו שוהין וכו' ומתפללין וכו' מתוך שחסידים היו וכו' ומלאכתן מתברכת וכו' כי ע"י שלימות תפילתם נתרבו הצרופים כ"כ שמשם שלימות כל המלאכות בחי' ומלאכתן מתברכת וכנ"ל. וזהו בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים כי המלאכה נעשית מאליו ע"י צירופי האותיות וכנ"ל וע"כ נקרא משכן לשון שכן כי עיקר בנין המשכן שהם שורש כל הל"ט מלאכות כיהוא בית התפילה כנ"ל, עיקר בנינו ע"י השכנים של ישראל ע"י שנתרבה בכל פעם שכן להקיבוץ שע"ז נתרבו בתי התפילה בריבוי עצום לאין קץ מריבוי הצרופים כנ"ל:

אות ה

ועיקר צרופי האותיות הוא ע"י בחי' הראי' שכלולה מטנת"א שהוא בחי' תלת גווניו דעינא ובת עין. כי האותיות שבכל דבר שבהם נברא כלולים מטנת"א שהם בחי' ראיה. וע"כ עיקר האומנות ע"י ראיות עינים כ"ש וראה ועשה בתבניתם וכו' כי הראי' בחי' חכמה כ"ש ותפקחנה עיני שינהם. וע"כ צריך להיות טוב עין בחי' טוב עין הוא יבורך. כי ההיזק בחי' שבירת כלים פיזור ובלבול הצירופי אותיות שנמשך מקלקול הראות וע"כ יכולין להזיק בראי' לבד כי ע"י רע עין נתבלבלין ונתפזרין הצרופים שע"ז ממילא נשבר ונתקלקל ונתפזרין הצרופים שע"ז ממילא נשבר ונתקלקל הכלי או החפץ ח"ו. וזה וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלקים. ופרש"י ראה שאין פתחיהן מכוונין עלה בלבו שלא לקללם ואז אמר מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל ופרש"י שם מה

טובו אוהליך על שראה פתחיהם שאינן מכוונין וכו׳. ד״א מה טובו אוהליך שילה ובית עולמים וכו׳ שני הפירושים אחד. כי ע״י שאין פתחיהן מכוונין והם בבחי׳ שכן טוב ואין שכן מזיק לחבירו בראייתו. ועי״ז נתרבה בית התפילה בריבוי עצום ע״י השכנים כנ״ל עי״ז בעצמו מה טובו אוהליך וכו׳ משכנותיך וכו׳ דהיינו הביהמ״ק שהוא בית התפילה כל בנינו דייקא ע״י השכנים טובים ע״י שאין פתחיהן מכוונין ואין מזיקין זה לזה בראייתן. כי ע״י שכן טוב לצדיק טוב לשכינו וכן להיפך כמובא בפירש״י בפ׳ במדבר בפסוק משפחות בני קהת וכו׳ ובפסוק משה ואהרן ובניו וכו׳ ע״ש כי עיקר המשכן שהוא בית התפילה נבנה מתוספת שכן טוב על קיבוץ ישראל שעי״ז נתרבו בתי התפילה לאין קץ כנ״ל׃

אות ו

וז״ש ופקדתי על כל שכני הרעים הנוגעים בנחלה ודרז״ל זה שיש לו ביה״כ בעירו ואינו נכנס בתוכו להתפלל. שכני דייקא היינו כנ״ל כי זה שנכנס להתפלל ונתוסף ונצטרף להקיבוץ הקודש של ישראל שבביה״כ הוא נקרא שכן כנ״ל שעי״ז נתרבה בית התפילה לאין קץ כנ״ל. וע״כ מי שאינו נכנס לביה״כ להתפלל נקרא שכן רע בוודאי כי גורם להפסיד ולמנוע בתים הקדושים הרבה לאין קץ כנ״ל׃

אות ז

וזה בחי׳ גודל המעלה לעשות מתורות תפילות. כי עיקר פגם כל העבירות הוא בהצרופי אותיות של כל מצוה שקלקל הצירוף הקדוש של אותה המצוה כמובא בהתורה אנכי (בסי׳ ד) ע״ש. ועיקר הצירופים קדושים נתהווים ע״י התפילה כמובן בהתורה הנ״ל. כי התפילה היא שורש התורה כנ״ל כי כל התפילה היא כלולה בעשרה מיני נגינה שבהם יסד דהמע״ה ס׳ תהלים שכלול מכל התפילות ושירות ותשבחות שבעולם כי הוא נעים זמירות ישראל. ועשרה מני נגינה הם בחי׳ טעמים בחי׳ נגינת הטעמים, והטעמים הם תכלית שורש העליון של כל בחי׳ טנת״א, כי הנקודות מנהיגין להתגין והאותיות, והטעמים לנקודות כמובן בתיוקנים, היינו שכל הצרופים של האותיוות שנתהוים ע״י הנקודות (כמובא בסי׳ ל״א) הכל נעשה ע״י הטעמים שהם שורש הכל. והטעמים הוא בחי׳ תפלה כנ״ל וע״כ עיקר התהוות הצירופים מהם נארגה כל התורה הוא ע״י התפילה וע״כ א״א לבא לשום השגה בתורה כ״א על ידי תפלה כ״ש בסי׳ כ׳ ע״כ צריכין לעשות מהתורות תפילות דהיינו כשלומד איזה תורה והוא רחוק עדיין מאותה התורה כי עדיין לא התחיל לקיימה או שעדיין לא קיימה בשלימות וכו׳ הוא צריך להתפלל הרבה ע״ז להשי״ת שיזכה לקיימה. כמ״ש כשיודע בעצמו שעבר על איזה תורה הוא צריך בוודאי להתפלל הרבה להשי״ת ולעשות מהתורה תפילה להתפלל הרבה להשי״ת שיזכה מעתה לקיים כל מה שכתוב בהתורה הזאת. כי ע״י תפילה יזכה לתקן הכל. כי ע״י התפילה יחזור ויתקן ויעשה הצירופים ויחזירם על מכונם ביתר שאת. כי עיקר התהווה הצרופים שהם בחי׳ התהוות הבתים נפלאים הוא ע״י התפילה כנ״ל וע״כ התורה מתחלת בבית דבראשית וגם בראשית הוא ראש בית כ״ש בתי״ז. כי עיקר בנין התורה הוא ע״י התהוות הבתים הנוראים הנ״ל שנעשים ע״י התפילה כנ״ל שכולם נעשים ונבנים ע״י הראש בית שהוא הבעל הבית של העולם שהוא עוסק לקבץ הנפשות ולבנות מהם הבתים הנפלאים והנוראיסהנ״ל לאין קץ ולהעלות שעשועים גדולים לפני השי״ת בלי ערך וכו׳. כמובן משיחותיו הק׳ בענין זה. וזה הצדיק הוא הבעל הבית של כל הבתים הנ״ל ונקרא ראש בית בחי׳ בראשית שמשם בנין כל התורה כנ״ל וכל נפש ונפש שבא אצלו ונתוסף להקיבוץ הקדוש נקרא שכן וע״י ריבוי השכנים נתרבין בתי התפילה לאין קץ כנ״ל׃

אות ח

ובוא וראה גבורת ה׳ שלא כמדת בשר ודם מדת הקב״ה כי אצל האדם כשבא אצלו שכן והוא מכניסו לביתו צר לו המקום כי נעשה דוחק בביתו מחמת שנתוספו דיורים מכ״ש כשמאסף שכנים הרבה לתוך ביתו שכל מה שנתוסף שכן יותר צר במקום יותר. אבל בקדושה בענין תפילה הנ״ל כל מה שנתוסף שכן להראש בית על הקיבוץ הקדוש לא די שאין המקום צר אף גם אדרבא כל מה שנתוסף שכן נתרבו ונתוספו בתי התפילה יותר ויותר כפלי כפליים הרבה יותר מבתחילה וגם כל בית ובית גדול יותר מבתחילה. כי למלשלכשמתחילה לא היה רק ה׳ א בנים ולא בנו רק ק״ך בתים כשניתוסף עליהם עוד אבן אחד דהיינו נפש אחת אזי נתוספין הבתים הרבה ונעשים ששה פעמים ק״ך דהיינו תש״ך צרופים (כמבואר אצלינו ביאור ענין זה במ״א) נמצא שע״י אות א׳ השני דהיינו נפש א׳ שנתוסף נתרבו ששה פעמים כמו כל הבתים שהיה מתחילה שהם ששה פעמים ק״ך דהיינו תש״ך וגם כל בית ובית גדול מבתחילה כי בתחילה לא היה כל בית ובית מהק״ך בתים כ,א של חמשה חמשה אבנים. ועכשיו ע״י אות ונפש הששית שניתוספה שנתרבו הבתים עד תש״ך, עכשיו כל בית ובית הוא של ששה אבנים. וכן להלן כשנתוסף על הששה אבנים עוד אבן א׳ אז נתרבין הבתים ונעשין ז׳ פעמים תש״ך דהיינו ה׳ אלפים וארבעים וגם כל בית גדול יותר כי עשכיו כל בית ובית של שבעה אבנים. וכן להלן יותר ויותר מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב כמובא בס׳ יצירה לענין האותיות והתיבות ומשם תלמוד נוראות ה׳ ונפלאותיו עד אין חקר לענין הנפשות כמה וכמה שעשועים ובנינים נפלאים נתוספים ונתרבים ע״י שנתוסף שכן להקיבוץ של ישראל הקדוש וכמה וכמה צריכין לרוץ בכל כחו כהרף עין לבתי כנסיות ובתי מדרשות ולכל מקום שאומרים שם דבר שבקדושה כד י שיזכה להיות שכן ולהצטרף להקיבוץ הקדוש של ישראל כי ע״י שיתוסף הוא עליהם יתרבו בנן הבתים לאין קץ מכ,ש וכ״ש כשבלעדו לא היה מנין ועל ידו יתהוה מנין עשרה שאז בוודאי אין שיעור למה שמרויח על ידי זה כי כל ה בנין של הקדושה יוגמר על ידו. ועל זה אמר דוד המלך עליו השלום חבר אני לכל אשר יראוך ולשומרי פקודיך כשדרז״ל שאמר שלכל דבר שבקדושה שנמנו חבריו נתחבר אליהם כדי שיתגדל ויתרבו בניני הבתים הקדושים עד אין חקר וכנ״ל ולהיפך ח״ו להיפך ועליו נאמר מעוות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות ודרז״ל זה שנמנו חבריו לדבר מצוה ולא נמנה עמהם, בוודאי זה הקילקול וההפסד א״א לתקן כי אפילו אם יעשה אח״כ המצוה לבדו אע״פ שגם זה טוב מאד אעפ״כ אינו דומה מועטים המקיימין את התורה למרובים וכו׳ כשפרש״י בפ׳ בחקותי כי אם היה מצטרף ונמנה עמהם היו מתרבים הבתים לאין קץ כנ״ל ומחמת זה בעצמו ארז״ל אינו דומה מועטין המקיימין את התורה למרובים וכו׳ כשפרש״י ע״פ ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו וכו׳ שהקשה וכי כך הוא החשבון, כי בוודאי כל מה שהם הרבה יותר נתרבין הבתים בלי שיעור לא לפי חשבון הפשוט שנתרבו האנשים שלפי חשבון זה מאה הוא עשרים פעמים חמשה וראוי שירדפו ב׳ אלפים כמו שהקשה רז״י שם אבל באמת אינו דומה מועטין המקימין התורה למרובין כי כשיש מאה יתרבו הבתים אלפי אלפים ורובי רובי רבבות עד אין חקר מה שאין הפה יכול לדבר וכנ״ל לפי חשבון של הצרופים הנ״ל ע״כ יכולין לרדוף הרבה הרבה יותר מכפי החשבון הפשוט וכנ״ל והבן׃

אות ט

וזה עיקר הפגם של קרח במחלקותו בחי׳ ויקח קרח ות״א ואיתפליג קרח שלקח א״ע לצד אחר היינו שחלק א״ע מהקיבוץ הקדוש של ישראל ולא רצה להיות שכן טוב לבית התפילה שהוא המשכן שנתהוה המקיבוץ של ישראל כנ״ל וע״כ ממנו דייקא למדו רז״ל אוי לרשע אוי לשכנו כשפרש״י ע״פ משפחות בני קהת וכו׳ ובפ׳ קרח. כי עיקר הפגם שלו הוא שהיה שכן רע כי חלק א״ע מהקיבוץ הקדוש כנ״ל׃

אות י

וזה ותקראנה לו השכינות שם הנאמר בעובד אבי ישי אבי דוד, השכינות דייקא, כי עובד בחי' הגואל צדק שהוא משיח שיצא ממנו כמובא בסוף התורה הנ"ל כ"ש ברוך ה' אשר לא השבית לך גואל היום ותקראנה שמו עובד. ועיקר התקרבות משיח הוא ע"י התפילה הנ"ל שנתרבה ונתגדל מאד ע"י השכנים מכבואר בהתורה הנ"ל ע"ש היטב כל הקשר של בנין התורה הזאת. וע"כ השכינות דייקא קראו לו שם. וזה הקטלן יהי' לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה. כי ע"י ריבוי השכנים יתרבה הקטן והצעיר בריבוי עצום לאין קץ כנ"ל. כי אז יהי' קיבוץ גליות ואפי' או"ה יתוספו על בית ישראל כ"ש ונלוו גוים רבים אל ה' וכמבואר בפ' והביאותים אל הר קדשי וכו' כי ביתי בית תפילה וכו' עוד אקבץ עליו לנקבציו ועי"ז יתרבו ישראל גם בבנים ובנות בפשיטות כי ע"י ריבוי הצרופים של אותיות התפילה ע"י"ז המשכות כל הנשמות וכל התלוים בהם כי הכל נמשך מבחי' טנת"א ע"י ריבוי הצירופים כי הנשמה היא בחי' הדיבור שמתהוה מצירופי אותיות הנ"ל כ"ש ויהי האדם לנפש חיה ותרגומו לרוח ממללא וע"כ ע"י"ז בעתה אחישנה כי הגאולה תלוי בזה כנ"ל:

אות יא

הכלל מי שרוצה לחוס על חייו ולהסתכל על התכלית למען ייטב לו לעד צריך להשתדל בכל כחו שיהי' עכ"פ שכן לכל מקום שמוצא איזה קיבוץ של כשרים ויראי ה' המקורבים לצדיקי אמת העוסקים לגשת אל הקוד שולהתפלל בכוונה ובכח וכו' כי צריכין ליזהר מאד להיו תנטפל לעושי מצוה כשרז"ל ק"ו שישלם שכר לנטפל לעושי מצוה וכו' וכ,ש דוד חבר אני לכל אשר יראוך ולשומרי פקודיך וכנ"ל כי אין ערך להעבודה שיעבוד האדם בעצמו אפילו כל היום אם הוא חלוק מיראי ה' האמתיים לנקודה טובה אחת שעושה כשמצטרף ומתחבר לקיבוץ היראים באמת כי טוב לצדיק טוב לשכנו כי כשמתחבר לקיבוץ הכשרים והיראים הוא בבחי' תוספץ שכן אליהם שעי"ז מתרבה ומתגדל בית התפילה אלפי אלפים ור"ר לאין קץ כנ"ל. וע"כ מתגבר ומתגרה הבע"ד מאד מאד לארכו ולרוחבו להרבות מחלוקת על הצדיק הגדול האמתי העוסק בזה לצרף ולבנות עוצם ריבוי בתים הקדושים הנפלאים הנ"ל ע"י שמקבץ ומוסיף בכל פעם נפשות השכנים על הקיבוץ הקדוש כנ"ל כי אם לא הי' מחלוקת היו מתרבין הבתים של התפלה כ"כ ע"י תוספת שכנים הרבה עד שכבר היו כל הטובות לישראל. וזה עיקר מחלוקת קרח ועדתו על משה רבינו שהוא בכל דור ודור כי בכל מקום שיש מחלוקת יש בהם ניצוצי קרח דתן ואבירם כמובא. כי כל צדיק אמתי הוא בחי' משה והחולקים עליו הם בחי' קרח ועדתו שהי' בהם ר"נ ראשי סנהדראות וכ"ש נשיאי עדה וכו':

אות יב

כי הצדיק הגדול האמתי הוא בחי' כלל התורה והתפילה בחי' בראשית ראש בית שהוא ראש של כל בית התפילה שהיא הביהמ"ק (כמובא בהתור' לכ"י בלק"ת סי' ס"ז) שכלול מכל ריבוי הבתים לאין קץ שנעשים ע"י כל השכנים של הקיבוץ הקדוש כי זה הצדיק הוא העיקר והראש שעוסק לקבץ כל הנפשות השכנים הנ"ל ובונה ומצרף מהם כל עוצם ריבוי הבתים הנ"ל, וע"כ כולם נקראים שכנים אצלו כי זה הצדיק הוא הראש בית בחי' הבעל הבית של כולם וכולם הם שכנים אצלו ואשרי מי שהוא שכן אצלו עליו נאמר טוב לצדיק טוב לשכנו כי תיכף כשמתחבר אצלו ולהקיבוץ הקדוש שלו אפילו בנגיעה כל שהוא ונטפל להקיבוץ שלו כמו שכן בעלמא תיכף נתרבים ונכפלים הבתים של התפילה א"א ור"ר לאין קץ כנ"ל. וע"ז נאמר (משלי ח') אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום לשמור מזוזות פתחי, דלתותי דייקא, פתחי דייקא בי' דלתות ופתחי הבתים שאפילו מי שהוא שוקד לעמוד אצל הדלתים והפתחים של הבתים של הקיבוץ הקדוש אשרי לו כי על ידו נתרבים הבתים לאין קץ כנ"ל. וע"כ דרז"ל (סנהדרין ק"י) לענין מחלוקת קרח ועדתו חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת, ואולת בידיה תבהרסנה זו אשתו של קרח, בנתה ביתה דייקא וכן להיפך תהרסנה דייקא כי מחלוקת קרח גרם להרוס אלפים ורבבות בתים ע"י שעקר כמה שכנים מהקיבוץ הקדוש של משה רבינו ע"י מחלוקותו בבחי' אוי לרשע אוי לשכנו כשרז"ל אבל אשתו של

און שהצילה אותו מהמחלוקת נאמר עלי׳ בנתה ביתה דייקא כי כשאין מחלוקת נבנים בתים רבים מאד כנ״ל:

אות יג

וע״כ צוה להם משה שיביאו קטרת. כי עיקר הפגם שלהם היה בבחי׳ קטרת כי קטרת הי׳ בהם חלבנה שהוא רמז לצרף עמנו פושעי ישראל בתפילתינו כשדרז״ל היינו כי על ידי הצירוף בבחי׳ תוספת שכן על הקיבוץ של ישראל יכולים גם הפושעי ישראל להתתקן כי המחובר לטהור טהור כי ע״י שיהי׳ שכן להקביוץ הקדוש יתרבו הבתים מאד עד שגם הוא יתתקן ע״ז ויוכלל עמהם כמו חלבנה בקטרת שע״י הצירוף שנצטרפה עם שאר יו״ד סמני הקטרת גם היא בכלל הקטרת העולים ומעלים כל הניצוצות מעמקי עמקי הקליפות למעלה למעלה עד א״ס כידוע. ובכל זה פגם קרח במחלוקותו שרצה מחמת גסותו ורדיפת הכבוד לחלוק עצמו עם כמה נפשות מהקבוץ הקדוש כנ״ל ולא רצה להאמין במשה שכל התיקונים וכל הקדושות והתפילות של ישראל הכל על ידו ואמר לו. כי כל העדה כולם קדושים וכו׳ ומדוע תתנשאו על קהל ה׳ ועי״ז הרס את ביתו כנ״ל ונאבד מתוך הקהל כ״ש ויאבדו מתוך הקהל, מתוך הקהל דייקא כי הוא לא רצה להיות טפל לקהל ה׳ ורצה דייקא להיות נשיא עליהם ועי״ז התגרה במחלוקת נגד משה כשרז״ל ע״כ נאבד מתוך הקהל דייקא כי נאבד ונפרד מן הקהל והקיבוץ הקדוש שלהם מחמת שלא רצה להיות שכן וטפל עליהם ועליו דרז״ל במדרש אח נפשע מקרית עוז כי ע״י הקיבוץ הנ״ל ע״י ריבוי השכנים נתרבים הבתים עד שנעשים מהם ערים רבים נפלאים ונוראים בחי׳ קרית עוז שהוא קיבוץ של הרבה בתים. וקרח שפגם בזה נאמר בו אח נפשע מקרית עוז (מ״ר במדבר פ׳ י״ח):

אות יד

וע״כ כל תיקונו לעתיד הוא ע״י בניו הצדיקים שיצאו ממנו כי הם עסקו בתפילה הרבה כי יסדו כמה מזמורים בספר תהלים והם משוררים בשיר על הדוכן כשרז״ל. כי כל התפילות והשירות והתשבחות הם נעשים ע״י קיבוץ הנ״ל ע״י בחי׳ שכנים הנ״ל. וזהו תיקון למה שפגם כנ״ל. וזהו צדיק כתמר יפרח שהוא ס״ת קרח שמרמז שעתיד להתתקן כמובא בכתבי האר״י ז״ל ע״כ נסמך מיד שתולים בביטת ה׳ בבית ה׳ דייקא כי אז יחזרו ויהיו נבנים הבתים הנפלאים ע״י קיבוץ דקדושה שיהי׳ בשלימות שזהו תיקונו כנ״ל:

וע״כ אמרו בני קרח גדול ה׳ ומהולל מאד בעיר אלקינו. בעיר אלקינו דייקא שהוא ירושלים ששם הבית המקדש ששם בית התפילה כי ירושלים בנויה מכל הבתים של כל ישראל שנעשים ע״י הצירופים של התפילות הנ״ל בחי׳ ירושלים הבנויה כעיר וכו׳ ששם עלו שבטים להודות לשם ה׳ היינו שכל בנינה הוא בבחי׳ בית התפלה הנ״ל בחי׳ להודות לשם ה׳ וזה שאמרו שם קרית מלך רב וכו׳ בחי׳ קרית עוז הנ״ל שאביהם פגם בה בבחי׳ אח נפשע מקרית עוז והם בשירתם אמרו שעתיד הש״י לחזור ולתקן בתי התפילה הבנויים מהצירופים של הקיבוץ הנ״ל. כי כל ישראל יתקבצו ויתאספו יחד עם כל השכנים ובאו כל האובדים והנדחים והשתחוו לה׳ וכו׳ בירושלים, ואז יתקיים בונה ירושלים ה׳ נדחי ישראל יכנס כי כל הנסחים והאובדים שהם בחי׳ תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות, יתכנסו ויתאספו לתוך ירושלים הבנויה להודות לשם ה׳ שהם בחי׳ ריבוי הבתים הנפלאים הנבנים מהצירופים הנ״ל. שע״י ריבוי הבתים מאד מאד נתקבצין ונתכנסין השוכבין בחוץ ממילא לתוך הבתים כי מקיפין ומסבבין אותן בירבוי הבתים הבנויים מריבוי הצירופים מאד כמבואר בשיחותיו הק׳ בענין זה. ואז תהיה ירושלים קרית מלך רב כי אז יתגלה ויתפרסם גדולתו יתי׳ ע״י נפלאות וגבורת וריבוי הבתים הנוראים הנ״ל ואז יתתקן מה שפגם קרח ונפשע מקרית עוז כנ״ל. וזהו שמספרים שם בכל המזמור מנפלאות הבתים והארמנות של ירושלים כ״ש אלקים בארמנותי׳ נודע למשגב וכו׳ המה ראו כן תמהו וכו׳ כאשר שמענו כן ראינו בעיר אלקינו וכו׳ כשמך

אלקים כן תהלתך על קצוי ארץ וכו' סבו ציון והקיפוה ספרו מגדלי' וכו' פסגו ארמנותי' למען תספרו לדור אחרון כי כל מה שמשבח ומפאר ומספר מנפלאות בנין ירושלים והבתים והמגדלים והארמנות שלה הכל כוונתו על בחי' הבתים הנ"ל הנפלאים הנבנין ע"י קיבוץ הקדוש ע"י תוספת שכנים שהם כל הנדחים שיחזרו ויתכנסו לתוכה כנ"ל. כי ירושלים היא מקום התפלה כנ"ל וע"כ מעולם לא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים כי ירושלים כל בנינה מבחי' קיבוץ הנדחים שהם בחי' שכנים הנז,ל בבחי' בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס כנ"ל וע"י תוספת השכנים הנ"ל אין צר ודוחק לשום אדם מחמצת שכל מה שנתוסף שכן לקיבוץ של התפילה נתרבין הבתים מאד מאד כמבואר לעיל שלא כמדת ב"ו וכו' כנ"ל ומשם נמשך הארה גדולה גם לבתי ירושלים הגשמיים שלא אמר אדם מעולם צר לי המקום בירושלים:

אות טו

כי קרח היה לוי מסטרא דדינא וכל בנין בתי התפילה, הנ"ל מריבוי הצירופים ע"י השכנים הוא בבחי' התפילה בבחי' דין של הבעל כח כמבואר היטב בהתורה תקעו תוכחה הנ"ל ע"ש היטב. ומחמת שקרח הי' ראש הלוים ונאחז בו הדין ביותר. ע"כ התגרה בו הבע"ד עד שבלע אותו לגמרי בחי' ותבלע אותם הארץ כי כל יניקתם מבחי' דינים, אך מי שהוא בעל כח גדול לא די שאינו בולע אותו אף גם התפילה שלו עומדת לו בבית הבליעה שלו עד שמוכרח להוציא כל מה שבלע מהקדושה בבחי' חיל בלע ויקיאנו. אבל קרח לא היה לו כח הזה בעצמו והיה צריך רק לבטל עצמו נגד משה ואהרן שהם היו גבורי כח גדולים וכל מלחמתם עם פרעה ומצרים ועמלק בגשמיות וברוחניות עם הסט"א והקליפות והשרים שלהם הכל הי' ע"י בחי' הנ"ל ע"י התפילה בבחי' דין הנ"ל בבחי' והשלך לפני פרעה יהי' לתנין הנאמר במטה אהרן. ואם היה מבטל עצמו כנגדם כראוי היו מוציאים על ידו דיקא כל הקדושות מהס"א כנ"ל כי זה עבודת הלוים שהם מסטרא דדינא לנצח בשיר על הדוכן, ושיר משמאלא כמובא בתיקונים, ברכה לימינא ושיר משמאלא וכל כח הלוים שהם בבחי' שיר בחי' שמאלא דקדושה הוא ע"י הכהנים שהם בחי' ברכה מימינא. כי הלוים צריכין להיות נלוים אל הכהנים ולשרתם כ"ש ונלוו עליך וכו' כי עיקר ההתגברות ע"י הימין שהוא חסד בבחי' שב לימיני כמבואר במ"א (בהתורה בחצוצרות בסי' ה'). וע"כ זה הצדיק שעוסק ללחום עם הסט"א ע"י התפילה בבחי' דין הנ"ל בוודאי קשור בימינא תמיד וכולל שמאלא בימינא תמיד כראוי. וע"כ באמת צריך להיות בעל כח גדול מאד שידע איך ללחום עמהם, וע"כ צריכים הלוים שהם בבחי' דין בבחי' התפילה בבי' דין הנ"ל, להתחבר עמצן עם הכהנים שהם בחי' חסד בחי' ימין ולהיות טפלים אליהם כי עיקר כח הלוים ע"י הכהנים בחי' ימין כנ"ל. וקרח שפגם בזה וחלק על הכהונה בפרט שחלק על הכהן הראשון שהוא אהרון הכהן שנתקדש ע"י משה ע"פ הדיבור. ע"כ נשאר קרח בבחי' דין קשה עד שנאחז בו דינא דמסאבא ובלעה אותו לגמרי בחי' ותבלע אותם הארץ, וע"כ נבלע דייקא. וע"י שנבלעו קיבלו עונשים כראוי, אבל סוף כל סוף אחר שכבר נבלעו יתהפך גם זה לטובה כי נתקדש שם שמים ע"י וגם קרח ועדתו לא ישארו נבלעים ח"ו בתוכם לעולם כי הצדיקים הגדולים שעוסקין בתיקון העולמות ע"י התפילה בבחי' דין הנ"ל יוציאו מהס"א בלעו מפיו ואז יתקיים גם על עדת קרח חיל בלע ויקיאנו כי יוכרח להקיא אותם ויחזרו אל הקדושה בתוספת כמה גרים וניצוצות רבים שיעלו עמהם שע"ז נאמר צידק כתמר יפרח וכו' כנ"ל:

אות טז

וע"כ אחר בליעת קרח צוה השי"ת ליקח המטות ומטה אהרן בתוך מטותם, מטות דייקא להראות גודל כחו של מטה אהרן שהוא בחי' התפילה בבחי' דין של הבעל כח הנ"ל כנ"ל וע"כ פרח מטה אהרן שהוא בחי' התפילה בבחי' דין של הבעל כח הנ"ל כנ"ל וע"כ פרח מטה אהרן וכו' ויצץ ציץ. כי גידול של כל הצמחים הוא ע"י התפילה שהוא שורש הכל וכש"ש וכל עשב השדה טרם יצמח ואדם אין כוו' ופירש"י לפי שלא היה אדם להתפלל וכו'. ועיקר שלימות התפילה היא ברוב עם הדרת מלך

היינו ע״י קיבוץ הרבה נפשות שנתרבין הצירופין ונבנין בתי התפילה בריבוי עצום וכמו כן צומחים צמחים רבים וע״כ הראה השי״ת פלא גדול ומופת נורא ע״י מטה אהרן דייקא שהוא בחי׳ התפילה בבחי׳ דין שהוא בחי׳ התפילה של ריבוי הנפשות כנ״ל והראה שהמטה פרח ויצץ ציץ וכו׳ להורות שכל הצמחים שבעולם גדלים רק ע״י דבר ה׳ שהוא התפילה הנ״ל שהוא בחי׳ מטה אהרן כנ״ל. וע״כ פרח מטה אהרן בעצמו בתוך המשכן להודיע ולגלות שמשם כח כל הפרחים והצמחים ע״י ריבוי התפילות שהמשכן כלול מהם שהוא בחי׳ מטה אהרן כנ״ל וע״כ בודאי יש לו כח לפרוח בעצמו מאחר שממנו כח כל הפרחים והצמחים כנ״ל:

חלוקת שותפות ה

אות א

מה שהזיהרו רז״ל להרחיק ההיזק מחבירו וביותר על היזק ראי׳ ומחמת זה אסור לעשות חלון נגד חלון. ופתח נגד פתח:

ע״פ התורה תהומות יכסימו בסי׳ ט׳ מ״ש ע״פ צהר תעשה לתיבה וכו׳ שעיקר תיקון התפילה ע״י אמת וכו׳ ע״ש היטב:

כיכל הזיקות נמשכין מפגם האמת כי חיות כל הדברים שבעולם הוא מהתפילה שמשם מקבלין הכל חיות כ״ש שם וההיזק הוא היפך החיות כי ההיזק הוא קילקול ושבירה בחי׳ מיתה שמקלקל וזיק החיות שבאותו הדבר וע״כ ההיזק הוא ע״י פגם התפילה שמשם כל החיות של כל הדברים שבעולם, ופגם התפילה הוא כפי פגם האמת שמשם כל תיקון התפילה. כי כשאדם עומד להתפלל הקליפות מסבבין אותו בבחי׳ סביב רשעים יתהלכון וע״י״ז נשאר בחשך וא״א לו להתפלל והתיקון לזה אמת כ״ש שם כי אמת הוא אור הש, ישעי״ז רואה הפתחים שבחשך לצאת משם וע״י״ז זוכה להתפלל אפי׳ אם הוא בתכלית החש ח״ו. ע״ש היטב למעשה כיהוא עצה נפלאה בדוקה ומנוסה וכבר זכו רבים ע״י עצה זאת להתפלל בכונות הלב אע״פ שהיו בחשך גדול מאד ונדמה להם שא״א להם להרים עצמם להתפלל בכונה, ועל ידי שקיימו עצה זאת בפשיטות שחתרו והתייגעו לדבר הדיבור עכ״פ באמת כמו שהוא ע״י״ז נפתח להם אורו יתב׳ והתחילו פתאום להתפלל בהתלהבות וחית גדול. אבל מי שפוגם בזה ואינו מושך עצמו אל האמת ע״י״ז נפגם תפילתו ואינו יכול להתפלל ומשם נמשכין כל ההיזיקות שהם היפך החיות שנמשך מהתפילה שיהא בחי׳ אמת כנ״ל. נמצא שכל ההיזקות ע״י פגם האמת וז״ש כי הוא יצילך מפח יקוש וכו׳ צנה וסוחרה אמתו, כי תנצל מפח יקוש וכו׳ ומכל מזיקי עלמא ע״י האמת בחי׳ צנה וסוחרה אמתו כי האמת מגין ושומר מכולם וכנ״ל:

אות ב

ובשביל זה צריכין ליזהר מאד מלהזיק את חבירו בין בגופו בין בממונו כי כל ההיזיקות נמשכין ממזיקי עלמא שהם הקליפות והחשך המונעים מהתפילה שהיא חיות הכל כנ״ל. וזה שהזהירו רז״ל

ביותר על היזק ראיה ואסור לעשות חלון כנגד חלון וכו' כי עיקר האור הוא השי"י כ"ש ה' אורי וישעי וממנו יתי' נמשכין כל האורות שבעולם ועיקר הואר הוא אמת כ"ש שם ומשם כל אור העינים בחי' שלח אורך ואמתך. וע"כ השקר שהוא היפך האמת מזקי לעינים בגשמיות ורוחניות כ"ש בהתו' ארי"ע בסי' נ"א. אבל אור האמת של רוב העולם הוא בבחי' חלון. כי עצם האמת שהוא בחי' אבן טוב אין מי שישיגו כ"א הצדיקים האמתיים הגדולסי במעלה מאד. אבל שאר העולם אפילו הכשרים והצדיקים קצת כל האמת שלהם הוא בבחי' חלון שאע"פ שהוא אמת אבל אין האמת ברור בתכלית הברירות. וע"ש מ"ש שם על מארז"ל י"א אבן טוב וי"א חלון ע"ש. וכל החלונות והפתחים שבבית שדרך שם נכנס האור נמשכין בשרשן מבחי' האמת הנ"ל שהוא בחי' חלון שהוא תיקון התפילה שמשם כל החיות והאור של כל הדברים שבעולם. וע"כ צריכין ליזהר מאד ביותר מלהזיק בראייתו כי עיקר היזק ראיה נמשך מחמת ששם באור העינים כרוך הבע"ד ביותר להתאחז שם שיסתכל מן הצד היפך האמת ועיקר החיזתו בהאמת שהוא בחי' חלון שהוא בחי' האמת של רוב העולם כי מחמת שהאמת אינו בתכלית הבירורו ע"כ יש לו כח להתאחז בו להפוך האמת לשקר. וע"כ באמת אין תקנה לזה כ"א שיקשר עצמו לצדיקי אמת שהאמת שלהם בתכלית הבירור והזיכוך שהוא בבחי' אבן טוב ששם אין להשקר שום אחיזה והוא יכול להאיר גם בהאמת שלו עד שיצא מתוך עומק החשך ע"י האמת שלו שהוא בחי' חלון. וע"כ אסור לעשות חלון נגד חלון כי החלון שהואבחינת האמת של כ"א מישראל הוא משונה הרבה מהחלון והאמת של חבירו כי כ"א מישראל כפי שרשו משבטו שמשם נוסח וסדר תפילתו וכפי מעשיו כן האמת שלו. ומזה נמשכים ריבויי השינויים שבין אחד לחביור אפי' הכשרים והישירים כי זה מתפלל בארוכה וזה במהירות זה בקול רם וזה בקול נמוך וכיוצא בזה שינויים בענין תפילתם ועבודתם לאין מספר אע"פ ששניהם כוונתם רצויה באמת וכשרז"ל אחד המרבה וא' הממעיט ובלבד שיכווין לבו לשמים. כי אע"פ ששניהם כוונתם באמת אע"פ שנדמה לו לפי האמת שלו שחבירו אינו מתנהג באמת ואינו מתפלל באמת כי מי יודע האמת של חבירו כי רק הצדיק האמת בחי' אבן טוב יכול להסתכל ולהאיר בהאמת שהוא בחי' חלון של כ"א וא' מישראל אבל שאר בני ישראל אפי' הכשרים שהאמת שלהם בבחי' חלון אינו יכול להסתכל בהאמת של חבירו כי לפי דעתו יכול לטעות שאין בחבירו אמת מחמת שאינו מתנהג כפי דעתו אבל באמת גם חבירו כוונתו אל האמת לפי מדריגתו ושרשו וכנ"ל. וזהו בחי' האזהרה שהזהירו מאד שלא לעשות חלון נגד חלון שלא יסתכל א' בחלון חבירו שלא יזיקנו ע"י ראייתו כי החלון שעל ידו מגיע האור שהוא בחי' אור האמת הנ"ל אסור שיהיה כנגד חלון שהוא בחי' אור האמת של חבירו שלא יסתכלו זה בזה שלא יסתכל כ"א בהאמת של חבירו שלרא יזיקו זא"ז כי משם כל ההיזיקות שבעולם ר"ל. כי מי שמים לב להסתכל בעולם בענין ריבוי המחלוקת שבעולם שמשם כל ההיזיקות ואריכות הגלות בעו"ה הכל נמשך בשרשו מהאמת של כ"א וא' מחמת שלכל אחד וא' דמנה לו שכוונתו באמת ואין חבירו מתנהג באמת ומשם התחלת המלוקת ח"ו עד שאח"כ נמצח מזה שבאים לשקרים גמורים ומחפים אותו באמת כאשר מצוי כ"ז בעו"ה. וע"כ הזהירו רז"ל מאד שלא לעשות חלון ופתח, שלא יסתכלו עם האמת שלו שהוא בחי' חלון ופתח בהאמת שהוא בחי' חלון ופתח של חבירו שלא יזיקו זה את זה על ידי זה חס ושלום וכנ"ל:

אות ג

וז"ש וירא את ישראל שוכן לשבטיו וכו' ופרש"י ראה שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה עלה בלבו שלא לקללם. כי בלעם רצה להכניס בהם עין רעה ח"ו, כי בלעם כנגד תיקון התפלה דקדושה כשרז"ל ע"פ ויאמר מואב אל זקני מדין מנהיגם של אלו במדין נתגדל וכו' אמרו אין כחו אלא בפה אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפה. כי ראה שהצלחת ישראל רק ע"י תפילה שכל תיקונה ע"י אמת כנ"ל ורצה להביא את בלעם שכל כחו להיפך הוא בפה. שהיה מסתכל תמיד בעין רעה על כ"א למצוא בו מום וחסרון והיה גומר בפיו הטמא לרעה עד שהיה לו כח לקלל ולהזיק ח"ו. אבל כשראה שאין פתחי ישראל מכוונין זה כנגד זה, עלה בלבו שלא לקללם כי זה ידוע שעיקר אחיזת הס"א שהוא מחלוקת דס"א הוא ממחלוקת שבין ישראל בעצמן כשיש ח"ו ביניהם מחלוקת ומסתכל כ"א על חבירו לרעה מחמת שאין טוב בעיניו האמת של חבירו, משם נתאחז הס"א להכניס עין רעה ח"ו ולהזיק חלילה. וע"כ ע"י שראה שאין פתחיהן מכוונים זה כנגד זה ואין מסתכל כ"א בהאמת של חבירו ואין לו עין רעה בחבירו, ע"ז לא היה לו כח לקללם כי נתבטל אחיזתו. וע"כ נתהפך לברכה ואמר מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל ופרש"י שם על שראה שאין פתחיהן מכוונים וכנ"ל. וזהו שפירש"י שם ד"א מה טובו אוהלך אהל שילה וכו' ובית עולמים שהם בחי' בית התפילה כ"ש כי ביתי בית תפילה יקרא וכו'. כי הכל אחד כי ע"י שאין שאין פתחיהן מכוונים ואין פוגמים באמת ע"ז יכולים להתפלל כנ"ל שזהו קדושת אהלים ומשכנות של ישראל כנ"ל. ועיקר הוא קדושת

הבהמ״ק ששם מתקבצים כל הי״ב שבטים כל הי״ב נוסחאות התפילה כי דרך שם מעלה הצדיק שהוא בחי׳ אבן טוב את כל התפילות של ישראל שהם בבחי׳ חלון ע״י נקודת האמת שמוצא בהתפילה של כ״א, שכל זה היפך הקלקול הבא ע״י שמסתכל א׳ בחבירו שהוא בחי׳ פתח נגד פתח וכנ״ל. וע״כ שני הפירושים אחד ותלויים זה בזה, שע״י שאין פתחיהן מכוונים ואין פוגמין בהאמת שהוא תיקון התפילה שזהו בחי׳ מה טובו אהליך יעקב שהם הדירות והבתים של ישראל, ע״ז בעצמו מה טובו אהליך ומשכנותיך שהם בחי׳ בתי כנסיות ובתי מדרשות של ישראל. ועיקרם הבית המקדש, שהם בתי התפילה של ישראל שתקונם ע״י האמת וכנ״ל:

הלכות שותפים בקרקע הלכה א׳ נכלל בהלכות שכנים הלכה א׳ אות ד׳

שותפים בקרקע ב

אות א

כופין השותפין זה את זה לעשות נגר ומנעל לחסר. כופין השותפין זה את זה לעשות לחי וקורה למבוי:

ע״פ מה דאיתה בדברי רבינו ז״ל במאמר המתחיל ימי חנוכה הם בחי׳ שעשוע עוה״ב (בלק״ת סי׳ ב) ע״ש קרוב לסוף המאמר איאת שם שע״י שממשיכין הקדושה של שבת לתוך ששת ימי החול ע״ז נתגלה בחי׳ אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כי בחול הם בחי׳ פעולות משתנות וכו׳ ובשבת נתגלה בחי׳ אחדות הפשוט יתי׳ וע״י שממשיכין הקדושה והשמחה של שבת לתוך ששת ימי החול ע״ז מתגלה בחי׳ אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכו׳. וזאת הבחי׳ דהיינו התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות היא יקר מאד ואפי׳ בעיני הש״י יקר מאד בחי׳ זו כי כשמתגלה אחדו תהפשוט למטה מתגלה גם למעלה אחדותו הפשוט יתי׳ כ״ש אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל וכו׳ ע״ש ובשביל זה הלכה כרבים כי כשרבים מסכימים לדעה אחת זה ביח׳ התגלות אחדות השפוט מתוך פעולות משתנות וגם כדי שלא יתרבה מחלוקת וכו׳ ע״ש כ״ז היטב. וכל זה נעשה ע״י בחי׳ תודה הלכה שהם בחי׳ שעשוע עוה״ב שע״ז מאיר ג׳ קוי האמת ברבוע הדיבור ונשלים הדיבור וכו׳ וע״ז ממשיכין השמחה והקדושה של שבת לתוך ששת ימי החול וע״ז מתגלה בחי׳ אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכו׳ כנ״ל ע״ש:

אות בן

וזה בחי׳ שותפות. כי כששנים או שלשה וכיוצא מבני ישראל משתתפים יחד זה בחי׳ שנכללים יחד פעולות משתנות וע״ז מתגלה גם למעלה בחי׳ אחדות הפשוט וכו׳ כנ״ל כי הכל תלוי בישראל למטה כנ״ל וע״כ הם יכולים לכפות זא״ז על כל תיקוני החצר כגון לעשות נגר ומנעל או לעשות לחי וקורה להתיר לטלטל בשבת כי החצר הוא רשות היחיד וצריך לשומרו ולעשות לו נגר ומנעול לשומרו מהזיקות הבאים מבחוץ מבני רשותהרבים. כי רשות היחיד הוא בחי׳ רשות יחידו של עולם וע״כ

גבהו עשרה ורחבו ארבע כנגד ד׳ אותיות השם יקו״ק. ורשות הרבים הוא בחי׳ רשות דס״א וכו׳ כמבואר בתיקוהנים ובזוהר כ״פ. כי עיקר יניקת הסט״א היא מבחי׳ פעולות משתנות וע״כ הרשות הרבים שהוא בחי׳ פעולות משתנות משם יניקת הסט״א אבל רה״י היא בחי׳ רשות יחידו של עולם ושם אין להם שום יניקה וע״כ הבית והחצר וכיוצא שהם רשות היחיד הם מקומות משומרים מהיזק כי אין אחיזת החיצונים והס״א כ״א מבחי׳ פעולות משתנות שהיא בחי׳ רה״ר ומשם באים כל ההיזיקות. כי כל ההיזיקות שבעולם מכל הגניבות והגזילות כולם באים מן החיצונים והס״א כי כל הגנבים והגזלנים וכל המזיקים שבעולם כולם הם מסטרא דילהון שאחיזתם מבחי׳ פעולות משתנות מבחי׳ רה״ר וע״כ הבית והחצר וכיוצא שהם רה״י ואין שם אחיזתם כנ״ל צריכים לתקן להם נגר ומנעול לשומרם מהיזק כי צריכים לשמור את בחי׳ הרה״י ולעשות לו משמרת שלא יתאחזו בו החיצונים׳ח״ו וולא יקלקלו ח״ו את בחי׳ רה״י. כי בני רה״ר דהיינו הס״א והחיצונים הנאחזים ברה״ר שהוא בחי׳ פעולות משתנות שמשם אחיזתם הם חפצים ומצפים תמיד להתאחז ברה״י ח״ו. ע״כ צריך לעשות גדר ומחיצה לרה״י לותקנו ע״י נגר ומנעול כדי שלא יהי׳ להם שום אחיזה בו. וזה בחי׳ מחיצות של שבת שהם שלש מחיצות דאורייתא וחכמים תקנו לחי וקורה לרוח רביעית הפתוחה. כי בשבת קודש אסור לטלטל מרה״ר לרה״י או להיפך כי שבת היא בחי׳ התגלות אחדות הפשוט ואסור לעורר אז שום פעולה משונה ח״ו, כי שם אחיזת החיצונים בבחי׳ פעולות משתנות שהם ל״ט מלאכות שהם פעולות משונות ששם נאחז זוהמת הנחש כידוע וע״כ אסור בשבת להכניס ולהוציא מרה״ר לרה״י או להיפך כדי שלא לעורר פעולות משתנות ח״ו בשבת כי רה״ר הוא בחי׳ פעולות משתנות כנ״ל. כי בכל שת ימי החול אז מבררין כל הדברים מאחיזת הס״א וזה בחי׳ הל״ט מלאכות של ימי החול שצריכין להמשיך עלהים גם בימי החול הקדושהשל שבת כדי לבררם מזוהמת הנחש כי כל ששת ימי המעשה הם בחי׳ בירורים שמבררים כל הדברים ע״י הל״ט מלאכות כשעושין אותם כראוי. וע״י שזוכין לקדש ימי החול כראוי דהיינו שממשיכין הקדושה של שבת לתוך ששת ימי החול ע״ז נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכנ״ל כי כשזוכין בימי החול להמשיך הקדושה של שבת ע״ז יש כח לברר כל העובדין דחול מאחיזת הסט״א ואזי כשמבררין אותם הם נכללסי כולם באחד הפשוט ית׳. וזה בחי׳ התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כי כולם נכללים באחד הפשוט ית׳ ע״י שממשיכין עליהם הקדושה של שבת שע״ז מבררין אותם מן החיצונים וע״ז נתגלה שכולם נמשכים מאתו ית׳ ונכללים כולם בשרשם באחד הפשוט ית׳, ונתגלה אחדות הפשוט מפעולות משתנות. וכ״ז נעשה בימי החול שאז יש בירורים וע״כ אז מטלטלין מרה״ר לרה״י ולהיפך כי זהו עובדין דחול להכניס ולהוציא מרשות לרשות לברר כל הדברים מבחי׳ פעולות משתנות להכניסם ברשות היחיד וכנ״ל, או שצריכין להוציא מרה״י לרה״ר כדי לברר עוד בירורים ברה״ר ואח״כ להכניס הכל אל הקדושה לבחי׳ רה״י וכל זד נעשה בחול ע,י שממשיכין הקדושה של שבת לתוך ימי החול שע״ז נכללין הפעולות משתנות באחד הפשוט ית׳ ע״י שמבררין אותן מזוהמת הנחש וכנ״ל. אבל בשבת קודש היא שביתה לגמרי מכל המלאכות כי אז אין שום בירור כלל ואז נתגלה בחי׳ אחדות הפשוט ית׳ ע״י השביתה והנייחא מכל המלאכות כי ע״ז ע״י השביתה והניחא של שבת מכל המלאכות שהם פעולות משתנות ע״ז עולין כל הפעולות משתנות שנתבררו בימי החול ונכלין בקדושה בבחי׳ אחדות הפשוט המתגלה בשבת. כי מי שטרח בע,ש יאכל בשבת כשרז״ל כי בששת ימי החול צריכן לבברר כל הדברים ע״י שממשיכין הקדושה של שבת לימי החול כנ״ל ואזי בשבת ע״י קדושת היום ע״י השביתה והנייחא מכל המלאכות שהוא בחי׳ ביטול בחי׳ אחדות הפשוט ית׳ שהוא החיות של כל הדברים כי חיות כל הדברים מבחי׳ שבת שהוא בעצמו בחי׳ אחדות הפשוט ית׳ שמחיה את כולם כי שבת שמא דקוב״ה וע״כ בשבת קודש ע״י השביתה והנייחא מכל הפעולות משתנות שזהו חיותם כנ״ל ע״ז דייקא נכללים כולם באי הפשוט ית׳ אבל אסור לעורר אז שום פעולה משונה ועובדין דחול שהוא ככופר בעיקר ח״ו כשרז,ל כל המחלל שבת כעובד ע״ז. כי עיקר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות הוא ע״י השביתה של שבת דייקא שע״ז נתגלה שכולם נמשכין מאחד הפשוט ית׳ כמבואר שם במאמר הנ״ל. וע״כ פתח התנא מסכת שבת יציאות השבת והתחיל בהוציאה איידי דחביבא לי׳ אקדמה ברישא, כי כל הל״ט מלאכות נכללים בהוצאה מרשות לרשות מרה״ר לרה״י או להיפך כי זה עיקר עובדין דחול כנ,ל, ובשבת אסור כי אז נכללין פעולות משתנות באחד הפשוט ע״י השביתה דייקא כנ״ל. כי כל הבירורים של ימי החול ע״י הל״ט מלאכות הם כולם בחי׳ ברור הפעולות משתנות כדי שיוכלו להכלל כביכול באחד הפשוט ית׳ בשבת קודש ע״י הקדושה של שבת וזה בחי׳ הוצאה מרשות הרבים שהיא פעולות משתנות לרשות היחיד כנ״ל. ובשבת אסורים כל המלאכות וכולם נכללים בבחי׳ הוצאה מרשות לרשות מרה״ר לרה״י מרשות דס״א לרשות הקדושה שזה עאסור בשבת כי בשבת אסור לברר ע״י עובדין דחול כי אז הואשביתה ונייחא ואז נכללים פעולות משתנות באחד הפשוט ע״י הבירור של ימי החול וע״י השביתה ממלאכה של שבת כי מי שטרח בע״ש יאכל בשבת כ״ש ששת ימים תעשה מלאכתך ויום השביעי שבת וכו׳:

אות ג

וזה בחי' ד' מחיצות של רה,י שהם ג' מחיצות דאוריי' וחכמים תקנו לחי' וקורה לרוח רביעית הפתוחה. כי ד' מחיצות של רה"י הם כנגד ד' אותיות השם ועיקר השם הוא בחי' ג' אותיות כי אות רביעית היא כפולה והוא בחי' אמונה כידוע והוא בחי' פתח בבחי' פתחו ל ישערי צדק כידוע ושם המחיצה פתוחה כדי שיוכלו כולם ליכנס אל הקדושה. כל מי שרוצה ליכנס לרשות יחודו של עולם ולהכלל בקדושה יכול ליכנס ע"י אמונה שהוא הפתח ליכנוס ולהתקרב אליו יתי' וע"כ מחיצה רביעית פתוחה. אבל חכמים תקנו לחי וקורה משום היכר לבל יתקרב זר של א לחלל שבת קודש ע"י הפעולות משתנות שלא להוציא מרה"ר לרה"י. כי החכמים היינו תורה שבע"פ הם בחי' אמונה בחי' שבת והם צריכים לשמור את האמונה לבל יתקרב זר כי א"א לכנוס מרה"ר לרה,י כ"א בע"ש בששת ימי החול ע"י הקדושה של שבת שממשיכין בימי החול כנ"ל אבל בשבת אסור להכניסשום פעולה משונה מרה"ר לרה"י כי מחלליה מות יומת מאן דעייל זר בחלל דילה וכנ"ל. וע"כ החכמים דייקא שהם בחי' תורה שבע"פ בחי' אמונה הם דייקא איתקנו היכרא לרוח רביעית לבל יתקרב זר כי אם מי שטרח בע"ש וכו' וכנ"ל. וזשארז"ל (שבת קמ"ט ע"א) רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף ונפיק בע,ש, כי בע"ש דייקא זאז צריכים להכניס ולהוציא מרה"ר לרה"י כי אז דייקא יכולים לברר כל הפעולות משתנות ע"י הקדושה של שבת שממשיכין בימי החול ולהכניס הכל לרה"י כנ"ל. אבל בשבת היא שביתה ונייחא וכו' וכנ"ל וע"כ צריכים היכר לבל יתקרב זר:

אות ד

וזה בחי' עירובי חצירות ושיתופי מבואות שאסרו חכמים אפילו בחצר ומבוי עצמו לטלטל כ"א ע"י עירוב ושיתוף כי בשבת אסור לעורר שום פעולה משונה וכנ"ל וע"כ אפילו בני החצר והמבוי מאחר שהם רבים והם בחי' פעולות משתנות ע"כ אסרו עליהם לטלטל כ"א ע"י עירוב ושיתוף בפת וכו'. כי עיקר העירוב והשיתוף הוא ע"י הלחם שע"ז נכללין פעולות משתנות באחד הפשוט יתי' כי על הלחם יחיה האדם וחיות האדם הוא חיבור הגוף והנפש כי הנפש מחי' הגוף, והנפש הוא בחי' חלק אלוקי ממעל בחי' אחדות הפשוט יתי' והגוף הוא בחי' פעולות משתנות וע"י המאכל מתקשרים יחד הגוף והנפש בחי' פעולות משתנות שנכללים באחד הפשוט. וע"כ צריכים לאכול בכונה זו בבחי' צדיק אוכל לשובע נפשו שעיקר האכילה צריכה להיות בשביל הנפש דייקא דהיינו כדי שיתגלה אחדות הפשות יתי'. והגוף הוא בחי' פעולות חיות האדם. כי באמת חיות האדם הוא דבר נפלא שמקשר רוחני בגשמי כמו שפירשו חז"ל על ומפליא לעשות שקושר דבר רוחני בגשמי היינו בחי' התגלות אחדות הפשוט שהוא עיקר החיות בחי' הנפש כנ"ל מתוך פעולות משתנות שהיא הגוף שכלול מכמה פעולות משונות מדי' יסודות וכיוצא. ובשביל זה צריכה להיות עיקר אכילת האדם כדי שיתגלה בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכנ"ל. כי כשאוכל ח"ו בשביל הנאם הגוף אז ח"ו מתגבר הגוף על הנפש ואזי מתגברים ח"ו פעולות משתנות שבהם נאחזים הסט"א ונתעלם ח"ו בחי' התגלות אחדות הפשוט בבחי' פן תאכל ושבעת וכו' ושכחת את ה' וכו' ואכילה כזו היא בחי' אכילת עץ הדעת טו"ר שנאמר בו כי ביום אכלך ממנו מות תמות. כי עיקר אחיזת טו"R היא מבחי' פעולות משתנות כנ"ל וזה בחי' מיתה. כי עיקר החיות ע"י התגלות אחדות הפשוט שהוא חי החיים, אבל כשמתגברים פעולות משתנות ואין מתגלה בחי' אחדות הפשוט ח"ו הוא בחי' מיתה ח"ו וע"כ צריכים לברך על כל דבר כדי שיוכלל המאכל באחד הפשוט יתי' ע"י הברכה כדי שיתגלה ע"י המאכל הזה שהוא חיות האדם, בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכנ"ל. וזה בחי' אכילת שבת כי ע"י הקדושה של שבת מתגלה אחדות הפשוט יתי' מתוך פעולות משתנות כנ"ל ע"כ אז מצוה גדולה לאכול ועיקר כבוד שבת היא האכילה. כי ע"י אכילת שבת קודש שהיא אכילה דקדושה בחי' אז תתענג על ה' ע"ז מתגלה בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כנ"ל. וע"כ צריכים לאכול תמיד אפילו בימי החול לכבוד שבת כשארז"ל כי עיקר התגלות אחדות הפשוט וכו' הוא ע"י שממשיכין הקדושה של שבת לתוך ימי החול כנ"ל. וע"כ צריכים לאכול בימי החול לכבוד שבת כי ע"י האכילה דייקא מתגלה בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כי האכילה היא חיות האדם, קישור הנפש והגוף וכו' כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' לחמי תודה כי ע"י תודה הלכה מתגלה בחי' אחדות הפשוט וכו' וע"כ מביאין עם התודה לחם כי הלחם מרמז על בחי' זו, בחי' התגלות אחדות הפשוט וכו' כנ"ל וע"כ מביאין עם התודה לחם חמץ ומצה. כי מצה הוא בחי' מוחין דגדלות בחי' שם יקו"ק ב"ה כמובא שזהו בחי' התגלות אחדותו הפשוט ית'. וחמץ הוא מוחין דקטנות בחי' דינים בחינת מחלוקת בחינת פעולות משתנות. וע"כ בפסח שאי היה תחילת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים תחילת התגלות אלקותו ית' ע"כ צריכין לאכול רק מצה שהוא בחי' התגלות אחדות הפשוט ית' ואסור לאכול חמץ כלל כדי לשדד המערכות שהם בחי' פעולות משתנות וע"כ אסור לאכול חמץ אז כדי שלא יתגבר ח"ו פעולות משתנות כי צריכים להכניע אז בחי' פעולות משתנות שזהו בחי' שידוד המערכות רק לגלות אחדותו הפשוט ית' שזהו ע"י בחי'מצה כנ"ל. אבל אח"כ אחר שכבר נתגלה אחדות הפשוט ית' בפסח ביציאת מצרים אזי יכולים לאכול חמץ כי אז כבר הי' שידוד המערכות ונכנעו אח יזת הסט"א שנאחזים בפעולות משתנות ואז יכולים לגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות. וע"כ בשבועות מביאים שתי הלחם מחמץ. וזהו בחי' לחמי תודה שהי' בהם חמץ ומצה כי ע"י תודה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כנ"ל וזהו בחי' לחמי תודה חמץ ומצה כנ"ל. כי ע"י הלחם בחי' אכילה שהוא חיות האדם מתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כנ"ל. וזהו בחי' עירובי חצירות בפת כי ע"י פת של שבת שהוא בחי' אכילה דקדושה כנ"ל ע"ז מתגלה בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וע"כ ע"ז נתערבים ונשתתפים יחד כל בני החצר שהם בחי' פעולות משונות ונכללים יחד ע"י הפת של שבת שע"ז נכללים פעולות משונות באחד הפשוט כנ"ל בבחי' אז תתענג על ה'. וזה בחי' המן שהי' משתנה לכמה טעמים כשרז"ל, זה בחי' אכילה של שבת שהיא בחי' לחם משונה בחי' מן בחי' התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כי בהמן נתגלה בחי' זו כי דבר אחד היה משתנה לכמה טעמים שזהו בחי' פעולות משונות שנמשכין מאחד הפשוט וכו' כנ,ל. נמצא שע"י המן נתגלה בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות, וזהו בחי' אכילת שבת אכילה דקדושהשהיא בחי' מן וכנ"ל. וזהו עירובי חצירות בפת כדי להתיר הטלטול כי נכללים יחד ע"י הפת וכו' וכנ"ל וזהו שארז"ל לא ניתנהתורה אלא לאוכלי המן כי כלל כל התורהכולה הוא בשביל לגלות אחדות הפשוט ית' וזה א"א כ"א כשזוכין לאכול בבחי' אכילת מן דהיינו שתהי' האכילה בשביל התגברות הנפש כדי שיתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שזהו בחי' מן שהי' מין אחד משתנה לכמה טעמים וכו' כנ"ל:

אות ו

וע"כ השותפין בחצר כופין זה את זה על כל תקוני החצר כי השותפן בחצר זה בחי' פעולות משתנות ששנכללין ביחד' וע"כ מוכרחים להסכים יחד על כל תיקוני החצר כדי שיהיה נשמר החצר שהוא רה"י בחי' רשות יחידו של עולם שלא יגיע לו היזק ח"ו מרה"ר מהס"א שנאחזת מבחי' פעולות משתנות כשאין נכללים ח"ו באחדות הפשוט כנ"ל ע"כ הם צריכים להסכים יחד על כל תיקוני החצר כדי שיהי' נכללים יחד כדי שיתגלה בחי' אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שזה יקר מאד בעיני השי"ת וע"כ הזכירו בפירוש שכופין זה את זה לעשות לחי וקורה כדי לתקן הרה"י לשבת כדי שיוכללו יחד ברשות היחיד בבחי' שבת, בחי' פעולות משתנות שנכללין באחד הפשוט ית' והבן כל זה. בילא"ו:

הלכה ג' בה' נזקי שכנים הלכה ג' אות ח'

שותפים בקרקע ד

אות א

חצר השותפין שיש בה דין חלוקה וכו' יש לכ"א מהם לכוף את חבירו לבנות הכותל באמצע כדי שלא יראהו חבירו בשעה שמשתמש בחלקו אפי' וכו'. ודינים אלו נובעים מהמשנה ריש ב"ב וז"ל המשנה. השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר, בונין את הכותל באמצע. גויל זה נותן שלשה טפחים וזה וכו' עד בלבנין זה נותן טפח ומחצה וזה וכו':

וידוע שבכל דיבור ודיבור של כל בעלי התלמוד יש בהם רזין עילאין וכ"ש בזוה"ק. דהא מארי מתניתין כל תלמודא דילהון על רזין עילאין סדרו להון ובפרט בלשון המשניות בעצמן שחיברו רבינו הק' ברוה"ק גבוה ונורא מאד כי הם עצם התורה שבע"פ אשר אורכה מארץ מדה וכו'. וכל מעיין יראה בעיניו ברוב המשניות שהלשון אינו מיושב כלל בשלימות ע"פ פשוטו אפילו לאחר כל התירוצים שמיישבין בעלי הש"ס כי האם הי' מהנמנע לרבינו הק' לחבר המשניות בלשון בורר וקל שלא נצטרך לתרץ ולשבר ולחסר ולהוסיף ולהפך בדבריו הק'. אך בוודאי דברים בגו כי כפלים לתושיה ולא היה אפשר לבאר ולהמיש בזה העולם כל דיני ומשפטי התורה הק' כ"א בענין זה דייקא שבו מרומז כל חילוקי הידינם למעשה ובו נעלם ונסתר כל שרשי הדינים וטעמם ע"פ סוד הנסתר והנעלם. מכ"ש בכל דיבור ודיבור של המקרא שבכל ספרי תנ"כ שבוודאי כולם מלאים סודות נוראות ונשגבות שא"א לתפוס במוח. אבל על פי פשוטו אין להם קשר וחיבור וסדר כלל ע"פ דרכי המליצה והם מלאים פליאות ותמיהות נשגבות ואע"פ שארז"ל אין מקרא יוצא מידי פשוטו היינו שבוודאי כוונות בפשיטות אמת. אבל מה שאמר בל' זה שמלא קושיות ותמיהות זה א"א לתרץ בשלימות בשום אופן כ"א ע"י סודות הנשגבות הנסתרות ונעלמות בהם בכל דיבור ובכל פסוק ובכל אות ונקודה וכו'. ואין צורך לבאר כל זה וגם כי אין כאן מקומו אך הוכרחתי לצאת מן הענין לדבר קצת מחמת כי אש תוקד בקרבי מעוצם הצרות שנתפשטו עכשיו ע"י פריצי בני ישראל שהם כתות האפיקורסים המצויים עכשיו ביותר שהם חותרים לפרש המקרא רק ע"פ פשוטו ע"פ דרכי המליצה והבל יפצה פיהם ואם לשונם תימק בפיהם מריבוי דבריהם של ה בל לא יוכלו להכניס בלב בעל שכל אמת שהמקרא מתפרש בלימות ע"פ דרכי המליצה וכי יעלה על הדעת שמשרע"ה שהי' ראש לכל הנביאים ולכל בעלי מליצה של אמת כאשר הם בעצמם מוכרחים להודות ע"ז ומשבחים ומפארים מאד מאד המליצה הקודשה של משה רבינו, כתב על פי דרכי המליצה ח"ו בהתורה הק' ששת ימים תאכל מצות. וסותר דברי עצמו שכתב כ"פ שבעת ימים תאכל מצות וכן ובשלת ואכלת והלא כתיב אל תאכלו ממנו נא ו בשל מבושל כ"א צלי אש וכו'. וכן הרבה וכן בהסיפורים למה לו להאריך לחזור ולספר באריכות כזה כל דברי אליעזר עבד אברהם מה שכבר מבואר בפרשה היטב וכן בהרבה מקומות מאריך הרבה ובכמה מקומות מקצר מאד. וכל מקרא ומקרא מלא פליאות נשגבות אשר א"א בשום אופן לתרצם בשלימות ע"פ פשוטו כ"א ע"פ י"ג מדות שהתורה נדרשת בהקשדרשו בהם רז"ל בתלמוד. ולהאמין שיש בהם סודות נוראות ונשגבות בכל תיבה ובכל אות והיה מוכרח ע"פ סוד לכתוב ששת ימים תאכל מצות ולסמוך על רז"ל שמסר להם לדרוש בזה מדה מי"ג מדות שהוא דבר שהיה בכלל, וכן בכל התורה כולה. וכל זה מבואר ומיוסד בלב כל אחד מישראל באמונה שלימה כי כל קיום התורה תלויה בזה. אך הכתוב הרעים הנ"ל רוצים להפוך הקערה על פיה ח"ו. וכבר הטעו כמה נערי בני ישראל בהבליהם השי"ת יציל השאר מהם ומהמונם ומהמהם ע"כ לא יכולתי להתאפק מלדבר כאן בזה קצת ועוד נתבאר במ"א בעזרה"י:

אות ב

והנה המשנה הזאת תמיהא מאד כי למה האריך כ״כ ותפס ד׳ דברים אלו גויל גזית כפיסין לבינים. ולבאר כמה נותן כ״א על המחיצה מאחר שעיקר תמצית הדין הוא שהכל כמנהג המדינה ואפי׳ אם נהגו בהוצין וקנים די בזה כמבואר בגמ׳ ובש״ע וע״כ באמת בש״ע לא כתב כ״א בקיצור (בסי׳ ק״ז ס״ד) רוחב כותל זה כמנהג המדינה שנוהגים השותפים לבנות שחולקים ביניהם ואפילו נהגו לעשות מחיצה בינהם בקנים והוצין ובלבד שלא יהיה בה אויר שיסתכל ויראה א׳ את חבירו. וא״כ התנא שדרכו לקצר כשרז״ל תנא א״צ לפרש דבריו וכו׳ מדוע ביאר כאן ביותר גויל וגזית וכו׳ מאחר שהכל תלוי במנהג כמו שסיים שם בעצמו הכל כמנהג המדינה. אך יש לרמז בזה סוד שורש הדין שצריכין לעשות מחיצה ביניהם להנצל מהיזק ראיה:

ע״פ מ״ש רבינו ז״ל בהתורה תקעו תוכחה (בלק״ת סי׳ ח׳) ע״ש כל התורה מתחילתה עד סופה. והכלל היוצא משם בקיצור לענייננו הוא, כי א״א להוכיח את ישראל כ״א ע״י קולו של משה שהוא בחי׳ שיר של חסד שיתער לעתיד כו׳ שיחדש את עולמו בבחי׳ עולם חסד יבנה שעי״ז העוונות נתהפכין לזכיות ולא די שאין נתעורר הריח רע של העוונות אף גם נתוסף ע״ז ריח טוב בבחי׳ נרדי נתן ריחו עזב לא נאמר אלא נתן וכו׳ ולזה זוכין על ידי התפילה בבחי׳ דין של הבעל כח שעי״ז מוציא מהס״א כל החיות שבלע המקדושה אף גם עצמות חיותו וכו׳. וזה בחי׳ ויעמוד פנחס ויפלל כשהי׳ מעשה זמרי, כי כשהסטרא אחרא יונקת מהרחמנות כו׳. וזה בחי׳ תאוות ניאוף שהוא קלקול המוח ע״י כעס ודין, כיט המוח היא מחיצה פרוסה בפני תאות ניואף. כי יש ג׳ מוחין שהם ג׳ מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה אבל כשנתקלקל המוח ע״י כעס ושנאה בחי׳ דין אז מתגבר ח״ו תאוות ניאוף ואז צריכין התפילה בחי׳ דין הנ״ל ועי״ז נעשין גרים וכו׳ ונתרבה כבודו יתב׳ ועי״זנמשך ונתפשט נבואה שהיא בירור המדמה שעי״ז עיקר האמונה וכו׳. וע״כ צריכין להשתדל מאד ולבקש מאד מאד מהש,י בכל יום ויום שיזכה להתקרב לצדיק אמתי שיש לו בחי׳ רוה״ק באמת כדי שיזכה לאמונה שלימה שהיא כל היהדות שעיקרה תלויה בהצדיק האמת. כי כל צדיק אמת אפילו עכשיו יש לו איזה בחי׳ רוה״ק בחי׳ רוח נבואה שעי״ז בירור המדמה שעי״ז עיקר קיום האמונה הקדושה בחי׳ אמונת חידוש העולם שזה בחי׳ קבלת התורה ע״י משה רבינו שהי׳ ראש לנביאים שאז זכינו לאמונת חידוש העולם כיכל העולם הי׳ תלוי עד ששה בסיון שבו ניתנה התורה. היינו שאמונת חידוש העולם היה תלוי עד קבלת התורה כי א״א לזכות לאמונה שלימה שהוא אמונת חידוש העולם שהוא עיקר האמונה. כ״א ע״י התורה שהיא כלל הנבואה וכו׳ כנ״ל. וכן צריכין בכל דור ודור להתקרב להצדיקהאמת שיש לו בחי׳ רוה״ק רוח נובאה כי עיקר שלימות וקיום האמונה על ידו כנ״ל וע״י אמונה זוכין לחידוש העולם שלעתיד בחי׳ עולם חסד יבנה ואז יתעורר השיר של נפלאות בחי׳ השיר של חסד הנ״ל שהוא קול של המוכיח ההגון שמוכיח בבחי׳ קולו של משה שעי״ז העוונות נתהפכין לזכיות מגודל החסד בבחי׳ נרדי נתן ריחו וכו׳ כנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ המחיצה הנ״ל המבוארת במשנה שצריכין לעשות בשביל לשמור מהיזק ראיה. כי עיקר היזק ראי׳ נמשך מרע עין היינו מפגם תאוות ניאוף שתלויה בעינים שמשם עיקר פגם העינים ומשם אחיזת הרע עין להזיק בראייתו כשרז״ל על בלעם שהי׳ רע עין ובכל מה שאסתכל אתלטייא וזה מחמת שהי׳ שטוף בזימה מאד כ״ש ההסכן הסכנת כשדרז״ל. וע״כ כשצריכין לעשות מחיצה ע״פ דת תוה״ק להנצל מרע עין שמשם נמשך כל היזק ראיה, צריכן להמשיך תיקון המחיצה משרשה דהיינו מבחי׳ תיטקון תאוות ניאוף שהוא ע״י מחיצות המוחין שהם ג׳ מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה כנ״ל, ומשם צריכין להמשיך בחי׳ תיקון המחיצה הנ״ל שהיא שמירה מרע עין מהיזק ראיה. כי עיקר התקון על ידי מחיצות המוחין ששומרים מתאות ניאוף שהוא פגם העינים וכנ,ל. ותיקון תאות ניאוף הוא ע״י התפלה בבחי׳ דין הנ״ל. שעי״ז כל הבחי׳ המבוארים שם נתתקן הכל. כי זוכין לבחי׳ נבואה שהוא בחי׳ התורה שעי״ז עיקר האמונה שעי״ז חידוש העולם שלעתיד בחי׳ עולם חסד יבנה שעי״ז זוכין לקול תוכחה של המוכיח הראוי שעי״ז נעוונות נתהפכין לזכיות וכו׳ כנ״ל. ואז חוזר ונתתקן כל הפגמים והקלקולים שהי׳ בתחלה שהם פגם התפילה ופגם תאוות ניאוף וכו׳. כי עכשיו נתתקן הכל ע״י קול המוכיח הנ״ל שנמשך מבחי׳ התפילה בבחי׳ דין הנ״ל שמשם כל התיקונים המבוארים שם עד שנתתקן הכל. כי עכשיו זוכין לחסד גדול שכל העולם נבנה רק ע״י חסד בבחי׳ עולם חסד יבנה עד שלא יתקלקל עוד החסד והרחמנות לעולם בבחי׳ ובחסד עולם רחמתיך, חסד עולם דייקא שיהי׳ החסד לעולם ולא תוכל עוד הסט״א לינק ממנו לקלקלו שיהי׳ נאחז בו הדין ח״ו כי אז יהי׳ החסד לעולם בבחי׳ ובחסד עולם כנ״ל בחי׳ וחסדי מאתדם לא ימוש. וכשלא יתקלקל עוד החסד ע״י הסט״א כנ״ל ממילא יתתקנו כל הפגמים הנ״ל שעיקרם פגם תאוות ניאוף שהכל בא

מאחזית הדיטן ע״י פגם החסד והרחמים כמבואר שם. כי עתה יהיה בנין העולם מחדש ע״י חסד עולם שלא יתקלקל ולא ימוש לעולם כנ״ל. וע״כ אלו השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר וזה מחמת שנתקלקל השלום שביניהם שהוא בחי׳ אהבה וחסד עד שצריכין לחלוק כי בוודאי אם הי׳ אהבה ושלום ביניהם כתיקונו ולא היו מקפידין זה על זה ולא היו עין כל א׳ צרה בחבירו, כראוי להיות בין כל ישראל חבירים שהם אחים ורעים זה לזה בוודאי לא היו צריכין לחלוק ולעשות מחיצה אך מה שבאו לזה שצריכין לחלוק זה נמשך מקלקול האהבה והשלום שהוא בחי׳ חסד ורחמנות כי נאחז בהם אחיזת הדין שהוא בחי׳ כעס ושנאה ומחלוקת ואז כשבאין לחלוק צריכין לעשות מחיצה משום היזק ראיה שאחיזתו מבחי׳ דין ומחלוקות וכעס כנ״ל. והמצחיצה היא בחי׳ תיקון להזיק ראיה שבא מפגם הדין והכעס והמחלוקת שמשם אחיזת תאוות ניאוף שמשם עיקר ההיזק ראיה כנ״ל. וע״כ מרחר שצריכין לתקן זה הפגם צריכין להמשיך התיקון מבחי׳ כל התיקונים הנ״ל הנמשכין על ידי התפילה בבחי׳ דין שעי״ז נתתקנין כל התיקונים הנ״ל עד שנתתקן פגם תאוות ניאוף שהוא העיקר. שעי״ז נתבטל היזק ראיה. וע״כ צריכין להמשיך תיקון בנין המחיצה הנ״ל מבחי׳ בנין העולם מחדש בי׳ עולם חסד יבנה שנמשך מכל התיקונים הנ״ל שעי״ז נתתקן הכל וניצולין מהיזק ראיה שבא ע״י תאות ניאוף כנ״ל:

אות ד

וזה רמז התנא במשנה השותפין שרצו לעשות מחיצה בחמר וזה במחמת שרצו לחלוק ע״י כפי זה לזה או ברצונם כדמפרש בגמ׳. וזה מחמת קילקול הרחמנות והשלום כנ״ל ואז צריכין להמשיך בנין המחיצה להציל מהיזק ראיה מבחי׳ התיקונים הנ״ל כנ״ל. וזהו בונין את הכולתל באמצע, מקום שנהגו לבנות גויל גזי תכפיסין לבנים בונין וכו׳ גויל גזית כפיסין לבנים מרמז על תקונים הנ״ל שעל ידם נבנה העולם מחדש שעי״ז נתתקן הכל שמשם ממשיכין תיקון המחיצה לבטל היזק ראיה שנמשך מרע עין מפגם תאוות ניאוף וכנ״ל. כיעיקר בנין העולם מחדש בבחי׳ חסד בחי׳ עולם חסד יבנה הוא ע״י הצדיק המאת שזוכה לבחי׳ רוח נבואה שהוא התורה שעי״ז נתתקן האמונה שעי״ז נמשך בחי׳ חידוש העולם של עתיד וכו׳ וזהו בחי׳ גויל גזית וכו׳. גויל זה בחי׳ התורה בחי׳ רוח נבואה בחי׳ אין כותבין ס,ת אלא על הגויל. גזית זה בחי׳ הצדיקי אמת שממשיכין בכל דור חידושי תורה בחי׳ רוח נבואה וכו׳ כנ״ל. וזה בחי׳ גזית בחי׳ כלליות הצדיקי אמת שמהם התורה יוצאה לישראל שעליהם נאמר לאתסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל מן המקום ההוא וכו׳ שהם בחי׳ סנהדרי גדולה שהיו יושבין בלשכת הגזית שמהם התורה יוצאה כי עליהם נאמר מקרא זה לא תסור וכו׳. וכן בכל דור ודור עיקר האמונה שהוא עירק קבלת התורה צריכין לקבל מהצדיקי אמת שזוכין לבחי׳ רוח נבואה רוה״ק, שהם ממשיכין התורה לישראל בכל דור וכנ״ל. וזהו בחי׳ גזית בחי׳ סנהדרין שהם בחי׳כלליות הצדיקים שהיו יושבין בלשכת הגזית, ועי״ז זוכין לבנין העולם מחדש בחי׳ חידוש העולם שלעתיד שעי״ז זוכין לקול תוכחה דקדושה הנ״ל. וזה בחי׳ כפיסין זה בחי׳ תוכחה ומוסר דקדושה של המוכיח הראוי בחי׳ כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה (חבקוק ב׳) שזה עיקר התוכחה והמוסר שצריך האדם לזכור א״ע כל ימי חייו שעתיד ליתן דין וחשבון לפני ממ״ה הקב״ה ואז רהיטין ואבני ביתו מעידין בו בשעת הדין שנאמר כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ וכ׳ו כשדרז״ל וע״כ רהיטי׳ ואבני ביתו דייקא מעידין בו. ולכאורה תמוה וא״כ אם אחד עבר עבירה ח״ו בחוץ או בשדה שאין בו מחיצות מי מיעד בו אך באמת עיקר העדות הם בחי׳ מחיצות הבית בגשמיות ורוחניות כי כל העבירות והתאוות באים ע״י פגם העינים על שהלך אחר עיניו כ״ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו׳ ועיקר הוא תאוות ניאוף שהוא עקרא דיצרא בישא שעיקרה ע״י ראיית העינים בגשמיות והעיקר ע״י ראיית עיני המחשבה ע״י שמניח מחשבתו לצאת להרהר ולהסתכל במחשבתו במה שמהרהר ח״ו כי בכל מה שהאדם מעיין במחשבתו לטוב או להיפך נקרא ראיה כי עינים ע״שד ההכמה נאמר. וצריך האדם לחוס על נפשו לשמור עיינו בגשמיות ורוחניות שלא יסתכל ח״ו בשום דבר המביא לידי הרהור ובמה שמוכרח לראות בעיניו צריך ליזהר מאד שלא יניח עיני מחשבתו להסתכל ולעיין בזה ח״ו עד שיבא לידי הרהור ח״ו רק צריכין תיכף לפרוס מחי צות המוחין כנגד התאווה הזאת כי המוחין הם מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה, כי כל ההרהורים של תאוה הזאת באים רק מהרוח שטות אבל עצם המוחין האמתיים הם בהיפך מזאת התאוה. והבחירה ביד האדם לתפוס מחשבתו ולפרוס מחיצות המוחין לחשוב בדבר אחר ולהנצל מתאוה זאת כי מה שנדמה ל׳קצת בני אדם שהם כאילו אנוסים ומוכרחים בהרהורים שלהם זהו רק מחמת שאינם תופסין מחשבתם בידם להטותה למחשבה אחרת. ובוודאי כל זמן שמניח מחשבתו ח״ו לשוטט בזה חלילה בוודאי כמעט אין בידו אבל החכם עיניו בראשו לתפוס מחשבתו מיד כשעולה עליו איזה הרהור לתפוס המחשבה ולהטותה למחשבה אחרת לחשוב בתורה או מו״מ ולפעמים

צריכין לשוח במילי דעלמא כדי לפקח דעתו. והכל לפי ה עת והזמן. והעיקר ליזהר מאד מאד לתפוס מחשבתו בידו כי המחשבה ביד האדם כמבואר בלק״ת (סי׳ נ״ג) ומבואר שם שאפילו אם ח״ו נתעה מחשבתו ויצאה לחוץ כמו שיצאה אעפ״כ יש בידו לתופסה. כמו שתופסין סוס באפסר ומטין אותו בע״כ לדרך הישר ע״ש נמצא שעיקר השמירה מתאות ניאוף שהם כלל העוונות ח״ו הוא ע״י מחיצות המוחין כנ״ל וע״כ ארז״ל קורותיו ואבני ביתו דייקא מעידין עליו בשעת הדין שהם בחי׳ המחיצות של האדם היינו על שלא שמר א״ע לבלי לפרוץ מחיצות המוחין שע״ז בא לעונות שלו ח״ו וע״כ הקירות ואבני הבית שהם בחי׳ המחיצות הם דייקא מעידין. גם המחיצות של בית האדם בגשמיות הכל ברא השי״ת בשביל שמירה כי השי״ת ברא כמה מיני מחיצות להאדם לפני עיניו כדי שיוכל לשמור עיניו מראות ברע ח״ו. כי ברא על העין שתי מחיצות לכסות עליה שהם ריסי ועפעפי העינים (כמו שפרש״י ע״פ שמרני כאישון בת עין) וכן ברא מחיצות הבתים בהם צריך האדם להיות נסתר ברוב העיתים כדי להשמר מהיזק ראיית עינים שבחוץ ועיקר השמירה על כל השמירות הוא מחיצות המוחין כנ״ל כי אפילו כשיושב בבית צריך להזהר שלא לפגום מחיצות המוחין ח״ו שלא יבא לידי הרהור ח״ו. ואז כששמור מחיצות המוחין אז אפי׳ כשמוכרח לצאת לשוק יהי׳ נשמר ג״כ ע״י מחיצות המוחין שהם מחיצות פרוסות בפני תאוה זאת כנ״ל. ומי שפגם באיזה עון ח״ו שבא ע״י פגם העינים שהוא ע״י פגם המחיצות הנ״ל ע״כ קורותיו ואבני ביתו דייקא שהם בחי׳ מחיצות הם מעידין בו על שפגם בהם ופרץ גדרי המחיצות ח״ו וע״כ התורה מתחלת בבית כ״ש בראשית ברא וגם בראשית הוא אותיות ראש בית כ״ש בתי״ז כי עיקר קיום התורה הוא ע״י בחי׳ מחיצות הבית שהם בחי׳ מחיצות המוחין הנ״ל בחי׳ בחכמה יבנה בית וע״כ בראשית הוא בחי׳ טנת״א בחי׳ תלת גווניו דעינא ובית עין כ״ש במ״א (בהתורה להמשיך השגחה בסי׳ י״ג). כי עיקר קיום התורה ע״י שמירת העינים ע״י המחיצות שהם בחי׳ בית כנ״ל. וע״כ הצדיקים ששמרו היטב מחיצות מוחם הקדוש וזוכין להמשיך תיקון המוחין לכל ישראל שהם בחי׳ תיקון המחיצות פרוסות כנ״ל. ע ״כ הם נקראים גודרי גדר ועומדים בפרץ כי זה עיקר התיקון לתקן פרצות מחיצות המוחין ולגדור גדר לשמור גדרי ומחיצות המוחין של ישראל מעתה שלא יופגמו עוד. ועיקר התיקון נמשך ע״י הצדיקים שיש להם בחי׳ רוח נבואה רוה״קכנ״ל. ולהיפך ע״י מפורסמים של שקר שהם בחי׳ נביאי השקר על ידם נתקלקל המדמה ונתקלקל האמונה ונתקלקלין ח״ו כל הבחי׳ הנל ואז ממילא מתקלקלין מחיצות המוחין וכנ״ל. וזה שהוכיח יחזקאל את נביאיא השקר (בסי׳ ג״ג) הוי על הנביאים הנלבים וכו׳. כשעלים בחרבות נביאיך ישראל היו לא עליתם בפרצות ותגדרו גדר על בית ישראל וכו׳ כי ע״י הנביאי שקר בחי׳ מנהיגים של שקר. נתקלקלין בחי׳ הגדרים והמחיצות שהם מחיצות המוחין שמשם כל הפגמים כנ״ל וזה שכתב שם יען וביען הטעו את עמי וכו׳ והוא בונה חיץ והנם טחים אותו תפל וכו׳והנה נפל הקיר וכו׳. כי עיקר פגם נביאי השקר שפוגמין בכל הבחינות הנ״ל הוא בחי׳ פגם הקירות והמחיצות שהם מחיצות המוחין שהיו צריכין לגדור גדר ולעמוד בפרץ לתקן מחיצות המוחין ע״י נבואת אמת כנ״ל. והם בהיפך מזה כי פגמו בכל זה, והוסיפו קלקולים ופרצות וחורבות במחיצות המוחין וכנ״ל. וכן בקפיטל כ״ב שמוכיח שם ג״כ נביאי השקר כ״ש שם קשר נביאיה בתוכה וכו׳ אמר שם ג״כ ואבקש מהם איש גודר גדר ועמד בפרץ, היינו כנ״ל. ולהיפך בצדיקי אמת כתיב (בישעיה

אות נז

וקורא לך גודר גדר היינו כנ״ל. לבינים זה בחי׳ החסד הנפלא שזוכין ע״י התוכחה של חסד הנ״ל בחי׳ מושכין עליו חוט של חסד המבואר שם שע״ז העוונות נתהפכין לזכיות ונותנין ריח טוב בבחי׳ נרדי נתן ריחו כנ״ל. שכל זה בחי׳ לבנונית בחי׳ לובן החסד בחי׳ ראם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו שזהו עיקר שלימות התיקון כמובן בהתורה הנ״ל שאז יתתקן כל הקלקולים הנ״ל ואז יהיו מחיצות המוחין מתוקנים בשלימות כנ״ל ומשם ממשיכין תיקן המחיצה הנ״ל לבטל היזק ראי׳ שהוא בחי׳ ביטול פגם תאוות ניאוף. נמצא שרמז התנא באלו התיבות גוויל גזית כפיסין לבינים בחי׳ תיקון המחיצה בשרשה כנ״ל:

אות ה

וע״כ בלעם שהוא עיקר הרע עין כי היה שטוף בזימה מאד כנ״ל. ע״כ כשהלך נגד ישראל נאמר שם ויעמוד מלאך ה׳ במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה ותרא וכו׳ ותלחץ אל הקיר ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר. כי המלאך ה׳ ראה שרוצה לפגום ח״ו מחיצות המוחין הקדושים של ישראל שהם בחי׳ גדרים ומחיצות גדולות בפני תאוה זאת כי הוא רצה להכניס בהם תאוות ניאוף שזה היה עיקר כוונתו הרעה כאשר היה בסוף, והראה לו המלאך ועכבו במקום שיש גדר מזה וגדר מזה עד שנלחץ אל קיר הגדר והמחיצה, להראות לו שגדרים ומחיצות של ישראל קיימים וחזקים מאד ובוודאי ישארו בקדושתם כי בישראל כתיב סוגה בשושנים ודרז״ל שהם גדורים בסייג של שושנים כמובא בפרש״י שם הרי חתן נכנס לחופה וכו׳ בא ליזקק לה אמרה לו טיפת דם כחרדל ראיתי הרי הופך פניו לצד אחר וכו׳. כי אע״פ שברשעתו הגדולה קלקל והזיק לכמה נפשות מישראל שנתפסו בתאוה זאת ע״י עוצם רשעתו ועצתו הרעה שהסיתם להפקיר בנותיהם בהפקירות גדול כ״כ שאין נמצא בעולם כמבואר בדרז״ל. אבל סוף כל סוף תיפח רוחו ונשמתו וה׳ הפיר עצתו כי פנחס עמד בפרץ כ״ש ויעמוד פנחס ויפלל ותע צר המגפה והמשיך תיקון התפילה בבחי׳ דין הנ״ל שעי״ז כל התיקונים הנ״ל שעי״ז לא די שיחזיר ויקיא כל הקדושות שבלע ע״י פגם הניאוף שלו שהכניס בעולם, אף גם יהיה מוכרח להיקא ולהוציא עצמות חיותו ממש עד שיהיו נמשכין כל התיקונים המבאורים שם שעי״ז נתתקן הכל. ומחיצות וגדרים של ישראל יהיו נשארין בשלימות וע״כ הראה לו גדר מזה וגדר מזה וכנ״ל. וזה בחי׳ כי הכיתני זה שלש רגלים, ופרש״י רמז לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת ג׳ רגלים בשנה כי ג׳ רגלים הם בחי׳ הג׳ מוחין (כ״ש בסי׳ א׳ בלק״ת) שהם בחינת המחיצות פרוסות בפני תאוותו הרעה שלא תשלוט על ישראל וע״כ רמז לו מצוות שלש רגלים דייקא. וזהו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלקים ופרש״י ראה שאין פתחיהן מכוונין וכו׳ עלה בלבו שלא לקללם כי כל כוונתו הרעה לקלל את ישראל ח״ו היה ע״י פגם הראי׳ שהוא בחי׳ פגם המחיצות וכנ״ל וע״כ אמר אז מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל ופרש״י ג״כ על שאין פתחיהן מכוונין. היינו כנ״ל, וע׳ מזה לעיל בה׳ נזקי שכנים הלכה ד׳:

אות ו

וע״כ הזכיר התנא בפירוש כמה טפחים נותן כ״א על המחיצה לרמז שעיקר תיקון המחיצה להציל מהיזק ראי׳ נמשך במחי׳ תיקון הברית שנעשה ע״י כל הבחי׳ הנ״ל שהם בחי׳ גויל גזית וכו׳ כנ״ל וע״כ הזכיר הטפחים. זה בחי׳ תיקון הברית שכלול מששה טפחים כמבואר בסי׳ ס״ג וע״כ פרט ד׳ מיני מחיצות שמחילין מהיזק ראי׳ כנגד ד׳ בחי׳ טנת״א שהם בחי׳ תלת גווניו דעינא ובת עין. וע״כ התחיל ממחיצה של ששה טפחים וסיים במחיצה של שלשה טפחים כי בהם כלולים כל המחיצות להציל מהזיק ראיה שהם בחי׳ תיקון הברית כנ״ל כי תיקון הברית כלול בבחינת ששה טפחים כנ״ל כמבואר שם בסימן הנ״ל אבל אלו הששה טפחים עיקרם הם בחי׳ שלשה טפחים רק שכ״א ואחד מהם כלול משנים כמבואר שם היטב שזהו בחי׳ בשתים יכסה פניו ובשתים וכו׳. וע״כ כלל התיקונים של תיקון הברית כלול משלשה טפחים עד ששה טפחים וע״כ הזכיר התנא המחיצות ששיעורם משלשה עד ששה טפחים וכנ״ל:

שותפים בקרקע ה

אות א

ע״פ התורה כי מרחמם ינהגם וכו׳ בלק״ת סי׳ ז׳ ע״ש כל התורה ומבואר שם שצריך כל אדם לעסוק בישוב העולם דהיינו להמשיך הדעת הקדוש בעולם שיודיע ויזכיר כ״א את חבירו את התכלית הנצחי שלא בא לזה העולם בשביל התאוות ח״ו ולדאוג ולחשוב בכל עת על הפרנסה וכו׳. רק כל ביאתו לזה העולם העובר הוא רק להכיר את הבורא ית׳ ע״י תורה ומצוות וכו׳ וזה עיקר החליפות וההשארה של האדם לאחר מיתתו וכו׳ כי צריך כ״א להאיר הדעת בבנים ותלמידים וכו׳ ע״ש כל זה היטב. ומבואר שם שזה שעוסק להאיר הדעת בחבירו ותלמידיו צריך שיהי׳ לו בחי׳ שתיקה שישתוק במקום שצריך לשתוק כדי שלא יכנוס בקשיות ותירוצים שהם למעלה מהזמן שאין הזמן מספקי לבאר הקשיות והתירוצים שיש שם וכו׳ שזהו בחי׳ ועשו סיג לתורה בחי׳ סיד לחכמה שתיקה וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי׳ מה שהחמירו רז״ל מאד על היזק ראי׳ כמבואר בש״ע הרבה דינים בזה שהשותפין שחלקו צריכים לעשות מחיצה ביניהם גבוה ד׳ אמות כדי שלא יסתכל זה על זה כי עיקר היזק ראי׳ שנמשך מהרע עין כל יניקתו נמשך ע״י זה שלא נזהר לצמצם דעתו בבחי׳ שתיקה לבלי ליכנוס בקשיות ותירוצים שאסור לו להסתכל בהם לפי בחינתו כי עינים ע״ש החכמה נאמר כ״ש ותפקחנה עיני שניהם כשרז״ל. וכ״ש ולבי ראה הרבה חכמה ודעת. וע״כ כשמסתכל בדעתו במה שאין לו רשות זה בחי׳ רע עין. כי גם הרע עין בעצמו מה שעינו רעה בשל חבירו שיש לו עשירות או איזה כלי וחפץ נאה וכדומה, גם זה נמשך רק מבחי׳ ריבוי הקשיות הנ״ל שמסתכל במה שאין לו רשות. כי אם הי׳ לו מחיצה בדעתו לבלי ליכנוס להסתכל ולחקור במה שמופלא ממנו רק להאמין באמונה שלימה כי צדיק ה׳ ודרכיו ישרים ונכונים מאד כ״ש להגיד כי ישר ה׳ צורי טולא עולתה בו וכתיב אל אמונה ואין עול וכו׳, בוודאי לא הי׳ לו שום עין רעה בשל חבירו כלל. כי מי יבא אחר המלך מלכו של עולם יתב״ש אשר משפטו אמת וישר והשפיע לזה אלו הכלים והבגדים והחפצים וכו׳ ומה לו להסתכל על זה כלל מאחר שהכל ע״י השגחתו ומשפטו האמת. ועיקר העין רעה מה שנמצא שעינו רעה בשל חבירו נמשך רק מקשיות כנ״ל שקשה לו מדוע יהי׳ לחבירו כל העשירות והגדולה הזאת שזה נמשך מקשיות של צדיק וטוב לו צדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו שבאלו הקשיות אסור ליכנוס ולחקור כלל כי הם בחי׳ דרכי ה׳ הנעלמים שא״א להבינם כמובא וכ״ש במ״א:

אות ג

וע״כ הזהירו רז,ל לעשות מחיצה בין השותפין שחלקו שלא יבואו להיזק ראיה. כי המחיצה נמשכת שרשה מבחי׳ סיג לחכמה שתיקה בחי׳ ועשו סיג לתורה הנ״ל. כי סיג פירושו גדר ומחיצה. כי השתיקה היא בחי׳ סיג וגדר ומחיצה להשכל והחכמה שלא תתפזר ותתקלקל לגמרי. כי כשאין לו מחיצת השתיקה הנ״ל לבלי ליכנוס להסתכל במה שאין לו רשות ע״ז יהי׳ נהרס ונחרב שכלו לגמרי. וזה בחי׳ המחיצה הנ״ל שהזהירו רז״ל לעשות בין השותפים בקרקעמשום היזק ראי׳. כי עיקר השמירה מהרע עין נמשך ע״י בחי׳ המחיצות הנ״ל שהם בחי׳ סיג לחכמה שתיקה וכנ״ל:

אות ד

וע״כ הצריכו רז״ל שתהי׳ המחיצה גבוה ארבע אמות. כנגד ד׳ בחי׳ שאסור להסתכל בהם כשרז״ל כל המסתכל בד׳ דברים ראוי לו שלא בא לעולם שהם מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור. שעל זה נאמר כי אין מלה בלשוני בחי׳ שתיקה הנ״ל הן ד׳ ידעת כולה. אחור וקדם צרתני וכו׳ בחי׳ מה לפנים ומה לאחור. אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך זה בחי׳ מה למעלה מה למטה, שעל כל זה אסור לחקור כלל רק לשתוק בחי׳ סיג לחכמה שתיקה הנ״ל. שזהו בחי׳ כי אין מלה בלשוני וכו׳ כנ״ל. ומבחי׳ אלו הד׳ דברים מה למעלה וכו׳ מזה נמשך כל הנהגות דרכיו ית׳ הנפלאים ונעלמים מאד שהם בחי׳ צדיק וטוב לו צדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו שהם ד׳ בחי׳ ג״כ. וכנגד זה צריך שתהי׳ המחיצה גבוה ד׳ אמות לשמור מהיזק ראי׳ שנמשך ע״י הקשיות שנמשכין מבחי׳ ד׳ דברים הנ״ל וכנ״ל. שכנגד זה צריכין לעשות מחיצה בדעתו. בחי׳ סיג לחכמה שתיקה שלא להסתכל בהקשיות הנמשכין מד׳ דברים הנ״ל. וע״כ הצריכו שתהי׳ המחיצה גבוה ארבע אמות וכנ״ל:

אות ה

וע״כ המשכת הדעת הנ״ל נקרא חנוכת הבית כמבואר שם היטב בהתו׳ הנ״ל. שהדעת הנ״ל הוא בחי׳ חנוכה בחי׳ חנוכת הבית המקדש שכלול מבן ותלמיד וכו׳ ע״ש. כי הדעת הקדוש הוא בחי׳ הביהמ״ק. וכשרז״ל כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה ביהמ״ק בימיו וכו׳. כי עיקר שלימות הדעת דקדושה שהוא להכיר ולידע את הבורא ית׳ כל חד כפום מה דמשער בלבי׳, הוא בחי׳ בנין הבית המקדש שנבנה ע״י מחיצות קדושות שבתוכם ממשיכין הדעת הק׳ הזה שאלו המחיצות נמשך שרשן מבחי׳ השתיקה הנ״ל בחי׳ סיג לחכמה שתיקה. היינו שהשתיקה היא בחי׳ סיג שהוא גדר ומחיצה מכל צד שעי״ז נשמר ומתקיים החכמה שזהו עיקר פירוש של סיג. וכמו שאמרו מקודם מעשרות סיג לעושר. שהפי׳ שהצדקה ומעשרות שומרים את העשירות שלא יתפזר ויאבד. כן הפירוש סיג לחכמה שתיקה שהשתיקה הוא בחי׳ גדר ומחיצה סביב החכמה שתתקיים ולא תתפזר ותאבד י חכמתו ית׳ מלא כל העולם כי הכל נברא בחכמה כ״ש כולם בחכמה עשית. אך מחמת ריבוי האור א״א לקבל אור חכמתו ית׳ כ״א ע״י צמצומים רבים שהם בחי׳ שתיקה ומשם נמשכים גדרים ומחיצות שבתוכם נמשך ומתקיים החכמה לדעת אותו ית׳ שזה בחי׳ קדושת הביהמ״ק. כי הביהמ״ק נבנה ברוה״ק בקדושה כזאת שע״י המחיצות הקדושות של הביהמ״ק. ע״ז נמשך הדעת הקדוש לכל העולם להכיר אותו ית׳. כי עיקר מעין החכמה יוצא משם מנקודת האבן שתי׳ כ״ש ומעין מבית ה׳ יצא. אך א״א לינק מזה המעין החכמה כ״א ע״י מחיצות הקדושות של הביהמ״ק. ומשם נמשך הדעת הקדוש לכ״א מישראל שהוא בחי׳ בית. כי א״א לקבל הדעת הקדוש כ״א ע״י מחיצות הנעשים ע״י בחי׳ השתיקה הנ״ל בחי׳ סיג לחכמה שתיקה וכנ״ל. ומשם מבחי׳ הביהמ״ק נמשך הקדושה לכל בתי ישראל. כי כ״א צריך לקדש ביתו בבחי׳ קדושת הביהמ״ק וכ״ש במ״א וכמובן בהתרוה בראשית ראש בית לעיני כל ישראל בסי׳ ס״ז ע״ש. וזה בחי׳ נר חנוכה סמוך לפתח הבית. כי הדעת צריכין להקיפו במחיצות השתיקה כנ״ל שרק ע״ז נמשך ומתקיים הדעת כנ״ל. אך מאחר שהוא מוקף מחיצות השתיקה מהיכן נוכל לקבל ולינק מהדעת. אך כל יניקת והמשכת הדעת הוא דרך הפתח והפתח הוא בחי׳ אמונה שמתגלה ע״י הדיבור כ״ש אודיע אמונתך בפי. שזהו בחי׳ פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים בחי׳ פתחי פיך בחי׳ פתח דבריך יאיר. כי האמונה שממשיכין ע״י הדיבור הקדוש. הוא בחי׳ פתח ושער שעל ידה נכנסין לתוך בית החכמה הנ״ל להמשיך הדעת. שעל זהביקש דוד שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד. שיתנשאו ויפתחו השערים והפתחים של הדעת שהם בחי׳ שעירי הביהמ״ק שבתוכם יתגלה בדעת כל אחד אלקותו וממשלתו ית׳ שזהו בחי׳ ויבא מלך הכבוד. וע״כ צריכין לשמור מאד את הפתח כי הס״א אורבים על הפתח ליכנוס ח״ו דרך שם. דהיינו שיכנוס בדעתו קשיות ובלבולי אמונה ח״ו. וע״כ צריכין לעשות בחי׳ דלתות להפתחים ולסוגרם בבריחים ומנעלים שלא יכנוס לתוכם זר להחריב בית החכמה ח״ו רק ליכנוס לשם בקדושה להמשיך הדעת הק׳ בהדרגה ובמדה כ״א לפי ערכו. וזהו בחי׳ מצות מזוזה אצל הפתח שצריכין לקבוע הב׳ פרשיות שמע והי׳ שמוע אצל הפתח כי ב׳ פרשיות אלו הם עיקר אמונת היחוד וקבלת עול מצוות

שצריכים לקובעם אצל הפתח דייקא לשמור את הפתח וכמבואר מזה במ״א בה׳ מזוזה. וזה בחי׳ נר חנוכה סמוך לפתח. כי נר חנוכה שהוא בחי׳ המשכת אור הדעת הקדוש בעולם בחי׳ שמן משחת קודש להכניע ולעקור ולשבר ולבטל דעות מלכות הרשעה שרצו להשכיח תורתו ע״י התגברות חכמתם הרעה המוטעת והנבוכה מאוד. ע״כ צריכין להדליק אור נר חנוכה הזה אצל פתח הבית כי עיקר צריכין לשמור הפתח שדרך שם נכנסין ויוצאין אל הדעת להשמיך הארתו לכל באי עולם וכנ״ל׃

אות ו

וזה בחי׳ נר חנוכה אסור להשתמש לאורו, זה בחי׳ סיג לחכמה שתיקה הנ״ל. כי עיקר האור הוא החכמה שנקראת אור כ״ש כי יתרון לחכמה וכו׳ כיתרון האור וכו׳. וכל מה שמשתמשין באור הנר לראות ולהסתכל על ידו, כל זה נמשך מבחינת החכמה שהוא עיקר שרש אור הנר. וע״כ בנר חנוכה אסור להשתמש ולהינות באורו. כי אור נר חנוכה נמשך ממקום גבוה מאד מאד עד שיכולין על ידו להאיר הדעת בכל העולם אפי׳ בהנמוכים והירודים במעשיהם מאד מאד. אפי׳ להמונחים רחמנא ליצלן, להאיר בכולן כי מלא כל הארץ כבודו וכו׳ כ״ש שם. וע״כ אסור להשתמש וליהנות לאורו בעסקי חול, שאסור להסתכל ולחקור בזה הדעת הקדוש להבין מה שנעשה בעולם כי על זה נאמר סיג לחכמה שתיקה הנ״ל כי הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם, להסתכל בזה הדעת הקדוש להבין הקשיות והתירוצים שאין הזמן מספיק להבינם כי אם לראותן בלבד כדי להודות ולהלל וכו׳ על ניסך ועל נפלאותיך וכו׳. כי צריכין רק להסתכל על נר חנוכה לזכור תוקף הנס שעשה עמנו הש״י בגשמיות שעמדו מתתיהו ובניו מספר אנשים מועטים כנגד המון רב כזה. ונוסף לזה תוקף הנס שדלק מעט שמן שמונה ימים שבזה רואים שהש״י מושל בעולם וחפץ בעמו ישראל ובתורתו הק׳. וכמ וכן צריכין להסתכל על גודל אור הדעת שהמשיכו הצדיקים אמתיים בעולם מאז ועד הנה עד שגילו ומצאו מצות נר חנוכה מרומזת בהתורה הקדושה שמסר לנו משה רבינו כמה מאות שנים מקודם, וגילו דעת כזה בעולם שכל מי שרוצה להסכתל על זה יכול להבין מרחוק גדולת הבורא ית׳ וגדולת צדיקיו האמתיים וגדולת התורה הק׳. אבל אסור להסתכל לחוץ לרצות לחקור ולידע ולהבין הכל תרץ לו כל הקשיות וכו׳ כי על זה נאמר סיג לחכמה שתיקה וכנ״ל וע״כ אסור להשתמש לאורו וכנ״ל׃

אות ז

וזה בחי׳ ויקרא יעקב אל בניו וכו׳ שביקש לגלות את הקץ ונסתלקה הימנו שכינה וכו׳ כי כל הברכות שבירך יעקב את בניו הכל הי׳ בחי׳ המשכת הדעת הקדוש הנ״ל. כי יעקב בחיר שבאבות שהיתה מטתו שלימה שהוליד י״ב שבטי י״ה שהיו כולם צדיקים קדושים בקדושת ישראל שמהם יצאו כל זרע בית ישראל שקיבלו אתהתורה הקדושה שהוא הדעת הקדוש הנ״ל להכיר ולידע את הבורא ית״ש, ע״כ קיבץ את בניו קודם מותו כדי לצוות להם להמשיך ולהאיר בהם הדעת הקדוש הזה להודיעם כי ה׳ הוא האלקים שזה הדעת הק׳ התחיל אברה סאבינו להודיעו בעולם בפרט לבניו כ״ש כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו כו׳ ושמרו דרך ה׳ וכן יצחק אחריו. אבל אברהם ויצחק עדיין לא היתה מטתם שלימה אבל יעקב שהיתה מטתו שלימה עסק בזה ביותר ובפרט קודם הסתלקותו וע״כ קיבצם וציוום וברכם. כי כל הברכות הם בחי׳ המשכת הדעת הנ״ל להודיעם האמונה הקדושה שזה עיקר כלל הברכות שבעולם בחי׳ אשר המתברך בארץ יתברך באלקי אמן. כי כל הטובות והברכות וכל ההשפעות שבעולם בגשמיות ורוחניות כולם נמשכים מהדעת הנ״ל בבחי׳ דעת קנית מה חסרת, כי תכלית הדעת הנ״ל לידע ולהכיר את הבורא ית׳, הוא הברכה. דהיינו להודות ולהלל ולברך אותו ית׳ בכל עת על כל דבר כמו שתיקנו לנו רז״ל ברכות על כל הדברים שבעולם שכל אלו הברכות הם בחי׳ המשכת הדעת הנ״ל, שאנו צריכין להודיע לכל באי עולם בכל פעם כי ה׳ הוא האלקים והוא ברא ויצר ועשה הכל ומקיים הכל ומנהיג ומשגיח בכל עת. והוא ברחמיו מזמין

ומשפיע לנו כל דבר ודבר בפרטי פרטיות. (וכן מבואר בהתו' ימי חנוכה הם ימי הודאה שעיקר התכלית הוא הודאות וברכות וכו' ע"ש). וע"י הברכות שאנו מברכין אותו ית' ע"ז נמשכין עלינו כל הברכות וכל ההשפעות טובות כי המברך מתברך כשרז"ל בבחי' טוב עין הוא יברך, יבורך כשרז"ל. וזה בחי' כל הברכות שבירך יעקב ומשה את ישראל קודם הסתלקותם שכולם הי' בחי' המשכת הדעת הק' הנ"ל. וע"כ כל כלליות ברכותיהם את ישראל הי' שיתגברו לכבוש את ארץ ישראל ולהכניע ולשבר השונאים המונעים מקדושת ישראל כמובן בפרש"י ובכל דברי רז"ל שזהו בחי' מה שבירך את יהודה. גור אריי יהודה שיצא ממנו דוד שילחום מלחמות ה' להכניע העכו"ם שהם כנגד א"י וכן גד גדוד יגודנו וכו' וכן כולם וכן בברכתו של משה שהי' מעין ברכתו של יעקב כשרז"ל. כי עיקר הדעת הנ"ל נמשך רק באי"י ששם הביהמ"ק ששם עיקר הדעת של בחי' בן ותלמיד וכנ"ל:

אות יח

וע"כ קודם שבירך יעקב את כל בניו עסק תחילה במנשה ואפרים לברכם כמבואר בפרשה. כי יוסף הצדיק הוא בחי' צדיק יסוד עולם שהוא בחי' הצנור הקדוש שעל ידו נמשך ברכת הדעת לכל ישראל כי בן זקונים הוא לי', בר חכים שכל הדעת הקדוש שקיבל משם ועבר מסר לו. וע"כ יוסף הוא א' משבעה רועים שהם ממשיכים זה הדעת בעולם להודיע כי ה' הוא האלקים. וע"כ יצאו מיוסף מנשה ואפ]רים שהם בחי' כלליות הדעת הנ"ל שהוא בחי' הדעת של בחי' בן ותלמיד. כי מנשה זה בחי'השגת הדעת הבן שהוא בחי' מה חמית מה פשפשת בחי' איה מקום כבודו וכו' שזהו בחי' מנשה בחי' כי נשני ה' את כל עמלי ואת כל בית אבי, היינו בחי' אי' הנ"ל בחי' מה חמית וכו' כמ"ש בזוהר בתר דחמא ופשפש וכו' אחווין ליה מה חית מה פשפשת כי עדיין אין יודעין כלל שזהו בחי' כי נשני ה' וכו'. כי עדיין אינו יודע כלל כאלו הכל נשכח ממנו וכמ ושראינו זאת בכל פעם מרבינו הנורא זצוק"ל שבכל פעם אמר שאינו יודע כלל וכמו שמרומז זאת בהתפארות של העוור שאמר שזוכר כלאלו המעשיות ואינו זוכר כלל ע"ש היטב והבן. ואפרים זה בחי' השגת התלמיד שהוא בחי' מלא כלהארץ כבודו שאפילו בשאול תחתיות ואפי' בעוצם עניינו ודוחקינו בגוף ונפש וממון גם שם נמצא הש"י ועוזר לנו בכל עת וזה בחי' אפרים בחי' כי הפרני אלקים בארץ עניי שאפי' בעניי ומרורותי העצום גם שם הפרני ה' ומקרב אותי ומרחם עלי בכל עת כי מלא כל הארץ כבודו, וטובו וגדלו ורחמיו לא כלים לעולם:

ועפ"ז יש להבין איזה רמז קצת בענין הפלפול והשינוי דיעות שהיו בין יעקב אבינו ע"ה ובין יוסף אם להקדים את מנשה לאפרים או את אפרים למנשה כמבואר בפרשה. כי יוסף רצה להקדים את מנשה כי הוא הבכור כי הוא בבחי' השגת הבן הנ"ל שזה עיקר ההשגה בחי' השגת הרב כ"ש שם שזאת ההשגה גבוה יותר, אבל יעקב מיאן בזה ואמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וכו'. ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וכו'. כי אעפ"כ עיקר שעשועיו ית' ועיקר קיום העולם הוא ע"י בחי' השגת התלמיד שהוא בחי' מלא כל הארץ כבודו, שמודיע ומגלה אלקותו ית' לכל שוכני עפר המונחים למטה מאד וכו' כמ"ש בהתו' הנ"ל. שזה עיקר שעשועיו ית'. כי יש להש"י מלאכים ושרפים וכו'. וע"כ העיקר הוא מה שמאירין בדרי מטה הנמוכים מאד בבחי' ואבית תהלה מגושי עפר וכו'. וע"כ הקדים יעקב את אפרים לפני מנשה. כי זאת ההשגה של בחי' אפרים להאיר בדרי מטה בחי' מלא, זה יקר יותר כנ"ל וזה ושאמר וזרעו יהיה מלא הגוים, מלא דייקא. וכשרז"ל שיצא ממנו יהושע שיתמלא שהם ה' על ידו בכל הגוים, בכל העולם כולו הבט וראה נפלאות ה'. כי דייקא מחמת בחי' יהושע שיצא ממנו עי"ז הקדימו לפני מנשה. כי יהושע הוא בחי' השגת התלמיד בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר כע"ש שם שהוא מגלה כי מלא כה"כ וע"כ ראוי להקדימו כי זהעיקר הארת הדעת הנ"ל להמשיכו למטה לכל מדרגיות התחתונות וכו' וכנ"ל. נמצא שאפרים ומנשה הם בחי' כלליות הדעת של בן ותלמיד שזה כלל כל הברכות שרצה לברך את בניו ע"כ הקדים לברך אותם תחילה. וזה שברכם בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה, שכל הברכות שירצה אחד מישראל בלרך את חבירו שהוא המשכת הדעת הקדוש הנ"ל שהוא עיקר הברכה, כל הברכות יהיו כלולים במה שיברכו ישימך אלקים כאפרים וכמנשה שהם בחי' הארת הדעת של בן ותלמיד שהם כלל הדעת הקדוש שהוא כלל כל הברכות כולם כנ"ל:

אות ט

ואחר שבירך את מנשה ואפרים. שהם כלל הדעת כנ״ל. אח״כ קיבץ את בניו לברכם כולם להמשיך ולהאיר הדעת בכולם. ומחמת שראה כל מטתו שלימה וכולם צדיקים קדושים ויודעים את הש״י וראויים לקבל הדעת הקדוש כראוי ע״כ חשב לגלות את הקץ. כי באמת כל קץ הגאולה יהי׳ ע״י הדעת הזה כשיאיר בעולם בשלימות כי זה עיקר תכלית הגאולה להכיר ולידע אותו ית׳ כ״ש כי כולם ידעו אותי וכו׳ וכתיב כי תמלא הארץ דעה לדעת את ה׳ וכו׳. אבל תיכף כשחשב לגלות את הקץ נסתלקה הימנו שכינה כי עדיין לא הגיע העת לגלות. וזה בחי׳ סיג לחכמה שתיקה הנ״ל שזה עיקר קיום הדעת כנזכר לעיל כי זה הדעת עמוק מאד עמוק עמוק מי ימצאנו וכל מה שעוסקין להמשיך ולהאיר הדעת הזה צריכין בכל פעם לשתוק כדי שלא ליכנוס בקשיות ותירוצים שהם למעלה מהזמן וכו׳. וע״כ עיקר הדעת הנ״ל הוא לחזק את הכל באמונה שלימה להאיר הדעת בכל החפצים באמת שידעו ויבינו שראוי להאמין בהאמת (וכמבואר מזה הרבה בדברינו ע״ש). וע״כ עיקר קיום הדעת הוא ע״י שתיקה כנ״ל וע״כ אפי׳ יעקב אבינו שזכה לדעת כזה להאיר בבניו אעפ״כ תיכף כשרצה להגיע הסוף והקץ, כי רצה להאיר הדעת כ״כ עד שיתגלה קץ הגאולה תיכף נסתלקה הימנו שכינה. כי א״א לגלות הדעת בפעם אחד רק צריכין לשתוק בכל פעם שזה עיקר קיום הדעת בחי׳ סיג לתורה, בחינת סיג לחכמה שתיקה וכנ״ל:

אות י

וכן אברהם אמר במה אדע כי אירשנה כי ראה שרחוק מאד לכבוש א,י שתהי׳ בידינו לעולם ועד, וצריכין להמתין על זה הרבה. ע״כ רצה לידע בשלימות איך תתקים א״י אצלינו ששם כל המשכת הדעת הנ״ל. ותיכף גילה לו הש״י כל הגליות כשרז״ל, וגמר הגאולה מרומז שם ברמז ובהעלם גדול כמו שדרז״ל ע״פ וגם את הגוי וכו׳ כי אברהם שגה בזה במה ששאל במה אדע כמו שאמרו רז״ל כי אסור לרדוף להשיג הדעת הזה בפעם אחד כי צריכין לשתוק בכל פעם וכנ״ל:

אות יא

וזה בחי׳ מה שנאמר לענין הקץ האחרון ישב בדד וידום וכו׳ דום לה׳ והתחולל לו וכו׳ וכתיב אך לאלקים דומי נפשי וכו׳ וכתיב (עמוס ה׳) לכן המשכיל בעת ההיא ידום. כל זה בחי׳ שתיקה הנ״ל שצריכין לידום ולשתוק ולבלי לחקור במה שאין לו רשות ולצפות לישועת ה׳ בבחי׳ טוב ויחיל ודומם לתשועת ה׳. וזה בחי׳ לך דומי׳ תהלה אלקים בציון היינו כנ״ל:

חלוקת שותפות

אות יב

וזה בחי' ד' אמות שהם שיעור בית לענין מזוזה ולענין ליתן לפתחו ד' אמות כשחולקין את החצר וכן שיעור חצר הוא לפחות ד' אמות. כי אין חולקין את החצר עד שיהי' בו ד' אמות לכל אחד. וכן צריכין ליתן ד' אמות לכ"א לפני כל פתח של הבית כדי לפרק שם משאו כשרז"ל. כי כבר מבואר שהדעת הקדוש הוא בחי' הביהמ"ק וכל אחד צריך להמשיך קדושת הביהמ"ק וכל אחד צריך להמשיך קדושת הביהמ"ק לתוך ביתו כי עיקר קדושת איש הישראלי הוא בתוך ביתו שעוסק שם בתורה ותפילה. ואפי' איש פשוט בוודאי עיקר קדושת יהדותו הוא בתוך ביתו שמדבר שם כמה ברכות ותפילות הוא ובניו הגדולים והקטנים שמחנכם לברך על כל דבר תחילה וסוף ובפרט בהמ"ז וק"ש וכו' ומקבל שם שבת ויו"ט ואורחים וכו'. מכ"ש הכשרים והיראים העוסקים בתורה ותפילה עיקר קדושתם בתוך ביתם שזהו בחי' יעקב שהי' איש תם יושב אהלים היפך עשו שהי' איש שדה וכמבואר מזה כ"פ ובפרט בה' מזוזה (הלכה ה' הנכלל בה' ס"ת) ע"ש. וע"כ שיעור בית הוא ד' אמות כי הדעת שהוא בחי' בית בחי' בחכמה בינה בית וכנ"ל הוא כלול מד' בחי', חכמה בינה ודעת וכל מלאכה, שהם בחי' ד' מוחין ששרשם ד' אותיות השם שמהם נמשכין כל הד' יסודות שהם כלל העולם שהם בחי' תלת גוונין דעינא ובת עין וכמבואר כ"ש בהתו' בראשית (סי' ס"ז ל"ת) וכו' ע,ש ומשם נמשכין בחי' ד' אמות שיש לכל אדם. וזהו בחי' מה ששיעור בית הוא ד' אמות בחי' ד' מוחין הנ"ל שהם בחי' בית כי המוחין שהוא הדעת הנ"ל צריכין לקבלם בהדרגה ובמדה שלא לצאת חוץ מהגבול כנ"ל ע"כ הם נקראים ד' אמות, בחי' אמות ומדות כי צריכין לקבל המוחין באמה ובמדה שזהו בחי' אמות ומדות של הביהמ"ק בחי' מסכתא מדות. כי עיקר קיום המוחין וקבלתם הוא באמה ובמדה דייקא בבחי' סיג לחכמה שתיקה וכנ"ל:

אות יג

וזה בחי' מה שצריכין ליתן ד' אמות לפני כל פתח כדי לפרק שם משאו. כי מבואר בהתו' הנ"ל שע"ז הדעת של בן ותלמיד נמשך כל הפרנסה והעשירות ועיקר הדעת הזה הוא להוציא את ישראל מעוונות שזה עיקר הרחמנות על איש ישראלי להוציאו מעוונות שהם בחי' משא כבד בחי' כמשא כבד יכבדו ממני וכו' ע"ש כ"ז בהתחלת התורה הנ"ל. וזה בחי' כל היגיעות והטירחות מה שכ"א מתייגע וטורח הרבה בשביל הפרנסה ונושא כמה משאות עליו בשביל הפרנסה, הכל נמשך מחת שלא בירר ותיקן עדיין חטא אדה"ר וריבוי החטאים והעוונות של עצמו שהם בחי' משאוי כבד כנ"ל שזאת המשאוי ש להעוונות ר"ל נמשכין כפי חסרון הדעת הקדוש הנ"ל של בן ותלמיד, שכמו כן נחסר ונתמעט הפרנסה ח"ו שנמשכת מהדעת הזה כנ"ל. ומחמת זה צריך לטרוח ולהתייגע הרבה ולישא עליו עול משאוי הפרנסה בדעתו ובגופו ממש, שלפעמים נושא משאות ממש בגופו ובידו בשביל פרנסה. או שנושא וסובל בדעתו ולבו כאב משאוי הפרנסה שזאת המשאוי קשה עוד יותר מנשיאת משאוי בגשמיות כידוע לכל אחד מהשנושא על עצמו. וכל זה נמשך ממשאוי העוונות ר"ל שנמשכין מחסרון הדעת הקדוש של בן ותלמיד הנ"ל. וזה הדעת הנ"ל הוא בחי' בית בחי' קדושת הביהמ"ק וכל אחד צריך להתייגע בפרנסתו לישא משאות כנ"ל הכל בשביל בירור ותיקון משאוי העוונות. ועיקר התיקון להכניס כל שפע הפרנסה מחוץ לפנים שזה בחי' כל המו"מ והעסקים שע"י פגם הדעת הנ"ל מוכרחין לצאת לחוץ לעשות מו"מ בשביל פרנסה כדי לברר החפצים של המו"מ מחוץ לפנים להכניסם לתוך הבית ששם עיקר קדושת איש הישראלי כנ"ל ושם מתבררין החפצים מבחי' משאוי העוונת כי כשחוזר להתפרנס בקדושה ע"י החפצים אלו, והפרנסה נמשכת מתיקון הדעת הנ,לנמצא שפורקין המשאוי של העוונות שעל ידם היו טירחות ויגיעות משאוי הפרנסה שבא מחסרון הדעת. וזה בחי' מה שצריכין ליתן לפני כל פתח ד' אמות לפרק שם משאוי כי כבר מבואר שעיקר המשכת הדעת הוא דרך הפתח כנ"ל באות ה'. וע"כ צריכין ליתן ד' אמות שנמשכין במחי' ד' מוחין לפני הפתח כדי

להמשיך הארת הדעת מבפנים מהבית לתוך החצר כדי שעי״ז יתבטל פגם אחיזת העוונות שנאחז במשאוי החפצים של המו״מ שנושא שזהו בחי׳ לפרק שם משאו. לפרק ולבטל בחי׳ המשא כבד של החפצים שנמשל ע״י העוונות שבאים מחסרון הדעת שכל זה נתתקן ע״י בחי׳ קדושת הבית שהוא בחי׳ תיקון הדעת שהוא בחי׳ ד׳ אמות כנ״ל שצריכין להמשיך בחי׳ ד׳ אמות מפתח הבית לתוך החצר שמשם המשכת הפרנסה שהוא תיקון משאוי העוונות שמשם כל כבידת המשאות שבעולם שזהו בחי׳ לפרק שם משאוי וכנ״ל כי הד׳ אמות הם בחי׳ הד׳ מוחין בחי׳ הדעת הנ״ל שעי״ז פורקין משאוי העוונות שמשם כל כבידות של כל המשאות שבעולם וכנ״ל:

מצרנות א

אות יד

וזה בחי׳ מה שתיקנו חז״ל דין בן המיצר שהוא קודם לקנות השדה או הבית הסמוך למיצר שלו ולמדו מפסוק ועשית הטוב והישר וכו׳. כי מבואר בהתורה הנ״ל שצריך כל אדם לדבר עם חבירו ביראת שמים להכניס בו הדעת הקדוש וכו׳ כי בכ״א מישראל יש נקודה טוב שהוא בחינת רבי לגבי חבירו וכן חבירו נגדו בבחינת ומקבלין דין מן דיוי וכו׳, אבל כמו שהוא חיב לדבר עם חבירו בי״ש כמו כן צריך כ״א לקיים מ״ש שם ועשו סיג לתורה שהוא בחי׳ סיג לחכמה שתיקה שצריכין לשתוק במקום שצריכין לשתוק כדי שלא יכנוס בקשיות ותירוצים שאין הזמן מספיק לתרצם כ״ש שם לענין הרב האמת העוסק להכניס הדעת וכו׳. וכמו כן צריך כ״א העוסק בזה לדבר מהדעת הקדוש האמתי עם חביריו שיאחז גם במדת השתיקה במקום שמבין שא״א לבאר ולתרץ לו הקשיות והבלבולים שבמוחו. וזאת השתיקה היא בחי׳ סיג וגדר להחכמה כדי שעי״ז תתקיים החכמה והדעת דקדושה בבחי׳ סיג לחכמה שתיקה וכנ״ל. כי כ״א מישראל יש לו גבול וגדר בפ״ע בדעתו להשיג ולהבין עד הגבול דייקא מה שאפשר לו להבין ואסור לו להרוס את הגבול בבחי׳ במופלא ממך אל תדרוש וכו׳. ומחמת זה יש שינוי דעות הרבה מאד בין כל אדם לחבירו כשרז״ל שאמר משה להש״י גלוי וידוע לפניך שאין דעתו של כ״א שוה לחבירו. תן להם מנהיג שידע להלוך כנגד רוח של כאו״א כמו שדרשו על פסוק יפקוד ה׳ אלקי הרוחות לכל בשר וכו׳ וכשרז,ל לענין ברכת ברוך חכם הרזים וכו׳ וכמו שאמר בן זומא כשראה אוכלסא בהר הבית וכו׳. כי עיקר תכלית הדעת הוא לידע ולהכיר בלבו את הש״י בבחי׳ וידעת היום והשבות אל לבדך כי ה׳ הוא האלקים וכו׳. וזה הדעת הוא רק לכל אחד כפום מה דמשער בלבי׳ כ״ש בזוה״ק ע״פ נודע בשערים בעלה. וכ״ש בתור׳ תקעו אמונה על מארז״ל יש די באלקותו לכל ברי׳. שכל ברי׳ יש לה די וגבול באלקותו להבין ולהשיג עד הגבול דייקא ע״ש היטבץ. ונוסף לזה יש שינויים רבים מצד המעשים והפעולות והמדות של כ״א וא׳. כי כ״א כפי מעשיו ומדותיו של כ״א וא׳. כי כ״א כפי מעשיו ומדותיו כן מתקן או מקלקל כלי המוחין שלו שהם בחי׳ הגבול והמיצר של כל אחד להשיג בהם הדעת הקדוש הזה:

אות טו

וכל אחד כפי הגבול שבדעתו. כן יש לו חלק באי"י כי כל אחד מישראל יש לו חלק באי"י. כי עיקר הדעת הזה לידע ממנו יתי הוא באי"י ששם הביהמ"ק שהוא כלול מבחי' הדעת של בן ותלמיד הנ"ל שזה הדעת מאיר בכל אי"י שמתפשט לשם קדושת הביהמ"ק כידוע וע"כ אוירא דאי"י מחכים ואין חכמה כחכמת אי"י. כי שם עיקר הדעת הקדוש הנ"ל להכיר אותו יתי כשרז"ל כל הדר באי"י דומה כמי שיש לו אלוה וכו'. וכ"א מישראל כפי שרשו וכפי עבודתו בהשגת הדעת הזה עד הגבול שלו כמו כן יש לו חלק באי"י. ובשביל זה חתרו ויגעו הרבה כ"א מישראל שיהי' לו נחלה וחלק גדול באי"י כמבואר בכמה מקומות, הכל בשביל להשיג יותר הדעת הקדוש הזה שהוא בחי' נחלת אי"י. וזה בחי' לא תסיג גבול רעך נחלתך אשר תנחל שהוזהרנו ביותר באי"י כשרז"ל ומובא בפרש"י כי שם עיקר איסור השגת גבול חבירו שלא להרוס ולכנוס בדעתו בגבול חבירו כי ע"ז יכול לבא לידי הריסה ח"ו להרוס ולקלקל דעתו לגמרי ח"ו וכנ"ל. וע"כ צריך כל אדם לי זהר מאד שלא יסתכל הרבה בחבירו וכמבואר לעיל מזה כי אע"פ שהוא מצוה גדולה לדבר עם חבירו בכל פעם ב"ש ולחרם עליו להוציאו מעוונות ופגמים וקלקולים שלו כי זה עיקר ישוב העולם וכו' וכ"ש בהתו' הנ"ל, אעפ"כ צריך ליזהר מאד שיהי' העסק לטובה ולא לרעה לתקן ולא לקלקל יותר ח"ו שלא יתגלגל מזה מחלוקת או שנאה ח"ו. כי רוב המריבות והקטטות והשנאת חנם נמשך מזה מה שכ"א מסתכל הרבה בחבירו ורואה בו פגמים ומדות רעות הרבה עד שנדמה לו שא"א לסובלם. וכמו כן מסתכל בו חבירו להיפך כי כמים הפנים לפנים עד שנתעורר שנאת חנם וקטטות ביניהם וזה הנגע מצוי הרבה מאד והיא שהחריבה את ביתינו כמו שארז"ל (יומא פ' שבעה ימים) שחורבן בית שני הי' רק ע"י שנאת חנם שבא ע"י הנ"ל ע"י שמסתכל ביותר בחבירו. כי באמת צריכין לדון את כל אדם לכ,ז וכשרז,ל אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו ומי הוא זה שיודע להגיע למקום חבירו כפי גבול הדעת של חבירו שמשם נמשכו ונתגלגלו כל מדותיו ופעולתיו ומעשיו. וע"כ צריכין לקים מ"ש לעיל שהוא ועשו סיג לתורה בחי' סיג לחכמה שתיקה. ועיקר הדבר לשתוק במקום שצריכין לשתוק בענין חקירות וקשיות שיש בדרכיו יתי שא"א להבינם. כי זה ידוע שהש"י בעצמו א"א להשיגו כ"ש לית מחשבה תפיסא בך כלל ואמר עוד ולית דידע בך כלל רק ניתן רשות לדבר בנפלאותיו ומדותיו יתי עד מקום שיכול כ"א להבין ולדבר. כי גם מדותיו ודרכיו יתי א"א להשיג כ"א עד הגבול שיש לכל אחד בדעתו, וכמו כן אם זוכה מתונצץ לו בדעתו התנוצצות אלקותו יתי כפי כלי הדעת שלו בבחי' נודע בשערים בעלה כל חד כפום מה דמשער בלבי' וזה א"א לספר לחבירו. ואפי' לעצמו א"א לספר מיום לחבירו כ"ש הוא ז"ל בשיחות הר"נ בתחילתו ע"ש. וע"כ הזיהרו רז"ל אין דורשין במרכבה ביחיד אא"כ הי' חכם ומבין בדעתו. כי השגת אלקות זהבחי' מעשה מרכבה כי הצמצומים שעל ידם באים לעשגת אלקות (כ"ש בתחילת התו' סי' ל') הם בחי' מעשה מרכבה. ע"כ אע"פ שמצוה גדולה לדבר עם חבירו בהדעת הקדוש לידע ולהכיר אותו יתי אעפ"כ צריך להיות בבחי' רצוא ושוב כי צריכין רק לדבר בנפלאותיו יתי כ"ש שיחו בכל נפלאותיו שע"ז נתחזק האמונה הקדושה כ"ש לדור ודור אודיע אמונתך בפי וכתיב חי חי הוא יודך וכו' אב לבנים יודעי אל אמתך. כי מצוה גדולה שידבר כ"א עם חבירו בנפלאות הש"י שכבר עשה עמנו בכל דור ודור מימות אברהם עד הנה. ובפרט מה שעשה עמנו נפלאות ונוראות ביצ"מ ומת תורה באותות נוראות ע"י משה רבינו וכן בדורות שאחריו. ונפלאות נעימות חידושי תורה שגילה לנו בכל דור ע"י צדיקי אמת שעל ידם רואין ומבינים כל חד כפום מה דמשער בלבי' התנוצצות אלקותו יתי ועי"ז יכול כ"א להכניס אמונה שלימה בלב חבירו וכן לקבל מחבירו. אבל עצם ההתנוצצות א"א לדבר ולגתלות לחבירו ועל זה נאמר יהי לך לבדך ואין לזרים אתך (משלי ה'). וע"כ צריכין לקיים סיג לחכמה שתיקה הנ"ל שלא להרוס הגבול ח"ו וכמו שהזיה קודם מתן תורה ועלית אתה ואהרן והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה' וכו' ופרש"י שם אתה מחיצה לעצמך ואהרן מחיצה לעצמו והעם כל עיקר אל יהרסו וכו' וכמו כן יש לכ"א ואחד גבול מיוחד בדעתו שאסור להרוס הגבול וכנ"ל:

אות יו

כי עיקר המצוה והחיוב לדבר עם חבירו ביראת שמים שזה עיקר הדעת כ"ש ראשית חכמה יראת ה', הוא רק להרחיב דעתו. כי העיקר להוציא את עצמו ואת חבירו מבחי' מוחין דקטנות לבחי' מוחין דגדלות כ"ש במ"א בסי' כ"ב לק"ת. כי צריכן לראות ולהשתדל שיתגדל ויתרחב הדעת ביותר בכל העם שזהו בחי' הרחבת גבול אי"י שהוא בחי' הדעת הקדוש כנ"ל בבחי' והרחבתי את גבולך וכו' וכתיב כי ירחיב ה' את גבולך וכו' שזהו בחי' מן המצר קראתי יה שהוא בחי' מוחין דקטנות שמשם כל היסורים והצרים המצירים לכל אחד ח"ו, ענני במרחב יה שיצאתי ממיצר למרחב שנתרחב הדעת שע"ז נמתקין ונתבטלין כל המצרים המצירים ח"ו. כי עיקר כל היסורים והמניעות מעבודת הש,י הם המצרים בבחי' כל רודפיה השיגוה בין המצרים. שזהו בחי' זאת ירושלים בתוך הגוים שמתיה

וסביבותיה ארצות שה סבחי׳ העי עכו״ם הסובבין א״י שהם המצרים והגבולים שסביב א״י שהוא בחי׳ כלל קדושת ישראל כנ״ל. ואלו המצרים חותרים תמיד על א״י להרוס הגבול ח״ו לכנוס לא״י עד שבעו״ה גברה ידם והחריבו את הביהמ״ק וגלו ישראל מארצם וכלן זה נמשך מחמת שישרא בעצמן לא שמרו את עצמן מלהרוס הגבול שבין אדם לחבירו עד שהתקנא אחד בחבירו ונתרבה שנאת חנם בבית שני שע״ז נחרב הבית וגלו מא״י כשרז״ל. אבל עדיין לא אבדה תקותינו כי קדושת א״י והביהמ״ק קיימת לעד עד שאנו ממשיכין קדושת א״י גם בחו״ל בבחי׳ כי הפיצותים בגוים וכי׳ זריתים בארצות ואהי להם למקדש מעט כי בכל מקום שישראל דרים שם הוא בחי׳ קדושת א״י כשרז״ל. וכ״ש אדומו״ר ז״ל (בהתו׳ חדי ר״ש בסי׳ ס״א ע״ש). ועתה אנו צריכין לתקן מה שקלקלנו ע״י שנאת חנם וקנאה ומחלוקת, ע״כ צריכין ליזהר בכל הנ״ל דהיינו לאהוב א״ע עם חבירו ולרחם עלי ומאד ולהשתדל בכל כחו לדבר עמו בי״ש להכניס בו הדעת הקדוש אבל שיהי׳ העסק לטובה ולא לרעה ח״ו שלא להרוס הגבול ח״ו שזהו בחי׳ ועשו סיג לתורה הנ״ל בחי׳ סיג לחכמה שתיקה וכנ״ל:

אות יח

וזה בחי׳ דין בעל המצר שקודם לקנות השדה הסמוכה אליו כדי להרחיב גבולו. כי בכל מקום שישראל דרים שם הוא בחי׳ קדושת א״י כנ״ל, וע״כ צריך כ״א לוותר נגד חבירו ולכנוס עמו לפנים משורת הדין להשתדל להרחיב גבול חבירו בכל מה דאפשר וע״כ מאחר שצריך למכור נחלתו הוא חוייב למכור לחבירו הסמוך למיצר שלו כדי שיתרחב גבול חבירו בהיתר ובכשרות כי כל מה שאפשר להרחבי גבול חבירו בלי הריסה ח״ו הוא מצוה גדולה כדי שיתרחב דעתו וכנ״ל שזה עיקר הרחמנות שהוא ישוב העולם וכנ״ל, וע״כ למדו רז״ל דין זה מפ׳ ועשית הטוב והישר ומשם בעצמו למדו רז״ל שצריכין ליכנוס לפנים משורת הדין. כי הכל א׳, כי מה שמדברין עם חבירו להכניס בו הדעת להרחיב דעתו בקדושה זה בחי׳ דין ומשפט בבחי׳ הוו מתונים בדין וכו׳ שפירוש שם לענין זה ע״ש. א בל צריכן שיתגבר הרחמנות ליכנוס עם חבירו לפנים משורת הדין לבלי להסתכל בו לרעה כ״א לטובה ולדונו לכ״ז תמיד כדי שיוכל לדבר עמו וכ״ש אצלינו בזה הרבה וכ״ש הוא ז״ל ע״פ ועוד מעט ואין רשע וכו׳ וכן הרבה וזהו בעצמו בחי׳ דין בן המצר שהוא קודם שהוא בשביל להרחבי גבול איש הישראלי כדי להרחיב המצר שלו שלא יבא לידי הריסה ח״ו כי שניהם בחי׳ אחת וכנ״ל:

אות יט

וזה בחי׳ פורים. שהוא הכנעת קליפת המן עמלק שהוא בחי׳ כפירות ובלבולי האמונה הקדושה הבאים ע״י חקירות חכמתם הרעה כי עמלק הי׳ פלסוף וכופר כמובא במ״א וע״כ הוא עומד תמיד להלחם עם ישראל כי מלחמתו קשה מכולם עד שהש״י בעצמו צריך ללחום עמו כ״ש מלחמה לה׳ בעמלק מדור דור. וזה שאמר המן ימ״ש ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים וכו׳, שאמר שיוכל להתגבר על ישראל מחמת שהם מפוזרים ומפורדים בי והעמים, והמצרים של העמים סובבים את כ״א ואי מכל צד בבחי׳ כל גוים סבבוני וכו׳ סבוני גם סבבוני וכו׳ סבוני כדבורים וכו׳. ובאמת ישראל בגלות הם בצרה גדולה מאד מחמת זה ובפרט אז כשקם עליהם המן הרשע ימ״ש שאמר שע״י שישראל מפוזרים בין העמים והמצרים של העמים מסבבים את כ״א מכל צד בגשמיות וברוחניות בדעות זרות היפך הדעת הקדוש המבואר בתורה הנ״ל. כי עיקר הדעת הקדוש הוא להודיע אמונתו הק׳ לכל בבחי׳ אתה הראת לדעת כי ה׳ הוא האלקים וכו׳ והם השתחוו לצלם שהוא ההיפך מזה וכ״זד נמשך מפגם הערב רב הנ״ל. כי הצלם של נבוכדנצר, וב׳ עגלי זהב של ירבעם בן נבט, ופסל מיכה, והעגל שעשו הער״ר במדבר הכל בחי׳ רעה אחת שאז הביאה אותם טעות חכמתם הרעה לעבוד ע״ז כי הי׳ להם כמה סברות רעות מהופכות ומזוייפות בזה עד שבקל הי׳ יכולים לטעות מי שלא חשב באמת על תכליתו הנצחי ונטה אחר תאוות עוה״ז ולא ביטל דעתו נגד קדושי עליון צדיקי אמת. וכמו כן עכשיו כל טעות חכמותיהם הנבוכות של הפלסופים הנמשכין מחכמת יוונית הכל נמשך מחכמי קדם שמהם קיבלו חכמי מצרים כמובא בספרים. וכל הטעותים והכפירות של דורות

הקודמים שעבדו ע״ז ושל עכשיו הכל נמשך ע״י תאוות רעות ובפרט תאוה הכלליות שהם משוקעים בזה ביותר. כאשר רואין בחוש. וע״כ הם רוצים לפרוק עול לגמרי ע״כ הם נוטים אחר סברות מהופכות ומזויפות כשרז״ל לא עבדו ישראל ע״ז אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא, אם ישראל קדושים נכשלו ע״ז מכ״ש וכ״ש עכשיו שרואים בחוש שכל מי שנוטה ארח דרכיהם הוא פורק עול בפרהסיא ויוצא מן הכלל לגמרי ועדיין הם מחציפים פניהם ואומרים שרוצים בתקנת ישראל אוי להם אוי לנפשם מי פתי יאמין לדבריהם הרעים. כ״א מי שרוצה לאבד ולעקר עצמו ואת בניו משני עולמות וכבר צווחו על זה קמאי ובתראי. והם מתפשטים בכל פעם. אבל דבר אלקינו יקום לעולם. כי איש הישראלי החפץ באמת לישאר בנקודת יהדותו בוודאי לא יאבה ולא ישמע לדבריהם ולהסתות ופתויים שלהם שמהפכים דברי אלקים חיים. ומגלים פנים בתורה ובכל ספרי תנ״כ מהיפך אלהיפך מן האמת. ולא די להם בזה. כ״א עתה בסמוך הם רוצים לה כניס גם בדברי התלמוד הקדוש ובספרי קבלה הק׳ טעות חכמותיהם הרעות. מה שרז״ל הזיהרו על זה הרבה פעמים אין מספר מלהגות בספריהם. עד שאמרו בפ׳ חלק שאין לו חלק לעולם הבא הקורא בספרי חיצונים. שהם ספרי חכמותיהם הרעות. וע״כ באמת בדורות הקודמים היו הפילוסופים כופרים בדברי חכמי התלמוד וגם עכשיו אנו יודעים באמת שהם כופרים לגמרי בדבריהם כנשמע מפיהם ומפי ספריהם הרעים כמה מיני ליצנות מדברי רז״ל בגמ׳ ומדרשים וספרי קבלה. אך בסמוך התנכלו בערמימיות הרבה ומדפיסים בספריהם הרעים דברי שטות ומרמה להשוות ח״ו גם דעת חכמי ישראל בתלמוד הקדוש עם דעותיהם הרעות. ומי פתי וכסיל שלא יבין דעתיהם הרעה בזה. ואיך יעלה על דעתם לפתות עם קדוש בשטותים כאלה. עד שנמצא א׳ מהם שהדפיס זה סמוך איזה קונטרס להוכיח את ישראל על שמדברים בביה״כ ובב״מ כאלו הוא מקנא קנאת ה׳ צבאות. מה שידוע שהם פורקים עול לגמרי ומגלחים זקנם ומחללים שבת בפרהסיא והוכלים עם נכריות לטייל בפרהסיא ומרבים ממזרים וכו׳ וכו׳. וכל זה ידוע לכל. וכל מי שיש לו מוח בקדקדו מבין שמתחיל תחלה בתוכחה על שמשיחין בביהמ״ד כדי שיתקבלו דברי וכשרז,ל כל שקר שאין בו אמת בתחילתו וכו׳. ואח״כ בתוך דבריו רוצה להוכיח שצריכין לילך בגילוי הראש בביה״כ ובביהמ״ד. ומדבר נגד הקדושים חמכי הפוסקים המפורסמים הרש״ל והט״ז ז״ל כאלו מתווכח עמהם באיזה דין. הנשמע שטות וכסילות כזה. וכן נמצא אחד שהדפיס טעם על הסדר של פסח שהוא כמו שנוהגים העכו״ם בשעת סעודה באיזה מדינה רחוקה וכן שטותים הרבה כאלה וכאלה עד שאומרים שכל חכמת הקבלה מרמז על חכמתם הרעו. ברוך ה׳ שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים כאלה׃

אות כ

וכל זה נמשך מבחי׳ קליפת עמלק. ובפורים מכניכעין כל זה ע״י בחי׳ קדושת מרדכי ואסתר שהם בחי׳ קדושת הדעת הקדוש הנ״ל של בן ותלמיד שהוא בחי׳ יובל בחי׳ חירות כ״ש שם על פסוק אשרך ארץ שמלכך בן חורין וכו׳ ע״ש. וזהו בחי׳ מרדכי מר דרור לשון חירות כ״ש במ״א בחי׳ יובל שהוא בחי׳וכל בניך לימודי ה׳. בחי׳ הדעת של בן ותלמיד הנ״ל. כי כבר מבואר שהמן רצה להתגבר אז ע״י ג׳ עיברות הנ״ל שהם ע״ז שהשתחוו לצלם שזהו בחי׳ כפירות פגם אמונה שהוא בחי׳ ע״ז כ״ש במ״א שהואהיפך הדעת הקדוש הנ״ל כנ״ל. וכן מה שנכשלו בנשים נכריות שהוא פגם תאוות ניאוף הוא ג״כ היפך הדעת כנ״ל. כי עיקר הרוח שטות שהוא היפך הדעת הוא בתאוה הנ״ל. כשרז״ל איש כי תשטה אשתו וכו׳. וכן מה שנהנו מסעודות של אותו רשע הוא ג״כ היפך הדעת הנ״ל שעיקר קיומו הוא כשזוכין להארת הרצון בשעת האכילה כ״ש שם וכמובא לעיל מזה וע״י פגם אכילה פוגמין בזה. נמצא שע״י ג׳ עבירות הנ״ל פגמו בהדעת הנ״ל הרבה שהוא עיקר קיום וישוב העולם. כי לא נברא ונתקיים העולם כ״א בשביל המשכת הדעת הזה להודיע כי ה׳ הוא האלקים כ״ש שם. וע״כ דבר המן הרשע ימ״ש שע״ז יוכל להתגבר עליהם ח״ו להשמיד להרוג ולאבד ח״ו. מאחר שפגמו בהדעת כ״כ שהוא חיות וקיום העולם כנ״ל עד שאפס תקוה ח״ו. אבל איש בער לא ידע וכסיל יבין את זאת שנמצא מרדכי בעולם שהוא בחי׳ הצדיק האמת שיש לו כח להשמיך הדעת הנ״ל אפי׳ כשישראל בתלכית הירידה והסתרה ח״ו. כי מרדכי הוא בחי׳ מר דרור כשרז״ל דרור לשון חירות (כ״ש במ״א) שזהו בחי׳ יובל שהוא ר״ת וכל בניך לימודי ה׳ כ״ששם על פסוק אשרך ארץ שמלכך בן חורין שזהו בחי׳ הדעת של בן ותלמיד כ״ש שם. וזהו בחי׳ מר דרור. מר בחי׳ יראה כשרז״ל על פסוק נוטפות מר עובר כל ת״ח שאין שפתותיו נוטפות מר. דהיינו יראה וכו׳ כי עיקר הדעת הנ״ל שהוא בחי׳ דרור בחי׳ חירות של יובל הוא ע״י יראה שע״ז מתקיים החכמה והדעת כ״ש שם. וזהו בחי׳ אסתר בחי׳ ואנכי הסתר אסתיר כשרז״ל היינו שזהו גודל עוצם נפלאות נוראות כחו של הצדיק בחי׳ מרדכי יש שלו כח להאיר הדעת הנ״ל בישראל אפי׳ כשהם בתכלית הירידה בתכלית ההסתרה שבתוך הסתרה בכלליות ישראל ובפרטיות בכל אחד ואחד. כי זהעיקר עוז ותעמוממות כחו של הצדיק הקדוש הנ״ל

שהוא בחי' מרדכי מר דרור בחי' חירות של יובל הגדול להאיר ולהופיע הדעת הנ"ל אפי' בדיוטא התחתונה, לגלות כי מכה"כ בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר שהוא התעררות והתחזקות נפלא ועצום עד א"ס ואין תכלית, לכל הגרועים והרחוקים שבעולם. אפי' אם מונחים במקום שמונחים כמובא שם במקומו. וכמבואר בדברינו מזה במכה מקומו. וע"כ התגבר מרדכי גם אז להכניס בישראל שיצעקו ויתפללו ויתחננו להש"י כ"ש ומרדכי ידע את כל אשר נעשה. שהוא יודע את כל אשר נעשה בעולם ומה שנעשה אצל כל אחד ואחד בפרטיות בכל עת ובכל יום ויום. ויודע היטב היטב להיכן נפל ונתעה כ"א וא'. וכמה וכמה מתפשטים ומשתטחים על כ"א להרחיקו ולאבדו ח"ו. וע"כ ויקרע מרדכי את בגדיו ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה. עד שהכניס בכל עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שיזעקו הרבה להש"י כ"ש ודברי הצומות וזעקתם. וזהו בחי' אין אסתר מגדת וכו'. בחי' שתיקה הנ"ל בחי' סיג לחכמה שתיקה הנ,ל. שהוא עיקר קיום הדעת כנ"ל. וע"כ אחזה פלך השתיקה היא וכל משפחתה הקדושה רחל אמנו ובנימין ושאול כשרז"ל. כי עיקר קיום הדעת ע"י השתיקה כנ"ל. עד שזכו להמשיך הדעת הנ"ל לכל באי עולם עד שרבי סמעמי הארץ מתיהדים ונעקר המן וזרעו מן העולם:

אות כא

כי המן עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל. וע"כ המרגלים שפגמו בא"י ופגמו בהדעת הנ"ל וגרמו חורבן ביהמ"ק שהוא בחי' קדושת הדעת הנ"ל כמבואר שם כל זה היטב. כל פגמם של המרגלים נמשך על ידי הפחד של עמלק כמ"ש שם בפ' המרגלים עמלק יושב בארץ הנגב. כי עמלק מתגבר תמיד נגד הדעת הנ"ל שהוא בחי' קדושת א"י והביהמ"ק. וכן אח"כ כשנגזר עליהם למות במדבר והם רצו להתגבר לעלות לא"י שלא ברשות. כתיב והעמלקי והכנעני ויושב בהר וכו'. ואח"כ כתיב וירד העמלקי וכו' ויכום וכו'. וע"כ סבר המן עמלק שגם עתה יתגבר נגד ישראל לבלי להניחם לעלות לא"י ולבנות הביהמ"ק וכשרז"ל שרצה לבטל בנין ביהמ"ק. ומגודל הפגמים שהיו אז רצה לכלותם לגמרי ח"ו. אבל ה' לא יעזבנו בידו. כי הצדיק הגדול בחי' מרדכי מתגבר בכל דור להכניס בישראל שיצעקו אל ה' תמיד יהי' איך שיהי'. ועי"ז נתהפך הגלגל על המן וזרעו ותלו אותו ואת בניו על העץ:

אות כב

וע"כ פורים הוא בחי' יום כפורים כ"ש בת"ז. כי המן הפיל פור לבטל ח"ו קדושת הגורל של יו"כ. וכן עשה עץ גבוה חמשים אמה כנגד בחי' שנת החמשיסד שהוא יובל. כי מבואר בהתורה הנ"ל שע"י הסלח נא שפועלין ביו"כ ממשיכין חנוכת הבית שהוא בחי' קדושת הדעת הנ"ל. בחי' ודובר שלום לכל זרעו. כי הדעת שהוא התורה נקרא שלום כ"ש וכל נתיבותי' שלום. וזה בחי' דברי שלום ואמת. כי עיקר שלום הוא שלום של אמת. לא שלסו של רשעים שהם ההיפך מדעת האמתי שעליהם נאמר אין שלום אמר ה' לרשעים (וכמ"ש בזה במ"א). אבל מרדכי ממשיך דעת אמתי בעולם שהוא בחי' דברי שלום אומת בחי' ודובר שלום לכל זרעו. בחי' וכל בניך לימודי ה' וכנ"ל:

אות כג

וזה שנאמר בגאולה האחרונה כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון כי הולך לפניכם ה׳ ומאספכם אלקי ישראל. כי בגלות מצרים יצאו בחיפזון כעבדא דברח מרבוניי ולא אית לי׳ שטר חירות אבל פורקנא בתרייתא לא תצאו כצאת העבדים וכו׳ אלא תיפוק בת חורין וכו׳ כ״ש כ״ז בתיקונים. כי עיקר תקון הגאולה האחרונה הוא ע״י בחי׳ חירות הנ״ל שהוא בחי׳ יובל שמשם כל הגאולות והחירות מהגלות. אבל בגלות הראשון כשנגאלו ממצרים לא נמשך הדעת הזה בשלימות מחמת שעדיין לא קיבלו התורה שהוא הדעת הנ״ל רק שנמשך עליהם הארה מבחי׳ יובל שהוא הדעת הנ״ל. וע״כ יצאו בחיפזון כעבדא דברח מרבוניי. ועיקר הבריחה והחיפזון הי׳ מחמת שלא נכנע והנתבטל עדיין קליפת עמלק שהוא ראשית גוים שהוא ראשית ושורש כל הע׳ עכו״ם שהם כלל כל התאוות והזוהמות שמהם כל הגליות בגשמיות ורוחניות. וע״כ כתיב ויוגד למלך מצרים כי ברח העם. וע,כ המגיד כי ברח העם הי׳ עמלק כ״ש במדרשים כי מחמת שלא ביטלו זוהמתו עדיין ע״כ ברחו. וע״כ קודם מ,ת כתיב ויבא עמלק כי הואלא נכנע עדיין רק משה רבינו בגודל כחו צוה ליהושע ללחום עמו להחלישו לפי חרב אבל לא לגמרי ואז צוה הש,י כתוב זאת זכרון בספר וכו׳ מלחמה לה׳ בעמלק מדור דור ודרז״ל עד דורו של מרדכי ומשם עד דורו של מלך המשיח. ועיקר הכנעתו ומפלתו בכל דור ודור הוא ע״י צדיקי אמת שממשיכין זה הדעת הנ״ל שהוא בחי׳ חירות של יובל שהוא בחי׳ וכל בניך לימודי ה׳, להכניס הלימוד הקדוש של הדעת הזה לכל בני ישראל שיהי׳ כולם לימודי ה׳ עד שיצאו כולם מהרוח שטות ושגעון ובלבול הדעת הנמשך מזוהמת קליפת עמלק וישובו כולם אל הש״י באמת. וע״כ כתיב בגלותא בתראה כי לא בחפזון תצאו וכו׳, כי זה הדעת הנ״ל הוא בחי׳ מתינות גדול ונפלא בחי׳ הוו מתונים בדין שמרמז על הדעת הנ״ל כ״ש שם, מתונים דייקא היפך חפזון כי צריכין מתינות עצום לזה הדעת להאיר בדרי מעלה בחי׳ מה, ובדרי מטה בחי׳מלא כה״כ. וזהו כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון כי הולם לפניכם ה׳ ומאספכם אלקי ישראל. כי הולך לפניכם ה׳ זה בחי׳ השגת דרי מעלה שהוא בחי׳ מה שהוא בחי׳ שם הוי׳ במילוי אלפין בגימ׳ מ״ה שהוא בחי׳ סתום ונעלם בתכלית ההעלם בחי׳ מה חמית מה פשפשת וכו׳ בבחי׳ זה שמי לעילום הנאמר בשם הוי׳ ב״ה. וזה כי הולך לפניכם ה׳ שמרמז על הגדולים במעהל בחי׳ דרי מעלה שהוכלים להתקרב להש״י, וה׳ הולך לפניהם, אבל כל מה שרוצים להשיגו הוא נעלם מהם בבחי׳ מ״ה וכו׳ וכנ״ל. ומאספכם אלקי ישראל, בחי׳ מלא כה״כ שהוא בחי׳ שם אלקים שהוא בחי׳ מלכות בחי׳ ואלקים מלכי וכו׳. וזהו ומאספכם היינו בחי׳ מאסף לכל המחנות לכל הנחלשים והנדחים בעוונותיהם ורוצים לדחותם חוץ ממחנה ישראל, והש״י מרחם עליהם ואמספם לפנים כי הולך אחרי כ״א וא׳ ומגלה לו ומאיר לו כי הוא יתי׳ עדיין עמו בבחי׳ מלא כל הארץ כבודו בחי׳ הקיצו ורננו שוכני עפר וכנ״ל. ומחמת זה כי לא בחפזון תצאו כי יאיר עליכם בשלימות הדעת הנ״ל של בחי׳ מ״ה ומלא שהוא בחי׳ השגת הבן ותלמיד שהוא בחי׳ כי הולך לפניכם ה׳ ומאספכם וכו׳ שזה הדעת הוא בחי׳ מתינות בחי׳ הוו מתונים בדין וכו׳, ועשו סיג לתורה שעושים בכל פעם סייגים וגדרים להדעת הזה ע״י בחי׳ שתיקה כדי שלא לכנוס במקיפים שאסור להמשיכם כדי שלא יכנוס בקשיות ותירוצים שאין הזמן מספקי לבארם וכו׳ כמ״ש שם. וע״כ לא בחפזון תצאו וכנ״ל. וע״כ בגלות הראשון כתיב ולא יכלו להתמהמה ובגלות האחרון כתיב (חבקוק ב׳) אם יתמהמה חכה לו. כי צריכין להתמהמה כדי שלא לצאת בחפזון בחי׳ הוו מתונים בדין הנ״ל. וע״כ הערב רב שהם מסטרא דעמלק הכשילו את ישראל ע״י החפזון הרע שלהם שתיכף כשראו כי בושש משה וכו׳ ונתמהמה קצת, תיכף מיהרו וחפזו ועשו את העגל כי גם החפזון שהי׳ בשעת יציאת מצרים הי׳ על ידם כ״ש שם בפ׳ בא וגם ערב רב עלה אתם וכו׳ וסמוך לי׳ ויאפו את הבצק עוגות מצות כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וכו׳. כי עיקר כל הפגמים ע״י הקשיות של המחקרים והפילוסופים שהם מסטרא דעמלק מסטרא דערב רב שממהרים להקשות קשיות שא״א ליישבם כי נמשכים מהמקיפים שא״א להמשיכם בזה העולם כ״ש בהתו׳ הנ״ל ובהתו׳ עתיקא וכו׳ סי׳ כ״א לק״א:

אות כד

וע״כ תיקון חטא העגל שהי׳ ע״י הקשיות והכפירות של הער״ר שהם בחי׳ עמלק כ״ש בזוהר ומדרשים שהיו מעורבים מעמלקים וכו׳, עיקר התיקון הי׳ ע״י המשכן שעשה משה כשרז״ל כי המשכן בחי׳ הביהמ״ק נבנה ונעשה במחיצות וגדרים וכלים קדושים כאלו שנמשכו מקדושת הדעת הנ״ל של בחי׳ חירות הנ״ל. ועיקר המחיצות נעשים מבחי׳ סיג לחכמה שתיקה כנ״ל, שבתוך המחיצות והגדרים הקדושים האלו נמשך הדעת הנ״ל. כל זה הוא בחי׳ תיקון הקשיות והכפירות הנ״ל שלהם בחי׳ חטא העגל וכנ״ל. וזהו בחי׳ פ׳ שקלים שקורין קודם פורים כדי להכניע המן עמלק שהוא בחי׳ הער״ר הנ״ל וע״כ נקראים שקלים בחי׳ משקל שצריכין לי זהר להמשיך זה הדעת במדה ובמשקל ולשתוק במקום שצריכין לשתוק בחי׳ ועשו סיג לתורה כנ״ל שעי״ז עיקר בנין המשכן

וכנ״ל. וזה בחי׳ העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט זה רמז על בחי׳ הדעת הנ״ל של בן ותלמיד שהם בחי׳ דרי מעלה ודרי מטה שצריך להאיר בדרי מעלה בחי׳ מה וכו׳ ובדרי מטה בחי׳ מלא כה״כ וזהו בחי׳ העשיר לא ירבה, העשיר הם בחי׳ הגבוהים במעלה לא ירבה כי צריך ליזהר שלא יטעה שכבר יש לו חלק גדול בהדעת הזה כ יצריכים להראות לו שעדיין אינו יודע כלל בחי׳ מה חמית וכו׳. ולהיפך הדל לא ימעיט, הדל בחי׳ הקטנים במעלה לא ימעיט כאלו חלקו קטן ומועט בבנין הדעת הזה שהוא בחי׳ בנין המשכן והביהמ״ק כי אדרבא הש״י שוכן עם הנמוכים והדלים דייקא כ״ש אשכון את דכא כי מלא כל הארץ כבודו וכו׳ כי בכל דרגא ובכל בחי׳ יש בחי׳ דרי מעלה ודרי מטה שהם בחי׳ בן ותלמיד וכו׳ וע״כ העשיר והדל הם בבחי׳ דרי מעלה ודרי מטה וכו׳ כי העשירות והשפע נמשך מהדעת של בן ותלמיד וכו׳ ועיין בהלכות שבת הלכה ג׳ או ט׳ מבואר שם מעין זה על פ׳ העש יר לא ירבה והדל וכו׳ כנ״ל:

אות כה

וזה בחי׳ המנין של ישראל שנצטוו למנותם ע״י השקלים כ״ש כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם וכו׳ כי המנין הוא כדי לצרפם ולחברם ולכוללם יחד כל ששי רבוא נפשות ישראל כדי שיאירו זה בזה הדעת הנ״ל ויקבלו זה מזה. כי זה הדעת גבוה ונשגב מאד שהוא לידע ולהכיר את הבורא היחיד הקדמון יתי׳ ויתי׳ בתכלית שלימות האמונה. וכ״א מישראל יש לו חלק בזה הדעת הקדוש. וצריך כ״א לקבל מחבירו ולהאיר בחבירו כפי מה שנמשך עליו הארה מרבו בחי׳ משה. וכמובן ומבואר בהתורה הנ״ל וע״כ צריכין למנותם ולכללם ולצרפם יחד. אבל ע״י המנין ח״ו יכול לשלוט הגף ח״ו כי ירצה הבע״ד להתגרות בהם ח״ו להרוס הגבול, שכ,א ירצה לכנוס בגבול חבירו מה שאינו שייך לו וע״ז יוכל ליכנוס בקשיות שקשה לו לפי דעתו ליישבם וכו׳ וכנ״ל. ע״כ כמו שצריך כ,א לקבל מחביור ולהאיר בחבירו הארת הדעת הזה כנ״ל כמו כן צריך ליזהר לעמוד על מקומו לבלי להרוס הגבול וכמבואר לעיל מהזה שזהו בחי׳ ועשו סיג לתורה בחי׳ סיג לחמכה שתיקה שהוא בכל בחינה ובחינה ובכל דרגא ודרגא. שכמו שהצדיק האמת שהוא הרב והכחם שכל הדעת שנמשך על ידו צריך ל יזהר לעשות הסיג לתורה ע״י השתיקה כדי שלא יכנוס במקיפים שאין צריכין להשיג וכו׳ כנ״ל, כמו כן כ״א וא׳ כפי מה שמקבל מהדעת הזה צריך ליזהר בנפשו לבל יחפז ויבהל להקשות מה שאין ראוי לו כדי שלא יתבלבל דעתו לגמרי. וכמו כן כשמדבר עם חבירו ביראת שמים להכניס הדעת הזה בחבירו ולקבל ממנו בבחי׳ ומקבלין דין מן דין כ״ש שם צריך ליזהר לבל הרוס הגבול ח״ו ולבלי להסתכל בחבירו יותר מדאי וכן שלא לקבל מחבירו יותר מדאי מה שאין ראוי לו לפי מדריגתו. כי זה ידוע שכל אדם משונה מאד מחבירו וכשרז״ל לענין ברכת חכם הרזים לפי שאין דעתן של בני אדם דומות זו לזו כוו׳. ע״כ צריך ליזהר בענין זה של המשכת הדעת האמתי שצריך כ״א להאיר בחבירו ולקבל ממנו, שיהי׳ בהדרגה ובמשקל ולקיים ועשו סיג לתורה הנ״ל. וזה בחי׳ שנזהרו למנות ישראל ע״י השקלים דייקא כדי לשא ישלוט בהם סטרא דמותא שנמשך מכפירות של עץ הדעת שהוא זוהמת הנחש שהוא זוהמת עמלק שגרם מיתה לעולם שהכל הי׳ ע״י ריבוי הקשיות שהכניס באדם וחוה עד שהביאם לידי כפירות כשרז״ל. והתיקון לזה ע״י בנין המשכן והביהמ״ק שעיקר בנין מחיצות הקדושות האלו של המשכן והביהמ״ק הוא ע״י שתיקה וכנ״ל. וכ צריך ליזהר כ״א בכללות ובפרטיות. ושזהו בחי׳ השקלים בחי׳ מחצית השקל דייקא שצריך לעמוד על המשקל דייקא וכ״א יתן מחצית השקל דייקא והעשיר לא ירבה והדל לא ימעיט כי אע״פ שכ״א נותן מחצית השקל מחצית דייקא שמרמז שכ״א מישראל צריך לחבירו שחבירו ישלימו וע״כ כ״א אינו נותן רק מחצית דייקא אבל אעפ״כ אסור שיתן אחד בעד חבירו כי נזהרו העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט. כי האמת שכ״א צריך להשלים חבירו שזהו עיקר כוונת המנין כדי לכוללם ולצרפם ולחברם זה בזה כדי שיאירו זה בזה הדעת הקדוש הנ״ל אבל אעפ״כ כ״א וא׳ עומד בפני עצמו וצריך ליזהר לבלי להרסו הגבול רק כ״א יקבל וימשיך הדעת בהדרגה ובמדה ובמשקל לקבל ולהאיר בחבירו מה שצריכין לקבל זה מזה. ומה שא״א לקבל ולהאיר צריכין לשתוק ולקיים ועשו סיג לתורה הנ״ל:

שותפין א

אות כו

וזה בחי׳ שותפין. כי עיקר בחי׳ שותפות שבין בני אדם באיזה עסק נמשך מבחי׳ הנ״ל שכתוב בהתו׳ הנ״ל שכ״א מישראל צריך לדבר עם חבירו ביראת שמים וכו׳. בבחי׳ ומקבלין דין מן דין וכו׳ שזהו בחי׳ הארת הדעת של בן ותלמיד כ״ש שם. וכל הפרנסה והעשירות נמשך משם כ״ש שם שהעשירות והפרנסה נמשך מהמקיפים שבים החכמה שמאירין ע״י הדעת הנ״ל וכו׳. ומזה נמשך בחי׳ שותפות שרוב העסקים של מו״מ בפרט המו״מ הגדולים נגמרים ע״י שותפות דייקא. כי שורש השותפות וההתחברות שבין אנשים לגמור איזה עסק נמשך מחמת שכ״א מישראל צריך להאיר בחבירו הדעת כנ״ל.ו כן חבירו צריך להאיר בו הדעת כנ״ל וזה עיקר ישוב וקיום העולם וכו׳ ומזה נמשך שמתחברין בני אדם לעשות מו״מ בתושפות ועי״ז יכולים להצליח ביותר א סיתנהגו כראוי כשרז״ל מזלא דבי תרי עדיף. כי כל דבר יש לו שורש בתורה כי עיקר ההתחברות והשותפות שביניהם לגמור יחד איזה עסק הוא מחמת שבשורש החיות של כל אחד שהוא המשכת הדעת הנ״ל שבשביל זה נברא ונתקיים הכל. ש סבהמשכת הדעת הזה צריכים דייקא להתחבר ולהשתתף יחד א׳ עם חבירו ולדבר ולעסוק כ״א עם חבירו בכל עת מהדעת הזה שהוא עיקר התכלית כי צריכין להאיר ולקבל זה מזה וכו׳ וכנ,ל. ומשם נמשך שגם בכל המו״מ והעסקים מתחברים ומשתתפין יחד ועי״ז נגמרים ביותר רוב העסקים. כי הכל מקבל חיות מהתורה שהוא הדעת הנ״ל ששם צריכין להתחבר ולהשתתף שיאיר זה בזה וכו׳ וכנ״ל. כי דייקא עי״ז נמשך הפרנסה והעשירו תכמ״ש לעיל שכל הפרנסה והעשירות נמשך מהמקיפים שבים החכמה שנמשכין ע״י הדעת הנ״ל וכנ״ל. וע״כ מזלא דביר תרי עדיף וכנ״ל וזה בחי׳ טובים השנים מן האחד. לפיכך יקנה לו האדם חבר. וישא אשה. אשר יש להן יותר ריוח בעמלם. הרבה מלאכות נעשות בשנים שאין היחיד מתחיל בה לבדו היינו כנ״ל. כי עיקר קיום וישוב העולם נמשך מהדעת הנ״ל של בן ותלמיד שלזה צריכין להתחבר ושותפות דייקא הן להוליד בנים הן להעמיד תלמידים וחברים שיקבלו זה מזה וכו׳. הן לגמור איזה עסק מו״מ גדול או מלאכה גדולה. וכמבואר בפרש״י הנ״ל הרבה מלאכות נעשות בשנים וכו׳ היינו כנ״ל:

אות כז

וז״ש בש״ע שאין השותפות נגמר בדברים כ״א בקנין. וכדרך הקנין לענין מקח וממכר כן הוא לענין שותפות כמבואר שם בסי׳ קע״ו. כי באמת ראוי לאדם לעמוד בדבורו כשרז״ל. ומה שנמצאים שינויים עד שצריכין קנין זה נמשך מהרוח שטות שמשם כל הענוות ר״ל שמשם כל השקרים והשינויים שבעולם. ועיקר הרוח שטות נמשך מהחכמות של כ״א מה שנדמה לו כאלו יש לו איזה אחיזה בהחכמה והידיעה בבחי׳ ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו (משלי כ״ג). כי עיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה בבחי׳ אמרתי אחכמה והאי רחוקה ממני כ״ש במ״א כי תכלית הידיעה אשר לא נדע. ובאמת כבר מורגל זה הלשון תכלית הידיעה וכו׳ בפי רוב בני אדם יודעי ספר ואעפ״כ כל אחד חכם בעיניו כאלו כבר השיג הכל עד שהגיע אל התכלית של הידיעה שהוא דלא נדע. ובאמת הוא כסיל ואינו מבין שהוא לא התחיל עדיין לידע כלל כי באמת עיקר זה התכלית אשר לא נדע אין מי שמשיגו כ״א המדיק החכם הגדול בתכלית המעלה שיודע והשיג כבר השגה עצומה גבוה מאד וכו׳. עד שהגיע אל התלכית אשר לא נדע. אבל שאר בני אדם אפי׳ החכמים הגדולים אינם יודעים כלל בפשיטות מכ״ש סתם בני אדם שאינם יודעים כלל בוודאי הם רחוקים מאד מהתכלית הידיעה הזאת רק צריכים לידע שעדיין אינם יודעים בפשיטות שום דבר (ויש הרבה לדבר בזה וע׳ במ״א). וכל הרמאות והשינויים נמשכין רק מהחכמות של כ״א שבאמת הכל הוא רוח שטות ממש. כי עיקר כל השינויים והרמאות של כל אחד הוא מחמת שאומר בדעתו שיודע באיזה

דבר ירוויח עד שאומר שע״י שישנה דיבורור או יעשה רמאות ירוויח בהעסק כי בוודא יאין אדם משנה דיבורו מכ״ש לעשות רמאות כ״א בשביל איזה ריווח שנדמה לו. וכ״ז מחמת שהוא חכם בעיניו בחי׳ חכם להרע. ובאמת הכל שטות כי לא יחרוך רמי׳ צידו וע״י השינוי והרמאות לא ירויח ולא יצליח כלל כי אין אדם יודע במה משתכר רק העושר והכבוד מלפניו יתי׳ כי לא ממוצא וממערב וכו׳ כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים. ועיקר הריוח והעשירות והפרנסה הוא רק מהמקיפים שבים החכמה שנמשכין ע״י הדעת הנ״ל שמקבלין מהרבי האמת ומאיר כ״א בחבירו. שאלו המקיפים שרשם בחי׳ המקיפים העליונים שהם בחי׳ תכלית הידיעה אשר לא נדע שמשיג הרבי האמת בתכלית תכלית השלימות וכו׳. נמצא שעיקר השינויים הוא מחמת הרוח שטות מחמת שאין עוסקים בדעת הנ״ל להמשיך המקיפים שמשם כל הפרנסה באמת כנ״ל וע״כ צריכין לקנין. ורוב הקנינים הם בבגדים שהוא קנין סודר כי הבגדים הם בבחי׳ המקיפים כידוע וע״כ ע״י קנין סודר שהוא בבגדים בחי׳ מקיפים ע״ז מתקיים המקח שלא ישנו עוד. כי שם בבחי׳ המקיפים אין שום שינוי כי שם שורש הדעת הנ״ל שצריך כ״א להאיר בחבירו שזהו העיקר ההתחברות והשותפות ושם כל הנפשות כלולים יחד. ועל כן על ידי זה מתקיים השותפות שלא ישנו עוד וכנ״ל ראשי פרקים שייכים לה׳ פורים הנכלל בה׳ שותפים בקרקע ע״פ התורה כי מרחמם ינהגם:

לא תצא כצאת העבדים ע׳ מ״ש בתיקונים. כי בחפזון יצאת ובגלותא בתראה כי לא בחפזון תצאו וכו׳ כי הולך לפניכם ה׳ ומאספכם אלקי ישראל ר״ת אליהו. כי הגאולה תהי׳ ע״י אליהו שיבא לבשר תחילה את הגאולה. כי הולך לפניכם ה׳ זה בחי׳ מ״ה הוי׳ במילוי אלפין בגימ׳ מ״ה. ומאספכם אלקי ישראל בחי׳ מלא כה״כ אלקים בגימ׳ פ״ו פ״ה עם הכולל בחי׳ מלכות פה כי עיקר ההתחזקות ע״י בחי׳ מלא הוא ע״י דיבור פה שהוא שיחה ותפילה והתבודדות וצעקה ושוועה ותחינות ופיוסים ובקשות וכו׳. כי הדיבור הולך עם האדם לכל מקום כמו אם הבנים כ״ש במ״א כי בגאולה ראשונה כתיב ולא יכלו להתמהמה. ובסוף כתיב אם יתמהמה חכה לו וכו׳. והכל ע״י הדעת הנ״ל:

מר דרור מרדכי. נוטפות מור עובר. בחי׳ יראה כשרז״ל כל ת״ח שאין שפתותיו נוטפות מור וכו׳ בתחילה אמר מילתא דבדיחותא לשמח ולפקח דעת התלמידים כי הוריד א״ע אליהם מאד מאד כדי שיוכלו לקבל ואח״כ יתיב באימתא וכו׳. כי עיקר המשכת הדעת הנ״ל ע״י יראה. דרור לשון חירות בחי׳ אשריך ארץ שמלכך בן חורין כ״ש שם, בחי׳ יוה״כ:

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. שלא תאמר אשנה להם הפרק פ״א ושתים עד שתהא שגורה בפיהם וכו׳ אלא ערוך לפניהם כשולחן הערוך לפני האדם וכו׳ ומוכן לאכול. מכש״ש וכ״ש בלימוד של קיום התורה ומצות וכו׳. פ׳ משפטים קודם קבלת התורה ואח״כ. כי עיקר הוא השלום שלא יכנוס ויסתכל בחבירו לרעה כ,א לטובה שזהו בחי׳ ועשו סיג לתורה כ״ש בדברינו שם בפ׳ הנ״ל:

כי מובא בספרי קודש שהגורל של המן הוא שרצה להתגבר כנגד קדושת יוה,כ שאז הי׳ הגורל של הכה״ג על שני השעירים גורל א׳ לה׳ וגורל א׳ וכו׳ שהם בחי׳ ברוך מרדכי וארור המן שהוא בחי׳ עזאזל שינק מבחי׳ הרע שבעץ הדעת כשרז״ל ע״פ המן העץ וכו׳. ועיקר הרע הנ״ל הוא בחי׳ עז״א ועזא״ל שהושלכו משמים וחטאו וכו׳. שכל הקיטרוג של אדה״ר בעץ הדעת נמשך על ידם. וע״כ ע״י הדעת הנ״ל שהועא בחי׳ קדושת יה״כ כ״ש שם נכנע המן וע״כ עיקר שם יו״ט זה הוא פורם ע״ש הפור. כי ביה״כ פועלין בקשת סלח נא על חטא המרגלים שפגמו באי״י וגרמו החורבן וכו׳ כ״ש שם כי עיקר פגם המרגלים שנכשלו ע״י שהמשיכו עליהם הפחד של עמלק כ״ש עמלק יושב בארץ הנגב וכו׳ ולא האמינו בכחו של משה שיכול להכניעו. ואח״כ כשכבר נגזר עליהם הגזירה למות במדבר רצו אז להתגבר ולהלחם. אבל אז לא העויל עוד. ואז נתהפך הדבר שמשה בעצמו התרה בהם שלא יעלו שלא ברשות. כי והעמלקי והכנעני יושב בהר וכו׳ כי עמלק מעולם רצועה מרדות לישראל. ובפורים צריכין לתקן כ״ז. וע״כ איתא בת״ז שפורים הוא בחי׳ יום כפורים: הוו מתונים בדין. בחי׳ כי לא בחפזון תצאו. תיקון בחי׳ כי בחפזון יצאת וכו׳ מרדכי בחי׳ חירות הנ״ל שהוא הדעת של בן ותלמיד שעי״ז מגלין שבכל הנפילות והירידות שבעולם בכלליות ישראל ובפרטיות בכ״א וא׳ מישראל אפי׳ הקל והגרוע וכו׳ מאד מאד. ובכלליות הזמנים ובפרטיות בשינוי הזמנים וכו׳. אפי׳ בעקבות משיחא באחרית הימים האלה שהוא בחי׳ תוקף ההסתרה שבתוך הסתרה גם שם נמצא הש״י והתורה שזהו בחי׳ אסתר שהוא בחי׳ ואנכי הסתר אסתיר וכו׳ כשרז״ל ושלימות גמר התיקון ע״י בחי׳ שתיקה הנ״ל. וע״כ אחזה אסתר פלך השתיקה כ״ש אין אסתר מגדת וכן רחל אמנו ובנימין ושאול וכו׳ כשרז״ל:

כי צריכין מתינות גדול להמשכת הדעת הנ״ל:

לגולגלותם בחי׳ גלגל החוזר בחי׳ מ״ש על דריידיל עליונים למטה תחתונים למעלה בחי׳ מאן דזעיר הוא רב מאן דרב הוא זעיר וזה בעצמו בחי׳ גלגולא דנשמתין כמובא בשיחות הר״נ ע״ש:

חלוקת שותפים ב

אות א

הלכה א, בהלכות נזקי שכנים הלכה א' אות ה'

כל דבר שאם יחלוק שמו עלי וכופין לחלוק וכו': כל חצר שאין בו ד"א חוץ ד' אמות שלפני פתח הבית אין שמו חצר וכל בית שאין בו ד' אמו תאין נותנין לפתחו ד' אמות ע"ש:

ע"פ המבואר במאמר על סבי דסי אתונא בני לן ביתא באוירא דעלמא אמר שם וקם ותלא בין שמיא וארעא וכו' (בסי' כ"ח). כי ע"י התורות הנפולות הבאין מד' אלפין הנפולים שמקבלים מת"ח שידין יהודאין על ידם באים כפירות וכו' והתיקון לזה הכנסת אורחים צדיקים ת"ח אמתיים ע"ז נחשב כאלו הקריב תמידין, תמ"ד הוא בחי' הד' אלפין הנ"ל שעולין תמ"ד דהיינו שמעלין האלפין הנפולין שעל ידם נבנה בחי' בית באוירא דעלמא כיאין להם על מה שיסמוכו. אבל ע"י ת"ח אמתיים בונה ביתו בין שמיא לארעא בבחי' אמר שם וקם ותלא בין שמיא לארע כו' ע"ש. ועי"ז זוכין לאמונה ומתקן ומכניע הכפירות וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וע"כ שיעור בית לכל דבר הוא ד' אמות כי כ"א צריך לבנות ביתו בקדושה שיהי' ביתו בבחי' בית הנבנה בין שמיא לארעא שלא יהי' ח"ו בבחי' בית באוירא דעלמא שהוא מקום החיצונים שהם אוירא דעלמא כנ"ל. כי עיקר בנין הבית הוא כדי להשמר מהם כי הבית הו א מקום משומר מהחיצונים שמקומן באוירא דעלמא, ובבית נסתרין מהם כי הבית הוא מקום משומר מהחיצונים ששורים בחוץ שהם בחי' אוירא דעלמא וע"כ עיקר בנין הבית הוא ע"י בחי' הד' אלפין הנ"ל בקדושה שהם בחי' חכמות התורה הקדושה בבחי' בחכמה יבנה בית וכו' (משלי כ"ד

אות

. כי עיקר בנין הבית בחכמה כמובא בדברי רבינו ז"ל במ"א (סי' רס"ו). וזזה בחי' בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ כי התחלת התורה בבית כי עיקר בנין הבית הוא ע"י חכמות התורה הקדושה. וזהו בראשית כי ראשית חכמה (תהלים קי"א). וזהו בראשית בי"ת ראשית בחי' בחכמה

יבנה בית. ובית כזההוא בחי' בית הנבנה בין שמיא לארערא כנ"ל. וזהו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ בחי' בית הנבנה בחכמה דקאים בין שמיא לארעא וזהו אמר שם וכו' כי אורייתא שמא דקוב"ה. ובית הנבנה ע"י חכמת התורה ע"י ד' אלפין דקדושה הנ"ל הוא בחי' בית הנבנה בשם ה' וע"ז הבית משומר מן החיצונים שהם בחי' אוירא דעלמא כנ"ל. כי הבית הנבנה בחכמה ע"י בחי' הד' אלפין הנ"ל כמובאר במאמר הנ"ל ע"ז מתקנין ומעלין האלפין הנפולין וע"ז נכנעין הקליפות והכפירות בחי' אוירא דעלמא כנ"ל. וע"כ שיעור הבית ד' אמות כי ד' אמות זה בחי' הד' אלפין הנ"ל כמובא וצריך שיהי' בהבית ד' אמות כדי להמשיך בתוכו הד' אלפין הנ"ל בבחי' החכמה יבנה בית כדי שיהי' בית קיים ומשומר כוו' כנ"ל. כדי שלא יהי' ח"ו בבחי' אוירא דעלמא כנ"ל כי עיקר הבית בשביל שמירה מן החיצונים שנאחזים בחוץ בבחי' אוירא דעלמא כנ"ל:

אות ג

וזה בחי' מזוזה בחי' ד' גדולה דאחד שקובעין בפתח הבית כי פתח הבית היא בחי' אמונה שהוא בחי' פתח כידוע וזה בחי' ד' אמות שנותנין לפני פתח הבית כשיש בהבית ד"א. וארז,ל כדי לפרק שם משאו. כי פתח הבית היא בחי' אמונה. וכשיש בהבית ד"א שהוא בחי' ד' אלפין הנ"ל אזי ע"ז נתתקן בחי' האמונה כנ"ל ומכניעין הכפירות הבאין מאוירא דעלמא כנ"ל. וע"כ הפתח שהוא בחי' אמונה נותנים לפני הפתח ג"כ ד"א כנג ד ד' אלפין הנ"ל כי עיקר האמונה שהוא בחי' פתח עיקר תיקונה ע"י ד' אלפין הנ"ל. וע"ז יש לה כח לברר ולהכניע כל הכפירות הנאחזין באוירא דעלמא. וזה מה שארז"ל כדי לפרק שם משאו, משאו זה בחי' כפירות כמובא בדברי רבינו ז"ל (שיחות הר"נ ד"ב ע"ב) מפסוק משאכם ודרז"ל מלמד שהיו אפיקורסים ע"ש. כי כל המו"מ הכל הוא כדי לברר הנצוצות שיש שם מהחיצונים והס"א. ועיקר הס"א הוא כפירות וע"כ עיקר המו"מ הוא ע"י בחי' אמונה בבחי' נשאת ונתת באמונה כשרז"ל שבת לא) כי עיקר תיקון ובירור המו"מ הוא ע"י אמונה ועיקר בירור האמונה היא דייקא ע"י בחי' הד' אלפין הנ"ל שע"ז נתחזק האמונה ויש לה כח לברר ולהכניע הכפירות הנאחזין בכל דבר כנ"ל וזה שנותנין ד' אמות לפני הפתח שהיא בחי' אמונה כדי לפרק שם משאו כדי להכניע הכפירות הנאחזין בהמו"מ שהם בחי' משאוי כנ"ל, וע"י הפתח שהיא בחי' אמונה מכניעין הכפירות ע"י הד' אמות שהם בחי' ד' אלפין הנ"ל שעל ידם זוכין לאמונה ומכניעין הכפירות כנ"ל:

אות ד

וזהו ג"כ בחי' ד"א של החצר כי החצר הוא שמירה להבית. והחצר בכלל הוא בחי' אמונה שהוא ש/מירה להבית שהוא בחי' חכמה. כי החצר לפני הבתים, כי מקודם צריכין ליכנס לחצר שהוא בחי' אמונה ואח"כ אל הבית שהוא בחי' חכמה וע"כ גם שיעור החצר ד' אמות כנגד הד' אלפין הנ"ל שעיקר בנין הבית על ידם וע"כ חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו כי כל הקנינים ע"י האמונה כנ"ל שהיא מבררת הכל שזהו עיקר המו"מ כנ"ל וע"כ החצר שהוא בחי' אמונה קונה להאדם כל הקנינים. כי תיכף כשבאין החפצים של המו"מ לתוך חצירו ע"ז נתבררין ע"י בחי' אמונה שהוא בחי' חצר כנ"ל וע"ז נקנין לו כי עיקר כל הקנינים ע"י בחי' זו ע"י בחי' אמונה שמבררת הכל וע"ז נקנין כל הקנינים מאחד לחבירו כפי מה שזוכה כ"א ואחד בכל יום ויום להעלות ולברר איזה דבר וע"ז נקנה הדבר אליו ועיקר הבירור ע"י אמונה שהיא בחי' חצר כנ"ל. ועיקר ע"י בחי' הד' אלפין הנ"ל שע"ז יש כח להאמונה לברר כנ"ל וכמבואר מזה גם במ"א כי החצר לפני הבתים כי הבית הוא היפך לגמר ימאוירא דעלמא כי שם עיקר בחי' הד' אלפין הנ"ל בבחי' בחכמה יבנה בית כנ"ל. אבל החצר הוא פתוח לאוירא דעלמא רק שמוקף מחיצות וזה בחיח' האמונה שסמוכה אל החוץ כדי לברר בירורים מאוירא דעלמא בבחי' זא ירושלים בתוך הגוים שמתיה וכו' כמבואר ומובן בכמה מקומות וזה בחי' פתח הבית שסמוכה לחוץ ג"כ לאוירא דעלמא ושם עיקר הבירור:

וע״כ צריכין שם שמירה מן החיצונים מבחי׳ אוירא דעלמא כמובא וכנ״ל וזה בחי׳ מזוזה ד׳ גדולה דאחד כנ״ל. כי עיקר השמירה מאוירא דעלמא שהם החיצונים והס״א הוא רק ע״י בחי׳ הד׳ אלפין הנ״ל שהם בחי׳ ד׳ אמות ד׳ גדולה דאחד שהוא בחי׳ שם ה׳ כנ״ל בבחי׳ אמר שם וכו׳ וכנ״ל:

אות ה

וזהו ענין כל החצפים שהם כל הקנינים והמו״מ שהאדם יוצא לחוץ ונושא ונותן ומברר בירורים ע״ז ומביא הכל אל החצר ומפרק משאו לפני פתח הבית כי שם עיקר הבירור שזהו עיקר כל הקנינים והמו״מ וע״כ החצר קונה כנ״ל וזהו בחי׳ ד׳ אמות של החצר ושלפני פתח הבית שהם בחי׳ ד׳ אלפין כנ״ל. וכל זה דווקא כשיש בבית ד״א. כי בלא זה אינו נקרא בי תכי עיקר בחי׳ הד׳ אלפין הנ״ל הם בבחי׳ בית כנ״ל ועיקר הבית נבנה על ידם כנ״ל ו אז דייקא יש כח לבחי׳ פתח הבית והחצר שהם בחי׳ אמונה לברר. וע״כ נותנין להם ג״כ ד׳ אמות כי הם מקבלין מד׳ אלפין הנ״ל כי עיקר כח האמונה לברר ע״י בחי׳ הד׳ אלפין כנ״ל:

אות ז

וזה בחי׳ כל שאלו יחלוק שמו עליו שמו דייקא כי עיקר הוא השם בבחי׳ אמר שם וקם ותלא בין שמיא לארעא. כי הבית הנבנה ע״י בחי׳ הד׳ אלפסין הנ״ל שהם בחי׳ ד׳ אמות כנ״ל. זה בחי׳ בית הנבנה בשם ה׳ בחי׳ מזוזה כנ״ל (כי שם בחי׳ מלכות עיקרו ע״י בחיד׳ הד׳ אלפין כידוע) כי עיקר השם הוא בבחי׳ בי תבבחי׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם (ישעי׳ נ״ו) כי אוירא דעלמא הנ״ל אין להם שם בבחי׳ לא שם לו וכו׳ (איוב י״ז) בבחי׳ ושם רשעים ירקב (משלי כ״א) וזה בחי׳ שהדרך ממעטת את השם כי מחמת שנוסע בדרך ונע ונד באוירא דעלמא ע״כ נתמעט השם כי עיקר השם בבית כנ״ל. וזה שהבטיח השי״ת לאברהם ואגדלה שמך כשפרש״י שם לפי שהדרך ממעטת את השם וכו׳: כי באמת הצדיק האמת אע״פ שנוסע בדרך ונע ונד באויר העולם עכ״ז הכל לטובת העולם כדי לברר משם ניצוצות הקדושים שנעים ונדים באוירא דעלמא. ובשביל זה עיקר הילוכו ונסיעתו. ועי״ז שזוכה לבררם ע״ז אדרבא יגדל שמו ביותר כי נתגדל שם ה׳ ע״ז ע״י שמלקט ומעלה אלו הנצוצות ועי״ז יגדל שמו ג״כ וזהו בחי׳ הכנסת אורח ת״ח המבואר במאמר הנ״ל שע״ז בונה ביתו בין שמיא לארעא בבחי׳ אמר שם וקם ותלא בין שמיא לארעא כנ״ל. כי זה האיש קדוש העובר תמיד והוא נוסע באוירא דעלמא בשביל תיקון העולם כנ״לץ. כשזוכה אחד להכניס האורח הקדוש הזה לתוך ביתו וזה האורח הנ״ל מכניס כל הנצוצות הקדושים וכל הנפשות שהעלה מבחוץ והוא מכניס כולם לתוך הבית כי כולם צריכם לאסוף ולכנוס הביתה כי זה עיקר תיקונם ליכנוס מבחוץ מאוירא דלעמא לתוך הבית וע״כ ע״ז זוכה זה המכניס אורחים כאלו. להכניע הכפירות הבאין מאוירא. וזוכה שיבנה ביתו בין שמיא לארעא ע״י שם ה׳ בחי׳ ד׳ אלפין הנ״ל כי שם ה׳ יגדל על ידי הנצוצות הנ״ל שהכניס לתוך הבית ע״י שהכניס האורח הצדיק כנ״ל כי העיקר הוא השם. כי השם הוא החיות של כל דבר בבחי׳ נפש חיה הוא שמו. ועיקר תיקון הנצוצות שנפלו הוא להחיזר להם את שמם ועי״ז חוזרים ונכללים בשם ה׳. וזהו בחי׳ אבידת השם שהרשע אובד ושוכח שמו לאחר מיתתו ועיקר תקונו כשיחזור לשמו שהוא הנפש והחיות. שעי״ז ממשיך החיות משם ה׳. וע״כ שיעור החלוקה של כל דבר הוא שאם יחלוק שמו עליו, אך עיקר השם הוא בבחי׳ בית כנ״ל. וע״כ שיעור הבית והחצר ד׳ אמות. שהם בחי׳ ד׳ אלפין הנ״ל. שהם בחי׳ שם ה׳ כנ״ל. שע״ז עיקר בנין הבית דקדושה. בבחי׳ אמר שם וקם ותלא בין שמיא לארעא כנ״ל: וע״כ כל הנחלה של אדם נקרא שם כ״ש יקום על שם אחיו ודרז״ל (יבמות) לנחלה. כי כל הממון והחפצים של אדם הם בחי׳ שם כמבואר בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ נ״ט) ועקיר הוא הבית. כי זה עיקר הנחלה ושם עיקר השם בבחי׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם כנ״ל:

חלוקת שותפים ד

אות א

אין חולקין החצר עד שהיא בו כדי ארבע אמות לזה ולזה. וגם ד״א לכל פתח ופתח לפרקשם משאו:

כי איתא בהתורה המתחלת תהומות יכסיומו וכו׳ (סי׳ ט) ע״פ צהר תעשה לתיבה וכו׳ ע״ש. והכלל שכשהאדם משוקע בחשך ואינו יכול לצאת אזי עיקר תקנתו שימשיך עצמו להאמת. ויביט רק על האמת לאמתו וכן בתפלה כשהאדם עומד להתפלל. ואזי הקליפות מסבבין אותו ומבלבלים אותו מאד מאד. כ״ש סביב רשעים יתהלכון וכו׳. אזי עיקר עצתו שיראה לומר דיבור התפילה באמת באיזה מדריגה שהוא עכ״פ יאמר הדיבור באמת בפשיטות. ואזי זה הדבירו האמת יאיר לו לצאת מתוך החשך. כי אמת הוא אור הש״י בעצמו כביכול. בחי׳ ה׳ אורי. כי השי״ת הואעצם האמת וכו׳. וע״כ ע״י האמת השי״ת מאיר לו וזוכה לראות הפתחים איך לצאת מן החשך. כי באמת יש שם פתחים הרבה בתוך החשך והסט״א וכו׳. רק שאין רואין הפתחים לצאת מתוך החשך. ועי״ז זוכה לתפילה. וע״י תפילה זוכה לפרנסה וכו׳ ע״ש:

אות ב

וזה בחי׳ ד׳ אמות שצריכין ליתן לפני הפתח. כי האדם יש לו ד׳ אמות בכל מקום כשרז״ל ואלו הד׳ אמות זוכין לו כל הקנינים כשרז״ל ד׳ אמות של אדם קונות לו ברשות הרבים. כי עיקר כל הזכיות והקנינים של האדם הוא ע״י הנצוצות שמברר. כי בכל דבר יש ניצוצות הקדושים. ועיקר המו״מ הוא לברר ניצוצות. וכפי הנצוצות שמברר כן זוכה לקניניו וחפציו. אבל מחמת שאלו הנצוצות שבתוך חפצי המו״מ הם מונחין ומפוזרין בין הקליפות והס״א בחשך גדול. ע״כ קשה לבררם משם. וע״כ עיקר תיקון המו״מ הוא ע״י אמת כשרז״ל נשאת ונתת באמונה (שבת ל״א). ואמונה הוא אמת כמובא בדברי רבינו ז״ל מאמר הזוה״ק כד אתחבר בה אמת אתעבידת אמונה, היינו כשהאדם נכנס בתוך המו״מ ששם יש חשך גדול שמסבב את הקדושות הנפולות שהם הנצוצות הקדושים שבתוך המו״מ עד שמגודל החשך קשה מאד לראות לברר הנצוצות הקדושים וגם יכול להיות שח״ו ישתקע הוא בעצמו בתוך המו״מ. וישכח את הש״י ויתרחק מעבודתו ע״י טירדת המו״מ וכל זה מגודל החשך שי שם כנ״ל, ע״כ עיקר התקון והעצה לזה הוא אמת. שיראה ליזהר מאד מאד לעשות המו״מ באמת ובאמונה. וישמור עצמו מאד לבלי להחליף ולבלי לשנות דיבורו כלל. רק כל דבריו וכל ענינו בהמו״מ יהיו אמת וצדק. ואזי ע״י גודל האמת שיהי׳ לו בהמו״מ, זה האמת יאיר לו לראות הפתחים שיש בתוך החשך הגדול שסביב הנצוצות הקדושים הכלואים שם. שמחמת גודל החשך אינם יכולים לצאת משם. אבל ע״י האמת שבמו״מ שהוא בחי׳אור הש״י כנ״ל ע״י יזכה לראות הפתחים שיש שם ועי״ז יזכה להוציא כל הנצוצות הקדושים משם. ועי״ז יזכה לריווח גדול לפרנסה ולעשירות. כי ע״י בירור הנצוצות זוכין בכל הקנינים והעשירות כנ״ל. וכן כתב רבינו ז״ל במ״א(סי׳ ר״י ליקוטי

ח״א) שע״י מו״מ באמונה זוכין לפרנסה וכו׳ ע״ש:

אות ג

נמצא שעיקר תיקון המו״מ הוא ע״י האמת שהוא בחי׳ אמונה. שעי״ז רואה הפתחים לברר ולהוציא הנצוצות הקדושים שיש בכל חפץ וחפץ של המו״מ. ועי״ז אינו נשקע בעצמו בתוך המו״מ. כי האמת מאיר לו כל הפתחים איך לצאת מהחשך שיש שם ולהתקרב להש״י. וזה בחי׳ ד׳ אמות של אדם קונות לו ברשות הרבים. כי רשות הרבים הוא רשות דס״א שיש שם אחיזת החיצונים כידוע. אבל אפילו כשאדם נכנס ברשות הרבים ששם אחיזת החיצונים, גם שם יש לו ד׳ אמות. ואלו הד׳ אמות הם בחי׳ ד׳ אותיות הוי׳ כמובא. היינו כי בכל אדם יש בו שם הוי׳ ב״ה. כ״ש בזוה״ק דלית אבר דלא שריא בי׳ שם הוי׳ ושם ה׳ זה בחי׳ אור האמת. בחי׳ ה׳ אורי. כי אמת ד׳ לעולם. כי בכל אדם בכל מקום שהוא אפילו בדיוטא התחתונה אפילו בר״ה שהוא בחי׳ מקומות החיצונים גן שם בוודאי עדיין יש בו איזה נקודה טובה המושרשת בו. וזאת הנקודה היא בחי׳ שם הוי׳ ב״ה המושרש בכל אדם שהוא בחי׳ אור האמת ומבחי׳ הנקודה הזאת שהוא בחי׳ שם בן ד׳ אותיות כנ״ל. בחי׳ אור האמת כנ״ל. מאור הזה נמשכין ד׳ אמות שיש לכל אדם בר״ה. שהם כנגד ד׳ אותיות השם כנ״ל. וזהו בחי׳ הד׳ אמות שיש לכל אדם בכל מקום להורות שאפילו אם האדם במקום שהוא אפילו במקומות החיצונים בבחי׳ ר״ה גם שם יש לו מקום ואין שום מניעה וביטול בעולם. כי אפילו בר״ה במקומות החיצונים יש לו מקום בחי׳ ד׳ אמות שהם נמשכין מאור האמת שהוא מתפשט עד ד׳ אמות. ונותן לו מקום אפילו בר״ה. וע״כ אלו הד׳ אמות קונין לו כל הקנינים כי ע״י אלו הד׳ אמות שהם בחי׳ אור האמת עי״ז רואה הפתחים שיש בתוך החשך בתוך בחי׳ ר״ה. ואזי כשרואה הפתחים אזי יכול להוציא ולברר כל הנצוצות הקדושים המשוקעים שם בתוך הס״א. והחשך. וע״י שמברר הנצוצות. עי״ז קונה כל הקנינים כנ״ל:

אות ד

וזהו בחי׳ ארבע אמות שנותנין לפני הפתח לפרק שם משאו. כי עיקר כל הקנינים והחפצים של אדם הם בביתו. ששם הוא מקום משומר. ושם ה׳ ברשותו. אבל כל עשירותו והון ביתו צריך לקבל ולהמשיך מחוץ לפנים. שצריך לצאת לחוץ אל השוק שהוא ר״ה לעשות שם מו״מ. ולברר העשירות שם. ולהכניסו מחוץ לפנים. וע״כ נקרא המו״מ צאתך. כ״ש שמח זבולון בצאתך וכו׳. וכ״ז הוא בשביל בירור הניצוצות הקדושים שנפלו למקומות החיצונים. לבחי׳ ר״ה. ע״כ א״א להמשיך העשירות כ״א ע״י שיוצא קצת לחוץ לר״ה לעשות מו״מ לברר הנצוצות שם. ולהכניס כל מה שירוויח שם מחוץ לפנים וע״כ נותנין לו ד׳ אמות לפני הפתח. כי עיקר הבירור והתיקון של כל הנצוצות הקדושים הוא כשזוכין ליכנוס לתוך הפתח. כי עיקר מארב של הס״א והקליפות הוא אצל הפתח דקדושה ששם הם רובצים ואורבים ושומרים לבלי להניח ליכנוס לתוך פתחי הקדושה. כי הקליפות נקראים נוטרי תרעא. שעומדים אצל הפתח. שלא להניח ליכנוס מחוץ לפנים עד אשר יזכה לשברם. וזה בחי׳ לפתח חטאת רובץ. שהחטאת שהוא הס״א רובץ אצל שהפתח. וכ״ש (משלי י״ד) ורשעים על שערי צדיק. שהרשעים שהם הקליפות עומדים על שערי צדיק. שהם שערי הקדושה. ואינם מניחים ליכנוס. ועיקר הכנעתם הוא על ידי האמת כנ״ל. כי ע״י אור האמת רואין את הפתח ליכנוס מחוץ לפנים כנ״ל. כי מי שאינו ראוי ליכנוס לפנים מונעין אותו הנטורי תרעא ליכנוס. ועיקר כחם למנוע הוא מה שמתפשטין לפני הפתח. כי באמת אין שום מניעה כלל. רק העיקר המניעה הוא החשך שנקרא מניעה. כ״ש ולא חשכת וכו׳. היינו מה שמרמין את האדם בבלבולים ושטותים. ומחשיכין לפני עיניו באחיזת עינים. עד שנדמה להאדם שאין שום פתח לפניו להתקרב להש״י. אבל באמת דרך החיים נתון לפני כל אדם שבעולם. ואפילו בשאול תחתיות יכולין להתקרב להש״י. כ״ש רבינו ז״ל כמה פעמים. רק שהאדם הוא עוור ואין רואה את הפתח ע״י הקליפות שנקראים חשך. שהם עיקר המניעות. שהם מחשיכין אור עיניו של אדם עד שאין רואה הפתח. בבחי׳ ואת האנשים אשר פתח

הבית הכו בסנורים וכו' וילאו למצוא הפתח. שמי שאינו כדאי לכנוס מחשיכין את עיניו. שזהו בחי' סנורים עד שהוא לואה למצוא הפתח. וע"כ אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לעמוד כנגדם כ"א ע"י האמת. שבכל מקום שהוא. צריך להסתכל רק על האמת לאמתו. ולהמשיך עצמו רק אל האמת באשר הוא שם ולדבר דברי אמת בתפילתו ותחינתו כפי מה שהוא. אע"פ שאינו יכול להתפלל ולדבר בינו לבין קונו כלל. אעפ"כ יראה עכ"פ לדבר הדיבור שידבר באמת. כגון שיאמר. רבש"ע הושיעני. ויאמר אלו התיבות באמת עכ"פ. וכן כיוצא בזה בשאר דיבורים. עכ"פ יאמר אותם באמת. אע"פ שאינו יכול להוציא אותם בחיות והתלהבות כראוי. עכ"פ יאמר אותם בפשיטות באמת. ואזי האמת יאיר לו. ויזכה לראות הפתח. ואז בוודאי יזכה לכנוס אל הקדושה כי אין שום מניעה בעולם כנ"ל. ותיכף כשרואין הפתח נכנסין אל הקדושה לבטח:

אות ה

וזהו בחי' מה שנותנין ד' אמות לפני הפתח לפרק שם משאו. כי הד' אמות הם בחי' אור האמת. שנמשכין משם ה'. שהוא בחי' המזוזה שאצל הפתח. שהיא שם ה'. כי עיקר קביעות המזוזה הוא בשביל לגרש החיצונים ששורין אצל הפתח כנ"ל. וע"כ המזוזה מסוגל לעשירות כ"ש רבינו ז"ל במאמר צוית צדק וכו' (סי' כ"ג) כי עקיר העשירות הוא ע"י שמכניסין הנצוצות הקדושים מחוץ לפנים מר"ה לתוך הבית כנ"ל. שזהו בחי' כל המו"מ כנ"ל שזהו זוכין רק ע"י מצות מזוזה. כי העיקר הוא להכניסם לתוך הפתח. ששם עיקר המלחמה עם הס"א שרובצת אצל הפתח דייקא כנ"ל. וע"כ ע"י מזוזה מגרשין אותן מן הפתח. ואז יכולין להכניס ניצוצות הרבה מחוץ לפנים. ע"כ זוכין ע"ז לעשירות גדול. כי עיקר העשירות מבירור הנצוצות כנ"ל. וע"כ נותנין לכ"א ד' אמות לפני הפתח שחייב במזוזה. כי בית שאין חייב במזוזה אין נותנין ארבע אמות לפתחו. כי אלו הד' אמות הם בחי' אור האמת הנמשך משם ה'. שהוא בחי' המזוזה שאצל הפתח. כי צריכין להמשיך אור האמת לחוץ. שהם בחי' הד' אמות שנותנין לו כדי שיוכל לראות הפתח לכנוס בו. ולהכניס בו משאו שהוא העשירות שבירר בחוץ שא"א להכניסו לפנים לתוך הפתח. כי אם ע"י אור האמת כנ"ל. וזהו שארז"ל שאלו הד' אמות לפני הפתח נותנין לו לפרק שם משאו. היינו שהמשאוי שהוא העשירות שבירר בחוץ. וכ"ז שלא הכניסו בפנים נקרא משאוי. מחמת שעדיין אינו משומר לגמריט. כי עדיין החיצונים נאחזין בו ואורבים עליו. והם נקראים משאוי. שהיא בחי' עוונות שהם בחי' הקליפות כ"ש כי עוונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני. גם הקליפות הם בחי' אל אחר כפירות שנקראסי משאוי. כ"ש רבינו ז,ל (בשיחות הר"נ) שהכפירות נקראים משא. כ"ש משאכם ופרש"י מלמד שהיו אפיקורסים וכו'. וע"כ צריך ד' אמות לפני הפתח לפרק שם משאו. כי באלו הד' אמות מאיר אור האמת משם ה' כנ"ל. שע"ז מפרק המשא מעליו. כי ע"ז מבטל אחיזת החיצונים ע"י אור האמת שהוא בחי' הד' אמות כנ"ל. שע"ז יכול להכניס חפציו מחוץ לפנים ע"י אור האמת שמאיר לו לחוץ עד ד' אמות. שע"ז רואה הפתח. שע"ז עיקר שלימות הבירור והתיקון של כל הנצוצות הקדושים שהם בחי' העשירות. להכניסם מחוץ לפנים כנ"ל:

אות ו

וזהו בחי' ד' אמות בר"ה שיש להאדם בשבת שבאלו הד' אמות מותר לטלטל כמו ברה"י. וזהו בחי' ד' אמות שיש להאדם אפילו כשיוצא חוץ לתחום כי אפילו בר"ה שהוא מקום אחיזת החיצונים ששם אסור לטלטל בשבת קודש. ואפילו כשיוצא חוץ לתחום הקדושה. אעפ"כ יש לו ד' אמות בכל מקום. שאלו הד' אמות יש להם דין רה"י המוקף מחיצות. שהוא בחי' רשות יחידו של עולם שגבהו יו"ד ורחבו ד'. שהוא בחי' שם הוי' כ"ש בתיקונים כי אור האמת שהוא שם ה' מאיר להאדם בכל מקום שהוא. אפילו אם יצא בעוונותיו חוץ לתחום הקדושה. אעפ"כ עדיין אין יאוש בעולם. כי בכל מקום יש לו ד' אמות שהוא בחי' אור האמת כנ"ל. כי ע"י האמת יש לו מקום בכל מקום שהוא אפי' חוץ לתחום הקדושה. וגם משם יכול לדבק עצמו ולשוב אליו יתי'. והעיקר ע"י האמת שהוא אור ה'.

שהוא בחי׳ ד׳ אמות שיש להאדם בכל מקום כנ״ל:

חלוקת שותפים ה

אות א

סי׳ קע״א סעיף ג׳ איזהו דין חלוקה כל שאלו יחלק לפי השותפים יגיע לפחות שבהם חלק ששם הכל נקרא עליו וכו׳. כיצד כל חצר שאין בה ד׳ אמות על ד׳ אמות מרובעות חוץ מארבע אמות של הפתחים אינה קרויה חצר וכו׳. וברי״ס קע,ב מבואר שצריכין ליתן בחצר לכל פתח ופתח של הבתים ארבע אמות לפרק שם משאו. ע״ש:

ע״פ התורה בראשית לעיני כל ישראל (בלק״ת סי׳ סז) ע״ש כל התורה היטב. והכלל לעינינו שיש ראש בית שהוא הצדיק האמת שהוא בחי׳ הנהר היוצא מעדן וכו׳. שממנו נמשכין ומתקיימים כלהד׳ יסודות שהם כלל כל העולם ומלואו. וזה הצדיק הוא בחי׳ יוסף שהוא בחי׳ החן והפאר וההידור והיופי של כל העולם כולו. וכל מי שנכלל בו בהפאר וההידור והחן האמת שלו הוא מסתכל על כל המדות שנמשכין מהד׳ יסודות. דהיינו שמתחיל להסתכל על עצמו לשוב להשי״ת לתקן כל המדות שכלולים בד׳ יסודות שנמשכין מהצדיק הנ״ל שהוא הראש בי. וכל מה שנגדל ונתפאר שם זה הצדיק האמת, נגדל ונתפאר ונתרומם שמו של הקב״ה כי שמו משותף בשם הצדיקים וכו׳. כי שם ה׳ הוא בחי׳ ד׳ אותיות השם ומשתלשל מהם בחי׳ הד׳ יסודות כמובא. ומקודם הוא נמשך לבחי׳ צדיק יסוד עולם שהוא יסוד הכל ואח״כ נמשך ממנו בחי׳ תלת גווניו דעינא ובת עין שהם ד׳ בחי׳ ואח״כ משתלשל ד׳ יסודות וכו׳ וזה בחי׳ שבת וכו׳ וזה בחי׳ הבית המקדש. כי המקדש בחי׳ עינים וכו׳. ושבת מאיר להבית המקדש וכו׳. וזה בחי׳ מוחין כי מתחלה נמשך מבחי׳ שם ה׳ שהוא ד׳ אותיות בחי׳ ד׳ מוחין בחי׳ ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה. והצדיק הוא בחי׳ ראש בית שמאיר להבית המקדש. וכן לכל בתי בני ישראל כי קיום הבית המקדש וכן קיום כל דירות ובתי ישראל נמשך מהצדיק שהוא הראש בית דהיינו שהוא הראש והמוחין המאירין להבית המקדש ולכל בתי בני ישראל. ומצילן מהמאורי אש שמהם באים כל ההיזיקות ושריפות ח״ו שהם בחי׳ שמות החיצונים. היפוך שם הצדיקי אמת שהם בחי׳ שם ה׳. כי הם בחי׳ ראש כל חוצות. היפך ראש בית. שכ״ז הוא בחי׳ שם הראשים והמנהיגים של שקר. שהם בחי׳ ראש כל חוצות שהם כנגד הצדיקי אמת שהם בבחי׳ בראשית ראש בית כלליות התורה שמתחלת בבית וכו׳ ע״ש כ״ז היטב היטב:

אות ב

נמצא שקיום וחיות של כל הדברים שבעולם כל ע״י הצדיק האמת שבו משותף שם ה׳ שהוא מחי׳ ומקיים הכל. כי כל הדברים נמשכין מהד׳ יסודות שהם הארבע ראשים הנמשכין מהנהר היוצא מעדן שהוא בחי׳ הצדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ שם ה׳ שהוא בחי׳ ד׳ אותיות שמשם כל הד׳ מוחין כל הד׳ גווניו דעינא שמשם כל הד׳ יסודות שהם כלל העולם ומלואו. שכולם נמשכין מהראש בית

שהוא הצדיק האמת כנ״ל. כי כל הדברים עיקר חיותם ממשיכין ע״י השם שיש להם שהוא חיותם בבחי׳ נפש חי׳ הוא שמו. וע״כ הביא השי״ת כל הברואים לפני אדה״ר שיקרא להם שמות. וכל אשר יקרא לו האדם נפש חי׳ הוא שמו. כי הכל נברא בשביל האדם שהוא הצדיק שהוא הראש בית הראש של כל העולם שנברא בשבילו. והכל צריכין לבא אליו שיקרא להם שמות שהם חיותם. כי הוא יודע איך להמשיך להם חיות משם ה׳ המחי׳ הכל וכפי החיות שממשיך להם משם ה׳ כמו כן הוא שמו של אותו הדבר. כי השם הוא החיות כנ״ל, ודרך השם מקבל חיות משם ה׳ כנ״ל (וכמובן במ״א בהתורה ובגיום הביכורים (בסי׳ נו) ובשאר מקומות ע״ש) וע״כ אין חולקין שום דבר כ״א כשישאר שמו עליו, שמו דייקא כי השם הוא עיקר החיות והקיום של הדבר הוא השם של הדבר שדרך שם מקבל חיות משם ה׳ ע״י הצדיק הראש בית המקיים הכל שיודע היטב שורש השם של כל דבר שבעולם. וע״כ אין חולקין שום דבר כ״א כשישאר לכל אחד חלק שנקרא שם כולו עליו כי עיקר הוא השם וכנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ שאין חולקין את החצר עד שישאר לכ״א ד׳ אמות חוץ ד׳ אמות לכל פתח ופתח של הבית. כי החצר הוא לפני הבתים וכל ההשפעות וכל החפצים וכל העישרות של האדם עיקר קיומו הוא כשבא לתוך הבית שאז עיקר שמירתו מהיזק כנרא בחוש. שכל זמן שהוא בחוץ אינו משומר כלי ואפילו כשנכנס לתוך החצר אינו משומר כ׳ עד שנכנס לתוך הבית דייקא. כי עיקר דירו וישיבתו של האדם הוא בתוך הבית. כי כל הבתים שרשם וקיומם נמשך מבחי׳ הבית המקדש שכולל כל הבתים של ישראל כמובה בהתורה הנ״ל. וכולם מקבלים חיותם מהצדיק הראש בית שהוא הראש של הביהמ״ק ושל כל הבתים של ישראל כנ״ל. ומשם נמשכין כל ההשפעות וכל העשירות כי הכל נמשך מהד׳ יסודות שנמשכין מהנהר היוצא מעדן המשקה את הגן וכו׳ שמשם כל החפצים וכל העשירות והכל כלול בבחי׳ בית שהוא בחי׳ הביהמ״ק שהוא בחי׳ עינים כמובן בהתורה הנ״ל. כי העולם דומה לבית וכולם מקבלים חיותם מהראש בית שהוא בחי׳ האור והגוונין המאירין להבית שהוא בחי׳ הביהמ״ק שכולל כל הבתים וכנ״ל. ע״כ כל העשירות עיקר קיומו כשבא לתוך הבית שהוא בחי׳ עינים. ששם מאירין הגוונין ע״י הראש בית שהוא משגיח ושומר הכל כי ממנו חיות הכל כנ״ל. וע״כ שיעור בית ד׳ אמות כמבואר בדרז״ל לענין מזוזה ושאר דברים כי צריך שיהי׳ בו ד׳ אמות כנגד כל בחי׳ ד׳ הנ״ל שכולם נמשכין משם ה׳ שהוא ד׳ אותיות שממנו כל הד׳ מוחין ד׳ גוונין הנ״ל ד׳ יסודות וכו׳ שכולם כלולים בבחי׳ בית ששם מאיר הראש בית כנ״ל. וע״כ צריך שיהי׳ בבית ד׳ אמות דייקא:

אות ד

וזה בחי׳ ד׳ אמות של הפתחים שנותנין בחצר לפני כל פתח כדי לפרק שם משאו כשרז״ל. כי זה ידוע שעיקר העסק במו״מ ומלאכות הוא בשביל ברר הניצוצות הקדושים מעמקי הקליפות ולהעלותם מדרגא לדרגא עד שישובו למקור חוצבם. אל מקום אשר הי׳ שם אהלם בתחלה. וע״כ א״א לעשות מו״מ באמונה בקדושה ובטהרה כראוי כ״א ע״י התקשרות לצדיקי אמת. שהם בחי׳ הראש בית שהם שורש וחיות הכל ובכחם יכול כ״א לעסוק בהמו״מ שעיקר העסק לברר הניצוצות ממקומות החיצונים מרשות הסט״א מבחי׳ הראש כל חוצות. שכל זמן שהניצוצות של העשירות הוא שם הם בבחי׳ תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות. וצריך כ״א לברר משם ע״י עסקו במו״מ באמונה. להוציאם ולברר מחוץ לפנים דהיינו להוציאם מהראש כל חוצות להכניסם לתוך הבית דקדושה שהוא רשות דקדושה בחי׳ רשות של הראש בית. וע״כ צריך כ״א לכווין בשעת המו״מ בכל תנועה ובכל הילוך ובכל דיבור שהולך ומדברבשעת העסק שכוונתו כדי שירוויח כדי שיתן צדקה לעניים הגונים העוסקים בתורה שהם כלולים בבחי׳ הראש בית שהם הצדיקי אמת. ואז זוכה לעשות תיקון גדול ע״י המו״מ שלו. כי מברר הניצוצות מבחי׳ החיצונים מבחי׳ הראש כל חוצות. ומכניסם לתוך הבית. דהיינו להראש בית. מאחר שכל כוונתו בשביל זה כנ״ל. נמצא שכל כוונת המו״מ הוא להכניס

הניצוצות מחוץ לפנים כנ״ל. ומזה נמשך גן בגשמיות שעיקר קיום כל החפצים וכל העשירות הוא כשמכניסין אותו מחוץ לפנים לתוך הבית שהוא מקום משומר. והוא עיקר דירת האדם. ושם עיקר חיותו ותענוגיו מהעשירות והחפיצים שלו. אבל צריכין יגיעה גדולה קודם שזוכין להכניס העשירות לפנים לתוך הבית. ואפיל בגשמיות רואין בחוש כמה יגיעות יש להאדם קודם שמכניס השפע והריוח שמרויח לפנים לתוך הבית. כי כמה פעמים נמצא שהאדם מרויח ומרויח ואח״כ קודם שבא לידו לתוך ביתו אין בידו מאומה כנראה בחוש. מכ״ש וכ״ש בעיקר העשירות האמיתי שהוא בירור הניצוצות הקדושים שבשביל זה עיקר המו״מ. כמה וכמה יגיעות צריכין קודם שזוכין לברר ולהעלות הניצוצות עד שיכניסם ויאספו לביתו באמת. שיכנסו לרשות הראש בית שאז יתקיים גם עשירותו בגשמיות ג״כ. וכן בכלל עבודת ה׳ אפי׳ של היושבים בביהמ״ד באהלי תורה. כמה וכמה יגיעות צריכין קודם שזוכין ליכנוס לתוך הבית דקדושה באמת. כי יש כמה וכמה שהתחילו קצת בעבודת ה׳. אבל עדיין הם עומדין בחוץ. ואפי׳ אותן שנתייגעו וטרחו יותר ויותר עד שנכנסו קצת לפנים אבל עדיין לא נכנסו לתוך הבית והם עומדים עדיין בחצר. ואע״פ שהוא זכי׳ גדולה אפילו כשנכנסין לחצר הקדושה אעפ״כ עדיין אין מקום החצר משומר היטב. ועיקר התכלית שיכנוס לתוך הבית כל ההיכלות דקדושה. אבל קודם שרוצה ליכנוס לתוך הבית צריך יגיעה גדולה מחדש. ומזה בא מה שכמה ב״א התחילו קצת בעבודת ה׳ באמת ביגיעות וטירחות ואח״כ נפלו כמו שנפלו ר״ל׃

אות ה

והענין ע״פ מ״ש בכוונות פ׳ התמיד וקטורת׃ מבואר שם. שע״י התמיד מעלין חיות הקדושה ממטה למעלה. ועושין מחיצוניות פנימיות. ומעלין מעשי׳ ליצירה. ונעשה חיצוניות חג״ת דיצירה פנימיות לפנימיות חב״ד דעשי׳ וכו׳ ע״ש ואח״כ אומרים קטרת. ובזה מעלין ניצוצי הקדושה מעמקי הקליפות ומלבישין מדריגות התחתונות של עשי׳ ואז עולין העולמות כסדר ע״ש. ולכאורה קשה. כי לפי זה נראה הסדר מהופך. כי הי׳ ראוי שיאמרו קטרת קודם פ׳ התמיד. כדי לברר תחילה הניצוצות מעמקי הקליפות ע״י הקטרת ולהלביש בחי׳ רגל העשי׳ שהוא מלכות דעשי׳. ואח״כ יעלו כסדר שמלכות ילביש נה״י ונה״י חג״ת וכו׳. עד שיעלה ראש העשי׳ ליצירה ע״י פ׳ התמיד. ומדוע אנו עושין להיפך שבתחילה אומרים פ׳ התמיד שע״ז צריכין לעלות ראש העשי׳ ליצירה. ואח״כ קודם שעולה בשלימות אומרים קטרת להעלות הניצוצות מהקליפות להלביש רגלי העשי׳. ואז דייקא עיקר עליית העולמות כסדר והי׳ ראוי להתחיל מזה. אך אם אמנם יסוד פנימיות הכוונות שגבו מאתנו מאד. ונעלם מאתנו דרכיהם הנפלאים. עכ״ז מה שאפשר למצוא בהם רמזים לדרכי עבודתו יתב׳ ע״פ הקדמות אמתיות אנו מחויבים למצוא כפי שכלינו אשר חננו ה׳ ית״ש לעד׃

אות ו

והענין הוא לפע״ד. כמ״ש למעלה כי יש חצר ובית. שהם בחי׳ החצר שלפני המשכן ואח״כ המשכן שהי׳ מכוסה ביריעות שהוא בחי׳ בית. וכן בבית המקדש היתה תחילה העזרה שהוא בחי׳ חצר כי לא הי׳ עלי׳ תקרה. ואח״כ ההיכל ובית ק״ק שהם עיקר הביהמ״ק שהם בחי׳ בי. כי הי׳ עליהם תקרה. והסתכל וראה. שקרבן התמיד וכן כל הקרבנות הי׳ עיקר מעשיהם בתוך החצר שהוא העזרה ששם הי׳ עומד מזבח החיצון. אבל קטרת היתה נעשית בפנים בתוך הבית שהוא ההיכל. ובשביל זה הי׳ התמיד קודם לקטרת. וכן מתנהג עם כל אדם בעבודתו. כי בתחילה כשאדם רוצה ליכנוס בעבודת ה׳ אזי השי״ת ברחמיו חומל עליו ומיקל עליו. ומניח אותו ליכנס אל הקדושה כי הבא לטהר מסייעין לו. ואזי הולך לו קצת כסדר. ואזי ע״י עבודתו הוא מתחיל לעלות מדרגא לדרגא. ומתחיל ליכנוס קצת מחוץ לפנים. אבל אע״פ שנכנס לפנים לא נכנס כ״א לבחי׳ חצר. ועדיין הוא עומד מחוץ לבית. וכשרוצה ליכנס לתוך הבית שהוא העיקר. אין מניחים אותו השומרים שהם נטורי תרעא. ואז א״א לו ליכנס לתוך הבית עד שיחזור ויצא לחוץ לברר ניצוצות קדושם מעמקי הקליפות. ויתקן מהם תקונים גדולים בבחי׳ קטרת. ואז דייקא יכנס לפנים לתוך הבית. כי ליכנוס לפנים לתוך הבית

אין מניחין אותו עד שיחזור ויברר ויעלה ויתקן מה שפגם. דהיינו שיעלה הניצוצות מעמקי הקליפות שהורידם לשם בעונותיו. אבל זהו מחמלת ה' מה שלא גזר עליו מתחילה שיברר ויתקן תחלה לגמרי מה שפגם. ואח"כ יתחיל ליכנוס לחצרות הקדושה. כי א"כ הי' קשה מאד לכל אדם להתקרב כי בתחלה בודאי אין בו שום כח להתחיל ללחום מלחמה כזאת לברר הניצוצות העשוקות בעמקי הקליפות. ובפרט שעדיין לא ראה מאורות מימיו. ואין בו שום תשוקה עדיין לעבודת ה' באמת כראוי. ע"כ מחמלת ה' שמניח אותו תחלה ליכנוס לעבודת ה' אע"פ שלא תיקן עדיין מה שקלקל. עד שנמצאים קצתם שנכנסים בתוך שערי הקדושה עד שבאים לתוך בחי' החצר. ואז כבר ראו קצת יופי ונועם ויקרת קדושתו וחפצים ומשתוקקי' ליכנוס לבית. שזהו עיקר התכלית. אבל אין מניחין אותם ליכנוס לבית. עד שיחזרו ויצאו לחוץ לברר הניצוצות מעמקי הקליפות. ואז דייקא יכנסו לתוך הבית לפנים ממש. כי לתוך הבית לפנים א"א ליכנוס כ"א כשמעלין הניצוצות ממרחקים מעמקי הקליפות. וזה בחי' פ' התמיד וקטרת. מה שבתחלה מקריבין התמיד לעלות מדרגא לדרגא ואח"כ הקטרות שהוא להעלות הניצוצות מעמקי הקליפות שהי' ראוי לכאורה להיות בהיפך כנ"ל. אך עפ"י הנ"ל מיושב היטב. כי קודם הקרבת התמיד לא הי' לנו שום כח עדיין להתחיל לברר הניצוצות מעמקי הקליפות. ע"כ חמל עלינו השי"ת וציוונו תחילה להקריב קרבן התמיד ונתן לנו כח להתחיל לעלות מדרגא לדרגא ע"י התמיד אע"פ שעדיין לא בררנו הניצוצות מהקליפות. אבל כשרוצין לגמור העלי' בשלימות וליכנוס לפנים לתוך הבית, זה א"א כ"א ע"י קטרת שצריכין לחזור ולברר הניצוצות מעמקי הקליפות ע"י הקטרת. וגם הכח של התמיד שהקרבנו קודם מסייע לזה. כמובן בכוונות ובסדר המערכה שהם תלויים זה בזה. ואז דייקא ע"י הקטרת שהוא הבירור מעמקי הקליפות. ע"ז דייקא נכנסין לפנים לתוך הבית שהוא עיקר השלימות. ואז עולין העולמות כסדר בשלימות. וכן הוא בעבודת האדם בכל אדם ובכל זמן וכנ"ל. וזהו בחי' מ"ש רבינו ז"ל שיש אחד שהוא אצל הפתח של הקדושה וחוזר לאחוריו ח"ו היינו כנ"ל. כי מחמת שאין מניחין אותו ליכנוס עד שיחזור ויברר הניצוצות מעמקי הקליפות. דהיינו שיחזור וילך דרך כל אלו המקומות הרעים שהי' בהם בתחלה וישוב מהם בשלום. ע"כ מי שהוא פתי. נדמה לו שמרחיקין אותו ח"ו. ובפרט שזה הדבר צריך להתמהמה הרבה. והכל לפי הפגמים שלו. וכפי העלי' שצריך לעלות. ע"כ מי שאינו חס על עצמו ומבקש ח"ו עלילה לפרוש מאחרי המקום. מדמה בדעתו כאלו אפס תקוה ח"ו. מעוצם צרות הנפש שבאין עליו. שחוזרין ועולין על לבו מחשבות ותאוות והרהורים וכו' מה שנדמה לו שזה כמה ימים או שנים שהוא רחוק מהם. וכ"ז הוא בחי' הנ"ל, והוא חושב שהוא לרעה ח"ו. אבל אלקים חשבה לטובה. כי זהו נסיונו ועי"ז דייקא עיקר תקונו. ואע"פ שלפעמים הוא נופל ח"ו לאיזה דברים רעים ממש ע"י עוצם ההתגרות שמתגרין בו כשצריך ליכנס. אעפ"כ כבר אנו מוזהרים הרבה שאסור ליפול משום דבר שבעולם. כי יש בענין זה דברים עמוקים הרבה. וחסדי ה' אינם כלים לעולם. והעיקר הוא התקשרות לצדיקי אמת. שכל זמן שמאמין בהצדיקי אמת הכלולים בהראש בית האמתי שממנו נמשך הכל. יש לו תקוה לעולם. כי הוא יכול לתקן הכל. להעלות כל הניצוצות שהם בחי' אבני קודש ממקומות החיצונים מבחי' הראש כל חוצות. ולחזור ולהכניס כולם לפנים לתוך הבית פנימה:

אות ז

וכן הוא במו"מ והריוח והעשירות של האדם שבאמת עיקר הריוח האמתי נמשך ע"י שמעלין הניצוצות מהקליפות ומכניסים אותם לתוך הקדושה ע"י שעושה המו"מ באמונה שלימה. ומרבה בצדקה. ומכוון בשעת המו"מ שירוויח כדי שיתן צדקה לעוסקים בעבודת ה' באמת. שהם כלולים בהראש בית כנ"ל, וע"כ לפעמים הריוח מזומן לנגד עיניו ונדמה לו שכבר הרוויח, וקודם גמר העסק בשלימות נתהפך הכל ע"י תנועה קלה ואינו מרויח כלום ולפעמים מפסיד גם הקרן. וכל זה הוא בחי' הנ"ל. כי מה שהתחיל להרוויח זה בחי' שהכניס הריוח לבחי' החצר אבל עדיין לא נכנס לבחי' הבית שהוא עיקר השמירה של העשירות כנ"ל. וקודם שמכניסו לבית. צריך תחילה לברר ניצוצות מעמקי הקליפות. ולפעמים אין לו כח לזה. ונאחזין בו הקליפות ומפסיד הכל וכנ"ל. וע"כ עיקר התיקון לזה צדקה לעניים הגונים וכנ"ל. כי עיקר בירור הניצוצות מעמקי הקליפות הוא ע"י צדקה בבחי' צדקה תחיל ממות. שצדקה מצלת ומעלית הניצוצות מהקליפות שהם סטרא דמותא בחי' רגלי' יורדות מות, רגלין הוא בחי' הממון וכו'. וע"י צדקה מעלין אותם משם. (כמובא כ"ז בדברי אדמו"ר ז"ל במ"א) ואז דייקא יזכה להכניס העשירות לפנים לתוך הבית שתתקיים בידו וכנ"ל:

אות ח

וזהו בחי׳ ד׳ אמות שצריכין ליתן בחצר לפני פתח הבית. כדי לפרק שם משאו. היינו כי הד׳ אמות הם בחי׳ החיות הנמשך מד׳ אותיות השם שמאירין בכל אדם שמשם חיותו. ומשם הד׳ מוחין וכל הגוונין וכל הד׳ יסודות שלו. ומשם כל החיות והשפע והפרנסה שלו. וע״כ ד׳ אמות שלאדם קונות לו בכל מקום. כי הארת הד׳ מוחין וכו׳ שנמשכין מד׳ אותיות השם מאיכין לו בכל ד׳ אמותיו ומזכין לו כל הקנינים ע״י המוחין. בבחי׳ דעת קנית וכמבואר במ״א. ועיקר כל הקנינים הם בתוך ביתו ששם עיקר קיום כל הקנינים שהם כל העשירות שלו. וע״כ נמשכין הארת הד׳ מוחין מתוך הבית אל החצר שהם בחי׳ הד׳ אמות שלפני פתח הבית שיש לו בחצר שהם בשביל לפרק שם משאו כי א״א לו לזכות בשום חפץ ועשירות כ״א כשיעבירנו תחילה דרך בחי׳ החצר ויפרק שם המשאוי. כי כשהוא בחצר נקרא עדיין בשם משאוי מחמת שעדיין לא נתברר בשלימות מאחיזת החיצונים שנקראים משאוי (כ״ש רבינו ז״ל בשיחות הר״נ ד׳ כ״ז על משאכם וכו׳ מלמד שהיו בהם אפיקורסים. כי עיקר החיצונים והקליפות הם כפירות.) וע״כ בהכרח שיהי׳ לו ד׳ אמות בחצר לפני הפתח כדי לפרק שם משאו. כי קודם שמכניס העשירות לתוך הבית צריך לפרקו בבחי׳ חצר ויהי׳ מונח שם עד שישוב ויברר הניצוצות מעמקי הקליפות בבחי׳ קטרת. ואז דייקא יזכה להכניס העשירות לפנים לתוך הבית וכנ״ל:

וע״כ קטרת מעשרת. קטרת דייקא. כי עיקר שלימות העשירות הוא כשמבררין הניצוצות מהקליפות בבחי׳ קטרת דייקא וכנ״ל. כי כשעושה מו״מ הוא בחי׳ הקרבת קרבן התמיד וקטרת. כ״ש בהתורה אשרי זרקא (בסי׳ ל״ה) ועיקר הוא הטקרת שהיא דייקא מעשרת. כי הקטרת היתה בפנים בתוך ההיכל שהוא בחי׳ בית ששם עיקר השמירה והקיום של העשירות וכנ״ל. וע״כ צריך ד׳ אמות לפני הפתח דייקא בחצר כי דרך הפתח נכנסין לפנים ודרך שם מכניסין ומעלין כל הניצוצות מחוץ לפנים לתוך הבית ששם עיקר הארת הראש בית שהוא בחי׳ ד׳ אותיות השם ד׳ מוחין ד׳ יסודות וכו׳ כנ״ל. וע״כ צריכין ד׳ אמות להמשיך הארת הראש בית בד׳ אמות. שע״ז דייקא יש לו כח לברר ולהכניס העשירות מחצר לפנים וע״כ שם צריך לפרק משאו שתהי׳ מונחת שם עד שיברר כל הניצוצות מעמקי הקליפות. ואז יתברר העשירות עד שיזכה בו בשלימות ויכניסנו לפנים לתוך הבית ששם עיקר השמירה והקיום של כל העשירות כנ״ל כי עיקר הבירור בחוץ הוא ע״י הכח שמקבל מהראש בית שבפנים בתוך הבית וע״כ בשעה שעוסק במו״מ צריך לקשר א״ע להראש בית כנ״ל. וע״כ מהבית נמשך בחי׳ הד׳ אמות בחצר שצריכין ליתן לפני הפתח. כי הד׳ אמות נמשכין מהארת הד׳ מוחין שנמשכין משם ה׳ שמאירין בהבית ע״י הראש בית. ומשם נמשכין בחי׳ הד׳ אמות לפני פתח הבית לפרק שם משאו כנ״ל. כי ע״י הארת הראש בית יש לו כח לברר הניצוצות בחוץ עד שיזכה להכניס העשירות לפנים. שזהו בחי׳ לפרק שם משאו. וכנ״ל:

אות ט

וזהו אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך. שהפסוק מזכיר כולם חצר ובית והכיל. ואמר אשרי תבחר ותקרב שישכון חצריך, שישכון ויחנה שם עד שיזכה, נשבעה בטוב ביתך, שנכנס אח״כ לבית. ששם עיקר השביעה מטוב האמתי שהוא קדושת ההיכל בחי׳ קדוש היכלך. וע״כ בחצר הזכיר בחי׳ אתערותא דלעילא. ובבית הזכיר אתדל״ת. כי בחצר אמר בלשון תבחר ותקרב שמדבר להש״י שהוא יקרב ויבחר בנו. אבל בבית אמר הלשון על עצמינו. דהיינו נשבעה בטוב ביתך שאנחנו בעצמינו נתעורר ונתגבר לשבוע מטוב ביתו. כי כן הדבר. כי לחצר מניח השי״ת בתחילה ליכנוס. כי הוא בחי׳ תחלת העבודה. שאז מקרבין אותו מלמעלה לעבודתו יתי׳ בבחי׳ אתדל״ע שזה ובחי׳ פתח שהוא תחילת ההתקרבות אבל אח״כ כשרוצה ליכנוס לפנים ממש דהיינו לתוך הבית אזי אין מניחין אותו עד שיתעורר ויתגבר בעצמו כנ״ל. וע״כ כתב בלשון נשבעה שמדבר עלינו שאנחכנו בעצמינו צריכין להתגבר לזה כנ״ל. וזה שאמר שם תחילה דברי עוונות גברו מני פשעינו אתה תכפרם, היינו שהש״י יחמול עלינו ויכפר פשעינו ועוונותינו כי גברו מאתנו ואין בנו כח

לתקנם ולבררם. רק בחמלת ה׳ שירחם עלינו ויכפר פשעינו כדי שנזכה לשכון בחצר עד שנכנוס לתוך הבית לשבוע בטוב ביתו וכנ״ל. וזהו שאמר שם אח״כ נוראות בצדק תעננו אלקי ישעינו מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים וכו׳. כי בודאי אנו צריכין שיענינו נוראות לעשות עמנו נפלאות ונוראות עד שנזכה אנחנו לשכון בחצרו ושבוע בטוב ביתו וכו׳. כי צריכים לזה לברר ניצוצות מעמקי הקליפות ממקומות רחוקים מאד מאד מקצה הארץ וכנ״ל. וזהו מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים, היינו שאע״פ שנדמה לנו שאתה מגרש אותנו ח״ו בקצוי ארץ ובים רחוקים. כי אנו רחוקים מקדושת ביתך מאד. אעפ״כ אנו בטוחים שהכל לטובה כי א״א לבוא לטוב ביתך כ״א ע״י דייקא כנ״ל. וע״כ עינינו לך תלויות שתענינו נוראות בצדק לעשות עמנו נוראות ונפלאות גדולות עד שנזכה לשבוע מטוב ביתך כי אתה מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים. דהיינו לכל אותן שנתרחקו בקצוי ארץ וים רחוקים אתה מבטח להם שהוא לטובתם כי א״א להם ליכנס בלית כ״א ע״י דייקא כדי שיבררו ניצוצות ממקומות הרחוקים ביותר, ובחמלתך הגדולה תושיעם לברר ולהעלות הכל ולשוב לתוך חצרות קדשך ושבוע מטוב ביתך ומקדושת היכלך. כי זהו בחי׳ קטרת שנעשה בתוך ההיכל שמברר הניצוצות מעמקי עמקי הקליפות, וזוכין על ידם לעלות למעלה ולכלול בא״ס כי לית קרבנא חביבא קמי׳ קוב״ה כמו קטרת. כי זה עיקר תענוגיו ושעשועיו ית׳ כשמעלין הנצוצות הקדושות מעמקי הקליפות. וע״כ יכול להיות שהאדם כשנתרחק ביותר ואעפ״כ הוא ממשיך א״ע להשי״ת בכל פעם. שיעשה נחת רוח להשי״ת יותר מצדיק גדול מאחר שהוא במקומות הרחוקים מאד וכשהוא ממשיך א״ע משם להשי״ת אזי בכל תנועה ותנועה ובכל המשך והמשכה הוא גורם שעשועים גדולים להשי״ת. (וכמבואר מזה במ״א וע׳ בלק״ת סי׳ נ״א) ואם יה׳ חזק בדעתו למשוך א״ע תמיד להשי״ת יהי׳ איך שיהי׳ סוף כל סוף יחמול עליו השי״ת ויכנוס ע״י דייקא לפנים לתוך בית הקדושה, כי כל זה הוא בחי׳ קטרת שהי׳ בהם גם חלבנה שחביב מאד לפני השי״ת וכנ״ל:

וע״כ נסמך נוראות בצדק וכו׳ מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים. לפסוק נשבעה מטוב ביתך וכו׳. כי א״א לשבוע מטוב בית כ״א ע״י שמרחקין אותו לקצוי ארץ וים רחוקים. וכשהוא בטוח בהשי״ת וממשיך א״ע להשי״ת גם משם. אז יזכה לשבועה מטוב ביתו וכו׳ אמן:

אות י

וזה בחי׳ משארז״ל מיום שחרב ביהמ״ק אין לו להקב״ה בעולמו אלא ד׳ אמות של הלכה. כי עכשיו אחר חורבן ביהמ״ק והצדיקי אמת נסתלקו בעוונותינו. שזהו עיקר חורבן ביהמ״ק שבכל דור. כי קשה סילוקן יותר מחורבן ביהמ״ק. ובעוונותינו אין לנו לא ראש ולא בית. והראש כל חוצות מתגבר מאד. אשר ע״ז נאמר תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות וכו׳ כמבואר כל זה בהתורה הנ״ל. עתה אין לנו שום חיות ונחמה כ״א בחי׳ הד׳ אמות של הלכה שהוא בחי׳ התורה הק׳ וחידושיה הנוראים שהשאירו לנו הצדיקי אמת. בבחי׳ זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חייתני. כי אלו הד׳ אמות של הלכה יש לנו תמיד לכל אחד ואחד בכל עת ובכל זמן בכל מקום שהוא אם ירצה בבחי׳ משארז,ל כל אדם י לו ד׳ אמות שקונין לו כל הקניינים ואפילו מי שיוצא חוץ לתחום שבת יש לו ד׳ אמות. היינו שבכל מקום שהאדם בא לשם יש לו ד׳ אמות היינו בחי׳ ד׳ אמות של הלכה. כי אין ד״ת מקבלין טומאה כשרז״ל פתח פיך ויאירו דבריך אין ד״ת וכו׳ כי בכל מקום יכולין לנחם א״ע ולהחיות א״ע בהד״ת שהשאירו לנו הצדיקי אמת. כי אע״פ שהם נסתלקו בעו״ה ואין לנו לא ראש ולא בית ואנו כעומדים בחוץ ואין מאסף אותנו הביתה אעפ״כ הד׳ אמות של הלכה נשארו לנו דהיינו התורה הנפלאה שגלו לנו שהניחו לנו ירושה טובה כזאת השארה נפלאה ונוראה כזאת ובזה אנו מנחמים עצמינו בתוקף הגלות הארוך המר הזה בבחי׳ זאת נחמתי בעניי וכו׳ כנ״ל. כי אלו הד׳ אמות בחי׳ ד׳ אמות של הלכה יש לכל אדם תמיד בכל מקום אם ירצה לזכות בהם לחיי עולם והם בבחי׳ ד׳ שלפני פתח הבית ששם מתברר הכל ודרך שם מכניסין כל השפע וכל הניצוצות הקדושה לפנים וכנ״ל. כי הצדיק האמת שהוא בחי׳ ראש בית אין לנו שום תפיסה בו ואין אנו יכולין לינק ממנו ולשאוב חיות ממוחו הקדוש כ״א דרך הפתח שהוא בחי׳ פתחי פיו הק׳ שדרך שם מגלה לנו אלקותו וגדולתו ית׳ ע״י החידושי תורה שהם בחי׳ הלכות שמגלה לנו. ואלו ההלכות היוצאים מפניו אלינו שהם נמשכין מהד׳ מוחין מד׳ אותיות השם וכשיוצאין מפיו הק׳ אלינו הם בבחי׳ ד׳ אמות שלפני הפתח דהיינו לפני פתחי פיו הק׳ שדרך שם יוצאין מפנימיות מוחו אלינו. וזהו בחי׳ ד׳ אמות של הלכה כי הד׳ אמות נמשעין מבחי׳ ד׳ אותיות השם כידוע שהם בחי׳ ד׳ מוחין. והצדיק האמת בחי׳ ראש בית מגלה חידושם נפלאים כאלה בשכל כזה בחכמה נפלאה אמתיית כזאת עד שיהיו נמשכין החידושין וההלכות שלו לכל אדם שבעולם בכל מדריגה שהוא בין בתכלית העלי׳ בין בתכלית הירידה ח״ו, שכולם יוכלו להחיות את עצמן בהם תמיד אם ירצו לקבלם וע״כ יש לכל אדם ד׳ אמות בכל מקום שהוא, כי הד׳

אמות הם בחי׳ ד׳ אמות של הלכה. שיכול לדבק את עצמו בהתורה שגילה הצדיק האמת בכל מקום שהוא אפילו בחוץ, אפילו אם יצה ח״ו חוץ לתחום שבת שהוא בחי׳ שיצא חוץ לתחום וגבול הקדושה, שהוא בחי׳ שבת שהוא בחי׳ קדושת הצדיק הראש בית קדושת הד׳ מוחין שהם בחי׳ תלת גווניו דעינא ובת עין שכל זה הוא בחי׳ שבת כ״ש שם. ואפילו מי שיצא חוץ לתחום שבת שיצא ח״ו מתחום כל הקדושות הנ״ל והוא עומד בחוץ לגמרי אעפ״כ יש לו ד׳ אמות היינו בחי׳ ד׳ אמות של הלכה. כי בכל מקום יכול להחיות א״ע בהחידושי תורה שגילו הצדיקי אמת שהם בחי׳ ראש בית שזהו בהי׳ ההלכות היוצאים מפיו הק׳ שהם בחי׳ ד׳ אמות של הלכה וכנ״ל:

אות יא

וע״כ עתה אחר החורבן אין לו להקב״ה בעולמו כ״א ד׳ אמות של הלכה. כי הבית המקדש נחרב בעוונותינו והראש בית שהם הצדיקי אמת נסתלקו בעו״ה ואין לנו לא קרבן ולא קטרת ואין מנהל בידינו. ואין יכולין לעשות נחת רוח להקב״ה כ״א ע״י ד׳ אמות של הלכה כי אין לנו בעולמו כ״א וכו׳ כנ״ל, היינו כי התורה גדולה מן הכל כשרז״ל גדולה תורה יותר מכל הקרבנות שנא׳ זאת התורה לעולה למנחה וכו׳. כי כל הקרבנות הם בחי׳ בירורים ועליות של ניצוצות הקדושה לבררם מעמקי הקליפות ולהעלותם מדרגא לדרגא ומעולם לעולם עד א״ס כידוע. ובענין הבירור של הקדושה יש מלחמות גדולות וקשות ועצומות מאדס מאד בלי שיעור וערך, וכמה וכמה נפשות שקעו בזה, וכל הצרות וכל החורבנות חורבן בית א׳ ובית שני וכל הנפשות שנפלו למקום שנפלו ר״ל הכל נמשך מזה מחמת שלא יכלו לעמוד במלחמה זאת לברר ולהעלות הקדושה מהקליפות עד שהתגברה הקליפה וגרם מה שגרם ר״ל. ועיקר הדבר הוא ענין מה שכתבנו למעלה בענין כוונת פ׳ התמיד וקטרת שמקדימין תמיד לקטרת אע״פ שהי׳ ראוי להיות בהיפך כפי סדר הבירור והעלי׳ כנ״ל וע׳ לעיל היטב מ״ש בזה. אבל כפלים לתושי׳ ועדיין דברים בגו כי יש בזה דברים עמוקים הרבהכי גדולי הצדיקים האמתיים העוסקים בזה צריכין להתנהג במלחמה הגדולה הזאת בחכמה נפלאה, והעיקר כיאין יודעין מהיכן להתחיל כי א״א לצוות את העם הרוצים לגשת אל הקודש שיתחילו בעבודות שהם בחי׳ בירור הקדושה מהקליפות כי עדיין אין להם שום כח לזה וכן א״א לצוותם שיעלו מעלה מעלה מדרגא לדרגא מאחר שעדיין לא התחילו לברר הקדושה וזהו עיקר הדברים שאין יודעין בהם מהיכן ההתחלה וכמבואר אצלינו במ״א. וע״כ צריך חכמה גדולה לזה ולדלג מענין לענין פעם בחי׳ עבודה זאת ופען בחי׳ עבודה זאת. וכמו שתראה בענין עבודת הקרבנות אם תדקדק בהם וכמבואר בסדר המערכה שסידר אביי משמא דגמרא וכו׳ כי מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת, ומערכה ב׳ של קטרת קודמת לסידור שני גזרי עצים, וסידור שני גזרי עצים קודם לדישון מזבח הפנימי וכו׳. עיין היטב בסדר זה ותראה פליאות גדלות שנראה לכאורה שלא כסדר הראוי, כי פעם עוסק בעבודהת פנים ופעם בעבודת מזחב החיצון וגם כל עבודהועבודה נחלקת לחלקים רבים ולא עשו כסדר לגמור עבודה אחת כסדר ואח״כ יעסקו בשינה רק תחילה ערכו מערכה גדולה וקודם שסידרו עלי׳ שני גזרי עצים, ערכו תחילה מערכה שניה של קטרת מה שהי׳ ראוי לפי סדר הפשוט לגמור תחילה בשלימות המערכה הגדולה עם סידור השני גזרי עצים ואח״כ להעריך מערכה ב׳ של קטרת. וכן אח״כ יש שינויים רבים וחילוקים נפלאים פעם עוסק בעב ודת חוץ וקודם שגומרה חוזר לעבודת פנים וכן בכל פעם כי סידור ב׳ גזרי עצים קודם לדישון מזבח הפנימי ודישון וכו׳ וגם ההטבה בעצמה חלקו לשנים, הטבת חמש נרות, והטבת ב׳ נרות ולא הטיבו הכל ביחד רק בין הטבת חמש נרות להטבת ב׳ נרות עסקו בדם התמיד לשוחטו ולזורקו על מזבח החיצון ואח״ז הטיבו הב׳ נרות הנשארים. ואח״כ הקטירו הקטרת הנעשה בפנים ואחר הקטרת עסקו באברים שהעלו אותם על מזבח החיצון וכו׳ וכן כל סדר המערכה. וכל זה הוא ענין הנ״ל שצריכין לדלג מעבודת פנים לעבודת חוץ ומעבודת חוץ לעבודת פנים כפי הבירור והעלי׳. כי כך הוא סדר המלחמה עם הס״א המסבבין את הקדושות הנפולות. וכמו שהוא בעבודת הביהמ״ק כן הוא כל אדם ובכל זמן. ומחמת שהעבודה והמלחמה חזקה בכל פעם בפרט שהאדם יש לו בחירה ובכל עבודה ועבודה מתגבר מחדש הס״א והקליפות ע״כ רבים נכשלו ונפלו ולא יכלו לעמוד במלחמה ומזה בא חורבן בית ראשון ובית שני וכל מה שעבר על ישראל. ע״כ עתה עיקר הנחמה היא התורה שהוא בחי׳ הד׳ אמות של הלכה הנ״ל כי התורה נקראת כלה שכלולה מהכל מכל מיני קרבנות וקטרת וכל העבודות הקדושות שבעולם בכל פרטיהם. וכשעוסקין בתורה באמת עוסקין בכל העבודות של כל הקרבנות וקטרת ביחד ואין צריכין שם בעסק התורה לכוין הסדר המערכה של הקרבנות כי התורה כלולה מהכל וע״י עסק התורה לבד נעשו כל מיני תקונים בשלימות כ״א על מקומו ומכונו. כי התורה כלולה מהכל מכל הקרבנות ועולה על כולם כשרז״ל כנ״ל. נמצא שע״י התורה נתתקן הכל וע״כ אחר החורבן אין לו

להקב״ה בעולמו כ״א ד״א של הלכה וכנ״ל:

אות יב

וזשארז״ל יקרה היא מפנינים שהתורה יקרה מכה״ג שנכנס לפני ולפנים כי אז ביהו״כ הי׳ צריך הכה״ג עוד עבודות גדולות ביותר ונכנס לפני ולפנים והי׳ משנה בכל פעם מפנים לחוץ ומחוץ לפנים כי חמש פעמים הי׳ משנה מבגדי זהב לבגדי לבן וכו׳. כי בזאת יבא אהרן אל הקודש, כי א״א ליכנוס לפני ולפנים ולתקן שם מה שהי׳ צריך הכה״ג לתקן ביהו״כ לכפר על כל ישראל כל עוונותם וכו׳ כ״א ע״י סדר העבודה הזאת שצוותה הקדושה. אבל העוסק בתורה באמת הוא עולה על כל זה ע״י עסק התורה לבד ונכנס לפנים יותר ויותר מבחי׳ לפני ולפנים בבחי׳ כי יקרה היא מפנינים כשדרז״ל כנ״ל כי התורה כלולה מכל התיקונים ונתתקן הכל ביחד. וע״כ ע״י התורה בחי׳ ד׳ אמות של הלכה שהשאירו לנו הצדיקי אמת הכל יכולים להתתקן כי אין צריכין לכוין הסדר כ״כ כמו בקרבנות כי התורה כלולה מכל מיני עבודות הקרבנות ותיקוניהם וכוללת כולם ביחד בפעם אחד. וגם מעט שצריכין לידע איזה סדר בעבודתו תודיע להם התורה הק׳ ותורה אותם סדר עבודתם כראוי כי בשביל זה נקראת תורה כי היא מורה דרך לשבים, לכל אדם שבעולם בכל מקום שהוא. וע״כ עיקר נחמתינו היא התורה בחי׳ ד׳ אמות של הלכה שהשאירו לנו הצדיקי אמת שיש לכל אדם שבעולם בכל מקום שהוא אם ירצה וכנ״ל:

אות יג

כי אע״פ שנסתלקו הצדיקי אמת אבל חדושי תורה שלהם שהם ההלכות שגילו נשארו לנו וכן אע״פ שנחרב הביהמ״ק אבל כל התורה וההלכות שעסקו בהם בביהמ״ק בלשכת הגזית נשארו לנו. כי כל הלכות התורה שאנו יודעין עתה כולם קבלנו מהביהמ״ק כ״ש כי מציון תצא תורה וכו׳ כ״ש כי יפלא ממך דבר למשפט וקמת ועלית וכו׳. כי עיקר בירור כל ההלכות שקבלנו ממשה רבינו לא הי׳ אפשר לברר לנו בשלימות כ״א ע״י שנבנה הביהמ״ק ושם ישבו הסנהדרי גדולה וברורו לנו כל ההלכות לחיותינו כהיום הזה. ועל כן שערי ביהמ״ק לא שלטה בהם ידי אויב בשביל שחלקו כבוד לארון כשרז״ל, כי התגלות ההלכות הם בחי׳ שערים כי הם פותחין שעיר החכמה והמדע הקדושה לדעת ולהכיר אותו יתב׳ וכשרז״ל אוהב ה׳ שערי ציון מכל משכנות יעקב אוהב ה׳ שערים המצויינים בהלכה וכו׳ וכ״ש לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, שפירשו רז״ל לענין ת״ח העוסקים בתורה. וע״כ השערים של הביהמ״ק לא שלטו בהם ידי אויב רק טבעו בארץ שערי׳, להורות שהשערים שהם בחי׳ ההלכות שנתגלו בביהמ״ק לא שלטו בהם ידי אויב כי רק הם נשארו לנו. רק שטבעו בארץ שערי׳ אבל הצדיקי אמת בכל דור ודור שהם בחי׳ ראש בית הם מעלים ומגלים לנו בכל דור כל השערים שהם בחי׳ ההלכות כי בשביל זה טבעו בארץ ולא נמסרו ביד אויב כדי שיהי׳ כח לכל מי שירצה לגלותם ולהעלותם מעפר. וע״כ צריכין ליזהר מאד לקום בחצות ולישב על הארץ. ולהתאבל מאד על חורבן בהימ״ק כ״ש ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון וכו׳ וכמבואר בהתורה הנ״ל כי אין לנו עתה לא ראש ולא בית ליכנוס בו. ואנו מונחים בחוץ ע״כ אנו צריכין להוריד עצמינו לארץ ולבכות ולהתאבל מאד על חורבן ביהמ״ק, ועי״ז נזכה שיאיא עלינו השי״ת ויגלה לנו מעפר ומארץ דייקא את השערים שטבעו בארץ שהם בחי׳ ההלכות של הצדיקי אמת שהם עיקר הפאר וההידור שזהו בחי׳ לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר. וזהו בחי׳ חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך שהם בחי׳ המשפטים וההלכות של התורה שזוכין ע״י קימת חצות דייקא וכנ״ל. וע״כ אחר האבילות והקינות שמתאבלין בסדר חצות כשיושבין על הארץ אח״כ כשקמים מהארץ מתחילין תיכף שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם שעליהם דרז״ל פתחים שקדושתם עולמית כי לא שלטו בהם יטדי אויב. היינו כנ״ל כי מי שרוצה לחוס על עצמו לזכות לחיי עולם גם עתה בדורות האלה אשר אין יודעין היכן הראש בית האמתי. צריכין לקום בחצות לילה ולישב על הארץ ולהתאבל מאד על חורבן ביהמ״ק דהיינו על עונותיו שמעכבין הבנין שנחשב כאלו החריבו. ועי״ז זוכין שיתגלו לו

השערים והפתחים דקדושה הנ״ל שהם בחי׳ הד׳ אמות של הלכה שהוא החידושי תורה שהשאירו לנו הצדיקי אמת שהם עיקר נחמתינו כנ״ל. וע״כ אומרים שאו שערים ראשיכם כוו׳ תיכף אחר הקינות והאבילות על חורבן ביהמ״ק. כי זה עיקר הנחמה שזוכין ע״י האבילות בבחי׳ לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר. היינו השערים והפתחים שהם החידושי תורה שהם ההלכות שהשאירו לנו הצדיקי אמת שהם עיקר הפאר וההידור והחן כמ״ש אוז והדר לבושה וכו׳ וכתיב אילת אהבים ויעלת חן היינו כנ״ל: וזהו שאומרים מי זה מלך הכבוד ה׳ עזוז וגבור ה׳ גבור מלחמה היינו שאע״פ שהמלחמה חזקה וכבדה מאד מאד כנ״ל ומחמת זה כבר הוה מה דהוה עד שנחרב בית הראשון ובית שני אעפ״כ ה׳ עזוז וגבור והוא גבור מלחמה ובודאי יגמור את שלו בקרוב וינצח המלחמה בודאי כי הוא ברחמיו עושה עמנו נפלאות בכל דור ושולח לנו צדיקי נוראים כאלו שפותחין לנו שערים ופתחים כאלה עד שגם אנחנו יכולין לברוח לתוך ד׳ אמות של הלכה בכל עת שזה עיקר נחמתינו ותקוותינו כנ״ל:

אות יד

וזהו שארז״ל בשעה שביקש שלמה להכניס הארון לבית ק״ק. דבקו שערים זה בזה. אמר כ״ד רננות ולא נענה עד שאמר זכרה לחסדי דוד עבדך. כי השערים הקדושים ראו שעתיד הביהמ״ק שיחרב ואמרו שאין כבוד לארון שיכנוס לביהמ״ק ואח״כ יחרב ולא יהי׳ כח בארון להציל את הביהמ״ק מליחרב כי הוא פוגם בכבודו הגדול ע״כ דבקו זה בזה ובכל הכ״ד תפלות ורננות שאמר שלמה לא נענה עד שאמר זכרה לחסדי דוד וכו׳, חסדי דוד זה בחי׳ הלכות שנקראים חסדי דוד הנאמנים, ובשבילם נפתחו השערים היינו כי ביקש את השי״ת שיפתחו השערים בשביל חסדי דוד בשביל ההלכות של כל התורה שיתגלו ויתבררו בביהמ״ק ובשביל זהנפתחו כי בשביל זה בוודאי ההכרח שיכנוס הארון לבית ק״ק אע״פ שעתיד ליחרב כי אעפ״כ פעלו הרבה במה שהי׳ הארון בבית ק״ק ששם עיקר מקום מנוחתו של הארון עם הלוחות שהם כלל תורתינו הק׳ ועי״ז ה׳ כח להצדיקים והסנהדרין שבאותן הדורות לבררכל ההלכות ולכ דיני ומשפטי התורה המויין עתה בידינו שהם בחי׳ חסדי דוד. כי דוד הי׳ ראש הסנהדרין ובירר כל הלכות התרה כי זכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא כיה׳ עמו בהלכה כמשרז״ל, כי דוד דייקא הי׳ לו כח לברר ההלכות מחמת שדוד בעצמו הוא בבחי׳ הביהמ״ק, כי הביהמ״ק נקרא על שמו בית דוד כי הוא מסר נפשו עליו עד שמצא מקומו ונלחם מלחמות ה׳ כל ימיו כדי להכניע הקליפות והצרים שסביב הקדושה בגשמיות ורוחניות כדי שתתקיים (דברים יב) והניח לכם מכל אויביכם וכו׳ והי׳ המקום וכו׳ שלא הי׳ זה כ״א בימי דוד כשפרש״י שם וע״כ הוא דייקא זכה לברר כל ההלכות של תורה שבע״פ שהם בבחי׳ מלכות דוד כידוע. כי עיקר בירור ההלכות הוא בכח הביהמ״ק במקום האבן שתיה כי משם תצא תורה כ״ש כי מציון תצא תורה וע״כ בכל ספר דברים מזהיר משה רבינו על קיום התורה בא״י דייקא כמבואר שם במקומות אין מספר. כי עיקר התגלות התורה הוא בא״י ששם הביהמ״ק ששם מקום הארון עם הלוחות וע״כ הי׳ בהכרח שיבנה הביהמ״ק ולהכניס לשם הארון אע״פ שעתיד ליחרב כדי שיהי׳ כח להצדיקים שבאותן הדורות לברר וללבן לנו כל ההלכות ומשפטי התורה. ואם לא הי׳ לנו ירושת התורה שבע״פ שבררו לנו הלכותי׳ בבימה״ק לא היינו יודעין עתה שום הלכה וכנ״ל. וע״כ בשביל זה נפתחו השערים בשביל חסדי דוד שהם ההלכות שא״א שיתבררו כ״א ע״י שיכנס הארון לבית ק״ק, שעתה אע״פ שבעו״ה נחרב הביהמ״ק, נשאר לנו ירושה טובה ונפלאה שהם ההלכות בחי׳ ד׳ אמות של הלכה, שהם בחי׳ שערים ופתחים של הקדושה שנשארו לנו שבהם אנו מתנחמים עתה כי בזה אנו יכולין לעשות נחת רוח לפניו יתי׳ כיאין לו בעולמו כ״א ד׳ אמות של הלכה כנ״ל. ואע״פ שגם על זה התגברה הסט״א והרבה מחלוקת בישראל עד שאין יודעין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום א׳ כשרז״ל ואמרו משרבו תלמידי שמאי והלל וכו׳ והי׳ קשה לישראל וכו׳. אעפ״כ בכח הבירור שנתבררו ההלכות בביהמ״ק בעודו קיים יש כח להצדיקים והחכמים אמתיים לברר לנו בכל דור ודור כל הלכות התורה איך להתנהג בהם ואם לא הי׳ בירור ההלכות שבביהמ״ק לא היינו יודעין עתה כלל שום דין והלכה של תורה שבע״פ. אבל עתה אנו יודעין עכ״פ עיקרי הדינים וההלכות שבכל מצוה רק שיש לנו ספיקות בכמה דברים אבל עיקרי ההלכות אנו יודעים. כגון שאנו יודעין שיעור מחיצות הסוכה ולבוד ודופן עקומה וכו׳, וכן בכל מצוה. וגם בהדברים שנתרבה בהן המחלוקת יש לנו כללים גדולים איך להתנהג בהם כגון משארז״ל הלכה כבתראי מאביי ורבא ואילך וכו׳ וספק דאורייתא לחומרא וכו׳. והכלל שעיקר מה שאנו יודעין מהלכות התורה אחר החורבן הוא בכח קדושת הביהמ״ק ע״י שנתבררו ההלכות שם. כי עיקר מקום התורה בביהמ״ק וכנ״ל וע״כ נקראים ההלכות שהם בחי׳ תורה שבע״פ ע״ש מלכות דוד בחי׳ חסדי דוד וע״כ בשביל זה נפתחו השערים והפתחים וכנ״ל וע״כ נקראים פתחי עולם שקדושתן עולמית כשרז״ל כי השערים והפתחים שהם

בחי׳ ההלכות קדושתן עולמית בוודאי כי רק זאת הקדושה נשארה לנו ירושה אחר החורבן. וכן אחר הסתלקות כל צדיק וצדיק אמתי. כי עיקר הירושה וההשארה מהם הם ההלכות שהשאירו לנו שקדושתן עולמית שבהן אנו יכולין להחיות עצמנו תמיד לעולם ועד בכל עת ועת בכל מקום ובכל דרגא שבעולם. והם כל נחמתינו ותקוותינו בבחי׳ זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חייתני כנ״ל, וכ״ש בזוה״ק בכמה מקומות שבגלות זה הקשה וארוך מכל הגליות לאהי׳ אפשר לנו להתקיים כלל לולי התורה ע״ש. היינו כנ״ל כי בכל מה שעובר עלינו בכלל ובפרט על כ״א וא׳ בגשמיות ורוחניות אין לנו מקום לברוח מהם כ״א לתוך ד׳ אמות של הלכה שהם ההלכות והחידושי שהשאירו לנו הצדיקי אמת. וכנ״ל:

אות טו

(נבחר שם מעושר רב, מכסף ומזהב חן טוב. שהוא השם והחן טוב של הראש בית וכו׳)

מצרנות א

אות א

ע״פ המבואר לעיל (בה׳ נזקי שכינים הלכה א׳) שצריך לעשות הרחקה בין אילני השדה שהם בחי׳ העשירות ששם שורש הנפשות כנ״ל וע״כ תקנו חז״ל לעשות הטוב והישר שבעל המצר קודם ליקח השדה הסמוכה לשדה שלו כדי שיהיו שדותיו יחד ולא יפסיק אחד באמצע. כי בוודאי ראוי כך שיהיו האילנות שהם משורש אחד במקום אחד ולקרב אותם בכל מה דאפשר ולא יפסיקו אילנות אחרים כדי שלא יכחישו זא״ז כנ״ל, ובזה עושין טובה גדולה לבעל המיצר שעי״ז כל שדותיו במקום אחד ואזי הוא מקבץ שרשי נפשו במקום אחד כי שורש הנפש בעשירות כנ״ל. וזה שאמר החכם הציליני מפיזור הנפש שלא יהיו נכסיו מפוזרין במקומות רבים כי בודאי זה הוא פיזור הנפש ממש כי שורש הנפש בהנכסים והעשירות כנ״ל. נמצא שעי״ז שהבעל מצרא קודם עי״ז מקבץ ביחד חלקי נפשו ביחד. וזה שארז״ל ועשית הטוב והישר ולמדו מכאן שבעל מצרא קודם כי ע״ז נאמר ועשית הטוב, הטוב דייקא כי זה עיקר הטוב שיהי׳ כולו אחד כמובא בדברי רבינו כ״פ שכולו אחד הוא כולו טוב. ועיקר שלימות הנפש כשהוא מכונסת ומקובצת עם כל חלקיה ביחד בבחי׳ כולו אחד כולו טוב. כי פיזור הנפש הוא בבחי׳ פיזור לרשעים שהוא בחי׳ נפשות עשו שהם נקראים נפשות רבים אבל כשמקבץ ומכנס חלקי נפשו ביחד זהבחי׳ כינוס לצדיקים בחי׳ נפשות יעקב שהם נקראים נפש אחד כשארז״ל כי הם מבחי׳ כולו אחד כולו טוב. וזה הטוב נעשה ע״י דינא דבעל מצרא קודם שעי״זמקבץ נכסיו ושדותיו במקום אחד ששם שרשי נפשו כנ״ל נמצא שמקבץ חלקי נפשו ביחד בבחי׳ כולו אחד כולו טוב כנ״ל. וזה ועשית הטוב כנ״ל:

וע״כ יעקב שהוא בתכלית האחדות כי היתה מטתו שלימה וכל הנפש הבאה לבית יעקב שבעים נפש בלשון יחיד כנ״ל, ע״כ נחלת יעקב נחלה בלי מצרים. כי נחלתו כולו אחד כי אין מי שפסיק ויעשה גבול ומיצר לנחלתו מאחר שנכלל נפשו בבחי׳ כולו אחד כולו טוב. כי המצרים הם רק מבחי׳ ריבוי

כנ״ל אבל בבחי׳ כולו אחד כולו טוב אין שום מיצר וגבול כנ״ל. ובשביל זה תקנו דינא דבר מצרא כדי להרחיב גבולו ביותר כדי שיתקרב ויכלול ביותר בבחי׳ כולו אחד כולו טוב בבחי׳ ועשית הטוב כנ״ל. וע״כ יעקב שהוא בתכלית האחדות ע״כ נחלתו בלי מצרים לגמרי כנ״ל:

וזהו שכתוב בש״ע כשקונה מנכרי אין בו דינא דבר מצרא כי אמר לו לא ניחא לך דסליקת אריא מינך. כי בודאי זה הקונה השדה מהכרי עשה לו טובה גדולה טובה ממש כי הרחיב גבול ישראל שישראל כולם בכלל הם בבחי׳ כולו אחד כולו טוב בבחי׳ נפש יעקב כנ״ל. נמצא שעיקר המיצר הוא כשנכרי אצל גבולו שהוא עיקר המיצר כי הם מיצרי הקדושה אבל ישראל הם כולו אחד כנ״ל. נמצא שזה שסילק הנכרי מן המיצר עשה לו ממש אותה הטובה של דינא דבר מצרא. כי הרחיב גבול ישראל שלא יתערב זר ביניהם ויהי׳ בבחי׳ כולו אחד כנ״ל. ואדרבא אותה הטובה גדולה בודאי ביותר מדינא דבר מצרא שבין ישראל בעצמן כנ״ל וע״כ דיו בטובה זו כמו שארז״ל לא ניחא לך דסליקית וכו׳ כנ״ל:

גם זה עיקר הסתכלות של בעל השדה שמסתכל על האילנות להביאם אל התכלית שהוא כולו אחד כולו טוב כמבואר היטב במאמר ויאמר בעוז כו׳ ע״ש היטב. וכבר מבואר לעיל שהאילנות הם בחי׳ הנפשות ששרשם בעשירות כנ״ל, וע״כ תקנו רז״ל דינא דבר מצרא כדי להביאם לבחי׳ אחד וטוב שזה בחי׳ התכלית כנ״ל כי גם התכלית המבואר שם דהיינו שיהי׳ תפילתו בבחי׳ אחד. הואשייל לזה כי התפלה נקראת נפש כ״ש (שמואל א׳ א׳) ואשפוך את נפשי כו׳ ושורש הנפש בעשירות ועיקר העשירות הם השדות כמבואר לעיל כ״פ וכששדותיו במקום אחד שבזה מקבץ חלקי נפשו ביחד כנ״ל אזי התפילה היא ג״כ בבחי׳ אחד כי התפלה היא הנפש כנ״ל:

וזה בחי׳ צדקה קודם התפלה. כי צדקה מתקן הממון כמוא בדברי רבינו (סי׳ כ״ה). ותיקון הממון הוא שלא יהי׳ הממון בבחי׳ מרבה נכסים מרבה דאגה בבחי׳ פיזור הנפש שאזי מכלה הממון ימי חייו וממיתה אותו. וצדקה מציל מזה בבחי׳ וצדקה תציל ממות כי צדקה מקבץ נדחים דהיינו שמקבץ פיזור הנפש כשרז״ל אין הגליות מתכנסות אלא בצדקה כו׳ו וכמובן מדברי רבינו במאמר גזילה (סי׳ סט) שצדקה הוא תיקון העשירות דקדושה ועיקר תיקון העשירות דקדושה שיהי׳ בבחי׳ אחדות היפך מרבה נכסים וכו׳ כנ״ל וע״כ נותנין צדקה קודם התפלה לתקן שרשי נפשו שיהי׳ בבחי׳ אחד ואזי יכולין להתפלל בבחי׳ כולו אחד כולו טוב כנ״ל:

מצרנות ב

אות א

ע״פ מ״ש רבינו ז״ל במאמר אנכי ה׳ אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו׳ (סי׳ ד׳), שע״י ווידוי דברים לפני הת״ח מעלין את המלכות לשרשה וכו׳. כי ע״י העבירה מקלקל הצרוף הטוב של אותיות התורה ומכניס אותם בתוך הס״א ח״ו, בתוך מלכות דס״א. כי הדיבור הואבחי׳ מלכות וכו׳ וע״י ווידוי דברים מתקן הצירופים ומחזיר המלכות להשי״ת וכו׳, ועי״ז אתה נכלל באי״ס וזה בחי׳ זרקא דאזדריקת לאת דאיתנטילת מתמן שמחזיר את המלכות לאי״ס בחי׳ רעוא דרעוין. כי המלכות הוא בחי׳ רצונות בחי׳ תמונות אותיות וכל הדברים והישות שבעולם הם מהאותיות היינו ממלכות שרצה הקב״ה שיתגלה מלכותו בעולם ועי״ז ברא את העולם מאין ליש. וע״י שמבטלין את הישות בבחי׳ התפשטות הגשמיות, עי״ז נכללין כל הרצונות בתוך רצון שברצונות וכו׳ ושם כולו טוב וכולו אחד. ואח״כ כשחוזרין אל הישות בבחי׳ והחיות רצוא ושוב אזי מהרשימו הנשאר יודעין כי ה׳ הוא האלהים בחי׳ כולו טוב וכו׳ וכו׳. ע״ש כ״ז והבן כי הם דברים ארוכים ועמוקים מאד ע״ש. וזה בחי׳ וענוים ירשו ארץ. ארץ הוא דינא דמלכותא בחי׳ מלכות שעולה לשרשה לבחי׳ אין שעי״ז נתכפרין

אות ב

וכשבחי' מלכות שהוא בחי' ארץ כנ"ל עולה לשרשה בבחי' וענוים ירשו ארץ, זה בחי' נחלה בלי מצרים. כי עיקר התגלות המלכות הוא ע"י הישות ע"י שהוא ית' הוציא את עולמו מאין ליש כנ"ל. ועיקר הישות הוא הארץ שהוא עיקר הגשמיות והישות וכל הדברים יוצאין ממנה כ"ש קהלת הכל הי' מן העפר וכו'. ועיקר התגלות המלכות הוא ע"י תמונות אותיות שהם בחי' צמצומים וגבולים כי כל אות ואות יש לו צמצום וגבול, וכל הישות הנמשכים מהם כולם הם בעלי גבול וצמצום, וזה בחי' מצרים שהם צמצומים וגבולים. אבל ע"י התפשטות הגשמיות שנכללין כל הרצונות והתמונות ברצון א"ס שאין בו תמונה, ושם הוא בחי' בלתי גבול בחי' א"ס, ע"ז נכללת כל הארץ שהיא בחי' מלכות בבחי' נחלה בלי מצרים בבחי' וענוים ירשו ארץ כנ"ל: וזשארז"ל כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים. כי בשבת נתגלה רעוא דרעווין כידוע שזהו בחי' הסתלקות משה בשבת במנחה ברעוא דרעוין. וע"כ ע"י שבת בחי' התגלות רעוא דרעווין ע"ז זוכין לבחי' נחלה בלי מצרים כנ"ל. כי שבת הואבחי' תשובה שהוא בחי' ווידוי דברים הנ"ל שעולין כל הדיבורים בבחי' מלכות לשרשם כי בשבת עולין כל העולמות לשרשם כי שבת הוא בחי' התפשטות הגשמיות כי אז נתבטלין כל הישות ע"י השביתה ממלאכה ועובדין דחול שהואבחי' ישות כי שובתין ובטלין ממלאכה שזהו בחי' ביטול אל הא"ס ואזי נכלל הכל באי"ס ברעווא דרעוין ואזי זוכין לבחי' נחלה בלי מצרים כי שם אין שום מיצר וגבול כנ"ל כי שם הוא כולו טוב כולו אחד. כי ע"י המצרים והגבולים שהם בחי' צמצומים משם עיקר אחיזת הדינים כידוע ומזה משתלשל אחיזת הס"א מלכות הרשעה. וע"כ זה עיקר ותכלית העבודה של כל המצות לזכות לבחי' התפשטות הגשמיות כדי שיהי' נכלל הואעם כל העולם בשרשם בבחי' רצון שברצונות ששם אין גבול וצמצום כלל ושם כולו טוב ונתבטל כל אחיזת הס"א שאחיזתם למטה דייקא בבחי' צמצום וגבול כנ"ל. וע"כ עיקר המיצר הוא במקום שיש להם איזה אחיזה עדיין וזשארז"ל שיעקב אבינו ע"ה זכה לנחלה בלי מצרים כי באברהם נאמר כי את כל הארץ וכו' וכן ביצחק וכו' כי אברהם ויצחק לא זכו עדיין לבחי' נחלה בלי מצרים כי מאברהם יצא ישמעאל ומיצחק עשו. נמצא שעידיין לא נזכך אצלם זוהמת הנחש לגמרי. ומחמת זה מחמת שהי' בהם אחיזה עדיין להסט"א שהם עשו וישמעאל ע"כ עדיין יש מצרים וגבול לנחלתם כנ"ל. אבל יעקב שהיתה מטתו שלימה ולא הי' בו שום פסול ולא הי' להס"א שום אחיזה בו ע"כ זכה לנחלה בלי מצרים כנ"ל. כי כפי מה שמזדככין מזוהמת הנחש שהם כלל כל החטאים כפי הזיכוך של כל אחד כמו כן זוכה להכלל באי"ס. וזהו בחי' ווידוי דברים הנ"ל שהוא בחי' תשובה שע"ז נכללין באי"ס:

אות ג

וזהו בחי' דינא דבר מצרא שתקנו חז"ל כדי להרחיב המיצר והגבול של כ"א מישראל כי כל מה שנתרחב גבולו נכלל יותר בבחי' נחלה בלי מצרים ע"י שנתרחב המיצר ונתבטל ביותר אחיזת הס"א שאחיזתה בבחי' מצרים וכל מה שנתרחב ונתרחק המיצר של ישראל ביותר, ע"ז נתבטל ביותר אחיזת הס"א כנ"ל וכנ"ל ביותר בבחי' נחלה בלי מצרים שהוא בחי' כולו טוב כנ"ל. וע"כ סמכו רז"ל דין זה ע"פ ועשיות הישר והטוב לפני ה' אלהיך כי זהו בחי' ישר וטוב כי ע"י דינא דבר מצרא שנתרחב גבול ישראל נכלל ביותר בבחי' כולו טוב שהוא בחי' נחלה בלי מצרים כנ"ל. וזהו בחי' ועשית הישר והטוב לפני ה' אלהיך בחי' ה' הוא האלהים שזהו בחי' כולו טוב כמבואר שם. וזהו בחי' אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וכו' כ"ש שם. כי מצרים הוא בחי' מצרים ממש, כי מצרים הוא תוקף הסט"א מלכות הרשעה כי כל הגליות מכונים בשם מצרים כמו שכתוב שם. וע"כ הם עיקר המצרים והגבול של הקדושה וע"י דינא דברמצרא שנכללין בבחי' נחלה בלי מצרים שזהו בחי' עשיית הישר והטוב בחי' כולו טוב כנ"ל, זהו בחי' ועשית הישר והטוב לפני ה' אלהיך בחי' ה' הוא האלהים

בחי׳ אנכי ה׳ אלהיך אשר הוצאתי מארץ מצרים וכו׳ כנ״ל:

אות ד

וע״כ כשקונה מהנכרי אין בו דינא דבר מצרא. כי עיקר מה שצריכין להרחיב המיצר הוארק בשביל לבטל אחיזת הס״א שאחיזתם מבחי׳ המצרים והגבולים כנ״ל בבחי׳ כל רודפיה השיגוה בן המצרים, בין המצרים דייקא כי משם עיקר אחיזתם כנ״ל וע״כ כשקונה מהנכרי ומרחיק הנכרי מעל גבול ישראל שהוא עיקר המיצר של הקדושה בחי׳ עשו וישמעאל שהם עירק המצרים של הקדושה כנ״ל, ע״כ זה שמסלק את הנכרי וקונה ממנו שאמרו שם הטעם לא ניחא לך סדליקית מינך אריא כי זה עיקר התיקון של דינא דבר מצרא כדי להרחיב המצר כדי לסלק אחיזת הנכרי והסט״א כנ״ל וע״כ מאחר שמסלק הנכרי מגבולו של ישראל נמצא שנעשה תיקון זה על ידו ע״כ אין בו דינא דבר מצרא:

מצרנות ג

אות א

ענין מצרנות ע״פ התורה ויאמר בועז אל רות (סי׳ סה) כמבואר מזה כבר בדרוש האי ע״ש. ולבאר קצת יותר כי מבואר בהתורה ויאמר בועז הנ״ל שיש בעל השדה היינו הצדיק הגדול שהוא עוסק בתיקון הנשמות הגדלים בשדה העליון וכו׳ ומבואר שם שהוא עוסק בכל תיקוני השדה וכו׳ ועיקר התיקון הוא שיהיו הנשמות נכללין בבחי׳ כולו אחד כולו טוב שזה תיקון התפילה שזהו בחי׳ התכלית ע״ש:

אות ב

וזהו בחי׳ מצרנות שתיקנו חז״ל שבעל המצר קודם ליקח השדה הסמוכה לו כדי שיהיו שדותיו יחד כי זה ועיקר תיקון השדה שתהי׳ השדה נכללת באחד. כי השדה התחתון מרמזת לשדה העליון שגדלים בה נשמות הקדושות כי הכל א׳ כי גם כל גידולי השדה התחתון הוא ג״כ רק נשמות קדושות כיכל העשבים והצמחים והתבואות והפירות כולם הם גילגולי נשמות כידוע. וע״כ צריכין שתהי׳ השדה נכללת באחד שזהו עיקר תיקון הנשמות שהם צמחי השדה וזהו בחי׳ דין בן המיצר שהוא קודם ליקח השדה כדי לבטל המיצר של חבירו מן השדה דהיינו להרחיב שדהו יחד בכל מה דאפשר

ולהרחיק חבירו ממצרו שכ״ז כדי שתהיה השדה אחד היינו שתהי׳ נכללת בבחי׳ כולו אחד כולו טוב שזהו עיקר תיקון השדה כנ״ל. וע״כ למדו רז״ל דין בעל המיצר מפסוק ועשית הטוב והישר כי עיקר דין בעל המצר הוא בשביל ועשית הטוב כדי להכלל בבחי׳ כולו אחד שהוא כולו טוב כנ״ל:

אות ג

וזהו בחי׳ מה שמתענין ביום שמת בו אביו ואמו בכל שנה ושנה שהוא יאר צייט ומדליקין נר ואומרים קדיש, כי כ״ז עושין הבנים בשביל לתקן ולהעלות נשמות אביהם ואמם וע״כ עושין זאת בכל שנה ושנה. וכן בשנה ראשונה אומרים קדיש כל השנה כי עיקר תיקון כל הנשמות היא בבחי׳ תיקון השדה כי שם גדלים כל הנשמות כנ״ל. וע״כ עיקר תיקונם ע״י הבעל השדה שעוסק בתיקון השדה הקדושה לזרועה ולנוטעה ולהצמיחה וכו׳ שכ״ז הוא תיקון הנשמות הגדלים שם. ועיקר תיקון השדה נעשה בכל שנה ושנה כמו שרואין בשדה התחתון שכל תיקוני השדה נעשין בכל שנה ושנה כי בכל שנה ושנה גדלים פירות חדשים וחורשין וזורעין וקוצרין וכו׳ פעם אחת בשנה. כי יש י״ב גבולי אלכסון שהם י״ב צרופי הויה ושורשם הוא הוי׳ פשוטה ואלו הי״ב גבולי אלכסון הם בחי׳ י״ב חדשי השנה שהם י״ב מזלות שהם כנגד י״ב שבטי יה. וכל הנשמות כלולים בי״ב שבטים כידוע שהם כנגד י״ב גבולי אלכסון שהם בחי׳ גבולי ומצרי השדה העליון שמתחלק לי״ב גבולי אלכסון שהם כנגד י״ב נוסחאות התפילה שהם כנגד י״ב שערים ברקיע שדרך שם עולין התפילות. כי תיקון התפלה הוא בחי׳ תיקון הנשמות שבשדה הנ״ל כ״ששם בהתורה הנ״ל ע״ש. וכלל התיקון של כל הבחינות האלה הוא שיהיה הכל נכלל בבחי׳ כולו אחד, כי כל הי״ב גבולי אלכסון מקבלי חיותם מנקודה הפנימית שהוא נקודת המרכז שהוא בחי׳ שורש, הויה פשוטה שמשם נמשכין כולם. ועיקר תיקון העולם כשכל הי״ב גבולין נכללין באחד בשורשם שהוא בחי׳ הוי׳ פשוטה שהוא כולו טוב כולו אחד ששם אין שום אחיזת דין כלל. כי עיקר אחיזת כל הדינים והיסורים כידוע. וע״כ כנגד י״ב גבולים שהם י״ב שבטים בקדושה יש י״ב נשיאי ישמעאל בקליפה כ״ש שנים עשר נשיאים יוליד וכן נחור הוליד ג״כ שנים עשר בנים את זה כנגד י״ב שבטים כשפרש״י שם ע״פ הנה ילדה מלכה גם היא וכו׳ אף היא השלימה וכו׳. וע״כ עיקר התיקון לסתום עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי כדי להכלל בבחי׳ כולו אחד כולו טוב כמבואר שם שעי״ז נתבטלין כל היסורים והדינים שזהו בחי׳ שנכללין כל הי״ב גבולים בשורשם בבחי׳ הוי׳ פשוטה בבחי׳ כולו אחד כולו טוב ששם נתבטלין כל הגבולים והמצרים שמשם אחיזת הדינים והיסורים כנ״ל. וזהו בחי׳ י״ב חדשי השנה שהם בחי׳ י״ב מזלות המתגלגלים ברגיע וכולם מתגלגלים ע לנקודת המרכז שאין בו שום ציור ששורשו מבחי׳ כולו אחד כולו טוב וכל גלגולם וסיבובם בכל שנה ושנה כל ימי עולם הכל כדי שיוכללו בבחי׳ כולו אחד כולו טוב שזהו התכלית של כל העולם ומלואו וכ״ש וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם. מקומו זה בחי׳ כולו אחד כולו טוב שהוא השי״ת שהוא מקומו זה בחי׳ כולו אחד כולו טוב שהוא השי״ת שהוא מקומו של עולם וכו׳. כי כל הגלגלים סובבים והולכים על סביבותם כ״ש סובב סובב הולך הרוח ועל סביבותיו שב הרוח וכל גילגולם וסיבובם ומרוצתם הכל הוא לשוב ולהכלל בשרשם שהוא כולו אחד שהכל רצים ושבים ומתגלגלים וחוזרים לשם. וע״כ בכל שנה ושנה נעשה תיקון השדה כנ״ל כי בכל י״ב חדשי השנה חוזרים כל הגלגלים שהם בחי׳ י״ב מזלות שזהו בחי׳ תקופת השנה שחוזרים ועולים ונכללים כל הי״ב גבולי אלכסון שה סבחי׳ י״ב חדשים י״ב מזלות, נכללים בשרשם בנקודה הפנימיות בבחי׳ כולו אחד כולו טוב שזהו בחי׳ תיקון השדה שהוא תיקון הנשמות הגדלים שם שהם צמח השדה כי עיקר תיקונם ע״י שנכלל הכל בבחי׳ כולו אחד כולו טוב שזה התיקון נעשה בכל שנה ושנה כנ״ל:

אות ד

וזהו בחי׳ עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה. כי התבואה היוצא בכל שנה ושנה, בכל שנה דייקא כנ״ל צריכין לתקנה שתהי׳ נכללת בבחי׳ כולו אחד שהוא תיקון השדה כנ״ל וע״כ

צריכין ליתן תרומות ומעשרות ומתנות עניים מהתבואה. כי ע״י שנותנין מהתבואה לכהנים וללווים ולעניים כמו שצותה התורה עי״ז מרימין כל התבואה ונכללת בשורשה בכולו אחד. כי החלק שנותנין לכהנים וכו׳ ולעניים הם חלק הש״י כאלו נותנין לו יתי כי כהנים משולחן גבוה קא זכו כ״ש אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל. וכן כל מה שנותנין לעניים נותנין להש״י כביכול כ״ש מלוה ה׳ חונן דל וכו׳. נמצא שבזה שמקיימין מצוות המתנות מן התבואה בזה מרימין ומעלין כל התבואה להש,י שהוא כולו אחד כולו טוב ע״י שנותנין לו חלקו שצוה ליתן חלקו לכהן וכו׳ ולעני כנ״ל:

וזהו בחי׳ מעשר מן המעשר שהוא בסוד מאה ברכות בכל יום כמובא שהוא בחי׳ התפילה שכלולה מכל המאה ברכות שהוא בחי׳ ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה׳ כידוע. שכ״ז הוא כדי לחזור ולכלול באחד ע,י שנכללין עשר מעשר עד מאה עד שנכללין באחד שהוא סוד מעשר מן המעשר דהיינו אחד ממאה שנותנין לכהן. וע״כ כל אלו התיקונים של תרומות ומעשרות ומתנות עניים שהם תיקוני השדה הקדושה נעשין בכל שנה ושנה כ״ש עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה. כי עיקר תיקון השדה דהיינו שתהי׳ נכללת באחד, זה צריכין לעשות בכל שנה ושנה שכלולה מי״ב חדשים שבהם חוזרים הגלגלים בחי׳ י״ב גבולי אלכסון וחוזרין ושבין ונכללין ועולין בשרשם שהוא כולו אחד כולו טוב כנ״ל שעי״ז נתבטלין כל המצרים והדינים הנאחזין מבחי׳ הגבולים והצמצומים כנ״ל:

אות ה

וע״כ יעקב אבינו שזכה להוליד י״ב שבטים בקדושה כי מטתו הי׳ שלימה בלי פסול ע״כ זכה לנחלה בלי מצרים כי נתבטלו כל המצרים והדינים ע״י שזכה להכניס כל הי״ב גבולים לפנים בבחי׳ כולו אחד כי אורייתא וישראל וקוב,ה כולא חד:

אות ו

וזהו בחי׳ שבת שאז נכללין בבחי׳ כולו אחד כי שבת מעין עוה״ב שאז יהי׳ ה׳ אחד ושמו אחד שהוא כולו אחד כולו טוב. כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וכ״ש בזוה״ק רזא דשבת איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳, ע״כ צריכין לסדר בשבת י״ב לחמים בביהמ״ק כדי שיהיו נכללין כל הי״ב גבולים וכו׳ בבחי׳ כולו אחד כנ״ל וע״כ ארז״ל כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים היינו כנ״ל:

וזהו בחי׳ התענית שמתענין בכל שנה ביום היאר צייט כי תענית הואבחי׳ שסותמין עיניו מחיזו דהאי עלמא שע״ז נכללין בהתכלית שהוא עוה,ב שכולו אחד כולו טוב שאין בו אכילה ושתי׳ וכמבואר בהתורה הנ״ל. שא״א לכלול בהתכלית כ״א ע״י שסותמין עיני׳ מחיזו דהאי עלמא דהיינו לפרוש עצמו לגמרי מכל תאוות עוה״ז והבליו שזהו בחי׳ התענית שפורשין עצמן מאכילה ושתי׳ מתאוות עוה״ז בשביל להכלל נשמת המת בהתכלית שהואכולו אחד וכו׳ שהוא תיקון הנשמות הגדלים בהשדה שא״א לזכות לזה כ״א ע״י סתימו דעיינין מחיזו דהאי עלמא כנ״ל שזהו בחי׳ תענית כנ״ל:

אות ח

וזהו הקדיש שאומרים כל השנה ראשונה וכן ביום שמת בו אביו ואמו. כי קדיש הוא למעלה מכל הקדושות כולן כ״ש בזוה״ק וזוכין ע״י אמירת קדיש בכוונה להכלל בבחי׳ כולו אחד כולו טוב שהוא תיקון התפלה תיקון השדה כנ״ל כי עיקר תיקון התפלה הוא שתהי׳ כל התפילה נכללת באחד עד שאפילו כשעומד בסוף התיבה האחרונה של התפלה עדיין יהיה עומד בתחלת תיבה הראשונה של התפילהכו׳ כמבואר שם היטב בהתורה הקדושה הנ״ל. וזהו בחי׳ קדיש כי כלהתיבות של התפלה שהם ברכות והודאות לשמו הגדול והקדוש צריכין לכוללם באחד שהוא התכלית ששם הוא למעלה מכל הברכות וההודאות ששם כולו אחד בחי׳ ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה. וזהו בחי׳ הקדיש שהוא לעילא מן כל ברכתא ושירתא ותושבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ולעילא מן כל הברכות הוא כולו אחד כולו טוב. ועל כן אומרים הקדיש בשעת התפלה כי עיקר תיקון התפלה כדי שתהיה התפילה כולה נכלת באחד כנ״ל על כן צריכין לומר קדיש שהוא למעלה על כל הקדושות ועל כל הברכות של התפילות בחינת לעילא מן כל ברכתא וכו׳ כנ״ל. וע״ז עולין לשורש התפילה שהוא למעלה מן התפילה שהוא בחי׳ כולו אחד כולו טוב, ואז נכללת התפילה בשרשה בבחי׳ התכלית שכולו טוב כולו אחד שזה עיקר תיקון התפילה כנ״ל:

אות ט

וזה שמבואר בכוונות. שע״י הקדיש עולין מעולם לעולם שבשביל זה אומרין קדיש בין תפילת העשי׳ לתפילת יצירה כדי להכלל עשיה ביצירה וכן בין יצירה לבריאה כי הקדיש הוא העמוד שבין עולם לעולם שע״ז נכלל עולם התחתון בעולם שלמעלה ממנו היינו כנ״ל. כי כלליות העולמות שיהי׳ עולה ונכלל התחתון למעלה בעולם העליון זה א״א כי אם ע״י שנכללין בהתכלית שכולו אחד כולו טוב ושם כל העולמות אחד ועי״ז יכול עולם התחתון להכלל בעליון וע״כ עושין זאת ע״י הקדיש נכללין בהתכלית שהוא לעילא מן כל ברכתא וכו׳ כנ״ל שע״ז עולה ונכלל הכל באחד. וע״ז עולה ונכלל התחתון בעליון כנ״ל:

אות י

וע״כ עיקר כוונת הקדיש להמתיק ולבטל כל המוחין דקטנות שהם הדינים. כי ע״י שמסתכלין על התכלית נתבטלין כל הדינים והיסורין כ״ש שם בהתורה הנ״ל וע״כ כתוב בזוה״ק שהקדיש מתבר כל גזיזין דפרזלא וכו׳ כי נתבטלין כל הדינים ע״י שנכללין בבחי׳ כולו אחד שזהו בחי׳ הקדיש כנ״ל וע״כ אומרים קדיש על אביו ואמו כי ע״י הקדיש נכלל נשמתם בבחי׳ כולו אחד שזהו עיקר תיקון הנשמות תיקון השדה כנ״ל:

אות יא

וזהו בחי׳ הנר שמדליקין ביום היאר צייט כי כל תיקוני הנשמה הוא ע״י ביטול אל התכלית כנ״ל. שזהו בחי׳ התענית והקדיש כנ״ל ע״כ מדליקין הנר כי הנר נדלק ומאיר מאור הזריחה וההתנוצצות של הרשימו של הביטול שמאור הזריחה הזה נמשך הארת התורה שנקראת נר ואור כ״ש כי נר מצוה ותורה אור. היינו בחי׳ אור הזריחה של הרשימו מן הביטול כנ״ל שמשם נמשך התורה כמבואר היטב

בהתורה הנ״ל וזהו בחי׳ הנר הנ״ל של היאר צייט שמאיר מאור הזריחה הנ״ל. וזהו בחי׳ נר של תפלה כי בשעת התפילה צריכין להכלל ולהתבטל בהתכלית כנ״ל ומשם מאיר הנר של התפלה מאור הזריחה הנ״ל׃

אות יב

וזהו בחי׳ נרות של יוה״כ שמדליק כ״א נר ביוה״כ כי אז ביוה״כ הוא עיקר שלימות התפילה שנכללת בכולו אחד שהוא התכלית שהוא בחי׳ עוה״ב. כי יוה״כ הוא בחי׳ עוה״ב שאין בו אכילה ושתיה כידוע כי אז אנו סותמין עינינו מחיזו דהאי עלמא כי מתענין ה׳ עינויים ופורשין עצמן מכל תאוות עוה״ז ועוסקין רק בתפלה שהוא למעלה מן הכל וע״כ אז ביוה״כ נכללת התפילה בתכלית השלימות בבחי׳ כולו אחד וע״כ אז נשלמת התפילה ביותר מכל השנה כי מתפללין אז ה׳ תפילות כי אז נכללת התפילה באחד שהוא בחי׳ עוה״ב שזהו עיקר שלימות התפילה כנ״ל וזהו בחי׳ תפילת נעילה שמתפללין ביוה״כ וביום התענית כי ביוה״כ וביום התענית שאז סותמין עיניהם מחיזו דהאי עלמא שע״ז נכללין בהתכלית שכולו אחד כנ״ל. שע״ז נכללת התפילה באחד. שזהו עיקר תיקון התפילה כנ״ל. ע״כ מתפללין אז תפילת נעילה שהוא בחי׳ שנועלין וסוגרין כל התפילות יחד וכוללין אותן באחד עד שכל התיבות של כל התפילות נעולים וסגורים יחד ואפילו כשעומדים בסוף התפילה עדיין עומדים בתחילת התפילה כי הכל נעול וסגור ביחד כי כולו אחד כנ״ל׃

וע״כ אחר נעילה אומרים שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד כי אנו מייחדים וכוללים ע״ז כל התפילות באחד שזהו בחי׳ תפילת נעילה כנ״ל׃

וזהו שאומרים אח״כ ה׳ הוא האלהים כי ה׳ הוא האלהים זהו בחי׳ עלמא דאתי שהוא שם מלא כידוע כי עוה״ב הוא בחי׳ כולו אחד כולו טוב בחי׳ ה׳ הוא האלהים היינו שרחמים ודין הכל אחד כי נתבטלין ונמתקין כל הדינים כי כולו אחד כולו טוב כנ״ל׃

וע״כ מדליקין נרות ביהוי״כ כ״א ואחד להורות שאז נכלל כ״א בעלמא דאתי שהוא התכלית שכולו אחד כולו טוב שע״י אור הזריחה של הביטול הזה מאיר הנר כנ״ל׃

אות יג

וע״כ ביוה״כ ניתנה התורה כי הלוחות האחרונה ניתנו ביוה״כ כי התורה נמשכת מאור הביטול אל התכלית כנ״ל שהוא בחי׳ יוה״כ כנ״ל וע״כ אז מוחלין כל העוונות שהוא בחי׳ ביטול כל היסורין שבעולם כי אין יסורין בלא חטא ואז ביוה״כ נכללין בהתכלית שכולו טוב כולו אחד ששם נתבטלין כל העוונת וכל היסורין כי אין שם שום דין כלל. כי כולו אחד כולו טוב אמן ואמן׃

אות יד

ושני הלוחות הם כלולים מי״ב שבטים כי הלוחות ארכן וא״ו ורחבן וא״ו (כשרז״ל ב״ב י״ד) נמצא שב׳ הלוחות ארכן י״ב והם כלולים ונמשכים מאור הביטול הנ״ל שהוא כולו אחד שכל זה הוא בחי׳ י״ב שבטים י״ב גבולי אלכסון שכלולים באחד שזהו עיקר תיקון כל העולמות והנשמות כנ״ל. וזהו בחי׳ י״ב אבני יעקב שנכללו באבן אחד כי יעקב זכה לנחלה בלי מצרים וגבולים כי נכללו כל הי״ב גבולים כל הי״ב שבטים באחד בחי׳ שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד שאמרו הי״ב שבטים ליעקב בשעת הסתלקותו כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד (כשרז״ל) היינו כנ״ל אע״פ שאנו י״ב שבטים שהם בחי׳ י״ב גבולים י״ב נוסחאות התפילה וכו׳ אעפ״כ הכל אחד כי אין בלבינו אלא אחד כי אנו מסתכליסרק על התכלית ששם הכל אחד כנ״ל:

אות טו

וזה שאומרים ק״ש קודם התפילה כדי לכלול התפילה באחד שהוא עיקר תיקון התפילה כנ״ל:

וזהו בחי׳ סתימת עינים בשעת ק״ש כי א״א להסתכל על התכלית היינו לכלול באחד כ״א ע״י סתימת עינים מחיזו דהאי עלמא לגמרי כנ״ל וע״כ צריכין למסור נפשו על קידוש השם בשעת אמירת אחד כי מסירת נפש זהו בחי׳ סתימת עינים מחיזו דהאי עלמא שמסתלקין מזה העולם לגמרי ומדבקין עצמן להש,י ומוסרין נפשם לגמרי בשבילו יתי׳ ועי״ז נכללין באחד שהוא בחי׳ התכלית שכולו טוב כי א״א להסתכל על התכלית כ״א ע״י סתימת עינים מהאי עלמא שזהו בחי׳ מסירת נפש כנ״ל:

אות טז

וזה שארז״ל כל העונה אמן יהא שמי׳ רבא בכל כחו מוחלין לו כל עוונותיו כי ע״י עניית אמן יהא שמי׳ רבא בכונה נכלל לעילא מן כל ברכתא שהוא התכלית שכולו אחד כולו טוב ששם אין שום אחיזת דין ועון כלל רק הכל נמחל שם כי משם מבחי׳ התכלית בחי׳ עוה״ב משם עיקר מחילת עוונות כי זהו בחי׳ יוה״כ שהוא בחי׳ עוה״ב כולו טוב כולו אחד שמוחלין אז העוונות ע״י שנכללין אז שם כנ״ל:

וזהו בחי׳ כל המענג את השבת מוחלין לו עוונותיו כי ע״י שמירת שבת נכללין ג״כ בהתכלית הזה שזהו בחי׳ נחלה בלי מצרים וכנ״ל וע״כ מוחלין לו כל עוונותיו כנ״ל:

אות יז

וזה בחי׳ י״ב תיבות שבפ׳ שמע ובשכמל״ו כנגד י״ב גובלי אלכסון בחי׳ י״ב שבטים וכל בחי׳ י״ב הנ״ל שצריכין לכוללן באחד שזהו בחי׳ ק״ש כנ״ל:

מצרנות ד

אות א

ע״פ התורה הנ״ל (בה׳ חלוקת שותפות הלכה ה׳) יבואר ענין מצרנות שבעל המצר קודם לקנות השדה הסמוכה לגבולו. משום ועשית הישר והטוב כשרז״ל:

כי מבואר בהתורה הנ״ל שעיקר קיום הד׳ יסודות הוא ע״י יסוד הפשוט שהוא בחי׳ הצדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והי׳ לארבעה ראשים שהם הד׳ יסודות וכו׳ ע״ש. וכמובא מזה לעיל ע״ש:

אות ב

כי עיקר התהוות של כל העולם ומלואו הוא מהד׳ יסודות ארמ״ע. כי השי״ת ברא הד׳ יסודות ומהם הרכיב והמזיג כל העולם ומלואו שהם דצח״ם שבכ״א מעורבים כל הד׳ יסודות רק שבדומם העיקר הוא בחי׳ עפר ובו כלולים השאר. והצומח עיקרו בבחי׳ מים וכו׳ אבל כ״א כלול מכולם כמובא כ״ז בספרים. ועיקר קיום כל הדברים שנתהוו מהד׳ יסודות הוא ע״י סדר ההרכבה שנתמזגו ונרכבו במזג השוה כפי הראוי לאותו הדבר כי הד׳ יסודות כל אחד ואחד משונה הרבה מחבירו. כי העפר משונה מאד מרוח ואויר, ואש ממים וכן כולם רק השי״ת בחכמתו הנפלאה בראם בחמכה כזאת שיוכלו להתערב ולהתמזג זה עם זה עד שיתהוה מהם כל הדברים שבעולם ויתקיימו ויחיו כל זמן קיומם עד שיגיע הזמן שיכלו ואז חוזרין ומתפרדין הד׳ יסודות כא למקומו שזהו עיקר בחי׳ המיתה והכליון וההפסד של הדברים כידוע. וע״כ ברא הש״י כחות ממוצעים בין הד׳ יסודות כדי שיוכלו להתמזג זה עם זה כי עפר קר ויבש ומים שסמוך לו הוא קר ולח ויש לו שייכות עם העפר ע״י ששניהם קרים וכן מים הורא קר ולח ורוח לח וחם וכו׳ כמבואר בספרים. נמצא שעיקר קיום כל הדברים שבעולם שנתהוו מהד׳ יסודות עיקר קיומם ע״י החיבור וההרכבה שלהם כשהם ממוזגים במזג השוה כפי הראוי לאותו הדבר. ע״כ עיקר קיום כל העולם ומלואו הוא ע״י בחי׳ היסוד הפשוט שהוא הצדיק יסוד עולם כי הוא מחי׳ ומקיים כולם כי ממנו נמשכין כולם והוא מחברם ומרכיבם וממזגם יחד במזג השוה ועושה שלום ביניהם שעי״ז עיקר קיום הדברים כנ״ל. כי מחמת שהוא בבחי׳ יסוד הפשוט שהוא פשוט בתכלית הפשיטות בלי שום שינוי כלל ע״כ הוא יכול לחבר כולם ולכוללם יחד למזגם במזג השוה ולעשות שלום ביניהם אע״פ שהם משונים מאד כ״א מחבירו וכחותם מהופכים זה מזה אע״פ מאחר שבאמת כל כחותם המשונים נמשכין מיסוד הפשוט שאין בו שום שינוי, ושם שורש כל הד׳ עם כל כחותם ע״כ הוא מאיר בהם וממשיך בהם כח פשיטותו. ועי״ז עושה שלום ביניהם וממזגם במזג השוה שזה עיקר קיום כל הדברים שבעולם. כי כל זמן שהד׳ יסודות מחוברים יחד באיזה דבר ומתנהגים במזג השוה אזי יש קיום וחיות לאותו הדבר אבל כשנתבלבל הסדר שביניהם ומתגבר יסוד אחד על חבירו מזה נפסדים ונתקלקלים ונכלים כי הכליון הוא פירוד הד׳ יסודות וכנ״ל. וע״כ כל החולאת שבאדם בא ע״י מחלוקת הד׳ יסודות שאין מתנהגים במזג השוה ח״ו מתגבר יסוד אחד על חבירו כידוע וכמובא מזה בדברי אדמו״ר ז״ל:

אות ג

נמצא שעיקר קיום כל הדברים שבעולם הוא ע״י השלום שנעשה ע״י הצדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ רבית שלום שהוא בחי׳ יסוד הפשוט וכנ״ל וע״כ לא מצא הקב״ה כלי מחזקי ברכה לישראל אלא השלום. כי אפילו בגשמיות עיקר קיום כל הדברים שנתהוו מד׳ יסודות הוא ע״י השלום דהיינו ע״י שמתנהגים היסודות במזג השוה ואין א׳ יוצא חוץ לגבולו ואינו מתגבר נגד חבירו וזה נעשה ע״י הצדיק יסוד עולם וכו׳ שעל ידו עיקר השלום כנ״ל. מכ״ש ברוחניות לענין המדות הנמשכין מהד׳ יסודות וכל מדה כלולה מכולם וצריכין לידע איך להתנהג בכל מדה לברר הטוב ממנה ולבער הרע שבוודאי א״א לידע איך להתנהג בכל המדות כ״א ע״י הצדיק האמת שהוא בחי׳ יסוד הפשוט שהוא בחי׳ הנהר היוצא מעדן וכו׳ שהוא משקה את הגן דא אורייתא שכלולה מכל המדות. שא״א לידע איך להתנהג בכל המדות שהם כלל כל התורה אשר היא חיינו וחיות כל הדברים שבעולם כ״א ע״י הצדיק יסוד עולם שהוא יסוד כל המשות הנמשכין מד׳ יסודות שהוא יודע למזגם ולחברם ולעשות שלום ביניהם לברר מכל מדה ומדה הטוב מהם ולהתנהג בהם במזג השוה הכל בעתו ובזמנו באופן שיתקיים ויחיה חיים אמתיים ע״פ התורה שזה עיקר החיות של כל העולמות כלולים מד׳ יסודות. כי גם העולמות העליונים הם בבחי׳ הד׳ יסודות שהם בחי׳ ד׳ אותיות השם כמובא בכתבים שד׳ עולמות אבי״ע הם בחי׳ שורש הד׳ יסודות ששרשם ד׳ אותיות השם ע״ש. ע״ש צריכין לבקש ולהתפלל ולהתחנן הרבה לפני הש״י שנזכה להתקרב להראש בית האמתי כי העולם בכלל הוא כמו בית שעיקר קיומו כשיש לו ראש דהיינו ראש בית בחי׳ בעל הבית כדי שינהיג הבית וכל אשר בו כראוי לסדר הכל על מקומו הראוי ולהשגיח על תיקון הבית וכל אשר בו. וכן כל אדם בפרטיות הוא בחי׳ עולם קטן בחי׳ בית וצריך שיהי׳ לו ראש בחי׳ בעל הבית שינהיג אותו כראוי בגשמיות וברוחניות שידע להנהיג כל הד׳ יסודות שמהם כל המדות להנהיג ולסדר הכל כראוי במזג השוה באופן שיתנהג הכל ע״פ התורה אשר היא חיינו אשר ע״י מתקיימים הכל וכנ״ל. וע״כ שנאוי המחלוקת מאד בפרט כשחולקין ח״ו על צדיק האמת וכשרי הדור כי כפי המחלוקת שחולק א׳ עם חבירו כן נעשה פירוד בין הד׳ יסודות כי נתקלקל השלום שביניהם ע״י שנתעורר מחלוקת בין בנים אדם. כי כל אדם ואד יש לו אחיזה באות מיוחד ובמדה מיוחדת וביסוד פרטי אע״פ שכל אדם כלול מכל הד׳ יסודות ומכל המדות אעפ״כ עיקר אחיזתו ביסוד פרטי ובמדה מיוחדת. וע״כ יש שינויים גדולים בטבעי בני אדם ובמדותיו כי זה כנגד חבירו בחי׳ אש וחבירו בחי׳ מים כנגדו וצריכין שיהי׳ שלום ביניהם כי עיקר השלום הוא בין שני הפכים (כ״ש אדמו״ר ז״ל במ״א). אבל כשנתעורר ח״ו מחלוקת ביניהם אזי נתעורר מחלוקת בשרשי היסודות שהם נאחזין בהם. וכשנעשה מחלוקת בין היסודות מזה באין ח״ו כל החורבנות וכל החולאת ח״ו וכו׳ ר״ל כי הכל כפי פירוד הד׳ יסודות ח״ו. כי כשאין הד׳ יסודות מתנהגין במזג השוה ח״ו אזסי הם מצירים זה לזה וכ״א וא׳ נעשה מיצר לחבירו כי מתגבר האש כנגד המים והמים נגד האש וכן השאר. ומזה כל החורבנות וכל הצרות ח״ו וזה בחי׳ חורבן ביהמ״ק שהתגברו מאורי אש כנגד מאורי אור והחריבו את הביהמ״ק והכל ע״י שפגמו בהד׳ יסודות במדותיהם ותאוותיהם הרעות והעיקר ע״י המלחוקת ובפרט שחלקו על צדיקי אמת וכשרז״ל (שבת קיט) לא חרבה ירושלים עד שהושוו בה קטן וגדול וביזו ת״ח וכו׳ וגם אמרו שעיקר חורבן בית שני הי׳ ע״י שנאת חנם כי ע״י שנאה ומחלוקת בפרט כשחולקין על צדיקי אמת שמהם עיקר החיבור וההרכבה של הד׳ יסודות שזה עיקר קיום הכל כנ״ל, וכשחולקין עליהם אזי נעשה מחלוקת בין הד׳ יסודות ואזי מצירים זה לזה ומזה באים כל החורבנות ח״ו ועי״ז נחרב הביהמ״ק בחי׳ ויצת אש בציון ותאכל יסודותי׳ כמובא בהתורה הנ״ל. כי הבית המקדש בחי׳ עינים בחי׳ כלליות הד׳ יסודות שצריכין לקבל חיות מהראש בית שיאיר הראש להבית דהיינו שהצדיק שהוא בחי׳ הראש שהוא בחי׳ מאורי אור יאיר להבית המקדש שהוא בחי׳ כלל הד׳ י סודות ואז הבית על מכונו וכל העולם ומלואו מתנהג בשלום כראוי וכסדר. אבל כשחלקו זה על זה ובפרט שחלקו על הראש כ״ש ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים וכו׳ עי״ז נתרחק ונתעלם הראש מהבית ולא נמשך השפעת הנהר היוצא מעדן שהוא בחי׳ יסוד הפשוט לתוך הד׳ ראשים ואז נעשה מחלוקת בין הד׳ יסודות ונעשים מצרים זה לזה ומתגבר כ״א על חבירו ומזה נחרב הביהמ״ק ומזה באים כל החורבנות וכל הצרות ח״ו כנ״ל. וזה בחי׳ כל רודפיה השיגוה בין המצרים, בין המצרים דייקא כי ע״י המצרים, בין המצרים דייקא כי ע״י המצרים דהיינו שלא הי׳ שלום בין הד׳ יסודות ונעשים מצרים זה לזה עי״ז כל רודפיה השיגוה כי מזה הי׳ עיקר החורבן כנ״ל. כי אז התגברו עננין דמכסין על עייניו שהם עשו וישמעאל שהם עיקרי מימרי הקדושה. וע״כ אדום שהוא העיקר, והגלות הארוך הזה נקרא על שמו, ע״כ הוא עומד על המיצר של א״י כי הוא עיקר המיצר של הקדושה שהוא בחי׳ קדושת א״י. והתגברותו ח״ו כשנעשהמחלוקת ח״ו ונעשין מצרים בין הד׳ יסודות ומתגברין זה כנגד זה. והעיקר ע״י שחולקין על הצדיק הראש בית שהוא בחי׳ מאורי אור שאז מתגברין ח״ו מאורי אש

שהוא פגם וקלקול הד׳ יסודות שהם בחי׳ עינים שזהו בחי׳ עשו וישמעאל שהם מיצרי הקדושה שהם בחי׳ עננין דמכסיין על עיינין שהם החריבו את הביהמ״ק כיעיקר החורבן עי״ז כנ״ל:

וע״כ ארז״ל כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים כי שבת הוא בחי׳ הצדיק הראש בית כמבואר שם בהתורה הנ״ל וע״כ ע״י שבת נתבטלין המצרים כיע״י הצדיק הראש בית בחי׳ שבת נמשדם היסוד הפשוט שעושה שלום בין כל הד׳ יסודות שיתנהגו במזג השוה, ולא יהיו מצרים זה לזה וכנ״ל. וכפי ביטול המצרים שבין הד׳ יסודות כמו כן נתבטלין המצרים של גבולי הקדושה ונתבטלין כולם להרחבי גבול הקדושה להגדיל שם ה׳ שהוא שורש הד׳ יסודות כמו שיהי׳ לעתיד שאז יתקיים ופרצת ימה וקדמה וצפונה ומזרחה שהוא בחי׳ נחלת יעקב ששמר את השבת שהיא בלי מצרים. כי ד׳ רוחות העולם הם בחי׳ ד׳ יסודות ששרשם ד׳ אותיות השם כידוע וכשמתקנין הד׳ יסודות ע״י הצדיק האמת שהוא בחי׳ שבת דהיינו שזוכין לטהר ולקדש א״ע כראוי בכל המדות והתאוות הנמשכין מהד׳ יסודות אז הוא מושל בכל הד׳ רוחות שהם בחי׳ ד׳ יסודות כי אין לו שום מיצר ומונע כי זכה לשלום ע״י הראש בית שעושה שלום בין הכל בין כל הד׳ יסודות שכוללים העולם ומלואו וכנ״ל:

אות ד

וע״כ הזהירו רז״ל על דינא דבר מצרא שלא לקנות שדה על מיצר חבירו אם חבירו רוצה בה כי צריכין להשתדל בכל כחו למעט המצרים כדי להרחיב גבול הקדושה כי כל מה שמתרחב הגבול של כל אחד מישראל ונתמעט המיצר כמו כן נתמעט המיצר שבין הד׳ יסודות ונמשכך שלום ביניהם דהיינו שנמשך עליהם הארת היסוד הפשוט שהוא הראש בית שעי״ז עיקר חיות וקיום כל העולם ומלואו בגשמיות וברוחניות וכנ״ל:

אות ה

וע״כ כבש משה רבינו בעצמו ארץ סיחון ועוג אע״פ ששאר א״י לא כבש. כי ארץ סיחון ועוג עומד על הציצר של א״י, וזה עיקר תוקף המלחמה לכבוש המיצר ואז ממילא כובשין א״י. וע״כ באמת לא אבה סיחון ועוג להעבירם בארצו כי אמר כל עצמי איני עומד כאן כ״א בשביל לשמור הגבול וכו׳ כשפרש״י שם. היינו כי כל הל״א מלכים של א״י שכרו אותם שיעמדו על הגבול מחמת שסיחון ועוג היו קליפות קשות ועצומות מאד ועמדו על הגבול והמיצר של א״י כדי שלא יוכלו ישראל יכנס לארץ. ומעוצם כחם לא הי׳ מי שיוכל לכובשם כ״א משה רבינו בעצמו בחייו ואז בקל כב יהושע את כל א״י כי עיקר המלחמה לבטל המיצר וכנ״ל. וע,כ רצה משה לעבור דרך ארץ אדום כי רצה לבטל עיקר המיצר הגדול שהוא אדום שהקליפה שלו קשה מכולם וראה שעיקר חורבן ביהמ״ק ואריכת הגלות יהי׳ על ידו ורצה לבטלו אבל השי״ת הזהירו כי לא אתן לך מארצו עד מדרך כף רגל. וכל זה גרמו ישראל בעוונותיהם ע״י שחלקו כ״פ על משה ואהרן במרגלים וכו׳ ואמרו נתנה ראש וכו׳ ופגמו בהראש בית ומאז נגזר עליהם בכיה לדורות בליל ת״ב שעי״ז לא הי׳ להם כח לכבוש מיצר אדום שאז הי׳ מתבטלת הקליפה לגמרי וכשפרש״י בפ׳ דברים ע״פ ונפן ונסע המדברה, אלו לא חטאו הי׳ עוברים דרך הר שעיר ליכנוס לארץ וכו׳ וכן פרש״י מקודם ע״פ פנו לכם שנאמר בענין חטא המרגלים כמובא שם בפרשה וגם שם פרש״י וז״ל אמרתי להעביר אתכם דרך רוחב ארץ אדום לצד צפון ליכנס לארץ, קלקלתם וגרמתם לכם עכוב. כי העיקר לבטל מיצרי הקדושה שהוא מצר א״י אבל מחמת חטאיהם לא יכלו לכבוש ולבטל עיקר המיצר שהוא אדום רק נכנסו לא״י ע״י שכבשו המצרים של סיחון ועוג וגם זה בגודל עוצם כחו של משה וכנ״ל:

אות ו

וזה שאיתא במדרש איכה (סוף פ״א) חטאו בראש ולקו בראש ומתנחמים בראש וכו׳ היינו כנ״ל כי עיקר החטא והחורבן הי׳ ע״י שפגמו בהראש בי תואמרו נתנה ראש ונשובה מצרימה ועי״ז גרמו כל ראש לחלי וכל לבב דוי וכו׳ כי החולאת וכל הדוויים וכל הצרות ר״ל הכל ע״י קלקול הד׳ יסודות ע״י שאין ביניהם שלום ע״י שפגמו בהראש בית וכנ״ל. וע״כ עיקר הנחמה ע״י הראש שנאמר ויעבור מלכם לפניהם וה׳ בראשם (עיין כל זה במדרש שם) וה׳ בראשם שה׳ בתוך ראשם ומנהיגם שהוא הראש בית כי הראש בית האמתי בתוכו שכינת השי״ת ב״ה כי שמו שמותף בשמו כנ״ל. וזה עיקר הנחמה שנזכה לראש בית האמתי שעל ידו יתתקן הכל כנ״ל ב״ב אמן׃

אות ז

וע״כ קורין פ׳ דברים תמיד בשבת חזון סמוך לת״ב כי כל פ׳ דברים מדבר מה שגרמו בעוונותיהם לסבב גבולי א״י ולא יכלו לכנוס בדרך הישר דרך ארץ אדום לכבוש א״י וכל זה מחמת שבעונותיהם נתנו כח לעיקר המצרים של א״י שהוא אדום ועמון ומואב ולא יכלו לכבוש אלו המצרים רק הוצרכו לסבב הרבהעד שבאו ממזרח לארץ סיחון ושם כבשו המיצר בגודל כחו של משה עיין בפ׳ דברים שכל הפ׳ מדבר מזה. כי מתחיל אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר וכו׳ ומדבר מענין זה שסבבו גבולי א״י ע״י שחטאו במרגלים ואמרו נתנה ראש וכו׳ ומדבר מזה בכל הסדר כל מה שעבר בזה עד שבאו לארץ סיחון ועוג וכבשום. וכל זה גרם חורבן ביהמ״ק כנ״ל כי אם לא היו חוטאים והי׳ כובשים המצר של אדום ועמון ומואב לא הי׳ נחרב הביהמ״ק וכנ״ל. ע״כ קורין פ׳ זאת בשבת חזון סמוך לת״ב כי עיקר החורבן הי׳ ע״י שלא כבשו ולא הכניעו אלו המצרים בבחי׳ כל רודפיה השיגוה בין המצרים כנ״ל׃

אות ח

וע״כ נסתלקו משה ואהרן על גבולי א״י כי מחמת עוונות ישראל לא יכלו לגמור בחייהם לכבוש אלו המצרים אבל גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם וסוף כל סוף יכבשו כלאלו המצרים ע״י שהם נגנזו שם וע״כ דקדקה התורה וביארה במיתת משה ואהרן שהי׳ בגבול ארץ אדום ובארץ מואב כ״ש במיתת אהרן ויאמר ה׳ אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול ארץ אדום וכו׳ יאסף אהרן וכו׳ וכן במשה כתיב ויקבר אותו בגיא בארץ מואב כי עיקר גניזתם שם הי׳ מחמת שהם מיצרי הקדושה כי עומדים על גבול א״י שזה עיקר המלחמה לכבוש המצרים הקשים כנ״ל. ע״כ נסתלקו משה ואהרן ונתקברו שם כדי שבגודל כחם יכבשו גם מצרים אלו. שעי״ז נזכה ליכנוס לארץ ישראל ולכובשה לנו לעולם בב״א׃

אות ט

ובזה יתבאר כל דברי המדרש המובא לעיל וז״ל (בפסוק כי רבות אנחותי ולבי דוי) אתה מוצא שבדבר שחטאו ישראל בו לקו ובו מתנחמים. חטאו בראש ולקו בראש ומתנחמים בראש. חטאו בראש דכתיב נתנה ראש ונשובה מצרימה ולקו בראש דכתיב כל ראש לחלי ומת נחמין בראש דכתיב ויעבור מלכם לפניהם וה׳ בראשם. חטאו באוזן וכו׳ ולקו באוזן ומתנחמין באוזן וכו׳. חטאו בעין ולקו בעין ומתנחמין בעין. חטאו באף ולקו באף ומתחנמין באף. חטאו בפה ולקו בפה ומתנחמין בפה. חטאו בלשון ולקו בלשון ומתנחמין בלשון. חטאו בלב ולקו בלב ומתחנמין בלב. חטאו ביד ולקו ביד ומתנחמין ביד. חטאו ברגל ולקו ברגל ומתנחמין ברגל. חטאו בהוא ולקו בהוא ומתנחמין בהוא. חטאו בזה ולקו בזה ומתנחמין בזה. חטאו באש ולקו באש ומתנחמין באש. חטאו ביש ולקו ביש ומתנחמין ביש. חטאו בכפלים ולקו בכפלים ומתנחמין בכפלים דכתיב נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם עכ״ל המדרש רק ששם מפרש בכ״א ראיות מן המקרא שבאלו הדברים הנז״ל חטאו בובו לקו ובו מתנחמין ע״ש. והענין פלא מה שפרטו דברים אלו דייקא. אך הנלע״ד שבאלו הדברים כלולים כל הפגמים שפגמו בכל העוונת שלהם וע״כ בהם לקו ובהם יתנחמו. כי עקיר הפגם שעי״ז נחרב הביהמ״ק הוא מה שפגמו בכבוד הצדיקי אמת וכנ״ל. כי עיקר החיות והתקוה והישועה והנחמה מכל הצרות בגשמיטות וברוחניות הוא הצדיק האמת שהוא הראש בית שהוא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן וכו׳ שממנו חיות וקיום שלכל הד׳ יסודות שהם כלל כל העולם ומלואו. ומבואר שם בהתורה הנ״ל שזה הצדיק הוא הפאר והחן והיופי וההידור של כל העולם וכל מי שנכלל בו מסתכל על עצמו בכל המדות והתאוות הנמשכין מהד׳ יסודות וכו׳. והנה אם תסתכל ותעיין היטב בדברי התורה הזאת תמצא שמזכיר שם כמה פרטים מענין קדושת הצדיק. דהיינו שם הצדיק שהוא השם והפרסום שלו והפאר והחן והיופי וההידור שלו דהיינו מי שזוכה להיות נכלל בשם הצדיק דהיינו ששם הצדיק נקרא עליו או שעכ״פ נכנס בלבו שם הצדיק והוא מאמין בו והואיקר וחשוב בעיניו ונכלל בהפאר והיופי והחן האמת של הצדיק או שרואה אותו בעיניו וכו׳. שע״י כל זה נמשך עליו קדושת הצדיק שהוא הראש בית שע״ז מסתכל על עצמו בכל המדות שהם כלל התורה עד שזוכה לשוב אל ה׳. כי עיקר החיות והתיקון של כל ישראל בכלל ובפרט הוא ע״י הצדיק האמת שהוא הראש בית האמת שהוא הנהר היוצא מעדן וכו׳ שממנו חיות וקיום הכל וכו׳ כנ״ל. וזה הצדיק הוא בחי׳ שבת ומאיר להבית המקדש בבחי׳ ראש בית שהראש בחי׳ מוחין דהיינו הצדיק מאיר להבית שהוא בית המקדש שהוא בחי׳ עינים וכו׳. וכשפגמו בכבוד הצדיק נתעלם ונסתלק הראש מהבית וע״ז נחרב הביהמ״ק כי נסתלקו מאורי אור שהוא בחי׳ אור הצדיק והתגברו מאורי אש שהוא בחי׳ פגם וקילקול הד׳ יסודות בחי׳ עננין דמכסיין על עיינין בחי׳ רומי רבתא ורומי דעירתא בחי׳ עשו וישמעאל שהם בחי׳ כלל כל הפגמים שמהם יונקים המנהיגים של שקר בחי׳ ראש כל חוצות וכו׳ כמבוארשם כל זה ע״ש היטב:

נמצא שעיקר הפגם הוא ע״י שפגמו בכבוד הצדיק וע״ז היו כל החורבנות וכל הצרות. ועיקר התקוה והישועה הוא ע״י התקרבות לצדיקים (וכ״ש בהא״ב ביאת המשיח תלוי ברבת הצדיקים) וזה בחי׳ כל הדברים הנ״ל שפרט במדרש שבו חטאו ובו לקו ובו מתנחמים. ונבאר בעזה״י הדבראים כסדר. חטאו בראש ולקו בראש ומתנחמים בראש וכו׳, זה כבר נתבאר לעיל כי חטאו ופגמו בהראש בית הנ״ל שהוא משה רבינו שהוא כלל כל הצדיקי אמת ורצו לבחור לעצמם מנהיגים של שקר כ״ש נתנה ראש ונשובה מצרימה (בפ׳ מרגלים) וע״ז גרמו בכי׳ לדורות כי מאז נגזר חורבן ביהמ״ק שהוא בחי׳ הסתלקות הראש מהבית כנ״ל וע״כ לקו בראש כנ״ל ומתנחמים בראש דכתיב ויעבור מלכם לפניהם וה׳ בראשם שהם בחי׳ הצדיקי אמת שהם בחי׳ ראש בני ישראל באמת כי שמו יתב׳ משותף בשמם בחי׳ וה׳ בראשם וכנ״ל. חטאו באוזן וכו׳ זהבחי׳ הפגם שפגמו בשם הצדיק כי השם נשמע לאזנים וכשפוגמין בשם הצדיק האמת ואין חשוב בעיניו שמו הקדוש מכ״ש כשמבזין אותו ח״ו זה בחי׳ פגם האזנים שאינם רוצים להכניס באזנם ולבב פשם האמת של הצדיק האמת אשר שמו יתב׳ משותף בשמו וכל מה שנתגדל ונחשב שם הצדיק הזה, נתגדל ונחשב ונתפאר שמו הגדול יתב׳ וכשפגמו בזה פגמו באוזן כ״ש ואזניהם הכבידו משמוע שמכבידין אזניהם מלשמוע דברי הצדיק האמת אשר כל דבריו דברי אלקים חיים וע״כ לקו באוזן ומתנחמין באזן שנא׳ ואזניהם ישמעו דברי הצדיקי אמת וע״ז יתתקן הכל:

חטאו בעין ולקו בעין וכו׳ זה בחי׳ פגם העינים כי צריכין לראות את פני הצדיקי אמת בבחי׳ והיו עינך רואות את מוריך וכו׳ כמבואר שם בהתורה הנ״ל היטב והם פגמו בזה וע״ז נמשך עליהם פגם העינים של ניאוף וע״ז לקו בעין ומתנחמין בעין דכתיב כי עין בעין יראו וכו׳ כי כשרואין את הצדיק כאלו רואין את השי״ת כי צדיקיא אנפי שכינתא אינון. חטאו באף שהוא החוטם זה בחי׳ פגם שפגמו בההידור והחן האמת של הצדיק. כי עיקר החן והההידור הוא בפנים ועיקר הפנים הוא החוטם כ״ש הכרת פניהם ענתה בם זה החוטם (כשרז״ל ומובא בדברי אדמו״ר ז״ל במ״א) כי עיקר החן האמת הוא ע״י הרוח חיים דקדושה שממשיך הצדיק שמשם כל החן וההידור והיופי כמובן שם בהתורה הנ״ל. ועיקר הרוח חיים באפיו וע״כ עיקר הפנים ששם עיקר החן והיופי הוא החוטם כי שם הרוח

חיים וכנ״ל. וע״כ כשפגמו בכבוד הצדיק ולא רצו לכלול בן האמת שלו בהפאר והיופי וההידור שלו ע״כ פגמו בחוטם וזהו חטאו באף ולקו באף ומתנחמין באף וכנ״ל. חטאו בפה וכו׳ כי עיקר ההתקרבות אל הצדיק הוא ע״י הפא שמדברים דברי תורה שמקבלים מנו בפה כי התגלות המוחין שהם שורש הד׳ יסודות כנ״ל הוא בפה כ״ש מפיו דעת ותבונה וע״כ כשחטאו ופגמו בכבוד הצדיק ולא רצו לדבר בפיהם דברי תורה שגילו הצדיקי אמת ע״כ פגמו בפה וזהו חטאו בפה וכו׳. וזהו חטאו בלשון כי כי הלשון הוא בחי׳ ברית הלשון שהוא בחי׳ הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן כי הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן זה בחי׳ החיות הנמשך מהראש והמוח לתוך הלב כדי להחיות את כל אברי הגוף. כי בכלליות האדם נקרא כלליות הראש שהוא הגולגלתא בחי׳ עדן ששם שורש החכמה והמוחין שהם שורש החיות של כל הדם כ״ש החכמה תחי׳ ומשם נמשך החיות לתוך הלב להחיות את כל הגוף שזהו בחי׳ נהר היוצא מעדן שהוא הרוח חיים הנמשך בשרשו מהמוח להשקות את הגן שהוא הלב שממנו נתפרדין כל הכחות וכל החיות לכל אברי האדם שכלולים מד׳ יסודות שה סבחי׳ ארבע מדות שזהו בחי׳ ומשם יפרד והי׳ לארבעה ראשים. וכן בענין המדות הנמשכין מהד׳ יסודות שכולם נמשכין ונתפרדין מהלב שהוא מקור כל המדות לטוב ולרע כי עיקר כל המדות בלב (כ״ש בהתורה מי האיש החפץ חיים בסי׳ ל״ג) והעיקר להמשיך שורש החכמה שבמוח להחיות ולהשקות את הלב שזה עיקר חיותו וקיומו בגשמיות ורוחניות. כי עצם החכמה שבמוח רחוק מאד מכל התאוות והמדות רעות, ועיקר המלחמה לקשר החכמה שבמוח עם הלב בבחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך שלא יהי׳ ברשות לבו רק יהי׳ לבו ברשותו. והצדיק האמת נגד העולם הוא בחי׳ ראש והעולם נגדו הם בחי׳ גוף ועיקר התיקון כשזוכין להיות מקורב ומקושר להצדיק כמו הגוף עם הראש שיהי׳ נמשך הנהר היוצא מעדן דהיינו החיות מהצידק להשקות את הגן שהוא כלל הגוף שעיקרו הלב אשר משם יפרד וכו׳ שמשם נפרדין כל המדות הכלולין בד׳ יסודות שהם בחי׳ ד׳ ראשים כנ״ל. וזה הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן שהוא מקשר המוח עם הלב, הראש עם הגוף, הצדיק האמת עם כלל ישראל, הוא בחי׳ ברית הלשון כי עיקר הארת הצדיק הוא ע״י דיבורי פיו ולשונו הקדוש והם פגמו בהצדיק ע״כ חטאו בפה ובלשון וכו׳. וזהו חטאו בלב היינו כנ״ל כי הלב הוא מקור כל המדות שממנו נפרדין כולם כנ״ל, ועיקר חיותו וקיומו לזכות שיהי׳ לבו שלם עם ה׳ להתנהג בכל המדות כראוי כרצונו יתב׳, הוא ע״י הצדיק האמת הוא הראש האמת שמאיר לתוך הלב וכו׳ כנ,לו הם פגמו בזה, וזהו חטאו בלב וכו׳ וכנ״ל:

וזהו חטאו ביד כי הידים הם כלי המעשה ובהם מתגלין כל המדות כפי מה שאוחז בהם כי כפי מדותיו ותאוותיו כן מעשיו לטוב או להיפך שכולם כלולים בבחי׳ ידים שהם כלי המעשה. וע״כ עיקר רוח החיים שבלב שממנו חיות כל האברים מתגלה בידים דהיינו בהדפק שדופק בידים דייקא כי עיקר הרוח חיים שבלב נמשך לתוך הידים מחמת שהם כלי המעשה. וע״כ עיקר התגלות מספר עשרה הוא בידים שיש בהם עשר אצבעות וכן ברגלים וכמובא מחמת ששם עיקר התגלות פעולת המדות של כל הד׳ יסודות שכלולים בעשר כידוע. וזהו חטאו ביד וכו׳ כי כל הפגמים שפגמו בכל המדות של כל הד׳ יסודות ע״י שפגמו בכבוד הצדיק הכל מתגלה בידים דייקא כנ״ל. וזהו חטאו ברגל כי עיקר שלימות התיקון הוא להתקרב ולהתקשר להצדיק באמת כ״כ עד שיהי׳ נמשך הארתו עד הרגלים ששם עיקר גמר התיקון. כי צריכין להמשיך אור הצדיק מהראש אל הלב ששם כל המדות לטוב או להיפך כדי לקשר הלב להחכמה שבמוח כדי שיהי׳ לבו ברשותו שיתנהג בכל המדות בקדושה כראוי ובזהיזכה לקדש את ידיו שהם כלי המעשה דהינו שיהיו כל מעשיו ופעולותיו בקדושה ובטהרה כראוי ע״פ התורה. אבל עיקר השלימות הוא כשמשיכין הקדושה עד הרגלים כי עיקר אחיזת הסט״א והקליפות שהם מיצרי הקדושה הוא ברגלים בבחי׳ רגלי׳ יורדות וכו׳ בבחי׳ עון עקבי יסובני, כי לאחר סיום רגלי הקדושה מתחיל ראש הקליפות והסט״א שהוא בחי׳ ראש כל חוצות. וע״כ עיקר אחיזתו בבחי׳ רגלין שהם סמוכין אליו שזהו סוד המנעלים כדי שלא תינק הסט״א מבחי׳ רגלין. וע״כ עיקר השלימות כשממשיכין קדושת הצדיק לתוך כל הגוף עד שתיה׳ נמשכת גם בבחי׳ רגלין כדי להכניע הסט״א והקליפות שהם בחי׳ הראש כל חוצות לקיים ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם. כי מהאש יצאו והאש האכלם היינו כי הם בבחי׳ אפר בחי׳ מאורי אש ורוצין ח״ו לכלות הכל ולעשות הכל כעפר ואפר ח״ו. ע״כ לסוף יהיו נעשין אפר תחת כפות רגלי הצדיקים הנ״ל. ואז יתקיים ועמדו רגליו ביום ההוא וכו׳ ואז נכבוש תחת רגלינו את עשו הוא אדום שהוא עיקר המיצר של הקדושה שנאמר עליו כי לא אתן לך מארצו ירושה עד מדרך כף רגל ודרז״ל על יום דריסת הרגל שיתקיים ועמדו רגליו וכו׳. היינו עד שיתתקנו הרגלין ע״י שימשיכו הארת הצדיק יסוד עולם הארת הראש בית עד הרגלין שזהו בחי׳ עקבות משיחא שסובלין צרות גדולות ר״ל בעיקבות משיחא מחמת שעתה הנשמות בבחי׳ רגלין שבהם עיקר אחיזת הראש כל חוצות שהם בחי׳ המנהיגים של שקר ונתקיים ירהבו הנער בזקן וכו׳ כיהיו צריה לראש ונתקיים בעו״ה מכף רגל ועד ראש אין בו מתום. ועיקר התיקון שנזכה להמשיך הארת הצדיק בחי׳ הראש בית עד הרגלין שגם הנמוכין שהם בחי׳ רגליטן ידעו גדולת הצדיק וקדושתו ויאיר גם בהם עצות נכונות ונפלאות להתקרב אליו יתב׳ שזהו בחי׳ קדושת שבת שהוא בי׳ הצדיק האמת שנאמר בו אם תשיב משבת רגליך, להשיב ולהרים בחי׳ הרגלין מן הקליפה ואז יתנחמו ברגל כ״ש מה נאוו על ההרים רגלי מבשר כ״ש במדרש הנ״ל:

אות י

וזהו חטאו באש וכו׳ כי עיקר כל הפגם הנ״ל הוא שהגבירו בחי׳ מאורי אש ע״י שפגמו בכבוד הצדיק שהוא בחי׳ מאורי אור וכו׳ כנ״ל, וע״כ לקו באש בחי׳ ממרום שלח אש וכו׳ שזהו בחי׳ ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה המבוא בהתורה הנ״ל. ומתנחמין באש דכתיב ואני אהי׳ לה חומת אש נאם ה׳. כי ע״י שישראל קמים בחצות ומתאבלין על חורבן ביהמ״ק ע״ז יתקיים לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר, שבחי׳ מאורי אש יתהפכו למאורי אור לכבוד ולתפארת שזהו בחי׳ ואני אהי׳ לה חומת אש נאום ה׳ ולכבוד אהי׳ בתוכה שמארוי אש יתהפכו לחומת אש ולכבוד ולתפארת לישראל שזהו בחי׳ מאורי אור שהם בחי׳ פאר וכבוד כנ״ל היינו פאר תחת אפר המבואר שם בהתורה הנ״ל ע״ש׃

אות יא

וזהו חטאו בהוא חטאו בזה חטאו ביש, ובהם לקו וכו׳. הוא זה יש, זה בחי׳ המוחין שהם בחי׳ הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן. כי עיקר המוחין שממשיך הראש בית הוא לדעת ולהכיר אותו יתב׳ באמת ובאמונה שלימה כי רק זה הוא עיקר הדעת והמוחין כ״ש וידעת היום והשבות אל לבבך כיה׳ הוא האלהים וכו׳ וכ״ש כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וכו׳. והדעת והמוחין האמתיים האלו לדעת אותו יתב׳ צריכין להמשיך בבחי׳ הוא זה יש, שזהו בחי׳ נהר היוצא מעדן וכו׳. כי השי״ת סתים וגליא כי הוא יתב׳ סתום ונעלם מצד עצמו, ונגלה מצד פעולותיו כידוע. וצריך להמשיך ידיעתו יתב׳ מההעלם אל הגילוי בבחי׳ נהר היוצא מעדן וכו׳. כי עדן עין לא ראתה וכו׳ שזהו בחי׳ סתום ונעלם, וזה בחי׳ הוא בחי׳ העלמה ומשם צריכין להמשיך המקור מים חיים בחי׳ הנהר היוצא מעדן דהיינו בחי׳ המשכת הדעת עד שיתגדל הדעת עד שיכיר אותו יתב׳ כאלו הוא רואה אותו יתב׳ בעיניו בבחי׳ הנה אלקינו זה קוינו לו וכו׳ כשרז״ל עתידין צדיקים שיהיו מראין באצבע זה ה׳. וזהו בחי׳ זה בחי׳ זה ה׳ קוינו לו כמובא זה הפסוק שם במדרש הנ״ל. וזהו בחי׳ הנהר היוצא מעדן שהוא הדעת שממשיכין מההעלם אל הגילוי. ואח״כ צריכין להמשיך הדעת יותר עד שידעו אותו יתב׳ בבחי׳ יש שידעו בדעת ובאמונה שלימה שבכל הישות ובכל הד׳ יסודות שהם כלל כל הדברים שבעולם בכולם מלובש חיותו ואלקותו יתב׳ בחי׳ מכה״כ. שזהו בחי׳ שנמשך הנהר להשקות את הגן ומשם יפרד וכו׳. שנדע ונאמין שכל הד׳ ראשים שהם כל הד׳ יסודות שהם כלל כל העולם ומלואו כולם משקה הנהר היוצא מעדן שהוא חכמתו יתב׳ כי הוא יתב׳ מחי׳ את כולם ומלובש בכולם ובכל הישות נעלם הוא יתב׳. וזה נזכה לעתיד בשלימות שנדע ונכרי אותו יתב׳ בכל הבחינות בבחי׳ הוא וזה ויש. וזהו עיקר קבול שכר לעתיד בחי׳ להנחיל אוהבי יש וכו׳. כי עכשיו אין יודעין זאת כ״א באמונה אבל לעתיד נזכה לדעת כל זה בדעת שלם וזהו עיקר הקיבול שכר כנ״ל׃

אות יב

וזהו חטאו בכפלים ולקו בכפלים ומתנחמין בכפלים. חטאו בכפלים כי על ידי שפגמו בכבוד הצדיק חטאו בכפלים כי פגמו שני פגמים כי פגמו בבחי׳ ראש ובבחי׳ בית שגרמו שנסתלק הראש שהוא הצדיק שהוא המוחין. וגרמו שנחרב הבית דהיינו הביהמ״ק. וכן אצל כ״א בפרטיות כפי הפגם שפוגם בכבוד הצדיק כמו כן גורם שני פגמים דהיינו הפגם שפגום בכבוד הצדיק בעצמו שזהו בחי׳ פגם בהראש. וגם גורם פגם גדול בעצמו דהיינו בכל הד׳ יסודות שלו שהם כלל כל המדות כי אינו זוכה

לתקן ולברר המדות שלו של כל הד׳ יסודות מאחר שפגם בכבוד הצדיק שממנו עיקר התיקון כנ״ל. וזה בחי׳ פגם הבית כי כלל העולם כלל הד׳ יסודות הם בבחי׳ בית נגד הצדיק שהוא בחי׳ ראש כמובן בהתורה הנ״ל. נמצא שבזה שפגמו בכבוד הצדיק חטאו בכפלים כנ״ל. וזהו ולקו בכפלים כי גרמו התגברות המאורי אש ח״ו שהם בחי׳ הראש כל חוצות ועי״ז באים חולאים ח״ו שאין מועיל להם כ״א שמות החיצונים ח״ו כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וזהו ולקו בכפלים דהיינו התגברות הראש כל חוצות בחי׳ מאורי אש וזהו מכה אחת. ומכה ב׳ מה שבאים ח״ו חולאים משונים ר״ל כנ״ל כי נתקלקלו הד׳ יסודות שעי״ז באים חולאים משונים ר״ל וזהו לקו בכפלים. ומתנחמים בכפלים כי על ידי שמתאבלין על חורבן ביהמ״ק זוכין לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר דהיינו לא די שיחזרו המאורי אור למקומן ומעלתן אף גם נזכה שהמאורי אש שהם בחי׳ אפר יתהפכו אל הקדושה ויהי׳ נעשים ממאורי אש בחי׳ מאורי אור כי גם הראש כל חוצות ישובו אל ה׳ ויהיו מרכבה אל הקדושה ויתהפכו לבחי׳ מאורי אור ואז יעלו כל הניצוצות הקדושות וכל הנפשות שהיו בבחי׳ תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות, כולם יתהפכו וישובו אל הקדושה ויתקרבו ויוכללו כולם בהראש בית ויתתקנו כולם וזהו בחי׳ ומתנחמין בכפלים בחי׳ נחמו נחמו וכו׳ כי גם הם המאורי אש יתהפכו למאורי אור וכנ״ל:

אות יג

הכלל שעיקר התרחקות ישראל מאביהם שבשמים ועיקר כלל כל הפגמים ואריכת הגלות הוא ע״י הפגם שפוגמין בכבוד הצדיק האמת שהוא בחי׳ הראש בית ומתגברין המנהיגים של שקר שהם בחי׳ ראש כל חוצות וכו׳. והתיקון לזה לקום בחצות לילה ולהתאבל מאד על חורבן ביהמ״ק היינו על חטאינו שגרמו החורבן או שמעכבין בנין ביהמ״ק ועי״ז נזכה לשום ל אבילי ציוום פאר תחת אפר כ״ש שם. וזהו בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, בראשית הוא ראש בית כ״ש שם. עי״ז ברא אלהים את השמים ואת הארץ שהם כלל העולם שכלול מד׳ יסודות שכולם נבראו ומתקיימים ע״י הצדיק שהוא בחי׳ הראש בית כשרז,ל ע״פ בוראך יעקב עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך וכו׳. וזהו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום. וזה בחי׳ הד׳ מלכיות שהם כלל כל הגליות כשדרז״ל, תהו זו מלכות בבל וכו׳. היינו בחי׳ פגם הד׳ יסודות שמהם יונקים הד׳ מלכיות שהם בחי׳ ארבעה אבות נזיקין שנמשך ע״י שפוגמין ח״ו בכבוד הצדיק שהוא הראש בית וכנ״ל. ורוח אלהים מרחפלת על פני המים, רוח אלהים דא רוחו של משיח שהוא יתקן הכל כי הוא הראש בית אמתי וכל ישראל יכירו אותו ויאמינו בו. והראש כל חותו יכנע ויתבטל לפניו. אך ע״י מה נזכה לזה ע״י הבכיה והדמעות שבוכין ומתאבלין על חורבן בהימ״ק. וזהו בחי׳ ורוח אלהים דא רוחו של משיח מרחפת על פני המים בחי׳ שפכי כמים לבך וכו׳ בחי׳ על אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים כי רחק ממני מנחם משיב נפשי וכו׳. שצריכין לבכות מאד ולהוריד דמעות כמים על כי רחק ממנו מנחם שהוא הצדיק האמת וכנ״ל, ועי״ז נזכה לרוחו של משיח שאז יתקיים לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר וזהו ורוחו אלהים שהוא משיח מרחפת על פני המים היינו ע״י הדמעות בחי׳ עיני עיני יורדה מים כנ״ל, ועי״ז ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, זהו בחי׳ התגברו תמאורי אור שנכנעין מא ורי אש שהם בחי׳ תהו ובהו וחשך ותהום. ומתגברין המאורי אור שהם בחי׳ המוחין בחי׳ תיקון הד׳ יסודות וכו׳ בחי׳ שם ה׳ וכנ״ל בילא״ו:

הלכה ה׳ בה׳ שותפים בקרקע ה״ה ע״פ התו׳ כי מרחמם ינהגם:

שותפין א

אות א

השותפין חולקין בשוה אפילו הניח אחד מאה והב׳ רק והג׳ שי״ן חולקין הריוח בשוה ולא לפי הממון:

ע״פ מ״ש רבינו (סי׳ סט) ומובא לעיל כ״פ ששורש הנפשות בעשירות וכו׳ ע״ש וע״כ השותפין כשנתפין יחד בממונם אזי נתחברים ונתאחזים יחד כמו האחין כי כשנשתתפין נעשה ממונם אחד וכשנתאחדו ונתחברו בממונם אזי נתאחדין בנפשותם כי שורש הנפש בהעשירות כנ״ל. נמצא שהם כאחין ממש כי הקרבת האחין מצד נפשותם שיונקים מאילן אחד כמו כן השותפין בממונם נתחברין ונעשין אילן אחד כי ענפי האילנות הם העשירות שבהם תלוים הנפשות וכשנתחברים בממונם נמצא שנתחברין ענפים של אילנות נפרדין ונעשה מהם אחדות. וזה שרגיל בדברי רז״ל ע״פ הרוב לומר האחין השותפין. כי כל השותפין הם כאחין ממש מצד נפשותם שנתחברין ע״י הממון כנ״ל וע״כ יפה תקנו רז״ל שיחלוקו בשוה. כי מאחר שנשתתפו נתאחדו וכולם יונקים ממקום אחד עכשיו ע״י ההתחברות כי נתחברין ונתאחדין ממש סכנ״ל. וע״כ כולם שוין כמו האחין שיונקים ממקום אחד וע״כ חולקין הירושה בשוה. כמו כן הם כאחין ממש ויונקים ממקום אחד ע״כ חולקין בשוה. ואף שבוודאי אין יניקת כ״א ואחד בשוה. אדרבא מחמת זה תקנו שיחלוקו בשוה כי אין היניקה משתנית לפי סך הממון רק לפי הכח והטבע והסגול ה של הענפים דהיינו הממון אבל לא לפי סגולת הענפים כי יש ענפים שאינם עולים רק עשרה זהובים ואעפ״כ תלויים בהם בנים הרבה וכן להיפך ע״ש היטב דברים אלו במאמר גזילה. כמו כן לענין הולדות פירות הרווח להרויח בהממון בודאי אינו תלוי לפי סך הממון רק לפי סגולת הענפים כנ״ל. וכמו שאנו רואין בחוש שיש אחד מרויח במאה זהובים יותר ממה שאחר מרויח באלף והכל לפי סגולת וטבע הענפים. וע״כ אלו שנשתתפו יחד ויונקים ממקום אחד כנ״ל אם היינו רוצים לעשות החלוקה ביניהם כראוי ליתן לכ״א המגיע לו לחלקו כפי יניקתו אין הדין הזה מסור לב״ד שלמטה כי בודאי אין יניקתם שוה. אך אין מי שידע זאת כ״א יודע תעלומות וע״כ תקנו רז״ל השוואה שיחלוקו בשוה חלק כחלק כי א״א ליתן לכ״א כפי המגיע לו באמת כי אין מי שידע זאת כנ״ל. וכעין זה איתא שם במאמר הנ״ל לענין ירושת האב שהאחין חולקין בשוה הירושה אף שבאמת בודאי אין יניקתם שוה עכ״ז מאחר שא״א לב״ד שלמטה לידע זאת צותה התורה שיחלוקו בשוה ויודע תעלומות מסדר אח״כ כראוי שנוטל מזה ונותן לזה ע״ש. כמו כן הוא ממש בכאן כי השותפין הם כאחין ממש כנ״ל:

וע״כ אין השותפות נגמר בדיבור רק בקנין דהיינו באותו הקנין שגוף החפץ נקנה ונמכר מאחד לחבירו לגמרי אותו הקנין צריכין לשותפות ואם לאו אין השותפות חל כ״ש שם בש״ע ע״ש. כי השותפות הוא קנין ומכירה לגמרי כי עיקר השותפות שממון של כ״א ואחד יוצא לגמרי מרשותו ונכנס לרשות השותפין כי צריכין שיתחברו ויתאחדו ממש כנ״ל. וע״כ אחר שנשתתפו ונתחברו יחד כנ״ל חולקין בשוה כמו האחין כנ״ל:

שותפין ב

אות א

אין השותפות נגמר בדברים אלא בקנין וכל דבר לפי קנינו מתקיים שיתופו וכו׳:

ע״פ מ״ש במאמר המתחיל תקעו וכו׳ (סי׳ יד) להמשיך שלום בעולם צריך להעלות את הכבוד לשרשו וכו׳ וא״א להעלות את הכבוד אלא ע״י בעלי תשובה וגרים. ולעורר הבע״ת וגרים הוא ע״י התורה שמאירין להם אל המקום שהם שם. כי ע״י התורה מאירין בשורש הנשמות שעלו במחשבה תחילה וע״י התנוצצות הנשמות מאירין ונולדין נשמות הבע״ת וגרים ע״ש כ״ז היטב, ועי״ז נתגדל כבוד הש״י וזוכין לשלום ע״ש. וגרים שמתגיירין באין תחת כנפי הקדושה בחי׳ כנפי מצוה בחי׳ וכבדתו כבדהו בכסות נקיה ע״ש היטב. ואיתא שם בסוף שכשנמשך השלום השלום אזי יתבטל כל המו״מ מן העולם. כי עיקר המו״מ הוא ע״י המחלוקת כי א״א שיהי׳ רצון המוכר והקונה בשוה וכו׳ בבחי׳ ויהי׳ ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט והכנעני אז בארץ וכו׳ ע״ש. ולעתיד שיתגדל השלום יתבטל המו״מ וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי׳ כל הקנינים שצריכין קנין דוקא לגמור המו״מ ואין המקח נמשך בדברים בלבד. כי מחמת שהמו״מ נמשך ממחלוקת כנ״ל, מחמת זה א״א לסמוך על דברים לבד כי יכול להיות שיחזור הקונהאו המוכר כי החזרה זה בחי׳ מחלוקת שמשם עיקר אחיזת החזרה והשקר. כי אמת הוא בחי׳ אחדות כמובא במ״א בחי׳ שלום כ״ש האמת והשלום אהבו אבל השקר הוא בחי׳ ריבוי בחי׳ מחלוקת כי באחד אין שייך מחלוקת ועיקר המחלוקת הוא בבחי׳ ריבוי שהוא בחי׳ שקר כמבואר במ״א. כי זה שהוא משקר וחוזר מדבריו זהו בעצמו בחי׳ מחלוקת שהוא בחי׳ דעה שאינה מיושבת. כי בתחילה נתרצה על המקח ואח״כ חוזר, נמצא שלבו חולק בחי׳ מחלוקת. ומחמת שעיקר המו״מ נמשך ממחלוקת ע״כ אין לו קיום בדבור לבד כ״א בקנין כי יכול להיות שיהי׳ שינוי וחזרה שזהו בחי׳ מחלוקת מאחר שעיקר המו״מ נמשך מבחי׳ מחלוקת כנ״ל. ע״כ צריכין לעשות קים להמו״מ דהיינו ע״י קנין סודר שעל ידו רוב הקנינים. כי עיקר קים ותיקון המו״מ הוא ע״י בחי׳ המשכת שלום כי כל זמן שיש מחלוקת יש מו״מ כנ״ל. אבל באמת המו״מ בעצמו כשזוכין לעשותו כתקונו הוא תיקון גדול והוא בעצמו תיקון המחלוקת כי זהעיקר בחי׳ המו״מ לתקן המחלוקת שמשם נמשך שצריכין לעשות דייקא מו״מ, אבל ע״י המו״מ בעצמו מתקנין את בחי׳ המחלוקת כי ע״י המו״מ ממשיכין שלום. כי עיית המו״מ בקדושה כראוי הוא ממש בחי׳ עשיית גרים שעל ידם נתגדל כבוד הש״י שע״ז נמשך שלום. כי כבר מבואר וידוע שיש נצוצות קדושות בכל דבר שצריכין להעלותם ע״י המו״מ כמבואר בדברי רבינו ז״ל כ״פ, שע״י המו״מ מעלין הנצוצות ואלו הנצוצות הם בחי׳ נשמות קדושות שנפלו. וכשמעלין אותן ומבררין אותן ע״י המו״מ, זה בחי׳ גרים ממש כי חוזרין מהקליפה אל הקדושה שזהו ממש בחי׳ גרים. וגרים שמתגיירין באים תחת כנפי הקדושה בחי׳ כנפי מצוה כסות נקיה כנ״ל. וזה בחי׳ קנין סודר שמעלין את הנשמות והנצוצות שבהמו״מ שהן בחי׳ גרים, מעלין אותן אל כנפי הקדושה שהם בחי׳ כנף הבגדים שבהם קונין בקנין סודר ועי״ז נתגדל כבוד הש״י כנ״ל ועי״ז נעשה שלום כנ״ל ועל ידי השלום מתקנין את המחלוקת. נמצא שע״י מו״מ שנמשך במחי׳ מחלוקת ע״י״ז בעצמו מתקנין את המחלוקת ונעשה שלום וע״כ אחר הקנין סודר שוב אין יכולים לחזור בהם כי ע״י הקנין שהוא בחי׳ עליית הנצוצות שבמו״מ שהוא בחי׳ גרים, אל כנפי הבגדים שהם בחי׳ כבוד כנ״ל, ע״י״ז נמשך שלום כנ״ל וכשנמשך שלום ונתבטל המחלוקת שוב אין שום חזרה ושינוי כי עיקר החזרה והשינוי הוא מבחי׳ מחלוקת שהוא בחי׳ שקר כנ״ל. אבל כשנמשך שלום נתבטל השקר והחזרה כי שלום הוא בחי׳ אמת כנ״ל וע״כ א״א לחזור אחר הקנין סודר כנ״ל:

אות ג

כי באמת המו״מ שבקדושה הוא בחי׳ עשיית גרים ממש כנ״ל וע״כ צריכין לקשר את המו״מ אל התורה כמבואר בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ ר״פ) וכשארז״ל טוב תורה עם דרך ארץ וכו׳. כי א״א

לעשות גרים כ״א ע״י התורה שע״ז מאירין ומתנוצצין שרשי הנשמות ומתנוצצין זה לזה, וע״ז נולדים הגרים כמבואר שם במאמר הנ״ל. וע״כ צריכין לקשר המו״מ אל התורה כדי שיוכל לעשות גרים ע״י המו״מ כנ״ל. וזהו בחי׳ ישכר וזבולון כי ע״י שישכר עסק בתורה ע״ז הי׳ כח לזבולון לעשות מו״מ ולברר הנצוצות שזהו בחי׳ גרים שהם נעשין ע״י התורה כנ״ל. וזהו שכתוב שמח זבולון בצאתך וישכר מאהלך, עמים הר יקראו כו׳ ופרש״י ע״י סחורתו של זבולון באים גרים ומתגיירין. כי המו״מ הוא בחי׳ עשיית גרים ממש וזה דייקא ע״י שנתקשר זבולון לישכר שעסק בתורה כי ע״י תורתו של ישכר הי׳ כח לזבולון לעשות גרים ע״י המו״מ בחי׳ שמח זבולון וכו׳ וישכר וכו׳, עמים הר יקראו היינו גרים כנ״ל. וזהו טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון דהינו בחי׳ גרים ובעלי תשובה שנשכח ונתבטל העון והקליפה וחוזרים הנצוצות אל הקדושה וזה דייקא ע״י התורה עם הדרך ארץ. שע״ז דייקא נעשין גרים כנ״ל:

אות ד

נמצא שעיקר תיקון המו״מ הוא ע״י בחי׳ המשכת שלום כנ״ל וזהו בחי׳ שותפות כי זהו עיקר בחי׳ השותפים. כי עיקר תיקון המו״מ שהוא בחי׳ זווג הנשמות שע״ז נולדין נשמות הגרים כנ״ל. וע״כ לפעמים א״א להרים ולהעלות המו״מ כ״א ע״י שמתקשרים ומשתתפים יחד ב׳ או׳ ג׳ אנשים וע״י שותפות שלהם מתקשרים גם נשמותיהם ומאירין זה לזה וע״ז יכולסי להרים ביותר את המו״מ שהוא בחי׳ גרים כי עיקר הגרים נתהווין ע״י בחי׳ זו כנ״ל. וזה בחי׳ משארז״ל זמזלא דבי תרי עדיף, מזל זה בחי׳ שורש הנשמות שבמחשבה תחילה וזה בחי׳ מזל, וזהו מזלא דבי תרי עדיף מחמת שמתקשרים ומזדווגים יחד נשמותיהם שע״ז נולדים נשמות הגרים שעיקר תיקון המו״מ ע״י בחי׳ זו כנ״ל וע״כ צריכין קנין אל השותפות כדי להעלות הנצוצות שבהמו״מ שמשתתפים עבורו לבחי׳ כנפי הבגדים שהם בחי׳ כבוד וכו׳ כנ״ל ועי״ז מתקיים השותפות. כי גם השותפות שבמו״מ שהוא בחי׳ המשכת שלום כנ״ל א״א לו להתקיים כ״א ע״י הקנין סודר שהוא בחי׳ עליית הכבוד שע״ז נמשך השלום ונתבטל השקר וכו׳ כנ״ל כי מאחר שהשותפות בשביל מו״מ שנמשך ממחלוקת אין לו קיום בדברים בעלמא כי יכול להתבטל השותפות ולהתחלק מאחר שעיקר המו״מ נמשך ממחלוקת וכנ״ל. ע״כ צריכין לעשות קנין כמו הקנין של כל דבר כשקונין אות ודהיינו קנין סודר שהוא עיקר הקנין בכל הדברים כי ע״ז נתגדל הכבוד כנ״ל ונמשך שלום ואזי אין שום חזרה כנ״ל כי עיקר תיקון המו״מ ע״י בחי׳ המשכת שלום. וזה עיקר השותפות בשביל להמשיך שלום שעיקר תיקון המו״מ ע״ז כנ״ל:

שותפין ג

אות א

אין השותפות נגמר בדברים אלא בקנין וכו׳.

על פי התורה המתחיל תקעו בחדש שופר המדבר מתוכחה בליקוטי תנינא (סי׳

אות ח

ע״ש. והכלל שע״י התפילה בבחי׳ דין של הבעל כח מוציאין מהס״א כל חיות הקדושה שבלעה עם כל עצמות חיותה ממש כי זאת התפילה הנ״ל עומדת בבית הבליעה שלה עד שהיא מוכרחת ליתן הקאות בבחי׳ חיל בלע ויקיאנו וכו׳ וזהו בחי׳ קריעת ים סוף בחי׳ אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים וכו׳ ע״ש כל המאמר ועי״ז זוכין לקול הניגון שיתער לעתיד שעי״ז זוכין למזונא דנשמתא ומכניעין מזונא דגופא שהואבחי׳ עקב דס״א בבחי׳ וידו אוחזת בעקב עשו. ע״ש כ״ז היטב׃

אות ב

וזה בחי׳ משא ומתן כי ע״י כל המו״מ מבררין ומוציאין ניצוצות הקדושים מעמקי הקלפות כמבואר בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות. וע״כ כל מי שרוצה לעשות מו״מ בקדושה צריך לקבל כח מהתפילה הנ״ל של הבעל כח שהיא בבחי׳ דין שעל ידה מוציאין מהס״א כל הנצוצות הקדושים כנ״ל. וזה שארז״ל (פסחים קיח) קשין מזונותיו של אדם כקריס״ס כי לעשות מו״מ ולהמשיך פרנסה הוא קריעת י״ס ממש כי א״א לעשות מו״מ ולהמשיך פרנסה כ״א ע״י מטה עוז הנ״ל שהוא בחי׳ התפילה של הבעל כח הנ״ל שהוא בבחי׳ דין שע״זהי׳ קריעת י״ס בבחי׳ אתה פוררת בעזך ים כ״ש שם ע״ש. כי עיקר חסרון הפרנסה הוא ע״י פגם הברית כידוע שזהו בחי׳ חטא אדה״ר שנגזר ע״ז בעצבון תאכלנה. כי בהמו״מ והפרנסה יש נצוצות קדושים גבוהים מאד וע״י פגם הברית אזי יונקת הס״א מהם כנ״ל בהתורה הנ״ל ואזי קשין מזונותיו מאד וא״א לו להמשיך פרנסה כ״א ע״י התפילה הנ״ל שהיא בבחי׳ דין של הבעל כח שעל ידה מוציאין מהס״א כל הנצוצות הקדושה שבלעה כנ״ל שזהו בחי׳ קריס״ס כנ״ל שזכו אז לעשירות גדול שהוא ביזת הים. וכ״ז ע״י שנתעורר אז מטה עוז הנ״ל שע״ז הס״א הקיאה כל הנצוצות הקדושה שבלעה. ואלו הנצוצות הם בחי׳ עשירות דקדושה ששם כל נצוצות הקדושה כ״ש רבינו ז״ל במ״א (בסי׳ נ״ו וביום הבכורים, ובמקומות אחרים.) נמצא שעיקר הפרנסה א״א להמשיך כ״א ע״י התפילה בבחי׳ דין של הבע״כ כנ״ל. וזהו בחי׳ גבורת גשמים שמזכירין בברכת אתה גבור. כי הגשמים הם בשביל פרנסה והם נמשכין לעולם ע״י גבורות דייקא בחי׳ גבורת גשמים היינו ע״י תפילה בבחי׳ דין הנ״ל שזהו בחי׳ ברכת אתה גבור שהוא בחי׳ תפלה בבחי׳ גבורה ודין ששם מזכירין גשמים ופרנסה כמו שאנו אומרין שם משיב הרוח ומוריד הגשם מכלכל חיים בחסד וכו׳. כי ע״י תפילה הנ״ל שהיא מטה עוז נעשין רעמים כמבואר היטב שם, והרעמים הם בשביל הגשמים שהם בחי׳ פרנסה שנמשכת ג״כ ע״י התפילה בבחי׳ דין הנ״ל כנ״ל. כי הנצוצות הקדושים שהס״א צריכה לחזור ולהקיא ע״י התפילה בבחי׳ דין הנ״ל בבחי׳ חיל בלע ויקיאנו כ״ש שם, אלו הנצוצות הם בחי׳ פרנסה ועשירות שנקראין חיל כ״ש וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. כי החיל שהוא העשירות והפרנסה נמשך ע״י כח וגבורה היינו ע״י התפילה בבחי׳ דין של הבע״כ הנ״ל שעל ידו הס״א מקיאה הנצוצות הקדושה. בבחי׳ חיל בלע ויקיאנו כנ״ל שזהו בחי׳ פרנסה ועשירות שנקרא חיל כנ״ל וזהו כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל כח דייקא כנ״ל׃

אות ג

וזהו בחי׳ שותפות שמשתתפין שניהם יחד באיזה מו״מ ופרנסה כי מזלא דברי תרי עדיף כשרז״ל. כי מחמת שעשיית המו״מ הוא בחי׳ מלחמה גדולה וכמבואר בדברי רבינו ז״ל במ״א (בסי׳ רפ) ע״פ כי תצא למלחמה שהמו״מ נקרא מלחמה היינו כנ״ל כי צריכין אז מלחמה גדולה ללחום עם בחי׳ המטה עוז הנ״ל. להוציא החיל והעשירות מעמקי הקליפות וע״כ מחמת שהמו״מ הוא בחי׳ מלחמה גדולה, ע״כ ע״פ רוב כל המו״מ והמלאכות הגדולים אינם נעשים ע״י א דם אחד כ״א ע״י שותפות והתחברות כמה אנשים שמתחברין יחד. כי צריכין כמה אנשים שיתחברו לנצח המלחמה הזאת להוציא מהס״א כל נצוצות הקדושים ע״י המו״מ. כי מי שאינו זוכה לפעמים ח״ו נופל לתאוות ממון ע״י המו״מ ואזי הס״א בולעת עוד ניצוצות הקדושים ביותר ח״ו, ע״כ טובים השנים מן האחד שאם יפולו האחד יקים את חבירו (קהלת ד) כשפרש״י שם שמקרא זה נאמר על מו״מ ג״כ שטובים השנים וכו׳ היינו כנ״ל:

אות ד

ועיקר שורש השותפות דקדושה נמשך משותפות יששכר וזבולון שעשו שניהם שותפות דקדשוה שאחד יעסוק בתורה והשני יעסוק במו״מ ויפרנס את אחיו וזה עיקר השותפות דקדושה כי זה עיקר תיקון המו״מ כשזוכין לעסוק במו״מ להחזיק את הת״ח העיסק בתורה ועבודה באמת לפרנסו וליתן לתוך פיו כל הצטרכותו כי אז בוודאי יזכה לנצח את המלחמה לגמור המו״מ בקדושה גדולה ויעשה תיקונים גדולים ע״י המו״מ בעצמו כי יזכה להוציא כל ניצוצות הקדושה ע״י המו״מ כנ״ל. כי בשעת המו״מ צריך להשתמש עם המטה עוז הנ״ל שהיא התפילה של הבעל כח וכו׳ כנ״ל ועיקר כח וגבורה של המטה עוז הנ״ל הוא ע״י הת״ח האמת העוסק בתורה ועבודה. שע״ז יקבל כח וגבורה להוציא הנצוצות בשעת המו״מ ע״י המטה עוז הנ״ל בבחי׳ (תהלים קי) מטה עוזך ישלח ה׳ מציון, מציון דייקא כי ציון נקראים התלמידי חכמים אמתיים כ״ש אוהב ה׳ שערי ציון ודרז״ל שערים המצויינים בהלכה וכו׳ וכשפרש״י שם במקרא זה בעצמו מטה עוזך ישלח ה׳ מציון בזכות מעשים טובים המצויינים בידך וכו׳. נמצא מי שרוצה לעשות מו״מ בקדושה צריך לעשות שותפות עם הת״ח דהיינו להחזיק אותו ע״ז יקבל כח בחי׳ מטה עוז לנצח המלחמה לברר כל הנצוצות שבמו״מ ולא יהי׳ נשאר שקוע שם ח״ו. וע״כ גם בשעת יציאת מצרים נתחברו יחד משה ואהרן ללחום עם הס״א ע״י מטה עוז הנ״ל כי רוב המופתים עשה ארהן במטה עוז הנ״ל כ״ש והשלך לפני פרעה יהי לתנין שהוא בחי׳ המלחמה במטה עוז הנ״ל כ״ש שם בהתורה הנ״ל, וזה הענין עשה אהרן במטהו כ״ש וישלך אהרן את מטהו, והכל בכחו של משה כ״ש אתה תהיה לו לאלקים וכו׳. כי בכחו של משה עשה אהרן מלחמה עם המטה עוז שהוציא ע״ז כל החיות והנצוצות מהס״א כנ״ל. כי הוא מלחמה גדולה ואי אפשר ליחיד לסכן עצמו במלחמה כזו כי אולי יבלעו אותו ח״ו, רק ע״י כחו של משה הי׳ כח לאהרן להשליך את מטהו לפני פרעה שהוא בחי׳ מלחמה הנ״ל וגם פינחס שעשה פלילות עם קונו והשתמש עם התפילה בבחי׳ דין הנ״ל הכל הי׳ ע״י כחו של משה שצוהו בזה כשרז״ל בגמ׳ סנהדרין פ׳ הנשרפין שאמר לו קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא:

אות ה

וז״ש (דברים לג) שמח זבולון בצאתך וישששכר באהליך עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק וכו׳ כי מקרא זה שמח זבולון דרשו רז״ל על מה שהי׳ זבולון עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של ישששכר וזהו שמח זבולון שמח דייקא כי ע״י מו״מ בקדושה כזו שמחזיק את הת״ח ע״ז זוכה להוציא ע״י המטה עוז כל נצוצות הקדושה מן הס״א שע״ז זוכין לשיר ונגון שיתער לעתיד שאז תגדל השמחה

מאד וכבואר שם בהתורה הנ״ל ע״ש היטב עד הסוף. וזהו שכתב רבינו ז״ל במ״א (סי׳ י״ג ליק״א) שמו״מ הוא בחי׳ שאו זמרה ותנו תוף שהוא בחי׳ משא ומתן היינו כנ״ל. כי ע״י מו״מ שעי״ז מבררין הנצוצות על ידי המטה עוז כנ״ל עי״ז זוכין לשיר ונגון שיתער לעתיד כנ״ל. וזהו שמח זבולון שמח דייקא כי השיר והנגון הנ״ל הוא בחי׳ שמחה כ״ש (תהלים צב) עלי עשור ועלי נבל כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳. וזהו עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק ופרש״י שיתגיירו העמים ע״י סחורה של זבולון היינו כנ״ל כי ע״י מטה עוז הנ״ל שנתעורר ע״י המו״מ בקדושה ע״י שמחזיק את הת״ח עי״ז נעשין גרים כמבואר בהתורה הנ״ל. וזהו (דברים לב) כי שפע ימים יינקו, שפע ימים דייקא כי הוא בחי׳ קריעת י״ס שזכו אז לשפע גדול שהוא ביזת הים כי מו״מ בקדושההנ״ל הוא בחי׳ קריעת י״ס ממש כנ״לשזוכין על ידו לשפע גדול של עשירות. וזהו כי שפע ימים יינקו כי השפע נמשך מן הים מבחי׳ קריעת י״ס שנעשה ע״י המטה עוז הנ״ל. וזהו (שם) ושפוני טמוני חול, שכל הנצוצות הקדושים שהיו ספונים וטמונים בתוך החול שהוא היפך הקדושה כ״ש ולהבדיל בין הקודש ובין החול. ועכשיו ע״י המו״מ בקדושה ע״י שזבולון מחזקי לישכר הת״ח, עי״ז מוציאין כל הנצוצות הקדושה שהיו ספונים וטמונים בתוך החול והס״א ע״י המטה עוז הנ״ל כנ״ל:

אות ו

וזהו מ״ש בש״ע אין השותפות נגמר בדברים אלא בקנין, לפיכך כל דבר כפי קנינו וכו׳:

כי ענין קנין של כל הדברים, הוא רק מחמת שהס״א נאחזת באלו הנצוצות שבתוך המו,מ ומהם באים כל השינויים שבמו״מ. ומחת זה לא סמכא דעתם. עד שעושין איזהו קנין וכל הקינים הם ע״י עשיה בידים כגון קנין סודר שמקבל החפץ בידיו או משיכה ומסירה והגבהה וכו׳. וכל זמן שלא בא המו״מ לתוך עשיה שהוא בחי׳ ידים לא נגמר הקנין ע״י דברים לבד עד שעושין קנין בידים. היינו כי א ״א לברר הנצוצות שבמו״מ כ״א בכח גדול. היינו ע״י התפילה בבחי׳ דין של הבעל כח כנ״ל. כדי שתרצה הס״א לבלוע את התפילה הזאת ח״ו מאחר שהוא בבחי׳ דין. אבל ע״י עוצם הכח של הבעל כח. עומדת לו זאת התפילה בבית הבליעה שלו וכו׳. שעי״ז מוכרח הס״א להוציא ולהקיא כל הקדושה שבלעה וכו׳ כנ״ל. וזהו בחי׳ עשיית המו״מ שצריכן להמשיך הפרנסה ע״י איזה עשי׳ דייקא. כ״ש וברכך בכל מעשה ידיך וזהו בחי׳ מה שהוכרח יעקב אבינו להתלבש בבגדי עשו בשביל לקבל פרנסה שהוא הברכה שברכו אביו ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ וכו׳ כי עשי׳ הוא בחי׳ דין ששם אחיזת עשו שהוא לשון עשי׳ בחי׳ והידים ידי עשו, כי בעשי׳ בחי׳ ידים שם אחיזת עשו. ויעקב הי׳ צריך להכניע עקב עשו בבחי׳ וידו אוחזת בעקב עשו כמו שכתוב בהתורה הנ״ל, וע״כ הי׳ צריך להשתמש עם המטה עוז הנ״ל שהוא בחי׳ דין ע״כ הוכרח להתלבש בבגדי עשו ולהביש את ידיו עד שהיו דומים לידי עשו כ״ש הקול קול יעקב והידים ידי עשו. היינו כי יעקב התלבש א״ע בבחי׳ דין כדי להוציא מהס״א כל חיותה כדי להמשיך פרנסה שהוא הבר כה שברכו אביו כנ״ל. ומזה נמשך מה שצריכים לעשות איזה עשי׳ של מו״מ או מלאכה בשביל פרנסה כי צריכין להתלבש א״ע בבחי׳ עשיית הידים שוא בבחי׳ דין כדי להמשיך פרנסה. כי א״א להמשיך פרנסה כ״א ע״י מטה עוז הנ״ל שהוא תפילה בבחי׳ דין כנ״ל:

אות ז

וע״כ כל זמן שלא בא המו״מ לתוך הידים ע״י איזה קנין עדיין לא נגמר הקנ ין ויכולין לשנות עדיין כי עדיין לא נכנע הס״א לגמרי. כי עיקר הכנעתה הוא כשבא המו״מ לתוך הידים שהוא בחי׳ הקנין כי הידים הם בחי׳ כח של הבעל כח הנ״ל, כי עיקר הכח הוא בידים שהוא בבחי׳ כ״ח אתוון דמעשה בראשית שהם בחי׳ כ״ח פרקין דידים. שעי״ז יש כח ללחום עם המטה עוז הנ״ל שהוא בחי׳ דין שהוא בחי׳ עשיית המו״מ. להוציא עי״ז כל הנצוצות הקדושה מן הס״א. וע״כ ע״י הקנין שבידים

נכנע הסט״א ואז נתבטלין כל השינויים ונתקיים המקח:

אות ח

ועקיר הקנין הוא ק״ס. שאנו לומדין אותו מפסוק וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וכו׳ (כשרז״ל). כי עיקר הקנין הוא בנעל ששם אחיזת עקב דס״א, עקב עשו שצריכין להכניעו ע״י המטה עוז הנ״ל וע״כ היו נוהגין שהיה שולף איש נעלו ונתן לרעהו להורות שנתבטל אחיזת עקב דס״א עקב עשו בבחי׳ וידו אוחזת בעקב עשו שזהו בחי׳ של נעליך מעל רגליך הנאמר במשה ויהושע וע״כ ע״י שליפת הנעל שע״ז נתבטל אחיזת הס״א בחי׳ עקב עשו כנ״ל ע״ז נתקיים המקח כנ״ל. ומשם אנו למדים כל הקנינים שהם דומיא דנעל כשרז״ל מה נעל וכו׳ כי באמת כל החפציםשל המו״מ הם בבחי׳ נעל בבחי׳ רגלין כי הממון הוא בחי׳ רגלין כשרז״ל ואת כל היקום אשר ברגליהם זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו וע״י שבא החפץ שהוא דומיא דנעל לתוך הידים זהו בחי׳ כח של הבעל כח הנ״ל, ע״ז מכניעין אחיזת עקב עשו שמשם כל השקרים והחלופים והשנויים שמשנה את דברו ח״ו. וע״י כח הידים נכנע אחיזתם כנ״ל ואז נתקיים המקח והמו״מ כנ״ל:

אות ט

וע״כ גם השותפין אין מתקיים השותפות כ״א בקנין כי עיקר שותפותם הוא להתחבר יחד למלחמה להוציא את הנצוצות ע״י מטה עוז הנ״ל, ע״כ צריכין קנין שהוא בחי׳ כח הידים בחי׳ מטה עוז הנ״ל כדי שיתקיים שותפותם ולא ישנו ביניהם היינו שלא תתגבר הס״א עקב עשו שמשם כל השינויים, ע״כ צריכין להמשיך כח ממטה הנ״ל ע״י הקנין שבידים שהוא בחי׳ כח הידים כנ״ל כדי שיוכל להכניע עקב עשו ולברר כל הנצוצות משם ע״י המו״מ שזהו עיקר השותפות.

שותפין ד

אות א

אין השותפות מתקיים בדברים לבד אלא בקנין וכל דבר כפי קנינו וכו׳ ע״ש בש״ע:

ע״פ התורה צוית צדק וכו׳ (סי׳ כג) ע״ש. והכלל שכל העבודות זרות תחובים בממון ומי שנופל לתאוות ממון ח״ו שאינו מאמין שכל הפרנסה והרווח הוא רק מהשי״ת ואומר כחי ועוצם ידי וכו׳ ומטריד א״ע ביגיעות גדולות ומסכן א״ע למרחקים בשביל הממון וכו׳ הואעובד כל הע״ז שבעולם. אבל הנושא ונותן באמונה ומקיים דיבורו במו״מ, וההן הן והלאו לאו ואינו משנה ומחליפף דיבורו אפילו בשביל כל הון דעלמא ומאמין שכל הרווח הוא רק מהשי״ת והוא שמח בחלקו ואינו נבהל להון וכו׳ הוא בבחי׳ אנפין נהירין בחי׳ שמחה בחי׳ חיים ומקושר בבחי׳ ע׳ פנים דקדושה. אבל המשוקע בתאוות ממון שהוא עובד כל הע״ז כנ״ל הוא מקושר בכל הע׳ פנים דסט״א שהם בחי׳ עצבות ומרה שחורה ע׳ אנפין חשוכין ע״ז בחי׳ מיתה כי הממון ממית אותו משני עולמות ר״ל. ועיקר התיקון לתאוות ממון הוא ע״י שמירת הברית וע״י התקשרות לצדיק האמת שהוא בבחי׳ תיקון הברית בתכלית השלימות כי אלמלא מילחא לא הוי עלמא יכול למיסבל מרירותא, היינו שהעולם מלא מרירות מדאגות וטירדות ויגיעות ורדיפת הפרנסה עד שלא הי׳ באפשרי לסבול המרירות הזאת שקשה מממות בחי׳ מוצא אני מר ממות את האשה וכו׳ שהוא הפרנסה כ״ש שם. אך עיקר החיות וקיום העולם הוא ע״י הצדיק השומר הברית שהוא בחי׳ ברית מלח עולם שהוא ממתיק המרירות של העולם הזה ומבטל תאוות ממון ומכניס אמונה ובטחון בלב ישראל שע״ז מתקיים העולם וכו׳ ע״ש כ״ז היטב. ומבואר שם שמחמת זה כל מי שחולק על הצדיק האמת נופל ביותר לתאוות ממון שהיא בחי׳ שמד ע״ז בבחי׳ ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד. כי אין לו מלח להמתיק המרירות וכו׳ ע״ש:

אות ב

ובשביל זה צריכין קנין דווקא במו״מ ואין מתקיים שום מקח ועסק בדברים לבד בלא קנין. כי כל השינויים והחילופים שבמו״מ נמשכים מהסט״א שהיא הע״ז אנפין חשוכין שהם סביב הממון. וכל מי שיורה לשם לישא וליתן בממונו, צריך ל יזהר מאד מאד שלא יתאחזו בו הקליפות וסט״א שסביב הממון שהם בחי׳ הע״ז של ע׳ אומות שהם בחי׳ תאוות ממון כנ״ל. וצריך לזה יגיעה גדולה ולהתקשר הרבה לצדיקי אמת ולהרבות בצדקה עד שינצל מתאוות ממון שהם כלל כל הע״ז כנ״ל. וזה בחי׳ קשים מזונותיו של אדם כפלים כיולדה כמבואר שם בסוף ע״ש היטב. כי קודם שמרויח ממון כשר צריך לעבור דרך הע׳ ע״ז כנ״ל ולצעוק ק״מ קלין כדי להנצל מהם ואז זוכה להרויח ממון כשר שרק זה נקרא רווח וכו׳ כמבואר שם. וכל השינויים והחילופים שבמו״מ הכל משם מהע״ז הנ״ל שהם נאחזין בהמו״מ והם הפילו אותו לתאוות ממון עד שמחמת זה נפתה לבו להחליף דבורו ולשונו שנחשב כעובד ע״ז כשרז״ל כל המחליף דיבורו כעע״ז ומחמת זה אין המקח נתקיים בדברים לבד כי לא סמכה דעתם של הקונה והמוכר על דברים לבד. כ״א כשהי׳ איזה קנין גמור כפי תקנת חז״ל כגון משיכה או הגבהה וכו׳. כי א״א להכניע הע״ז שמשם השינויים כנ״ל כ״א ע״י הידים דייקא שהם בחי׳ עשי׳ כמבואר בהתורה חוב״ח (בסי׳ כ״ב) ע״ש, שעיקר יניקת הע״ז מבחי׳ ידים בבחי׳ ויקח אותו מידם וכו׳ ועיקר הכנעת הע״ז ע״י ידי כ״ש ויתנו אל יעקב וכו׳ ע״ש. וע״כ אין המקח נגמר בדברים לבד. כי ע״י דברים לבד א״א להכניע הע״ז שסביב הממון שמשם כל השינויים כנ״ל כ״א כשעשו איזה קנין שהוא בחי׳ עשי׳ בחי׳ ידים כי כל הקנינים הוא שעושה איזה מעשה בידים. כגון ק״ס או משיכה והגבהה ומסירה וכו׳. וע״י העשי׳ בחי׳ ידים אז דייקא נכנע הע״ז כי עיקר הכנעתה ע״י ידים כנ״ל ואז נתבטלין השינויים שבאים משם. ואז דייקא מתקיים המקח:

אות ג

וע״כ גם השותפים שבאו להשתתף אין השותפות מתקיים בדברים לבד כ״א בקנין. כי ענין השותפות מה ששנים מתחברים ומשתתפים יחד לעשות מו״מ זה נמשך מבחי׳ הנ״ל מחמת שהמו״מ הוא מקום סכנה מאד. כי כל הע״ז תחובים שם כנ״ל וכל הנפילות הם שם כי זה עיקר הנפילה כשנופל לתאוות ממון ח״ו ששם כל הע״ז ומחמת זה קשה הפרנסה והרווח מאד מאד בחי׳ קשים מזונותיו

כפלים וכו׳. כי הע״ז והסט״א שהם בחי׳ תאוות ממון חסרון הבטחון והאמונה, הם מעכבים ומונעים השפע כי אל אחר אסתרס ולא עביד פירין כמובן שם. ואפילו מי שמרויח ממון אם אינו בקדושה ומשוקע בתאוות ממון ח״ו אין הרווח נחשב לכלום כי אדרבא עתה חסר לו ביותר ומלא דאגות ויגונות יותר מבתחלה וסובל מרירות העוה״ז יותר ויותר מבתחילה כי עתה חסר לו הרבה מאד כפי הנהגתו עתה וכפי מחשבותיו ושטותיו עתה כידוע כל זה. וכמבואר שם בהתורה הנ״ל ובמ״א בדברינו ע״ש. ומחמת כל זה מצוי ששניהם משתתפין יחד כי מזלא דבי תרי עדיף זה בחי׳ טובים השנים מן האי שאם יפולו האחד יקים את חבירו וכו׳ כי עיקר כל הנפילות הם בתאוות ממון כנ״ל. וע״כ מתחברים שנים ומשתתפים יחד כדי שהאחד יקים את חבירו, היינו כי עיקר הנפילה בתאוות ממון הוא מחמת מחלוקת והעיקר ע״י שחולקין על הצדיק האמת וכנ״ל כי הצדיק האמת הוא בחי׳ ברית מלח עולם שהוא ממתיק מרירותא דעלמא כנ״ל וכשחולקין עליו אין לו בחי׳ מלח להמתיק המרירות ועי״ז הוא נופל למרירות תאוות ממון שזה עיקר הנפילה בבחי׳ ויגרש מפניך אויב וכו׳ כ״ש שם. כי המחלוקת על הצדיק גורם כמה מיני קלקולים כי ע״ז נתרבה המחלוקת בישראל ובין כל העולם בי כ״א לחבירו ונתרבין מלחמות בעולם. כי הצדיק הוא ברית מלח בחי׳ ברית שלום שהוא עושה שלום בין ההפכים. וכשפוגמין בכבודו מכ״ש כשחולקין עליו אין מי שיעשה שלום ונתרבה המחלוקת מאד כי רוב דעות בני אדם משונים ומהופכים זה מזה כי כשם שמשונים בצורותיהם כן הם משונים בדעותיהם. וכשאין מאיר בהם הארת הצדיק בחי׳ ברית שלום ממילא מתרבה המחלוקת מאד. וע״י ריבוי המחלוקת שבישראל מזהמתגבר ח״ו תאות ממון ביותר כי כ״א מפיל את חב ירו שהוא חולק עליו כמובן בהתורה הנ״ל שכל מי שהוא בבחי שמירת הברית ביותר יכול להפיל את חבירו הפחות בשמירת הברית לתאוות ממון ע״ש. וזה ידוע שאין כל ישראל שוין ונחשב אחד לגבי חבירו בבחי׳ שמירת הברית. וכשהי׳ ביניהם אהבה הי׳ אחד עוזר ומקים את חבירו מתאוות ממון כי ע״י התחברותם יחד היו בכלל שמירת הברית כי ישראל בכלל הם בבחי׳ שמירת הברית וכ״ש ועמך כולם צדיקים, היינו ועמך כולם כשעמך ישראל הם כולם יחד שמתחברים יחד באהבה ושלום אזי הם נחשבים צדיקים כי מתחבר יחד חלקי שמירת הברית של כ״א ועי״ז נחשבים כולם צדיקים. וגם ע״י שמתחברים יחד באהבה ושלום אזי יש להם כח ביותר לקבל הארת הצדיק יסוד עולם ששם עיקר השלום כנ״ל, והוא מאיר עליהם בחי׳ שמירת הברית ועי״ז מצילם ממרירותא דעלמא שהוא תאוות ממון וכנ״ל. אבל ע״י המחלוקת ח״ו אין יכולין לקבל הארת הצדיק כי הארת הצדיק גדולה מאד וקשה לקבלו כי אם בהתחברות כולם יחד שאז יש להם כלים לקבל הארת הצדיק הגדולה עד שיאיר עליהם בשלימות להוציאם מיון מצולת תאוות ממון המאבדת רוב העולם ר״ל, וגם כי הם חולקים על הצדיק בעצמו וגם כ״א חולק על חבירו וכ״א מפיל את חבירו ח״ו וכנ״ל, ומזה בא התגברות תאוות ממון שהתפשטה מאד מאד בעולם שממררת חיי האדם עד שמתים מתוך יגון ואנחה וכעס ומכאובות ומאומה לא ישאו בידם לעוה״ב. כי כל ימיהם הי׳ טרודים להמשיך על עצמן מרירות ויגונות תאוות הממון וטירדת הפרנסה. ומזה נמשך שמתחברים שנים יחד ומשתתפים לעסוק באיזה מו״מ, זה בחי׳ טובים השנים מן האחד שאם יפולו וכו׳ כנ״ל היינו ע״י ששנים מתחברים יחד, לפי בחי׳ התחברותם והתקשרותם נמשך בחי׳ שלום בין נפשותם, ומתחברים יחד בחי׳ צדיק שיש בכ״א ואי מהם. כי בכ״א מישראל יש נקודה שהיא בחי׳ צדיק בחי׳ שמירת הברית כמבואר במ״א. וע״י התחברותם יחד נמשך עליהם הארת הצדיק יסוד עולם ועי״ז יש להם כח יותר להתחזק מליפול לתאוות ממון שמשם קושי וכבידות הפרנסה כנ״ל. כי הם מקימים ומחזיקים זא״ז בבחי׳ שאם יפולו האחד יקים את חבירו וכנ״ל. וע״כ אין השותפות מתקיים אלא בקנין כמו המו״מ כי התחברות השותפים זה בחי׳ שלום שהוא בחי׳ תיקון הברית וכנ״ל שמשם שבירת תאוות ממון שהוא ע״ז כנ״ל. וע״כ צריכין קנין שהוא מעשה בידים שע״ז דייקא נכנע הע״ז שהיא תאוות ממון שהיא בחי׳ מחלוקת שהיא מתגרה תמיד לקלקל השלום ולבטל השותפות. ע״כ צריכין קנין דייקא שהוא בחי׳ עשי׳ שע״ז דייקא נכנע הע״ז ונמשך אמת ואמונה בחי׳ שלום שיתקיים השותפות וכנ״ל. כי אמת שהוא בחי׳ אנפין נהירין בחי׳ שבירת תאוות ממון וכו׳ כ״ששם, הוא בחי׳ שלום כ,ש האמת והשלום אהבו׃

אות ד

וזה בחי׳ ק״ס שרוב הקנינים על ידו כי קנין סודר שהוא ע״י הבגדים ע״ז ממשיכין בחי׳ הארת הצדיק שהוא בחי׳ תיקון הברית בבחי׳ ופרשת כנפיך על האמתך (כמובא במ״א) שע״ז מתבטל תאוות ממון ע״ז שמשם השינויים כנ״ל. וע״כ לפנים בישראל הי׳ הקנין ע״י נעל, שלף איש נעלו ונתן לרעהו וכו׳, כי נעל הוא שמירה להרגלין ששם עיקר הממון בבחי׳ ואת כל היקום כ״ש שם, ושם עיקר אחיזת הע״ז בבחי׳ ורחצו רגליכם זה ע״ז כשרז״ל. וע״כ שקר אין לו רגלים וכו׳, והנעל הוא שמירה

להרגלין שלא יתאחזו בו הקליפות והע״ז כי המנעלים נמשכין מבחי׳ גבוה מבחי׳ החשמ״ל שהוא בחי׳ אור הפנים (כ״ש במ״א וכמבוא בכוונות). וע״כ הי׳ לפנים המקח ע״י המנעלים שנתן איש לרעהו, להורות שמתקשרים יחד בבחי׳ שמירת הברית שהוא שבירת תאוות ממון שנמשך ע״י שמירת המנעלים שנמשכים מבחי׳ אור הפנים שהוא בחי׳ תיקון הברית. כי עיקר קיום המו״מ שלא ישתנה הוא ע״י שמכיעין ומבטלין הע״ז שרוצה להתאחז בהממון שהכנעתה ע״י בחי׳ תקון הברית וכנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ מה שנסמך פ׳ עיני כל אליך ישברו וכ׳ לפסוק סומך ה׳ לכל הנופלים. כי עיקר כל הנפילות הם לתאוות ממון ח״ו כנ״ל שאז נופל לכל הע׳ ע״ז של כל הע׳ אומות וזה עיקר אריכת הגלות ר״ל. כי עיקר הגלות בגוף ונפש הוא רק בענין הממון מה שלוקחים מסים ונתינות הרבהמישראל וגם כ״א משוקע בתאוות ממון ר״ל כפי נפילתו ח״ו. ומפני זה לא נאמר נו״ן באשרי מפני שיש בה מפלה וכו׳ כ״ש נפלה לא תוסיף, קום. כי מכל הנפילות אפשר לקום אך מי שנופל לתאוות ממון א״א לו לקום משם כמובן בהמעשה של הבעל תפלה ע״ש, וע״ז נאמר נתנני ה׳ בידי לא אוכל קום וכ״ש במדרש שזה נאמר מרירות הפרנסה שעשאו עבד מכודן (היינו משועבד) לעצמו וכו׳ (ע״ש במדרש איכה ע״פ זה). ועל זה ארז״ל ואפ״ה בא דוד וסמכן ברוה״ק שנאמר סומך ה׳ לכל הנופלים, היינו שבוודאי כפי התגברות תאוות ממון ומרירות הפרנסה לא הי׳ אפשר להתקיים כלל ברוחניות ובגשמיות. אך לולי ה׳ שהי׳ לנו יאמר נא ישראל כי השי״ת עוזר לנו בכל דור ושולח לנו צדיקי אמת שבעוצם כחדם אע״פ שחולקים עליהם הם בחכמתם הנפלאה סומכים את ישראל בהעלם גדול ועי״ז יש לנו קיום בגלות הארוך המר הזה שעיקר הגלות הוא תאוות ממון שבא מתאוות המשגל כנ״ל (וכמבואר במ״א). וזה בחי׳ מה שסמכה דוד ברוה״ק שנא׳ סומך ה׳ לכל הנופלים. כי רק השי״ת ברחמיו סומך אותנו ע״י הצדיקי אמת שעי״ז יש לנו קיום כנ״ל. וע״כ נסמך לזה עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו וכו׳. כי זהעיקר הסמיכה מה שהשי״ת סומך לכל הנופלים דהיינו שמצילם מתאוות ממון ומכניס בהם אמונה שיצפו לישועת ה׳ ויתלו עיניהם אליו לבד לבטוח בו יתב׳ שממנו כל הפרנסה שזהו בחי׳ עיני כל אליך ישברו וכו׳. וע״כ במערבא מתרצי לה הכי נפלה לא תוסיף, קום בתולת ישראל. היינו שבוודאי מאחר שבחסדי ה׳ הוא סומך אותנו לבלי לישאר ח״ו בנפילה זאת של תאוות ממון שגרוע מן הכל עד שסוף כל סוף יקימינו גם מנפילה זאת, בוודאי אח״כ לא תוסיף כנסת ישראל ליפול עוד כלל כי זה עיקר אריכת הגלות. עד שנזכה שיבעא משיח שבחכמתו יקים אותנו מנפילה זאת של תאוות ממון כי יתקיים אז והשליכו איש את אלילי כספו ואלילי זהבו וכו׳ ואז לא יוסיפו ישראל ליפול עוד כי אז יתתקן הכל. וכמובן בהמעשה של הבע״ת שתאות ממון לא נתתקן כ״א עד שבאו כולם אל המלך בעצמו ואז הראה להם הדרך אל החרב שהי׳ כתוב על היד וכו׳ שעי״ז נתתקן תאוות ממון, ואז נתתקנו כל הכתולת הרעות ויצאו מטעותם. נמצא שכשיתתקן תאוות ממון אז יתתקן הכל ואז יתקיים נפלה ולא תוסיף ליפול עוד כי השי״ת יאמר לה קום בתולת ישראל היינו שהשי״ת בעצמו כביכול יקים אותה מנפילתה. כי א״א לצאת מתאוות ממון לגמרי כ״א בישועת ה׳ שזוכין לקבל מהצדיק האמת שיודע כל הדרכים איך להוציא מזה, וכמובן בהמעשה הנ״ל. השי״ת יאיר עינינו ועיני כל ישראל שנזכה להתקרב לצדיקי אמת שיוציאו אותנו מכל התאוות ומכל הטעותים וברפט מתאוות ממון, ונשוב כולנו לעבדו יתב׳ כל חיינו לעולם אמן:

הלכה ה׳ בהלכות שותפים בקרקע הלכה ה׳

שלוחין א

אות א'

שלוחו של אדם כמותו אין שליחות לקטן וכו':

כי ידוע שכל ישראל נפשותם אחד כי שרשם מבחי' כולו אחד כולו טוב וכ"ש שמות

כל הנפש הבאה לבית יעקב שבעים נפש בלשון יחיד כשפרש"י וע"כ שלוחו של אדם כמותו כי כולא חד כנ"ל. וע"כ אין הנכרי נעשה שליח כי הם מאחורי הקדושה ומפורדים ומובדלים מקדושת ישראל וע"כ אין יכולין לומר עליהם שלוחו כמותו כי זהו בחי' אחדות כנ"ל וע"כ אין שייך אלא בישראל שכולם אחד וכולם שוין בשורש האחדות אבל העכו"ם נפרדין מן האחדות כנ"ל וע"כ אין העכו"ם נעשה שליח כי א"א לומר בהם שלוחו כמותו כנ"ל. וזהו שארז"ל מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית כי השליחות תלוי בברית כי שם בחי' האחדות בבחי' ובריתי נאמנת לו (תהלים פט), היינו שבחי' אמונה שהיא האחדות שמאמינין ביחידו ית' היא תלוי' בברית כמובא בדברי רבינו נ"י (סי' ל"א). וע"כ השליחות שהוא רק בבחי' האחדות בחי' שלוחו כמותו כנ"ל, וע"כ אינו נוהג רק בבני ברית כמובא בדברי רבינו נ"י (סי' ל"א). וע"כ השליחות שהוא רק בבחי' האחדות בחי' שלוחו כמותו כנ"ל, וע"כ אינו נוהג רק בבני ברית שהם בבחי' האחדות כנ"ל. וע"כ אין קטן עושה שליח ולא נעשה שליח כי איתא בדברי רבינו נ"י שבחי' כולו אחד כולו טוב הוא שלימות הדעת בחי' ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד שאז יתגלה הדעת. ויהיה כולו אחד כולו טוב כמובא בתחלת מאמר אנכי ה' אלקיך (סי' ד') ע"ש. וע"כ הקטן שאין דעתו שלם עדיין ע"כ אין לו דין שליחות כי עיקר דין שליחות ע"י בחי' האחדות שהוא תלוי בדעת כנ"ל. וע"כ אין שליח לדבר עבירה כי ע"י העבירה נפרד ח"ו משורש האחדות וע"כ אין שייך בעבירה שליחות כי אדרבא העבירה הוא פירוד ופגם בבחינת אחדות כידוע ועיקר השליחות בבחינת אחדות כנ"ל. וזהו בחינת לתקוני שדרתיך ולא לעוותי כי בחי' אחד הוא כולו טוב כנ"ל ואין שם עוות וקלקול ח"ו וע"כ יכול לומר לו לתקוני שדרתיך וכו'. כי בודאי כשעשיתי אותך שליח שתהי' כמוני שזהו בחי' כולו אחד כולו טוב. ע"כ בודאי השליחות הי' רק לתקון ולא לעוות כי השליחות הור רק בבחי' אחד וטוב כנ"ל:

וזה בחי' החזן שנקרא שליח ציבור כי עיקר תיקון התפילה הוא רק שתהי' בבחי' כולו אחד כולו טוב כמובא בדברי רבינו נ"י במאמר ויאמר בועז וכו' (סי'

אות סה

. וע"כ עיקר תיקון התפלה ע"י הש"ץ כי הש"ץ כולל כולם יחד ועושה מהתפלה אחד כמ"ש לעיל בהלכות ש"ץ ע, ש שזהו בחי' חזרת התפלה ע,ש, וע"כ נקרא שליח ציבור בחי' שלוחו של אדם כמותו בחי' כולו אחד כנ"ל שזהו תיקון התפילה כנ"ל וזה שארז"ל גם אתם לרבות שלוחכם מכאן ששלוחו של אד סכמותו, כי גם היא בחי' מלכות שהיא בחי' אמונה בחי' ד' דאחד כמובא בכתבי האר"י שגמין ואתין הם במלכות וע"כ המלך עוצר בהם ומקבצם יחד שלא יתפזרו כמו שפרש"י ע"פ זה יעצור בעמי ע"ש. כי המלכות היא בחי' האחדות כנ"ל ושם שרשי נפשות ישראל ששרשם באחדות כנ"ל וע"כ ג"ם מרבה השליח ששלוחו של אדם כמותו כי זה תלוי באחדות שהוא בחי' מלכות בחי' ג"ם כנ"ל וע' בכתבים שג"ם בלאה שהיא בחי' ד' דאחד בחי' קשר של תפילין ע"ש:

וזהו מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית כי תיקן המלכות בחי' אמונה בחי' האחדות כל זהתלוי בברית כי מאן דנטיר ברית זכה למלכו וכ"ש ובריתי נאמנת לו כנ"ל וע"כ אין השליחות נוהג אלא בבני ברית שהם בחי' כולו אחד כולו טוב כנ"ל:

שלוחין ב

אות א

ענין שלוחין. שלוחו של אדם כמותו בכל התורה כולה אבל לדבר עבירה אין שליח לדבר עבירה:

ע״פ מ״ש רבינו ז״ל במאמר חותם בתוך חותם ע״ש (בסי׳ כב) כי יש בחי׳ נעשה ונשמע שהם בחי׳ נגלות ונסתרות תורה ותפילה תותר ה׳ ותורתו. בתחילה היא תורת ה׳ ואח״כ נעשית תורתו וצריך לילך מדרגא לדרגא וכו׳ כי בכל דרגא יש בחי׳ נעשה ונשמע גבוה יותר וכו׳ וכו׳ ע״ש כ״ז היטב עד שבא בראשית נקודת הבריאה שהיא תחילת האצילות ושם הנשמע היא בחי׳ תורת ה׳ ממש וכו׳ וכו׳. ואח״כ כשנכלל באי״ס אז הנעשה הוא תורת ה׳ והנשמע היא תפילת ה׳ כי הש״י בעצמו מקיים התורה כשרז״ל מנין שהקב״ה מניח תפילין מנין שהקב״ה מבקר חולים וכו׳ וכן הקב״ה מתפלל כשרז״ל ואזי כשנכלל באי״ס אזי התורה והתפלה היא בחי׳תורת ה׳ ותפלת ה׳ ממש וכו׳ ע״ש:

אות ב

והנה זה עיקר התכלית והשלימות האחרון לזכות לבא לבחי׳ זו העליונה להכלל באי״ס עד שיהי׳ התורה והתפילה שלו בחי׳ תורת ה׳ ותפילת ה׳ כנ״ל אשרי מי שזוכה לזה ואזי התפילה היא בבחי׳ יהי׳ רצון מלפני שהיא תפילת הש״י כשרז״ל בברכות וזה בחי׳ בכל המקום אשר אזכרי את שמי אזכיר דייקא כי מי שזוכה לבחי׳ תפלה כזו דהיינו תפילת ה׳ נמצא כשמזכיר את שמו ית׳ מאחר שנכלל בו ית׳ נמצא שהש״י בעצמו מזכיר את שמו ית׳ מאחר שנכלל בו ית׳, נמצא שהש״י בעצמו מזכיר את שמו ית׳ כביכול שזהו בחי׳ תפלת ה׳ כנ״ל וזהו בכל המקום אשר אזכיר את שמי אזכיר דייקא כנ״ל. והנה עיקר בריאת האדם הוא בשביל בחי׳ זו שיגיע לזה התכלית שיזכה להכלל בו ית׳ עד שיהי׳ תורתו ותפילתו בחי׳ תורת ה׳ ותפילת ה׳ ממש. אב לא״א לבא לזה מיד הכי הש״י רצה לברוא את האדם בזה העולם כדי שיהי׳ לו בחירה ועיקר קיום התורה תלוי בזה במה שיש להאדם בחירה ובשביל זה שלח את האדם בזה העולם בתוך גוף וחומר עכור כדי שיהי׳ לו בחירה. ומאחר שהאדם הוא בעוה״ז בתוך גוף וחומר גשמי הוא צריך בתחילה לקיים התורה והמצוות בתוך הגוף וכל זמן שלא נתבטל הגוף והחומר לגמרי אזי כל התורה והמצוות והתפלה שמקיים הוא בבחי׳ תורת ותפילתו כי עדיין לא נכלל בשרשו באי״ס וכל מה שמקיים יותר את התורה ועובד את ה׳ הוא יוצא בכל פעם מדרגא לדרגא ומבטל בכל פעם את הגוף יותר ונכלל יותר בשרשו באי״ס עד שזוכה לבא אל התכלית שיתבטל הגוף לגמרי ונכלל לגמרי באי״ס ואזי זוכה לבחי׳ תורת ה׳ ותפלת ה׳ ממש כנ״ל ואזי כשנכלל בשרשו באי״ס נמצא כלהתורה והמצות והתפלה שמקיים הם תורת ה׳ ותפילת ה׳ ממש. נמצא שהש״י בעצמו עושה המצוות ואזי הוא בבחי׳ שליח כמו השליח שמצווה ועושה שליחותו כמו כן ממש הוא מצווה ועושה שליחות הבורא ית׳ כי בשביל זה נשתלח לזה העולם לעשות שליחותו ית׳ לקיים התורה והמצות שהוא מצווה עליהם. כי כל העבודה של האדם בזה העולם מכונה בשם שליחות כמובא בכל ספרי מוסר שמוכיחין ומזהירין את האדם מה יעשה ליום פקודה ומה ישיב לשולחו דבר. ואע״פ שבאמת אין זה תכלית השלימות לעשות עבודת ה׳ בבחי׳ שליחות כמו השליח שעושה שליחות המשלח כי עיקר התכלית הוארק שיהי׳ נכלל בו ית׳ ואזי אין העבודה שלו בבחי׳

שליחות כלל מאחר שכל מה שעושה ומקיים המצות הם תורת ׳ ממש וכל המצות שהוא עושה, הש,י בעצמו עושה אותם נמצא שאינו בבחי׳ שליח כלל וזהו עיקר התכלית כנ״ל, אעפ״כ בהכרח שיקיים האדם התורה והמצות בתחילה בבחי׳ שליחות כי א״א לבא מיד לבחי׳ עליונה הנ״ל להכלל בו ית׳ כי א״כ יתבטל החומר לגמרי ולא יהי׳ בחירה כלל אם הי׳ נכלל בו מיד ולא הי׳ מקום לקיום התורה ובריאת העולם אם הי׳ הכל נכלל בו בתחילה. וע״כ מאחר שעיקר קיום התורה הוא ע״י שיש בחירה אשר בשביל זה נברא העוה״ז הגשמי ע״כ בהכרח שבתחילה יקיים האדם המצות עם הגוף ואזי מקיים האדם בעצמו המצות ואזי הוא בבחי׳ שליחות שעושה שליחות וצווי הבורא ית׳ כנ״ל ואח״כ ע״י שמקיים מצותיו ית׳ עם הגוף בבי׳ שליחות אזי זוכה ע״ז להכלל בו ית׳ כי כל מה שהאדם מקיים מצות ה׳ אפילו עם הגוף בבחי׳ שליחות וצווי כנ״ל נחשב ג״כ כאלו הש,י בעצמו עושה כי באתערותא דלתתא עאיתער לעילא ואח״כ ע״ז שמקיים המצות ועושה שליחותו ית׳ ע״ז זוכה להכלל בו ית׳ ואזי כל המצות שהוא עושה הש״י בעצמו עושה אותם כנ״ל. וזהו עיקר התכלית לזכות לבלי לעשות המצות בבחי׳ שליחות וצווי כנ״ל רק בבחי׳ המשלח והמצווה בעצמו ית׳ בבחי׳ ה׳ ממש׃

אות ג

וזה בחי׳ העבודה של וידבר ה׳ אל משה וכו׳ שהם בחי׳ דברי תורה שהם בחי׳ נשמע כמבואר שם במאמר הנ״ל עש״ש היטב. כי העבודה שלו וידבר וכו׳ הוא בחי׳ תורת ה׳ ממש שהוא בחי׳ קיום התורה והמצוות של המדבר והמצווה בעצמו ית׳ שהוא בחי׳ המשלח כנ״ל, וזהו בחי׳ העבודה של וידבר שהוא בחי׳ העבודה של המדבר בעצמו ית׳ בחי׳ תורת ה׳ ממש. כי העבודה של המצוה בעצמה הוא עבודת האדם המצווה לעשות שליחותו אבל העבודה של וידבר היא בחי׳ תורת ה׳ ממש שזה זוכין כשנכלל השליח בהמשלח והמשלח בעצמו ית׳ כביכול מקיים התורה והמצות ואזי מתקיים העבודה של בחי׳ וידבר שהיא תורת ה׳ ממש שהוא העבודה של המדבר והמצוה והמשלח בעצמו ית׳ כביכול והבן הדברים׃

אות ד

וזה בחי׳ שלוחו של אדם כמותו בכל התור׳ כי בהכרח שיהי׳ בחי׳ שליחות כי עיקר קיום התורה והמצות הוא ע״י בחי׳ שליחות דייקא כנ״ל כי בהכרח שיהי׳ בחירה כנ״ל אך מצוה בו יותר מבשלוחו כי עיקר התכלית שיתבטל בחי׳ שליחות כנ״ל כי עיקר בחי׳ השליחות משתלשל משורש השליחות שהוא שליחות של הבורא ית׳ מה שהאדם מצוה לעשות שליחותו ית׳ אשר בשביל זה נשתלח האדם בזה העולם לעשות שליחותו ית׳ שהם מצותיו ית׳ ומאחר שבהכרח שהי׳ עולם גמשי ובשביל זה ההכרח לקיים המצות בבחי׳ שליחות דייקא בתחילה כנ״ל, מזה נשתלשל בחי׳ שליחות גם בין אחד לחבירו בחי׳ שלוחו של אדם כמותו כי בשביל זה נברא האדם שיהי׳ בחי׳ השליח כמו המשלח וכשהשליח עושה שליחותו בחי׳ ציר נאמן לשולחיו נכלל השליח בהמשלח ונחשב כאלו המשלח בעצמו עושה. כי אפילו כשהאדם עושה המצות בבחי׳ שליחות בבחי׳ תורת כנ״ל נחשב ג״כ כאלו הש״י בעצמו עושה כי העבודה צורך גבוה ובאיתערותא דלתתא איתער לעילא ועי״ז בעצמו שעושה האדם מצותיו ית׳ ומקיים שליחותו עי״ז נכלל בו ית׳ כנ״ל. אך אח״כ כשנכלל לגמרי בו ית׳ אז נתבטל בחי׳ שליחות לגמרי כנ״ל. וזה בחי׳ מצוה בו יותר מבשלוחו כי עיקר התכלית שיתבטל בחי׳ השליחות לגמרי כנ״ל אך אעפ״כ בהכרח שיהי׳ בחי׳ שליחות כי אל״כ יתבטל העולם והבחירה כנ״ל׃

אות ה

וזהו מה שדקדקו רז״ל בגמ׳ ותפסו דייקא מצוה זו מה שמצוה בו יותר מבשלוחו לענין שבת דייקא כמובא שם רב יוסף מלח רישא לכבוד שבת וכו׳ ושאר מעשיות, כולם לענין שבת אף שבכל המצות שייכה מצוה זו של בו יותר מבשלוחו אך באמת שבת הוא בחי׳ עוה״ב. ואז יתבטל העולם ויהי׳ נכלל בשרשו וגם עכשיו ביום שבת קודש נכללין כל העולמות בשרשן וכשהעולם נכלל בשרשו אזי התורה היא בחי׳ תורת ה׳ ממש ואזי נתבטל השליחות לגמרי שזהו בחי׳ מצוה בו יותר מבשלוחו כנ״ל וע״כ תפסו מצוה זו לענין שבת דייקא כי מצוה זו של בו יותר מבשלוחו היא בבחי׳ שבת שהוא כלליות העולמות בשרשן שאז נתבטל השליחות כנ״ל:

אות ו

אך עיקר בחי׳ השליחות הוא במו״מ כי המו״מ הוא בבחי׳ שליחות כי שליחות הוא בחי׳ רגלין כי שם השליחות ע״ש הרגלין כמו שנאמר בעמק שולח ברגליו (שופטים ה׳) כי השליחות הוא בבחי׳ אחר הבריאה שאז שייך שליחות וכנ״ל. וכלל הבריאה הוא בחי׳ רגלין נגדו ית׳ כ״ש והארץ הדום רגלי. והעבודה שיש במו״מ הוא בחי׳ רגלין נגד העבודהשל תורה ותפלה. כי זה כלל שהמדריגה התחתונה הוא בחי׳ רגלין נגד המדריגה העליונה. וכן בחי׳ הנעשה כנגד בחי׳ הנשמע הוא בחי׳ רגלין כי הנעשה הוא בחי׳ אחר הבריאה בחי׳ רגלין כי הנעשה הוא בחי׳ אחר הבריאה בחי׳ ברא כמובא שם במאמר הנ״ל. והנשמע הוא בחי׳ קודם הבריאה בחי׳ בראשית בחי׳ תורת ה׳ כנ״ל וע״כ הנעשה הוא בחי׳ רגלין כנגד הנשמע וכנ״ל ועיקר השליחות הוא בבחי׳ נעשה בבחי׳ רגלין כנ״ל. כי השליח הוא בחינת נעשה שעושה שליחותו ומצוותיו. והמשלח הוא בבחי׳ הנשמע ששומעין דבריו שמצוה לעשות. נמצא שעיקר השליחות הוא בבחי׳ רגלין וע״כ עיקר השליחות בבחי׳ מו״מ שהוא בחי׳ רגלין כמובא במ״א כי שם עיקר השליחות כמו שמשלחין את הא׳ למרחוק להביא דבר ממרחק כמו כן ממש הוא בחי׳ המו״מ שהאדם עושה המו״מ בשביל להגביה ולהעלות הקדושות הנפולות שרחוקין מאד ממנו ית׳ והוא בחי׳ שליחות ממש כנ״ל וע״כ שם עיקר השליחות כנ״ל. כי אצל כל המצות אע״פ ששלוחו של אדם כמותו אעפ״כ מצוה בו יותר מבשלוחו אבל במו״מ שם עיקר השליחות וכנ״ל. וזה בחי׳ לתקוני שדרתיך ולא לעוותי כי עיקר שליחות בשביל התקון כי בשביל זה נברא העולם הגשמי שע״ז נתהוה בחי׳ שליחות כנ״ל ובשביל זה נשתלח האדם בזה העולם, הכל כדי לתקן העולם מקלקולו כידוע. נמצא שעיקר בחי׳ השליחות שהיא בחי׳ בריאת האדם בזה העולם הגשמי בגוף עכור שע״ז שייך שם שליחות. כי בתחילה כשהי׳ נכלל בשרשו לא הי׳ שייך שם שליחות. ועיקר השליחות ע״י שנשתלח בזה העולם הגשמי ונתרחק ממנו ית׳ שאז שייך שם שליחות כמו ששולחין את בנו מרחוק. והכל בשביל נצח מלחמות ולתקן כל הקילקולים להשיב הכל מתוקן להש״י נמצא שעיקר בי׳ השליחות בשביל תיקון ולא לעוות ח״ו ח״ו. וזהו בחי׳ אין שליח לדבר עבירה. כי שליחו של אדם כמותו זה בחינת שנכלל השליח בהמשלח כנ״ל וזה דייקא על ידי תורה ומצות שעל ידי זה נכללין בו ית׳ ונכלל השליח בהמשלח כיבכול וע״כ גם בין אדם לחבירו שלוחו של אדם כמותו כנ״ל. אבל ע״י עבירה אדרבא נפרדין ממנו ית׳ וע״כ אין בו דין שליחות. ואין שיך בו שלוחו כמותו. כי אדרבא על ידי זה נתרחק ונתפרד השליח מהמשלח כביכול כנ״ל וזה בחי׳ אין שליחות לעכו״ם כי הם מעולם הפירוד כי לא קיבלו התורה והמצות ויגרש מפניו גוים ונתרחקו ממנו ית׳ וע״כ אינם בכל שליחות כי אינם יכולים להכלל בהמשלח וע״כ אינם בתורת שליחות כי עיקר בחיש שליחות הוא שהשליח נכלל בהמשלח כנ״ל:

אות ז

וזה בחי' וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו וכו' עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי וכו' כי האבות הן הן המרכבה וזכו להכלל בו ית' בבחי' שאומרים אלהי אברהם וכו' וע"י שנכללין בו ית' ונכלל השליח בהמשלח כביכול אזי יש לו ממשלה על מלאכים שהם בחי' שלוחים שמשם נמשך כח הבחירה שמשם נשתלשל אחיזת עץ הדעת טו"ר שמשם אחיזת הס"א. ומי שהוא ציר נאמן לשולחיו ועושה שליחותו בזה העולם בשלימות אז ימזכך בחי' השליחות שהוא בחי' בריאת העולם כנ"ל ואזי נתבטל אחיזת הסט"א שאחיזתה בבחי' שליחות דייקא בבחי' מלאך שמשם אחיזת עץ הדעת והס"א כידוע, ואזי זוכה ע"י להכלל בשרשו ונכלל השליח בהמשלח כנ"ל ואזי נעשה הוא בבחי' המשלח ואזי הוא מושל על כל בחי' השלוחים. וזה בחי' הממשלה על המלאכים שיהי' להצדיקים לעתיד שזהו עיקר התכלית כמובא בדברי רבינו ז"ל במ"א (בלק"ת סי' א') כי המלאכים הם בחי' שלוחים כי מלאך לשון שליח וכשהאדם זוכה לעשות שליחותו בשלימות בזה העולם אזי נכלל בהמשלח כביכול ואזי הוא בעצמו בבחי' משלח ויש לו ממשלה על כל השלוחים שהם בחי' מלאכים ואזי נכנע הס"א כנ"ל. וזהו וישלח יעקב מלאכים כי יעקב זכה שיהי' לו ממשלה על המלאכים וזכה לעשות שליחות עם מלאכים ממש. כי הוא נכלל בשרשו בבחי' משלח כנ"ל וע"כ שלח אותם אל עשו שהוא הס"א כי ע"י שזכה לזכך בחי' השליחות עד שנכלל בהמשלח כביכול עד שהוא מושל על השלוחים שהם המלאכים ע"י נכנע הס"א שהוא עשו שאחיזתם משם מבחי' שליחות כנ"ל וזהו עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי כי כל זה זכה ע"י ששמר התרי"ג מצות אצל לבן דייקא דיהיינו בתוך התגברות הסט"א שמתגבר על הצדיק מהגוף העכור והעולם הגשמי. וע"י שזוכה לשמור התרי"ג מצות שם דייקא בבחי' לבן שהוא התגברות הסט"א ע"י דייקא מזכך בחי' השליחות כי זה עיקר בחי' השליחות כשעושה המצות עם הגוף ומשבר התגברות הס"א הנאחז בהגוף ואזי דייקא האדם בבחי' שליח כנ"ל ואז כשהוא ציר נאמן לשולחיו בבחי' עם לבן גרתי ותריג מצות שמרתי. ע"י מזכך בחי' השליחות ונכלל השליח בהמשלח. ואזי נעשה בבחי' משלח ויכול לעשות שליחות עם מלאכים שהם בחי' שלוחים בבחי' וישלח יעקב מלאכים וכו' כנ"ל. בילא"ו:

שלוחין ג

אות א

בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו ואין שליחות לעכו"ם ואין שליחות לקטן. גם אין שליח לדבר עבירה:

ע"פ התורה אמר ר' עקיבה כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שנא' דובר שקרים לא יכון לנגד עיני וכו' (סי' נ"א לק"א). והכלל שהשקר מזיק לעינים בגשמיות ורוחניות כי ע"י השקר נתעכר דמיו ונמשך בכי' ודמעות שהם קלקול הראות וכו' כיעיקר התהוות השקר הוא מחמת הריחוק מאחד כי אמת הוא אחד ושקר הוא רבים וכ'. וקודם הבריאה הי' הכל אחד ואפילו שם טהור לא הי' שייך לומר כי טהור אין שייך אלא במקום שיש אחיזת הטומאה אבל קודם הבריאה הי' כולו אחד כולו טוב כולו קודש. אך תיכף כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל נתהוה מיד בחי' הטהרה שהוא בחי' הבחירה שמשם אחיזת השקר. כי תיכף אחר הבריאה הי' כביכול שני דברים בחי' האחד והבריאה ואז שייך בחירה כי באחד אין שייך בחירה רק במקום שיש שני דברים שייך בחירה לבחור בזה או בזה ומשם עיקר אחיזת השקר ששרשו מריחקו מאחד כנ"ל וכו' ע"ש כל זה היטב. וע"י השגחת הש"י אפילו אחר הפעולה שהוציא הקב"ה מכח אל הפועל כל הדברים הם באחדו תעמו וכו'. וע"י אמת השגחתה הש"י עליו ואז הכל אחד אחר הבריאה כמו קודם הבריאה אבל ע"י שקר מסלק ממנו השגחת הש"י ואז מפריד אחר הבריאה מקודם הבריאה שמשם עיקר אחיזת השקר וכו'. וזהו כשתגיעו לאבני שיש טהור וכו' אל תאמרו מים מים שהם בחי' דמעות שנתהווה ע"י השקר וכו' ע"ש כ"ז היטב:

וזה בחי׳ שלוחו של אדם כמותו בכל התורה כולה. כי כלל כל התורה הוא בשביל לכלול באחד, לכלול אחר הבריאה בקודם הבריאה שהוא כולו אחד כולו טוב כי זה עיקר התכגלית שבשביל זה נברא האדם כדי לכלול כל העולמות באחד ע״י קיום התורה והמצות בעולם הזה שהם אחדותו כידוע. ובשביל זה כל התורה כולה הוא בחי׳ עינים כ,ש מצות ה׳ ברה מאירת עינים כי ע״י התורה ממשיכין עיני השגחתו עלינו שעי״ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בבחי׳ כולו אחד כולו טוב כנ״ל. וז״ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם כי עיקר פגם כל העבירות הוא שפוגם בעיני ה׳ כביכול כ״ש והרע בעיניו עשיתי (תהלים נ״א) וכתיב (בראשית פ׳ וישב) רע בעיני ה׳, היינו שע״י העבירה שהוא רע בעיני ה׳ עי״ז כביכול מסלק עיני השגחתו ממנו ועי״ז נפרד אחר הבריאה מקודם הבריאה ונתרחק מבחי׳ כולו אחד שזהו עיקר הפגם והפירוד שעושה ע״י העבירה בחי׳ ונרגן מפריד אלוף כי מפריד אחר הבריאה מקודם הבריאה ע״י פגם העבירה שהוא פגם העינים. כי עיקר כלליות באחד, אחר הבריאה בקודם הבריאה הוא ע״י בחי׳ העינים היינו עיני ההשגחה כנ״ל. וזהו שארז״ל אחרי לבבכם זהו מינות ואחרי עיניכם זהו ניאוף כי ניאוף שהוא פגם העינים הוא מינות ממש כי ע״י פגם העינים מפריד הביראה מאחד שזהו בחי׳ מינות וע״ז ר״ל:

ועיקר הבריאה היתה רק בשביל הבחירה כי רק בשביל זה ברא השש,י כל העולמות כולם מראש ועד סוף וכולם נבראו בשביל האדם התחתון שבעוה״ז המלובש בגוף עכור שיש לו בחירה לבחור בטוב או בהיפך ח״ו. כי כל הבריאה היתה כדי שידעו ממנו יתׄ כדי שיכירו הכל גדולתו ורוממותו וטובתו יתׄ שזהו עיקר התכלית מכל התכליתין וכ״ש בזוה״ק שכל הבריאה היתה בגין דישתמודעין ליׄ. והש,י שיער בדעתו וחכמתחו יתׄ שא״א לגלות אלהותו וגדלו ורוממותו כ״א ע״י שיהיׄ האדם הבעל בחירה בעולם. כי כשרצה לגלות אלהותו הוצרך לברוא עולמות כיאם לא יהיו עולמות מי ידע ממנו יתׄ כי הכל אחד לבד בחי׳ קודם הבריאה ואין מי שידע ממנו יתׄ. ע״כ הוצרך לברוא את העולם ולהוציא כל העולם מכח עאל הפועל כדי שידעו ממנו יתׄ כנ״ל. אך תיכף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל נתהוה תיכף הבחירה כי תיכף אחר שיצאה הבריאה מכח אל הפועל היׄ שני דברים, בחי׳ האחד יתׄ והבריה ואז שייך בחירה כנ״ל ? הנ״ל. וזה היה מוכרח לבריאת העולם כי אם לא היׄ נתהוה תיכף בחי׳ הבחירה לא היׄ שום קיום להעולם כלל והיה כל העולם חוזר לשרשו ולמציאותו הראשון מיד ולא היו יודעין ממנו כלל כמו קודם הבריאה, היינו שאם גם אחר הבריאה היׄ הכל יודעין בידיעה גמורה מאלהותו יתׄ כמו שהוא באמת לא היׄ שום קיום להבריאה כי היׄ חוזר העולם לשרשו כנ״ל. כי עיקר הוא הידיעה וע״י הידיעה נכללין באחדותו יתׄ וכמאמר החכם אלו ידעתיו הייתיו. נמצא שאם גם אחר הבריאה היו הכל יודעין האמת בלי שום ספק ולא היׄ שום מקום לטעות היתה הבריאה חוזרת תמיד למקומה הראשון והיׄ נחרב העולם לגמרי כי היׄ בטל במציאות ע״י הידיעה האמתיית שהיא אחדותו כנ״ל. ע״כ עיקר קיום העולם הוא רק ע״י הבחירה שנתהוה תיכף אחר הבריאה אחר שיצאה הבריאה מכח אל הפועל כנ״ל. כי תיכף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל היׄ שני דברים, האחד יתׄ ואחר הבירה כנ״ל. ואם היׄ הכל יודעין האמת שאחר הבריאה נמשך מאחדותו יתׄ היׄ חוזר הכל אל האחדות והיׄ מתבטל העולם כנ״ל. אך השי״ת ברא את הבריאה באופן זה שתיכף אחר הבריאה יתהוה תיכף כח הבחירה דהיינו שתיכף אחר הבריאה יהיׄ מקום לטעות אם ירצה האדם, ואם ירצה להסתכל על האמת יראה האמת שזהו בחי׳ הבחירה שנתהוה אחר הבריאה ע״י שהיו אז שני דברים כנ״ל כי יש לו כח לבחור בזה או בזה, היינו כנ״ל שאם ירצה להטות דעתו אל האמת ולבחור בחיים וטוב שהוא האחד יתׄ להתקרב אליו אז טוב לו ואז יכלול גם אחר הבריאה בקודם הבריאה ע״י שידע ויאמין בהאמת שכל הבריאה נמשכת מהאחד יתׄ. אבל יש לו כח לבחור בההיפך. היינו שיש לו כח לכפור ח״ו שזהו בחי׳ השקר שנאחז אחר הבריאה היינ והכפירות שהם שקר היפך האמת שהם נאחזין תיכף אחר הבריאה שאז נתהוה מיד הבחירה שיש כח לכפור ח״ו למי שירצה לצאת ח״ו שזהו עיקר הרע והטומאה. כי עיקר היצה״ר והס״א הם בחי׳ כפירות כי היצה״ר והס״א נקראין אל אחר כפירות כידוע. ומחמת שנתהוה תיכף אחר הבריאה כח הבחירה כנ״ל, מחמת זה מתקיים העולם ואינו חוזר מיד לשרשו ע״ ישיש בחי׳ מסך מבדיל בין העולם ובין שורשו שהוא הסתרת הידיעה מה שאין הכל יודעין האמת מיד שזהו בחי׳ כח הבחירה. והסתרת הידיעה הזאת הוא בחינת תחילת הצמצום של החלל הפנוי וכמובן במ״א בדברי רבינו זצ״ל (סי׳ ס״ד) שעי״ז עיקר קיום העולם. כי עכשיו כשיש צמצום והסתרת הידיעה עד שאפשר לטעות למי שירצה שזהו בחי׳ מסך המבדיל שזהו בחי׳ כח הבחירה כנ״ל אז ימתקיים העולם ואינו חוזר לשרשו מחמת מסך המבדיל הנ״ל. אבל אם כן יתבטל העולם מחמת העדר החיות כי א״כ מאחר שיש מסך המבדיל מהיכן יקבל העולם ומלואו חיות ממקור החיים שהוא האחד יתׄ המחי׳ את כולם. ע״כ הצדיקים הם מקיימין את העולם כיהצדיקים הבוחרים בחיים ומאמינים שכל הבריאה נמשך ונברא מאחדותו יתׄ עי״ז הם כוללין אחר הבריאה בקודם הבריאה. כי ע״י ידיעה שהכל ממנו יתׄ נכלל הכל באחד כנ״ל ואז נכלל העולם באחד ואעפ״כ יש קיום להע8ולם כי נכלל באחד בבחי׳ רצוא ושוב בחי׳ מטי ולא מטי. מאחר שכבר משברין הכפירות ומאמינים שגם מסך המבדיל בעצמו והבחירה בעצמו הכל ממנו יתׄ ואזי נכלל הכל באחדותו יתׄ בבחי׳ רצוא ושוב בבחי׳ רדיפא ומעכב המבואר במ״א (סי׳ כ״ד) שעי״ז נעשין כלים והיכלין לקבל אור האחדותו ולהתענג על ה׳ לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו ואעפ״כ לא יתבטל לגמרי שכל אלו ההיכלין הזכים והרוחניים נעשים ע״י שזכה לשבר המסך המבדיל ע״י שבחר בחיים עד שעי״ז נתהפך המסך המבדיל ונעשה ממנו היכלין

עילאין לקבל האור על ידו לכלול באחדותו יתʼ ברצוא ושוב באופן שיוכלל בו באמת בתכלית האחדות ואעפ״כ לא יתבטל במציאות רק יזכה לידע אותו יתʼ. שזהו עיקר התכלית האמתי אשרי מי שיזכה לזה׃

נמצא שעיקר שלימות הבריאה הוא דייקא ע״י הבחירה שנתהוה אחר שיצאה הבריאה מכח אל הפועל דייקא. והעיקר הוא האמת שצריכין להאמין בהאמת שגם אחר הבריאה הש״י משגיח בהשגחה פרטיית על כל הדברים שבעולם כי הוא ברא הכל והוא מקיים הכל בהשגחתו וגם כל הטבע הוא השגחה רק שהוכרח שיהיʼ דרך הטבע בעולם כדי שיהיʼ מקום לטעות כדי שיהיʼ בחירה שזהו עיקר קיום העולם וכנ״ל ואזי ע״י האמת נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה ואזי כולו אחד כולו טוב כנ״ל בהתורה הנ״ל׃

וע״כ נקרא האדם בזה העולם שליח כ״ש (שמואל בʼ כ״ד) מה אשיב שלוחי דבר וכ,ש ציר נאמן לשולחיו (משלי). כי האדם נשלח מלמעלה בזה העולם הגשמי כדי שיעלה כל העולמות לשרשן לכוללן באחד כנ״ל שיהיʼ אחר הבריאה נכלל באחד כנ״ל. כמו האב ששולח את בנו בדרך למרחוק כדי שיכבוש מלחמות וישיב לו את כל המדינות שנתרחקו ממנו כדי שיגדל וינשא את בנו אח״כ ברוב עוז ותפארת עד אין קץ אם יזכה לעמוד בקשרי המלחמה. נמצא שעיקר שלימות האדם בעוה״ז הוא שיראה להיות ציר נאמן לשולחיו שיעשה שליחותו באמת דהיינו שישב השליחות להמשלח שיחזור ויגביה ויעלה וינשא כל הדברים שבעולם לשרשן לכוללן באחד ואז נכלל השליח בהמשלח. היינו שכל הבריאה בכלליות שהיא בבחיʼ שליחות שנשלחה ממנו יתʼ ונתרחקה מאתו יתʼ ע״י מסך המבדיל שהוא קיום העולם כנ״ל. וכשהאדם הבעל בחירה בוחר בטוב אזי מחזיר השליחות למריʼ קמא כי מחזיר ומעלה כלליות הבריאה שנשלחה ונתרחקה ממנו יתʼ לשרשה ולמקומה ע״י אמונתו החזקה בהאמת בהאחד יתʼ שהוא ברא הכל שעי״זחוזר ונכלל הכל באחדותו יתʼ כנ״ל׃

כי עיקר כח הבחירה הוא ע״י שיש בחיʼ שליח שהוא בחיʼ מלאך שנקרא שליח שהוא בחיʼ מט״ט שמשם אחיזת עץ הדעת טו״ר שהוא בחיʼ הבחירה בידוע כי עיקר כח הבחירה הוא ע״י הטבע. כי אם לא היʼ בחירה כלל רק עיקר הבחירה הוא ע״י שרואין שיש דרך הטבע בעולם עי״ז יש מקום לטעות ח״ו למי שרוצה לצעת ולעקור עצמו מחי החיים. כי באמת צריכין להאמין שגם הטבע בעצמה היא השגחה ובפרט שכבר זכינו לראות השגחתו יתʼ ושינוי הטבע בכמה אותות ומופתים שעשה הש״י עמנו ביציאת מצרים וקריעת י״ס וכוʼ וכוʼ וכן בכל דור ודור. וגם עכשיו מי שרוצה להסתכל על האמת רואה שינויים גדולים ונפלאות רבו תבכל עת שא״א להבינם ע״פ הטבע כלל אם לא כי יד הʼ עשתה זאת. כי באמת אין שום טבע בעולם כי הטבע בעצמה הוא השגחתו כי הוא ברא את הטבע והוא יתʼ מנהיג את הטבע כרצונו והבטע הוא רק בחיʼ שליח בחיʼ מלאך ששם אחיזת הטבע כידוע וע״כ הטב״ע בגיʼ אלקי״ם שהוא בחיʼ מלאך כידוע וכ״ש מלאכי אלקים. ועיקר הנהגת העולם ע״י שליח ע״י בחיʼ הטבע, הוא בשביל הבחירה כנ״ל. וכשהאדם מאמין בהאמת ויודע שגם הטבע בעצמה וכל העולם ומלואו הכל ממנו יתʼ, נמצא שחוזר וכולל אחר הבריאה בקודם הבריאה, כלליות השליח בהמשלח כנ״ל. כי עיקר כלליות באחד הוא ע״י אמונת ההשגחה כמבואר בהתורה הנ״ל׃

וע״כ בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו. כי זהו בחיʼ כלליות התורה והמצוות כדי שיוכלל השליח בהמשלח שיהיʼ השליח והמשלח הכל אחד שהוא בחיʼ כלליות הבריאה בקודם הבריאה שיהיה כולו אחד כולו טוב וכנ״ל׃

וע״כ אם שינה השליח כל שהוא השליחות בטל. כי עיקר כלליות השליח בהמשלח בחיʼ אחר הבריאה בקודם הבריאה הוא ע״י אמת כנ״ל וע״כ אם שינה השליח שהוא פגם האמת, השליחות בטל כי ע״י השקר בחיʼ שינוי מפריד ח״ו אחר הבריאה מהאחד. ואז נפרד השליח מהמשלח ואינו נכלל בו ואז שליחותו בטל כי הרשעים מאבדין את העולם ע״י שמפרידין העולם משורשו ע״י השקר שלהם שהוא כלל רשעותם כי השקר הוא הרע והטומאה כלליות כל החטאים שבעולם. כי עיקר קיום השליחות הוא ע״י האמת שעי״ז נכלל השליח בהמשלח וכל מה שעושה השליח כאלו המשלח עושה בחיʼ שליחו של אדם כמותו שכ״ז נמשך משורש השליחות העליון שהוא כלליות האדם והבריאה הכלולה בו שנשלחו מהמשלח הראשון האחד יתʼ שעיקר קיום שליחותם הוא ע״י האמת עי״ז חוזרים ונכללים בו יתʼ כנ״ל. וע״כ הצדיק מנהיג העולם כרצונו כ״ש ותגזר אומר ויקם לך. כי הוא נכלל בו יתʼ ע״י האמת שזהו עיקר הצדקות והכשרות של כל הצדיקים והכשרים וכל מעשי הצדיק האמת הם מעשי הש״י בעצמו כי הוא נכלל בו יתʼ כנ״ל. שזהו בחיʼ שלוחו של אדם כמותו שנמשך מבחיʼ זו כנ״ל׃

וע״כ אין שליח לדבר עבירה. כי ע״י העבירה עושין פירוד ח״ו ומפרידין ח״ו אחר הבריאה מקודם הבריאה שזהו בחיʼ ביטול השליחות כנ״ל׃

ומחמת זה בעצמו אין שליחות לעכו״ם כי העכו״ם הם בבחי׳ פירוד מחמת שאין מאמינים בהשגחתו ית׳ וע״כ אינם יונקים כ״א מאחורי כתפא כמבואר שם בהתורה הנ״ל וע״כ הם רחוקים מאחד כנ״ל וע״כ הם נקראים רבים כשפרש״י על עשו שהי׳ לו י״ו נפשות ונקראים נפשות בלשון רבים, ויעקב הי׳ לו שבעים נפש ונקראים בלשון יחיד כי העכו״ם הם שקר שהוא בחי׳ בקשו חשבונות רבים והם רחוקים מאחד כנ״ל וע״כ אין שליחות לעכו״ם כי עיקר שליחות בחי׳ שלוחו של אדם כמותו הוא בחי׳ כלליות בחי׳ אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל וע״כ אין שליוות אלא לישראל שכלולים באחד כנ״ל:

וע״כ אין שליחות לקטן כי עיקר כלליות באחד הוא ע״י הידיעה שיודעין שהכל בהשגחתו כנל שזהו בחי׳ מוחין דגדלות כ״ש ספרה לי את הגדולות אשר עשה אלישע, שכל הנסים והנפלאות שעשה אלישע שהם התגלות השגחתו ית׳ הם נקראיסגדולות בחי׳ מוחין דגדלות כ״ש כי מי גוי גדול ע״י שמאמינים בהשגחתו ית׳ וקוראים ומתפללים תמיד להש״י. וע״כ ע״י התפילה נמשכין מוחין דגדלות כידועהתפילה הוא בחי׳ אמונת ההשגחה שמחמת זה מתפלל וקורא להש,י מחמת שיודע ומאמין שהכל בהשגחתו ית׳ וידיעת ההשגחה זהו בחי׳ מוחין דגדלות כנ״ל. וע״כ עשו שאינו מאמין בהשגחה נקרא קטן כ״ש קטן נתתיך בגוים וכו׳ כי הוא בבחי׳ מוחין דקטנות שיניקתם מבחי׳ אלקים שמשם אחיזת הטבע שהוא בגי׳ אלקים כידוע. וע״כ הקטן שאין דעתו שלימה ונאחזין בו עאדיין מוחין דקטנות, וע״כ אין דעתו שלימה עדיין בידיעת ההשגחה, וע״כ אין דעתו שלימה עדיין בידיעת ההשגחה, וע״כ אין יכול לכלול אחר הבריאה באחד שזה זוכין רק ע״י ההשגחה כנ״ל. וע״כ הקטן פטור מכל המצוות כי כל התורה והמצוות הוא רק לכלול אחר הבריאה בקודם הבריאה שיהי׳ כולו אחד שזה זוכין רק ע״י ידיעת ההשגחה שהוא בחי׳ מוחין דגדלות כנ״ל וע״כ אין שליחות לקטן כי עיקר בחי׳ השליחות נמשך מבחי׳ ככליות הבריאה באחד וכו׳ כנ״ל:

וזה בחי׳ חנוכה כי מלכות יון הרשעה עמדו על ישראל לבטלם מהתורה והמצות כי היוונים הם אפיקורסים גדולים ואין מאמינים בהשגחותו ית׳ כי כל חכמות החיצונים נקראים חכמות יון שמהם כל האפיקורסות והכפירות וע״ז מפרידין בחי׳ אחר הבריאה מאחד כנ״ל וע״כ רצו לבטל התורה והמצות שע״ז נכללין באחדותו ית׳ וע״כ כשזכו לנצחם הי׳ הנס בנרות המנורה וקבעו רז״ל להדליק נר חנוכה. היינו ע״י שזכינו לנצחם ולשברם ע״ז נתגלה השגחתו ית׳ וע״כ קבעו להדליק נר חנוכה כי הדלקת נר חנוכה הוא בחי׳ אור עיני השגחתו ית׳ שאנו ממשיכין אור ההשגחה על ידי ההדלקה שאנו מדליקין נר חנוכה כי אור נר חנוכה הוא בחי׳ אור ההשגחה שאנו ממשיכין עכשיו שע״ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בבחי׳ כולו אחד כנ״ל:

וע״כ מצות נר חנוכה למטה מעשרה טפחים כי למטה מעשרה טפחים אין השכינה שורה כשרז״ל ועכשיו מעוצם הנס של חנוכה אנו זוכין לגלות אור ההשגחה גם למטה מעשרה טפחים, להורות שבכל מקומות ממשלתו ואפילו בכל מקומות הנמוכים הרחוקים ממנו ית׳ כולם מתנהגים בהשגחתו יתברך לבדו כי הוא יתברך מחיה את כולם. וזה עיקר כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה כשמקומות הרחוקים נכללים באחד על ידי שיודעין שגם שם מאיר השגחתו ית׳ תמיד. כי עיקר האדם נברא רק בשביל זה כדי לכלול כל המקומות הרחוקים באחדותו ית׳ ע״י שיזכה לבחור בטוב כנ״ל כי עיקר הבראיה היתה כדי שאח״כ יחזור ויוכלל הכל באחד ע״י האדם הבל בחירה שע״ז יתגלה אלהותו ית׳ כנ״ל. כיאם לא היתה הבריאה יוצאת מכח אל הפועל לא היו יודעין מאלהותו ית׳ כנ״ל. ועיקר התגלות אלהותו הוא ע״י האדם הבעל בחירה דווקא כנ״ל וע״כ כל מה שהמקום נמוך יותר ורחוק יותר מקדושתו ית׳ ששם מתגבר היצה״רביותר והבחירה חזקה ביותר כשזוכה לשבר הקליפה שם ולהטות הבחירה לטוב, זהו עיקר שלימות הבריאה בחי׳ ככליות אחר הבריאה בקודם הבריאה כי במקום שהבריאה סמוכה עדיין לשרשה אין מעלתו גדולה כ״כ כשזוכה לכלול שם באחד מחמת שסמוך אל האדח עדיין. רק העיקר הוא במקום הרחוק ביותר להתגבר שם לכלול באחד, והעיקר ע״י שמאמינים שגם שם מאיר השגחתו שע״ז נכללין באחד כנ״ל. וזהו בחי׳ מרחוק ה׳ נראה לי, מרחוק דייקא וזהו נראה לי נראה לי דייקא כי עיקר ע״י הראי׳ שהיא בחי׳ אור ההשגחה שע״ז נכלל גם הריחוק באחדותו ית׳ שזהו עיקר תכלית הבריאה כנ״ל. כיט זהעיקר שעשועיו ית׳ כשמקומות הרחוקים ביותר שבים אליו ונכללין באחדותו ית׳ כידוע. וזהו בחי׳ הקליפה שקודמת לפרי תמיד כי לא היתה קליפה קודם לא הי׳ הבריאה רחוקה כלל מקודם הבריאה ולא הי׳ בחירה כלל והי׳ הכל אחד כבתחלה והי׳ מתבטל העולם לגמרי כנ״ל וע״כ בהכרח שיהי׳ הקליפה קודם לפרי שע״ז אחר הבריאה רחוקה מקודם הבריאה. וכשזוכין לשבר הקליפה אז חוזר ונכלל אחר הבריאה באחד שזהו עיקר תכלית הבריאה כנ״ל. וזהו עיקר מעלת הבעל תשובה שגדולה מצדיק גמור כשרז״ל במקום שבע״ת עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד כי הצדיק גמור מעיקרו לא נפל עדיין לבחי׳ אחר הבריאה לגמרי כי באמת הכל אחד ע״י ידיעת ההשגחה כנ״ל ועיקר המעלה הוא כשיודעין מהשגחתו ית׳ במקום שאפשר לטעות ח״ו. וע״כ הצדיק גמור שלא חטא מעולם לפי בחינתו וקדושתו אין חילוק בין קודם הבריאה לאחר הבריאה וע״כ אין מעלתו גדולה כ״כ במה שכולל אחר הבריאה בקודם הבריאה מאחר שאצלו אין שייך אחר הבריאה כלל כי הוא דבוק בהשי״ת תמיד. אבל זה שבא כבר לידי חטא ח״ו ונפרד מהשי״ת שזהו עיקר בחי׳ אחר הבריאה כי ע״י חטאו נפרדה

הבריאה משרשה שזהו עיקר בחי' אחר הבריאה וכשזוכה אח"כ לשוב בתשובה שלימה להש"י ואז חוזר ומשיב ומעלה הכל להש"י וע"כ מעלתו גדולה ביותר כי הוא זוכה ביותר לכלול אחר הבריאה ממש בקודם הבריאה, מאחר שאצלו לפי בחינתו כבר נתרחקה הבריאה משרשה ע"י חטאיוועכשיו זכה לשוב שהוא מחזיר אחר הבריאה ממש לשרשה לכלול באחד שזהו עיקר השלימות כנ"ל:

אך עיקר התשובה זוכין רק ע"י אמת כי מאחר שכבר נתרחק ע"י עונותיו מהשי"ת בודאי קשה לו לשוב ובפרט אם ח"ו הרבה לפשוע. אך עיקר תיקונו אם רוצה לחוס על עצמו למלט נפשו מני שחת הוא רק ע"י האמת שיסתכל רק על האמת לאמתו ויבחור רק באמת ולא יטעה את עצמו ח"ו וע"י האמת יזכה לידע שגם שם במקומו מאירה השגחתו ית' כ"ש בכל מקום עיני ה' צופות רעים וטובים. וע"י אמונת ההשגחה יכולין לשוב להשי"ת מכל מקום שהוא ולכלול הכל באחד מאחר שיודעין שהש"י נמצא גם שם במקומו ע"כ בודאי יכול לשבו אליו ית' בקל וכשזוכין לתשובה ע"י האמת כנ"ל עי"ז נכלל אחר הבריאה ממש באחד כנ"ל שזהו עיקר התכלית כנ"ל:

וזה בחי' נר חנוכה סמוך לפתח הבית. כי הבי תהוא רשות היחיד שהוא בחי' רשות יחידו של עולם כ"ש בזוה"ק ששם מתגלה ביותר אחדותו ית'. כי התורהמתחלת בבית מבראשית שהוא ראש בית וע"י התורה נכללין באחדותו ית' כנ"ל, אבל בחוץ הוא רה"ר ושם אחיזת החיצונים וע"כ בחוץ הוא בבחי' אחר הבריאה כנגד הבית שהוא כנגדו בבחי' קודם הבריאה מאחר ששם הוא בחי' רשות היחיד כנ"ל. אבל עיקר השלימות לכלול אחר הבריאה בקודם הבריאה שיהי' נכלל גם כל המקומות שמבחוץ לתוך הקדושה בפנים וע"כ הזהירה תורה לזכור את הש,י והתורה תמיד הן בביתו הן חוץ לביתו בדרך כ"ש ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך וכו'. כי צריכין לכלול יחד הדרך שהוא במקומות שמבחוץ, לכוללו בבית שהוא בחי' כלליות אחר הבריאה באחד שזהו עיקר התכלית כנ"ל. וזהו בחי' כלליות השליח הבמשלח בחי' שליחו של אדם כמותו כי השליח הוא בחי' דרך שזהו לשון שליחות שנשלח בדרך אב למאחר שכלליות התורההוא לכלול הדרך בתוך בחי' הבית כנ"ל שהוא בחי' כלליות אחר הבריאה באחד כנ"ל ע"כ שלוחו כמותו כנ"ל. וע"כ הזהירה התורה בשבתך בביתך ובלכתך בדרך בפי' של ק"ש שהוא שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וכו' ודברת בם בשבתך בביתך וכו' היינו כנ"ל כי עיקר כלליות באחד הוא ע"י שנכלל הדרך בבית שיודעין שכל הדרכים שחוץ לבית וכל מקומות החיצונים כולם כלולים בפנים כי כולם נמשכין מהאחד ית' והוא מחי' את כולם שעי"ז נכלל אחר הבריאה באחד כמו שהי' קודם הבריאה כנ"ל וזהו בשבתך בביתך ולבכתך בדרך ובשכבך ובקומך. כי אור יום הוא בחי' אור ההשגחה שעי"ז גם אחר הבריאה כולו אחד כנ"ל אבל בלילה נחשך האור שזהו בחי' הסתרת ידיעת ההשגחה שזהו בחי' אחר הבריאה ששם יש בחירה. וצריכין להתחזק באמונה שלימה בבחי' ואמונתך בלילות (תהלים צב) להאמין באמת שגם בלילה בבחי' אחר הבריאה גם שם מאירה השגחתו ית' תמיד כי גם חשך לא יחשיך ממנו ולילה כיום יאיר (שם קל"ט) וזהו בחי' לכלול מדת יום בלילה ומדת לילה ביום בברכת ק"ש לידע ולהודיע שהכל אחד אחר הבריאה וקודם הבריאה שהם בחי' יום ולילה בית ודרך בחי' בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך כיהכל אחד כי ה' אלקינו ה' אחד וכנ"ל:

וע"כ נר חנוכה שהוא בחי' אור ההשגחה שאנו מגלין גם למטה מעשרה טפחים שהוא בחי' מקומות הרחוקים כנ"ל וע"כ מניחין נר חנוכה על פתח הבית מבחוץ להאיר ההשגחה גם בחוץ בבחי' דרך שזהו בחי' כלליות אחר הבריאה באחד כי כולו אחד כנ"ל:

וע"כ מדליקין נר חנוכה בתחילת הלילה כדי לכלול לילה ביום כנ"ל וזהו שזמן ההדלקה הוא משעת יציאת הכוכבים עד שתכלה רגל מן השוק, יציאת הכוכבים הוא בחי' אור ההשגחה כי ישראל נמשלו לכוכבים כ"ש והנכם היום ככוכבי השמים לרוב וישראל הם בחי' השגחה כנ"ל כי ההשגחה הוא בחי' אור בחי' אור העינים. והטבע הוא בחי' אור בחי' אור העינים. והטבע הוא בחי' חשך בחי' חשכת עינים שאין יודעין מהשגחתו ית' ואחיזתו הוא מבחי' פגימת הלבנה שהוא בחי' חושך בחי' ותכהין עיניו מראות בחי' ועיני לאה רכות. וצריך כל אחד לראות למלאות פגימת הלבנה שיהי' אור הלבנה כאור החמה היינו שיהי' נכלל מדת לילה ביום, אחר הבריאה בקודם הבריאה על ידי שמאמינים שגם הטבע היא השגחה כי הכל אחד וכנ"ל. והכוכבים הם בחי' תיקון פגימת הלבנה כשרז"ל שאמר הקב"ה להלבנה שתתמעט ונתן לה הכוכבים להפיס דעתה. היינו כי הכוכבים הם בחי' ישראל שנמשלו לכוכבים שהם ממשיכין אור ההשגחה גם בלילה בעת פגימת הלבנה שזהו בחי' אור הכוכבים שע"י אמונת אור ההשגחה גם בלילבה שהוא בחי' חשך בחי' טבע שיודעין שהכל רק בהשגחתו ית' לבד עי"ז נכלל לילה ביום, לבנה בחמה, טבע בהשגחה, אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ"ל. וע"כ מדליקין נר חנוכה שהוא בחי' אור ההשגחה מעת יציאת הכוכבים שהם בחי' אור ההשגחה כנ"ל עד שתכלה רגל מן השוק, רגל הוא בחי' השקר כ"ש (תהלים טו) ולא רגל על לשונו ואחיזת השקר הוא בשוק במקומות החיצונים ואנו צריכין עכשיו לבטל השקר מן השוק ולהמשיך אור האמת גם בחוץ לידע האמת שהכל בהשגחתו לבד שעי"ז נכלל גם השוק בפנים כנ"ל והכל ע"י האמת כמבואר בהתורה הנ"ל שעיקר כלליות אחר הבראיה בקודם הבריאה הוא ע"י האמת וכנ"ל:

וע״כ כל הכוונות של חנוכה הוא להמשיך אור האמת כמבואר בכונת האר״י מענין החי׳ פעמים אמת של אמצת ויציב המאירין בחי׳ ימי חנוכה כי עיקר המשכת אור ההשגחה שהוא בחי׳ נר חנוכה הוא ע״י אמת כנ״ל:

וזה בחי׳ (במדבר יג) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען פי׳ שבאו ישראל לפני משה ואמרו נשלחה אנשים לפנינו כשפרש״י שם וע״י שרצו לשלוח שלוחים לתור את הארץ ע״ז פגמו באי״י כי עיקר הפגם הי׳ ע״י השלוחים שהם המרגלים כי השליח הוא בחי׳ טבע שהיא בחינ׳ מלאך וכנ״ל. כי א״י למעלה מהטבע לגמרי כי שם השגחתו ית׳ תמיד כ״ש תמיד עיני ה׳ אלקיך בה וכו׳ וכשרצו לשלוח מרגלים פגמו בהשגחה ורצו להתנהג בדרך הטבע לשלוח מרגלים לראות אם יוכלו לכבוש ע״פ דרך הטבע ולא האמינו שע״י השגחתו ית׳ שנמשכת ביותר באי״י יוכלו לעלות אפילו לשמים. ומחמת שפגמו בהשגחה ע״כ הי׳ עיקר הפגם ע״י השלוחים דייקא שהם המרגלים כי השליח הוא בבחי׳ מט״ט בחי׳ הטבע כנ״ל וצריכין להיות ציר נאמן לשולחיו להחיזר השליחות למרא קמא שיהי׳ נכלל השליח בהמשלח שזהו בחי׳ כלליות הטבע בהשגחה אחר הבירה בקודם הבריאה שזהו עיקר התכלית כנ״ל. והמרגלים פגמו בהשליחות ולא היו צירים נאמנים לשולחם והוציאו דבת הארץ רעה ואמרו שקר על א״י ושקר הוא עיקר פגם ההשגחה כי דובר שקרים לא יכון לנגד עיניו כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וע״כ גרמו בכי׳ ודמעות כ״ש ויבכו העם בלילה ההוא כי השקר שהוא פגם עיני ההשגחה גורם דמעות שהם קלקול העינים כמבואר שם בהתורה הנ״ל ע״ש. וע״כ גרמו חורבן ביהמ״ק כשרז״ל אתם בכיתם בכי׳ של חנם אני אקבע לכם בכי׳ לדורות וכו׳ כי הביהמ״ק הוא בחי׳ עינם כ״ש והי׳ עיני ולבי שם כי שם עיקר ההשגחה שע״ז נכלל אחר הבריאה באחד שזהו בחי׳ נקודת האבן שתי׳ שממנו הושתת העולם שדרך שם עולין ונכללין באחד. וע״כ בביהמ״ק היו מתכפרין כל העונות כי עיקר פגם כל העונות הוא שנפרדין מאחדותו ית׳ ח״ו ואז צריך צדיק גדול ביותר שיוכל להמשיך גם עליו אור האמת שהוא בחי׳ השגחה וע״ז יזכה גם הוא לשוב אליו ית׳ כי עיקר התשובה ע״י האמת כנ״ל. וע״כ מי שחטא הי׳ צריך לבא לביהמ״ק לפני הכהן שהוא בחי׳ הצדיק האמת שהי׳ מכפר עליו ע״י הקרבנות שבביהמ״ק כי מגודל אור ההשגחה שהי׳ בביהמ״ק כנ״ל וע״כ הי׳ שם עשרה נסים כי הנסים הם התגלות השגחתו ית׳. ומגודל התגלות ההשגחה שהי׳ בביהמ״ק ע״ז הי׳ ממשיך הכהן אור ההשגחה גם על הרחוק שהוא החוטא עד שגם החוטא שהוא בבחי׳ אחר הבריאה ממש כנ״ל, נכלל גם הוא באחד וחזר לשורשו ונתתקן חטאו ע״ז כי עיקר התיקון ע״י ההשגחה שהוא בחי׳ אמת שע״ז חוזר ונכלל הבריאה באחד וכנ״ל:

וזהו אתם בכיתם בכי׳ של חנם אני אקבע לכם בכי׳ לדורות בכי׳ דייקא שהוא נמשך ע״י השקר שהוא מקלקל ראות העינים כנ״ל וע״כ צריכין לבכות על חורבן ביהמ״ק. וכן מי שרוצה לשוב באמת צריך לבכות על חטאיו לפני הש״י ולבקש מלפניו שיזכהו להתקרב אליו ית׳ באמת כ״ש (ירמיה לא) בבכי יבואו ובתחנונים אובילם וכו׳. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כי שורש הבכי׳ נתהוה תיכף אחר הבירא שאז נתהוה תיכף אחיזת השקר שמשם נמשך הבכי׳ כנ״ל שזהו בחי׳ אל תאמרו מים מים שהם בחי׳ דמעות שהוא אזהרה על שקר כמו שמסיים שם שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני וכו׳ ע״ש בהתורה הנ״ל. וזה סוד בכיית המים התחתונים שהיו המים התחתונים בוכין אנן בעינן למהוי קדם מלכא כמבואר בזוהר ומדרשים. כי באמת הבכי׳ הוא קילקול הראות כנ״ל שזהו בחי׳ פגם ההשגחה כנ״ל. אבל באמת זהו עיקר לכלול אחר הבריאה ממש בקודם הבראיה, ועיקר בחי׳ אחר הבריאה הוא במקום שנסתר השגחתו ששם עיקר הבחירה ששם דייקא צריכין להתגבר ולידע שגם במקום הסתרת השגחתו גם שם מתנהג באמת לאמתו בהשגחתו ית׳ לבד ואז מעלה אחר הבריאה ממש בקודם הבראיה שיהי׳ כולו אחד. כי במקום התגלות השגחתו ית׳ שם הוא בחי׳ כולו אחד כמו ש הי׳ קודם הבריאה ע״כ אין נחשב שם למעלה כלל מה שנכלל באחד מאחר שאין שם מניעה והסתרה. ועיקר עבודת האדם לכלול אחר הבריאה ממש בקודם הבריאה דהיינו לכלול הטבע הסתרת ההשגחה ששם אחיזת השקר שהוא בחי׳ דמעות, לכלול הכל באחד כנ״ל כי באמת השקר בעצמו מקבל חיות מהש״י בשביל שיהי׳ בחירה כי הוא ית׳ מחיה את כולם וזהו בחי׳ דמעות שהם קלקול הראות פגם ההשגחה, ובאמת אלו הדמעות הם הם כח הראות בעצמו כי בהדמעות מלובש כח הראות כי משם נמשכו הדמעות וכש,ש במאמר הנ״ל דברי רז״ל ושבו העבים אחר הגשם זה הראות שהולך אחר הבכי נמצא שהראות מלובש בהבכי וכ״ש רבינו ז״ל (סי׳ ר״נ) ענין זה על מארז״ל ומוריד שני דמעות לים הגדול ע״ש, וע״כ הדמעות נתהוו תיכף אחר הבירא שזהו סוד בכיית המים התחתונים כי מתחלה הי׳ העולם מים במים ואח״כ הבדיל הש״י ביניהם ואין בין מים התחתונים למים עליונים אלא כל שהוא כשרז״ל. והבדלת מים התחתונים ממים העליונים זה בחי׳ אחר הבריאה שנבדל מקודם הבראיה כי כל הדברים שהם קרובים יותר לשרשם הם כלולים יותר באחד והם בבחי׳ כולו אחד בחי׳ קודם הבראיה, להדברים שהם למטה ממנו וע״כ מים העליונים ומים התחתונים הם בבחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה ותיכף שהי׳ הבדלה ביניהם נתהוו דמעות שהוא הבכי׳ של המים התחתונים כנ״ל. כי תיכף שנבדל אחר הבריאה מקודם הבריאה נתהוה תיכף אחיזת השקר וכו׳ כנ״ל שמשם הדמעות שהם קלקול הראות פגם ההשגחה כנ״ל. אבל באמת גם שם מלובש ההשגחה כנ״ל וזהו בחי׳ הדמעות בעצמן שהם חלקי הראות וההשגחה רק שנפרדו משרשם שע״ז נתהוה אחיזת השקר כנ״ל שזהו בחי׳ סוד מה שכתוב בזוה״ק שהעכו״ם יונקים משארית ההשגחה

מאחורי כתפא במובא בהתורה הנ״ל היינו שעיקר יניקתם מבחי׳ דמעות שהם בחי׳ חלקי הראות וההשגחה שנפסקו משרשם שזהו בחי׳ שארית ההשגחה וכנ״ל וכ״ש רבינו ז״ל בהתורה להמשיך השגחה שלימה וכו׳ (סי׳ יג) שישראל נמשך עליהם השגחתו בשלימות היינו שמגיע אור ההשגחה על ישראל ומגיע עליהם ממש עד שאנו חוזרין ונצטיירין בעיניו וכו׳. אבל על העכו״ם נתפזר ונפרד האור קודם שמגיע אליהם וע״כ אינם חוזרין ונצטיירין בעיניו וכו׳ ע״ש. נמצמא שיניקת העכו״ם מהפסקת ההשגחה משרשה שזהו בחי׳ הדמעות שהם חלקי הראות שנפסקו מן העינים ומשם אחיזת השקר. כי עיקר אחיזת השקר הוא מבחי׳ זו מחמת הפסקת ההשגחה היינו מה שהש״י מסתיר לפעמים השחגתו עד שנפסק מהדעת לראות בעיני שכלו השגחתו בשלימות ושם עיקר הבחירה. ומי שהוא בר דעת ומסתכל על האמת יודע שהכל מהש״י ואפילו העכו״ם ומקומות החיצונים ששם נפסק ונסתר ההשגחה גם שם מתנהג רק בהשגחתו המוסתרת שם שהם בחי׳ הדמעות, שנסתרו שם עיני השגחתו שמשם יניקתם כנ״ל. וזהו בחי׳ במסתרים תבכה נפשי מפני גוה מפני גאוותן של ישראל שניתנה לעכו״ם (כשרז״ל חגיגה דף ה׳ ע״ב) כי גאותן וגדולתן של ישראל שנתנה לעכו״ם בעו״ה הוא מבחי׳ הסתרת ההשגחה שהוא בחי׳ דמעות כנ״ל שאלו הדמעות הם באמת חלקי ההשגחה שנסתרו בין הטבע והעכו״ם. וזהו במסתרים תבכה נפשי במסתרים דייקא כנ״ל כי משם יניקת העכו״ם כנ״ל. וזה בחי׳ דמעות של עשו הרשע שמשם עיקר אריכת הגלות כי יניקתם רק מבחי׳ דמעות שהוא בחי׳ הסתרת ההשגחה כנ״ל. אבל אנו בני ישראל מאמינים שגם בתוקף הגלות וממשלת העכו״ם גם שם נסתר השגחתו ית׳ כי הדמעות בעצמן שמשם יניקתם אלו הדמעות בעצמן הם בחי׳ חלקי ההשגחה הנסתר שם כנ״ל ועי״ז שאנו מאמינים שגם הסתרת ההשגחה היא השגחתו ית׳ עי״ז אנו כוללין אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו עיקר התכלית כנ״ל:

וע״כ צריכין לבכות דייקא על חורבן ביהמ״ק וכן על חטאיו כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כי בכיית ישראל הוא בחי׳ בכיית המים התחתונים שבוכין אנן בעינן למהוי קדם מלכא שזהו עיקר בכיית ישראל שבוכין על חטאם ועונותיהם שגרמו חורבן ביהמ״ק או עיכוב בניינו ואנו רחוקים מאבינו שבשמים ומארצו יצאנו וע״כ אנו בוכים כבן לפני אביו כי אנן בעינן למיהוי קדם מלכא ולהתקרב אליו באמת. ובבכיה זו מעלה כל הדמעות שהם בבחי׳ אחר הבריאה בחי׳ הסתרת ההשגחה, מעלה הכל לשרשו לבחי׳ ההשגחה שהוא בחי׳ כולו אחד שמשם שורש הדמעות, מאחר שבוכה להתקרב אליו ית׳ ולכלול בו, נמצא שנכללין הדמעות באחד שזהו עיקר בחי׳ כלליות אחר הבריאה באחד וכנ״ל והבן היטב. וע״כ ע״י דמעות אלו של ישראל מבטלין כח הדמעות של עשו שהיא בחי׳ השקר שהוא בחי׳ דמעות כנ״ל. ואז יפסוק ממשלתם שכל כחם הוא רק מהסתרת ההשגחה מבחי׳ דמעות כנ״ל. אבל כשהדמעות בחי׳ הסתרת ההשגחה נכלל בשרשו בהשגחה נתבטלין העכו״ם לגמרי ועולין ישראל ונגאלין ונוטלין כל הגדולה. כי ישראל הם בבחי׳ ההשגחה כנ״ל כי הם כלולים באחדותו ית׳ כי קוב״ה ואורייתא וישראל כולו חד וכנ״ל וע״כ גם הש״י יבוכה על חורבן ביהמ״ק כ״ש במסתרים תבכה נפשי וכו׳ כנ״ל כדי להמתיקהבכיה ולהעלות הדמעות לשרשן כנ״ל. וזהו בחי׳ וממשיך שני דמעות לים הגדול שפירש שם רבינו ז״ל (סי׳ רנ) שהוא בחי׳ שממשיך חלקי השגחתו להשגיח על העכו״ם שמצירים לנו לשברם ולבטלם ע״ש. כי ע״י התגברות הגלות שנמשך ע״י הדמעות כנ״ל ע״כ צריך להכניעם ולשברם ע״י דמעות דייקא כי זהו בחי׳ המתקת הדין בשרשו כי ע״י בחי׳ דמעות שלו ית׳ נתבטלין ונמתקין כל הדמעות ועולין לשרשן ונכללין בהשגחה ונמשך ונתגלה השגחה שלימה ע״י הדמעות דקדושה דייקא. וע״כ מעלת הבכיה בקדושה, גדולה מאד כ״ש בבכי יבואו וכמובא בכל הספרים. כי כשבוכין להתקרב להש,י שהוא לכלול באחדותו ית׳ אזי נעשה תיקון גדול ע״י הדמעות דייקא כי עי״ז נכלל אחר הבריאה באחד כנ״ל ובזה מתקן חטאיו שעל ידם גרם פירוד ח״ו בין הש״י ובין כלליות הבריאה שזה עיקר פגם כל החטאים כנ״ל. וע״י הדמעות חוזר ונכלל אחר הבריאה באחד שזה עיקר התיקון של כל החטאים וכנ״ל:

וזה בחי׳ ועיני לאה רכות שהיתה בוכה שלא תפול בחלקו של עשו כשרז״ל, בוכה דייקא כי מחמצת שעיקר יניקתו של עשו הוא מבחי׳ השקר שהוא בחי׳ דמעות כנ״ל ע״כ היתה בוכה דייקא שלא תפול בחלקו רק תזכה להכלל ביעקב שמדתו אמת כ״ש תתן אמת ליעקב וע״י דמעות אלו נכללו הדמעות באמת ונתבטלו כח הדמעות של עשו שהם בחי׳ שקר שאחיזתו אחר הבריאה. כי עשו כל בכייתו על תאוות עוה״ז שיהי׳ לו כל תאוות לבו ולא חפץ לכלול בהש״י כלל. ואלו הדמעות הם בחי׳ השקר שאחיזתו בעוה״ז בבחי׳ אחר הבריאה וכנ״ל. אבל דמעות של ישראל שהם בחי׳ דמעות של לאה הוא רק להתקרב להש״י שלא ליפול ח״ו בחלקו של עשו שהוא הסט״א בעצמו. כי כל אחד מישראל מי שרוצה לחוס על עצמו באמת ולהסתכל על תכליתו הנצחי צריך לבכות הרבה מאד שלא יפול ח״ו בחלקו של עשו שהוא היצה״ר. כי לאה מרמזת על כנסת ישראל שצריכין לבכות מאד מאד כנחל שוטף שלא ליפול בחלקו של עשו שהוא היצה״ר ח״ו ומי שרואה שהבעל דבר מתגבר עליו יותר וכבר נתפס הרבה והוא בסכנה גדולה בכל עת הוא צריך לבכות יותר ויותר מכו לאה אמנו שהיתה בוכה כ״כ לפני הש״י שלא ליפול בחלקו של עשו עד שהיו עיניה רכות, וזכתה לפעול בקשתה ע״י בכייתה העצומה מאד. כמו כן כל אחד מישראל אם יבכה באמת לפני השי״ת כמה וכמה פעמים בלי שיעור אז בוודאי יעורר רחמיו ית׳ וינצל מליפול בחלקו של עשו ויזכה להתקרב אליו ית׳ באמת ולכלול בו ית׳ ע״י הדמעות דקדושה דייקא כי עי״ז נכלל אחר הבריאה באחד כנ״ל:

וזהו בחי׳ קימת חצות שצריכין לקום בחצות לילה ולבכות על חורבן ביהמ״ק היינו לבכות על חטאיו ועל גשמיותו שמעכב בנין ביהמ״ק שנחשב ע״ז כאלו החריבו כשרז״ל כי ההשגחה הוא בחי׳ אור העינים כנ״ל שהוא בי׳ אור יום בחי׳ חסד. והסתרת ההשגחה בחי׳ הטבע בחי׳ אחר הבריאה ששם אחיזת השקר והדמעות, הוא בחי׳ חשך בחי׳ לילה. וישראל מחברין וכוללין מדת לילה ביום כי כוללין אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל. וע״כ צריכין לקום בחצות לילה לבכות על חורבן ביהמ״ק וע״ז משברין בחי׳ הלילה והחשך שהוא בחי׳ אחר הבריאה שמשם אחיזת העכו״ם ואנו משברין ומבטלין אחיזתם ע״י קימת חצות לילה ואז בוכין על חורבן ביהמ״ק שע״ז עוסקין בבנינו, כי כל המתאבל על ירושלים זוכה לראות בשמחתה וכנ״ל, וע״ז יכלל לילה ביום אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל כי עיקר התגלות ההשגחה הוא בביהמ״ק וכנ״ל:

וזהו בחי׳ חנוכה שהוא חונכת הביהמ״ק שאז ממשיכין אור ההשגחה ע״י נרות חונכה שזהו עיקר קדושת הבית המקדש כי שם מאירה השגחתו כנ״ל שזהו בחי׳ נרות המנורה שבביהמ״ק שהם בחי׳ המשכת אור ההשגחה שע״ז נכלל הכל באחד כנ״ל. וזהו בחי׳ אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות כי כל השבעת הנרות צריכין לכלול באחד כי ע״י ההשגחה שהוא בחי׳אור הנרות שבביהמ״ק נכלל הכל באחד וכנ״ל:

וכן כתב רבינו ז״ל במאמר ויהי מקץ (בלק״ת סי׳ ז׳) חנוכה הוא בחי׳ חנוכת הביהמ״ק בחי׳ תיקון חטא המרגלים שגרמו חורבן בהימ״ק ע״ש הענין, וע״פ הנ״ל מבורר ג״כ היטב ענין זה כנ״ל:

וזה שאמרו רז״ל בגמ׳ שליחות מנלן ולמדו מקרבן פסח ומתרומה שנאמר ושחטו אותו כל קהל ישראל וכו׳ וכן למדו מתרומה שהשליח צריך להיות בן ברית וכו׳ ע״ש. כי ביציאת מצרים נתגלה השגחתו ית׳ לכל באי עולם ע״י האותו והמופתים הנוראים אשר עשה ה׳ עמנו לעיניו. וע״י התגלות ההשגחה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחי׳ השליחות בחי׳ שלוחו של אדם כמותו. וע״כ למדו מפסח שהוא בחי׳ יצי״מ, למדו משם דין שליחות כי דין השליחות נמשך מבחי׳ זו מבחי׳ כלליות הבריאה באחד שנתגלה בפסח בעת יצי״מ כנ״ל. וע״כ הי׳ יצי״מ בחצות הלילה כי אז נכלל לילה ביום בחי׳ לילה כיום יאיר. כי איתא שאותה הלילה היתה מאירה מאד כמו ביום כי נכלל לילה ביום וכו׳ וכנ״ל:

וע״כ מצות קידוש החודש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל בעת יציאתן ממצרים ושם בפ׳ זאת נזכר יצי״מ בחצות הלילה. כי הכל בחי׳ אחת כי קידוש החודש הוא למלאות פגימת הלבנה בחי׳ והי׳ אור הלבנה כאור החכמה שזהו בחי׳ כלליות לילה ביום כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה וכנ״ל שזהו בחי׳ קימת חצות לילה לשבר הלילה לכוללה ביום שזהו בחי׳ יציאת מצרים וכנ״ל:

וזהו בחי׳ כלליות לילה ביום כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה וכנ״ל שזהו בחי׳ קימת חצות לילה לשבר הלילה לכוללה ביום שזהו בחי׳ יציאת מצרים וכנ״ל:

וזהו בחי׳ תרומה שמשם למדו ג״כ דין שליחות כי תרומה שהוא בחי׳ צדקה היא בחי׳ עינים כשרז״ל לענין תרומה עין יפה א׳ מארבעים וכו׳. כי עיקר הצדקה הוא האמונה שמאמינים בהש״י שהכל בהשגחתו ונותן לדל אין מחסור כי בגלל הדבר הזה יברכו ה׳ וכ״ש והאמיטן בה׳ ויחשבה לו צדקה. וע״כ ע״י התרומה צדקה ממשיכין עיני השגחתו עלינו שע״ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחי׳ שליחות בחי׳ שלוחו של אדם כמותו. ודוקא כשהוא בן ברית שהואיכול לכלול כל הבריאה באחד וכנ״ל:

וזה שנוהגין להרבות בצדקה בחנוכה כדי להמשיך אור ההשגחה ע״י הצדקה שזהו עיקר בחי׳ נר חנוכה כנ״ל:

וזהו שארז״ל כל המעלים עין מ והצדקה כאלו עובד ע״ז, מעלים עין דייקא כי עיקר הצדקה הוא בחי׳ עינים להמשיך עיני השגחתו עלינו כ״ש במתנות עניים (דברים כ״ו) השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל וכו׳. כי עיקר העניות נמשך מפגימת הלבנה שהוא בחי׳ חשך בחי׳ ותכהין עיניו מראות שהוא בחי׳ מיעוט והסתרת ההשגחה. כי כל הפרנסה והעשירות הוא בחי׳ עינים כ״ש (קהלת ה) ומה כשרון לבעליו כ״א ראות עיניו וכ״ש (תהלים קמה) עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם סכתו וכו׳. כי העשירות נמשך מבחי׳ שמאל כ״ש (משלי ג) בשמאלה עושר וכובד, ושמאל זהו בחי׳ אחר הבריאה כמבואר בהתורה הנ״ל. וכל זמן שאין נכלל שמאל בימין ח״ו דהיינו שאין נכלל כלליות הבריאה שהוא בחי׳ שמאל בקודם הבריאה שהוא בחי׳ כולא ימינא אז בודאי א״א לקב לשפע ופרנסה מאחר שרחוקין מהשרש אשר הוא מחיה את כולם. ואפילו מעט השפע שיורד בהעלם ובהסתרה גדולה ע״י הסתרת השגחתו בתוך הטבע גם זה מעט מקבלים הרוב העכו״ם והרשעים שיניקתם מבחי׳ אחר הבריאה אשר זה חלקם אשר בחרו בו. וישראל הכשרים שהם בבחי׳

השגחה פרנסתם מעוטה מאד. וע״כ עיקר המשכת השפע לישראל הוא כששמאל נכלל בימין היינו כשאנו זוכין להתגבר באמונה ההשגחה שהכל מאתו יתʼ לבד ואין שום דרך הטבע בעולם כלל ועי״ז אנו זוכין להמשיך עיני השגחתו עלינו ואז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שהוא בחיʼ כלליות שמאל בימין כנ״ל ואז הקב״ה ממשיך שפע וחיות להבריאה שהוא בחיʼ פרנסה ועשירות. וע״כ באמת קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף (כשרז״ל פסחים קי״ח) כי באמת קודם הבריאה הוא בחיʼ כולא ימינא ולית שמ אל ולית עושר תמן כ״ש בזוה״ק קודם הבריאה כולא אחד ואין שייך שם שפע וחיות ועשירות כי כשאין בריאה אין שייך שפע וחיות וע״כ עיקר העשירות בשמאל כנ״ל. כי שמאל הוא בחיʼ אחר הבריאה ששם צריכין שפע וחיות שהוא בחיʼ עשירות ופרנסה. אבל בבחיʼ אחר הבריאה לבד בוודאי אין שם פרנסה וחיות כי העושר והכבוד מלפניו יתʼ וכוʼ והוא מחיʼ את כולם ואם חי״ו יפסיק השפעת חיותו אפילו רגע קלה יוחזר העולם לתהו ובהו וע״כ עיקר השפע הוא כשתכלל שמאל בימין, אחר הבריאה בקודם הבריאה שאז הש״י משפיע השפע משורש העליון שהוא בחיʼ ימין כי עיקר שורש העליון של השפע הוא מימין כ״ש נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו וחסד הוא ימין, רק ששם בשרשו העליון בבחיʼ קודם הבריאה שם השפע דק וזך ומצוחצח עד שאין שייך לקרותו שם בשם שפע ועשירות, רק כשאחר הבריאה בחיʼ שמאל מקבלת זה האור ע״י ההשגחה שעי״ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה אז נצטטירת השפע ונקראת בשם עשירות וע״כ עיקר העשירות משמאל. וזהו שאיתא בזוה״ק שמים הם מימין ושמאל כמבואר בפʼ תרומה מיא אינון לימינא וכוʼ היינו כנ״ל. וז״ש בזוה״ק שפ״א לא היʼ מטר ובאו לרשב״י ואמר שצריכין ליחד קוב״ה ושכינתיʼ בבחיʼ אפין באפין וכוʼ כי יחוד קוב״ה בבחיʼ אפין באפין זהו בחיʼ כלליות אחר הבריאה בקודם הבריאה. כי דעכלל זה שהש״י בעצמו כביכול נקרא קוב״ה והמשכת חיותו מה שמחיʼ את כל העולמות זהו בחיʼ שכינה ובאמת כולו חד כי הʼ אחד ושמו אחד כי חיותו דבורק בו יתʼ באחדות גמור רק שהש״י נתן בחירה עד שיש כופרים ואפיקורסים שאין מאמינים בהשגחתו וע״כ הם עושין פירוד בין קוב״ה ושכינתיʼ היינ ובין קודם הבריאה ואחר הבריאה שהם כלליות כל העולמות אשר הוא יתʼ מחיה את כולם ע״י שכינת עוזו כנ״ל. ובאמת א״א להבין דבר זה איך הש״י ישהוא מרומם על כל מנהיג ומחיה את העולם הגשמי הזה רק העיקר הוא האמונה לבד שאנו מאמינים שהוא יתʼ משגיח בהשגחה פרטיית על כל דבר שבעולם ויושב וזן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים׃

כי סוד כלליות הבריאה בקוד סהבריאה א״א להשיג בדעת כ״א באמונה לבד. וזהו בחיʼ שלשה דברים שנתקשה בהם משה שהם מעשה מנורה וקידוש החודש ושקלים וסימנם משי״ה כ״ש בזוה״ק כי כל אלו הם בחיʼ כלליות הבריאה בקודם הבריאה ע״י בחירת האדם שמטה דעתו להאמין בהשגחתו וע״כ גם משה נתקשה בהם כי א״א להבינם בדעת אנושי כלל אם לא מי שהוא בבחיʼ משה וגן הוא נתקשה בהם. כי מנורה היא בחיʼ אור ההשגחה שזהו בחיʼ נרות המנורה בחיʼ נר חנוכה שעי״ז נכללין באחד בבחיʼ אל מול פני המנורה יאירו וכוʼ שכל הנרות פונין לנר אʼ, לכלול באחד ע״י אור ההשגחה שהוא בחיʼ אור הנרות כנ״ל. וזה בחיʼ נרות חנוכה כ״ה דאינון כ״ה אתוון דיחודא כמובא בזוה,ק כי ע״י נר חנוכה נמשך ההשגחה למטה. ועי״ז נכללין באחד שהוא כ״ה אתוון דיחודא שהוא שמע ישראל וכוʼ. וזה בחיʼ קידוש החודש שהוא למלאות פגימת הלבנה שיהיʼ אור הלבנה כאור החמה שזהו בחיʼ כלליות הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל. וזהו בחיʼ שקלים שהם צדקה שעי״ז נכלל ג״כ הבריאה באחד כנ״ל. וזה בחיʼ מחצית השקל תרומה להʼ כי אחר הבריאה נתהוה תיכף הבחירה והבחירה הוא בחיʼ מתקלא שכל אדם עומד על המשקל ובידו לבחור ולהכריע עצמו לכאן או לכאן. והוא בבחיʼ מחצית השקל תרומה להʼ שצריך כ״א לרחם ע״ע להרים המתקלא להש״י להכריע עצמו על הקדושה בבחיʼ מחצית השקל תרומה להʼ. וע״כ קשין מזונותי של אדם כקריעת י״ס דייקא. כי משה רבינו המשיך ופרסם השגחתו בעולם ע״י האותו והמופתים שעשה במצרים ועל ים סוף ואז נתגלה חדוש העולם והשגחתו יתʼ עד שנחשב כאלו נברא העולם אז. וזה בחיʼ קריעת י״ס שנבקעו המים שזהו בחיʼ תחילת הבריאה שנתגלה אז, כי בתחלת הבריאה הבדיל הש״י בין מים למים בין מים העליונים למים התחתונים שהם בחיʼ קודם הבריאה ואחר הבריאה כנ״ל ובאמת הכל אʼ רק שא״א להבין זאת כלל כנ״ל. וזה הראה משה בקרי״ס שנתבקעו המים והבדיל בין מים למים והפך מים ליבשה ואח״כ נטה ידו והפך מיבשה לים ונטבעו המצרים. ובזה הראה שהכל אחד מים וימבשה ימין ושמאל קודם הבריאה ואחר הבריאה. והחיות רצוא ושוב, שהחיות העליון נמשך בבחיʼ רצוא ושוב שהוא בחיʼ השגחתו יתʼ שעי״ז הכל אחד. וע״כ קשין מזונותיו כקריעת י״ס כי להמשיך מזונות צריכין להכלל אחר הבריאה באחד שיהיʼ אחר הבריאה כמו שהיה קודם הבריאה שיהיʼ אב ובן כחדא ואעפ״כ תתקיים הבריאה ולא תתבטל במציאות שזאת הבחיʼ קשה מאד להשיג וגם משה רבינו נתקשה בזה שזהו סוד קי״ס כי משם נמשך מזונות כי זהו בחיʼ כלליות שמאל בימין שמשם המטר והפרנסה כנ״ל׃

וע״כ עיקר גלות מצרים נתגלגל עש״י השליחות ששלח יעקב את יוסף בנו כ״ש וישלחהו מעמק חברון. כי כל הדרכים בחזקת סכנה מחמת שהדרכים הם בחיʼ שליחו תכנ״ל שהוא בחיʼ אחר הבריאה ששם אחיזת החיצונים שהם מזיקי עלמא חי״ו וע״כ הדרכיום בחזקת סכנה וע״כ אירע מכירת יוסף בעת שהיʼ בדרך בשליחות אביו. כי יוסף הוא בחיʼ הצדיק האמת שהוא ציר נאמן לשלוחיו, שכל עבודתו ומגמתו לכלול אחר הבריאה באחד כי הצדיק מחבר וכולל התחתונים

בעליונים למעלה למעלה בשרשו בבחי׳ כולו אחד והם פגמו בו ומכרוהו בכסף שזהו בחי׳ פגם בני האדם שפוגמין בהצדיק שהוא בחי׳ עיני ההשגחה בחי׳ עיני ה׳ אל צדיקים (תהלים ל״ד) שזהו בחי׳ק יוסף שהוא בחי׳ עינים כ״ש בן פורת עלי עין כי הצדיק ממשיך השגחה שלימה שעי״זכולל ומחבר אחר הבריאה באחד, והמון עם פוגמין בו בשביל הכסף בשביל תאוות ממון הנאחז בשמאל שנמשכין אחר הממון בעצמו והממון הוא הע״ז שלהם ואינם מאמינים שכל הממון וכ ההשפעות הכל רק ע״י הצדקי שהוא בחי׳ המשכת השגחתו עלינו שעל ידו כל ההשפעות שבעולם בבחי׳ ויוסף הוא השליט כו׳ הוא המשביר לכל עם הארץ (בראשית מ״ב). וע״כ ע״ז נתגלגל הדבר וירדו למצרים שהוא היפך א״י שהיא מלאה גילולים וע״ז ששם כופרים בהשגחתו ית׳ כ״ש אשר אמר פרעה לי יאורי ואעני עשיתינו וכו׳. אבל הם חשבו לרעה אליהם חשבה לטובה כי למחי׳ שלחני אלהים לפניכם, שלחני דייקא כי יוסף הי׳ ציר נאמן לשולחיו. ואף שהתגברה הס״א על השליחות שלו ורצה לקלקלו ח״ו שישתקע במצרים שהוא פגם ההשגחה עד שלא יוכל ח״ו להחזיר השליחות למרי׳ קמא לכלול אחר הבריאה בקודם הבריאה. אבל יוסף הי ׳ צדיק גדול ועמד בנסיון ובכל מקום שהי׳ שם אפילו בתוקף התגברות הקליפות הוא מאמין באמונה שלימה בהשגחתו ית׳ וכבש את יצרו מאימת הבורא המשגיח ית׳ כ״ש ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים ובחר בטוב עד שזכה לכלול באחד עד שהעלה וכלל אחור הבריאה ממש באחד כי הכניע טומאת מצרים וזכה להחיות את ישראל כל ימי היותם שם ולהוציאם משם. כי הכל הי׳ בזכות יוסף כ״ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו, עד שזכו ישראל לצאת משם ברכוש גדול ולקבל את התורה שע״י כל זה נתגלה השגחתו ית׳ ונכלל כל הבריאה באחד שכ״ז הי׳ ע״י שליחות יוסף שלא נכשל בשליחותו וזכה לכלול השליחות בהמשלח ע״י בחירתו הטובה שעמד בנסיון ובחר בחיים שעי״ז נכלל כל הבריאה באחד בשעת יציאת מצרים וקבלת התורה וכו׳ וכנ״ל:

וע״כ כשנמכר יוסף ונעלם מאביו תעורר בכי׳ כ״ש ויבך אותו אביו כי ע״י מכירתו גרמו פירוד ח״ו בין אב ובן, בין יעקב ליוסף ששניהם כחדא חשיבי כמובא כי יוסף הוא בחי׳ עיני ההשגחה שעי״ז הכל אחד. אבל הם גרמו פירוד שעי״ז נתעורר בכי׳ כנ״ל. וע״כ כשחזרו ונתוועד ויחד יוסף ואחיו כתיב ויתן את קולו בבכי כי יוסף ע״י בכיית אז המתיק ותיקן את בחי׳ הבכי׳ בשרשו בבחי׳ המתקת הדין בשרשו וכנ״ל:

כי זה יודע בספרים ובפרט בספרי רבינו ז״ל שעיקר הנסיון והמשקל של האדם בעוה״ז הוא תאוות ניאוף שהאדם נשלח בעוה״ז בשביל נסיון ובחירה ועיקר הנסין אם יוכל לעמוד בנסין בתאוה זאת וכל הערבובים והבלבולים והמחלוקת והשנאה והקנאה והקטגוריא שיש בעולם הכל נמשך ונתגלגל ע״י תאוה זאת שמשם נמשכין כל המדות רעות וכל דעות האפיקורסים והכופרים והתועים שנעקרו מהש״י לגמרי, הכל נמשך ע״י זאת התאוה ואפילו הקטגוריא שבין הת״ח ובין הצדיקים השלימים ובפרט עכשיו בודורת הללו שהס״מ ערבב את העולם מאד מאד בלי שיעור וערך והכניס אפיקורסית גדול בעולם מה שלא הי׳ כזאת מימות עולם. ואפילו בין בני ישראל הפשוטים הכשרים קצת ורוצים לילך בדרכי החסידים הכניס ערבוביא ובלבול גדול ומחלוקת עצום עד שאין אחד יודע היכן האמת כמפורסם כ״ז. וכל אלו הצרות והמחלוקת ובלבול הדעת שאין יודעין היכן האמת הם הם חבלי של משיח אשר כל קדמונינו רז״ל היו מתייארים ומתפחדים מאד מזה כשרז״ל ייתי ולא אחמיניי וכו׳. כי אין צרה גדולה מהצרות שיש עתה בדורותינו בעו״ה שהאמת נעלם ונסתר מאד בעו״ה וכל זה נמשך רק מפגם תאוות ניאוף שנתפשט עכשיו בעולם ביותר. ואפילו הרוצים להתנהג בדרך החסדיים אינם נקיים מתאווה זאת, וקצתם הם בעלי עבירות ממש ר״ל ואינם מסתכלים על עצמם ליפול על פניהם ארצה ולהשתטח לפני ית׳ ולבקש מלפניו ית׳ בכל יום ויום להנצל ממה שצריכין להנצל כפי מה שיודע כל אחד ואי את נגעי לבבו ומכאובין ועושים מעשי זמרי ומבקשים שכר כפנחס, שרוצים להיות חסידים ולחקור חקירות בעבודת השי״ ולהרהר ולדבר על צדיקים וכשרים אמתיים לומר זה נאה וזה אינו נאה. וכ״ז נמשך מחמת רחוקים מאמת והכל ע״י פגם הברית שהוא פגם הדעת פגם האמת. כי שמירת הברית נקרא כולו זרע אמת, ופגם הברית נאמר עליו ואתם ילדי פשע זרע שקר וכו׳. כי ניאוף הוא פגם העינים כ״ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם כי העין רואה והלב חומד וכו׳ וכ״ש רבינו ז״ל בהתור׳ בקרוב עלי מרעים (בסי׳ לו) שעיקר הניאוף תלוי בעינים וכו׳ ע״ש. כי העינים הם נמשכין מעיני השגחתו ית׳ ששם עיקר הבחירה. כי עיקר הבחירה שהוא הממוצע בין קודם הבריאה לאחר הבריאה כמבואר בהתורה אר״ע הנ״ל הוא העינים שהם עיקר סוד הבחירה שיש כח ביד האדם להסתכל בעיניו לכאן או לכאן הן בעיניו הגשמיים הן בעינישכלו כי עינים ע״ש החכמה נאמר כ״ש ותפקחנה עיני שניה סוכו׳. וע״כ הזהיר שלמה המע״ה עיניך לנכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך. כי עיקר החיבור והכלליות שבין אחדותו ית׳ ובין הבריאה הוא ע״י ההשגחה שהוא בחי׳ עינים כנ״ל ושם עיקר הבחירה כי הוא בחי׳ הממוצע בין האחד והבריאה ששם הבחירה כנ״ל. היינו כי יש כח באדם לבחור בטוב להסתכל בעיניו למעלה ולא למטה בחי׳ והי׳ כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכו׳, בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה מתגברין כשרז״ל, דהיינו שיעצים את עיניו ולא יסתכל על תאוות עוה״ז והבליו, והעיקר שלא יטה עיניו אחר תאוות ניאוף רק יסתכל בעיניו להשי״ת תמיד כ״ש עיני תמיד אל ה׳ כי הוא יוציא מרשת רגלי וכ״ש אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים וכ״ש הנה כעיני עבדים וכו׳ כן עיניו אל ה׳ אלקינו עד שיחננו.

ובאתערותא דלתתא אתער לעילא כמו שהאדם מסתכל בעיניו תמיד להשי״ת כמו כן הש״י משגיח בעיני השגחתו ית׳ עלינו תמיד וע״י ההשגחה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל. וכן להיפך חס ושלום שכשהוא מסתכל בעיניו למטה בניאוף ותאוות על ידי זה מסיר השגחתו מעליו ועי״ז נופל לכפירות וטעות של הטבע ועי״ז נתרחק אחר הבריאה מאחד וכנ״ל:

נמצא שעיקר הבחירה הוא בעינים, ובזה תבין היטב לקשר המאמר הנ״ל סופו בראשו ואמצעיתו שכולו קשור ומחובר יחד היטב והבן מאד כי, מ״ש שם בסופו שע״י עיני ההשגחה, אחר הבריאה נכלל בקודם הבריאה אך דובר שקרים לא יכון נגד עיני ומסיר ההשגחה וכו׳ ע״ש, זהו בעצמו סוד הבחירה שהוא הממוצע בין האחד והבריאה. היינו כי העינים הם סוד הממוצע בחי׳ הבחירה כשמטין אותם לטוב נכלל אחר הבריאה באחד על ידם וכנ״ל:

וע״כ כל התורה כולה כלולה בעינים וכנ״ל. זז״ש בכתבי האריז״ל שעיקר השבירה הי׳ באור העינים כי עיקר כח הבחירה היא ע״י סוד השבירה כידוע, והבחירה הוא בעינים כנ״ל:

וזה שבקש דוד המע״ה גל עיני ואביטה נפלאות וכו׳ כי באמת סוד הבחירה הוא נפלאות תמים דעים וא,א להבין זאת בשכל בשום אופן כ״א באמונה לבד כי הוא בחי׳ ג׳ דברים הנ״ל שנתקשה בהם משה שהם סוד כלליות הבריאה באחד ע״י עיני ההשגחה ששם סוד הבחירה כנ״ל. והכל תלוי בעינים בגשמיות שהם ראיית והסתכלות עינים ממש, וברוחניות שהם עיני השכל שצריכין להטות עיני שכלו אל האמת והאמונה להאמין בהשגחתו ית׳ שעי״ז נכלל אחר הבריאה באחד כנ״ל. וזהו גל עיני דייקא ואביטה נפלאות וכו׳ שיזכה להבין נפלאות תמים דעים הנעלמים באור העינים ששם סוד הבחירה שהוא בחי׳ נפלאות כנ״ל:

וזה שנסמך מריכת יוסף למעשה ער ואונן. כיער ואונן השחיתו זרעם ופגמו בברית ועי״ז פגמו בעינים כנ״ל כמ״ש ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה׳ שזהו ממש בחי׳ פגם מכירת יוסף כנ״ל. כי יוסף הוא הצדיק בחי׳ עיני ההשגחה שהם פגמו בו, שפגמו בעיני ההשגחה וגרמו להעלים ההשגחה ולהסתירה בתוך העכו״ם והמצרים שהם בחי׳ הסתרת ההשגחה שזהו מכירת וירידת יוסף הצדיק למצרים כוו׳ וכנ״ל. אך בתוקף כחו של יוסף נתהפך הדבר מרע לטוב כי שיבר טומאת המצרים ועמד בנסיון בתאוות ניאו ופשהוא עירק הנסין עיקר עיקר תיקון העינים, וזכה להקרא בן פורת עלי עין ועי״ז חזר ונכלל הבריאה באחד בשעת יציאת מצרים שהי׳ בזכות וכחו של יוסף כנ״ל:

כי תיקון הברית דהיינו זווג דקדושה הוא בחי׳ יחוד שעי״ז נכללין באחד שנכלל אחר הבריאה באחד שהוא בחי׳ יחוד קוב,ה ושכינתי׳ שהם בחי׳ איש ואשה כידוע שאם זכו שכינהשרויה ביניהם ונכללין באחד ע״י זווגם בקדושה וכנ״ל בבחי׳ והיו לבשר אחד. וע״כ עיקר זווג דקדושה הוא בשבת שאז נכלל אחר הבריאה באחד שזהו רזא דשבת וכו׳ כ״ש שם, איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳ כי בשבת עולין כל העולמות לשרשן, היינו כנ״י כלליות הבריאה באחד. וזהו בחי׳ נר של שבת שבתחילת כניסת שבת מדליקין נרות וע״ז מקבלין שבת. כי הנרות הם בחי׳ אור ההשגחה שממשיכין כנ״ל לענין נר חנוכה. וע״י אור ההשגחה נכל אחר הבריאה באחד שזהו עיקר בחי׳ שבת כנ״ל. וזהו בחי׳ כוס של קידוש צריך שיתן בו עיניו להמשיך עיני ההשגחה לתוך הכוס של קידוש שהוא בחי׳ מלכות בחי׳ השכינה בחי׳ כלליות העולמות שמתנהגים על ידה להמשיך לשם עיני ההשגחה כדי לכלול הכל באחד ע״י כנ״ל. וע״כ עיקר הזווג דקדושה בשבת כי אז נכלל אחר הבריאה באחד שהוא בחי׳ יחוד וזווג דקדושה כנל. כי שבת הוא בחי׳ אמת כשרז״ל אפילו ע״ה ירא לשקר בשבת וע״י אמת נמשך ההשגחה. שעי״ז נכלל הבריאה באחד כנ״ל:

אבל הפוגם בברית ובפרט חטא ער ואונן שהיו משחיתים זרעם בזה פגמו בעינים, בעינים דייקא כי שכבת זרע הוא מאור עינים וכח הגוף כ״ש בש״ע. ומ ישמוציא זרע לבטלה ח״ו הוא מפריד אור העינים מן כלליות הבריאה, ואדרבא הקליפות והס״א מקבלים הטפות שהם אור העינים, שהם מזיק עלמא והם מזיקים את העולם כי אלו הקליפות באים אח״כ ומכניסים כפירות ובלבולמיט ועקמימיות בלב ורוצים להסתיר ולהעלים ולהרחיק ההשגחה מן העולם כמו שהוא הרחיק הטפה מאשה יראת ה׳ שהוא בחי׳ הרחקת אור עיני ההשגחה מכלליות הבריאה. וע״כ נחשב כאלו החזיר העולם לתהו ובהו וכאלו הביא מבול לעולמכשרז״ל. וע״כ קשה לו מאד לשוב להשי״ת מחמת שנתרחק מהאמת מאד כי על עון זה נאמר (ישעיה נ״ז) ואתם ילדי פשע זרע שקר הנחמים באלים וכו׳. ועיקר תשובתו הוא במה שקלקל יתקן. כי עיקר תשובתו הוא האמת שצריך להשתדל לקרב עצמו לצדיקי אמת כדי לקבל מהם עצות אמתיות שהם בחי׳ זרע אמת ויטה דעתו תמיד להסתכל רק על האמת. וע,י האמת יזכה לידע שגם שם בעוצם ההסתרה וההעלמה וההתרחקות שהרחיק השגחתו ית׳ מאתו גם שם נסתרה השגחתו ית׳. כי הוא ית׳ מחיה את כולם. רק שהוא אינו זוכה לראות מגודל ההסתרה ע״י עוונותיו. והכלל שעיקר הוא האמת כי בודאי אם יסתכל על האמת לאמתו בודאי יחתור להש״י עד שישוב באמת כי אעפ״כ מה יהי׳ בסופו כי סוף כל סוף יהי׳ מוכרח

להתתקן ע״י עונשים קשים ומרים אלפים שנים ר״ל, הלא טוב לו שישוב מיד כי באמת אין שום ייאוש בעולם כלל כמבואר אצלינו כ״פ. כי כל הנפילות והייאושים של העולם הוא רק מחמת הריחוק מאמת שמטעה את עצמו לומר שאינו יכול עוד לשבו כ״ש לא יאמין שוב מני חשך, שאינו מאמין שאפשר לו עדיין לשוב מני חשך וכ״ז מחמת השקר כי הוא מבקש לעצמו עלילה לפטור עצמו מעבודת הש״י כ״ש רש״י ע״פ ויהי העם כמתאוננים, מבקשים עלילה איך לפרוש מן המקום. כי כל אדם בטבעו יש לו רע המונעו מעבודת הש״י יוצריך לסבול צער ויגיעות לשבר זה הרע. וע״כ הוא מבקש בכל פעם לפרוש עצמו מעבודת הש״י מחמת הרע שבטבעו. אבל אעפ״כ אוי לו מיצרו אוי לו מיוצרו כי אימת הדין עליו מה יעשה ליום פקודה וכו׳. וע״כ אין לו שום התנצלות לפרוש מהש״י רק ע״י שרואה שמתחויל כמה פעמים להתקרב להש״י ואינו יכול לעמוד בשום נסיון קל אזי מוצא לעצמו תירוץ לומר מה אעשה, באמת הייתי רוצה לשוב להש״י אבל מה אעשה כי יצרי מתגבר עלי בכל פעם ומה אועיל ומה אוחיל עוד כי כבר נתפסתי בגלות גדול עד שא״א לשוב עוד ח״ו. אבל באמת כל זה הוא פיתוי היצה״ר והסתת הבע״ד מעוצם הרע שבטבעו שרוצה לפטור עצמו ולפרוש מהש״י ע״י דחיה וטעות זה. ובאמת הוא מטעה א״ע כי סוף כל סוף מה יהיה בסופו כי אין חשך ואין מלמות להסתר שם כל פועלי און. ובודאי יהי׳ מוכרח ליתן דין וחשבון לפני ממ״ה הקב״ה ולא יוותרו לו דבר אחד. ואם האדם רק חכם מעט ראוי לו לבלי להניח להטעות א״ע כי באמת אין שום ייאוש בעולם כלל ואיך שהוא צריך לו לחתור ולחפש ולבקש הצלה ומנוס מעמקי השאול תחתיות ומתחתיו ואם הוא רואה שאע״פ שהוא חותר ימים ושנים להש״י ועדיין לא שב מטעותו אעפ״כ יהי׳ עקשן גדול מאד. ויתאחז בעבודתו ית׳ בדרך עקשנות כ״ש רבינו ז״ל שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת הש״י ויתלה עיניו למרום תמיד שיזכה לשוב אליו ית׳ או להנצל מעתה ממה שהוא צריך להנצל כל אחד לפי בחינתו. וראוי להאדם הבר דעת שיהי׳ מרוצה שאפילו אם לא יפעול בכל עבודתו וטרחו ויגיעו רק שעל ידי זה ינצל פעם אחת מאיזה עבירה גמורה או הרהור או תאוה כל ימי חייו, דהיינו שע״י עבודתו ותפילתו והתבודדותו וכו׳ יזכה שבסוף ימיו יהיה לו נחסר ונפחת עבירה אחת, היינו שע״י עבודתו זכה שעכשיו יש לו עבירה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר הי׳ לו אם לא הי׳ חותר ומתפלל להנצל מהם גם זה הי׳ כדאי לו. כי סוף כל סוף לא נשאר לאדם מכל עמלו ויגיעו מה שעמל וטרח בעוה״ז כ״א מה שזכה לפעמים להנצל מרע ועבירות ולחטוף לפעמים איזה מצוות. וא״א להאריך בענין זה כי אלפים ורבבות יריעות לא יספיקו לבאר עד היכן האדם צריך להתחזק תמיד בהשתוקקות להשי״ת ולא יניח את הרצון לעולם, כי כל אחד ואחד יש לו מניעות ובלבולים אחרים בכל יום ויום בלי שיעור. והכלל שעיקר הוא האמת כי אמת הוא אחד ומי שאינו רוצה להטעות א״ע ומסתכל על האמת שלא יאבד עולמו הנצחי, בוודאי ישוב אל ה׳ מכל מקום שהוא כי אמת ה׳ לעולם והבן היטב דברינו ויערבו לך לעד ולעולמי עולמים׃

וזהו בחי׳ וישלח את היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפי׳, ואיתא שזהו בחי׳ חנוכה שמדליקין נרות של שמן זית. אז וידע נח כי קלו המים וכו׳ כי נר חנוכה שהוא בחי׳ אור ההשגחה בחי׳ אמת כנ״ל הוא התיקון על מי המבול שהוא בחי׳ חטא הנ״ל, כי עיקר החטא הוא משפריד אור ההשגחה ע״י חטא הזה שהוא פגם העינים וכו׳ כנ״ל, וע״כ ע״י נר חנוכה בחי׳ המשכת אור ההשגחה גם למטה מעשרה טפחים לידע שהש״י בכל מקום וכו׳ כנ״ל ע״ז נתתקן זה החטא וחוזר ונכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה ונדחין מי המבול וחוזר ונתקיים העולם בהשגחתו ית׳. וזהו והנה עלה זית דא חנוכה אז וידע נח כי קלו המים וכו׳. כי נתתקן חטא הנ״ל שהוא בחי׳ מי המבול ע״י נר חנוכה כנ״ל. וזהו והנה עלה זית טרף בפי׳ ודרז״ל שבקה על פרנסה כשרז״ל יהיו מזונותי מרורין כזי תוכו׳ היינו כנ״ל כי עיקר הפרנסה נמשך מבחי׳ זו מבחי׳ כלליות אחר הבריאה באחד ע״י השגחה שהוא בחי׳ עלה זית בחי׳ נר חנוכה וכנ״ל׃

וזהו בחי׳ נר חנוכה מוסיף והולך כי קוד סהבריאה הי׳ הכל אחד. ואחר הבריאה היו שני דברים האחד והבריאה שזהו עיקר כח הבחירה שמשם אחיזת השקר שאחיזתו מריחוק מאחד, מבחי׳ רבים בחי׳ בקשו חשבונות רבים וכנ״ל. ועיקר עבודתינו לכלול אחר הבריאה באחד היינו לכלול בחי׳ הרבי סבאחד לידע שגם בחי׳ הרבי סנמשכין מהאחד שע״ז נתבטל השקר וכנ״ל. וזהו בחי׳ שמונת ימי חנוכה כי הנס הי׳ בשמן של כה״ג שלא הי׳ בו אלא להדליק יום א׳ ונעשה נס ודלק שמונה ימים. היינו כי עיקר התגלות ההשגחה הוא רק בבחי׳ אחדות בחי׳ יום אחד שהוא מרמז על עלמא דאתי שנקרא יום אחד כ״ש (זכריה י״ד) והיה יום אחד הוא יוודע לה׳ לא יום ולא לילה וכו׳ כי אז יוכלל הכל באחד כ״ש ביום ההוא יהי׳ ה׳ אחד ושמו אחד, שאז יהי׳ כולו אחד כולו טוב. ונעשה נס ודלק שמונה ימים כי זה עיקר בחי׳ הנס שהוא התגלות ההשגחה שהוא שמגלין שגם בעוה״ז שהוא בחי׳ רגבים בחי׳ אחר הבריאה שנברא בשבעת ימי בראשית גם שם מאירה השגחתו ית׳ וע״ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. וזהו בחי׳ שמונת ימי חנוכה שהיום אחד בחי׳ עלמא דאתי מאיר בכל שבעת ימי בראשית שהם כלליות הבריאה שע״ז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. וזהו בחי׳ שמונת ימי חנוכה שהיום אחד בחי׳ עלמא דאתי מאיר בכל שבעת ימי בראשית שהם כלליות הבריאה שע״ז נכלל אחר הבריאה באחד כנ״ל. וכל מה שבאין יותר בתוך בחי׳ רבסי ששם אחיזת השקר ביותר, שם הבחירה גדולה יותר ושם צריכין להתגבר יותר לשבר הבחירה להאמין שגם שם

מאירה השגחתו יתי ואז זוכה לאור גדול ביותר כי עיקר הוא הבחירה וכל מה שהבחירה והנסיון גדול ביותר. זוכה אח״כ לאור גדול ונוסף ביותר:

וזהו בחי׳ נר חנוכה מוסיף והולך בכל יום ויום, כי בכל יום שבא אח״כ הוא בחי׳ ריבוי יותר ששם אחיזת השקר, ואנו ממשיכין אור ההשגחה ע״י נר חנוכה עד שיודעין שגם בחי׳ הרבים נמשכין מאתו יתי ועי״ז נתוסף האור בכל יום יותר ויותר. כי כל מה שזוכין לשבר הבחירה ולהמשיך ההשגחה לבחי׳ רבים יותר, האור גדול ביותר שזהו בחי׳ מעלת התשובה, והתרחקות תחילת התקרבות בחי׳ מרחוק ה׳ נראה לי כי כל מה שבחי׳ הרבים ביותר, ונתרחק מאחד ביותר ששם אחיזת השקר ביותר, כשזוכין לעמוד שם בנסיון בגודל ההתרחקות. אז זוכין לאור גדול ביותר כי לפום צערא אגרא (כ״ש אבות פ׳ ה׳). וע״כ בכל יום מימי חנוכה שנתרחק יותר מיום אחד שהוא בחי׳ רבים אז מוסיפין נר בכל יום ויום כי בכל יום ויום זוכין שתאיר אור ההשגחה ביותר ע״י שממשיכין האור לבחי׳ רבי סיותר כי זה העיקר שבחי׳ רבים יהי׳ נכלל באחד. שזהו בחי׳ כלליות הבריאה באחד כנ״ל:

וזהו בחי׳ מעלת התפילה בצבור וכן בתורה ומצות תלמוד תורה דרבים עדיף ואינו דומה מועטין העושין את המצוה לרבים וכו׳. כי כשיש רבים ששם אחיזת השקר כנ״ל, כשנכללין באחד ע״י תפילה ותורה ומצות שעל ידם נכללין באחדותו יתי, כל מה שיש רבים ביותר ונכללין באחד, האור גדול ביותר ונכלל ביותר אחר הבראיה בקודם הבראיה שיהיה כולו אחד כולו טוב, כמו שיהיה לעתיד כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד אמן ואמן:

וזה בחי׳ ההלל שאומרים בחנוכה. כי הלל אומרים על הנס כי בהלל מפורש גודל השגחתו יתי על העולם כ״ש (תהלים קי״ג) מי כה׳ אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות וכו׳ וכתיב (שם קט״ו) ואלקינו בשמים כל אשר חפץ עשה, וע״כ אומרים אותו בחנוכה כי עיקר בחי׳ נר חנוכה הוא בחי׳ המשכת השגחתו שזהו בחינת הכלל כנ״ל:

וע״כ היה הנס של חנוכה בכהנים כי כהן איש חסד, וחסד הוא נמשך מבחי׳ קודם הבראיה שהוא בחי׳ כולו אחד כולו טוב שהוא בחי׳ חסד בחי׳ ימין. אבל אחר הבריאה הוא בחי׳ שמאל בחי׳ דין בחי׳ לוי. וע״כ העבודה בביהמ״ק העיקר הי׳ ע״י הכהנים, והלוים היו מסייעים להם בשיר וכיוצא. כי הכהן הוא בבחי׳ קודם הבריאה שיש לו כח להרים הבריאה לשרשה לכוללה באחד, וע״כ היו הלוים מסייעים לכהנים בדוכנם וכו׳ בשעת עבודה כדי שיכלול הלוי שהוא בחי׳ שמאל בחי׳ אחר הבריאה, בכהן איש החסד שהוא בבחי׳ קודם הבריאה שעל ידו נכלל הכל באחד כנ״ל:

וע״כ נותנין תרומה לכהן. כי ע״י תרומה מרימין התבואה וכוללין אותה באחד וכנ״ל שבשביל זה למדו דין שליחות מתרומה וכו׳ כנ״ל. וע״כ התרומה לכהן איש החסד כי הוא בבחי׳ קודם הבריאה וכולל הכל באחד כנ״ל וע״כ הי׳ הנס של חנוכה בכהנים כנ״ל:

שלוחין ד

אות א

בכל דבר שלוחו של אדם כמותו חוץ מלדבר עבירה:

ע״פ התורה תקעו ממשלה בלק״ת סי׳ א׳ ע״ש כל התורה היטב וזה הכלל כי איש הישראלי נברא שיהי׳ לו ממשלה על המלאכים וזה התכלית והסוף של ישראל וכו׳ אך צריך לראות שתתקיים

ממשלתו וכו' וזה ע"י כל הבחי' המבוארים שם דהיינו שממשיך הדעת בשלש רגלים וכו' שע"ז זוכה לתפלה וכו' וע"ז זוכה לאחוז בכסא הכבוד וכו' ואז תתקיים ממשלתו על המלאכים ואין יכולים להפילו ואז יכול לעשות ר"ה כי כשאוחז בכסא הכבוד הוא בבחי' מקומו של עולם וכו' ע"ש כל זה היטב:

אות ב

וזה ענין השליחות נמשך מבחי' זאת מחמת שהאדם בשרשו יש לו ממשלה על המלאכים כי בשביל זה נברא וזה תכליתו וסופו ומלאכים הם בחי' שלוחים כי מלאך פירושו שליח. ומחמת שהאדם נברא שיהי' לו ממשלה עליהם דהיינו שיקיים את התורה ואז יהי' לו ממשלה זאת לגמור חפצו ע"י שליח כי שליח בבחי' מלאך כנ"ל שהאדם יש לו ממשלה עליו כנ"ל. וע"כ שלוחו של אדם כמותו כי עיקר קיום ממשלתו על המלאכים שהם בחי' שלוחים הוא כשזוכה לאחוז בכסא הכבוד שאז הואבבחי' מקומו של עולם כנ"ל. ומחמת ששורש נשמת ישראל הוא משם מבחי' כסא הכבוד כי כל הנשמות חצובות מתחת כסא הכבוד שהוא בחי' מקומו של עולם כנ"ל ע"כ אמרינן שלוחו של אדם כמותו כי בבחינת מקומו של עולם הכל אחד. כי עיקר שם שליחות הוא רק בבחינת מקום ששם שייך שליחות שיושב במקומו ושולח השליח למקום אחר. ושם יש איזה שינוי והרחקה בי והמשלח להשליח. אבל איש הישראלי בשרשו נכלל בבחי' למעלה מהמקום כנ"ל בחי' מקום ושל עולם ואין העולם מקומו. ובכלל מקום השליח נשלח לשם הוא שם ג"כ כי כל המקומות שבעולם כלולין בו כי הוא בבחי' מקומו של עולם וכמו שמצינו בהש"י שהוא מקומו של עולם שאמר לאיוב (איוב ל"ח) התשלח ברקים וילכו ויאמר לך הננו ופרש"י שאינם צריכים לחזור אליו להשיב לו תשובה רק ממקומם שנשתלחים לשם הם אומרים הננו כי הוא יתב' בכ למקום כי הוא מקומו של עולם ובכל מקומות ממשלתו כי כל המקומות כלולין בו כי הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. וע"כ מחמת שהאדם בשרשו הוא בבחי' זאת בבחי' מקומו של עולם ע"כ בכל מקום שהשליח נשתלח, לשם, הוא שם ג"כ וע"כ אמרינן בכל התורה שלוחו כמותו כי מה שהשליח עושה, נחשב כאלו הוא בעצמו עושה כי בכל מקום שהשליח נשתלח לשם הוא ג"כ שם כי שורש נשמתו הוא בבחי' מקומו של עולם וכל מקומות העולם כלולין בו ובכל מקום שהשליח נשתלח שם, הוא ג"כ שם וע"כ שלוחו כמותו וכנ"ל:

אות ג

וע"כ אין שליח לדבר עבירה כי ע"י עבירה ח"ו הוא מתרחק מבחי' מקומו של עולם מבחי' כסא הכבוד. כי האדם מצד שורש נמשתו הוא בבחי' מקומו של עולם בחי' כסא הכבוד שמשם חצובה נמשתו כנ"ל. אבל שם בשרשו אין שייך מצוה ועבירה. כי עיקר הבחירה בזה העולם דייקא וע"כ נשתלח האדם לזה העולם שהוא בבחי' זמן ומקום כדי שיהי' לו בחירה. וזה בחי' כלל כל התורה והמצוות כי ע"י כל מצוה ומצוה הוא מחבר ומקשר ומעלה בחי' המקום למעלה מהמקום, לבחי' מקומו של עולם ששם שורש נשמתו. ולהיפך ע"י כל עבירה ח"ו הוא נפסק ונתרחק ח"ו מבחי' מקומו של עולם ונופל תחת המקום הגשמי ח"ו. עד אשר ישוב בתשובה ואז יחזור ויעלה ויוכלל בבחי' כסא הכבוד בחי' מקומו של עולם בבחי' גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד. וע"כ בוודאי אין שליח לדבר עבירה כי מאחר שעל ידי עבירה נתרחק ח"ו מבחי' מקומו של עולם כנ"ל, ע"כ בוודאי אין בו דין שליחות לומר שלוחו של אדם כמותו שזה נמשך מחמת שהאדם בשרשו בבחי' מקומו של עולם וכו' וכנ"ל. אבל לדבר עבירה ח"ו שע"ז נתרחק מבחי' מקומו של עולם ע"כ בוודאי אין בו דין שליחות וכנ"ל:

אות ד

וע״כ אין שליחות לעכו״ם כי העכו״ם בוודאי אין בו כח להגביה בחי׳ המקום לבחי׳ למעלה מהמקום לבחי׳ מקומו של עולם שזהו עיקר עבודת איש הישראלי בזה העולם. אב להעכו״ם אין לו כח לזה ע״כ אין בו דין שליחות. וכן אין שליחות לקטן כי קטן אין בו דעת. וא״א להכלל ולהתאחז בבחי׳ כסא הכבוד שהוא בחי׳מקומו של עולם כי אם ע״י שלימות הדעת כ״ש שם בהתורה הנ״ל שע״י הדעת שממשיכין בג׳ רגלים ע״י זוכין לכל הבחינות המבוארים שם עד שזוכין לשלימות תפלה שע״י יכולין להתאחז בשרשי הנשמות שהם בחי׳ כסא הכבוד בחי׳ מקומו של עולם כמבואר שם ע״ש. וע״כ הקטן שאין בו הדעת בשלימות ע״כ אין כח להעלות ולהגביה על ידו המקום לבחי׳ למעלה מהמקום בחי׳ מקומו של עולם ע״כ אין בו דין שליחות. כי עיקר דין שליחות מה שאמרינן בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו הוא רק מה שהאדם בזה העולם ע״י כל עבודתו הוא מעלה ומגביה המקום לבחי׳ למעלה מהמקום כי זה כל עבודת האדם בזה העולם כדי שיגביה ויעלה הכל לשרשו העליון שהוא בחי׳ למעלה מהמקום. וזה אין זוכין כ״א ע״י קיום תורה ומצות. וכן אפילו ע״י עבודות חיצוניות אם עושין אותם ע״פ התורה כגון אכילה ושתי׳ ומו״מ שבכולם יש תורה, כי בכל דבר יש כמה וכמה מצות ודיני התורה וכשעושין אותם ע״פ התורה מגביה על ידם ג״כ הדבר לשרשו לבחי׳ למעלה מהמקום ומחמת זה אמרינן שלוחו כמותו כי שם בבחינת למעלה מהמקום השליח והמשלח אחד וכו׳ וכנ״ל. אבל כשאין יכולין להגביה המקום לבחי׳ למעלה מהמקום השליח והמשלח אחד וכו׳ וכנ״ל. אבל כשאין יכולין להגביה המקום לבחי׳ למעלה מהמקום לבחי׳ מקומו של עולם כגון לדבר עבירה ח״ו או כשהשליח קטן או עכו״ם, אזי נתבטל דין שליחות וכנ״ל כי בבחי׳ מקום, השליח רחוק הרבה מהמשלח כי רב המקום. ועיקר דין שליחות בישראל הוא מחמת שישראל ע״י כל העבודות שעושין ע״פ התורה הם מעלין המקום לבחי׳ מקומו של עולם ששם כלולים כל המקומות שבעולם וכולם נכללים שם באחדות פשוט ע״כ בכל התורה שלוחו כמותו כי במקום שהשליח נשתלח לשם, הוא שם ג״כ שזהו בחי׳ התשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הננו וכנ״ל:

אות ה

כי כלל עבודת האדם בזה העולם הוא בחי׳ שליחות כי האדם נשתלח מלמעלה ממקור שנחצבה נשמתו משם מבחי׳ כסא הכבוד שהוא למעלה מהמקום, וירד לזה העולם שהוא במקום ובזמן ונתלבש בזה הגוף שלו. וכל עבודתו בתורה ומע״ט הוא שיזכה לשוב למקור שנחצבה נפשו ורוח ונשמתו משם, שהוא שיחזור ויעלה מהמקום, למעלה מהמקום ששם שורש נשמתו בכסא הכבוד כנ״ל. וע״כ נקרא כל העבודה בשם שליחות כ״ש מה אשיב שלוחי דבר. כי עיקר שם שליחות הוא כששולחין למרחקים שזה בחי׳ ענין האדם שנשלח מלמעלה מהמקום, לבחי׳ מקום הגשמי וע״כ זוכה שיהי׳ לו ממשלה על המלאכים שה׳ משלוחים כ״ש בתיקונים תי׳ נ״ה בסופו, ובג״ד שליחא לעילא מט״ט וכמה ממנן דתחות ידי׳ דאינון שליחן דשכינתא וכו׳. ובתי׳ נ,ז, והכי׳ כל שמהן כפום שליחותי׳ והכי כל מלאך אישתני שמי׳ כפום שליחותי׳ וכו׳ ולכל שליחותא ולשיחותא דילהון אית רגעא ושעתא ידיעא וכו׳. כי באמת השי״ת בעצמו ג״כ שם, והי׳ יכול לעשות הדבר בעצמו כמו שהוא לבדו ברא את כל העולם בעצמו בלא סיוע המלאכים כלל כשדרז״ל ע״פ נוטה שמים לבדי רוקע הארץ מי אתי. כי המלאכים לא נבראו עד יום ב׳ כדי שלא יאמרו מיכאל מתח בדרום וגבריאל בצפון. וכמו שברא את כל העולם לבדו בלא המלאכים כן הואית׳ יכול להנהיג עולמו לבדו בלי שליחות המלאכים. אך עיקר מה שמשתמש עם המלאכים ושולחם בשליחותו להנהיג העולם לפעמים, העיקר הוא בשביל הבחירה כדי שיהי׳ קיום להעולם שנברא רק בשביל הבחירה. כי אם הי׳ השי״ת בעצמו מנהיג עולמו לבדו תמיד והי׳ הכל רואין הנהגתו בכל עת הי׳ מתבטל הבחירה לגמרי והי׳ מתבטל מקום העולם כי היו מתבטלים במציאות. כי עיקר הבחירה שרשה נמשך רק מתחילת הצמצום שצמצם אלהותו יתב׳ עד שנתהוה חלל הפנוי כדי שיהי׳ מקום לעולם, דהיינו שצמצם והעלים חכמת ידיעת אלקותו ונתן מקום לטועים לטעות ע״י הקשיות והסתרת הידיעה הנמשך מהחלל הפנוי שנתהוה ע״י תחילת הצמצום ועי״ז יש בחירה לבחור בטוב או ברע ח״ו. כי עיקר הרע שרשו מכפירות כי היצה״ר נקרא אל אחר כפירות שנמשכין כחם מהצמצום של חלל הפנוי, ומשם נשתלשלין ונאחזין

כל כחותם של כל התאוות והמדות רעות. (וכמובא כ״ז אצלינו בכמה מקומות ע״ש). ועיקר התהוות מקום העולם הוא ע״י חלל הפנוי שע״ז הי׳ מקום לבריאת העולם כמובא בתחילת הע״ח. וע״כ אם הי׳ השי״ת מגלה הנהגתו והשגחתו תמיד שהיו הכל רואין שהוא בעצמו מנהיג ומשגיח בעולם הי׳ מתבטל הצמצום וההסתרה של חלל הפנוי והיתה מתבטל הבחירה והי׳ מבטל העולם לגמרי כנ״ל. וע״כ תיכף כשברא העולם בעצמו ביום ראשון, ברא אח״כ תיכף ביום שני המלאכים בשביל קיום העולם כי המלאכים נבראו כדי שיהיו שלוחים כביכול בינו ובין העולם דהיינו שינהיג העולם על ידם כדי שלא יראו הכל הנהגתו בעצמו כדי שיהי׳ בחירה וכנ״ל. ובאמת גם כשמנהיג העולם ע״י שליח ע״י בחי׳ מלאך שמשם אחיזת הנהגת הטבע שמשם כל הטעותים של כל הכופרים והמחקרים והאפיקורסים, באמת גם אז מנהיג הוא ית׳ העולם בעצמו ע״י השגחתו בעצמו כי בכל מקום שהם נשתלחים לשם, שם הוא בעצמו ג״כ כביכול בבחי׳ התשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הננו וכנ״ל, רק שפעולת המלאך הוא שעל ידו כביכול השי״ת מעלים ומסתיר עצמו בפני העולם עד שאין רואין הנהגתו בעצמו. אבל באמת הוא ית׳ בעצמו מנהיג עולמו תמיד, רק שעל ידי המלאכים שמשם אחיזת הטבע מסתיר הנהגתו בעצמו כדי שיהי׳ בחירה. ובשביל זה נברא האדם כדי שיהי׳ לו בחירה כדי שיבחור בטוב שימשיך א״ע אל האמת ויאמין בהשי״ת שכל הנהגת העולם על ידו לבד, והנהגת הטבע שהיא בחי׳ מלאך הכל על ידו לבד רק שהוא ית׳ מעלים ומסתיר עצמו שם בשביל הבחירה. וע״כ יזכו ישראל שיהי׳ להם ממשלה על המלאכיםמאחר שהם מאמינים בו יתב׳ שהוא לבדו ברא את העולם מאין ליש והוא לבדו מנהיג עולמו והמלאכים הם רק שלוחים מאתו ית׳ וגם במקום שנשתלחים לשם גם שם הוא יתב׳ בעצמו ועיקר שליחותם הוא בשביל הבחירה וכנ״ל. וע״כ מאחר שהם זוכים להשיג כל זה באמת ע״כ בודאי יהי׳ להם ממשלה על המלאכים שלא נבראו אלא בשבילם בשביל הבחירה ומאחר שזכו לשבר הבחירה ולבחור בטוב לדבק בו ית׳, הם גבוהים מהמלאכים שנבראאו בשבילם וע)״כ ימשלו עליהם. וע״כ המלאכים מתקנאים באיש כזה שימשול עליהם ורוצים לדחפו כי בהכרח שיתקנאו בו כדי שיהי׳ לו בחירה כי עיקר בחירתו נמשך מבחי׳ מלאך כנ״ל. וע״כ העצה שיאחז בשרשי נשמות ישראל שהם בחי׳ כסא הכבוד שהוא בחי׳ מקומו של עולם שע״ז מתבטל בחי׳ הטעות שבא ע״י שליחות השלוחים שהם בחי׳ מלאכים כי כשאוחזין בבחי׳ מקומו של עולם ואין העולם מקומו, שם הוא יתב׳ בעצמו כביכול בבחי׳ התשלח ברקים וכו׳ כנ״ל. וזה שאמר דוד ברכו ה׳ מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו. ברכו ה׳ כל צבאוי משרתיו עושי רצונו. ברכו ה׳ כל מעשיו בכל מקומו ממשלתו וכו׳. היינו שדוד מודעי ומגלה להעולם האמתשכל הנהגת העולם על ידו בעצמו יתב׳ לבד כמו שאמר שם תחלה ה׳ בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה היינו שמלכותו בכל משלה והוא בעצמו מלך מנהיג ומושל בכל עת כי הוא יתברך מקומו של עולם וכו׳ וכל מקום העולם כלול בו ית׳ וכל הנהגתו על ידו. וזהו ה׳ בשמים הכין כסאו בחי׳ כסא הכבדו שהוא בחי׳ מוקו של עלם כנ״ל וע״כ ומלכותו בכל משלה כי כל מקומות העולם כלולים בו ית׳ וכנ״ל. והמלאכים הם רק שלוחים לעשות רצונו בשביל הבחירה כנ״ל. וע״כ גם המלאכים בעצמם צריכים לברך ולהודות את ה׳ שבראם ומנהיג העולם על ידם וזהו ברכו ה׳ מלאכיו וכו׳ ברכו ה׳ כל צבאיו וכו׳. כי הם רק משרתיו עושי רצונו עושי דברו לשמוע וכו׳. וזהו ברכו ה׳ כל מעשיו בכל מקומות ממשלתו, בכל מקומות דייקא שצריכין לידע שבכל מקומות ממשלתו כי כל המקומות כלולים בו יתב׳ כי הוא יתב׳ מקומו של עולם והמלאכים הם רק שלוחים בשביל הבחירה וכנ״ל. וע״כ כולם צריכסי רק לברך ולהודות את ה׳ אשר בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה וכנ״ל. כי כל זה מזמור מדבר מזה הענין המבואר בסוף התורה הנ״ל דהיינו מה שהשי״ת דן אותנו ברחמים לכף זכות תמיד מחמת שהוא יתב׳ מקומו של עולם והוא יודע את המקום של כ״א וא׳ וכו׳ ע״ש. כי זה המזמור מדבר מגודל חסדיו יתב׳ על ישראל כ״ש שם ברכי נפשי את ה׳ וכו׳ ברכי נפשי וכו׳ ואל תשכחי כל גמוליו הסולח וכו׳ הרופא וכו׳ וכו׳ כי כגבוה שמים על הארץ גבר חסדו וכו׳. כרחוק מזרח ממערב הרחיק ממנו את פשעינו כרחם וכו׳ וכל זה מחמת כי הוא ידע יצרינו זכור כי עפר אנחנו דהיינו שהוא יודע זכור כי עפר אנחנו כי עפר בחי׳ תכלית גשמיות המקום ומחמת שכל אדם יורד לזה העולם למקום עפר הגשמי וכל אחר ירד למקום שירד כפי מקומו והשי״ת שהוא יודע מקום של כ״א וא׳ כי הוא מקומו של עולם, ע״כ הוא דן אותנו לכף זכות תמיד ומרחם עלינו בכל מיני רחמנות כמו שאמר שם מקודם. וכל זה מחמת כי הוא ידע יצרינו זכור כי עפר אנחנו שהוא יודע וזוכר העפר שהוא המקום של כ״א וא׳ שמשם שורש יצרו הרע. וע״כ הוא מרחם עלינו תמיד ודן אותנו לכ״ז כנ״. וזהו שדקדק תחילה כגובה שמים על הארץ וכו׳ גבר חסדו כו׳ כרחוק מזרח ממערב הרחיק וכו׳ כי זה בחי׳ כלל המקום שגדרו הגבהות והשטח שזהו בחי׳ גבוה שמים על הארץ ורחוק מזרח ממערב. היינו כמו שהוא יתב׳ יודע כלל המקום שבני ישראל עוברין בו שהוא בין שמים לארץ ובין מזרח למערב כמו כן גבר חסדו עלינו וכמו כן מרחיק ממנו את פשעינו מחמת שהוא יתב׳ שהוא מקומו של עולם יודע את גשמיות ועכירת המקום הזה וע״כ הוא דן אותנו לכ״ז תמיד כנ״ל. וע״כ נסמך לזה ה׳ בשמים הכין כסאו ומלכותו וכו׳ ברכו ה׳ מלאכיו וכו׳ עד שמסיים בכל מקומות ממשלתו, כי זה עיקר התקון והעצה לעמוד בנסיון בזה המקום המגושם של זה העולם, לידע שכל הנהגתו על ידו בעצמו ואין שום טבע כלל כי הטבע נמשכת מהמלאכים שהוא יתב׳ מלביש ומסתיר הנהגתו בהם בשביל הבחירה וע״כ הם בעצמם מחויבים להודות את ה׳ כי הכל על ידו בעצמו כי בכל מקומות ממשלתו כי הוא יתב׳ מקומו של עולם וכנ״ל:

אות ו

וע״כ בכל התורה שלוחו של אדם כמותו כי כל עבודת האדם בזה העולם צריך לעשות ע,פ התורה כדי שיקשר מקומו לבחי׳ למעלה מהמקום ששם שרשו וע״כ שלוחו כמותו בוודאי כי למעלה מהמקום נתבטל השליחות בחי׳ מלא, כי שם הוא בחי׳ מקומו של עולם וכו׳. ובכל מקום שהשליח נשתלח לשם, שם הוא בעצמו בחי׳ בכל מקומות ממשלתו וע״כ שלוחו כמותו וכנ״ל:

וע״כ מצוה בו יותר מבשלוחו כי אפילו כשהאדם עושה בעצמו הוא בסכנה גדולה שיזכה לעשות העבודה בשלימות שלא יבלבל אותו גשמיית מוקמו שנשתלח לשם מלמעלה, להעלותו לשרשו כנ״ל. מכ״ש כשעושה ע״י שליח ששם נאחז גשמיית המקום ביותר כי עיקר השליחות בבחי׳ מקום וכנ״ל וע״כ צריך שמירה יתירה ממכשול ח״ו, על כן מצוה בו יותר מבשלוחו:

אות ז

וע״כ בתפילה עיקר שלימותה דייקא ע״י שליח דהיינו החזן שהוא שליח ציבור. כי עיקר כלליות בבחי׳ למעלה מהמקום הוא ע״י תפילה שע״ז זוכין לאחוז בכסא הכבוד שרשי הנשמות שהוא בחי׳ מקומו של עולם כמבואר שם בהתורה הנ״ל וע״כ שם אין חשש מכשול ע״י השליח מחמת גשמיות המקום כנ״ל, כי ע״י התפילה עיקר העלי׳ וההתקשרות לבחי׳ למעלה מהמקום בחי׳ מוקמו של עולם כנ״ל. וע״כ בתפלה עיקר שלימות התפילה ע״י השליח צבור שמוציא את הרבים ידי חובתן. כי כל השלוחים כל שליחותם הוא במקום כי זה עיקר שם שליחות שנשתלחין ממקום למקום כנ״ל. אבל השליח של התפילה שהוא השליח צבור כל שליחותו הוא ממקום, למעלה מהמקום כי התפילה הוא בבחי׳ למעלה מהמקום כנ״ל. וזהו בחי׳ כל הקובע מקום לתפילתו וכו׳ כי עיקר קביעת מקום הוא כשזוכין להתקשר לבחי׳ למעלה מהמקום לבחי׳ מקומו של עולם ששם המקום של כל אחד ואחד, אבל כל זמן שאין האדם מקשר מקומו לשם, הוא נע ונד בארץ כי האדם הוא גר בארץ הזאת ואין לו שום קביעות מקום בזה העולם כ״ש כי גר אנכי עמך וכו׳ וע״כ נקרא תמיד הולך כ״ש (קהלת י״ב) כי הולך האדם אל בית עולמו, ואין לו שום מנוחה וקביעות מקום כ״א כשזוכה לקשר מקומו בכל עת באשר הוא שם, לבחי׳ מקומו של עולם ששם עיקר קביעות מקום כי שם עיקר המנוחה והנחלה של כל אחד ואחד. וע״כ אמר דוד נודי ספרתה אתה וכו׳ כי האדגם תמיד נע ונד בארץ הזאת כל זמן שאינו מקשר עצמו לשרשו לבחי׳ למעלה מהמקום כנ״ל. וזהו בה׳ חסיתי איך תאמרי לנפשי נודי. כי כשאני חוסה בה׳ שהוא מקומו של עולם שוב אינכם יכולים לומר לנפשי נודי. כי תיכף כשאדם חוסה בהשי״ת ומתפלל אליו יש לו קביעות מקום כי נתקשר לבחי׳ למעלה מהמקום ששם עיקר קביעות מקום כנ״ל. וזה כל הקובע מקום לתפילתו, שקובע המקום לתפילתו, שמקשר ומעלה וקובע המקום אל התפילה שהיא בבחי׳ למעלה מהמקום בחינת כסא הכבוד כנזכר לעיל, על ידי זה אלקי אברהם בעזרו. כי אברהם הוא הראשון שפתח דרך התפילה בעולם כיהי׳ נדיב לב הראשון. וכל עבודתו הי׳ ע״י תפילה והתבודדות כמבואר במ״א. וע״כ עיקר התחלת ברכה ראשונה שבתפילה מתחילין אלהי אברהם בו דייקא חותמין מגן אברהם כשרז״ל יכול יהיו חותמין בכולן וכו׳. כי הוא הראשון שהתחיל להמשיך דרך התפילה בעולם וע״כ הוא זכה למצוא קדושת א״י כ״ש בזוהר תקיל בתיקלא עד דאתגליא לי׳. כי עיקר התפלה באי״י, והעיקר בירושלים וביהמ״ק ששם ק״ק שהוא נקודת האבן שתי׳ שהוא נקודת מקום העולם כי שם כלולים כל המקומות של כל העולם כי משם יוצאין צנורות לכל מקומות של כל מדינות העולם כשרז״ל על פ׳ ונטעתי בהם עץ כל פרי (קהלת ב׳) וע״כ שם עיקר עליית התפלה כי דרך שם מקשרין כל המקומות, למעלה מהמקום כי כל מקומות העולם נכללין שם בהאבן שתי׳ ק״ק בנקודה אחת, עד שנכללין ע״ז למעלה מהמקום. וע״כ נקרא הביהמ״ק בשם מקום כ״ש והי׳ המקום אשר יבחר ה׳ וכו׳. וזה שנאמר באברהם וירא את המקום מרחוק וכו׳ ויבואו אל המקום וכו׳ כי שם עיקר המקום באמת מאחר שש סמקשרין המקום למעלה מהמקום ששם עיקר קביעות מקום כנ״ל. כי להיפך מי שאינו מקשר המקום למעלה מהמקום ע״י שפוגם בתפילה שהיא בחי׳ אמונה ונכנס בו איזה כפירות ח״ו, נאמר בו כי כל שלחנות מלאו קיא

צואה בלי מקום (ישעיה כ״ח) כי אינו נקרא בשם מקום כלל. וע״כ השי״ת נקרא בשם מקום בדברי רז״ל כ״פ כי הוא מקומו של עולם שזה עיקר המקום וכנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ העקידה שצוה לו השי״ת להעלות את יצחק ע״ג המזבח ואח״כ אמר לו אל תעש לו מאומה וכו׳. כי יצחק הוא בחי׳ דין קשה בחי׳ גבורות יצחק שמתוקף הדינים ביותר א״א להמתיקן כ״א ע״י בחי׳ למעלה מהמקום בחי׳ מקומו של עולם ששם המקום של כ״א וא׳. ושם דנים כ״א וא׳ לכף זכות לפי מקומו בבחי׳ אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו כמבואר היטב שם בסוף התורה הנ״ל. וע״כ הי׳ בהכרח להעלות את יצחק על המזבח בהר המוריה שהוא מקום הביהמ״ק ששם ק״ק ששם דייקא עיקר ההתקשרות והעלי׳ לבחי׳ למעלה מהמקום בחי׳ מקומו של עולם כוו׳ כנ״ל. ו ע״כ כשעלה לשם תיכף נמתק הדין הקשה ע״י כנ״ל וע״כ תיכף אמר לו אל תשלח ידך וכו׳ ואל תעש לו מאומה וכו׳ כי כבר נמתק הדין ע״י העלי׳ לבד. ע״י שעלה לבחי׳ מקומו של עולם ששם דנים הכל לכף זכות ושם נמתק הדין הגדול של בחי׳ יצחק כנ״ל. וזה שהשיב לאברהם שהיה קשה לו הענין הזה מאוד, ואמר אפרש שיחתי לפניך אתמול אמרת לי וכו׳. ואז השיב לו לא אמרתי לך אלא להעליהו, אסקתי׳ אחתי׳, היינו שכל כונתי מתחלה היה רק שתעליהו לשם להר המוריה ששם מקום ק״ק ששם מתקשרין למעלה מהמקום כנ״ל. וע״כ אסקתי׳ אחתי׳ כי תכיף נמתק הדין של יצחק ע״י בחי׳ מקומו של עולם שע״ז דנים הכל לכף זכות כפי מקומו כנ״ל שזה בחי׳ ר״ה כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וע״כ כל ענין ר״ה הוא בבחי׳ העקידה כמו שאומרין ועקידת יצחק לזרעו וכו׳ תזכור ותוקעין בשופר של איל שהוא בחי׳ אילו של יצחק. כי זה עיקר בחי׳ ר״ה להמשיך ההמתקה של עקידת יצחק שהיתה ההמתקה ע״י שעלה במקום הביהמ״ק לבחי׳ מקומו של עולם ששם נמתקין הדינים הקשים שזהו כל ענין ר״ה שעיקר ההמתקה ע״י שאז השי״ת יושב על כסא כבודו שהוא למעלה מהמקום ורואה ומסתכל על מקומו של כ״א ואחד. ועי״ז דן את הכל לכ״ז כמבואר שם היטב בהתורה הנ״ל ע״ש:

אות ט

וע״כ התפלה עיקר שלימות דייקא ע״י השליח ציבור כי ע״י זה השליח של התפלה שהוא השי״צ מתקנין וממתיקין ומעלין כל הפגמים הנמשכים ע״י בחי׳ ההנהגה ע״י שליח שהוא בחי׳ מלאך שמשם אחיזת הטבע שמשם נמשכין כל הכפירות שמהם כל הפגמים כנ״ל. כי ע״י השליח צבור שעל ידו שלימות התפילה ע״ז מבטלין הטבע כי התפילה משנה הטבע. נמצא שהשליח צבור מבטל ההנהגה ע״י שליח שהוא בחי׳ הטבע. ע״כ עיקר שלימות התפילה ע״י שליח בבחי׳ אין הדין נמתק אלא בשרשו:

אות י

אב לאין הש״צ עומד להתפלל כ״א בעשרה כי כשיש עשרה מישראל הם כלולים מכל נשמות ישראל כי אכל בי עשרה שכינתא שריא והשכינה היא שורש נפשות ישראל כ״ש העמוסים מני בטן וכו׳. כי

י' הם בחי' כלליות הקדושה כי מנין י' הם כנגד י' מדרגות שיש בישראל שהם מלכים צדיקים חוזים כ"ש בהקדמת הת"ז בתחילתו, ומתמן אתקריאו ישראל מלכים צדיקים חוזים וכו' וחושב שם עשר בחי'. וזה בחי' אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם וזקניכם כוו' וחושב שם עשר בחי', שהם כלל נשמות ישראל מגדול עד קטן, שצריכין להתקשר עמהם שזהו בחי' שלימות התפלה בחי' אתם נצבים אין עמידה אלא תפילה כי שם עיקר העמידה עיקר המקום בחי' הקובע מקום לתפילתו, מחמת שע"י התפילה מתקשרין למקומו של עולם ששם עיקר העמידה והקביעות מקום וכנ"ל. וע"כ כשיש עשרה שהם בחי' כלל נשמות ישראל אז הש"צ יורד לפני התיבה, כי אז יש כח להש"צ להתקשר לשרשי נשמות כלל ישראל שהם בחי' כסא הכבוד שעי"ז מעלה כל המקומות למקומו של עולם ששם המתקת כל הדינים כנ"ל, ונמשכים רחמים גדולים רחמים רבים שזהו עיקר בחי' התפילה להמתיק הדינים ולהמשיך רחמים. וזה בחי' איזהו מקומן של זבחים שאומרים קודם התפילה, כדי לקשר ולהעלות עי"ז כל המקומות שבעולם, לכוללם במקום הביהמ"ק ששם מקומן של כל הקרבנות, ודרך שם עולין לבית ק"ק ושם עולין ונכללין בבחי' מקומו של עולם כנ"ל, שעי"ז עיקר המתקת הדינים עיקר כפרת העוונות שהי' ע"י הקרבנות שזהו עיקר בחי' התפילה שהוא במקום קרבן. ועל כן מזכירין דייקא כל המקומות של כל הקרבנות. כי עיקר ההמקתה ע"י שמעלין כל המקומות של כ"א, ע"י מקומות הקרבנות שמזכירין, בלחי' מקומו של עולם וכנ"ל. וע"כ מזכירין בתחלה פר ושעיר של יוה"כ וכו' שהי' דמן טעון הזי' על בין הבדים שהוא במקום האבן שתי' ששם עיקר ההתקשרות לבחי' מקומו של עולם כנ"ל:

אות יא

וע"כ בר"ה ויה"כ אז הש"ץ מוציא ביותר את הרבים י"ח כמבואר בדרז"ל שיש כמה דעות שאז הש"צ מוציא אפילו את הבקי וכו' כי אז עיקר ההתקשרות לבחי' כסא הכבוד בחי' מקומו של עולם, וע"כ אז יש כח להש"צ ביותר וכנ"ל:

אות יב

וע"כ צריך הש"ץ שיהי' הגון ביותר בפרט בר"ה ויוה"כ כי הש"ץ צריך להיות מובחר שבעדה שיכול לקשר א"ע לשרשי נשמות ישראל ע"י התפילה. עד שיהי' לו כח לירד לתוך עומק מקומו של כ"א וא' מהצבור המתפללין עמו, ולהעלותם משם לבחי' מקומו של עולם להמתיק כל הדינים מעליהם עי"ז כנ"ל. וזהו בחי' שנקרא הש"ץ יורד לפני התיבה, יורד דייקא בבחי' ממעקמים קראתיך ה' כמובא. כי בבחי' מקום שם יש כמה עמקים עד שיש שירדו בעוונותיהם ותאוותיהם לעומק גשמיות המקום ביותר. והעיקר שכ"א וא' יצעק להשי"ת מעומק מקומו בבחי' ממעמקים קראתיך ה' עד ישקיף וירא ה' משמים. ויפן אליו ברחמיו ממקומו ששם מקומו של כל א' וא', שעי"ז ירחם עליו וידין אותו לכ"ז כנ"ל. וזהו כלל כונות ר"ה שאז צריכין לזה ביותר כנ"ל שהוא בבחי' ממעקמים קראתיך וכו' שהם בחי' עשרה עמקים וכו', וכנגד זה הוא בחי' מנין עשרה המתפללין שאז אומרים דבר שבקדושה כי אז יכולין לירד לתוך כל מיני עמקים שהם בחי' גשמיית המקום שנפל לשם כל א' וא' לפי מקומו. ולהעלותו למקומו של עולם ששם דנים הכל ברחמים כנ"ל. וזהובחי' הקדושה בחי' קדוש קדוש קדוש וכו' קדיש בשמי מרומא עילאה בית שכינתיה. זה בחי' למעלה מהמקום. קדיש על ארעא עובד גבורתי' זה בחי' המקו. קדיש לעלם ולעלמי עלמיא זה בחי' התקשרות ועליית המקום, לבחי' למעלה מהמקום שאז יתגדל ויתקדש שמו הגדול לעולם ועד. וזהו בחי' שמסיים אח"כ מלא כל הארץ כבודו שצריכין לידע ולהאמין שהארץ שהוא בחי' המקום הוא מלא מכבודו יתב' שהוא למעלה מהמקום כי באמת כל חיות וקיום המקום של זה העולם הוא רק ע"י בחי' למעלה מהמקום בבחי' תולה ארץ על בלימה. רק שא"א להבין זאת בשכלינו המגושם רק אנו מאמינים בזה באמונה שלימה. וזהו ברוך כבוד ה' ממקומו, ממקומו דייקא בחי' מקומו של עולם שמשם כל הקדושות והברכות הכלולים בא"י ששם כל העשר קדושות והברכות הכלולים בא"י ששם כלהעשר קדושות העלינוה היא ק"ק

שהוא נקודת מקום העולם שדרך שם נכלל מקום העולם, למעלה מהמקום וכנ״ל:

אות יג

וזה בחי׳ מה שנוסעין על ר״ה לצדיקים כי ע״י ההליכה והנסיעה שכ״א הולך ונוסע ממקומו להצדיק ע״ז מעלה מקומו, לבחי׳ מקומו של עולם שהוא הצדיק כ״ש שם בבחי׳ וכסא כבוד ינחילם וכו׳. וזהו בחי׳ מה שנוסעין והולכין על קברי צדיקים בפרט קודם ר״ה כי במקום ששוכב הצדיק הוא בחי׳ א״י ושם הוא מקומו של עולם כי שם מנוחת הצדיק בבחי׳ יבא שלום ינוחו על משכבותם. ועיקר מנוחת הצדיק הוא כשמקושר ונכלל בבחי׳ כסא הכבוד בחי׳ מקומו של עולם ששם עיקר המנוחה והנחלה כנ״ל. וע״כ שם במקום גניזת הצדיק זוכה כ״א שירחמו עליו מלמעלה וידונו אותו לכף זכות ע״י בחי׳ מקומו של עולם וכו׳ וכנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ שמיעת קול שופר בר״ה כי הקול הוא בי׳ גבוה מאד ועל ידו יוצאין מבחי׳ מקום, לבחי׳ למעלה מהמקום. כי כמו שבגשמיות המקום הקול מגיע למרחוק ממקום למקום כי שני מקומות הרחוקים זה מזה אין להם קשר וחיבור כ״א ע״י הקול שנשמע ממקום זה למקום רחוק, כן בכלליות העולם שהוא במקום וזמן, ע״י הקול יכוליטן להגיע עד שיזכה לצאת מהמקום, לבחי׳ למעלה מהמקום כי הקול נשמע ומגיע למרחוק מאד. וזה כל בחי׳ ר״ה שעוסקין כל ישראל בקולות שהוא קול שופר ושואגין וצועקין הרבהכל ישראל בתפילות ובקשות בקול גדול וכ״ש בזוה״ק מגו קלין ושאגין וכו׳. כי עיקר התשובה זוכין ע״י קולות שזהו בחי׳ ר״ה שהוא התחלת התשובה כי הוא יום ראשון לעשי״ת שאז מתחילין לצעוק כל הקולות הקדושים. וזה בחי׳ ממעמקים קראתיך ה׳, שמעה בקולי וכו׳. כי עיקר התשובה הוא לשוב מכל המקומות רעים שנדחה ונתעה לשם, ישוב משם למקומו שזהו הפי׳ הפשוט של תשובה דהיינו לשוב למקומו וכ״ש רבינו ז״ל במ״א (בסי׳ ל״ה) שתשובה הוא לשוב הדבר למקומו בבחי׳ זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטילת מתמן וכ״ש בתיקונים תי׳ ס״ג איהו רזא דתיובתא דיחזור ויתוב ההוא דרגא דרחיק לי׳ מאתיר׳ דיחזור לה לאתרי׳ וכו׳. וזה א״א כ״א ע״י בחי׳ למעלה מהמקום שהוא בחי׳ מקומו של עולם ששם שורש כל המקומות שבעולם. ושם יכולין לשבו הכל למקומו בשלום. ולהגיע לשם א״א כ״א ע״י קולות קדושים שצועקין להשי״ת בתפילה ותחנונים כ״א ממקומו שנתעה לשם. והשי״ת שומע קולו ברחמים ומגיע קולו עד למעלה מהמקום כי הקול נשמע למרחוק כנ״ל ועי״ז חוזר ושב ממקומו. לבחי׳ למעלה מהמקום בחי׳ מקומו של עולם ששם נתתקן הכל שזהו בחי׳ ר״ה וכנ״ל:

אות טו

וזהו בחי׳ הד׳ קולות שתוקעין בר״ה שהם תשר״ת. כי מבואר שם בהתורה הנ״ל בסופו בפירוש הפסוק תקעו וכו׳ ומפורש שם ששופר הוא בחי הלב וכו׳. גם שופר בחי׳ יראה וכו׳. גם שופר בחי׳ נבואה. גם שופר בחי׳ תפילה. גם שופר בחי׳ מה שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוך התפילה שזהו בחי׳ ויצא יצחק לשוח בשדה ר״ת יובל וכו׳ ע״ש היטב. וזהו בחי׳ הד׳ קולות שהם תשר״ת היוצאין

מהשופר. כי השופר בעצמו הוא בחי' הלב כי הלב בחי' בינה כ"ש בינא לבא שזהו בי' השופר כמובא בכוונות ובינה הוא למעלה מהבנין כי הוא בחי' למעלה מהמקום בחי' כסא הכבוד שרשי הנשמות שהם בבינה שהיא אם כל חי בחי' אם לבינה תקרא. וז"ש אדמו"ר ז"ל במ"א בסי' נ"ו בלק"ת שמי שיש לו לב ישראלי אין שייך אצלו מקום כלל וכו' כי הוא בבחי' מקומו של עולם וכו' ע"ש. נמצא שהלב בבחי' למעלה מהמקום בחי' מקומו של עולם בחי' בינה שהוא למעלה מהבנין שזהו בחי' השופר ומשם יוצאין הד' קולות תשר"ת כנגד הד' בחי' המבוארים שם אח"כ שמרומזים בתיבת שופר שהם יראה ונבואה ותפילה ומה שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוך התפילה. כי תקיעה זה בחי' יראה בחי' היתקע שופר ביער ועם לא יחרדו. תרועה בחי' נבואה בחי' ותרועת מלך בו וכו' כ"ש אדמו"ר ז"ל במ"א בסי' ח' בלק"ת ע"ש. שברים בחי' תפילת בחי' לב נשבר ונדכא וכו'. תקיעה אחרונה זה בחי' מה שכל שיח השדה חוזרים כחם לתוך התפילה שזהו בחי' והי' ביום ההוא יתקע כשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור הנדחים וכו' והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים. כי בכל עשב ואילן ובכל הצמחים בכל שיח השדה בכולם מלובשים נשמות רבות כידוע. וכשזוכין לתפילה בשלימות עד שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוך התפילה אזי חוזרין ונתעלין כל הנשמות שנתגלגלו בהם, ושבין למקומן ושרשן שהוא דבר ה' של התפילה שזהו בחי' ובאו האובדים וכו' והנדחים וכו' שכל האובדים והנדחים שהם הנשמות שנתגלגלו, כולם חוזרין למקומן בחי' והשתחוו לה' בהר הקודש וכו' שהוא מקום התפילה כ"ש והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי וכו' נאום ה' אלהים מקבץ נדחי ישראל וכו', וזהו בחי' תיקעה אחרונה בחי' והי' ביום ההוא יתקע וכו' ובאו האובדים וכו'. שזהו בחי' מה שכל שיח השדה חוזרים כחם לתוך התפילה וכנ"ל:

אות טז

נמצא שבר"ה צריכין לצאת מבחי' מקום, לבחי' למעלה מהמקום שהוא בחי' כסא הכבוד שרשי הנשמות בחי' מקומו של עולם ששם דנים הכל לכף זכות וכו' כנ"ל וזה זוכין ע"י קול שופר וכנ"ל. כי ע"י הד' קולות תשר"ת ממשיכין כל התיקונים הנ"ל עד שזוכין לתפילה בשלימות שכל שיח השדה יחזרו כחם לתוך התפילה שע"ז מקשרין עצמן לשרשי הנשמות החצובות מתחת כסא הכבוד שהוא בחי' למעלה מהמקום כנ"ל. וזה בחי' סוד המעשה של יום החמישי מהז' בעטלריס (המובא בסיפ"מ) התפאר א"ע הבעל חטוטרות בעוצם גדולתו בענין מיעוט מחזיק את המרובה ע"ש היטב מענין האילן שהוא למעלה מהמקום שיש לו ג' שרשים שהם יראה ואמונה ועונה, ואמת הוא גוף האילן וכו' ע"ש. כי זה האילן הקדוש הוא בחי' עץ החיים דמזון לכולא בי' תחותוהי תטלל וכו' ובענפוהי וכו'. וזה האילן שהוא העץ חיים הוא עומד תחת כסא הכבוד ודרך שם עולין כל הנשמות לכסא הכבוד ששם שורש כל הנשמות כנ"ל, כי מהאילן הזה יוצאין כל הנשמות כ"ש בזוה"ק כל נשמתין מאילנא רברבא נפקין. וברר"ה שהוא יום הדין הגדול שאז צריכין הכל לבא אל האילן הזה וזה זוכין ע"י קול שופר כנ"ל. כי הג' שרשים הנ"ל שהם יראה ואמונה וענוה וגוף האילן שהוא אמת הם ג"כ בחי' הד' קולות של השופר שהם תשר"ת. תקיעה זה בחי' יראה כנ"ל בחי' היתקע שופר בעיר וכו'. אמונה בחי' תפילה כ"ש ויהי' ידיו אמונה פרישן בצלו כ"ש אצלינו כ"פ שזהו בחי' שברים כנ"ל. ענוה זה בחי' נבואה כי עיקר הנבואה צריכין לקבל מרבן של כל הנביאים שהוא משה רבינו אשר לא קם עוד נביא וכו' ומשה הי' ענו מאד. ע"כ צריכין כל הנביאים למדת ענוה כדי שיוכלו לקבל הנבואה ממשה רבם. וזה בחי' אין הנבואה שורה אלא על חכם גבור ועשיר. כי באלו הג' דברים דרך בני אדם להתגדל בהם ובהם תלוי עיקר מדת הענוה, שצריכין לשבר הגאוה באלו הדברים כ"ש אל יתהלל חכם בחכמתו עשיר וכו' כ"ש רבינו ז"ל כ"פ. וע"כ צריך הנביא להיות חכם גבור ועשיר כדי שיהי' ניכר הענוה כי אם אין בו חכמה וגבורה ועשירות אין הענוה מעלה כ"כ וכנ"ל. נמצא ענוה בחי' נבואה שהוא בחי' תרועה כנ"ל. אמת שהוא גוף האילן הוא בחי' תקיעה האחרונה שהוא בחי' מה שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוך התפילה שזהו בחי' אמת כי זה עיקר האמת כשכל שיח השדה מכירין האמת שכל כחם נמשך מדבר ה' שהוא התפילה ומחזירין כחם לתוך התפילה וזהו בחי' אמת מארץ תצמח. וזהו בחי' גוף האילן שכולל כל הצמחים שבעולם שכולם גידולם ע"י אמת בחי' אמת מארץ תצמח. ואז כשמתפללים בשלימות עד שכל שיח השדה חוזרין כחם לתוך התפילה אז נכללין באילן הקדוש הזה ואז זוכין לעלות דרך שם לכסא הכבוד שהוא שרשי הנשמות דרך שם לכסא הכבוד שהוא שרשי הנשמות כי דרך זה האילן עולין לשם כנ"ל. נמצא ע"י השופר באין אל האילן הקדוש הנ"ל כי שופר הוא בחי' שופר שלאילן אילו של יצחק שנאמר בו והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו, פרשש,י בסבך אילן היינו שאחיזת קרן האיל של יצחק שהוא בחי' השופר הוא באילן הקדוש הנ"ל וכנ"ל. כי כל העקידה היא בחי' הנ"ל להמתיק גבורות יצחק ע"י הר המוריה ע"י בחי' למעלה מהמקום שזהו כל

אות יז

וכל זה צריכין לתקן בר״ה שאז חטא אדה״ר בעץ הדעת ואז נאמר ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן וכו׳ לשמור את דרך עץ החיים. ומחמת זה אין יודעין הדרך לעץ החיים ששם צריכין כל הנשמות לבא לשם כי שם באים לתכלית הטוב שלהם. וכל זמן שהאדם מגורש מגן עדן מעת חיים מבחי׳ למעלה מהמקום הוא נע ונד בארץ ואין לו שום מנוחה וכנ״ל. ועיקר התיקון ע״י תשובה שהוא ר״ה שהוא ראשון לעשי״ת ועיקר התשובה זוכין ע״י קולות בחי׳ ממעמקים קראתיך ה׳ כי ע״י הקול יוצא כ״א מכל מיני עומק ירידתו שנפל ונתגרש לשם ועולה לבחי׳ למעלה מהמקום ששם דנים הכל לכ״ז ושם נתתקן הכל וכנ״ל. וזה בחי׳ וישמע את קול ה׳ אלקים מתהלך בגן וכו׳ את קולך שמעתי בגן ואירא. כי הקול מחבר עליונים ותחתונים, למעלה מהמקום עם בחי׳ המקום כי הקול ממוצע בין רוחניות לגשמיות כי הקול אינו נתפס והוא בערך הגוף רוחני כי הוא יוצא מהריאה והקנה. ששם הרוח חיים. אבל בערך הנשמה הוא בחי׳ גשמי כי נתגשם ונתעבה ע״י האויר שע״ז מתהוה הקול כידוע. ואין לנו שום תפיסה בו יתב׳ כ״א ע״י בחי׳ הקול כ״ש ותמונה אינכם רואים זולתי גול וכתיב וכל העם רואים את הקולות והוא שורש של כל הבריאה. כי כל הבריאה היתה ע״י דבר ה׳ כ״ש בדבר ה׳ שמים נעשו וכו׳ והקולת הוא שורש וחיות של הדיבור ותיכף כשנתהוה דיבורו יתב׳ כביכול תיכף נעשה הבריאה של כל דבר אבל הקול שהורא רוחניות הדיבור הוא ממוצע בין הבריאה שנתהוה ע״י הדיבור ובינו יתב׳ וע״כ הקול מחבר עליון בתחתון ותחתון בעליון. כי כשהשי״ת רוצה להודיע ולגלות לנו אלקותו וממשלתו ע״י נביאיו הוא מודיע לנו ע״י קולו שהשמיע לנביאים כ״ש וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו׳. וכן כשאנו צריכין לבקש ממנו יתב׳ הצטרכותינו ומשאלותינו אנו צועקין ומתחננים אליו יתב׳ כ״ש שמע ה׳ קולי אקרא וכן הרבה וכתיב קולי שמעת אל תעלם אזניך וכו׳. וזה בחי׳ קול השופר שהוא כלול מכל הקולות מתתא לעילא ומעילא לתתא. כי קול השופר מעורר אותנו לשוב אליו יתב׳ וזה בחי׳ מעילא לתתא. שיוצא הקול מאתו ית׳ לעוררנו משינתינו לשוב אליו יתב׳. גם הוא בחי׳ מתתא לעילא כי ע״י קול השופר עולסיט כל צעקתינו ותפילותינו בר״ה. וע״כ ע״י קול השופר בר״ה אנו יוצאים מבחי׳ מקום לבחי׳ למעלה מהמקום ששם נתתקן הכל וכנ״ל:

אות יח

שייך לעיל לענין מעלת ההליכה והנסיעה להצדיק שע״ז מעלין המקום, לבחי׳ למעלה מהמקום וכו׳ כנ״ל. וזהו בחי׳ מעלת כל ההליכות והנסיעות לדבר מצוה כי ע״י שהולך ונוסע ממקומו לדבר מצוה, ע״ז מקשר ומעלה מקומו לבחי׳ למעלה מהמקום ע״י הדבר מצוה והקדושה שרוצה לעשות בזאת הנסיעה. כי ע״י כל מצות התורה נתקשרין ועולין לבחי׳ למעלה מהמקום ששם שורש כל התורה והמצות וע״כ כשהולכין ונוסעין בשבילם הוא דבר גדול מאד כי ע״י ההליכה והנסיעה עולין ומתקשרין למעלה מהמקום וכנ״ל. וזהו בחי׳ משארז״ל מצוה לרוץ לבית הכנסת וכו׳ כי עיקר ההתקשרות והכלליות בבחי׳ למעלה מהמקום הוא ע״י התפילה כנ״ל. וזהו בחי׳ שמחתי באומרים לי בית ה׳ נלך עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. עומדות דייקא כי שם עיקר העמידה בחי׳ אין עמידה אלא תפילה וכנ״ל. וזהו ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו שהיא ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו שהיא ירושלים שלמעלה כמו שפירשו רז״ל שהוא למעלה מהמקום. היינו כנ״ל כי ע״י בית ה׳ שהיא בית התפילה שבירושלים ע״ז מתקשרים ומתחברים בבחי׳ למעלה מהמקום וכנ״ל. וזהו כי שמה ישבו כסאות למשפט וכו׳, כסאות למשפט דייקא כי השי״ת מרחם עלינו וקובע הכסאות למשפט שמה דייקא. דהיינו בבחי׳ למעלה מהמקום שע״ז הוא דן אותנו ברחמים לזכות תמיד ע״י ששם הוא מקומו של כל אחד. שע״ז מרחם על כ״א לפי מקומו בבחי׳ אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו שזהו בחי׳ המשפט של ר״ה שהוא ברחמים גדולים ע״י בחי׳

שאוחזין בשרשי הנשמות שהם בחי' כסא הכבוד בחי' כסאות למשפט וכנ"ל (וכמבואר שם בהתורה הנ"ל שמי שאוחז בשרשי הנשמות בחי' כסא הכבוד הוא יכול לעשות ר"ה ע"ש):

וזה בחי' המצוה לילך ולעלות אל הביהמ"ק בשלש רגלים כ"ש שלש פעמים בשנה יראה וכו'. כי מבואר בהתורה הנ"ל שע"ז שלש רגלים מכניעין הג' מדות רעות וכו' עד שזוכין לתפלה שע"ז מתקשרין בשרשי הנשמות וכו' בבחי' למעלה מהמקום. ע"כ צריכין לעלות לירושלים והביהמ"ק בשלש רגלים. כי ע"י ההליכה לירושלים וביהמ"ק בשלש רגלים מתקשרין בבחי' למעלה מהמקום וכנ"ל. וזהו מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב וכו' שנאמר על העולים לרגל כשדרז"ל. וזהו בת נדיב בתו של אברהם אבינו שהוא נדיב לב הראשון שהואבחי' תפלה כנ"ל שע"ז מתקשרין בבחי' למעלה מהמקום כנ"ל. וזהו חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן, חמוקי הואבחי' נסתר ונעלם כ"ש ודודי חמק וכו' היינו שבהיריכים שהם כלי ההליכה, הנפנימיות והנסתר שבהליכת ירכיך הוא גבוה ועמוק מאד כי ע"ז אתה הולך ונכלל למעלה מהמקום כנ"ל. וזהו כמו חלאים מעשה ידי אמן ודרז"ל מעשה ידי אומנתו של יוצר בראשית, חלאים בחי' חלל הפנוי כשדרז"ל חל אים לשון חלל (וכמו שפי' אדמו"ר ז"ל במ"א סי' מ"ט) היינו כמו החלל הפנוי שהוא מקום העולם ששם הי' כל אומנתו של יוצר בראשית שברא כל מלאכתו בזה המקום של החלל הפנוי ובאמת כל החלל הפנוי שהוא מקום העולם הכל ממנו לבד כי הוא מקומו של עולם ואין וכו'. כמו כן אתה זוכה ע"י הליכתך לרגל להכלל בשורש המקום בשורש החלל הפנוי שהוא למעלה מהמקום. וזהו מעשה ידי אמן, אומן כשדרז"ל וכתיב בלשון אמן שהוא לשון אמונה כי א"א לידע זאת כ"א באמונה שע"ז יודעין שכל האומנות ומלאכת מעשה בראשית שבהחלל הפנוי הכל ממנו לבד. כי כל החלל הפנוי שהוא שורש המקום הכל נתהוה ממנו בעצמו שהוא למעלה מהמקום וכנ"ל:

ראשי פרקים. שייך להי' שלוחין הלכה ד' הנ"ל:

ענין העקידה: כל הקובע מקום לתפילתו אלהי אברהם וכו' ועקידת יצחק לזרעו תזכור כל ענין ר"ה הוא בחי' העקידה כי זה עיקר החסד של ר"ה ע"י בחי' מקומו וכו' שזוכין ע"י שהעלה את יצחק בהר המורי' במקום ק"ק ששם עולין למקומו של עולם. וע"כ אסקתי' אחתי'. כי כבר נמתק הדין בחי' גבורות יצחק וזה צריכין בר"ה כנ"ל:

שמחתי באומרים לי בי תה' נלך. עומדות הי' רגלינו וכו'. כעיר שחוברה לה וכו'. שהוא למעלה מהמקום ששם עיקר העמידה והמנוחה בחי' כי לא באתם וכו' אל המנוחה כי האדם נע ונד בארץ כל זמן שאינו נכלל בבחי' למעלה מהמקום וע"כ אין עמידה אלא תפילה בחי' עומדות הי' רגלינו וכו' וזה שלש פעמים יראה וכו' כי שלש רגלים על ידם זוכין לתפלה שע"ז עולין לבחי' מקומו וכו' וע"כ צריכין אז לילך לעלות לירושלים ששם ק"ק שדרך שם וכו' כנ"ל:

כי ע"י כל ההליכות והנסיעות של מצוה נכללין ביותר בבחי' למעלה מהמקום מחמת שמקשרין וכוללין המקומות שהיו רחוקים זה מזה וא,א לקרבם ולחברם בגשמיות בשום אופן כ"א ע"י שיוצאין והולכין ממקום למקום שע"ז נתחברין יחד ונכללין בבחי' למעלה מהמקום אם הולכין לדבר מצוה כגון לביה"כ. וע,כ מצוה לרוץ לביה"כ כי כשהולכין במרוצה מתקרבין יותר לבחי' למעלה מהמקום כ,ש (בסי' ס"א לק"ת). אבל כשהריצה לדברי עוה"ז, אדרבא נפגם יותר כי ממשיך יותר בחי' הארת למעלה מהמקום לתוך גשמיות המקום שהוא תאוות עוה"זשרץ בשבילו. אבל לדבר מצוה מעלה המקון למעלה ע"י הריצה. וע"כ מהדר לי' בקדושה דבי שמשא. כי שבת בחי' למעלה מהמקום כ"ש במ"א כי אז מעידין בקידוש שכל מקום העולם ברא הוא ית' שע"ז נכלל המקום למעלה וכו' וע"כ אז מתקן פגם הריצה לדבר הרשות. וע"כ צריך לנסוע להצדיק בפרט על ר"ה כי הצדיק בבחי' מקומו של עולם וע"י ההליכה מתקן ומעלה המקום למעלה מהמקום כנ"ל, ובפרט על ראש השנה שכל ענינו לזכות בדין הוא ע"י בחי' מקומו של עולם וכו' שזוכין ע"י הצדיק דייקא שיכול לעשות ר"ה. וזה בחי' השתטחות על קברי צדיקים אמתיים כי מקומם שמונחים שם הוא בחי' למעלה מהמקום כי זוכים לנחול הכסא כבוד בחי' וכסא כבוד ינחילם וכו' והבן וע"כ מקומם ארץ ישראל ששם ק,ק וכו' כנ"ל:

מה יפו פעמיך בנעלים שעולין לרגלים, בת נדיב בחי' תפילה שעיקר התחלתה מאברהם שבו מתחילין וחותמין ברכה ראשונה שבתפלה והוא נקרא נדיב לב כי תפלה בלב. חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן. חמוקי הוא בחי' נסתר ונעלם כ"ש ודודי חמק וכו' היינו שבהירכים שהם כלי ההליכה, הפנימיות והנסתר שבהליכת ירכיך הוא גבוה ועמוק מאד כי ע"ז הולך ונכלל למעלה מהמקום כנ"ל. וזהו כמו חלאים מעשה ידי אמן, חלאים בחי' חלל הפנוי כשרז"ל חלאים לשון חלל היינו כמו החלל הפנוי שהוא מקום העולם ששם הי' כל אומנותו של יוצר בראשית שברא מלאכתו בזה המקום של חחל הפנוי. ובאמת כל חלל הפנוי שהוא מקום העולם הכל ממנו לבד כי הוא מקומו של עולם ואין וכו' כמו כן אתה זוכה ע"י הליכתך להכלל בשורש המקום בשרש החלל הפנוי שהוא למעלה

מהמקום. וזהו מעשה ידי אמן. אומן וכתיב לשון א מן שהוא לשון אמונה כי א״א לידע זאת כ,א באמונה שעי״ז יודעין שכל האומנות ומלאכת מעשה בראשית שבחלל הפנוי הכל ממנו לבד כי כל החלל הפנוי שהוא שורש המקום הכל נתהוה ממנו בעצמו כנ״ל. והנה סולם מוצב ארצה במקום וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו כי הם כשנופלים אל המקום א״א להם לעלות כ״א ע״י הצדיקים כי המלאך נשתהא כמה שנים בזה העולם בשביל שאמרו כי משחיתים אנחנו עד שבא וכו׳ והעלהו:

ענין קדושה: עשר קדושות בארץ ישראל והקדושה עליונה קדשי קדשים ששם עולין וכו׳ ומשם כל הקדושות ק׳ ק׳ ק׳ מלא כה״כ קדיש בשמי מרומא עלאהבית שכינתי׳ שהוא למעלה מהמקום. קדיש על ארעא עובד בגורתי׳ בחי׳ מקום שהוא בחי׳ גבורות כידוע, קדיש לעלם וכו׳. היינו שהואקדוש לעולם ועד כי המקום מקושר וכלול בבחי׳ למעלה מהמקום שעי״ז הקדושה נמשכת על כל המקומות שבעולם. של נעליך וכו׳ כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא. וזהו ברוך כבוד ה׳ ממקומו, ממקומו בחי׳ מקומו של עולם. עיקר קדושה בצבור ע״י השליח ציבור:

שלוחין ה

אות א

בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו. כי מבואר בהתו׳ תקעו תוכחה בלק״ת סי׳ ח׳ שעיקר האמונה ע״י בירור המדמה שמתברר ע״י בחי׳ רוח נבואה ורוה״ק וכו׳ ע״ש. וזה ידוע ומבואר כבר בדברינו כ״פ שעיקר כלל כל התורה הקדושה הוא אמונה כ״ש כל מצותיך אמונה וכשרז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת וכו׳. וע״כ בכל התורה שלוחו של אדם כמותו כי עיקר האמונה שהיא כלל התורה היא ע״י בירור המדמה כנ״ל והמדמה הואבחי׳ שליח כי המדמה הוא שליח השכל. כי השכל רחוק מכל ידיעות הגשמיות רק ע״י המדמה שהוא כח של השכל ע״ז מגיע להשכל ידיעות תוארי הגשמיות. וע״כ שם בבחי׳ המדמה שם עיקר הבחירה. כי בפנימיות השכל האמתי אין שום בחירה כי פנימיות השכל האמתי רחוק מכל התאוות הגשמיות ומכל המדות רק דבוק בשלימות בהש״י. רק מחמת שאין להשכל תפיסה בהגשמיות כ״א ע״י כח המדמה שהוא שליח השכל כנ״ל ע״ז כל כח הבחירה. כי בהמדמה יכולין להתאחז טעותים הרבה ע״י שהוא מדמה מילתא למילתא והוא בבחי׳ עץ הדעת טו״ר כי שם בהמדמה עיקר אחיזת הרע ע״י הטעיות והשקרים שיש להם כח להתאחז בהמדמה כמובן כ״ז בכמה מקומות בדברינו. ועיקר תיקון המדמה ששם עיקר הבחירה הוא רק ע״י רוח נבואה שהוא בירור האמונה שהיא עיקר התורה כנ״ל. ואז נכלל המדמה בהשכל שזה עיקר השלימות והתיקון שהמדמה יתקשר ויתבטל לגבי השכל האמתי שזה א״א כ״א ע״י אמונה שזוכין ע״י נבואה ורוה״ק וכו׳ כנ״ל. וע״כ בכל התורה כולה שלוחו של אדם כמותו כי זה כלל כל התורה שמתקיימת ע״י השליח דייקא דהיינו ע״י כח המדמה שהוא שליח השכל שכל מצות התורה על ידו דייקא. כי כל המצות הם בדברים גשמיים כגון ציצית ותפילין ודי מינים וכי כדי לקשר כל הגשמיות לשרשן שזה עיקר יסוד כל התורה לקשר ולכלול הגשמיות בתכלית שורש הרוחניות שיהי׳ נכלל הכל בשרשו בהש״י. וכל המצות נעשין ע״י המדמה שהוא שליח השכל כי השכל בעצמו רחוק מתוארי הגשמיים רק השכל מצווה להמדמה שיעשה המצוות בגשמיות. וע״כ באמת אין טעם על פי שכל האנושי לשום מצוה רק כל מצותיך אמונה שאנו זוכין לאמונה שלימה שנטעו בנו אבותינו ורבותינו ע״י רוח נבואה של משה רבינו וע״ה רבן של כל הנביאים וע״י הרוה״ק והרוח נבואה של כל הצדיקים שבכל דור, ועי״ז מתברר האמונה ואנו מקיימים כל המצות וכל מה שמקיימים המצות יותר מתברר המדמה שמשם האמונה ביותר. ועי״ז אנו נכללים בשורש השכל הפנימי בהש״י בבחי׳ וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳. נמצא שקיום התורה נעשה ע״י בחי׳ שליח שהוא המדמה כנ״ל. וע״כ בכל

התורה שלוחו של אדם כמותו כי עיקר קיום כל התורה הוא ע״י בחיט׳ שליח שהוא המדמה כנ״ל׃

אות ב

ואעפ״כ מצוה בו יותר מבשלוחו כי כבר מבואר שכל אחיזת הטעיות והשקרים הם בבחי׳ השליח שהוא המדמה כנ״ל. ומחמת זה בעצמו כל קיום התורה על ידו כי עיקר קיום התורה הוא דייקא ע״י הבעל בחירה ועיקר הבחירה הוא, שיש מקום לטעות, והוא מתגבר לרדוף אחר האמת ע״ז עיקר קיום התורה. כי במקום שאין בחירה אין שייך תורה ומצוה כידוע. ועל כן בוודאי מצוה בו יותר מבשלוחו כי אפי׳ כשרוצה לקיים המצוה בעצמו צריך להתגבר מאד על טעות המדמה שהוא בחי׳ שליח שבו אחיזת הטעות כנ״ל, מכ״ש כשרוצה לעשות המצוה ע״י שליח. כי בוודאי כל מה שמתרבה השליחות ביותר יוכל ח״ו הטעיות להתאחז ביות. כי כל אחיזת הטעיות בבחי׳ שליח וכנ״ל. וזה שארז״ל שיכול לומר להשליח לתקוני שדרתיך ולא לעוותי כי עיקר השליחות הוא שיהי׳ השליח נכלל בהמשלח שהוא בחי׳ כלליות המדמה בהשכל האמתי, אבל כשהשליח אינו מתנהג כפי השכל האמתי הוא בטל ומבוטל ונחשב גרוע מבהמה, כי כשהמדמה אינו מתנהג כפי השכל האמתי הוא בבחי׳ רוח שטות ממש שמשם כל העבירות ר״ל ומשם כל המשוגעים ממש. וכל מיני שגעון שנמצאים ברוב אנשים אפי׳ לאינם משוגעים ממש רק שעושין הרבהדברים שהם שגעון ממש כנראה בחוש והכל ע״י הטעיות המדמה שאינו מתנהג כפי השכל האמתי. וזה בחי׳ אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו, ילין זה בחי׳ המדמה שהוא בחי׳ חשכת לילה בחי׳ שינה כמבואר במ״א. יקר זה בחי׳ המוחין תפילין כשרז״ל ויקר אלו תפילין היינו כשאין המדמה נכלל בהשכל בחי׳ אדם ביקר בל ילין אזי נמשל כבהמות נדמה וכנ״. וע׳ בהתו׳ תקעו אמונה סי׳ ה׳ אות ט׳ מבואר שם מעין זה ע״ש והוא פלא׃

אות ג

וע״כ אין שליחות לעכו״ם וכן אין שליחות לדבר עבירה. כי עיקר תורת שליחות הוא מבחי׳ הנ״ל מחמת שקיום התורה ע״י המדמה שהואשליח השכל וכו׳ וכנ״ל. אבל עכו״ם שרחוקים מהתורה בודאי אין בהם דין שליחות כי הם כרוכים אחר המדמה הגשמי ומרחיקים המדמה מהשכל כי נדמה להם שהם חכמים בעיניהם ובאמת כל חכמתם הכל ע״י המדמה המוטעה והמעורבב מאחר שאין להם רוח נובאה כי לא קיבלו התורה ממשה רבינ ושהוא שורש ורבן של כל הנביאים כנ״ל וע״כ בוודאי אין בהם דין שליחות כנ״ל. וכן אין שלי לדבר עבירה כי ע״י העבירה כי ע״י העבירה נתרחק ונפסק המדמה מהשכל ונחשב באמת משוגע ממש כשרז״ל אין אדם עובר עבירה אא״כ נכנס בו רוח שטות. כי כל העבירות באים ע״י בלבול המדמה ע״י שאין המדמה שהוא השליח מקיים ציווי השכל המשלח שזהו היפך מקיום התורה וע״כ בוודאי אין בו די ושליחות כנ,ל. וכן אי ושליחות לקטן כי עיקר הקטנות הוא בחי׳ מוחין דקטנות ששם התגברות המדמה כנגד השכל שמזה באים כל מעשה שטות שעושה הקטן שהוא מחמת התגברות המדמה על השכל. ו״כ אין לו שליחות כנ״ל. כי עיקר תורת שליחות נמשך מקיום התורה שעיקר ע״י שהשליח שהוא המדמה יקיים בשלימות, דעת המשלח שהוא השכל וכו׳ וכנ״ל׃

מכירה א

אות ד

וזה בחי׳ מו״מ. וזה בחי׳ ספירה ושבועות. כי מבואר בהתורה הנ״ל שצריכין לבקש ולחפש מאד מאד את הצדיק האמת שיש לו בחי׳ רוה״ק וכו׳ שעיקר האמונה השלימה דהיינו אמונת חידוש העולם על ידו. כי עיקר האמונה ע״י בירור המדמה וכו׳ ובירור המדמה הוא רק ע״י הצדיק שיש לו בחי׳ רוח נבואה רוה״ק וכו׳. וע״כ הי׳ כל העולם תלוי עד ששה בסיון כשפרש״י על ה׳ דהששי וכו׳ שבו קיבלו ישרא לאת התורה וכו׳ וכו׳ ע״ש כל זה היטב. וכבר כתבנו מזה במ״א שרבינו ז״ל קודם הסתלקותו שאז אמר זאת התורה הנוראה בר״ה האחרון, ואז אחר אמירת התורה הנ״ל הזהיר אותי ביותר לכתוב אזהרה הגדולה הזאת שצריכין ליזהר בנפשו מאד מאד לבקש ולחפש הרבה אחרי הצדיק האמת שיש לו בחי׳ רוה״ק. כי עיקר אמונת חידוש העולם שהוא עיקר היהודית נמשך על ידו דייקא וכו׳ וכנ״ל. וכמבואר מזה במ״א:

אות ה

וזה בחי׳ ספירה ושבועות זמן מתן תורתינו. כי כבר כתבנו שצריכין ליזהר בזה מאד לבקש ולחפש אחרי צדיק אמתי כזה. וכל אדם שבעולם מקטן ועד גדול צריך ליזהר בזה מאד כל ימיו לבקש ולחפש רבי אמתי כזה. כי לא דברה תורה במתים שהם מי שאינו חפץ בחיים ואינו חס על נפשו כלל לבקש הצלה לנפשו לנצח להצילו ממה שהוא צריך להנצל בחייו ובמותו כפי מעשיו אשר הוא יודע בנפשו במה הוא מבלה ימיו להבל ולריק. והלוואי הי׳ עכ״פ להבל ולריק אבל עוד הוא חוטא ומקלקל ופוגם כמו שיודע בנפשו. ולא די לו בה אף גם הוא מחפש למצוא מומים באחרים ובפרט בהכשרים והיראים החסים על נפשם ולא ישית אל לבו לא דעת ולא תבונה לאמר איך אני מטעה את עצמי לקרוא תגר על הכשרים לאמר להם סורו טמא וכו׳ וכו׳ כמצוי עכשיו כאשר ניבא הנביא אליך אל תגש בי כי קדשתיך וכו׳ (ישעיה ס״ה). ועל אנשים כאלו אין שייך אזהרה הנ״ל כי ישחקו ויתלוצחו גם מאזהרה הזאת גופא וכל מה שיאמרו להם דברי אמת וצדק ומוסר השכל ונפלא, יפטירו בשפה יניעו ראש בליצנות כפולה ומכופלת לרעת נפשם וכו׳. אך אעפ״כ אין דור יתום מן האמת לגמרי ובכל דור ודור ובכל עת נמצאים תמימים וכשרים קצת החסים על נפשם החפצים ומתגעגעים ליראה את שמו ית׳ אשר עליהם נאמר העניים והאביונים מבקשים מים ואין. ולשונם בצמא נשתה וכו׳ (ישעיה מ״א) שזה נאמר על לחם ומים של תורה כשפרש״י שם. עליהם ועל כיוצא בהם מגדול שבגדולים עד קטן שבקטנים עליהם צריכסי להזהיר ולהזכיר אזהרה זאת אלפי פעמים שיזכרו מאד בכל יום ויום לחפש ולבקש הרבהאת הצדיק האמת הנ״ל שיוכל לתקנם באמת לנצח. ועיקר הוא האמונה השלימה וכו׳ וכנ״ל:

אות ו

כי אפי' מי שזוכה למצוא לעצמו רבי או חבר אמתי שקיבל צדיקי אמת דברי אמת המועילים לנפשו באמת, אעפ"כ עדיין צריך לחפש הרבה בכל יום. כי אפילו אם היו כבר מעשיו מתוקנים כראוי צריך ג"כ לחפש עוד ועוד כי ידוע שאין האדם עומד וכו' וכתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד. מכ"ש וכ"ש שרוב ורוב מעשיהם אינם עולים יפה בפרט בעתים הללו כאשר יודע כ"א בנפשו. ע"כ צריכין תמיד לחפש ולבקש הרה אחרי הצדיק האמת שיש לו בחי' רוה"ק הנ"ל. כי בודאי אין החיפוש והבקשה אחרי גוף הגשמי של הצדיק כ"א אחרי רוה"ק שלו שעי"ז עיקר בירור המדמה שזה תיקונו וזה צריכין לחפש ולבקש תמיד. כי ממ"נ אם לא מצאו עדיין כלל בוודאי הוא צריך לילך על ידיו ועל רגליו לבקשו ולחפשו בכל כחו בכל העולם כולו מקצה ועד קצה כל ימיו אשרא הוא חי על פני האדמה אולי יוכ ללמצוא חיי נפשו לנצח עכ"פ יום א' או שעה אחת לפני מותו. ואם כבר נדמה לו שמצא את הצדיק האמת בודאי זה צריך לבקש ולחפש עוד יותר ויותר כי יכול להיות שהוא יושב אצל הצדיק ועדיין אורו חשוך אצלו ואינו מרגיש נעימות אמתת עצותיו הק' וכו' ומחמת זה הוא רחוק עדיין מתיקונו וכ"ש בהתו' ויהי' הם מריקים בסי' י"ז מזה ע"ש. כי עיקר החיפוש הוא אחר הרוה,ק של הצדיק כנ"ל. ולזה צריכין יגיעה גדולה וחיפוש הרבה עד שימצא. ואם יחפש באמת בודאי ימצא כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו ויגעתי ומצאתי תאמין וכו' כשרז"ל:

אות ז

ואפי' הרבה האמת בעצמו צריך לחפש ולבקש הרבה עד שיוכל למצוא ולהשיג קדושת הרוח הקודש של רבו האמתי שקיבל ממנו עד שימצא את עצמו עד שידע איך לדבר ולייעץ ולהנהיג את עם עני ודל החוסים בו. כי לבעל בחירה קשה מאד מאד לעזור כ"א בחסדי ה' הנפלאים מאד מאד שממשיכין הצדיקי אמת אבות העולם שוכני העפר בכל יום וכו' אבל צריכין לזה עכ"פ איזה אתערותא דלתתא. וע"כ זה העסק לעסוק עם בני אדם לקרבם אל האמת לאמתו עמוק מאד מאד, עמוק עמוק מי ימצאנו וצריכין לזה חיפוש ובקשה הרבה הן מהרב הן מהחבר הן מהתלמיד ואז אם תדרשנו ימצא לך:

אות ח

וזה בחי' ספירת העומר שהוא הכנה לקבלת התורה בשבועות שהוא יום הששי בסיון שכל העולם תלוי בו, היינו אמונת חידוש העולם שהוא העיקר, תלוי ביום הקדוש והנורא והנשגב הזה כי בו קיבלו ישראל את התורה שעי"ז נ משך עליהם רוח הקודש ע"י משה רבינו כ"ש פנים בפנים דבר ה' עמכם וכו' כ"ש שם בהתו' הנ"ל. והארת קדושה הזאת נמשך בכל שנהו שנה מחדש. וע"י רוה"ק הזה נתברר המדמה שעי"ז זוכין לאמונת חידוש העולם בשלימות כנ"ל אבל צריכין לזה איזה אתערותא דלתתא וע"כ אנו מכינין עצמינו לזה כל מ"ט ימי הספירה ע"י מצות ספירת העומר. כי ע"י העומר שעורים. כי שעורים הוא מאכל בהמה ששם עיקר בלבול המדמה וע"י הקרבת העומר שעורים מבררין המדמה בחי' בהמיות. וזה התיקון נעשה ממחרת השבת שהוא יום הראשון של פסח שבו יצאנו וממצרים, ששם במצרים עיקר התגברות הבלבולים הרעים של המדמה שמשם כל הכפירות של המחקרים הרעים הכופרים בחידוש העולם ימ"ש וזכרם. וכמובא במ"א שפרעה ומצרים הם בחי' הרע שבמדמה וכו' ע"ש. וזה עיקר גלות מצרים שנמשך מחטא אדה"ר מזוהמת הנחש שהם זוהמת המנחשים והקוסמים שהם בחי' נביאי השקר שהם בחי' מנהיגי השקר שבכל דור הן מכתות המחקרים והפילוסופים הנוטים אחר חכמתו חיצוניות שרובם ככולם רעים וחטאים לה' מאד. ואפי' מכתות הרחוקים מזהנמצאים ג"כ הרבה מנהיגים של שקר כידוע. וכולם נמשכים מבחי' זוהמת הנחש שבא ע"י חטא אדה"ר שזהו בחי' זוהמת מצרים שהוא בחי' בלבול המדמה שמשם כל הכפירות ועיקר הוא כפירות חידוש העולם. ובפסח יצאנו מזה כי ביום זה יצאנו מגלות פרעה ומצרים באותות ובמופתים נוראים מאד מאד אשר לא נשמעו ולא נראו. שעי"ז ראו הכל כי ה' ברא עולמו מחדש יש מאין ומנהיג ומושל בעולמו לעשות בו כרצונו. וכל זה נעשה ע"י הציר נאמן

לשולחיו שהוא משה רבינו רבן של כל הנביאים שהמשיך גם אז איזה בחי׳ רוה״ק על כ״א עד שנתבררו קצת ממדמה שלהם שעי״ז עיקר האמונה כנ״ל. וע״כ זוכין ביום שאחריו שהוא ממחרת השבת להקריב עומר התנופה שהוא בחי׳ בירור המדמה כנ״ל. ואז מתחילין לספור שבעה שבועות כנגד ימי בראשית להורות שכל שבעת ימי בראשית שבהם נברא העולם כולם תלויים ועומדים עד יום הששי שהואששי בסיון שאז זמן מתן תורתינו שאז עיקר המשכת הרוה״ק שעי״זעיקר שלימות בירור המדמה שעי״ז עיקר אמונת חידוש העולם כנ״ל. כי אע״פ שכבר התחיל להתברר המדמה ע״י העומר אבל זה ידוע שכל התיקונים שנעשו בפסח בשעת יציאת מצרים הי׳ הכל ע״י בחי׳ אתערותא דלעילא. וע״כ אע״פ שנמשך אז הארה גדולה ועצומה מאד מאד שהוא בחי׳ רוה״ק בחי׳ ועברתי בארץ מצרים ותרגומו ואתגליתי וכו׳. אעפ״כ מאחר שהי׳ רק ע״י בחי׳ אתדל״ע בלי שלימות אתעדל״ת ע״כ הי׳ ההארה רק לפי שעה כד״י שנוכל אנחנו להתעורר מעצמינו לחפש ולבקש שאחר הצדיק האמת בחי׳ משה. אבל אח״כ נסתלק ולא נשאר רק הרשימו כמובא וע״י כח הרשמיו הזאה? אנו עסוקין אח״כ לעסוק בעומר התנופה שעי״ז אנו מבררין המדמה ע״י הרשימו מהרוה״ק שנמשך עלינו ביום א׳ של פסח ע״י תוקף הורה״ק שהמשיך משה רבינו אז. ומאז אנו מתחילין לספור ספירת העומר כדי לטהרינו מזוהמת הנחש שהם בלבולי המדמה שהוא בלבולי האמונה כנ״ל. ואנו סופרין שבעה שבועות שהם בחי׳ כלל שבעת ימי בראשית, להורות שכולם ספורים ומנויים ומתקיימים רק לעומר שהוא בירור המדמה שאנו ממשיכין עלינו בכל יום קדושת בירור המדמה שנמשך עלינו ממחרת השבת ע״י הנפת העומר וכו׳. וע״י״ז אנו מכינים עצמינו שנזכה לברר המדמה בשלימות ביום החמשים הקדוש שהוא שבועות שהוא יום הששי בסיון שכולם העולם דהיינו אמונת חידוש העולם תלוי בו וכנ״ל. כי אז אנו מקבלין את התורה ע״י משה שהוא עיקר המשכת הרוה״ק עלינו ע״י בחי׳ אתעדל״ת ע״י מצות ספירת העומר וכנ״ל. כי באמת הכל ממנו ית׳ כי מי הקדימני ואשלם כתיב אך השי״ת מסבב בנפלאותיו וחסידו הנעלמים מאד כדי שנוכל להתעורר. ואח״כ אנו צריכין להתעורר קצת בבחי׳ אתערותא דלתתא וגם זה בסיוע דלעילא ואח״כ נמשך בחי׳ אתערותא דלעילא וכי׳ וכמבואר מזה בדברינו בכמה מקומות ואין כאן מקום להאריך בזה׃

אות ט

אבל גם אח״כ שקיבלו ישראל את התורה וזכו לבחי׳ רוה״ק ע״י הצדיק האמת שהוא משה רבינו ופסקה זוהמתן זוהמת הנחש אז כמו שארז״ל. אעפ״כ עדיין הי׳ צריכין לחפש ולבקש הרבה עוד למצוא ביותר שלימות את הרוה״ק של משה רבם ואז היו זוכים למה שהי׳ זוכים. אבל השטן התגרה בהם מאד ע״י הער״ר שהם המנחשים והקוסמים של מצרים שלא נטהרו מזוהמת הנחש שמהם נמשכו בחי׳ נביאי השקר הנ״ל עד שהסית והדיח אותם בכפירות גדולות עד שעשו אותו מעשה של העגת. וכל זה בא להם ע״י שלא נזהרו באזהרה הנז״ל לבקש ולחפש עוד ועוד את הרוה״ק של הצדיק האמת משה רבם כדי לברר עוד את האמונה הקדושה ולחזקה יותר ויותר. ומחמת שנתרשלו בזה התגרה בהם השטן והכשילם כ״כ בכפירות כאלה עד שעשו ע״ז ממש. שכל זה נמשך מכפירת אמונת חידוש העולם כידוע למבינים אמתיים שכלל הכפירות שבעולם הן של הדורות הקודמים שעבדו ע״ז ממש הן של הדורות של עכשיו שטועים על ידי חכמות שקר כולם נמשכין מכפירות חידוש העולם. מחמת שאמונת חידוש העולם א״א להשיג בשום שכל ומופת שכלי של הגיון כ״א ע״י רוה״ק של הצדיק האמת שבכל דור שהראשון והרבי שבכולם הוא משה רבינו וכנ״ל׃

אות י

וזה שבאו אל אהרן ואמרו לו קום עשה לנו אלהים כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו. ועתה בוא וראה אתה המעיין המסתכל בתורה בעין האמת שמפורש כאן שכל טעותם הי׳ בענין הנ״ל שלא השתדלו לחפשׂ קדושת רבם משה כראוי עד שנפלו לטעות כזה ע״י הער״ר. שמאחר שאינם יודעים מה הי׳ לו למשה ע״כ רצו לעשות להם אלהים אחרים. ולא שתו אל לבם האמת כי אדרבא מאחר

שמשה עשה להם טובות כאלה וגילה להם אלהותו יתי בהתגלות נפלא ונורא כזה בפרט בשעת מתן תורה. ואם עכשיו נעלם מהם. אדרבא זה לטובתם כדי שישתדלו לחפש ולבקש את קדושת הרוה״ק שלו יותר ויותר עד שיתבררו ביותר ויותר כאשר הי׳ באמת שמשה עלה למרום כדי לקבל שארי מצות התורה כדי לתקנם ולבררם בשלימות יותר ויותר, רק הם היו צריכים לעמוד על עמדם ולצפות לישועת ה׳ ולחפש ולבקש ולהתגעגע אחריו עד שהי׳ חוזר ובא אליהם והי׳ מלמדם ומאיר בהם כל התורה. וכמ ושעשה יהושע שעמד אצל ההר והמתין שם על משה רבו כשרז״ל והי׳ תולה עיניו למרום ומצפה רק שיחזור ויתגלה אליו. אבל בעו״ה לא נזהרו בזה עד שנכשלו כ״כ שמשם כל החורבנות וכל הגליות כי חזר ונמשך זוהמת הנחש שמהם הכפירות של עכשיו שעי״ז אריכת הגלות בעו״ה. ועיקר התיקון ע״י צדיקי אמת שבכל דור שיש להם איזה בחי׳ רוה״ק גם עכשיו כאשר האריך בזה בהתו׳ הנ״ל. אבל צריכין לחפש ולבקש אחריו מאדבכל עת אפי׳ מי שכבר התחיל למוצאו וכו׳ וכנ״ל׃

אות יא

וזה שאמר להם משה כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון. הן בעודני חי עמכם ממרים הייתים וכו׳ הקהילו אלי וכו׳. ואעידה בם וכו׳ שהוא שירת האזינו. והקשה רש״י והלא כל ימי יהושע לא השחיתו וכו׳ אלא מכאן שכל זמן שתלמידו קים כאלו לא כו׳. וקשה הלא הצדיק האמת נקרא חי לעולם כשרז״ל ע,פ ובניהו בן יהוידע בן איש חי וכו׳ מכ״ש וכ״ש משה רבינו בוודאי חי וקיים לעולם וכמפורש במ״ר שמשה רבינו לא מת כי הוא עומד ומשמש במרום. וכ״ש בזוה״ק (פ׳ תרומה ד׳ קע״ד) ת״ח משה לא מית ומאי דכתיב וימת משה הוא מסטרא דילן וכו׳ ע״ש ומבואר שם שבכל אתר לצדיקיא קרי בי׳ מיתה הוא מסיטרא דילן ע״ש. אך באמת הכל ניחא כי זהו בעצמו כוונת המדרש שהביאו רש״י היינו שרש״י בשם המדרש מפרש כוונת הפסוק שאינו כפי פשוטו שאחרי מותו הפשוט ישחיתו כי הלא אנו רואין שלא השחיתו אחרי מותו הפשוט כ״ש ויעבדו את ה׳ כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע וכו׳. אלא ע״כ מוכח מזה שפי׳ תיבת מיתה הנאמר אצל הצדיק הרבי האמת שיש לו תלמידים שהוא בחי׳ משה אינו כפשוטו מיתה ממש ח״ו תמיד כמו שארז״ל בכמה מקומות אין מספר שהצדיקים במיתתן קרויים חיים. רק פי׳ תיבת מיטתה הוא כמו שכתוב בס׳ הזוה״ק המובא לעיל שמשה לא מת רק מה שכתוב אצלו וימת משה הוא מסטרא דלין וכו׳. וע״כ באמת כל זמן שתלמידו של אדם קיים כאלו לא מת אע״פ שבאמת אנו רואין שכבר מת ונקבר אעפ״כ באמת לאמתו לא מת כלל רק מצדינו שאין אנו רואין אותו אבל מחמת שתלמידו קיים ואומר תורתו משמו ומלמדה לאחרים, בוודאי לא מת גם מצדינו כי עיק החיות הוא חכמת התורה הק׳ כ״ש כי היא חייך וכ״ש החכמה תחי׳ היינו חכמת התורה הק׳ שקר היא החכמה האמתיית מהחי׳ כל הנפשות כ,ש תורת ה׳ תמימה משיבת נפש. וע״כ כל זמן שתלמידו של הצדיק קיים ומגלה תורתו הק׳ בוודאי לא מת. וע״כ מ״ש וימת משה הוא רק מסטרא דילן כ״ש בזוהר הנ״ל. וא״כ לפי דרכינו עתה יתפרש המקרא כך כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון היינו בכל עת שיהיה׳ נקרא אחרי מותי דהיינו שלא תעסקו כראוי בתורתי ולא תחפשו ותבקשו אותי היטב כראוי (כאשר כויחם על זה הנביא ישעי׳ ס״ג ויזכור ימי עולם משה עמו איה המעלם מים וכו׳) אז יהי׳ נקרא אחרי מותי שהוא בחי׳ המיתה שהוא מסיטרא דידכו ואז השחת תשחיתו וכו׳. אבל כל ימי יהושע והזקנים שעסקו היטב בתורת משה וסלסלו וחפשו בהקדושת רוה״ק של משה בודאי לא השחיתו כי עבדו את ה׳ כל ימיהם. ואז בודאי נחשב שמשה חי כי באמת לא מת משה וכו׳ וכנ״ל. וכן נוהג מדור לדור לעולם שבכל עת שנמצאים צדיקים שעוסקים כראוי בתורת משה באותו העת נחשב כאלו לא מת משה גם מסיטרא דידן. ובעת שמתרשלים בה ח״ו אז נקרא ח״ו לגבי דידן אחרי מותו׃

אות יב

וזהו מה שצועק הנביא (ישעיה נ״ז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספים באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק. כי באמת צריכין לחפש את הצידק האמת תמיד אפי׳ק המקורבין אליו

וכנ״ל שיזכו להתקרב אליו ביגיעות יותר ויותר כדי לקבל ממנו יותר ויותר עצות וכו׳. כי הצדיק מסתתר בכל פעם מהעולם מחמת קלקולם ונתרחק מהן הרבה עד שקשה להם לקבל ולינק מאורו הגדול כ,א ע״י יגיעות ובקשה וחיפוש הרבה. וזה גם בחייו מכ,ש אחר הסתלקות לעילא ולעילא, צריכין לחפשו ולבקשו יותר ויותר לסלסל וחפש בתורתו הק׳ ולילך בסרכיו ואחותיו הק׳, ולבקש ולהתחנן הרבה לפני השי״ת עד שיוריד דמעות הרבה עד שישפוך לבו כמים לפני ה׳ עד שיזכה למצוא ולהשיג פנימיות כוונת תורתו הק׳ שזהו בחי׳ הצדיק בעצמו. כי עיקר הצדיק הוא תורתו הכק׳ ששם גנוז רוה״ק שלו. וצריכין להאמין שבודאי נמצא אחד או רבים שהם תלמידיו האמתיים שקיבלו תורתו ודרכיו ועצותיו ורמזיו הק׳ שיכולים להחיות את הכל. כי אין דור יתום ובודאי לא נסתלק הצדיק עד שהשאיר אחריו ברכה שהם התלמידיםהאמתיים שלו שהם בחי׳ החליפות שלו. (כ״ש בהתו׳ כי מרחמם ינהגם בסי׳ ז׳ לק״ת ע״ש היטב) שכשהם מגלים תורתו הק׳ נחשב כאלו לא מת כשרז״ל וכנ״ל. וכמבואר שם בסי׳ ז׳ הנ״ל שכשמגלים דעתו הק׳ הוא מתלבש בדיבוריהם ונחשב כאלו הוא חי ממש, וכשרז״ל ע״פ אגורה באהלך עולמים וכי אפשר לאדם לדור בשני עולמות אל כל ת״ח שאומרים דבר הלכה בשמו שפתותיו דובבות בקבר וכו׳. וכמבואר מזה הרבה בספרים בפרט בההספידות שנדפסו בספרי הדרושים שכולם הולכים בדרך ההקדמה האמתיית הזאת שארז״ל שהצדיק החכם האמתי הוא חי לעולם. וכ״ש רב אחים בהספדאי דהתם קאימנא וכו׳ וכשרז, לעל רבינו הק׳ שבא לביתו בכל ע״ש וכו׳. אבל צריכין לחפש ולבקש מאדם מאד את זה התלמיד האמתי שקיבל דעת רבו כראוי עד שיש בדיבוריו בחי׳ רוח הקודש בחי׳ רוח הבא מן הקודש וכו׳ (כמבואר בהתו׳ תקעו הנ״ל) שע״י שמגלה ביאורי תורתו הק׳ של רבו ז״ל נתברר המדמה של כל המקורבין. וכ״א כפי קירובו וכפי בקשתו וחיפושו יותר מתברר אצלו המדמה יותר, שע״ז מתברר ומתחזק יותר אמונת חידוש העולם שזה עיקר קיום העולם שזהו בחי׳ ששה בסיון קבלת התורה שהי׳ העולם תלוי בו כנ״ל. וכל זמן שנמצאים אנשים כשרים שעוסקין בזה כנ״ל נקרא הצדיק שהוא בחי׳ משה חי. ובעת שמתרשלים בזה נרא אחרי מותו ח״ו שעל זה נאמר כי ידעתי אחרי מותי וכו׳ היינו בכל עת בכל דור שתתרשלו בזה כנ״ל. וע״כ אחרי מות יהושע והזקנים שקלקלו והשחיתו דרכם ועבדו ע״ז שהוא היפך האמונה הק׳ אז נחשב לגבי דידהו כאלו מת משה שעל זה נאמר כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון. אבל תיכף כשהקים להם ה׳ מושיע כגון עתניאל בן קנז שהי׳ השופט הראשון אזי תיכף נחשב משה חי. וכן משופט לשופט וכן בכל דור ודור עד שסוף כל סוף אע״פ שהתורה הולכת ומתמעטת ומשתכחת מישראל ח״ו כאשר ניבאו על זה מכבר, אעפ״כ יהיו נמצאים כמה וכמה יחידי סגולה שיתחזקו בכל הנ״ל לשוטט ולחפש ולבקש את דבר ה׳ שהוא דברי חידושי תורה של הצדיקי האמתיים שהם בבחי׳ יהושע וע״ז תתחזק האמונה כנ״ל שע״ז יהי׳ חידוש העולם וכו׳ ויתתקן הכל וכנ״ל וכמבואר בהתו׳ הנ״ל ע״ש׃

אות יג

וע״כ כל מה שמסתלקין הצדיקים מן העולם ביותר ח״ו צריכין לחפש ולבקש הרבה יותר. כי כל צדיק אמתי ותלמידו הוא בחי׳ משה ויהושע כאשר שמעתי מפיו הק׳. כי הצדיק הרבי האמתי הוא בחי׳ משה שהוא רבן של ישראל והתלמיד הוא בחי׳ יהושע. וזה בחי׳ פני חמה ופני לבנה כשרז״ל פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה. וע״כ אחר הסתלקות של הצדיק הרבי האמתי צריכין לחפש יותר. כי אחר הסתלקות הצדיק שהוא בחי׳ חמה. אזי סיהרא שלטא שהוא בחי׳ התלמיד שהוא בחי׳ פני יהושע כפני לבנה. והלבנה מתמעטת ומתמלאת בכל עת והכל כפי עבודת בני ישראל. כי זהידוע שכל עבודתינו הוא למלאות פגימת הלבנה וכו׳ ועיקר מילוי ותיקון הלבנה מפגימתה הוא ע״י הבקשה והחיפוש הנ״ל אחרי הצדיק האמת שזהו בחי׳ ובקשו את ה׳ אלקיהם ואת דוד מלכם שאומרים בעת קידוש הלבנה כמו שאנו מבקשים בסוף ברכת ק״ה ויה״ר מלפנך למלאות פגימת הלבנה וכו׳ ויקוים ובקשו וכו׳ וכנ״ל. ע״כ אחר הסתלקות הצדיק שאז הוא בחי׳ שליטת הלבנה צריכין לחפש ולבקש יותר היכן נמצא קדושת רוה״ק של הרבי האמת שהוא בחי׳ משה שהוא בחי׳ פני חמה כי הלא גם בחיי הצדיק היו צריכין לבקשו מאד. אע״פ שבהחמה אין בה שום מיעוט אף על פי כן לפעמים היא מתכסית ע״י עננים המחשיכין אור החמה, היינו שלפעמים נתכסה ונעלם אור הצדיק הרבהי האמת שהוא בחי׳ חמה ע״י בחי׳ העננין דמכסיין על עייניו שהם בחי׳ קליפת עשו וישמעאל שמהם נמשכין כל מניי התנגדות והסתרות של הצדיק האמת שע״ז אין יודעין ממנו. ואפ׳ מי שזוכה לבא אצלו צריך יגיעות לקבל ממנו מה שצריך וכו׳ וכנ״ל. אבל בוודאי אחר הסתלקותו צריכין לבקש אור קדושת השארתו יותרויותר מאחר שאז הוא בחי׳ שליטת הלבנה שמתמעטת ומתמלאת והכל כפי תיקון או קלקול ח״ו ע״י מעשי בני אדם כידוע ומובן בזוה״ק. וע״כ אז צריכין בקשהוחיפוש יותר ויותר אחר אור הצדיק האמת עד שיוציא בחי׳ הלבנה מכיסויה ופגימתה

והעלמתה. וכמובא בזוה״ק ע״פ תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגינו, סיהרא כד אתכסייא ע״י חובין כדין אמרה אל תראוני שאני שחרחורת שזהו בחי׳ ר״ה שהוא בעת דאתכסייא סיהרא שמתקנים בחי׳ פגימת הלבנה ע״י התקיעות בחי׳ תקעו וכו׳ בכסא וכו׳ וכשרז״ל בגמ׳ איזהו חג שהחדש שהוא הלבנה מתכסה בו הוי אומר זה ר״ה ע״כ תיקון זה הנ״ל נעשה בר״ה ביותר. אבל צריכים לחפש בכל השנה עד שיזכה בר״ה להתקרב לצדיק אמתי כזה שקיבל הארת בחי׳ הרוה״ק של רבו כדי שיזכה לשלימות האמונה וכו׳ וכנ״ל. וזהו בחי׳ שבועות ג״כ, כי שבועות ור״ה הם בחי׳ אחת כמו שמזכירין בר״ה בברכת שופרות השופר של קבלת התורה כ״ש אתה נגלת וכו׳ היינו כנ״ל:

אות יד

וזהו הצדיק אבד ואין איש שם על לב, היינו שבאמת הצדיק לא מת כנ״ל רק שאבד אבידות היינו את נפשות ישראל שלא זכו לחפש אחריו כראוי עד שנסתלק ואז הם כאבודים ושכוחים בחי׳ נשכחתי כמת מלב הייתי ככלי אובד וכמו שפרש״י שם שהאבידה נקראת ע״ש האובדה ע״ש. כי האבידה בעצמה אין לה דעת להבין שנאבדה מבעלה וע״כ אין האבידה נקראת כ״א ע,ש האובדה שעל כן לא נאמר ככלי נאבד וכשפרש״י הנ״ל רק הצדיק האובד הוא מרגיש כאב האבידה כי הוא יודע הרחמנות שעליהם. וזהו הצדיק אבד ואין איש שך ען לב שאין שום אדם משים אל לבו להבין מרירת הצרה של הסתלקות הצדיק שהוא אבד אבידת הנפשות הנ״ל מה שבאמת עיקר הצרה להנפשות הנאבדים אבל אין מתעוררין להבין מרירת צרתם. ואנשי חסד שהם אנשי הצדיק שנקראים אנשי חסד ע״ש הצדיק שהוא בחי׳ איש חסד באמת כי הוא עוסק להמשיך בחי׳ חוט של חסד הנאמר בתורה הנ״ל בחי׳ עולם חסד יבנה וכו׳ וכו׳ ע״ש היטב. וצועק הנביא שגם האנשי חסד נאספים באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק, היינו כנ״ל שלא נסתלק ולא נאסף הצדיק כלל רק מפני הרעה נאסף הצדיק היינו בחי׳ רעה הנאמר בחטא העגל שהוא פגם האמונה שבא ע״י שנתרשלו לחפש אחרי משה כשעלה למרום כנ״ל ושם נאמר למה יאמרו מצרים ברעה הוציאם וכו׳ וכתיב וינחם ה׳ על הרעה וכו׳. ובכל עת שישראל מתרשלים לחפש אחר הצידק האמת שהוא בחי׳ משה אז מתעורר ח״ו קטרוג הרעה הנ״ל ואז נחשב שהצדיק מת ונאסף כ״ש לעיל על פסוק כי ידעתי אחרי מותי וכו׳. וזהו כי מפני הרעה נאסף הצדיק היינו בעת שאתם מריעין מעשיכם ואינכם מחפשים כראוי אחרי הצדיק שאבד אתכם כנ״ל אז נאסף הצדיק. אבל כשתחזרו ותתעוררו לבקש אחריו כראוי אזי הוא נחשב חי ממש כי הצדיקי אמת נקראים חיים תמיד כנ״ל:

אות טו

וזהו תעיתי כשה אובד בקש עבדך, כי האדם שהאו בבחי׳ אבידה מרבו כנ״ל אע״פ שכל האבידות נקראים על שם האובדה מחמת שאין בהאבידה דעת להבין שנאבדה, אעפ״כ האדם יש לו בחירה וצריך לשום אל לבו שהוא כשה אובד שנקרא שה אובד ע,ש האובדה מחמת שכבר נתרחק כ״כ עד שכמעט אין לו דעת להבין שנאבד ונתחרק מהצדיק, אבל אעפ״כ כל זמן אשר הוא חי ומרגיש בעצמו איזה חיות כל שהוא צריך לצעוק עכ״פ זה בעצמו תעיתי כשה אובד עד שאין לי דעת כלל להיכן נאבדתי ונתרחקתי מבעל האבידה. אבל אני מבקש ומתחנן בקש עבדך וכו׳ היינו בקש אתה את עבדך עד שתמצאני כי אני נתרחקתי כ״כ עד שאין בי דעת כמו שה עאובד (וע׳ במ״א מ״ש בסי׳ ר״ו ע״פ זה תעיתי וכו׳ ע״ש ותצרפו לכאן). ואז כשיצעק ויתחנן כך באמת כמה פעמים יהי׳ נחשב ג״כ שמבקש ומחשפש את הצדיק ואז יזכה למוצאו רכי רחמי הש״י ורחמי הצדיקים אמתיים אינם כלים לעולם:

אות טז

הכלל שצריכין לבקש ולחפש מאד מאד את הצדיק האמת שיש לו בחי׳ רוה״ק כדי שיזכה לברר המדמה שעי״ז מתבררת האמונה וכו׳ שכל העולם תלוי בזה וכו׳ וכנ״ל. וזה על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו, על משכבי בלילות זה בחי׳ שינה שהוא בחי׳ המדמה ששולט ביותר בלילה ושינה וע,כ אז צריכין לחפש ביותר אחרי הצדיק האמת בבחי׳ אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי, נגינתי זה בחי׳ הניגון הקדוש והנורא והנעים וכו׳ שמתעורר ע״י הצדיק האמת שמברר המדמה וכו׳ עד שזוכין לקול הניגון והשיר שיתער לעתיד וכו׳ כ״ש שם בהתו׳ הנ״ל ובזה הניגון יש לכל אחד מישראל איזהחלק בו כי כל ישראל יש להם חלק לעוה״ב שעיקר שעשוע עו״ב יהי׳ ע״י קול הניגון והשיר הזה שיתער לעתיד שדוד המלך שהוא בחי׳ משיח מזכיר מזה הרבהכ״ש שירו לה׳ שיר חדש וכו׳ אלקים שיר חדש אשירהלך וכו׳ וכן הרבה. כי כל ספר תהלים שהוא בחי׳ עשרה מניי ניגנה נמשך מבחי׳ קול הנגון והשיר הזה שהוא שיר פשוט כפול ווכ׳. וע״כ הטוב הנעלם בכל אחד מישראל הוא בחי׳ איזה נקודה מהניגון הזה. וזהו אזכרה נגינתי בלילה היינ ובלילה בעת התגברות המדמה הרוצה לבלבל אותו כמו שהוא מבלבל את כ״א ועא׳ כפי דרכו, ואז האדם צריך לומר לנפשו אזכרה נגינתי היינו הטוב הנ״ל, בלילה בעת התגברות המדמה, עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי, שצריך לשוח עם לבבו לחפש רוחו הטוב בחי׳ החלק הטוב שיש לו ברוח הקודש של הצדיק האמת שכלול מכל נפשות ורוחות ונשמות של כל ישראל. וכ״א מישראל צריך לחפש מאד אחרי הצדיק הזה כדי למצוא רוחו הטוב רוחו הקודש כדי שיתברר בחי׳ לילה בחי׳ מדמה שלו כדי שיזכה לחלקו הטוב לעוה״ב שהוא בחי׳ קול הניגון הנ,ל. וזהו על משכבי בלילות שהוא בחי׳ התגברות המדמה, בקשתי את שאהבה נפשי, זה הצדיק האמת שהוא בחי׳ משה וכ״ש במדרש על פסוק זה, את שא הבה נפשי זה משה. בקשתיו ולא מצאתיו כי לא במהרה זוכין למצוא אותו. כי צריכן יגיעות הרבה וזמן זמנים הרבה עד שמוצאין אותו ואת הורה״ק שלו וכנ״ל. אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחובות, ואיתא במדרש שם בכרכים ובמדינות, אבקשהאת שאהבה נפשי זה משה, בקשתיו ואל מצאתיו. כי צריכין לבקשו ולחפשו מאד מאד בעיר ובשוקים וברחובות בכרכים ובמדינות, כי בכל העסקים שעושין הן תורה ותפלה ומצות ומעשים טובים והן מו״מ ושאר עסקים צריכין לכוין בכל עשי׳ שעושין ובכל דרך ועיר וכרך שהולכין אולי יזכה ע״י עסק ונסיעה זאת למצוא את שאהבה נפשו זה משה שהוא בחי׳ הצדיק האמת הנ״ל. כי כל חיותו ותקונו לנצח וזרעו וכל דורותיו עד סוף כל הדורות, וכל הנפשות והעולמות התלוים בו ובזרעו כולם תלוים בהצדיק האמת הנ״ל. אבל אע״פ שבקשתיו כ״כ אעפ״כ בקשתיו ולא מצאתיו. מצאוני השומרים הסובבים בעיר את שאהבה נפשי ראיתם, השומרים הסובבים בעיר הם בחי׳ נטורי קרתא האמתיים שהם העוסקים בתורה ותפלהושיחה בינם לבין קונם וכו׳ שהם עיקר השומרים נטורא קרתא כשרז״ל שאמר אייתי לן נוטרי קרתא וכו׳ וגן נקראים שומרים כי הם בבחי׳ נפשי לה׳ משורמים לבקר שומרים לבקר וכו׳. כי גם אלו התלמידים שהם בבחי׳ שומרים הנ״ל שעוסקים בתורה ותפלה כנ״ל גם הם עדיין לא זכו למוצאו כראוי כי צריכין לזה חיפוש אחר חיפוש אפי׳ מי שמצאו קצת עד שימצא בחי׳ הורה״ק שלו כראוי וכנ״ל וע״כהם בבחי׳ שומרים לבקר שומרים לבקר שהם רק עומדים על משמרתם בתוקף והתחזקות גדול ועצום מאד ושומרים וממתינים לישועת ה׳ עד שימצאו אותו כראוי. כי הממתין נקרא שומר כ״ש ואביו שמר את הדבר. כי צריכין ליזהר בשעת ההמתנה לבלי להסיח דעתו מן התקוה כמו השומר שצריך ליזהר שלא לסיח דעתו מן השמירה, כמו כן הממתין ומצפה לישועת ה׳ נקרא שומר כי צריך להמתין ולא יסיח דעתו מן התקוה כל ימי חייו עד ישיף ויראו ה׳ משמים. וזהו משומרים לבקר לבקר דייקא. כי כשזוכין למצוא הצדיק הזה כנ״ל, זוכין לבחי׳ בקר הנזכר שם בהתורה הנ״ל בחי׳ להגיד בבקר חסדך וכו׳ בחי׳ חדשים לבקרים וכו׳. וזה מצאוני השומרים הסובבים בעיר בחי׳ שומרסי לבקר הנ״ל. את שאהבה נפשי ראיתם כמעט שעברתי מהם וכו׳, כי שאלתי את השומרים הנ״ל מה מענה מצאתם בפיו כ״ש בפרש״י כפי דרכו, והם כיונת אלם וקשה להם להשיב להשואלים אותם כי הם כבר מצאו אותו קצת ועדיין הם שומרים לבקר שומרים לבקר עד שימאוהו כראוי בשלימות עד שיזכו לבקר הנ״ל שהוא גאולת נפשם בשלימות. וזה השואל רוצה שישבו לו תיכף וימלאו לו תקותו מיד. ומחמת שלא השיבוהו כרצונו רצה להתרחק גם מהם כי אמר הלא גם בהם לא מצאתי תקותי כראוי וזהו כמעט שעברתי מהם ונתרחקתי מהם ח״ו. אבל ברחמי וחסדי ה׳ שאינם כלים חמל עלי ולא עב רתי ונתרחקתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי זה משה בחי׳ הצדיק האמת ופירוש כמעט הוא כמו לולא ה׳ עזרתה לי כמעט נפלתי לגיהנם ח״ו אך ה׳ עזר לי בחסדו והצילני וזהו פי׳ כמעט שעברתי מהם. היינו שכבר הי׳ כפשע ביני ובין המות וכמעט שנפלתי באין סומך ח״ו שהתחלתי לעבור מהם ולהתרחק מהם מחמת שלא מצאתי מען שלימה בפיהם כרצוני. אבל בחמלאת ה׳ לא עזבני ותמך בידי לבלי לעבור ולהתרחק מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי שהוא בחי׳ הצדיק הנ״ל. עד שהביאותיו אל בית אמי ואל חדר הורתי ופי במדרש זה סיני ואהל מועד ששם קיבלו את התורה וזהו בחי׳ שבועות קבלת התורה

שעי״ז עיקר בירור המדמה שהוא בירור האמונה בשלימות וכנ״ל. וכן מרומז במדרש שם שהשומרים הם בחי׳ התלמידים של הצדיק האוחזים בו ואינם מניחים עצמן לטעון בבלבוליסן והטעיות של העולם שכולם מבלבול המדמה. כי מבואר במדרש שם מצאוני השומרים הסובבים זה שבטו של לוי וכו׳ היינו כנ״ל כיכל שבט לוי לא טעו אחר העגל ונשארו דבוקים באמת במשה רבם והם טיהרו את ישראל אח״כ מחטא העגל וכמו שהביא שם במדרש הנ״ל וז״ל זה שבטו של לוי המד״א עברו ושובו משער לשער וכו׳ שזה נאמר אחר חטא העגל שצוה אותם לעבור משער לשער לטהרם מפגם העגל. וכמו כן בכל דור התלמידים הנשארים דבוקים בהצדיק האמת הם בבחי׳ לוי בחי׳ וילוו עליך וישרתוך וכי׳ (וכמ״ש במ״א מזה) היינו כנ״ל:

שייך להלכות שלוחין ע״פ התורה תקעו תוכחה הנ״ל:

אות יז

וזה בחי׳ ובני ישרא לנסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן וכו׳ ויכהן אלעזר בנו תחתיו וארז״ל ומובא בפרש״י והלא בהר ההר מת אלא שחזרו לאחוריהם ע״י מלחמת הכנעני וכו׳ ובני לוי החזירום וכו׳ ואז חזרו והספידוהו ונדמה להם כאלו אז מת וכו׳ היינו כנ״ל שהצדיק אינו מת כלל רק מצדינו כשאין מחפשין אותו כראוי וכו׳ וכנ״ל. וזהו שם מת אהרן כי אז הרגישו מיתתו כאלו מת שם כי אז הבינו קלקולם ופגמם. כי כשאהרן נסתקל כתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן ואמרז,ל שאמרו ישראל אפשר אדם שעצר המגפה ועמד כנגד מלאך המות ימות. והראו אותו להם מוטל במטה וכו׳ ואח״כ כתיב וישמע הכנעני מלך ערד כי מת אהרן וכו׳ כשרז״ל, היינו כי ישראל פגמו בזה שהרהרו אחר משה ואלעזר ולא רצו להאמין שמת אהרן כאלו ח״ו הסתירו אותו בפניהם כדי ליתן גדולה לאלעזר בנו (ועי׳ במדרש פ׳ חוקת מבואר שם שאמרו נסקל אתכם בשביל זה ע״ש). ואע״פ שהזכירו גדולת ומעלת אהרן שעמד נגד מה״מ ועצר המגפה ואיש כזה אין שייך שימות אעפ״כ פגמו כנגד כבוד משה ואלעזר שהרהרו אחריהם. ואז הוכרח משה להראות להן את אהרן מוטל במטה לומר שבוודאי האמת כן הוא שאהרן לא מת והוא חי וקים ומוטל במטתו במנוחתו בשלום אשרי לו. אבל אעפ״כ מצדיכם הוא מת ואתם צריכים לקבל קדושת אהרן הכהן ע״י אלעזר בנו שצוה הש״י למסור כל כחו וגדולתו של אהרן לאלעזר, וע״י אלעזר אתם יכולין בכל עת להמשיך עליכם קדושת אהרן הכהן הראשון אם תחפשו ותבקשו את קדושתו כראוי וכנ״ל. ומחמת הפגם שלהם גרמו ששמע הכנעני מלך ערד שהוא עמלק שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד. כי עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל כי הוא זוהמת הנחש זוהמת הער״ר של מצרים שהוא בחי׳ זוהמת הרע שבמדמה שהיא בחי׳ נביאי השקר. בחי׳ מניהיגים של שקר שבכל דור ודור שרוצים בכל פעם להסתיר והלעלים אמתת קדושת הצדיק ה אמת ובפרט אחר הסתלקותו וכנ״ל. ועיקר כחו ח״ו הוא כשאין ישראל מחפשין אותו כראוי וכנ״ל. וע״כ אז דייקא בא עליהם הכנעני שהוא עמלק וכנ״ל והיו צריכים אז לשום אל לב כל זה לחפש אותו עתה עכ״פ כראוי. אבל עבע״ד מתגרה בכל עת והסיתם לשוב לאחוריהם והכל בעצת ראשי המתנגדים של משה ואהרן שהם דתן ואבירם וכיוצא בהם, היינו שחזרו לילך ולשוב למצרים שהוא הרע של המדמה כי זה עיקר התגרות והסתת הבעל דבר שמבקש תואנות ועלילות לשוב ליפול ח״ו לזוהמת המדמה. בפרט אחר הסתלקות הצדיק שאומר הרי כבכר אפס תקוה ח״ו ועמלק מתגבר שהוא בחי׳ עוצם התגברות היצה״ר שמתעורר בהתגברות עצום בכל פעם ועתה מה נעשה עוד. והכסילים חוזרים לאחוריהם שזהו בחי׳ מה שקורין חסידים נפילים ר״ל זשזה גרוע מהכל כמ וששמעתי מפיו הק׳. אבל בני לוי החזירום כי עיקר קיום העולם בכל דור הוא ע״י בחי׳ בני לוי שהוא בחי׳ אותם שאינם טועים בעגל ובכל הנסיונות שנסו ישראל את הקב״ה שכולם הם בחי׳ פגם אמונה כ״ש ולא האמינו באלקים ולא בטחו בישועתו ויתאוו תאוה במדבר וכו׳. ובני לוי דבקו בה׳ ובמשה רבם ולא טעו אחרי המתנגדים והחולקים על משה רבינו והם קיימו את כל העולם. וע״כ באמת זכו שהבדיל הש״י אותם אליו לעמוד לפניו לשרתו וכו׳. וע״כ גם במלחמה הזאת של הכנעני שהוא עמלק שבא עליהם אחר הסתלקות אהרן שהתגרה בהם הבע״ד כ״כ עד שחזרו לאחוריהם, עמדו בני לוי באמתתם ורדפו אחריהם והחזירום אל הקדושה לשוב ולילך לא״י. ואז שבו בתשובה והסתכלו כל ישראל בעצמם שפגמו הרבה וחזרו והספידו את אהרן כאלו מת אז כ״ש שם מת אהרן וכו׳. כי ראו שכל מיתתו הוא מצדם ורק עכשיו הם מרגישים ענין מיתת אהרן שמיתתו הוארק מצדינו כנ״ל. וע״כ צריכין לבכות ולספוד עליו הרבה בכל עת עד שנמשך קדושתו עלינו בכל פעם. וזהו שכתוב שם ויכהן אלעזר בנו תחתיו והוא פליאה ע״פ פשוטו של פרש״י כי אם תירץ מ״ש שם מת אהרן שהוא מחמת שחזרו והפסידוהו וכו׳ עדיין קשה הרבה על מה שכתוב שם ויכהן אלעזר בנו תחתיו והלא כבר נתכהן אלעזר תיכף במיתת אהרן כ״ש בפ׳ חוקת.אך התורה

מרמזת לנו שישראל התחילו לתקן פגמם הנ״ל שהרהרו אחר משה ואלעזר וכו׳ כנ״ל ולא חיפשו את אהרן כראוי וכנ״ל. ועתה ע״י ההספד שהרגישו מיתתו כראוי וכנ״ל והתחילו להתגעגע אחריו ולחפשו כראוי אז דייקא ויכהן אלעזר בנו תחתיו, כי רק עתה נמשך בשלימות התיקון של הכהונה הגדולה של אלעזר שנתכהן תחת אהרן אביו. כי כן הדבר שבכל פעם שבוכין על הסתלקות הצדיק ומחפשין ומבקשין אותו כראוי, אזי מוצאין קדושתו בודאי ע״י הבן או התלמיד שממלא מקום אביו ורבו. כי זהכלל גדול שאין הצדיק מסתלק מן העולם עד שנולד אחר תחתיו כשרז,ל עד שלא מת עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי וכן הרבהשחשבו שם. אבל צריכין לחפש ולבקש אחר זה הרבה הרבהבפרט בדורות הללו. וכע״כ כשהספידו כראוי על אהרן שזהו בחי׳ החיפוש והבקשה כראוי אחר הצדיק כנ״ל אז דייקא ויכהן אלעזר בנו תחתיו, כי רק אז נתכהן אלעזר בשלימות חתחת אהרן וזכו לקבל התיקונים הנעשים ע״י הכהן הגדול שמכפר על כל ישראל. כי אע״פ שאלעזר מצדו כבר נתכהן ע״פ הדיבור כראוי אבל מאחר שלא קבלו ישראל קדושתו כראוי כי הרהרו אחריו כנ״ל. ע״כ מצד ישראל עדיין לא נתכהן כראוי. וגם אפי׳ בעצמו לא היתה קדושת כהונתו בלשימות כל זמן שלא קיבלו ישראל קדושתו כראוי וכשרז״ל כלום נתתי לך גדולהאלא בשביל ישראל וכו׳. אבל עכשיו ויכהן אלעזר בנו תחתיו ע״י שחיפשו אחר אהרן וכו׳ וכנ״ל. כי כן צריכין לבכות ולספוד עליו הרבה אבל צריכין ליזהר מאד שלא להכשל ע״ז לומר שכברמת הצדיק ואפס תקוה ח״ו ולא נשאר עוד בעולם חליפתו והשארתו. כי זהו פגם עצום מאד כי בודאי הצדיק לא מת ובודאי נשאר השארת קדושתו אצל בניו ותלמידיו. רק שצריכין לחפש ולבקש אחר זה מאד מאד וכנ״ל. וע״י כל חיפוש ובקשה מוצאין בודאי קדושת השארתו אצל בניו ותלמידיו. שזהו בחי׳ שם מת אהרן ויכהן אלעזר בנו תדחתיו אז דייקא וכנ״ל:

אות יח

וזה בחי׳ שין הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה והחזירון עתניאל בן קנז בפלפולו כשרז״ל. כי בודאי ע״י האבל וההספד המר על הצדיק האמת בחי׳ משה נשכחין כמה הלכות כי האבל וההספד הוא בחי׳ הסתלקות המוחין כמובא. אבל אסור להשאר בזה ח״ו רק צריכין לבכות ולהספיד עליו מאד אבל שיהי׳ ההספד לחיים ולא להיפך ח״ו, לתקן ולא לקלקל ע״ז שלא לומר ח״ו שכבר אפס תקוה כדרך כמה אנשים שאומרים כך על הסתלקות הצדיקים שאומרים שעתה כבר לא נשאר לנו כלום ח״ו. אבל באמת הם שוגים בזה הרבה הרבה כי אע״פ שמצד א׳ אומרים קצת אמת. כי בוודאי לא נשאר ממש צדיק כזה כי בוודא יכשנסתלק משה לא נשאר עוד צדיק ממש כמשה, כי פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה אוי לאותה בושה וכו׳ כשרז״ל. אבל אעפ״כ אסור לישאר ח״ו בזה לומר ח״ו שמחמת זה אפס תקוה. כי נהפוך הוא כי לא יטוש ה׳ עמו לעולם כי ממשלתך בכל דור ודור וכתיב מחשבות לבו לדור ודור. ע״כ צריכין להאמין שאע״פ שצריכין להתגעגע מאד אחרי הצדיק האמת בחי׳ משה, אעפ״כ צריכין לסיים בדברי נחמה לנחם ולשמח עצמו בהשארתו דהיינו התורה הקדושה שנשאר ממנו ע״י ספריו ותלמידיו. כי מהצדיק האמתי בוודאי נשאר השארה טובה לנצח רק צריכין לחפש ולבקש הרבה וכנ״ל. וזה בחי׳ הנ״ל שבימי אבלו של משהנשתכחו כמה הלכות מחמת מרירות ההספד שהוא בחי׳ הסתלקות המוחין. אבל עתניאל בן קנז בעוצם צדקתו וחכמתו ראה שאין זה תכלית טוב לעסוק רק בהספד ולומר שח״ו אפסרתקוה עד שח״ו ישתכחו עוד הלכות ח״ו. ע״כ התאמץ בבחי׳ הנ״ל לנחם ולשמח עצמו שבוודאי עדיין יש תקוה רק צריכין לחפש ולבקש הרבה כנ״ל, עד שהחזיר כל ההלכות בפלפולו, פלפול זה בחי׳ שמחה בחי׳ חדי קוב,ה בפלפולא. כי פלפול של אמת לעיין ולחפש בהתורה אמתת עמקות עצמות התורה הקדושה לעובדא שזה העיקר. זהו בודאי שמחה גדולה כ״ש פקודי ה׳ ישרים משמחי לב וזהו עיקר בחי׳ החיפוש והבקשה הנ״ל כ״ש לכל תכלה ראיתי קץ וכו׳ ופרש״י לסלסל ולפלפל בה. נמצא שהסלסול שהוא החיפוש והבקשה כ״ש סלסלה ותרוממך וכמו שפרש״י שם, הורא בחי׳ פלפול אמתי וע״ז זוכין לשמחה כנ״ל שהוא בחי׳ הרחבת הדעת והמוחין וע,כ ע״ז החזיר כל ההלכות שנשתכחו ע״י האבל וההספד כנ״ל. כי זה עיקר התקיון לנחם ולשמח עצמו אח״כ ולחפש ולבקש לסלסל ולפלפל בתורתו עד שנחזור ההלכות, שהם בחי׳ אמתת עמקות עצותיו הקדושים שזהו בחי׳ שמוצאין את הצדיק וכו׳ וכנ״ל:

אות יט

וזהו בחי׳ ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו (מלכים ב׳ י״ג) וארז״ל ג׳ חלאים חלה אלישע א׳ שדחה את גחזי וא׳ שגירה דובים בתינוקת וא׳ שמת בה. והכל אחד כי זה בזה תלוי כי אלישע שהי׳ נביא גדול מאד אעפ״כ גילו לנו רז״ל ששגה בזה שדחה את גחזי בשתי ידים. כי בענין הבקשה והחיפוש הנ״ל אחר הצדיק האמת שיש לו בחי׳ רוה״ק יש בזה עמקות הרבה מאד כי המניעות לזה מתפשטים ומשתטחים מאד העיקר מצד פגם המקבלים. אבל פגם המון בני ישראל הצריכים לחפש ולבקש ולקבל קדושת הצדיק מתגבר לפעמים כ,כ ח״ו עד שגורמים גם איזה שגיאה להצדיק הרבי האמתי בעצמו עד שהוא גם הוא נעלם ממנו הדרך איך יוכל לתקן את ישראל ובזהיש דברים נסתרים הרבה וכמובן קצת מזה בהתורה קרטליתא (סי׳ י״ח לק,א) ובמקומות אחרים ובפרט בכמה שיחות וכו׳. וזה בחי׳ כל הטענות והוויכוחים שהי׳ בין הקב״ה ומשה רבינו שהשי״ת ב״ה הפציר הרבהבמשה שילך בשליחותו לגאול ולתקן את ישראל ומשה מיאן במיאון אחר מיאון והכל בבחי׳ הנ״ל מחמת שידע שהוא דבר קשה וכבד מאד מאד כי ידע שבקרוב יקלקלו וכו׳ ומחמת זה אמר והן לא יאמינו לי ואמיר מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את ישראל ממצרים. כי ראה שישראל עדיין אין אמונתם שלימה מעוצם זוהמת מצרים שהוא פגם המדמה שנאחז בהם כ״כ. וגם תלה הדבר בקטונותו שהוא אינבו כח לברר ולתקן המדמה שלהם להוציאם מפגם אמונתם וע״כ אמר והן לא יאמינטו לי, שטען ב׳ טענות שמצדם ומצדו קשה להכניס בהם האמונה. וזה והן דייקא, לא יאמינו לי דייקא. כי הם פגומים מזוהמת מצרים כנ״ל ואני אין בכחי לעזור כי הי׳ עניו בעיניו מאד. אבל השי״ת הקפיד על זה ואמר הבא נא ידך בחיקך וכו׳ ויוציאה והנה מצורעת וכו׳. וכן נהפך המטה לנחש וכו׳ ודרז״ל ומובא בפרשש״י שבכל זה רמז לו שפגם בלשון הרע שדיבר על ישראל כשפרש״י שם. היינו שרמז לו שמה שהוא ממאן כ״כ הוא מחמת שגם הוא בעוצם נוראות קדושתו עדיין יש בו אחיזת פגם להי״ר שהואבחי׳ פגם המדמה כ,ש בהתורה ויהי מקץ סי׳ נ״ד ע״ש. היינו שזה שאומר והן לא יאמינו לי זה נמשך מפגם המדמה שנפגם כ״כ בעונותינו עד שנוגע איזה שגיאה דקה ממנו גם בהצדיק האמת בעצמחו עד שאינו מאמין בעצמו שיש לו כח לתקן את ישראל. וזהו ג״כ מופת המים שנהפכו לדם. כי הדם זה עיקר התגברות המדמה שהוא מתגבר ע״י הדמים כמובא בשביל זה נקרא מדמה ע״ש הדמים וכו׳. וזהו כל ענין הדמים שנזכר בכונת פסח שכל אחיזת מצרים הי׳ בהדמים כ״ש בכוונות על פסוק ואומר לך בדמיך חיי וכו׳ היינו בחי׳ פגם המדמה שזה עיקר גלות מצרים כנ״ל שהי׳ נאחז בהדמים שלא נזדככו אז. וע״כ הראה למשה זאת במופת הדם שצריכין להעניש את המצרים בדם להפוך כל המים שלהם לדם, להראות להם שאין להחכמים שלהם שום דעת ושכל אמתי כי המים שהוא בחי׳ הדעת כ״ש כי תמלא הארץ דעה לדעת את ה׳ כמים וכו׳ (ישעיהו י״א), אצלם נפגם כל הדעת הזה עד שנתהפך לדם שהוא בחי׳ פגם המדמה שנאחז בהדמים רעים שלא נזדככו מחמת ריבוי תאוותיהם הרעות. וכל הגאולה תלוי בזה שהשי״ת ישפיע נבואתו ורוח קדשו על משה בהשפעה גדולה כ״כ עד שתבוקף קדושתו יברר המדמה של כל ישראל וכנ״ל. ואעפי שאח״כ יפגמו ע״י חטא העגל ושאר הנסיונות עד שיגרמו מה שיגרמו חורבן ביצת ראשון ובית שני אעפ״כ אתה מוכרח לילך בשליחותם כי תפעול הרבה לטובה. כי התורה שתתן לישראל תתקיים לנצח ואם יהי׳ נעשה מה שנעשה אעפ״כ התורה תתקיים בכל דור ודור ע״י הצדיקי אמת בעלי רוה״ק שיהי׳ בכל דור שימשיכו קדושת קיום התורה מדור לדור לנצח. ואעפ״כ מיאן משה אח״כ ואמר שלח נא ביד תשלח ודרז״ל יודע אני שאיני גואלם לעתיד ואז ויחר אף ה׳ במשה והוכרח לילך. כי באמ תכמו שהעולם צריכין לחפש את הצדיק כמו כן צריך גם הצדיק בעצמו לחפש את עצמו ואת ישראל כי גם הצדיק אינו יודע מעצמו בפרט בדבר גדול ועמוק כזה לעזור את ישראל ברר המדמה שלהם כי לבעל בחירה קשה מאד לעזור (כמבואר בדברינו כ״פ). ע״כ מיאן משה ואמר שלח נא ביד תשלח מאחר שאני יודע שעיקר גמר הגאולה האחרונה לא יהי׳ עתה על ידי. והשיב לו השי״ת אדרבא עתה שאתה יודע האמת כ״כ ע״כ מחמת זה דייקא אתה צריך לילך ותצליח בשליחותי. כי מאחר שאתה יודע שגם אתה צריך לחפש ולבקש להלן יותר, זהו עיקר השלימות. ע״כ לך ואנכי אהיה עמך ותצליח הרבה בשליחותי ותגאלם ותתן להם התורה השתתקיים לנצח. ואם יהי׳ אח״כ מה שיהי׳ סוף כל סוף יוגמר התיקון ע״י בעצמו ע״י שימאו כשרים ותמימים בכל דור ודור שהם בחי׳ בני לוי הנלוים אל ה׳ ואל הצדיק האמתי באמת, שהם יחפשו ויבקשו את קדושת הצדיק האמת בכל דור עד שימצאו קדושתו בכל פעם ועי״ז יוגמר התיקון וכו׳ וכנ״ל:

אות כ

וע״כ גם אלישע אע״פ שהי׳ גדול בנבואה מאד. אעפ״כ מעוצם ריבוי הקלקולים של גחזי תלמידו כשרז״ל ע״פ ויגש גחזי להדפה וכו׳ עי״ז גרם שנפל ונתרחק מאלישע ונדחה מעולמו כשרז״ל שהוא א׳ מההדיוטות שאין להם חלק לעוה״ב. ומעוצם קלקוליו עי״ז גרם שגיאה גם לאלישע רבו שנתייאש לבקשו כראוי ודחפו בשתי ידים, מחמת שראה שהוא פגום ומקולקל מאד בתאות ניאוף ותאות ממון כ,ש בענין נעמן. אבל אעפ״כ ארז״ל ששגה אלישע בזה עד שנחלה מחמת זה כנ״ל. כי אעפ״כ הי׳ צריך אלישע לבקשו ולחפשו עוד כי רחמי הש,י אינ סכלים לעולם והי׳ צריך לבקש עוד רחמנות כזה אצל הש״י עד שיוכל להרים גם את גחזי מזוהמתו הגדולה. וכן מה שגירה דובים בתינוקות כי אע״פ שאלישע הסתכל בהם שאין בהם לחלוחית טובה כשרז״ל ע״פ ויפנבהם ויראם וכו׳, אעפ״כ לא הי׳ לו לסמוך על זה רק לחפש ולבקש גדולת רחמי הש״י עוד עד שיוכל לקרב אותם ג״כ כי אין רצונו ית׳ כלל לרחק שום ברי׳ רק לקרב. וכמו שמצינו הרבה שהקפיד הש״י על גדולי הצדיקים הנוראים על שלא למדו זכות בכראוי על ישראל כמו אליהו כשאמר קנא קנאתי כטוו׳ וכן הושע וישעי׳ וכו׳ כשרז״ל:

אות כא

וזהו ואלישע חלה את חליו אשר ימות בה. כי הא בהא תליא כי מחמת שדחה את גחזי ואת התינוקות, שבא העיקר ע״י ריבוי קלקולים של גחזי ותינוקות שלא ביקשו אחר קדושת הצדיק אלישע כראוי עד שגרמו שגיאה גם אליו בעצמו כנ״ל, עי״ז דייקא חלה את חליו אשר ימות בה כי רק מצד זה נקרא הסתלקות אלישע בשם מיתה וכנ״ל לאבל אלישע בעצמו בודאי חי וקים לעולם כנ״ל. כי הלא אפילו מת גמור שנקבר אצלו ונגע בעצמותיו הקדושים חי וקם על רגליו כ״ש ויהי הם קוברים איש וכו׳. הרי שאלישע יכול להחיות מתים ממש ע״י נגיעה בעצמותיו, מכ״ש שהוא בעצמו לא מת ח״ו ומכ״ש שהוא יכול להחיות בני אדם החיים עדיין להחיותם בהשארת תורתו ורוח קדשו רק שצריכים לבקשו מאד וכנ״ל:

אות כב

וזה בעצמו בחי׳ מ״ש אצל אלישע כשנסתלק ממנו אליהו לשמים (מלכים ב׳

אות ב׳

ויכה את המים ויאמר איה ה׳ אלקי אליהו אף הוא ויכה את המים ויחצו וכו׳. ויאמרו נחבה רוח ה׳ על אלישע וכו׳. כי אלישע ביקש וחיפש את קדושת אליהו רבו כראוי גם אחר הסתלקותו ואמר איה ה׳ אלקי אליהו וכו׳ וזכה באמת שחצה את המים בנס גדול כ״כ וגילה אמונת אלקותו ית׳ בעולם ונחה עליו רוח אליהו וכו׳. אבל שאר בני הנביאים אמרו ילכו נא ויבקששו את אדוניך וכו׳ וארז,ל מכאן שהתחיל רוה״ק להסתלק מהם כשנסתלק אליהו לשמים. היינו כנ״ל כי בני הנביאים התפלאו איך שייך שיסתלק ויתעלם אליהו שהי׳ גדול בנבואה כ,כ ואמרו שבודאי הוא נמצא עדיין בעולם. והפצירו באלישע שישלח אנשים לבקשו והוכרח אלישע למלאות רצונם לשלוח לבקשו שלא יאמרו וכו׳ כשרז״ל. אבל ביקשו ולא מצאו כי באמ תשגו בני הנביאים הרבה בזה אע״פ שהיו נביאים ובעלי

רוה״ק. כי לא כך צריכין לבקש רק צריכין להתחנן הרבה לפני הש״י ולבקש ולחפש קדושתו ע״י לימוד תורתו הק׳ וע״י תפילות ותחנונים וצעקות הרבה כ״ש ויזכור ימי עולם משה עמו איה המעלם מים וכו׳ וכנ״ל, ואז דייקא יוכל למצוא קדושת רוח קדשו כמו שעשה אלישע שאמר איה ה׳ אלקי אליהו וכו׳ וזכה באמת שנחה עליו רוח אליהו כנ״ל:

אות כג

וזה בחי׳ מו״מ בחי׳ קנין סודר שע״ז עיקר כל הקנינים שלאיוכלו לשנות עוד. כי כל המשא ומתן הוא לברר ניצוצי האמונה כי יש בכל חפץ שבעולם בחי׳ ניצוצות הקדושים שהם בחי׳ניצוצי האמונה הק׳ וצריכין לבררם שבשביל זה כל המו״מ כ״ש נשאת ונתת באמונה וכמבואר בדבריו ז״ל כ״פ. וכבר מבואר שעיקר האמונההוא ע״י בירור המדמה שזה נעשה ע״י המו״מ שנושאין ונותנים בחפצים ובמעות ומוכרין וקונין ומחליפין זה בזה, שכל זהנעשה עיקרו ע״י המו״מ שנושאין ונותנים בחפצים ובמעות ומוכרין וקונין ומחליפין זה בזה, שכל זהנעשה עיקרו ע״י המדמה שבו כל ההׄ חושים שהם הראות והשמע וכו׳ שעל ידו נעשין כל העסקים. כי כח השכל האמתי שהוא שכל העיוני הוארחוק מכל זה כנ,ל רק המדמה הוא שליח השכל כנ״ל. וע״כ עיקר הקנין הוא ע״י קנין סודר שהוא בבגדים כי הבגדים והלבושים שרשם מבחי׳ הדמיונות המבוארים שם שהם התארים והשבחים שאנו מדמים בהם את הש״י שכולם בבחי׳ המדמה כ״ש שם על פסוק בכסא ליום חגנו וכו׳ ע״ש בסוף התורה הנ״ל. ואלו התוארים והשבחים הם הם בחי׳ הדמיונות של הנביאים שמדמין בהם הש״ יבחי׳ וביד הנביאים שמדמין בהם הש״י בחי׳ וביד הנביאים אדמה, אשר על כן עיקר בירור המדמה שלכל אדם הוא רק ע״י רוח נבואה רוה,ק. כי רק הנביאים ובעלי רוה״ק יודעין באמת לדמות אותו יתׄ ועי״ז יש להם כח לברר המדמה שלכל הנלוים אליהם שע״ז עיקר האמונה כנ״ל. וכל אלו הדמינות הם בחי׳ לבושיו יתׄ בחי׳ הׄ מלך גאות לבש וכו׳ שהנביאים בחי׳ צדיקי אמת מדמין ומלבישין אמתת אלהותו וממשלתו יתׄ בכמה וכמה תארים ושבחים ודמיונות כדי שיהיׄ נתפס בלבינו אור אמתתו וכבודו יתׄ לנצח ומשם שורש העליון של הלבושים. כי קודם חטא אדה,ר לא הי׳ שום לבושים כ״ש ויהיו שניהם ערומים וכו׳ כי אור השגתם היתה גדולה ונפלאה מאד מאד עד שהיו יכולים להשיג אמתתו יתׄ בלי שום לבושים של עכשיו וע״כ גם למטה בגשמיות לא הי׳ צריכים לבושים כלל. אבל אחר החטא ואדם ביקר בל ילין והגביר המדמה על השכל, אזדי תיקונו הי׳ ע״י לבושים בחי׳ ויעש ה׳ אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. כי הוכרח כביכול להלביש ידיעת אלקותו בכמה וכמה דמיונות של הנביאים שהם בחי׳ לבושין כמובא בזוה״ק ומובא בדברינו במ״א. ומשם נשתלשלו גם הלבושים הגשמיים של כל אדם כי כל דבר יש לו שורש למעלה כידוע. וע״כ ע״י קנין סודר שהוא בלבושים ע״ז נגמר המקח שלא ישנו עוד כי המלבוש שרשו מלבושים העליונים הנ״ל שהם בחי׳ הדמיונות של הנביאים שעל ידם עיקר בירור המדמה שע״ז האמונה בשלימות וע״ז עיקר תיקון המו״מ שיהי׳ באמונה ולא ישנו עוד. כי כל השינויים שבמו״מ הכל ע״י בלבול המדמה שהוא פגם האמונה. כי בוודאי באמת צריך האדם לעמוד בדיבורו אפי׳ בלא קנין כשרז״ל לענין זהכל המקיים דבורו רוח חכמים נוחה הימנו. אך מחמת שע״פ רוב אין המדמה מבורר שמשם כל השינויים שהם בחי׳ פגם אמונה, ע״כ תיקנו חז״ל קנין סודר שנמשך מלבושים העליונים שהם בחי׳ בירור המדמה שע״ז תיקון ובירור האמונה, ושוב לא ישנו עוד וכנ״ל:

אות כד

וזה בחי׳ חשמל שהוא בחי׳ לבושין כי מלבוש בגימ׳ חשמל. כי כל השגת הנבואה של הנביאים הי׳ ע״י בחי׳ תיקון המרכבה שהואבחי׳ המרכבה שראה יחזקאל וכן ישעי׳ כשרז״ל כל מה שראה יחזקאל ראה ישעי׳ וכו׳ וכן כל הנביאים אמת. ועיקר השגת המרכבה הי׳ מתוך החשמל כמבואר שם בפסוק, כי קודם החשמל ראה רוח סערה וענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב, שכל זה הם בחי׳ הקליפות הקודמין ומסבבין לפרי שה סבחי׳ בלבולי המדמה שהם בחי׳ כמה וכמה מיני

מחשבות רעות ובלבולים וכפירות וסברות חיצוניות ושקרים וכזבים של המחקרים והמכשפים שמהם משתלשלסי כמהוכמה מיני בלבולי אמונה לשאר בני אדם וכולם נמשכין מבחי׳ המרכבה דס״א שהם בחי׳ רוח סערה וענן גדול וכו׳. ועיקר יניקתם ע״י בחי׳ ונוגה לו סביב שהוא בחי׳ הקליפה שמעורב טו״ר ששם הבירור קשה מאד כידוע ומי שנפתה אחריה ח״ו יכול ליפול לבחי׳ ג׳ קליפות הטמאות לגמרי שהם רוח סערה וכו׳, וכל זה בחי׳ בלבול המדמה שיש בו כמה וכמה בחי׳, יש בלבולים שהם בבחי׳ נוגה שמעורב טו״ר ויש בלבולים שהם בחי׳ רוח סערה וכו׳ בחי׳ קליפת הטמאות לגמרי שהם בחי׳ כפירות גמורות ר״ל. והכל כפי מעשיו וכפי מדותיו שכולם בבחי׳ המדמה כנ״ל וכמו כן באים עליו הבלבולים הנ״ל וכן להיפך כי זה תלוי בזה. כי כל מה שמתבלבל מחשבתו בבלבולי המדמה הנ״ל ביותר כמו כן נופל למעשים מקולקלים יותרוכן חוזר חלילה ח״ו עד שיכול לבא למה שיבא לאבוד את עולמו לגמרי ח״ו. ועיקר התיקון ע״י בחי׳ רוה״ק של צדיקי אמת שיונקים מרוה״ק של משה רבינו ע״ה שקיבלו כל ישראל בשעת מתן תורה שעי״זעיקר בירור ותיקון המדמה שהורא תיקון האמונה כנ״ל. ואלו הצדיקי אמת בחי׳ נביאי אמת נכנסין ויוצאין בשלום מכל אלו בלבולי המדמה שהם בחי׳ המרכבה דס״א בחי׳רוח סערה וכו׳ הנ״ל, עד שמשיגין בחי׳ החשמ״ל שהואבחי׳שורש הלבושין דקדושה שמתוכם משיגין כל מעשה מרכבה דקדושהשהם עיקר בחי׳ וביד הנביאים אדמה, בחי׳ הדמיונות המרבוררים האמתיים שמשיגין הנביאים שעי״ז מתברר המדמה כנ״ל. וכל החכמות של המקחרים אפי׳ מה שחוקרים חקירות האלהות שנקרא אצלם שכל העיוני כול סבכח המדמה המבולבל שלהם מחמת קלקול מעשיהם, כילא קיבלו את התורה ועדיין הם מזוהמים בזוהמת הנחש. כי אמתת שכל העיוני שהוא השגת אלהות באמת אין משיגין כ״א הצדיקים שקידשו את גופם בקדושה גדולהעד שזכו לבחי׳ רוח נבואה רוה״ק באמת. ושאר כל בני אדם צריכין רק לקבל מהם ככל אשר יורו אותנו וצריכין לבקש צדיק כזה מאד וכנ״ל כי רק הם יודעים להלביש השגת אלהותו בצמצומים רבים וכו׳ שעי״ז מבררין המדמה בבחי׳ וביד נביאים אדמה שעי״ז עיקר האמונה כנ״ל:

אות כה

וזה בחי׳ נסיעות לדרכים וע״כ רוב המו״מ נעשה ע״י נסיעות. כי רוב הנסיעות הם ע״י בהמות שורשים וחמורים וסוסים שבהם התגברות המדמה כידוע. וצריך כל אדם לזכור את ה׳ בנסיעתו בדרך כ״ש בפי׳ שמע ישראל שהוא אמונת היחוד ודברת ב סבשבתך בביתך ובלכתך בדרך וכ׳ היינו שיכוין בנסיעתו בשביל התכלית הנצחי, כגון במו״מ שנוסע להרויח ממון כדי שיתן צדקה (כ״ש במ״א בהתורה האי מאן דאזיל למינסיב סי׳ כ״ט ע,ש). מכ״ש כשנוסע לדבר שבקדושה בפרט כשנוסע להתקרב לצדיק אמת לשם שמים ואזי ע״י נסיעתו מתקן תיקון גדול כי מעלה כח הבהמיות שהוראכח המדמה שהוא בחי׳ כח הבהמיות שנושאין אותו, מעלה הכל לשורש השכל האמתי מאחר שפנימיות כונת נסיעתו בשביל הש״י ותרתו הק׳, נמצא שמעלה ומקשר וכולל המדמה בהשכל האמתי שזה עיקר עבודת האדם כנ״ל. וז״ש רבינו ז״ל במ״א שע״י הנסיעו תבקדושה מתקן פגם האמונה. כי ע״י הנסיעות מעלה ומברר המדמה שהואכח הבהמיות שעי״זעיקר תיקן האמונה כנ״ל. וגם כשהולך ברגליו נתתקן בחי׳ זאת כי הרגלין בחי׳ מדריגה התחתונה בחי׳ עשי׳ בחי׳ מדמה וכשמכוין בהילוכו בדרך לשם שמים באמת אזי מעלה את בחי׳ רגלין שהם בחי׳ מדמה אל השכל בבחי׳ וישא יעקב את רגליו בחי׳ לבו נשא את רגליו היינו בחי׳ לב מבין בחי׳ השכל נושא את הרגלין בחי׳ המדמה שיעלה ויוכלל בהשכל וכנ״ל. וזה בחי׳ רגלי עמדה במישור היינ ובחי׳ הנ״ל עי״ז במקהלים אברך ה׳. כי כל הברכות והשבחים והתוארים שמברכין ומשבחים אותו ית׳ כולם ע״י בירור המדמה כ״ש שם בהתורה הנ״ל:

אות כו

ופרעה ומצרים שהם בחי' הרע שבמדמה כנ"ל שמשם עיקר גלות מצרים שכולל כל הגליות שעיקרם גלות הנפש שהעיקר הואפגם האמונה. שהס"א והקליפות מתגברים עלכל אחד בבלבולי המדמה שהם בלבולין האמונה. ע"כ פרעה כשהתגבר לרדוף אחר ישראל הי' עיקר התגברותו ע"י המרכבות טמאות שלו בבחי' ויקח ששם מאות רכב בחור וכל רכב מצרים וכו'. וישראל התייארו מאד מזה כ"ש וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה'. כי עיקר תיקון הנפש של איש הישראלי הוא תיקון המחשב השיגביר כח השכל על המדמה שיהי' המדמה טפל להשכל שזהו בחי' מ"ש בזהו"ק אין הרוכב טפל לסוס אלא הסוס טפל להרוכב. כי סוס הוא בחי' תוקף פגם זוהמת המדמה שעיקר בלבוליו הם ע"י תאוות המשגל שהוא בחי' זוהמת מצרים בחי' וזרמת סוסים זרמתם בחי' סוסים מיוזניסמשכים היו וכי' (ירמיה

אות ה'

. ושם עיקר המלחמה של כ"א כידוע וכ"ש בתחלת התורה הנ"ל שהג' מוחין הם בחי' ג' מחיצות פרוסות בפני תאווה זאת. אבל כשהם נפגמים ח"ו עאזי מתגבר הרוח שטות שע"ז באים כל הפגמים והעבירות ח"ו כשרז"ל אין אדם עובר עבירה א"אכ נכנס בו רוח שטות. וזה בעצמו בחי' בלבול המדמה המבואר שם אח"כ (באב ות ח') ע' שם והבן היטב קשר התורה הנוראה הנ"ל. כי הצדיק האמת הבעל כח שזוכה להתפלל התפלהבבחי' דין עד שמוציא הנפשות והתפלות וכו' מהס"א בבחי' חיל בלא ויקינו וכו', הוא זוכה לכל התיקונים הנאמרים שם, עד שזוכה לבחי' רוח נבואה רוה"ק שע"ז מתקן ומברר מדמה שהוא תיקון הראמונה. היינו שזה הצדיק מתקן הנפשות הפגומות שהמדמה מבולבל אצלם שעיקר הבלבול נמשך מחטאות נעוריהם שהעיקר פגם תאוה הנ"ל שהוא עיקר בלבול המדמה. וצרי דכל אחד החס על נפשו לבקש צדיק כזה כל ימי חייו כדי שיברר אצלו המדמה בכל פעם ויכניס בו אמונה שלימה עד שיתקנו בשלימות. כי הרבה הרבה צריך לעבור עלכל אחד ואחד כי לאו כל אדם זוכה להתתקן מיד כי יצר לב האדם רע מנועריו. בפרט מאחר שכבר פגם וקלקל המדמה שלו הרבהקודם שבא אל הצדקי. וכל מה שעוסקין לתקנו מתגבר עליו הבע"ד בהתגברות גדול מאד ביותר כי כל הגדולה מחבירו יצרו גדול ממנו. ע"כ הרוצה לחוס על נפשו ולחשבו על תכליתו לנצח באמת צריך לשום אל לבו היטב להיות חזק בדעתו בהתחזקות עצום לאחוז עצמו בהצדיק הזה העוסק בתיקון נפשו ולחפש ולבקש עמקות אמתת עצותיו ודרכיו האמתיים והתמימים וכנ"ל, ולקיים אחזתיו ולא ארפנו עד וכו'. נמצא שעיקר התיקון הוא שיהי' המדמה טפל להשכל שזהו בחי' שהסוס טפל להרוכב המוזכר בזהו"ק. ומצרים שהם בחי' פגם המדמה הם בהיפך וזההי' תוקף התגברותם בבחי' ויקח שש מאות רכב בחור וכו' כנ"ל. וישראל התייראו מזה ותפסו אומנות אבותם ויצעקו אל ה'. כי זה עקיר העצה הכלליית לצעוק בכל פעם שמתגברים עליו המחשבות רעו תהנ"ל שהם בלבול המדמה שבא ממרכבות דס"א בחי' מרכבות פרעה, לצעוק מאד אל ה' ולצעוק ולצעוק וכו' עד ישקיף וכו'. ועי"ז נתעוררו רחמי הש"י ולחם בעצמו עמהם והפילם. וע"כ התחיל משה שירת הים בנפלאות שבח גבורה נפלאה הזאת שהפיל הש"י מרכבות טמאות שלהם. וזהו אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים, סוס רוכבו דייקא שהקדים הסוס להרוכב כי זה ועיקר תוקף זוהמת של בחי' מצרים שמתגברים על כ"א בגלות הנפש שרוצים להגביר הסוס על הרוכב ח"ו. ומזה נמשך כל מרירת הגלות שסובל כל אחד מבלבולי מחשבותיו הרעי שהם בלבול המדמה. וע"י הצעקה לה' זכו שהש"י הפיל סוס ורכבו וכנ"ל. וכן כתוב בסוף כי בא סוס פרעה ברכבו וכו' וישב ה' עליהם את מי הים וכו'. כי אע"פ שהתגברו כ"כ במרכבות טמאות שלהם על כ"א עד שרצו להגביר הסוס על הרוכב. אעפ"כ הש"י ברוב גאוותו וגדלו הפיל סוס ורוכבו נגד ישראל והשפילם ועי"ז נתברר המדמה וזכו לאמונה שלימה בהש"י ובהצדיק האמת בחי' משה כ"ש ויאמינו בה' ובמשה עבדו:

אות כז

כי בענין בלבול המדמה כלול כל התאוות הן תאוה הנ״ל הן תאוות ממון וחסרון הבטחון וטרתד הפרנסה. והכל הואבחי׳ פגם האמונה והכל תלוי זה בזה ואין יודעין מהיכן ההתחלה וע״כ קשה מאד לתקן. וא״א לתקן כ״א ע״י הצדיק האמת שיש לו בחי׳ רוה״ק וכו׳ כנ״ל. ובלבד שיבקש אותו מאד עד שימצאנו ואפי׳ אח״כ צריך לבקש עוד הרבה בכל פעם וכו׳ וכנ״ל עד שיזכה לאמונה שלימה ביותר בכל פעם עד שיתתקן בשלימות וכו׳ וכנ״ל. וע״כ נקרא הבטחונות של שוא והבל בשם סוס כ״ש אלה ברכב ואלה בסוסים, ואנחנו בשם ה׳ אלהינו נזכיר וכתיב לא בגבורת הסוס יחפץ וכו׳ וכתיב שקר הסוס לתשועה וכו׳ כי בחי׳ סוס הוא בחי׳ תוקף זוהמת המדמה בחי׳ זוהמת מצרים שנאמר בהם הוי היורדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו וכו׳ (ישעיה ל״א), שמשם נמשך פגם תאוות ממון שרודף אחר הממון ביגיעות יתירות בחנם ועושה מהטפל עיקר ומהעיקר טפל, שתולה העיקר בהסיבות שהם הנסיעות והטירחות של המו״מ ושוכח בהש״י ואפי׳ כשמזכירין אותו בהש״י ובתכליתו הנצחי הוא אומר הלא כתיב וברכך בכל עאשר תעשה שדרשו חז״ל שלא יהא יושב בטל וכו׳. ואינו משים אל לבו לבליט להטעות א״ע. כי בודאי האמת שצריכין איזה עסק אבל חלילה להפוך הדבר לעשות מהסיבה של העסק עיקר ולרדוף אחר המו״מ ביגיעות וטלטולים וסכנות בגוף ונשפ כאלה, ומתורה ותפלה עושהטפל עד שהרבה משליכים עסק התורה לגמרי אע״פ שבנעוריהם היו לומדים מופלגים וכו׳ עד שכמעט שוכחים גם את התפלה וכו׳ בפרט בדורות הללו הש״י ירחם. וכל זה בכל דברי הזהו״ק שהזהיר שלא יהי׳ הרוכב טפל להסוס רק הסוס יהי׳ טפל להרוכב וכנ״ל וזהו שקר הסוס לתשועה וכו׳ שהוא פגם המדמה כנ״ל, הנה עין ה׳ אל יראיו למיחלים לחסדו זה בחי׳ ההיפך לגמרי ממרכבות הטמאות שהם בחי׳ סוס ורוכבו כנ״ל. כי הכנעת וביטול אלו המרכבות דס״א הם ע״י הצדיק האמת הנ״ל שזוכה לקול הניגון הנ״ל המשקה את הגן שמשם גדילים כל הריחות שהם היריאות. שזה הניגון הוא בחי׳ שיר של חסד שיתער לעתיד כשיהי׳ חידוש העולם בחי׳ עולם חסד יבנה בחי׳ להגיד בברקר חסדך וכו׳ ע״ש. וזהו הנה עין ה׳ שהוא השגחתו השלימה אל יראיו המיחלים לחסדו הנ״ל בחי׳ להגיד בבקר חסדך. שהם זוכים ליראה שלימה כנ״ל והם מכניעים הסוס ורוכבו ומגלים לכל העולם כי שקר הסוס לתשועה כי הם מבררים ומתקנים המדמה וכנ״ל. וזהו ג״כ בחי׳ לא בגבורת הסוס יחפץ ולא בשוקי האיש ירצה רוצה ה׳ את יראיו את המיחלים לחסדו היינו כנ״ל:

אות כח

וע״כ מוזהר המלך ולא ירבה לו נשים ולא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה וכו׳. כי כל זה בחי׳ זוהמת המדמה כנ״ל שהמלך מוזהר על זה ביותר כי המדמה בשורשו בקדושה הוא בחי׳מדת מלכות אמונה שמשם כל התארים והשבחים להש״י בחי׳ ה׳ מלך גאות לבש בחי׳ הוד והדר לבשת וכמובן לעיל. וע״כ המלך מוזהר שלא לפגום בחי׳ מלכות ח״ו ע״י בלבול המדמה שהוא בחי׳ תאוות המשגל שהוא בחי׳ ריבוי סוסים שהיא זוהמת מצרים כנ״ל:

אות כט

ושלמה המלך הי׳ חכם מאד מכל אדם ורצה לסמוך על חכמתו להרבות סוסים ונשים, התחרט אח״כ מאד והתודה על עצמו שטעה מאד בזה כ״ש (משלי ל׳׳א) לאיתיאל ואוכל שטעה ואמר אתי אל ואוכל לעמוד בזה אבל באמת לא כן הוא. כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי מי עלה שמים וירד כמשה וכו׳. היינו שהודה על עצמו שטעה במה שרצה להתחכם כנגד תורת משה ורצה לסמוך על חכמתו לעמוד כנגד בלבול המדמה אף שירבה נשים וסוסים. ובאמת לא כן הוא, כי באמת א״א בשום אופן לברר המדמה כ״א ע״פ תורת משה דייקא שהוא בחי׳ רוח נבואה רוה״ק האמתי שמשם מקבלין כל הנביאים וכל הצדיקים בעלי רוה״ק שבכל דור. כי משה רבינו הוא רבן של כל הנביאים ואפי׳ מי שזוכה לרוה״ק צריך לילך רק בדרך תורת משה ולבלי לסור מתורתו ימין ושמאל אפי׳ כחוט השערה ואז דייקא יכול לברר המדמה ע״י רוח קדשו ששואב מתורת משה דייקא. אבל שלמה פגם בזה

וביקש להיות כמשה ולעבור על מצותיו להרבות נשים וסוסים. וע״כ התחרט מאד על זה ואמר אמרתי אחכמה והיא רחוקהממני כי עבער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי, כי גם אותי ברוב חכמתי במבלבל המדמה הרבה עד שטעיתי כל כך כי המדמה מטעה ומבלבל גם את החכמים הגדולים מאד וכנ״ל. כי מי עלה שמים וירד כמשה שזכה לעלות לשמים ולקבל את כל התורה כולה וזכה לרוח נבואה כזו שאין כמוהו כ״ש ולא קם עוד נביא בישראל כמשה וכו׳. וע״כ א״א לברר המדמה כ״א ע״י תורתו הק׳ לבלי לסור ממצותיו אפי׳ כחוט השערה, ואז דייקא יכולין לזכות לבירור המדמה ע״י רוה״ק של הצדיקי אמת שבכל דור שממשיכין מתורת משה דייקא וכנ״ל:

אות ל

ולעתיד יתנהג העולם ע״י השגחה לבד ויתבטל הבטחונות של שוא והבל עד שיתבטל עסק הסוחרים לגמרי. וזהו (זכריה י״ד) ביום ההוא יהי׳ על מצילות הסוס קודש לה׳ וכו׳ ולא יהי׳ עוד כנעני וכו׳. כי עכשיו טעות המדמה שהוא בחי׳ זוהמת הסוס מתגבר כ״כ עד שמלבישין גם את הסוס בעשירות כזה בכסף וזהב וכו׳ היש שטות מזה. אבל לעתיד יתברר ויתתקן הכל עד שיעלו גם מצלות הסוס, תוקף שטות זוהמת המדמה, יעלו ויבררו ג״כ שיהי׳ קודש לה׳. ואז באמת יתבטל עסק הסוחרים בחי׳ ולא יהי׳ עוד כנעני וכו׳ כי לא ירדפו ישראל עוד אחר מו״מ רק ישימו בטחונם בהשגחת הש״י לבד עד שיתקיים בהם ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳. וכשרז״ל בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע״י אחרים וכו׳. וזהו שנסמך והי׳ הסירות ביום ההוא קודש לה׳ וכו׳ כי מבואר שם בהתורה הנ״ל שע״י כל הנ״ל זוכין להכניע מזונא דגופא ולהגביר מזונא דנשמתא, וזה והי׳ הסירות שמבשלים בהם שהי׳ תחילה בבחי׳ מזונא דגופא עתה יהי׳ קודש לה׳. כי יתגבר מזונא דנשמתא על מזונא דגופא ע״י בירור המדמה שהוא תיקון האמונה שע״ז זוכין לשיר של חסד הנ״ל שע״ז מתגבר מזונא דנשמתא כנ״ל, ע״ש היטב בהתו׳ הנ״ל ותבין:

אות לא

וזהלסוסתי ברכבי פרעה דמיתיך רעיתי היינו כנ״ל שעיקר המלחמה עם פרעה הי׳ להכניע מרכבות הטמאות שלו שהם בחי׳ התגברות הסוס על הרוכב בחי׳ התגברות תוקף זוהמת המדמה על השכל שזה הי׳ עיקר תוקף צרת גלותם של ישראל. וכן הוא בכל דור ודרו כי מצרים כולל כל הגליות כשרז״ל. והש״י בעצמו לוחם עמהם כי הוא מלחמה גדולה וארוכה שיש לכל אדם בימי חייו וצריך לצעוק הרבה אל ה׳ ולתלות עיניו למרום בכל פעם שהש״י ילחם בעדו ויעזרו לכבוש מלחמה זאת. ואז הש,י ירחם עליו ויושיעו כמ ושהי׳ ביצמי״מ וקריעת י״ס. וזהו לסוסתי ברכבי פרעה וע׳ פרש״י שם. היינו כשיצאתי עם סוס שלי כנגד רכבי פרעה, כי זה כלל שאי והדין נמתק אלא בשרשו וע״כ יצא הש״י כנגד רכבי פרעה עם בחי׳ סוס שלו שהוא שורש העליון של הסוס כדי להכניע רכבי פרעה להפיל סוס ורכבו דס״א הרוצים להגביר הסוס על הרוכב וכנ״ל. ואז דמיתיך רעיתי, דמיתיך בחי׳ המדמה שלך נתברר ונעשה בחי׳ רעיתי שהוא בחי׳ אמונה השלימה בחי׳ ורעה אמונה שהיא נקראת אחת היא רעיתי יונתי תמתי וכו׳ שנאמר על ישראל שהם חזקים באמונה עם הש״י ותורתו כיונה תמה עם בן זוגה וכמו שפרש,י שם. היינו כנ״ל שהש״י לוחם כביכול עם בחי׳ סוסו להפיל רכבי פרעה שהם בחי׳ מרכבות הטמאות הרוצים להגביר הסוס על הרוכב ח״ו. ואז כשהפילם נתברר המדמה שע״ז נשלם האמונהשהו בחי׳ דמיתיך רעיתי וכו׳ וכנ״ל:

אות לב

וזה שמובא בפרש״י והוא מהמדרש שהי׳ הסוסים מושכים את המצריים לתוכם הים וז״ל המדרש. תני ר׳ ישמעאל וינער ה׳ את מצרים בתוך הים מלמד שהסוס הי׳ זורק רוכבו למעלה והוא יורד למטה והסוס למעלה ממנו וכו׳ ע״ש, היינו שנענשו מדה כנגד מדה ממש כי תחת שהם הי׳רוצים להגביר הסוס על הרוכב כנ״ל כנגד זה נענשו ששילם לעושי הרעה כרעתם שהגביר הסוס על רוכביהם והפילם והענישם ועקרם מן העולם. ועי׳ במדרש על פ׳ זה לסוסתי שמארי דשם בענין כובד המלחמה שלחם הש,י כביכול עם פרעה להגביר סוסו כביכול על פרעה על סוס אדום על סוס לבן ושחור כביכול נגלה הקב״ה על סוס לבן אדום שחור הה״ד דרכת בים סוסיך וכו׳. וכל זההוא בחי׳ הנ״ל כי עיקר המלחמה הוא בבחי׳ הנ״ל מה שהשי״ת צריך ללחום עם הס״א שהוא בחי׳ פרעה ומצרים שהם ערות הארץ תוקף זוהמת המדמה שרוצים בכל פעם להגביר ח״ו זוהמת המדמה שהוא בחי׳ זוהמת הסוס כנ״ל על השכל. ומעוצם המלחמה צריך הש״י כביכול בעצמו ללחום עמהם וזה בחי׳ סוס אדום לבן שחור שיצא בהם פרעה והש״י יצא כן כנגדו. כיט יש בעינן מלחמה זאת של זוהמת המדמה עם השכל כמה וכמה בחינות לפעמים מתגבר על האדם במחשבות ורעיונים והרהורים אלו שהם בחי׳ סוס אדום ולפעמים בבחי׳ סוס לבן ושחור. וזהו בחי׳ גלות ארבע מלכיות שראה זכרי׳ (כ״ש בקפיטל ו׳) וארא והנה ארבע מרכבות יוצאות מבין שני ההרים וההרים הרי נחשת במרכבה הראשונה סוסים אדומים, ובמרכבה השני׳ סוסים שחוריטם. ובמרכבה השלישית סוסים לבנים, ובמרכבה הרביעית סוסים ברודים אמוצים שהם בחי׳ ד׳ גליות כמו שמפרש שם אח״כ. וזה ידוע שעיקר הגלות הוא גלות הנפש מה שבגלות המר מתגבר מאד הס״א על הקדושה. ועיקר המלחמה הוא במשחבה מה שהחיות טמאות שה סבחי׳ מרכבות טמאות שהם מחשבות רעות והרהורים רעים ורעיונים מבולבלים מתגברים על השכל שמשם כל הקלקולים ר״ל כאשר יודע כ״א בנפשו (וכ״ש אדומו״ר ז״ל במ״א (סי׳ רל״ג) שמחשבות קדושות הם בחי׳ חיות טהורות וכן להיפך ע״ש) וע״כ ראה המרכבות טמאות בבחי׳ סוסים בכמה גווניו אדומים לבנים שחורים. כי יש בענין הרעיונים רעים כמה וכמה מיני גווניו וכן הי׳ בגלות מצרים כנ״ל. וצריכין לצעוק הרבה להי׳ עד שהש״י יעזרו שלא יפול בידם רק יגביר הרוכב על הסוס. כי באמת המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו ואפילו אם לפעמים המחשבה יוצאת מדרך הישר לחוץ ח״ו הוא יכול לתופסה כמו הסוס שתופסין אותו במתג ורסן להטותו לדרך הישר כמו שכתב כל זה אדומ״ר ז״ל בסימן מ״ו בלק״ת ובמ״א. והבן היטב לעובדא ולעצה להציל נפשך על ידי כל הנ״ל:

אות לג

ע״פ כל הנ״ל יתפרש היטב מאמר רז״ל בקידושין פ״א וז״ל אריב״ל כל המלמד בן בנו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו קיבלה מהר סיני שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך וסמיך לי׳ יום אשר עמדת לפני ה׳ אלקיך בחורב ר׳ חייא בר אבא אשכחא לר׳ יהושע ב״ל דשדי ריסנא אריש׳ וקא ממטי לי׳ לינוקא לבי כנישתא א״ל מאי כולי האי א״ל מי זוטרא מאי דכתיב והודעתם לבניך וסמיך לי׳ יום אשר עמדת לפני ה׳ אלקיך בחורב מכאן ואילך רבה בר הונא לא טעים אומצא עד דמייתי לי׳ לינוקא לבי מדרשא ר׳ חייא בר אבא לא טעים אומצא עד דמיקרי לינוקא ומוספיה. כי צריכין לחבר סוף התורה הנ״ל בתחלה היינו מ״ש שם בסוף שבירור המדמה הוא ע״י רוה״ק שהוא בחי׳ מתן תורה שכל העולם הי׳ תלוי בו וכו׳ וזה הרוה״ק זוכין ע״י כל התיקונים רוה״ק שהוא בחי׳ מתן תורה שכל העולם הי׳ תלוי בו וכו׳ וזה הרוה״ק זוכין ע״י כל התיקונים המבוראים שם מתחלה וע״ש היטב מבואר שם מענין תיקון הג׳ מוחין שהם ג׳ מחיצות פרוסות בפני זאת התאוה והם בחי׳ שלשה מיני רחמנות בחי׳ אם תשקור לי ולניני ולנכדי ע״כ רחמי האב על הבן שהם בחי׳ ג׳ תפילות ביום וכו׳. וכל זה נתתקן ע״י הצדיק הבעל כח שמתפלל תפילה בבחי׳ דין שעי״ז זוכה לכל התיקונים הנאמרים שם עד שזוכה לרוה״ק בחי׳ רוח נבואה שהוא בחי׳ מתן תורה שאז זכו כל ישראל לרוח נבואה שעל ידי זה מתברר המדמה שזה עיקר תיקון האמונה ועי״ז זוכין לחידוש העולם של לעתיד שהוא בבחי׳ א״י השגחה שעי״ז זוכין להשיר של נפלאות שיר של חסד שיתער לעתיד שע״י קול השיר הזה דייקא יכולין להוכיח את ישראל בתוכחה של משה וכו׳ שעי״ז נכנע מזונא דגופא ומתגבר מזונא דנשמתא שהוא בחי׳ ריח בחי׳ יראה וכו׳ ע״ש כל זה היטב היטב. ועתה מבואר היטב מאמר ר׳ יהושע ב״ל הנ״ל כל המלמד בן בנו תחורה שזהו בחי׳ שזכה לג׳ בחי׳ רחמנות הנ״ל שעיקר הרחמנות הוא הדעת האמתי של התורה ללמדה ולהמשיכה מאב לבן ולבן הבן כי עד כאן רחמי האב על הבן כנ״ל. נמצא

שזכה לבחי' תיקון המוחין שנמשך ע"י הבעל כח הנ"ל ע"כ בודאי נחשב כאלו קיבלה מהר סיני ששם זכו כל ישראל לבחי' רוח הקודש כי גם הוא בודאי זוכה לבחי' רוח הקודש כי גם הוא בודאי זוכה לבחי' רוה"ק מאחר שזכה להמשיך ג' מיני מוחין הנ"ל שהם ג' מיני רחמנות הנ"ל שהם המוחין האמתיים של התורה שהם בחי' אב ובן ובן הבן שזה נמשך מהתיקונים הנ"ל של הבעל כח הנ"ל שע"ז זוכין לרוה"ק שהוא בחי' קבלת התורה כנ"ל וע"כ בודאי נחשב כאלו קיבל את התורה מהר סיני כמו שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך וסמיך לי' יום וכו' כי בשביל זה נסמכו זה לזה להודיע שעיקר קבלת התורה הוא לברר המדמה ע"י הרוה"ק שמקבל כ"א מישראל בכל דור על ידי התורה שמקבל מרבו האמתי כנ"ל. ועיקר בירור המדמה הוא לתקן המדמה ולבררו בכל פעם מכל השטותים והבלבולים שנדבקו בו שכולם הם בחי' בלבול האמונה עד שיתקן את מוחו שיהי' המוחין שלו בבחי' ג' מחיצות פרוסות הנ"ל שהם בחי' ג' מניי רחמנות מאב לבן ולבן הבן. וע"כ מאחר שזכה ללמוד תורה ולהמשיך קדושת המוח של התורה עד בן הבן ע"כ בודאי זכה לבחי' התקונים הנ"ל ע"כ נחשב כאלו קיבלה מהר סיני וכו' וכנ"ל. וזהו רחב"א אשכחי' לריב"ל דשדי ריסנא ארישי' וממטי לי' לינוקא לבי כנישתא וכו' ופרש"י שהי' מלבוש פחות שחטפו במקום הסודר וכו'. אבל דברי רז"ל עמוקים מאד ויש בהם רזין עילאין. ועתה ע"פ הנ"ל תבין נפלאות ה' שרימז בדבריו הק' עצות עמוקות אמתיות המוכרחים לכל אדם החס על נפשו להוציאה מגלות התאוות ובפרט מרעיונים והרהורים רעים השוטפין על מוחו ורוצים לבלוע אותו ח"ו שהעיקר לבלי להתפחד מהם כלל. רק לעשות את שלו במה שהוא עוסק ואפי' כשמחשבתו מורדת ויוצאת לחוץ צריך לתופסה כמו סוס ברסן להחזירה לדרך הישר כמבואר שיחות קדושות אלו הרבה בספריו הק' וכמובא לעיל מזה, ועל זה נאמר אל תהי כסוס כפרד אין הבין שנאמר לענין קדושת הברית כ"ש בזוה"ק. וזהו במתג ורסן עדיו לבלום, שצריכין לתפוס המחשבה כמו הסוס במתג ורסן וכנ"ל. וזהו עיקר תיקון המוחין כששומרין את המוחין מפגם הרהורים הנ"ל שזה העיקר. ואז זוכה לבירור המדמה שהוא בחי' תיקון הלבושין כנ"ל שזהו בחי' קבלת התורה בחי' רוה,ק וכנ"ל. וזהו בחי' דשדי ריסנא ארישי' בחי' תיקון המוחין שבראש שהוא בחי' ריסנא שתופסין המוחין ברסן שלא יצאו לחוץ וזה הי' במקום הסודר שהוא מלבוש חשוב, היינו כי עיקר מלבוש חשוב הוא רק כשהמוח קשור אצלו בבחי' רסן שלא יצא לחוץ להרהר ח"ו שזה עיקר תיקון הלבושין שהוא בחי' תיקון המדמה כנ"ל וזהו דשדי ריסנא ארישי' וקא ממטי לינוקא וכ'. כי הכל אחד כי הלימוד עם הבנים שהוא עיקר תיקון המוחין כנ"ל כל זה זוכין רק ע"י בחי' ריסנא הנ"ל ע"י ששומרין את המוח מפגם ההרהורים כנ"ל. וזהו שא"ל מי זוטרא מאי דכתיב והודעתם לבניך וכו' וסמיך לי' יום וכו' כי כל זה בחי' קבלת התורה בחי' רוה"ק כנ"ל. ועתה מה טוב ומה נעים סמיכות וקשר דברי רז"ל שסמך לזה מכאן ואילך רבה בר הונא לא טעים אומצא עד דמיקרי לינוקא וכו'. כי ע"י כל הנ"ל זוכין לקול השיר הנ"ל שע"ז נכנע מזונא דגופא וכו' וע"כ בודאי טוב ויפה עשה שלא רצה לאכול ולטעום דבר עד שלמד עם בנו שע"ז זכה להכניע מזונא דגופא וזכה שתהי' אכילתו בבחי' מזונא דנשמתא. כי זה עיקר קדושת איש הישראלי שצריך להשתדל כל ימיו שתהי' אכילתו רק בבחי' מזונא דנשמתא, ואפי' כשאוכל לא תהי' אכילתו בבחי' מזונא דגופא שיכווין ח"ו בשביל הנאת גופו רק כל אכילתו תהי' בבחי' מזונא דנשמתא, ואפי' כשאוכל לא תהי' אכילתו בבחי' מזונא דגופא שיכווין ח"ו בשביל הנאת גופו רק כל אכילתו תהי' בבחי' מזונא דנשמתא (וכמובא מזה במ"א) וזה זוכין ע"י התיקונים הנ"ל. וע"כ לא טעים דבר עד דמיקרי לינוקא שזהו בחי' התיקונים הנ"ל שעל ידם זוכין שתהי' אכילתו בבחי' מזונא דנשמתא כנ"ל. וזה ר' חייא ב"א לא טעים מידי עד דמיקרי לינוקא ומוספיה ופרש"י מהדר לי' מה שקרא אתמול ומלמדו עוד פסוק יותר. היינו שרחב"א הוסיף לתקן ביותר שלא רצה לטעום עד שקרא עם התינוק מה שלמד כבר ועוד הוסיף ללמדו יותר כי זה עיקר שליטמות התיקון הנ"ל להיות מוסיף והולך בכל פעם ולא יסתפק במה שלמד כבר עם בנו או תלמידו שנחשב ג"כ כבנו רק בכל פעם יוסיף והולך. כי עיקר התיקון להמשיך בחי' אמונת חידוש העולם שע"ז זוכין לבחי' חידוש העולם של לעתיד בבחי' חדשים לבקרים וכו' שבשביל זה צריך האדם להתחדש בכל יום ולהתחיל בכל יום מחדש וע"כ צריך הרב כשלומד עם בנו ותלמידו לחזור עמהם מה שלמד כבר ולהוסיף לחדש להם עצות ותחבולות אמתיות להנצל משטף מים רבים של זה העולם. שזה עיקר הלימוד העולה על הכל כי לא המדרש הוא העיקר וכו'. וע"י דייקא זוכין לבחי' חידוש העולם של לעתיד ע"י שמחדש בתורה בכל פעם ומחדש ללמוד תוספות עצות והתחזקות בתורה ועובדה עם תלמידיו ובניו בכל פעם שע"ז זוכין לקול השיר הנ"ל שע"ז מכניעין מזונא דגופא כנ"ל. וע"כ לא טעים מידי עד דמיקרי לינוקא ומוספי', בחי' תוספות חידושין דאורייתא אמתיים המביאין לידי מעשים טובים שע"ז עיקר התיקון הנ"ל לזכות למזונא דנשמתא וכנ"ל:

וזהו (מלכים ב׳ ויהי המה הולכים הלוך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין שניהם. ודרז״ל טעמא שהי׳ ביניהם דברי תורה וא״ל היו ראוים לישרף כי שני ת״ח המהלכים בדרך ואין ביניהם ד״ת ראוים לישרף כי שני ת״ח המהלכים בדרך ואין ביניהם ד״ת ראוין לישרף (סוטה ד׳ מ״ט). כי כבר מבואר ענין הנסיעות שהוא להגביר הרוכב על הסוס, הראש על הרגלין וע״כ ב׳ ת״ח ההולכין בדרך צריכין ליזהר ביותר שיהי׳ ביניהם ד״ת שהוא בחי׳ קבלת התורה שהוא בירור המדמה שהוא בחי׳ התגברות הרוכב על הסוס וכו׳ כנ״ל, שהוא עיקר תיקון הליכת הדרך כנ״ל. וזהו ויהי המה הולכים הלוך ודבר בדברי תורה והנה כרב אש וסוסי אש דייקא ויפרידו וכו׳. כי ההסתלקות ממנו הי׳ דייקא ע״י רכב אש וסוסי אש להורות שהוא רבי אמתי שמסר תורתו לאלישע תלמידו שעי״ז ירדו מלמעלה רכב אש וסוסי אש היפך סוסי פרעה ורוכבו שהוא פגם המדמה כי הוא זכה לבחי׳ רכב אש וסוסי אש שהקדים הרכב להסוס כי הסוס טפל לרוכב. והי׳ כולם של אש להכניע הרע של המדמה שמשם עיקר המיתה שנגזר על אדה״ר. אבל אליהו לא מת כי זכה לרכב אש וסוסי אש להכניע הרע שלהם כי מהאש יצאו והאש תאכלם ועי״ז דייקא נסתלק ממנו לחיי עולם. כי הצדיק האמת הזוכה לכל הנ״ל אינו מת. וזה רואין ביותר ע״י אליהו שלא מת כלל והוא חי וקיים לעולם, וממנו נלמד לכל הצדיקים אמתיים שאע״פ שמתו ונקברו הם חיים וקיימים לעולם וכ״ש אדמו״ר ז״ל על מארז״ אין אדם מת וחצי תאותו בידו וכו׳ ע״ש (סי׳ קמ״ד), היינו מאחר שבירר המדמה ששם כל התאוות הבהמיות עד שהי׳ גם חצי תאותו בידו, בוודאי אינו מת וכנ״ל. וע״כ למדו רז״ל מזה שב׳ ת״ח ההולכים בדרך ואין ביניהם ד״ת בחי׳ רוה״ק בחי׳ בירור המדמה שצריכין ביותר בדרך שהוא בחי׳ צאתך ששם התגברות המחשבות המבולבלות של המדמה ביותר, שעיקר התיקון ע״י דברי תורה כנ״ל, ע״כ כשאין ביניהם ד״ת ראויין לישרף ע״י הרע שבמדמה שהוא בחי׳ אש. אבל ע״י ד״ת שהוא בחי׳ הלא כה דברי כאש שהוא בחי׳ קבלת התורה שנתנה באש בחי׳ המשכת רוה״ק הנ״ל עי״ז מבררין המדמה וכו׳ ונתתקן הכל וכנ״ל. וע״כ צעק אלישע אבי אבי רכב ישראל ופרשיו, רכב ישראל דייקא כי צעקתו הי׳ על שנסתלק ממנו רבו שהשפיע עליו רוה״ק שנמשך ממרכבה העליונה ע״י שהתגבר במחשבתו להכניע מרכבות הטמאות וזכה להגביר הכורב על הסוס וכנ״ל ע״כ יפה צעק אבי אבי רכב ישראל כי משם כל קדושת הרוה״ק שקיבל ממנו וכנ״ל. וזה שתרגם יונתן רבי דטב להון לישראל מרתיכי וכו׳ כי בוודאי הצדיק האמת כמו אליהו הוא מנצח כל המלחמות ע״י בחי׳ הנ״ל ע״י שמגביר המשחבות קדושות על ההיפך שעי״ז מכניע כל המרכבות דס״א. וע״כ הוא בוודאי טוב לישראל מכל מרכבות ופרשים שמכינים למלחמה. כי עיקר נצחון המלחמה הוא רק ע״י בחי׳ הנ״ל ע״י שהצדיק מגביר הרוכב על הסוס, השכל על המדמה וכו׳ וכנ״ל שזהו בחי׳ לא בגבורת הסוס יחפץ וכו׳, שקר הסוס לתשועה וכו׳ הנה עין ה׳ אל יראיו וכו׳ שעי״ז עיקר התשועה וכנ״ל ע״י שהם מגבירים המרכבה דקדושה וכו׳ וכנ״ל:

אות לה

וכן מבואר במדרש על פסוק לסוסתי ברכבי פרעה הנ״ל שעיקר מלחמת הש״י נגד פרעה ומצרים הי׳ ע״י בחי׳ המרכבה הקדושה כמו שמאריך שם בענין מלחמת הש״י עם פרעה הרשע בשריון וכובע כביכול הקב״ה כן וכו׳ הביא נפט כביכול הקב״ה כן וכו׳ וכו׳ לבלב בקולו כביכול ועליון יתן קולו וכו׳ ע״ש שמאריך בזה. ואם כי מן הנמנע לעניי הדעת כמונו להשיג כוונת המדרש הזה כי הדברים תמוהים מאד מהו ענין כל הדברים האלה שעשה פרעה והש״י עשה כן כנגדו וגם הלא הרבה רווח והצלה לפניו ומה זה קול הרעש הזה שפרעה התגבר נגד הש״י וישראל בכמה מיני התגברות הנ״ל סוס אדום ושחור ולבן וכו׳ ויצא בשריון וכובע והביא נפט ואבני בליסטרות וחרבות ורמחים וחצים וכו׳ והרעים בקולו ולבלב בקולו וכו׳ וכו׳ והש״י כביכול הוכרח לצאת כנגדו בכל פעם בכל אלו הדברים, הלא הש״י יכול להפילו כרגע בפ״א אך אם א״א להבין בפרטיות דברי המדרש לאשורו עכ״פ אנו מחויבים להוציא ממנו רמזים אמתיים לעבודת הש״י. כי כל דברי המדרש הנ״ל מרמזים על מלחמת היצר שעיקר המלחמה הוא ע״י מחשבות רעות ובלבולים רבים ועצומים של המדמה כנ״ל שהיא בחי׳ פרעה כנ״ל. וע״פ דרך זה יכול כ״א להבין קצת דברי המדרש הנ״ל למי שישים אל לבו להסתכל על עוצם תוקף ריבוי המלחמה שלוחם המדמה עם השכל. ומי שחס על נפשו ועוסק במחלמת ה׳ שזהו עיקר המלחמה כמובא בכל ספרי מוסר שכל המלחמות הגשמיות נקראים מלחמה קטנה נגד מלחמה זאת שהיא מלחמה ארוכה מאד, הוא יכול להבין מעט כל דברי המדרש הנ״ל כי פרעה שהוא בחי׳ בלבול המדמה מתגבר על האדם בכל פעם בשינויים עצומים ובלבולים רבים ושונים שהם בחי׳ סוס אדום ולבן ושחור וכו׳ וממש נלחם נגד הקדושה כמו היוצא בשריון וכובע ונפט וכו׳ ומרעים ומלבלב בקולו. כי רבו מספר בכמה וכמה מיני בלבולים והתגברות שמתעורר ומתגבר נגד האדם הרוצה להתגבר עליו, שכל מה שהאדם מתגבר כנגדו בישועת ה׳ כמ וכן הוא

מתגבר ביותר בכל פעם בשינויים אחרים. ולולא עזרת ה' ונפלאות חסדיו העצומים הי' נופל בידו כשרז,ל אלמלא הקב"ה עוזרו הי' וכו'. וע"כ מוכרח כביכול הש"י להלחם כנגדו בכל מהש הוא לוחם כנגד קדושת ישראל. כי כביכול הש"י בעצמו אינו יכול להכניעו ולבטלו בפעם אחד שלא להחריב את העולם שנברא רק בשביל שיהי' בחירה שע"כ ההכרח שיהי' כח להרוח סערה וכו' שהוא בלבול המדמה להתגבר בכלם וכ"ש בסי' ל"ח על מארז"ל וסערה בזרוע של הקב"ה וכו' ע"ש, ע"כ מוכרח הש"י כביכול ללחום בעצמו בתחבולות גדולות ונפלאות. להכניע בכל פעם הרע שבמדמה שהוא בחי' פרעה. ובכל מה שפרעה הרשע שהוא בחי' הרע שבמדמה מתעורר להתגבר מחדש בדמיונות רעים וכוזבים שהם רעיונים רעים בכמה וכמה מינים שונים כמו כן כביכול הש"י לוחם כנגד הס"א שהוא בחי' הרע שבמדמה שיש לו כח גדול ועצום מחמת כח הבחירה וכנ"ל. אבל הש"י בעצמו בודאי חזק ממנו כי אתה מרום לעולם ה' כתיב, ונאמר מקולות מים רבים אדירים משברי יום אדיר במרום ה' וע"כ הש"י יוצא לעזרת האדם הנכנס לגשת אל הקודש להתקרב אליו יתי' באמת והס"א שהוא המדמה מתגבר כנגדו בכל פעם בשינויים עצומים הנ"ל והש"י יוצא כנגדו בבחי' אלו ממש שכל זה מרומז בהמדרש הנ"ל במלחמת הש"י עם פרעה שהוא בחי' המדמה הפגום וכנ"ל. והמשכיל באמת יכול להבין בנפשו דברים רבים מתוך דברינו אלה כי א"א לבאר מה שעובר על כל אחד בכל יום ובכל עת והש"י מציל בנפלאותיו כל הבא לטהר וכנ"ל. וזהו שסיים שם במדרש הנ"ל כיון שכלה פרעה כל זה התחיל הקב"ה מתגאה עליו אמר לו רשע יש לך רוח יש לך כרוב יש לך כנפים מהיכן הטיסן הקב"ה אמר ר' יודן מבין גלגלי המרכבה שמטן הקב"ה והטיסן עליהם וכו'. היינו כנ"ל שעיקר בחי' מלחמה זאת הוא להגביר בחי' מרכבה דקדושה על מרכבה דס"א וכנ"ל וזהו שכתוב שם אח"כ ארחב"פ בשר ודם שהוא רוכב על טעונו על דבר שיש בו ממש אבל הקב"ה אינו כן טעון את רכובו ורוכב על דבר שאין בו ממש הה"ד וירכב על כרוב ויעף וכו'. היינו כנ"ל שעיקר המלחמה הוא ע"י תיקון המרכבה דקדושה שכל עיקר התקון הוא בחי' ארון נשא את נושאיו שזה כל ענין המרכבה דקדושה שהאופנים נושאים את החיות והחיות את הכסא וכו' ובאמת הוא להיפך כי רוח החיה באופנים וע"כ החיות נושאים את האופנים וכן הכסא נושא את החיות וכן למעלה מעלה כי כל החיות ממנו יתי' לבד כי הוא כביכול נישא ונושא כמבואר בזוה"ק ומובא בדבריו ז"ל בסי' ס"ט על ענין ברכה שנותנין וכו' ע"ש בלק"ת. וכל זה הוא היפך הס"א שרוצים להגביר הסוס על הרוכב כנ"ל כי צריכים להאמין שכל כח הסוס שהוא בחי' תוקף המדמה הכל ממנו יתי' כי הוא מחי' את כולם ויכול להנהיג הכל כרצונו, רק בשביל כח הבחירה נתן כח להמדמה שהוא בחי' מרכבה דס"א להטעות את האדם כאלו יש לו כח ח"ו. אבל באמת מי שרוצה להתגבר עליו יכול להתגבר עליו להכניעו ולהנהיגו כרצונו כי באמת הסוס טפל לרוכב וכו' וכו' עד המרכבה העליונה שנאמר שם וירכב על כרוב ויעף שהוא טוען את רכובו כי הוא נושא את נושאיו וכנ"ל. ואם יחזיק ידו בה' ויצעק אליו ויביט אליו ויתלה עיניו אליו בכל פעם בוודאי יעזרו ה' וילחום בעדו, בכל מיני מלחמות ותחבולות רעות שמתגבר המדמה שהוא בחי' פרעה כנגדו. כי בכל מה שמתגבר בחי' פרעה כנגדו שהוא בחי' סוס אדום ולבן ושחור וכו' ומבלבל ומרעים בקולו וכו' וכו' בכל אלו בחינות יוצא הש"י כנגדו כי גם כל חיותם ממנו וכ"ש ואתה מחי' את כולם וכו' וכנ"ל. וזה שסיים שם במדרש הנ"ל דמיתיך רעיתי דעולמי שקיבלו תורתי שאלו לא קבלוה הייתי מחזיר עולמי לתהו ובהו וכו'. היינו כנ"ל שעיקר התיקון הנ"ל הוא בחי' קבלת התורה שע"ז עיקר בירור המדמה שבזה תלוי כל העולם שזהו בחי' ה' דהששי שכל העולם הי' תלוי עד ששי בסיון שבו קיבלו את התורה שהוא בחי' רוח נבואה שע"ז עיקר בירור המדמה שע"ז עיקר האמונה וכו' וכנ"ל:

אות לו

וזה בחי' כ' סיון שמתענין בו על הריגת הקדושים. כי עיקר ההריגה הי' על החטא הנ"ל על שהתרשלו לבקש ולחפש את הצדיקי האמתשהוא בחי' משה שהי' בימיהם שהם בחי' נבייא אמת כי הצדיק האמת ממשיך תורה בכל דור שהוא בחי' רוה"ק בחי' בירור המדמה שע"ז עיקר שלימות האמונה שהוא קיום העולם כנ"ל. והמשכת התורה הוא ע"י נפשות ישראל המחפשים ומבקשים אותו באמת עד שמוצאים אותו בכל פעם ומשברים מניעות ובאים ביגיעות אליו בכל פעם כדי לקבל ממנו תחורת אמ תשהוא בחי' רוה"ק שע"ז בעצמו הצדיק ממשיך תורה כי מקבץ נפשותם בחי' ולוקח נפשות חכם וגורם ע"ז יחוד הנ"ל כי מעלה הנפשות בבחי' מ"נ ועי"ז ממשיך תורה וכו' וכנ"ל (כ"ש בהתורה אשרי השגחה בסי' י"ג ע"ש). אבל כשאין הנפשות משתדלים לבקשו ולילך אחריו אזי אינו יכול לעשות היחוד להמתיק הדינים ואזי מתגברים ח"ו הדינים הקשים עד שמוכרחין למות ולהרג על קידוש השם כמה וכמה נפשות ואזי ע"י מיתתם והריגתם נעשה היחוד הנ"ל כמבואר (בסי' ר"ס) בענין נפש חי' הוא שמו וכו' ע"ש. ומזה הי' כל ריבוי ההריגות ושפיכות דמים הרבה של ישראל.

ובשביל זה מתענין בכ' סיון כי התענית הוא תשובה ועיקר תיקון התשובה א"א כ"א ע"י הצדיק האמת כמבואר בדרז"ל כ"פ. זה עיקר הצעקות שצועקין ומתפללין ומרבין בסליחות ביום התענית כ"ש אנשי אמנה אבדו וכו' אבד חסיד מן הארץ וכו' וכן הרבה. וע"כ מרבין להזכיר זכות שוכני עפר כ"ש זכור לנו ברית אבות, ברית ראשונים וכו' וכו' עשה למען אוהביך שוכני עפר, כדי להמשיך עלינו כח הרוה"ק של הצדיקי אמת וזכותם הרבים עד שנזכה למצוא המנהיג האמתי וכו' שעי"ז עיקר התיקון כנ"ל. כי ע"י התענית ממשיכין שלום כ"ש בס' קע"ט על מארז"ל מרבה צדקה מרבה שלום וע"י השלום נזכה למצוא המנהיג האמתי. כי עיקר העלמת הצדקיק האמת הוא מריבוי המחלוקת כידוע, גם ע"י התענית מכניעין מזונא דגופא נגד מזונא דנשמתא. כי כשזוכין למצוא את הצדיק האמת אזי זוכין על ידו לאמונה שלימה וכו' עד שזוכין לשיר של חסד הנ"ל שעי"ז נכנע מזונא דגופא וכו' אבל כשאין זוכין למצוא הצדיק האמת אז יצריכין להתענות הרבה. וע"י התענית שמשברין תאוות אכילה ע"י נכנע מזונא דגו וממשיכין קדושת הצדיק שהוא בחי' מזונא דנשמתא, ועי"ז יזכה למוצאו ע"י שהמשיך עליו קדושתו ע"י התענית שהוא בחי' מזונא דנשמתא כי אז ביום התענית המוח שהוא הנשמה ניזון תחילה (כ"ש במ"א סי' נ"ז). וע"כ תיקנו זה התענית על הריגת ישראל בסיון שאז קיבלו ישראל את התורה ואח"כ קלקלו מיד בחטא העגל שבא ע"י שלא השתדלו לחפש היטב כראוי את קדושת משה כנ"ל וע"י באו כל החורבנות וכל הריגות ישראל ר"ל. וע"כ מתענין אז בסיון שהוא קבלת התורה לתקן זאת. וזה בחי' פ' ויחל שקורין בכל יום שמתענין. כי כל התעניתים עיקרם בשביל זה כי כל הצרות נמשכין מחורבן ביהמ"ק שהי' ע"י שפגמו בכבוד הצדיקי אמ תשהם בחי' נביאי אמת כ"ש ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים וכו' וע"כ קורין ויחל שמדבר מריבוי תפילות משה על חטא העגל שהוא בחי' פגם הנ"ל כנ"ל עד שפעל לעורר רחמיו ית' לקבל לוחות שניות שהם עיקר התיקון כי זכה להמשיך תיקון לדורות שבכל דור יוכל כ"א לעורר רחמיו ית' ע"י שלש עשרה מדות שהמשיך ע"י שמזכירין ומעוררין עוצם רחמנותו ית"ש שהוא עד אין סוף ואין תכלית כי רחמיו לא כלים כשרז"ל. שעי"זזוכין כמה כשרים ויחדי סגולה לחפש ולבקש ולמצוא את הצדיקי האמת שבכל דור שעי"ז יתתקן הכל כ"ש ובא לציון גואל ולשבי]פשע ביעקב וכו' שסה השבים באמת להש"י שממשיכין הרוה"ק של הצדיקי אמת בכל דור כמ ושנסמך לזה מיד ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך וכו' עד עולם היינו בחי' רוח הקודש הנ"ל, וזהו בחי' מה שסיים שם בפ' ויחל הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו וכו' וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה ה' כי נורא הוא אשר אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו וכו' וראהכל העם אשר אתה בקרבו את מעשה ה' כי נורא הוא אשר אני עושה עמך כי סוף כל סוף יגמור הש"י ע"י עוצם הנפלאות והנוראות שהוא עושה בכל דור. וכן עתיד לעשות עמנו חסדים נפלעים ונוראים ע"י עוצם כח קדושתו של משה רבינו שמתפשט בכל דור כ"ש בזה"ק אתפשטותא דמשה בכל דרא ועי"ז יגמור ה' בעדינו שנזכה למצוא הצדיקי אמת ולהתקרב אליהם באמת שעי"ז יתתקן הכל וכנ"ל:

וע' בסי' ר"ס על פסוק נפש חיה הוא שמו הנ"ל מה שמבואר שם בענין הצדיק שהוא מפורסם ואינו מפורסם שמוסר שמו שהוא בחי' נפשו על קידוש השם שעי"ז מציל רבבות נפשות מהריגה וכו' ע"ש בלק"א כי סובל בזיונות ושפיכות דמים ממש וכו' ומשם ילמוד כ"א הרוצה להתקרב לצדיקי אמת שצריך עכ"פ למסור שמו שהוא נפשו בשביל זה היינו שיתרצה לסבו לבזיונות ושפיכות דמים הרבה ע"י שנקרא על שם הצדיק האמת ויבטל כבודו שהוא בחי' שמו בחי' נפשו, יבטל הכל בשביל כבוד הש"י שיתגדל ע"י שיתקרב להצדיק האמת שיתקן נפשו ועי"ז יזכה למוצאו ולהתקרב אליו עד שיזכה לחיי עולם. כי א"א להתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים הנלוים אליהם כ"א ע"י מסירת נפש. ועיקר המסירת נפש הוא בחי' הנ"ל לבטל כבודו שהוא בחי' שם בחי' נפש ולסבול בזיונות שהוא בחי' שפיכות דמים ממש כשרז"ל וכ"ש יש בוטה כמדקרות חרב וכו'. והכל צריכין לסבול בשביל בקשת האמת לאמתו. ואז דייקא יזכה לידע האמת למי להתקרב. כי בכרס מלאה ורדיפת הכבוד והעושר ולהרבות בבגדים ותכשיטין כל אחד יותר מיכלתו בכפלי כפלים וכו' כאשר מצוי עכשיו בעו"ה ע"י כל זה א"א למצוא האמת. אדרבא כל מה שיגלו לו דיבורים אמתיים ונפלאים, יהפוך הכל מהיפך אל היפך. רק אם יפקיר כבודו באמת ולא יחוס על כבודו בשביל האמת אז יזכה לידע האמת. וכנ"ל:

אות לז

וזה בחי׳ איסור אונאה כ״ש ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלהיך וכו׳ כי כל האונאות וההטעיות הם בבחי׳ המדמה ששם כל הטעיות כי עצם השכל האמתי הוא רחוק מכל הטעיות והאונאות רק המדמה כשאינו מבורר משם כל הטעותים והאונות וכנראה בחוש שהמדמה עלול לטעות וכמובא. ומשם נמשכין כל ההטעיות הן מה שאחד מטעה ומאנה את חבירו באיזה עסק או מו״מ או בעצה רעה שעל זה נאמר ויראת מאלהיך כמו שדרז״ל. או מה שאחד מטעה את עצמו שזה הנגע שכיח ברוב בנעי אדם כשאין חושבין על אחריתם ואינם משתדלים בתקנת עצמן ויודעים קלקולם ועונותיהם לנגד עיניהם ואינם משתדלים לחפש ולבקש רופא נפשות האמתי שהוא הצדיק האמת והם מטעים את עצמן ובאמת גם כשאחד מאנה ומטעה את חבירו באונאת ממון או באונת דברים הוא מטעה את עצמו כי גולל אבן אליו תשוב כי ה׳ יריב ריב של המתאנה בממון או בדברים שמביישו בחנם. וכל אלו האונאות והטעיות הם כולם ע״י כח המדמה כשאינו מבורר כראוי, היינו כשאין משתדלין לחפש ולבקש את הצדיק האמת שיש לו בחי׳ רוה״ק שעל ידו עיקר בירור המדמה וכנ״ל. וזה בחי׳ איסור אונאה במו״מ כי עיקר קיום הקנין של מקח וממכר הכל ע״י שממשיכין הארת הצדיק יסוד עולם שזהו בחי׳ כל הקנינים שתקנו חז״ל. וע״כ עיקר הקנין ע״י קנין סודר שהוא בלבושים שעי״ז ממשיכין בירור המדמה שהוא בחי׳ לבושים שנשמך מהצדיק וכמבואר לעיל וע״כ עיקר הקנין סודר שהוא בלבושים שעי״ז ממשיכין בירור המדמה שהוא בחי׳ לבושים שנמשך מהצדיק וכמבואר לעיל וע״כ עיקר הקנין נלמד מפסוק וזאת לפנים בישראל שלף איש נעלו וכו׳ שנאמר לענין בועז ורות כשקנה בועז את רות עם כל אשר נשאר למחלון וכליון וכו׳ שזה הקנין הי׳ בתכלית השלימות. כי עיקר תכלית הקנין של המו״מ הוא שיהי׳ נעשה המזה יחוד קוב״ה ושכינתיה ע״י ניצוצי האמונה המתבררים ע״י המו״מ וכמובא מזה במ״א ובפרט בהתורה ויהי מקץ זכרון (סי׳ נ״ד אות ג׳). וזה בחי׳ הקנין של בועז ורות שעל ידם היחוד בשלימות כי בועז הוא בחי׳ צדיק יסוד עולם וכו׳, וע״כ משם נמשך תיקון לכל הקנינים שבכל המו״מ שבעולם כי ע״י בחי׳ בועז בחי׳ הצדיק האמת על ידו כל בירור המדמה שעי״ז עיקר קיום המו״מ וכנ״ל. וע״כ הזהירה התורה מאד שלא להונות את חבירו כי האונאה הוא מבחי׳ בלבול המדמה שמשם כל האונאות וההטעיות שעל ידי זה עיקר פגם וביטול המו״מ וכנ״ל:

אות לח

וע״כ שיעור האונאה שתות, להורות שפגם האונאה שהוא בלבול המדמה כל זה הפגם נמשך מחמת שפגמו בכבוד הצדיק האמת שעל ידו כל בירור המדמה ע״י בחי׳ הורה״ק שלו שהוא בחי׳ יום הששי שכל העולם הי׳ תלוי בששי בסיון שבו קיבלו ישראל את התורה ע״י משה רבנו שהוא בחי׳ הצדיק האמת שבכל דור. כי גם הצדיק בעצמו הוא בבחי׳ יום הששי שזהו בחי׳ צדיק יסוד עולם כידוע ועל ידו עיקר בירור המדמה. כי בלבול המדמה נמשך מבחי׳ קליפת נוגה שמעורב טו״ר שהוא בחי׳ כשר ופסול טמא וטהור אסור ומותר שהם בחי׳ ששת ימי החול שמתבררים ע״י התורה שהוא בחי׳ ששה סדרי משנה כמובא. ועיקר בירורם ע״י בחי׳ יום הששי שבו נברא אדה״ר שהי׳ צריך לתקן ולברר הכל אם לא הי׳ אוכל מעץ הדעת טו״ר שהוא בבחי׳ נוגה כידוע כי ביום הששי מתחיל להמשך תוספת קדושת שבת שהוא בחי׳ הצדיק שהוא בחי׳ שבת דכולהי יומי שעי״ז נעשה הבירור והתיקון של כל ששת ימי החול לבררם מבלבול המדמה כי הצדיק הוא בחי׳ ששי ושביעי וכמובא מזה וע״כ שיעור האונאה שתות כי עיקר פגם האונאה שהוא בחי׳ בלבול המדמה כנ״ל, עיקרו ע״י פגם בכבוד הצדיק שהועא בחי׳ יום הששי הנ״ל שהוא בחי׳ ששי בסיון שבו תלוי כל העולם, כי כל בירור המדמה שהוא בירור האמונה הוא על ידו כמבואר בהתו׳ הנ״ל:

אות לט

וזהו בחי׳ פחות משתות מחילה, שתות קונה ומחזיר אונאה, יתר משתות בטל מקח. כי יש ג׳ בחינות בענין זה הפגם שאין משתדלין לחפש ולבקש את הצדיק כראוי ומשם נמשכין ג׳ הדינים הנ״ל האמרים לענין אונאה שהם שתות ופחות משתות ויותר משתות. כי יש שמתשתדלין קצת לבקש את הצדיק עד שמוצאין אבל עדיין אין מבקשין אותו כראוי עד שיברר את בלבול המדמה שלהם בשלימות וכמבואר לעיל מזה שאפי׳ המתחיל להתקרב צריכין לבקש עוד יותר עד שימצאו היטב את בחי׳ רוה״ק של הצדיק כדי שיברר להם המדמה בשלימות. ואלו המתרשלין בזה אבל אעפ״כ הם מקורבים קצת להצדיק האמת ע״כ המדמה שלהם מבורר קצת אבל לא בשלימות ומשם נמשך בחי׳ האונאה פחות משתות שניתן למחול, כי מחמת שאין המדמה שלהם מבורר בשלימות באין לידי איזה אונאה וטעות אבל הוא פחות משתות כי עדיין לא נפלו לבחי׳ קליפת נוגה לגמרי כי הם ממשיכין עצמן בכל פעם להצדיק האמת וע״כ אע״פ שנמצא בהם טעיות קצת מחמת שאינם מחפשים אותו כראוי אבל האונאה והטעיות הם בבחי׳ פחות משתות, כי הצדיק אינו מניח אותם ליפול לבחי׳ נוגה וע״כ זאת האונאה ניתן למחילה כי אין הקב״ה סר סטרוניא עם בריותיו והוא יודע יצרינו שקשה מאד לברר המדמה בשלימות להנצל מכל הטעיות ע״כ ניתן למחילה. אבל כשהאונאה שתות זה בחי׳ אותם שעומדים על המשקל שמלאים ספיקות בהצדיק ומחמת התרשלותם לבקש ולחקו היטב אחר האמת לאמתו אינם מתקרבים אליו אבל אינם חולקים עליו ואינם פוגמים בכבודו ח״ו ואלו הם בבחי׳ נוגה שהוא מעורב טו״ר כשר ופסול וכו׳ שזהו בחי׳ אונאה שתות ושם קנה ומחזיר אונאה כי הקנין מתקיים כי עדיין יכול להמשיך הארת הצדיק שמשם כל הקנינים כנ״ל מאחר שעכ״פ אינו חולק עליו רק שצריך להחזיר אונאה כי טעות כזה לרא ניתן למחול עד שיחזירנו. אבל יותר משתות הוא ביטול מקח, שהם אותם שעונותיהם הטעו אותם עד שנפלו למטה מנוגה שזהו בחי׳ אותן האנשים שנפלו לרע גמור בעונותיהם עד שמבזין את הצדיק ושם הוא בחי׳ ביטול מקח כי אין יכולים להמשיך הארת קדושת הצדיק כלל ע״כ המקח בטל לגמרי כי אין קיום להמקח כ״א ע״י שממשיכין הארת הצדיק שזה בחי׳ כל הקנינים שעל ידם מתקיים המקח כנ״ל:

אות מ

וזה רמז שגם כל התורה והמצות של האדם שהם עקיר הקנין של האדם לנצחל בבחי׳ אמת קנה יש בהם ג׳ בחי׳ אלו, שיש שמאנין ומטעין את עצמן אבל האונאה הוא פחות משתות, ויש שאונאה וטעות שלהם בבחי׳ שתות, ויש מאנין ומטעין א״ע לגמרי שזהו בחי׳ יתר משתות ביטול מקח. והכל ע״פ הנ״ל כי זה כלל ויסוד כל התורה כולה שצריכין ליזהר מאד לבלי להטעות את עצמו בזה העולם וכמו שצעק הוא ז״ל קודם הסתלקותו ואמר את זה תקבלו מאתי שלא תניחו עצמיכם להטעות בזה העולם. כי העולם מטעה אותנו לגמרי וכו׳ כנדפס בשיחות הר״נ. אבל להנצל מטעיות שלת זה העולם שהם הרבה מאד מאד כמעט בלי שיעור א״א להנצל מהם כ״א ע״י התקרבות להצדיק אמתי שלא הטעה א״ע בזה העולם אפי׳ כל שהוא (וכמבואר משיחה זאת מעט בסי׳ חיי׳ מו״ה). ע״כ צריכין לבקש ולחפש מאד מאד את הצדיק האמת ולשפוך לבו כמים נוכח פני ה׳ שיזכה למוצאו כדי שיזכה ע״י הצדיק לברר המדמה שלו כדי שינצל מכל הטעיות והאונאות הבאים ע״י המדמה כנ״ל. וזה שמאמין בהצדיק האמת ומתחיל להתקרב אבל אין התקרבותו בשלימות זה בחי׳ אונאה פחות משתות כי אונאה שתות זה בחי׳ נוגה שכלול משש ימי המעשה מבחי׳ כשר ופסול אסור ומותר טמא וטהור ששם כל הבלבולים והטעיות, שכל התיקון והבירור ע״י הצדיק שהוא בחי׳ יום הששי הנ״ל בחי׳ ששי בסיון וכו׳ וכנ״ל. אבל מי שאינו מתקרב אליו רק עומד על המשקל שאינו חולק ואינו מתקרב, זהו בחי׳ אונאה שתות והוא בסכנה גדולה אם לא ישתדל להתקרב באמת שלא יפול ח,ו לרע גמור. כי ידוע שנוגה פעמים נכלל בקדושה ופעמים להיפך אבל כל זמן שהוא בבחי׳ זאת בבחי׳ אונאה שתות שאינו מכריע לכאן ולכאן הוא בבחי׳ קנה ומחזיר אונאה. שכל התורה והמצות ומע״ט שלו שהם עיקר קנין האדם באמת בבחי׳ אמת קנה וכו׳ וכתיב קנה חכמה קנה בינה. וכל אלו הקנינים יתקיימו רק שיצטרך להחזיר האונאה, כי יצטרך תיקון ובירור גדול לברר התורה ומצוות שלו מהאונאה והטעיות שלו. אבל מי שאונאה שלו בבחי׳ פחות משתות שזהו מי שיצא קצת מבחי׳

נוגה שהוא בחי׳ שתות ע״י שהתחיל להתקרב להצדיק האמת שעי״ז הצדיק מכריע אותו בכל פעם אל הטוב ואל הקדושה וע״כ האונאה שלו בבחי׳ פחות משתות, ע״כ ניתן למחילה. כי זה הצדיק שנתקרב אליו הוא בבחי׳ איש חכם יכפרנה כ״ש במ״א. אבל זה שטעותו בבחי׳ יתר משתות שנפל כ,כ עד שחולק על הצדיק שזה בחי׳ יתר משתות בחי׳ נוגה שנכלל בקליפה ר״ל, שם הוא בחי׳ ביטול מקח, שכל התורה ומצות שלו כולם בטלים ואין בקנין שלו כלום. וצריכין לחזור ולתקנם מחדש לגמרי וכ״ש ע״פ אולת אדם תסלף דרכו ועל ה׳ יזעף לבו, שזה שחולק על הצדיק האמת כל המצות שלו הם רק כקוף בפני אדם וכו׳ כי אין ממש בהטוב שלו כ״א ע״י הצדיק כי ידוע לכ״א בעצמו כמה וכמה פגמים ופניות יש בהמצות והתורה בעצמו של רוב העולם כי מחמת מעשיהם הרעים גם הטוב שלהם מקולקל הרבה. אך כשאינו חולק עכ״פ על הצדיק האמת ישאר לו מהם איזה בחי׳ קנין לעוה״ב בבחי׳ קנה ומחזיר אונאה הנ״ל, מכ״ש וכ״ש כשזוכה להתקרב אליו שאז הטעות ניתן למחילה כנ״ל. אבל כשחולק עליו שזהו בחי׳ טעות יותר משתות שנפל לרע גמור בחי׳ נוגה שנכלל בקליפה ר״ל, אזי קנינו בטל לגמרי ועליו נאמר כאשר בא כן ילך ומאומה לא ישא בעמלו. ויצטרך לסבול מה שיסבול בכמה גלגולים עד שהצדיק יחזור ויתקנו מחדש לגמרי. אבל קנינו בעצמו שקנה בעוה״ז בטל לגמרי מאחר שנכשל ע״י מעשיו הרעים וגסותו עד שחלק על הצדיק האמת שכל בירור המאמדה שמשם כל הטעיות הם על ידו וכנ״ל:

אות מא

וזה שאמר משה לבני גד וב״ר ולמה תניאון לשון אונאה וכמו שת״א ולמה תונון כי עבר הירדן בבחי׳ נוגה. כי א״י בחי׳ כלליות הקדושה וח״ל בהיפך ועבר הירדן הוא בבחי׳ ממוצע ביניהם בחי׳ נוגה שמעורב טו״ר שמשם כל האונאות והטעיות. וע״כ אמר להם משה ולמה תניאון את לב בני ישראל שתטעו ותונו את בני ישראל ח״ו מעבור אל הארץ כי כל הטעותים נמשכים מבחי׳ נוגה כנ״ל. ע״כ השיבו לו שיעברו חלוצים לכבוש א״י היינו שימסרו נפשם בשביל קדושת א״י וע״י קדושת א״י בוודאי יהיו ניצולים מטעיות ואונאות הנ״ל כי קדושת א״י וקדושת הצדיק האמת הם בבחי׳ אחת כ״ש במ״א. ואז נתרצה משה להם והתנה עמהם תנאי זה שאם יעברו חלוצים לא״י יתן להם עבר הירדן. כי אז אין פחד כי ע״י מסירת נפשם לכבוש א״י ע״ז גם עבר הירדן בחי׳ נוגה נכל בקדושה בא״י כי הצדיק בחי׳ א״י מכריע הכל לטוב כשזוכין למסור נפשו להתקרב אליו אשרי לו וכנ״ל:

ראשי פרקים מה׳ שלוחין וה׳ מכירה:

קנין סודר. הלבושים בחי׳ הדמיונות שמתלבש בהם השכל כדי להסביר אמתת השכל בחי׳ הרוה״ק של הנביאים שהלבישו בדמיונות בחי׳ ביד הנביאים אדמה ע״כ על ידם כל הקנינים שלא ישנו עוד כי עסק המו״מ נוגע בבגדים וכו׳. ומתוכה כעין החשמל שמשם הלבושים. קדושין פרק א׳ אריב״ל כל המלמד בן בנו תורה כאלו קיבלה מהר סיני שנאמר והודעת וכו׳ וסמיך לי׳ יום וכו׳ ר׳ חייא ב״א אשכחי׳ לר׳ יב״ל דשדי ריסנא ארישא וקא ממטי לי׳ לינוקא לבי כנישתא וכו׳ מכאן ואילך רב בר הונא לא טעים אומצא עד וכו׳ ר׳ חייא ב״א לא טעים וכו׳ עד דמקרי לינוקא ומוספי׳. ריסנא דייקא בחי׳ במתג ורסן עדיו לבלום וזה הי׳ במקום הסודר שעל ראשו, להורות שעיקר לבוש הכבוד ע״י בחי׳ רסן כשקושרין המחשבה ברסן כמו סוס וכו׳ להטותו לדרכו שרוצה שזהו בחי׳ תיקון המוחין שיהי׳ מחיצות פרוסות וכו׳ שזהו כל תיקון של בירור המדמה. כי בלבול המדמה מחמת שנתקלקלו מחיצות המוחין והתגבר המדמה על השכל כמו הסוס על הרוכב ח״ו. ונמשל הענין בסוסים מחמת ששם עיקר ההתגברות ר״ל כסוסים מזוינים וע,כ ראה זכרי׳ ה׳ רוכב על סוסים, שהד׳ מלכיות כלליות צרות הנפש. ורמז לו שהש״י רוכב עליהם ויכניעם. ולחבר לזה על מצילות הסוס קודש לה׳ וכו׳. הלבושים נעשו אחר חטא אדה״ר להגין בפני התאוה אבל יש בהם אחיזתם לפעמים בחי׳ הני מאני דרבנן דבלו וכ׳ והם אורבים להתאחז בהם דיקא ח״ו בכמה בחי׳ וזהבחי׳ ותתפשהו בבגדו ויעזוב בגדו וכו׳ כי לבוש כזה אין צריכין וצריכין לברוח ממנו וכן המניעות רובם מחמת הבגדים כי עיקר מניעות המוח היינו חסרון אמונה שבא מבלבול המדמה שהוא פגם האמונה. וכבסו שמלותם קודם מתן תורה והטהרו והחליפו שמלותיכם בגדי כהונה בגדי כה״ג בפרט החליפות בגדים ביהו״כ ציצית ופרשת כנפיך וכו׳ והחזיקו עשרה אנשים בכנף איש יהודי וכו׳ נלכה עמכם כי שמענו אלקים עמכם כי הצמדיק בחי׳ גומל נפשו איש חסיד בחי׳ תורת חסד ללמד לאחרים שממשיך בכל עת שזה עיקר תיקוננו שע״ז נמשך החוט של חסד הנ״ל בחי׳ עולם חסד יבנה וכו׳ אחים בהספדאי דהתם קאימנא רבי אתי לביתי׳ אחר מיתתו וכו׳ בני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן

והלא בהר ההר מת אלא שם חזרו והספידוהו וכו׳. מחמת שנכשלו בהנ״ל שחזרו לאחוריהם ע״י מיתתו וגם הרהרו על משה ואלעזר ואמרו אפשר אדם שעצר המגפה ועמד נגד מה״מ וכו׳ עד שהראה אותו להם מוטל במטתו שעדיין הוא חי וקים אך אעפ״כ הוא מת מצדכם ואתם צריכים לחפש אחריו כראוי והם פגמו בזה. ואז וישמע הכנעני זה עמלק שאורב על זה להכניס כפירות הנ״ל כי הוא עיקר זוהמת הנחש ואז חזרו והספידוהו ושם נדמה להם שמת ועי״ז בעצמו תקנו קצת ענין הנ״ל. ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו וארז״ל ג׳ חלאים חלה אלישע א׳ שדחה את גחזי׳ וא׳ גירה הדובים בתינוקת שלא הוריד א״ע כ״כ לקרב גם את גחזי ולהחזיר בתשובה הנערים הנ״ל, אבל לא מת כ״א מצד גחזי וכו׳ אבל הוא בעצמו חי וקיים עד שאפי׳ האיש המת שנקבר אצלו נחי׳ מכ״ש האדם החי כשיבא על קברו וכו׳ וזהו אני אמית ואחיה מכאן לתח״ה מן התורה. ויכה את המים ויאמר איה אלקי אליהו אף הוא ויכה את המים ויחצו וכו׳ נחה רוח אליהו על אלישע וכו׳ ילכו נא ויבקש ואת אדוניך וכו׳. מכאן שהתחיל הורה״ק להסתלק מהם כי לא כך מחפשים את הצדיק רק כמו שעשה אלישע שלא רצה לפטור מלפניו אע״פ שאליהו דחה אותו קצת וא״ל שב נא פה וכו׳ ואלישע אמר חי ה׳ וחי׳ נפשך אם אעזבך, ע״כ באמת זכה שנחה עליו רוח אליהו וכו׳ וכנ״ל. אבי אבי רכב ישראל ופרשיו רכב ישראל דייקא בחי׳ רוכב שמים בעזרך כי העיקר הוא בחי׳ תיקון המרכבה שיהי׳ בחי׳ ארון נושא את נושאיו עד שהמרכבות דס״א כולם עד הסוס שהוא תוקף זוהמת יהי׳ נכנע לרוכב וכו׳. וזה בחי׳ ציצית תיקון המלבושים ותפילין תיקון המרכבה בחי׳ רוכב שמים וכו׳ ומרומזים בפ׳ מרכבות פרעה וכו׳ תפילין דרש״י ודר״ת כי אין יודעין מהיכן ההתחלה כי פ׳ קדש והי׳ כי יביאך להכניע זוהמת מצרים בחי׳ פגם המדמה שמע אמונה והי׳ אם שמוע קבלת המצוות היינו התורה׃

וענין משארז,ל על ההלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה והחזירן עתניאל בן קנז בפלפולו בחי׳ חדי׳ קוב״ה בפלפולא בחי׳ השמחה שבא אחר ההספד שצריכין להתאבל ולהספיד על הצדיק האמת בכל עת וענין הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספרים באין מבין כי מנפי הרעה העצומה הזאת שאין מחפשין אחריו שהוא עיקר הרעה בחי׳ פגם העגל שנאמר בו למה יאמרו מצרים ברעה הוציאם וכתיב וינחם ה׳ על הרעה בחי׳ ראו כי רעה נגד פניכם שנאמר על זה וכו׳ מפני זה בעצמו נאסף הצדיק כי רק אז הוא נאסף אבל בכל עת שמחפשין אחריו הוא חי וקים תמיד. נשכחתי כמת מלב הייתי ככלי אובד תעיתי כשה אובד וכו׳ בקש עבדך האבידה נקראת ע״ש האובדה כי להצדיק אין הפסד כי הוא נסתלק לעילא ולעילא וכו׳ אך הוא נקרא מיתה לגבינו כשאין מחפשין אחריו וכמ״ש במ״ר על משה עומד ומשמש במרום וזהו כי ידעתי אחרי מותי בכל עת שיהי׳ נקרא אחרי מותי שהוא כשלא תחפשו אחרי אזי כי השחת תשחיתון וכו׳ אבל תיכף כשתחפשו אחרי אני חי וקיים תמיד כי הצדיקים חיים לעולם כנ״ל, ויזכור ימי עולסך משה עמו איה המעלם מים וכו׳ וזה בחי׳ שירת האזינו ואעידה בם השמים ואת הארץ וכו׳ ואמר אי אלהימו וכו׳ ראו עתה כי אני אני הוא אני אמית ואחיה וכו׳ ולחבר לזה והן לא יאמיננו לי וכו׳ ומופת המטה וצרעת היד והדם שכולם מרמזים שצריכין לברר המדמה וענין שלח נא ביד תשלח מחמת שידע שעתידין לחטוא ואעפ״כ זרזו הש״י לילך מחמת זה מחמת שאתה יודע הכל אבל אני יודע כל זאת יותר ואתה מוכרח לילך בשליחותך ותצליח ע״ז בעצמו שגם אתה תבקש תמיד את עצמך ואת תקנות ישראל עד שסוף כל סוף תגמור גאולתם בשלימות כי מה שהי׳ הוא שיהי׳ כידוע. ענין ההספד על הצדיק וגם על אנשים כשרים שהיו מאמינים בהצדיק כ״ש ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו שהם נקראים אנשי חסד. שלח נא ביד תשלח העיקר לבקש ולחפש מאד מאד אחרי הצדיק האמת שיש לו רוה״ק וכו׳ וכל אדם בכל זמן צריך לחפש מאד אחריו כדי לזכות לאמונת חידוש העולם בשלימות ולהכניס האמונה בכל באי עולם. וזה בחי׳ מו״מ שהכל לברר ניצוצי האמונה ובכל העסקים שעוסקין ונוסעים לדרכים רבים הכל בשביל זה לחפש ולבקש למצוא הצדיק האמת וע״כ עיקר תיקון המו״מ הוא האמונה בחי׳ נשאת ונתת באמונה כל המקיים דבריו רוח חכמים נוחה הימנו וא״ל הוא ממחוסרי אמנה. הנסיעות לברר המדמה בחי׳ בהמיות שזהו בחי׳ מה שנוסעין עם בהמות ועיקר תיקון הדרך והנסיעה שיזכור בלכתו בדרך בהש״י ותורתו הק׳ עד שיעלה המדמה אל השכל כי אין הרוכב טפל להסוס רק הסוס טפל לרוכב כמובא בתיקונים ע״ש ואפי׳ כשהולך ברגליו צריך להרים הרגלין שהם בחי׳ עשי׳ בחי׳ מדמה אל השכל בבחי׳ וישא יעקב את רגליו לבו נשא את רגליו בחי׳ רגלי עמדה במישור וזהו במקהלים אברק ה׳ כי ע״י בירור המדמה יכולין לברך ולהודות לה׳. אבל הס״א בחי׳ פרעה ומצרים שהם בחי׳ הרע שבמדמה אצלם הרוכב טפל לסוס כי רצו להגביר ח״ו המדמה על השכל והש״י בעצמו לחם עמהם והפילם ואז סוס ורוכבו רמה בים והקדים הסוס לרוכב כי אצלם הרוכב טפל לסוס והש״י הפילם ורמה סוס ורוכבו דייקא בים וכן כי בא סוס פרעה ברכבו וכו׳ וזה לסוסתי ברכבי פרעה דמיתיך רעיתי דמיתיך בחי׳ כח המדמה שלך הוא רעיתי בחי׳ אמונה בחי׳ ורעה אמונה וע׳ במ״ר ש״ה על פ׳ זה לסוסתי שהקב״ה רכב על סוס כנגד פרעה היינו כנ״ל שעיקר המלחמה הי׳ שהש״י הגביר הרוכב על הסוס היפך פרעה וכו׳ וכנ״ל ביום ההוא יהי׳ על מצילות הסוס קודש לה׳ וכו׳ ולא יהי׳ עוד כנעני וכו׳ שיתבטל טרדת המו״מ והיו הסירות קודש וכו׳ כי יתגבר מזונא דנפשא על מזונא דגופא שקר הסוס לתשועה לא בגבורת הסוס יחפץ וכו׳ אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה׳ וכו׳ דרכת בים סוסיך. הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה וכו׳ צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים ורעה אמונה ונסמך לזה לסוסתי וכו׳ כנ״ל. וזה בחי׳ ספירת העומר

עומר שעורים מאכל בהמה בחי׳ מדמה שמניפין אותו בביהמ״ק זה בחי׳ בירור המדמה כי זה בחי׳ כל הקרבנות לברר המדמה כ״ש בהתו׳ אחוי לן מנא סי׳ כ״ה ע״ש וע״כ סופרין הימים לעומר כי כל העולם תלוי עד ששי בסיון וכו׳ וזאת הבחי׳ הוא בכל שנה ושנה ע״כ סופרין שבע שבתות בחי׳ שבעת ימי בראשית כל כל התהוות השבעת ימי בראשית שבהם נברא הכל תלוי בבירור המדמה שהוא בחי׳ העומר שעורים שעי״ז נתברר המאמונה להאמין בשלימות בחידוש העולם וכו׳ ועי״ז מקבלין התורה בשבועות שהוא בחי׳ רוה״ק שזוכה כ״א בחי׳ פנים בפנים דבר ה׳ וכו׳ כי יש בזה נפלאות תמים דעים כי מהיכן ההתחלה כי גם לחפש ולבקש את הצדיק צריכין לזה אמונה גדולה וכו׳ (וע׳ במ״א מזה) ותיקון העומר ממחרת השבת שהוא פסח שאז נמשך בחי׳ רוה״ק ע״י משה רבינו בחי׳ עוצם ההארה של ליל א׳ של פסח וכו׳ ועי״ז יש כח להניף העומר ולספור ספירה וכו׳ שהוא בקשה וחיפוש אחר הצדיק בחי׳ יאר פניו אתנו סלה כי הצדיקים הם אנפי שכינתא וכו׳ ואז זוכין לקבלת התורה בחי׳ רוה״ק וכו׳ שכל העולם תלוי עד יום זה שהוא ו׳ בסיון וכו׳ אבל גם אח״כ צריכין לחפש ולבקש מאד מאד את הרוה״ק של הצדיק והכל צריכין לחפש בכל עת וזמן מקטן שבקטנים עד גדול שבגדולים ואפי׳ הצדיק בעצמו צריך לחפש ולבקש מאד כי צריך ג״כ בירור האמונה להאמין בשלימות בקדושת ישראל שהם מאמינים בני מאמינים ולהאמין בכחו שיש לו כח לתקנם ולהכניס בהם האמונה בשלימות יותר ויותר בכל פעם ע״י שמברר המדמה שלהם בכל פעם ע״י הרוה״ק שלו וכו׳ וזה בחי׳ מראה הסנה שמיאן ללכת והש״י הקפיד על זה ואמר מה זה בידך וכו׳ ונהפך המטה לנחש להורות שדיבר להי״ר על ישראל על שאמר והן לא יאמינו לי וכו׳ וכן מה שנצטרעה ידו כמו שפרש״י שם כי ע״י להי״ר הוא התגברות המדמה כ״ש בהתו׳ ויהי מקץ וזהו ג״כ בחי׳ מה שנהפך המים לדם במצרים. כי מצרים בחי׳ התגברות הרע שבמדמה שהואבחי׳ תגבורת הדמים שזהו בחי׳ כל גלות מצרים וכו׳ כ״ש בכונות פסח כי עש״ז נקרא מדמה לשון דמים כמובא וזה בחי׳ פגם העגל וכו׳ כי עדיין צריכין לחפש והם פגמו בזה ע״י הער״ר ע״כ כשאמרו כי זה משה האיש לא ידענו מה הי׳ לו וכו׳ נתעו אחר ע״ז של העגל לא לומד, התגברות כסילות המדמה מה שהי׳ ראוי בהיפך שיחפשו ויבקשו מאד מאד את משה אם אינם יודעים מה הי׳ לו וכו׳ וזה כשאמר משה שלח נא ביד תשלח כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד אז דייקא אמר הש״י לך ואנכי אהיה עאמך כי אדרבא מאחר שאתה יודע האמת שאין תכלית הגמר על ידך ע״כ עדיין גם אתה צריך לבקש ע״כ לך בשליחותי ותצליח ע״י״ז דייקא כי אתה מוכרח לעשות את שלך וסוף כל סוף הגמר יהי׳ ג״כ על ידך כי מה שהי׳ הוא שיהי׳ אך עדיין אין אתה בעצמך יודע איך תגמור עסק נורא כזה שמתפשטים כנגדו כ״כ ע״כ עדיין גם אתה צריך לבקש ולחפש כנ״ל עד שתגמור וכו׳. וזה בחי׳ ה׳ מכירה כל המו״מ לברר ניצוצות האמונה בחי׳ נשאת ונתת באמונה היינו בחי׳ בירור המדמה כנ״ל וע״כ רוב המו״מ ע״י נסיעות שיהי׳ הסוס טפל לרוכב וכו׳ כנ״ל כי נסיעות בחי׳ תיקון על פגם אמונה כ״ש במ״א וע״כ רוב הקנינים ע״י הבגדים שהם בבחי׳ החשמ״ל ששומר את האדם מבלבול המדמה שהוא בחי׳ רוח סערה וענן גדול וכו׳ שהם הקליפה הקודמת לפרי ושם מלובש נוגה שהוא מעורב טו״ר ומתוכה כעין החשמ״ל שמשם ראה כל המרכבה שהוא בחי׳ הרוח הקודש שהמשיך גם בתוקף הגלות לברר המדמה שע״כ נקרא בשם מרכבה כי עיקר הוא תיקון המרכבה שיהי׳ הסוס טפל לרוכב וכו׳ כנ״ל וע״כ מפטירין זאת בשבועות כי כל השינויים שבמו״מ הם ע״י בלבול המדמה וזה בחי׳ וזאת לפנים בישראל וכו׳ שלף איש נעלו וכו׳. ואלה תולדות פרץ שפורץ גדר לעשות לו דרך כשרז״ל על פ׳ בן מי זה העלם כי הוא סתום ונעלם מאד מאד והוא עיקר תיקון הנפלא הנעשה ע״י תולדות פרץ כי הוא פורץ גדרים לעשות לו דרכים נפלאים חדשים שלא נתגלו מעולם כדי לתקן הכל כמובן בהשיחה וכו׳. פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה שהיא מתמעטת ומתמלאת. שעיקר עבודת ישראל למלאות פגימת הלבנה ולא יהי׳ בה שום מיעוט וזה ע״י גודל החיפוש והבקשה שצריכין לבקש הצדיק השלם בחי׳ משה אחר הסתלקותו ביותר כי גם בחייו א״א להתקרב אליו ולקבל ממנו בכל פעם מה שצריך לתיקונו הנצחי בכל עת כ״א ע״י בקשה וחיפוש הרבה כי לפעמים ע״י מעשיו נחשך ח״ו אור השמש ע״י עננים וכו׳. מכ״ש אחר הסתלקותו שאז הוא בחי׳ פני לבנה ששם שכיח המיעוט וכו׳ ואז איתכסיא סיהרא וכו׳ וזה מעלת ר״ה תקעו בחדש שופר בכסא וכו׳ חודש שהלבנה מתכסה בו וע״י תקיעת שופר בחי׳ קיבוץ הקדוש של ר״ה נתמלאית ונתתקנית וכו׳:

מקח וממכר א

אות א

הגבהה קונה בכל מקום והוא הקנין החושב יותר מכל הקניות:

ע״פ המבואר בדברי רבינו נ״י על פסוק כי תצא למלחמה וכו׳ (סי׳ רפ) שבחי׳ משא ומתן הוא שנושאין ומרימין הדבר ומשיבין ונותנין אותו למקומו, היינו שמרימין ומעלין הנצוצות המלבושין שם שזה עיקר המו״מ להעלות ניצוצות ע״ש. וזה נעשה ע״י האמונה שבמו״מ כ״ש נשאת ונתת באמונה דהיינו שיהי׳ נאמן בדיבורו לבלי לשנות דיבורו וכו׳ ע״ש:

אות ב

והנה כל הקניות הוא כדי לקיים המו״מ שלא ישנה עוד וזה הוא בחי׳ הגבהה שהוא קנין חשוב ביותר כי ההגבהה הוא שמגביה ממש הדבר ונושאו ומרימו להשיבו למקומו בבחי׳ משא ומתן כנ״ל כי ההגבהה היא מן הארץ ששם נפילת הניצוצות כי נפלו ממש משמים לארץ ועיקר ההגבהה היא בידים שהם בחי׳ אמונה כ״ש רבינו נ״י שם כ״ש ויהי׳ ידיו אמונה וע״י ההגבהה שמגביהו בידיו מן הארץ. הוא מגביה ומרים הניצוצות מנפילתם כנ״ל ע״י האמונה שבידים כנ״ל ואזי נתקיים המקח מאחר שכבר נתתקנה ועלתה האמונה בבחי׳ (דברים לב) כי אשא אל שמים ידי. בבחי׳ שאו ידיכם קודש דהיינו שמגביהין האמונה עם הניצוצות אל הקדושה ואזי א״א לשנות המקח עוד דהיינו לקלקל אמונת דיבורו ולשנותו כי כבר עלתה האמונה עם הניצוצות שבהמו״מ ונתתקנה ועי״ז נתקיים המו״מ כי זה עיקר המו״מ כנ״ל:

אות ג

וזהו בחי׳ קנין סודר שהוא קנין חשוב מאד ומועיל בכל מקום כי כל המו״מ הוא חליפין דהיינו שזה נותן לזה דבר זה ומקבל בעדו דבר אחר או מעות היינו שמחליפין הניצוצות הקדושים הנפולין שיש בכל דבר וצריכין להעלותם וכשמגיע הזמן שכבר כלו ונפסקו הניצוצות השייכים לחלקי נר״נ שלו וא״א לו להעלות עוד הניצוצות הנשארים אזי צריך למוכרו לאחר שיש לו חלקי נר״נ אלו השייכים לאלו הניצוצות הנשארים והוא מקבל מחבירו דבר אחר השייך לחלקי נר״נ שלו וכמובא מזה במאמר ויהי מקץ (סי׳ נד) וכל הניצוצות הם ניצוצי המלכות כידוע והבגדים הם בחי׳ מלכות כמובא בדברי רבינו נ״י (סי׳ כט) נמצא ששם שרשי כל הניצוצות וע״כ שם בבגדים נאחזים הקליפות בשיפולי׳ כידוע שזה בחי׳ ציצית על כנפי הבגדים כדי לגרשם וכשרז״ל הני מאני דרבנן דבלו מחופיא דידהו כי שם הם נאחזים כנ״ל וזה בחי׳ לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה והכנפות הם בחי׳ הארבע כנפות של הטלית שמשם ננערים ונסתלקים הרשעים שהם הקליפות כי שם היו נאחזים מתחילה כנ״ל. וזהו בחי׳ קנין סודר שקונין מזה לזה דהיינו שזה לוקח בידו כנף בגדו של חבירו שע״ז מעלה הניצוצות מן הקליפות הנאחזים בכנף הבגד כנ״ל כי כ״א צריך להגביה ולהעלות ניצוצות שהיו עד עתה אצל חבירו שזהו עיקר המו״מ שהוא בחי׳ חליפין כנ״ל וזה נעשה ע״י שלוקח כנף בגדו של חבירו ששם שרשי כל הניצוצות והוא מקבלם וקונה אותם ומעלה אותם מן הקליפות וזהו קנין סודר ועי״ז נתקיים המו״מ כי זה עיקר קיום ותיקון המו״מ להעלות הניצוצות וזה נעשה ע״י הבגדים דייקא כנ״ל וע״כ המנהג לקנות בכנף הבגד כנ״ל וכ״ז נעשה ע״י הידים שהם בחי׳ אמונה

כנ״ל:

אות ד

גם ענין קנין סודר ע״פ המאמר האי מאן דאזיל למינסב וכו׳ ע״ש היטב וכבר מבואר מזה לעיל קצת בה׳ שותפים בקרקע כי תיקון המו״מ ותיקון הבגדים הם בחי׳ אחת ותיקונם הוא ע״י לבנונית הנמשך מן המוח שעי״ז נתתקנין הבגדים בבחי׳ בגדים לבנים ע״ש היטב וזהו ג״כ תיקון הדיבור וזהו ג״כ תיקון המו״מ ע״ש וע״כ כל המו״מ נעשין ע״י הבגדים כי הם בחי׳ אחת כנ״ל. וכשמקבל קנין אזי ממשיך תיקון הבגדים לתוך המו״מ ואזי המו״מ כתיקונו בבחי׳ בגדים לבנים ועי״ז נתקיים כי פגם המו״מ הוא בחי׳ פגם הדמים של השס״א גידין בבחי׳ כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני כ״ש שם. וזה פגם הבגדים ע״י כתם שהוא ג,כ פגם הדמים בחי׳ דם נדות כ״ש שם וזה בעצמו הפגם של המשנה דיבור ומשקר בדיבורו כי שקר הוא ע״י עכירת הדמים כ״ש רבינו במאמר אר״ע כשתגיע לאבני שיש (סי׳ נא). וזהו ג״כ בחי׳ דיבור שאינו נשמע שאינו דיבור כלל הנאמר שם בריש המאמר הנ״ל והוא ע״י שאין בו טוב כ״ש שם שזהו ג״כ בחי׳ שקר דהיינו המשנה דיבורו כאלו לא דיבר כלל. וזהו ג״כ בחי׳ דיבור שאינו נשמע כי שקרא לא קאי ואין שומעין דיבורו כלל כ״ש כך עונשן של בדאין שאפילו אומר אמת אין שומעין לו מכ״ש כשה וא כולו שקר שאין דיבורו נשמע ואינו דיבור כלל וזה ע״י שאין בו טוב, כי השקר הוא הרע והטומאה כ,ש רבינו נ״י. וע״כ ע״י הקנין הוא ממשיך בחי׳ תיקון הבגדים שהוא תיקון המו״מ תיקון הדיבור שהוא בחי׳ דיבור אמת. ואזי א״א לשנות עוד כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ שאומרין מי שפרע מדור המבול ומדור הפלגה הוא יפרע ממי שאינו עומד בדיבורו, מדור המבול ודור הפלגה דייקא, וזה אומרין ששהי׳ הקנין רק ע״י כסף כי פגם דור המבול הוא פגם הברית כ״ש כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ וזה פגם הדיבור מי שאינו עומד בדיבורו כ״ש במאמר הנ״ל שתיקון הדיבור הוא ע״י בחי׳ כלליות הגידין שהוא בחי׳ תיקון הברית כ״ש שם בבחי׳ כנשר יעיר קנו וכו׳ ע״ש. ועיקר הפגם ביותר הוא כשמעוררין המוחין וממשיכין הלבנונית למקומות אחרים ח״ו שזה הוא פגם גדול מאד מאד ר״ל. וזה הי׳ פגם דור המבול שהמשיכו הלבנונית של המוח למקומות אחרים כ״ש כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ, שהשחיתו דרכם והוציאו זרע לבטלה. נמצא שהיו ממשיכין לבנונית המוח למקומות אחרים וע״כ הי׳ עונם גדול מנשוא. וזהו ג״כ בחי׳ פגם דור הפלגה כ״ש הבנה נלבנה לבנים שהי׳ רוצים להמשיך בחי׳ לבנונית בחי׳ בגדים לבנים אל הסט״א, כי זה הי׳ עיקר כוונה שלהם להמשיך הקדושה אל הס״א בבחי׳ פגם הברית כנ״ל. וז״ש ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים ופרש״י בלשון הקודש, ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער, הוא בבל, ובבל הוא בחי׳ לשון תרגום כי שם הוא לשון תרגום והם רצו לינק ולהמשיך בחי׳ לה,ק לתוך הסט״א ע״י לשון תרגום כמובא במאמר תפלה לחבקוק (סי׳ יט). וע״כ הי׳ עונשם שנתבלבלו הלשונות כ״ש כי שם בלל ה׳ שפת כל הארץ וכו׳. נמצא שפגם דור הפלגה הי׳ ממש פגם דור המבול דהיינו בחי׳ המשכת הלבנונית אל הס״א ח״ו. כי דיבור הקודש הוא ג״כ ע״י לבנונית המוח כנ״ל כי תיקון הדיבור ותיקון הברית הכל אחד כנ״ל. וכן איתא שדור המבול ודור הפלגה הם בחי׳ אחת. וע״כ במצרים שהי׳ שם גילגולי נשמות הנ״ל כ״ש בכתבי האר״י ז״ל וע״כ הוצרכו לעבוד בחומר ובלבנים כמובא, וע״כ עיקר העבודה הי׳ לתת תוכן לבנים. כי פרעה הי׳ רוצה ג״כ להמשיך הלבנונית אל הסט״א למצרים ח״ו, וע״כ כשראה צמיחת קרן ישועה ע״י משה, גזר לבלי ליתן להם שום תבן ואעפ״כ יעשו לבנים כ,ש ותוכן לבנים תתנו, כי רצה להתגבר עליהם שיהיו ממשיכין בחי׳ לבנים בחי׳ לבנונית מהם בעצמן בלי שום סיוע מצרים. כדי להמשיך בחי׳ לבנים של ישראל בעצמן אל הס״א ח״ו. אבל כל זה לא הועיל לו. כי אדרבא ע״י עבודתם שם תיקנו והעלו את הלבנונית אל

אות ו

וזהו ג״כ בחי׳ פגם המשנה דיבור של המו״מ שכבר נקנה בכסף. כי הכסף הוא בחי׳ המוח והחיות של המו״מ כ״ש (קהלת ז) בצל החכמה בצל הכסף וע״כ כל הדברים שבעולם קונין ע״י כסף. כי הכסף הוא בחי׳ המוח והחיות של כל הדברים וכמובא לעיל מזה והוא בחי׳ לבנונית בבחי׳ מוחא חיוורא ככספא. וכשנעשה המו״מ ע״י הכסף נמצא שכבר נמשך בחי׳ לבנונית וע״כ כשמשנה דיבורו אח״כ נמצא שמבטל נתינת הכסף, נמצא שנמשך הלבנונית לבטלה אל הסט״א ח״ו, וזהו ממש פגם דור המבול דור הפלגה כנ״ל. וע״כ אומרים מי שפרע מדור וכו׳ מדור המבול ודור הפלגה דייקא כנ״ל. אבל על כל זה אין המקח קיים עדיין לגמרי. כי עיקר קיום כל הדברים דהיינו שיהי׳ הדבר קיים ולא יוכלו החיצונים להתאחז בו ולבטלו, הוא דייקא כשנמשך הדבר ונתלבש בעשי׳ במעשה ובעובדא גמורה, שזה בחי׳ עשיית המצות שצריך לעשותם בעובדא דווקא, וכן להיפך פגם העבירות ביותר הוא כשעושה עובדא ח״ו. וע״כ כשהמו״מ הוא בדיבור בעלמא אף שהוא פגם גדול כשמשנה הדיבור ונקרא מחוסרי אמנה, עכ״ז אין המקח קיים בזה מאחר שלא הי׳ רק דיבור ולא נעשה שום מעשה עדיין. ואפילו אם נתן כסף עכ״ז אינו נקרא מעשה מאחר שהכסף הוא בבחי׳ מוח כנ״ל. אבל כשכבר נעשה מעשה כגון הגבהה או משיכה וכו׳ אזי א״א לשנות עוד כלל כנ״ל. וזהו בחי׳ קנין סודר שהוא קונה תמיד כי כשנמשך בחי׳ תיקון המו״מ בבחי׳ תיקון הבגדים שהוא בחי׳ המשכת הלבנונית אל בגדים ולבושין ממש אזי הוא קיים ולא יתבטל כנ״ל כי זהו בחי׳ עשי׳ כנ״ל. כי עיקר תיקון העשי׳ שעושין גוף ולבוש אל חיות דקדושה שלא יתאחזו בו החיצונים כי הם נאחזין ביותר בבחי׳ ערטילאין. וע״כ אדה״ר קודם החטא נאמר ויהיו שניהם ערומים וכו׳. כי אז לא הי׳ שליטות החיצונים והיו יכולים להיות ערומים אבל אח״כ ידעו כי ערומים הם והוצרכו לתפור עלה תאנה לכסות ולהלביש עצמם שלא יתאחזו בהם כנ״ל. וע״כ כשנמשך תיקון המו״מ בבחי׳ לבושין שהוא בחי׳ עשי׳ כי עשי׳ הוא תכלית הלבושין כידוע ואזי א,א לשנות עוד כנ״ל וזהו בחי׳ קנין סודר כנ״ל:

מקח וממכר ב

אות א

אין המקח נגמר בדברים כ״א ע״י קנין וכ׳ דהיינו משיכה או מסירה או הגבהה וכו׳. ורוב הקנינים הם בקנין סודר. וכל זה במטלטלין אבל הקרקע ניקנית בכסף כמבואר חילוקי הדינים בש״ע:

ע״פ המאמר המתחיל משחרב ביהמ״ק וכו׳ (סי׳ כ״ה) ע״ש היטב. והכלל היוצא משם כי צריך כ״א להוציא א״ע מהמדמה ולעלות אל השכל וכו׳. ודע שבכל דרגא ודרגא יש שם דמיונות אל ווכשאדם ניתק ונעתק מדרגא לדרגא אזי מתגברים הקליפות שבמדריגה ואינם מניחים אותו ליכנוס וצריך להתגבר לשברם ולהכניעם וכו׳. ועיקר הכנעתם של אלו הקליפות שמתגברים כשיוצאים מדרגא לדרגא הוא ע״י גדולת הבורא יתי״ש. והתגלות גדולת הבורא יתי׳ הוא ע״י גוונין עילאין שיש בכסף

וזהב כי שם מלובשין גווניו עילאין, והם נתגלין ע״י שנותנין צדקה לעני הגון, ע״ז נתתקן כל ממונו ותנגליהגווניו עילאין שישם שם בהממון, ואזי נתגלה גדולת הבורא יתי ונכנעין הקליפות שבמדריגה וכו׳. כי עיקר הגווניו אין מאירין אלא ביד איש הישראלי אבל אצל העכו״ם הם נתעלמים, ובשביל זה הם מתאווין לממון יהודי וכו׳ וכו׳ ע״ש כ״ז היטב:

אות ב

וזה בחי׳ כל הקנינים שאין המקח נגמר בדברים בלבד כ״א בקנין. כי כבר מבורא כ״פ שכל עניני מו״מ ומקח וממכר הוא להעלות הקדושות הנפולות. וכשמעלין אלו הניצוצות והקדושות הנפולות ע״י המו״מ, נמצא שהם עולים מדרגא לדרגא ואזדי מתגברים הקליפות שבמדריגה כי בכל דרגא יש שם דמינות וקליפות אלו כנ״ל. וע״כ אין המקח נגמר בדברים בלבד כי עיקר התגברותם הוא בשעה שעולין מדרגא לדרגא כנ״ל, ובשעת גמר המקח כשיוצא הדבר מרשות זה לרשות חבירו אזי הוא בחי׳ הבירור. ואזי נתברר הקדושה שיש שם ועולה מדרגא לדרגא ואזי הם מתגברים כנ״ל. נמצא שבשעה שיוצא הדבר מרשות לרשות שהוא בחי׳ בירור ועלי׳ מדרגא לדרגא אז הם מתגברים כנ״ל. וע״כ כ״ז שלא נכנס החפץ הנקנה לרשות חבירו אין המקח נגמר בדברים בלבד, כי אע״פ שנתרצה למכור לחבירו אעפ״כ יכול המקח לחזור ולהתבטל ע״י התגברותם שהם מתגברים תמיד כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא וע״כ צריכין לעשות איזה קנין. ועיקר הקנין הוא מדאורייתא בכסף כשרז״ל כ״ש ונתן הכסף וקם לו. כי עיקר הקנין הוא ע״י הכסף דייקא כי שם מתגלין הגווניעילאין שהם בחי׳ גדולת הבורא יתי כנ״ל שעי״ז נכנעין הקליפות שבמדריגה ויכולין לעלות מדרגא לדרגא ואזי נגמר המקח שהוא בחי׳ בירור בחי׳ תקומה ועלי׳ מדרגא לדרגא כנ״ל:

אות ג

אך רז״ל תיקנו שאין הכסף קונה. כי באמת אע״פ שהכסף בשרשו גבוה מאד ויש בו התלבשות גוונין עילאין כנ״ל, אעפ״כ למטה אין מתגלין הגוונין שיש בכסף וזהב כ״א ע״י שמתקנין הממון דהיינו ע״י צדקה כנ״ל. אבל בלא התיקון אין הגוונין מתגלין אפילו ביד איש הישראלי. וע״כ תיקנו חז״ל שאין הכסף קונה, כי אין לנו כח להכניע הקליפות שבמדריגה ע״י הכסף, כי לאו בכל עת מתגלין הגוונין שיש בכסף כנ״ל, וכשאין מתגלין הגוונין אי נכנעין הקליפות שבמדריגה, וע״כ אין המקח נגמר וכו׳ כנ״ל. ויש לרמז זאת בדברי רז, לשאמרו מדאורייתא כסף קונהומפני מה אמרו חכמים משיכה קונה גזירה שמא יאמר לו נשרפו חטיך בעלי׳. ולכאורה תמוה למה תפסו רז״ל עלי׳ דווקא, הי׳ להם לומר סתם נשפרו חטיך ברשותי או בבית וחצר, ולמה תפסו עלי׳ דווקא. אך יש לרמז הנ״ל כי מחמת שאין בנו כח לגלות תמיד הגוונין עילאין שיש בכסף כנ״ל, וע״כ עדיין יוכלו להתגבר הקליפות בשעה שעולה המקח מדרגא לדרגא כנ״ל. וזהו בחי׳ שמא יאמר לו נשרפו חטיך בעלי׳, דהיינו בעת שעולה המקח מדרגא לדרגא אזי ניזוק ונשרף ע״י התגברות הנ״ל שמתגברים בשעת עלי׳ שעולים מדרגא לדרגא שמהם באים כל ההיזיקות:

אות ד

וע״כ אין המקח נגמר כ״א ע״י משיכה או הגבהה וכיוצא. כי העיקר שצריך החפץ שיהי׳ אזיה שעה ברשות הקונה כדי שיצא מרשות לרשות, ותיכף כשנכנס לרשות חבירו פעם א׳ כבר נכנעו הקליפות שבמדריגה. כי עיקר התגברותם בשעה שיוצא מדרגא לדרגא דהיינו בעת שיוצלא מרשות לרשות שאז נגמר הבירור. וע״כ תיכף שמשך החפץ או כיוצא ונכנס ברשותו שעה קלה אזי כבר עלה החפץ מדרגא לדרגא מאחר שכבר יצא מרשות לרשות וע״ז נגמר המקח כי עיקר גמר המקח הוא ע״ז כנ״ל. וע״כ אפילו אם תיכף אחר המשיכה וכו׳ חזר והניח החפץ אצל המוכר, כבר נגמר המקח, מאחר שכבר יצא מרשות לרשות ונכנעו הקליפות שבמדריגה, מאחר שכבר נכנס לרשותו כנ״ל:

אות ה

וע״כ בהקדש קונה כסף גם מדרבנן. כי מעות הקדש הוא קודש ומתגלין בו הגוונין עילאין מאחר שהוא קודש ואין להס״א אחיזה בו. ע״כ מתגלין בוודאי במעות הקדש גוונין עילאין וע״כ בהקדש כסף קונה וכו׳ כנ״ל. וע״כ גם כשישראל קונה מעכו״ם ג״כ כסף קונה לכמה דיעות. כי מעו תישראל לגבי עכו״ם הוא קדוש מאד ומתגלה בו הגוונין עילאין. וכמובן היטב שם בדברי רבינו הנ״ל שבשביל זה הם תאיבים לממון ישראל כאלו לא ראו ממון מעולם, מחמת שבממון ישראל מתגלין הגוונין עילאין ע״ש היטב. כי באמת אע״פ שגם המעות של ישראל צריך ג״כ תיקון כדי שיאירו בו הגוונין כנ״ל, אעפ״כ כנגד העכו״ם בוודאי ממון ישראל קדוש מאד בביחי׳ הארת הגוונין כיתרון האור מן החשך (קהלת ב), כמובן בכמה מקומות שאפילו הואר שעין בו כח להאיר ביום כגון הנר. אעפ״כ בלילה ובחשך הוא מאיר מאד בבחי׳ כיתרון הואר מן החשך. וע״כ בוודאי ממון ישראל כנגד העכו״ם הוא מאיר מאד בבחי׳ הגוונין הנ״ל. וע״כ ישראל מנכרי קונה בכסף לכמה דיעות, וכנ״ל:

אות ו

וזה בחי׳ מה שהקרקע נקנה בכסף. כי עיקר העלמת הגוונין שבכסף מה שאין הגוונין מאירין כ״א ע״י התיקון של צדקה כנ״ל, כ״ז הוא מחמת חטא אדה״ר שע״ז נתחשכו כביכול ונתעלמו אורות הגוונין שבכסף וזהב הם נמשכין רק מהגן עדן בבחי׳ ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והי׳ לארבעה ראשים, שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב, וזהב הארץ ההוא טוב, שם הבדלח ואבן השהם. היינו הזהב דקדושה הנמשך מהנהר היוצא מעדן וכו׳ שהוא בחי׳ וזהב הארץ ההוא טוב. טוב דייקא כי שם מתגלין אורות הגוונין בבחי׳ שם הבדולח ואבן השהם שהם בחי׳ גוונין עילאין המתגליבהזהב הטוב הנמשך מג״ע כי שם בג״ע עיקר הזהב דקדושה. כי הזה ב נמנה בתוך הי״ג חופות שעשה הקב״ה לאדה״ר בג״ע כמובא ביחזקאל, והוא נכלל בתוך כל האבנים טובות המנויין שם אודם פטדה וברקת כל אבן יקרה וכו׳. היינו בחי׳ הנ״ל כי שם הזהב כלול מגוונין סגיאין שהם בחי׳ כל האבנים טובות שהם כלליות הגוונין. כי כל אחד מהאבנים טובות גוון שלו משונה מחבירו כי הם בחי׳ גוונין עילאין. נמצא שבחי׳ הזה ב דקדושה שמתגלין בו הארת הגוונין הוא בחי׳ הזהב הטוב הנמשך מג״ע כנ״ל. כי שם בג״ע מתגלין כל האורות עליונים שהם בחי׳ גוונין עילאין כידוע. וכשחטא אדה״ר ונתגרש מג״ע נתעלמו כל האורות דהיינו אורות הגוונין עילאין כי נפגם הכסף והזהב בבחי׳ בעצבון תאכלנה דהיינו מיעוט הפרנסה ביגיעה גדולה שזה נמשך מחמת העלמת הגוונין עילאין שבכסף וזהב. כי כשהגוונין מאירין בתוך הכסף והזהב נמשך מהם פרנסה ושפע גדולה. ועיקר מיעוט הפרנסה בחי׳ בעצבון תאכלנה הוא מחמת העלמת הגוונין. נמצא שעיקר העלמת אורות הגוונין שבכסף וזהב הוא מחמת חטא אדה״ר כנ״ל. ועיקר חטא אדה״ר שהוא זוהמת הנחש נאחז ביותר בהארץ בבחי׳ ארורה האדמה בעבורך וכו׳. ועיקר התיקון של חטא אדה״ר תלוי בתיקון הארץ, להוציא את האדמה מקללתה. כי הארץ הוא שורש כל הדברים שבעולם בבחי׳ (קהלת ג) הכל היה מן העפר. וזה שארז״ל (יבמות סג) כל מי שאין לו קרקע אינו אדם, כי עיקר בחי׳ אדם הוא כשמתקנין חטא אדה״ר, כי ע״י חטא אדה״ר נפגם בחי׳ אדם בבחי׳ אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו (תהלים מט), כי ע״ז התגבר כח המדמה כח הבהמיות. וכל זה ע״י שנתעלמו הגוונין

עילאין שהיו מאירין בפנים שהם בחי׳ צלם אלקים, כי הגוונין הם בחי׳ המוחין שהם צלם אלקים שהם עיקר האדם. אבל כשנתעלמין הגוונין נסתלק בחי׳ צלם אלקים ואינו נקרא בשם אדם.וזהו אדם ביקר בל ילין, יקר אל ותפילין שנקראין פאר שהוא בחי׳ גוונין עילאין שהם בחי׳ פאר כמבואר במ״א. ועי״ז נמשל כבהמות נדמו כנ״ל. וכ״א כפי מה שזוכה לתקן בחי׳ חטא אדה״ר עי״ז נקרא בשם אדם. ועיקר תיקון חטא אדה״ר שהוא זוהמת הנחש הוא ע״י תיקון הקרקע כנ״ל, וע״כ מ ישאין לו קרקע אינו אדם כי כל מה ששיש להאדם הוא מברר אותו מזוהמת הנחש, ועיקר הואלברר ולתקן הקרקע שהוא שורש הכל ושם עיקר התיקון כנ״ל. וכשמתקן הקרקע בנתתקן הכל ונזדכך הכל מזוהמת הנחש מחטא אדה״ר ואזי נקרא בשם אדם כנ״ל. וכשנתתקן הקרקע שהוא שורש הכל אזי נתתקן הכל וע״כ כשקונה קרקע וזה כל שעל ידי כל הקנינים מתקנין ומבררין הדבר כנ״ל, נמצא כשקונה קרקע ומתקן בחי׳ קרקע שהיא שורש הכל שהוא בחי׳ כלל תיקון חטא אדה״ר להוציא האדמה מקללתה מבחי׳ ארורה האדמה וכו׳. וע״כ בשעת קנין קרקע מתגלין אורות הגוונין שבכסף וזהב מאחר שהוא בחי׳ כלל תיקון חטא אדה״ר:

וע״כ הקרקע נקנה בכסף כי בשעת קניית קרקע מתגלין הגוונין שבכסף מאחר שהוא בחי׳ כלל תיקון חטא אדה״ר כנ״ל. כי הפרוטה כסף שנותן בשעת קנין קרקע הואבחי׳פרוטה של צדקה ממש שעל ידה מתקנין כל הממון ומתגלין הגונין כנ״ל, ע״י שנותן פרוטה לעני ומוציא את העני מבחי׳ בעצבון תאכלנה ע״י הממון שנותן לו, ועי״ז מתגלין הגוונין שעיקר העלמתם ע״י בחי׳ בעצבון תאכלנה כנ״ל. וע״כ הפרוטה של קנין קרקע הוא ג״כ בבחי׳ זו כי מתקן עי״ז ומזכך הקרקע מזוהמת הנחש שהוא שורש הכל ועי״ז נתתקן הכל ונתגלין הגוונין. כי הא בהא תליא כ״ש ארורה האדמה בעצבון תאכלנה וכו׳. וכן להיפך כשמתקן האדמה נתתקן בחי׳ בעצבון ונתגלין הגוונין. וע״כ הקרקע נקנה בכסף כי בשעת קניית הקרקע נתגלין הגוונין כנ״ל:

וזה בחי׳ קנין סודר. זה בחי׳ מה שמבואר שם במאמר הנ״ל בענין הגוונין הנ״ל המתגלין בכסף וזהב שהם בחי׳ בגדי ישע וכו׳ ע״ש היטב. וזהבחי׳קנין סודר שקונין ע״י הבגדים שהם בחי׳ בגדי ישע בחי׳ גוונין עילאין כי ר׳ יוחנן קרא למאני מכבדותא (ב״ק צא) בחי׳ בגדי כבוד ופאר בחי׳ כלליות הגוונין. ועי״ז קונין כל דבר כי עיקר הקנין ע״י התגלות הגוונין שעי״ז נכנעין המניעות שבמדרגה ונקנה הדבר ועולה מדרגא לדרגא כנ״ל. כי הגוונין שבכסף וזהב אין מתגלין תמיד כנ״ל וע״כ צריכין לקנות ע״י הבגדים שהם בחי׳ בגדי ישע כנ״ל. כי הגוונין מתבלשין בהבגדים שהם בחי׳ תיקון חטא אדה״ר בבחי׳ ויעש ה׳ לאקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. כי מתחלה היו ערומים ואז הי׳ יכולים לקבל אורות הגוונין בלי לבוש. אבל אח״כ ע״י החטא נתעלמו ואינם יכולים להתגלות כ״א ע״י בחי׳ לבושים בבחי׳ ויעש וכו׳ וילבישם. וזה בחי׳ צדקה שעל ידה מתגלין כנ״ל כי צדקה היא בחי׳ לבושים בבחי׳ צדק לבשתי, בחי׳ בגדי ישע הנ״ל שהם בחי׳ הגוונין, כמבואר היטב במאמר הנ״ל שעיקר התגלות אורות הגוונין כשזוכין שיתגלו ויאירו, אזי הם בבחי׳ בגדי ישע מעיל צדקה ע״ש היטב. וזהו בחי׳ קנין סודר שקונין בהבגדים, שקונה בכל דבר. ורוב הקנינים הם על ידי זה כי הבגדים הם בחי׳ בגדי ישע בחי׳ התגלות הגוונין עילאין שהם בחי׳ גדולת הבורא ית׳. שעי״ז קונין ומתקנין ומעלין כל הדברים שבעולם כנ״ל:

מקח וממכר ג

אות א

ענין קנין סודר ושאר כל הקנינים שהם מסירה ומשיכה והגבהה

ע״פ התורה המתחלת דע שיש אמצעי (סי׳ קנ״ט) ע״ש כל התורה. והכלל כי יש שני מיני לימודים בהתורה הקדושה, יש לימוד של הצדיק האמת שעולה להשכינה שהיא אמצעי בינו ית׳ ובין העולם, ואז נעשה מהימין והשמאל שיש בהתורה שהם אש ומים, נעשהמהם בחי׳ שפע רוחניות ושפע גשמיות. היינו מבחי׳ הימין נעשה שפע רוחניות שהוא שפע עליון לכל דרי מעלה שהם מלאכים ושרפים וכו׳. ומבחי׳ השמאל נעשה שפע גשמיות לעולמות התחתונים וכו׳. אך לאו כל אדם זוכה שיהי׳ לימודו עולה להשכינה וכו׳. ואזכשאין לימודו עולה להשכינה אזי כשלומד ואז יוצאים אידים מפיו וכו׳. וטבע התורה שיגביה עצמו למעלה להשכינה כנ״ל אך שאינה יכולה לעלות מחמת שזה הלומד אינו זוכה לזה שיעלה לימודו להשכינה כנ״ל. והנה התורה שלו מתרוממת לעלות למעלה אך אינ יכולה כנ״ל. ובתוך כך נעשהלילה ואז יוצאין כל הגרדיני נמוסין וכו׳ ומכין עלי׳ וכו׳. ואז נתפזרת זאת התורה באויר וכל בני עולם שואבין מזאת התורה שנתפזרה באויר. ולפי מהורת האדם שמגיע לו התורה הזאת כן נעשה ממנה. כי אדם כשר וכו׳ או אדם גדול וצדיק כשמקבלין מאלו התורות שנתפזרו אזי נעשה אצלו מזה טל תורה וכו׳ לפי מדת המקבל. לקצת נעשים מאלו התורות חידושין דאורייתא וכו׳ וזהו בחי׳ הימין שיש בהתורה. אבל מבחי׳ השמאל נעשה ההיפך ממש שהוא ל״ט מלאכות שנעשה מאלו התורות, שמגיע לבני אדם שאינם כשרים נעשה אצלם מזה ההיפך מבחי׳ הטל הנ״ל, היינו בחי׳ ל״ט מאלכות שהוא היפך ט״ל תורה, היינו שנתעורר אצלו ע״ז התעוררות חדש לטרדת המו״מ ורדיפת הפרנסה שהוא בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם וכו׳. וזהו בחי׳ הימין והשמאל שיש בהתורה כי בלימוד התורה העולה להשכינה נעשה מבחי׳ הימין והשמאל שפע רוחניות ושפע גשמיות וכו׳. ומזה הלימוד שאינו יכול לעלות להשכינה נעשה מהימין ושמאל וכו׳ טל תורה. או ל״ט מלאכות וכו׳ כנ״ל ע״ש כל זה היטב:

אות ב

וזה בחי׳ משא ומתן כי עיקר המו״מ הוא בשביל לברר ניצוצות הקדושים המלובשין בכל חפצי המו״מ כידוע. ועיקר הבירור הוא לברר הניצוצות הקדושים שהם בחי׳ נצוצי אותיות התורה הקדושה, לבררם מבחי׳ הל״ט מלאכות שהם בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם שמהם נמשכין כל עסקי טרת המו״מ וכל עניני המלאכות וכל העסקים שבעולם. שכולם כלולים בל״ט מלאכות כידוע אשר שורש הל״ט מלאכות בקדושה הוא בחי׳ אותיות התורה הקדושה בחי׳ ניצוצות הקדושים. וצריכין לברר כל אלו האותיות והניצוצות הקדושים מתוך בחי׳ הל״ט מלאכות שהם כל עסקי המו״מ כנ״ל:

אות ג

ועיקר הבירור מה שאנו צריכין להתייגע ולטרוח לבררם נמשך מאלו התורות שאינם זוכין לעלות להשכינה שהם נתפזרים באויר, אשר לפעמים נעשין מהם ל״ט מלאכות בחי׳ בזעת אפך וכו׳ כנ״ל. וע״כ צריכין להתייגע במו״מ ובמלאכות, להתאמץ ולבקש מהש״י שיזכה לעשות כל הל״ט מלאכות וכל עסקי המו״מ ברקדושה גדולה. כדי שיזכה לברר משם כל ניצוצי אותיות התורה הנ״ל שנפלו לשם. שמהם נעשו אלו הל״ט מלאכות כנ״ל:

אות ד

וא״א לברר אלו הנצוצות הקדושים מתוך הל״ט מלאכות כ״א כשמקשרים עצמן לצדיק הדור שהוא בחי׳ יוסף. כי יוסף הוא השליט הוא המשביר וכו׳ (בראשית מב9 שכל המכירות וקנינים שבעולם כולם נעשין ע״י הצדיק הדור שהוא בחי׳ יוסף כנ״ל, וכ״ש וכל הארץ באו מצרימה אל יוסף לשבור, שכל הארץ שהם כל העולם העוסקים במו״מ אשר באמת לאמתו כל עסקים הוא לברר בירורים, לברר ניצוצות הקדושים מעמקי הקליפות אשר כולם הם בבחי׳ יורדי מצרים כי כל הגליות מכונים בשם מצרים ע״ש שהם מצירים לישראל (ב״ר פ׳ ט״ז). ועיקר הגלות הוא גלות הנפש מה שהסטרין אוחרנין שהם העכו״ם אינם מניחין את הנפש מישראל לשוב להש״י ולהתדבק בו ית׳ באמת. וע״כ זה שנכנס לתוך המו״מ ששם הקליפות והס״א אחוזים וסובבים סביב הנצוצות הקדושים שבתוך המו״מ, ע״כ זה שנכנס לשם הוא בבחי׳ יורד לגלות מצרים שכולל כל הגליות, שהוא בחי׳ גלות הס״א לנפש ישראל ולהניצוצות הקדושים התלויים בו. ואזי כשנפש הישראל יורד לגלות הנ״ל דהיינו כשעוסק במו״מ א״א לו לעמוד שם ולזכות לעשות פעולות בשלימות לברר הנצוצות משם ולצאת משם בשלום כ״א ע״י שמקשר עצמו אז להצדיק הדור האמתי שהוא בחי׳ יוסף שעל ידו כל הבירורים שבעולם, שזהו בחי׳ וכל הארץ באו מצרימה אל יוסף לשבור, שכל הסוחרים שבעולם העוסקים במו״מ כולם מוכרחים לבא בגלות מצרים ששם כבושים כל הנצוצות בגלות כנ״ל, ע״כ כולם מוכרחים לבא לשם בשביל להעלות הנצוצות משם. וכשבאים לשם לגלות המצרים צריכין לבא אל יוסף בחי׳ הצדיק האמתי לשבור ולסחור ולעשות כל הקנינים על ידו דייקא, כי על ידי הצדיק האמת נעשין כל הבירורים שבעולם כנ״ל:

אות ה

כי באמת כלהחיות של כל העולם ומלואו הוא רק מהתורה הקדושה כידוע כ״ש בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, בראשית זההתורה שנקראת ראשית חכמה (תהלים קיא), ובה ברא הש״י כל העולם ומלואו והיא חיות כל הדברים וכל החפצים שבעולם. נמצא שבכל חפץ שבעולם מלובש בו אותיות התורה הקדושה שהיא חיותו. ואם היינו כולנו זוכין להיות כראוי כרצונו הטוב באמת וללמוד תורה לשמה באמת, אז היו כל הדברים מבוררים אפילו כל החפצים של חול כי כולם מקבלין חיותם מהתורה כנ״ל. אך מאחר שלאו כל אדם זוכה שיהי׳ לימודו עולה להשכינה כנ״ל, וכשאין לימודו עולה להשכינה אזי נתפזרת התורה וכו׳ ונעשה מ מזה לפעמים ל״ט מלאכות וכו׳ כנ״ל, ע״כ צריכין להתייגע במו״מ ולהשתדל מאד שיהי׳ המו״מ בקדושה גדולה, אולי יזכה לברר הנצוצות שהם אותיות התורה המלובשין בהל״ט מלאכות שנעשו מאותיות התורה שאין הלימוד כראוי, שנתפזרה באויר וכו׳ כנ״ל:

וע״כ עיקר הבירור והתיקון הוא ע״י הצדיק הודר שהוא בחי׳ יוסף כנ״ל. כי הצדיק לומד תורתו לשמה ולימודו עולה להשכינה ונמשכין על ידו כל ההשפעות שבעולם שפע רוחניות ושפע גשמיות וכו׳ כנ״ל. ואפילו כשמגיע להצדיק אלו התורות של שאר העולם שאינם זוכין שלימודם יעלה להשכינה ולימודם נתפזר בהאויר כנ״ל, אעפ״כ כשלימודם מגיע להצדיק האמת נעשה מזה ט״ל תורה היפך ל״ט מלאכות. נמצא שהצדיק מברר גם אלו הלימודים של שאר העולם מבחי׳ ל״ט מלאכות. כי אצלו נעשה מהם ט״ל תורה שהם חידושין דאורייתא כנ״ל:

אות ו

וע״כ כל אדם בשעת לימודו ועבודתו צריך שיקשר עצמו להצדיקים אמתיים שבדור. כי בוודאי לאו כלאדם זוכה שיהי׳ לימודו ועבודתו עולה להשכינה, ואזי מתפזרת באויר ויכולה להגיע לאיש שאינו כשר ויהי׳ נעשה מתורתו בחי׳ סם מות ח״ו שהוא ל״ט מלאכות בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם כנ״ל. ע״כ צריך כל אדם לכוון בשעת לימודו ועבדותו לקשר עצמו לצדיקים אמתיים שבדור. ואז יזכה שאע״פ שאין לימודו עולה להשכינה עכ״פ יתפזר לימודו ויבא לתך הצדיק האמת אשר אצלו נעשה

מזה ט״ל תורה. ואזי כשנעשה אצל הצדיק מלימודו ט״ל תורה שהוא חידושין דאורייתא אזי כשהצדיק הזה לומד ומגלה זאת התורה שזכה להשיג מאלו התורות שנתפזרו באויר כנ״ל, אזי חוזר ונעשה מלימודו שפע רוחניות ושפע גשמיות לכל דרי מעלה ומטה כנ״ל, כי עכשיו חזר ונעשה תורתו של הצדיק ממש אשר מתורתו נעשה שפע רוחניות ושפע גשמיות כנ״ל:

נמצא שע״י הצדיק האמת נתבררים גם כל הלימודים של שאר העולם שאינם זוכין שיהי׳ לימודם עולה להשכינה כנ״ל. כי אצל הצדיק נעשה מלימודם ט״ל תורה היפך הל״ט מלאכות וכו׳ כנ״ל:

אות ז

וזו אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו׳ כיאם בתורת ה׳ חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה וכו׳. כי דוד המע״ה פתח ספרו בשבח העובדים את ה׳ באמת ולא מצא מעלה טובה להאדם כמעלת התרחקות מעצת רשעים ולהתקרב לצדיקים כי זהו היסוד והעיקר שהכל תלוי בו. כי עיקר הבירור והתיקון של כל אדם שבעולם הוא ע״י הצדיקים האמתיים. וע״כ העיקר להתרחק מעצת רשעים וכו׳ החולקים ומתנגדים על הצדיקים האמתיים. כי בוודאי לאו כל אדם זוכה שיהי׳ לימודו ועבודתו עולה להשכינה כנ״ל, כי אפילו אנשים חשובים ויקרים באמת ואפילו צדיקים גמורים זעירין אינון שיזכו שיהי׳ לימודם עולה להשכינה, כי לזה אינו זוכה כ״א צדיק גדול מאד מאד. וע״כ מי שאינו במעלת הצדקות כ״כ, אם אינו מכווין לקשר לימודו ועבודתו להצדיקים אמתיים אזי ח״ו תתפזר תורתו ותבא לאנשים שאינם כשרים ויהי׳ נעשה מתורתו ל״ט מלאכות וכו׳ ששם אחיזת הקליפות והס״א כנ״ל. ע״כ צריך שיכוין לקשר עצמו להצדיקים שבדור ואז יזכה שתעלה תורתו בבחי׳ ימין והי׳ נעשה מתורתו ט״ל תורה כנ״ל:

וזהו אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו׳ כי אם בתורת ה׳ חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה. היינו שטוב לאיש שמתרחק מרשעים וכו׳ רק עיקר כל תורתו ועבודתו הוא נכלל בתורת ה׳ שהוא התורה של הצדיקים האמתיים שכל חפצו ורצונו אליהם, והוא מתקשר בהם בשעת עסק תורתו ועבודתו. וזהו כי אם בתורת ה׳ חפצו ובתורתו יהגה וכו׳. היינו כי תורת ה׳ נקרא התורה של הצדיק האמת שכל לימודו עולה תיכף להשכינה שהיא כלולה בו ית׳ וע״כ תורתו ולימודו היא תורת ה׳ ממש. אבל הלימוד של שאר העולם שאין עולה להשכינה נקרא תורתו כי אינה עולה ונכללת מיד בו ית׳ וע״כ נקראת תורתו ולא תורת ה׳. אלב עיקר התיקון לזה שיקשר עצמו בכל חפצו ורצונו להצדיק האמת שלימודו הוא בחי׳ תורת ה׳ כנ״ל ואזי יתתקן תורתו ג״כ. כי תגיע אליו ויהי׳ נעשה מזה ט,ל תורה, ואזי יחדש הצדיק ע״י חידושין דאורייתא ואז תחזור ותוכלל ותעלה לשרשה כי עכשיו חזר ונעשה ממנה תורתו של הצדיק האמת שהיא תורת ה׳ ממש כנ״ל. וזהו כי אם בתורת ה׳ חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה, שאע״פ שהוא עוסק ולומד תורתו ואינה זוכה שיעלה לימודו להשכינה שתיהיה נקראת תורת ה׳ ממש, אעפ״כ בתורת ה׳ חפצו כי כל ישעו וכל מגמתו וכל חפצו הוא בתורת ה׳ שהוא תורתו של הצדיק האמת שהוא מקשר עצמו אליו ונכלל בו כנ״ל, שעי״ז גם תורתו חוזר ונכלל בתורת ה׳ כי נעשה מתורתו טל תורה אצל הצדיק האמת כנ״ל:

וזהו והי׳ כעץ שתול על פלגי מים וכו׳. עץ שתול על פלגי מים זהו בחי׳ התורה של הצדיק האמת שעולה להשכינה. כי התורה נקראת עץ בחי׳ עץ חיים כ״ש עץ חיים היא למחזיקים בה וכו׳. והשכינה נקראת פלגי מים בחי׳ (תהלים סה) פלג אלקים מאל מים. כי השכינה היא בחי׳ ים שכל הנחלים הולכים לתוכה בבחי׳ כל הנחלים הולכים אל הים וכו׳ כידוע. היינו שזההאדם שזוכה לקשר עצמו לצדיקים שבדור נחשב תורתו כעץ שתול על פלגי מים, כמו הלימוד של הצדיק האמת העולה להשכינה שנקראת עץ שתול על פלגי מים כנ״ל, שנעשה ממנו שפע רוחניות לעולמות עליונים ושפע גשמיות וכו׳ כנ״ל. וזהו אשר פריו יתן בעתו, זהו בחי׳ שפע רוחניות שהיא עיקר הפרי כי עיקר השכר התורה הוא לעולם שכולו ארוך כידוע שהיא בחי׳ שפע רוחניות וזהו אשר פריו יתן בעתו. בעתו דייקא בחי׳ כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל (במדבר כט), שהוא מרמז שהצדיקים מחיין כל המלאכים וכל העולמות העליונים כמ ושלמדו רז״ל (ירושלמי שבת פרק

אות ב

מפסוק זה. שעתידין צדיקים שיהי' מחיצתן לפנים ממלאכי השרת, והמלאכים ישאלו את ישראל מה פעל אל. וכמו שהביא רבינו ז"ל מאמר זה במ"א (בלק"ת סי' ז) ע"ש. וזהו בחי' שפע רוחניו תכי עיקר שפע המלאכים ועולמות עליונים שהצדיק משפי ע להם הוא מה שמודיע להם מהשגת אלקותו ית', שזהו עיקר חיותם והשפעתם מה שהצדיק נותן להם שפע רוחניות ע"י תורתו שעולה להשכינה כנ"ל, היינו שמגלה להם ע"י תורתו השגת אלקות שזה עיקר חיותם כנ"ל. וזהו אשר פריו יתן בעתו זהו בחי' שפע רוחניות כנ"ל. ועליהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח זהו בחי' שפע גשמיות שיורד לזה העולם מבחי' השמאל שיש בהתורה שהוא בחי' עליון בחי' שיחת חולין של ת"ח שהוא בחי' שמאל כנגד גוף התורה. והו וכל אשר יעשה יצליח שהוא בחי' עשי' גשמיית היינו שפע גשמיות שהוא פרנסה ועשירות. כי בכולם מצליח הצדיק שהוא בחי' יוסף כנ"ל בבחי' וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו כנ"ל, כי הוא ממשיך כל ההשפעות שפע רוחניות ושפע גשמיות כנ"ל:

ואמר דהע"ה שזה האיש שמקשר עצמו להצדיקים אמתיים ואינו הולך בעצת רשעים וכו' המרחקים מהם כנ"ל, רק כל חפצו ורצונו הוא להכלל בהם ובתורתם שנקרא תורת ה' וכו' כנ"ל, אזי זה האיש הוא כעץ שתול על פלגי מים וכו', היינו שגם לימודו נחשב ממש כמו התורה של הצדיק האמת שנקרא עץ שתול וכו' אשר פריו וכו' כי גם הוא זוכה להכלל בו ע"י ההתקשרות אליו שע"ז באה תורתו אליו ונעשה מזה טל תורה היינו חידושי תורה של הצדיק. נמצא שחוזרת ונעשית מתורתו, תורתו של הצדיק האמת שהיא תורת ה' שהיא בחי' עץ שתול וכו' כי נמשך ממנה שפע רוחניות ושפע גשמיות וכו' כנ"ל:

וזהו שסיים לא כן הרשעים כי אם כמוץ אשר תדפנו רוח. כי תורתם מתפזרת באויר כמוץ אשר תדפנו רוח ממש כי מכה עליהם רוח הקר שהם בחי' כל הגרדיני נמוסין הנ"ל ונעשה מהם ל"ט מלאכות שהם היפך ט"ל תורה כנ"ל. ול"ט מלאכות הם בחי' מוץ ותבן שהם הפסולת שהם בחי' הקליפה הקודמ תלפרי אשר בשביל זה הם כל היגיעות של כל הל"ט מלאכות כדי לברר החטא כ"ב אתוון דאורייתא ממוץ ותבן שהם הפסולת בחי' ל"ט קללות כידוע שהם בחי' בזעת אפך תאכל לחם וכו'. היינו כי אצל הרשעים שאינם מקושרים להצדיק נעשה מתורתם שמתפזרת באויר ל"ט מלאכות שהוא בחי' מוץ אשדר תדפנו רוח כנ"ל:

אות ח

וזהו (בראשית) ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה. יהודה זה בחי' כלל ישראל שנקראים כולם יהודים ע"ש יהודה. יוסף הוא הצדיק הדור כנ"ל. וזהו יגש אליו יהודה שישראל מבקשים מהצדיק בחי' יוסף שכל תורתם שילמדו אעפ"י שאינם זוכים שיעלה תורתם להשכינה, עכ"פ יעלה תורתם ותגיע אליו שאז יהי' נחשב כאלו תורתם עלתה להשכינה ממש. וזהו ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ופרש"י יכנסו דברי באזניך שיהודה בחי' כנסת ישראל מבקשים שיכנסו דברי תורתם באזני הצדיק כדי שיהי' נעשה מתורתם ט"ל תורה ואל ההיפך ח"ו שהוא ל"ט מלאכות שהם בחי' שמאל בחי' בזעת אפך תאכל לחם שהם בחי' חרון אף תוקף הדין בחי' ל"ט קללות כנ"ל. וזהו ואל יחר אפך בעבדך שלא תהיה נעשית מהתורה ח"ו בחי' חרון אף בחי' בזעת אפך וכו' בחי' ל"ט מלאכות כנ"ל, רק נזכה שיעלה לימודינו להצדיק האמת ואז יהי' נעשה ממנו ט"ל תורה חידושין דאורייתא ואז יחזור ויעלה הלימדו הלשכינה ממש כנ"ל. וזהו כי כמוך כפרעה פרעה הוא בחי' השכינה עליונה כ"ש בזוהר הק' (ויגש דף ר"י ע"א) דכל נהורין אתפרעין ואתגליין מינה, וכמ ושפירש"י כי כמוך כפרעה חשוב אתה בעיני כמלך שהוא השכינה שהיאבחי' מלכות כידוע. היינו שיהודה בחי' כלל ישראל אומרים ומבקשי ששתורתם יעלה ויכנוס בהצדיק האמת ואז יהי' נעשה ט"ל תורה ולא ל"ט מלאכות שהם בחי' חרון אף כנ"ל, ואז יהי' נחשב כאלו לימודם עלה להשכינה ממש בחי' כמוך כפרעה וכנ"ל:

נמצא שעיקר כל הבירורים של הנצוצות הוא ע״י הצדיק שהוא בחי׳ יוסף כנ״ל׃

אות ט

כי עיקר נפילת כל הנצוצות שנפלו למקום הקליפות הוא ע״י בחי׳ חלוקת שנמשך מגדלות שהוא בחי׳ אנא אמלוך שמשם עיקר השבירה ונפילת הנצוצות למקום שנפלו שזהו בחי׳ לימוד תורה שלא לשמה כ״א להתייהר ולקנטר בשביל שימלוך שיהי׳ לו איזה התנשאות ורבנות. כי אינו מכיר את מקומו ורוצה להשתרר ולמלוך ואינו רוצה להכניע ולבטל א״ע באמת תחת הגדול ממנו בחכמה וכו׳, דהיינו הגדול ממנו ביראה ובמעשים טובים שזהו עיקר החכמה כ״ש (תהלים קמא) ראשית חכמה יראת ה׳ וכתיב הן יראת ה׳ היא חכמה וסור מרע בינה׃

כי באמת עיקר בריאת האדם בעוה״ז הוא בשביל שיכיר אותו ית׳ כ״ש בזוה״ק בגין דשיתמודעין לי׳. אבל א״א להכיר אותו ית׳ בשום אופם כ״א ע״י שמשברין תאוות ניאוף והבלי העוה״ז כי יש ימין ושמאל דהיינו בחי״ד ימין ויד שמאל שעל ידם נבראו שמים וארץ כ״ש אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים. ושמים וארץ הם בחי׳ דרי מעלה ודרי מטה שהם בחי׳ עוה״ב שהוא בחי׳ שמים בחי׳ ימין שהוא עולם שכולו ארוך בחי׳ (משלי ג) אורך ימים בימינה וכו׳. ושמאל הוא בחי׳ הועה״ז דרי מטה בחי׳ ארץ. שזהו בחי׳ נפש וגוף כידוע וכמבוא בהתורה דרשו (סי׳ לז) שנפש וגוף הם חכמה וסכלות שהם אור וחשך בחי׳ חסד ודין וכו׳ שזהו ימין ושמאל שהם בחי׳ חסד ודין כידוע. וכל אדם נבראא להכיר אותו ית׳ ע״י שיכניע סטרא דשמאלא כי כ״א כפי מה שזוכה להכניע ולשבר את הגוף שהוא בחי׳ שמאל כנ״ל כמ וכן זוכה להכלל שמאל בימין שזהו עיקר הדעת. וכפי מה שזוכה לאכללא שמאלא בימינא כמו כן זוכה לדעת ולהכרי אותו ית׳ שזהו עיקר התכלית אשר בשביל זה נברא האדם׃

אבל מי שרוצה ליקח את הדעת קודם זמנו זהו בחי׳ חטא עץ הדעת טוב ורע, דהיינו שרוצה לדעת ולהכיר אותו ית׳ ולהשיג השגת אלקותו ית׳ קדם ששבר את הגוף, בחי׳ שמאל, זהו בחי׳ מחלוקת שהוא פגם עץ הדעת טו״ר שמחליף שמאל בימין כי הוא עדין בבחי׳ שמאל שהוא הגוף ותאוותיו. ורוצה ליכנוס עם גופו המגושם לתוך היכלין דמלכא לתוך בחי׳ ימיין, לדעת השגות אלקותך וידיעת החכמה שאינו ראוי לה עדיין כי כל זר לא יאכל קודש וכל אכליו יאשמו וכו׳. כי צריכן תחלה לשבר ולהמתיק סטרא דשמאלא ע״י שבירת הגוף ותאוותיו ואח״כ יכולין להכלל בימין שהוא הדעת. ואפילו כשזוכה לשבר מעט את הגוף על ידי מצות ומע״ט שלו. אעפ״כ אסור לו ליכנוס למעלה ממדריגתו כי עדיין אינו יכול לידע ולהשיג כ״א כפי מה שזכה לשבר סטרא דשמאלא׃

אות י

וזהו בחי׳ חטא אדה״ר שחטא בעץ הדעת טו״ר. ואיתא שחטאו הי׳ שהסתכל למעלה ממדריגתו. וגם איתא שבחטאו ירד לתאוות עוה״ז וכ״ש בתורה ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים וכו׳. כי שניהם אחד כי אדה״ר הי׳ צריך בתחילה לעמוד בנסיון לבלי לאכול מעץ הדעת ולהמתין בזווגו עד שבת כמובא, ובזה הי׳ משבר את בחי׳ הגוף בחי׳ שמאל והיה נכלל שמאל בימין והי׳ זוכה לדעת עליון ונורא מאד כפי מה שהי׳ מוכן להשיג אשר עין לא ראתה וכו׳ כי מעלתו הי׳ גבוה מאדמ אד כידוע. אך הבע״ד התגרה בו והסית אותו עד שעשה בהיפך ממש, כי רצה לדעת ולהשיג מיד הכל קודם ששבר בחי׳ שמאל. ואזיל בתר אפכא שרצה לאכול מעץ הדעת ולהשיג הדעת ע״ז כמ ושהסית אותם הנחש ונפקחו עיניכם וכו׳ וכ״ש ונחמד העץ להשכיל. וע״כ החליף שמאל בימין כי רצה להמשיך בחי׳ ימין בחי׳ דעת בעת שהוא בבחי׳ שמאל, שעדיין לא עמד בנסיון ולא שבר את הגוף עדיין. וע״כ ע״ז נתערבו כל העולמות ונפלו נצוצות הקדושים לעמקי הקליפות שהם

נקראים היכלי התמורות כי נמשכין מתמורה וחילוף הנ״ל שהחליף שמאל בימין שזהו בחי׳ מחלוקת. כי כל המחלוקת הוא ע״י שאין מכריעין בין ימין לשמאל. ועיקר ההכרעה ע״י שמשברין בחי׳ השמאל ואז נמתק השמאל ונכלל בימין בקדושה כראוי. אבל כל זמן שלא שבר הקליפות הנאחזין בשמאל, כשרוה אז לכנוס לתוך השגת הדעת וחכמה, וזהו בחי׳ התגברות שמאל על ימין ח״ו שזהו בחי׳ מחלוקת בחי׳ מחלוקת קרח על משה ואהרן. כ״ש בזוה״ק דבעא לאחלפא בין ימינא לשמאלא:

אות יא

כי באמת עיקר התיקון הוא ע״י התקשרות להצדיק האמת ולבלי לחלוק עליו ח״ו. כי בוודאי לאו כל אדם זוכה לשבר בשלימות את הגוף שהוא בחי׳ שמאל. ואזי הוא בוודאי רחוק מדעת אמתי בשלימות. וע״כ צריך להכיר את מקומו ולידע רחוקו מהש״י והיכן הואעומד בתאוותיו והבליו. ע״כ צריך לבטל עצמו להצדיק האמת שבדור שזכה לשבר באמת את הגוף, שהוא בחי׳ שמאל. ואזי הוא בוודאי רחוק מדעת אמתי בשלימות. וע״כ צריך להכיר את מקומו ולידע רחוקו מהש״י והיכן הוא עומד בתאוותיו והבליו. ע״כ צריך לבטל עצמו להצדיק האמת שבדור שזכה לשבר באמת את הגוף, שהוא יודע לאכללא שמאלא בימינא, וע״כ הצדיק יכו ללתקן ולברר אותו ג״כ ולהדריכו בדרך ישרה ולהשיבו למקומו. ואפילו צדיקים גמורים לאו כולם זוכים לשבר בשלימות את בחי׳ השמאל, וע״כ כולם צריכין לקבל זה מזה וזה מזה עד שמקבלין כולם מהראש האמת שבכל דור ודור שהוא הצדיק שבדור שהוא חד בדרא אשר זכה לנקודת המאת לשבר הגוף בתלכית, אשר הוא מקשר הכל לשרשו. וזהו מרומז בהתורה הנ״ל שכתוב שם שלאו כל אדם זוכה שיעלה לימודו להשכינה ואפילו אם יאמר שלומד לאקמא שכינתא מעפרא מ ייודע אם הוא ראוי לזה וכו׳. היינו כי אפילו גדולים וצדיקים לאו כולם זוכין שיעלה למודם להשכינה כי זעירין אינון דזכיין לה. וע״כ הכל צריכן בכל דור ודור לקשר עצמן להצדיק הדור, שאז זוכין שהצדיק יקבל תורתם ועושה מהם חידושין דאורייתא, ואז חוזרת תורתם ולימודם ונכלל בהשכינה ע״י הצדיק שהו בחי׳ והי׳ כעץ שתול על פלגי מים וכו׳ כנ״ל:

אות יב

כי מבואר שם בהתורה הנ״ל שהלימוד שאינו עולה להשכינה נתפזר באויר וכו׳ וכשמגיע להצדיק נעשה מזה ט״ל תורה שהוא חידושין דאורייתא, וכשמגיע לשאר אנשים שאינם הגונים נעשה מזה ל״ט מלאכות וכו׳. ובודאי הכל הולך אחר כוונת הלב כי אלקי משפט ה׳ וכל דרכי ומשפט. היינו מ ישמקשר עצמו בשעת לימודו להצחדיק האמת, אזי אע״פ שאינו ראוי עדיין שיעלה לימודו להשכינה עכ״פ זוכה שיסבב הש״י ברחמיו בתחבולותיו באופן שכשיתפזר לימודו בהאויר יגיע לימודו להצדיק האמת וכשרי הדור כדי שיזכה שיהי׳ נעשה מלימודו טל תורה. ואז כשהצדיק מחדש תורה ע״י זה הט״ל ששאב וקבל מלימודו אזי התורה של הצדיק עולה להשכינה כי לימודו של הצדיק האמת עולה להשכינה מיד כנ״ל. נמצא שחזר לימודו להשכינה ע״י הצדיק וכנ״ל. ולהיפך מי שרחוק מהצדיק מכ״ש כשחולק עליו ח״ו אזי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. ואזי לימודו כשמתפזר באויר מגיע לאנשים שאינם הגונים ונעשה מזה ל״ט מלאכות וכו׳ כנ״ל:

אות יג

וזהו בחי׳ פגם השבטים שחלקו על יוסף עד שמכרוהו בכסף. כי יוסף הי׳ אז צדיק הדור שכולם היו צריכין לקבל ממנו וכל עבודתם ולימודם הי׳ צריך לבא עאליו ולעלות על ידו. כי אע״פ שכולם היו צדיקים גדולים מאד אבל העיקר הי׳ יוסף הצדיק בחי׳ נקודת האמת שב ין הצדיקים אשר יעקב מסר לו הכל כשפרש״י ע״פ וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו וכו׳. והצדיק האמת שהוא בחי׳ יוסף מרחם על הדור שהם בחי׳ כלליות השבטים ומספר להם תמיד חלומותיו ודבריו כדי שיזכו להתקשר אליו, ומעיר אזניהם שכולם צריכין להתקשר אליו כי כל עליית תורתם ועבודתם הוא על ידו, שזהו בחי׳ מה שסיפר להם חלומו שראה והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחוין לאלומתי. היינו שראה שכולם עוסקים בעבודתם ומייחדים יחודים ומקשרים קשרים דרגא בדרגא ועולם בעולם שהוא בחי׳ מאלמים אלומים שהם קשרים ואגודות בחי׳ יחודים וקשרים קדושים שנעשים בעולמות עליונים ע״י עבודת הצדיקים האמתיים. והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחוין לאלומתי, שכל עובדתם צריכין לבא להצדיק האמת ולהכלל בו. כי עיקר תכלית כל הקשרים והייחודים הוא להעלות הכל להשכינה שזהו נעשה רק ע״י הצדיק האמת בחי׳ יוסף כנ״ל. אבל הם לא רצו להאמין בזה ואמרו המלך תמלוך עלינו אם משול תמשול בנו ויוסיפו עוד שנוא אותו על חלומותיו ועל דבריו. כי אומרים שכל מה שהצדיק האמת מגלה תורתו וחידושיו והשגותיו לבני ישראל, כונתו ח״ו בשביל התנשאות למלוך ולמשול בהם, וחולקין עליו ורודפין אותו בכל מיני רדיפות כמו ראחי יוסף שרצו להרגו ולהשליכו לבור. ואפילו האוחזין עמו קצת ומרחמין עליו אומרים למוכרו בעשרים כסף, דהיינו שמוכרין את הצדיק ומעלימין אותו מן העולם בשביל הכסף בשביל תאות ממון. כי כשפוגמין בהצדיק האמת אזי אינו עולה לימודו להצדיק ואז נעשה מלימודו ל״ט מלאכות כנ״ל שהוא בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם שהוא בחי׳תאות ממון. ע״י שפוגמין בכבוד הצדיק וכנ״ל:

וזהו בחי׳ כל הקנינים והעיקר הוא קנין סודר. כי ע״י המו״מ מבררין בירורין מהיכלי התמורות שזהו עיקר כל ענין המו״מ שהוא רק מחמת שנפלו נצוצות בהיכללי התמורות שעי״ז נתחלפו ההשפעות והחפצים אשר בכולם יש נצוצות הקדושים, וחפצים השייכים לנר״נ של זה מונחים ביד זה, ושל חבירו בידו, וכיוצא בזה חילופים ותמורות רבים בלי שיעור ומחמת זה צריכין לעשות מו״מ. ועיקר המו״מ הוא חילוף שזה יש לו דבר זה וזה ישל ודבר אחר והם מחליפים וקונים זה מזה, ועי״ז נחלף השפע והנצוצות מאחד לחבירו עד שחוזר כל ניצוץ וניצוץ למקומו ושרשו שזהו עיקר תיקונו ובירורו. כי כל זמן שאין הנצוצות במקומן רק של זה ביד זה כנ״ל יש להחיצונים אחיזה בהם, כי עיקר אחיזת החיצונים הוא מבחי׳ היכלי התמורות כנ״ל אבל כשחוזרים ונחלפים וחוזרים לבעליהם ולשרשם זהו תקונם. וזהו בחי׳ הבירור שנעשה ע״י כל מו״מ שעושין כמובא. כי כל מו״מ הוא חליפין כנ״ל שעי״ז חוזרין ונחלפין הנצוצות ויוצאין הנצוצות מהיכלי התמורות ע״י שחזר החפץ מזה לזה ומזה לזה עד שחזר ובא לבעליו הראוי לו כפי הניצוצות שיש בזה החפץ שהם שייכים לנשמה של זה דייקא וכנ״ל:

ועיקר הבירור הוא ע״י צדיק הודר בחי׳ יוסף. כי עיקר הבירור של המו״מ הוא לברר המו״מ מהל״ט מלאכות שהם נמשכין מהתורות של החולקין על הצדיק האמת שמתפזרין באויר ונעשה מהם ל״ט מלאכות וכנ״ל (חסר):

מקח וממכר ד

אות א

אין המקח נגמר אלא בקנין וכו׳:

ע״פ התורה ע״פ ולמקנהו עשה סוכות (בסי׳ רס״ו) ע״ש. והכלל שע״י שפוגמין במצוות סוכה נופל משפע של אדם שהוא ממקום בינה, בחי׳ סוכה שהיא בחי׳ אימא דמסככא על בנין בחי׳ אם לבינה תקרא, ואזי נופל לשפע של בהמה ויונק את חיותם והשפעתם של הבהמות, ועי״ז גורם שמתים הבהמות והחיות בלא זמנן מחמת שנוטל את השפעתם וכו׳ ע״ש. וזה בחי׳ ולמקנהו עשה סוכות כי הסוכה היא בשביל מקנהו כנ״ל. גם העוסקין בבנין מזיק להם אם אינו בונה הבית בחכמה וכו׳. אבל ע״י סוכה שהיא בחיט׳ שכל ודעת בחי׳ אם לבינה, ע״ז יכול לבנות בית בחי׳ בחכמה יבנה בית וכו׳. וזה בחי׳ ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וכנ״ל. וזה בחי׳ ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וכנ״ל. וזה בחי׳ שבועות וכו׳ כי התורה יוצאת מבחי׳ סוכה וכו׳ וע״כ תיכף אחר סוכות שמחת תורה וכו׳. כי ע״י שנכנסו בסוכה נעשים בעצמם בבחי׳ תורה וכו׳ ואז מתחלת התורה שהוא בראשית בחי׳ בית היינו בית דבראשית וכו׳ ע״ש:

אות ב

וזה בחי׳ תיקון חטא אדה״ר. כי זה ידוע שבאלו הימים הקדושים ימי תשרי אנו צריכים לתקן חטא אדה,ר שאכל מעץ הדעת ביום שנברא שהוא ר״ה ואנו צריכים בכל שנה ושנה בכל דור ודור לתקן חטא זה, שאנו עוסקין בתקון זה מר״ה עד שמ״ע כמבואר בכתבי האר״י ז״ל. כי אדה״ר ע״י שאכל מעץ הדעת טו״ר נפל מבחי׳ שפע של אדם לשפע של בהמה כי גדר הוא הדעת והוא פגם בהדעת ע״י שאכל מעץ הדעת טו״ר, ונמשך אחר תאוות הבהמיות שהם בחי׳ הרע שבעץ הדעת ועי״ז נפל משפע אדם לשפע של בהמה כ״ש ואכלת את עשב השדה שהוא מאכל בהמה, כשארז״ל שאמר אדה״ר אני וחמור נאכל באבוס אחד. רק שהשי״ת חמל עליו גם אז ואמר לו תיכף בזעת אפך תאכל לחם. כשרז״ל בשעה שאמר הקב״ה לאדה״ר ואכלת את עשב השדה נזדעזע, אמר אני וחמור נאכל באבוס אחד. כיון ששמע בזעת אפך תאכל לחם (אדר״נ פ״א) נתיישבה דעתו. היינו שהוא בחטאו גרם שנפל לשפע של בהמה כנ״ל שזהו בחי׳ ואכלת את עשב בחי׳ אני וחמור באבוס אחד. רק שהש״י גם בעת שקללו חמל עליו ורמז לו שיש בכחו לתקן הפגם ואמר לו מיד בזעת אפך תאכל לחם. היינ ושאפשר לך לחזור לינוק בחי׳ שפע של אדם שהוא בחי׳ לחם, אבל יגיע לך ביגיעה וטירחא גדולה בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם, שמחמת החטא צריכין לטרוח ולהתייגע הרבה מאד עד שמבררין הפשע מבחי׳ שפע של בהמה לשפע של אדם, שזהו בחי׳ מה שכל התבואה נפלה לתוך מוץ ותבן שהם בחי׳ הקליפות החופין על הפרי שהם בחי׳ שפע של בהמה. כי מוץ ותבן הם מאכל בהמה וכן סובין ומורסן. ובהם דייקא מלובשת החטה שהיא מאכל אדם. וצריך האדם יגיעה וטירחא גדולה קודם שמברר החטה שהיא מאכל אדם בחי׳ שפע של אדם, קודם שמבררה במחי׳ שפע של במהה שהיא המוץ והתבן והסובין והמורסן. והכל מחמת שפגם אדה״ר ונפל לשפע של בהמה, שלפי חטאו הי׳ ראוי לו לינק רק משפע של בהמה, רק בחמלת ה׳ נתן בידו שיוכל לברר שפע אדם משפע של בהמה, שזהו בחי׳ מה שיש כח בהאדם לברר המאכל ממוץ ותבן ושאר הקליפות והפסולת החופין, שכולם נמשכין מהפגם שפגם שנפל לשפע של בהמה. אבל צריך לזה יגיעה גדולה בחי׳ בזעת אפך תאכל לחם וכנ״ל. וכמ ושהוא בגשמיות כן הוא ברוחניות שצריכין לעשות תשובה וכמה תקונים כל אחד ואחד כפי פגמיו שפגם ונמשך אחר חטא אדה״ר, שצריך לעסוק בתשובה ותיקון, קודם שמברר השפעתו מחבי׳ שפע בהמה לשפע של אדם. ובתיקון זהאנו עוסקים ביותר מר״ה עד סוף סוכות שהוא ש״ע. כי אז אנו עוסקין לתקן חטא אדה״ר (כמובא בכתבי האר״י ז״ל), שפגם בזה כנ״ל. וע״י גודל התיקון שכל ישראל מתקנין בעשי״ת מר״ה עד יהו״כ עד שמוחלין להם עוונותיהם שהם בחי׳ חטא אדה״ר, ע״י השי״ת מראה גודל אהבתו אלינו ומכניס אותנו לתוך הסוכה הקדושה והנוראה שהיא בחי׳ אימא דמסככא על בנין בחי׳ אם לבינה שיהא בחי׳ שפעש לאדם כמבואר בהתורה הנ״ל. היינו שבזה מראה לנו שכבר נמחלו עוונותינו וכבר תקננו הפגם של אדה״ר שנפל בחטאו לשפע של בהמה, כי אנו יושבים עתה בסוכה הקדושה שמשם נמשך השפע של אדם שהוא שפע של בינה ודעת, לדעת ולהכיר ע״י השפעה זאת את בוראינו ויוצרנו יתי״ש, שזה עיקר הדעת הנמשך ע״י הסוכה הקדושה שזהו עיקר גדר האדם. וע״כ עיקר מצות סוכה הוא אכילה. כי עיקר בחי׳ סוכה להמשיך החיות והשפע של אדם שנמשך ע״י אכילה בסוכה שהוא חיות האדם:

אות ג

ובשביל זה היו כל הצדיקים הקדמונים שהם אבות העולם רועי בהמות כי הם עסקו בתקון חטא אדה״ר כידוע וע״כ היו רועי בהמות כדי לחזור ולהמשיך המרעה והשפע להבהמות לתקן מה שפגם אדה״ר שנפל לשפע של בהמה והמשיך השפע של בהמה לעצמו, וגרם מיתת בהמות וחיות קודם זמנם. ועתה הם מתקנים זאת ע״י שרעו בהמות וחזרו והמשיכו השפע של הבהמות להבהמות (וכן מובן בדברי אדמו״ר ז״ל במ״א שעיקר כוונתם במרעה בהמות הי׳ לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחי׳ מי יודע רוח בני האדם מרוח הבהמה בבחי׳ מי יודע רוח בני האדם וכו׳ ע״ש בסי׳ ס״ג בלק״ת. היינו לברר שפע של אדם משפע של בהמה. כי זיככו עצמן מכל תאוות הבהמיות והחזירו השפעות הבהמות למקומן, וע״ז המשיכו לעצמן רק השפע של אדם, זך וטהור בלי פסולת שהם בחי׳ מוץ ותבן כידוע והבן). וע״כ נקראים הצדיקים הגדולים רועים בחי׳ שבעה רועים ע״ש שהחזירו השפע והמרעה של בהמות להבהמות, ולא לקחו לעצמן משפע של בהמות כלום. כי זיככו עצמן לגמרי מתאוות הבהמיות וזכו לשפע של אדם כנ״ל:

אות ד

וע״כ נכנסין כל השבעה רועים לתוך הסוכה, כי סוכה בחי׳ שפע של אדם שזהו בחי׳ התיקון הנמשך ע״י השבעה רועים וכנ״ל. ועיקר גמר התיקון של כל השבעה רועים הוא ע, ידוד המעש״ה שהוא השביעי שהוא גמר ויגמור התיקון בשלימות ע״י משיח צדקינו שהוא דוד בעצמו וע״כ נקראת הסוכה על שם ובחי׳ סוכת דודכי דוד הוא מלך ישראל ועיקר השפע נמשך ע״י המלך כמבואר בדברי אדמו״ר ז״ל. וע״כ המלך של ישראל צריך ליזהר ביותר שלא יפול ח״ו ולשפע של בהמה כי בו תלוי השפעת כל ישראל. ע״כ צריך לעסוק בזה ביותר לברר השפע מבההמ לאדם. וז״ש בדוד מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו וכו׳. היינ וכנ״ל שדייקא ע״י שהי׳ רועה בהמות זכה להיות רועה ישראל לרעות ביעקב עמו. וכשרז״ל שהי׳ שוקד ומשגיח מאד על הבהמות כמובא בפרש״י שהי׳ מוציא הגדיים תחלה ומאכילן ראשי העשבי סוכו׳ ואח״כ התיישים ואח״כ הזקינות וכו׳. אמר הקב״ה ראוי הוא זה לרעות את עמי. ולכאורה הדבר תמוה שבשביל מרעה בהמות יזכה למלוכה, וגם על דוד בעצמו יקשה לכאורה מדוע עסק בזהוכי לא הי׳ לו מצות וג״ח יותר לעסוק בהם. הי׳ לו לעסוק בפרנסת עניים וכיוצא שהם בוודאי מצוה יתירה לרחם עליהם, מלעסוק במרעה בהמות ולרחם עליהם. אך באמת עיקר כוונתו בזה היה כדי לתקן חטא אדה,ר שהוא הי׳ צריך לעסוק בזה ביותר כידוע. וע״כ הוכרח לעסוק במרעה בהמות ולרחם עליהם ולהשגיח עליהם היטב כדי לחזור לתקן מה שפגם אדה״ר, דהיינ ולחזור השפעת הבהמות למקומות ולהחזיר לכל בהמה ובהמה השפעתה בפרטיות, כדי שיקבלו הבהמות השפעתם וחיותם הראוי להם לכ״א כדי שהוא יחזור למעלות להמשיך ולקבל השפע של אדם וכנ״ל. וע״כ ע״ז דייקא זכה למלוכה לרעות ביעקב עמו, כי המלך צריך להמשיך השפע לכל עמחו. ע״כ א״א לו להיות מלך כ״א כשזוכה להמשיך שפע של אדם, ויהי׳ נקי וזך משפע של בהמה שזכה לזה ע״י מרעה בהמות וכנ״ל:

אות ה

ובזה תראה נפלאות שע״כ נבוכדנצר הרשע שהוא ההיפך מדוד המע״ה. כי זה בנה הבית והושיב ישראל על אדמתם, וזה החריבו והגלם מארצם. ע״כ ענשו השי״ת בעונש זר ומבוהל מאד אשאל א

נשמע מעולם, שהוא מה שנעשה בהמה וחיה שבעה שנים. כי כך ראוי ויפה לו כי הוא מלכות הרשעה שהתגבר בתחלה על ישראל שהם בחי' מלכות דוד שיניקתם משפע של אדם כי ישראל קרוים אדם וכו'. וע"כ נעשה בהמה ממש כי מחמת שפגם כ"כ במלכות דקדושה מלכות דוד, כי הוא הראשון שהחריב את הביהמ"ק שהוא בית דוד וכו' שהוא ברשעו עמד כנגדם כ"כ ע"כ נפל לשפע של בהמה כ"כ עד שנעשה בהמה מש ז' שנים. וע"כ הי' בהמה שבעה שנים דייקא כנגד השבעה רועים שפגם בהם כי הם כולם עסקו להמשיך השפע של אדם שהוא בחי' מלכות ישראל מלכות דוד כנ"ל, והוא פגם בזה כ"כ ע"כ נפל לשפע של בהמה כ"כ עד שנעשה בהמה ממש ז' שנים וכנ"ל. וישרים דרכי ה' כי השיב עמלחו בראשו והראה לו מה שפגם וכנ"ל:

אות ו

וזה בחי' ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת וכו' ונסמך לזה הנה ימים באים ונגש חורש בקוצר וכו' והטיפו ההרים עסיס וכו'. כי סוכת דוד בחי' שפע של אדם שאז נמשך ברכה ורב טוב והתבואה וכל הפירות מתברכין בחי' ונגש חורש בקוצר וכו' והטיפו ההרים עסיס. כי עיקר עיכוב הברכה הוא מחטא אדה"ר שנתקללה האדמה בשבילו, שנמשך ע"י שנפל לשפע של בהמה בחי' ואכלת את עשב השדה וכו' כנ"ל. וע"כ ע"י שיקים סוכת דוד שהוא בחי' התיקון לזה בחי' שפע של אדם וכנ"ל, ע"י יהי' נמשך ברכה ורב טוב לכל התבואה והפירות. וע"כ בכל מקום שמנחם את ישראל בגאולה האחרונה הוא מזכיר בכל פעם גודל השפע שיהי' אז הגפן תתן פריה וכו' וכו'. כי עיקר הגאולה בחי' מלכות דוד משיח הוא ע"י בחי' סוכה בחי' סוכת דוד, דהיינו שיחזור ויברר השפע מבהמה לאדם שע"י נתבטל הקללה שגרם אדה"ר ונמשך ברכה גדולה לכל התבואה והפירות כנ"ל. וזה בחי' עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות לע"ל, כי יהי' נמשך השפע של אדם מבורר בלי מוץ ותבן ופסולת וכנ"ל:

אות ז

וזה בחי' מה שנקרא סוכות חג האסיף כ"ש וחג האסיף תעשה לך באספכם את מעשיכם מן השדה. כי כל ימי הקיץ מונח התבואה בשדה ושדה הוא מקום הבהמות והחיות, וכ"ז שהתבואה בשדה עדיין לא נתבררה משפע של בהמה לשפע של אדם כי עדיין מלובש במוץ ותבן וסובין ומורסן וכו'. ועיקר בירורה כשמאספין אותה משדה לבית כי בבית מבררין אותה מכל הפסולת עד שעושין ממנה לחם למאכל אדם בחי' פשע של אדם. וע"כ אז בזמן האסיף צוותה עלינו התורה הקדושה ליכנוס בסוכה כדי לזכות לשפע של אדם שנמשך מסוכה כי אז הזמן לזה מחמת שאז הוא זמן האסיף שאוספין התבואה משדה לבית שהוא בחי' הבירור משפע של בהמה לשפע של אדם, ע"כ צריכין אז למצות סוכה כי דייקא ע"י מצוות סוכה יש לנו הכח לזה לברר השפע מבהמה לאדם וכנ"ל:

אות ח

וזה בחי' מה שעיקר הסוכה הוא מפסולת גורן ויקב כשרז"ל ע"פ באספכם וכו' בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר. כי בזה מתקנים מה שקלקל אדה"ר או כל אדם בחטאיו שנפל לשפע של בהמה ע"י

שנמשך אחר תאוות הבהמיות. כי עתה מגביה ומעלה השפע של בהמה שהיא בחי' פסולת גורן ויקב ועושה ממנה סוכה דייקא שעי"ז דייקא אימא מסככא על בנין וזוכה לשפע של אדם נמצא שבמה שקלקל נתתקן, כי כן צריכין בתקון כל דבר לתקן במה שקלקל. וזה בחי' כל הקרבנות שאדם חוטא ומביא בהמה לקרבן והדבר תמוה לכאורה אך ע"פ הנ"ל מבואר היטב. כי ע"י חטאו שנמשך אחר תאוות הבהמיות נפל לשפע של בהמה ועי"ז גורם מיתת הבהמות בלא זמנן ע"כ צריך להביא בהמה לקרבן. ובמה ששוחט וממית הבהמה בשביל קרבן בזה מתקן מה שפגם, שלקח השפע של בהמה והוציא ממנה החיות עד שראויה למות בלא זמנה. כי עכשיו ממיתה ע"י השחיטה לקרבן ומעלה אותהלריח ניחוח להי' שזהו תיקון גדול לבהמה כי עתה מחזיר החיות והשפע של בהמה למעלה גדולה יותר ויותר מבתחילה כי עלתה לקרבן. נמצא ש"י הקרבן של בהמה מתקן מה שפגם בשפע וחיות של בהמות. ע"כ הקרבנות מכפרים על כל החטאים שהם בחי' פגם חטא אדה"ר שנפל לשפע של בהמה ונטל חיותם וכו' כנ"ל (כי אע"פ שרבינו ז"ל כתב עירק ענין זה על מצוות סוכה שעי"ז גורמים מיתות בהמות וכו' היינו שעיקר הפגם תלוי במצוות סוכה כמבואר שם. אבל בוודאי גם ע"י כל חטא ועון גורמים זה כי בכל חטא פוגם במצוות סוכה שמשם יוצאת התורה דהיינו שפוגם בהדעת כי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות ועי"ז נופל לשפע של בהמה ח"ו וכו' כפי הפגם. ועוד יש בזה לדבר ויתבאר במ"א אי"ה:

אות ט

וע"כ בסוכות מרבין בקרבנות יותר מבכל השנה כולה כי אז צריכין להעלות ולתקן השפע של בהמה ולחזור ולהמשיך השפע של אדם כנ"ל, שזה זוכין ע"י קרבנות כנ"ל. וע"כ מקריבין בסוכות ע' פרים כנגד ע' אומות כי העכו"ם נקראים בהמות וישראל נקראין אדם. כשרז"ל אתם קרויים אדם וכו'. ועיקר השפע יורדת רק בשביל ישראל שנקראין אדם כי הכל נברא ונפשע ומתקיים בשביל האדם שהוא ישראל. וכשהאדם שהוא איש הישראלי נופל מבחי' שפע של אדם לשפע של בהמה ויונק השפע של הבהמה ומחסר מהם השפעתם כנ"ל אזי הוא יונק משפע של עכו"ם שהם קרוים בהמה, וזה בחי' וככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים (יחזקאל ד') כי כשהם בגלות בין העכו"ם אזי הם אוכלים את לחמם טמא, היינו השפע של הבהמות בחי' לחם טמא שהוא השפע של בהמות שמשם כל התאוות הבהמיות כנ"ל ומזה עיקר אריכת הגלות. כי כשישראל נופלין משפע שלאדם ויונקין משפע של בהמה ח"ו שהוא השפע של העכו"ם אזי אין להעכו"ם בחי' בהמות שפע וחיות. עד שיוכל לגכרום להם מיתה בלא זמנן כנ"ל. אזי לפעמים מתגברין הבהמות בחי' עכו"ם ויונקים משפע של אדם בחי'ישראל כ"ש והי' אם זרע ישראל ובה מדין ועמלק וכו' (שופטים ו'). ומזה בא התגברות חיות ובהמות להזיק ח"ו כ"ש ושן בהמות אשלח בם וכו'. כי כשהאדם מקבל עיקר השפע דהיינו שפע של אדם והוא ממשיך השפע להבמות שהם בחי' העכו"ם אזי הוא מושל בהם. ולהיפך כשנופל להשפעתם של הבהמות ח"ו אזי הם מושלים בו ח"ו. כ"ש ורדו בדגת הים ובכל חית וכו' ופרש"י זכה רודה בהם לא זכה נעשה ירוד לפניהם היינו כנ"ל. ובאמת כשהבהמות בחי' עכו"ם מתגברין ואוכלין השפע של אדם שהם ישראל הוא מזיק להם הרבה ומזה בעצמו הם כלים ומתים כי מאכל אדם מזיק לבהמה כנראה בחוש. וכן מאכל ושפע של ישראל מזיק להעכו"ם בבחי' עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. רק לפי שעה יש להם ממשלה על ישראל ע"י שהם נוטלין השפע של אדם שהם ישראל ומושלין עליהם, מחמת שישראל פגמו ונפלו לשפע של בהמה וכנ"ל. וזהו בחי' והי' כאשר תריד ופרקת עולו מעל צוארך שזה הפסוק והי' כאשר תריד אין לו שום פירוש וגם רש"י ז"ל נדחק הרבה בפירושו ע"ש. אך עתה מתפרש כפשוטו והי' כאשר תריד היינו וכאשר תריד משפע שלך דהיינו כשישראל יפלו לשפע של בהמות שהוא שפע של עשו כנ"ל, ואז הבהמה בחי' עשו יורדת משפע שלה כי אין לה שפע מחמת שהאדם בחי' ישראל לקח השפעתה, אז יופרקת עולו מעל צוארך היינו שתפרוק עול האדם שהוא ישראל מעליך שהוא מושל בך תמיד, כי תתגבר עליו ותקח השפע שלו. כי מאחר שהאדם שהוא ישראל שינה הסדר ונפל לשפע של בהמה ואין לבהמה שפע, ומוכרחת הבמהה לירד להשפע נמוכה יותר כפי סדר הבריאה שהבמה נמוכה מהאדם והיא תחת ממשלת האדם, ומאחר שהאדם ירד להשפעתה צריכה היא לירד יותר. וזהו בחי' והי' כאשר תריד, תריד ממש שיגרום לך בעונותיו שתרד מהשפעתך כנ"ל, אז ופרקת עולו מעל צוארך שתעשנה גם אתה הסדר ותקח אתה השפעתו ותמשול עליו. אבל הוא רק לפי שעה בעת התגברות הגלות שאז הם לוקחין עיקר השפע וישראל ניזונין מתמצית כ"ש בזהו"ק. אבל א"א שיתקיים כך כי א"א לשנות סדר הבריאה לעולם. כי ישראל יחזרו לממשלתם ויקחו השפעתם שהוא השפעת של אדם, והבהמות והעכו"ם שיונקים מהשפע של אדם יזיק להם הרבה כי שפע של אדם מזיק לבהמה כנ"ל. וגם עתה בעת הגלות כל עאחד מישראל כפ ימה שזוכה לקיים בשלימות מצות סוכה, כן הוא זוכה גם בעת

הגלות לשפע שלאדם כי סוכה מגינה ומסככת עליו ונמשך לו משם שפע של אדם שנמשך ממקום בינה שהיא בחי' סוכה כנ"ל. וע"כ מקריבין בסוכות ע' פרים כנגד ע' אומות, כי עתה ע"י מצות סוכה אנו מחזירין לה ע' אומות שהם בחי' בהמות את השפעתם, כי עתה אנו חוזרין לשפע של אדם ע"י מצוות סוכה כנ"ל, ואזי מתקיימים הבהמות שהם בחי' העכו"ם כי נחזור להם השפעתם. וזהו בחי' מה שארז"ל שמתמעטין והולין כפרי החג. היינו ושגדולתם וממשלתם מתמעט ע"ז, כי כל ממשלתם הי' ע"י שישראל נפלו לשפע של בהמה שע"ז התגברו הם ושינו הסדר וינקו משפע של אדם כנ"ל. אבל עכשיו חוזרין ישראל להשפעתם לשפע של אדם, והם חוזרין להפשעתם של הבהמות, ואז האדם בחי' ישראל מושל על הבהמות שהם בחי' העכו"ם. אבל אעפ"כ הוא להם לטובה כי ע"ז מתקיימים כי כשינקו משפע של אדם אע"פ שהיו מושלים ע"ז, הי' להם לרעה כי שפע של אדם מזיק לבהמה וכנ"ל. אבל עכשיו בסוכות שחוזרין הבהמות שהם העכו"ם להשפעתם אזסי יש להם קים וכנ"ל וע"כ נקרת הגאולה האחרונה ע"ש סוכת דוד כ"ש ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת וכו'. כי עיקר הגאולה לבטל ממשלת העכו"ם ושיחזרו ישראל לממשלתם הוא ע"י בחי' סוכה שע"ז זוכין לשפע וחיות של אדם שהוא בחי' ישראל וכנ"ל:

אות י

וזה בחי' מה שאין המקח נגמר בדברים אלא בקנין. כי כל המקח וממכר וכל המו"מ הכל הוא בשביל לברר הניצוצות שנפלו מחטא אדה"ר כידוע כי ע"י חטאו שנגזר עליו ואכלת את עשב השדה בזעת אפך תאכל לחם, צריכין יגיעה גדולה קודם שממשיכין השפע והפרנסה. ועיקר היגיעה הוא קודם שמבררין הפשע והפרנסה בחי' ואכלת את עשב השדה בזעת אפך תאכל לחם, דהיינו שאתה צריך יגיעה גדולה בזעת אפך קודם שתברר השפע מבחי' עשב השדה שהוא שפע של בהמה, לבחי' לחם שהוא בחי' שפע של אדם וכמבואר למעלה ע"ש. וזה בחי' כל המו"מ שהם כולם בירורים שמבררים הניצוצות מחטא אדה"ר ומעלין אותן מבחי' שפע של בהמה לבחי' שפע של אדם. כי החילוק בין אדם לבהמה העיקר הוא הדעת וכל דבר כשאינו במקומו והוא בגלות הוא בבחי' העדר הדעת כמובא בדברי אדמו"ר ז"ל במ"א (בסי' י' בלק"ת שמביא שם דברי רז"ל שאמרו זיל לעמון ומואב דמייתבא דעתייהו שנא' שאנן מואב מנעוריו וכו'.) וע"כ כל הנצוצות הנופלין קודם שמתבררין ושבין למקומן הם בבחי' העדר הדעת מחמת שהם בגלות ואינם במקומן ואזי הם בבחי' שפע של בהמה שהיא העדר הדעת. וזהו בחי' כל המו"מ וכל המקח וממכר שצריך החפץ והסחורה לעבור ולילך מזה לזה ומזה לזה עד ששב למקומו הראוי ועי"ז דייקא נמשכת השפע והפרנסה להאדם. כי כל מה שיוצא החפץ מרשות לרשות מתבררין בכל פעם הניצוצות ועולין מגלותם ומתקרבין למקומם ועי"ז מתבררין ועולין בכל פעם מבחי' שפע של בהמה לבחי' שפע של אדם וכנ"ל. וע"כ אין המקח נגמר בדברים אלא בקנין וכל הקנינם הם בידים כגון משיכה והגבהה וכו'. כי א"א להעלות הנצוצות למקומן לבחי' שפע של אדם כ"א ע"י בחי' סוכה כנ"לשהיא בחי' ידים בחי' ובצל ידי כסיתיך שהוא בחי' סוכה כידוע בחוש. וזהו בחי' נשא לבבנו אל כפים וכו' כי א"א להמשיך בחי' סוכה ולא ע"י הדיבור לבד. כי האדם נברא ביד והכל נברא במאמר כשפרש"י ע"פ ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו' שהכל נברא במאמר והוא נברא ביד שנא' ותשת עלי כפכה. היינו כנ"ל כי האדם צריך להיות ניזון ומתקיים משפע של אדם שנמשך מבחי' סוכה שהיא בחי' בינה לבא שהוא בחי' ידים בחי' נשא לבבינו אל כפים בחי' ותשת עלי כפכה שהיא בחי' ושכותי כפי עליך, ושכותי בחי' סוכה היינו כנ"ל. וע"כ המקח שהוא לברר משפע של בהמה לשפע של אדם, אינו נגמר בדברים שאז הוא עדיין בבחי' שפע של בהמה כי הכל נברא במאמר, כ"א בידים. שאז נתברר לשפע של אדם שנברא ביד שהוא בחי' סוכה בחי' ותשת עלי כפכה בחי' ושכותי כפי וכו' וכנ"ל:

אות יא

וזה בחי׳ קנין סודר שקונה בכל הדברים. כי הבגדים הם בבחי׳ סוכה שהיא בחי׳ ענני כבוד שהוא בחי׳ לבושים בחי׳ בשומי ענן לבושו כמובא בדבריו ז״ל:

אות יב

וע״כ חצירו וביתו של אדם קונין לו כל הקנינים כשרז״ל חצירו של אדם קונה לו וכו׳. כי עיקר בנין הביתהוא ע״י בחי׳ סוכה בבחי׳ ויעקב נסע סוכותה ויבן וכו׳ כנ,ל. כי זה עיקר בחי׳ סוכה שהיא בזמן האסיף בזמן שאוספין התבואה שהוא השפע משדה לבית, שהוא בחי׳ שמעלין ומבררין אותה מבחי׳ בהמה לאדם כמבואר לעיל. וע״כ הבית וחצר של אדם קונין לו כל הקנינים שבעולם. כי עיקר כל הקנינים הוא ע״י שמבררין השפע מבהמה לאדם שזה נעשה ע״י בחי׳ סוכה שמשם עיקר בנין הבית כנ״ל. וע״כ כל העשירות והשפע נקרא ע״ש הבית כ״ש הון ביתו וכו׳. כי עיקר השפע כשנכנס לבית שנמשך מבחי׳ סוכה שמשם בחי׳ השפע של אדם שהוא עיקר השפע דקדושה וכנ״ל:

אות יג

וזה בחי׳ מתנות כהונה, שצריכין ליתן מכל הדברים מתנות לכהן כי הכהנים קדושים בקדושתו של אהרן אביהם, ואהרן הכהן ממנו עיקר קדושת סוכה שהוא בחי׳ ענני כבוד שהיו בזכות אהרן כשרז״ל. וע״כ כל מה שהשי״ת משפיע לאדם צריך ליתן ממנו תמנות לכהן כדי לתקן ולברר השפע ע״ז מבחי׳ שפע של בהמה לשפע של אדם שזה זוכין ע״י בחי׳ סוכה ענני כבוד שהם בחי׳ אהרן הכהן כנ״ל. וזה בחי׳ גודל מצוות צדקה כי ע״י צדקה נעשים בחי׳ אדם בחי׳ נעשה אדם וכתיב ושם האיש וכו׳ כמובא בדבריו ז״ל בשם הזוהר ע״ש. היינו כי צריכין ליזהר ליתן צדקה מכל מה שהשי״ת משפיע לאדם כדי לברר השפע מחטא אדה״ר מבחי׳ שפע של בהמה לאדם שזה זוכין ע״י צדקה שעי״ז נעשין בגדר האדם כנ״ל. כי עיקר העניות נמשך מחטא אדה״ר ע״י שנפל לשפע של בהמה בחי׳ ואכלת את עשב השדה בזעת אפך וכו׳. וע״י צדקה מתקנין העניות ומבררין הפשע מבהמה לאדם וכנ״ל. וע״ צריכין בסוכות להרבות בצדקה וחסד ביותר כמובא בכתבי האר״י ז״ל שהי׳ מרבה בצדקה בערב סוכות ע״ש ובזוה״ק שצריכין להזמין אוחרים בסוכה כנגד האושפיזין קדישין וכו׳. כי בסוכות צריכין להמשיך שפע של אדם ע״י מצוות סוכה כנ״ל. ולזה צריכין צדקה שעי״ז נעשין בגדר האדם כנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ מצוות מעשר שני שצריכין ליתן מהתבואה להעלותו לירושלים. כי עיקר בחי׳ קדושת סוכה בשרשה היא בירושלים כמ ושאנו מברכין הפורס סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים. וע״כ שם הבית המקדש שהואעיקר הבית דקדושה של ישראל שהוא בחי׳ בית דבראשית שמשם נמשך קדושת כל הבתים של ישראל כמובן בהתורה בראשית לעיני כל ישראל וכו׳ (בלק״ת סי׳ סז) ע״ש. כי קדושת הביהמ״ק נמשך מבחי׳ סוכה בחי׳ ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית וע״כ נקרא הביהמ״ק סוכת שלם. וע״כ צריכין לפרוש מהתבואה מעשר שני ולהעלותו לירושלים שהוא בחי׳

סוכת שלם. כדי לברר ולהעלות השפע לבחי׳ שפע של אדם שזוכין ע״י בחי׳ סוכה כנ״ל:

אונאה ד

אות טו

וזה בחי׳ איסור אונאה שאסור להונות את חבירו בממון אפילו בדברים. כי האונאה הוא פגם הדעת כי מטעה את דעת חבירו וע״כ הוא איסור גדול מלבד איסור גזילה. כי עיקר המו״מ הוא בשביל לברר השפע מבחי׳ בהמה שהוא העדר הדעת לבחי׳ אדם שהוא בחי׳ דעת. וכשמאנה את חבירו בהמו״מ ומטעהו הוא פוגם בהדעת כנ״ל ואינו יכול לברר השפע מבחי׳ בהמה, אדרבא נופל יותר לשפע של בהמה ע״י שפוגם בהדעת ע״י האונה כנ״ל:

אות טז

וזה בחי׳ שיעור אונאה שתות, ופחות משתות מחילה, יותר משתות ביטול מקח. שתות קנה ומחזיר אונאה. כי עיקר הבירור הוא בבחי׳ ששת ימי החול שהם בחי׳ ששה סדרי משנה, שהם בחי׳ כשר ופסול אסור ומותר טמא וטהור כידוע. ובכל ששת ימי החול צריכין לברר השפע מהפסולת ע״י מו״מ שהוא בחי׳ ל״ט מלאכות. ועיקר הבירור הואלברר השפע מבחי׳ מאכל בהמה שנמשך ע״י חטא אדה״ר וכו׳ כנ״ל. וזהו בחי׳ שטו העם ולקטו בשטותא הנאמר על טרדות הפרנסה בששת ימי החול כמובא במ״א. כי מחמת שבימי החול יש אחיזה להפסולת שהם בח׳׳ שפע של בהמה שהוא העדר הדעל, ע״כ מי שאינו מקדש עצמו כראוי יכול ליפול ח״ו לשטותים שהוא חסרון הדעת ע״י טרדת הפרנסה ואזי פרנסתו ביגיעה גדולה ח״ו כי קשה לו לברר הפרנסה שבאה ע״י בירור השפע מבהמה לאדם כנ״ל, מחמת שנאחז בו חסרון הדעת והשטות הנאחז בימי החול, שזה בעצמו נמשך מהפסולת והקליפות שנמשכו מחטא אדה״ר ע״י שנפל לשפע של בהמה וכנ״ל. וע״כ כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו. כי כל מה שמתייגע יותר אחר הפרנסה ואיהנו בוטח בה׳ שיכול לפרנסו בסיבה קלה ואינו נמשך אחר הדעת האמתי למעט בעסק ולעסוק בתורה ע,כ השעה דוחקתו. כי נאחר שפוגם בדעת, פרנסתו בכבידות יותר כי אינו יכול לברר השפע מבהמה לאדם שמשם עיקר הפרנסה כנ״ל. וע״כ עיקר הבירור בכל ימי החול הוא ע״י קדושת שבת, שצריכין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול ואז זוכין לברר השפע מבההמ לאדם. כי עיקר שלימות הדעת בשבת כידוע. וזה בחי׳ זכור את יום השבת לקדשו, זכרהו מא׳ בשבת וסמיך לי׳ ששת ימי תעבוד, כי ע״י שזוכר את השבת מא׳ בשבת שע״י ממשיך הקדושה של שבת לששת ימי החול, ע״י ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, כי ע״י יוכל לעסוק במלאכתו כראוי כי יוכל לברר השפע מבהמה לאדם ע״י שממשיך קדושת שבת לימי החול שע״י ממשיך הדעת משבת לימי החול, שע״י עיקר הבירור מבהמה לאדם וכנ״ל. וע״כ נצטוינו על שביתת בהמה בשבת כ״ש למען ינוח שורך וחמורך כמוך. כי בחול שיש אחיזה לחטא אדה״ר שפגם בהדעת ונפל לשפע של בהמה ואז נחסר השפע של בהמה כנ״ל, ע״כ גם המהמה אין לה מנוחה, ע״כ האדם והבהמה צריכין לטרוח ולהתייגע בל״ט מלאכות כדי לברר השפע, כדי שיתברר השפע של אדם לאדם והשפע של בהמה לבהמה. שזהו בחי׳ כלל כל המלאכות שבימי החול

שהוא לברר התבואה ממוץ ותבן וכו׳ בגשמיות ורוחניות כנ״ל. אבל בשבת שאז נשלם הבירור ואז נשלם דעת האדם בשלימות. כי עיקר תיקון חטא אדה״ר הוא בשבת כי שבת אגין עלוהי, ע״כ אז האדם יוצא משפע של בהמה וחוזר להשפעה של אדם בשלימות, וע״כ מצוה גדולה לאכול בשבת ולהרבות בסעודה כי אז ניזון משפע של אדם שהוא שפע של דעת בשלימות זך וצח בלי פסולת, שע״י שפע זאת זוכין לדעת שלם ולדעת ולהכיר אותו יתב׳. ע״כ אז בשבת צריכין ליתן נייחא גם להבהמה כי בודאי יש לה נייחא עתה כי כבר הוחזר לה השפעתה בשלימות כיאין האדם נוטל עתה מהשפעתה כלום כנ״ל. ועתה מה נמלצו לחיך דברי רז״ל שאמרו תן לו נייח שהיא תולש ואוכל וכו׳. כי בודא יזהו עיקר מצות שביתת בהמה כי זהו עיקר הנייחא של הבהמה שלא תעשה שום מלאכה ותהי׳ תולשת ואוכלת מאכלה והשפעתה, כי עתה הוחזר לה השפעתה בשלימו תמאחר שאין האדם ניזון ולוקח עתה מהשפעתה כלום כנ״ל שזהו עיקר תיקון חטא אדה״ר לברר השפע של הבהמה להבהמה ושפע של אדם לאדם וכנ,ל. שזהו בחי׳ סוכה שעל ידה ממשיכין שפע של אדם כנ״ל. כי בשבת נפרס סוכת שלום עלינו כמו שמברכין בליל שבת הפורס סוכת שלום עלינו וכו׳ ועי״ז עיקר הבירור בכל ימי החול ע״י שממשיכין משבת בחי׳ הסוכת שלום על כל ימי החול. ועל כן בכל ימי החול מתפללין בברכת השכיבנו ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך. כי בכל ימי החול צריכין להמשיך בחי׳ קדושת הסוכת שלום משבת שאז נפרס סוכת שלום עלינו וכו׳ שעי״ז עיקר הבירור מבהמה לאדם וכנ״ל, שעי״ז עיקר המשכת הפרנסה ע״י כל המו״מ והמלאכות שעושין וכנ״ל. וזהו שנסמך ותקנינו בעצה טובה מלפניך אחר ופרוס עלינו סוכת שלומך כי עיקר המשכת העשירות והפרנסה על ידי המו״מ הוא ע״י העצה טובה. כי אם יזכה לידע העצה במו״מ מה לקנות ולסחור בודאי ירויח תמיד הון רב, כי בודאי אין עת וזמן שלא יהי׳ סחורה שיוכל להתעשר בה הרבה, רק שנגזר שאין אדם יודע במה משתכר. וכשהש״י רוצה ליתן פרנסה או עשירו תלאדם אזי נותן בלבו עצה טובה מה לסחור ועי״ז מרוויח בקל, וזה ברור לכל מי שיש לו מוח בקדקדו (וכמבואר מזה במ״א). וזה שכתוב לענין המו״מ שלא יטעה האדם ח״ו לומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וזכרת את ה׳ אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ותרגומו ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין כי עיקר העשירות והפרנסה ע״י העצה. וע״כ באמת כל היגיעות והטירחות יתרות והדאגות והטירדות והעצבות שיש לכמה בני אדם בענין הפרנסה הם כולם שטות והבל וכסילות גמור כי אין מועיל להם כלום אדרבא מזיק להם הרבה. ועיקר חסרון הפרנסה בא מחמת ריבוי הדאגות והטירדות היתרות, כי לא יועיל לו שום יגיעה וטירחא וחכמה ותחבולה כל זמן שלא יזכה לידע עצה שלימה במו״מ וכנ״ל. ע״כ צריכין רק לתלות עיניו למרום בכל יום תמיד ויבקש רחמים ממי שהעסק שלו שיתן לו עצה טובה בלבו שידע מה לסחור ואיך להתנהג בהמו״מ ואז תבא לו פרנסתו בנקל וכנ״ל. ועיקר העצה טובה נמשך מהדעת שזוכין ע״י בחי׳ סוכה שהיא בחי׳ אם לבינה שעי״ז עיקר הבירור שמשם עיקר הפרנסה כנ״ל. וע״כ בחג נידונין על המים כי עיקר הפרנסה נמשך ע״י המים שעל ידם גדלים כל הדברים וע״כ בחג הסוכות נידונין על זה, כי אנו צריכין להמשיך הפרנסה ע״י מצוות סוכה שעל ידה זוכין לשפע של אדם כנ״ל, כי עיקר הבירור ע״י בחי׳ סוכה שהוא בחי׳ דעת כנ״ל. כי כולא במחשבה אתברירו. כי סוכה היא בחי׳ ענני כבוד שהיו הולכין לפני בני ישראל במדבר והענני כבוד היו הורגין נחשים ועקרבים שבמדבר ומיישרין הדרך כשרז״ל ומובא בפרש״י. כי כשיוצאין לשוק לעסוק בעבודות חיצוניות במו״מ ול״ט מלאכות הוא כמו הולדם במדבר שמלא נחשים ועקרבים וצריכין שמירה גדולה שלא יכשל בהם ח״ו, ועיקר השמירה ע״י בחי׳ סוכה שהיא שמירה גדולה וע״כ מבקשין ופרוס סוכה שלום בברכת השכיבנו שהיא ברכת השמריה כמ ושמסיימין בחול שומר עמו ישראל לעד. ועיקר השמירה ע״י בחי׳ פריסת סוכת שלום שנפרס בשבת שמשם ממשכיין המשירה על כל ימי החול, כי מבחי׳ סוכה נמשכין על האדם בחי׳ ענני כבוד שהולכין לפניו ליישר הדרך ולהרוג ולבער כל הנחשים והעקרבים וכו׳ שהם הקליפות והפסולת שסביב הפרנסה והעשירות. וע״כ כשיוצאין לשוק לעסוק במו״מ צרכין ליזהר ביותר לזכור את השבת בכל עת ולכוין בהמו״מ כדי שיזכה לקבל את השבת כראוי ולברור מנה יפה לשבת כשרז״ל זכרהו מאחד בשבת. וכשיזכור את השבת שהואכלל כל התורה יהי׳ נמשך עליו קדושת הדעת של שבת שהוא בחי׳ קדושת הסוכת שלום הנפרס בשבת, ועי״ז לא יהי׳ כרוך אחר הממון הגשמי רק יזכור בכל פעם אחריתו וסופו שאין מלווין לו לאסדם לא כסף וזהב וכו׳ אלא תורה ומע״ט בלבד, וישים כל מגמתו אל התורה והעבודה ולהרבות בצדקה וימעט בעסק ויעסוק בתורה ויאמין בה׳ שכל פרנסתו רק מהשי״ת ע״י העצה טובה שיתן לו, ואם ירצה השי״ת לשלוח לו עצה טובה בלבו ישתכר בנקל ריוח גדול, ואם ח״ו השי״ת לא ירצה לייעצו במה ישתכר, לא יועיל לו כל היגיעות והדאגות. וכשיעשה מו״מ בבחי׳ זאת אז נאמר יגיע כפך כי תאכל אשריך וטוב לך׃

וזה בחי׳ לא תחסום שור בידשו וילפינין שור שור משבת וכו׳. כי בשעה שעוסק השור במלאכת דישה וכיוצא אזי הוא מברר החטאה מהפסולת דהיינו שמברר השפע של אדם משפע של בהמה, וע״כ בודאי הדין נותן שלא לחסמו אז לשא למונעו אז מהשפעתו ואכילתו מאחר שלכ עסקינו עמו במלאכה הוא בשביל בירור זה, דהיינו לברר השפע כנ״ל להחזיר להבהמה השפעתה כנ״ל. וע״כ צריכין להניחו לאכול כרצונו מאחר שעתה אנו עוסקין להחזיר לו השפעתו ומזונו וחיותו וכנ״ל, וע״כ ילפינין שור שור משבת שכתוב בו למען ינוח שורך וכו׳. כי איסור חסימת שור בדישו ומצות שביתת בהמה הם בחי׳ אחת וכנ״ל:

אות יח

נמצא שעיקר הבירור משפע של בהמה לשפע של אדם בימ יהחול הוא ע״י קדושת שבת שממשיכין לימי החול כנ״ל, וע״כ עיקר גמר ושלימות הבירור הוא ע״י בחי׳ יום הששי שהוא ערב שבת קודש, שאז נמשך תוספת שבת על ימי החול שאז עיקר הבירור בבחי׳ והי׳ ביום הששי והכני את אשר יביאו, שאז מבררין ומתקנין השפע והאכילה מחול לשבת שהוא בחי׳ שמבררין אותה מבהמה לאדם. כי חול לגבי שבת הוא בבחי׳ בהמה העדר הדעת, לגבי אדם שהוא הדעת. כי אדה״ר נברא בששי וארז״ל כדי שיכנוס לסעודה מיד, ואז נבראו גם כל הבהמות. ותיכף בבריאתו אמר לו הש, יהנה נתתי לכם את כל עשב וכו׳ לכם יהי׳ לאכלה ולכל חית הארץ וכו׳ את כל ירק עשב לאכלה, שהזהירו תיכף על מאכלו ועל מאכל הבהמות והחיות שיהי׳ מאכלו לבד ומאכל הבהמות לבד, דיהינו שלא יערב שפע ומאכל אדם בשפע ומאכל בהמה. אבל הוא לא קיים ציווי השי״ת ואכל מעץ הדעת ועי״ז נפל לשפע של בהמה וכו׳ כנ״ל. וע״כ אנו צריכין לברר ע״י הל״ט מלאכות בששת ימי החול וכנ״ל, וע״כ עיקר הבירור ביום הששי שאז נברא האדם ופגם אז, וע״כ אז אנו צריכין לתקן, לברר השפע מבההמ לאדם ע״י קדושת שבת שנמשך אז ביותר על האדם כידוע. וע״כ כלל העבודה של האדם בזה העולם נקרא ע״ש ערב שבת כשרז״ל מי שטרח בע״ש יאכל בשבת. כי עיקר העבודה הוא לברר הניצוצות מחטא אדה״ר שעיקרו בבחי׳ ערב שבת שהוא יום הששי וכנ״ל. וע״כ הוסיף ה׳ בהששי לומר שכל העולם תלוי עד ששי בסיון שקיבלו ישראל ה׳ חומשי תורה, כי עיקר הבירור ע״י התורה וע״כ נתוסף הה׳ שמרמז על התורה בששי דייקא כי עיקר שלימות הבירור ביום הששי כנ״ל:

אות יט

וע״כ שיעור האונאה שתות שהוא חלק ששית. כיעיקר הבירור של המו״מ מבהמה לאדם הוא בבחי׳ ששת ימי המעשה כנ״ל ועיקר הוא הששי דהיינו יום הששי כנ״ל. וע״כ שתות קנה ומחזיר אונאה כי כל זמן שלא פגם בהדעת יותר משתות שהוא חלק ששית בחי׳ יום הששי עדיין יש תקנה בחזרה והמקח קיים. שזהו בחי׳ תשובה שיכול להשיב ולהחזיר הדבר למקומו כי עיקר התשובה בבחי׳ יום הששי שאז מרימין ומחזירין ששת ימי החול לתוך קדושת שבת שהורא בחי׳ עוה״ב. כי יום הששי שנברא בו אדה״ר הוא בבחי׳ ר״ה כי אדה״ר נברא בר״ה כשארז״ל ור״ה הוא יום ראשון לתשובה, כי יום הששי הוא עיקר הבירור מזוהמת הנחש כנ״ל שזה ובחי׳ תשובה ששבין ומתקנין חטא אדה״ר וכנ״ל. וע״כ כל זמן שהאונאה רק שתות קנה ומחזיר אונאה כי שם יש תקנה בחזרה כי שם עיקר התשובה כנ״ל. אבל יותר משתות בטל מקח כי כשנתרחק יותר משתות ויצא מבחי׳ יום הששי לגמרי אזי א״א לברר ואז המקח בטל לגמרי. אבל פחות משתות מחילה כי פחות משתות מתחיל ליכנוס בחלק שביעית. ושם ניתן למחול ע״י קדושת שבת שהוא ביום השביעי שבו נמחלין העוונת כשרז״ל על פסוק מחללו, מחול לו:

אות כ

שייך לעיל: וזה בחי' משארז"ל שאסור לאדם לאכול קודם שיאכיל לבהמתו שנאמר וננתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת, כי בוודאי צריך להאכיל לבהמתו תחילה קודם שיאכל, כדי שיחזיר ויתן המזונות והשפע של הבהמה להבהמה, להרות שאין לו אחיזה ח"ו בהשפע של הבהמות כי הוא מחזיר לה השפעתה ונותן לה מזונותיה תחילה קודם שאיכל בעצמו, ואז דייקא יכול לאכול הוא בעצמו כי עתה הוא ניזון משפע של אדם מאחר שכבר החזיר השפע של הבהמה להבהמה ע"י שקיים מצות התורה ונתן לבהמהמ אכילתה תחילה וכנ"ל:

הלכה ה בהלכות שלוחין הלכה ה' אות י"ד

אונאה א

אות א

הלכה א. האונאה שתות ע"פ מ"ש רבינו נ"י סי' ר"ף על פ' כי תצא בחי' מו"מ באמונה. כי המו"מ לברר הנצוצות וזה נעשה ע"י האמונה, שעשוה המו"מ באמונה ע"ש. וצריך לדבק פנימיות מחשבתו בשעת המו"מ אל תורה ועי"ז מקבלת האמונה כח לברר הנצוצות ע"ש. וזה בחי' חב"ד דעשי' עולה אל היצירה שהוא ו' שהוא התורה עי' שם כ"ז היטב:

והנה יצירה הוא בחי' מט"ט שהוא ו' שהוא בחי' ששה סדרי משנה שמברר הדין כשר ופסול טמא וטהור אסור ומותר. וע"כ משם מקבלת האמונה כח לברר הנצוצות כי בירור הנצוצות הוא בחי' לברר הטוב מן הרע כידוע וזה נעשה דייקא ע"י התורה דהיינו ע"י שמבררין הדין הכשר ופסול וכו', ע"ז יכולין לברר הטוב מן הרע שזהו בירור הנצוצות וכמובא מזה בדברי רבינו נ"י סי' ח'. והנה כשמאנה ומטעה את חבירו הוא פוגם באמונהו אין המו"מ באמונה כי רימה והטעה את חבירו, וע"כ השיעור שתות בחי' ו' שהוא בחי' התורה שמשם מקבלת האמונה כנ"ל. וע"כ שתות מחזרי אונאה, פחות משתות אינו נחשב כלל, יותר משתות ביטול מקח. כי פגם האונאה הוא שמערב טוב ורע דהיינו שנפגם האמונהואין מבררת הניצוצות כנ"ל וזהו בחי' פגם הו' שהוא התורה בחי' מט"ט כנ"ל שהוא בחי' כשר ופסול וכו' וכנ"ל. וע"כ כל שהוא שתות חוזר כי בחי' מט"ט בחי' התורה הנ"ל נחלק לו' בחי' כשר ופסול וכו' כנ"ל, נמצא כשהפגם אין מגיע רק בבחי' חלק שתות ולא הגיע עדיין לבחי' היותר משתות דהיינו להפוך מכשר לפסול וע"כ ישנו בחזרה. אבל כשהפגם הוא בבחי' יותר משתות אזי הוא בחי' מערב טוב ברע כי מהפך מכשר לפסול וכו' כי בבחי' מט"ט בחי' התורה הנ"ל אין שם רק ו' בחי',שהם ששה חלקים לבד שהם כשר ופסול טמא טהור אסור ומותר ואין שייך שם חלקים יותר כי תיכף כשיוצא מכשר אזי הוא פסול וכו'. נמצא כל זמן שאין הפגם מגיע רק בחלק מששה שהוא שתות ועדין לא נגע יותר שהוא בחי' שפגם בבחי' אחת מהששה בחי' למשל בבחי' כשר ולא נגע יותר בגבול פסול, נמצא שעדין לא עירב כשר בפסול רק שהוא סוך לשם וע"כ חוזר. אבל תיכף כשהגיע הפגם יותר להלאה דהיינו יותר משתות נמצא שעירב כשר בפסול כי תיכף כשנוגע יותר משתות נוגע בפסול והוא בחי' מערב כשר בפסול וע"כ המקח בטל לגמרי כי המקח לא הי' רק לברר וכיון שאדרבא ע"י אותו המקח ערבם יותר ע"כ בטל לגמרי. אבל בפחות משתות אין נחשב כלל כי

פחות מחלק ששה אינו נחשב כלל כי אין שם רק וא״ו בחי׳ כנ״ל׃

אונאה ב

האונאה שתות וכו׳׃

ע״פ המאמר המתחיל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו׳ סי׳ ל״ד. כתיב חרפה שברה לבי וכו׳. כי עיקר הממשלה אצל הצדיק שהוא הנקודה הכלליות מכל ישראל ויש לו כח לעורר לב ישראל ולהכניע החרפות והשבירות השורין על הלב בבחי׳ ויוסף הוא השליט וכו׳. וכן אצל כ,א מישראל יש בחי׳ נקודה בחי׳ צדיק כ״ש ועמך כולם צדיקים. וצריך כ״א לקבל מחבירו מהנקודה שלו בבחי׳ ומקבלין דין מן דין וכו׳ ע״ש. והכלל שאצל כל הנקודות שהם בחי׳ צדיק יסוד עולם שורה שם אהבה דקדושה כי אור החסד נשאר ביסוד דאצילות. ועי״ז ע״י שמקשרין הלב להנקודה השייך ללבו בעת הזאת, ע״ז נתבטל החרפה והשבירה השורה על הלב שהם התאוות ואהבות רעו תכי ע״י אור האהבה דקדושה נתבטל השבירה וכו׳ ע״ש והבן כי על כל פשעים תכסה אהבה וכו׳ ע״ש׃

וזה בחי׳ מו״מ שעיקרו להגביה הדבר לשרשו כנ״ל כ״פ, היינו לבטל החרפה והשבירה השורה על הדבר שהוא אחיזת החיצונים שיש בהדבר, לבררו ולהעלותו מהם לקשרו אל הקדושה, וזה עיקר המו״מ כמבואר כבר כ״פ. וע״כ עיקר המו״מ הוא ע״י בחי׳ הצדיק שהוא בחי׳ הנקודה כנ״ל כי ע״י הנקודה מעלין ומקשרין הדבר לשרשו כי נתבטל ע״ז השבירות והחרפות שהם בחי׳ אחיזת הקליפות כנ״ל. וזה בחי׳ ויוסף הוא השליט היינו בחי׳ הצדיק שהוא בחי׳ הנקודה כנ״ל הוא המשביר לכל עם הארץ כיע״י יבחי׳ יוסף דייקא דהיינו בחי׳ צדיק בחי׳ הנקודה כנ״ל, על ידו דייקא נעשין כל המו״מ בחי׳ הוא המשביר לכל עם הארץ כי על ידו דייקא נעשין כל המו״מ כנ״ל. וזה בחי׳ איסור אונאה ומקח טעות. כי עיקר אור הנקודה בחי׳ יוסף הצדיק הנ״ל הוא נמשך רק מחכמה ובינה שהוא הדעת כמבואר היטב שם במאמר הנ״ל, וע״כ א״א שיגמור המו״מ כ״א בדעה מישובת וברצון טוב כי ע״י הדעת מאיר הנקודה ושם שורה האהבה דקדושה שהוא בחי׳ הרצון טוב שמתרצים זה לזה הקונה והמוכר. ועי״ז הם יכולים להעלות ולברר המו״מ שביניהם בבחי׳ על כל פשעים תכסה אהבה, אבל כשאד מטעה את דעת חבירו נמצא שנעשה המו״מ בלא דעת שלם וע״כ אין נמשך הארת הנקודה, כי עיקר הארת הנקודה בחי׳ יוסף הוא דייקא ע״י הדעת כנ״ל. אבל כשמטעה את חבירו ואין דעתו שלימה אין הנקודה מאירה וע״כ המקח בטל כי בלא הארת הנקודה אין מתקיים המקח כי עיקר קיום המקח הוא ע״י הנקודה דייקא הנמשכת מהדעת ששם שורה האהבה דקדושה שע״ז נתבטלין החרפות והשבירות, ומעלין הדבר להקדושה שזה עיקר המו״מ כנ״ל. וע״כ שיעור אונאה שתות כי מבואר שם במאמר הנ״ל שהנקודה בחי׳ צדיק היא בחי׳ יוד בחי׳ פי ידבר חכמות והלב הוא בחי׳ ו׳ בחי׳ והגות לבי תבונות ע״ש ענין זה באמריות. והצדיק עם העולם הוא ג״כ בחי׳ יוד ו׳. כי העולם נברא בששת ימי המעשה בחי׳ ו׳ והצדיק הוא בחי׳ יו״ד וכו׳ ע״ש כ״ז היטב׃

אות ב

נמצא שכלל כל הדברים שבעולם שצריכין להעלותם משבירת לב כנ״ל הם בחי׳ ו׳ כנ״ל שמעלין ומתקנין אותם ע״י הנקודה בחי׳ יוד כ״ש שם ע״ש. וע״כ המו״מ שעיקרו כדי להעלות הדבר לשרשו דהיינו להעלות ולברר את המו״מ שהוא בחי׳ ו׳ בחי׳ ששת ימי המעשה כי המו״מ הוא בחי׳ עשי׳ בחי׳ ששת ימי המעשה כמבואר במ״א, גם כל המו״מ הוא בחי׳ ווי עמודים שהוא בחי׳ הממון שהוא בחי׳ תמכי אורייתא כמבואר שם במאמר הנ״ל. נמצא שכל המו״מ הוא בחי׳ ו׳ וע״כ עיקר תיקון ובירור המו״מ הוא ע״י בחי׳ הנקודה הנ״ל בחי׳ צדיק שהוא בחי׳ יוד וכנ״ל. וזה בחי׳ מו״מ באמונה בחי׳ וצדיק באמונתו יחיה, היינו שעיקר המו״מ הוא ע״י בחי׳ הצדיק בחי׳ יוסף כנ״ל בבחי׳ ויוסף

הוא השליט הוא המשביר לכל עם הארץ וכנ,ל. וזה בחי' מה שצריכין לקשר המו"מ אל התורה כמובא כבר כ"פ. כי התורה היא בחי' יוד בחי' נקודה כמבואר שם במאמר הנ"ל, והמו"מ הוא בחי' ו' כנ"ל. ועיקר תיקון ועליית המו"מ ע"י התורה בחי' הנקודה כנ"ל. וזה בחי' יששכר וזבולון. יששכר הוא התורה בחי' הנקודה כנ"ל, וזבולון הוא תמכי אורייתא ועוסק בפרקמטיא בחי' ו' כנ"ל. וע"י תורתו של יששכר בחי' הנקודה כנ"ל, ע"י"ז זבולון עוסק בפרקמטיא כמובא בפרש"י. כי עיקר תיקון המו"מ בחי' ו' בחי' לב הוא ע"י הנקודה שהוא בחי' התורה כנ"ל. וע"כ שיעור אונאה שתות כי ע"י אונאה שתות נפגם בחי' הוא"ו ואינו יכול לקשר המו"מ שהוא בחי' ו' אל הנקודה כי אין הנקודה מאירה מחמת שהיטעה את חבירו וכו' כנ"ל, כי הנקודה בעצמה היא ג"כ בחי' יוד וא"ו בחי' מלאפום כמבואר היטב במאמר הנ"ל. וע"י שמטעה את חבירו באונאה שתות אין הנקודה מאירה להוא"ו. וע"כ שיעור אונאה שתות:

אות ג

וזה בחי' פחות משתות מחילה, יותר משתות ביטול מקח, שתות קנה ומחזיר אונאה. כי הנקודה היא בבחי' נקודה לבד כי העולם כנגד הנקודה דהיינו כנגד הצדיק והתורה הוא בחי' וא"ו והתורה והצדיק הם בחי' נקודה אבל באמת גם הנקודה בעצמה דהיינו הצדיק והתורה הם ג"כ בחי' יו"ד ו' בחי' מלאפום כמבואר ומובן היטב במאמר הנ"ל. כי הנקודה מאירה בהו' שהוא בחי' ששת ימי המעשה, ובכל יום ויום ממשת ימי המעשה מאירה הנקודה הנ"ל, והארת כל יום ויום משונה מחבירו כי בודאי אין כל הימים שווין כי גבולות חלק הקב"ה בעולמו וכל יום ויום יש לו גבול בפני עצמו כפי ההארה שמקבל מהנקודה שהוא בחי' יו"ד ו' שמאירה בכל יום ויום לפי בחינתו. וזה בחי'מה שצריכין לצקן כל הקלקולים והפגמים באותו יום דייקא שפגם בו ח"ו קודם שיכנוס היום השני, כמובא בכל הספרים שצריכין להתוודות בכל לילה דייקא על כל מה שעשה, כיכל יופ פעולתו משונה מחבירו ויש לו גבול בפ"ע כנ"ל ועיקר תיקון כל הפגמים הואע"י בחי' הנקודה הנ"ל כי כל החטאים באים מבחי' שבירת כלים מאהבות נפילות. וע"כ עיקר תיקונם ע"י הארת הנקודה בי' צדיק שעל ידו מתקנין ומעלין בחי' שבירת כלים כמבואר היטב שם במאמר הנ"ל. וזה בחי' ווידוי דברים שצריכים להתוודות בפה על כל מה שעשה, כי הארת הנקודה הוא בחי' פי ידבר חכמות כמבואר במאמר הנ"ל. וזה בחי' ווידוי דברים שצריכים להתוודות בפה על כל מה שעשה, כי הארת הנקודה הוא בחי' פי דיבר חכמות כמבואר במאמר הנ"ל וע"כ צריכים להתוודות בפה בבחי' קחו עמכם דברים ושובו אל ה' כי ע"י"ז מאיר הנקודה בחי' פי' ידבר חכמות ומעלה ומתקן את החטא שהוא בחי' שבירת לב כנ"ל. וע"כ צריך להתוודות באותו היום דייקא כי הארת כל יום משונה מחבירו כנ"ל וע"כ א"א לתקן הפגם בשלימות כ"א באותו היום בעת שמאירה עדיין הנקודה השייכה לאותו היום דייקא. וזה מרומז בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל בתחילתו שכתב שצריך כ"א לתקן החרפה השורה על הלב ע"י הנקודה השייך ללבו בעת הזאת ע"ש. בעת הזאת דייקא וכנ"ל כי ביום שלאחריו א"א לתקן בשלימות מה שפגם מאתמול מחמת שהארת הנקודה ביום המחרת משונה מאתמול כנ"ל ועיקר התיקון ע"י הנקודה כנ"ל, נמצא שביום המחרת כשרוצין לתקן פגם היום הקדום, צריכין בנין עולם מחדש, לחדש לגמרי היום שעברג להמשיך עכשיו הארת הנקודה של אתמול שע"י"ז עיקר התיקון כנ"ל, וזה בחי' שינוי מעשה בראשית וע"כ התיקון קשה ביות. אב לבאותו היום מאחר שעדיין מאירה הנקדוהשל אותו היום יוכל לתקן בקל וכנ"ל:

אות ד

וזה בחי' שיעור אונאה הנ"ל. כי המו"מ הוא בחי' ו' בחי' ששת ימי המעשה כמבואר במ"א וכנ"ל וע"כ כשהאונאה הוא פחות משתות הוי מחילה כי מאחר שהואפחות משתות נשאר עדיין הארת הנקודה וע"כ הוי מחילה כי על כל פשעים תכסה אהבה כנ"ל כי המו"מ כלול מששת ימי המעשה וע"כ שיעור אונאה שתות. כי כשנפגם חלק שתות מגיע הפגם בבחי' יום א' מו' ימי המעשה ע"י"ז

נפגם בחי' הוא,ו הנ"ל כי כל יום כלול מכל הו' ימים כידוע. אך עיקר הפגם כשהאונאה יותר משתות שזה בחי' שנסתלק הארת הנקודה מבחי' יום א' לגמרי עד שנסתלק בחי' הארת אותו החלק והיום לגמרי עד שנכנס הפגם להלן יותר בבחי' הארת והחלק היום שלאחריו, ואז בודאי הוי ביטול מקח מאחר שנסתלק הארת הנקודה מחלק א' מששה לגמרי שהוא בחי' חלק הארת הנקודה שהיא בחי' יו"ד ו' מיום א' לגמרי עד שנכנס להלן יותר, יותר משתות, ע"כ הוי ביטול מקח. כי עיקר קיום המקח ע"י הנקודה כנ"ל. אבל פחות משתות הוי מחילה מאחר שנשאר עדיין בחי' חלק הארת הנקודה אפילו בבחי' היום והחלק אחד משה ואצל הנקודה שורה אהבה דקדושה וע"כ הוי מחילה כי על כלפשעים תכסה אהבה כנ"ל. אבל שתות קנה ומחזיר אונאה כי זה בחי' שנפגם יום א' משה לגמרי רק שלא נכנס עדיין הפגם להלן יותר ולא נכנס עדיין בגבול החלק והיום שלאחריו, ואז מהני חזרה עדיין להחזיק האונאה ואזי יכולין עדיין להתקשר אל אור הנקודה ולקיים המקח. כי כל זמן שלא נכנס בבחי' גבול יום השני. בקל יכולין לתקן עדיין ע"י חזרה שהוא בחי' תשובה וכו' וכנ"ל. אבל כשנכנס להלן יותר בבחי' גבול יום השני אין מועיל חזרה והוי ביטול מקח לגמרי שזה בחי' בנין עולם מחדש כנ"ל. וע"כ אע"פ שלענין תשובה על חטאיו בודאי מועיל תשובה לעולם אעפ"כ צריך בנין חדש לגמרי כנ"ל. וע"כ לענין בחי' מו"מ הוי ביטול מקח כי כבר נסתלק הארת הנקודה לגמרי מבחי' חלק משה ואז נתבטל המקח שעיקר קיומו ע"י הנקודה כנ,ל וא"א לו להתקיים כ"א בריציו חדש שיחזור ויתרצה שכנגדו אבל המקח הראשון נתבטל לגמרי מאחר שנסתלק הארת הנקודה וכו' כנ"ל. כי העיקר תלוי בהארת הנקודה בחלק אחד משה שהוא בחי' הארת יום א' משת ימי המעשה. וכשנפגם לגמרי ונסתלק בחי'הארה זו עד שנכנס בגבול החלק שלאחריו הוא בחי' הסתלקות הארת הנקדוה לגמרי כי הנקודה בחי' יוד ו' וכלולה משה בחי' כנגד ששת ימי המעשה שמאירה בהם וכשנפגם בחי' אחד משה כאלו הנפגם לגמרי כי כל יום כלול מכולם כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' נר חנוכה. כי צריכין להכניע מלכות יון הרשעה שהוא הס"א והקליפות שעיקר אחיזתם מבחי' שבירת כלים כידוע. וע"כ הם מתגברים תמיד לבטל הארת הנקודה הנ"ל כדי שיוכלו להתגבר ח"ו. וזה בחי' מה שעמדו על עמך ישראל להשכיחם תורתך וכו' שהוא בחי' הנקודה הנ"ל כנ"ל. וע"כ נעשה הנס בשמן שהוא נר חנוכה שהוא מרמז על הארת הנקודה בחי' נר מצוה ותורה אור וזה בחי' הארת הצדיק שהוא בחי' הנקודה כנ"ל, כי הצדיק נקרא אור כ"ש אור זרוע לצדיק וכו'. וע"י הארה שממשיכין ע"י נר חנוכה שהוא בחי' תורה אור בחי' צדיק כנ"ל ע"ז מבטלין ומתקנים בחי' שבירת כלים וע"ז מכניעין מלכות הרשעה וכו' כנ"ל. וע"כ נעשה הנס על ידי כהנים כי כהן בחי' אהבה דקדושה ששורה אצל הנקודה שזה עיקר התיקון כמבואר שם במאמר הנ"ל ע"ש:

וזה בחי' נרות המנורה שבביהמ"ק ששם מרומז בחי' חנוכה כמובא שפ' בהעלותך מרמז על חנוכה. כי ביהמ"ק הוא בחי' הנקודה של כל העולם בחי' אבן שתי' שהוא הנקודה של כל העולם וזה שנקרא בית המקדש ע"ש הנקודה שהיא בחי' קדש כ"ש במאמר הנ"ל. וע"כ שם בביהמ"ק מאירה הנקודה. וזה בחי' נר אמצעי שבמנורה שאליו מאירין כל הנרות כ"ש אל מול פני המנורה יאירו וכו'. כי שאר הששה הם בחי' וא"ו שפונין אל פני המנורה שהוא נר אמצעי שהוא בחי' הנקודה בחי"יוד המאירה בהו', בכל הששה נרות וע"ז נתתקן כל העולם כולו, כי מעלין ומתקנין ע"ז בחי' אהבות הנפולות הבאים משבירה כנ"ל. וע"כ נעשה ע"י הכהן שהוא אהבה דקדושה ששורה אצל הנקודה כנ"ל. וזה בחי' ההלל של חנוכה, זה בחי' פי ידבר חכמות שהוא בחי' תפלה שצריכין להתפלל בפה דייקא כדי שיאיר הנקודה כמבואר שם במאמר הנ"ל ע"ש. וזה בחי' הלל שהוא בחי' תפילה בחי' פי ידבר חכמות בחי' הארת הנקודה הנ"ל כנ"ל:

וזה בחי' הצדקה שנוהגין ליתן בחנוכה כי צדקה הוא בחי' חסד. כי זה עיקר בחי' חנוכה לעורר בחי' אהבת חסד השורה אצל הנקודה שע"ז עיקר התיקון כמבואר שם במאמר הנ"ל עיין שם:

אות א

אין אונאה לקרקעות ע״פ התורה ויאמר ה׳ אל משה קרא את יהושע וכו׳ ואצונו בלק״א סי׳ ו׳ עש,ש כל התורה. והיוצא משם לענייננו שתשבוה הוא בחי׳ כתר בחי׳ אנא זמין למיהוי, כי קודם התשובה עדיין אין לו הוי׳ כאלו עדיין לא נתהוה בעולם כי טוב לו שלאנברא משנברא וכשבא לטהר א״ע ולעשות תשובה אז הוא בבחי׳ אהי׳ היינו שיהי׳ לו הוי׳ בעולם היינו אנא זמין למהוי וכו׳. וצריך לאחוז תמיד במדת התשובה כימי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי וכו׳. ואפי אם יודע אדם בעצמו שעשה תשובה שלימה אעפ״כ צריך לעשות שתובה על תשובה הראשונה, כי מתחחלה כשעשה תשובה עשה לפי השגתו ואח״כ בוודאי כשעושה תשובה בוודאי הוא מכיר ומשיג יותר את הש״י. נמצא לפי השגתו שמשיג עכשיו בוודאי השגתו הראשונה הוא בבחי׳ גשמיות. נמצא שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה על שהתגשם את רוממות אלקותו. וזה בחי׳ עולם הבעא שיהי׳ כולו שבת היינו כולו תשובה וכו׳ וכו׳. וכשרוצה אדם לילך בדרכי התשובה צריך להיות בהלכה וצריך להיות לו שני בקיאות היני ובקי ברצוא בקי בשוב כ״ש זכאה מאן דעייל ונפיק. וזהבחי׳ אם אסק שמים שם אתה, זה בחי׳ עייל בחי׳ בקי ברצוא. ואציעה שאול הנך, בחי׳ ונפיק בחי׳ בקי בשוב וכו׳. וזה סוד כוונת אלול וכו׳. ועי״ז נעשה אדם לשבת על הכסא ונעשה יחוד בין חמה ללבנה, בין משה ויהושע וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

וזה בחי׳ אהי׳ אשר אהי׳ היינו בחי׳ תשובה על תשובה כי תשובה היא בחי׳ אהי׳ בחי׳ אנא זמין למיהוי כי קודם התשובה עדיין לא היה לו שום הוי׳ בעולם כלל כנ״ל וכשמתחיל לעשות תשובה אז הוא בבחי׳ אהי׳ כי מתחיל להכין א״ע שיהי׳ לו הוי׳ בעולם בחי׳ אנא זמין כנ״ל. אבל אפי׳ אח״כ כשעושה תושבה וזוכה לבחי׳ אהי׳ כי כבר הכין עצמו שיהי׳ לו הוי׳ בעולם אעפ״כ צריך לעשות תשובה על תשובה. וע״כ צריך להתחיל בכל פעם מחדש ואע״פ שכבר עשה תשובה צריך אח״כ להתחיל מחדש לגמרי, להתחיל להכין עצמו שיהי׳ לו הוי׳ בעולם כאלו עדיין לא הי׳ לו שום הוי׳ בעולם וזהו בחי׳ אהי׳ שני בחי׳ אהי׳ אשר אהי׳. כי כל התשובה הראשונה נחשב כלא כנגד התשובה השניה שעושה על תשובה הראשונה עד שבכ״פ מחזיק א״ע כאלו עדיין לא הי׳ לו הוי׳ בעולם, ומתחיל בכל פעם להכין א״ע שיהי׳ לו הוי׳ בעולם שזהו בחי׳ אהי׳ שני כנ״ל. וזה בחי׳ גאולה ראשונה וגאולה אחרונה כי גאולה ראשונה ממצרים הי׳ אחרי גלות, וגאולה אחרונה שיהי׳ ב״ב לא יהי׳ אחרי׳ הפסק. כי על שני אלו הגאולות נאמר האי׳ אשר אהי׳ כשפרש״י שם אהיה עמכם בצרה זו אשר אהיה עצהם בשיעבוד מלכיות וכו׳. אמר משה רבש״ע דיה לצרה בשעתה וכו׳. כי זהידוע שעיקר כל הגאולות וכל הישועות הם רק ישועת וגאולת הנפש מגלות התאוות רעו הבאין מהס״א והיצה״ר שהם עיקר צרות וגלות ישראל, והם בחי׳ קליפת מצרים וקליפת שאר מלכויות שהם מגברים בכל דור על נפש הישראלי ורוצין לאחוז אותו בגלות כבד ומר ואין רוצין להניחו לצאת מן גלות התאוות ולהתקרב לאבינו שבשמים וזה עיקר צרות וגלות ישראל. ועיקר כל הגאולות ברוחניות ובגשמיות בכלל וברפט הם ע, ימשה רבינו שהואבחי׳ הצדיקים אמתיים שבכל דור ודור כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא בחי׳ מ״ה שנישתא ״הי׳ ה״וא ש״יהי׳ שהוא ר״ת משה כי הוא הי׳ הגואל הראשון והוא יהי׳ הגואל האחרון שהוא משיח צדקינו שיבא ב״ב. והוא ג״כ גואל ישראל בכל דורודור מכל צרותיהם ומושיע להם בכל עת להויא את כל א׳ מישראל מגלות היצה״ר והתאוות שהוא עיקר גלות וצרות ישראל. כי באמת הכל הבל וכל הצרות והיסורין וכל הגליות נחשבין כלא נגד גלות הנפש שהיא בגולה בין הס״א והתאוות ר״ל. כי התורה היא בכל אדם ובכל זמן וכאו״א מישראל מי שרוצה ליכנוס בדרך הישראלי באמת בדרך הקודש בדרך האמת, עוברין עליו כל הגליות וכל המלחמות והסיפורים המבוארים בכל התורה כולה ובנביאים ובכתובים. כיכל אחד מישראל כלול מכל התורהוצריך שיעברו עליו כל המלחמות וכל הגליות בחי׳ גלות מצרים וגאולתה ושאר כל הגליות וגאולתן ומלחמת עמלק ומלחמת ל״א מלכים ושאר כל המלחמות שהיו על ישראל המבוארין בכל התנ״ך, הכל צריך לעבור על כ״א וא׳ מישראל עד שזוכה לבחי׳ גאולה שלימה שהיא בחי׳ גאולה שאין אחריה הפסק. דהיינו כשזוכה לקבוע עצמו בדרך הקודש בקביעו תגדול כיתד חזק בל ימוט לעולם וזוכה להתקרב להש,י באמת כראוי, וגואל נפשו מכל התאוות ומכל הבלי עוה״ז לגמרי בבחי׳ גאולה שלימה שאין אחריה הפסק שזהו עיקר הגאולה בפרטיות אצל כ״א וא׳ מישראל כמובא בשם הבש״ט ז״ל בחי׳ קרבה אל נפשי גאלה. וכשיזכו מתא חדא או בי כנישתא חדא לתשובה כזו שהיא

בחי׳ גאולה שלימה אז נזכה שיבא לנו הגואל צדק ויגאלנו מהרה כי כולא בתיובתא תליא וכו׳ כ״ש בזוה״ק׃

והכלל שכשהאדם רוצה להתקרב להש״י ולשוב בתשובה צריך שיהי׳ לו אלפים ורבבות עליות וירידות בלי שיעור, וצריך שיהי׳ גבור חזק לחזק לבבו בכל פעם לבלי להניח את מקומו משום ירידה שבעולם. וכלן אלו העליות וירידות שעוברין על כ״א מישראל הם בחי׳ כלליות כל המלחמות והצרות שעברו על כלליות ישראל מימות עולם וכנ״ל. והכלל והעיקר הוא ההתחזקות לחזק א״ע תמיד אף אם הוא כמו שהוא, להאמין באמונה שלימה שאין שום ירידה בעולם כי בכל מקום יכולין למצוא את הש״י כמבואר בהתורה הנ״ל, שמי שרוצה לילך בדרכי התשובה צריך שיהי׳ בקי בהלכה וצריך שיהי׳ לו שני בקיאות בחי׳ בקי ברצוא בקי בשוב בחי׳ עייל ונפיק בחי׳ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. שאפי׳ כשנופל לשאול תחיות אעפ״כ צריך לחזק את עצמו תמיד ולבלי לייאש עצמו לעולם כי גם שם הש״י נמצא בחי׳ ואציעה שאול הנך. וזה עיקר הכלל והיסוד בעבודת ה׳ שהכל תלוי בו, לבלי ליפול בדעתו לעולם אף אם יעבור עליו מה, וכל הצדיקים שהיו מימות עולם שזכו למה שזכו אשרי להם אשרי חלקם, כולם לא באו לשלימותם כ״א ע״י בחי׳ זו ע״י שלא היטו מייאשין עצמן לעולם. כי באמת רבים נכנסו בעבודת ה׳ כי רוב ישראל מתגעגעין להש״י ומתחילין בעבודתו בכל דור ודור ואעפ״כ זעירין אינון שזוכין להתקרב להש״י כראוי. אך עיקר החילוק הוא רק מחמת ענין הנ״ל שרוב הנכנסין בעבודתו יתי׳ ועובדין אותו יתי׳ באמת איזה זמן ארוך או קצר. אבל אח״כ כשמתחילין להתגרות בו ולהפילו מעבודתו הוא שב לאחור ונופל מעבודת הש״י ונשא למטה וע״כאין זוכין למה שצריכין לזכות. אבל הצדיקים האמתיים זכו להתחכם ולהתגבר לבלי ליפול משום ירידה ונפילה שבעולם רק התחזקו עצמן בכל פעם אע״פ שעבר עליהם מה שעבר וע״י התחזקות שלהם (שקורין דער האלטין זיך) זכו למה שזכו אשרי להם׃

ההב)ועיקר ההתחזקות שיזכה לישאר קיים על מעמדו לעולם, לקיים אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך לאחוז עצמו בהשש,י תמיד בכל הנפילות והירידות שבעולם ואפי׳ בשאול תחתיות ממש לא יתייאש א״ע בשום אופן שבעולם, הוא ע״י תפילה כיעירק התושבה היא תפילה. כי ע״י התורהלאהי׳ להבעל עבירה שו סתקנה בעולם כמבואר בדרז״ל. אבל הש״י יחפץ חסד הוא ורוצה בתשובה והקדים תשובה לעולם. ותשובה היא למעלה מן התורה ששם בבחי׳ תשובה נתהפך הכל לטובה וזדונות נתהפכין לזכיות. ועיקר התשובה היא תפילה כי תפילה ג״כ למעלה מן התורה כמבואר בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות כי תפילה היא דברים העומדים ברומו של עולם כשרז״ל שהוא בחי׳ נסתרות שבתורה למעלה מן התורה כ״ש בהתורה חוב״ח סי׳ כ״ב ע״ש. וע״כ מי שרוצה לשוב להש״י באמת עיקר התשובה שלימה היא ע״י תפילה דהיינו שיתפלל תמיד להש״י שירחם עליו מעתה ויצילהו מעוונות. כי באמת כל אדם הוא בסכנה גדולה ועצומה בזה העולם ובפרט הבעל תשובה שכבר נכשל במה שנכשל ואיך יזכה לשובבי בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו וכו׳ כשרז״ל. וכל מה האדם רוצה להתגבר על הבע״ד הוא מתגבר עליו ביותר כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו כשרז״ל וכמ ושרואין בחוש כי הוא כמ ושני בני אדם שנלחמין זה עם זה, שכשרואה האחד שחבירו מתגבר עליו אזי הוא מתגבר ביותר. וא״כ איך יזכה לתשובה כי תיכף כשרוצה להתגבר על מה שצריך להתגבר מתגברין עליו יותר. ע״כ העיקר הוא תפילה והתבודדות שצרך להרגיל א״ע להתבודד בכל יום ויום בינו לבין קונו ולהפיל תחינתו לפני הש״י המלא רחמים בכל עת שיזכהו לשוב בתשובה שלימה באמת. ואפי׳ אם רואה שאינו פועל בתפילתו כי עדיין מתגברים עליו יותר אעפ״כ יעשה את שלו יתפלל תמיד להש״י אולי יחוס אולי ירחם כ״ש קוה אל ה׳ וכו׳ ופרש״י ואם לא נתקבלה תפלתך חזק ויאמץ לבך וחזור וקוה אל ה׳. וכשרז״ל אם רואה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר קוה אל ה׳ חזק ויאמץ לבך וקוהאל ה׳. וכל זמן שאין האדם חזק בדעתו שתמיד יקוה לה׳ ויעתיר אליו אף אם יעבור עליו מה, עדיין אין תשובתו שלימה כי מ ייודע מה יולד יום אולי יבא עליו נסיון או מכשול וכו׳ ומ ייודע אם יעמוד בקשרי המלחמה. אבל אם האדם חזק בדעתו שאפי׳ אם ח״ו לא יעמוד בנסיון ואפילו אם יהי׳ איך שיהי׳ אעפ״כ יקוה תמיד להש,י בבחי׳ ואציעה שאול הנך, אז הוא בטוח שבוודאי יזכה לתשובה שלימה כי סוף כל סוף ישוב להש״י מאחר שחזק בדעתו שלא יפול משום דבר שבעולם. וכמ וששמענו מפי רבינו ז״ל בעצמו שאמר לנו בפירוש כמ ושאתם רואין אותי (כלו׳ שאתם יודעין קדושתי הגדולה שאני צדיק גמור וכו׳) אעפ״כ אם הייתי עכשיו עובר עבירה גדולה ממש לא הייתי נופל בדעתי כלל רק הייתי איש כשר אחר העבירה כמ וקודם רק אח״כ הייתי עושה תושבה. וע״כ גאולה הראשונה הי׳ אחריה הפסק אבל גאולה אחרונה לא יהי׳ אחרי׳ הפסק. כי גאולה הראשונה היא בחי׳ תורה כי אז זכו ישראל לקבל את התורה. וגאולה אחרונה היא בחי׳ תפילה כי עיקר כלי זיינו של משיח היא תפילה כ״ש רבינו ז״ל סי׳ ב׳. כי משיח יבנה לנו את הביהמ״ק שהוא מקום התפילה כ״ש כי ביתי בית תפילה, שזהו בחי׳ משיח בן דוד כי דוד הואבחי׳ כלליות התפילה שבני ישראל הכשרים מתפללים להש״י שיזכו לשוב אליו באמת כי הוא נעים זמירות ישראל, וכל התפילות נקראין על שם וכי כל ספר תהלים שחבר דוד המע״ה נתיסד על ענין זה שנזכה לשוב אליו יתי׳ מכל הנפילות שבעולם. כי אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לעמוד נגד הבע״ד כ״א ע״י תפילה שע״ז זוכין לכל העצות ולכל אופני הישועות, לזכות לצאת מגלות נפשו ולהתקרב אליו יתי׳. וזה שאמר דהמע״ה תחת אהבתי ישטנוני ואני תפילה שכל מה שאני אוהב ביותר את הש״י

ורוצה להתקרב אליו יתי הם מסטינים עלי ביותר כי כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו וא״כ איך אזכה להתקרב אליו יתי מאחר שבכל פעם מתגברים ומתגרים בי יותר. אך ואני תפילה, אני אתפלל תמיד להש״י שיוציאני מן השאול תחתיות יהיה איך שיהיי אני אתפלל תמיד להש״י בחיי ואני תפילה וכ״ש ואני תמיד אייחל והוספתי על כל תהלתך, שאוסיף בכל פעם לומר תהלים ותחינות ובקשות אולי ירחם:

וע״כ לא מצא שום אדם את מקום הביהמ״ק עד שבא דוד המע״ה שיגע וטרח מאוד עד שמצא מקום להי שהוא נקודת האבן שתיי מקום הביהמ״ק כ״ש זכור הילדוד את כל ענותו אשר נשבע להי וכוי עד אמצע מקום להי וכוי. כי עד דוד המע״ה לא היה התפילה בשלימות כי כל התפילות נקראין על שמו כנ״ל כיהוא חבר חמשה ספרים תהלים שהם כלולין מכל תפילות ישראל שהם כנגד חמשה חומשי תורה. כי כל תפלותיו של דוד שהוא סי תהלים, הכל היה בשביל שיזכה לקיים את התורה בשלימות שהיא כלולה מחמשה חומשי תורה וע״כ חבר כנגד זה הי ספרים תהלים. כיכל תהלים הוא רק בשביל שיזכה לקיים את התורה שזה היו כל תפלותיו של דוד הי תפילה וע״כ זכה למה שזכה, ע״כ הוא דייקא מצא את מקום הבהמ״ק שהוא מקום התפילה שהיי סתום מעין כל, עד שבא דוד ויגע מאד כ״ש אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום להי. כיכל זמן שאין האדם זוכה לתפילה בשלימות, עדיין אין לו מקום להי ועדיין הוא נע ונד ומטולטל. ואפילו אם עוסק בתורה עדיין אינו בטוח שישאר קיים על עמדו כי מי יודע מה יעבור עליו. כמו שראינו כמה וכמה בני אדם שעסקו בתורה בהתמדה גדולה כמה שנים ואח״כ נפלו מאד ונתרחקו מן התורה לגמרי. ובפרט שיש אנשים הרבה שנפלו למה שנפלו עד שיש שנפלו לעבירות גדולות ממש ר״ל והם משוקעים ביון מצולה בטיט היון. והם מצפים ומתגעגעים לצאת מטינופם ולכלוכם אך אין מי שיושעים ויוציאם. ע״כ עיקר המקום והמעמד דקדושה הוא תפילה כי ע״י תפילה זוכין לישאר קיים על עמדו תמיד אפיי אם יהיי איך שיהיי. כי כשאינו זוכה כ״א תורה לבד אע״פ שטוב מאד וזה עיקר התכלית כי הם חיינו ואורך ימינו, אעפ״כ אח״כ כשנופל ח״ו מן התורה אין לו בהמ להחיות א״ע. אבל כשזוכה לתפילה יש לו תקוה לעולם אפי אם יעבור עליו מה. כי לפעמים נופל האדם לירידה עמוקה שאין שם שום מעמד ובפרט בדורות הללו שרבים מישראל נפלו מאד עד שהם בעיניהם לאחר ייאוש לגמרי. ועליהם התנבא דוד המע״ה טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים ושבולת שטפתני, כי על גלות הזה נאמר ותרד פלעים אין עוזר לה. וגודל הרחמנות שלו על אנשים כאלו שטובעים ביון מצולה ואין מעמד אין לשער, המקום ירחם עליהם. ובמה אפשר להחיות א״ע ולישאר על עמדו בנפילה וירידה כזו ר״ל מאחר שאין שם שום מעמד, כי נתרחק מכל הקדושות ושוקע וטובע בכל יום במה שטובע. ע״כ העיקר הוא תפילה וצעקה ואנחה להש״ יוכמו שאמר שם דוד אחר שהאריך בגודל צרות הנפש שיש על כ״א מישראל לפי ענינו בחיי טבעתי ביוחן מצולה ואין מעמד וכוי יגעתי בקראי וכוי רבו משערות ראשי שנאי חנם וכוי. אח״כ אמר ואני תפילתי לך ה׳ את רצון וכוי שאני אחזיק עצמי לעולם בתפילה ותחנונים להש״י אולי ירחם, שתפילה היא בחיי מעמד ומקום אפילו ביון מצולה שאין שם שום מעמד, כי התפילה נקראת עמידה כי אין עמידה אלא תפילה כשרז״ל (ברכות ו׳ ע,ב) וכ״ש עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. כי ירושלים שם הביהמ״ק שהוא בית התפלה, שם עיקר בי העמידה כי ע״י תפלה יכולין להתקרב תמיד להש״י אפילו אם הוא כמו שהוא. כי אע״פ שהוא רחוק מכל הקדושות ומכל התורה ואינו יכול להחיות א״ע בשום דבר, אעפ״כ אם יתלה עיניו למרום ויתפלל להש״י ממקום שהוא עדיין יש לו תקוה. וע״כ מי שרוצה להיות איש ישראלי באמת צריך שיאחז בשניהם בתורה ותפלה כי שניהם כאחד טובים אשר אם יפול ח״ו, האחד יקים את חבירו:

אות ג

וזה בחיי אין אונאה לקרקעות כי היצה״ר והס״א הוא בחיי אונאה שמאנה ומטעה את הבריות כי אין אונאה גדולה בעולם כמו האונה של היצה״ר שמאנה ומטעה את האעדם להחליף עולם עומד בעולם עובר ח״ו ומאנהו ומטעהו בכמה אמיני רמאות וערמימיות ובלבולים בכמה מיני אונאות וטעיות בלי שיעור וערך כדי למונעו מדרך החיים מחיים נצחיים מחיים טובים מחיים ארוכים מחיים אמתיים ורוצה להורידו ולהפילו לשאול תחתיות ח״ו ולעוקרו ח״ו משני העולמות מהעוה״ז ומעוה״ב חנם לא על דבר. כי ידוע שאי שום נחת מכל תענוגי עוה״ז בעולם כלל למי שיש לו מוח בקדקדו ובקי קצת בטיב העוה״ז ותאוותיו ותענוגיו כי כולם מעורבים בכעס ומכאובות ויגונות ואחריתו מרה כלענה חדה כחרב פיפיות גם בעוה״ז מלבד אשר בעוה״ב שם בוודאי כל עסקי עוה״ז מרה מכל מיני מרירות ומכל מיני צרות ויסורין שבעולם וכ״ש בזוה״ק זכאה מאן דלא אתהני מדילי כלום. נמצא שהבע״ד מאנה ומטעה את האדם מאד מאד וכמו שאמר רבינו ז״ל (ומובא בשיחת הר״נ

ד׳ י״ד) העולם מטעה אותנו מאד כי אין שום אדם שיהי׳ לו קץ וסוף טוב מן העולם הזה. וע״כ כשהוכיח הנביא את ישראל קראם העיר היונה (צפני׳ ג׳) לשון אונאה כמובא במצודות ציון שם על שהניחו להונות את עצמן ולא השתדלו להנצל מאונאתו. וע״כ נקרא הס״א והעכו״ם מונין כ״ש והאכלתיך את מוניך את בשרם ופרש״י לשון אונאה וכשפרש״י בריש פ׳ חוקת לפי שהשטן ואו״ה מונין את ישראל מה טעם יש במצוה זו וכו׳. שרוצין להונות ולהטעות את ישראל להרחיקם מהתורה ומהמצות מחמת שאין יודעין טעמי המצות וכו׳ ע״כ צריכין להשיבן גזירה גזרתי חוקה חקקתי אין לך רשות להרהר אחריה. כי כלליות התורה נקראת ג״כ חוקה כ״ש אלה המצות והחוקים וכו׳ וכשפרש״י שם כגון לבישת שעטנז ואכילת חזיר וכו׳:

אות ד

נמצא שהיצה״ר והס״א נקרא אונאה וזה בחי׳ אין אונאה לקרקעות. כי קרקעות הם בחי׳ תפילה שהיא בחי׳ אמונה שנקראת ארץ כ״ש שכן ארץ ורעה אמונה כמובא בדברי רבינו ז״ל כ״פ. כי עיקר העמידה והסמיכה בעולם היא בחי׳ תפילה שעליה עומד הכל בבחי׳ אין עמידה אלא תפילה ובבחי׳ והארץ לעולם עומדת וכשרז״ל עד שבא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה אמונה זה בחי׳ תפילה כ״ש ויהי ידיו אמונה ותרגומו פרישן בצלו כמ״ש רבינו ז״ל במ״א סי׳ ז׳. היני וכשזוכין לתפילה כמבואר לעיל, היינו שהאדם חזק ואמיץ בדעתו שתמיד יתפלל להש״י שיקרבהו לעבודתו באמת יהי׳ איך שיהי׳ בבחי׳ ואני תמיד אייחל וכנ״ל, אזי בודאי לא יוכל היצה״ר להונות ולהטעותו עוד בשום אופן בבחי׳ אין אונאה לקרקעות. כי תפילה היא בחי׳ גאולה אחרונה שאין אחריה הפסק כנ״ל בבחי׳ סמיכת גאולה לתפילה שעיקר סמיכות הגאולה בכל וברפט היא לתפילה. כי עיקר תקותנו וסמיכתנו לגאולה שלימה ב״ב בכלליות ובפרטיות הוא ע״י תפילה כנ״ל. כי יהי׳ איך שיהי׳ כל זמן שמחזק ומאמץ את לבו להתפלל עדיין להשי״ת שישיבהו אליו ופורש כפיו להש״י ממקום שהוא אע״פ שעוברים עליו יטמים ושנים הרבה בקילקולו כ״א לפי ענינו שנתפס בו אפי׳ אם תפס במה שנתפס עדיין יש לו סמיכה ותקוה ומעמד ע״י תפלה ותחנונים ובקשות אפי׳ בהיון מצולה ואין מעמד כ״ש קוה קויתי אל ה׳ ויט אלי וישמע שועתי ויעלני מבור שאון מטיו היון ויקם על סלע רגלי כונן אשורי וכו׳ שע״י ששוועתי להש״י תמיד בקווי אחר קווי ע״י זכיתי ויעלני מבור שאו מטיט היון, שעליתי ממקומות רעים ומטונפים מאד שנקראים בור שאון וטיו היון, אשר שם אין שום מעמד כשנופלים לשם וח״ו יכולים לטבוע שם כ״ש טבעתי ביון מצולה ואין מעמד ובאמת כמה בני אדם נט בעו שם ונטרדו מן העולם. אבל אנכיט שקויתי להש״י בקווי אחר קווי ושוועתי להש״י תמיד ע״י העלני מבור שאון מטיט היון כנ״ל ויקם על סלע רגלי כונן אשורי. כי עיקר התקומה והעמידה והסמיכה הוא על תפילה להש״י כי ע״י תפילה ושוועה וזעקה להש״י יכולין לעמוד אפי׳ במקום שאין שם שום מעמד וכנ״ל:

כי עיקר האונאה הוא במטלטלין שהם בחי׳ ששה קצות וע״כ האונאה שתות כי עיקר האונאה הוא בבחי׳ ששת ימי החול שהם בחי׳ מט״ט שכלול משה סדרי משנה שהם בבחי׳ כשר ופסול טהור וטמא מותר ואסור ושם עיקר אחיזת האונאה וצריך לשמור עצמו מאד שלא ואנה ויטעה אותו הבע״ד ע״י ערמתו. אבל בקרקעות שהם בחי׳ תפילה בחי׳אמונה בחי׳ שבת שהיא בחי׳ אמונה (כמבואר במ״א בדברי רבינו סי׳ ל״א) שם אין שום אונאה כנ״ל. כי כל זמן שאין האדם זוכה לתפילה בשלימות אע״פ שעוסק בתורה שזה עיקר התכלית, אעפ״כ עדיין אינו בטוח מאונאת וטעיות של הבע״ד כי לא זכה נעשית לו וכו׳ ומי יודע כמה רשתות הבע״ד פורש עליו. אבל כשזוכה לתפלה כנ״ל הוא בטוח מכל אונאות וטעיות לעולם כי על הכל יתפלל להש״י תמיד איך שיהי׳ כנ״ל. וזה בחי׳ גאולה אחרונה שאין אחריה הפסק כנ״ל:

הלכה ד׳ בה׳ מקח וממכר להכה ד׳ או׳ ט״ו

הלכה ה׳ בה׳ שלוחין הלכה ה׳ או ל״ז